

Juu³ tyɨ² 'e gafaa'²¹ Dios tya' tsá²

Quiotepec Chinantec New Testament

This Bible is copyrighted by BibleLeague International (BibleLeague.org) and translation was provided by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org). This Bible is printed with permission and produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	35
SAN LUCAS.....	55
SAN JUAN	87
HECHOS	112
ROMANOS.....	141
1 CORINTIOS	154
2 CORINTIOS	166
GÁLATAS	174
EFESIOS	179
FILIPENSES.....	184
COLOSENSES	188
1 TESALONICENSES	191
2 TESALONICENSES	194
1 TIMOTEO.....	196
2 TIMOTEO.....	200
TITO	203
FILEMÓN	205
HEBREOS.....	206
SANTIAGO.....	215
1 PEDRO	219
2 PEDRO	223
1 JUAN	225
2 JUAN	229
3 JUAN	230
JUDAS.....	231
APOCALIPSIS	233

SAN MATEO

'Lii²¹² tsacøøi¹³ tya' Jesucristo

1 'E lo-o coon²¹ jí² 'e taai² jileei²¹ tsacøøi¹³ tya' Jesucristo, jaain²¹ jún² tya' 'lhi²¹² David joongi tya' 'lhi²¹² Abraham 'ii.

² In Abraham do jmii²¹ Isaac, joon Isaac do jmii²¹ Jacob, Jacob do jmii²¹ Judá coon¹³ 'in ruu²¹ catyaa² do. ³ Judá do jmii²¹ Fares coon¹³ Zara joon sáa³ o sii²¹ Tamar. Joon 'in Fares do jmii²¹ Esrom, Esrom do jmii²¹ Aram. ⁴ Aram do jmii²¹ Aminadab, Aminadab do jmii²¹ Naasón, Naasón do jmii²¹ Salmón. ⁵ Salmón do jmii²¹ Booz joon sáa³ a sii²¹ Rahab. Joon 'in Booz do jmii²¹ Obed joon sáa³ a Obed sii²¹ Rut. Obed do jmii²¹ Isaí. ⁶ Isaí do jmii²¹ røøi¹³ David. Joon røøi¹³ David do gasáa¹ i Salomón coon¹³ tsamí² 'in galí² tsamí² tya' Urías.

⁷ In Salomón do jmii²¹ Roboam, Roboam do jmii²¹ Abías, Abías do jmii²¹ Asa, ⁸ Asa do jmii²¹ Josafat, Josafat do jmii²¹ Joram, Joram do jmii²¹ Uzías. ⁹ Uzías do jmii²¹ Jotam, Jotam do jmii²¹ Acáz, Acáz do jmii²¹ Ezequías. ¹⁰ Ezequías do jmii²¹ Manasés, Manasés do jmii²¹ Amón, Amón do jmii²¹ Josías. ¹¹ Josías do jmii²¹ Jeconías coon¹³ tsaruu²¹ i. 'Yia¹³ joon ngajée¹ i tsá² seein²¹ Babilonia 'in tsá² Israel si'ñúu¹ mo fu goo¹ o.

¹² Joon mo taain²¹² tsá² Israel Babilonia Jeconías do gasáa¹ i Salatiel. Joon 'in Salatiel do jmii²¹ Zorobabel. ¹³ Zorobabel do jmii²¹ Abiud, Abiud do jmii²¹ Eliaquim, Eliaquim do jmii²¹ Azor. ¹⁴ Azor do jmii²¹ Sadoc, Sadoc do jmii²¹ Aquim, Aquim do jmii²¹ Eliud. ¹⁵ Eliud do jmii²¹ Eleazar, Eleazar do jmii²¹ Matán, Matán do jmii²¹ Jacob. ¹⁶ Jacob do jmii²¹ José. José do gacu² mo cwoo²¹ o María 'in líi¹ i sáa³ Jesús 'in sii²¹ o jon Cristo.

¹⁷ Joon mo galiseein²¹ 'lhi²¹² Abraham ca galiseein²¹ 'lhi²¹² David galiseein²¹ daytyúuin² jmii²¹ tsá². La joon jon galiseein²¹ dyatyúuin² jmii²¹ tsá² ca mo galiseein²¹ 'lhi²¹² David ca ngalíin² tsá² Israel si'ñúu¹ mo fu Babilonia. Joon dyatyúuin² gi jmii²¹ tsá² galiseein²¹ 'e la nø¹ gi 'e galiseein²¹ Cristo.

Mo galiseein²¹ Jesucristo

¹⁸ La no-o galí² mo galiseein²¹ Jesucristo. María, 'in ilíin² in sáa³ Jesús, niganá¹ júu³ coon¹³ Sé³. Pe la nø¹ gi icwaa¹ caain²¹ coon¹³ Sé³ do gacáan¹ in María yæun²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹⁹ Joon ñæ¹ tya'o Sé³ do, tsæ jaain²¹ tsá² tyúí¹ 'ii, jo gali¹ in²¹² in 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya'a, jiin¹³ 'iin²¹² in itíuu² mo 'ido la jo ñii¹ tsá² fuu²¹. ²⁰ Joon la 'lhi²¹² 'i¹-tsi Sé³ jilaa²¹ 'elo lawa'a 'e cñ¹ o gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñæ¹ tyaníi¹ joon gajin²¹ in:

—Sé³, jún² tya' 'lhi²¹² David 'næ, 'ii¹³ mo'o María do lawa tsamí² tyi'i. Jo jmaa²¹ a 'goo²¹ tsæ 'in yæun²¹ gacáan¹ in do, 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios do. ²¹ Iliseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañæ¹ tya'a iunsi²¹ i JESÚS. Ilisi²¹ la joon tsæ 'wii¹³ ijmáa¹ a tiin¹³ tsá² tya'a jilaa²¹ tsa² tya'a.

²² Jilaa²¹ 'elo galí¹ la joon 'e untsiin¹ in júu³ tya' Ña'ñæ¹ 'e gafaa²¹ tsá² tya'a la mo jéei¹³. Gajin²¹: ²³ Jaain²¹ simí² icáan²¹ in yæun²¹, joon iliseein²¹ yæun²¹ tsañæ¹ tya'a.

Joon iunsi²¹ 'ii Emanuel. ('E 'øø²¹ tsi tsá² 'e sii²¹: Dios jee²¹² jna'.)

²⁴ Joon mo gajná²-tsi Sé³ do gajmaa¹ a jiin¹³ la jin² ángel tya' Ña'ñæ¹ 'e. Joon ga'ii²¹ mo María lawa tsamí² tya'o. ²⁵ Pe jo 'ee gajmaa¹ a coon¹³ 'ido ca galiseein²¹ 'in xuui²¹² tsañæ¹ nifu joon gaunsi²¹ 'ii JESÚS.

Jalíin² 'in 'øøi²¹-tsí lí tyiín¹ sáa³ Jesús

2 Jesús galiseein²¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Belén 'e náa¹ coon²¹ 'wó² 'e sii²¹ Judea. Herodes líi¹ røøi¹³ 'yia¹³ joon. Joon gatyalíin² 'in líi¹³ røøi¹³ magos, tsá² jmii²¹²-tsi 'ii. Gatyalíin² fu Jerusalén jalíin² lí 'yeei²¹ ñi¹ do. ² Joon gaunngí¹ 'in tsá² do:

—¿Xiiafu tyiín¹ 'in røøi¹³ 'in nigaliseein²¹ tya' tsá² Israel? Tsæ jna'a naa²¹ a lí 'lí 'yeei²¹ ñi¹ joon ganee²¹² na'a næ¹ tya'a. Joon nijalii²¹ 'i jaun'goo²¹ o'o 'ii.

³ Joon mo ganúu² un røøi¹³ Herodes 'elo líi¹ 'láai² ga'í¹-tsi 'áai¹ coon¹³ jileei²¹ 'in néei¹ Jerusalén do. ⁴ Joon 'in røøi¹³ do gatø¹ jileei²¹ 'in tyæ² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley tya' 'in tsá² do. 'E 'iin²¹² in litsáai¹-tsi xiiafu iliseein²¹ Cristo. ⁵ Joon 'in tsá² do 'in gatø¹ røøi¹³ do gajin²¹ in:

—Fuu²¹ Belén joon iliseein²¹ Cristo. Tsæ 'in tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali¹ gataan¹ an ni jí² 'elo:

⁶ Joon 'næ-æ, fuu²¹ Belén 'e náa¹ lí roon¹ on 'wó² tya' Judá,

jo líi² u'u 'in pi¹³ gi la jee²¹² jileei²¹ 'in tyæ² to² 'e 'wó² lo; tsæ icwo'íi¹ jee²¹² lo jaain²¹ tsá² feei¹ 'in tyæ² to² tsá² tyia 'in seein²¹ Israel.

⁷ Joon gatø¹ Herodes 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do 'uun²¹ mo, gaunngí¹ coon²¹ tún² lí gangoo¹ o ni'íi¹ in 'in næ¹ do. ⁸ Joon gasii¹ ni²¹ 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do fu Belén. Joon jin²¹ in:

—Cwolíin² naa', cwo'nee²¹ naa' 'in xuui²¹² do. Joon mi tyee¹ naa' 'ii joon jmáa¹³ a jna júu³ iníi¹ niun'goo²¹ oo jon 'ii.

⁹ Joon mo ganúu² un 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do júu³ tya' røøi¹³ do ngalíin² mo joon no. Joon 'in næ¹ do 'in

ganíi²¹ in 'in tsá² 'øøi²¹-tsi fu li née¹i fu li 'yeei²¹ ñi¹
ngóo¹o nifugixæ li ngaliin² 'in tsá² do. Ngoo²¹o ca ga'ñi²
fu yæ¹ li raain¹ 'in xuui²¹² do. ¹⁰Jløø¹³mo 'áai¹ 'in tsá²
'øøi²¹-tsi mo ganíi²¹ 'in nêu¹ do. ¹¹Joon mo gangatáa¹i
inæu do gangaa¹i yæu²¹ do coon¹³ sáa³a. Joon gasi²¹
'wojni¹i tyani 'in yæu²¹ do joon gaun'goo²¹o 'ido. Joon
ganá¹ cwóo¹ tya'a icwo¹o 'in yæu²¹ do cwanáa¹ coon¹³
fuu²¹² sún² coon¹³ jmi¹³ 'mó² jmafuu²¹ sii²¹ mirra.
¹²Joon Dios gajmaa¹a gaci¹i 'in tsá² do 'e jo tsaliin²gi li
li tyiin¹ Herodes do. Joon ngaliin¹mo fuu²¹ goo¹o fu¹ li
xiaa²¹.

Mo nangó¹ yæu²¹ Jesús fu Egipto

¹³ Mo ngayuui¹³ ngaliin¹ 'in tsá² 'øøi²¹-tsi do la 'ñi²¹² cfi¹
Sé³ gajné¹i jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u' gajin²¹in sñi²¹i Sé³
do:

—Ráan²u, jée¹i yæu²¹ coon¹³ sáa³a cwoliin²naa' Egipto.
Joon cwotaan²¹²mo' do ca mi jmáa³aa júu³ tsu
Herodes i'naa¹²¹in 'in yæu²¹ do ijnga¹²mo.

¹⁴ Joon garoon¹on Sé³ joon li 'woo¹ ngaliin² jée¹i
yæu²¹ do coon¹³ sáa³a fu Egipto. ¹⁵ Do-o taan¹in ca
gajún¹mo Herodes do. La lo-o galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya'
tsá² gafaa¹²¹a júu³ tya' Ña'ñu¹u' la mo jéei¹ 'in gajin²¹in:
"Tø¹³oo Yæu²¹ Tyiia 'in taain²¹² fu Egipto."

Tyu² Herodes to² 'e júun²in jileei²¹ yæu²¹ seein²¹ fu Belén

¹⁶ Mo galili¹³i Herodes 'e nigacon²on 'in tsá² 'øøi²¹-tsi
'ii tóo², 'áa¹mo gatsá² 'nii²¹-tsi joon gatyæ¹²u to² júun²in
jileei²¹ yæu²¹ tsañu¹ 'in ni ngó¹ tún² jiin¹ li la 'wó¹.
Jileei²¹ yæu²¹ tsañu¹ 'in seein²¹ Belén joongi li' caai¹
Belén gatyæ¹²u to² júun²in. Tæu la joon gajin²¹in 'in tsá²
'øøi²¹-tsi do 'e nigangaa¹ 'in nêu¹ do. ¹⁷ Joon coon¹³ la
joon ngatiin¹³ júu³ tya' 'ñi²¹² Jeremías 'in gacwo¹ júu³
tya' Dios ca la mo jéei¹. Gajin²¹in:

¹⁸ 'Áai¹ 'náa¹ 'goo²¹ fuu²¹ Ramá cì²i xuui²¹²-tsi 'áai¹ tsu
Raquel cì²i cwáain¹ tya' jóon¹on.

Pe jo 'iin²¹²in wa'a cwo¹ tsá² 'ii fo'feei¹ tsu najún¹mo
yæu²¹ tya'a.

¹⁹ Pe mo gangñi¹in gajún¹ Herodes gaci¹i Sé³ fu Egipto
do joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u' 'in jin¹²
sñi²¹i 'ii:

²⁰ —Ráan²un, cweei¹ tee¹e xuui²¹² coon¹³ sáa³a fu Is-
rael tsu nijúun²mo 'in 'iin²¹²in ijngaai¹² 'ii.

²¹ Joon Sé³ do garoon¹on joon gatøø¹ø xuui²¹² do
coon¹³ sáa³a fu Israel. ²² Pe mo galili¹³i Sé³ do 'e jóon¹
Herodes sii²¹ Arquelao tyæ¹²u to² fu Judea 'goo²¹o
tsaliin² do. Joon coon¹³ 'e cæu¹o gajmaa¹a Dios 'ii júu³
wa tsaliin² fu li sii²¹ Galilea. ²³ Joon mo gatyaliin² li sii²¹
Galilea joon ngacwaa²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret. La
joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gafaa¹²¹a tsá² cwo¹o júu³ tyú²
tya' Dios la mo féei¹ 'in jin¹²in:

—Iunsii²¹ tsá² 'ii: tsá² Nazaret.

Cwo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmñi²¹ júu³ tya' Dios coon²¹ li jo
'iin tsá² seein²¹

3 La jee²¹² tyiin¹ Jesús Nazaret ga'láa² Wó³ saai²¹
tsá² jmñi²¹ 'wii²¹² cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios li jo 'in
tsá² seein²¹ coon²¹ li sii²¹ Judea. ² Joon gajin²¹in:

—Cwojaa¹²¹-'oo' coon¹³ Dios tsu ti li tyæ¹² Dios to²
jee²¹² tsá².

³ Jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹
sii²¹ Isaías gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Wó³ do mo gajin²¹in:
Tá² coon²¹ ni 'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá²
seein²¹, jin¹²in:

"Ijó¹ Ña'ñu¹u'. Tyaa²aa' tyú² tyii' 'ii¹³mo' 'ii,
tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹mo'","
jin¹² Isaías.

⁴ Joon sñin¹³ Wó³ lí¹ jñú² camello, joon 'e 'ñu¹ tu¹²gi lí¹
coon¹³ loo²¹. Joongi 'e gø¹²ø jmaai¹² sinii²¹ coon¹³ to¹²
sá² moo²¹. ⁵ Joon 'in néei¹ ciudóo¹³ Jerusalén coon¹³ 'in
néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ 'in néei¹ coo¹³ li
ngñi¹ jmñi²¹ Jordán jalíin² janæu²u júu³ tya'a. ⁶ Joon la
jee²¹² jmoo¹o tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹i Wó³ 'ii
jmñi²¹ tsi jmñi²¹ Jordán.

⁷ Pe mo gacón² Wó³ cwáain¹ 'e 'áai¹ fúui¹ tsá² fariseos
coon¹³ tsá² saduceos jalíin² saa¹i jmñi²¹, gajin²¹in:

—iTsá² 'in coon¹²¹ tsá² tóo² 'naa'! ¿'Iin nigasi²¹i 'naa' 'e
laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein¹?

⁸ Cwojmaa²aa' jiin¹³ la tñi²i jmá¹ 'in nigajoo²¹-tsi. ⁹ Joon
jo 'i¹-'oo': "Jo 'e tsangñi¹na' tsu jún² tya' 'ñi²¹² Abraham
jna'." Tæu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá²
Dios ca jún² tya' 'ñi²¹² Abraham. ¹⁰ La lí¹ 'mó²-o lí¹i tsá²
jon, joon Dios nityaa¹ tyú² ñity² tya'a 'e tyæ¹²u 'mó² ca
ti² jmóo³, joon jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo cwo¹ 'oofuu²¹ tyú² tya'a
ityæ¹²o joon ijún² coon¹³ jf². ¹¹ 'E la ja¹²mo jna sáa³na
'naa' jiin¹³ coon¹³ jmñi²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e niga-
joo²¹-'oo'. Pe 'in jó¹ cñiin²¹ gixæ la jna isáa¹ 'naa' jmñi²¹
coon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios joon coon¹³ jf². Feei¹gi 'ii
lagi jna ce jiin¹³ jo tñi²na cón³oon mñi¹. ¹² Joon san¹²o
'ido 'mó² tyæu²¹ trigo tsu ti lí² untyú² trigo tya'a.
Ijmáa¹a coon²¹ tyi¹ tya' trigo do. I'má² trigo fu li 'má²
tsá² trigo pe tyi¹ do tya'a ijún² coon¹³ jf² 'e jo dyæu¹.

Mo gasaa¹i Wó³ jmñi²¹ Jesús

¹³ Joon gacwo¹ñi¹ Jesús li sii²¹ Galilea joon gangóo¹ fu
li taain²¹² Wó³ do ti² jmñi²¹ Jordán. Gangóo¹ 'e saa¹i Wó³
'ii jmñi²¹. ¹⁴ Pe jo 'iin²¹²in Wó³ saa¹i Jesús jmñi²¹. Joon
gasñi²¹i Jesús:

—'Næu¹ 'ná¹ sáa²u'u jna jmñi²¹. ¿Ti ñi²i 'e sáa¹³na 'næ
jmñi²¹?

¹⁵ Pe gajin¹² Jesús sñi²¹i 'ii:

—Cwó²du'u lí² jiin¹³ la 'iin²¹²na. Tæu tyú²-æ 'e jmoo²¹o'
jilaa¹²¹ jiin¹³ la to² tyæ¹² Dios.

Joon Wó³ do gacwo¹o júu³. ¹⁶ Joon mo ngayuui¹³
gasaa¹i Wó³ jmñi²¹ Jesús joon gacwo¹ñi¹ Jesús tsi jmñi²¹
do. Joon tsifu joon ganó¹ fu ñæ¹fú² joon Jesús gangaa¹i
'in Espíritu Tyú² tya' Dios lí¹i maa²¹² gajngáa¹i yæ¹ li si-
in²¹ Jesús. ¹⁷ Joon ganúu²un coon²¹ júu³ fu ñæ¹fú² 'e
jin¹²:

—In no-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Jløø¹³moo 'áai¹ coon¹³on.

Mo gacón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús

4 Tsifu joon gangajée¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Icón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús.

²Joon jee²¹² tunló¹ jmí¹ joon tunló¹ 'woo¹ jo 'ee gø¹²ø jii¹³ xu. Joon gatsá² un'áa¹ mo ngíi¹ joon. ³Joon Satanás gangatyéen¹ in li sin² Jesús 'e 'iin²¹²in cón² cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús. Joon gajin² in sñ²¹ Jesús:

—Wana 'nø-ø jóon¹ Dios tyø¹³ to² cwol² 'iñi¹ 'e cu-un²¹² roon¹ on no.

⁴Pe Jesús gañii¹:

—Ni jí² tya' Dios jin²in: “Jo taain²¹² tsá² tyú²-ø fu juncwii²¹ lo jii¹³ coon¹³ 'e 'iñi¹ 'e sá² dø¹²ø pe coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e gafaa²¹ Dios Jmii²¹.”

⁵Joon ngajée¹ Satanás Jesús ngalíin² 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén. Joon gasáa¹ Jesús fu yø¹ cwo¹ fee¹ si² do. ⁶Joon gajin² Satanás sñ²¹ Jesús:

—Wana 'nø-ø jóon¹ Dios, cwó² cwotee²¹u tsø ni jí² tya' Dios 'e jin²:

Ityú² Dios to² 'e 'áa¹ 'nø ángeles tya'a.

Isáa¹ 'nø coon¹³ cwo²¹o la coon²¹ jo tyø¹³ cuun²¹² tñ¹³í.

⁷Joon gañii¹ Jesús:

—Jin²o jon ni jí² tya' Dios: “Jo untsáai¹-o'o xiiala líi¹ Ña'ñø¹ Dios tyi¹.”

⁸Xiia²¹gi tún² ngajée¹ Satanás Jesús fu yø¹ moo²¹ ñii¹ 'áai¹. Joon ga'e² Jesús jilaa²¹ fuu²¹ náa¹ la 'ui juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a. ⁹Joon gajin²in:

—Cwó³-oo jilaa²¹ 'elo tyi¹ wana sii¹³í wojni² tyani³íi 'e un'goo²o jna.

¹⁰Joon jin² Jesús sñ²¹í 'ii:

—Cwei², Satanás, tsø ni jí² tya' Dios jin²: “Un'goo²o Ña'ñø¹ Dios tyi¹; joon jmoo²o jii¹³ to² tyø¹² 'ii.”

¹¹Joon Satanás do gajeen²¹ mo coon¹³ Jesús. Joon gatyalíin² ángeles 'e unjíi²in Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² jmoo¹o to² tya'a fu li sii²¹ Galilea

¹²Joon mo ganú²un Jesús 'e Wó³ do 'yúu¹ 'nøñí³ gangóo¹on fu li sii²¹ Galilea. ¹³Pe jo gajaan¹ fuu²¹ Nazaret, gangacwaa²¹ a fu Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ tí¹ tyiia¹ do. 'Wó² tya' 'líi²¹² tsacøø¹³ Zabulón coon¹³ Neftalí. ¹⁴La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Isaiás. 'Ii jaain²¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios la mo jée¹. Joon gataan¹an ni jí² júu³ 'e jin²:

¹⁵'Wó² tya' Zabulón coon¹³ Neftalí 'e roon¹ lí¹ caai¹ tyiia¹, lí¹ caai¹ lí¹ 'yee²¹ 'ñi¹ jmí²¹ Jordán lí¹ sii²¹ Galilea, lí¹ néei¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹⁶'In tsá² 'in néei¹ lí¹ 'ii¹ nø²¹ ganii²¹ coon²¹ jí² fee¹. Joon nigajná² joo²¹ tya' 'in tsá² 'in tói¹ 'mó¹ do.

¹⁷Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² cwo¹o júu³ tyú², jin²in:

—Cwojaa²¹-oo' coon¹³ Dios tsø tí¹ tyø¹² Dios to² jee²¹² tsá².

Tø¹²ø Jesús tyúuin² tsá² 'in jmoo¹o to² saain²¹ joo²¹ taai²¹² jmí²¹

¹⁸La 'íi²¹² ngóo¹o Jesús tí¹ tyiia¹ Galilea gangaa¹ 'i gáí¹ tsá² taain²¹² to² pii²¹ 'i 'mó¹ tsi tyiia¹ do. Tsø joon to² tya'a. La 'oo²¹ ruu²¹ mo 'in tsá² gáí² do. Jaain²¹ sii²¹ Simón 'in sii²¹o jon Tú³, 'in jaain²¹gi sii²¹ Dñ³. ¹⁹Joon gajin² Jesús sñ²¹í 'ido:

—Moo²¹o' coon¹³ jna joon jmée³na 'naa' tsá² jmoo¹o to² saain²¹ tsá² 'in líin² tsá² tyiia.

²⁰Tsifu joon gatø²¹ 'mó¹ tya'a joon ngalíin² mo coon¹³ Jesús.

²¹Xøø ngó¹xø joon mo gangaa¹ 'i gáí¹gi tsaruu²¹. Jaain²¹ sii²¹ Jacobo, 'in jaain²¹gi sii²¹ Wó³. Jóon¹on Zebedeo 'ii. Táa¹ 'i tsi barco coon¹³ jmii²¹ 'míi¹ 'nø³. Joon gatø¹²ø Jesús 'ii. ²²Joon tsifu joon ga'woo²¹ mo 'e barco do. Do-o gatíuu² mo jmii²¹ joon ngalíin² mo coon¹³ Jesús.

'E²e Jesús tsá² fúui¹

²³Joon gangó¹ Jesús la caain²¹ lí¹ sii²¹ Galilea 'e²e tsá² inøø cwo¹ tya' tsá² Israel sii²¹ sinagoga. Ga'e²e tsá² xiiala ilí² mi tyø¹² Dios to² tsá² joon gaun'láa¹ Jesús tsatsaa¹³ 'in tyán¹an jilaa²¹ nii² jmoowúu¹. ²⁴Joon galicwii¹ mo tsá² Jesús la caain²¹ lí¹ sii²¹ Siria joon gangajée¹ tsatsaa¹³ 'in tyán¹an jmoowúu¹ 'láai² 'ii¹³. Seein²¹ 'in taai² tyí². Seen²¹ mo 'inlíi¹³ 'in taai² 'in'líi¹³ alma tya'a, seen²¹ mo 'inlíi¹ jmoo²¹ wúu¹ jooiñii¹, seen²¹ mo jon 'in sítøø¹³ cwo²¹ tñ²í. Joon gaun'láa² mo Jesús 'ii. ²⁵Joon fúu¹ mo tsá² néei¹ Galilea ngalíin² mo coon¹³ Jesús. Ngalíin² mo jon 'inlíi¹³ tsá² néei¹ Decápolis, coon¹³ Jerusalén. Seen²¹ mo jon 'in ningalíin² coon¹³ fu lí¹ sii²¹ Judea joongi fu cwo¹³ roon¹on lí¹ caai¹ lí¹ 'yeei²¹ ñi¹ jmí²¹ Jordán.

Cwo¹o Jesús júu³ tyú² tsaa² moo²¹

5 Joon mo gangaa¹ Jesús 'in tsá² fúui¹ lí¹ gasoo¹o coon²¹ moo²¹ joon do-o gacwó²o. Joon gangatyéein¹ tsá² tya'a cu¹ lí¹ lí¹ tyiín¹in, ² joon ga'láa²¹ Jesús 'wii²¹² 'e²e 'in tsá² do, jin²in:

'Iin 'in tsá² jløøi³

³—Jløø¹³ mo 'in ñi² 'e 'ná¹ licwii¹in Dios, tsø tyø¹² Dios to² 'ii.

⁴'Jløø¹³ mo 'in néi¹ fa¹í³ tsø icwo¹o Dios 'ii fo'fee¹ tya'a.

⁵'Jløø¹³ mo 'in 'wo²-tsi 'áai¹ tsø 'ii²¹ mo 'e juncwii²¹ 'múu².

⁶'Jløø¹³ mo 'in 'iin²¹²in 'áai¹ jmá¹ a la to² tyø¹² Dios, tsø Dios iuncoon¹³on 'ii 'e jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in.

⁷'Jløø¹³ mo 'in feei¹-tsi tya' tsá² xeeli²¹ tsø ilifeei¹-tsi Dios coon²¹ tún² tya'a.

⁸'Jløø¹³ mo 'in jo tóin¹ júu³ tya'a tsø 'ii-o iníi² Dios.

⁹'Jløø¹³ mo 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² la 'oo²¹ 'ii tsø ilii¹in jóon¹ Dios.

¹⁰'Jløø¹³ mo 'in ní² wúu¹ tsø 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyø¹² Dios tsø Dios tyø¹² to² 'ii.

¹¹ 'Jlò¹³mo 'naa' mo jii²in tsá² 'naa' joon jmaai²¹ tsá² 'naa' joon faa^{21a} tsá² júu³ tajuu²¹ gó² tyi'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyiia. ¹² Jmaa^{2aa} 'jlo¹³naa' jo cwolii¹innaa' caain²¹ tsu¹ 'ii¹³naa' coon²¹ 'e tyú² 'áai¹ tyii' fu ñh'fú². Tsu¹ la joon jon gajmaa^{1a} tsá² tya' 'in nigacwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéi¹, ga'ò¹mo tsá² 'ii.

'Naa' líi¹naa' lawa ñi² joongi lawa coon²¹ jí¹ 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹

¹³ 'Naa' líi¹naa' lawa ñi² jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. Pe wana jo jmaai²¹gi to² ñi² tya'a, jo li ñi²gi 'uunñi² tya'a. Jo lí² líi²gi tún¹. Jo jmeei¹gi to² jii¹³ 'e dya² tsá² tya'i fu¹ 'ø¹ tsá² joon.

¹⁴ 'Naa', 'in líi¹ tsá² tyiia, líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Wana ná¹ coon²¹ fuu²¹ yu¹ moo²¹ jo lí² 'meei²¹ 'ña'a. ¹⁵ La joon jon jii¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² 'ú¹ jí² coon²¹ jí² coo²¹o joon sii²¹i nu¹ coon²¹ 'mó² 'ii²¹ cwuu²¹. Pe xu¹ joon isii²¹i lí² yu¹gi do joon lí² jnee¹i jleei²¹ 'in néei¹ tsi inu¹ do. ¹⁶ Joon la joon 'naa' jmaa^{2aa} 'e tyú² 'e tñi²naa' joon coon¹³ la joon icón² tsá² cwáain¹ 'e tyú² jmo^{2oo} joon iun'goo^{21o} tsá² Dios Jmii²¹ tyii' tyiin¹ nu¹fú².

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' ley

¹⁷ 'Jo cwolii²naa' gacwéi¹na 'a jmáa^{3aa} 'e jo 'ee to² tí¹gi ley tya' 'líi²¹² Moisés coon¹³ júu³ ga'ee¹ 'in nigacwoo^{1o} júu³ tya' Dios la mo jéi¹. Jon'on gagóo^{3oo} jmáa^{3aa} la joon, gagóo^{3oo} jmaa^{13aa} tsá² júu³ 'ee 'ø¹ 'tsi tsá² 'e júu³ do. ¹⁸ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' la 'ii²¹² roon^{1on} ñh'fú² coon¹³ cwoo¹³ juncwii²¹ jii¹³ ca pii³ wa'a lí¹ 'e jo 'ee to² tí¹ 'e ley do. Jmaa²¹ mogi to² ca gatsín¹ jilaa²¹ 'e 'ná² lí¹. ¹⁹ Joon doñi¹in wana jo jmo^{1o} la to² tyu² ley do, xu¹fiin¹³ 'e 'wéi¹gi 'e ley do, joon 'e²e tsá² 'e jmáa^{1a} tsá² la joon, xaa²¹gi 'in tsá² do la jee²¹² jilee²¹ lí² tyu² Dios to². Pe 'in jmo^{1o} jii¹³ la tí² to² tyu² joon 'e²e tsá² 'e jmáa^{1a} la joon, tsafee¹mo ilii¹in lí² tyu² Dios to². ²⁰ Tsu¹ fuu²¹²uu 'naa' wana jo 'ø¹ 'gi 'oo' joon wana jo jmaa²gii¹ jii¹³ la 'iin²¹²in Dios jmá¹ tsá² lagi 'in tifo² tya' ley coon¹³ 'in tsá² fariseos jo jmii²¹² cwotáan²naa' lí² tyu² Dios to².

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' 'nii²¹-tsi tsá²

²¹ 'Nanuu²un¹ júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ jin¹²: "Jo jngaa¹²naa' tsá², tsu¹ 'ná¹-a lisá² 'ii²¹ tya' 'in jngaai¹² tsá²." ²² Pe fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in tya'nii²¹-tsi coon¹³ ruu¹²¹i ilisá² 'ii²¹ tya' 'ii. Joon tya' jilee²¹ 'in jii²in ruu¹²¹i 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in tyu² to nifu ijmaa^{1a} 'ii²¹ tya' 'ii. Joon 'in unsi²¹ ruu¹²¹: "Tsá² caai²¹ 'nu." 'Áai¹ tyan' 'ii¹ fo² lí² sityú² 'in jin¹² la joon.

²³ "Wii¹³ joon wa 'iin²¹²u'u cwo^{12o} Dios coon²¹ 'e 'yaai¹-o'o inu¹ cwo¹ pe la jee²¹² siin¹³in tyani altar do wa'a gatii²¹-o'o 'e 'ee¹mo ruu¹²¹u 'nu, ²⁴ tó² 'e cwo^{12o} Dios 'e 'yaai¹-o'o do tyani altar. Joon cweei², cwojmaa^{13a} júu³ røø²¹ coon¹³ ruu¹²¹u. Joongi ñi²i ñicwo^{12o} 'e 'yaai¹-o'o do.

²⁵ Joon wana 'iin²¹²in tsajée¹ 'nu tyani tsaa² to² 'e cwo^{1o} 'nu tsaa², siin¹³ coon¹³on júu³ røø²¹ tya'i fu lí

cwolii²naa' coon¹³on joon coon¹³ la joon jo tsajée¹ 'nu tyani tsaa² to². Tsu¹ wana gajée¹ 'nu tyani tsaa² to² do, joon ityu² to² 'ii¹³ tya'a tsajée¹ 'nu 'nuñi³. ²⁶ Joon 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'nu jo lí² júu¹³u 'nuñi³ do ca cí² coonti 'e cuu² do.

'E²e Jesús tsá² 'e jo feei¹ tsá² tsamí²

²⁷ "Nanuu²un¹ júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: "Jo foo¹u'u tsamí² tya' tsá² xeei²¹." ²⁸ Pe fuu²¹²uu 'naa' doñi¹in 'in jøø²¹i jaain²¹ tsamí² joon wana sooin²¹ tsá² 'ii lawa'a 'e niga'laa^{21o} coon¹³ 'ido.

²⁹ 'Wana unni²i tsáa¹ jmo¹ 'le²u, tyi²ta, pí²ta wíin² tsu¹ tyú²gi wa'a tsa'ñi¹ unni²i do lagi wa cwoo^{13o} lí² 'ii²¹ la tøø²¹u'u. ³⁰ Sina cwoo^{1o} tsáa¹ jmo¹ 'le²u tyuu^{13u}, pí²ta wíin² tsu¹ tyú²gi tyi¹ tsa'ñi¹ cwoo^{1o} lagi wa cwoo^{13o} lí² 'ii²¹ la tøø²¹u'u.

'E²e Jesús tsá² wa'a tíui² tsá² tsamí² tya'a

³¹ 'Gajin²in tsá² la mo jéi¹: "Wana tíui² tsá² tsamí² tya'a 'ná¹ cwo^{1o} coon²¹ mo'jí² jin¹²in 'e nigatíu¹mo 'oo^{212o}." ³² Pe fuu²¹²uu 'naa' wa gatíui² tsá² 'oo^{212o}, wana jo mo 'láa^{1a} coon¹³ tsañuu¹ xeei²¹, 'in tsañuu¹ do jmo^{1o} 'e 'lee²¹i 'in tsamí² do wa cuu²¹i cwoo^{21o} tún¹ coon¹³ tsá² xeei²¹. La joon jon doñi¹in tsañuu¹ 'in cuu²¹i cwoo^{21o} coon¹³ jaain²¹ tsamí² 'in nigatíui² nuu¹ tya'a i'noo^{1o} 'in tsañuu¹ do tsaa² lawa'a fee²¹i tsamí² tya' tsá² xee²¹mo.

'E²e Jesús tsá² 'e jo 'é¹ tsá² Dios

³³ 'Nanuu²un¹ júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: "Jo cuu^{13u} júu³ tyi¹ 'e niga'é¹u tyani Ña'ñu¹." ³⁴ Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'é¹u'u tyani tsá² coonti. Jo 'é¹u'u coon¹³ ñh'fú² tsu¹ joon si² lí² silii²¹² tya' Dios. ³⁵ Jon'gi¹ 'é¹u'u coon¹³ cwoo¹³ juncwii²¹ tsu¹ do-o 'ø²ø¹ Dios. Jon'gi¹ coon¹³ Jerusalén tsu¹ do-o fuu²¹ tya' røø¹³ 'in feei¹. ³⁶ Jo 'é¹u'u Dios coon¹³ po'tyi²i tsu¹ jo lí² litaa²¹ si 'wii¹ 'ee jin¹³ coon²¹ jnú¹ tyi¹. ³⁷ Jii¹³ fóo^{13o} "joo¹" si "ún³" 'ee. Wana foo²¹gi¹ 'áai¹ lawa 'e faa^{21a} 'in 'líi¹³.

'E²e Jesús tsá² 'e jo coon^{1on} tsá² tya'a

³⁸ 'Nanuu²un¹ júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: "Wana gaty²i coon²¹ mi² unni² tsá² la joon jon tyi¹ tsá² mi² unni²i. Joon wana gaty²i moojon² tsá² la joon tyi¹ tsá² moojón²on." ³⁹ Pe fuu²¹²uu 'naa': Jo tñi¹³u'u coon¹³ 'in gó². Lí¹ cí¹³i jmaa^{21a}. Wana gatyuu¹un tsá² ju^{12u} cataain²¹² pe cwóo^{13o} lí² cataain²¹gi ju^{12u} cwotyuu¹un. ⁴⁰ Wana 'in 'iin²¹²in tsajée¹ 'nu tyani tsaa² to² 'e 'iin²¹²in tyi¹ 'mi² tyii¹³i. Cwoo^{13o} 'mi² tyii¹³i, cwóo^{13o} jon 'mi² jnú¹ yu¹ lúu^{13u}. ⁴¹ Joon wana 'in jin¹² cwocón²on láa^{1a} coon²¹ kilometro cwocón²on coon²¹gi líi¹. Joon wana 'in mi¹³ 'nu cwoo^{13o} 'ee mi¹ do. ⁴² Joon mo 'iin²¹² tsá² 'e tyi² tyi¹ cwoo¹³ta.

'E²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'e líi¹³in tsá² 'in 'eei¹ 'ii

⁴³ 'Nanuu²oo¹ jon júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: "Cwoli¹³in mo'o tsá² 'in seen²¹u'u tyú² coon¹³on joon

'ee¹mo'o 'in 'eei¹ 'nə." ⁴⁴ Pe jna-gii fuu²¹²uu 'naa', —gajin² Jesús— cwoli'née¹moo' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' tyú² tya' 'in faa²¹a 'laa²¹ tyii', jmaa²aa' jmaai² 'e tyú² tya' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' júu³ tyú² tya' 'in jii²in 'naa' joon tya' 'in jmaai²¹ 'naa'. ⁴⁵ Joon coon¹³ la joon ilii²naa' jón¹ Dios ñú²úú' 'in tyiin¹ ñú²fú². Tə Dios jmoó¹ 'yeei²¹ ñi¹ tya' tsá² gó² la joon jon tya' tsá² tyú¹i, jmoó¹o jon 'e tsáa¹ jmí¹ jee²¹² tsá² jmoó¹o la to² tyú²úú la joon jon jee²¹² 'in tsá² 'in jo jmoó¹o la to² tyú². ⁴⁶ ¿Tí líí²naa' 'e tǎ²-tsi Dios tyii' wa'a 'iin²¹²naa' jiiin¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tə 'in cón²on 'laa¹³ tya' lí 'ñi¹ tsá² jmoó¹o la joon. ⁴⁷ ¿Tí líí²naa' 'e tyú² jmoó²oo' mo foo¹³naa' 'e tyú² tya' jiiin¹³ 'in tyú² seen²¹naa' coon¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoó¹o la joon. ⁴⁸ Tə 'wii¹³ joon jmaa²aa' tyú² tya' jileei²¹ tsá² la jmoó¹o Dios tyiin¹ ñú²fú² tyú² tya' jileei²¹ tsá².

'E²e Jesús tsá² tya' to² tyú² 'e jmoó¹o tsá²

6 'Jo jmaa²aa' 'e tyú² tya' tsá² jiiin¹³ la ní²i tsá² xeei²¹, tsə wana jmoó²oo' la joon jo 'ii¹³naa' tya' Ñá^ñú¹ú' Dios tyii' 'in tyiin¹ ñú²fú² jiiin¹³xə tya' 'e tyú² 'e nigaj-maa²aa' do. ² Tə 'wii¹³ joon jo fu²¹²u tsá² mo 'e cwo²¹o tsá² sityéein¹³ jmí²¹². Tə seen²¹ tsá² 'in sisí²i 'i¹-tsi 'e jmoó¹o inə cwo¹ sinagagas joon jee²¹² 'nú¹ 'in jmoó¹o 'e tyú² tya' 'in sityéein¹³ jmí²¹² pe jiiin¹³ 'e ní²i tsá². Joon faa²¹ tsá² tyú² tya'a. Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', coon¹³ 'e tyú² do 'e nigafaa²¹ tsá² tya'a ga¹ii²¹mo 'ido jii¹³ 'i¹i²¹i 'e gatǎ²i. ³ Pe mo cwo²¹o 'e 'in sityéein¹³ jmí²¹², 'uun²¹mo cwo²¹o, ce jiiin¹³ 'in seen²¹ tyú² coon¹³on jo ñii¹i. Joon Ñá^ñú¹ú' tyi¹ 'in ní¹ jilaa²¹ 'e jmoó¹o tsá² 'uun²¹ icwo¹o 'nə 'e gatǎ²u.

'E²e Jesús tsá² xiiala lí² faa²¹ tsá² júu³ tyú²

⁵ Joon mo foo²oo' júu³ tyú² jo jmaa²aa' la jmoó¹o 'in tsá² 'in sisí²i 'i¹-tsi 'e jmoó¹o. 'In tsá² do tǎ²-tsi téen²in inə cwo¹ sinagogas joon lí lí¹ tyú²úú jee²¹² 'nú¹ téen²in faa²¹a júu³ tyú² tya'a lí ní¹ tsá². Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': niga¹ii²¹mo 'in tsá² do 'e gatǎ²i. ⁶ Pe mi fo²¹o júu³ tyú² tyi¹ joon 'ú¹u tsi inə joon jni²i 'ñú¹ do joon mi²i 'uun²¹ tyani Ñú²ú. Joon Ñú²ú 'in ní¹o jilaa²¹ 'e jmoó¹o tsá² 'uun²¹ icwo¹o nə 'e gatǎ²u.

⁷ Joon mo fó²oo' júu³ tyú² jo jmaa²aa' la jmoó¹o 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹, tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e jo 'ee to² tǎ² 'ii. Joon 'i¹-tsi 'e nuu¹un dios tya'a wa faa²¹a 'láai² naa' júu³ tyú² tya'a. ⁸ Jo jmaa²aa' la jmoó¹o 'ino tsə Ñú²úú ní¹o jilaa²¹ 'e 'naa²aa' la nə²gi 'e mǎ²ii. ⁹ Tə 'wii¹³ joon mo fó²oo' júu³ tyú² joon fó²oo' la no:

Nə¹ú¹ tyiin¹ ñú²fú²,

cwoun'goo²¹o tsá² jiiin¹³ 'nə-ə.

¹⁰ Cwo¹³lí² 'e tyú²úú to² jee²¹² tsá².

Cwojmaa¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²u'un la jmoó¹o 'in taai² ñú²fú².

¹¹ Cwo¹³ jna'a 'uunñi² tyii¹ jmí²¹² no jiiin¹³ la 'naa²¹a'a.

¹² Jmaa²a fee¹-'o'o 'wii²¹² tyii¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e nigaj-moo²o'o.

Tə la joon jna'a nigajmoo²¹o'o fee¹-tsii¹ 'e gó² 'e nigaj-maa¹ tsá² tyii¹.

¹³ Jo cwo²¹o wa'a 'e 'naa²¹a'a tsaa²; 'láa²i jna'a jee²¹² jilaa²¹ 'e gó².

Tə tyi¹nə-ə jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon²¹ tǎ²mo. Amén.

¹⁴ Tə wana 'naa' jmoó²oo' fee¹-'oo' tya' 'in nigaj-maa¹a 'e gó² tyii¹ la joon jon Ñú²úú 'in tyiin¹ ñú²fú² ijmáa¹a fee¹-tsi 'wii²¹² tyii¹. ¹⁵ Pe wana jo jmoó²oo' fee¹-'oo' tya' tsá² xeei²¹ la joon jon 'Ñú²úú' jo ijmáa¹a fee¹-tsi 'wii²¹² tsaa² tyii¹.

'E²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo gǎ² tsá² tyiiañi¹

¹⁶ Joon mo cǎ²ǎ² tyiiañi¹ jo jmaa²aa' fa¹³ líí²naa' la jmoó¹o 'in sisí²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoó¹o. Tə 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e iñi² tsá² 'e gǎ² tyiiañi¹. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' niga¹ii²¹mo jilaa²¹ itǎ²i. ¹⁷ Pe mo cǎ²ǎ² tyiiañi¹ roon¹³un ní²i joon xaai²¹² tyi²i wuu²¹ 'e jo líí²i tsá² 'e cǎ²ǎ² tyiiañi¹. Wa cǎ²ǎ² tyiiañi¹ 'uun²¹ 'e líí²i o Ñú²úú joon 'ii icwo¹o 'nə 'e gatǎ²u.

'E²e Jesús tsá² xiiala lí² sáa¹ 'e tyú² tya'a fu ñú²fú²

¹⁹ Jo saa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² tyii¹ fu ni cwo¹³ juncwii²¹ tsə fu ni cwo¹³ juncwii²¹ joo¹fu² cuu²¹²u, si ili¹oo² 'ee si itsataai² 'uun²¹ icón² 'ee. ²⁰ Áa¹mo tyú²gi tyii¹ wa saa²aa' 'e tyú² tyii¹ fu ñú²fú² lí jo icuu²¹²u joo¹fu² jon²gi ili¹oo² joon jo lí² tsataai² 'uun²¹ icón². ²¹ Joon doñilí¹ 'e sáai¹ tsá² 'e tyú² tya'a do-o jon 'iin²¹²in cwá²a —jin² Jesús.

'E²e Jesús tsá² xiiala lí² ngǎ¹ 'i coon²¹ tsáa¹

Faa²¹²gi Jesús jin²¹in:

²² —La 'i¹-tsi tsá² la joon ingǎ¹. Joon wana canii² 'i¹-tsi tsá² coon²¹ tsáa¹ ingǎ¹ la ngǎ¹ tsá² mo jmí¹. ²³ Pe wana gó² 'i¹-tsi tsá² jo ñii¹ xiiafu tsáa¹ la mo ngǎ¹ tsá² mo 'woo¹. Joon wa líí²i tsá² 'e ngǎ¹ mo jmí¹ pe 'e gó²o 'i¹-tsi 'áa¹mo 'ii¹ nə²¹ lí ngǎ¹.

'E²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in jiiin¹³ Dios Jmii²¹

²⁴ Jiiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² jmáa¹a la to² tyú² gáí¹ ñi¹fii²¹². Tə ili¹'ee¹ 'in jaain²¹ joongi¹ 'in jaain²¹gi ili¹'iin²¹²mo. Joon wana ijmáa¹a la to² tyú²úú jaain²¹ 'e jo 'ee ilitsáai¹-tsi 'in jaain²¹ do. Joon jo lí² jmá¹a tsá² la to² tyú² cuu² la 'ii²¹² jmoó¹o la to² tyú² Dios.

'E²e Jesús tsá² 'e 'aa¹mo Dios Jmii²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii

²⁵ Tə 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo cuu¹³-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e cǎ²ǎ² coon¹³ 'e 'uu²uu' 'e taan²¹²naa' juncwii²¹ jon²gi tya' 'mi² tyi²ii'. Tə tyiin²gi juncwii²¹ tya' tsá² lagí 'e gǎ² tsá² joon tyiin²gi cuerpo tya' tsá² lagí 'mi² 'e tyi². ²⁶ Coon²oon' cwáain¹ tya' ton¹ 'ǎ² tya'cwí² tsə jo 'ee jñii¹, jon²gi 'ee roo²¹ tya'a 'e coon¹on, jon²gi 'e coon¹on wa 'máa¹a tsi tyú², xə lí¹ Ñú²oo' 'in tyiin¹ ñú²fú² cwo¹o 'e gǎ² 'ido. Joon tyiin²gi 'naa' lagí ton¹. ²⁷ Jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' lí² jmé¹i 'ña'a ca¹'no¹³ metro lí ní¹gi coon¹³ jilaa²¹ 'e cu¹²-tsi líí²i.

²⁸ 'Ee lí¹ cu¹²-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'mi² tyii²ii'?

Tyaan²aan' cwáain¹ lí³ cartú² 'e cwaain²¹ jiiin¹³ lí cwii²¹. 'E lí³ do jo jmoó¹o to² jon²gi 'mii¹ 'mi² ²⁹ pe fuu²¹²uu

'naa', ca 'lii²¹² røøi¹³ Salomón coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jo li la li 'e li³ do. ³⁰Joon wana gajmaa¹a Dios jilaa²¹ li³ 'ya²gi 'e taa²¹ coon²¹ jmi²¹² joon coo²¹o coon¹³ jé², cwoliñi² 'naa' icwo¹ Dios 'naa' jilaa²¹ sññ¹³ññ. iTsá² 'in cu²-tsi coon¹³ Dios 'naa'! ³¹Tsø 'wii¹³ joon jo cwotaan²naa' cu²-oo' coon¹³ Dios. Jo 'i¹-oo' 'ee icøø²øø' jon'gi tya' i'uu²uu' jon'gi tya' 'mi² ityi¹³ii'. ³²Áa¹mo 'i¹-tsi 'in jo cwii¹in Dios tya' jilaa²¹ 'e júu³ lo, pe Ña'ñu¹ 'in tyiin¹ ñu'fú² ñii¹o jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmei¹ to² tyii'. ³³Pe cwo¹³-oo' 'e tyu² Dios to² 'naa' joon jmaa²aa' jii¹³ la 'iin²¹²in. Joon wana jmo²oo' la joon i'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e catyia² do. ³⁴Jo 'i¹-oo' jmi²¹² nano tya' fa¹ ilisá² tsa'oo²¹ tsø fa¹ ilisá² tsa'oo²¹ 'e tya' tsa'oo²¹-o joon. 'E fa¹ 'e sá² la coon²¹ jmi²¹² liin²mo tya' jmi²¹² joon.

Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹

7 'Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ joon jo ijmá¹a Dios 'ii²¹ tyii'. ²Tsø Dios ijmáa¹ 'ii²¹ tyii' jii¹³ la nigajmaa²aa' do. Coon¹³ 'ii²¹ 'e gatyiin²aan' tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ joon icon¹on Dios 'ii²¹ tyi'naa'. ³Tyú² jøø²ø 'e tyi¹ pi³ 'yø unni² tsaruu²¹u pe jo cón²on cwáain¹ coon²¹ po¹³ 'mó² 'yø unni²i 'wo'o. ⁴¿'Ee li' fu²u tsaruu²¹u: "Cwó² tyii³ii tyi¹ 'yø unni²i", pe joongi 'yø coon²¹ po¹³ 'mó² 'yø unni²i? ⁵¿'In sisñ¹ 'i¹-tsi 'e jmo²o 'naa'! Tyi¹du' po¹³ 'mó² 'yø unni²i jéi¹ joongi lí² tyi²i tyi¹ 'yø unni² tsaruu²¹u.

⁶'Jo cwo²oo' 'e júu³ cwaai¹³ tya' Dios tya' tsá² 'in lí¹i la lí¹i tsii²¹, 'in jo tsí¹ tsa'goo¹o, jo 'ee ilinuu¹³u jii¹³ ijme²mo 'naa'. La joon jon jo cwo²oo' jilaa²¹ 'e jai² lí²naa', 'e li la li perlas tyii', tya' 'in tsá² 'in lí¹i la lí¹i ñi¹ tsø jii¹³ i'ø¹o 'e júu³ do —jin² Jesús.

Cwo¹³-oo' 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e tyú² tya'a

Faa²¹gi Jesús jin²in:

⁷—Mí²ñi¹ joon icwo¹ Dios 'naa'; joon wana 'naa²¹naa' Dios joon ityee²¹moo' 'ii; joon wana pó²oo' 'ooa'nú¹, Dios i'ná² tyii'. ⁸Tsø tya' jileei²¹ 'in mñ¹i, i'ii²¹mo; joon jileei²¹ 'in 'noo¹o ityii¹³a; joon 'in pó² 'ooa'nú¹ 'e 'náa¹a i'ná¹ tya'o.

⁹Jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo icwo²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa'a gamñ¹i coon²¹ iñi¹. ¹⁰Jon'gi cwo¹³naa' jaain²¹ mñ²¹ wa'a gamuu¹i jaain²¹ joo²¹ taa² jmi²¹. ¹¹Joon wana 'naa', 'in lí¹i 'in gó², ñi²oo' 'e cwo²oo' 'e tyú² tya' yuun²¹ tyii', fee¹gi áai¹ icwo¹ Dios 'e tyú² tya' 'in mñ¹i.

¹²'Tsø 'wii¹³ joon jmaa²aa' tya' tsá² xeei²¹ jii¹³ la 'iin²¹²naa' jmaa¹a tsá² xeei²¹ tyii'. Coon¹³ la joon iti-in¹³moo' 'e ley tya' Moisés coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéi¹.

Cwo¹³-oo' 'ii¹ 'naa' 'ooa'nú¹ cu² áai¹

¹³"Ii¹ 'naa' 'ooa'nú¹ cu² áai¹ tsø 'ú² áai¹ 'e 'ooa'nú¹ si² li 'ii²¹ joon 'e fu¹ 'e tsá¹a li 'ii²¹ áa¹mo 'ú² 'e fu¹ joon. Joon fúu¹mo tsá² tsaliin² fu¹ joon. ¹⁴Pe cu² áai¹ 'e 'ooa'nú¹ tyi² fu ñu'fú² joon ti² 'e fu¹ 'e ngo² fu ñu'fú². Joon xø tsá² 'in tsaa²¹ 'e fu¹ 'e tsá¹a ñu'fú².

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ tya'

¹⁵'Un'øø¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² 'in jin¹² 'e faa²¹a cwáain¹ tya' Dios pe jo jo¹. Jalñin²mo jee²¹² 'naa' lawa joo'saa²¹ xuui²¹² 'in 'wo²-tsi 'áai¹ pe 'yia¹ tsiiinu²¹ 'in 'lii³mo 'ii. ¹⁶Lí²-i licwii²¹naa' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo¹o tsø jo cún¹ tsá² mi³ wuunjøø¹³ 'mó² tóon¹, jon'gi cún¹ tsá² mi³ cwaríi³ 'mó² tóon¹ náa². ¹⁷La joon jon coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² cwo¹o jii¹³ 'oofuu²¹ tyú²-ø. Coon²¹ 'mó² 'e gó² cwó¹o jmaai² 'oofuu²¹ 'e gó²-o. ¹⁸Coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² jo lí² cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi lí² cwo¹o coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'oofuu²¹ tyú². ¹⁹Joon jilaa²¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e jo cwo¹o 'oofuu²¹ tyú² 'ná¹ 'wiin²¹in joon coo¹o. ²⁰Iliñi² 'naa' xiiala lí¹i tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo¹o.

Jo jileei²¹ 'ii²¹ li tyiin¹ Dios Jmii²¹

²¹'Jo jileei²¹ itsataai² li tyiin¹ Dios Jmii²¹, 'in nigasiñ²¹i jna jin²in: "Ña'ñu¹u, Ña'ñu¹u." Jii¹³ 'in nigajmaa¹a la to² tyú² Ñu³oo itsataai² li tyiin¹in ñu'fú². ²²Joon mi tyé¹ jmi²¹² joon fúu¹mo 'in jin²in sñ²¹i jna: "Ña'ñu¹u, nigafaa²¹ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ 'nu, joon coon¹³ 'e sii²¹ 'nu niga'wóo³na'a 'in 'lii³ taa² 'alma tya' tsá², la joon jon nigajmo²¹o'o milagros fee¹ 'láai² tya' tsá²." ²³Pe joon ifuu²¹²uu 'ii: "Jo mo galicwíi³na 'naa', jee¹³naa' tyani¹³i jileei²¹naa' 'in nigajmaa¹a 'e gó²" —jin² Jesús.

Tún² 'ii¹³ tiifuu²¹ jmo¹o tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

²⁴—Jileei²¹ tsá² 'in nuu¹un joon jmo¹o la to² tyu²uu lí¹i la lí¹i tsá² 'in 'øøi²¹-tsi, 'in jmo¹³ 'nú¹ ni cuun²¹². ²⁵Joon mi jó¹ jmi²¹ mñ²¹, joon galifee¹ jmi²¹, joon 'la¹ tyi² 'e 'nú¹ do pe jo gaciñi² tsø si² ni cuun²¹². ²⁶Pe 'in nuu¹un joon jo jmo¹o la to² tyu²uu lí¹i la lí¹i tsá² 'in bá¹i 'in gajmaa¹³ 'nú¹ ni too¹³. ²⁷Joon mo najó² jmi²¹ joon galifee¹ jmi²¹, ga'la² tyi² 'e 'nú¹ do. Joon gaci²mo 'e 'nú¹ do coonti.

²⁸Joon mo gauntyeei¹ Jesús júu³ tyaa¹a do 'áai¹ tsa'goo²¹-tsi jileei²¹ coon¹³ 'e ga'ee¹ Jesús do. ²⁹Tsø ga'e² Jesús tsá² lawa 'in 'oo¹o to² jo 'ee¹ la 'é¹ 'in tifo² tya' ley tya' Moisés.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² 'in lí¹i jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'

8 Mo gajngáa¹i Jesús 'e moo²¹ do fúu¹mo tsá² ngaliin² caluu. ²Joon gangatyéen¹in jaain²¹ tsá² 'in lí¹i jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya' coo¹³ li ngaai¹ Jesús. Joon 'in tsá² do gasii²¹i wojñi¹i tyani Jesús joon jin²in sñ²¹i Jesús:

—Tsañu¹, feei¹du¹-o'o, wana 'iin²¹²u'un lí²-i un'láa²u jna.

³Joon gataan¹an Jesús cwo²¹o tya' 'ido joon jin²in sñ²¹i 'ido:

—'Iin²¹²mo jon. Un'láa²mo 'nu.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'e jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ 'e lí¹i. ⁴Joon jin² Jesús sñ²¹i 'ido:

—Jo 'in fu²u jii¹³ jaain²¹. Jii¹³ cwo¹³o cwo'eei¹³ 'wo'o untsá². Joon cwocwo²¹o fa¹ tya' Dios jii¹³ la to²

gatyu² ley tya' Moisés. Joon coon¹³ la joon liñi¹ tsá² 'e niga'láa² mo'o.

Gaun'láai² Jesús tsa'leei¹³ tya' 'in tyu² to² 'láa²

⁵ Joon mo ga'i² Jesús fuu²¹ Capernaum joon gan-gatyéen¹ in jaain²¹ 'in tyu² to² 'láa² Roma co' li siin¹² Jesús ⁶ joon gajin² in sñ²¹ 'ii:

—Tsañu¹, jmaa² a feei¹ 'o'o 'wii²¹² tyiia tsu jaain²¹ tsa'leei¹³ tyiia raain¹ tsaa¹³ a coo¹³ 'mó² fu tyiia. 'Áai¹ jó¹ tsaa¹³ a cuu¹³ 'áai¹.

⁷ Joon Jesús gajin² in:

—Iní³ oo, niun'láa² na.

⁸ Joon 'in tyu² to² 'láa² do gañii¹:

—Tsañu¹, jo tñ² na 'e 'u¹² u inu tyiia, jiiñ¹³ tyu² to² 'e un'láa² mo tsa'leei¹³ tyiia joon i'láa² mo. ⁹ Seen²¹ mo jaain²¹ 'in tyu² to² jna; jna-a jon tyu³ to² 'láa². Joon mo tyu³ to² 'láa² tyiia 'e tsáa¹, tsaa²¹ o. Joon wa fuu²¹² uu, "na¹" joon joo²¹ -o. Joon wana tyu³ to² tsa'leei¹³ tyiia 'ee jmaa¹, jmaa¹ o.

¹⁰ Joon mo ganúu² un Jesús 'e júu³ lo joon gan-ga'goo²¹ -tsi, joon jin² in sñ²¹ 'ii 'in ngaliin² caluu:

—'E la ja¹² mo fuu²¹² uu 'naa', jo mo gatsee²¹ na jiiñ¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel 'in jo¹ lñ² la jo¹ lñ² 'ino.

¹¹ Fuu²¹² uu 'naa' 'e fúu¹ mo jalíin² li 'yeei²¹ ñi¹, jalíin² mo jon li li yooi¹³ ñi¹ jaa¹³ 'i' coon¹³ Abraham, coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob fu li tyu² Dios to² ñu¹ fú². ¹² Pe i'woo²¹ mo Dios fu caluu 'in nanáa¹ tyú² tya' 'e dø¹ do. I'woo²¹ mo fu caluu li 'i' ñu²¹. Joon ityi², joon cuu²¹ moojóon¹ on —jin² Jesús sñ²¹ 'ii tsá² fúui¹ do.

¹³ Joon gajin² Jesús sñ²¹ 'ii 'in tyu² to² 'láa² do:

—Cwei¹ fu tyi¹, 'e jo¹ ni galí² u ilí² tyi¹.

Joon 'in tsa'leei¹³ tya'a tsifu joon ga'láa² mo.

Gaun'láa² mo Jesús 'yiaunsáa³ Tú³

¹⁴ Joon gangó¹ o Jesús fu li tyiín¹ Tú³, joon do-o gan-gaa¹ 'i 'yiaunsáa³ Tú³ taain¹ yu tyi². ¹⁵ Joon gason¹ Jesús cwoo²¹ o joon tsifu gacwó² tyi². Joon tsifu joon ga-roon¹ on joon gatyaa¹ tyú² 'e idø¹ Jesús coon¹³ 'in catyaa² do.

Gaun'láai² Jesús tsá² fúui¹

¹⁶ Joon mo gatséi¹ ñi¹ gangajée¹ tsá² 'in taai²¹² 'in 'lñi³ alma tya'a li sin² Jesús. Joon mo gatyu² Jesús to² 'e 'wé¹ 'in 'lñi³ do joon ga'woo²¹ mo. Joon Jesús gaun'láai² ce jileei²¹ 'in tsatsaa¹³ do. ¹⁷ La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ ga'ñi² 'in tsá² gacwoo¹ o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías mo gajin² in: "Gajeen¹³ mo 'e jo pi³ -tsi', joon ga'wo² o jmoowúu¹ 'e lee² e."

Lawa 'in 'iin²¹² in ngé² coon¹³ Jesús

¹⁸ Joon mo gangó¹ Jesús 'áai¹ fúui¹ tsá² niteen¹ in ce cu' li' li siin¹² in, joon gatyu² Jesús to² wa'a tsaliin² tsá² tya'a li' ngoo¹³ li náa¹ tyiía¹ do. ¹⁹ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tifo² tya' ley do gangatyéen¹ in li sin² Jesús joon jin² in sñ²¹ 'ii Jesús:

—Tifo², 'iin²¹² na ní³ ii coon¹³ 'nu doñixia¹ cwoo¹³ o.

²⁰ Joon Jesús do gañii¹:

—'In cwii¹ sá² too²¹ tya'a tñ² xá¹ joon 'in ton¹ sá² sñ² pe 'in Ruu²¹ Tsá² jo sá² tya'a li ján³.

²¹ Jaain²¹ gi 'in lñ¹ tsá² tya'a gajin² in sñ²¹ 'ii Jesús:

—'Na'ñu¹ 'u', 'iin²¹² na ní³ ii coon¹³ 'nu pe cwo²¹ o ni'áai¹³ duu ñu¹³ jeei¹ nifu.

²² Joon Jesús do gañii¹:

—Na¹ coon¹³ jna. Cwólí² cwo'aa¹ 'in jo cwii¹ in Dios 'in 'lñ²¹² do.

Jmoo¹ o Jesús 'ñi¹ tii² tyí²

²³ Joon ga'i² Jesús tsi barco coon¹³ tsá² tya'a 'in ngaliin² coon¹³. ²⁴ Joon garóon² coon²¹ tyí² tá² lñi¹ ca ganga'ó² jmñ²¹ tsi barco do. Joon cwuu²¹ mo Jesús la jee²¹² do. ²⁵ Joon tsá² tya'a ngaliin² ngaunjnaa¹ -tsi 'ido. Joon gajin² in:

—'Na'ñu¹ 'u! Laai²¹² jna'a. Ti li te² moo'o.

²⁶ Joon Jesús do gañii¹:

—'Ee li' 'goo²¹ oo' 'áai¹? 'Áai¹ xu jai² lñi² naa¹!

Joon garóon² Jesús joon gatyu² to² 'e tyí² do coon¹³ jmñ²¹ do 'e ján² tii². Joon coonti gajaan¹ an tii². ²⁷ 'Áai¹ tsa'goo²¹ -tsi 'in tsá² do joon gajin² in:

—'Tiiñ-gi 'in tsañu¹ no? Ca tyí² coon¹³ jmñ²¹ nu¹³ to² tyu² 'ino.

Lawa gáí¹ tsá² Gadara 'in taai² 'in 'lñi³ 'alma tya'a

²⁸ Joon mo gatyí¹ a Jesús li' ngoo¹³ tyiía¹ cataain²¹ do li roon¹ cwoo¹³ 'wó² tya' tsá² seein²¹ Gadara gáí¹ tsañu¹ 'in taai² 'in 'lñi³ alma tya'a ga'woo²¹ li taa¹³ 'áan³ tya' lñi²¹². 'In gáí¹ do 'in 'lñi³ mo ca jo lí² ngí¹ tsá² li' co' li táa¹. Joon gangatyéen¹ in li sin² Jesús. ²⁹ Joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹ o gajin² in:

—'Ee to² ñi²¹ jee²¹² jna'a, Jesús? Jóon¹ Dios 'nu. 'Tii ñi²¹ 'e 'e² e jna'a wúu¹ la nu¹ gi ijó¹ 'ii²¹?

³⁰ Joon coo¹³ joon taain²¹² ca poo²¹² ñi¹ fúui¹ lñi¹ gø². ³¹ Joon 'in 'lñi³ taai² tya' 'in tsá² do gamñ¹ 'i tyani Jesús jin² in:

—Wana 'woo²¹ o'o jna'a wa'a cwo²¹ o tsatoo²¹ o'o alma tya' 'in ñi¹ no.

³² Joon gajin² Jesús sñ²¹ 'ii 'in 'lñi³ do:

—Cwólíin² naa¹.

Joon 'in 'lñi³ taai² alma tya' 'in tsá² gáí¹ do ga'woo²¹ mo joon ngataa²¹² alma tya' 'in ñi¹ do. Joon tsifu joon 'in ñi¹ do ngaliin² cwiin¹ in li' sñ²¹ joon gax-uu²¹ tsi tyiía¹ do, joon gajgoo²¹ jmñ²¹ do.

³³ Joon 'in 'aai¹ ñi¹ do ngaliin² cwiin¹ in 'goo²¹ o fu ifuu²¹ gajmaa¹³ a tsá² júu³ xiiala galí¹ tya' 'in tsá² 'in taai² 'in 'lñi³ alma tya'. ³⁴ Joon jileei²¹ tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do ngaliin² ngajø² Jesús. Joon mo gangaa¹ 'in tsá² do Jesús gamñ¹ 'i tyani Jesús wa cwo²¹ 'i 'ido fu goo¹ o.

Gaun'láa² i Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tñ²

9 Joon ga'i² Jesús tsi barco do joon gangñ¹ li' cataain²¹ caai¹ tyiía¹ do. Joon gatyee¹² i fuu²¹ li taain¹. ² Joon gajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tñ² 'yuu² coon²¹ jmoo²¹. Joon mo gani² Jesús xiiala jo¹ lñi² 'in jalíin² do gajin² in sñ²¹ 'ii 'in tsatsaa¹³ do: —Tya¹ -o'o yú², ni'in² moo tsaa² tyi¹.

³Joon 'inlái¹³ tifo² tya' ley 'in taai² do niga¹-tsi: "In tsá² lo faa²¹ 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tya'a." ⁴Joon galiñi¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gaungñi¹, jin²in:

—'Ee li 'i¹-oo' 'e gó²? ⁵¿No-o jo taai²¹²gi fuu²¹²uu 'in tsá² no: "Ni¹in² moo tsaa² tyi¹", si fuu²¹²uu 'e: "Ráan²un ngí² tñi¹³?" ⁶Pe 'e liñi² 'naa' 'e Ruu²¹i Tsá² 'oo¹o 'ii²¹ ili¹in²in tsaa² tya' tsá² mo taain²¹² juncwii²¹, jøø²øø' 'elo. Joon gajin² Jesús sñi²¹i 'in tsatsaa¹³ dó²:

—Ráan²un no; pé¹ jmoo²¹ tyi¹i no, cwei¹ fu tyi¹i.

⁷Tsifu joon garoon¹on 'in tsá² do joon nga²mo fu tya'a. ⁸Joon gafoo¹³mo 'in tsá² néei¹ do mo gani² 'elo, joon gaun'goo²¹o Dios 'e nigacwo¹o Dios 'ii²¹ 'e li 'iin² tsá² tsaa² tya' tsá².

Mo gatø¹ Jesús Mateo

⁹Joon mo gacwo¹ñi¹ Jesús fu li taain¹ do gangaa¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Mateo tyiin¹in cón² 'laa¹³ 'e 'ñi¹ tsá². Joon gajin² Jesús sñi²¹i Mateo do:

—Na¹ coon¹³ jna.

Joon 'in Mateo do garoon²on li tyiin¹in joon gangó¹ coon¹³ Jesús.

¹⁰Joon ga¹i² Jesús coon²¹ inñ. Gøø²¹ø 'ii¹i. Joon gatyaliin² fúui¹ 'in cón² 'laa¹³ li 'ñi¹ tsá² coon¹³ fúu¹moji 'in røøi²¹ tsaa². Coon²¹ caan²mo néei¹ gø²ø coon¹³ Jesús joongi coon¹³ tsá² tya'a. ¹¹Joon mo gangó¹ tsá² fariseos 'e tyiin¹ Jesús gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ do gajin²in sñi²¹ tsá² tya' Jesús:

—'Ee li tyiin¹ tifo² tyii¹ gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ joongi coon¹³ 'in tsá² røøi²¹ tsaa²?

¹²Joon nuu¹un Jesús 'e jin² 'in tsá² do joon gajin²in:

—'In tsá² tyú¹i coon¹³ 'in tsá² tyú² s'iñ¹-tsi jo 'néi¹ timí¹ tya'a, jiiñ¹³ tsatsaa¹³ 'néi¹ timí¹ tya'a.

¹³Cwoliin²naa', cwolitñi²moo' 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ tya' Dios 'e jin²: "Iin²¹²gñi¹ 'e jmá¹a tsá² fee¹-tsi tya' tsá² xeei²¹ lagi¹ cwo¹o jna fa¹." Tse jo gagoo²¹²oo wa'a tø³øø 'in tsá² tyú¹i, gagoo²¹²oo 'e tø³øø 'in røøi²¹ tsaa² wa'a ijaa²¹-tsi.

Gaungñi¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gø² tsá² tyiiañi¹

¹⁴Joon gangatyéen¹in 'in tsá² 'in ngí¹ coon¹³ Wó³ saai¹ tsá² jmñi²¹ co² li tyiin¹ Jesús joon gaungñi¹:

—'In tsá² fariseos la joon jon jna'a tyé²e'e tyiiañi¹. ¿Ee li jo gø²ø tsá² tyi¹ tyiiañi¹?

¹⁵Joon gañii¹ Jesús:

—Jo jmoo¹o tsá² fa¹ mo tsáa¹a li cuui¹³ cwoo²¹ tsá² la 'ñi²¹² tyiin¹ 'in tsá² cuui¹³ cwoo²¹ do. Pe ijó¹-o coon²¹ jmñi²¹² mo jo tyiin¹gi 'in nigacuui¹³ cwoo²¹ do joongi idø²ø tyiiañi¹.

¹⁶'Jiin¹³ jaain²¹ jo toon¹³ 'mi² fiin²¹ coon²¹ 'mi² nat-sáai² tse mi ron¹² tsá² itsuu² 'e 'mi² fiin²¹ do joon il-ifee²gi li 'gñi¹. ¹⁷La joon jon jo tyiia²¹ tsá² jmñi³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai² tse wana jmoo¹o tsá² la joon 'gñi¹ 'e loo²¹ tsáai² do joon tsa¹ñi¹ 'e jmñi³ móo¹ do coon¹³ loo²¹. Tse 'wii¹³ joon tyiia²¹ tsá² jmñi³ móo¹ tsi loo²¹ 'mñi² joon tyú² jee²¹² tún² do.

Lawa jamí¹ Jairo coon¹³ 'in tsamí² 'in gason¹² sñin¹³ Jesús

¹⁸La jee²¹² tyiin¹ Jesús faa²¹a 'e júu³ do gatyía¹ jaain²¹ tsá² feei¹ tya' tsá² Israel. Joon gasi²¹wojnii¹ tyani Jesús joon gajin²in:

—La ngayuui¹³ júun²moji yuun²¹ tyiia. Pe wana cwoo¹³o cwotaan¹³an cwoo¹o tya'a joon ijiin¹in tún¹.

¹⁹Joon garoon²on Jesús gangóo¹o coon¹³ 'ido coon¹³ tsá² tya'a. ²⁰Joon li ningóo¹o 'yuui fu¹ gason¹²on jaain²¹ tsamí² tsaa¹³ ti¹ sñin¹³. Dyatun¹ jiiñ²¹ ningó¹ 'e tuuin²¹ 'in tsamí² do. Ga¹i¹-tsi 'in tsamí² do: "Xñfiin¹³ coon²¹ son¹³oon sñin¹³ 'ido in'láa²moo." Tse 'wii¹³ joon gantatyéen¹in caluu li ngó¹ Jesús gason¹²on sñin¹³in. ²²Joon gajiiñ¹in 'ña'a Jesús gajøø²¹ 'in tsamí² do joon gajin²in:

—Tya¹-o'o yú². Tse niga'láa²mo'o tse 'wii¹³i jo¹o galñi²u'u.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsamí² do.

²³La jee²¹² joon gatyía¹ Jesús tya' 'in tsafeei¹ do. Joon mo gangoo¹o nataai² tñ² 'e ti li tsa'áa¹mo 'ido joon ganaa²¹² 'goo¹ 'áai¹. ²⁴Joon gajin² Jesús:

—'Wóo²naa', tse jo mo 'lñi²¹² 'in simí² no li' cwuu²¹mo 'ino.

Joon 'in tsá² do gacoo²¹ ngñi² tya' Jesús. ²⁵Mo ga'wóo² 'in tsá² do ga¹i² Jesús li raain¹ 'in simí² do joon gason¹²on cwoo²¹o 'ido. Joon garoon²o 'ido. ²⁶Joon galiñi¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ taa¹³ do jilaa²¹ 'e nigalí¹.

Mo gaun'láa²i Jesús ga¹ tsá² tiui²

²⁷Mo gacwo¹ñi¹ Jesús tsi inñ do gáí¹ tsá² tiui² ngaliin² caluu Jesús 'oo¹o tá² jin²in:

—iFúu² cwoli¹u jna'a, Jón¹ David!

²⁸Joon mo gatyee¹²¹ Jesús fu tya'a 'in tsá² tiui² do gangatyéen¹in joon gaungñi¹ Jesús 'ii:

—¿Tí la jai¹² lñi²naa' 'e liun'láa²na 'naa'?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Jo¹o lñi² jna'a, Ña'ñe¹u.

²⁹Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o unni² tsá² tiui² do joon jin²in sñi²¹i 'ido:

—Cwoli² jiiñ¹³ la jo¹ lñi²naa'.

³⁰Joon ga'lóo²o unni¹i. Joon Jesús ga'ñi²i júu³ jin²in sñi²¹i 'ido:

—Xúun² fú²uu' jiiñ¹³ jaain²¹ 'e niga'lóo²o unni²i.

³¹Pe xñ joon xñ 'wóo²i xñ do joon gajma²a júu³ jileei²¹ 'in néei¹ do jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús tya'a.

Mo gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in jo lí² faa²¹a

³²Joon mo ga'wóo² 'in gáí¹ do joon 'in xeei²¹gi ngataai² jee¹i jaain²¹gi tsá² 'in jo lí² faa²¹a li tyiin¹ Jesús. 'In 'lñi¹³mo 'yuui² alma tya'a. ³³Joon mo gatyii¹in Jesús 'in 'lñi¹³ 'yuui² alma tya'a do tsifu joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa²¹a. 'Áa¹mo tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² taai² do joon gajin²in:

—Jiin¹³ cafu jo mo nee²¹e' fu goo²¹o' Israel la lí¹ 'e ganee²¹e' nano.

³⁴Pe 'in tsá² tya' fariseos do gajin²in:

—In tsañu¹ no 'woo²i 'in 'lñi³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in tyu² to² 'ii.

Feei¹-tsi Jesús tya' tsá²

³⁵ Ngóo¹ Jesús la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Tsi inu² cwo¹ sinagogas gacwo¹ júu³ tyú² tya' mi li tyu² Dios to² tsá². Joon gaun'láa²i jileei²¹ tsatsaa¹³ 'in tyaan'an 'láai² nii² jmoowúu¹. ³⁶ Joon mo gajó²i Jesús 'in tsá² do fúu² galíi²i ni'i 'ido tsu² 'in tsá² do líi¹ la líi¹ joo'saa²¹ 'in jo seein²¹ 'in 'aa¹ 'ii, 'woo²¹o joon caain²¹ líi¹i. ³⁷ Joon Jesús jin²¹in sii²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja²mo, fee¹ 'áai¹ 'e sá² 'e roo¹ pe xu² tsa'leei¹³ seein²¹ 'in jmaa¹a to². ³⁸ Tsu² 'wii¹³ joon m²ñi²¹ tyani Fii²¹² 'in cwó¹ 'e roo¹ 'e sá² 'e síi¹in tsa'leei¹³ tya'a jee to² 'e cóon¹on 'e garoo¹o do.

Tó² Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ apóstoles

10 Joon gató² Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a joon gacwo¹o Jesús 'in tsá² do 'ii²¹ 'e lí² 'wóo²i 'ido 'in 'lñi³ taai² alma tya' tsá² joon 'e lí² un'láa²i tsá² jilaa²¹ jmoowúu¹ 'e líi¹ tsá².

² 'Elo-o 'e sii²¹ 'in dyatooi¹ tsá² tya'a ilíi²in apóstoles: 'in nifu sii²¹ Simón, sii²¹o jon Tú³; coon¹³ ruu²¹i Dñ³. Joon gáí¹ jón¹ Zebedeo 'in sii²¹ Jacobo coon¹³ Wó³. ³ Seein²¹ jon Lii²¹² coon¹³ Bartolomé coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Untó², 'in gacón² 'laa¹³ tya' 'e 'nñi² tsá² la mo jéi¹. Joon seein²¹ Jacobo, jón¹ Alfeo; joon seein²¹ jon Lebeo, 'in sii²¹o jon Tadeo. ⁴ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ido sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² tya' tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon seein²¹ jon Judas Iscariote, 'in ga'nñi¹ Jesús mo li cñin¹gi.

Sii¹in Jesús ji dyatooi¹ apóstoles tya'a 'e cwóo¹o júu³ tyú²

⁵ Joon Jesús gasii¹in 'in dyatooi¹ tsá² tya'a do joon gaty²u² to² jin²¹in:

—Jo cwolín²naa' li néei¹ 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel, joon jo cwotaan²naa' fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. ⁶ Tyú²gi wa'a cwolín²naa' tya' jii¹³ tsá² Israel 'in líi¹ la líi¹ joo'saa²¹ 'in nituu¹. ⁷ Cwolín²naa', cwocwoo²oo' júu³ 'e ti li tyu² Dios to² tsá². ⁸ Un'láa²naa' 'in tsatsaa¹³ joon 'in tsá² líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'a. Jmaa²aa' jii¹ 'in na-júin¹. 'Wóo²naa' caluu 'in 'lñi³ taai² alma tya' tsá². 'Naa' niga'ii¹³naa' 'e 'ii²¹ lo 'e jo 'ee gacñin¹ tyii¹ la joon jo 'ee 'laa¹³ cón²oon¹.

⁹ 'Jo cwotyaa²an' cuu² cwanáa¹ jon'gi cuu² cwataa²¹ jon'gi cuu² yu²u² ¹⁰ jon'gi tulóo¹³oo'. Coon²¹ 'm²i² cwaa²¹ cwotyíi¹³ii' joon jo cón²oon' mñi¹³ii' jon'gi soon²oon' 'mo'u². Tsa² 'in jmoo¹o to² tñi²i 'ii²¹i 'e dó²o.

¹¹ 'Mi tyalín²naa' coon²¹ fuu²¹ si coon²¹ fuu²¹ pi¹³ 'ee, 'naa¹³naa' jaain²¹ tsá² tyú¹ joon do-o jón²oon' ca 'wóo²naa' do. ¹² Joon mi cwotaa²naa' inu² joon fú²uu': 'Aa²¹²moo' tyú²-u siñi¹-oo'. ¹³ Joon wana ga'ii²¹i tyú² 'e 'aa²¹²i do iliseein²¹ tyú²-u. Pe wa jo ga'ii²¹i júu³ tyii¹ tyi-in¹aan' 'e 'aa²¹²i nigasíi¹³ii' do. ¹⁴ Joon wana jo 'ii²¹i jon'gi jo 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyii¹ cwo'wóo²naa' 'e 'nú¹ do si fuu²¹ do 'ee joon xu²u² 'laa²¹ toon²¹² tñi¹³ii'. ¹⁵ 'E

la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'áai¹gi iní² wúu¹ 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do mi cwá¹ jmñ²¹²ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² lagi 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

I'ó¹mo tsá² 'naa'

¹⁶ 'Tyan²duu' cwáain¹, síi³na 'naa' lawa joo'saa²¹ 'e cwolín²naa' jee²¹² tsiinuu²¹. Tsa² 'wii¹³ joon jmaa²aa' líi¹ii' la jmoo¹o mñi²¹ líi¹³i pe seein²¹naa' 'wo²-oo' lawa jaain²¹ maa²¹². ¹⁷ Líi¹³ii' jmaa²aa' tya' tsá² tsu² tsajée¹ 'i 'naa' tyani tsaa²to² joon ipóo¹ 'i 'naa' tsi inu² cwo¹ sinagogas. ¹⁸ Joon 'wii¹³ jna ijéi¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² tsacóo¹³ joongi tyani róo¹³. Joon coon¹³ la joon lí² fó³oo' 'wii²¹² tyiia tyanií¹ joongi tyani 'in jo tsáa¹-tsi Dios. ¹⁹ Joon mi jéi¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² jo cuu¹³-oo' 'ee ifó³oo' tyani tsaa²to² do tsu² mi ti 'ii²¹ ifó³oo' Dios icwo¹o 'naa' 'ee ifó³oo' do. ²⁰ Jon' 'naa' 'in faa²¹a do pe 'in Espíritu Tyú² tya' ñu²u² Dios Jmii²¹ 'in faa²¹a coon¹³ 'naa'.

²¹ 'La 'oo²¹ ruu²¹i tsajée¹ ruu²¹i tyani tsaa²to² ijngaa¹³i la joon jon tsacóo¹³ tsajée¹ jón¹on. La joon ijma¹ jón¹on coon¹³ sáa³ jmi²¹ itsajée¹ tyani tsaa²to² ijngaa¹³i tsá² 'ii. ²² Jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ili'ee¹ 'i 'naa' tsu² 'wii¹³ ja²mo líi²naa' cwáain¹ tyajna. Pe jileei²¹ 'in jmaa¹a taa²¹ ca li tyéi¹ itiin¹³mo. ²³ Mo ga'ó¹ tsá² 'naa' coon²¹ fuu²¹ cwíin¹³ii' fuu²¹ li xiia²¹gi. Tsa² 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ la nu²gi icwíin¹³ii' la caain²¹ fuu²¹ li néei¹ tsá² Israel.

²⁴ 'Jiin¹³ jaain²¹ 'in untsáa¹ ilifeei¹gi lagi tifo¹² tya'a, jon'gi ilifeei¹gi tsa'leei¹³ lagi ñi'fii²¹²i. ²⁵ 'Ná¹-a 'yaa¹-tsi 'in untsáa¹ 'e 'yee¹ 'i jii¹³ la tifo¹² tya'a do, joon 'in tsa'leei¹³ do 'e 'yee¹ 'i jii¹³ la ñi'fii²¹²i. Joon wana gaun-sii²¹ tsá² 'in tyu² to² inu² do Beelzebú, 'ee iunsi²¹ 'in tsá² taai² inu² do? (Wana gasii²¹i jna 'e gó² xufoo¹³ 'naa'gi jo sii²¹i 'e gó².)

'Iin tñi²i jmá¹ 'gó²oo'

²⁶ 'Tsu² 'wii¹³ joon jo jmaa²aa' 'goo²¹ tyani tsá². Jo 'e sá² jii¹³ coon²¹ júu³ 'e 'uui²¹ wa' jo 'in líi¹. Joon jii¹³ coon²¹ 'e si'mó¹ wa' jo lijná² nii²i. ²⁷ Jilaa²¹ júu³ 'e fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwofáa¹³aa' jee²¹² li nuu¹un tsá². Joon jilaa²¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' li 'uui²¹ ca ye¹ 'nú¹ cwo'oo²oo'. ²⁸ Jo jmaa²aa' 'góo²¹naa' 'in jngaa¹² tsá² pe jo lí² jngaa¹² alma tya' tsá². Jmaa²aa' 'góo²¹naa' 'in lí² 'iin² cuerpo coon¹³ alma tya' tsá² fu li 'ii²¹.

²⁹ 'Xuñi¹³ gáí¹ ton¹ tyiin¹ coon²¹ cuu² pe jii¹³ jaain²¹ ton¹ do ijúun²in wa jo cwo¹ Dios ñu¹u² 'ii²¹ tya'a.

³⁰ Joon ca jñú² tyi'naa' si¹i³ ti ca m²i² ce jilaa²¹. ³¹ Tsa² 'wii¹³ tyiin²mo 'naa' lagi ton¹ fúu¹ jo jmaa²aa' 'goo²¹oo'.

'Ná¹-a jmaa²aa' júu³ tyani tsá² 'e cwii¹naa' Jesucristo

³² 'Jileei²¹ 'in jmoo¹o júu³ tyani tsá² 'e cwii¹in jna la joon jon jna ijmaa³aa júu³ 'e cwii¹na 'ii tyani ñu³oo 'in tyiin¹ ñu¹fú². ³³ Pe tya' jileei²¹ 'in jo róo¹ 'e cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna ifo³oo 'e jo cwii¹na 'ido tyani ñu³u² tyiin¹ ñu¹fú².

'Wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús ijma¹a tsá² tì' coon²¹ poo²¹²

³⁴ 'Jo cwolín²naa' 'e gagó³oo 'e jmáa³aa 'ii²¹ 'e liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gagó³oo 'e 'wiin²¹ mii¹³ jee²¹² tsá² jon' wa' liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá². ³⁵ Nigagó³oo ilisá² mii¹³ jee²¹² tsá² coon¹³ jmii²¹. La joon jon ilisá² mii¹³ jee²¹² simí² coon¹³ sáa³a. Ilisá² mii¹³ jee²¹² unloo²¹² tya'a coon¹³ 'yiaun-sáa³a. ³⁶ La joon 'in tsá² la 'oo²¹ in^u tya'a ili'ee¹mo ruu²¹ in^u tya'a.

³⁷ 'Jileei²¹ 'in 'iin²¹²gi sáa³ jmii²¹ lagi jna jo tii²¹ ilíin² tsá² tyiia. Joon wana 'iin²¹²gi tsá² jón¹on lagi jna jo tii²¹ ilíin² tsá² tyiia. ³⁸ Joon wa jo 'iin²¹²in júun²in 'wii¹³ tyiia jo tii²¹ ilíin² tsá² tyiia. ³⁹ Joon 'in 'iin²¹²in intiin¹³ juncwii²¹ tya'a icaa¹mo juncwii²¹ tya'a. Pe 'in caa¹mo juncwii²¹ tya'a tsu² 'wii¹³ cwáain¹ tyajna, intiin¹³ juncwii²¹ tya'a.

'E tyú² ijma¹a Dios tya' tsá²

⁴⁰ 'Joon mi 'ii²¹ tsá² 'naa' in^u tya'a tsu² 'wii¹³ líí²naa' tsá² tyiia lawa'a 'e 'ii²¹ 'in tsá² do jna ñiia'oo. Joon mo 'ii²¹ tsá² jna lawa'a 'e 'ii²¹ tsá² Nu¹³oo 'in gasii¹in jna. ⁴¹ Joon doñi¹in tsá² 'in 'ii²¹ jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios in^u tya'a 'ii²¹ 'in tsá² do coon²¹ rø²¹ 'e la 'ii²¹ 'in tsá² cwo¹ júu³ tyú² do tsu² ga'ii²¹ ni 'ido tsu² 'wii¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú² 'ido. Joon doñi¹in tsá² 'in 'ii²¹ jaain²¹ tsá² tyú¹ tsu² 'wii¹³ 'in tyú¹mo 'ii²¹ 'in tsá² do jon coon²¹ rø²¹ la in 'ii²¹ 'in tsá² tyú¹ do. ⁴² Joon doñi¹in tsá² 'in cwo¹ tsá² tyiia xaai¹gi doñiee coon²¹ 'e pi¹³, 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', xüfiin¹³ coon²¹ vaso jmii²¹ cwii²¹ gacwo¹ 'o 'ido, 'ii²¹ 'in tsá² do coon²¹ 'e tyú² tya' Dios.

Mo jalíin² tsá² tya' Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ jafee¹³ Jesús

11 Joon mo ngayuui¹³ gatyú² Jesús to² 'in dya-tooin¹ tsá² tya'a jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a joon gacwa¹fi¹ do ganga'e² tsá² joon gacwo¹o júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do.

² Yiaa¹³ joon 'nueñi³ yuui² Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹. Joon mo galiñi¹ xiiala jmoo¹o Cristo do, joon gasii¹in Wó³ tsá² tya'a tsajø²i Jesús. ³ Ngaunngii¹:

—¿Tì 'nue¹ 'in Cristo 'in ijó¹ si sijeen²na'a 'in xeei²¹ 'ee?

⁴ Joon Jesús do gañii¹:

—Cwolín²naa' cwosii¹³ii' Wó³ do jilaa²¹ 'e niganí²ii' joongi 'e niganu²u². ⁵ Cwojmáa¹³aa' Wó³ júu³ xiiala nigalijnaa²¹ 'in tsá² tiui². Joon 'in jluui¹³ nigangii¹, joon niga'láa²mo 'in tsá² jgø²¹i, joon ganá¹ loocwóo¹o tya' 'in tsá² jo nuu¹un, joon 'in najúin¹ gajii¹o. Joon tya' 'in tsá² tañii² niganuu¹o júu³ tyú² tya' Dios. ⁶ Joon jlø¹³mo 'in jo cu¹²-tsi coon¹³ jna.

⁷ Joon ngaliin¹mo 'in tsá² do joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu² cwáain¹ tya' Wó³ coon¹³ 'in tsá² taai² do. Gajin²in:

—¿'Ee li' tyalíin²naa' tyajø²øø' fu li jo 'iin tsá² sein²¹? ¿Tì tyalíin²naa' tyajø²øø' coon²¹ tó² 'e si² jø²¹ li 'ii²¹ tyi²? ⁸ Wa jo la joon ¿'ee li' tyalíin²naa'? ¿Tì tyalíin²naa' tyajø²naa' jaain²¹ tsá² tyi¹³ 'mi¹² 'ya¹²gi? Niñi² 'naa' 'in tsá² 'in tyi¹³ 'mi¹² 'ya¹²gi néei¹ fu li tyiín¹in røø¹³. ⁹ 'Naa'

tyalíin²naa' tyajø²naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' nigajø²naa' jaain²¹ feei¹gi lagi 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹. ¹⁰ Tsu² ni jí² tya' Dios 'e jin² cwáain¹ tya' Wó³ do: Sfi³na jaain²¹ tsá² tyiia 'e tsáa¹ tyaní²i.

Joon ityaa¹ tyú² coon²¹ fu¹ li ngí²¹.

¹¹ Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² taai² juncwii²¹ jo sein²¹ 'in feei¹gi lagi Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹. Pe feei¹gi lagi Wó³ do doñi¹in 'in xaai²¹gi 'in 'i² li tyu² Dios to² tsá².

¹² 'Ca mo 'láa² 'wii²¹² cwó² Wó³ júu³ tyú² la ca nano jo ga'øø¹²¹-tsi tsá² røø²¹ xiiala ilí² 'e tyu² Dios to² tsá². Joon tyitsaa¹mo 'iin²¹²in ilí² jiiin¹³ la 'i¹-tsi yaamo. ¹³ Jileei²¹ 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios la mo jéei¹ coon¹³ jilaa²¹ ley tya' Moisés faa²¹a cwáain¹ tya' xiiala tyu² Dios to² ca mi jó¹ Wó³. ¹⁴ Joon wana lí² jai² ilí²naa' 'in Wó³ no líí¹ Elías 'in 'ná¹ jó¹ tún¹ jiiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios. Ii jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹. ¹⁵ Joon jileei²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nuu²u².

¹⁶ 'Ee 'ii²¹ ilijma¹a tsá² tya' 'in tsá² no ilí² coon²¹ røø²¹? Líí¹ la lííi¹ xuui²¹² taai²¹² to² coo¹o li li' 'moo¹³ joon 'oo¹o jin²in sii²¹i ruu²¹i: ¹⁷ "Xuu²u² lúu¹ tyi' jmoo²¹o' sóoin¹³ pe jo 'in gatséen¹en. Joon ga'øø²¹o' sóoin¹³ tya' li raan¹in 'líí²¹² pe jo 'in gatyí¹² jiiin¹³ jaain²¹." ¹⁸ Tsu² gajó² 'in Wó³ do jo 'ee gø¹² jon'gi 'ee 'uun²¹un joon 'naa' foo²oo' 'e 'yuui² 'in 'lííi¹³ alma tya'a. ¹⁹ Mi yuui¹³ joon jna-gi líí¹na Ruu²¹i Tsá² gagoo²¹²oo joon gagu³uu joongi gagø¹oo, joon 'naa' foo²oo' 'e líí¹na tsá² jlo² tu¹²u. Joongi líí¹na tsá² 'uun²¹ vino 'áai¹, jaain²¹ tsá² 'in tyú² sein²¹ coon¹³ tsá² 'in røø²¹ tsa² joongi coon¹³ 'in tsá² cón² 'laa¹³ li 'ñii¹ tsá². Tsu² xiiala cwo¹fi¹ 'e jmoo¹o tsá² jmoo¹o júu³ xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² do si tyú² si 'e gó² 'ee.

Cwáain¹ tya' tsá² fuu²¹ 'in jo gajmaa¹a nuu¹³

²⁰ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'gáa²i sii²¹i 'in tsá² fuu²¹ li gajmaa¹a 'láai² 'ii¹³ milagros tya'a tsu² 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do jo gajoo²¹-tsi. Jin¹² Jesús:

²¹ —¿Fúu² 'naa' 'in néei¹ Corazín! ¿Fúu² jon 'naa' 'in néei¹ Betsaida! Wana nigalí¹ milagros fee¹ jee²¹² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹ Sidón la nigalí¹ jee²¹² 'naa' 'e niga-joo²¹-tsi 'in tsá² do jmoonoo. Joon 'e'e² tsá² 'e niga-joo²¹-tsi 'e ci²i 'mi² lí¹ tyiia²¹² joon 'ee¹ 'e fó² tyii¹i. ²² Joon fuu²¹²uu 'naa' xugi wúu¹ ini² 'in tsá² Tiro coon¹³ Sidón lagi 'naa' mi tí² jmii²¹² ijma¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá². ²³ La joon jon 'naa' tsá² néei¹ Capernaum, ¿ti líí²naa' 'e cwolín²naa' fu ñu¹fú²? Xu² joon, icwolín²naa' fu li 'ii²¹! Tsu² wana nigalí¹ fuu²¹ Sodoma milagros fee¹ la nigalí¹ jee²¹² 'naa' 'e taa²¹a 'e fuu²¹ do ca nano. ²⁴ Pe 'e fuu²¹²uu 'naa' mi tí² jmii²¹² 'e jmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² imoo²gii¹ wúu¹ lagi 'in tsá² néei¹ Sodoma do.

I'ii¹ 'woo²¹o jileei²¹ 'in jalíin² coon¹³ jna

²⁵ 'Yiaa¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i Jmii²¹:

—Cwo³oo 'nu¹ 'maai¹³, Ñu². 'Nu¹-u² fii²¹² ni cwo¹ juncwii²¹ coon¹³ ñu¹fú². Cwo³oo 'nu¹ 'máa²u² tsu² nigama¹²a 'e júu³ lo 'e jo lí² øø¹²¹-tsi 'in jmii²¹²-tsi, 'in

'øøi²¹-tsi joon ga'ee¹³e tya' 'in 'wóí'gi. ²⁶ Tyú²-u, Ñu², tsu la joon gali'iin²¹²u'un.

²⁷ Faa²¹gi Jesús sñ²¹i 'in tsá² taain²¹² do:

—Ñu¹³u nigacwo¹o jna jilaa²¹. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹in 'in Joon¹ Dios wa'a jo cwo¹ Jmii²¹. La joon jon jo lí² licwii¹in jiin¹³ jaain²¹ 'in Jmii²¹ do wa'a jo cwo¹ Joon¹ Dios. Joon cwo¹ 'in Joon¹ do jiin¹³ 'in 'iin²¹²in il-icwii¹in Jmii²¹. ²⁸ Ñilíin²naa' tyani³ii jileei²¹ 'naa' 'in 'woo²¹ coon¹³ to² 'e jmoo²oo' joon coon¹³ laa²¹² tyán²aan'. Joon jna-a icwóo³oo 'e 'ii²¹ 'woo²¹oo'. ²⁹ 'Ii¹³naa' júu³ tyú² tyiia joon cwolicwii¹moo' jna, jmoo²oo' la to² tyu³u. 'E to² tyu³u do ilí¹ la lí¹ coon²¹ 'motsityi² tyii'. Pe 'wo²-tsí³oo joon jo tyu³u to² 'ii²¹. Joon alma tyii' 'ii²¹i 'woo²¹. ³⁰ 'E 'motsityi² 'e cwo³oo 'naa' jo tyan¹ to² cón²oon' joon 'e laa²¹² cwo³oo 'naa' jo 'áai¹ 'ii²¹.

Lawa mo gacúun¹un tsá² tya' Jesús 'mi³ trigo mo jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

12 La jee²¹² joon gangóo¹ Jesús fu lí² ññi¹ tsá² trigo coon²¹ jmñ²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon gatsá² un'áa¹i tsá² tya'a joon ga'láa² 'wii²¹² cúun¹un 'e 'mi³ trigo do. Gauntyú² coon¹³ ja'cwo²¹o joon gagøø²¹o. ² Joon mo gani² tsá² fariseos 'e jmoo¹o 'ido gajin²in sñ²¹i Jesús:

—Jøø², jmoo¹o tsá² tyi¹ to² 'e jo tñ²¹i jmá¹ tsá² mo jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

³ Pe 'i-gi gajin²in:

—Ñí² 'naa' xiiala gajmaa¹ 'li²¹² David. Coon²¹ jmñ²¹² mo gatsá² un'áa¹i coon¹³ tsá² tya'a ngatáa¹ tsi inu² tya' Dios ⁴ joon gagøø²¹o 'e 'iñi¹ nicwaai³ do 'e jiin¹³ untsá² do tñ²¹i dø³ø. 'Li²¹² David do jo tñ²¹i dø²ø jon'gi tsá² tya'a. ⁵ Ñí² 'naa' jon 'e ni ley tya' Moisés tyu²u to² untsá² 'e jmoo¹o to² inu² cwo¹ do jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², joon jo 'noo¹o tsaá². ⁶ Joon fuu²¹²uu 'naa' jaain²¹ 'in feei¹gi lagi 'e cwo¹ do nacwéi¹ lo. ⁷ Gajin² Dios ni jí² tya'a: "'iin²¹²moo 'e seein²¹naa' 'née²in ruu²¹naa' lagi ijngaa¹³naa' joo²¹ joon cwo²oo' jna fa¹.'" Wana nigatøø¹'oo' 'e júu³ no jo 'ññ²naa' 'in jo 'e tsaá² røø²¹i. ⁸ Tsu jna-a, 'in Ruu²¹i Tsá², tyu²u to² jon jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² sitsu¹³ cwo²¹o

⁹ Joon gacwo²í¹ Jesús fu do joon ga'í² inu² cwo¹ sinagoga. ¹⁰ Joon inu² cwo¹ do ni'yuu² jaain²¹ tsá² sitsu¹³ cwo²¹o. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tsá² do 'inñ²i Jesús gaunngñ¹i:

—¿Tí tsaá² fee¹ 'e un'láa²o jaain²¹ tsatsaa¹³ jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹¹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Doñi¹in jee²¹² 'naa' wa gatøø²¹i tsi too²¹ jaain²¹ joo'saa²¹ tyii' ityí²moo' xñfiin¹³ jmñ²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ¹² Pe 'áai¹gi tyiin² jaain²¹ tsañu¹ lagi jaain²¹ joo'saa²¹. La joon, lí²-i jmá¹ tsá² 'e tyú² mo jmñ²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹³ Joon gajin² Jesús sñ²¹i 'in tsá² sitsu¹³ cwo²¹o:

—Nii¹³ cwo¹o.

Joon mo ganii¹³ 'in tsá² do cwo²¹o, joon ga'lóo²o, galí²-i la lí¹ 'e cwo²¹o coon²¹. ¹⁴ Joon ga'wóo²mo tsá² fariseos do fu inu² cwo¹ do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'noo¹³o xiiala ijngaa¹³i Jesús.

Coon²¹ júu³ 'e gafaa²¹a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹³ cwáain¹ tya' Jesús

¹⁵ Joon mo galiñii¹ Jesús 'e 'iin²¹²in tsá² jnga¹mo 'ii joon gacwo²í¹o do joon fúu¹mo tsá² gangalíin²mo coon¹³on. Joon gaun'láa²mo Jesús jileei²¹ tsatsaa¹³. ¹⁶ Joon gatyú² Jesús to² 'e jo jma¹ 'ido júu³ tsá² 'iin 'ii. ¹⁷ Coon¹³ la joon gatséi¹ júu³ ga'ñi² 'in tsá² gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isáfas mo gajin²in:

¹⁸ 'Ino 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu³u, 'in gatyí¹³na. 'Áa¹mo 'iin²¹²na 'ii joon 'áa¹mo jløø³na 'wii²¹² tya'a. Icwoó¹³moo Espíru² tyú² tyiia tya'a, joon 'ii 'in jma²a tsá² taain²¹² juncwii²¹ júu³ xiiala jmóo³oo 'ii²¹.

¹⁹ 'E jo jma²a 'ido mñ¹³, jon'gi 'óo¹o jon'gi inuu¹un tsá² faa²¹a jee²¹² 'nú¹.

²⁰ Joon jileei²¹ tsá² seein²¹ fa'í³ iuncoon¹³o joon jileei²¹ 'in jo 'e wa² pí² 'oo¹o icwo¹o 'ido wa² pí² tya' ca mi tyu² 'ii to² coon¹³ 'ii²¹ røø²¹.

²¹ Joon ilitsáai¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Cwo¹ tsá² Jesús tsaá² 'e 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in 'lii¹³

²² Joon 'in tsá² do ngajéi¹ tyani Jesús jaain²¹ tsá² tiui² 'in jo faa²¹a joon 'yuu² 'in 'lii¹³ alma tya'a. Joon gaun'láa²mo Jesús 'in tsá² do galí²-i jøø² joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹o. ²³ Joon 'áai¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² joon gajin²in ino wa'a jon'on joon¹ 'lii²¹² David 'in tsá² no.

²⁴ Pe mo ganúu²un 'in tsá² fariseos 'e jin² tsá² la do gajin²in:

—'In tsañu¹ no 'woo¹i 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in tyu² to² 'in 'lii¹³.

²⁵ Joon ñii¹ Jesús 'ee 'í¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²in sñ²¹i 'ido:

—Wana 'in gobierno lí¹ 'láai² poo²¹² 'ii joon tñ¹in la 'oo²¹ 'ii joon 'in gobierno do jo taa²¹a. La joon jon wana coon²¹ fuu²¹ sí la 'oo²¹ ruu²¹i 'ee jmoo¹o mñ¹³ jo wóo² taa²¹a. ²⁶ Joon wana Satanás 'woo¹i Satanás 'ña'a tún² 'ii¹³ lí¹i. ¿Xiiala li taa²¹a 'ido wa lí¹i la joon? ²⁷ 'Naa' fó²oo' 'e 'wóo²na 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú joon wana la joon, ¿'iin cwo¹o 'ii²¹ tya' tsá² tyii' 'e 'woo¹i 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹³ 'e jmoo¹o tsá² tyii' liñi² 'e lí¹ cñ²i 'í¹-oo'. ²⁸ Pe 'wóo²na 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíru² Tyú² tya' Dios joon wana jmóo³oo la joon gatí² 'ii²¹ 'e tyu² Dios to² jee²¹² 'naa'.

²⁹ Jo lí² tsataai² tsá² inu² tya' tsá² pí²-tsi 'e 'wo¹ tsá² 'e sá² tya'a wa jo jéei¹ 'nú¹i. La joon lí² 'wó²o 'e sá² tya'a.

³⁰ 'Jileei²¹ 'in jo seein²¹ tyú² coon¹³ jna 'ee¹mo jna joon jileei²¹ 'in jo uncaain²¹ tsá² ilíin² tsá² tya' Dios coon¹³ jna øø¹mo tsá² wíin².

³¹ 'Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' doñi¹ee tsaá² 'e 'noo¹o tsá² sí doñi¹ee júu³ 'laa²¹ 'e faa²¹ tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaá² tya'a pe wana faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' Espíru² Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaá² tya' 'ii. ³² Joon doñi¹ee júu³ 'laa²¹ 'e

faa²¹ tsá² tya' Ruu²¹i Tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaa² tya'a 'e juncwii²¹ lo la joon jon lí² cataain²¹².

Cwii¹i tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí²

³³ Wana tyú² coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwo¹o 'oofuu²¹ 'e tyú² joon wana gó² 'e 'mó² do gó²o jon 'e 'oofuu²¹ 'e i'fí¹. Tse coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwii¹i tsá² coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí². ³⁴ iXuii²¹² tya' 'in 'líi¹³ 'naa! ¿Xiiala lí² fó²oo' 'naa' jú³ tyú² joon yaamoo¹ 'líi¹³ 'naa'? Tse faa²¹a tsá² jiin¹³ la 'i¹-tsio. ³⁵ 'In tsá² tyú¹ faa²¹o 'e tyú² 'e tyú² 'i¹-tsi. La joon jon 'in tsá² gó² faa²¹o 'e gó² tse 'wii¹³ 'e gó² 'i¹-tsi. ³⁶ Joon fuu²¹²uu 'naa', mi tē² jmí²¹² íjmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² icon¹on tya'a tya' jilaa²¹ jú³ 'e nigasíi² tsá² 'e jo 'ee to² tē². ³⁷ Tse 'e 'ii²¹ íjmá¹a Dios tya' tsá² ilí² jiin¹³ la jú³ 'e nigafaa²¹a tsá². Coon¹³ jú³ tya'a icwo¹íi¹ 'in tyú¹ sí¹ 'in gó² 'ee.

'In tsá² gó² do mii¹i coon²¹ lí² milagro

³⁸ Joon 'in líi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tífo² tya' ley gajin²¹in síi²¹i Jesús:

—Tífo², 'ii²¹²i 'e 'e¹ 'e jna'a coon²¹ lí² milagro.

³⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—'In tsá² gó² 'in jo tsáa¹-tsi Dios mii¹i lí² milagro pe 'ii²¹i jiin¹³ 'e lí² gacwo¹o 'in tsá² cwo¹ jú³ tya' Dios la mo jéi¹ síi²¹ Jonás. ⁴⁰ Tse Jonás do ga¹í² nē¹ tu² joo²¹ taai² jmí²¹ 'nī¹ jmí²¹² 'nī¹gi nū¹ la joon jon 'in Ruu²¹i Tsá² tsa¹íi²¹ 'nī¹ jmí²¹² 'nī¹gi nū¹ lí² taai² tsá² 'in najúin¹. ⁴¹ Joon mi jmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² 'in tsá² 'in nēe¹ Nínive i'níi¹ ni 'in tsá² seein²¹ nano tse gajoo²¹o-tsi 'in tsá² nēe¹ Nínive mo gangó¹ Jonás ngacwo¹o jú³ tyú² tya' Dios. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Jonás no. ⁴² Joon 'in tsamí² 'in tyú² to² cwo¹³ roon¹on lí² cwo²¹ tsáa² lí² 'yee²¹ 'e ní¹ 'in níi¹ ni 'in tsá² seein²¹ nano tse 'in tsamí² do gajó² jané²¹un jú³ 'e jmí²¹²-tsi tya' Salomón. Gajó² lí² wíin²gi la jee²¹² jilaa²¹ fuu²¹ 'e sá² la 'ui juncwii²¹. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón —jin² Jesús.

Lawa mo chí¹³ 'in 'líi¹³ alma tya' tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²¹in:

⁴³ —Mo gacwo¹íi¹ 'in 'líi¹³ alma tya' jaain²¹ tsañee¹ ngíi¹ la caain²¹ lí² tyé²¹ 'noo¹o lí² 'ii²¹ 'woo²¹o. Joon mo jo tyii²¹a lí² 'ii²¹ 'woo²¹o i'í¹-tsi: ⁴⁴ "Nii¹³ moo lí² gajú³uu." Joon mi chí¹³ tún¹ ityee²¹ 'in tsá² do lawa coon²¹ 'nū¹ 'e jø² 'e tyú² sí¹ 'ya² joon lí² tyú². ⁴⁵ Joon 'in 'líi¹³ do 'e tsatee¹ 'e dyáí¹ 'in 'líi¹³gi lagi 'ii¹ 'e tsataa² i tsi alma tya'a. Joon lí² gatséi¹ 'e gó²gi tya'a lagi lí² ga'láa² 'wii²¹². La joon ilí² tya' 'in tsá² gó² 'in seein²¹ nano.

Jalíin² ruu²¹i coon¹³ sáa³a jafee¹³i Jesús

⁴⁶ La 'íi²¹² faa²¹gi Jesús coon¹³ 'in tsá² do gatyaliin² ruu²¹i coon¹³ sáa³a. Caluu gajaan¹an 'iin²¹²in fee²¹i Jesús. ⁴⁷ Joon jaain²¹ tsá² gajma²a Jesús jú³ jin²¹in:

—Saa²¹a coon¹³ ruu²¹u téen²in caluu no 'iin²¹²in fee²¹i 'nē.

⁴⁸ Pe Jesús gasí²¹i 'in tsá² gajma²a jú³ 'ii jin²¹in:

—¿'Iin sáa³aa joongi 'iin ruu²¹na?

⁴⁹ Joon ga'íi² cwo²¹o la caain²¹ lí² nēe¹i tsá² tya'a joon gajin²¹in:

—'Inlo-o sáa³aa joongi ruu²¹na. ⁵⁰ Tse doñi¹ 'in 'in jmoo¹o la to² tyé² 'Nē¹³ tyiín¹³ 'ñé¹fú² 'ii ruu²¹na tsañee¹, joongi 'ii ruu²¹na tsamí², joongi 'ii sáa³aa —jin² Jesús.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in gajíi¹ mii¹³ trigo

13 'E jmí²¹² joon gacwo¹íi¹ Jesús inē¹ tya'a joon gangacwaa¹a tí¹ tyíia¹. ² Joon galicaain²¹ tsá² fúu¹i lí² tyiín¹ Jesús do. Joon ga¹í² Jesús tsi barco 'ii¹ tí¹ jmí²¹ do joon do-o gacwo²¹o. Joon 'in tsá² do gajaan¹an ni tsaa² do. ³ Joon ga'e²e Jesús 'in tsá² do coon¹³ 'láai² jú³ cwáain¹ gajin²¹in:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajíi¹ mii¹³ trigo. ⁴ La 'íi²¹² ngóo¹ dya²a 'e mii¹³ do 'elíi¹³ mii¹³ trigo do gaxee²¹ tya' fu¹ joon gatyaliín² ton¹ gagí²¹ mii¹³ trigo do. ⁵ 'Elíi¹³gi mii¹³ do gaxee²¹ ni cuun²¹² lí² jo 'náa¹ cwo¹³ 'láai². Tyú²-u ganii¹³ mii¹³ trigo do jo 'o² 'náa¹ cwo¹³ do. ⁶ Pe mo ga'yee²¹ ní¹ gacó³o coon¹³ 'yíia²¹. Joon tse 'wii¹³ jo jmóo³ tya'a sá² galityee²¹. ⁷ Joon 'elíi¹³gi mii¹³ gaxee²¹ jee²¹² 'motóon¹. Joon 'e tóon¹ do gacwaan²¹ mo joon gajíi²¹ 'e trigo do. ⁸ Pe 'elíi¹³gi mii¹³ do gaxee²¹ jee²¹² cwo¹³ 'oo¹³ joon tyú²-u gacwaain²¹. 'Elíi¹³ mii¹³ jún² do gacwo¹ coon²¹ ciein¹³ mii¹³, 'elíi¹³gi gacwo¹ sesenta mii¹³, 'elíi¹³gi gacwo¹ dyadya¹ mii¹³. ⁹ Jileei²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nēe²¹un.

Yé³ to² 'e²e Jesús tsá² jmai² coon¹³ jú³ cwáan¹mo

¹⁰ Joon gangatyéen¹ 'in tsá² tya' Jesús co¹ lí² siin¹³in joon gaunngí¹i:

—¿'Ee lí² 'e²e tsá² coon¹³ jmai² jú³ cwáan¹mo?

¹¹ Joon gañii¹i:

—Dios gacwo¹o 'naa' 'e 'øø²¹mo-'oo' 'e jú³ 'uuin²¹ tya' xiiala ityé² Dios to² tsá², pe 'in catyaaí² do jo cwei² wa' 'øø²¹-tsi. ¹² Joon 'in 'øø²¹-tsi, icwo¹o Dios 'ii i'øø²¹-tsi tyú²gi 'áai¹. Pe 'in jo ga'øø²¹-tsi i'wo²o 'e xē¹ 'e 'øø²¹-tsi do. ¹³ 'Wii¹³ joon tyíi³aa jú³ tya' 'in tsá² lo coon¹³ jmai² jú³ cwáan¹mo. 'In tsá² lo ní²o jilaa²¹ 'e jmó³oo pe tsaliín²mo lawa jo 'ee gañí²o. Joon nuu¹o jú³ tyíia pe jo 'øø²¹-tsi lawa jo 'ee ganuu¹o. ¹⁴ La joon gatsín¹ jú³ ga'íi² 'líi²¹² Isafas, 'in gacwo¹o jú³ tya' Dios la mo jéi¹ mo gajin²¹in:

'E la ja²mo, inú² 'naa' joon jo i'øø²¹-oo'.

'E la ja²mo, ijøø² 'naa' pe jo iunjií²¹.

¹⁵ Tse nigali¹wa²a-tsi 'in tsá² no jo 'iin²¹²gi nuu¹un joon gajni¹ unnií¹i yé² to² 'e jo lí²gi jnaa²¹a, jon¹gi lí² nū¹gi coon¹³ loocwóo¹o.

Coon¹³ la joon jo lí²gi i'øø²¹-tsi 'e chí¹³i coon¹³ jna 'e un¹láa²na 'ii, jin² Isafas do.

¹⁶ 'Pe jløø³mo 'naa' tse jøøø² coon¹³ unnií²¹in joon nuu²uun¹ coon¹³ loocwo¹oo'. ¹⁷ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' fúu¹mo 'in gacwo¹o jú³ tya' Dios la mo jéi¹ coon¹³ tsá² 'in tyú¹ nigali¹in²¹²in jøøø² jilaa²¹ 'e jøøø²

'naa' pe jo ganí'í. Nigali'iin²¹²in 'in tsá² do núu¹un jilaa²¹ 'e nuu² 'naa' pe jo ganúu²un.

Jmo²o Jesús tsá² tya'a júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' tsá² jñii¹ mĩ³ trigo

¹⁸ Faa²¹gi Jesús jin²in:

—Tyaan²aan' cwáain¹ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² gajñii¹ mĩ³ trigo. ¹⁹ 'In tsá² 'in nuu¹un júu³ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² pe jo 'øøi²¹-tsi lñi¹ la li mĩ³ trigo 'e xuu²¹ tya' i fu¹. Gajó² 'in 'lñii³ gatyii²¹ júu³ ganúu²un 'in tsá² do. ²⁰ 'E mĩ³ trigo gaxuu²¹ jee²¹² cuun²¹² li la lñi¹ 'in tsá² ganúu²un júu³ tya' Dios joon ga'i²¹i jløø¹³mo, ²¹ pe jo jmóo³ jée¹i. Joon mo nii²¹² wúu¹ si 'øøi¹ tsá² 'ii 'ee 'wii¹³ cwáain¹ tya' júu³ do tsifu joon tæ²¹ 'e júu³ do. ²² 'E mĩ³ trigo gaxuu²¹ jee²¹² 'motóon¹ li la lñi¹ 'in tsá² 'in ganúu²un júu³ do pe cu¹²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Cuu² gacoon²¹ 'ido tóo² joon jo untsín¹ to² tya' júu³ tya' Dios coon¹³ juncwii²¹ tya' 'in tsá² do. ²³ Pe 'e mĩ³ trigo do 'e gaxuu²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³ li la lñi¹ tsá² 'in ganúu²un júu³ tya' Dios do joon gajmaa¹ a nuu¹³un. Gajmee¹mo to² 'e júu³ do tya'a. 'Inlñi¹ la li 'e mĩ³ trigo 'e gacwo¹ coon²¹ ciei¹³ mĩ³, 'inlñi¹³gi lñi¹ la li 'e mĩ³ trigo 'e gacwo¹ sesenta mĩ³, 'inlñi¹³gi lñi¹ la li 'e mĩ³ trigo 'e gacwo¹ dyadya¹ mĩ³.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in gajñii¹ tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

²⁴ Joon gatyaa¹ Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do jin²in:

—'E tyu² Dios to² tsá² li la li mo gajñii¹ jaain²¹ tsañuu¹ jún² trigo tyú² 'wó² tya'a. ²⁵ Pe la 'ii²¹² cwuu²¹mo 'in tsá² do joon ga'í² jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii joon gajñii¹ jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo do joon nga¹²mo mi yuui¹³ joon. ²⁶ Joon mo ganii¹³ mĩ³ trigo do joon galisá² mĩ³ tya'a ga'yee²¹mo joon 'e tóon¹ ñii²¹ do. ²⁷ Joon 'in tsa'leei¹³ do gangóo¹o gangasii¹³i ñi'fii²¹²i: "Patróoin¹³, tyú²-u jún² gajñii²¹i' li 'wó² do, çxiialí'í ga'yee²¹ tóon¹ ñii²¹ do?" ²⁸ Joon 'in ñi'fii²¹² do gajin²in sñi²¹i 'ii: "Jaain²¹ tsá² 'in 'eei²¹ jna gajmaa¹ 'a 'yee²¹ tóon¹ ñii²¹ no", jin²in. Joon 'in tsa'leei¹³ do gaunngñi¹: "Çti 'iin²¹²u'un wa'a tsaa²¹a'a tsasé²e 'e 'e tóon¹ ñii²¹ do?" jin²in. ²⁹ Pe ñi'fii²¹²i do gajin²in: "'Ún², jo søø²øø¹ tsæ wana gacwotøø¹³ 'e tóon¹ ñii²¹ do 'há¹ cwotøø¹³ jon 'e trigo do. ³⁰ Tyú²gi cwocwáain²¹ caan²¹mo ce roo²¹o. Joon ityu¹³u to² tsa'leei¹³ tsalín² tsasee¹ 'e jéei¹ 'e tóon¹ ñii²¹ do joon jmáa¹ la catsi¹ joon coo¹o. Joon mi yuui¹³ joon isø¹² 'e trigo do to¹o inæ tyiia¹, jin² fii²¹²i —jin² Jesús.

Juu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jún² mostaza

³¹ Tyaa¹ Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin²in:

—'E tyu² Dios to² tsá² li la li coon²¹ jún² mostaza 'e gajñii¹ tsá² 'wó² tya'a. ³² Pi¹³gi jún² tya' la jee²¹² jilaa²¹ jún² tya' nuu²¹ pe mi nii¹³ joon cwaain²¹ fee¹gi 'mó² tya' lagi nuu²¹ catyia² ca ti la ti coon²¹ 'mó². Fee¹ 'áai¹ ca jalín² ton¹ jmáa¹ a sñi²i jee²¹² cwáa¹ tya'a.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian¹³

³³ Tyaa¹ Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin²in: —'E tyu² Dios to² tsá² li la li tyiian¹³ 'e gacaai²¹ jaain²¹ tsamñ² 'ni¹ 'ii¹³ fu² 'iñi¹ joon garoon²on jilaa²¹.

Júu³ cwáain¹ gatyaa¹ Jesús gauntsiin¹ júu³ ga'ñi² 'lñi²¹² tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² la mo jéei¹

³⁴ Jmai² coon¹³ júu³ cwáain¹mo gasii²¹i Jesús 'in tsá² do. ³⁵ Coon¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin²in: Jmai² coon¹³ júu³ cwáain¹ ifo¹³oo; ifo¹³oo júu³ 'uuin²¹ 'e si'mo² ca mo gajmaa¹ a Dios juncwii²¹.

Jmo²o Jesús tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

³⁶ Joon Jesús ga'ñi²i júu³ tya' 'in tsá² do joon ga'í² inæ. Joon tsá² tya'a gangatyéen¹in li tyiin¹ Jesús joon gajin²in sñi²¹i Jesús:

—Jmaa¹³ jna'a júu³, 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ 'e gatyaa¹ mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo.

³⁷ Joon gajin²in Jesús:

—'In tsá² do 'in gajñii¹ 'e jún² trigo tyú² lñi¹ Ruu²¹i Tsá², ³⁸ joon 'wó² tya'a do li ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon 'e jún² trigo tyú² li la lñi¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios. Joon 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ li la lñi¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu² 'in 'lñi¹³. ³⁹ Joon 'in gajñii¹ 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ do 'in 'lñi¹³mo 'i. Joon mo gasø¹² 'e trigo do li la li mi tyéi¹ juncwii²¹. Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in gasø¹² 'e trigo do lñi¹ la lñi¹ ángeles tya' Dios. ⁴⁰ Joon la gasø¹² 'in tsa'leei¹³ do 'e tóon¹ ñii²¹ gadya¹² a ni jñ² la joon ilí² li tyéi¹ juncwii²¹. ⁴¹ 'In Ruu²¹i Tsá² ityu¹²u to² ángeles tya'a iuncaain²¹ jileei²¹ 'in jmoo¹o 'leei²¹ tsá² coon¹³ jileei²¹ 'in ga'hoo¹o tsaa² 'e 'wóo²mo 'ido fu li tyu¹² 'ii to². ⁴² Joon ipíi²in 'in tsá² do li 'ii²¹. Joon ityi¹²i 'áai¹ joon cuu¹i moojóon¹on. ⁴³ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios ilijñi¹ la jñi¹ ñi¹ fu li tyu¹² Jmii²¹ to². Jileei²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nuu²uu¹.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si'mo²

⁴⁴ 'E tyu² Dios to² tsá² li la li cuu² si'mo² næ 'wó². Joon mo gatsaa²¹ a jaain²¹ tsá² 'e cuu² si'mo² do ga'maa¹ a tún¹. Galijløø¹³i 'áai¹ joon gangaa¹³i nga'nñi²i jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e 'wó² do li taa¹³ cuu² do.

Júu³ cwáain¹ tya' perla 'e 'moo³ 'áai¹

⁴⁵ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la lñi¹ jaain²¹ tsá² 'in ló¹o 'e 'ññi². 'In tsá² do ngñi¹ to² 'noo¹o perlas tyú². ⁴⁶ Joon mo gatsaa²¹ a coon²¹ 'e tyiin¹ 'áai¹ joon tsa'nñi²i jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e perla do.

Júu³ cwáain¹ tya' núu³

⁴⁷ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la li coon²¹ núu³ 'e 'ñi¹ tsá² tsi jmii²¹ joon tsataa²i jilaa²¹ nii² joo²¹ taai² jmñi²¹ do. ⁴⁸ Joon mo garó¹i 'e núu³ do 'in tsá² do un-

ron²on fu ni tsa² joon cwa¹a in tyii¹³in 'in joo²¹ taai² jmi²¹ do. Joon 'in joo²¹ tyú¹ do taa¹i tsi motó² joon 'in joo²¹ jo tyú¹ do dyee¹³mo. ⁴⁹La joon ilí² li tyé¹ juncwii²¹. Joon iljalín² 'in ángeles 'in jmáa¹a coon²¹ 'in tyú² coon¹³ 'in gó². ⁵⁰Joon 'in gó² idyee¹³ li 'ii²¹ joon do-o ityi²i joon cuu¹i moojóon¹on.

Júu³ e tyiin¹ e tsáai² coon¹³ júu³ e tyiin¹ e 'múui²

⁵¹Joon jin²in Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—¿Tí 'øø²¹mo-'oo' jilaa²¹ 'elo?

Joon gañii¹i tsá² tya'a jin²in:

—Joon, 'øø²¹mo-tsii¹.

⁵²Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tifo² tya' ley 'in gauntsáa¹ xiiala ityu² Dios to² tsá² líi¹ la líi¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ 'in lí² tyi² e 'míí² coon¹³ e tsáai² jee²¹² e sá² tya'a. Lí²-i 'e²e 'in tifo² do tsá² e júu³ 'múui² joongi júu³ e tsáai².

Mo gangaa¹²i Jesús fuu²¹ Nazaret

⁵³Joon mo ngayuui¹³ ga'ñi²i Jesús e júu³ cwáain¹ lo ⁵⁴joon gangaa¹mo fu cwo¹³ goo¹o. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e²e tsá² inu² cwo¹ sinagoga tya'a. Joon 'in tsá² goo¹o do ganga'goo²¹o-tsi, jin²in:

—¿Xiiafu lí' galití²¹i 'in tsañu¹ no 'e júu³ faa²¹a? ¿Xiiala 'e galí² jmoo¹o ino milagros la no? ⁵⁵Tsu jóon¹on tí'mó² ino joon sáa³a sii²¹ María. Joon ruu²¹mo Jacobo, coon¹³ José, coon¹³ Simón coon¹³ Judas. ⁵⁶Joongi 'in ruu²¹i tsamí² seein²¹ jee²¹² jna' jon. ¿Xiiala' galiñii¹ jilaa²¹ 'eno?

⁵⁷Tsu 'wii¹³ joon ga'aa¹a tsii²¹² wúu¹ tya' Jesús jo ganúu²un júu³ tya'. Pe Jesús gajin²in sii²¹i 'in tsá² do: —Un'goo²¹o tsá² jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios pe jii¹³ tsá² goo¹o coon¹³ tsá² inu² tya'a jo un'goo²¹o 'ii.

⁵⁸Joon jo 'ee milagros gajmaa¹a Jesús jee²¹² 'in tsá² goo¹o do tsu jo jai² galíi² 'ido 'ii.

Mo gajúin¹ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹

14 'Yia¹³ joon 'in tyu² to² lí sii²¹ Galilea, 'in sii²¹ Herodes, nigaliñii¹ xiiala jmoo¹o Jesús. ²Joon gasii²¹i 'in néé¹i coon¹³on cwáain¹ tya' Jesús:

—Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ ino 'in nigajii¹in jee²¹² 'ii²¹². 'Wii¹³ joon lí² jmáa¹a milagros do.

³Ga'í¹-tsi Herodes la joon tsu nigataan¹³in 'nuñí³ Wó³ do. Herodes iliseein²¹ tyú² coon¹³ Herodías gaty² to² i'ñú¹ cadenas cwo²¹o Wó³ lí' yuu²i 'nuñí³. Herodes do nigacán¹mo Herodías 'in líi¹ tsamí² tya' ruu²¹i 'in sii²¹ Líi²¹². ⁴Joon Wó³ do gasii²¹i Herodes 'e jo tíí²i jmáa¹a la no.

⁵'Iin²¹²in Herodes jngaa¹³i Wó³ pe 'gøø²¹mo tsá². Tsu jilee²¹mo tsá² e ñii¹ 'e faa²¹ Wó³ cwáain¹ tya' Dios.

⁶Joon mo gatséi¹ jii²¹ tya' Herodes gajmaa¹a jmi²¹. Joon ga'í² jamí² Herodías gatséen¹in lí taai² tsá² lí náa¹ jmi²¹² do. Joon 'áa¹mo gatí²-tsi Herodes lagi tséen¹in 'in simí² do. ⁷Joon gajin²in ga'ée¹i Dios gasii²¹i 'in simí² do:

—Cwó³oo doñi'ee mí²i.

⁸Joon 'in simí² do mo ngayuui¹³ gafee²¹i sáa³a jin²in sii²¹i Herodes:

—Cwo¹³ jna lo mootyi² Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ 'e 'yu² coon²¹ tsi wúun¹.

⁹Galixuu²¹²mo-tsi Herodes pe jo lí² un'naa¹i júu³ tya'a 'e niga'ée¹i Dios lí nuu¹un 'in tsá² taai² do. Gaty² to² 'e lí² la joon. ¹⁰Gasii¹in tsá² gangatú² luu²¹²u Wó³ lí' 'yu-úi² 'nuñí³ do. ¹¹Joon gacóon¹on ton²on coon²¹ tsi wúun¹ gacwo¹o 'in simí² do. Joon 'ii-gi gacwo¹o sáa³a.

¹²Joon tyaliín² 'inlíi¹³ tsá² tya' Wó³ do gacoon¹ cuerpo tya'a 'a tsa'áa¹i. Joon ngaliín²mo ngajmaa¹³a Jesús júu³ xiiala galí¹.

Mo gacwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² e dø¹ø

¹³Joon mo galiñi¹ Jesús xiiala gangái¹ Wó³ do ga'í² tsi coon²¹ barco joon gangóo¹ coon²¹ coon¹³ tsá² tya'a fu coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹. Pe galiñi¹ tsá² néé¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do joon ngaliín²mo ngii¹ tí²i. ¹⁴Joon mo gacwo¹ Jesús 'e barco do gangaa¹i tsá² fúui¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo tsat-saa¹³ jée¹i 'in tsá² do. ¹⁵Joon nangó¹ xuu jnaa¹ tyaliín² tsá² tya' Jesús sii²¹i 'ii:

—Nixuu jnaa¹ lo. 'Íi² júu³ 'in tsá² no tsu jo 'in seein²¹ 'e 'ñi¹ 'e dø¹ 'ino. Síi¹³i wa tsaliín² fuu²¹ pi¹³ taa¹³ co' no 'e ló¹xu 'e dø¹ø.

¹⁶Joon Jesús gajin²in:

—Jo 'ná² tsaliín² 'ino. 'Naa', cwó²xuu 'e dø¹ 'ino.

¹⁷Joon gajin² tsá² tya'a:

—Jo 'ee 'oo²gii¹ jii¹³ 'ñá² 'iñi¹ coon¹³ gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹.

¹⁸Jesús gañii¹i:

—Cwooi²duu¹ fu lo.

¹⁹Joon gaty² Jesús to² wa'a cwá² 'in tsá² fúui¹ do jee²¹² ñii²¹ do. Joon gason²on 'e 'ñá² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹. Joon gajóø²ø fu ñu¹fú², gacwo¹ 'maai¹² Dios. Gajmaa¹a 'no¹³ 'e 'iñi¹ do joon gacwo¹o tsá² tya'a. Joon 'in tsá² tya'a do gajmaa¹a jmai²xu jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. ²⁰Jilee²¹mo gagøø²¹²ø joon jløø¹³mo. Joon gauncaain²¹ jilaa²¹ 'e gasáí¹gi, joon garóí¹ dyatun¹ 'motó². ²¹Joon 'in tsá² 'in gagøø²¹²ø do tí² 'ñá² mil jmai² tsañuu¹ jo sí¹i²in tsamí² coon¹³ xuui²¹².

Ngii¹ Jesús ni jmi²¹

²²Mo ngayuui¹³ joon gaty² Jesús to² tsá² tya'a wa' tsaliín² lí' ngoo¹³ tyíia¹ cataain²¹ do jeei¹gi lagi 'ii la 'ii²¹² 'ii¹gi júu³ 'in tsá² do. ²³Joon mo ngayuui¹³ ga'ñi¹ Jesús júu³ 'in tsá² do gasoo²¹o 'ña'a coon²¹ moo²¹ ngafee¹³i Dios. Joon mo ga'í² núu³ do-o táain² Jesús 'ña'o. ²⁴Joon 'e barco do tya' tsá² tya'a ngó¹ tún² tsa' ni tyíia¹ do. 'Áai¹ jnoó¹ jmi²¹ tsa¹ barco do tsu 'áai¹ 'ii¹ tyí² lí' cii¹³.

²⁵Joon niuu²¹mogí mo ngatyéen¹in Jesús lí 'ii¹ barco do ngii¹ tí²o ni jmi²¹ ngóo¹o. ²⁶Joon mo gango¹ tsá² tya'a ngóo¹on ngii¹ tí²i ni jmi²¹ do gafoo¹mo 'áai¹ joon ga'oo¹o gajin²in:

—Jaain²¹ tsá² 'mootyi² 'in jó¹ no.

²⁷Pe Jesús gajin²in sii²¹i 'in tsá² do:

—Tá² téen¹-'oo', jna-a lo; jo foo¹³naa¹.

28 Joon Tú³ gasii²¹ 'ii jin²in:

—Wana 'nə no, Ña'ñə¹ 'ə, tyə¹³ to² góo³oo tì lî síin¹³ u'un no.

29 Joon Jesús gajin²in:

—Na¹ joon.

Joon tsifu-u gajngái² Tú³ lî caai²¹ barco do joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ ni jmi²¹ fu lî siin¹² Jesús do. 30 Pe gafoo¹³ mo mo gacón² cwáain¹ xiiala 'ii¹ tyí² joon t'xə¹ ganga'aa¹³ jmi²¹ do. Joon ga'oo¹ o gajin²in:

—jmaa² tiin¹³ na, Ña'ñə¹ 'ə!

31 Tsifu joon gason²on Jesús cwo²¹o gajin²in sii²¹ 'ido:

—Áai¹ xə¹ jo¹ líi²u. ¿'Ee lî' gacu²-o'o coon¹³ jna?

32 Joon mo gangatáa¹ tsi barco do tsifu gaján¹ 'ii¹ tyí².

33 Joon 'in tsá² taai²¹² tsi barco do gasii²¹ i wojnii¹ tyani Jesús joon gajin²in:

—'E la ja²mo, Joon¹ Dios 'nə.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ fu Genesaret

34 Mo gatáan¹in lî' ngoo¹³ cataain²¹² lî roon¹ 'wó² tya' tsá² Genesaret. 35 Joon mo galicwii¹in 'in tsá² néei¹ do Jesús tsifu joon ganii¹³ júu³ la caain²¹ 'in fuu²¹ joon ngajée¹ tsatsaa¹³ lî tyiin¹ Jesús. 36 Gamii¹ wa'a cwo¹o líi²¹ 'ido t' síin¹³ joon jileei²¹ 'in galii²¹ síin¹³ 'ido ga'láa²mo.

Jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá²

15 Joon gangatyéen¹in 'inlîi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tifo² tya' ley lî siin¹ Jesús. Jalíin² Jerusalén. Joon gaunngii¹:

2 —¿'Ee lî' jo jmoo¹o tsá² tyi¹ la tii² 'e si² tya' 'líi²¹² tsacoo¹³ tyi¹? Jo untsiin¹in jiiin¹³ la tii² 'e ruun¹³ tsá² cwo²¹o mo gó².

3 Pe Jesús do gaunngii¹:

—Joon 'naa', ¿'ee lî' jo jmoo²oo' núu¹³ 'ə la to² tyé² Dios mo jmoo²oo' la tii² 'e si² tyii¹? 4 Tsə Dios gatyé² to² jin²in: "Un'goo²o saa²a ñə² 'ə." Joon gajin²in: "Ná¹ júun²mo jileei²¹ 'in faa²¹ 'laa²¹ tya' sáa³ jmii²¹." 5 Pe

'naa'gii¹ fó²oo' 'e lí² sii²¹ tsá² sáa³ jmii²¹: "Jo lí² un-coon¹³gii¹ 'nə tsə jilaa²¹ 'e 'oo²¹oo nigacwo³oo Dios." 6 Joon wana jin² la joon jo 'ná¹ uncoon¹³gii¹ sáa³ jmii²¹. Joon coon¹³ la joon tə¹³naa' to² tyé² Dios lawa' jo 'e to² 'iin³gi 'e jmaa²aa' jiiin¹³ la tii² 'e si² tyii¹. 7 Tsá² sisii¹ 'e 'i¹-tsi la jmoo¹o 'naa'! Tyé²-ə gataan¹ ni jí² cwáain¹ tyii¹ 'in tsá² gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹

Isaías mo gajin²in cwáain¹ tya' Dios: 8 'In tsá² lo untyú¹ jna coon¹³ 'oo²o pe 'wíin² si¹ 'a 'i¹-tsi coon¹³ jna. 9 Jo 'ee to² 'ii³in 'e un'goo²¹o jna². Jilaa²¹ la 'ee¹ 'e jmai² 'e tyé² to² tsá²-a, jin² Dios.

10 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² sii²¹ 'in tsá² néei¹ lî' co' do jin²in: —Nə² 'ə jn' joon cwo¹oo¹ 'oo'. 11 Jilaa²¹ 'e to² tsá² 'oo²o jo 'leei²¹ tsá² coon¹³ 'e joon. 'E 'yee² 'oo²o tsá² 'e joon 'e 'lee²¹.

12 Joon gangatyéen¹in tsá² tya'a joon gasii²¹ Jesús:

—¿Tí ñí²¹, jo gatí²-tsi tsá² fariseos do júu³ tyi¹ no?

13 Pe Jesús gajin²in sii²¹ 'ii:

—Jilaa²¹ 'mó² 'e jo gajni¹ Ñə¹³ 'in sə¹o la tyan¹ jmoo³. 14 Jo cuu¹³-oo' coon¹³ 'in tsá² no tsə lawa tsá² tiui² 'in soon²¹ 'mo'u² tya' tsá² tiui² ruu²¹ 'ino. Wana tsá² tiui² 'méel¹ ruu²¹ la 'oo²¹ tsá² tiui² joon jee²¹² waai²¹ do xuu²¹ tsi too²¹.

15 Joon Tú³ do gajin²in sii²¹ Jesús:

—Jmaa¹³ jna'a júu³, ¿'ee 'ə¹ 'tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo?

16 Jesús-gi gajin²in:

—¿Tí jo 'ə¹ 'oo' 'naa' jon? 17 ¿Tí jo 'ə¹ 'oo' 'e jilaa²¹ 'e gó² tsá² tsatoo¹³ nə' tu² tsá² joon 'woo²o tún¹? 18 Pe jilaa²¹ 'e 'yee²¹ 'oo²o tsá² 'e 'i¹-tsi tsá² 'e joon. 'E joon 'e 'leei²¹ tsá². 19 Tsə la 'i¹-tsi tsá² la joon líi¹ joon. 'i¹-tsi tsá² 'e gó² tsə 'in gó² 'ii. 'I jngaa¹³ tsá² la joon 'e ga'i¹-tsio. Fee²¹ tsá² tsamí² tya' tsá² xeei²¹ tsə ni ga'i¹-tsi la joon. 'Láa¹ tsamí² coon¹³ tsə¹ jiiin¹³ la niga'i¹-tsi. La joon jon jmoo¹o tsá² 'uun²¹, faa²¹ tsá² júu³ tajuu²¹, faa²¹ tsá² júu³ 'atsaa²¹. 20 Coon¹³ jilaa²¹ 'elo un'leei²¹ tsá² yaai. Pe wana gó² tsá² la jo mo roon²¹on cwo²¹o la tii² 'e si² jo mo ga'lee²¹.

Ja²mo galíi²¹ jaain²¹ 'yiaa²¹² tsamí² cananea Jesús

21 Joon gacwo¹ Jesús fu do joon gangó¹ fu lî tyə² to² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹ Sidón. 22 Joon gajó² jaain²¹ tsamí² cananea 'in néei¹ do fu lî siin¹³ Jesús joon ga'oo¹o jin²in:

—j'Na'ñə¹ 'ə, Joon¹ David, fúu² cwolii²u jna! 'In 'líi¹³ 'úui² alma tya' simí² tyiaa. Joon 'áai¹ wúu¹ nigangóo¹.

23 Pe Jesús jo gañii¹ jiiin¹³ xə. Joon tsá² tya'a gamii¹ tyani¹ wa 'a sii²¹ Jesús 'in tsamí² do wa'a tsee¹ tsə líi¹ to²o mii¹³ jó¹ caluu lî ngalíin² do.

24 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsamí² do:

—Dios gasii²¹in jna jiiin¹³ 'e 'naa¹³na 'in tsá² situui¹ tya' tsá² Israel.

25 Pe 'in tsamí² do gangatyéen¹in lî siin² Jesús, gasii²¹ wojnii¹ tyani¹ joon gajin²in:

—Ñə¹ 'ə, uncoon¹³ jna.

26 Joon Jesús gañii¹:

—Jo tyú² wa'a tyi² tsá² 'iñi¹ tya' xuui²¹² cwo¹o tsii²¹.

27 Pe 'in tsamí² do gajin²in:

—Jo 'o Ñə¹ 'ə; pe ca tsii²¹ téein² nə' mesa lí²-i də¹² 'no¹³ xə²¹ lî gó² fii²¹² 'nú¹ do.

28 Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—j'Áai¹ fee¹ jai² líi²u, rán³! Cwolí² jiiin¹³ la 'iin²¹²u'un. Joon tsifu joon ga'láa²mo jamí¹ 'in tsamí² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

29 Gacwo¹ Jesús do joon gangí¹ lî' co' tyíia¹ Galilea. Joon gasóo²o coon²¹ moo²¹ si² do joon do-o gacwo²¹o. 30 Fúu¹mo tsá² gatyaliin² lî tyiin¹ joon jée¹ tsat-saa¹³ 'in líi² 'lái² nii² jmoo¹uú¹. Jée¹mo tsá² jluui¹³, tsá² tiui² coon¹³ 'in jo faa²¹a. Jée¹mo jon tsá² poo¹³ cwo²¹ tii². Joon gatyéei¹ ni' 'ido lî 'wii²¹² tii² Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido. 31 'Áai¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² do mo gani² 'in tsá² do nafaa²¹ 'in tsá² jo mo to² faa²¹

joon 'in tsá² poo¹³ cwoo²¹ tii² na'láa²mo joon tsá² jlu-
ui¹³ tyú²-u ningii¹ joon tsá² tiui² nijnaa²¹o. Joon ga'láa²
'wii²¹² cwoo¹o 'maai¹³ Dios tya' tsá² Israel.

Cwo¹o Jesús tyún² mil tsá² 'e dø²ø

³² Joon gatø²ø Jesús tsá² tya'a joon gajin²in sii²¹i 'ido:
—Fúu² líí²na 'in tsá² no tsu ningó¹ 'ni¹ jmi²¹² táan¹in
coon¹³ jna lo joon jo 'e 'oo¹o 'e dø²ø. Jo 'iin²¹²na sii¹³na
fu tya'a la jo 'ee mo gøø²¹ø si no xiia²¹ ga'woo²¹o tya'i
fu¹.

³³ Joon tsá² tya'a gajin²in:
—¿Xiiali ijíin² jna'a 'e dø²ø 'in tsá² fúui¹ no tsu jo 'in
tsá² taain²¹² lo?

³⁴ Joon Jesús gaunngii¹i:
—¿Joo¹ 'iñi¹ 'oo²gii¹?

Joon ganii¹i:
—'Oo²gii¹ dyá¹ 'iñi¹ coon¹³ jaain²¹ gáí¹ joo²¹ taai²
jmi²¹ pi¹³.

³⁵ Joon gatyú² Jesús to² wa' cwá² tsá² ni 'wó². ³⁶ Joon
gason²on 'e dyá¹ 'iñi¹ coon¹³ 'in joo²¹ taai² jmi²¹ joon
gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Joon gajmaa¹ 'a no¹³ joon gac-
wo¹o tsá² tya'a 'e jmáa¹ 'a jmai²xu jee²¹² 'in tsá² do.
³⁷ Jilee²¹mo gagøø²¹ø ca galijløø¹³mo. Joon garøø²i
dyá¹ 'motó²gi 'e 'no¹³ 'e gasáí¹. ³⁸ Joon 'in gagøø²¹ do
ti tyún² mil jmai² tsañuu¹ jo 'e 'ii²¹in tsamí² coon¹³ xu-
ui²¹². ³⁹ Mo ngayuui¹³ joon ga'íi² Jesús 'in tsá² do júu³.
Ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco joon gango¹ cwoo¹³ lí³ sii²¹
Magdala.

Tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos mii¹i coon²¹ milagro wa jmá¹a Jesús tya'a

16 Gatyáliin² 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tsá² sa-
duceos fu lí³ siin¹³ Jesús. Joon 'e 'iin²¹²in lawa lí³ 'íi¹
goon²¹ lá² wa'a iteei²¹ Jesús gamii¹i 'in tsá² do wa jmá¹a
coon²¹ lí² jó¹ fu ñu¹fú². ² Pe Jesús gañii¹i:

—'Naa' mo jøø²øø¹ coo²¹ jní¹ mo xu jnáa² fó²oo': "E
tyú² íjmá¹a tsu coo²¹ jní¹." ³ Joon mo coo²¹ jní¹ mo 'aa²¹
fó²oo': "Gó²xu jmá¹a no tsu coo²¹ 'e jní¹ roon¹on." Tsá²
'in sisii¹ 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. Nii²¹ 'naa' xiiala ílí² mo
coo²¹ jní¹ mo 'áa²¹ coon¹³ mo xu jnáa² pe jo ñí²¹i 'e
'øø¹i²¹-tsi 'e lí² 'e sá² nano. ⁴ Tsá² gó² coon¹³ tsá² 'in ni-
gatiui² Dios 'iin²¹²in coon²¹ lí² pe jo ílisá² lí² tya'a. Il-
isá²gon lí² jiiin¹³ lagi ílisá² lí² tya' Jonás.

Joon gatiu²mo Jesús 'in tsá² do joon gangaa²¹o.

Tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos

⁵ Mo gangáliin tsá² tya' Jesús lí³ ngoo¹³ tyíia¹ lí³ ca
taain²¹² do niga'liin²mo-tsi coon²¹on 'iñi¹. ⁶ Joon Jesús
gajin²in sii²¹i 'ido:

—Tyán²duu' cwáain¹, un'øø¹³naa' yaanaa' tya' tyiaan¹³
tya' tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

⁷ Joon ga'láa² tsá² tya'a do 'wii²¹² sii¹i la 'oo²¹ jee²¹² 'ii:
—'Wii¹³ jo ga'lee²¹ 'e 'iñi¹ 'e joon 'e jin¹² la joon.

⁸ Joon mo galili¹³i Jesús 'ee 'i¹-tsi 'ii joon gajin²in:
—Laa¹³ 'áai¹ xu jo¹ líí²naa'. ¿'E lí³ 'i¹-oo' 'e jo 'iñi¹
tyán²aan¹? ⁹ ¿Tí¹ jo mo ga'øø²¹ mogi-'oo', tí¹ jo tii¹³-oo' xi-
iala mo gajmaa³aa tyíia³ 'a 'iñi¹ 'íá² do jee²¹² 'ná² mil

tsañuu¹? ¿Joo¹ 'motó² 'no¹³ 'iñi¹ 'e gasáí¹gi? ¹⁰ ¿Tí¹ jo
tii¹³-oo' mo gajmaa³aa tyíia³ 'e 'iñi¹ dyá¹ do jee²¹²
tyún² mil tsá²? ¿Joo¹ 'motó² 'no¹³ 'e gasáí¹gi? ¹¹ 'Áai¹ jo
mo ga'øø¹i²¹-oo' 'e jon'on fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya'
'iñi¹ mo fuu²¹²uu 'naa' 'e un'øø¹³ yaanaa' coon¹³ tyi-
ian¹³ tya' tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

¹² Joon gali'øø¹i²¹-tsi tsá² tya' Jesús 'e jon'on cwáain¹
tya' tyiaan¹³ tya' 'iñi¹ jin¹² Jesús pe cwáain¹ tya' júu² 'ee¹
tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos.

Jmoo¹o Tú³ júu³ 'e Cristo Jesús

¹³ Mo gatyá¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ lí³ tyú² to²
fuu²¹ Cesarea tya' Filipino gaunngii¹i Jesús tsá² tya'a
jin²in:

—¿'Iin jna, Ruu²¹i Tsá², jin¹² tsá²?

¹⁴ Joon gañii¹i tsá² tya'a:

—'Inlíí¹³ jin²in 'e Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ 'nu. 'Inlíí¹³gi
jin²in 'e Elías 'nu. Joon tsá² xeei²¹ jin²in 'e Jeremías 'nu
si jaain²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹ 'ee 'nu.

¹⁵ Joon gaunngii¹i Jesús 'ii:

—'Naa', ¿'iin jna fó²oo' 'naa'?

¹⁶ Joon Simón Pedro do gajin²in:

—'Nu-xu Cristo 'in gasii¹in Dios. Jóon¹ Dios 'in jiiin¹ 'nu.

¹⁷ Joon Jesús gajin²in:

—Jløø¹³mo 'nu, Simón, jóon¹ Jonás, tsu jon' tsá² ga'e¹²
'nu 'e júu³ lo. Pe ñu¹³oo 'in tyíin¹ ñu¹fú² ga'e¹² 'e nu.

¹⁸ Joon fuu²¹²uu 'nu, 'e sii²¹ 'nu Tú³, joon júu³ tyi¹ 'e
foo²¹o 'e líí¹na Cristo, 'in gasii¹in Dios, lí³ la lí³ coon²¹ cu-
un²¹² fee¹ 'e jo jøø¹i²¹ tya' 'in jai¹² líí²i jna tsu jilee¹i²¹ 'in
jmoo¹o la to² tyú² Dios líí¹i la joon. Joon ca 'mó¹ jo lí²
líi¹i 'e júu³ do. ¹⁹ Joon cwo¹³oo 'nu jonñ³ tya' lí³ tyú² Dios
to² tsá². Jilaa²¹ 'e untsaa¹³u fu juncwii²¹ lo ni-
galiuntsaa¹²a fu ñu¹fú². Joon jilaa²¹ icwo¹²o lí² juncwii²¹
lo la joon galí² fu ñu¹fú² jon.

²⁰ Joon gatyú² Jesús to² tsá² tya'a 'e jo 'in jma¹a 'ido
júu³ jiiin¹³ jaain²¹ 'e Cristo ii.

Jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

²¹ Joon 'yíia¹³ joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² jmo²o tsá²
tya'a júu³ 'e 'ná¹ tsáa¹a Jerusalén joon do-o i'e¹²e
tsacøø¹³ coon¹³ 'in tyú² to² untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley
'ii wúu¹. Joon ijnga²mo 'ido 'ii pe ijiin¹o tún¹ mi tí¹ 'ni¹
jmii²¹². ²² Joon Tú³ do ngajée¹ lí³ coon²¹ joon gasii²¹i Tú³
Jesús júu³ wúu¹ jin²in:

—jJo icwó² Dios 'e lí² la joon, Ña'ñu¹u! jJo lí² wa' it-
sangii¹ 'nu la joon!

²³ Joon gajin¹³ Jesús níi¹i joon gajin²in sii²¹i Tú³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna, Satanás, tsu ijñii¹³ moo coon¹³
júu³ tyi¹. Jo 'i¹-o'o la 'i¹-tsi Dios. La 'i¹-tsi tsá²-a 'i¹-o'o.

²⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Wa 'iin²¹²in tsá² ngí¹ coon¹³ jna 'ná¹ tuu²¹ 'e 'i¹-tsi
tya' 'ña'a, 'ná¹ tyá²a tyú² tya'a ijúun²in la ijúuin³ jna.
Joon jó¹ coon¹³ jna. ²⁵ Tsu jilee¹i²¹ 'in 'iin²¹²in láa¹i
juncwii²¹ tya'a 'ña'a incaa²¹mo juncwii²¹ tya'a fu lí³ 'ii²¹ pe
jilee¹i²¹ 'in caai²¹ juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna pe inti¹³mo
juncwii²¹ tya'a. ²⁶ ¿'Ee to² 'íi³ tya' tsá² wa'a lí³i jilaa²¹ 'e
sá² la tøø¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ pe caa¹mo alma tya'a?

¿'Ee coon¹³ lí² tyí² tsá² tya' alma tya'a? ²⁷ Tsu 'in Ruu²¹i Tsá² jó¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jmii²¹ coon¹³ ángeles tya'a joon ityí³ tya' jileei²¹ tsá² ti jaain²¹ ti jaain²¹ jii¹³ la nigajmaa¹a. ²⁸ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', seein²¹ 'inlíi¹³ 'in teein² lo 'in jo ijuun²in ca mi jó¹ 'in Ruu²¹i Tsá² jó¹ ityú²u to².

Jesús gaunsi²¹ 'e líi¹ tyani gaai²¹ tsá² tya'a

17 Joon mo gangsi¹ jnú² jmii²¹² ngajéi¹ Jesús Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹i Jacobo do fu yu¹ coon²¹ moo²¹ níi¹ la jee²¹² tyúuin² do. ² Joon do-o gaunsi²¹ 'e líi¹ tyani 'in tsá² do. Joon níi¹ galijí¹ la jii¹ níi¹, siin¹³gi galitaa²¹ la taa²¹ 'yia²¹ tya' níi¹. ³ Joon tsifu joon gangaa¹in Moisés coon¹³ Elías teen¹in tyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús. ⁴ Joon gajin¹² Tú³ si²¹ Jesús:

—Ñá¹ñu¹ 'u, j'áai¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Wana 'iin²¹²u'u, jmoo²¹o'o 'ni¹ 'nú¹ pi³: coon²¹ tyi'nú, coon²¹ tya' Moisés joongi coon²¹ tya' Elías.

⁵ La jee²¹² faa²¹a Tú³ do gajgó¹ coon²¹ jni¹ taa²¹ jii¹ li teein¹. Joon ganú²un coon²¹ júu³ jee²¹² jni¹ do 'e jin²¹in:

—'In lo-o yuun²¹ tyia 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo jlø¹³na 'wii¹³ tya'a. Nu²u² 'e jin².

⁶ Joon mo ganú²un 'e júu³ do gafo¹mo 'áai¹ joon gatyí²¹ 'a li' r'i²¹in ni 'wó². ⁷ Joon Jesús gangatyéen¹in li teei¹³ tsá² tya'a joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'ido, si²¹ti:

—Ráan²naa'; jo foo¹³naa'.

⁸ Joon mo gajó²jo 'in gangaa¹gi jii¹³ 'ña'a Jesús siin¹²gi.

⁹ Joon mo gajgáa¹ 'e moo²¹ do ga'í²¹ Jesús júu³ tsá² tya'a jin²¹in:

—Jo 'e fú²uu', jii¹³ jaain²¹, ca mi yuui¹³ jii¹ 'in Ruu²¹i Tsá² jee²¹² 'i¹³ti.

¹⁰ Joon gaunngi¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jin²¹in 'in tifo² tya' ley 'e 'ná¹ jó¹ Elías nifu?

¹¹ Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja²mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá² tyú² jilaa²¹.

¹² Pe fuu²¹²uu 'naa' 'e najó²-o Elías joon jo galicwii¹in 'in tifo² tya' ley do 'ii, li jii¹³ gajmaa¹a jii¹³ la 'iin²¹²in tya' 'ido. La joon jon i'e² wúu¹ 'in Ruu²¹i Tsá².

¹³ Joon ga'ø²¹mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e faa²¹a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² níi¹

¹⁴ Joon mo gatyá¹ Jesús li taai² tsá² gangatyéin¹ jaain²¹ tsá² li siin¹² Jesús joon gasii²¹i wojní¹ tyani Jesús joon gajin²¹in:

¹⁵ —Jmaa²a feei¹-o'o 'wii¹³ tyia. Fúu² cwolii²u xuui²¹² tyia tsu júuin² níi¹ tsu 'áai¹ wúu¹ níi¹. Cí¹³i ni jf² si tsi jmii²¹ 'ee 'láai² naa¹³. ¹⁶ Ningajéi¹ moo xuui²¹² tyia fu li néei¹ tsá² tyi¹ pe jo gali² gaun'láa² ni' lo.

¹⁷ Jesús gañii¹:

—jTsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sicaai¹³ 'i¹-oo! ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon¹³ 'naa'? ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ lifeei¹-tsii 'wii¹³ tyii? Ñijeei¹duu' xuui²¹² do fu lo.

¹⁸ Joon gatyú² Jesús to² 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wó²mo. Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in xuui²¹² do joon.

¹⁹ Joon coon²¹ li néei¹ Jesús coon²¹ la 'oo²¹ tsá² tya'a joon gaunngi¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee lí¹ jo gali² tyí² jna'a 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do?

²⁰ Joon Jesús gajin²¹in:

—Jo gali² gatyí² 'naa' 'ido tsu 'wii¹³ xu jai² líi²naa'. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' wana jai² líi²naa', fiin¹³ coon¹³ coon²¹ 'e pii¹³, lí²-i fú²uu' 'e moo²¹ si² dó²: "Jiin¹³ lo; cwó² li' li xiia²¹." Joon ijeen²¹mo 'e moo²¹ do. Jilaa²¹ ilí² tya' 'in jai² líi². ²¹ Pe 'in 'líi¹³ la no 'wó²mo jii¹³ wa'a faa²¹a tsá² júu³ tyú² joongi gø²¹ tsá² tyiañi¹.

Tí tún² naa¹³ 'e jmoo¹o Jesús júu³ ijuun²in

²² Joon mo taan²¹²in caain²¹ fu li sii²¹ Galilea gajma²a Jesús tsá² tya'a júu³ 'e tsá²-a i'ní¹ Ruu²¹i Tsá². ²³ Joon ijngaa¹³mo 'ido 'ii. Pe mi ti 'ni¹ jmii²¹² ijiin¹o tún¹. Joon 'áai¹ ga'aa¹ fa¹³ 'e ganú²un 'e júu³ do.

Cuu² 'e cí¹ tsá² tya' cwo¹

²⁴ Joon mo gatyaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ tya' cwo¹ gafee²¹i Tú³, gaunngi¹:

—¿Tí jo tyí² tifo² tyii 'laa¹³ cwo¹?

²⁵ Joon Tú³ gajin²¹in:

—Tyí²o 'ino.

Joon mo ga¹² Tú³ inuu tsifu gajin²¹in Jesús si²¹ 'ii:

—¿'Ee 'i¹-o'o, Simón? ¿'iin tyí² 'laa¹³ tya' ró¹³ taain²¹² juncwii²¹, ti tsá² tya'a si tsá² coon²¹ fuu²¹ 'ee?

²⁶ Joon Tú³ do gañii¹:

—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyí².

Joon Jesús gajin²¹in si²¹ Tú³ do:

—Wana la joon jna jo 'ná¹ cí¹³ 'laa¹³ tya' cwo¹. ²⁷ Pe la coon²¹ 'e jo 'e ifaa²¹a 'in tsá² no 'laa²¹ tyi', cwó² fu ti tyia¹ cwo¹²i moocuu². Joon 'in joo²¹ in téen¹u'u nifu ityí¹ 'a coon²¹ cuu² nu¹ 'oo²¹²o. Joon 'e cuu² do ilíin²mo 'e cí² 'laa¹³ tyi¹ coon¹³ tyajna. Cwocón² tya' 'in tsá² cón² 'laa¹³ do.

Iin 'in tyiin²gi

18 'Yia¹³ joon gangatyéin¹in tsá² tya' Jesús fu li tyiin¹in joon gaunngi¹:

—¿'iin 'in tyiin²gi li tyú² Dios to² tsá²?

² Joon gatø² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'e jmáa¹a siin¹²in tuntu¹ jee²¹² 'in tsá² do, ³ joon gajin²¹in:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wa jo unsi²naa' 'e 'i¹-oo' joon liin²naa' la líi¹ 'in xuui²¹² no jo cwotaan²naa' fu li tyú² Dios to² tsá². ⁴ 'E coon¹³ la joon 'in tyiin²gi fu li tyú² Dios to² tsá² ilíin² la 'in xuui²¹² no 'in jo jmaa²i jloo³ 'ña'a. ⁵ Joon doñi¹in 'in 'ii²¹ jaain²¹ xuui²¹² coon¹³ 'e sii²¹ jna la 'ino, joon 'ii²¹mo jna jon.

'A tsaai¹³ i'noo¹o tsá² tsa²

⁶ 'Wa seein²¹ tsá² itilí² jmáa¹a 'e 'noo¹o xuui²¹² 'in jo² líi² jna tsa², tyú²gi tya'a wa'a jéel¹gi 'ñú¹ tsá² luu²¹²u

coon¹³ coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii tsi jm¹'ñi¹³ li 'o². 7 'Áa¹mo gó² 'e sá² 'e 'leei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹! Joon la joon 'e 'ná¹ ilí² pe fúu² 'in tsá² 'in jmoo¹ 'o 'e un'leei²¹ tsá² yaai.

8 'Tsu¹ 'wii¹³ joon wa gajmaa¹ 'a cwoo¹ 'o si tñi¹³ 'i 'ee 'lee²¹ 'u, cwotú¹ nu¹ u joon cwopii¹ nu¹ u li wíin². Tsu¹ tyú² gi tyi¹ 'e seen²¹ un juncwii²¹ tsá² pool¹³ si tsá² jlu- ui¹³ 'ee lagi cwoo¹³ 'o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tøø² mo coon¹³ je tún² cwoo¹ 'o si jé² tún² tñi¹³ 'i 'ee. 9 Joon wa un- ni² 'i jmoo¹ 'o 'e 'nóo² 'o tsaa², tyii² 'i, pii¹ nu¹ u li wíin² tsu¹ tyú² gi tyi¹ 'e seen²¹ mo¹ 'o coon¹³ coon²¹ unni² 'i lagi cwoo¹³ 'o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tøø² mo.

Lawa jaain²¹ joo'saa²¹ 'in situui¹

10 'Jo jmaa² 'aa' wa' jo tsáai¹ 'oo' xuui²¹² no. Tsu¹ fuu²¹² uu 'naa', 'in ángeles tya'a taa² 'i tyani Nu¹³ 'u 'in tyiin¹ ñu¹ fú². 11 In Ruui²¹ Tsá² gajó² juncwii²¹ jmáa¹ 'a ti- in¹³ tsá² 'in ngí² situui¹.

12 '¿Xiiala líi² 'naa'? Wa' jaain²¹ tsá² 'aa' 'i coon²¹ cíein¹³ joo'saa²¹ joon wa gatuui¹ jaain²¹, itiu² mo 'in noventa y nueve jee²¹² moo²¹ joon 'e tsa'nee¹³ 'i 'in situui¹ do. 13 Joon wa gatsee²¹ 'i joon ilijløø¹³ gi tya' 'in joo'saa²¹ gatsee²¹ 'i do lagi 'in noventa y nueve do 'in jo ituui¹ do. 14 La joon jon 'Ñú² 'u, 'in tyiin¹ ñu¹ fú², jo 'iin²¹² 'in wa' 'e ngí² situui¹ jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in xuui²¹² pi³.

Xiiala 'ná² jmá¹ tsá² fee¹-tsi tya' tsaruu²¹

15 'Wa ga'láa² 'a ruu²¹ 'u tyi¹ 'i sii¹³ 'du' la 'oo²¹ gáa¹ 'naa' joon jmaa² 'a júu³ xiiala ga'láa¹ 'a. Joon wana gajmaa¹ 'a nu¹³ 'u joo³ tyi¹ 'i joon li² 'i 'e seen²¹ 'naa' tyú² coon¹³. 16 Pe wa jo gajmaa¹ 'a nu¹³ 'u te² jaain²¹ ga¹ 'gi tsá² 'e núu¹ un 'e sñi¹³ 'naa' ilí² 'in tsá² jmoo¹ 'o júu³ jai² 'in tsá² do. 17 Joon wana jo gajmaa¹ 'a ruu²¹ 'u nu¹³ 'u tyani 'in tsá² jmoo¹ 'o júu³ jai² do joon cwojee¹ 'u 'in ruu²¹ 'u do tyani li sícaain²¹ jileei²¹ 'in tsaa¹ 'tsi Dios. Joon wana jo gal- in¹³ 'u tún¹ tyani 'in tsá² fúu¹ 'in tsaa¹ 'tsi Dios joon líi² 'in 'in ruu²¹ 'u do lawa jaain²¹ 'in jo tsaa¹ 'tsi Dios si lawa jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'ñi¹ 'i tsá² 'ee.

18 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', 'e jilaa²¹ 'e untsaa¹³ 'naa' fu juncwii²¹ lo la joon jon 'e lí² tsaa¹³ fu ñu¹ fú². Joon ji- laa²¹ 'e cwó² 'oo' lí² fu juncwii²¹ lo la joon ilí² fu ñu¹ fú² jon.

19 'Fuu²¹² uu 'naa' jon, wana ti gáa¹ 'naa' 'in cwoo² 'oo' júu³ ruu²¹ 'naa' coon¹³ coon²¹ júu³ tyú² 'e mñi¹³, Ñu¹³ 'u 'in tyiin¹ ñu¹ fú² icwo¹ 'o 'naa' 'e gamí² 'i do. 20 Mo natí² fi- in¹³ moo jee²¹² 'ii²¹ —jin¹² Jesús.

21 Joon Tú³ do gangóo¹ ngafee¹³ 'i Jesús jin² 'in: —Ñá¹ ñu¹ 'u, wa gajmaa¹ 'a ruu²¹ 'na 'e gó² tyiia ¿joo' naa¹³ 'ná¹ jmáa³ 'aa feei¹ 'tsii 'wii²¹² tya'a? ¿Ti ca tñ² dyá¹ naa¹³?

22 Joon gañii¹ 'i Jesús:

—Jo fuu²¹² uu 'næ ca tñ² dyá¹ naa¹³ pe fuu²¹² uu 'næ ca gatyá¹ setenta naa¹³ 'e gafuu²¹² uu 'næ dyá¹ naa¹³.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in jo gali'iin²¹² 'in jmá¹ 'a feei¹ 'tsi

23 'Tsu¹ 'wii¹³ joon 'e tyu¹ Dios to² tsá² li la líi¹ 'i jaain²¹ róøi¹³ 'in gali'iin²¹² 'in jmaa¹³ 'a cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ tya'a. 24 Joon mo ga'láa² 'wii²¹² gatø¹ 'ø 'in róøi² do tsá² tya'a joon gatyá¹ jaain²¹ 'in róøi² tya'a 'láai¹ 'áai¹. 25 Joon 'in tsa'leei¹³ do jo 'e 'oo¹ 'o wa'a tyi² tya'a. Joon 'in róøi¹³ do gatyú² to² tsa'leei¹³ tya'a wa' 'ñi¹ ni 'ido coon¹³ 'oo² 'ido coon¹³ jón¹ on coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² tya'a 'e tyi² 'e róøi² do. 26 Pe 'in tsa'leei¹³ do gasii²¹ 'i wojni¹ 'i tyani ñi¹ fii²¹² joon gamí¹ 'i tyani 'ido 'áai¹: "Ñi¹ fii²¹ 'i cwo- lifee¹ 'mo- 'o 'o 'wii²¹² tyiia joon icí³ 'oo jilaa²¹ 'e róø² na tyi¹ 'i." 27 Joon ñi¹ fii²¹² do galifee¹ 'mo- tsi 'wii²¹² tya' jilaa²¹ 'e róøi² joon galáa² mo 'ido 'ii. 28 Joon tsifu cwo¹ 'ñi¹ 'i tya' ñi¹ fii²¹² do joon xø ngai² xø mo gajiiin¹ 'in jaain²¹ tsañu¹ 'in nirøøi² xø coon²¹ tún² 'ii²¹ cuu². Joon tsifu gason² on luu²¹² 'ido sñi²¹: "¿Tyi² gon 'e róø² u tyiia do la no la!" 29 Joon gasii²¹ 'in tsá² do wojni¹ 'i tyani¹ joon gamí¹: "Cwolifee¹ 'mo- 'o 'o 'wii²¹² tyiia joon icí³ 'oo jilaa²¹ 'e róø² na tyi¹ 'i." 30 Pe 'ii- gi jo galifee¹ 'tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² do. Joon gatan² ni¹ 'i 'ido 'næñi¹³ ca tyi² jilaa²¹ 'e róøi². 31 Pe mo gani² 'i 'in tsa'leei¹³ catyaa² do xiiala gaj- maa¹ 'a 'in tsá² do galixuu²¹² mo- tsi joon ngaliin² ngaj- maa¹³ 'a júu³ ñi¹ fii²¹² jilaa²¹ 'e nigalí². 32 Joon 'in ñi¹ fii²¹² do gatyú² to² tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate¹ 'e 'in tsá² do. Joon mo gatyá¹ 'in tsá² do gajin² róøi¹³ sñi²¹ 'i 'ido: "¿Tsa'leei¹³ 'in gó² 'næ! Ga'iin² moo 'e róø² u tyiia 'wii¹³ 'i gamí² 'i tyani³ 'ii. 33 'Ná¹ 'a jon jmaa² 'a feei¹ 'o 'o 'wii²¹² tya' tsaruu²¹ 'u jiiin¹³ la nigajmaa³ 'aa feei¹ 'tsii 'wii²¹² tyi¹ 'i." 34 Joon gatsá² 'nii²¹ 'tsi ñi¹ fii²¹² do tya'a 'áai¹ gi. Joon gatyú² to² 'e 'e tsá² 'ido wúu¹ 'ca mi tyi² jilaa²¹ 'e róøi².

35 'La joon jon ijmá¹ 'a Ñu¹³ 'u, 'in tyiin¹ ñu¹ fú², coon¹³ 'naa' wa jo jmaa² 'aa' feei¹ 'oo' 'wii²¹² tya' tsaruu²¹ 'naa' 'e 'yaa²¹² 'oo' —jin¹² Jesús do.

'E² e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo tiui² tsá² tsamí² tya'a

19 Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús jilaa²¹ 'e júu³ lo gac- wo¹ 'ñi¹ 'i li sii²¹ Galilea joon gangó¹ 'o li roon¹ on coon²¹ 'wó² li sii²¹ Judea 'e roon¹ on li' ngoo¹³ jmí²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi¹. 2 Fúu¹ mo tsá² gangalín² coon¹³ on. Joon gaun¹ 'láa² mo Jesús 'in tsá² do.

3 Joon 'in líi¹³ tsá² fariseos gangatyéen¹ 'in li ngó¹ o Jesús 'e 'iin²¹² 'in 'e teei²¹ Jesús lawa coon²¹ nilá² joon gaunngí¹:

—¿Ja ilí² tiui² tsá² tsamí² tya' coon¹³ doñi¹ 'ee cwáain¹?

4 Joon gañii¹ 'i 'ii:

—Ñí² 'naa' 'ee jin¹² júu³ tyú² tya' Dios 'e mo 'láa² 'wii²¹² gajmee¹ 'i Dios tsañu¹ coon¹³ tsamí². 5 Jin¹² 'o jon: "Tsu¹ 'wii¹³ joon itiu² mo tsá² sáa³ jmii²¹ ilicaain²¹ coon¹³ 'oo² o joon jee²¹² gáa¹ 'i do ilí² 'in lawa jaan²¹ mo." 6 Joon jo líi¹ 'gi gáa¹ 'i jaan²¹ mo galí¹ 'i joon. Tsu¹ 'wii¹³ joon jo lí² xee¹ 'i tsá² 'in gauncaain²¹ Dios.

7 Joon gaunngí¹ 'i 'in tsá² do:

—Wa la joon, ¿'ee lí² gatyú² 'u 'líi²¹² Moisés to² wa lí² cwo¹ tsá² 'oo² o coon²¹ mo'jí² 'e lí² tiui² tsá² 'ii? Joon coon¹³ la joon tiu² mo 'ido.

⁸Joon gajin² Jesús sñ²¹ 'in tsá² do:

—Galí² i la joon tsu² 'wii¹³ 'áai¹ sóo²-'oo¹ 'naa'. Tsu² jo la joon lí² la mo 'wiin²¹². ⁹Jna fuu²¹²uu 'naa', wana tiui² tsá² 'oo²o wa mo jo mo 'láa¹ a coon¹³ tsañu¹ xeei²¹ tsá² 'oo²o wa mo jo mo 'láa¹ a coon¹³ jaain²¹gí tsamí² 'noo¹on tsaa² coon¹³ 'in tsamí² do. Joon wana cuu²¹ tsá² cwoo²o coon¹³ jaain²¹ tsamí² 'in natiui² ñu¹ tya'a joon 'noo¹on tsá² tsaa² 'e la joon.

¹⁰Joon gajin² tsá² tya'a sñ²¹ Jesús:

—Wana la joon jmo¹o tsañu¹ coon¹³ 'oo²o tsáai¹gí-tsi wa jo cuu²¹mo cwoo²¹o.

¹¹Jesús-gí gajin²in:

—Jo jileei²¹ lí² 'øøi²¹-tsi 'elo. Li jiin¹³ 'in nityii¹³in Dios ilí² 'øøi²¹-tsi. ¹²'Láa²mo 'ii¹³ 'e sá² 'e jo lí² cui² cwoo²¹o tsá². 'Inlí¹³ jo 'ii¹in 'e cui² cwoo²¹o ca mi liseen²¹mo. 'Inlí¹³gí tsá² jo cwó² tsá² jon cui² cwoo²¹o. 'Inlí¹³gí tsá² jo 'iin²¹²in cui² cwoo²¹o tsu² 'wii¹³ cwáain¹ tya' li tyu² Dios to². Jileei²¹ 'in lí² jmá¹ 'elo, cwojmaa¹ a.

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹² tya' tsá²

¹³Joon gangajée¹ tsá² xuui²¹² tya'a li sin² Jesús wa'a taan¹an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon faa²¹a júu³ tyú². Pe tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jíi² ni¹ 'in tsá² jée¹ xuui²¹² do.

¹⁴Pe Jesús gajin²in:

—Cwó²duu', cwojalíin² xuui²¹² no tyani¹ii joon jo untsaa¹³naa' tsu² jiin¹³ 'in lí¹i la no-o tsataai² li tyu² Dios to².

¹⁵Joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'in xuui²¹² do. Joon mo ngayuui¹³ joon gacwo¹o do.

Jaain²¹ simii²¹ 'in sá² cuu² tyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús

¹⁶Joon gatyá¹ jaain²¹gí tsá² 'in gaunngí¹ gajin²in sñ²¹ Jesús:

—Tífo² tyú¹, ¿'ee 'e tyú² 'ná¹ jmáa³aa 'e liseen²¹na tyú² coon²¹ tøøi²?

¹⁷Jesús gajin²in:

—¿'Ee lí¹ fu²¹u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in seein²¹ 'in tyú¹ jiin¹³ 'ña'a Dios. Pe wana 'iin²¹²u'u liseen²¹mo'o tyú² jmaa²a la to² tyu² Dios.

¹⁸Joon gajin² 'in simii²¹ do:

—¿Noo to² tyu² Dios?

Joon Jesús ganii¹:

—Jo jngá¹u'u tsá²; jo 'laa²¹²a coon¹³ tsamí² tya' tsá² xeei²¹; jo jmaa²a 'uun²¹; jo fu²¹u júu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹; ¹⁹un'goo²o ñu²¹u coon¹³ saa²a; cwoli¹in²¹²u'u tsaruu²¹u lawa 'wo'o.

²⁰Joon gañii¹ 'in simii²¹ do:

—Jilaa²¹ la no nigajmáa³aa jiin¹³ la mo xuu²¹²na. ¿'Ee 'ná¹ jmáa³gí?

²¹Joon Jesús gajin²in:

—Wana 'iin²¹²u'un 'e jo 'e si'naai²¹gí 'e 'naa²¹ cwo'ññ²¹² 'e 'oo²¹²o joon cwo²¹o tsá² tañí² joon lisá² 'láai²gí tyi¹ fu 'ñu¹fú². Mi yuui¹³ joon na¹, ngi²¹ coon¹³ jna.

²²Pe mo ngayuui¹³ ganúu²un 'e júu³ lo gangaa¹³ fa¹³ 'áai¹ tsu² 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²³Joon gajin² Jesús sñ²¹ tsá² tya'a:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'áai¹ wúui¹ cwó¹ yaai tsá² sá² cuu² tyu² Dios to² 'ii. ²⁴Fuu²¹²uu 'naa' tún¹, tyan²gi to² wa'a tsa¹' jaain²¹ tsá² sá² cuu² li tyu² Dios to² tsá² lagi wa' ngí¹ camello coon²¹ too²¹ tya' moocuu².

²⁵'Áai¹ tsa'goo²¹o-tsi tsá² tya'a mo ganúu²un 'elo. Joon gaunngí¹ la 'oo²¹ yaai:

—¿'Iin lí² tsataai² li tyu² Dios to² tsá²?

²⁶Joon gajin² Jesús 'ii joon gajin²in:

—Jo lí² jmá¹a tsá² 'elo pe jilaa²¹ lí² jmá¹a Dios.

²⁷Joon gajin² Tí³ sñ²¹ Jesús:

—Ñá¹ñu¹, nigatú²¹oo'o 'e 'oo²¹o'o joon nigangí² coon¹³ 'ñu. ¿'Ee ilí² tyii¹?

²⁸Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', mi li'múui² jilaa²¹ 'e sá² joon 'in Ruu²¹ Tsá² tyíin¹ li silí²¹² tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gí tya'a joon 'naa' 'in nigangí¹ coon¹³ jna iní²ii' dyatun¹ li silí²¹² tyii'. Joon ityú²u to² 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² Israel. ²⁹La joon jon jileei²¹ 'in nigatú² 'nú¹ si nigatiui¹ ruu²¹ tsañu¹ si ruu²¹ tsamí² 'ee si nigatiui² sáa³ jmi²¹ 'ee si tsamí² tya'a si jóon¹on 'ee si nigatú² 'wó² tya'a tsu² 'wii¹³ jna-a; 'ii²¹mo cíein¹³ lí¹gí joon 'ii²¹mo jon juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹a coon²¹ tøø²mo.

³⁰Pe fúu¹mo tsá² 'in seein²¹ nano 'in lí¹i nifu 'ii-i litséi¹ cñin²¹gí. Joon fúu¹mo 'in litséi¹ nano joon 'ii-i nifu cñin²¹gí —jin² Jesús sñ²¹ 'in tsá² do.

Lawa tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹ a to²

20 Faa²¹gí Jesús jin²in:

—'E tyu² Dios to² li la lí¹i jaain²¹ ñi¹fii²¹² tsá² li náa¹ to². Joon mo 'aa²¹ tsáa¹ tsa'hée¹ tsa'leei¹³ tya' 'in cún² mi³ wuunjøø¹³ tya'a. ²Joon jin²in xiati tyí² la coon²¹ jmi²¹². Joon gasii¹ 'in tsá² do jee²¹² to² tya'a. ³Joon la 'iin² ñú² gangó¹ li lí¹ 'moo¹³ joon gatsee²¹ tsá² 'in jøøi². ⁴Joon gajin²in: "¿Ja cwoli¹naa' cwojmaa²aa' to² tyiia joon icwóo³oo 'e tñ²naa?" Joon gangaliin²mo 'in tsá² do. ⁵Joon mo gatí² tyiiañi¹ coon¹³ la 'iin²¹ 'ni¹ ca 'loo¹ gangó¹ 'in ñi¹ do li lí¹ 'moo¹³ do 'náa²i tsa'leei¹³ tya'a. ⁶Joon la 'iin² 'ná² ca'loo¹ gatsee²¹ 'inlí¹³ 'in jøøi², joon gajin²in: "¿'Ee lí¹ née¹³naa' lo tøøi² jmi²¹² jo 'ee to² jmoo²oo?" ⁷'Ido-gí gañii¹: "Tsu² jo 'iin²¹²mo galí² 'nee²¹ jna'a 'e jmoo²¹o'o to²." Joon gajin² in ñi¹ do: "Cwoli¹naa' cwojmaa²aa' to² 'wó² tyiia joon icñi³ 'lee¹³naa' jiin¹³ la gatí²." ⁸Joon la xuu² jnaa² gatyu² ñi¹ do to² tsa'leei¹³ tya'a 'in tyu² to² gajin²in: "Cwote²du' tsa'leei¹³ do joon cwo¹o 'leei¹³, joon 'láa² 'wii²¹² cwo¹o 'leei¹³ 'in ngataai² li tséi¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu cwo¹o 'leei¹³ li gatséi¹." ⁹Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ná² ca'loo¹ ga'ii²¹mo 'lee¹³i tya' la tøøi² jmi²¹². ¹⁰Joon mo ga'ii²¹ 'in ngataai² nifu do 'lee¹³i lí¹gí 'ii²¹ 'láai²gí 'lee¹³i lagi 'in ngataai² ca'loo¹ do. Pe xuu² joon coon²¹ røø² ga'ii²¹ 'lee¹³i coon¹³ 'ido. ¹¹Joon mo ga'ii²¹ 'e 'leei¹³ do ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹ coon¹³ ñi¹fii²¹² do ¹²jin²in: "In gacwoli¹in² li tséi¹ røø² ga'ii¹³na'a 'lee¹³na'a coon¹³ 'ido joongí coon²¹ hora gajmaa¹ 'ido to² joon jna'gí¹ tøøi² jmi²¹² taan²¹an jee²¹² 'yia²¹." ¹³Pe 'in tsá² fi²¹² do gañii¹ jin²in sñ²¹ jaain²¹ 'in tsá² do: "Tsarú¹u', jo jmóo³oo 'e gó² tyi'naa'. ¿Tí jo gajmoo²¹o júu³ xiati 'e 'léé¹³u tya' coon²¹ jmi²¹²?

14 Con²¹on jii¹³ 'lée¹³u 'e gatí²u joon cwee¹². Iin²¹²na cwo³oo 'in ngataa² jee²¹² to² li tséi¹ do jii¹³ la cwo³oo 'næ. 15 Lí²-i tyæ¹³æ to² cúu³uu jii¹³ la 'iin²¹²na. ¿Tí ga'aa²¹²a tsiwúu¹ tsæ tsá² tyú¹mo jna? 16 La joon lí¹, 'in lí tséi¹ 'ii 'in nifu, joon 'in nifu 'ii 'in lí tyéi¹. Tsæ itø¹² Dios fúu¹ tsá² pe xæ 'in gacwai² jmáa¹."'

Xiiagi tún¹ jmo¹o Jesús tsá² tya'a júu³ ijúun²in

17 Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹ joon gajée¹i coon²¹ jì dyatúuin² tsá² tya'a joon gajin²in:

18 —Tyán²duu' cwáain¹. 'E ningalii²¹i' lo fu Jerusalén. Joon do-o 'nñi¹ tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tyæ¹² to² untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley. Joon ityæ¹² to² ijúun²in 'ido. 19 Joon ijaan¹³mo 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel, joon iungø¹ni'i 'ido, ipoo¹ni'i joongi itéen¹in tsa¹² crúu¹³. Pe mi tí jmí²¹² 'ni¹ ijiin¹o tún¹ jee²¹² 'lì²¹².

Míi¹í sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ jmí¹aa²¹²

20 Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebedeo coon¹³ ruu¹²¹i Wó³ coon¹³ sáa³ a fu lí siin¹³ Jesús joon gaun'goo²¹o Jesús tsæ sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ gali'in²¹²in míi¹í jmí¹aa²¹². 21 Joon gaunngí¹i Jesús 'ii:

—¿'E 'iin²¹²u'un jmáa³aa tyi¹í?

Joon sáa³ 'ido gajin²in:

—Mi tyé¹u'u lí tyu¹²æ to² joon cwo¹²o cwá²a 'in yæun²¹ tyiia gáí² lo, jaain²¹ lí' cwo¹o tsáa¹ jaain²¹gi lí' cwo¹o tooin²¹².

22 Pe Jesús gañii¹i:

—Jo ñí² 'naa' 'ee mǝí¹. ¿Tí lí² taa²¹aa' moo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna? Joon, ¿tí lí² ijúun²naa' la ijúuin² jna? 'Ii-gí gajin²in:

—Lí²-i.

23 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ii:

—Ja¹²mo, imoo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna joon ijúun²naa' la ijúuin² jna pe jo tí²na cwóo³oo ní²ii' jaan²¹naa' lí' cwóo³oo tsáa¹ jaain²¹gi lí' cwóo³oo tooin²¹². 'E joon 'e tya' tsá² 'in nigatyá¹ a Ñæ¹³æ tyé¹².

24 Joon mo ganúu²un 'in dyéi¹ tsá² tya'a catyaa² do gatsá² 'nii²¹-tsi tya' 'in gáí¹ ruu²¹i do. 25 Pe Jesús gatø¹² 'ii gajin²in:

—Jiin¹³ la ñí² 'naa', 'in tsá² tyæ¹² to² juncwii²¹ tyæ¹²æ to² 'ii²¹, joon 'in tsá² 'in tyæ¹² to² 'in tyiin² jee²¹² 'in tyæ¹² to² do gøø¹³gi to² tyæ¹²æ. 26 Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Tsæ 'in 'iin²¹²in jmá¹ feei¹gi jee²¹² 'naa', 'ii 'ná¹ unjii²in 'in catyaa²gi. 27 Joon 'in 'iin²¹²in líí²in nifu 'ná¹ jmá¹ la to² 'e tyæ¹² 'in catyaa²gi do. 28 Tsæ jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², jo gagoo²¹²oo 'e unjii²in tsá² jna pe gagoo²¹²oo wa'a unjii³na tsá². Gagoo²¹²oo 'e cwóo³oo juncwii²¹ tyiia la wa' 'e 'laa¹³ ilí² tiin¹³ tsá² fúu¹.

Un'láa²i Jesús gáí¹ tsá² tiui²

29 Joon mo gacwo¹íi Jesús fuu²¹ Jericó do fúu¹mo tsá² ngaliin² coon¹³ Jesús. 30 Joon lí' caai²¹ fu¹ lí ngó¹o Jesús néei¹ gáí¹ tsá² tiui². Joon mo galili³i ingí¹ Jesús lí néei¹ do joon ga'oo¹o jin²in:

—iÑa'ñæ¹æ, jóon¹ 'lì²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

31 'In tsá² 'in ngaliin² do sii²¹i 'ido wa'a jo to²o líí¹ 'ido míi¹³. Pe xæ joon lí¹ líí¹gi tá² ga'oo¹o jin²in:

—iÑa'ñæ¹æ, jóon¹ 'lì²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

32 Joon Jesús gajaan¹an lí ngóo¹ joon gatø¹² 'in tsá² tiui² do joon gaunngí¹i:

—¿'Ee 'iin²¹²naa' ijmáa³aa tyii¹?

33 Joon gañii¹ 'ido:

—iÑa'ñæ¹æ, 'e 'iin²¹²naa' jøø¹!

34 Joon fúu² galí²i Jesús 'ii, joon ga'lii²¹i unni¹ 'ido. Tsi-fu joon galí¹ jøø¹ 'in tsá² tiui² do joon ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

Mo ga'í²i Jesús Jerusalén

21 Joon mo xæ 'ná¹gi tyía¹ Jesús fuu²¹ Jerusalén, joon gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betfagé, fuu²¹ náa¹ caai²¹ moo²¹ sii²¹ Olivos. 2 Joon Jesús gatyæ¹²æ to² gáí¹ tsá² tya'a jin²in:

—Cwoliin²naa' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ tyani no. Joon do-o ityee¹³naa' jaain²¹ bu¹³ 'yiia²¹² si'ñúu¹i coon¹³ yæun²¹ tya'a. Joon sii¹³ii' 'nii²¹² tya'a joon jøø²¹²naa' fu lo. 3 Wa' 'in sii²¹i 'naa' cwáain¹ tya' bu³ do joon fú²uu:

“Ña'ñæ¹oo'o 'né¹ ni'i 'inlo joon nacun'un jajaa²¹²na'a.”

4 Joon la lo galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gataan¹an ni mo'jí² jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ 'e jin²:

5 Sii¹³ii' 'e fuu²¹ do sii²¹ Sión:

“Jøø²øø¹, Røøi¹³ tyii¹ jó¹ lawa tsá² 'wói¹ tyiin¹in jaain²¹ bu¹³, jaain²¹ bu¹³ xuui²¹², 'in líí¹i jóon¹on jaain²¹ joo'núu³ tyaan¹ laa²¹².”

6 Joon 'in tsá² tya' Jesús do ngaliin²mo ngajmaa¹ la to² tyæ¹² Jesús. 7 Ngatee¹ 'e bu¹³ do joon gaunfuu¹u siin¹³in moo'wó¹o bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús 'in bu¹³ do. 8 Joon 'in tsá² fúu¹ do ganii¹²i siin¹³in tya'i fu¹ lí ngó¹ Jesús. Joon 'inlíí¹³ gatyæ¹²æ nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ tya' fu¹. 9 Joon 'in tsá² 'in ngaliin² nifu lagi 'in jalíin² lí' caluu 'oo¹o jin²in:

—iCwoseein²¹ jóon¹ 'lì²¹² røøi¹³ David wóo²! iIn cwa¹³mo 'i 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñæ¹æ! iUn'goo²¹oo' Dios!

10 Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon ganáa¹ 'goo²¹ 'áai¹ joon fúu¹mo gaunngí¹i gajin²in:

—¿'Iin-gí 'ino?

11 Joon tsá² gañii¹i:

—Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios 'in sii²¹ Jesús 'ino. 'In jó¹ fuu²¹ Nazaret 'e náa¹ lí sii²¹ Galilea no.

Ga'woo²¹mo Jesús tsá² 'in taai² inæ¹ cwo¹ fee¹ do 'e tyaan¹ 'e 'nñi¹ 'e ló² tsá²

12 Mo ngayuui¹³ joon ga'í² Jesús inæ¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios sii²¹ do. Joon ga'øø¹²mo jileei²¹ 'in taai² do fu caluu. Lagi 'in taai² ló¹ do la joon jon 'in taai² 'nñi¹ ga'øø¹²mo. Gajiin²¹ Jesús mesa lí taa¹³ cuu² tya' tsá² 'in unsii²¹i cuu² tya' tsá². Gajiin²¹mo jon 'mosí¹³ lí néei¹ 'in 'nñi¹ maa²¹². 13 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Ni jí² tya' Dios jin²in: “'E 'nú³æ lo iunsi²¹ tsá² coon²¹ lí faa¹²¹a tsá² júu³ tyú², pe 'naa' nigajmaa²aa' lo lawa coon²¹ too²¹ lí taai²¹² 'uun²¹.”

¹⁴Joon tsi in^u cwo¹ do gangatyéen¹in 'inl^hi¹³ tsá² tiui² coon¹³ 'inl^hi¹³ tsá² jluui¹³ li siin²¹ Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido. ¹⁵Taa² jon in^u cwo¹ do 'inl^hi¹³ xuui²¹² 'in ga'oo¹o gajin²in: "iCwoseein²¹ Jóon¹ 'l^hi²¹² r^oo¹³ David wóo²!" Joon mo gan² 'in tsá² ty^u² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley jilaa²¹ milagro gajmaa¹a Jesús joon mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá² 'nii²¹-tsi. ¹⁶Joon gajin²in gasi²¹i Jesús:

—¿Tí jo nuu²un 'ee 'e jin² 'in xuui²¹² no?

Joon gañii¹i Jesús:

—Núu³oo. ¿Tí jo mo gauntsaa¹³naa' 'ee 'e jin² jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'elo? Jin²o la no:

'E 'o^o xuui²¹² coon¹³ y^uun²¹ pi¹³ iuntyú¹ jna-a joon.

¹⁷Joon gacwo¹ñ¹o do, gat^uu²mo 'in tsá² do joon gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betania. Joon do-o gajaan¹an can^u¹.

Í^hi²¹ Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarí³

¹⁸Mo gajná² joon gaci¹³i Jesús fu Jerusalén joon gatsá² un'aa²¹². ¹⁹Joon gango¹o si² li' caai²¹ fu¹ coon²¹ 'mó² cwarí³. Joon gangatyéen¹in co' li si²i pe jo 'e gatsaa²¹a jii¹³ coon²¹ 'oofuu²¹ tya'a. Jmaa¹² mo¹²o tsi². Joon Jesús gajin²in sii²¹i 'e 'mó² cwarí³ do:

—jii¹³ coon²¹ naa¹³ jo 'ee 'oofuu²¹ 'í^hi²¹g¹ 'n^u!

Joon tsifu joon lity^uun²¹ 'e 'mó² cwarí³ do. ²⁰Joon mo gan¹i tsá² tya' Jesús 'elo ganga'goo²¹o-tsi 'áa¹ joon gajin²in:

—jLaa¹³ l^hi¹³ jmoono gality^uun²¹ 'e 'mó² cwarí³ no!

²¹Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wana jo¹ l^hi²naa' joon jo tóin¹ júu³ tyi¹ l^hi²¹g¹ lijmaa²¹²aa' lagi jmaa²¹²aa tya' 'e 'mó² cwarí³ no. Li²-i fú²uu' 'e moo²¹ si² do: "jii¹³ lo, cwó², cwoté²u'u tsi jmi¹ñ¹³, joon la joon ili². ²²Joon jilaa²¹ imí²¹ coon¹³ júu³ tyú² tyi¹ 'i¹³naa' wa jo¹² l^hi²naa'.

To² 'oo¹o Jesús

²³Joon ga¹² Jesús in^u cwo¹ fee¹ do joon la 'í^hi²¹² si¹in²¹ 'e²e tsá² joon gangatyéen¹in 'in ty^u² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsac^oo¹³ tya' tsá² Israel joon gaunngi¹i:

—¿'Ee to² 'oo²o 'e jmoo²o la no? ¿'In gacwo¹o 'e to² no?

²⁴Joon Jesús gañii¹i:

—Joongi iunngi³duu 'naa' joon wana ñ¹²i¹ la joon jon jna ifuu²¹²uu 'naa' 'iin gacwo¹o to² jmóo³oo. ²⁵¿'In gaty^u² to² saa¹i Wó³ tsá² jmi²¹? ¿Tí Dios 'e wa tsá² 'ee? Pe 'in tsá² jo cwo¹o júu³ la 'oo²¹ ruu²¹i jin²in:

—Wana fá²a' Dios gaty^u² to² 'in Wó³ do ijin² 'ino: "¿'Ee li' jo gajo¹ gal^hi²naa' júu³ tya' 'ido?" ²⁶Joon wana fá²a' 'e tsá²-a gaty^u¹ to² Wó³ do ijme¹mo tsá² jna' ts^u jilee²¹mo tsá² l^hi²¹ 'e faa²¹a Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

²⁷Ts^u 'wii¹³ joon gasi²¹i 'in tsá² do Jesús jin²in:

—Jo né² jna'a.

Joon gajin²in Jesús:

—La² joon jon jna jo fuu²¹²uu 'naa' 'in gacwo¹o jna to² 'e 'óo³oo.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on

²⁸Joon Jesús gasi²¹i 'in tsá² do jin²in:

—¿'Ee 'i¹-oo'? Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on. Joon gajin²in sii²¹i 'in jaain²¹ do: "Y^uun²¹ tyi¹, cwo²o cwocun²¹un mi¹³ wuunj^o²¹ tyiia no." ²⁹Joon 'in jóon¹ do gañii¹i: "Jo ní³ jna." Pe mo li c^hin²¹gix^u gajoo²¹o-tsi joon gango¹-o, ngajmaa²¹a to². ³⁰Joon gangó¹o jmi²¹ do ngaj^o²¹ 'in jaain²¹ dogi. Joon la do-o gajin²in. Joon 'in jaain²¹ do gajin²in: "Ty^u²-u, ñ^u¹³, ní³oo." Pe jo gangóo¹o. ¿'Ee 'i¹-oo'? ³¹¿'In jee²¹² 'in gáí¹ do gajmaa¹a la 'iin²¹²in jmi²¹ do?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—'In nifu do-o.

Joon gajin²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ 'e 'n^hi¹ tsá² coon¹³ 'in 'yⁱiatsangó¹ itsataa²i li ty^u² Dios to² jéi¹gi lagi 'naa'. ³²Ts^u Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ gajó² gajma¹ 'naa' júu³ xiiala 'ná' taan²¹²naa' joon jo gajo¹ gal^hi²naa'. Pe 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ 'e 'n^hi¹ tsá² coon¹³ 'in 'yⁱiatsangó¹ jo¹o gal^hi²i. Pe 'naa' fiin¹³ gañ¹oo' 'elo jo gajoo²¹-oo' wa' jai¹² l^hi²naa' —jin² Jesús.

Lawa 'in l^hi¹ tsa'leei¹³ 'in gó²

³³—Núu²duu' coon²¹gi júu³ —gajin² Jesús— lawa jaain²¹ tsá² fii²¹² 'wó² 'in gajñi¹i wuunj^o²¹ jee²¹² 'wó² tya'a joon gajmaa¹³a coon²¹ 'yá² la caain²¹ ti' tyiia²¹ tya'a. Joon gajmaa¹³a coon²¹ li niui² mi¹³ wuunj^o²¹ do. Gajmaa¹³o jon coon²¹ po' ñi¹ i'á¹a 'wó² do.

'Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹o tsá² iní² do. Joon gangóo¹o coon²¹ cwo¹³ li wiin². ³⁴Joon mo gat² liroo²¹ mi¹³ wuunj^o²¹ do 'in fii²¹² 'wó² do gasi²¹in jaain²¹ ga¹ tsa'leei¹³ tya'a wa tsatyíin²an 'e tyáa¹ 'e gat²i 'e garoo²¹ 'wó² do. ³⁵Pe 'in tsá² taain²¹² ní² do gasan²mo 'in tsa'leei¹³ 'in gatyaliin² do, jaain²¹ gapoo²¹i, jaain²¹gi gajngaa¹³mo, joon gatyuu¹³i cuun²¹² 'in jaain²¹gi do. ³⁶'In fii²¹² 'wó² do gasi²¹in tsa'leei¹³ tya'a fúui¹gi pe la do-o tún¹ gajmaa¹a 'in ní² 'wó² do.

³⁷Joon li gatséi¹ gasi²¹in jóon¹on ga¹i-tsi: "Fowa ili¹gii²¹mo y^uun²¹ tyiia", l^hi²¹. ³⁸Pe mo gangaa¹i jóon² 'in tsá² fii²¹² 'wó² do 'in gatyí¹a do gasi²¹i la 'oo²¹ 'ii: "Ino-o 'in lí² tya'a 'e 'wó² no, joon wa jngaa¹²mo' 'ino joon ili² tyi¹ 'e 'wó² no." ³⁹La joon gasaan²¹mo 'ido, joon gapii²in li' co' 'yá² do joon gajngaa¹²mo.

⁴⁰Joon gaunngi¹i Jesús 'in tsá² teein²¹ co' li siin¹²in do jin²in:

—Mi tyá¹ 'in fii²¹² 'wó² do, ¿'ee ijmáa¹a tya' 'in tsá² taain²¹² 'wó² tya'a do l^hi²naa'?

⁴¹Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Jngaa¹²mo 'in tsá² gó² do jo 'ee fúu² l^hi²gi 'ido. Joon icwo¹o tsá² xee²¹mo 'e 'wó² do joon 'in tsá² do ityáa¹ cwo²¹o 'in fii²¹² 'wó² do ití²i 'e garoo²¹ do.

⁴²Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

'Naa' nigan^u²u^u júu³ tya' Dios 'e jin²in: 'E cuun²¹² 'e gadya¹²a 'in tsá² jmoo¹³o 'nú¹ li' caai²¹ lawa jo 'ee²¹² to² 'í³.

'E cuun²¹² joon galí¹ cuun²¹² nifu.

Gajmaa¹ a Ña'ñu¹ 'u' 'elo.

Joon ganga'goo²¹-tsi tsá² 'áai¹ 'in ganí² 'elo.

⁴³ Wii¹³ joon fuu²¹² uu 'naa', jo ityu² gi Dios to² 'naa' joon ityu² to² tsá² xeei²¹ 'in lí² jmá¹ a jiin¹³ la to² tyu² do. ⁴⁴ Joon cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² nifu do, doñi¹ 'in cii² ni cuun²¹² do ilituu¹³ 'ii coonti joon wana 'iin gatsi-in¹ 'in 'e cuun²¹² do joon lí² fu² 'ii coonti.

⁴⁵ Joon mo ganúu² un 'in tsá² tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do 'e júu³ cwáain¹ gatyaa¹ Jesús do galili³ 'o 'e faa²¹ a 'wii¹³ tya' 'ii-o. ⁴⁶ Gali¹ 'iin²¹² 'in 'e teen¹³ mo 'ido pe gøø²¹ mo tsá² tsu¹ 'in tsá² do 'i¹-tsi 'e Jesús do faa²¹ a cwáain¹ tya' Dios.

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwoo²¹ tsá²

22 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e tyaa¹ jmai² júu³ cwáain¹ tya' 'in tsá² do gajin² in:

² —'E tyu² Dios to² tsá² li la li mo gajmaa¹ a jaain²¹ røøi¹³ jmi²¹² mo gacui² cwoo²¹ joon¹ on. ³ 'In røøi¹³ do gasii²¹ 'in tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate¹² 'e 'in tsá² nigatø²ø itsaliin² jmi²¹² do. Pe 'in tsá² nigatø²ø do jo 'iin²¹² 'in tsaliin². ⁴ Joon gasii²¹ 'in 'in xeei²¹ gi tún¹ tsa'leei¹³ tya'a joon gasii²¹ 'ido: "Cwosii¹³ duu¹ 'in tsá² nigatø²ø do, niná¹ tyú² 'uunñi² tyiia no. Nigajúin¹ joo'tsáa² coon¹³ 'in catyaa¹ 'in 'ooin¹³. Joon jilaa²¹ niná¹ tyú² tya'a jin² 'in fu² u. Cwoliin² moo' li ná¹ jmi²¹² do." ⁵ Pe 'in tsá² do jo gaunji² 'in tún¹. Jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² jo gangaliin² li ná¹ jmi²¹² do gangó¹ o ngajøø²ø 'wó² tya'a. Jaain²¹ gi gangó¹ o nga'ñi¹ xü 'e 'oo¹ o. ⁶ 'Inlñi¹³ gi gajmee²¹ mo 'in tsa'leei¹³ tya' røøi¹³ 'in gangate¹² 'ii ce gajngaa¹² mo 'ido. ⁷ Joon 'in røøi¹³ do gatí² 'nii²¹-tsi joon gatyú² to² 'láa² tya'a wa tsaliin² tsajngaa¹² mo 'in tsá² do 'in gajngaa¹² tsa'leei¹³ tya'a joon i'úi¹ jí² goo¹ 'ido. ⁸ Mo ngayuui¹³ joon 'in røøi¹³ do gasii²¹ 'in tsa'leei¹³ tya'a jin² 'in: "Jilaa²¹ niná¹ tyú² tya' icwui² cwoo²¹ xuui²¹² tyiia pe jo tñi² jaliin² 'in nigatøø²ø do. ⁹ Cwoliin² naa' jon fu la caain²¹ tyuu¹³ jee²¹² 'nú¹ joon tóøø² doñi¹ 'in tsá² 'in máa¹³ naa' ijaliin² li tñi² jmi²¹² lo." ¹⁰ Joon ngaliin² mo 'in tsa'leei¹³ do jee²¹² 'nú¹ do joon galicaain²¹ jilee²¹ tsá² 'in gatsee²¹ 'in tyúi¹ coon¹³ 'in gó². Joon coon¹³ la joon garó¹ inu¹ tya' 'in røøi¹³ do.

¹¹ 'Joon 'in røøi¹³ do ga'í² inu¹ li nataai²¹² 'in tsá² gatø²ø do. Joon gangaa¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo tyi² 'mi² 'a la tyi² tsá² 'in taai²¹² li cui² cwoo²¹ tsá². ¹² Joon gajin² 'in sñi²¹ 'ido: "Tсарu¹ u', ¿'ee li jo tyii¹³ 'mi² 'e la tyi² 'in catyaa¹ no?" Joon 'in tsá² do gajaan¹ an tii². ¹³ Joon 'in røøi¹³ do gatyú² to² tsa'leei¹³ tya'a jin² 'in: "Cwo'nuu² cwoo²¹ tñi² 'ino joon cwopiin¹ naa' fu caluu li nuu²¹." Do-o ityi² tsá² joon icuu²¹ 'in moojóon¹ on. ¹⁴ Tsu itøø² Dios fúu¹ mo tsá² pe xuu¹ 'in cwai¹³ jee²¹² do-o jmáa¹ a.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' cuu² cñ¹ tsá² tya' tsa'a² to² tyiin¹ Roma

¹⁵ Joon 'in tsá² fariseos gasii²¹ la 'oo²¹ yaai xiiala lí² 'ñi² Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁶ To² joon gasii²¹ 'in tsá²

fariseos 'inlñi¹³ tsá² tya'a caan²¹ mo coon¹³ 'inlñi¹³ tsá² tya' Herodes 'e sñi²¹ Jesús, joon gajin² in:

—Tifo², né³ oo'o 'e fo² o jmai² 'e la jai². Joon 'e² 'e tsá² fu¹ tya' Dios la jai² jo 'ee unjii²¹ jilaa²¹ 'e faa²¹ a tsá². Tsu jo jmoo² o 'ii²¹ jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá². ¹⁷ Sii¹³ jna'a, ¿tñi² tyú² wa tyí² tsá² cuu² tya' 'in tsa'a² to² tyiin¹ Roma 'owa jo tyí² tsá² 'ee?

¹⁸ Pe Jesús ñi¹ o 'ee 'e gó² 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin² in:

—Tsá² 'in sisñi² 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹ o 'naa'. ¿'Ee li 'iin²¹² naa' tøø¹³ naa' jna nilá²? ¹⁹ 'Ee¹³ duu¹ jna coon²¹ cuu² 'e cñi² tya' røøi¹³ do.

Joon gacwo¹ o coon²¹ cuu² yuu²¹. ²⁰ Mo ganí² Jesús 'e cuu² do gaunngii¹:

—¿'Iin ni² 'e toon¹ on ni cuu² lo? Joon, ¿'iingí coon¹³ 'e toon¹ on 'e sñi²¹ ni cuu² lo?

²¹ Joon 'in tsá² do gañii¹:

—Ni² 'in tyu² to² do-o no.

Joon gajin² Jesús:

—Cwoo² oo' jon 'in tyu² to² Roma jiin¹³ 'e gatñi², la joon jon cwoo² oo' jon Dios 'e gatñi².

²² Joon mo ganúu² un 'in tsá² do júu³ tya' Jesús do ganga'goo²¹-tsi. Gatiu² mo 'ido 'ii jon gangaliin¹ mo.

Gaunngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' mi jiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'ñi²¹²

²³ Jmi²¹² joon gangaliin² 'inlñi¹³ tsá² saduceos, 'in jin² 'e jo jiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'ñi²¹², ngaunngii¹ Jesús 'e júu³ lo:

²⁴ —Tifo², Moisés gatyú² to² jna' wana gajúin¹ tsá² mo nasiciu² cwoo²¹ o joon jo xuui²¹² tya'a liseein²¹ ná¹ cu² mo cwoo²¹ 'in ruui²¹ 'in 'ñi²¹² nijúin¹ do 'in 'yia'nñi². Joon iliseein²¹ xuui²¹² tya' 'in ruu²¹ 'in najúin¹ do. ²⁵ Joon galiseein²¹ dyái¹ tsañuu¹ la 'oo²¹ ruu²¹. Joon 'in nifu do gacu² mo cwoo²¹ o joon gajúun¹ mo joon jo xuui²¹² tya'a galiseein²¹. Joon 'in ruu²¹ li gatí² gáí¹ do gacu² mo cwoo²¹ o jon coon¹³ 'in 'yia'nñi² do. ²⁶ La galí¹ tya' 'in nifu do la joon galí¹ tya' 'in gatí² gáí¹ do. La joon tya' 'in gatí² gaai²¹ jon. La joon galí¹ tya' jñi² dyáa¹ do. ²⁷ Joon mo gangñi² joon, joon gajúun¹ mo jon 'in tsamí² do. ²⁸ Joon mi jiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'ñi²¹², ¿'iin jee²¹² 'in dyái¹ tsaruu²¹ do ilii² 'in nuu¹ tya' 'in tsamí² do tsu jilee²¹ mo do gacu² mo cwoo²¹ o coon¹³?

²⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—Li¹ cñi²¹ 'i¹-oo' naa' tsu jo ñi² 'ee jin² júu³ tya'a Dios jon'gi ñi² 'ii²¹ tya' Dios. ³⁰ Tsu mi jiin¹ 'in 'ñi²¹² jo cui² gi cwoo²¹ o tsañuu¹ jon'gi tsamí². Ilí² 'in lawa ángeles tya' Dios 'in taai²¹² ñu¹ fu². ³¹ Pe cwáain¹ tya' 'e jiin¹ 'in tsá², ¿tñi² jo mo gauntsáa¹³ naa' xiiala nigajin² Dios 'ña'a? La joon gajin² in: ³² "Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi tya' Jacob." 'In Dios Jmi²¹ do jon'gi Dios tya' 'in niuin¹, Dios tya' tsá² jiin¹ 'ii.

³³ 'Áai¹ ganga'goo²¹-tsi 'in tsá² fúu¹ taai² do mo ganúu² un júu³ ga'ee¹ Jesús.

'E júu³ 'e tyu² Dios to² 'e tyiin² gi

³⁴ Joon mo galiñi¹ tsá² fariseos 'e Jesús nigali¹ o tsá² saduceos do joon gauncaain²¹ yaai 'in tsá² fariseos li si-

in²¹ Jesús. ³⁵Joon 'e 'iin²¹²in wa iliñii¹ 'ee 'i¹-tsi Jesús joon jaain²¹ tifo¹² tya¹ ley jee²¹² 'ii gaunngi¹ Jesús jin²¹in: ³⁶—Tifo¹², ¿'ee júu³ 'e ga¹ñi¹ 'li¹² Moisés to² tyu² Dios 'e tyiin²gi?

³⁷Joon Jesús gajin²¹in:

—Cwoli¹iin²¹²mo'o Dios tyi¹i jii¹³ la'a 'e seen²¹un, joon jii¹³ la'a 'e 'i¹-o'o. Jo 'iin²¹²gi¹ jii¹³xu fee¹gi lagi 'iin²¹²u'un Dios tyi¹i. ³⁸'E loo¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi nifu la jee²¹² jilaa²¹. ³⁹Joon la joon li júu³ li gat² tún² 'e jin²: “Cwoli¹iin²¹²mo'o jileei¹²¹ tsaruu²¹u lawa 'wo'o.” ⁴⁰Tsu 'e júu³ tún² lo 'e tyu² to² tya¹ jilaa²¹ júu³ 'e catyia² tya¹ Moisés coon¹³ jilaa²¹ 'e ga'e¹ 'in tsá² gacwoo²¹o júu³ tya¹ Dios la mo jéel¹.

¿'Iin-gi jóon¹ 'in Cristo no?

⁴¹La jee²¹² téen²mogi tsá² fariseos coon¹³ Jesús

⁴²joon gaunngi¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'i¹-oo' cwáain¹ tya¹ Cristo? ¿'Iin-gi jóon¹ no?

'Ido-gi gañii¹:

—Jóon¹ David 'ino.

⁴³Joon gajin² Jesús gasi²¹ 'ii:

—Wa'a la joon, ¿'ee li' gaunsi²¹in David Ña'ñu¹'u' coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Espíritu Tyú² tya¹ Dios? Tsu David do gajin²¹in:

⁴⁴Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ jin²¹in sii²¹ Ña'ñu¹'u' tyia:

“Ní² li' cwóo³oo tsáa¹ ca mi tyée¹³na 'in 'eei¹ 'nu' wii²¹² tñ¹³.”

⁴⁵Wana gajin² 'in David do “Ña'ñu¹'u” mo nagafaa²¹a cwáain¹ tya¹ Cristo, ¿xiiala 'e lí² 'e lí²in jóon¹ David 'in Cristo no?

⁴⁶Joon jii¹³ jaain²¹ jo gali² gañii¹ jii¹³xu. Joon ca jii²¹² joon li ngó¹gi jo gata²gi tsá² wa'a 'e unngi¹gi Jesús.

Cwo¹o Jesús tsaa² 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tifo¹² tya¹ ley

23 Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² fúui¹ téein² do coon¹³ tsá² tya'a:

²—'In tifo¹² tya¹ ley coon¹³ 'in tsá² fariseos née¹i 'áan³ tya¹ Moisés. ³Joon 'naa' jmaa²aa' núu¹³ ce jilaa²¹ 'e jin²¹in pe jo jmaa²aa' la jmoo¹o tsu jo jmoo¹o jii¹³ la jin²¹in. ⁴Tsu coon¹³ jilaa²¹ 'e jin²¹in 'e li la li coon²¹ laa²¹² 'e 'ii²¹ 'áai¹ 'e jii¹³ jaain²¹ jo lí² roon²¹, joon 'ii tyu² to² cón² tsá² 'e laa²¹² do pe 'ii-gi jo 'ee uncoon¹³on jii¹³xu. ⁵'Yu to² jmoo¹o jilaa²¹ 'e joo² tsá². Tí²-tsi 'in tsá² do ngii¹ si'ñu¹³ tuloo²¹ pi¹³ 'e taa¹³ mo'jí² 'e toon²¹² júu³ tya¹ Dios tya'tyí¹. Si'ñu¹³ jon 'e tuloo²¹ pi¹³ do cwáa¹a. Pe 'in tsá² do coo¹³gi tuloo²¹ pi¹³ tya'a lagi 'in catyaa² do. Joongi tí²-tsi jmoo¹o cwa²¹ po¹³ ñi¹ si'ñi¹³ 'ée² sii¹³in. ⁶Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do cwá²a jmai² li tyú²-u mo née¹i goo¹²¹ coon¹³ tsá². 'Iin²¹²in jon cwá¹a ni 'mosí¹ 'e tyiin² nifú² 'e sá² inu¹ cwo¹ sinagoga.

⁷'Iin²¹²in 'e fee²¹ tsá² 'ii coon²¹tun mo jii¹ tsá² 'ii jee²¹² 'nú¹, 'e sii²¹ tsá² 'ii: “Rabbi”, 'e 'ooi²¹-tsi tsá², tifo¹² tyi' —jin² Jesús sii²¹ tsá² fúui¹ do.

⁸Joon faa²¹gi Jesús jin²¹in sii²¹ tsá² tya'a:

—'Naa' jo cweei¹ sii²¹ tsá² 'naa': “Tifo¹² tyi”, tsu 'naa' lí¹naa' tsaruui²¹ tsá² joon jaan²¹mo tifo¹² tyii' seen²¹ ji-in¹³ Cristo. ⁹Joon jo fú²uu' jii¹³ jaain²¹: “Ñu¹'u”, ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu jaan²¹mo Jmii²¹ tsá² seen²¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú². ¹⁰Jo cweei¹ sii²¹ tsá² 'naa': “Ñi'fii²¹”, tsu ji-in¹³ Cristo lí¹i fii²¹² tsá². ¹¹Tsu jee²¹² 'naa' 'in unji²¹in 'in catyaa²gi, 'ii 'in fee¹gi. ¹²Tsu jileei²¹ 'in jmoo¹o coo¹³gi yaai 'ii 'in pi¹³gi tyani Ña'ñu¹'u' pe 'in jmoo¹o pi¹³gi yaai 'ii 'in coo¹³gi —jin² Jesús.

¹³Joon gajoo² Jesús li téein² tifo¹² tya¹ ley coon¹³ tsá² fariseos joon gajin²¹in:

—'Fúu² 'naa', tifo¹² tya¹ ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisí²¹ 'e 'i¹-tsi la jmoo¹ 'naa', tsu jñi¹³mo' wa tsataa²¹² tsá² li tyu² Dios to² tsá². Pe tyiin³ 'naa' jo cwo²áan²'naa' li tyu² Dios to² jon'gi cwo²oo' tsataa²¹² 'in catyaa²gi 'in 'iin²¹²in tsataa².

¹⁴'Fúu² 'naa', tifo¹² tya¹ ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisí²¹ 'e 'i¹-tsi la jmoo¹ 'naa'! Tsu 'woo¹³naa' 'nú¹ 'yia'ñi² joongi fó²oo' júu³ tyú² 'e cwa²¹ lí¹ wa iun'goo²¹ tsá² 'naa'. Tsu 'wii¹³ joon imoo²oo' wúu¹ 'áai¹gi.

¹⁵'Fúu² 'naa', tifo¹² tya¹ ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisí²¹ 'e 'i¹-tsi la 'e jmoo¹ 'naa'! Tsu 'naa' cwoliin²naa' 'naa²¹naa' xú¹³fiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in lí² nuu¹un júu³ tyú² tyii' 'e xiiala un'goo²¹ 'naa' Dios tyii'. Cwoliin²naa' la caain²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ 'naa²¹naa' 'in tsá² do, joon mi tyeei¹ 'naa' jaain²¹ 'in nuu¹un júu³ tyii' jmée¹³naa' 'in tsá² do tún² 'ii¹³gi lí¹i jóon¹ 'in 'lii¹³ lagi 'naa'.

¹⁶'Fúu² 'naa', tsá² 'in coon²¹ too² yaanaa¹, 'naa' fó²oo': “Wa 'ñi¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwo¹ fee¹ si' Jerusalén jo 'ee to² 'ii³in 'e júu³ joon fó²oo' 'naa'. Pe wana 'ñi¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwanáa¹ 'e sá² inu¹ cwo¹ do 'e joon 'ná¹ untsín¹ tsá² júu³ do fó²oo' 'naa’.” ¹⁷¡Tsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyiin²gi: 'e cwanáa¹ do owa 'e cwo¹ 'e si² jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwanáa¹ do? ¹⁸Joongi fó²oo' 'naa': “Wa 'ñi¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² altar, jo tséin¹ 'e júu³ joon, pe wana 'ñi¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² 'e roon¹on ni altar do 'e joon 'ná¹ untsín² tsá² 'e júu³ do.” ¹⁹¡Tsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyiin²gi: owa 'e roon¹on ni altar do owa 'ña'a altar do 'ee 'e jmoo¹o licwaa¹³ 'e roon¹on ni do? ²⁰Tsu jileei²¹ 'in 'e¹ altar do 'e¹o jon jilaa²¹ 'e ná¹a ni do. ²¹La joon jon 'in 'e¹ cwo¹ do 'ée¹mo jon Dios Jmii²¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú², 'in jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwo¹ do. ²²Joon jileei²¹ 'in 'e¹ ñu¹fú² 'ee¹o jon li sili²¹² tya¹ Dios 'ée¹mo jon Dios 'in tyiin¹ do.

²³'Fúu² 'naa', tifo¹² tya¹ ley joon 'naa' tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sisí²¹ 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Cwó² 'naa' Dios ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii¹³ tya¹ jilaa²¹ 'oo' tya¹ 'uunñi² pe jo coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi lagi 'e jmaa²aa' 'ii²¹ roo²¹, joon lagi jmaa²aa' fee¹-oo' tya¹ tsá², lagi 'e tsáai¹-oo' Dios. 'Ná¹-a jmaa²aa' jilaa²¹ 'elo joon jo 'iin²-oo' jmaa²aa' 'e catyia² do. ²⁴¡Tsá² 'in coon²¹ too² yaamo 'naa'! ¡Tyii¹³ 'naa' lu¹ mo 'yuu² 'e 'uu²uu' pe jo lí²ii' 'ñi¹³naa' jaain²¹ camello!

²⁵'Fúu² 'naa', tifo¹² tya¹ ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! ¡Tsá² 'in sisí²¹ 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! 'Naa' rúun¹³uun' 'naa' tyú² li' caluu vaso coon¹³ jilaa²¹ wúun¹ 'e

jmaa¹³naa' to² pe coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'uun²¹²uun' si røø²mo tsi do. Sirøø²mo jon jiin¹³ coon¹³ 'e 'yaa¹-'oo'.
26 Tsá² tiul² 'naa', tsá² fariseo: 'Ná¹ rúu¹³naa' vasos coon¹³ wúun¹ tyii' li tsi nifu, joon coon¹³ la joon ili-tyé²-u li' caluu jon.

27 'Fúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisfi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Lfi¹naa' la li 'nú¹ pi¹³ li sí'aa²¹² 'lii²¹² 'e gasuun¹ tsá² loo²¹² jnéee¹ taa²¹ 'ya²gi pe li tsi jmai² moo¹ tya' 'lii²¹² taa¹³ tsi. 28 La joon jon 'naa' tyé²-u jnéee¹naa' li caluu jøø²i tsá² 'naa' pe li' tsi alma tyii' sirøø²i tóo² 'e coon²oon' tsá² coon¹³ jilaa²¹ nii²¹² 'e gó².

29 'Fúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisfi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Jmaa²aa' 'nú¹ pi¹³ tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gacwó² júu³ Dios la mo jéee¹, joon jmaa²aa' 'ya²gi li sí'aa²¹² 'in tsá² tyú¹. 30 Joon fó²oo' 'naa': "Wa mo'o ni'i sáan²a'an mo nigaliseein²¹ 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyii' jo gajngaa¹³naa' 'in tsá² 'in gacwó² júu³ tya' Dios la nigajngaa¹² tsacøøi¹³ tyii'i." 31 Joon coon¹³ la joon jmoo¹³naa' júu³ 'e lfi¹naa' jún² tya' 'in tsá² 'in nigajngaa¹² 'in tsá² 'in nigacwó² júu³ tya' Dios la mo jéee¹. 32 jUntséin¹naa' jiin¹³ la niga'láa² tsacøøi¹³ tyii' 'wii²¹² jmaa¹a!

33 'Jóon¹ mii²¹ 'lii³mo 'naa'. Coonti jo ilaa²¹naa' 'e wúu¹ ni² tsá² li 'ii²¹. 34 Tsu 'wii¹³ joon isfi³na tsá² 'in cwo¹ 'naa' júu³ tyé² tyiia coon¹³ tsá² jmii²¹²-tsi coon¹³ tifo² 'in 'e² 'naa' júu³ tyé² tyiia. Pe 'naa' ijngaa¹³naa' 'inlfi¹³ joon 'inlfi¹³gi taa¹³naa' tsaa² crúu¹³. Joon 'inlfi¹³gi ipoo²¹²naa' inu cwo¹ sinagogas tyii', icwoliin²naa' cwoøø²¹naa' la coon²¹ fuu²¹ li tsalín² 'ido. 35 Coon¹³ la joon ilí² tsaa² tyii' tya' jilaa²¹ jmi¹ 'e nigatuun²¹un tya' 'in tsá² tyú¹ 'in nigajngaa¹² tsá². Ilí² tsaa² tyii' tya' jileee²¹ 'in najúin¹ joon 'láa² 'wii²¹² coon¹³ Abel, 'in tsá² tyú¹ 'in gajngaa¹²i nifu, ca Zacarías, jóon¹ Berequías, 'in gajngaa¹² tsá² Israel tyani cwo¹ li sí² altar. 36 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jilaa²¹ 'elo ilí² tsaa² tya' 'in tsá² seein²¹ nano.

Gatyi²i Jesús xuui²¹²-tsi 'wii²¹² tya' Jerusalén

Joon gajin²in Jesús:

37 —j'Áai¹ xuui²¹²-tsii tyii' tsá² seein²¹ Jerusalén! Tsu ni-gajngaa¹²naa' 'in tsá² cwó² júu³ tyé² tya' Dios la mo jéee¹ joongi nigatyuu¹³naa' cuun²¹² 'in tsá² 'in gasii²¹in Dios tyan¹ júu³ tya'a. j'Áai gali'in²¹²na ilicaan²¹naa' coon¹³ jna 'láai² naa¹³ la uncaain²¹ tui'yii²¹² jóon¹on nu' cwáa¹a pe jo gali'in²¹²naa'! 38 Pe nano nigatúu² Dios fuu²¹ goo²oo' joon lí² jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²naa'. 39 Tsu fuu²¹²uu 'naa' jo máai¹³gii' jna no ca mi fó²oo': "Nicwaa³mo 'in nijó¹ no coon¹³ 'e sii²¹ 'Ná'ñu¹u."

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e ti li fiin²mo tsá² 'e cwo¹ fee¹ si² do

24 Joon gacwo'fi¹i Jesús 'e cwo¹ fee¹ do joon li nangaa¹³i 'yuui fu¹ gangatyéen¹in tsá² tya' li ngóo¹o joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² jin²in xiiala 'ya²gi 'e cwo¹ do. 2 Pe Jesús gañii¹ jin²in:

—jøø²øø² jilaa²¹ 'elo. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', Ce jin¹³ coon²¹ cuun²¹² wa' ijan²an sífúu¹gi do, i'iin²mo tsá² coonti.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e lisá² 'láai² 'ii¹³ li² la nu'gi i'iin² juncwii²¹

3 Joon gangaliin²mo fu moo²¹ sii²¹ Olivos. Joon do-o gacwó² Jesús joon tsá² tya'a la 'oo²¹ yaai gatyaliin² li tyiin¹ Jesús joon gajin²in:

—'Ii²¹²i fu²¹²u jna'a lfi¹³gi ilí² jilaa²¹ 'elo. j'Ee li² ilisá² 'e line²e'e mi ñi²i joongi mi tš² 'iin² juncwii²¹?

4 Joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Jo cwoo²oo' wa'a coon²¹ tsá² 'naa' tóo². 5 Tsu fúu¹mo 'in jalíin² coon¹³ 'e sii²¹ jna ijin²in: "Jna-a Cristo joon, Dios gasii¹in jna 'e jmaa³aa tiin¹³naa'." Joon icon²¹ 'in tsá² do tóo² tsá² fúu¹ 'áai¹. 6 Imoo²oo' ico² tsá² 'nii²¹ joon, inu²uun¹ 'e faa²¹a tsá² tya' 'ni²¹ pe jo foo¹³naa' tsu jilaa²¹ 'elo 'ná¹ ilí², pe jo mo tš²gi li tyé¹ mi lí² 'elo. 7 Tsu coon²¹ nación intíin¹in coon¹³ coon²¹ nación xiia²¹, la joon jon fuu²¹ intíin¹in coon¹³ fuu²¹ xi-ia²¹. Joon la caain²¹ lí² 'í² 'oo², joongi lí² 'í² jmoowúu¹ joon injøø²¹ 'wó² 'áai¹. 8 Pe coon¹³ la joon i'láa² 'wiin²¹² wúu¹ iní² tsá².

9 'Joon ijaain²¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² ijmee²¹i 'naa' joon ijngaa¹²mo 'inlfi¹³. Joon ili'eei¹ jileee²¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyajna. 10 Joon mi ngfi¹ joon fúu¹mo tsá² 'in tiu²mo jna joon ili'eei¹ tsaruu²¹i, i'ñi¹ la jaain²¹ la jaain²¹. 11 Fúu¹mo tsá² tajuui²¹ ijaliin² jin²in 'e faa²¹a cwáain¹ tya' Dios joon icon²¹ tsá² tóo² fúu¹ 'áai¹. 12 Joon jo 'ee li'iin²¹²gi tsaruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ tsu 'áai¹gi ilisá² jilaa²¹ 'e gó². 13 Pe jileee²¹ 'in jma¹a taa²¹ ca li tyé¹ itiin¹³mo 'i. 14 Joon ingí¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ icwó²o júu³ tyé² tya' xiiala ityú² Dios to² tsá² 'e iliñi² jileee²¹ tsá². Joon mi yuui¹³ joon ityé¹mo.

15 'Joon mi moo²oo' siin¹² li jo tš²i siin¹³in 'in un'lii³, siin¹³in li cwaai¹³ jiin¹³ lagi jin²in 'in tsá² Dañiel do 'in gacwó² júu³ tya' Dios la mo jéee¹ —cwoøøi²¹-tsi 'in nuu¹un 'e júu³ lo—, 16 jileee²¹ 'naa' tsá² seein²¹ Judea 'ná¹ cwiin²iin fu moo²¹. 17 Joon mi tš² jmii²¹² joon wa téeein¹ tsá² yu¹u 'núu¹u jo¹ litiin¹ tsataai²¹² tsá² inu² tya'a 'e wó¹o tsá² 'e sá² tya'a. 18 Joon 'in jmoo¹o to² jee²¹² tyi-ia²¹ jo litiin¹ tsatyiiian¹ siin¹³in. 19 jFúu² 'in tsamí² tyéen¹in yuun²¹ mi tš² jmii²¹² joon! jFúu² jon 'in tsamí² 'in nijéee¹ yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹. 20 Mfi¹³hi tyani Dios wa jo tsatiin¹³ cwiin²iin mi tš² jiin²¹ cwii² si jmii²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² 'ee. 21 Tsu ilisá² goon²¹ wúu¹ iní²i tsá² 'e 'gøøi¹³gi 'áai¹ lagi nilisá² la jéee¹, 'gøøi¹³gi 'áai¹ jon lagi ilisá² mi li ciiin²gi. 22 Joon wana jo tyuu¹³i Dios 'e ni² tsá² wúu¹ do jiin¹³ jaain²¹ jo taa²¹ 'e wúu¹ ni² tsá² do ilí² itiin¹³in. Pe tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios 'in nigatyii¹³in ityuu¹³mo 'e wúu¹ iní² tsá² do.

23 'Tsu 'wii¹³ joon wana sii²¹i tsá² 'naa' jin²in: "jøø²øø², no siin²¹ Cristo, 'in gasii¹in Dios 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá²" si jin²in 'ee: "jøø²øø², do-o siin²¹in", jo jai² cwolí²naa'.

24 Tsu iliseein²¹ tsá² 'in lfi¹i la lfi¹i Cristo pe jo jo¹, iliseein²¹ jon tsá² ijin²in 'e lfi¹i tsá² 'in cwó² júu³ tya' Dios pe jo jo¹. Joon 'in tsá² do ijmáa¹a li² 'e coo¹³ 'áai¹ joon coon¹³ milagros tya'a icon²¹ tsá² tóo². Ca 'in ni-

gatyii¹³ in Dios 'iin²¹² in coon²¹ tóo² wu xə'u lii¹. ²⁵ Niga-jmaa¹³ oo 'naa' júu³ jéei¹ gí ²⁶ tsə 'wii¹³ joon wa sɿ²¹ tsá² 'naa': "Do-o taain² li' cwoo¹³ tyəu²¹ li jo 'in tsá² néei¹", jo cwoliin² 'naa' do, si wa jin¹² in tsá² sɿ²¹ 'naa' 'ee; "lo tyiin¹ 'in cristo do tsi inəu²", jo jai² cwoliin² 'naa'. ²⁷ Tsə mi cwéi¹ na 'e li la li coon²¹ jí² cwaain¹ ná³ 'e jná² joo²¹ ca tɿ' li 'yeei²¹ ŋi¹ joongi ca tɿ' li yooi¹³ ŋi¹. La joon ilí² mi cwéi² na 'in Ruui²¹ Tsá². ²⁸ Li raain¹ 'lii²¹² do-o si-caain²¹ tuu¹ —jin² Jesús.

Xiiala ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá²

Faa²¹ gí Jesús jin² in:

²⁹ —Joon tsifu mi ngɿi¹ 'e jmi²¹² 'e ni² tsá² wúu¹ do i'ɿ¹ nɿ²¹ li 'ii²¹ ŋi¹ joon jo 'yiia²¹ sɿ²¹ sá² gí. Ixuu²¹ mo nɿ²¹ fu ŋə'fú² joon jilaa²¹ 'e sá² tya'cwii²¹ ilisɿ². ³⁰ Joon iní² tsá² yə' juncwii²¹ li² 'e ti li² jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá². Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ityi²¹ xuui²¹²-tsi joon iní² mo jna, 'in Ruui²¹ Tsá², goo²¹² oo jee²¹² jni¹ tya'cwii²¹ joon fee¹ 'ii²¹ i'óo³ oo joon 'ya¹² gí 'áai¹ ijnée² na. ³¹ Joon mi 'iin² in lúu¹ tá² llii¹ ity¹³ to² ángeles tyiia 'e tsauncaain²¹ jileei²¹ 'in gatiin¹³ in, 'in néei¹ la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

³² 'Tyaan² aan¹ cwáain¹ 'e júu³ jmoo¹ o 'mó² cwarí³: Mo 'yeei²¹ 'nii²¹² sii²¹ tya'a joon nii¹³ mo¹³ tya'a joon ŋii²¹ oo²¹ 'e ti li tɿ² jiin²¹ 'yiia²¹. ³³ Coon¹³ la joon jon mi moo² oo' ngɿ¹ jilaa²¹ 'e gafuu²¹² uu 'naa' lí² iñ² i' la joon 'e ti li tyé¹ mo juncwii²¹. ³⁴ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', jilaa²¹ 'elo ilí² la jéei¹ gí ijúuin² 'in tsá² taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹. ³⁵ Iyuu¹³ mo yə' juncwii²¹ coon¹³ ni'wó² pe jin¹³ coon²¹ júu³ tyiia wa jo tsatiin¹³ ilí².

³⁶ 'Pe jo 'in ŋí² jiin¹³ jaain²¹ 'ee 'ii²¹ si 'ee jmi²¹² 'ee ijó¹ 'ido. 'In ángeles néei¹ ŋə'fú² jo ŋii¹ li, jon'gí ŋi¹ jon 'in Ruui²¹ Tsá² do. Jiin¹³ 'na'a Dios Jmi²¹ ŋii¹.

³⁷ 'La gajmaa¹ a tsá² mo galiseein²¹ Noé la joon jon ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá². ³⁸ Mo galiseein²¹ Noé la nɿ²¹ gí ijó¹ jmi¹ 'in tsá² seen²¹ yiia¹³ joon²¹ taain²¹² 'uun²¹, gøø²¹² ø, joon cui² cwoo²¹ o joon cuu¹³ mo cwoo²¹ o jóon¹ on jon ca jmi²¹² mo ngataai² Noé coon¹³ familia tya'a tsi arca do. ³⁹ Jo gaunjí² in 'in tsá² do ca mo gangó¹ jmi¹ 'áai¹ joon nigajúun¹ mo jilee²¹² mo. ⁴⁰ Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá², gáí¹ 'in taain²¹² jee²¹² tyiia²¹ joon jaan²¹ mo 'in tøø¹ joon 'in jaain²¹ do injaan²¹ o do-o. ⁴¹ Joon gáí¹ tsamí² 'in taai² tsí¹, joon jaan²¹ mo 'in tøø¹ jaain²¹ gí 'in ján².

⁴² 'Cwoseen²¹ naa' tsá² 'in ŋii²¹²-tsi tsə jo ŋí² 'naa' 'ee 'ii²¹ ijó¹ ŋa'ŋə¹ u'. ⁴³ Tsə ŋí² 'naa' wana niliñí² jaain²¹ fii²¹² 'nú¹ 'ee 'ii²¹ ijó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹ li² o jmoo¹ o jo cwó¹ tsataai² 'in 'uun²¹ do. ⁴⁴ Tsə 'wii¹³ joon 'ná¹ niná¹ tyú² tyii² tsə mo jo 'in 'i¹-tsi ijó¹ Ruui²¹ Tsá² coon²¹ 'in cwéi¹ la no-o —jin² Jesús.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ coon¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in gó²

Faa²¹ gí Jesús jin² in:

⁴⁵ —Wa tyə² jaain²¹ ŋi'fii²¹² to² jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e cwo¹ o 'in catyaaí² do 'i¹ 'e dø² ø mi tɿ' ii²¹ 'e dø² tsá², 'e'e ijmo¹ o jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ joon 'in 'øø²¹-tsi?

⁴⁶ Jøø¹³ mo 'in tsa'leei¹³ do wa tyee¹ ŋi'fii²¹² nigaj-maa¹ a jiin¹³ la to² nigatyə² 'ido. ⁴⁷ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', 'in ŋi'fii²¹² do icwo¹ 'in tsa'leei¹³ tyúí¹ do 'e tyə² to² jilaa²¹ 'e 'oo¹ o. ⁴⁸ Pe wana 'in tsa'leei¹³ do 'in gó² 'ii joon in'1-tsi 'e ili'ii²¹² mogi ŋi'fii²¹² do 'in gó² 'wii²¹² jmee²¹ mo 'in catyaaí² do joon 'in 'uun²¹ un dø¹ ø coon¹³ tsá² 'iin¹. ⁵⁰ Pe xə coon²¹ jmi²¹² mo jo gajéen¹ ni 'in ŋi'fii²¹² do, jmi²¹² joon gacwée¹ mo 'ido. ⁵¹ Joon 'i'e² 'ido 'ii wúu¹ 'áai¹ gí. Ipií² in 'in ŋi'fii²¹² do 'ii li taai²¹² 'in sisí² 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹ o. Joon do-o ityi² o lixuu²¹²-tsi 'áai¹ joon icuu²¹ i moojóon¹ on —jin² Jesús sɿ²¹ tsá² tya'a.

Lawa dyéi¹ simí²

25 Faa²¹ gí Jesús jin² in:

—Joon 'e tyə² Dios to² tsá² li la líi¹ dyéi¹ simí² 'in ngaliin² li cui² cwoo²¹ o tsá². Joon la jaain²¹ 'in simí² do tyaan¹ an jmaai² coon²¹ candi³ li si'o² aceite 'e coo²¹. Itsaliin² tsajéen¹ in 'in tsá² cui² cwoo²¹ o do. ² Pe 'ñéei² 'in simí² do jo tsáa¹-tsi pe 'in 'ñéei² do ŋii² mo-tsi 'áai¹. ³ 'In 'ñéei² 'in jo tsáa¹-tsi do tyaan¹ an candi³ tya'a pe jo 'e aceite nityaan¹ gí lí². ⁴ 'In 'ñéei² do ŋii² gí-tsi 'áai¹ tyaan¹ an candi³ tya'a joon tyaan¹ gixə aceite 'e lí¹ gixə. ⁵ Pe gali'ii²¹² mo 'in tsá² cui² cwoo²¹ o do joon gatsá² jal-icwúu² jilee²¹² mo. Joon gacwúu² mota. ⁶ Joon mo gatí² tyiianúu¹ joon ganúu² un ga'oo¹ o tsá² jin² in: "Woo²¹ naa', cwounjiin¹ naa' tsə no-o ni jalíin² 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹ o do." ⁷ Joon garoon¹ o jilee²¹² do gatyaa¹ tyú² candi³ tya'a. ⁸ Joon 'in 'ñéei² 'in jo tsáa¹-tsi jin² in sɿ²¹ 'i 'in catyaaí² do: "Láa¹³ 'guu¹ u candi³ tyii¹, cwó² xə' aceite tyii¹ 'ná² a'a." ⁹ Pe 'e catyaaí² do gañii¹ jin² in: "Esa lí² tsə jo líin² 'elo tyijna'a. Cwoliin² naa' li 'ñi¹, joon ló² xə' 'e tyii¹." ¹⁰ Pe la 'ii²¹² ngaliin² ngalá¹ aceite tya'a do gatyaliin² 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹ o do. Joon 'in simí² 'in naná¹ tyú² tya'a gangatáa² i inəu² coon¹³ 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹ o do. Joon gajni¹ o 'ooca'nú¹ do. ¹¹ Mi yuui¹³ joon gatyaliin² 'in simí² catyaaí² do gajin² in: "i'Náa¹ 'ooca'nú¹ lo tsataai²¹² fu tsi!" ¹² Pe 'in tsá² 'in cui² cwoo²¹ o gañii¹: "E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa' jo cwíi³ na 'naa'."

¹³ Joon gajin² Jesús sɿ²¹ 'i 'in tsá² do:

—Cwoseen²¹ naa' ŋí² 'oo' tsə jo ŋi'fii²¹² 'ee jmi²¹² si 'ee 'ii²¹ 'ee mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá².

Júu³ cwáain¹ 'e ga'e² e Jesús tsá² tya' cuu² 'e 'oo¹ o tsá²

¹⁴ 'E tyə² Dios to² tsá² 'e li la líi¹ jaain²¹ tsá² 'e ti li cwo'ii¹ fuu²¹ goo¹ o joon gatø² tsa'leei¹³ tya'a gacwo¹ o cuu².

¹⁵ 'Jaain²¹ gacwo¹ o 'ná² mil cuu² joon 'in jaain²¹ dogi gacwo¹ o tún² mil. 'In li gatí² gaai²¹ do gacwo¹ o coon²¹ mil cuu². Gacwo¹ o la jaain²¹ jiin¹³ la lí¹ lii¹ 'ido jmaa¹ a to². Mo ngayuu¹³ joon ngoo²¹ o 'in tsá² fii²¹² cuu² do li wíin². ¹⁶ Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in ga'ii²¹ 'ná² mil cuu² galó¹ 'e 'ñi¹ coon¹³ cuu² do joon gauntsi¹ 'ná² mil tya'a. ¹⁷ La joon jon 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² do gauntsi¹ jon tún² mil. ¹⁸ Pe 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do joon gangóo¹ on gangataan¹ an nɿ¹ 'wó² 'edo.

19 'Wóo²xh ningó¹ mo gatyeyi² fii²¹² cuu² do. Joon gaj-maa¹³ a cwáain¹³ coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o cuu² do. 20 Ni-fu gatyá¹ 'in gacwo¹o 'ñá² mil cuu² do joon gajon²on 'ido 'e 'ñá² mil 'e gauntsi¹ 'ido. Joon gajin²in sñi²¹² fii²¹²: "Ñi'fí²i', gacwo¹³o jna 'ñá² mil cuu² joon saan¹³an 'ñá² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹." 21 Joon fii²¹² do gajin²in: "Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nɛ, jo cu²-tsii coon¹³ 'nɛ. Joon tsɛ 'wii¹³ gajmaa²a røø²¹ coon¹³ 'e xɛ gacwo³oo 'nɛ icwo³oo 'nɛ lxi¹gi. Ngñi²¹² fu li tyiin¹³ na joon jmaa²a jløø¹³u coon¹³ jna." 22 Mo ngayuui¹³ joon gatyá¹ 'in tsa'leei¹³ li gatí² gáí² 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² joon gajin²in sñi²¹² fii²¹² do: "Ñi'fí²i', gacwo¹³o jna tún² mil cuu² joon saan¹³an tún² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹." 23 Ñi'fii²¹² gajin²in sñi²¹² fii²¹² 'ido: "Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nɛ, jo cu²-tsii coon¹³ 'nɛ. Joon tsɛ 'wii¹³ gaj-maa²a røø²¹ coon¹³ 'e xɛ gacwo³oo 'nɛ icwo³oo 'nɛ lxi¹gi. Ngñi²¹² li tyiin¹³ na joon jmaa²a jløø¹³u coon¹³ jna." 24 Pe mo gatyá¹ 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do. Joon gajin²in sñi²¹² fii²¹²: "Ñi'fii²¹²i', ñi²oo 'e jaain²¹ tsá² 'wa²-tsi 'nɛ. Wuu²u cwuu²¹ li jo gajñi²i joongi coon²on li jo 'ee to² gajmaa²a. 25 Tsɛ 'wii¹³ joon gafoo¹³ moo joon gato¹oo 'e cuu² do nɛ 'wó². Lo náa¹ 'e gatí²u." 26 Joon gañi¹i 'in ñi'fii²¹² do gajin²in: "Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nɛ, fu²mo 'nɛ. Nañi²o'o 'e wúu³na cwuu²¹ li jo gajñi³ii joon cóon¹³oon li jo 'ee to² gajmaa³aa. 27 Tsɛ 'wii¹³ joon wa mo gata²a cuu² li cwáain² tsi¹ joon lisá² lxi¹gi tyiia." 28 Joon gajin²in fii²¹² cuu² sñi²¹² 'in tsá² téein² do: "Tyi² 'e coon²¹ mil cuu² do joon cwo²oo 'in 'oo¹o dyá² mil do. 29 Tsɛ 'in 'oo¹o 'láai²gi iñi²i ca sái¹ tya'a, pe 'iin 'in jo 'e 'oo¹o 'e 'wo¹gi 'e xɛ 'e 'oo¹o do. 30 Joon 'in tsa'leei¹³ 'in jo 'e to² 'in³ píi²naa' fu caluu li nɛ²¹ joon do-o ityi²i 'áai¹ joongi icuu²¹ moojóon¹on", jin² røøi¹³ do —jin² Jesús.

Mi jó¹ Jesús ijmáa¹ 'ii²¹ tya' tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

31 —Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ lawa Røøi¹ tyiin¹ li silii²¹² 'ya²gi 'áai¹ joon la cu² li' li tyiin¹in do inéei¹ ángeles tya'a. 32 Joon jilee¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹ ilicaain²¹ tyani¹i. Joon 'in Røøi¹³ do injmaa¹a tún² poo²¹² 'in tsá² do. Injmaa¹ a la jmoo¹o tsá² 'in 'aa¹i joo'saa²¹, ijmáa¹ coon²¹ 'in joo'saa²¹ coon¹³ 'in joo²¹ chivo 33 joon isi-in¹³ 'in joo'saa²¹ do li' caai²¹ tsáa¹ joon 'in joo²¹ chivo do-gi isiin¹³in li' caai²¹ tooi²¹². 34 Joon 'in Røøi¹³ Tsá² do ijin²in sñi²¹² 'in téein² li' cwo²o tsáa¹ do: "Ñilii²naa' jilee²¹ 'naa' 'in nigauncwaa¹³ Ñɛ¹³u. Ngñi²¹²naa' li tyɛ² Dios to² li naná¹ tyú² tyi'naa' ca mo garón² juncwii²¹. 35 Tsɛ mo gatsá² un'áa³na, 'naa' gacwo²oo' jna 'e gagø¹øø, la joon jon mo gatsá² unjmñi²¹na, 'naa'a jon gacwo²oo' jna 'e gagu¹uu. Joon mo gangí³ 'e jo cwíi²naa' jna gatee²oo' jna inɛ² tyii'. 36 Joon mo gangí³ jo sin¹³in sá² gacwo²oo' jna. Joon mo galitsaa¹³aa gañifee¹³ moo' jna. Joon mo 'ú³uu 'nɛñi³ ñijøø²¹² moo' jna jon." 37 Joon 'in tsá² tyú¹ 'in téein² li' cwo²o Røøi¹³ do tsáa¹ ijin²in: "Ña'ñɛ¹u', çliigi ganee²¹²na'a 'nɛ 'e un'aa²u'u joon gacwo¹³o'o 'nɛ 'e gatyee²e? Joon, çliigi ganee²¹²na'a 'nɛ 'e unjmñi²¹u'un 'e gacwo¹³o'o 'nɛ 'e ga'liin²in? 38 La joon jon, çliigi ganee²¹²na'a 'nɛ 'e jo

cwii¹na'a 'nɛ joon gatee²e 'e 'nɛ fu tyii¹ si jo siin²¹in 'oo²o 'ee joon gacwo¹³o'o 'nɛ siin²¹in? 39 çliigi jon nigalitsaa¹³ 'nɛ si ni'u²u 'nɛñi³ 'ee 'e ningafee¹³na'a 'nɛ? 40 Joon iñi¹ 'in Røøi¹³ do: "E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyú² 'e nigajmaa²aa' tya' ruu²¹na, xɛfiin¹³, 'in 'wéi¹gi, lawa'a gajmaa²aa' tyiia", gajin² Røøi¹³ do.

41 'Joon injin² 'in Røøi¹³ do sñi²¹² 'in tsá² téein² li' cwo²o tooin²¹²: "Jeen¹³naa' coon¹³ jna jilee¹² 'in 'eei¹ Dios. Cwolii²naa' li 'ii²¹ li nigatyaa¹ a Dios tyú² tya' 'in 'liii¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a li coo²¹ jé² coon²¹ tøø²mo jon. 42 Gatsá² un'áa³na pe 'naa' jo 'ee gacwo¹oo' jna joon gatsá² unjmñi²¹na jon'gi' 'e joon gacwo²oo' jna jon. 43 Joon mo gangí³ 'e jo cwíi²naa' jna pe 'naa'gi' jo gatee²ee' jna fu inɛ² tyii'. Galli²naa³ sin¹³in pe 'naa' jo 'ee gacwo²oo' jna. Galitsaa¹³aa joongi ga'uu²¹²uu 'nɛñi³ pe 'naa'gi' jo 'ee ñifee¹³naa' jna." 44 Joon 'in tsá² do in-jin²in: "Na'ñɛ¹u', çliigi ganee²¹²na'a 'nɛ 'e un'aa²u'u si 'e unjmñi²¹u'un 'ee si gangí¹ 'e jo cwíi²na'a 'nɛ si jo siin²¹in sá² 'ee, si tsa¹³a 'ee si ga'u²u 'nɛñi³ 'ee joon jo gauncoon¹³ jna'a 'nɛ? 45 Joon iñi¹ 'in Røøi¹³ do: "E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyú² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá² 'wéi¹ lo lawa'a jo 'ee tyú² gajmaa²aa' tya' jna-a jon." 46 Joon 'in gó² do itsaliin² li ní²i wúu¹ coon²¹ tøø²mo joon 'in tsá² tyú¹ do tsataai² li seein²¹ tyú² coon²¹ tøø²mo.

Cwó² tsá² júu³ ruu²¹i xiiala ilí² li³i Jesús

26 Joon mo gatséi¹ faa²¹ a Jesús 'e júu³ lo gajin²in sñi²¹² tsá² tya'a:

2 —Niñi²oo' jee²¹² tún² jmñi²¹² ití² jmñi²¹² cwaa¹²¹ jmñi²¹² 'e unsii²¹ tsá² Israel, pascua. Joon ijaan²¹mo tsá² jna, 'e lxi¹na Ruu²¹na Tsá², itéen¹in tsá² jna tsa¹ crúu¹³.

3 Joon 'in tyɛ² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nú¹ li tyiin¹ Caifás 'in tyú² to² nifu tya' untsá² do. 4 Joon do-o gasí²i xiiala ijmáa¹ a insaan¹an Jesús coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon ijnga²mo 'ido.

5 —Pe jo lí² jee²¹² jmñi²¹² jee²¹² —gajin²in— tsɛ ito² tsá² mñi¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamí² gadɛu¹u jmñi²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

6 Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyiin¹in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'a. 7 Joon ga'í²i jaain²¹ tsamí² 'in tyán¹an coon²¹ sí² li cuun²¹² al-abastro sí²o² jmñi²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmñi²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyiin¹ cuu². Ga'í² 'in tsamí² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyiin¹ Jesús li sí² mesa joon ga'ee² 'in tsamí² do 'e jmñi²¹ jmafuu²¹ do yɛ¹ tyi² Jesús. 8 Joon mo gani² tsá² tya' Jesús 'elo gatsá² 'nii²¹-tsi gajin²in:

—ç'Ee gali² 'e un'ñi¹ 'in tsamí² no 'e jmñi²¹ jmafuu²¹ no? 9 Lí²-i tsa'nñi²¹ no, lxi¹ incñin¹ 'e no. Joon lí²-i cwo¹³o' tsá² tañi¹.

10 Joon mo galli¹³i Jesús xiiala sñi²i 'ido joon gajin²in:

—ç'Ee li' untyii² 'naa' 'in tsamí² lo? 'E nigajmaa¹ a no 'e tyú²-u no tyiia. 11 Coon²¹ tøø²mo taan²¹²naa' coon¹³ 'in tañi¹ pe jna jo tyiin¹³na jee²¹² 'naa' coon²¹ tøøi². 12 'A nisuun¹un 'in tsamí² no 'e jmñi²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e

tyaa¹ tyú² 'e ti li 'á¹ moo. ¹³ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', doñixiia' la 'úu¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá² júu³ tyú² tya' xi-iala itiin¹³ tsá² joongi ityá² a tsá² júu³ la li' 'e gajmaa¹ a 'in tsam² lo. Joon ití²-tsi tsá² 'ii —jin² Jesús

Gajmaa¹ a Judas júu³ røø²¹ coon¹³ tsá² i'nñi¹ Jesús

¹⁴ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooi¹ tsá² tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹ o ngafee¹³ⁱ 'in tyu² to² tya' untsá² ¹⁵ joon gajin² in:

—¿Xiati cuu² cwoo² oo' wa' jaan¹³ na Jesús do tyii?

Joon 'in tsá² do gacwo¹ o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹. ¹⁶ Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo¹ o xiiala lí² jaan²¹ in Jesús.

Mo gagøø²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a li gatséi¹

¹⁷ Joon mo ga'láa² 'wii²¹² jmi²¹² coon²¹ tya' 'e jmi²¹² gatí² do mo gøø²¹ tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gangatyéen¹ in lí tyiín¹ Jesús joon gaunngii¹:
—¿Xiia 'iin²¹² u'un ityaa²¹ a' tyú² ityee² e' tya' jmi²¹²

pascua lo?

¹⁸ Joon gañii¹:

—Cwoliín² naa' lí náa¹ fuu²¹ no joon cwosii¹³ duu' jaain²¹ tsá² tyiín¹ do joon fú² uu': "Tifó² tyi' jin² in: 'E ti lí tít² 'ii²¹ tya'a joon fu tyi' i' iin²¹² in jmaa¹³ a jmi²¹² pascua coon¹³ tsá² tya'a."

¹⁹ Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹ a la to² tyu² joon gatyaa¹ tyú² idø² tya' jmi²¹² pascua do.

²⁰ Joon mo canu²¹ jmi²¹² joon nanéei¹ Jesús coon¹³ dyatooi¹ tsá² tya'a idø². ²¹ Joon la jee²¹² lí néei¹ gøø²¹ gajin² in Jesús:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in'nñi¹³ naa' jna².

²² Joon tsifu joon gajmaa¹ a tsá² tya'a fa'í³ 'áai¹. Joon garóon² on tí jaain²¹ tí jaain²¹ gaunngii¹ Jesús:

—Ña'ñu¹ u', ¿ti jna-a 'i?

²³ Joon gañii¹ i Jesús gajin² in:

—'In tyé³ e'e coon²¹ wúu¹ coon¹³, 'i-i 'i in'nñi¹ jna.

²⁴ 'Ná¹-a tsín¹ jii¹³ la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'in Ruui²¹ Tsá² pe ifúu² 'in 'nñi¹ Ruui²¹ Tsá² do. Tyú² gí tya'a wa mo'o jo galiseen²¹ mo.

²⁵ Joon Judas, 'in ti lí 'nñi¹ 'ii, gajin² in sii²¹ i Jesús:

—Tifo² tyi', ¿ti jna-a 'i?

Joon Jesús gañii¹ i gasii²¹ i Judas jin² in:

—Jiin¹³ la joon niga'í¹-o'o 'nñu.

²⁶ Joon la jee²¹² gøø²¹ gatí² i Jesús coon²¹ 'iñi¹, gacwo¹ o 'maai¹³ Dios, joon gajmaa¹ a jmai² xu jee²¹² tsá² tya'a joon gajin² in:

—Tyee² ee', tsu la lí ngú¹ taan² moo lo.

²⁷ Mo ngayuui¹³ joon gatí² i coon²¹ po¹³ xu lí sí¹ o' o jmi¹³ wuunjøø³ joon gacwo¹ o 'maai¹³ Dios. Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ o tsá² tya'a gajin² in:

—'In²¹ iin¹ 'elo jilee¹²¹ 'naa', ²⁸ tsu 'e lí la lí jmi¹ 'øø³ moo lo 'e ti lí tén¹ un joon coon¹³ 'elo itsín¹ 'e júu³ 'múui².

Joon 'e jmi¹ 'øø³ na itén¹ un lo 'iin² tsaa² tya' tsá² fúui¹.

²⁹ Pe fuu²¹² uu 'naa' jo 'e i'né³ e'gí' caain²¹ 'e jmi¹³ wuunjøø³ lo coon¹³ 'naa' ca mi tí jmi²¹² ityú² Ñu¹³ xu to² tsá², joon jmi²¹² joon i'né³ e' tún¹ coon¹³ 'naa'.

Jmo² Jesús júu³ Tú³ 'e ijin² in 'e jo cwii¹ in Jesús

³⁰ Joon mo ngayuui¹³ ga'øø¹ coon²¹ Salmo joon ngaliín² mo coon¹³ tsá² tya'a fu yu¹ moo²¹ Olivos.

³¹ Joon gajin² Jesús sii²¹ i tsá² tya'a do:

—'E 'woo¹ no jilee²¹ naa' ixée¹ mo-'oo' coon¹³ jna tsu ni jí² tya' Dios 'e jin² in: "Tjngaa¹² moo 'in 'aa¹ i joo'saa²¹ joon ixée² i joo'saa²¹ tya'a." ³² Pe mi yuui¹³ injmá¹ a Dios injiin¹ in jna iní³ ii jéei¹³ gí lagí 'naa' fu lí sii²¹ Galilea.

³³ Pe jin² Tú³ gañii¹:

—Xufiin¹³ jilee¹²¹ 'in catyaa² no ixée² i-tsi coon¹³ 'nñu pe jna lo jo jmi²¹² xée² i-tsi coon¹³ 'nñu.

³⁴ Pe Jesús gajin² in gasii²¹ i Tú³ do:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu 'nñu, 'ni¹ naa¹³ ifoo¹³ o 'e jo cwii¹ un jna la nu'gí i'oo¹ o tuuitsáa².

³⁵ Pe Tú³ do-gí gajin² in tún¹:

—Xufiin¹³ júun³ moo coon¹³ 'nñu pe jo fo¹³ oo wa'a jo cwii¹ na 'nñu.

Joon la joon jon gajin² 'in catyaa² do jon.

Faa²¹ a Jesús júu³ tyú² fu lí sii²¹ Getsemaní

³⁶ Joon gatyaliín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ lí sii²¹ Getsemaní joon Jesús gajin² in:

—Ni² duu' lo la 'ii²¹² nií³ i nifo¹³ oo júu³ tyú² lí do.

³⁷ Joon gajee¹ mo Tú³ coon¹³ 'in gáí¹ jóon¹ Zebedeo ngaliín² coon¹³. Joon Jesús gatsá² goon²¹ 'e fa'í³ líí² 'áai¹ joongi gajmaa¹ a cu²-tsi 'ña'a' 'áai¹. ³⁸ Joon gajin² in:
—'E fa'í³ 'e seen² na lo 'e lí³ ijúun² moo. Ján² duu' lo joon jmaa² aa' líí² coon¹³ jna.

³⁹ Joon gangó¹ o Jesús capi³ nifugixu joon gatyí² a lí ri'í² in ni 'wó² gamí¹ i tyani Dios jin² in:

—Ñu¹³, wa xu¹ lí² 'e jo móo³ oo il² no pe jo cwoli² jin¹³ la 'iin²¹² jna, cwoli² jii¹³ la 'iin²¹² 'nñu.

⁴⁰ Joon ganga² mo tún¹ fu lí néel¹ 'in gaai²¹ tsá² tya'a joon natee¹³ 'ido cwuu²¹ mo. Joon gajin² in sii²¹ i Tú³:
—¿Tí jo nilii¹ 'naa' 'e jo cwuu²¹ naa' coon¹³ jna coon²¹ hora? ⁴¹ Jmaa² aa' líí² joon faa² aa' júu³ tyú² 'e jo xuu²¹ naa' ja'cwoo²¹ 'in 'liii³. 'E la ja² mo 'í¹-tsi tsá² jmaa¹ a 'e tyú² pe² ngé¹ taain²¹² jo cwo¹.

⁴² Gangó¹ Jesús tún¹ ngafee¹³ⁱ Dios jin² in:

—Ñu¹³, wana jo lí² 'e cuu¹³ u imóo³ oo wúu¹ no pe cwoli² jii¹³ la niga'í¹-o'o² 'nñu.

⁴³ Joon ganga² mo tún¹ joon, joon natee¹³ 'ido cwuu²¹ mo tún¹ tsu 'áai¹ jli¹ i unní¹ i. ⁴⁴ Joon jo gatøø² gí 'ido gango¹ o tún¹ ngafaa¹² a júu³ tyú² lí gatí² 'ni¹ naa¹³ do. Gajin² in la nigajin¹ do tún¹. ⁴⁵ Joon ganga² mo tún¹ lí tee¹ i 'in gaai²¹ tsá² tya' do joon gajin² in:

—Cwocwu²¹ mogii¹, cwo¹ 'ii¹ xu 'wó² oo'. Tsu gatí² 'ii²¹ i jaain¹ tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² ja'cwoo²¹ o 'in tsá² røøi²¹ tsaa². ⁴⁶ Raan²¹ naa' no, moo²¹ o' tsu no-o nijó¹ 'in 'nñi¹ jna do.

Joon itøø² tsá² Jesús 'e si'nú¹ mo

⁴⁷ La jee²¹² faa²¹ gí Jesús siin¹³ in gatyá¹ Judas, 'in líí¹ i tsá² tya'a jee²¹² 'in dyatooi¹ do, coon¹³ tsá² fúui¹ líí¹. Joon 'in tsá² do tyaan¹ an ñí³ espadas tyaan¹ an jon 'no³ 'mó² gatyaliín² to² gatyú² 'in tsá² tyú² to² untsá²

coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel. ⁴⁸Joon Judas do, 'in i'nñi¹ Jesús, ni gasñi² jú³ coon¹³ 'in tsá² do xiiala lí² ijmaa¹ a gajin²in:

—'In jun¹³ uun caain²¹ ju² 'ii do. 'I-i 'in saan¹³naa'.

⁴⁹Joon gangatyéen¹in li siin¹² Jesús joon gajin²in:

—'Aa²¹² mo'o, tifo² tyi'!

Joon gajun²un caain²¹ ju² 'ido. ⁵⁰Jesús gañii¹:

—Ru¹u', ¿'ee to² ñi²'i?

Joon tsifu joon gasan²mo 'in tsá² do Jesús joon gatøø² 'ido siñú¹mo.

⁵¹Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² tya'a do gasø² ñi³ tya'a joon gaty² cataain²¹² loocwóo¹o jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in ty² to² tya' untsá² nifu. ⁵²Pe Jesús gajin²in siñ²¹ 'ido:

—Taan¹ ñi³ tyi' tsi 'nú¹ tya'a. Tsu jileei²¹ 'in jngaai¹² tsá² coon¹³ ñi³ coon¹³ ñi³-i jon ijúun²in. ⁵³¿Tí jo ñi²'i, lí²-i fuu²¹² jna Ñu³ joon 'ii tsifu insii¹in setenta mil ángeles iun²o¹ jna? ⁵⁴Pe wa'a lí² la joon, ¿xiiala itsín¹ jiiñ¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, xiiala 'ná¹ ilí²?

⁵⁵Joon gajin² Jesús siñ²¹ 'in tsá² fúui¹ do:

—¿'Ee lí² ñilíin²naa' saan¹³aan¹ 'no¹³ 'mó² coon¹³ ñi³ itøø² jna lawa jaain²¹ 'uun²¹? Tsu la coon²¹ jmñ²¹² tyíin¹na inu² cwo¹ fee¹ do 'e³ee 'naa' jú³ tyú² joon jo mo gaseen²¹naa' jna. ⁵⁶Pe la lo-o galí² 'e gatsín¹ jú³ tya' Dios 'e gataan¹an ni mo'ji² 'in tsá² cwo¹ jú³ tya' Dios la mo jéei¹.

Joon 'in tsá² tya' Jesús do gacwiin¹o gatiu²mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin¹in tyani jileei¹³ 'in ty² to² tya' tsá² Israel

⁵⁷Joon 'in tsá² fúui¹ do 'in gasain² Jesús joon gangajaa²¹² ni' 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in ty² to² tya' untsá². Joon do-o nisicaain²¹ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo² tya' ley. ⁵⁸Pe Tús³ do gangaa¹³ cñin²mo caluu do joon gatyee¹³ tya' tyi¹ li si² 'nú¹ li néei¹ 'in ty² to² nifu do. Joon do-o gacwó² Tús³ caluu do coon¹³ 'in ñi¹³ tya' 'in tsá² ty² to² do. 'E 'iin²¹² jøø² xiiala itsangñi¹ Jesús.

⁵⁹Joon 'in ty² to² tya' untsá² do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa²gi 'in ty² to², 'in sii²¹ Junta Suprema, ga'noo¹on 'ee tsaa² ilijmaa¹ a tya' Jesús, fiin¹³ coon¹³ jú³ tajuu²¹ joon ilí² jnga¹ni 'ido. ⁶⁰Pe jo 'ee tsaa² tya' Jesús gatsaa¹ a jiiñ¹³ coon²¹ joongi lili¹ fúui¹ tsá² taai² jmoo¹o jú³ tajuu²¹. Pe mo ga'yá² gatsín¹ garoon¹on gái¹ tajuui²¹, ⁶¹'in gajin²in:

—Niganu²¹u²u jin² 'in tsañu¹ no: "Jna-a lí² fiin¹na 'e cwo¹ fee¹ tya' Dios no, joon jee²¹² 'ni¹ jmñ²¹² lí² jmaa¹³aa tún¹."

⁶²Joon 'in nifu 'in ty² to² jee²¹² untsá² garoon¹on, joon gajin²in siñ²¹ Jesús:

—¿Tí jo ngñ² coonti? ¿'Ee 'e tsaa² jmoo¹o 'in tsá² no tyi'?

⁶³Pe Jesús-gi gajaan¹an tii². Joon 'in nifu 'in ty² to² jee²¹² untsá² do gajin²in tún¹ gasñ²¹ Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiiñ¹, sii¹³ jna'a, ¿tí 'nu² Cristo Joon¹ Dios?

⁶⁴Joon Jesús gañii¹ gajin²in:

—'Ii-gi jna jiiñ¹³ la foo²¹ 'nu². Joongi fuu²¹²uu 'naa' imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² tyíin¹in lí² cwo²o Dios tsáa¹.

Joon 'in Dios do lí² jmáa¹ a jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in. Imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² do ijó¹ jee²¹² jni¹ tya'cwii²¹.

⁶⁵Joon Caifás do ga'gñ¹ siñ¹³in joon gajin²in:

—'In tsañu¹ lo nigafaa²¹ a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi¹-gi tsá² 'in jmá¹ jú³ røø²¹. Jileei²¹ 'naa' niganu¹³u² jilaa²¹ jú³ gó² 'e gafaa²¹a. ⁶⁶¿Xiia² la 'i-'oo' 'naa'?

Joon 'in tsá² néei¹ do gajin²in:

—'Ná¹ júun²mo 'ino 'wii¹³ tsaa² tya'a.

⁶⁷Joon ga'ñi¹ 'in tsá² do ni² Jesús joongi gajmee²¹mo 'ido joongi gajnaa¹ a ni² Jesús. ⁶⁸Joon gajin²in 'in tsá² do:

—'Ñu² lí¹u'u Cristo 'in gasiin¹ Dios, laa¹³ jmaa²a jú³, ¿'iin gatyuun¹in 'nu²?

Jo 'iin²¹²in Tús³ jmáa¹ a jú³ 'e cwii¹in Jesús

⁶⁹Joon la jee²¹² siin¹² Jesús tyani 'in tsá² do Tús³-gi tyíin¹in fu caluu tya' tyi¹. Joon jaain²¹ 'yiaa²¹² 'in jmoo¹o 'e gø² Caifás do gangatyéen¹in li tyíin¹ Tús³ joon gajin² 'in tsam² do:

—'Nu² jon 'in ngi¹ coon¹³ Jesús 'in jó² Galilea.

⁷⁰Pe Tús³ do-gi jo garøø¹ tyani 'in tsá² fúui¹ néei¹ do, gajin²in:

—Jo ñi³ 'ee 'e foo²¹o no.

⁷¹Joon gajeein²¹ gixu² Tús³ li tyíin¹in do joon gangó¹ tyan¹ gixu² li tyi³ 'oo² 'yá² li 'woo²¹ tsá². Joon jaain²¹gi 'in gangaa¹ 'ii joon gasñ²¹ 'in téein² do:

—'In tsañu¹ no ngñ¹o 'ino jon coon¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁷²Joon xiia²¹gi tún¹ jo garøø¹ Tús³ tún¹ ga'ii¹ Dios gajin²in:

—Jo cwii¹na 'in tsañu¹ no.

⁷³Joon xu² liñi²¹² xu² joon mo gangatyéen¹in 'in néei¹ do li siin¹² Tús³ joon gajin²in:

—'E la ja²mo, 'nu² lí¹u'u jaain²¹ jee²¹² 'ino tsu² no lí² la faa²¹ 'ido-o foo²¹ 'nu².

⁷⁴Joon 'láa² Tús³ 'wii²¹² ga'ii¹ Dios jin²in:

—Wa jo fo¹³oo 'e la jai² ijmee²¹mo Dios jna, jo cwii¹na 'in tsañu¹ no.

Joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuitsáa². ⁷⁵Joon gati²-tsi Tús³ jiiñ¹³ la nigajin² Jesús gasñ²¹ 'ii mo gajin²in: "La nu²gi i'oo¹o tuuitsáa², 'ni¹ naa¹³ nifaa¹³ a 'e jo cwii¹u'u jna." Joon mo gati²-tsi Tús³ 'e jú³ do gacwo'ñ¹o fu jee²¹² 'nú¹ joon gaty²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

Gangajée¹³ tsá² Jesús tyani Pilato

27 Joon mo gajná² do joon gasñ²¹ røø²¹ jileei²¹ 'in ty² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel xiiala ilijúuin² Jesús. ²Joon gangajée¹³mo Jesús siñúu¹mo tyani Poncio Pilato 'in lí¹ to² gobernador.

Mo gajúuin² Judas

³Joon mo galiñii¹ Judas, 'in ga'nñi¹ Jesús, 'e nisiñ²¹ tsá² røø²¹ xiiala ilijúuin² Jesús gajoo²¹o-tsi 'áai¹ joon nga-joon¹³o 'ido 'e dyadya¹ cuu² cwataa²¹ tya' 'in tsá² 'in ty² to² tya' untsá² joongi tya' 'in tsacøøi¹³ do. ⁴Joon gajin² Judas siñ²¹ 'in tsá² do:

—Jna-a niga'noo²¹²oo tsaá² mo ga'ní³na jaain²¹ tsaññ¹ 'in jo 'ee tsaá² tya'a sá².

'In tsá² do-gí gañii¹:

—Jo 'ee cwáain¹ tyijna'a 'e joon 'e cwáain¹ jon 'e tyi'nñ 'woo'o joon.

⁵Joon Judas coon²¹ gadya² goon²¹ la no-o 'e cuu² do ni 'wó² inñ¹ cwo¹ fee¹ do. Joon gacwo¹ñ¹o do joon nga'nñ²¹ 'nii²¹² luu²¹²u 'ña'a, joon coon¹³ la joon gajngaa¹²mo 'ña'a.

⁶Joon 'in tsá² 'in tyu² to² tya' untsá² do gataa¹³i, gauntñ¹ 'e cuu² do. Joon gajin²in:

—Jo tñ²¹i taa¹³ jna' 'e cuu² lo tsi li taa¹³ cuu² tya' cwo¹ tñ²¹ cuu² gacñ¹in tya' ijúuin² tsá²-a no.

⁷Joon tsifu joon gasñ²¹ 'in tsá² do rø²¹ iló² coon¹³ sii¹³ 'wó² taan¹³ 'e cuu² do. 'E coon²¹ sii¹³ 'wó² do sii²¹ 'Wó² tya' Titu². Galó¹ 'e 'wó² ilisá² coon²¹ lí² ái¹ tsá² jalín² li' xiia²¹ 'in júun²in fuu²¹ do. ⁸Tñ²¹ 'wii¹³ joon sii²¹ 'e 'wó² do ca jmi²¹² no, 'Wó² tya' Jmí¹. ⁹Joon coon¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' Jeremías, jaain²¹ 'in gacwó¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹ 'in gajin²in: "Tsá² Israel gajin² icñ¹in 'in tsá² do dyadya¹ cuu² cwataa²¹. ¹⁰Joon coon¹³ 'e cuu² do galó¹ coon²¹ sii¹³ 'wó² tya' titu² jñ¹³ la to² 'e nigatyu² 'Ñaññ¹ñ¹."

Jesús siin¹²in tyani Pilato

¹¹Gajée¹mo tsá² Jesús tyani 'in gobernador joon 'ido gaunngñ¹ 'ii:

—¿Tñ²¹ 'ññ¹ Rø¹³ tya' tsá² Israel?

Joon Jesús gajin²in:

—Jiin¹³ la nigafaa¹³a no, 'e joon 'e jo¹.

¹²Joon mo ga'nñ¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøø¹³ do li coon²¹ gaján¹ Jesús tii². ¹³Joon Pilato gajin²in sñ²¹i Jesús:

—¿Tñ²¹ jo nuu²un jilaa²¹ 'e gó² faa²¹ 'ido tyi'?

¹⁴Joon jo 'ee gañii¹ Jesús coonti. 'Wii¹³ joon gan-ga'goo²¹-tsi 'in gobernador do 'áai¹.

Pilato tyu² to² ijúuin² Jesús

¹⁵Jiin¹³ la tñisi² mo gatñ² jmi²¹² 'e gatñ² 'in gobernador do 'ná¹ láa¹i jaain²¹ tsá² taai² 'ññ¹ tya' 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do. ¹⁶Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'yuui² jaain²¹ tsá² 'ññ¹ do 'in sii²¹ Barrabás. Tyú²-ñ¹ cwii¹mo tsá² 'ii.

¹⁷Joon la jee²¹² sicaain²¹ 'in tsá² do gaunngñ¹ Pilato 'in tsá² do:

—¿'Iin 'in 'iin²¹²naa' ilaa²¹²na tyii'? ¿Tñ²¹ 'iin²¹²naa' laa²¹²na Barrabás si Jesús 'in sii²¹ Cristo 'ee?

¹⁸Tñ²¹ galili¹³o Pilato 'e 'wii¹³ tsiuwú¹mo 'e gajaan²¹ ni 'ido ja'cwoo²¹o.

¹⁹La jee²¹² tyiin¹ Pilato li jmoo¹o 'ii²¹ do gasiin²¹ tsamí² tya'a coon²¹ júu³ 'e jin²: "Jo çiin¹³ 'wo²o 'áai¹ 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² tyú¹ no tñ²¹ lñi¹ caain²¹ 'e gacñ³ñ¹ cwáain¹ tya' 'ino coon²¹ 'e canñ²¹."

²⁰Pe 'in tsá² tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøø¹³ do gasñ²¹ 'in tsá² fúui¹ 'in téein² do wa' ilí² laa¹i Barrabás joon ijúun²mo Jesús. Joon gatñ² júu³ tya'a 'e laa¹ 'ii. ²¹Joon gafeei¹ 'in gobernador do tún¹ 'in tsá² do joon gaunngñ¹:

—¿'Iin jee²¹² 'in gáí¹ no 'in 'iin²¹²naa' lá²i?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Iin²¹²moo'o lá²i Barrabás.

²²Joon gaunngñ¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee-gí ijmáa³aa tya' 'in Jesús no, 'in sii²¹ Cristo? Jilee²¹mo gañii¹ joon:

—¿Cwotéen¹ 'in tsaá² crúu¹³ 'ino!

²³Joon gañii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee 'e gó² 'e nigajmaa¹ 'a 'ino tyii'?

Pe 'in tsá² do xujoon ga'oo¹o tá² lñi¹gí gajin²in:

—¿Cwotéen¹ 'in tsaá² crúu¹³ 'ino!

²⁴Joon mo galili¹³ Pilato 'e jo lí² tñ²¹ júu³ tya'a pe lñi¹ gato² 'in tsá² do mñ¹³ joon gatyu² 'in Pilato do to² 'e jó¹ coon²¹ wúun¹ sí¹ó¹ jmi²¹ joon garun²un cwoo²¹o tyani 'in tsá² taai²¹² do joon gajin²in:

—Jo tsaá² tyiia ijúuin² 'in tsaññ¹ 'in tyú¹ lo, tsaá² tyi'naa' no.

²⁵Joon jileei²¹ 'in tsá² do gañii¹:

—Tsaá² tyijna'a coon¹³ xuui²¹² tyioo'o ijúin¹ 'ino.

²⁶Joon Pilato do galáa²mo Barrabás joon gatyu² to² ipó²i 'nii²¹² Jesús joon gajan² ni 'ido ja'cwoo²¹ 'in tsatéen¹ 'in 'ido tsaá² crúu¹³.

²⁷Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ 'láa² Jesús tsi inñ¹ li née¹ 'i joon gauncaain²¹ jileei²¹ 'in 'láa² taain² do li siin¹² Jesús. ²⁸Joon gatyii²¹ sñ¹³ 'ido joon gapaa²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi² yññ². ²⁹Joon gajmaa¹ coon²¹ corona lí¹ tóon¹ gaton²on tyi² 'ido. Joon gacwo¹ 'ido coon²¹ sñ²¹ 'e son¹² 'ido coon¹³ cwoo²¹o tsáa¹. Joon gasi²i 'wojnii¹ tyani 'ido joon ungnø¹ ni 'ido. Gajin²in:

—¿Wóo² cwoseein²¹ 'in rø¹³ tya' tsá² Israel!

³⁰Joon ga'nñ¹ ni 'ido. Joon coon¹³ sñ²¹ 'e san²an do gapó²o 'in 'láa² do tyii¹. ³¹Joon ngayuui¹³ gaungøø¹ 'in 'láa² do 'ii joon gatyii²¹o 'e sñ¹³ yññ² do joon gatyin²in Jesús 'e sñ¹³in do tún¹.

Mo táain² Jesús tsaá² crúu¹³

³²Joon mo gangalín² itsatéen¹in Jesús tsaá² crúu¹³ joon gajii¹in jaain²¹ tsaññ¹ li ningalín² do. Joon 'in 'láa² do gatyu² to² 'in tsaññ¹ do sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² Cirene, 'e cón²on crúu¹³ tya' Jesús.

³³Joon gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Gólgota, 'øø¹-tsi tsá² sii²¹, Cwoon¹ Po³ Mootyi² 'Lii²¹². ³⁴Joon do gacwo¹o Jesús vino 'e sicaai¹³ jmi²¹ tsi¹³ tya' joo²¹. Joon mo gatii¹ 'óo¹o 'e vino do sicaai¹³ 'e tyi¹ joon jo ga'un²un.

³⁵Joon mo ngayuui¹³ gatéen¹in Jesús tsaá² crúu¹³ gacoo¹ 'in 'láa² do mñ¹³ 'iin inli¹ sñ¹³ Jesús. Joon coon¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹ mo gajin²in: "Icáo¹o sñ¹³in, ijmáa¹ jmai²xñ¹ 'iin inli¹." ³⁶Joon do-o gacwó²o 'aa¹ ni 'ido.

³⁷Joon yu² tyii¹ gataan¹an 'e tsaá² tya' Jesús 'e jin²: "In no-o Jesús, Rø¹³ tya' tsá² Israel."

³⁸Joon gatéen² jon gáí¹ 'uun²¹ jmai² coon²¹ crúu¹³ tya'a coon¹³ Jesús, jaain²¹ li cwoo²¹o Jesús tsáa¹ joongi jaain²¹ li cwoo²¹o tooin²¹². ³⁹Joon 'in tsá² 'in la coon²¹ gangñ¹ la jee²¹² taain¹ Jesús tsaá² crúu¹³ joon gajaan¹ jøø¹ Jesús gajii²in, gajø² mootyí¹ ⁴⁰gajin²in:

—Ñu-u, 'in fín¹ cwo¹ fee¹ do joon jmaa¹³a jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² tún¹, laai²¹² 'wo'o no. Wana Joon¹ Dios 'nɛ cwúu¹ tsaa' crúu¹³ no.

⁴¹ La joon jon gaungøø¹ 'in tyu² to² tyá' untsá² coon¹³ 'in tifo² tyá' ley coon¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsacøø¹³. Joon sñi² la 'oo²¹ 'ii jin²in:

⁴² —Gaun'láai² 'ino tsá² xeei²¹ pe jo lí² láa¹ 'ña'a. Wana la jai² 'ii Róøi¹³ tyá' tsá² Israel cwoxáa¹ tsaa' crúu¹³ no joon iun'goo²o' 'ii. ⁴³ Tsa¹-tsi 'in tsañu¹ no Dios jin²in, né²du' wana 'iin²¹²in Dios 'ii joon 'e láa¹ 'ido 'ii tsu gajin²in 'e Joon¹ Dios 'ii.

⁴⁴ Joon ca 'in 'uun²¹ 'in taan¹in coon¹³on do gajii²in 'ii jon.

Mo gajúun²mo Jesús

⁴⁵ Joon ga'ñi² nɛu²¹ la caain²¹ juncwii²¹ mo gatí² tyi-iañi¹ ca 'iin² 'ni¹ ca'loo¹. ⁴⁶ Joon mo gatí² 'e 'ii²¹ joon ga'oo¹o Jesús tá² gajin²in:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E øøi²¹-tsi tsá² gajin²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lí²ni nigatiu²mo'o jna?)

⁴⁷ 'Inlíi¹³ 'in teein¹ do ganúu²un joon gajin²in:

—'In tsañu¹ no tø¹ø Elías 'in nigacwo¹ júu³ tyá' Dios la mo jéei¹.

⁴⁸ Joon tsifu joon jaain²¹ 'in teein¹ do gangó¹ cwiin¹ ngatyaan¹ coon²¹ esponja joon gaun'láa² esponja do coon¹³ vino tiin²¹ joon gauntyii¹ nii²¹² sñi²¹ joon saa¹³a do 'e la mo cwo¹o Jesús i'un²un 'e do. ⁴⁹ Pe 'in catyaa² do gajin²in:

—Cwoján¹du'; né¹du' wa ijó¹ Elías jalaa²¹² ni 'ino.

⁵⁰ Joon Jesús ga'oo¹o tún¹ tá² joon gajúun²mo mo ngayuui¹³ jon. ⁵¹ Joon tsifu joon ga'gñi¹ 'e 'mi² 'íi inɛu¹ cwo¹ fee¹ do ca ti¹ yu¹ ca ti¹ 'wii²¹². Joongi gajøø²¹ 'wo² joongi cuun²¹² gajli². ⁵² Joon ganó² 'aan²¹ lí si'aa²¹² 'lii²¹² joon fúu¹mo 'in najúin¹ 'in nigatsaa¹-tsi Dios gajii¹in. ⁵³ Joon mo ngayuui¹³ gajii¹in Jesús ga'wóo²mo 'in tsá² do 'aan¹ tyá'a ngatáa¹ 'e fuu²¹ nacwai¹³ Jerusalén joon fúu¹mo tsá² gangaa¹ 'ii.

⁵⁴ Joon mo ganí² fii²¹² 'láa² coon¹³ 'in 'láa² catyaa² do 'in 'aa¹ Jesús xiiala gajøø²¹ 'wo² joon jilaa²¹ 'e nigangó¹ gafoo¹mo 'áai¹ joon gajin²in:

—'E la ja²mo Joon¹ Dios 'in tsañu¹ no.

⁵⁵ Do-o teein¹ tsamí² fúu¹ wíin²gixø jøø². Nigangi¹ 'in tsamí² do coon¹³ Jesús fu Galilea joon nigaunji²in Jesús. ⁵⁶ Joon jee²¹² do sin² María Magdalena coon¹³ María sáa³ Jacobo coon¹³ José. Sin²mo jon in sáa³ joon¹ Zebedeo do.

Teen¹mo tsá² ga'áa²mo Jesús

⁵⁷ Capii¹³ teein¹gi jmii²¹² joon mo gangó¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² seein²¹ fuu²¹ Arimatea 'in sii²¹ Sé³. Gango¹ 'ido tyani Pilato, ngamñi¹ cuerpo tyá' Jesús. 'Ii jaain²¹ tsá² 'in tsaa¹-tsi Jesús. ⁵⁹ Joon gaxíia² cuerpo tyá' Jesús joon gacñi¹³in coon²¹ 'mi² taa²¹ 'e tyú². ⁶⁰ 'In Sé³ do natyu² to² 'e nalí¹ coon²¹ 'aan¹ tyá'a tsaa¹ xá¹ 'e tsa'ii²¹ mi júun²in pe gatan²mo Sé³ Jesús tsi 'aan¹ 'mñi² do. Joon² mo ngayuui¹³ gataan¹in Jesús do joon gajni²o 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹ 'áai¹. Joon

gangaa¹³mo mo ngayuui¹³ do. ⁶¹ Pe do-o née¹ María Magdalena coon¹³ 'in María jaain²¹gi do co¹ do.

Ngaliin² 'láa² nga'aa² 'aan¹ tyá' Jesús

⁶² Mo ngayuui¹³ jmii²¹² 'e gatyaa¹ tsá² tyú² tyá' 'e gatí² jmii²¹² do 'in tsá² 'in tyu² to² tyá' untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do ngaliin² ngafee¹³ Pilato ⁶³ gajin²in:

—Tsa¹to² tyi¹, tñi¹²-tsii¹ la gajin² 'in tajuui²¹ do la mo jiin¹gi ijiin¹in mi tñi¹ 'ni¹ jmii²¹² 'e gajúun²in. ⁶⁴ Tse¹ 'wii¹³ joon siin¹u'un 'láa² tsa'áa² 'aan¹ do ca mi tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² tsi 'neei² tsalín² tsá² tyá'a tsatyii¹ ni 'ido la 'woo¹ joon la joon ili² jin²in 'e gajii¹ 'ido jee²¹² 'lii²¹². Tse¹ la joon 'e ilifée¹gi 'e tajuu²¹ lagi mo 'wiin²¹² do.

⁶⁵ Joon Pilato do gajin²in sñi²¹ 'in tsá² do:

—Cwoliin²naa' coon¹³ 'láa² joon cwoun^{øø}¹naa' 'aan¹ do jiin¹³ la cwéei¹.

⁶⁶ Joon ngaliin²mo jon lí roon¹on 'aan¹ do. Joon gajni¹ tyú² 'e 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Gataan¹an sello tyá' cuun²¹² 'e sijnii¹ do joon gajaan¹an 'láa² 'áa¹ 'aan¹ do.

Mo gajii¹ Jesús

28 Joon mo gangí¹ jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tyá' 'in tsá² do, mo ti lí jná² domingo, 'in María Magdalena coon¹³ 'in María catyaa² do ngaliin² ngajøø² lí roon¹on 'e 'aan¹ do. ² Joon gajøø²¹ 'wó² 'áai¹. Joon jaain²¹ ángel tyá' Ña'ñu¹ 'e' gajgáa¹ fu ñu¹fú² joon gajii¹in 'e cuun²¹² do 'e sijnii¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon gacwó¹o ni cuun²¹² do. ³ Jii¹ 'áai¹ la jii¹ jñ² cwaain^{ñá}³. Joon sñi¹³in taa²¹ la taa²¹ 'moo²¹. ⁴ Joon mo ganí² 'in 'láa² do lo gafoo¹ 'i joongi gajlee¹ 'áai¹ joon gacñi¹³ lawa'a 'lii²¹²mo coonti. ⁵ Joon 'in ángel do gajin²in sñi²¹ 'in tsamí² do:

—Jo foo¹³naa'. Ñi²oo 'e 'naa²¹naa' Jesús 'in gateen¹in tsá² tsaa' crúu¹³. ⁶ Pe jo 'yuui²gi lo, nigajii¹o jiin¹³ la nigajin²in. Ñilíin²naa', jøø²duu¹ lí ga'í². ⁷ Cwoliin¹naa' la jmoonoo cwojmaa²aa' tsá² tyá'a júu³ 'e nigajii¹o 'ido. Joon itsáa¹ 'ido nifugi lagi 'ii fu Galilea. Joon do-o in-í²in. Jiin¹³ joon 'e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa'.

⁸ Joon ngaliin¹mo 'in tsamí² do la jmoonoo, 'goo²¹ 'áai¹ joongi jløø¹³. Ngaliin¹ cwiin¹in ngajmaa¹ 'a júu³ tsá² tyá' Jesús. ⁹ Joon la jee²¹² taa² fu¹ 'in tsamí² do gajni¹ Jesús lí ngaliin¹ joon gafee¹ 'ido 'ii. Joon gangatyéen¹in lí si-in¹² Jesús joon gasoon¹on tñi² Jesús gaun'goo²¹o 'áai¹.

¹⁰ Joon gajin² Jesús sñi²¹ 'ii:

—Jo foo¹³naa', cwojmáa²aa' tsaruu²¹naa' júu³ 'e 'ná¹ tsalíin² Galilea joon do-o iní²in jna.

Gatyaa¹ 'láa² júu³ xiiala nigalí²

¹¹ La jee²¹² ngaliin¹ 'in tsamí² do joon 'in 'láa² 'in 'oo¹ 'aan¹ tyá' Jesús ngaliin²in jaain²¹ gáa¹ ngajmaa¹³a 'in tyu² to² untsá² júu³ jilaa² 'e nigalí². ¹² Joon 'in tyu² to² do-gi ngaliin² ngafee¹³ tsacøø¹³ isíin¹in røø²¹. Joon gacwo²-o 'in 'láa² do cuu² 'áai¹ ¹³ joon gajin²in sñi²¹ 'in 'láa² do:

—'Naa' foo²oo': "'E tsá² tyá' Jesús gangatyii¹ cuerpo tyá' Jesús la 'woo¹ la jee²¹² nigacwuu²taa'a." ¹⁴ Joon wa mi líni¹ gobernador 'e nigacwuu²moo', jna'oo¹o tyaa²¹a júu³ coon¹³on tse¹ joon jo jngaa¹² 'naa'.

¹⁵Joon 'in 'láa² do ga'ii²¹mo 'e cuu² gacwo¹ 'in tyu² to² do joon ngaliin¹mo joon gajmaa¹a jiiin¹³ la júu³ gasí²i coon¹³ 'in tyu² to² do. Joon 'in tsá² Israel ca jmi²¹² no jo¹o líí²i jiiin¹³ la júu³ tajuu²¹ gatyá¹ 'láa² do.

Gasiin¹in Jesús tsá² tya'a wa tsalín² tsacwo¹ júu³ tyú² tya'a la 'ui juncwii²¹

¹⁶Joon 'in dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús ngalín² fu Galilea fu yuui¹³ moo²¹ jiiin¹³ la nigajin² Jesús. ¹⁷Joon mo gan-gaai¹ Jesús gaun'goo²¹o 'ido 'áai¹. Pe 'inlíí¹³ gacu²xu-tsi

líí²i jon'on ní² tí 'i 'ino. ¹⁸Joon gangatyéen¹in Jesús lí téein² tsá² tya'a joon gajin²in síi²¹i 'ido:

—Nigacwo¹o Dios jna jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² ñu¹fú² coon¹³ 'ii²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ¹⁹Tsu 'wii¹³ joon cwolín²naa' la 'ui juncwii²¹ cwo'ne²naa' tsá² 'e líin² tsá² tyiia. Cwosáa¹naa' 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e síi²¹ Ñu¹'u' joongi coon¹³ 'e síi²¹ Joon¹on joongi coon¹³ 'e síi²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ²⁰Joon 'ee²ee' 'ido 'e jmaa¹a nu¹³u jilaa²¹ to² 'e nigatyu¹u'naa'. Joon nííi²¹oo' 'e ngí³ jna coon¹³ 'naa' la coon²¹ jmi²¹² ca mi tyéi¹ juncwii²¹. Amén.

SAN MARCOS

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ júu³ tyú² li jo 'in tsá² seein²¹

1 La lo ga'láa² 'wii²¹² júu³ tyú² tya' Jesucristo, Joon¹ Dios 'ii.

2 La lí² 'e gajin¹² Isaías, 'ii jaain²¹ tsá² 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali¹¹ líli¹:

Dios sii¹in jaain²¹ tsá² 'in tyan¹ júu³ tya'a.

'Ii tsáa¹ jéel¹gi lagi 'næ.

'Ii tsajmaa¹ júu³ xiiala tya¹ tsá² tyú² tya'a mi ñi¹²i.

3 Tá² ni'oo¹o jaain²¹ tsá² coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Jin¹²in:

"Næ²duu' nijó² Cristo. 'Ná¹-a tyaa²¹aa' tyú² tyii'. Tsáa²mo-'oo' 'e tyú¹-moo'", jin¹²in.

4 La joon mo gajó² Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ gajin²¹in:

—'Ná¹-a unsí²naa' 'e 'i¹-oo' joongi 'ná¹ saa¹naa' jmi²¹. Joon 'íin²mo Dios tsaa² tyii'. 5 Jileei²¹ tsá² 'in néei¹ coon²¹ li sii²¹ Judea joongi 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén tsalíin² tsanæ²¹ júu³ tya' Wó³ do. Joon la 'íi²¹² jmo¹o 'in tsá² do tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹mo Wó³ 'ii jmi²¹ ti' jmi²¹ cwo² Jordán.

6 Siin¹³ Wó³ lí¹ coon¹³ jñú² camello. 'E ñú¹ tu²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joon 'e gø²ø jmai¹² sinii¹² coon¹³ to¹² sá² moo²¹. 7 Feei²¹ Wó³ tsá² júu³ tyú² joon gajin²¹in:

—Mi yuui¹³ jna joon 'injó¹ jaain²¹ tsá² feei¹. 'Ii feei¹gi lagi jna jii¹³ jo tí²na juu¹³na wojní³ii sñi³ii loo²¹ tsi mñi¹. 8 Jna-a saa²¹na 'naa' jii¹³ coon¹³ jmi²¹ pe 'ii-gi nicwo²o 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ngi¹ coon¹³ 'naa'.

Wó³ saa¹i Jesús jmi²¹

9 Jii¹³ jee²¹² jmi²¹² joon cwa¹ñi¹ Jesús fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gasaa¹mo Wó³ Jesús jmi²¹ tsi jmi²¹ cwo² Jordán. 10 Mo gacwa¹ñi¹ Jesús tsi jmi²¹ do joon gani²¹ nó¹ 'oo² ñæ¹fú². Joon nii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios líi¹ maa²¹² jgaa¹i fu li siin¹²in. Joongi gajaa¹n an fu yæ¹ tyíi¹. 11 Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jó² fu ñæ¹fú² jin¹²:

—Yæ²¹ tyiia-oo 'næ 'in 'nee¹na. 'Áai¹ lí¹ jlø¹³na 'wii¹³ 'næ.

Tyaan¹ Satanás cwáain¹ 'ee líi¹ Jesús

12 Tsifu joon gangajéi¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹gi. 13 Joon do-o gateen¹in Jesús ca tséin¹ tunló¹ jmi²¹² jee²¹² joo²¹ nuu²¹. Joon Satanás gacón²on cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús.

Mi yuui¹³ joon gatyaliin² ángeles tya' Dios gaunjii²mo Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² to² tya'a coon²¹ li sii²¹ Galilea

14 Mo licíin²¹ 'e ga¹f² Wó³ 'næñi³ joon gangóo¹o Jesús coon²¹ li sii²¹ Galilea. Cwoo¹o Jesús júu³ tyú² tya' Dios.

15 Joon gajin¹² Jesús sñi²¹ tsá²:

—Gatyii²¹a, gatí² 'ii²¹. Xæ¹ 'ná¹gi 'e tí² jii²¹ wa'a tyæ¹² Dios to² tsá². Unsí²naa' 'e 'i¹-oo' joon la ja¹²mo 'i¹-oo' 'e júu³ tya' xiiala 'itiin¹³ tsá² —jin¹² Jesús.

Tøø²¹ Jesús tyúuin² tsá² 'in saain²¹ joo²¹ taai² jmi²¹

16 Ngoo²¹o Jesús tí¹ tyíia¹ Galilea mo ganíi²in Simón coon¹³ ruu²¹i sii²¹ Dñi³ 'in saain²¹ joo²¹ taai² jmi²¹ do. Taain²¹² to² pii²¹ 'mó¹ tsi jmi²¹. 17 Joon gajin¹² Jesús sñi²¹ 'ido:

—Ñilíin²duu' coon¹³ jna. Joon ijmée¹na 'naa' tsá² 'in jée¹i tsá² 'e licwii¹in Dios.

18 Tsifu joon gatæ²¹ 'mó¹ tya'a joon gangaliin¹mo coon¹³ Jesús.

19 Joon xæ¹ ngoo²¹gi Jesús mo ganíi²in Jacobo coon¹³ ruu²¹i Wó³ jóon¹ Zebedeo. Táa¹i tsi coon²¹ barco 'mii¹ 'núæ¹ tya'a. 20 Joon gatø¹ Jesús 'ii. Do-o gatiui²¹ jmi²¹. Do-o gajaan¹ Zebedeo coon¹³ tsa'leei¹³ tya'a. Joon Jacobo coon¹³ Wó³ ngalíin²mo coon¹³ Jesús.

Jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'líi¹³ alma tya'a

21 Tyaliin¹ Jesús coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Joon mo gatí² jmi²¹² 'e 'ii¹² 'woo²¹ tsá² Israel ga¹f² Jesús 'e cwo¹ sinagoga do. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e¹² tsá² júu³ tyú². 22 Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'e jin¹² Jesús tsæ¹ 'wii¹³ ga'e¹² Jesús tsá² lawa jaain²¹ tsá² feei¹ jon'on la líi¹ 'in tífo² tya' ley tya' Moisés. 23 Joon tsi inæ¹ cwo¹ do 'yui jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon gafaa²¹ 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in 'líi¹³ do joon gajin¹²in sñi²¹ Jesús:

24 —¿'Ee lí¹ 'u¹²u jee²¹² jna'a Jesús tsá² Nazaret? ¿Tí gañi¹ 'i 'e untyee¹u'u jna'a? Cwii¹moo 'næ. Joon¹ Dios 'næ. 'In tyú¹mo 'næ —gajin¹² 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in 'líi¹³ 'yui alma tya'a.

25 Joon gajin¹² Jesús sñi²¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya' 'ido:

—Jo too²¹ mñi¹³. Tiui² 'in tsañæ¹ no.

26 Joon 'in 'líi¹³ do gajmaa¹ a cii¹ 'in tsañæ¹ do. Joon mi yuui¹³ ga'oo¹o joon gacwa¹ñi¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya' 'ido. 27 Jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi líi¹. Joon gaunngñi¹ 'i la 'oo³ ruu²¹i:

—¿'Ee-gi lo no? ¿'Ee-gi júu³ 'múui² lo no? ¿'Iin-gi 'in tsañuu¹ lo? Tyu² to² ca jileei²¹, ca 'in 'lîi³ taai² alma tya' tsá² nuu¹² to² tyu² 'ino.

²⁸ Jmoonoo-o galicwii¹ 'in tsá² seein²¹ la caain²¹ Galilea Jesús.

Un'láai² Jesús 'yiaunsáa³ Simón

²⁹ Ga'woo²¹ Jesús 'e cwo¹ sinagoga do joon ngalíin¹ fu tya' Simón coon¹³ ruu²¹ Dîi³. Ngoo²¹ o Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ on. ³⁰ 'Yiaunsáa³ Simón do raan²¹ mo lîi¹ i tsa²¹² tyíi². Joon gasîi²¹ tsá² Jesús:

—Tsa¹²a 'ino.

³¹ Joon gangatyéin¹ 'in Jesús li raain¹ 'in tsatsaa¹³ do. Joon gason¹ on cwo²¹ o 'ido. Joon mo saa¹²a cwo²¹ o, tsifu joon gajaan¹ 'e lîi¹ 'ido. Joon garóon² on 'ido joon gacwo¹ o 'e dø¹ 'ido.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

³² Mo galiciin²¹ gi joon mo gayoin² ñi¹ joongi mi canuu²¹ xu joon gajajéi¹³ tsá² jileei²¹ tsatsaa¹³ li siin¹² Jesús. Joongi jajéi¹ tsá² jileei²¹ 'in taai² 'in 'lîi³ alma tya'a. ³³ La tøi² fúu²¹ gangatyéin¹ 'ooca'nú¹ li tyíin¹ Jesús. ³⁴ Fúu¹ mo 'in gaun'láai² Jesús. 'Láai² nii² jmoowúu¹ lîi¹ 'in tsá² do. Joongi fúu¹ mo 'in 'lîi³ ga'woo¹ i Jesús alma tya' tsá². Pe Jesús do jo gacwo¹ o faa²¹ 'in 'lîi³ do tsu ñi¹ 'ido 'iin 'i.

Jesús cwo¹ o júu³ tyú² li sii²¹ Galilea

³⁵ Coon²¹ jmîi²¹² jéi¹, nuu²¹ mogi jîin¹³ jo rø² mo jnáa¹ gi garóon² Jesús. Joongi gacwa'îi¹ 'e fúu²¹ do. Ngoo²¹ o tî¹ fúu²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ gi. Ngafee¹³ i Dios.

³⁶ Simón coon¹³ 'in catyaa² gi gangalíin² nga'nee¹³ i Jesús. ³⁷ Joon mo gatsee¹² i 'ido joon gajin² in:

—Jilee²¹ mo 'néei² 'nu.

³⁸ Pe 'ii-gi gañii¹:

—Moo²¹ o' li caain²¹ fúu²¹ li' tyan¹. Joongi do-o jon 'ná¹ cwóo³ oo júu³ tyú² tsu 'wii¹³ joon 'e gajúu³ uu —jin² Jesús sîi²¹ 'in tsá² do.

³⁹ Joon la joon gacwo¹ Jesús júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li tyu² to² Galilea. Tsi inuu cwo¹ tya' tsá² Israel gacwo¹ o júu³ tyú². Joongi ga'woo²¹ i jileei²¹ 'in 'lîi³ alma tya' tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ 'in lîi¹ jgoo²¹

⁴⁰ Gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nijgøi²¹ li siin¹² Jesús. Gajuu²¹ i 'wojnîi¹ tyani Jesús joon gajin² in:

—Lí² o' o un'láa² mo' o jna wana 'iin²¹² u'un.

⁴¹ Joon galifee¹ mo-tsi Jesús 'wii²¹² tya'a. Joon ganii¹³ o cwo²¹ o gasuu²¹ tya'a. Joon gajin² o:

—'Iin²¹² moo 'láa² mo' o. Cwo'láa² modu'u.

⁴² Mo gajin² in 'elo joon tsifu gajeen²¹ mo 'e jngø¹ i. Joon ga'láa² mo coonti. ⁴³ Tsifu ga'îi² Jesús júu³ pe li¹ ga'îi² júu³. Joon gajin² in:

⁴⁴ —Jo 'in fu¹³ u coonti jîin¹³ jaain²¹ pe cwo¹³ mo' o; cwo'eei¹³ du'u untsá² 'woo² o 'e ga'láa² mo' o. Joon cwo² o Dios la gatyú² Moisés to² wii¹³ 'e galitýu¹ mo' o.

⁴⁵ Pe tsifu joon ngai² 'in tsañuu¹ do ga'láa² 'wii²¹² jmo² o tsá² júu³ 'ee galí². 'Wii¹³ joon Jesús jo lí² gi 'ii²¹ jîin¹³ coon²¹ fúu²¹ la jø² tsá². Ngîi²¹ o la caain²¹ caluu li jo 'in tsá² seein²¹. Pe la caan²¹ mo jalíin² tsá² 'iin²¹² in jø² 'ii.

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'waa¹²¹ cwo²¹ o tîi²

2 Ningóo¹³ xu tún² mo ga'í² Jesús fúu²¹ Capernaum. Joon mo galiñii¹ tsá² tyíin¹ in coon²¹ inuu gali-caain²¹ tsá² fúui¹ lîi¹. Gacuii¹ tsá² jîin¹³ jo 'í² gi inuu. Jo 'í² gi tsá² 'ooca'nú¹. Joon Jesús gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. ³ La 'îi²¹² joon tyaliin¹ in tyúuin² tsañuu¹. Jée¹ i jaain²¹ tsá² sîtsuu¹³. Jo lí² gi nii¹² i cwo²¹ o tîi². ⁴ Pe jo lí² tyaliin¹ ca tî li siin¹² Jesús 'wii¹³ fúui¹ lîi¹ tsá² taai² inuu do. Joon ganáa¹ coon²¹ too²¹ li 'yu' 'nú¹. Náa¹ a 'yu' li tyíin¹ Jesús. Joon li ganáa¹ do-o, joon gaxiia²¹ 'in tsat-saa¹³ do tsíin² ni tyí¹. ⁵ Mo gani² Jesús 'e jo¹ o lîi² 'in tsá² tyúuin² do. Joon gajin² Jesús sîi²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Yuu²¹ tyiia, 'iin¹³ moo tsa² tyi¹.

⁶ Pe 'inlîi¹³ tifo² tya' ley 'in néei¹ do ga'í¹-tsi: ⁷ “'Ee li 'e faa²¹ 'in tsañuu¹ lo la no? Júu³ 'laa²¹ tya' Dios faa²¹ 'ino. Jîin¹³ jaain²¹ jo lí² 'iin² tsa² tya' tsá². Jîin¹³ 'ña'a Dios lí² 'iin² tsa² tya' tsá²”. ⁸ Ñi¹ Jesús 'ee 'í¹-tsi 'in tifo² joon gajin² in:

—¿'Ee li 'í¹-oo' la no? ⁹ ¿Noo 'e jo taai²¹ gi fúu²¹² uu 'in tsatsaa¹³ no: “'Íin¹³ moo tsa² tyi¹”, si fúu²¹² uu 'ee; “Ráan² un no, saa¹³ tyi¹ raan¹ un ni no joon ngi² no?”

¹⁰ Pe joon cwolini² ii' 'e jna-a 'in Ruu²¹ na Tsá² mo taan¹ na fu juncwii²¹ lii²¹ oo 'í¹³ na tsa² tya' tsá².

Ñii² duu' 'elo —jin² Jesús sîi²¹ tifo² do.

Joon gajin² Jesús sîi²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

¹¹ —'Nu- u fúu²¹² uu, ráan² un no, saa¹³ tyi¹ raan¹ un no, joon cwee¹² fu tyi¹.

¹² Tsifu joon 'in tsatsaa¹³ garóon² on 'a li raain¹ do. Joon saa¹² a tyi¹ tya'a do joon gacwo'îi¹ la jø² jileei²¹ 'in taai² do. 'Wii¹³ joon jilee²¹ mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo¹ o 'maai¹³ Dios joon gajin² in:

—Jîin¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo nee²¹ e' 'e la no.

Tø¹ Jesús Leví

¹³ Mi la çiin²¹ tún¹ ngóo¹ Jesús tî¹ tyíia¹ do. Joon jileei²¹ tsá² ngalíin² li siin¹² in. 'E¹² e Jesús 'ido. ¹⁴ La 'îi²¹² mo ngîi¹ Jesús do ganíi² in Leví jóon¹ Alfeo. Leví do coon²¹ 'laa¹³ li çí¹ tsá² 'laa¹³. Joon gajin² Jesús sîi²¹ 'ido:

—Moo²¹ o' coon¹³ jna.

Joon garóon² Leví fu li tyíin¹ in joon ngoo²¹ o coon¹³ on. Joon lîi¹ fúui¹ 'in coon²¹ 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsa² ngaliin¹ coon¹³ on.

¹⁵ Joon gatø¹ Leví Jesús ngaa¹² in coon¹³ 'ido fu tya'a. Joon fúu¹ mo 'in cón² 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsa² tyaliin¹ li néei¹ Jesús. Caa²¹ mo néei¹ coon¹³ Jesús joon coon¹³ tsá² tya'a. ¹⁶ Gani² tifo² tya' ley coon¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos 'e néei¹ gø¹² ø¹ 'uun²¹ un jilee²¹ mo coon¹³ Jesús. Joon gajin² in sîi²¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Jesús do:

—¿Ee li' tyiin¹ tifo² tyii' gø² 'uun²¹un coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaa² tyi¹?

¹⁷ Mo ganúu²un Jesús 'elo joon gajin²in:

—Jileei²¹ 'in tyú¹ jo 'nee¹ timí¹ tya¹ 'i. Pe jileei²¹ 'in tsaa¹³ 'ii 'nee¹ timí¹ tya¹. Jo goo²¹² jna wa'a tø¹³øø 'in tyú¹, gagoo²¹²oo wa'a tø¹³øø 'in 'oo² tsaa² —jin² Jesús.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya¹ 'e gø² tsá² tyiiañi¹

¹⁸ Mo líi¹³ gajmaa¹ tsá² tya¹ Wó³ taa²¹ tyani Dios joon jo gagøø²¹ø. Coon²¹ 'naa¹³ mo jmaa¹ la joon coon¹³ tsá² fariseos 'inlíi¹³ tsá² ngaliin¹ li siin¹² Jesús. Joon gajin² 'in tsá² do sii²¹ Jesús:

—Jmoo¹o tsá² tya¹ Wó³ coon¹³ fariseos taa²¹ tyani Dios. Jo gøø²¹ø. ¿Ee li jo jmoo¹o tsá² tyi'nø-gi la no?

¹⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—Mo tsalín² tsá² coon²¹ li cui² cwoo²¹ tsá² 'e gó jmoo¹o wa'a jo gø² mo gø² 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do. Jo lí² wa'a jo gø²ø. ²⁰ Pe coon²¹ jmí²¹² jéi¹ 'e jo taain²¹²gi 'in tsá² cui² cwoo²¹ do joon lí² jmáa¹ tsá² taa²¹ tyani Dios joon jo dø¹ø.

²¹ Jiin¹³ jaain²¹ jo toon¹ 'mí² siin¹³ coon¹³ ca 'no¹³ 'mí² 'mí². Wa'a jmoo¹o tsá² la joon mo tsø² 'e 'no¹³ 'mí² 'mí² do joon ilifee¹gi 'e 'gí²¹ do. ²² Joongi jiin¹³ jaain²¹ jo tyii²¹a jmí³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai². Wana jmoo¹o tsá² la joon, joon mo 'ya² jmí³ móo¹ do joon idyii¹ 'e loo²¹ tsáai² do. 'Láa²mo jmí³ móo¹ itsa¹ñi¹. Joongi tsa¹ñi¹ 'e loo²¹ do. 'Wii¹³ joon tyiia²¹ tsá² jmí³ móo¹ do tsi loo²¹ 'mí² —jin² Jesús.

Cuun¹ tsá² tya'a mí³ trigo mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

²³ Coon²¹ jmí²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaliin¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a jee²¹² coon²¹ li injná² trigo. Pe 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² cuun¹un mí³ trigo la 'ii²¹² gangí¹i. ²⁴ Joon gajin² tsá² fariseos sii²¹ Jesús:

—Jøø², ¿ee li' jmoo¹o tsá² tyi'i la no? Jo tñi² jmáa¹ to² mo jmí²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

²⁵ Pe 'i-gi gajin²in:

—'Naa¹-a, ñii²oo' la li 'e gajmaa¹ 'lii²¹² David. David do coon¹³ tsá² tya'a gauntyéen²in jmí²¹² joon gat-saun¹aa². Jaain²¹ tsá² sii Abiatar tyø²u to² tya' jileei²¹ untsá² yia¹³ joon. Joon David ga'ii²¹ tsi inøø tya' Dios. Joon gagøø²¹ø 'e 'iñi¹ nicwaa¹³ do. Pe jiin¹³ untsá² tñi² dø¹ø 'e 'iñi¹ do. Joongi gacwo² David 'e 'iñi¹ do ca 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on do.

²⁷ 'Gajmaa¹ Dios jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². 'E jmí²¹² do gajmaa¹ Dios 'e uncoon¹³ on tsá² jon'on gajmee¹ Dios tsá² wa'a 'e uncoon¹³ on 'e jmí²¹² do. ²⁸ Wii¹³ joon 'in Ruu²¹na Tsá² lí²-i tyø² to² tya' jmí²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² —jin² Jesús.

Jaain²¹ tsá² tuu²¹ cwoo²¹o

3 Ga'ii²¹ tún¹ Jesús 'e cwo¹ tya' tsá² Israel. Mo gatyia²¹ do joon tyiin¹ jaain²¹ tsá² 'in tuu²¹ cwoo²¹.

² Joon gacón² tsá² fariseos cwáain¹ wana un'láa² Jesús 'ii mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'e ilí² xia¹la 'inñi¹ Jesús. ³ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² tuu²¹ cwoo²¹o do:

—Ráan²un no; jmaa² siin¹²u'un tún² tsa¹ lo.

⁴ Joon gaunngii¹ Jesús 'in tsá² catyaa² do:

—¿Ee tñi²na' jmoo²¹o' mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², 'e tyú² si' 'e gó² 'ee? ¿Ti lí² un'láa²na' tsá² si' 'e jngaa¹²na' tsá² 'ee? —gajin² Jesús.

Pe 'in catyaa² do lagoon gajaan¹ tii². ⁵ Joon gajøøi² Jesús 'in néi¹ do. Nii²¹-tsi Jesús tya'a. Joon fa¹í líi² 'wii¹³ jo 'iin²¹²in 'ido øøi²¹-tsi. Joon gasii²¹ Jesús 'in tsatsaa¹³ do:

—Nii¹³ cwoo¹o no.

Joon ganii¹²in 'ido cwoo²¹o. Joon ga'lóo² cwoo²¹o coonti. ⁶ Joon ga'woo²¹mo jileei²¹ tsá² fariseos joon gasí² coon¹³ tsá² tya' Herodes xiiala ilí² jngaa¹²mo Jesús.

Fúui¹ tsá² téein² li' ti' tyiia¹ do

⁷ Joon gangaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a ti' tyiia¹. Joon líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Galilea ngaliin² caluu Jesús. ⁸ Mo galiñi¹ tsá² jilaa²¹ 'e jmoo¹o Jesús líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Judea ngaliin² ngajøøi² Jesús. Joongi jalíin² tsá² seein²¹ Jerusalén coon¹³ tsá² seein²¹ Idumea, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ li' ngoo¹³ jmí²¹ Jordán jalíin². Joon jalíin² tsá² ca tñ² li tyø² to² fuu²¹ Tiro coon¹³ 'in jalíin² ca tñ² li tyø² to² fuu²¹ Sidón. Jileei²¹ tsá² lo ngaliin² ngajøøi² Jesús. ⁹ 'Wii¹³ fúui¹ líi¹ tsá² seein²¹ joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Tyaa²aa' tyú² coon²¹ barco joon jo lí² 'la²a 'in tsá² fúui¹ líi¹ no.

¹⁰ Líi¹ fúui¹ tsá² nigaun'láai² Jesús. Joon jilee²¹mo tsatsaa¹³ lee¹² ruu²¹ 'iin²¹²in soon²¹ tya' Jesús. ¹¹ Joon mo ní² jileei²¹ tsá² 'in taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a joon gasii²¹ 'wojni¹ tyani Jesús joon ga'oo¹o jin²in:

—Jóon¹ Dios 'nø.

¹² Pe Jesús tyø² to² sii²¹ 'ido:

—Jo fó³oo' coonti 'iin jna.

Jesús tyii¹³in ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹³ Mo gangayui¹³ joon gasóo²o Jesús coon²¹ moo²¹. Joon gatø¹ Jesús jiin¹³ 'in 'iin²¹²in. Joon ngaliin² 'in tsá² do li siin¹²in. ¹⁴ Joon gajmaa¹ Jesús coon²¹ poo²¹² ti dyatuuin¹. 'Ti ingi¹ coon¹³on. Joongi sii¹in 'ido tsacwoo¹ júu³ tyø² tya' Dios. ¹⁵ Joon gatyø² Jesús to² 'e un'láai² tsatsaa¹³ joongi 'wooi²¹ jileei²¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². ¹⁶ 'In lo-o jee²¹² 'in dyatuuin¹ do: Simón, 'in sii²¹o jon Tø³. ¹⁷ Jacobo coon¹³ ruu²¹i Wó³, 'in jóon¹ Zebedeo. Jacobo coon¹³ Wó³ do gaunsii²¹ Boanerges. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e taain¹ sii²¹ 'Óon² Cwaa¹ñá³ 'wii¹³ tsifu li'nii²¹-tsi. ¹⁸ 'In catyaa² do sii²¹ Dñi³, Lii²¹², Bartolomé, Untøø², Tomóo¹³, Jacobo jóon¹ Alfeo, Tadeo, Simóoi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas, ¹⁹ coon¹³ Judas Iscariote 'in gajaan¹³ Jesús mo galicñin²¹gi.

Cwo¹ tsá² tsaa² Jesús 'e 'yui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

Mo galicñin²¹ joon ga'ii²¹ Jesús coon²¹ tsi inøø coon¹³ tsá² tya'a. ²⁰ Joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi¹ jiin¹³ jo jøø²¹ dø¹ø. ²¹ Mo galiñi¹ ruu²¹i Jesús joon jin²in 'e

nicaa²¹² mo Jesús. Joon gajalín² 'iin²¹² in tøø¹ tyit-saa²¹ mo 'ido.

²² Joongi 'in tifo² tya' ley 'in jalín² tì' Jerusalén gajin² in:

—Beelzebú 'yuui² alma tya' 'ino. 'Wii¹³ joon lí²-i 'woo² 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá² —gajin² 'in tsá² do. (Beelzebú sii²¹ 'in 'líi¹³ 'in tyú² to² tya' 'in 'líi¹³ catyaa².)

²³ Joon gatø¹ Jesús 'in tifo² tya' ley do. Joon ga'e² 'ido coon¹³ coon²¹ cwáain¹ do jin² in:

—¿Xiiala li Satanás tyíi¹ 'in 'ña'a? ²⁴ Wana jee²¹² gobier-no tya' tsá² téein¹ la 'oo²¹ 'ii, 'e gobierno do jo itaa²¹ a. ²⁵ Wana la 'oo²¹ tsá² inuú tya' tsá² tñi¹ pe 'in tsá² inuú do jo itaa²¹ a. ²⁶ Joon wana 'in 'líi¹³ 'in tyú² Beelzebú to' jmoo¹ o 'nii²¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii joon jo itaa²¹ a. Jéel¹ gixuú 'ii-o ityéé¹ mo coonti.

²⁷ Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'ii²¹ coon²¹ li tyíin¹ jaain²¹ tsañuú¹ gøø¹³ wana jo jéel¹ gí 'ñuui² tsá² 'ii. Pe wana jéel¹ gí 'ñuui² tsá² 'ii joon lí²-i 'woo² tsá² jilaa²¹ 'e 'oo¹ o.

²⁸ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa'. Jileei²¹ tsá² 'in 'oo¹ o tsaa² lí²-i 'íin² in Dios tsaa² tya' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e faa²¹ a. ²⁹ Pe jileei²¹ 'in faa²¹ a 'e gó² tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coonti jo 'ín² Dios tsaa² tya' 'i. Tsaa² tya'a taa²¹ a coon²¹ tøø² mo.

³⁰ La joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido 'wii¹³ gajin² in tsá² do 'e 'ii-o 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a.

Sáa³ a coon¹³ ruu²¹ i Jesús jalín²

³¹ Mo licíin²¹ gí joon gatyalín² sáa³ Jesús coon¹³ ruu²¹ i. Joon gajaan¹ an caluu. Joon gatø¹ Jesús.

³² Jileei²¹ 'in néei¹ co' li tyíin¹ Jesús gajin² in:

—Saa² a coon¹³ ruu²¹ u no-o natéein² ca'nú¹ 'naa¹ i 'nø.

³³ Pe joon Jesús gajin² in sii²¹ 'ido:

—¿'Iin sáa³ aa joon 'iin ruu²¹ na?

³⁴ Joon gajøø² Jesús la 'ui. Jøø² mo jilee²¹ mo 'in néei¹ coon¹³ on joon gajin² in:

—Jileei²¹ 'in néei¹ coon¹³ jna lo 'ii sáa³ aa joongi 'ii ruu²¹ na. ³⁵ Tsø la jaain²¹ 'in jmoo¹ o la to² tyú² Dios 'ii ruu²¹ na joongi 'ii sáa³ aa —jin² Jesús.

Cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ jún²

4 Coongi tún¹ ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e² e tsá² júu³ tyú² 'a tì' tyíia¹ do. Liíi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹. 'Wii¹³ joon ga'lí² Jesús tsi coon²¹ barco 'íi¹ ni jmíi²¹ joon do-o gacwoo²¹. Pe jilee²¹ mo tsá² gajaan¹ tì' jmíi²¹ do.

² Gasíi²¹ Jesús 'in tsá² do 'láai² cwáain¹. Joon mo 'e² Jesús 'in tsá² do joon gajin² in:

³ —'Nøø² duu' 'elo. Lawa jaain²¹ tsá² 'in ngó¹ gangajñi¹ trigo. ⁴ Mo gadya² xuú 'e trigo do joon gaxuú²¹ xuú mi¹³ trigo do tì' fu¹. Joon tsifu gatyalín² ton¹ joon gagøø²¹ o 'edo. ⁵ 'Elíi¹³ gí mi¹³ do gaxuú²¹ jee²¹² cuun²¹² li jo 'e cwoo¹³ náa¹ 'láai². Joon 'e trigo do tsifu ga'yíia²¹ 'wii¹³ jo 'láai² cwoo¹³ náa¹ li gaxuú²¹ do. ⁶ Joon mo ga'yeei²¹ ñi¹ galifin¹³ 'in 'wii¹³ jo jmoo³ 'láai² sá². Joon galityuú²¹. ⁷ 'Elíi¹³ gí mi¹³ gaxuú²¹ jee²¹² 'motóon¹. Pe 'motóon¹ do jmoonogi gacwaain²¹. Joon galipii¹³ 'e trigo do. La do-o jon jo lí² cwo¹ mi¹³ tya'a. ⁸ Joon 'elíi¹³ gí mi¹³ gaxuú²¹

jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³. Joon mo ga'yíia¹ joon gacwáan¹ mo tyú². Tsifu gacwo¹ mi¹³ tya'a. 'Elíi¹³ mi¹³ do gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. 'Elíi¹³ gí gacwo¹ sesente mi¹³. 'Elíi¹³ gí ca cíein¹³ mi¹³ gacwo¹ 'e trigo do.

⁹ Joongi jin² Jesús:

—Wana sá² loocwoo¹ 'oo', nøø² duu'.

'Ee to² 'ín³ 'e cwáain¹ do

¹⁰ Mo ngayuui¹³ joon gatuui¹ Jesús yaai. Jiin¹³ 'in téein² gí co' li siin¹² in joongi jin¹³ dyatuun² tsá² tya'o gajaan¹ gí coon¹³ on. Joon gaunngíi¹ 'ii:

—¿'Ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ gatyaa²¹ a do?

¹¹ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—Ca jiin¹³ 'naa' nigacwoo¹ o Dios 'e 'øøi²¹-'oo' júu³ 'uui²¹ tya'a tya' xiiala tyú² Dios to² tsá². Pe jileei²¹ 'in catyaa² do jmaai¹³ coon¹³ cwáan¹ mo nuu¹ un. ¹² Lí²-i jøø² 'ido pe jo ñi¹-i 'ee jnéei². Nuú¹ o pe jo 'øøi²¹-tsi. Pe wana tsáai¹-tsi 'e jnéei² joongi 'øøi²¹-tsi 'ee nuu¹ un fowa'a niunsi² mo 'e 'í¹-tsi joongi fowa'a 'ín² mo Dios tsaa² tya'a.

Jesús faa²¹ a xiiala 'øøi²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsá² jna² trigo do

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—¿Xiagila 'øøi²¹-'oo' 'e cwáain¹ catyíia² do wa jo 'øøi²¹-'oo' 'e cwáain¹ lo? ¹⁴ 'Iin gajñi¹ jún² trigo do líi¹ lawa'a 'in tsá² 'in 'e' júu³ tyú². ¹⁵ Joon 'inlíi¹³ tsá² líi¹ la li 'e jún² trigo 'e gatoo²¹ co' fu¹. Nuú¹ o júu³ tyú² pe mo galicíin²¹ 'a ganúu² un do joon jø² Satanás tyíi²¹ tún¹ 'e júu³ tyú² do 'e nataa¹³ alma tya' tsá². ¹⁶ 'Inlíi¹³ gí líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² cuun²¹². Nuú¹ o 'ido júu³ tyú² joon 'ii²¹ mo røø²¹. ¹⁷ Pe jo gatoo¹³ jmoo³ 'láai² joon jo taa²¹ a. Ce tsifu 'e gatoo¹³ fa¹³ tya'a si 'e 'in 'eei¹ 'ii 'wii¹³ núu² un júu³ tyú² joon tæ² o júu³ tyú². Jo seein¹ tá². ¹⁸ 'Inlíi¹³ gí líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² 'motóon¹. Nuú¹ o 'ido júu³ tyú². ¹⁹ Pe líi¹ 'í¹-tsi jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹. 'í¹-tsi 'e lisá² cuu², joon cuu² do coon²¹ 'ii tóo². Joon 'iin²¹² in jilaa²¹ 'e catyíia². Jilaa²¹ 'elo lí¹ 'í¹-tsi tsá² jiin¹³ jo jøøi² gí wa'a 'í¹-tsi júu³ tyú². Joon jo nøø¹³ gí. ²⁰ Pe 'inlíi¹³ gí núu² o joon 'ii²¹ mo júu³ tya' Dios. Joon jmaa¹ o la to² tyú² Dios. 'Ii líi¹ la li jún² 'e gangajna² li cwoo¹³ 'oo¹³. 'Inlíi¹³ líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. 'Inlíi¹³ gí líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ sesenta mi¹³ si la li 'e gacwo¹ cíein¹³ mi¹³ do 'ee.

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

²¹ Joon gajin² o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ¿tì sii²¹ tsi cajóoi¹³ si nø' coo¹ mó² 'ee? Jo jmoo¹ o tsá² la joon. Li yuú 'í² tsá² jí² coo²¹ do joon coon¹³ la joon jnéé² mo tsá². ²² Jilaa²¹ 'e s'í² mo² nano 'ná¹-a jnéé² mi licíin²¹ gí. Joon jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uui²¹ ilisá² wa'a jo liñi¹ tsá². ²³ Wana sá² loocwoo¹ 'oo', nøø² duu'.

²⁴ Joongi jin² Jesús:

—Tyán² duu' cwáain¹ jilaa²¹ 'e nuu² uun'. Jileei²¹ 'in núu² unxuú, xuú jon i'øøi²¹-tsi. Pe jileei²¹ 'in núu² un coon²¹ ce tún² joon tyú²-øøi²¹-tsi. ²⁵ Joongi jileei²¹ 'in

tyú² 'øøi²¹-tsi joon i'øøi²¹gi-tsi. Pe jileei²¹ 'in xø
'øøi²¹-tsi joon 'iin²mo-tsi jiin¹³ 'e xø 'øøi²¹-tsi do.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² 'e cwaain²¹

²⁶ Faa³¹gi Jesús jin²in:

—La tyú² Dios to² la joon lǐ¹ mo jaain²¹ tsañu¹
gajni¹ jún² ni 'wó². ²⁷ Mi ngayuu¹³ joon tsacwuu²¹ mo.
Mi li cǐin²¹xø tún² joon rón²o. Joon 'lǎa²mo jmǐ¹
coon¹³ 'woo¹ gangǐi¹³. 'A jún² do nii¹³i joon cwaain²¹
pe jo ñi¹ tsá² xiiala cwaain²¹. ²⁸ Coon¹³ 'ña'a cwoo¹³ do
cwaain²¹ do. Nifu 'yeei²¹ mo¹² tya' joongi tóon¹ tya'a
joongi tsatoo¹³ mǐ³ tya'a. ²⁹ Mo naróo² mǐ³ tya'a joon
tsatyuu²¹ tsá², tsatyian¹ tsá² tsø gatǐ² tiempo 'e ga-
roo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² mostaza

³⁰ Joon gajin¹ Jesús:

—'E júu³ lo li la li 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'. ³¹ Lawa
coon²¹ mǐ³ jún² tya' mostaza 'e ñí² tsá² ni 'wó². 'E joon
jún² 'e pii³gi la jee²¹² jilaa²¹ jún² 'e sá² ni cwoo¹³
juncwii²¹. ³² Pe mi ñí² tsá² joon cwaain²¹ coo¹³gi lagi ji-
laa²¹ 'oonuu²¹. Tsi³ cwáa¹ coo¹³ ca ton¹ 'in 'ǐi¹ lǐ' yø' lí²-i
cwa²¹ nø' 'iin³ tya'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹ Jesús tya' coon²¹ júu³ cwáain¹

³³ La joon ga'e² Jesús tsá² júu³ tyú² coon¹³ 'lǎai²
cwáain¹ la lǐ¹ 'elo. Ga'e² Jesús tsá² ca jiin¹³ ti lí² 'øøi²¹-tsi
tsá². ³⁴ Jiin¹³ coon¹³ jmaa¹³ cwáain¹ mo sǐ²¹i Jesús tsá².
Jo jmaa¹³ tsá² fúui¹ júu³ xiiala lǐ², jiin¹³ tsá² tya'o gaj-
ma² tsá² júu³ xiiala lǐ².

Jesús jmoo¹ 'e jon¹ tyí² coon¹³ 'e jnóo¹ jmǐ²¹

³⁵ Jmǐ²¹² joon mo ga'i² nø²¹ joon gasǐ²¹i Jesús tsá²
tya'a:

—Moo²¹o' lǐ' ngoo¹³ tyíia¹ no.

³⁶ Joon natáa¹ tsá² tya' Jesús tsi barco lǐ tyíin¹ Jesús.
Joon do-o gatiui²¹ jilee²¹ mo tsá² téein² tǐ' tyíia¹ do. Joon
ngaliin¹gixø barcos 'elǐi¹³ coon¹³on. ³⁷ Pe joon ga-
roon¹on coon²¹ tyí² tá² lǐi¹. Joon gajnáa¹ jmǐ²¹ ca tsi
barco do. La do-o garøøi¹ jmǐ²¹ tsi barco tya'a. ³⁸ Joon
raain¹ Jesús cwuu²¹i ca tǐ² tǐ'mǐ²xø. Joon gaunjnaa¹-tsi
tsá². Joon gajin²in gasǐ²¹i 'ii:

—ǐTifo² tyíi'! ǐTǐ jo cwáain¹ tyi' 'e júun²mo'?

³⁹ Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu¹³mo 'e tyí² do.
Joon gasǐ²¹i jmǐ²¹:

—Jo too²¹ mǐ¹³, catii².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyí² do. Jilaa²¹ ga'ǐ² tii². ⁴⁰ Joon
gasǐ²¹i Jesús tsá² tya'a:

—ǐ'Ee lǐ' goo²¹ 'lǐi²¹? ǐ'Ee lǐ' jo jai² lǐi²gi¹ Dios?

⁴¹ Jileei²¹ tsá² tya'a gafoo¹ lǐi¹ joon sǐ²¹i jee²¹² 'ii:

—ǐ'Iin-gǐ lo no? Jilaa²¹ tyí² joon jilaa²¹ jmǐ²¹ nø²¹ ǐn
to² tyú² 'ino.

Tsá² Gadara 'in 'yuui² 'in 'lǐi¹³ alma tya'a

5 Mo gatyaliin² lǐ' ngoo¹³ tyíia¹ cataain²¹ do lǐ
seen²¹ tsá² Gadara. ² Mo gacwo¹³ Jesús tsi barco
do joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'lǐi¹³ alma tya'a.
Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lǐi²¹² cwo¹³ 'i 'in tsá² do. ³ Tsø jee²¹² 'aan¹
tya' 'lǐi²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí²
'ñúu¹. Jon'on coon¹³ ñí³ lí² 'ñúu¹. ⁴ Lǐi¹ 'lǎai² naa¹³ ni-
ga'ñúu¹ tsá² 'ii coon¹³ ñí³. Ni'ñúu² tsá² tǐ² cwoo²¹ pe
joon tsifu 'gǐ¹o 'e 'ñúu¹ cwoo²¹. Joon jmoo¹o 'no³ 'e
'ñúu¹ tǐ². Jo 'e lí² 'woo¹-tsi. ⁵ Lǐ' jmǐ¹ tiin¹³ lǐ' 'woo¹ ngǐ¹
la caain²¹ moo²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lǐi²¹²
'oo¹o taa²¹ lǐi¹. Joongi tyuu¹²i 'ña'a cuun²¹². ⁶ Pe joon
wíin²gi mo ganí² Jesús. Joon tsifu cwiin¹ ngoo¹o
ngasii¹ 'i 'wojnǐ¹ tyani Jesús.

⁷ Mi yuui¹³ joon gajin² Jesús sǐ²¹i 'in 'lǐi¹³ 'yuui² alma
tya'a:

—Tíui¹ 'in tsañu¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² lǐi¹ 'in 'lǐi¹³ do 'in 'yuui² alma tya' 'in
tsañu¹ do jin²in:

—ǐ'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon¹³ 'nø? Jóon¹ Dios 'in tyíin¹
ñø'fú² 'nø. Mǐ³ tyani'i tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

⁹ Joon gaunngǐ¹ Jesús 'ii:

—ǐXiiala sii²¹ 'nø?

Joon gañii¹ 'in 'lǐi¹³ do:

—Legión sii²¹ jna'a 'wii¹³ lǐi¹ fúu²u'u saan²¹ a'an joon
sii²¹ jna'a la joon.

¹⁰ Lǐi¹ gamǐ¹ 'in 'lǐi¹³ do tyani Jesús 'a jo 'øøi¹ 'ido 'ii.
¹¹ Joon lǐi¹ fúui¹ ñí¹ taain²¹² gøø²¹ coon²¹ tsa¹² moo¹²¹
do. ¹² Joon 'in 'lǐi¹³ do gasǐ²¹i Jesús jin²in:

—Siin¹ jna'a fu lǐ taain²¹² ñí³ do. Cwo²¹o júu³ wa'a
tsatoo²o alma tya' ñí¹ do.

¹³ Joon gacwoo¹ Jesús 'ii júu³. Tsifu gacwo¹³ 'in 'lǐi¹³
taai² alma tya' 'in tsañu¹ do joon gangataa²i alma tya'
ñí¹ do. Taain²¹² jiin¹³ tún² mil ñí¹ 'a tsa¹² moo¹²¹ do.
Gacwiin¹ 'in 'in ñí¹ do gaxuu²¹ yaai tyisi² joon gaxuu²¹
fu tsi tyíia¹ do. Joon gajgoo¹²¹o jmǐ²¹.

¹⁴ 'In taain²¹² 'aai²¹ ñí¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongi
ngaliin¹ la caain²¹ lǐ taain²¹² tsá². Ngajmaa¹³ tsá² júu³
'ee-gǐ lǐi¹ ñí³ tya'a. Joon gangaliin² tsá² ngajøø² 'ee
galǐ². ¹⁵ Joon gatyaliin² tsá² fúui¹ lǐ siin¹² Jesús. Joon
ganí² 'in tsañu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lǐi¹³ alma tya'a do.
Joon nityíin¹ in tyi²i sǐin¹³ røø²¹ jo caai²¹²gi. Ni'lǎa²mo.
Joon lǐi¹ gafoo¹ 'in tsá² tyaliin² do. ¹⁶ Joon jileei²¹ tsá²
'in niganí² 'ee galǐ² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyaliin² do xi-
iala galǐi¹ 'in tsañu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lǐi¹³ alma
tya'a. Tyaa¹o júu³ jon la lǐ² 'e gangangǐ¹ 'in ñí¹ do.
¹⁷ Joon gamǐ¹ tsá² fúui¹ lǐi¹ do tyani Jesús wa'a cwo¹³ 'i
'ido fuu²¹ goo¹o.

¹⁸ Ga'ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yu-
ui² 'in 'lǐi¹³ alma tya'a gasǐ²¹i Jesús wa'a tsaliin² coon¹³
'ido. ¹⁹ Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin²in sǐ²¹i 'ido:
—Cwei² fu tyi'i. Cwojmaa¹³du' júu³ ruu²¹u 'e fee¹
lǐi¹ 'e nigajmaa¹ Dios 'wii¹³ tyi'i. Joongi lǐi¹ nagal-
ifeei¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i.

²⁰ Joon gangaa¹³mo 'in tsañu¹ do. Joon ga'láa²
'wii²¹² jmo²o tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa¹³ Decápolis.

Gajmaa¹a júu³ 'e fee¹ lili¹ 'e nigajmaa¹a Jesús 'wii¹³ 'ii. Joon jilee²¹mo tsá² tsa'goo¹-tsi lili¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon¹³ 'in tсамí² 'in gason¹ sñin³ Jesús

²¹ Gatyia²¹ Jesús li ngoo¹³ tyíia¹ li cataain²¹ do. Joon gatyaliin² tsá² fúui¹ lili¹ li siin¹²in. Joon ti¹ tyíia¹ do-o gajaan¹. ²² Joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in tyu² to² cwo¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo gani²i Jairo Jesús joon gatyíia² 'wii²¹² tñi² Jesús. ²³ Joon gami²i tyani Jesús jin¹²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsamí² tyíia. Jmaa² feei¹-o'o 'wii²¹² tyíia. Ní²in; nitaan¹²an cwo¹o tya'a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹mo.

²⁴ Joon gangóo¹ Jesús coon¹³ 'in tsañuu¹ do. Pe lli¹ fúui¹ tsá² ngaliin² coon¹³on. Joon lili¹ cuu¹³ li ngóo¹ do. ²⁵ Joon jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do ningóo¹ jaain²¹ tsamí² tsa¹³. Ningóo¹ jiiin¹³ dyatun¹ jiiin²¹ 'e tooin²¹ jmi¹. ²⁶ Nigani²¹ wúu¹ lili¹ 'a lí² m² tya'a. Joon na'iin² jilaa²¹ 'e 'oo¹xu pe jo mo gajaan¹ 'e lli¹ 'ido coonti, xu li 'e ngafuu¹gi. ²⁷ Mo ganúu²un 'in tсамí² do jilaa²¹ 'e jmoo¹o Jesús ga'i¹-tsi: "Wana gason¹oon sñin³ 'ino joon i'láa²mo." Joon gangatyéen¹in li caluu Jesús joon gason¹on sñin³ 'ido. ²⁹ Mo gason¹on sñin³ Jesús tsifu gajaan¹ 'e tooin²¹ jmi¹ do. Joon galili³i 'e ga'láa²mo coonti. ³⁰ Joon mo galili³i Jesús 'a naga'láa²mo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya'a joon gajó² lí² caluu jee²¹² tsá² fúui¹ do. Joon gaunngi¹i:

—¿'Iin gason¹ sin¹³ñin?

³¹ Joon gajin² tsá² tya'a sñi²¹i 'ii:

—Moo²¹o'o lili¹ 'la² tsá² tyi¹ xiiala lí² unngi¹u'un: "¿'Iin gason¹ sin¹³ñin?"

³² Pe jó² Jesús la cataain²¹ caai²¹ 'iin²¹²in 'in gason¹ sñin³ do. ³³ Joon 'in tсамí² do jlee¹ 'e joongi 'goo²¹o lili¹ ñi¹o 'ee 'e galí² do. Joon ngoo²¹o li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹i 'wojni¹i tyani 'ido. Gajin²o la ja²mo ce jilaa²¹ 'e galí². ³⁴ Joon gajin² Jesús sñi²¹i 'in tсамí² do:

—Yuu²¹ tyíia, ga'láa²mo'o 'wii¹³ jo¹o lli²u. Cwei² júu³ ró². 'Láa²mo'o coonti jmoowúu¹ lli¹u'u.

³⁵ Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gatyaliin² tsá². Jalíin² tya' 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gajin² 'in tsá² tyalíin² do sñi²¹i jmi¹ 'in xuui²¹² tsa¹³ do:

—Najúun²mo yuu²¹ tyi¹. Jo untyíi²in-gi¹ 'in tifo² no.

³⁶ Pe Jesús, mo ganúu²un 'e faa²¹ 'in tsá² tyalíin² do joon gajin² Jesús sñi²¹i 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do:

—Jo foo¹³o, jiiin¹³ jo¹o cwolli²naa'.

³⁷ Joon jo 'in cwo¹gi Jesús tsaliin² coon¹³on, jiiin¹³ Tí³, coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹i Jacobo. ³⁸ Joon mo gatyaliin² tya' 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do joon gani²in Jesús tsá² fúui¹ lili¹. In ci² to² mii¹³ lili¹. ³⁹ Joon ga'i²i Jesús joon jin¹²in:

—¿'Ee li¹ to² li¹ mii¹³? ¿'Ee li¹ci² li¹? Jo mo júuin² 'in xuui²¹² no li¹ cwuu²¹mo 'ino.

⁴⁰ Pe 'in tsá² do gaungó¹mo Jesús. Joon ga'woo²¹ Jesús tsá² ce jilee²¹mo. Joon gató¹ jiiin¹³ jmi¹ coon¹³ sáa³ xuui²¹² tsa¹³ do, joongi fiin¹³ coon¹³ 'in ngaliin¹ coon¹³on do. Joon ga'i²i la raain¹ 'in xuui²¹² do. ⁴¹ Gason¹ Jesús cwo²¹ 'ido joon gajin²in sñi²¹i xuui²¹² do coon¹³ jmi¹ tya'a:

—Talita cumi. ('E 'ó¹tsi tsá² jin¹²in: 'Nú fuu²¹²uu mi², ráan²un no.)

⁴² Tsifu joon garóon²on 'in xuui²¹² tsamí² do. Joon gangi¹o. Joon dyatun¹ jiiin²gi ngóo¹o. Jilee²¹ tsá² do ganga'goo²¹-tsi. ⁴³ Pe joon ga'i² Jesús júu³ sñi²¹i 'in tsá² taai² tsi inuu do:

—Jo 'iin fu²uu' ce jiiin¹³ jaain²¹.

Joon gatyu² to² wa'a dó¹ 'in xuui²¹² tsamí² 'in naji-in¹ do.

Mo ngóo¹on Jesús fu Nazaret

6 Mo ngayuui¹³ gaun'láai² Jesús 'in xuui²¹² tsamí² tsa¹³ do joon gangaliin¹mo fu goo¹o Nazaret coon¹³ tsá² tya'a. ² Mo tñi² jmi²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e¹² tsá² júu³ tyú² tsi inuu cwo¹ sinagoga si² do. Joon fúu¹mo 'in núu²un 'e faa²¹ 'ido. Joon lli¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jiiin¹² 'in tsagoo¹o do:

—¿Xiiala galití²i 'in tsañuu¹ no 'e faa²¹ no? ¿'Ee júu³ lo 'e 'ino? ¿Xiiala jmoo¹o jilaa²¹ milagro lo? ³ 'In tsañuu¹ lo jaain²¹ tñi² 'ii. Jóon¹ María, joon ruu²¹mo Jacobo coon¹³ Sé³ coon¹³ Judas coon¹³ Simóoi¹³. Joongi ruu²¹i tsamí² seen²¹mo jee²¹² jna¹ lo.

La joon gajin² tsá² Nazaret 'wii¹³ joon jo jo¹ lli²i Jesús. ⁴ Pe joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Jilee²¹mo jmoo¹o nuu¹³un jaain²¹ tsá² 'in faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios pe tsagoo¹o coon¹³ ruu²¹i 'in seen²¹ inuu tya'a jo cón²on cwáain¹.

⁵ 'Wii¹³ jiiin¹³ coon²¹ milagro jo gajmaa¹ do. Xu tsá² gaun'láai². ⁶ Lli¹ ganga'goo²¹-tsi Jesús 'wii¹³ jo jo¹ galití² tsagoo¹o 'ii. Joon mo galicíin²¹gi gangó¹ Jesús ga'e² tsá² la caain²¹ fuu²¹ pi³ taa¹³ li tyan¹ Nazaret do. Joon ga'e² Jesús 'in tsá² do júu³ tyú².

Jesús sñi² ji dyatuuin¹ tsá² tya'a tsacwo¹ júu³ tyú²

⁷ Joon gató¹ Jesús jiiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹in 'ido ti¹ ngái¹. Joon gacwoo¹ júu³ 'e lí² woo¹² 'ido 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá². ⁸ Joon gatyu² to² wa'a jo 'e coon²¹ 'ido jiiin¹³ 'mo'u² soon²¹on. Jo lí² coon²¹ jiiin¹³ coon²¹ 'iñi¹ jon'gi tu'mi² jon'gi cuu² lí² coon²¹. ⁹ 'Ná¹ 'ó¹ mii²¹ saa¹³ joon tyi¹i coon²¹ 'mi²tyi² jon'on la tún². ¹⁰ Joongi gajin² Jesús sñi²¹i 'in tsá² tya'a do:

—Mi cwotaa²naa' coon²¹ inuu do-o jón²oo' ca mi 'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do. ¹¹ Wana jo 'iin²¹²in 'in tsá² do 'ii²¹ 'naa' xiialí¹ cwolli²naa' si jo núu²un tsá² júu³ tyii¹ 'ee joon cwo'woo²¹mo do. Joon xuu²uu¹ 'laa²¹ toon¹ tñi¹³ñi¹ lawa coon²¹ lí² 'e jmaa²aa' tya'a. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': mi ti 'e 'iin² fu juncwii²¹ iwúu¹ ní² tsá² seen²¹ Sodoma coon¹³ tsá² seen²¹ Gomorra. 'In tsá² fuu²¹ do-o jo ga'i²¹i júu³ tya' Dios mo ganúu²un. Pe wúu¹gi ini² tsá² 'in jo 'ii²¹ 'naa' li cwolli²naa' la coon²¹gi tsá² seen²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

¹² Joon ga'woo²¹mo 'in tsá² tya' Jesús do tsacwoo¹ júu³ tyú². Joon gajin²in sñi²¹i tsá² li gatyaliin² 'ido:

—'Ná¹ unsi²¹mo' 'e 'i¹-oo' —jin¹²in.

¹³ Joongi lli¹ fúui¹ 'in 'lii¹³ ga'woo¹i almas tya' tsá². Joon gasoon²¹on aceite tya' tsatsaa¹³ joon coon¹³ la joon ga'láa²mo.

Najúun²mo Wó³ saai²¹ tsá² jm̃²¹

¹⁴ Galitsáa¹mo-tsi r̃õ¹³ Herodes jilaa²¹ 'elo ts̃² jilee²¹mo tsá² niñi¹ 'e jmoo¹o Jesús. Pe jin²in tsá² 'e nigajiin¹in tún¹ Wó³ saai²¹ tsá² jm̃²¹, 'wii¹³ joon l̃ĩ¹ 'oo¹ Jesús milagro. 'i¹-tsi tsá² 'e Jesús jmoo¹o milagro coon¹³ júu³ tya¹ Wó³.

¹⁵ Pe seen²¹mo 'in gajin²in:

—Elías no.

'Inl̃ĩ¹³gi gajin²in:

—'In faa²¹a júu³ tyá² tya¹ Dios la l̃ĩ¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya¹ Dios cal̃ĩ 'ino.

¹⁶ Joon mo ganúu²un Herodes 'elo joon gajin²in:

—Wó³-o 'ino, joon jna-a gatỹ¹u to² wiin²¹ luu²¹u. Nigajiin¹o 'ino tún¹ —jin² Herodes.

¹⁷ Herodes do nigacáan¹in 'in tsam̃² sii²¹ Herodías. 'In Herodías lo l̃ĩ¹ 'oo²¹²o Lii²¹² ruui²¹ Herodes. Joon Wó³ do nigasĩ²¹ Herodes:

—Jo lí² caan²¹u'un 'oo²¹² ruu²¹u tsú seen²¹ mogi.

Joon 'wii¹³ joon gali'ee¹mo 'in tsam̃² do Wó³. Joon Herodes tỹ²u to² 'e tsa¹ Wó³ 'ññi³ 'wii¹³ Herodías. 'In²¹²in Herodías wa'a júun²in Wó³ pe jo cwo¹ r̃õ¹³ Herodes júu³ 'wii¹³ g̃õ²¹mo Wó³. Joon ñi¹ Herodes 'e Wó³ jaain²¹ tsañ̃¹ 'in tyú¹ joongi jaain²¹ tsá² 'in ñi¹ júu³ tya¹ Dios. Coon²¹o Herodes cwáain¹ coon¹³ ce tún² jilaa²¹ 'e faa²¹ Wó³ fiin¹³ jo tyú² 'õ²¹-tsi. ²¹ Joon gal̃² 'e gajmaa¹²a Herodes jm̃²¹ 'e tsín¹ jiin²¹in. Gacwoo¹o 'ee d̃² tsac̃õ¹³ tya'a coon¹³ 'in tỹ² to² 'láa² coon¹³ jilee²¹ tsá² tyiin² seen²¹ li sii²¹ Galilea do. Joon Herodías gatsaa²¹o xiia¹ la ijmáa¹a. ²² 'In jam̃² Herodías do ga¹ jee²¹² li néei¹ 'in tsá² g̃õ²¹ do. Joon gatséen¹in. Joon l̃ĩ¹ gat̃²-tsi Herodes coon¹³ 'in tsá² néei¹ g̃õ²¹ coon¹³ 'ido la gatseen¹ 'in sim̃² do. Joon gajin² r̃õ¹³ sii²¹ 'in sim̃² do:

—M̃² doñi'ee 'iin²¹²mo'o joon cwo¹³oo 'ñ.

²³ Joon ga'ee²¹ 'in r̃õ¹³ do tyani Dios 'e cwo¹o doñi'ee gam̃¹ 'in sim̃² do fiin¹³ ca coon²¹ tsa¹ 'a to² l̃ĩ¹ 'ido. ²⁴ Joon gacwo¹ 'in sim̃² do joon gasĩ²¹ sáa³a:

—¿'Ee m̃³ tya¹ 'ino?

Joon sáa³gi gajin²:

—Sii¹²'i cwocwoo¹ mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jm̃²¹.

²⁵ Joon tsifu ga¹ tún² 'in sim̃² do li tyiin¹ r̃õ¹³ joon ngasii¹² 'ido:

—La lo-o 'iin²¹²na: cwo²¹o coon²¹ wúun¹ 'ỹ mootyi² Wó³ saai²¹ tsá² jm̃²¹.

²⁶ Joon gajaan¹ 'in r̃õ¹³ do fa¹. Pe jo 'ee futyigi ts̃² nigali'ee²mo Dios icwo¹ doñi'ee m̃¹. Joon niganúu²un jilee²¹ 'in néei¹ coon¹³on do. Jo gatyuu¹²gi to² 'e m̃¹ 'in sim̃² do. ²⁷ Tsifu gatỹ² r̃õ¹³ to² jaain²¹ 'láa² 'e tsatyían¹ mootyi² Wó³. ²⁸ Joon gangó¹ 'in 'láa² do fu 'ññi³ li 'yuui Wó³ 'e tsatỹ² mootyi² 'ido. Joon gacoon¹on 'ỹ tsi coon²¹ wúun¹. Joon gacwo¹ 'in sim̃² do. Joon 'idogi gacwo¹o sáa³o.

²⁹ Mo galiñi¹ tsá² tya¹ Wó³ 'e najúun²mo joon gan-gatyían¹o mootai² Wó³ joon ganga'áa¹mo.

Cwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e d̃¹

³⁰ Mo galiciin²¹ joon galicaain²¹ dyatuuin¹ tsá² tya¹ Jesús coon¹³ Jesús. Joon gajmaa²a júu³ Jesús jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa²¹ 'e niga'e² tsá². ³¹ 'Wii¹³ tsataai² tsá² joongi jalíin² tsá² fúui¹ l̃ĩ¹ jiin¹³ jo cwo¹ 'ido d̃¹ joon gasĩ²¹ Jesús tsá² tya'a:

—Ñilíin²duu' coon¹³ jna. Moo²¹o, 'yii²¹a ta' t̃i' catá² li jo 'in tsá² seen²¹.

³² Joon ngalíin²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon yaamo gataai² tsi coon²¹ barco. 'In²¹²in tsalíin² coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹. ³³ Pe fúu¹mo 'in ganí² 'ii li ngaliin¹ do. Joon galicwii¹mo tsá² Jesús. Joon gangalíin² cwiiin¹in coon¹³ t̃ĩ²o jilee²¹mo 'in seen²¹ la coon²¹ fúu²¹. Joongi tyalíin² jée¹gi li ngó¹ Jesús. ³⁴ Mo gacwo¹ Jesús tsi barco gangaa¹mo tsá² fúui¹ l̃ĩ¹. Joon galífee¹mo-tsi 'wii¹³ tya¹ 'ido. Téen¹in la téein¹ joo'saa²¹ jo 'in fii²¹² seen²¹mo. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e² 'ido júu³ 'láai² l̃ĩ¹. ³⁵ Joon ni ca'lóo² jalíin² tsá² tya'a li siin¹²in joon sii²¹ 'ido 'ii:

—Ca'lóo² lo joongi jo 'in taain²¹² lo coonti. ³⁶ 'I² júu³ 'in tsá² no wa'a cwotyaliin²mo la caain²¹ fúu²¹ tyan¹ li taain²¹² tsá² cwoláa¹ 'iñi¹ d̃¹, ts̃² jo 'ee sá² 'e d̃¹ 'ino.

³⁷ Joon gañi¹ Jesús:

—Cwo¹³ 'naa' 'e d̃¹ 'ino.

Joon 'in tsá² tya'a do gajin²in:

—Jo liin¹ wa'a tsalaa²¹a'a coon²¹ mil tsi catyuui¹³ 'iñi¹ 'e cwo¹o 'ino 'e d̃¹.

³⁸ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'ido:

—¿Joo¹ 'iñi¹ 'oo²g̃? Cwoj̃²duu'.

Mo galiñi¹ joon gajin²in:

—'Ná² 'iñi¹ sá²gi tyi' coon¹³ gá¹gi joo²¹ taai² jm̃²¹.

³⁹ Joon gatỹ² Jesús to² wa'a cwó² 'in tsá² do jmaai¹³ coon¹³ poo²¹² jee²¹² ñii²¹ r̃õ²¹ do. ⁴⁰ Joon gacwo² tsá² t̃i' cíein¹³ joongi t̃i' cincuenta. ⁴¹ Joon gason¹ Jesús 'e 'iñi¹ 'ñá² do joongi jiin¹³ gá¹ 'in joo²¹ taai² jm̃²¹² do. Joon gaj̃² l̃ĩ ñ̃¹ fú² joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios tya¹ 'e 'iñi¹ do. Joon gajmaa¹a 'no¹³ 'e 'iñi¹ do. Joon gacwo¹o tsá² tya'a wa'a jmáa¹ tyíia³ 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. Joongi gajmaa¹ tyíia³ 'in joo²¹ taai² jm̃²¹ gá¹ do. ⁴² Garó¹mo tu² jilee²¹ 'in gag̃² do. ⁴³ Joongi garó¹ mogi dyatun¹ 'motó² coon¹³ 'no¹³ 'iñi¹ coon¹³ 'no¹³ 'in joo²¹ taai² jm̃²¹ do. ⁴⁴ Gag̃² 'ná² mil tsañ̃¹ 'e 'iñi¹ do.

Ng̃¹ Jesús t̃ĩ² ni jm̃²¹

⁴⁵ Joon gatỹ² Jesús to² 'e tsataai² tsá² tya'a tsi barco. Joon tsalíin² 'ido jee¹gi lagi 'ña'a li ngoo¹³ tyíia¹ do. Joon 'iin²¹²in tsalíin² coon²¹ fúu²¹ sii²¹ Betsaida la 'ii²¹² 'i² Jesús tsá² júu³. ⁴⁶ Joon mo ngayuu¹³ joon gangó¹ Jesús fu moo²¹ ngafee¹² Dios jm̃²¹. ⁴⁷ Nicañ²¹ mo gani²¹ Jesús 'e barco do. 'Ii²¹ ca tún² tsa¹ ni tyíia¹ do. Pe Jesús-gi siin¹²in ca tsa¹ moo²¹ do 'ña'a. ⁴⁸ Joon ganí² Jesús 'e jo lí² ng̃¹gi barco tya¹ tsá² tya'a 'wii¹³ l̃ĩ¹ 'ii¹ tyi² l̃ĩ c̃¹³. Ta'aa²¹ góo¹ mo gangó¹ Jesús li ngalíin² tsá² tya'a. Gangó¹o ng̃¹ t̃ĩ²o ni jm̃²¹ do. 'In²¹²mo ng̃¹ l̃ĩ caai²¹ li ngaliin¹mo 'ido. ⁴⁹ Ganí²in tsá² tya'a 'ii jó¹ ng̃¹

ni jmi²¹. Galí¹ 'e tsamooj¹ jó¹. Joon ga'oo¹ líi¹.
⁵⁰ Jilee²¹ mo ganí² 'ii. Joon gafoo² mo 'ii. Pe joon
 gafee²¹ mo Jesús 'ii gajin² in:

—Tá² téein¹-oo¹! jna-a lo, jo foo¹³ naa¹!

⁵¹ Joon ga'ii²¹ o tsi barco li taai² tsá² tya'a. Joon gaján²
 'í² tyí² do. ⁵² Áai¹ 'waa²¹ a-tsi tsá² tya' Jesús tsu¹ jo mo
 toon¹-tsi 'e júu³ tya' 'e 'íi¹ do 'wii¹³ joon lí¹ gan-
 ga'goo²¹-tsi.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ seein²¹ li sii²¹ Genesaret

⁵³ Mo gatyaliín² li ngoo¹³ tyí¹ ga'ńúu² barco tya'a
 coon²¹ tí tyí¹ li sii²¹ Genesaret. ⁵⁴ Mo cwo'í¹ 'ido tsi
 barco tsifu joon galicwii¹ in tsá² 'ii. ⁵⁵ Joon 'in tsá² do
 gangaliín¹ cwii¹ in la caain²¹ joon ga'láa² 'wii²¹² jajée¹
 tsatsaa¹³ 'in tsíin² 'mó² fu li siin¹² Jesús. ⁵⁶ La caain²¹
 fuu²¹ pi³ si fuu²¹ fee¹ 'ee si tí fuu²¹ 'ee li tsáa¹ Jesús
 gatyá¹ tsá² tsatsaa¹³ tya'a tya' i fu¹ li ngí¹ Jesús joon
 gamí¹ tyani Jesús wa'a cwo¹ Jesús jii¹³ tí siin¹³ in
 soon²¹ on. Joon jilee²¹ 'in gason¹ siin¹³ Jesús ga'láa² mo
 'i.

'E un'líi¹³ tsá² tyani Dios

7 Joon galicaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹
 fariseos coon¹³ 'in líi¹³ tífo² tya' ley li siin¹² Jesús.
 'In tífo² do jalíin² Jerusalén. ² Joon 'in tsá² lo gacón²
 cwáain¹ 'e 'in tsá² tya' Jesús néel¹ gø¹ joon 'lí²
 cwo²¹ o. 'øø¹-tsi tsá² 'e jo mo jngí² cwo²¹ la tísi²,
 'wii¹³ joon gafaa²¹ 'a 'láai². ³ Jilee²¹ fariseos coon¹³ tsá²
 seein²¹ Israel jmo¹ o la lí² gajmaa¹ 'a 'lí²¹² tsacøø¹³. Jo
 dø¹ tsá wana jo jngí² cwo²¹ la tísi² mo jéei¹. ⁴ Mo
 jalíin² 'moo¹³ jo dø¹ wana jo mo run² un cwo²¹ la
 tísi². Joongi lí¹ 'láai² jilaa²¹ tísi² 'e sá² calíi jmo¹ o.
 Jmo¹ o tsá² la tísi² run² un tasa 'un² un jmi²¹ joon
 tsu² coon¹³ jilaa²¹ nii² 'e jmaa¹ to² mo gø². ⁵ Joon
 'in fariseos do coon¹³ tífo² tya' ley do gaunngí¹ Jesús
 jin² in:

—'Ee lí¹ jo jmo¹ o tsá² tyi¹ 'i la lí¹ gajmaa¹ 'a 'lí²¹²
 tsacøø¹³ tyi¹? Gø² pe jo mo run¹ un cwo²¹ o la tísi².

⁶ Joon gańii¹ Jesús:

—Calíi 'in gafaa²¹ a júu³ tya' Dios sii²¹ Isaías gajmaa¹
 coon²¹ jí². Joon tsi jí² do gafaa²¹ o xiiala lí² naa¹ tsá² 'in
 jo tiin¹³ 'e 'e² tsá² xeei²¹. Gajin² in ni jí² do:

'In tsá² lo untyú¹ Dios jii¹³ coon¹³ 'e faa²¹ a pe jo
 tí²-tsi jii¹³ la to² tyu² Dios.

⁷ Jo 'e to² 'íi³ 'e un'goo²¹ o jna. Jilaa²¹ 'a 'e 'e² tsá² jii¹³
 lí¹ to² tyu² tsá², jin² Isaías.

⁸ Faa²¹ gí Jesús jin² in:

—Ga'ín² mo-'oo¹ jilaa²¹ to² tyu² Dios, pe coon²¹ tún²
 jmo² oo' la tísi² 'e jmo¹ o tsá² la mo jéei¹ la
 rúun¹³ un' tsu² joongi tasa 'uun²¹ un jmi²¹. Joongi
 'láa² mo 'e lí la lí 'elo jmo² oo' la jmo¹ o tsá².

⁹ La joongi gajin² Jesús:

—'In²¹² 'naa¹ núu³ gí¹ la to² tyu² 'lí²¹² tsacøø¹³ jon'gí
 la to² tyu² Dios la no. ¹⁰ La lí gajin² Moisés calíi mo
 gacwo¹ o tsá² ley: "Un'gøø²¹ mo' o ñu² coon¹³ saa²¹ a."
 Joon gajin² in: "'In sí²¹ júu³ 'laa²¹ jmi²¹ sí sáa³ 'e 'e 'ná¹
 jnga² mo tsá² 'ii." ¹¹ Pe joon, 'naa¹ gí¹, jo cwo² oo' júu³ 'e

uncoon¹³ tsá² jmi²¹ sí sáa³ 'e 'e wana gajin²: "Jilaa²¹ 'e
 sá² tyiia 'e lí² uncoon¹³ jna 'nø lí Corbán." ('øø¹-tsi tsá²
 jin² in: nigacwo¹³ oo Dios.) ¹² Wa'a jin² tsá² la no, joon
 'naa¹ gí¹ jo cwo² oo' wa'a uncoon¹³ on sáa³ jmi²¹. ¹³ Mo
 jmo² 'naa¹ la joon tu¹ oo' júu³ tya' Dios lawa'a jo 'e tyi-
 in² mo. 'Iin²¹² gí¹ jmo² oo' tísi² 'e gacwo¹ tsá² 'naa¹ lagi
 júu³ tya' Dios. Joongi lí¹ 'láai² tísi² 'e jmo² oo' la lí¹ 'elo
 —jin² Jesús sí²¹ 'in tsá² fariseos coon¹³ tífo² tya' ley.

¹⁴ Joon gatø¹ Jesús 'in tsá² fúu¹ taain²¹² do joon
 gajin² in:

—Nøø² duu¹ jilaa²¹ 'e fo² oo lo. Joon cwo'øø¹ 'oo¹.

¹⁵ Jilaa²¹ 'e gø² tsá² jo lí² un'líi¹³ 'ii la joon. Jii¹³ 'e
 'woo²¹ tsi tsá² 'e jmo¹ o 'e faa²¹ tsá² 'e joon un'líi¹³ tsá².
¹⁶ Wana sá² loocwo¹ oo' nøø² duu¹.

¹⁷ Mo gatíu² Jesús tsá² joon ga'í² coon²¹ inøø joon
 gaunngí¹ tsá² tya'a 'ee 'e júu³ gatyaa¹ do. ¹⁸ Joon gajin²
 Jesús sí²¹ 'ii:

—Tí jon'gí 'naa¹ 'øø¹ 'oo'? Ní²-i 'naa¹ 'e jilaa²¹ 'e gø²
 tsá² jo tsatoo¹³ tsi alma tya' tsá² pe jii¹³ tu¹ o. ¹⁹ Joon
 mí yuui¹³ joon 'woo²¹ o fu caluu tú¹. 'Wii¹² joon jo lí²
 un'líi¹³ tsá² tyani Dios.

'Wii¹³ jii¹³ coon¹³ júu³ la joon jin² Jesús 'e lí²-i dø¹
 tsá² dońi'ee. ²⁰ Jin² o jon Jesús:

—'E 'woo²¹ lí tsi alma tya' tsá² 'e joon un'líi¹³ tsá² tyani
 Dios. ²¹ Tsu¹ lí tsi alma tya' tsá² 'øø¹-tsi 'e 'øø¹-tsi tsá².
 Lí¹ alma tya' tsá² 'woo²¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'í¹-tsi tsá². Do-o
 'í¹-tsi 'e lí² feei² tsamí² tsá² xeei²¹ sí dońi'ee 'e gó² 'í¹-tsi
 tsá² cwáain¹ tya' tsamí² sí tsañøø¹ 'ee. Do-o 'í¹-tsi tsá²
 wa'a jngaa¹² i tsá² ²² sí jmo¹ o 'uun²¹ 'ee. Tsi alma tya'a
 gali'íin²¹² in tsá² jilaa²¹ 'e sá² tya' tsá² xeei²¹; 'aa¹ a tsii²¹²
 wúu¹; jmo¹ o júu³ 'atsaa²¹; 'í¹-tsi jii¹³ tya' 'ña'a. Jo lí³ i
 'e jmáa¹ a. ²³ 'Wii¹³ 'í¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'elo, 'wii¹³ joon 'in
 'lí¹³ mo 'ii tyani Dios.

Jaain²¹ 'yiia²¹² tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in jo¹ galíi² júu³ tya' Jesús

²⁴ Joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiro coon¹³
 Sidón. Joon ga'í² coon²¹ inøø. Joon jo 'iin²¹² in wa'a líi¹
 tsá² coonti pe jo galí² jii¹³ la gali'íin²¹² in. ²⁵ Joon tsifu
 gali'íi¹ jaain²¹ tsamí². Joon 'in xuui²¹² tya' 'in tsamí² lo
 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon gajó² 'in tsamí² do
 gasii²¹ 'i 'wojni¹ 'i wii²¹² tí² Jesús. ²⁶ 'In tsamí² lo
 galiseein²¹ Sirofenicia, jon' tsagoo¹ tsá² seein²¹ Israel.
 Pe gajó² jamí¹ tyani Jesús wa'a tyii² in 'ido 'in 'líi¹³ 'yuui
 alma tya' jóon¹ on. ²⁷ Pe Jesús gasii²¹ 'ii:

—Cwo² du'u jéei¹ wa'a dø¹ xuui²¹² lagi tsii²¹ tsu¹ jo
 tseein²¹ tyii²¹ 'i 'no¹³ gø² xuui²¹² joon cwóo¹³ o tsii²¹.

²⁸ Pe joon gańii¹ 'in tsamí² do jin² in:

—Jo¹ o, pe cagi tsii²¹ 'in tee¹² nø' mesa gø² o 'no¹³
 xøø²¹ mo gø² xuui²¹².

²⁹ Joon gajin² Jesús sí²¹ 'in tsamí² do:

—Tyú²-ø la gafa²¹ a. Lí²-i cwo² mo' o no nicwo'í¹ 'in
 'líi¹³ 'yuui² alma tya' xuui²¹² tyi¹.

³⁰ Joon mo gatyee¹² i tya'a gatsee²¹ i xuui²¹² tya'a
 raain¹ ni coo'mó². Nicwo'í¹ 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya'
 'ido.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² cwuui²¹² jo faa²¹

³¹ Gacwo'ñi¹ Jesús co' fuu²¹ Tiro gangñi¹ Sidón joon ngñi¹ fu li' co' Decápolis, joon gatyía¹ ti' jmi²¹ tyíia¹ Galilea. ³² Joon mo gatyía¹ do joon gangajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² cwuui²¹² 'ycaai²¹² jo faa²¹. Joon gamñi¹ wa'a taan¹ Jesús cwo²¹o tya' 'ido. ³³ Joon gangajée¹ Jesús 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² jò². Joon gafoo²¹ Jesús uniiwoo²¹o tsi loocwoo²¹ 'ido. Joon ga'ñii¹ joongi gali²¹i uniiñi¹³ 'ido. ³⁴ Joon gajò² li' ñu'fú² gasaai²¹-tsi joon gajin²¹in:

—i'Efata! ('ò²¹-tsi jin²¹in; iNéie² 'wo'o!)

³⁵ La joon ganó¹ loocwó¹o. Sii¹³ galí² tyú²-u joon galí²-i faa²¹a rò²¹. ³⁶ Joon gajin²¹ Jesús sii²¹i 'in tsá² 'in gajée¹ 'in jo faa²¹ do:

—Jo 'in fuu²¹u ce jii¹³ jaain²¹.

Pe li' tyú²gi to² 'e sii²¹o tsá². ³⁷ Lñi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá², joon jin²¹in:

—Jilaa²¹ 'e jmoo¹o 'ino 'e tyú² tsu ca 'in cwu²¹² jmoo¹-o núu²un joongi 'in jo faa²¹a jmoo¹-o 'e faa²¹ 'ido.

Cwo¹o Jesús tyún² mil tsá² 'e gò²

8 Jee²¹² jmi²¹² lo galicaain²¹ tsá² fúui¹ liñi¹. Jo 'ee sá² dò¹ coonti. Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii²¹ 'ido:

² —Lñi¹ fúu² lñi²na 'in tsá² lo 'wii¹³ ningó¹ 'ni¹ jmi²¹² 'e taain²¹² coon¹³ jna lo. Joon jo 'ee sá²gi dò¹ coonti.

³ Wa'a 'ñi³ júu³ fu tya'a la jo mo gò² joon jo li piin³ ngi¹. 'Inlñi¹³ jalii² wii².

⁴ Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—¿Xiiala lí² cwó¹³o 'ino 'e dò¹? Jo 'in seen²¹ waa'a 'ñi¹ coonti.

⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿Joo' 'iñi¹ 'oo²gi 'naa'?

'Ii-gi gajin²¹in:

—Dyía¹ tigi.

⁶ Joon gatyú² Jesús to² wa'a cwó² ni 'wó² do joon gason¹on 'e 'iñi¹ dyía¹ do joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios.

Joon gajmaa¹a 'no¹³ 'e 'iñi¹ do gacwo¹o tsá² tya'a 'e tsajmaa¹a tyíia³ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. ⁷ Joongi ni'aa¹mogi jaain²¹ gáii¹ joo²¹ taai² jmi²¹ pi³. Joon gacwo¹o Jesús 'maai¹³ Dios tya' 'in joo²¹ taai² jmi²¹ pi³ do joon gatyú² to² jmaa¹a tsá² tya'a tyíia³ 'in joo²¹ do.

⁸ Tyú²-u gagò²¹ jilee²¹mo. Joongi tii²¹gi dyía¹ 'motó² rò²¹ 'e gasái¹. ⁹ Xuu jogi tí¹ tyún² mil tsá² 'in gagò²¹ do. Joon ga'ñi² Jesús 'in tsá² do júu³. ¹⁰ Joon 'ña'gi ga'i² tsi coon²¹ barco coon¹³ tsá² tya'a. Joon ngaliin¹ fu coon²¹ li sii²¹ Dalmanuta.

Mii¹ tsá² fariseos coon²¹ li²

¹¹ Joon jee²¹² jmi²¹² joon gajaliin² 'inlñi¹³ tsá² fariseos joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ Jesús. 'Iin²¹²in 'in tsá² fariseos do tyaan¹ cwáain¹ xiiala lñi¹ Jesús, 'wii¹³ joon gamñi¹ waa'a 'e² Jesús 'ido coon²¹ li² tya' ñu'fú². ¹² Pe gasaai²¹-tsi Jesús liñi¹ joon gajin²¹in:

—'In tsá² lo jo tsáai¹-tsi Dios mo mii¹ coon²¹ milagro. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jii¹³ coon²¹ li² tya' milagro jo cwo¹³oo 'in tsá² lo.

¹³ Joon gatø¹mo Jesús 'in tsá² do. Ngatáa¹ tsi barco joon gangó¹ fu li' ngoo¹³ tyíia¹ cataain do tún¹.

Tyian¹³ tya' fariseos

¹⁴ 'In tsá² tya' Jesús do niga'iin¹mo-tsi 'e coon²¹ 'ee dò¹. Ji tñi² coon²¹ 'iñi¹ nityaan¹ tsi barco do. ¹⁵ Joon gajin²¹ Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Ñii²duu, tñi¹moo' coon¹³ tyian¹³ tya' fariseos joongi tñi¹moo' coon¹³ tyian¹³ tya' tsá² tya' rò²¹ Herodes.

¹⁶ Joon tsá² tya'gi ga'láa² 'wii²¹² sñi² la 'oo²¹ jee²¹² yaai jin²¹in:

—'Wii¹³ jo 'e 'iñi² lee²o' 'e joon 'e gajin²¹in la no.

¹⁷ Nii¹ Jesús 'ee 'e sñi² 'ido joon gajin²¹in sii²¹i 'ido:

—¿'Ee li' foo²¹ 'naa' 'e jo 'oo²oo' 'iñi¹? ¿Tí jo mo 'ò²¹ 'oo'? ¿Tí jo mo lili²ii'? ¿Tí 'áai¹ ni 'waa²¹ tyi² 'naa'?

¹⁸ ¿Tí jo jò² coon¹³ unni²ii'? ¿Tí jo nuu²uun' coon¹³ loocwoo²oo'? ¿Tí jo tñi² 'oo'? ¹⁹ Mo gajmaa³aa tyíia³ 'e 'iñi¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá² mil tsá², ¿joo'gi 'motó² 'e garò²¹ do?

Joon gajin²¹ tsá² tya'a:

—Dyatun¹gi gatí².

²⁰ —Joon mo gajmaa³gi tyíia³ dyía¹ 'iñi¹ jee²¹² tyún² mil tsá² —jin²¹ Jesús— ¿joo' 'motó² rò²¹ 'e gatyian²¹gi?

Joon gajin²¹in tún¹ tsá² tya'a:

—Dyía¹gi gatí².

²¹ Joon gajin²¹ Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—¿Tí jo mo 'ò²¹ 'oo'?

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsatiui² fu Betsaida

²² Mo gatyaliin² Jesús fuu²¹ Betsaida gangajée¹ tsá² jaain²¹ tsatiui² li siin¹² Jesús. Gamñi¹ wa'a soon²¹ Jesús tya'a. ²³ Joon gason¹ Jesús cwo²¹ 'in tsatiui² do. Gangajée¹ li' ti' fuu²¹. Joon gasúun² jmi²¹ 'e unni² 'ido. Joongi gataan¹ cwo²¹o tya' 'ido. Joon gaunngii¹ wana nijnéi²xu. ²⁴ Gajò² 'in tsatiui² do joon jin²¹in:

—Jò³moo tsá². Jò²na tsá² 'in lñi¹ la li 'mó² pe ngñi¹o.

²⁵ Joon gataan¹ tún¹ Jesús cwo²¹o unni² 'ido. 'In tsatiui² do gajò² coon¹³ ce tún² joon ga'láa²mo coonti. Najò²o jilaa²¹ rò²¹. ²⁶ Joon gatyú² Jesús to² 'a tsei² 'ido fu tya'o. Joon gajin²¹in:

—Jo ngñi²¹un 'e fuu²¹ do, jogi 'in fu²¹u coonti jilaa²¹ 'e nigalí² tyi'i.

Tú³ jmoo¹o júu³ 'e Dios gasii¹in Jesús 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá²

²⁷ Mo galicñi²gi ngaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fu la caain²¹ fuu²¹ pi³ náa¹ co' Cesarea de Filipino. Li ngaliin² tya'i fu¹ gaunngii¹ Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—¿'Iin jna jin²¹ tsá²?

²⁸ Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—'Inlñi¹³ jin²¹ 'e Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ 'nu. 'Inlñi¹³gi jin²¹ 'e Elías 'nu. Joon 'in catyaa²gi jin²¹ 'e jaain²¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calii¹ 'nu.

²⁹ Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—'Naa'gii¹, ¿iin jna fáa¹³aa'?

Joon gajin² T³:

—'N¹ Cristo, 'in gasii¹ in Dios 'n¹.

³⁰ Pe gaty¹² Jesús to² 'e jo 'in sii²¹ tsá² tya'a ce jii¹³ jaain²¹ 'e Cristo 'ii, 'in gasii¹ in Dios.

ʕi Jesús júu³ ijúun² in

³¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e² tsá² tya'a do jin² in:

—Jna-a 'in Ruu²¹ na Tsá². Joon 'ná¹-a móo³oo wúu¹ lííí¹. Jileei²¹ tsac¹ooi¹³ coon¹³ 'in ty¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley 'ee¹ mo jna. Joon 'ii ijngaa¹² mo jna pe jii¹ oo tún¹ mi t² 'ni¹ jmii²¹² 'e gajúun² na.

³² Gafaa¹²¹ a coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gi. Joon gat¹ T³ Jesús coon²¹ lí gáí¹. Joon gajin² T³ sii²¹ Jesús:

—Jo foo¹³ gi¹ la no.

³³ Pe gajii¹² Jesús ní¹ i, gaj¹ooi² tsá² tya'a joon gajin² in sii²¹ T³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna. Satanás 'n¹ ts¹ jo 'i¹-o¹ 'n¹ júu³ tya' Dios. Jii¹³ jmaai¹³ júu³ tya' tsá²-a 'i¹-o¹ 'n¹.

³⁴ Joon gat¹ tún¹ Jesús tsá² tya'a coon¹³ jileei²¹ tsá² taain²¹² coon¹³ on joon gasii²¹ 'ido:

—Wana 'in 'iin²¹² in jalíin² coon¹³ jna 'ná¹-a cwo¹ íin² mo-tsi 'wii²¹² tya' 'ña¹ o joon 'ná¹ tyaa¹ ty¹² 'ña¹ 'e júun² in lagi ijúun² na. Joon 'ná¹ cwojmaa¹ la to² ty¹² jna. ³⁵ Ts¹ jileei²¹ 'in 'iin²¹² in tiin¹³ juncwii²¹ tya' yaai 'e joon 'i¹ in² mo juncwii²¹ tya'a. Pe jileei²¹ gi 'in 'iin² in juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna, joongi 'wii¹³ júu³ ty¹² tya' Dios joon tiin¹³ mo 'i juncwii²¹ tya'a. ³⁶ Jo 'ee to² 'i¹ in tya' tsá² wa'a jnaa¹²¹ la t¹ooi² cwo¹³ fu juncwii²¹ pe caa²¹ mo al-ma tya'a lí 'ii²¹. ³⁷ Jo lí tyii²¹ tsá² coon¹³ cuu² alma tya'a. ³⁸ Wa jaain²¹ 'oo¹ o fa¹ 'ii²¹ 'wii¹³ jna joongi 'wii¹³ júu³ tyiia jee²¹² 'in tsá² jo 'naai² Dios joongi jee²¹² 'in 'oo¹ o tsaa² tyi¹ joon jna-a jon, 'in Ruui²¹ Tsá², in'óo³ oo fa¹ 'ii²¹ 'wii¹³ tya' 'ii mi yíi³ aa coon¹³ ángeles tyú¹ joon ungoo²¹ tsá² jna la ungoo²¹ tsá² Dios Jmii²¹ nano —gajin² Jesús sii²¹ tsá².

9 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja¹² mo fuu²¹² uu 'naa' 'in lííí¹³ jee²¹² 'in téein² lo jo ijúun² in ca ilííí¹ xiiala ty¹² Dios to² tsá².

Jesús unsí² 'e líí¹ i

² Jnúu² jmii²¹² 'e gangíí¹ joon gajé¹ i Jesús T³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ngalíin² coon¹³ 'ido coon²¹ ni moo²¹ níí¹. Joon do-o gaunsi² Jesús 'e lííí¹ tyani 'in catyaa² do. ³ Siin¹³ in galijíí¹ lííí¹. Jnéé¹ taa²¹ ca la taa²¹ 'moo²¹ ce jii¹³ jaain²¹ taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ mo run² un siin¹³ jo lí² ta' taa²¹. ⁴ Joon gajné¹ 'lííí²¹² Elías coon¹³ 'lííí²¹² Moisés 'e lí téein² do. Joon gasí² coon¹³ Jesús ⁵ Joon gajin² T³ sii²¹ Jesús:

—Tifo¹² tyii¹ i, lííí¹ ty¹² 'e toon²¹ o'on lo! Jmóo¹³ o'o 'ni¹ 'nú¹ pi¹³. Coon²¹ tyi¹ n¹ coongi tya' Moisés coongi tya' Elías.

⁶ Pe T³ gi do jo níí¹ 'ee faa¹²¹ a, lí¹ faa¹²¹ a 'goo¹²¹ o. Joon 'goo¹²¹ o jon 'in tsá² gáí¹ do. ⁷ Joon gajg¹ coon²¹ jníí¹ y¹ lí téein² joon ga¹ 'ii¹³ tya' lí téein² 'ido. Joon jee²¹² 'e jníí¹ do ganú² un coon²¹ júu³ 'e jin²:

—'In lo-o y¹ tyiia 'in 'iin²¹² na. Tyaan²¹ duu¹ cwáain¹ 'e jin² in.

⁸ Tsifu joon mo gaj¹oo² la 'ui jo 'in ganíí² gi jii¹³ jaain²¹, jii¹³ 'ña¹ a Jesús ganíí² gi.

⁹ Mo gajgaai²¹ 'e moo²¹ do joon gasii²¹ Jesús 'in tsá² gaai² do 'e jo 'in sii²¹ 'ido jii¹³ jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e ganíí² do ca mi jii¹ in tún¹. ¹⁰ 'Wii¹³ joon ga'maa²¹ o 'e júu³ do jee²¹² 'ii. Joon gaunngii¹ jee²¹² ruu²¹ 'ee 'ooi²¹ -tsi tsá² mo gajin² Jesús: "Jii¹ o tún¹ Ruu²¹ i Tsá²." ¹¹ Joon gaunngii¹ tsá² tya' Jesús:

—¿'Ee lí¹ jin¹² tifo¹² tya' ley 'e lííí²¹² Elías 'ná¹ jó¹ nifu?

¹² Joon gañii¹ Jesús sii²¹ 'ido:

—'E ja¹² mo Elías jó¹ nifu. Joon tyaa¹ o ty¹² jilaa¹²¹. Júu³ la ja¹² mo gajin² jí² tya' Dios tya' Ruu²¹ i Tsá² mo jin¹² 'e inii²¹ wúu¹. Joongi jin¹² jí² tya' Dios 'e jo 'iin²¹² in tsac¹ooi¹³ tsáai¹ gi-tsi 'ii. ¹³ 'E ja¹² mo fo¹³ gi —jin¹² Jesús— Elías najó¹ joon 'in lííí¹³ tsá² gajmee¹²¹ mo 'ii jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹² in jii¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios líí².

Un'láai² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'in 'yuui² 'in 'lííí¹³ alma tya'a

¹⁴ Joon mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ lí néé¹ 'in tsá² tya'a catyaa² gi do. Joon ganíí² in tsá² fúui¹ lí¹ taain²¹² cu¹ lí lí tyiín¹ 'in tsá² tya'a catyaa² do. Joon coon¹³ tifo¹² tya' ley téein² jo cwo¹ o júu³ ruu²¹ i. ¹⁵ Joon tsifu mo gajné¹ i Jesús jilee²¹ mo ganga'goo²¹ -tsi. Joon ngaliin¹ cwiin¹ in ngaunjiin¹ in Jesús. ¹⁶ Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwo² oo' ruu²¹ naa' coon¹³ 'ido?

¹⁷ Joon jaain²¹ 'in tsá² téein² do gañii¹:

—Tifo¹², lo jee² na y¹ tyiia 'in 'yuui² 'in 'lííí¹³ alma tya'a. Joon jo cwo²¹ faa¹²¹ 'in lo. ¹⁸ Joon doñixiia¹ si-in¹² mo 'in 'lííí¹³ lo jmoo¹ o saain¹ cii¹³ ni'wó² joon 'yee²¹ jon¹ moo'oo² o joongi cuu²¹ i moojóon¹ on. 'Wii¹³ joon 'wo² ga¹ 'ii²¹ -tsi. Namí³ oo tya' tsá² tyi¹ wa'a 'e tyii² in 'in 'lííí¹³ do pe jo galí¹ i.

¹⁹ Joon gañii¹ i Jesús sii²¹ 'ido:

—'Naa' líí¹ naa' tsá² 'in jo jo¹ líí² i. ¿Tí wóo² gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹² na coon¹³ 'naa'? ¿Tí wóo² gi 'áai¹ 'ná¹ lífeei¹ -tsii 'wii¹³ tyii? Nijee²¹ duu¹ 'in xuui²¹² do fu lo.

²⁰ Joon ngajé¹ mo 'in xuui²¹² do. Mo ganíí² in 'in 'lííí¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do Jesús joon gajmaa¹ a júuin² ní¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacii²¹ 'in xuui²¹² do ni 'wó², 'yee²¹ jon¹ moo'oo² o. ²¹ Joon gaunngii¹ Jesús jmii²¹ xuui²¹² do:

—¿Xiati ningóo¹ 'e líí¹ i la no?

Joon gajin¹ jmii²¹ xuui²¹² do:

—Ca mo xuui²¹² pi¹³ 'ii. ²² Joon líí¹ 'láai² naa¹³ nipii¹ in ni jí² joongi tsi jmii²¹ 'e 'iin²¹² in jngaa¹³ mo 'ino. 'Wii¹³ joon wana 'e líí²¹ i fúu² cwoliin¹ un jna'a joon un-coon¹³ on jna'a.

²³ Gasii²¹ i Jesús 'ii:

—Wa lijai¹² líí² u, jilaa¹²¹ líí² tya' 'in jai¹² líí².

²⁴ Joon ga'oo¹ 'in jmii²¹ xuui²¹² do:

—jo¹ o líí² na! jUncoon¹³ 'n¹ jna 'e líí² jai¹² gi líí² na!

²⁵ Mo ganí² Jesús 'e líí¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ gasii²¹ 'in 'lííí¹³ do:

—'N#-# 'in jo cwo¹o faa²¹ 'in xuui²¹² lo jogi cwo¹o núu²un, jna-a ty#³# to² 'e juu¹²¹u, tíui¹ 'in xuui²¹² no. Jo 'ú²gi¹ alma tya'a.

²⁶ Joon ga'oo¹o 'in 'líi³ do joon gajmaa¹ a júuin² ñi¹ tún¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacwo¹í. Gatiui² 'in xuui²¹² do lawa jaain²¹ 'líi²¹². 'E joon gajin² 'in tsá² fúui¹ do 'e 'líi²¹² mo 'ido. ²⁷ Pe joon gason¹ Jesús cwo²¹ xuui²¹² do joon gasaa¹³ a joon gasiin¹² mo 'in xuui²¹² do.

²⁸ Joon mo ga'í² Jesús tsi coon²¹ in# joon gaunngí¹ tsá² tya' 'ii:

—'Ee lí¹ jo gali² jna'a 'e tyí² jna'a 'in 'líi³ do?

²⁹ Jesús-gí gajin² in s#²¹ tsá² tya'a:

—Jiin¹³ mo jmoo¹o tsá² taa²¹ tyani Dios joon jo d#¹ø joongi feei¹ tsá² Dios, jiin¹³ la joon cwo¹í 'in 'líi³ la no.

'í² Jesús júu³ tún¹ ijúun²in

³⁰ Mo gangaliin² 'ido gangí¹ fu Galilea. Joon jo gali'in²¹² Jesús 'e líi³ jiin¹³ jaain²¹ 'wii¹³ 'e¹²o jiin¹³ tsá² tya'a. Gajin² in s#²¹ 'ii 'e isaan¹ mo tsá² 'in Ruu²¹ Tsá² jaan¹² in ja'cwo²¹ tsá² joongi ijngaa¹² mo 'ii. Pe mi tsín¹ 'nt¹ jm#²¹² ijúun² in joon ijin¹o tún¹. ³² Pe 'in tsá² tya'a do jo #¹ø²¹-tsi 'e s#²¹ 'ido 'ii. Joongi 'goo²¹-o wa' unngí¹gi.

'In 'in tyiin²gi

³³ Joon gatyaliin² fuu²¹ Capernaum. Mo ngataai² Jesús coon²¹ in# joon gaunngí¹ tsá² tya'a:

—'Ee júu³ jo cwo²oo' ñilíin²naa' tya'i fu¹ do?

³⁴ Pe joon lí coon²¹ gajaan¹ tíi² 'wii¹³ lí jalíin² do nasí²¹ do jo cwo¹ júu³ ruu²¹ 'e 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii. ³⁵ Joon gacwó² Jesús. Joon gat#¹ø jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasí²¹:

—Wana in 'iin²¹² in jmaa¹ a to² nifu jee²¹² 'naa' 'ná¹ jméi¹ 'ña'a lawa'a tsá² 'wéi¹ joon unjíi²o jon jilee²¹ mo 'in catyaaí² do.

³⁶ Joon gatii²¹ Jesús jaain²¹ xuui²¹² gatyéi¹ tún² tsá¹ jee²¹² lí néé¹i. Joon gataan¹² in cwáa¹ 'ido joon gajin²in:

³⁷ —Wana 'ii²¹ tsá² xuui²¹² la líi³ 'ino cwáain¹ tyiia, 'ii²¹ mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii²¹ jna do pe jon'on jiin¹³ jna 'in 'ii²¹ 'ido joongi 'ii²¹ mo jon 'in gasii¹in jna do.

'In jo 'eei¹ jna' 'neeí¹ jna'

³⁸ Joon gajin² Wó³ s#²¹ Jesús:

—Tífo², ganee²¹² moo'o jaain²¹ 'in jin² 'e 'wooi²¹ 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá². Joon mo 'wooi²¹ 'in 'líi³ do joon jin² in s#²¹ 'in 'líi³ do: "Jesús ty#²# to² 'e 'wooi²¹ moo'." Pe jo ngí¹ 'ido coon¹³ jna' 'wii¹³ joon gatyuu¹³ moo'o.

³⁹ Pe gajin² Jesús:

—Jo untsaa¹³ naa'. Jiin¹³ jaain²¹ lí² faa²¹ 'e gó² 'wii¹³ tyiajna joongi jmaa¹ a coon²¹ milagro coon¹³ to² 'e 'óo³oo. ⁴⁰ 'In jo 'eei¹ jna' 'ii jon 'nee¹ mo jna'. ⁴¹ Doñi'in 'in 'iin²¹² in uncoon¹³ jna joon cwo¹o 'naa' fiin¹³ coon²¹ vasa jm#²¹ 'wii¹³ tsá² tya' Cristo 'naa' la ja² mo sá² 'lee¹²i.

'Áai¹ gó² tya' 'in 'noo¹ tsaa²

⁴² Faa²¹gi Jesús jin²in:

—'Áai¹ gó² tya' doñi'in 'in jmá¹ 'e lí² 'oo¹o tsaa² 'in xuui²¹² 'in jo¹ líi³ jna. 'E ty#²gi tya'a wa'a 'n#¹ tsá² luu²¹²u coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii fu tsi jmí¹ñi³. ⁴³ Wana coon¹³ cwo¹o jmoo¹ lí² 'óo¹²o tsaa² ty#²gi tyi¹ wa'a ty#¹³o'o. Ts# ty#²gi wa'a taan²u'un juncwii²¹ coon¹³ coon²¹ cwo¹o lagi 'a cwóo¹³o lí² 'ii²¹ coon¹³ ji tún² cwo¹o. Ts# lí² 'ii²¹ do jo lí² dy#¹ tsá² jí² tya'a coonti ⁴⁴ joon jo júuin² joo¹³ jogi guu¹ jí² coonti. ⁴⁵ Joongi wana tíi¹³ jmaa¹ ga'aa¹ a tsaa² ty#¹³o'o jon. Ts# ty#²gi tyi¹ wa'a jmaa² a to² ty#¹² Dios mo taan²un juncwii²¹ jluu¹³ mo'o lagi tíi¹u'u fu lí² 'ii²¹ coon¹³ ji tún² tíi¹³i. Ts# fu lí² 'ii²¹ do jo lí² dy#¹ tsá² jí² tya'a ⁴⁶ joon jo júuin² joo¹³ joon jogi guu¹ jí² tya'a. ⁴⁷ Wana unni²i jmoo¹o 'e lí² 'oo²o tsaa² tyí²du'u coonti ts# ty#²gi tyi¹ 'e 'uu¹u'u coon¹³ coon²¹ unni²i lí² ty#¹² Dios to² lagi coon¹³ ji tún² unni²i cwóo¹³o lí² 'ii²¹. ⁴⁸ Ts# lí² 'ii²¹ do jo júuin² joo¹³ jo'gi jí² coonti.

⁴⁹ 'Ts# jilee²¹ mo líi³ mo coon¹³ jí². Joon 'ná¹ caai²¹ tsá² ñi² jilaa²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios. ⁵⁰ 'E ty#²-# ñi² pe wana ga'in¹ jmá² tya', 'e'ee coon¹³ ilíi³gi tún¹? Cwolí¹naa' la lí¹ ñi² ty#² joon cwolisein²¹ moo' 'e ty#² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹.

Jesús 'e²e tsá² tya' 'e xeei²¹ tsá² tsamí² tya'a

10 Gacwo¹í Jesús fuu²¹ Capernaum. Gangóo¹ lí sii²¹ Judea. Gangóo¹ lí ngoo¹³ jm#²¹ Jordán lí 'yeei²¹ ñi¹. Do-o galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi³ 'e lí siin¹²in do. 'E²e Jesús tsá² tún¹ la lí 'e gatí²i. ² Joon gatyéin¹ in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos lí siin¹² Jesús. 'In fariseos do 'iin²¹² in jmáa¹ a 'e t#²¹ Jesús coon²¹ tsaa² tya'a. Joon gaunngí¹:

—'Tí cwo¹ ley tya' Moisés júu³ wa'a xeei¹ tsá² 'in gacui² cwo²¹ coon¹³?

³ Joon gañii¹ Jesús:

—'Ee to² gaty#¹² Moisés?

⁴ 'Ti-gí gajin²in:

—Moisés gacwo¹ júu³ 'e cwo¹ tsañ#¹ 'in tsamí² do coon²¹ mo'jí² 'e tíu² mo 'ii. Joon coon¹³ mo'jí² do lí²-i xeei¹ tsá² 'in gacui² cwo²¹ coon¹³.

⁵ Jesús-gí gajin²in:

—Moisés gacwo¹ júu³ 'e joon ts# 'wii¹³ 'e soo²¹-'oo' 'naa' yaamoo'. ⁶ Pe mo gajmaa¹ Dios la jilaa²¹ 'e sá² gajmeei¹ Dios tsañ#¹ coon¹³ tsamí². ⁷ 'Wii¹³ joon ilí² tíui² tsañ#¹ jmii²¹ coon¹³ sáa³ a joon licaain²¹ coon¹³ tsamí² tya'a. ⁸ Jee²¹² 'in gáí¹ do liin¹ lawa jaain²¹ tsá². La joon jo tigí gáí¹. Joon galí¹ jaan²¹ mo. ⁹ 'Wii¹³ joon jo lí²gi xeei¹ tsá² 'e gauncaain²¹ Dios.

¹⁰ Mo ngataai² coon²¹ in# joon gaunngí¹ tún¹ tsá² tya'a 'ee #¹ø²¹-tsi tsá² 'e júu³ do. ¹¹ Joon gasí²¹ Jesús 'ii:

—'In tsá² 'in tíui² tsamí² tya'a joon cui² cwo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹ unr#¹ 'ña'a tsaa². ¹² Wana tsamí² tíui² ñ#¹ tya'a joon cui² cwo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹gi 'e unr#¹ 'ña'a tsaa².

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹²

¹³ Joon gangajée¹ tsá² jaain²¹ gáí¹ xuui²¹² tyani Jesús joon 'iin²¹² in wa'a son¹ Jesús tya' 'ido. Pe 'in tsá² tya'a do gají² mo 'in tsá² ngajée¹ xuui²¹² do. ¹⁴ Mo ganí² Jesús galí² 'nii²¹-tsi joon gajin² in:

—Cwoo²oo' cwojalín² 'in xuui²¹² no li siin¹²na. Jo jñ¹³naa' tsu la líi¹ 'in xuui²¹² no líi¹ 'in tyu² Dios to².
¹⁵ La ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in tsá² 'in jo 'ii²¹ to² tyu² Dios lawa jaain²¹ xuui²¹², 'ii jo 'e itsa¹ii²¹ coonti li tyu² Dios to².

¹⁶ Joon tñ²¹ Jesús 'in xuui²¹² do, gataan¹²in cwáa¹ 'ido joon mo gataan¹an cwoo²¹ tya' 'ido joon gauncwaa¹³.

Jaain²¹ simii²¹ sá² cuu² jafee¹² Jesús

¹⁷ Li ningóo¹ Jesús tún¹ gajó² jaain²¹ tsañu¹ cwiin¹in gasii²¹ 'wojni¹ tyani Jesús. Joon gasii²¹ Jesús:

—Tifo² tyú¹, ¿'ee 'ná¹ jmaa³aa 'e tiin¹³ moo juncwii²¹ tyiia?

¹⁸ Joon gajin² Jesús:

—¿'Ee lí¹ fu²¹u jna 'in tyú¹? Jaan²¹ mo 'in tyú¹ joon Dios 'i. ¹⁹ Ní³o'o to² tyu² ley tya' Dios: "Jo foo¹³o tsamí². Jo jngáa¹³ mo'o tsá². Jo jmaa²a 'uun²¹. Jo fu²¹u júu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹. Jo cón²on tsá² too². Cwoli¹gñ²¹ mo'o ñu²¹ coon¹³ saa²a."

²⁰ Joon gañii¹ 'in tsañu¹ do:

—Tifo², jilaa²¹ 'elo galinuu¹³oo ca mo galixuu²¹² moo.

²¹ Joon gajó² Jesús 'ii 'e 'neei²¹ ni 'ido. Joon gasii²¹ 'ii:

—Coon²¹ 'e 'ná¹gi tyi¹: cwo'nii²¹² jilaa²¹ 'e 'oo²¹²o. Cwo²o jileei²¹ tsá² tañii² joon lí² 'oo²¹²o 'láai²gi ñu¹fú². Joon uncaan²¹un coon¹³ jna fiin¹³ ca júun²mo'o tsaa¹ crúu¹³.

²² Pe mo ganúu²un 'elo líi¹ gajmaa¹ fa¹ joon nga²mo 'wii¹³ líi¹ galisá² cúu¹u.

²³ Joon gajó² Jesús cu' lí¹ lí¹ siin¹²in joon gajin²in sñ²¹² tsá² tya'a:

—Áai¹ tyan¹ to² wa'a cwói¹ tsá² sá² cuu² 'ña'a tyu² Dios to² 'ii.

²⁴ Tsá² tya'a do líi¹ ganga'goo²¹-tsi 'e gajin² Jesús do. Pe Jesús gafaa²¹a tún¹:

—Yuu²¹ tyiia, líi¹ tyan¹ to² tsa¹ jaain²¹ tsá² 'in tsáai¹-tsi 'e sá² cuu² lí¹ tyu² Dios to². ²⁵ Tyan¹gi to² 'e tsa¹ jaain²¹ 'in sá² cuu² lí¹ tyu² Dios to² lagi jaain²¹ camello ngñi¹ jee²¹² too²¹ tya' moocuu².

²⁶ Mo ganúu²un tsá² tya'a 'elo líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gaunngñ¹ la 'oo²¹ ruu²¹:

—¿'iin inliitiin¹³ mo wa la joon?

²⁷ Joon gajó² Jesús 'ii. Joon gasii²¹ 'ido:

—Jo lí² jmá¹ tsá² tiin¹³ 'ña'a pe líi²¹ Dios, tsu 'e tya' Dios jiin¹³ coon²¹ 'e sá² wa'a jo lí² jmáa¹a.

²⁸ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹ a jin²in:

—Nigatu²¹² jna'a jilaa²¹ 'e 'oo²o'o joongi niga-jalí²oo'o coon¹³ 'nu.

²⁹ Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in gatú² 'nú¹ si gatú² ruu²¹ 'ee si jmii²¹ si sáa³ 'ee si 'oo²¹²o si jón¹on

'ee si tú²o 'wó² tya'a 'ee 'wii¹³ jna-a si 'wii¹³ júu³ tya' xi-iala itiin¹³ tsá² 'ee; ³⁰ 'in jmoo¹o la joon 'ii²¹ mo cíein¹³ líi²gi 'in taain²¹² fu juncwii²¹ lo. I'ii²¹ mo 'nú¹, ruu²¹, sáa³, jón¹on, 'wó² tya'a fiin¹³ wúu¹ iní². Joongi itiin¹³ mo mi 'iin² juncwii²¹. ³¹ Pe fúu¹mo 'in líi¹ tsá² tyi-in²mo nano pe mi tñ² jmii²¹² joon tsá² 'wéi¹ iliin¹. Joon fúu¹mo 'in tsá² 'wéi¹ nano iliin¹ tsá² tyiin² mi tñ² jmii²¹² joon.

Xiia'gi tún¹ jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

³² Ngaliin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a soo²¹o fu Jerusalén joon gangó¹ Jesús nifu. Li¹³ tsá² tya'a 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén 'wii¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² tya'a. Joon 'in catyaa² do gangaliin² 'goo²¹o. Joon gatø¹ tún¹ Jesús ji-in¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ tsá² tya'a jilaa²¹ 'e 'noogi 'e tsangñ²¹. ³³ Gajin²in:

—Ñii²duu' la ngalii²¹ lo fu Jerusalén. Joon do-o in-jaan¹³in tsá² jna, 'in Ruu²¹na Tsá², tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley. Joon 'ii ityu² to² ijúun²na. Joon injaan¹³in jna ja'cwoo²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹. ³⁴ Joon 'in tsá² do iungø¹ jna joongi ipóo² jna joongi 'ñí¹ ni³ii joongi ijngaa¹²in jna. Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² iji-in¹oo tún¹.

Jacobo coon¹³ Wó³ mii¹ coon²¹ favor

³⁵ Joon gangatyéen¹in Jacobo coon¹³ Wó³ jón¹ Zebedeo lí¹ siin¹² Jesús. Joon gasii²¹:

—Tifo², 'iin²¹² moo'o 'e jmaa²o'o coon²¹ 'e mii²¹?

³⁶ Joon gaunngñ¹ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin²¹²naa' ilí² tyii'?

³⁷ 'Ii-gi gajin²in:

—Cwo³o jna'a wa'a yii²¹a'a jmaai¹³ la cataain²¹ caa¹o'o. Jaain²¹ lí¹ tsáa¹ jaain²¹gi lí¹ tooin²¹² mi tyuu¹³ to².

³⁸ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Jo ñí³ 'naa' 'ee 'e mñ² no. ¿Tí¹ taa²¹ wúu¹ la lí¹ 'e wúu¹ 'e tsangñ²na? ¿Tí¹ lí² júun²naa' la ijúun²na?

³⁹ 'Ii-gi gañii¹:

—Li³oo'o —jin²in.

Pe Jesús-gi gajin²in:

—Ja²mo, 'naa' 'ná¹ moo²oo' wúu¹ la imó³ jna joon 'ná¹ júun²moo' la ijúun²na. ⁴⁰ Pe 'e cwaa²¹ tsá² caa¹na lí¹ tsáa¹ tiin¹³ lí¹ tooin²¹² jo tñ²¹na cwó³oo 'e joon. Pe 'e tñi²¹ ñii²¹ jiin¹³ 'in nináa¹ tyú² tya'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin²¹²in Dios.

⁴¹ Joon mo ganúu²un 'in tsá² tya'a dyéi¹ do gat-sa'nii²¹-tsi tya' Jacobo coon¹³ Wó³. ⁴² Pe joon gatø¹ Jesús 'ii joon gajin²in:

—La lí¹ 'e ñí² 'naa', 'in tsá² 'in 'oo¹o to² tya' nacioi¹³ fu juncwii²¹ tyu²o to² 'ii²¹. Joongi jileei¹³ tsacøø¹³ jee²¹² 'ii tyu² to² ce tyii². ⁴³ Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Lí¹ cñ¹³ ilí². 'In 'iin²¹²in jméi¹ 'ña'a tsafeei¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tñi²¹ uncoon¹³ 'in catyaa²gi do. ⁴⁴ Joon doñi¹in jee²¹² 'naa' 'in tyu² to² nifu, 'ii 'in uncoon¹³ jileei²¹. ⁴⁵ Jo mo cwéei¹ 'in Ruu²¹ Tsá² wa'a uncoon¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹ 'e uncoon¹³ tsá². Joongi gacwée¹ 'e cwoo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e 'laa¹³ 'e jmaa¹ tiin¹³ tsá² fúu¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatíui² Bartimeo

⁴⁶ Joon gatyaliin² Jericó. Joon mo ga'wooi²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon¹³ tsá² fúui¹ líi¹ 'a fuu²¹ do, do-o nityi¹ 'in jaain²¹ tsatíui² sii²¹ Bartimeo, jón¹ Timeo, co' fu¹. Míi¹ 'i caridad. ⁴⁷ Mo ganú² un 'e gangíi¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatíui² do ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹ jin²¹ 'in:

—Jesús, jón¹ David, fúu² cwoliin¹ un jna!

⁴⁸ Fúu¹ mo gajii² mo 'ii jin²¹ 'in:

—Jo to²¹ o mii¹³.

Pe 'ii-gi gató² tá² gi:

—jón¹ David, fúu² cwoliin¹ un jna!

⁴⁹ Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin²¹ 'in:

—Te'duu' lo.

Joon gangaliin² 'in gasii²¹ 'in tsatíui² do:

—Tya² 'o'o. Ráan² un no tsu do tó¹ 'nə.

⁵⁰ Joon tsifu gatuu²¹ 'm'i'jnu³ 'yaa²¹ 'i joon ga'íi² 'e ngatyéen¹ 'in li siin¹² Jesús. ⁵¹ Joon gaunngii¹ 'i Jesús 'ii:

—¿'Ee 'iin²¹² un 'e lí² tyi¹ 'i?

In tsatíui² do gañii¹:

—Tifo¹², 'iin²¹² na jó³ 'o'o.

⁵² Jesús-gi gajin²¹ 'in:

—Lí² 'i cwo¹² 'o. Ni'láa² mo'o 'wii¹³ jo¹ 'o líi² 'u'u.

Tsifu joon 'in tsatíui² do galí² 'i jó³. Joon gangoo²¹ 'o la caain²¹ tya¹ 'i fu li ngóo¹ Jesús.

'í² Jesús Jerusalén

11 Mo gatyaliin² tyan¹ Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon¹³ Betania joon gatyaliin² tsa¹ moo²¹ sii²¹ moo²¹ Olivos. Joon gasii¹ 'in Jesús gáí¹ tsá² tya'a. ² Gasii²¹ 'i:

—Cwoliin² duu¹ 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Mi tyaliin² naa' joon imáa¹ naa' jaain²¹ bu¹³ siin¹² 'nee²¹². Jaain²¹ bu¹³ 'in jo mo cwó² jii¹³ jaain²¹. Joon laa²¹² naa' joon tó² 'o'o fu lo. ³ Wana 'in jin²¹ 'in: "Ee lí² 'i jmo² 'oo' la no", joon fuu²¹ 'u: "Fii²¹² 'oo'o 'néi¹ 'ta 'in bu¹³ lo. Joon tsifu ya-jaa²¹² na'a 'inlo."

⁴ Joon gangaliin² mo joon gatsee²¹ mo 'in bu¹³ do si-in¹² 'nee²¹² coon²¹ tya¹ 'i fu¹ tyan' coon²¹ 'ooca'nú¹. Joon gasii²¹ 'i 'nii²¹² tya¹ 'ido.

⁵ 'Inlíi¹³ 'in tein¹ do gajin²¹ 'in:

—¿'Ee jmo² 'oo'? ¿'Ee lí² 'i sii¹³ 'i 'nii²¹² tya¹ 'in bu¹ no?

⁶ 'Ii-gi gañii¹ 'i la to² nigatyé² Jesús 'e jin²¹ 'in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹. ⁷ Tsifu gató³ 'o 'in bu¹ do li siin¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sii¹³ 'in moo'wó¹ bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús. ⁸ Lí¹ fúui¹ 'in ganii¹³ siin¹³ tya¹ 'i fu¹. 'Inlíi¹³ gatyé² 'i nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ 'a nifu li ngóo¹ Jesús.

⁹ La 'in ngaliin² nifu lagi¹ 'in jalíin² li caluu 'oo¹ 'o. Jlo³ mo 'oo¹ 'o jin²¹ 'in:

—¡Viva tsá² cwa¹³ mo 'in nigasii¹ 'in Dios! ¹⁰ ¡Lí¹ tyé² mi tyé² 'ii to² la to² 'e gatyé² 'i líi²¹² ró³ David! ¡Ñá¹ 'ñé¹ 'u' uncoon¹³ jna'a! —jin² tsá² do.

¹¹ La joon ga¹² Jesús Jerusalén. Joongi ga¹² iyíia² cwo¹ do. Mo ngayuui¹³ gajó³ ce jilaa²¹ 'e sá² la 'ui joon gaa¹³ 'in fu Betania tún¹ coon¹³ jii¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsu joon nica'lóo².

'í² Jesús tsiifú² tya¹ 'mó² cwaríi³

¹² Mo ca jná² tún¹ mo ga'wooi²¹ Jesús Betania joon galili¹³ 'i un'aa²¹. ¹³ Joon wiin² ganii²¹ coon²¹ 'mó² cwaríi³ tsi mo³. Joon ngajó³ wana tsi cwaríi³ 'e 'mó² do pe ji-in¹³ mo³ o ganii²¹ mo tyíia² tsu jo mo tó² jii²¹ 'e sá² do.

¹⁴ Joon gasii²¹ Jesús 'e 'mó² cwaríi³ do. Joon gajin²¹ 'in:

—Ce jii¹³ jaain²¹ jo 'in dó¹ 'oofuu²¹ tyi'nə coonti

—jin² Jesús.

Joon ganú² un tsá² tya'a 'e jin²¹ 'in do.

Jesús 'woo¹ 'i tsá² 'in néei¹ 'iyíia² cwo¹ 'in 'nii¹ 'i

¹⁵ Mo líi¹³ jii²¹ joon tyaliin² Jerusalén. Mo ga¹² Jesús fu iyíia² cwo¹ feei¹ si² do ga'láa² 'wii²¹² 'woo¹ 'i jileei²¹ 'in 'nii¹ coon¹³ 'in ló². Gajii¹ mo mesa lí² néei¹ 'in unfuui²¹² cuu² joongi lí² néei¹ 'in 'nii¹ maa²¹². ¹⁶ Joon jo cwo¹ Jesús 'in ngíi¹ tyan¹ jii¹³ coon²¹ laa²¹² lí² tsi iyíia² cwo¹ do. ¹⁷ Joon gajin²¹ 'in:

—Ni jí² tya¹ Dios jin²¹:

'Nú³ lo ilisii²¹ 'nú¹ tya¹ júu³ tyé² tya¹ la tó³ cwo¹³ juncwii²¹.

Pe 'naa'gíi¹ najmaa² aa' lawa coon²¹ tsi too²¹ tya¹ 'uun²¹ do.

¹⁸ Joon jileei¹³ 'in tyé² to² tya¹ untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya¹ ley ganú² un. Joon 'wii¹³ ninga'goo²¹ -tsi tsá² jilaa²¹ 'e 'ee¹ Jesús 'gó³ 'o'o 'in tsacó³ do coon¹³ tifo¹² tya¹ ley. 'Wii¹³ joon ga'noo¹² on xiiala ijngaa¹² 'i Jesús. ¹⁹ Pe mo ga¹² 'nú³ gacwo¹³ 'i Jesús coon¹³ tsá² tya'a 'e fuu²¹ do.

Galituu²¹ 'e 'mó² cwaríi³

²⁰ Mo gajná² 'áa³ gi gangíi¹ 'i tya¹ 'i fu¹ li si² 'e 'mó² cwaríi³ do. Joon ganii²¹ 'e 'mó² cwaríi³ do nigalityuu²¹ ca tó² jmóo³. ²¹ Joon gati² -tsi Tó³ joon jin²¹ 'in sii²¹ 'i Jesús: —Tifo¹², jó³ 'du', nigalityuu²¹ 'e 'mó² cwaríi³ do 'e ga¹² 'i tsiifú² tya'a do.

²² Joon gañii¹ 'i Jesús sii²¹ 'i tsá² tya'a:

—Jo cuu¹³ 'oo' coon¹³ Dios. ²³ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', doñi¹ 'in gajin²¹ 'in sii²¹ 'i 'e moo²¹ lo: "Jii¹³ joon 'u²¹ 'u fu tsi jmi¹ 'ñi¹." Wana jo toin² 'i -tsi joon jo¹ 'o líi² 'e tsatiin¹³ mo 'e la lí² 'e nigajin²¹ 'in do, joon la joon ilí².

²⁴ 'Wii¹³ joon fuu²¹² uu 'naa', jilaa²¹ 'e mii² 'naa' coon¹³ júu³ tyé² wana jo¹ 'o líi² 'naa' 'e 'ii¹³ 'naa' joon la joon ilí².

²⁵ Mo foo¹³ 'naa' Dios joon seein²¹ jaain²¹ 'in 'eei¹ 'naa' jmaa² aa' feei¹ 'oo' tsa² tya'a. Joon la joon i'íin² mo Ñé¹ 'u' tyiin¹ 'ñé¹ 'u' tsa² tyi'naa'. ²⁶ Wana 'naa' jo 'íin² 'naa' tsa² tya¹ tsá² joon la joon Ñé¹ 'u' 'in tyiin¹ 'ñé¹ 'u' jo 'íin² tsa² tyi'naa'.

To² 'e 'oo¹ 'o Jesús

²⁷ Joon gangaliin² tún¹ fu Jerusalén. La 'ii²¹² ngii¹ Jesús iyíia² cwo¹ do joon gangatyéen¹ 'in 'in tyé² to² tya¹ untsá² coon¹³ tifo¹² tya¹ ley joongi coon¹³ tsacó³. ²⁸ Joon gaunngii¹ 'i 'ido 'ii:

—¿'Iin tyé² to² 'e jmo² 'o la no? ¿'Iin gatyé² to² 'e jmaa² 'a la no?

²⁹ Jesús-gi gañii¹ 'i sii²¹ 'i 'ido:

—Jna-gi iunngi²duu. Wana gañii²i' tyiia joongi ifo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo 'elo. ³⁰ ¿'Iin gasii¹in Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹? ¿Tĩ Dios owa tsá² 'ee? Nii²duu' jna. ³¹ Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, jin²¹in:

—¿'Ee síi¹³i'?

Jo lí² jin²¹in 'e Dios gasii¹in 'i, jon'gi lí² jin²¹in 'e tsá² gasii¹in 'i 'wii¹³ 'goo²¹o. Wana gajin²: “Dios gasii¹in 'ii”, joon 'i¹-tsi ijin²¹in Jesús: ¿'Ee lí² jo jo¹ lí²naa' 'ii? Pe wana gajin²in: “Tsá²-a gasii¹in 'ii”, ityá² 'nii²¹-tsi jileei²¹ tsá² 'wii²¹² jilee²¹mo 'i¹-tsi 'e la ja²mo Wó³ do cwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios.

³³ 'Wii¹³ joon gasii²¹i 'in tsá² do Jesús:

—Jo ne² jna'a.

Jesús-gi gasii²¹i 'ii:

—Jon'gi jna fo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo la no.

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² 'in jmoo¹o to² 'e gó²

12 Ga'láa² Jesús 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ cwáain¹ ejempló. Joongi gasii²¹i tsá²:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ 'mó² wuunjøø¹³. Coon²¹ tyiia²¹ fee¹ ngajna². Joon gajmaa^{12a} coon²¹ yá² joongi gajmaa^{1a} coon²¹ lí² 'woo²¹ jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ do. Gajmaa¹o jon coon²¹ po³ ní¹ lí² tsaun'øø¹i tyiia²¹ tya'a.

'Mi yuui¹³ joon gatyaa^{1a} cwoo²¹ 'in xeei²¹ 'wó² tya'a do. Joon 'ña'gi gangóo¹ wiin². ² Mo gatí² jiiin²¹ 'e gafuu²¹ mi³ wuunjøø¹³ do joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e cón² 'ido jiiin¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e tsií². ³ Pe 'in tsá² ní² 'wó² do gasaan¹²in 'in tsa'leei¹³ tya' fii²¹² 'wó² do. Gajmee²¹i joon gasii¹in ni 'ido jo 'e tyiian¹ coonti. ⁴ Joon 'in tsá² fii²¹² 'wó² do gasii¹in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. Pe 'inlo-gi ga'øøi¹ 'in ní² 'wó² do. Coon¹³ cuun²¹² gauncwu²¹i 'in tsá² do, galiwúu¹ mootyí¹i. Joongi gajii²mo. ⁵ Pe gasii¹mo tún¹ jaain²¹gi. 'Ii-gi gajngaa¹²mo. Mo licíin²¹ gasii¹in fúu¹gi pe 'inlí¹³ gajmee²¹i joon 'inlí¹³gi gajngaa¹²mo.

⁶ Joon jaain²¹ jón'on 'ña'a 'in seein²¹ tya' fii²¹² 'wó² do 'in 'iin²¹²in 'áai¹. Joon lí² tséi¹ gasii¹in 'ii ga'í¹-tsi: “Ná¹-a ili'gøø¹²mo yæun²¹ tyiia lo.” ⁷ Pe 'in tsá² gajmaa^{1a} to² do gasii²¹ jee²¹² 'ii: “Inlo-o 'in 'ii²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jmii²¹ mi júun²in 'ido. Cwojngaa¹²na' 'ino joon ilí² tyijna'o' jilaa²¹ 'e 'oo¹o lo.” ⁸ La joon gasaan¹²in joon gajngaa¹²mo 'in jón¹ fii²¹² 'wó² do. Gatyii²mo 'ido lí² tí² tyiia²¹ do.

⁹ Joon, ¿'e ijmá¹ 'in fii²¹² 'wó² do? Ijó¹ tsifu joon ijn-gaa¹²mo jileei²¹ 'in gajmaa^{1a} to² do. Joon icwo¹o 'in xeei²¹ 'e 'wó² do.

¹⁰ ¿Tĩ jo mo gauntsáa¹ 'naa' 'e jin² ni jí² tya' Dios?

'E cuun²¹² 'e gapii²¹ 'in jmoo¹³o 'nú¹ lí² co' lawaa¹ jo tseein²¹.

Pe 'e joon cuun²¹² nifu. ¹¹ 'Elo-o gajmaa^{1a} Ña'ñu¹u' joon 'áa¹mo 'ya²gi lí²na'.

¹² 'Wii¹³ ñii¹ 'in tsá² do 'e faa²¹a Jesús 'e júu³ cwáain¹ tya'a joon 'iin²¹²in saan¹mo. Pe 'wii¹³ 'gøø²¹mo tsá² gatú²mo 'ido. Joon ngaliin¹mo.

Júu³ tya' 'e 'ñii¹ tsá²

¹³ Mo galiciin²¹ gasii¹in tsacøøi¹³ 'inlí¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsá² tya' Herodes lí² siin¹² Jesús. 'Iin²¹²in jmá¹ xiala ili'ñii¹i Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁴ Joon gangalíin² 'inlo gasii²¹i Jesús:

—Tífo², ne² jna'a 'e 'nu-u fo²o 'e la jai¹² joon jo nuu¹³u¹³ 'ee jin² jiiin¹³ jaain²¹ tsá², 'wii¹³ joon jo jmoo²o la lí¹ tsá². Jiiin¹³ fu² tyú² tya' Dios 'e²o'o. Fu²u jna'a, ¿tĩ 'ná¹ tyii²¹²i' cuu² tya' tsaa²to² César tyiín¹ Roma owa'a jo tyii²¹²i' 'ee? ¿Tyii²¹²i' si jo tyii²¹²i' 'ee?

¹⁵ Pe lí¹³i Jesús 'e gó² 'e faa²¹ 'ido. Joon gajin²¹in:

—¿'Ee lí² 'iin²¹²naa' 'e tee²¹ jna? Cwotyian¹duu' coon²¹ cuu² joon jøø³duu.

¹⁶ Gangatyíian¹o joon mo ganii²¹ Jesús joon gaunngii¹:

—¿'Iin ní² 'elo joongi 'iin 'e sii²¹ 'e toon¹ lo?

'Ii-gi gañii¹:

—Tya' César 'edo.

¹⁷ Joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Cwoo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jiiin¹³ 'e gatí²i, la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gatí²i.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e jiiin¹ tsá² tún¹

¹⁸ Joon gangalíin² lí² siin¹² Jesús 'inlí¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e jo jiiin¹gi tsá² mi júun²in. Joon gajin² 'in tsá² do sii²¹i Jesús:

¹⁹ —Tífo², gatyú² Moisés to² jna' wana júin¹ jaain²¹ tsañuu¹ joon jo xuui²¹² seein²¹ tya' tsamí² tya'a 'in ruui²¹ 'in najúin¹ do 'ná¹ cu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² 'ñii² do. Joon liseein²¹ yæun²¹ tya' 'in ruui²¹ najúin¹ do. ²⁰ Galí² 'e galiseein²¹ dyái¹ simii²¹ la 'oo²¹ ruu²¹i. Joon 'in feei¹gi do gacui² cwoo²¹o. Pe gajún¹mo jo jón'on gasái¹. ²¹ 'In lí² tí² ngái¹ do joon gacui² cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² 'ñii² do. Jún¹mo jon pe jo 'in jón'on 'e gasáa¹i. La joon jon galí² coon¹³ 'in lí² gatí² ngai²¹ do. ²² La joon gacui² cwoo²¹o la jí² dyái¹ do coon¹³ 'in tsamí² jaain²¹ do. Pe jiiin¹³ jaain²¹ jo gasáa¹ jón'on. Coon²¹ mo gajún¹mo jon 'in tsamí² do.

²³ Galí²-i la joon, joon nano fu²u jna'a, mi jiiin¹in tsá² jee²¹² 'lí²¹², ¿'naai jee 'in dyái¹ do iliin¹ tsamí² tya'a? Tse jí² dyái¹ do gacu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² do.

²⁴ Joon gañii¹i Jesús tya'a:

—Jo joon, lí² çii¹²i 'i¹-oo'naa' 'wii¹³ jo cwii¹ii' jí² tya' Dios jon'gi 'ii²¹ tya' Dios. ²⁵ Tse mi jiiin¹ 'in najúin¹ jon'on tsañuu¹ tiin¹³ jon'on tsamí² lí²gi cui² cwoo²¹o. Iliin¹ la lí¹ ángeles taai² ñu¹fú². ²⁶ Joon fo¹³gii² júu³ xiaa' cwáain¹ tya' mi jiiin¹ tsá² tún¹. ¿Tĩ jo mo ñii² 'naa' ni jí² tya' Moisés 'e gafaa²¹ Dios coon²¹ jee²¹² 'mó² 'e coo²¹? Gajin²o la lo: “Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi Dios tya' Jacob”, jin² Dios. ²⁷ Coon¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e Dios jon'on Dios tya' 'lí²¹² 'i pe Dios tya' 'in niijin¹in. 'Wii¹³ joon jo la joon 'e 'i¹-oo' no tse jiiin¹in tsá² tún¹.

'E to² tyu² Dios 'e tyiin²gi

²⁸ Joon gatyiaa²¹ jaain²¹ tifo² tya' ley. 'Ido-gi ganúu²un 'e sfii¹ Jesús coon¹³ 'in saduceo do. Joon 'wii¹³ ñii¹o 'e nigañii¹ Jesús 'e la ja²mo joon gaunngi¹ jin²in:

—¿'Noo 'e nifu tya' jilaa²¹ to² tyu² Dios?

²⁹ Jesús-gi gañii¹:

—'Elo-o nifu tya' jilaa²¹ 'e tyu² Dios to²: "Nuu²duu' tsá² Israel, 'in Ña'ñu¹' Dios jaan²¹mo 'i seein²¹.

³⁰ Cwoli¹in²¹²naa' Ña'ñu¹' Dios tyii' ce caain²¹-oo'. Joon cwoli¹in²¹²naa' 'ii coon¹³ jilaa²¹ alma tyii' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo' joongi coon¹³ jilaa²¹ wa² pi³ tyii'. 'Elo-o 'e nifu to² tyu² Dios." ³¹ Joon 'e li tã² tún² li la li 'elo-o jon: "Cwoli¹in²¹²naa' jileei²¹ tsá² xeei²¹ lawa yaamoo'." Jo 'e sá² 'e to² tyu² Dios 'e tyiin²gi lagi 'elo.

³² Joon gajin² 'in tifo² tya' ley do:

—Tifo², ja²mo júu³ tyi'i. Jo¹o 'e fo² 'nɛ no. Jaan²¹mo Dios seein²¹. Jo 'in xeei²¹gi seein²¹ jii¹³ 'ii-o. ³³ Tyiin²gi 'e li¹in²¹²na' Dios ce caain²¹-tsi' joongi 'e 'iin²¹²na' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi' joongi coon¹³ jilaa²¹ alma tyi' joongi coon¹³ jilaa²¹ wa² pi³ tyi' joongi un'neei¹na' jileei²¹ tsá² xeei²¹ lawa yiaa-o'. Tyiin²gi 'elo lagi jilaa²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jún¹ tsá² ni altar.

³⁴ Mo gan² Jesús 'e gañii¹ 'ido røø²¹ tiin¹³ la ja²mo ce jilaa²¹ joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Xuu¹ ná¹gi 'e tyu² Dios to² 'nɛ —jin² Jesús.

Joon jii¹³ jaain²¹gi jo tã²gi-tsi 'e unngii¹gi.

Jóon¹ David Cristo

³⁵ Joon tyiin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ 'e² e tsá² joon jin²in:

—¿Xiiala li 'e jin² tifo² tya' ley 'e Cristo jóon¹ David 'i?

³⁶ Tsu¹ 'lii²¹² David 'ña'o gajin²in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios:

Dios Jmii²¹ gasii²¹ Señor tyiaa:

"Ní²i caa¹na tsáa¹ ca mi lii²oo jileei²¹ 'in 'eei¹ 'nɛ, joongi núu²o jilaa²¹ to² 'e tyu²." ³⁷

¿Pe xiiala lí² 'e jóon¹ David Cristo? Tsu¹ 'wii¹³ David do gaunsi²¹ 'ii Señor tyiaa —gajin² Jesús.

Joon fúu¹mo 'in tsá² taain²¹² do núu²o jløø¹³mo.

Núu²o coon¹³ ce tún² jilaa²¹ 'e jin² Jesús.

'Nñi¹ Jesús tifo² tya' ley

³⁸ La jee²¹² 'e² e Jesús tsá² gajin²o:

—Tñi¹moo' coon¹³ 'in tifo² tya' ley 'in 'iin²¹²in ngi¹ jee²¹² 'nú¹ coon¹³ 'mi² cwaa²¹ joon sñi²¹ tsá² 'aa²¹²u coon²¹ tún². ³⁹ 'Ii 'nool¹o li tyiin²gi icwá² inɛ cwo¹ sinagogas joongi li tyú²gi li gøø² tsá². ⁴⁰ Joongi ngii¹o to² 'uun²¹ 'e sá² tya' tsamí² 'nñi² joon wa'a jo li lí³ tsá² jmoo¹-o cwaa²¹ lii¹ júu³ tyú² tya'a. Pe 'ii-gi inii²¹ wúu¹gi.

Cwáain¹ tya' cuu² 'e gacwo¹ jaain²¹ tsamí² 'nñi²

⁴¹ Joon galí²-i cafu mo tyiin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ do co' li si' caja to² tsá² cuu². Jøø² Jesús xiiala to² tsá² cuu² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato¹o 'láai²gi. ⁴² Jee²¹² lo-o gatyiaa²¹ jaain²¹ tsamí² 'nñi², jaain²¹ 'yiaa'nñi² tañii² 'áai¹. Joon gato¹o 'in tsamí² 'nñi² lo tsi caja tún² centa-

vo pi³ ñi³ yúun², 'e tyiin¹xu lii¹. ⁴³ Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii²¹:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsamí² 'nñi² lo nigacwoo¹ 'láai²gi tyani Dios la jee²¹² jileei²¹ 'in nigato¹ cuu² 'e caja lo. ⁴⁴ Tsu¹ 'in catyaa² do nigacwoo¹ jii¹³ 'e nigasá¹ tya'a pe 'in tañii² lo nigacwoo¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

Iffin¹ tsá² 'e cwo¹ fee¹ do

13 Mo gacwo¹ñi¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ fee¹ do jaain²¹ tsá² tya'a gasii²¹ 'ii jin²in:

—Tifo², jøø²du'u 'e cuun²¹² lo joon jøø²du'u 'e 'nú¹ coo¹³ lii¹ no! jLñi¹ 'ya²gi jilaa²¹ 'elo!

² Pe Jesús-gi gañii¹:

—Nano jøø¹³ 'e 'nú¹ coo¹³ lii¹. Pe jée¹gixu jo iján² jin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sifúui¹gi. Jilaa²¹a ixéé²mo.

Lí² ilí² la nɛ'gi i'íin² juncwii²¹

³ Joon ngaliin² fu moo' Olivos 'e si² tyani 'e cwo¹ fee¹ do. Coon²¹ li tyiin¹ Jesús coon¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dñi³ gasii²¹ 'ii Jesús 'uun²¹mo:

⁴ —'Ij²¹²'i 'e fuu²¹du'u jna'a, jli¹ ilí² 'e nafaa¹³a do? ¿Noo 'e lí² jmáa¹ 'e jin² jilaa²¹ 'elo mi lí²?

⁵ Jesús-gi gañii¹:

—Tñi¹moo' 'e ce jii¹³ jaain²¹ jo 'in coon²¹ 'naa' tóo².

⁶ Tsu¹ líi¹ fúui¹ 'in jalíin² coon¹³ 'e sii²¹ jna. Joon ijin²in: "Jna-a Cristo." Joon coon¹³ la joon icon¹on tsá² fúui¹ lii¹ tóo².

⁷ 'Pe mi núu³uun' 'e faa²¹ tsá² 'nii²¹ jmoo¹o tsá² si ijmáa¹ tsá² 'ee jo foo¹³naa' tsu¹ la joon ilí² pe jon'on mo tsée¹mogi joon. ⁸ La coon²¹ la coon²¹ nacío¹³ itéen²mo jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa²to² itéen²mo jon. Joongi ijøø²¹ 'wó² lii¹ la caain²¹ juncwii²¹. Joon ili-un'aa² tsá² joon ito¹ tsá² mñi¹³. Joon jii¹³ coon¹³ 'elo-o i'láa² 'wii²¹² 'e wúu¹ ijó¹.

⁹ 'Pe lí³ii' jmaa²aa', un'øø²naa' yaanaa' tsu¹ ijaain²¹ tsá² naa' tyani tsacøø¹³ nisicaain²¹. Joon do-o 'nñi¹ 'naa' joongi ipóo² 'naa' tsi inɛ cwo¹ sinagogas. Il-itñi²¹moo' cwolín²naa' tyani tsaa²to² tsafeei¹ joongi tyani røø¹³ 'wii¹³ tyiajna-a. Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyiaa. ¹⁰ Joon la nɛ'gi ityéi¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tyá² tsá² júu³ tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin¹³ tsá² tyani jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹ Joon mi tsajée¹ tsá² 'naa' tyani tsaa²to² jo cuu¹³-oo' 'e isii²¹naa'. Jo 'e 'i¹-oo', jii¹³ cwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' tsu¹ jon' 'naa' 'in faa²¹ do pe 'in Espíritu do faa²¹a. ¹² Ruu²¹mo ijaan²¹i ruu²¹i ijúun²in, joon jmii²¹gi ijaan²¹i jóon¹on. Jileei²¹gi jóon¹on ili'ee¹mo jmii²¹ joongi ijngaa¹²mo. ¹³ 'Wii¹³ jna-a jilee²¹mo ili'ee¹mo 'naa' pe tya' jileei²¹ 'in jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jna ca mi tyei¹ joon itii¹³mo 'ii.

¹⁴ 'Lii²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios, gataan¹an ni mo'ji² cwáain¹ tya' jileei²¹ 'in un'lii¹³ tsá² joongi 'in jmoo¹o caai²¹ tsá². Joon mi moo²oo' 'inlo taain¹ li jo tñi² taain¹ ('in núu²un, cwo¹øø²¹mo-'o'o) joon 'in neei¹ Israel 'ná¹ cwii¹in fu moo²¹. ¹⁵ Mi tã² jmñi²¹² joon wana teen¹in caluu 'nú¹ jo lí² wa'a tsatáa¹ i'woo²¹

'e sá² tya'a. ¹⁶Joongi wa mo 'in taain²¹² jmoo¹o to² jo lí² cwotyaliin¹ wa'a tsatyian²¹ sñ¹³in. ¹⁷Áai¹ gó² tya' tsamí² 'in tyéin¹ yuun²¹. Joongi líí¹ fúu² 'in seen²¹ yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹ mi tǎ² 'e jmí²¹² joon. ¹⁸Mí²¹ tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwiin²¹in mi tǎ² jii²¹ cwií². ¹⁹Lí¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmí²¹² joon. Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo ñii¹ tsá² ca la mo gajmaa¹ a Dios juncwii²¹. Joongi jo lisá²gi mi licíin²¹. ²⁰Joon wana jo unxu²gi Ña'ñu¹'u' 'e jmí²¹² joon jo 'in taa²¹ ce jii²¹ jaain²¹. Pe tsu² 'wii¹³ 'iin²¹² mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in gatyii¹³in nigalixu²gi 'e jmí²¹² do. ²¹Joon wana 'in sñ¹³ 'naa' jin²¹in: "Jó²øø, lo siin¹² Cristo" si jin²¹in 'ee: "Jó²øø, do-o siin¹² 'i", jo jo¹ cwoliin¹naa'. ²²Jo jo¹ cwoliin¹naa' júu³ tya'a tsu² ijaliin² tsá² 'in jin² 'e Cristo 'ii si 'in jin² 'ee 'e cwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Jaliin² jajmaa¹ a lí² milagro 'a coon²¹ on tóo² ca 'in gatyii¹³in Dios wa' ilí². ²³Pe gafuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo jée¹gi 'e 'naa' jmaa²aa' lí³-oo'.

Xiiala ilí² mi cwéei¹ 'in Ruu²¹i Tsá²

²⁴Faa²¹gi Jesús jin'in:
—Pe jee²¹² jmí²¹² joon, mi yuui¹³ ini² tsá² wúu¹ il-
inuu²¹ lí 'ii¹ ñii¹ jon'gi sñ¹³ iñéei²gi. ²⁵Joongi núu¹ ix-
uu²¹mo 'i. Joongi jilaa²¹ 'e sá² lí¹ yu¹ juncwii²¹ ijlee¹.
²⁶Joon imáa¹naa' jna, 'in Ruu²¹ Tsá², igóo³oo jee²¹²
jñí¹. Joon ity³uu to² joon 'ya²gi jilaa²¹ 'e sá² tyiia.
²⁷Joon isí³na ángeles tyiia 'e uncaain²¹ jileei²¹ 'in
gatyí¹³na la jee²¹² la tøø² cwoo¹³ juncwii²¹.
²⁸"Núu²duu' 'e júu³ cwáain¹ tya' mó² cwarí³. Mo sii²¹
cwáa¹ tya' joon nii¹³ mo¹³ joon ñii¹ tsá² 'e nijó¹ jii²¹ tya'
jmí¹. ²⁹La joon jon mi móo³ 'naa' 'e lí² la 'e fuu²¹²uu
'naa' no líí²'ii' 'e najó² tyan'an, 'e nijatyéen¹³in. ³⁰'E la
ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ilí²-i 'elo la ntu¹gi ijúun²in tsá²
seen²¹ nano. ³¹I'íin²mo juncwii²¹ joongi i'íin²mo ni 'wó²
pe júu³ tyiia jo 'iin² coonti.
³²'Pe jo ñii¹ jii²¹ jaain²¹ tsá² 'ee 'ii²¹ si 'ee jmí²¹² ilí² ji-
laa²¹ 'elo. Jon'on ángeles taa²i ñu¹fú² ñii¹i. Jon'gi ñii¹ 'in
Jóon¹ Dios, jii²¹ la 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.
³³"Wii¹³ joon tyee²moo' tyú² yaanaa', tyaan²aan'
cwáain¹ coon¹³ ce tún². Fee¹³naa' Dios tsu² jo 'in ñii¹ mi
cwá² hora joon. ³⁴'E lí¹ la lí¹ lawa jaain²¹ tsañuu¹ gac-
wo'ñí¹. Ngóo¹ wíin². La jee²¹² icwo'ñí¹ do joon gatyú²u
to² tsaleei¹³. Gacwo¹o la jaain²¹ to² jmáa¹a. Joon
gasí²¹i jaain²¹ wa'a tsa'áa¹i 'ido. ³⁵Gajin²in: Tyee²moo'
tyú² yaanaa' tsu² jo ñii³ii¹ lí¹ icwaaí² 'in fii²¹² do. Jo ñii³ii¹ si
cwaa²i mi 'ii¹ núu³ si la 'woo¹ tyiia² núu¹ 'ee si mi 'oo¹
tuuítsáa² 'ee si 'e 'aa²¹ 'ee. ³⁶Tyán²duu' cwáain¹ 'e joon
'e tyee²moo' tyú² yaanaa' mi yí³aa —jin² Jesús.
³⁷Jin²gi jon Jesús:
—'E fuu²¹²uu 'naa' 'e fuu²¹²uu jon jilee²¹mo: Tyee²naa'
tyú² yaanaa'.

'Noo¹ tsá² xiiala ilí² saan¹in Jesús

14 Tún² jmí²¹² 'ná¹gi wa'a tǎ² pascua tya' tsá² Israel
coon¹³ jmí²¹² tya' 'e gø¹² tsá² Israel 'iñi¹ jo tyiian¹³
jeeí¹. Jileei²¹ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ tifo² tya' ley
'noo¹o xiiala ilí² saan¹in Jesús coon¹³ 'e coon²¹ tóo².
Joon ijngaa¹²mo 'ido. ²Pe jin²in:

—Jo lí² jmoo²¹o' jii²¹ la tǎ² jmí²¹² lo tsu² líli¹ ito² tsá²
mí¹³.

Jaain²¹ tsamí² sún²un jmí²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

³Taain¹ Jesús fu Betania tsi inuu² tya' Simon 'in
jngøøi²¹. La 'í²¹² tyiín¹in coon²¹ lí si² mesa gatyii²a
jaain²¹ tsamí² tyaan¹ coon²¹ sǎ² si²o² jmí²¹ jmafuu²¹ sii²¹
nardo. 'Moo¹³ tyiín¹ 'e nardo do. Joon 'in tsamí² do ga-
jaa¹ a luu²¹² 'e sǎ² do joon ga'íi²in 'e jmí²¹ jmafuu²¹ do
mootyí² Jesús. ⁴Joon 'inlí¹³ 'in néei¹ do gali'nii²¹i-tsi
joon gasí²¹ jee²¹² 'ii:

—'Ee lí¹ ganga'ñí¹ 'e jmí²¹ jmafuu²¹ lo? ⁵Tsu² ilí²
tsa'ñí²¹² do coon¹³ coon²¹ mil tsi ca 'no¹³ cuu². Joon lí
cwo¹o tsá² tañí².

Joon gali'ee¹mo 'in tsamí² do.

⁶Pe gajin²in Jesús:

—Jo 'ee fuu²¹²gí¹ 'ino. 'Ee lí¹ untyí²naa' 'ino? Coon²¹ 'e
tyú²-u gajmaa¹ a 'ino tyiia. ⁷Tsu² 'in tañí² ngí¹ coon¹³
'naa' coon²¹ tøø²mo pe jna-gí¹ jo seen²¹na coon¹³ 'naa'
coon²¹ tøø². ⁸In tsamí² lo gajmaa¹o jii²¹ 'e lí¹³i, ni-
gaya²o jmí²¹ jmafuu²¹ cuerpo tyiia tya' mi 'a¹na. ⁹'E la
ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' 'e licwá² júu³ tya' xiiala
itiin¹³ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ ityá² tsá² júu³ 'e gajmaa¹a
'in tsamí² lo. Joon untii¹³-tsi tsá² 'ii.

'Ní¹i Judas Jesús

¹⁰Joon Judas Iscariote, jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá²
tya'a, gangóo¹ ngasiin¹in coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá²
xiiala lí² jaan²¹in Jesús ja'cwoo²¹o 'ido. ¹¹Joon mo
ganúu²un 'ido 'elo joon galijløø¹³mo líli¹. Joon gasí²¹
Judas 'e cwo¹o 'ido cuu². Coon¹³ la joon ga'noo¹²on Ju-
das xiiala jaan²¹in Jesús. Joon ga'noo¹²on 'ee hora 'e ilí²
jaan²¹in.

Gø¹² Jesús coon¹³ tsá² tya'a

¹²Gacwaa²¹ jmí²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² jmí²¹² 'e gø¹²
tsá² Israel 'iñi¹ jo tyiian¹³ jeeí¹. Mo jmoo¹o tsá² Israel
jmí²¹² cwaa²¹ jmí²¹² tya'a 'e joon jngaai¹² tsá² joo'saa²¹
tya' 'e jmí²¹² joon. Joon gaunngí¹ tsá² tya' Jesús 'ii:
—'E Xiiafu 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyú² 'e tyee²e' tya'
jmí²¹² pascua 'e gatǎ²?

¹³Joon gasí¹in Jesús gáí¹ tsá² tya'a sñ²¹i:

—Cwoliin²naa' 'e fuu²¹ fee¹ joon do-o imáa¹naa'
jaain²¹ tsañuu¹ tyan¹ coon²¹ tsuu² si²o² jmí²¹. Joon
cwoliin²moo' xiiafu lí¹ tsee¹²i. ¹⁴Joon lí¹ 'ii¹ do-o jon
fú²uu' 'in tsá² fii²¹² 'nú¹ do: "Gajin²o Tifo²: 'E Xiia cuarto lí¹
ityee²e'le coon¹³ tsá² tyiia tya' jmí²¹² 'e gatǎ²?" ¹⁵Joon
i'e² 'naa' coon²¹ cuarto fee¹ 'e nilí² tyú² lí¹ yu¹. Do-o
tyá²aa' tyú² 'e tyee²e'.

¹⁶Ga'woo²¹mo 'in tsá² tya'a do. Gangaliin²mo 'e fuu²¹
fee¹ do joon galí²-i jilaa²¹ jii²¹ la gajin² Jesús do. Joon
do-o gatyá¹ tyú² 'ee dø¹ø tya' jmí²¹² do.

¹⁷Mo ga'í¹ núu³ joon gatyii²¹a Jesús coon¹³ jii²¹ dy-
atuuin¹ tsá² tya'a. ¹⁸Joon la 'í²¹² néei¹ gø¹² gajin² Jesús
sñ²¹i tsá² tya'a do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in
néei¹ gø¹² coon¹³ jna lo ijaan²¹mo jna.

19 Gatoo²¹ fa¹³ tya¹ 'in catyaa² do. Joon gaunngi¹ ti¹ jaain²¹, jin²in:

—¿Tí jna-a 'i?

Joon jaain²¹ gi gajin²in:

—¿Tí jna-a 'i?

20 Jesús-gi gañii¹ tya¹ tsá² tya'a:

—'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ 'naa' lo. 'In gø² coon¹³ jna coon¹³ coon²¹ wúun¹ 'ii 'i. 21 La joon ijúuin² 'in Ruu²¹ Tsá² jiin¹³ la jin² ni jí² tya¹ Dios pe fúu² 'in jaain²¹ 'ii do. Tyú²-gi tya¹ 'in jaain²¹ 'ii do wa mo'o jo galiseen²¹mo.

22 La 'ii²¹² néei¹ Jesús gø² joon gatø¹i coon²¹ 'iñi¹, gason¹ 'on joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gafiin¹in, joon cwo¹o jileei²¹ tsá² tya'a jin²in:

—Tyé²ee¹ 'e lo tsø² cuerpo tyiia-oo lo.

23 Mi yuui¹³ joon gaunrø¹i coon²¹ vaso vino. Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹a jmai'xø¹ 'uun²¹ jilee²¹mo. 24 Mo ngayuui¹³ joon gasii²¹ tsá² tya'a:

—'Elo-o jmi³ tya¹ coon²¹ júu³ 'e 'mii² 'e nigacwó³-oo tuun²¹ 'wii¹³ tya¹ 'in fúui¹ lili¹. 25 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo 'e duu¹³ gi e jmi³ 'mi³ wuunjø¹³ ca mi cwá² jmi²¹² mi tyø² Dios to². Joongi lí²-i duu¹³uu vino 'múui² tún¹.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e jo irø¹mo Tó³ 'ii

26 Mo ngayuui¹³ gaøø¹ joon ngaliin²mo fu moo²¹ sii²¹ moo²¹ Olivos. 27 Joon gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

—Jilee'naa' 'e jo litsái¹-oo' jna 'e woo¹ no tsø² ni jí² tya¹ Dios jin²in: "Ijngaa¹³ moo 'in 'aai¹ joo'saa²¹ joon in-gi¹ situu¹mo 'in joo'saa²¹ do." 28 Pe mi yuui¹³ 'e gajjin¹ jna ini²ii nifugi la 'naa' fu Galilea.

29 Joon gasii²¹ Tó³ 'ii:

—Fiin¹³ jilee²¹mo jo litsái¹-tsi 'nø² pe jna-a jo lí¹ na la joon.

30 Pe Jesús-gi gasii²¹ 'ii:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'nø², 'e 'woo¹ no la jée¹gi 'i'oo¹o tún² naa¹³ 'in tuuitsáa², 'ni¹ naa¹³ jo røø²¹u 'e cwii¹u'un jna.

31 Pe 'ii-gi jo gacwoo¹ júu³ jin²in:

—Fiin¹³ júun²moo coon¹³ 'nø² jo fo³oo 'e jo cwii¹na 'nø.

Joongi jilee²¹mo jin²in la do-o jon.

Faa²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ lí² sii²¹ Getsamení

32 Joon mo gatyaliin² coon²¹ lí² sii²¹ Getsemaní joon gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

—Ni²duu¹ lo la 'ii²¹² ní³ii nifoo¹³na Dios.

33 Joon gajée¹ jiin¹³ Tó³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ga'láa² 'wii²¹² lí² xuui²¹²-tsi joongi 'áai¹ fa¹³ lí²í.

34 Joon gajin² Jesús:

—Lí¹ fa¹³ lí²na ca la lí² ijúun²moo, jan²duu¹ lo jo cwocwuui²¹du'naa'.

35 Joon gangó¹ Jesús ca nifugi xø. Joon gatyii²¹a ni 'wó² joon gamii¹ tyani Dios Jmii²¹ wa'a ilí² si'nee¹³mo 'e jo nii²¹ wúu¹ la lí² ilí² 'e hora joon. 36 La jee²¹² faa²¹a fo² do joon gajin²in:

—Ñø², tyi'nø² jilaa²¹a ilí², jo cwo²¹o 'e mó³oo wúu¹ la lí² 'elo. Pe jo cwo²¹o lí² la lí² jna, cwoll²-i la lí² 'nø².

37 Mo ngayuui¹³ do joon gacwéi¹ tún¹ lí² néei¹ tsá² tya'a joon mo gatyee¹²i joon nitee¹²i 'ido cwuu²¹mo. Joon gasii²¹ Jesús Tó³:

—Simón, ¿ti cwuu²¹mo'o? ¿Tí jo galí² 'e jo cwuu²¹mo'o jiin¹³ coon²¹ hora? 38 Unjnaa²¹-oo' joon fee¹³naa' Dios joon jo coon²¹ Satanás 'naa' tóo². 'E la ja²mo, náa¹ tyú² tya' alma tyii¹ 'e 'iin²¹²mo pe cuerpo-gi 'wo² si'ñi¹-tsi.

39 Joon gangó¹ Jesús tún¹, ngafee¹³i Dios tún¹ joon jin²in 'e nafaa²¹a do tún¹. 40 Joon gacwéi¹ tún¹ joon gatsee¹²i tsá² tya'a tee¹²i cwuu²¹mo tún¹ 'wii¹³ unní¹i do jni¹ jalicwuu²¹i. Joon jo ñí¹i 'ee ñí¹i. 41 Gangó¹ Jesús gatí² 'ni¹ naa' joon mo gacwéi¹ tún¹ gajin²in:

—Cwocwuui²¹moo' no. Cwo'ii²¹ 'woo²¹oo'. Nalii¹mo jiin¹³ la no 'wii¹³ nigacwá² hora. Ijaan²¹in 'in Ruu²¹i Tsá² ja'cwoo²¹o 'in 'oo¹o tsaa². 42 Raan²naa' no, moo²¹o' no. Ni joo¹-o 'in jaain²¹ jna —gajin² Jesús.

Tee¹ tsá² tyitsaa²¹² Jesús

43 Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gacwéi¹ Judas, 'ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon jalíin² coon¹³ 'in tsá² fúui¹ lí² 'in tyan¹ ñí² espadas coon¹³ 'in san¹ 'no¹³ 'mó². Jalíin² to² tyø¹³ 'in tyø² to² tya' untsá² joongi to² tyø² jilee²¹ tsacøø¹³. 44 Joon 'in Judas do, 'in gajaain²¹ Jesús, nigacwoo¹ coon²¹ lí² jin²in:

—'In cu³uu ju² do 'ii 'i. Seen¹²naa' tá², ñøø² tyú² lí².

45 Joon mo gatyii²¹a Judas joon gangatyéen¹in lí² siin¹² Jesús joon gasii²¹:

—Tífo², Tífo².

Joon gacuu²¹u ju² 'ido. 46 Joon tsifu gasaan¹²in 'in nitéin¹ do Jesús. Joon gatøø¹ tyitsaa²¹²mo Jesús

47 Pe jaain²¹ 'in téein² do gasø¹ ñí³ espada tya'a joon gatyøø² cataain²¹ loocwoo² tsa'leei¹³ tya¹ 'in tyø² to² tya' untsá² nifu do. 48 Joon gasii²¹ Jesús 'in catyaa² do:

—¿Tí niga'woo²¹naa' coon¹² ñí³ espada coon¹³ 'no¹³ 'mó² wa'a saan¹²naa' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹? 49 La coon²¹ jmi²¹² siin¹²na coon¹³ 'naa' fu i'yíia² cwo¹ do joon jo-gi mo seen¹²naa' jna. Pe 'elo-o ilí² joon itsín¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya¹ Dios. 50 Joon tsifu joon gacwiin¹in 'in tsá² tya'a 'goo²¹o. Joon Jesús do gajaan¹o.

Gacwiin¹in jaain²¹ simii²¹

51 Pe jaain²¹ simii²¹ 'in paai²¹ 'mi² taa²¹ ngóo¹ caluu lí² ngóo¹ Jesús. Joon gasan¹²mo tsá² 'ii. 52 Joon tsifu joon gatú² 'ido 'e 'mi² taa²¹ do joon gacwiin¹o tí¹ ringúu¹ coonti.

Jesús tyani tsacøøi¹³

53 Joon gangajée¹ 'in tsá² do Jesús tyani 'in tyø² to² nifu tya' untsá² coon¹³ 'in tyø² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ tífo² tya' ley lí² sicaain²¹. 54 Joon wiin²gixø² ngóo¹ Tó³ caluu joon gatyii²¹a 'ii tyi¹ ca'nø² tya' 'in tyø² to² nifu tya' untsá². Joon do-o gacwó²o coon¹³ 'láa² 'in néei¹ do untyaa¹i yaai co' jí².

⁵⁵ In tyu² to² untsá² coon¹³ jileei²¹ tsacøøi¹³ néei¹ do 'noo¹o coon²¹ tsaa² tya' Jesús 'e 'nii¹ joon lisá² júu³ iijn-gaa¹² mo 'ido. Pe jo gatsaa¹² a jiin¹³ coon²¹. ⁵⁶ Tsh lxi¹ fúui¹ 'in faa¹² a júu³ tajuu²¹ tya' Jesús pe jo coon²¹ røø²¹ faa¹² a la jaain²¹. ⁵⁷ 'Inlxi¹³ garóon² on 'nii¹ 'ido coon¹³ júu³ tajuu²¹ jin¹² in:

⁵⁸ —Jna'a ninuu²¹ u'u 'e jin¹² 'ino: "Jna ifiin³ na 'e cwo¹ fee¹ no 'e nigajmaa¹² tsá² joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² isaa¹³ aa coon²¹ cwo¹ jon'on jma¹² tsá²." Júu³ joon ganuu²¹ u'u tya' 'in tsá² no —jin¹² 'in tsá² tajuui²¹ do.

⁵⁹ Pe jiin¹³ coon²¹ júu³ 'e tyaa¹ lo jo røø²¹ sxi¹.

⁶⁰ Joon garóon² on jee²¹² 'in tsá² do 'in tyu² to² nifu tya' untsá² joon gaunngii¹ Jesús:

—¿Tí jo 'ee ngii² i coonti? ¿'Ee fo² o 'wii²¹² tyi¹ i no?

⁶¹ Pe li goon²¹ gajaan¹ tii² Jesús. Jo 'ee gañii¹ coonti. 'In tyu² to² nifu tya' untsá² do gaunngii¹ i tún¹ jin¹² in:

—¿Tí 'nø-u Cristo, 'in Jóon¹ Dios nicwaa¹³?

⁶² Jesús-gi gasii²¹ i 'ii:

—Jna-gi 'i. Joon imáa¹ naa¹ 'in Ruui²¹ Tsá² tyiin¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. Joongi ijó¹ jee²¹² jni¹ li' yu¹.

⁶³ Tsifu joon ga'gxi¹ i sxi¹³ in 'in tyu² to² untsá² do joon gajin¹² in:

—Jo 'néi¹ gi¹ 'in jmá² júu³ røø²¹ no. ⁶⁴ Ganuu²¹ o' jilee²¹ na' xiiala nigaungøøi¹ 'ino Dios coon¹³ júu³ tya'a. ¿'Ee lxi² naa¹ 'e jmoo²¹ o' coon¹³ 'ino?

Joon jilee²¹ mo gajin¹² in 'e 'ná¹ jún² mo Jesús.

⁶⁵ Joon 'inlxi¹³ ga'láa² 'wii²¹² 'ñii¹ Jesús. Gajni¹ i unni² 'ido joongi poo¹ i Jesús joon sxi²¹ i 'ido jin¹² in:

—Faa¹³ du'u, ¿'iin 'in gapooi¹ 'nø?

Joon ga'láa² 'wii²¹² 'ii¹³ jno¹ o mooni² Jesús.

Jo røø¹ i Tú³ 'e cwii¹ mo Jesús

⁶⁶ Ca txi² 'wii²¹² 'iityi¹ siin¹² Tú³. Joon gatyii²¹ a jaain²¹ jee²¹² 'in jmoo¹ o 'ee gø¹² 'in tyu² to² nifu tya' untsá² do. ⁶⁷ Joon mo gani² i Tú³ 'e siin¹² in do untyaa¹² 'ña'a co' jxi² joon gajaan¹ jøø²¹ i joon gajin¹² in:

—Ngxi² 'nø jon coon¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁶⁸ Pe Tú³ gi jo garøøi²¹ jin¹² in:

—Jo cwii¹ na 'ino. Jo ñi³ ii 'ee 'e fo² o no.

Joongi gacwo¹ i 'oo¹ li tsataa¹² tsá². Joon ga'oo¹ o tuuitsáa². ⁶⁹ 'In tsamxi² do gajøø²¹ i Tú³ tún¹ joon gasii²¹ i tún¹ 'in téein² do:

—Jaain²¹ tsá² tya' 'ido-o 'in tsañuu¹ lo.

⁷⁰ Pe jo garøø²¹ i Tú³ tún¹. Jee²¹² catá²-a tún¹ 'in téein² do gasii²¹ i tún¹ Tú³:

—La ja¹² mo, 'nø-u jaain²¹ 'in tya' 'ido tsh 'in seen²¹ Galilea 'nø, joongi la faa¹² 'ido-o la joon foo²¹ 'nø.

⁷¹ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa¹² a 'laa¹² 'ée¹ i Dios jin¹² in:

—Ni Dios jo cwii¹ na 'in tsañuu¹ no 'in 'ée¹ naa¹ no.

⁷² Joon tsifu gatxi² tún² naa¹³ ga'oo¹ o tuuitsáa². Joon gatxi²-tsi Tú³ do 'ee nigasii²¹ i Jesús 'ii: "La jo-gi mo 'oo¹ o tún² naa¹³ tuuitsáa² jo røø²¹ u 'e cwii¹ u jna 'ni¹ naa¹³." Joon mo gatxi²-tsi Tú³ 'elo joon gatyii²¹ o.

Jesús tyani Pilato

15 Mo gajná² joon, joon 'in tyu² to² tya' untsá² galicaain²¹ tún¹ coon¹³ jileei¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ 'in

tifo² tya' ley coon¹ jileei²¹ tsacøøi¹³ 'in tyiin² gi. Joon ngajée¹ i Jesús siñuu¹ mo joon gangajaan¹² in tyani Pilato. ² Joon gaunngii¹ i Pilato Jesús:

—¿Tí 'nø røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Jesús-gi gañii¹ i:

—'E joon foo²¹ gi 'nø.

³ Jileei²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² ga'nii¹ i Jesús liili¹.

⁴ Joon gaunngii¹ i Pilato Jesús tún¹ jin¹² in:

—¿Tí jo 'ee ngxi¹² i coonti? Jøø² du'u xiiala 'nxi¹ 'nø liili¹.

⁵ Pe jo gañii¹ i Jesús coonti. 'Wii¹³ joon lxi¹ tsa'goo²¹-tsi Pilato.

Sii¹ in tsacøøi¹³ ijún² mo Jesús

⁶ La nitxi² i Pilato 'e láa² i jaain²¹ 'in 'yuui² 'nøñi³ la jee²¹² 'e txi² jmii²¹² joon. Joon galáa² mo jaain²¹ 'in muui¹ 'in tsá² do. ⁷ Joon 'yuui² 'nøñi³ jaain²¹ 'in sii²¹ Barrabás, 'ii jee²¹² 'in nigajngaa¹² gi tsá² coon²¹ li nigatíin¹ in coon¹³ tsaa² to². ⁸ Joon gangalíin² tsá² joon gamii¹ i tyani Pilato 'e jmá¹ 'ido 'e la tsi². ⁹ Pilato-gi gañii¹ i:

—¿Tí 'iin²¹² naa¹ 'e láa² na Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

¹⁰ Jin¹² Pilato la no 'wii¹³ li³ o 'e gajaan¹² in 'in tyu² to² tya' untsá² Jesús 'wii¹³ tsiwúu¹ mo tya' Jesús. ¹¹ Pe 'in tyu² to² tya' untsá² do nigasii²¹ o Pilato 'e tyu² gi wa'a láa¹ 'ido Barrabás. ¹² Joon gaunngii¹ i tún¹ Pilato:

—¿'Ee 'iin²¹² naa¹ li² coon¹³ 'in sii²¹ Røøi¹³ tya' tsá² Israel lo?

¹³ Joon gañii¹ i tsá², 'oo¹ o tá² liili¹ jin¹² in:

—¿Téen¹ in 'ido tsaa¹ crúu¹³ no!

¹⁴ Gasii²¹ Pilato tún¹ 'in tsá² do jin¹² in:

—¿'Ee gó² nigajmaa¹ a 'inlo?

Pe 'in tsá² do gañii¹ i tún¹ tá² liili¹ jin¹² in:

—¿Téen¹ in 'ido tsaa¹ crúu¹³ no!

¹⁵ Joon 'wii¹³ 'iin²¹² in Pilato ján² røø²¹ coon¹³ 'in tsá¹ do joon galáa² mo Barrabás joongi gatyii²¹ to² póo² i Jesús joon gajaan¹² in 'ido wa'a téen¹ in tsaa¹ crúu¹³.

¹⁶ Mo ngayuui¹³ joon, joon gatyii¹ mo 'láa² Jesús tyani Pilato joon gangajée¹ i 'ii tyi¹ tya' røøi¹³ li sii²¹ Pretoria. Joon gauncaain²¹ ce jileei²¹ 'láa². ¹⁷ Joon tyii²¹ i Jesús coon²¹ 'mi² yóoin² nø¹² la lxi¹ 'e tyi² røøi¹³. Coon²¹ gi corona lxi² jmaai² tóon¹ gaton¹ mootyi² Jesús. Coon¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² lxi²¹ i Jesús. ¹⁸ Joon ga'láa² tsá² do 'wii²¹² 'aa²¹ i Jesús jin¹² in:

—¿Viva Røøi¹³ tya' tsá² Israel! ¿Wóo²-o cwoseein²¹!

¹⁹ Joon coon¹³ 'no¹³ sii² cwaa²¹ gapó² mootyi² Jesús joon ga'ñii¹ i Jesús. ²⁰ Mo ngayuui¹³ gaungøøi¹ la no joon gatyii³ o 'a 'mi² yóoin² nø¹² do joon gaci¹ i tún¹ Jesús siin¹³ in do-o. Tsifu joon gatyii¹ mo Jesús itéen¹ in 'ido crúu¹³.

Taain¹ tsá² Jesús tsaa¹ crúu¹³

²¹ Jaain²¹ tsá² seen²¹ Cirene sii²¹ Simón, jmii²¹ Alejandro coon¹³ Rufo, najaa¹² i tsajmaa¹ a to². Joon mo gangxi¹ i do 'in 'láa² do gatyii²¹ to² 'ido wa'a coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús.

²² Joon gangajée¹ i Jesús fu coon²¹ li sii²¹ Gólgota, coon²¹ li øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Mootyi² 'Lxi²¹². ²³ Joon gacwo¹ o 'ido Jesús vino caai¹³ jmii³ 'mó² sii²¹ mirra pe

Jesús-gi jo ga'un²un 'edo. ²⁴Joon gateen¹in tsaá' crúu¹³ do. Joon 'in 'láa² do gajmaa¹a jmaai²xu siin¹³ Jesús. Gacoo¹o 'iin lii¹i la jaain²¹ do.

²⁵'Iin² ñú³ ningóo¹ mo gateen¹in Jesús tsaá' crúu¹³. ²⁶Joon gataan¹an coon²¹ júu³ yu² tyi² Jesús 'e faa²¹a 'e ga'ni¹i Jesús. Faa²¹a la lo: "Róð¹³ tya' tsá² Israel 'ino." ²⁷Caan²¹mo gataain¹ Jesús tsaá' crúu¹³ coon¹³ gáí¹ 'uun²¹, jaain²¹ li' caai tsáa¹ jaain²¹gi li' caai²¹ tooin²¹². ²⁸La joon 'e gatsin¹ 'e jin¹² ni j² tya' Dios: "Gaun¹i³in tsá² 'ii jee²¹² 'in gó²."

²⁹Jileei²¹ 'in ngi¹i do gají²mo Jesús joon gajø²¹ø mootyí¹i jin²in:

—Nú² 'in ifiin¹ cwo¹ do joon jee²¹² 'ni¹ jmí²¹² ijmáa³o'o tún¹, ³⁰laai²¹² 'wo'o no. Cwúui¹ tsaá' crúu¹³ no.

³¹La joon jon 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo' tya' ley gaungø¹ Jesús sñ²¹i ruu²¹²:

—Galáa²mo 'in xeei²¹ joon 'ña'gi jo lí² láí¹ 'ña'a. ³²Wana ganee²¹e' gajngaa¹i tsaá' crúu¹³ tya'a 'ña'a joongi lí² jo¹o lí²na' 'e 'ii-o Cristo, Róð¹³ tya' tsá² Israel. Joon cagi 'in gataain¹ crúu¹³ coon¹³ Jesús gají²mo 'ii.

Jún¹mo Jesús

³³Mo gatí² tyiañi¹ galinuu²¹ coonti ca 'iin² 'ni¹ ca'lóo².

³⁴Mo gatí² 'e hora joon ga'oo¹o Jesús jin²in:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E øøi²¹-tsi jin²in: Dios tyia, Dios tyia, ¿'ee li' nigatíu¹³u jna?)

³⁵'Inlí¹³ 'in téein² do niganúu²un joon gajin²in:

—Nú²duu', nitø¹ø Elías.

³⁶Joon gangó¹ jaain²¹ cwiin¹in. Mo ngayuui¹³ gaun'laa²¹ coon²¹ esponja coon¹³ vino tiin²¹ joon gaun-tyii²¹ coon nii²¹² sñ² gacwo¹o Jesús. Joon gajin²in:

—Jaan²duu', nee²du' wana jó¹ Elías jaxáa¹i 'ino.

³⁷Tsifu joon ga'oo¹o Jesús coon²¹ naa¹³ tá² lí¹ joon gajún¹mo. ³⁸Joon coon²¹ 'mi² 'ii¹ inuu² cwo¹ fee¹ do ga'gñ²¹ coonti tún² fóo¹³. Tí² yu² joongi ca tí² 'wii²¹² ga'gñ²¹. ³⁹Joon 'in tyu² to² 'láa² romano 'in siin¹² tyani li taain¹ Jesús do mo gani²¹ xiiala ga'oo¹o Jesús joongi xiiala gajún¹ 'ido joon gajin²in:

—'E la ja²mo, 'in tsañuu¹ lo Jón¹ Dios 'i.

⁴⁰Coon²¹ li téein² tsamí² wíin²gi gajø²¹ø. Jee²¹² 'ii si-in¹² María Magdalena joongi María sáa³ Jacobo 'in xu-úi²¹²gi Sé³. Joongi siin¹² Salomé do. ⁴¹'In tsamí² lo ni-gangñ¹ coon¹³ Jesús. Joongi nigajmaa¹a 'e dø¹ 'ido la 'ñ²¹² gangñ¹ Jesús Galilea. Joongi fúu¹mo tsamí² 'in téein² do 'in gangaliin² coon¹³ Jesús Jerusalén.

Galá¹mo Jesús

⁴²Joon la xu² tiin¹xu² 'wii¹³ 'e jmí²¹² tya' 'e tyaa¹ tyú² ('øøi²¹-tsi tsá² cwoon¹ 'ló¹ jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²)

⁴³joon gajó² Sé³, tsá² seen²¹ coon fuu²¹ sii²¹ Arimatea. 'In Sé³ no jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹³ joon jaain²¹ tsá² 'in siján¹an jmí²¹² mi tyu² Dios to². Jo 'goo²¹o coonti. Ga'í¹ 'ido tyani Pilato joon gamñ¹o cuerpo tya' Jesús. ⁴⁴Pilato do ganga'goo²¹-tsi 'e najún¹mo Jesús jmoonoo. Joon gatø¹ø 'in tyu² to² 'láa² do gaungñ¹i wa'a jo¹o gajúun²in. ⁴⁵Mo gajin² 'in tyu² to² 'láa² do 'e jo¹o

gajúun²in joon gacwo¹ Pilato cuerpo tya' Jesús 'e cón² Sé³ do. ⁴⁶Tsifu joon galó² Sé³ do coon²¹ 'mi² taa²¹ tyú². Joon gaxíia² cuerpo tya' Jesús joon gacñ¹in 'e 'mi² taa²¹ do. Joon gataan¹²in coon²¹ tsi 'aan¹ lí² coon²¹ tsaá' xá¹. Joon gasii²¹ coon²¹ cuun²¹² 'ootoo²¹ 'aan¹ do. ⁴⁷Joon gani²¹ María Magdalena coon¹³ María sáa³ Sé³ li ga'ái¹ Jesús do.

Mo gajin¹in tún¹ Jesús

16 Mo gangñ¹i jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² joon María Magdalena coon¹³ Salomé coon¹³ María sáa³ Jacobo galó² jmí²¹ jmafuu²¹ 'e tsaxe¹i tya' Jesús. ²Joon 'áa³ jmí²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³, mo ga'yeei²¹ ñi¹, tyalín² li ga'ái¹ Jesús. ³Sñ²¹i ruu²¹²:

—¿'Iin 'in jan¹ 'e cuun²¹² 'e jni¹ 'oo'aa¹ do? —sñ²¹i.

⁴Pe mo gani²¹ jo 'e cuun²¹² fee¹ li do. Jo si²gi 'áan³ tya'. ⁵Mo gangatáa¹ tsi too²¹ 'aan¹ do gani²¹i jaain²¹ simii²¹, taa²¹ siin¹³ lí¹, tyíin¹in li' caai²¹ 'aan¹ tsáa¹ do. Joon gafoo¹mo 'in tsamí² do. ⁶Pe 'in simii²¹ dogi gasñ²¹i 'ii:

—Jo foo¹³naa'. 'Naa²¹naa' Jesús tsá² Nazaret 'in gatein¹ tsá² tsaá' crúu¹ do. Pe nigajin¹o. Jo 'yuui²gi lo. Jóø²duu' li ga'ii²¹ do. ⁷Cwolín²naa', cwosi¹³ii' tsá² tya'a coon¹³ Tú³ 'e tsáa¹a Jesús nifugi tyii¹ fu Galilea. Joon do-o imáa¹naa' 'i jii¹³ la nigajin²in.

⁸Joon gangaliin²mo cwiin¹in li roon¹ 'aan¹ do 'wii¹³ jleei¹ gafoo²¹i lí¹. Jo 'iin gasñ²¹ coonti jii¹³ jaain²¹ 'wii¹³ gafoo²¹i lí¹.

Jesús gajnee¹in tyani María Magdalena

⁹Mo ngayuui¹³ joon 'e gajin¹ Jesús, mo gajná² 'e ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ do joon gajnee¹in Jesús 'láa² 'wii²¹² tyani María Magdalena, jaain²¹ tsamí² 'in ga'woo¹i Jesús dyáí¹ 'in 'lí¹ alma tya'a. ¹⁰Joon 'ido-o gangóo¹ ngasii¹²i 'in nigangí¹ coon¹³ Jesús. Joon do-o taai¹ xuui²¹²-tsi joon cí²o. ¹¹Joon mo ganúu²un 'ii 'e seen²¹mogí Jesús joongi 'e niganii²¹mo 'in tsamí² do 'ii jo gajo¹ galí²i 'e jin² 'in tsamí² do.

Gajnee¹in tyani gáí¹ tsá² tya'a

¹²Mo ngayuui¹³ joon gajnee¹in Jesús xiia²¹gi lí¹i tyani gáí¹ tsá² 'in ngaliin¹ coon²¹ tya' fu¹. ¹³'Ii-gi ngaliin²mo ngasii¹²i tsá² tya' Jesús pe jon'gi júu³ tya' 'ii jo¹ galí²i.

Sñ¹i Jesús jì dyajaain²¹ tsá² tya'a

¹⁴Mo líciin²¹xu² joon gajnee¹in tún¹ Jesús coon²¹ li néei¹ 'in dyajaain²¹ tsá² tya'a gø²¹ø. Joon gaungñ¹i tsá² tya'a do xiiala li' 'e jo jo¹ lí¹ 'ido, joongi 'waa²¹-tsi 'ido tsu² 'wii¹³ jo jo¹ galí² la jileei²¹ 'in gasñ²¹i 'ii 'e nijiin¹ Jesús. ¹⁵Joon gajin¹ Jesús sñ²¹i tsá² tya'a:

—Cwolín²naa' la 'ui fu juncwii²¹. Sí¹³ii' jileei²¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios. ¹⁶Joon jileei²¹ 'in jo¹ lí¹ 'e júu³ tyú² do joon 'in sáai² jmí²¹ itiin¹³mo 'i. Pe 'in jo jo¹ lí¹ 'e lí¹ itsáa¹. ¹⁷Joon 'in jo¹ lí¹ ijmáa¹ 'e lí² lo: Coon¹³ 'ii²¹ tyajna i'woo²¹ jileei²¹ 'in 'lí¹³ taai² almas tya' tsá². Joon ifaa²¹o jmí¹ xiia²¹. ¹⁸Joongi

isaan²¹in coon¹³ cwoo²¹o mi²¹ pe jo ijmá¹ 'nii²¹ tya'a. Joongi wana 'uun²¹ 'ootyí² jo ijmá¹ 'ii²¹. Joongi táan¹an cwoo²¹o tya' 'in tsatsaa¹³ joon 'láa²mo 'i.

Mo gasoo¹o Jesús fu ñɛ'fú²

¹⁹ Mo ngayuui¹³ gafee²¹i Jesús tsá² tya'a do joon gan-ga²mo Ña'ñɛ¹ɛ' Jesús fu ñɛ'fú². Joon do-o gan-

gacwaa²¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. ²⁰ Joon ga'woo²¹mo tsá² tya'a ngasii¹²i tsá² xiiala itiin¹³ tsá² la caan²¹mo. Joon coon¹³ 'ña'a Jesús 'e uncoon¹³on. Joon coon¹³ mi-lagro 'e jmoo¹o tsá² tya'a litsáai¹-tsi tsá² 'e jo¹o júu³ tya' Jesús. Amén.

SAN LUCAS

Prólogo

1 Fúu¹ mo tsá² nigataan¹ an ni mo'jít² la galí² jilaa²¹ 'e nicalí² jee²¹² jna'. ² Joon 'in tsá² 'in niga'e¹ 'e jna' ni-ganii²¹ o ca la mo 'wiin²¹² joon gatyaa¹ o júu³. ³ La joon jon jna nigacoon²¹ oo cwáain¹ coon²¹ tún² ca la mo 'wiin²¹². 'Wii¹² joon líí² na 'e tyú²-u 'e tóon¹³ oon ni mo'jít² jilaa²¹ la lí² 'e nicalí². ⁴ La joon jmáa³ aan tsá² tyú¹ Teófi-lo 'e litsáai¹-o'o 'e la ja² mo jilaa²¹ júu³ 'e niga'e² tsá² 'n.

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júu³ iliseein²¹ Wó³ saa¹ i tsá² jmí²¹

⁵ La jee²¹² líí¹ i Herodes róoi¹³ fu lí¹ sii²¹ Judea seein²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Zacarías. Líí¹ i tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ Abías. Tsamí² tya'a sii²¹ Elisabet. Jaain²¹ jún² tya' 'líí²¹² Aarón 'ii. ⁶ Jiwáa² mo do tyú¹ mo tyani Dios i. Joongi jmaa¹ a jilaa²¹ tísi² coon¹³ jilaa²¹ to² tyú² Dios. Jo 'e tsaa² tya'a sá². ⁷ Jo 'in xuui²¹² tya'a seein²¹ tsu 'wii¹³ Elisabet do jo lí² tsatyéen¹ in. Joongi nitsáa² mo jiwáa² mo.

⁸ Cafu mo líí¹ i Zacarías untsá² tyani Dios gatíí² tsajin²¹ fuusún² ni altar tya' Dios. Gatíí² tsajmaa¹ a 'elo jin¹³ la tíí² si² 'e jmoo¹ o untsá² do. Gacoo¹ o untsá² 'iin²¹² in litsáai¹-tsi 'ee to² ijmáa¹ a. Joon mo gatí² 'ii²¹ ga'í² Zacarías cwo¹ tya' Dios do 'e tsajin²¹ fuusún².

¹⁰ Jileei²¹ 'in catyaaí² gi do gajaan¹ an caluu faa²¹ a júu³ tyú². ¹¹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios Jmii²¹ siin¹³ in lí² tsáa¹ 'e lí² juun¹ un fuusún². ¹² Mo gajnéi¹ 'in ángel do 'áa¹ mo gafooi²¹ Zacarías jiiin¹³ jo ñii¹ 'ee jmáa¹ a. ¹³ Joon 'in ángel do gajin²¹ in sñi²¹ 'ii:

—Jo foo¹³ o, Zacarías, tsu Dios niganúu² o júu³ tyú² tyi'i. Itsatyéen¹³ mo tsamí² tyi'i jaain²¹ yuun²¹. Joon un-sii²¹ o'o Wó² 'ii. ¹⁴ Líí¹ tyuu¹³ u jlø¹³ mo'o 'wii²¹² tya'a. Fúu¹ mo 'in jlø¹³ mo 'e galiseein²¹. ¹⁵ Tsu 'in yuun²¹ tyi'i do 'in lityú¹ mo tyani Dios. Jo 'e 'uun²¹ un coonti jon' vi-no jon'gi máa¹. Joon ca la mi liseen²¹ mo un'øø¹² mo Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii. ¹⁶ Joon coon¹² júu² tya'o fúu¹ mo tsá² seein²¹ Israel ici² o coon¹³ 'Ña'ñu¹ u' Dios tya'a.

¹⁷ 'In Wó³ no tsáa¹ a jée¹ gi lagi 'Ña'ñu¹ u' ijmáa¹ a la gaj-maa¹ a Elías. Joon 'ii²¹ tya' 'ii ijmáa¹ a 'e jileei²¹ tsá² coon¹³ jón¹ on iliseein² mo tyú². Joon 'in jo mo nuu¹³ ninuu¹ o júu² røø²¹. Joon la joon tyaa¹ tyú² tya'a tsá² 'ii²¹ mo 'Ña'ñu¹ u' —jin² ángel do.

¹⁸ Joon Zacarías do gaunngí¹ i 'in ángel do:

—Xiiala ijmáa² aa 'e iun'øø¹² na 'elo tsu 'áa¹ mo nitsaa¹ moo la joon tsaamí² tyiia jon.

¹⁹ 'In ángel do gañii¹:

—Jna-a Gabriel. Siin¹³ moo tyani Dios. 'Ii gasii¹ in jna 'e fuu²¹² uu 'nu. Joongi 'e jmáa³ aa 'nu júu³ jilaa²¹ júu³ tyú² lo. ²⁰ Pe nano jo lí² foo¹³ gi' i ca gatsín¹ jilaa²¹ júu³ lo tsu jo gajo¹ líí² u'u júu³ tyiia. 'E júu³ lo 'ná¹ tsín¹ mo gatí² 'ii²¹ tya'a.

²¹ La 'íí²¹² joon 'in tsá² catyaaí² téein² caluu²¹²-u sijéen¹³ mo Zacarías. Líí¹ tsa'goo¹-tsi 'wii¹³ líí¹ gali'íí²¹² i nuu cwo¹ do. ²² Pe galili² o 'e nigajóø² coon²¹ lí² tsu 'wii¹³ mo gacwa'íí¹ i jo lí² faa²¹ gi. Joon gajmaa¹ a lí² coon¹³ cwo²¹ o tsu jo lí² faa²¹ gi.

²³ La tsifu joon mo gatsín¹ to² tya'a 'e cwo¹ do gan-ga² mo fu tya'a. ²⁴ Mo gangíí¹ gi xu jmií²¹² joon gacán¹ mo tsamí² tya'a yuun²¹. Joon gajaan¹ o inuu, jo gacwa'íí¹ i ce gatsín¹ 'ñéei² sñi²¹. Gajin²¹ in:

²⁵ —'Na'ñu¹ o' nigajmaa¹ a coon²¹ 'e tyú² tyiia joon nigatyíí³ o fa'íí²¹ tyiia tyani tsá².

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júu² iliseein²¹ Jesús

²⁶ Ningóo¹ jnúui² sñi²¹ 'e tyéin¹ Elisabet do yuun²¹ mo gasii¹ in Dios 'in ángel Gabriel do fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret lí¹ náa¹ Galilea. ²⁷ Ngafee¹³ i jaain²¹ simí² sii²¹ María. 'Ido-o náa¹ júu³ tya'a coon¹³ jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Sé³. Sé³ do jún² tya' 'líí²¹² David 'ii. ²⁸ 'In ángel do gangatyéin¹ lí² tyiin¹ in 'in simí² do. Joon gajin²¹ in:

—'Aa²¹² mo'o fuu²¹² uu 'nu! Nigauncwai² Dios 'nu líí¹ gi lagi jileei²¹ tsamí² —jin² ángel do.

²⁹ Mo ganii²¹ María 'in ángel do líí¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon ga'í¹-tsi 'ee 'øø¹²-tsi 'e júu³ do. ³⁰ Joon 'in ángel do gasii²¹ 'ii:

—Jo foo¹³ o, María. Nigajmaa¹ a Dios coon²¹ 'e tyú²-u tyi'i. ³¹ Cwoliñi² in icaan²¹² mo'o yuun²¹ joon liliseein²¹ jaain²¹ yuun²¹ tyi'i 'e unsii²¹ o'o JESÚS. ³² 'In lifee¹ mo 'ii. Ilisii²¹ Jón¹ Dios 'in feei¹ gi. Joon 'Ña'ñu¹ u' Dios Jmii²¹ icwo² o 'ii 'án³ lí² gatyé² jún² tya' 'líí²¹² yuun¹³ tya'a David to². ³³ Ilíin² in róoi¹³ tya' jileei²¹ tsá² Israel coon²¹ tøø² mo. Jo tyee²¹ 'ii²¹ tya'a coonti.

³⁴ Joon gaunngí¹ i María 'in ángel do:

—Xiiala ilí² 'elo, tsu jo 'in ñuu¹ tyiia seein²¹?

³⁵ 'In ángel do gajin²¹ in:

—Joo²¹ o Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'i. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios, 'in feei¹ gi, icaan²¹ un yuun²¹, tsu 'wii¹³ joon il-icwaa¹³ mo 'in yuun²¹ do. Joon ilisii²¹ Jón¹ Dios.

³⁶ Iliseen²¹ mo jon jaain²¹ yuun²¹ tya' ruu²¹ u Elisabet fi-in¹³ nitsáa¹ mo. Jin² tsá² 'e jo lí² cain²¹ yuun²¹ pe nano ningóo¹ jnúui² sñi²¹ 'e tyéin¹ in yuun²¹. ³⁷ Tsu 'wii¹³ Dios ce jilaa²¹-a líí¹ i —jin² 'in ángel do.

³⁸ María do gajin²¹ in:

—Lo-o siin¹³ na 'e jmáa³oo jilaa²¹ to² 'e tyá² Ña'ñá¹ú'. Cwalí²-i la lí¹ 'e nigasi²¹ i jna.

Mo ngayuui¹³ joon gatú²mo 'in ángel do 'ii.

Tsafeei¹³ María ruu²¹ Elisabet

³⁹ Jee²¹² jmí²¹² joon María do gangóo¹ la jmoonoo coon²¹ fuu²¹ ná¹ jee²¹² moo²¹. Coon²¹ fuu²¹ náa¹ cwoo¹³ 'wó² sii²¹ Judea. ⁴⁰ Mo gatyí¹ a tya' Zacarías do gafee¹ i Elisabet. ⁴¹ Joon mo ganú² Elisabet do júu³ tya' María do joon 'in yuun²¹ 'yuui tu²u gajøø²i. ⁴² Joon 'in Espíritu Tyá² tya' Dios ga'íi²¹ Elisabet do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ a coon¹³ júu³ tá²xá, jin²in:

—Nigauncwaai¹³ Dios 'næ lí¹gi lagi jileei²¹ tsamí².

Joongi nigauncwaai¹³ Dios yuun²¹ 'in tyéen²un. ⁴³ ¿'Iin jna wa'a jó¹ sáa³ 'Ña'ñá¹o' jafee¹³ i jna? ⁴⁴ La tsifu mo ganú³uun júu³ tyi¹ 'in yuun²¹ tyiia lo gajøø²¹ i jøø¹³mo næ¹ tu¹³uu. ⁴⁵ Jøø¹³mo 'e nigalitsáa¹mo-'o'o 'e tyá²-æ 'ii²¹ tya' Ña'ñá¹ú' 'e nigajin²in.

⁴⁶ Joon María do gajin²in:

Fee¹mo Ña'ñá¹ú' 'áai¹.

⁴⁷ Joon jøø¹³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o Dios 'in jmoo¹o tiin¹³na.

⁴⁸ Dios nigacón² cwáain¹ 'e tañí² jna.

Tsæ fúu² nigalí¹ i jna 'in jmoo¹o to² tyá²ú.

Pe jilaa²¹ jmí²¹² lí ngóo¹gi jilee²¹mo tsá² iuntyú¹mo jna.

⁴⁹ Tsæ Dios 'in jmí²¹²gi-tsi nigajmaa¹ a coon²¹ to² fee¹ tyiia.

Jiin¹³ 'ii-o 'in tyú¹mo.

⁵⁰ 'Woo²¹-tsio tya' ce jileei²¹ 'in un'goo²¹ 'ii la tsá² seein²¹ nano lagi tsá² 'in nogi iliseein²¹.

⁵¹ Jilaa²¹ to² fee¹ jmoo¹o Dios.

'In jmaa¹ jøø¹³ yaai tyani¹³ i ga'aa¹o fa'í²¹.

⁵² Ga'woo¹mo Dios tsá² 'in tyiin² 'án³ tya'a.

Joon jileei²¹ 'in tsá² 'wó¹ gasaa²¹mo.

⁵³ 'In sityéin¹³ jmí²¹² gaurøø²¹mo Dios 'ii coon¹² 'e tyá²-æ.

Pe 'in tsá² sá² cuu² gasii¹ 'in lí²mo.

⁵⁴ Gauncoon¹³o tsá² Israel 'in jmoo¹o to² tyá²ú.

⁵⁵ Fúu² galí² 'in jo ga'ín¹-tsi júu³ ga'í¹ lí²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ jileei²¹ jún² tya'a coon²¹ tøø²mo —jin² María do.

⁵⁶ Gaai²¹ sí²¹gi gajan¹ María coon¹³ Elisabet do. Mo ngayuui¹³ joon ganga²mo fu tya'a.

Galiseein²¹ Wó² saai¹ tsá² jmí²¹²

⁵⁷ Mo gatsín¹ jmí²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a liseein²¹ jón¹on. Joon galiseein²¹mo. ⁵⁸ Joon lí¹ jøø¹³ jileei²¹ tsá² néei¹ tyani' coon¹³ jileei²¹ ruu²¹ i mo ganú² 'e tyá²-æ 'e nigajmaa¹ a Ña'ñá¹ú' tya'a. ⁵⁹ Mo gatí² jñá² jmí²¹² gatí² 'ii²¹ i'ii²¹ 'in 'in yuun²¹ do lí² jii¹³ la tñisi². Jmí²¹² joon 'in tsá² jalíin² tí² jmí²¹² gali'iin²¹² in lisi²¹ 'in yuun²¹ do la sii²¹ jmí²¹. ⁶⁰ Pe sáa³o gajin²in:

—Jon' la joon, 'ná¹-a lisi²¹ Wó³-o.

⁶¹ 'In catyaa² do jo cwoo¹ júu³, jin²in:

—Pe jii¹³ jaain²¹ tsacøøi¹² tyi' i jo sii²¹ la joon —jin².

⁶² Joon gajmaa¹ a lí² coon¹³ cwoo²¹ o tya' jmii²¹ yuun²¹ do 'ee 'iin²¹² in lisi²¹ yuun²¹ do. ⁶³ 'I-igi gamí¹ i coon²¹ mo'j². Joon gataan¹ an ni do 'e lisi²¹ o Wó³. Gan-ga'goo²¹-tsi jilee²¹mo. La tsifu joon galí²-i gafaa²¹ Zacarías do. ⁶⁴ Joon gacwo²o 'maai¹³ Dios. ⁶⁵ Coon¹³ 'e lo-o gafoo¹mo jileei²¹ 'in néei¹ la 'ui tsaá¹ moo²¹ lí sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³ jee²¹² 'ii jilaa²¹ 'e nigalí².

⁶⁶ Jileei²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹. Joon gajin²in:

—¿'Ee líi²in² 'in xuui²¹² no? Tsæ 'e la ja²mo uncoon¹³ Ña'ñá¹ú' 'ii.

Júu³ gafaa²¹ Zacarías

⁶⁷ Joon Zacarías, jmii²¹ 'in Wó³ do, røøi¹ Espíritu Tyá² tya' Dios gafaa²¹ a júu² tya' Dios. Jin²in:

⁶⁸ Untyú¹mo Ña'ñá¹ú' Dios Jmii²¹ tya' tsá² Israel.

Tsæ nigauncoon¹³ tsá² tya'a joon gauntiin¹³mo jna¹.

⁶⁹ 'Lí²¹² David gajmaa¹ a la to² tyá²ú joon nigatyí¹²mo Dios jaain²¹ jún² tya'a 'in píin²gi 'e íjmáa¹ a tiin¹³ jna¹.

⁷⁰ La joon júu³ ga'í² 'wii²¹² tya' tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá² ca lí²¹².

⁷¹ Ga'í² júu³ itiin¹³ jna' tya' jileei²¹ 'in 'eei¹ jna¹.

Joon i'wóo¹ i jna' ja'cwoo²o jileei²¹ 'in 'iin²¹² in jmeei²¹ jna' jilaa²¹ 'e gó².

⁷² Dios ga'í²o júu³ tya' 'lí²¹² tsacøøi¹² tyi' 'e fúu² ilii¹ Dios 'ii.

Jo 'iin²-tsi 'e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa¹ a coon¹³.

⁷³ La lo-o 'e júu³ ga'í² Dios tya' 'lí²¹² yuun¹³ tyi' Abraham:

⁷⁴ Gacwo²o 'ii²¹ 'e tiin¹³na' 'e lí²-i tsáa¹mo-tsi' 'ii.

Jo cu²-tsi' coon¹³ 'in 'eei¹ jna¹.

⁷⁵ Joon lí²-i jmoo²¹o' jilaa²¹ to² tyá²ú coon¹³ jilaa²¹ 'e tyá²-æ la 'í²¹² sáan³an¹.

⁷⁶ Joon 'næ-æ, yuun²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'næ jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ júu³ tya' Dios 'in feei¹.

Joon 'næ-æ icwoo²o nifu itya²¹ a tyá² tsá² 'ii²¹mo Ña'ñá¹ú'.

⁷⁷ Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya'a xiiala itiin¹³ Dios tsá² mi 'iin²in tsaa² tya'a.

⁷⁸ 'Wii¹³ fúu² lí²¹² Dios jna' joon gasii¹ in jón¹on 'in nigajmaa¹ a jná² joo²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ lí ngí²¹ i.

⁷⁹ Nigajná² joo²¹ tya' jileei²¹ 'in néei¹ lí næ²¹, joongi 'in néei¹ lí 'í¹ foo¹³ 'mó¹.

Joon lí²-i linee²¹ e xiiala ngí²¹ i 'e tyá²-æ tyani Ña'ñá¹ú', jin² Zacarías do.

⁸⁰ Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹mo. Joon gali'øø²¹mo-tsi 'áai¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in Dios. Joon gatéin² coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹ ca gatsín¹ jmí²¹² 'e 'ná¹ licwii¹ in tsá² Israel 'ii.

Galiseein²¹ Jesús

2 Jee²¹² jmí²¹² joon 'in tsaá² tyiin¹ Roma sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gatyá²ú to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jileei²¹ tsá² 'in seein²¹ coonti. ² 'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹ a mo lí¹ i Cerenio to² fu lí sii²¹ Siria. ³ Jilee²¹mo tsá² 'ná¹-a tsalíin² fu goo¹o 'e tsataai² ni jí². ⁴ 'Wii¹³ joon gacwo¹ í² Se³ fuu²¹ Nazaret náa¹ lí

sii²¹ Galilea. Joon gangóo¹ fuu²¹ Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Judea. Do-o li galiseein²¹ 'lii²¹² David tsu Sé³ do jaain²¹ jún² 'lii²¹² David. ⁵ Ngóo¹ fu Belén caan²¹ mo coon¹³ María 'e tsataa² ni jí². Nináa¹³ a júu³ tya'a 'e tš² li cui² cwo²¹o. Joongi nityéen² mo yuun²¹. ⁶ Joon galí² la 'ii²¹² taain²¹² fu Belén joon do-o li galiseein²¹ jón¹ María. ⁷ 'Ido-o jón¹ on 'láa² 'wii²¹². Joon gapaa²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi². Joon gatyaa¹ i coon²¹ tsi momóo¹ tsu jo sá² 'nú¹ li ján³.

Jaain²¹ ángel jafee¹³ i tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹

⁸ Tyan¹ fuu²¹ Belén ningi¹ coon²¹ poo²¹² tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹. Do-o nijoon¹ o la coon²¹ 'woo¹ 'aa¹ mo joo'saa²¹ tya'a. ⁹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹ 'u'. Joon la tš² 'oo² ñu¹ 'fú² tya' Ña'ñu¹ 'u' gajná² joo²¹ la cu² li 'i néesi¹. ¹⁰ Joon líi¹ gafoo²¹ i pe 'in ángel-gi do gajin² in sii²¹ 'i ido:

—Jo foo¹³ naa' tsu coon²¹ júu³ tyú² 'u 'e tyaan² 'e fuu²¹² uu 'naa' ilijlō¹³ jilee²¹ mo tsá². ¹¹ Nano galiseein²¹ fuu²¹ goo¹ o David jaain²¹ 'in jma¹ tiin¹³ 'naa' 'in sii²¹ CRISTO. Ña'ñu¹ 'u' 'ii. ¹² Lawa coon²¹ li² imáa¹³ naa' 'in yuun²¹ do raain¹ coon²¹ tsi momóo¹ sipaa²¹ 'mi² —jin² 'in ángel do.

¹³ La tsifu joon co' li siin¹³ 'in ángel do joon gajnéi¹ fúui¹ gi ángeles. Joon cwo¹ 'maai¹³ Dios. Joon jin² in:

¹⁴ 'Cwocwo¹ 'maai¹³ Dios jilee²¹ 'in néesi¹ ñu¹ 'fú²! La joon jon ni 'wó² cwolisá² 'ii²¹ tya' tsá² 'in jlō¹³ 'wii²¹² tya'a.

¹⁵ Joon mo ngaliin² in 'in ángeles do fu ñu¹ 'fú² 'in tsá² 'aai¹ joo'saa²¹ do ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ ruu²¹ i:

—Moo²¹ o'. Mojó²¹ 'o' fu Belén jilaa²¹ 'e nigalí² lo. Mojó²¹ 'o' jilaa²¹ 'e nigajin² Ña'ñu¹ 'u'.

¹⁶ Joon ngaliin² mo jmoono lí¹. Joon mo gatyaliin² in gatsee²¹ mo María coon¹³ Sé³ joongi 'in yuun²¹ do raain¹ tsi momóo¹. ¹⁷ Mo gatsee²¹ i gatyaa¹ o júu³ jilaa²¹ 'e nigajin² 'in ángel do cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ do.

¹⁸ Joon jilee²¹ 'in ganúu² líi¹ tsa'goo²¹ -tsi jilaa²¹ júu³ tya' 'ido. ¹⁹ Joon María tíi¹³ i tsi jilaa²¹ 'elo. Joon ga'í¹ -tsi 'wii²¹² tya'a. ²⁰ Joon 'in tsá² 'aai¹ joo'saa²¹ do ngaliin² mo jlō¹³ mo cwáain¹ tya'a. Ngaliin² mo un'goo²¹ o Dios. Cwo¹ o 'maai¹³ Dios jilaa²¹ 'e niganúu² joongi 'e niganii²¹. Tsu 'wii¹³ jilaa²¹ -a nigalí² la nigajin² 'in ángel do sii²¹ 'i ii.

Tsacō¹³ tya' Jesús tyaa¹ a cwo²¹ Dios Jmii²¹ 'in yuun²¹ Jesús

²¹ Mo gatí² jhá² jmi²¹² 'e galiseein²¹ Jesús gajmaa¹ a tsacō¹³ tya'a li² 'ii. Joon gaunsi²¹ JESÚS jii¹³ la 'e nigajin² 'in ángel do nigasii²¹ i María la nu¹ 'gi 'e gacaain² María Jesús.

²² Mo gatsiin¹ jmi²¹² 'e gauntyú¹ -i jii¹² la tísi² tya' Moisés gangajée¹³ mo Jesús fu Jerusalén 'e tyá² cwo²¹ o Dios. ²³ La lo-o gajmaa¹ a tsu 'wii¹³ ni jí² tya' Ña'ñu¹ 'u' jin²: "jilee²¹ yuun²¹ tsañu¹ 'in liseein²¹ nifu jmaa¹ a tsá² coon²¹ tya' Ña'ñu¹ 'u'." ²⁴ Gangaliin² mo gacwo² o Ña'ñu¹ 'u' Dios jii¹³ la to² tyú² ni jí² tya'a. 'E jin²

jí² do 'e 'ná² cwóo¹ i tsá² canéi¹ posii²¹² si gáí¹ maa²¹² 'ee lawa coon²¹ fa¹.

²⁵ Jee²¹² jmi²¹² joon niseein²¹ Jerusalén jaain²¹ tsañu¹ sii²¹ Simeón. 'Ii jaain²¹ tsañu¹ 'in tyúí¹ coon¹³ Dios. Líi¹ un'goo²¹ 'ii Dios. Joongi sijan² o mi jó¹ 'in jma² tiin¹³ tsá² Israel. Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios si-in¹³ mo coon¹³ Simeón do. ²⁶ Nigajin² in Espiritu tya' Dios 'e jo ijúuin² jii¹³ la jo mo nii²¹ Cristo 'in siin¹ in Ña'ñu¹ 'u'. ²⁷ 'In tsañu¹ lo gangó¹ fu cwo¹ fee¹ 'si² Jerusalén to² tyú² Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon mo gajaliin² in tsacō¹³ tya' Jesús coon¹³ on fu cwo¹ 'e jma² a jii¹³ la to² tyú² ley. ²⁸ Joon gariin¹ 'in Simeón do 'in yuun²¹ do. Joon gacwo² o 'maai¹³ Dios. Jin² in:

²⁹ Ña'ñu¹ 'u', lí² -i cwo¹³ o júun² moo 'e tyú² -u, tsu ni-gaunsiin¹ mo 'ii²¹ 'e gajmaa² a coon¹³ tsá² tyi¹.

³⁰ Nigamá¹ moo coon¹³ unni³ oo 'in jma² tiin¹³ tsá², ³¹ 'in nigasiin² un tyani jilee²¹ tsá².

³² Joon 'ino-o líi¹ i lawa coon²¹ jí² 'e jnéi² tya' jilee²¹ 'in jo seein²¹ Israel.

Joon coon²¹ 'e tyú² -u tya' tsá² tyi¹ 'in seein²¹ Israel.

³³ Sé³ coon¹³ sáa³ Jesús líi¹ ganga'goo²¹ -tsi jilaa²¹ 'e gajin² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹² do. ³⁴ La 'ii²¹² joon gataain² Simeón cwa¹³ 'ii. Joon gajin² in sii²¹ i María, sáa³ Jesús:

—'In yuun²¹ lo 'yuu¹ 'ii²¹ 'e jma² a 'e cii¹² i tsá² Israel sixu¹ 'e rón² on 'ee. 'E joon lawa coon²¹ lí² 'e líi¹ fúui¹ 'in faa²¹ 'laa²¹ tya'a. ³⁵ Coon¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'i¹ -tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi¹ nu¹ -u jilaa²¹ 'elo lawa coon²¹ ní³ 'e ga'í² tsi alma tyi¹ —jin² Simeón do.

³⁶ Do-o jon 'yuu² i jaain²¹ tsamí² 'in nisii²¹ Ana. Jamí¹ i jaain²¹ tsañu¹ sii²¹ Fanuel. 'Ido-o líi¹ i tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel 'in' nisii²¹ Aser. Ana do-o tíi² i cwo¹ o júu³ tya' Dios. Líi¹ natsáai² tsu simii²¹² gi 'ii la mo gacui² cwo²¹ o. Joon dyá¹ jii²¹ nigacwoo²¹ coon¹³ ñu¹ tya'a. ³⁷ Joon nano ningóo¹ dyajñu² jii²¹ 'ná¹ gi itsín¹ coon²¹ cíein¹³ jii²¹ in. Jo ga'woo² i 'e cwo¹ do. 'Yuu² i cwo¹ la 'woo¹ tiin¹³ la jmi¹ 'e untyú¹ i Ña'ñu¹ 'u'. Faa²¹ o júu³ tyú² joongi jo gō²¹ la tí² si². ³⁸ 'In tsamí² do gangatyéein¹ la tsifu joon. Joon mo ngayuui¹³ gacwo² o 'maai¹³ Dios ga'láa² 'wii²¹² gafee²¹ i tsá² cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ Jesús do. Fee²¹ i jilee²¹ mo 'in siján² 'ii²¹ iláa² mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga² mo Jesús fu Nazaret

³⁹ Mo ngayuui¹³ gaunsiin¹ jilaa²¹ 'e tyú² to² ni jí² tya' Ña'ñu¹ 'u' gangaliin¹ mo fu Galilea. Gangaliin¹ in fu goo¹ o Nazaret. ⁴⁰ Joon 'in yuun²¹ do gacwán¹ mo. Lí¹ gi pí² -tsi joongi lí¹ gi 'ō²¹ gi -tsi. Joon líi¹ gauncwai¹³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuu² cwo¹ fee¹ sii² Jerusalén

⁴¹ Joon tsacō¹³ tya'a la coon²¹ jii²¹ tsalín² Jerusalén 'e tsajō² jmi²¹² sii²¹ pasqua mo tíi¹³ -tsi tsá² Israel mo gacwa'woo²¹ i tsacō¹³ tya'a Egipto. ⁴² Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jii¹ in ngaliin² mo coon¹³ tsacō¹³ tya'a fu Jerusalén jii¹³ la tísi² 'e tš² jmi²¹² do. ⁴³ Mo gacii¹² i jaliin¹ mo gatséi¹ jmi²¹² do 'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹ o

fu cwo¹ fee¹ Jerusalén. Ce jii¹³ jo galili¹³ tsacøøi¹³ tya'a. ⁴⁴ Ga'i¹-tsi 'e jaa¹³ mo Jesús jee²¹² tsá² fúu¹ lĩĩĩ¹ do. La joon ngatáai² fu² coon²¹ jmi²¹². Joon ga'naa¹²¹ jee²¹² tsaruu²¹ i coon¹³ jileei²¹ 'in cwii¹ingí. ⁴⁵ Pe jo gatsee²¹ i. Joon ngaliin² mo tún¹ fu Jerusalén 'e tsa'nee¹³ i 'ido fu joon.

⁴⁶ Joon mo gatsín¹ 'ni¹ jmi²¹² joongi gatsee²¹ i 'ido fu inu¹ cwo¹ do. Tyiin¹³ in jee²¹² tifo² tya' ley nuu¹ u joongi ungi¹ i 'ido. ⁴⁷ Jileei²¹ 'in nuu¹ u júu² tya'a lĩĩ¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ júu³ cwáain¹ cwo¹ Jesús coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi. ⁴⁸ Mo ganí² tsacøøi¹³ tya'a 'ii lĩĩ¹ gan-ga'goo²¹-tsi. Joon gajin² sáa³:

—Yuun²¹ tyiia, ¿'ee lĩ' gacwo¹³ o jna'a fa¹³ la no? Nũ²¹ u coon¹³ jna lĩĩ¹ cu¹²-tsii¹ naga'nee¹³ na'a nũ.

⁴⁹ Joon gasi²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lĩ' naa²¹ naa' jna? ¿Tĩ jo nĩ² 'e 'ná² a jmá³ aa jilaa²¹ to² 'e nicwo¹ Nũ¹³ u jmáa³ aa?

⁵⁰ Pe tsacøøi¹³ tya'a jo ga'øøi²¹-tsi 'e gajin² Jesús gasi²¹ 'ii.

⁵¹ Joon gangaliin¹ mo coon¹³ Jesús fu Nazaret. La joon galinu¹³ u to² tyu². Pe sáa³ jo ga'in¹-tsi jilaa²¹ 'elo.

⁵² La joon Jesús lĩĩ¹ tyú² gacwáan¹ in. Joongi 'øøi²¹ gi-tsi. 'Yaa¹ mo-tsi Dios coon¹³ Jesús. La joon jon 'yaa¹ mo-tsi jileei²¹ tsá² coon¹³ Jesús.

Cwo¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ li jo 'in tsá² seein²¹

3 Ningóo¹ dya'ná² jii²¹ 'e Tiberio 'in tyiin¹³ Roma lĩĩ¹ i tsa'a² nifu. Joon Poncio Pilato-gi lĩĩ¹ tsa'a² to² fu Judea. Joon Herodes-gi lĩĩ¹ tsa'a² to² fu Galilea. Joon ruu¹²¹ i dogi sii²¹ Lii²¹² tyu² to² fu Iturea coon¹³ li sii²¹ Traconite. Joon Lisaniás lĩĩ¹ tsa'a² to² fu Abilinia. ² Joon Anás coon¹³ Caifás lĩĩ¹ untsá² 'in tyiin¹ gi nifu. La 'ii²¹² joon taain²¹² Wó³ jóon¹ Zacarías coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Joon gacwo² o Dios 'ii coon²¹ júu³ 'e tya¹ tsá². ³ Joon Wó³ gangi¹ i la caain² co' tĩ jmi²¹ Jordán 'e sii²¹ i tsá² 'e 'ná²-a unsi¹ 'e 'i¹-tsi jilaa²¹ 'e gó² joon 'ná²-a saai²¹ jmi²¹. Joon la joon 'iin² mo tsa² tya'a. ⁴ 'Elo-o gauntiin¹³ mo jii¹³ la jin² ni jí² 'e gajmaa¹ 'in gacwo¹ júu² tyú² ca lĩĩ²¹² 'in sii²¹ Isaías:

Tá² coon²¹ ni'oo¹ o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Nijin²¹ in:

“'Ijó¹ Nã'nũ¹ u'. Tyaa² aa' tyú² tyii¹ 'i'ii²¹ moo' 'ii.

Tsáa¹ mo-'oo' 'e tyú¹ moo'.

Jmáa² aa' fu uncwii²¹ tyii¹ lawa coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹.

⁵ Unrøø¹ moo' jilaa²¹ juu¹³ cwó².

'E unrøø²¹ moo' jilaa²¹ po¹³ moo²¹.

Joongi fu¹ tuu¹²¹ nijmaa² aa' tsáa¹.

Jilaa²¹ fu¹ gó² 'ná² lĩ² røø²¹.

⁶ Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ni ní² o xiiala tiin¹³ Dios tsá².”

Jin² jí² tya' Dios do.

⁷ Mo tsaliin² tsá² 'e saai¹ Wó³ 'ii jmi²¹ joon jin²¹ in Wó³:

—Tsá² 'in coon²¹ tsá² to² 'naa'! ¿'Iin nigasi¹³ 'naa' 'e laa²¹² naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein¹?

⁸ Cwojmaa² aa' jii¹³ la tĩĩ² jmá¹ 'in nigajo²-tsi. Joon jo 'i¹-oo': “Jo 'e tsangĩ¹ na' tsu¹ jún² tya' 'lĩĩ²¹² Abraham jna", tsu¹ fuu²¹² uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lĩ² jmá² Dios jún² tya' 'lĩĩ²¹² Abraham. ⁹ Dios nityaa¹ tyú² ñityí²

tya'a 'e tyu² 'mó², joon jilaa²¹ 'mó² 'e jo cwó² 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu² o joon ijún² coon¹³ jí² —jin² Wó².

¹⁰ Joon gaunngi¹ 'in tsá² do 'ii jin²¹ in:

—¿'Ee-gi 'ná² jmoo²¹ o'on jon?

¹¹ Wó² gi gajin²¹ in sii²¹ i 'ido:

—Jileei²¹ 'in 'oo¹ o tún² 'mi¹ tyi² 'ná²-a cwo¹ o coon²¹ tya' 'in jo 'oo¹ o coon²¹ tí².

¹² Gajaliin² mo jon 'inlĩĩ¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'ni¹ tsá² wa'a 'e saai²¹ jmi²¹. Joon gaunngi¹ i, jin²¹ in sii²¹ i Wó²:

—Tifo², ¿'ee 'ná¹ jmó³ jna'a?

¹³ Joon gajin² Wó³:

—Jo mĩ² lĩĩ¹ gi jii¹³ la 'ii²¹ na tyan¹.

¹⁴ 'Inlĩĩ¹³ gi 'láa² gaungĩ¹ 'ii jin²¹ in:

—Jna'gi¹, ¿'ee-gi 'ná² jmoo²¹ o'o?

Joon gajin² Wó³:

—Jo tĩ¹ tyii² 'ii coon²¹ tí² tya' doñi¹ in tyitsaai²¹², jogi tyii² 'ii' cuu² coon¹³ tajúu³. Cwoli'yaa¹ mo-'oo' jii¹³ la 'lee¹³ naa'.

¹⁵ 'In tsá² do téein² 'áai¹ sijáan¹³ an. Joon 'i¹-tsi wana jon' Wó² no lĩĩ² Cristo 'in sín¹ Dios. ¹⁶ Pe Wó³ dogi gajin²¹ in sii²¹ i jileei²¹:

—Jna-a, 'e la ja² mo jii¹³ coon¹³ jmi²¹ saa² na 'naa' jmi²¹. Pe jó¹-o jaain²¹ 'in cwó¹ Espiritu Tyú² tya' Dios 'in ngĩ¹ coon¹³ 'naa'. Joon iuntyú¹ mo 'naa' coon¹³ coon²¹ lawa coon²¹ jí². Joon 'oo¹ gi 'ii²¹ lagi jna ce jii¹³ jo tĩĩ² na 'e sii¹³ i loo²¹ tsi mĩ²¹². ¹⁷ 'Ijó¹ o ijmaa¹ a la jmoo¹ tsá² mi untyuu²¹ trigo. Mo untyuu²¹ trigo do tyii¹³ o jilaa²¹ jún² tyú² joon coon¹ o fu tya'a. Pe jilaa²¹ gi tyi¹ dya² o ni jí² li jo guu²¹.

¹⁸ Coon¹³ láai² gi júu³ la lo-o ga'e¹² Wó³ tsá² júu³ tyú².

¹⁹ Joon ca-gi tsa'a² to² Herodes gajin² mo tsu¹ 'wii¹³ Herodes do tyiin¹³ in coon¹³ Herodías tsamĩ² tya' ruu²¹ i Lii²¹² lawa tsamĩ² tya'o. Gajin² mo jon 'wii¹³ jilaa²¹ gi 'e gó² nigajmaa¹ a. ²⁰ Joon coon¹³ jilaa²¹ 'elo-o gajmaa¹ a 'e gó² gi ca gataan¹² in Wó³ 'nũ¹³.

Saai¹ Wó³ Jesús jmi²¹

²¹ La nũ¹ gi 'e lĩ² jilaa²¹ 'elo mo gangi¹ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ joon gasaa¹ mo jon Jesús jmi²¹. Joon la 'ii²¹² cwo² o 'maai¹³ Dios ganó¹ 'ooñũ¹ fú². ²² Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gajngáa¹ i lĩĩ¹ maa²¹² fu li siin¹³ Jesús. Joon ganúu² coon²¹ júu³ jó¹ fu ñũ¹ fú² 'e jin²:

—'Nũ¹ u yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹² na.

Jileei²¹ 'lĩĩ²¹² tsacøøi¹³ tya' Jesucristo

²³ Ningóo¹ Jesús jii¹³ dyadya¹ jii¹³ in xũ¹ lĩĩ¹ xũ¹ xaa¹ la mo ga'láa² 'wii²¹² cwo¹ o júu³ tyú² tya' Dios. Jii¹³ la 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'ii jóon¹ on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹ on Elí. ²⁴ Elí do-gi jóon¹ on Matat. Matat do-gi jóon¹ on Leví. Leví do-gi jóon¹ on Melqui. Melqui do-gi jóon¹ on Jana. Jana do-gi jóon¹ on Sé³. ²⁵ Sé³ do-gi jóon¹ on Matatías. Matatías do-gi jóon¹ on Amós. Amós do-gi jóon¹ on Nahum. Nahum do-gi jóon¹ on Esli. Esli do-gi jóon¹ on Nagai. ²⁶ Nagai do-gi jóon¹ on Maat. Maat do-gi jóon¹ on Matatías. Matatías do-gi jóon¹ on Semei. Semei do-gi jóon¹ on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹ on Judá. ²⁷ Judá do-gi jóon¹ on Joana. Joana do-gi jóon¹ on Resa. Resa do-gi

jóon¹on Zorobabel. Zorobabel do-gi jóon¹on Saltiel. Saltiel do-gi jóon¹on Neri. ²⁸ Neri do-gi jóon¹on Melqui. Melqui do-gi jóon¹on Adi. Adi do-gi jóon¹on Cosam. Cosam do-gi jóon¹on Elmodam. Elmodam do-gi jóon¹on Er. ²⁹ Er do-gi jóon¹on Josué. Josué do-gi jóon¹on Eliezer. Eliezer do-gi jóon¹on Jorim. Jorim do-gi jóon¹on Matat. ³⁰ Matat do-gi jóon¹on Leví. Leví do-gi jóon¹on Simeón. Simeón do-gi jóon¹on Judá. Judá do-gi jóon¹on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹on Jonán. Jonán do-gi jóon¹on Eliaquim. ³¹ Eliaquim do-gi jóon¹on Melea. Melea do-gi jóon¹on Mainán. Mainán do-gi jóon¹on Matata. Matata do-gi jóon¹on Natán. ³² Natán do-gi jóon¹on David. David do-gi jóon¹on Isaí. Isaí do-gi jóon¹on Obed. Obed do-gi jóon¹on Booz. Booz do-gi jóon¹on Salmón. Salmón do-gi jóon¹on Naasón. ³³ Naasón do-gi jóon¹on Aminadab. Aminadab do-gi jóon¹on Aram. Aram do-gi jóon¹on Esrom. Esrom do-gi jóon¹on Fares. Fares do-gi jóon¹on Judá. ³⁴ Judá do-gi jóon¹on Jacob. Jacob do-gi jóon¹on Isaac. Isaac do-gi jóon¹on Abraham. Abraham do-gi jóon¹on Taré. Taré do-gi jóon¹on Nacor. ³⁵ Nacor do-gi jóon¹on Serug. Serug do-gi jóon¹on Ragau. Ragau do-gi jóon¹on Peleg. Peleg do-gi jóon¹on Heber. Heber do-gi jóon¹on Sala. ³⁶ Sala do-gi jóon¹on Cainán. Cainán do-gi jóon¹on Arfaxad. Arfaxad do-gi jóon¹on Sem. Sem do-gi jóon¹on Noé. Noé do-gi jóon¹on Lamec. ³⁷ Lamec do-gi jóon¹on Matusalén. Matusalén do-gi jóon¹on Enoc. Enoc do-gi jóon¹on Jared. Jared do-gi jóon¹on Mahalaleel. Mahalaleel do-gi jóon¹on Cainán. ³⁸ Cainán do-gi jóon¹on Enós. Enós do-gi jóon¹on Set. Set do-gi jóon¹on Adán. Joon 'in Adán do jóon¹on Dios 'ii.

Satanás coon²¹on cwáain¹ 'e jmoo¹o Jesús coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹

4 Jesús røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gacii¹²í fu tí' jmi²¹ Jordán. Joon 'in Espíritu do-o gangajéei¹ 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. ² Do-o gateen¹in tunló¹ jmi²¹. Jo 'ee gagøø²¹ø jiiin¹³xø. Jee²¹² jmi²¹² joon gatsaa²¹² un'aa²¹i. Joon Satanás do gacón²du cwáain¹ xiiala líi² Jesús. ³ Joon gajin² Satanás do gasii²¹í 'ii:

—Wana Jóon¹ Dios 'nø jmaa²¹a 'e cuun²¹² lo lí¹ 'iñi¹.

⁴ Pe Jesús-gi gañii¹i:

—Jin² ni jí² tya' Dios: “Jon¹ jiiin¹³ coon¹³ 'iñi¹ 'e seein²¹ tsá², ca-gi jilaa²¹ júu³ tya' Dios seein²¹ tsá².”

⁵ Joon gangajéei Satanás do Jesús coon²¹ moo²¹ ñíi¹ lí². Joon ga'e²e Jesús coon²¹ catá² la tøø²í fuu²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ⁶ Joon gajin²:

—Nicwo¹³oo 'nø jilaa²¹ 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e fuu²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya¹³gi tya'a. Tsø jna niga¹ii¹³na jilaa²¹ 'elo. Joon cwo¹³oo doñi¹in 'in 'yaai¹-tsii. ⁷ Cwo¹³oo 'nø wana sii¹³i 'wojni²¹i tyani¹³ii joongi mi¹³i tyani¹³ii.

⁸ Pe Jesús-gi gañii¹i:

—Jeen¹³mo'oo coon²¹on coon¹³ jna. Satanás 'nø. Tsø ni jí² tya' Dios jin²: “Un'goo²¹ 'naa' jiiin¹³ 'ña'-o Dios. Joon uantiin¹³moo' jiiin¹³ la to² tyø² 'ii.”

⁹ Mo ngayuui¹² joon Satanás do gangajéei¹ Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa¹ i ti yø¹ cwo¹ fee¹ do. Joon gajin² Satanás gasii²¹í Jesús:

—Wana Jóon¹ Dios 'nø cwó² cwotee²¹u ni 'wó² ¹⁰ tsø ni jí² tya' Dios jin²:

Dios cwoo²¹ 'ii²¹ 'e jalíin² ángeles tya'a 'e 'aa¹i 'nø.

¹¹ Nisaan²¹in 'nø coon¹³ cwoo²¹o. Joon jo liwúui¹ tí¹³i coon¹³ cuun²¹².

¹² Jesús-gi gajin²in:

—Jin²in jon ni jí² tya' Dios: “Jo jmaa²¹a litsáai¹-o'o Ña'ñø¹ 'nø' Dios.”

¹³ Mo jo gatsaa²¹a Satanás 'e jmaa²¹gi coon¹³ Jesús gangawíin²mo coon¹³ Jesús coon²¹ sii¹³.

Jesús 'láa² 'wii²¹² to² tya'a fu Galilea

¹⁴ Jesús do nga¹²mo fu Galilea røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon líi¹ faa²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a la caan²¹mo co' do. ¹⁵ Joon Jesús ga'e¹³e tsá² tsi inøø la caan²¹mo cwo¹ sinagoga. Joon jilee²¹mo untyú¹ 'ii la caan²¹mo do.

Jesús ngaa¹²i fu Nazaret

¹⁶ Joon gangai¹² Jesús fu Nazaret. Fuu²¹ do-o li gacwáan¹in. Joon mo gatí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaa¹³i fu cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel si² do jiiin¹³ la tíisi² tya'a. Joon gajmaa¹a siin¹²in 'e faa²¹a jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁷ Joon gacwo² tsá² 'ii coon²¹ jí² tya' 'in gafaa²¹ júu³ tyú² ca líi²¹² sii²¹ Isaías; joon mo ganá¹ joon gatsaa²¹a coon²¹ li jin² la lo:

¹⁸ In Espíritu Tyú² tya' Ña'ñø¹ 'nø' ngii¹ coon¹³ jna tsø nigauntyú¹mo jna 'e cwó²oo júu³ tyú² tya'a tya' jilee²¹ tsá² tañí².

Joongi 'e jmáa³aa júu³ xiiala iláa²mo jilee²¹ 'in sijníi¹³.

Joongi unjnaa¹ unni² jilee²¹ tsá² 'in tíuui².

Joongi jmáa³aa tiin¹³ jilee²¹ tsá² 'in jmaai²¹ tsá².

¹⁹ La joon lisá²-a júu³ 'e gacwaa²¹² jiiin²¹ mo jmoo¹o Ña'ñø¹ 'nø' 'e tyú²-ø tya' tsá².

²⁰ Mo ngayuui¹² joon gajni¹ Jesús 'e jí² do joon gacwo²o 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyø¹² to² cwo¹ do. Joon gacwoo²¹-o. Joon jilee²¹mo 'in tsá² taai² cwo¹ do jøø² Jesús 'áai¹. ²¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa²¹a jin²in:

—Nano-o nigatsín¹mo 'e jin² ni jí² tya' Dios lo tyani²ii' —jin² Jesús.

²² Jilee²¹mo tsá² faa²¹ a tyú² tya' Jesús. Joongi líi¹ tsa'goo²¹tsi júu³ 'ya¹² 'e sii²¹ Jesús 'ii. Joon gaunngii¹í la 'oo²¹ jee²¹² 'ii. Jin²in:

—¿Tí jon¹ 'in lo-o 'in jóon¹ Sé³ do?

²³ Joon gasii²¹í Jesús 'ii:

—'E la ja¹²mo ifu¹³naa' jna 'e júu³ lo: “Timí¹, un'láai² 'wo'o.” Joongi 'e fú²uu' jna: “Jilaa²¹ 'e ganøø²¹ 'nø' 'e gajmaa²¹a fu Capernaum jmaa²¹a jon fuu²¹ góo²o lo.”

²⁴ Joon gafaa²¹gi Jesús gasii²¹í 'ido:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ce jiiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² jo faa²¹ tsagoo¹o tyú² tya'a. ²⁵ 'E ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' 'e fúui¹ 'yia'ñí² 'in seein²¹ fu Israel mo gacwo¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Elías júu³ tyú² tya' Dios. Joon jo gajó² jmi¹ 'ni¹ jiiin²¹ tsi ca'no¹³. Joon líi¹ galisá² 'oo² la caain²¹ fuu²¹. ²⁶ Pe Dios jo gasii¹in Elías tya' jiiin¹³ jaain²¹ 'yia'ñí² 'in néei¹ fu Israel do. Gasii¹mo Dios 'ii tya' jaain²¹ 'yia'ñí² 'in seein²¹ fu li sii²¹ Sarepta tyani¹ co'

fuu²¹ Sidón. ²⁷ Lái¹ jon seein²¹ tsatsaa¹³ jgøøi¹³ fu Israel jee²¹² jmi²¹² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Eliseo. Pe jin¹³ jaain²¹ jo ga'láai². Jiin¹³ Naamán 'in seein²¹ li tyú² to² Siria gaun'láai² Eliseo —jin¹² Jesús.

²⁸ Mo ganúu² jileei² 'in tsá² táai² cwo¹ do jilaa²¹ 'elo líi¹ gatí² 'nii²¹-tsi. ²⁹ Joon garóon². Joon gatyii¹ mo Jesús fu caluu²¹² fuu²¹ do. Joon gangajée¹³ Jesús fu coon²¹ yu¹ moo²¹ li náa¹ fuu²¹ do. Do-o la mo 'iin²¹² 'in 'e 'lee¹² Jesús fu tyi² xá² do. ³⁰ Pe Jesús-gi gangáí¹ tún² tsa¹ jee²¹² 'ii. Joon ganga¹ mo.

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

³¹ Joon gangó¹ Jesús fuu²¹ Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gajaan¹ an 'e² e tsá² fu in-
cwo¹ sinagoga mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ³² Lái¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'e 'ee¹ e tsu¹ 'wii¹³ faa²¹ a lawa jaain²¹ 'in 'oo¹ o to².

³³ Cwo¹ do-o 'yuui jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon ga'oo¹ jin²¹ in:

³⁴ —Túu¹ jna'a. ¿'Ee lí¹ 'u¹¹ u jee²¹² jna'a, Jesús tsá² Nazaret? ¿Tí¹ ñi²¹ 'e untyee¹ u jna'a? Ñi² oo 'iin 'nø. 'In tyú¹ mo tya' Dios 'nø —jin¹² 'in 'líi¹³ do.

³⁵ Pe Jesús gajii² 'in 'in espíritu gó² do. Joon gajin² in: —iCa tii²¹ iTiui² 'in tsañu¹ lo!

Joon 'in espíritu gó² do gajmaa¹ a cii²¹ mo 'in tsañu¹ do ni 'wó² tyani jileei²¹² 'in táai² do. Joon gacwo¹ 'ii¹ o 'in espíritu gó² 'ii. Ce jiin¹³ coon²¹ 'e gó² jo gajmee²¹.

³⁶ Joon jilee²¹ mo gafoo¹. Joon gasii²¹ ruu²¹:

—¿'Ee-gi júu³ 'elo? ¿'Ee to² 'oo¹ o 'in tsañu¹ lo? jJóø² xiiala tyu² to² 'in espíritu gó² do, gatyu² to² 'woo¹, joon ga'woo¹ mo!

³⁷ Joon líi¹ faa²¹ tsá² tya' Jesús la caan²¹ mo co' do.

Un'láai² Jesús 'yiaunsáa³ Simóoi¹³, 'in sii²¹ o jon Tú³

³⁸ Joon gacwo¹ 'ii¹ Jesús fu cwo¹ do. Joon gangaa¹² fu tya' Simóoi¹³. Joon 'in 'yiaunsáa³ Simóoi¹³ nitsaa¹³ o joongi 'yu tyii² mo. Joon gamii¹ tyani Jesús 'wii²¹² tya' 'ido. ³⁹ Joon gangatyéen¹ Jesús tyani li raain¹ 'ido. Joon ga'wó² 'e tyii² in do. Joon gajeen²¹ mo. La tsifu joon garóon² o joon ga'láa² 'wii²¹² 'e unji¹ mo 'in tsá² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

⁴⁰ Mo gayoin² ñi¹ jileei²¹² 'in 'aai¹ tsatsaa¹³, coon¹³ 'lái² nii² jmoowúu¹ 'e tyaan¹ tsá² gangajée¹³ li siin¹³ Jesús. Joon gauntsii¹ Jesús cwo²¹ o tya' 'ido. Joon gaun'láa² mo fúu¹ mo tsatsaa¹³. ⁴¹ Joongi ga'wooi¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². Joon mo ga'woo¹ i gajin² in: —Jóon¹ Dios 'nø.

Pe Jesús-gi gajii² mo 'ido, jo gacwo¹ gi faa²¹ 'ido tsu¹ ñii²¹ 'in 'líi¹³ do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwo¹ júu³ fu Galilea

⁴² Mo gajná² jmi²¹² Jesús do gacwo¹ 'ii¹ o 'e fuu²¹ do. Joon gangóo¹ coon²¹ li 'ña'a. Pe 'in tsá² do ga'na² mo 'ii. Joon gatyaliin² mo li siin¹³ Jesús. 'Iin²¹² in jnii²¹ wa'a jo tsáa¹ a. ⁴³ Pe Jesús-gi gajin² in:

—'Ná²-a cwóo³ oo júu³ tyú² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² ce jilaa²¹ fuu²¹ tsu¹ 'wii¹³ cwáain¹ la lo-o ga-goo²¹² oo.

⁴⁴ La joon gangáí¹ Jesús cwo¹ o júu³ tyú² la caain²¹ cwo¹ sinagoga li san¹² Galilea.

Tsá² saain² joo²¹ jmi²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesús

5 Coon²¹ naa¹³ galí² siin¹³ Jesús tí¹ jmi²¹ tyíia¹ li sii²¹ Genesaret. Joon líi¹ fúui¹ tsá² gatyaliin². Joon lí¹ cuu¹² lí¹ li siin²¹ Jesús tsu¹ 'iin²¹² in núu¹ un júu³ tyú² tya' Dios. ² Joon gani² Jesús tún² barco líi² si¹³ co' do. Jo 'in tsafii²¹² do seein²¹. Ni'woo²¹ mo caluu²¹² run² un núu³ tya'a¹. ³ Joon ga¹² Jesús tsi coon²¹ barco do 'e nitya' Simóoi¹³. Joon gatyu² Jesús to² nga¹² 'ii²¹ 'ido ga¹² gixu¹ 'e barco do tí¹ tsigi jmi²¹. Joon gacwo¹ Jesús tsi barco do. Joon ga'láa² wii²¹² 'e² e tsá² júu³ tyú² tí¹ li tyiin¹ in do. ⁴ Mo ngayuui¹³ ga'e² e tsá², joon gasii²¹ Simóoi¹³:

—Tyán² barco lo tí¹ li 'o² jmi²¹. Joon 'íi³ núu³ tyii¹. Joon saan¹³ naa¹ joo²¹ jmi²¹.

⁵ Simóoi¹³ gi gañii¹:

—Tífo², la tøø² 'woo¹ nigajmoo²¹ o'o to² saain²¹ joo²¹ pe coonti jo 'in mo taan¹³ na'a. Pe nano 'wii¹³ tyu² gi tí¹ to² 'íi³ duu núu³ tyiia.

⁶ Mo ngayuui¹³ gajmaa¹ a la joon líi¹ fúui¹ joo²¹ jmi²¹ galí¹ i ca ga'gii²¹ núu³ do. ⁷ Joon gajmaa¹ a lí² gasii²¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on do, 'in taai² barco coon²¹ do 'e tsaliin² tsauncoon¹³ on. Gajaliin² mo. Joon gaunrøø¹ mo la jí¹ tún² barco ca xuu¹ jo gatá². ⁸ Mo ngayuui¹³ 'elo Simóoi¹³ Tú³ gasii²¹ i wojni¹ tyani Jesús. Joon gajin² in:

—Túu² jna 'ña'ñu¹ tsu¹ jaain²¹ 'in 'oo¹ o tsaa² jna.

⁹ Simóoi¹³ do líi¹ ganga'goo²¹-tsi coon¹³ 'in catyaa¹² gi 'in téein² coon¹³ do mo gani² jileei²¹ joo²¹ jmi²¹ do.

¹⁰ Líi¹ jon ganga'goo²¹-tsi Jacobo coon¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo. 'Ii jmoo¹ o to² caain²¹ coon¹³ Simóoi¹³ do. Pe joon gasii²¹ Jesús Simóoi¹³ do:

—Jo foo¹³ naa¹. La mo jée¹ jmoo² oo' to² saain²¹ joo²¹ jmi²¹ pe nano jmáa³ aa' to² tyiia saan¹³ naa' tsá².

¹¹ Joon gatyii²¹ barco do fu tí¹ jmi²¹. Do-o gasáa¹ a coon²¹ tyaa¹. Joon ngaliin² mo coon¹³ Jesús.

Un'láai Jesús jaain²¹ tsá² líi¹ jgøøi²¹

¹² Gatyía¹ Jesús coon²¹ fuu²¹. Joon gani² jaain²¹ tsañu¹ líi¹ jgøøi²¹ 'ii. Joon gasii²¹ i mojni¹ i ca ni 'wó² tyani Jesús. Joon gamii¹ tyani Jesús, gajin² in:

—Ña'ñu¹ wa' 'iin²¹² u'un lí²-i un'láa² u jna.

¹³ Joon gason¹ Jesús tya' 'ido. Gajin² in:

—'Iin²¹² moo un'láa² na 'nø. Jmáa³ oo 'lái²-o —jin¹² Jesús.

La tsifu mo gajin² in 'elo gajeen²¹ mo 'e jgoo²¹ do tya'a. ¹⁴ Joon gatyu² Jesús to² 'e jo 'in sii²¹² ce jiin¹³ jaain²¹. Gasii²¹ o 'ido:

—Cwo² o jiin¹³ tyani untsá². Joon untyú¹ 'wo'o coon¹³ to² 'e nigatyu² Moisés. Coon¹³ 'e la joon líi¹ tsá² 'e niga'láa² mo'o.

¹⁵ Jin¹² Jesús sii²¹² 'in tsá² do la do, pe jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹ Jesús 'áai¹ gi gafaa²¹ tsá² tya'a. Joon fúui¹ gi tsá² licaain²¹ januu² júu³ tya'a, joongi 'e un'láa² i Jesús 'ii

coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹an. ¹⁶ Pe Jesús gatyíin¹ mo 'ña'a coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Joon do-o ngafee¹³ⁱ Dios.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii²

¹⁷ Coon²¹ jmi²¹² 'yuui Jesús coon²¹ tsi inuu 'e² tsá². Joon néei¹ 'in líi¹³ tsá² fariseo coon¹³ tifo² tya' ley 'in nijalíin² la caain²¹ co' Galilea coon¹³ Judea coon¹³ Jerusalén. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios jmoowúu¹ Jesús un'láai² jileei²¹ tsatsaa¹³. ¹⁸ La 'ii²¹² joon gatyalíin² jaain²¹ gáí¹ tsañuu¹ 'jée¹ jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² 'in raan¹ 'in coon²¹ nityi¹. La 'iin²¹² mo taan¹ 'in inuu do joon tyáai¹ tyani Jesús. ¹⁹ Pe jo gatsaa²¹ a xii¹ fu tsataai² tsu líi¹ fúui¹ tsá² taai². Joon gasoo²¹ o fu yu¹ 'nú¹ do. Joon gajan¹² an coon²¹ sii¹³ teja. Joon gaxáai² 'in tsatsaa¹³ do tsiin¹ 'in nityi¹ do jee²¹² tsá² fúui¹ do tyani li siin¹³ Jesús do. ²⁰ Mo gani² Jesús 'e tsáa¹ mo-tsi 'ido joon gasii²¹ⁱ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañuu¹, niga'íin² mo tsaa² tyi'i.

²¹ Joon 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo do ga'láa² 'wii²¹² 'i¹-tsi. Jin² 'in:

—'In tsañuu¹ lo faa²¹ a 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tya'a. Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí² 'iin² tsaa² tya' tsá² ce jiiin¹³ 'ña'a Dios.

²² Tsu nii² Jesús jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin² 'in:

—'Ee líi¹ 'i¹-oo' la no? ²³ ¿Noo 'e jogi tyán¹ to² fuu²¹² uu 'in tsá² lo: "Jo 'ee tsaa² røøi²¹ gi'i", owa fuu²¹² uu 'ee: "Ráan² un no, ngi² no?" ²⁴ Pe nano ijmáa³ a tyani² 'ii' 'e tsáa¹ mo-'oo' 'e Ruu²¹ i Tsá² tii² 'iin² tsaa² tya' tsá² mo taain¹ fu juncwii²¹.

Joon gajin² 'in sii²¹ⁱ 'in tsá² 'in sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² do:

—'Nu-^u, fuu²¹² uu. Ráan² un, saa¹³ tyi¹ tyi'i, cwee²¹ fu tyi'i —jin² Jesús.

²⁵ La tsifu joon 'in tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² do ga-roon¹ on tyani jileei²¹ 'in tsá² do. Joon gasaa¹³ a tyi¹ tya'a li raan¹ 'in. Joon gangaa¹²ⁱ fu tya'a cwo² o 'maai¹³ Dios. ²⁶ Jilee²¹ mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo² o 'maai¹³ Dios. 'Goo²¹ o líi¹ gajin² 'in:

—Nano niganee²¹ 'e coon²¹ 'e fee¹ 'áai¹.

Tøø²¹ Jesús Leví

²⁷ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo gacwo¹³ⁱ Jesús. Joon gani² jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² sii²¹ Leví. Tyiin¹³ 'in coon²¹ li cí¹ tsá² 'laa¹³ tya' jilaa²¹ 'e 'nii¹. Joon gasii²¹ⁱ Jesús 'ido, jin² 'in:

—Ná¹ coon¹³ jna.

²⁸ Joon garóon² Leví do. Gatú² o jilaa²¹. Joon gangóo¹ coon¹³ Jesús.

²⁹ Mo li ciin²¹ gixu joon gajmaa¹ a Leví coon²¹ jmi²¹² fee¹ li fu tya'a tya' Jesús. Joon líi¹ fúui¹ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² taai² coon¹³. 'In líi¹³ gi tsá² néei¹ coon¹³. ³⁰ Pe tsá² fariseo coon¹³ 'in tifo² tya' ley ga'láa² 'wii²¹² sii²¹ⁱ tsá² tya' Jesús, jin² 'in:

—'Ee líi¹ cøøø² joongi 'ú² uu' coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² coon¹³ 'in catyaa² gi 'in røøi²¹ tsaa²?

³¹ Jesús-gi gasii²¹ⁱ 'ido:

—Jo 'néi¹ timí¹ tya' jileei²¹ 'in tyúí¹. 'Néi¹ mo jiiin¹³ tya' tsatsaa¹³. ³² Jo mo gagoo²¹² oo wa'a tøøø³ jileei²¹ 'in tyúí¹. Tøøø³ jiiin¹³ 'in røøi²¹ tsaa² 'e jaa²¹ a-tsi.

Ungii¹ tsá² Jesús xiiala jmoowúu¹ tsá² taa²¹ a jo gøø²¹²

³³ Joon gaungii¹ 'in tsá² do Jesús jin² 'in:

—'Ee líi¹ jmoowúu¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Wó³ taa²¹ a jo gøø²¹² joongi faa²¹ a júu³ tyú²? Joon la joon jon jmoowúu¹ tsá² fariseo. Pe tsá² tyi¹ gi t gøø² o joongi 'un² o —jin² 'in tsá² do.

³⁴ Joon gajin² Jesús:

—'Goo²¹ wa'a jo øø¹ tsá² mi tyalíin² coon²¹ li gacui² cwoo²¹ tsá² la 'ii²¹² tyiin¹³ 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do gøø². ³⁵ Pe ijó² coon²¹ jmi²¹² mo jo seein²¹ gi 'in tsá² gacui² cwoo²¹ do jee²¹² 'naa'. Joon jmi²¹² joon lí²-i jmá¹ tsá² taa²¹ a jo øøø²¹².

³⁶ Gajin² 'in jon Jesús gasii²¹ⁱ 'ido 'e cwáain¹ lo:

—Jin² 'in tsá² 'e jo tyú² wa'a tyu² tsá² ca'no¹³ siin¹³ 'mii² joon taan¹² an coon¹³ siin¹³ tsáai². Wana gajmaa¹ tsá² la joon tsa'íi¹³ siin¹³ 'mii² joon jo jnee¹ in røø² coon¹³ siin¹³ tsáai² do. ³⁷ Joongi tún² jo lí³ wa'a tyiia²¹ tsá² jmi¹ móo¹ 'mii² tsi loo²¹ tsáai² tsu wana gajmaa¹ tsá² la joon 'e jmi¹ móo¹ do mo 'yá² joon 'gí¹ o 'e loo²¹ tsáai² do. Joon la joon 'e tsa'íi¹³ jmi¹ móo¹ coon¹³ 'e loo²¹ do. ³⁸ Tsu 'ná²-a tyiia²¹ tsá² jmi¹ móo¹ 'mii² coon²¹ tsi loo²¹ 'mii². Joon la joon røø²¹ tsatiin¹³. ³⁹ Jo 'iin²¹² 'in tsá² 'uun² un vino 'múui² tsifu mo ngayuui¹³ gaun¹ tsá² vino tsáai² tsu jin² tsá² 'e jmá² gi vino tsáai².

Tsá² tya' Jesús cuun¹ mi² trigo mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

6 Coon²¹ jmi²¹² galí² mo gatí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngóo¹ Jesús coon²¹ jee²¹² li sijna² trigo. Joon tsá² tya'a ngalíin² cuun¹ un mi² trigo do. Joon untyuu²¹ coon¹³ cwoo²¹ o. Joon gøøø² mi² tya'. ² Joon 'in líi¹³ tsá² fariseo gaungii¹ si²¹ⁱ 'ido:

—'Ee líi¹ jmoowúu¹ to² 'e jo tii² jmoowúu¹ tsá² mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

³ Jesús-gi gañii¹:

—Tyú²-u ñi³ 'naa' 'e gajmaa¹ 'ii²¹² David. Coon²¹ jmi²¹² ga'ii²¹ coon¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ mo gatsá² un'áai² fu tsi inuu cwo¹ tya' Dios. Joon gagøøø²¹² 'e 'iñi¹ ni cwaai¹³ fiin¹³ jiiin¹³ untsá² tii² gøø¹ 'e 'iñi¹ do. ⁵ La joon jon Ruu²¹ i Tsá² tii² mo tyu² to² mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tyuun²¹ cwoo²¹ o

⁶ Mo gatí² coon²¹ gi jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Jesús nga'ii²¹ fu inuu cwo¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e² tsá². Joon do-o 'yúui² jaain²¹ tsá² 'in tyuun²¹ cwoo²¹ tsáa¹. ⁷ Joon 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo jøø² i Jesús. Gacón² cwáain¹ wana iun'láai² Jesús 'in tsá² do mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Coon¹³ 'e la joon lí²-i jmáa¹ a tsaa² tya' Jesús. ⁸ Pe Jesús ñi¹ o 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii²¹ⁱ 'in tsá² tyuun²¹ cwoo²¹ do:

—Ráan² un. Jmáa² siin¹³ u'un tún² tsa² no.

Joon garóon² 'in tsá² do. Joon gajmaa¹ siin¹²in. ⁹Joon gajin¹² Jesús gasii²¹ 'in tsá² catyaa² do:

—Niunngii²duu 'naa', ¿'ee 'e tñii² jmaa¹ tsá² mo 'e jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², ti 'e tyú² owa 'e gó² 'ee? ¿Ti 'e jmá¹ tsá² tiin¹³ tsá² owa 'e jóoin² tsá² 'ee?

¹⁰Joon gajóo²i Jesús jileei²¹ 'in téein² co' li siin¹³in. Joon gasii²¹ 'in tsañu¹ do:

—Nii¹³ cwoo¹o.

Joon gajmaa¹ 'in tsá² do. Joon ga'lóo² cwoo²¹. ¹¹Pe 'in catyaa²gi do gatsá² 'nii²¹-tsio. Joon ga'láa² 'wii²¹² unngii¹ 'i 'oo²¹ jee²¹² 'ii 'ee ijmáa¹ 'e gó² tya' Jesús.

Tyii¹³in Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹²Jee²¹² jmi²¹² joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ moo²¹. Ngafaa^{12a} júu³ tyú². Joon do-o gajaan¹ la tóo²mo 'woo¹ fee¹i Dios. ¹³Joon mo gajná² joon gató¹² Jesús tsá² tya'a 'in ngí¹ coon¹³. Joon gatyii¹³in dyatuuin¹ jee²¹² 'ii. 'Ii 'in galisii²¹ apóstol. ('óo¹²¹-tsi tsá²: tsá² tya'a 'in gasii¹in.) ¹⁴'In lo do 'in sii²¹ Simóoi¹³, 'in gaunsii²¹o jon Tú³. Jaain²¹gi 'in sii²¹ Dñi³, ruu²¹i Simóoi¹³. 'In catyaa²gi do sii²¹ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Lii²¹² joongi coon¹³ Bartolomé coon¹³ ¹⁵Untóo³ coon¹³ Tomóo¹³. Joongi coon¹³ Jacobo jóon¹ Alfeo coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananista. ¹⁶Coon¹³ Judas ruu²¹i Jacobo coon¹³ Judas Iscariote, 'in mo licñin²¹ ga'nñi¹ Jesús.

Gae² Jesús tsá² fúui¹

¹⁷Jesús gajgáai¹ fu moo²¹ do coon¹³ 'in tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajaan¹ coon²¹ ni mii³ coon¹³ 'in ngii¹ coon¹³. Joon líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹. 'In tsá² do nijalín² la caain²¹ li san¹² Judea coon¹³ Jerusalén coon¹³ li tyú² to² Tiro coon¹³ Sidón. 'In tsá² lo nijalín² 'e janúu² júu³ tya' Jesús. Joongi jalín² wa'a un'láai² Jesús 'ii jilaa²¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ¹⁸Joongi jileei²¹ 'in ní² wúu¹ coon¹³ espíritu gó² un'láa²mo. ¹⁹Jileei²¹mo tsá² 'iin²¹²in 'in soon²¹on tya' Jesús tsu tyú² jmoo¹o mñi¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'o. Joon ga'láa²mo jileei²¹.

Cwoo¹ Jesús júu³ xiiala seein²¹ tsá² tyú²

²⁰Joon gajóo²i Jesús tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajin²¹in: —Tyú²-u si'ñi¹³-oo' tsá² tañii² 'naa', tsu ityu² Dios to² 'naa'.

²¹Tyú²-u si'ñi¹³-oo' 'naa' 'in un'aa² no, tsu mi li cñin²¹ niró¹mo tu¹uu'.

Tyú²-u si'ñi¹³-oo', 'naa' 'in ci² nano, tsu mi li cñin²¹gi nilijlóo³moo'.

²²Tyú²-u si'ñi¹³-oo' jileei²¹ 'naa' mo 'eei¹ tsá² 'naa', joongi mo 'wooi¹ tsá² 'naa' fu caluu, mo faa^{21a} tsá² 'laa²¹ tyii', mo faa²¹ tsá² gó² 'wii¹³ tyii' tsu 'wii¹³ ngii¹ coon¹³ 'in Ruu²¹i Tsá². ²³Unjlóo¹³ 'yaanaa' coon¹³ 'e jmi²¹² joon tsu líi¹ fee¹gi tyii' mo tyalín²naa' ñu¹fú². La joon jon gajmaa¹ 'in 'líi²¹² tsacóo¹³ tya' 'in tsá² no, gajmee²¹ 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calií.

²⁴Líi¹ fúu² 'naa' tsá² sá² cuu² tsu nigali¹óo²oo' 'e tyú² seen²¹naa'.

²⁵Líi¹ fúu² jileei²¹ 'in seein²¹ tyú² nano tsu mi li cñin²¹gixu nityaa²¹² un'aa²naa'.

'Líi¹ fúu² 'naa' 'in jlóo¹³ nano tsu mi li cñin²¹gixu 'in-cñi¹³oo' coon¹³ jilaa²¹ fa'í².

²⁶Líi¹ fúu² 'naa' jileei²¹ 'in faa²¹ tsá² tyú² tyii' nano tsu la joon gajmaa¹ 'líi²¹² tsacóo¹³ tya'a coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ gó² lawa júu³ tyú².

'E² Jesús tsá² 'e 'ná² 'iin²¹² tsá² 'in 'eei¹ 'ii

Faa²¹gi Jesús jin²¹in:

²⁷—Pe jilee²¹naa' 'in nuu¹u júu³ tyiia fuu²¹²uu 'elo: Cwoli²¹²in²¹²moo' jileei²¹ 'in 'eei¹ 'naa'. Joongi jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'e tyú² tya'a. ²⁸Cwauncwaa¹³naa' jileei²¹ 'in un'lñi¹³ 'naa'. Mñi²¹ 'wii²¹² tya'a tyani Dios jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'naa'. ²⁹Wana 'in gapó² cataain²¹ ni¹i, cwoo¹³o wa'a pó² 'e cataain²¹gi do. Wana 'in gatyí² 'mi² tyiá² tyi¹ cwoo¹³o cwotyaa²¹ jon 'e 'mi² tyii¹³i. ³⁰Cwoo¹³ doñi¹in 'in gamí¹. Wana 'in gacón² 'e 'óo²-o'o jo mñi²gi'i. ³¹Jmaa^{2aa} tya' tsá² xeei²¹ ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa' 'e jmá¹ tsá² tyii'.

³²Jmaa^{2aa} 'e tyú² jon' jii¹³ tya' 'in tsá² 'in 'néei¹ 'naa' tsu tsá² gó² jmoo¹o 'e tyú² tya' jii¹³ 'in 'iin²¹²mo. ³³Jo jmaa^{2aa} 'e tyú² wana jmoo²oo' tyú²-u jii¹³ tya' 'in tyú¹i coon¹³ 'naa' tsu cagi 'in jo tyú¹mo jmoo¹o la joon. ³⁴Joongi jo jmaa^{2aa} 'e tyú² wana tyii²oo' jii¹³ coon¹³ 'e líi² 'naa' 'e joon¹³on jilaa²¹ tún¹ tsu la joon jon 'in gó² tyí²o tya' 'in gó². 'i¹-tsi 'e 'ii²¹mo jilaa²¹ tún¹ tya' 'ido. ³⁵Pe 'naa' 'ná² un'nee²¹naa' ce jileei²¹ 'in 'eei²¹ 'naa'. 'Ná²-a jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'e tyú² tya'a. 'Ná²-a tyí²oo' tya'a. Cwoo²oo', jo 'e 'i¹gi-oo' 'e có²gi' tún¹ jii¹³ xu. Tsu la joon jon lí² lifee¹gi jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa'. Joon la joon líin²naa' jóon¹ Dios 'in Nii¹gi. Tsu 'in fee¹-tsi 'ii coon¹³ jileei²¹ 'in jo cwoo²¹ 'maa¹³ 'ii coon¹³ jileei²¹ 'in gó². ³⁶Cwoli¹woo¹-oo' jon la 'woo¹-tsi ñu¹u'.

Jo jmaa^{2aa} tsaa² tya' tsaruu²¹naa'

'E²gi Jesús tsá² gajin²¹in:

³⁷—Jo cwó²oo' tsaa² tya' tsaruu²¹naa' la joon jon Dios jo icwó¹ tsaa² tyii'. Jo piin²¹²naa' tsá² xeei²¹ la joon jon Dios jo piin² 'naa'. ³⁸Cwoo¹³gi' tsá² xeei²¹ 'e tyú² la joon jon cwo²gi Dios 'naa' 'e tyú². Mo tyaa¹ 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'mó² 'ii²¹ cwuu²¹ róo¹²gi tó²oo'. Tá²gi táa²aa'. Nijmaa¹ Dios 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'ii²¹ 'e 'naa' gajmee¹³ 'naa' to² coon¹³ tsá² xeei²¹.

³⁹Jesús gasii²¹gi tsá² cwáain¹ lo:

—Jo líi¹i jaain²¹ tsatiuu² 'méesi² jaain²¹gi tsatiuu² tsu la jiwáa²mo ixuu²¹i coon²¹ tsi too²¹. ⁴⁰Xuñi¹³ cwo¹²-tsi 'áai¹ 'in untsáa¹ do pe jo lí² tñii²gi jii¹³ la tñii² tifo² tya'a. Pe mo natñii² tyú²-u itñii² la tñii² tifo² tya'a.

⁴¹'Áai¹ jo tyan¹ to² lí² jóo¹³ coon²¹ tyi¹ 'yu unni² ruu²¹u. Pe joon jo mo tyaan²du'u cwáain¹ coon²¹ po'mó² sicu¹³ unni²i 'wo'o. ⁴²¿Xiiala tá²-o'o fu¹³u ruu²¹u?: "Ru¹u' cwodu' tyii³ tyi¹ 'yu unni²i." Pe jo mo tyan¹du'u cwáain¹ xiiala lí¹ po'mó² 'yu unni²i 'wo'o. ¿Tsá² tajuu²¹ 'nu! Tyi²du' jéei¹ po'mó² 'yu unni²i joongi lí² jóo¹³ 'e lí² tyi³i tyi¹ 'yu unni² ruu²¹u —gajin² Jesús.

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ 'e 'oofuu²¹ si'ñi¹

⁴³ Faa²¹ gi Jesús jin²¹ in:

—Jo sá² 'mó² 'oofuu²¹ tyú² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi sá² 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ tyú². ⁴⁴ Cwii¹ tsá² 'mó² 'e 'ñi¹ 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ si'ñi¹. Jo cun¹ tsá² mi¹³ cworíi³ 'e tsi wuu²¹ tóon¹ fii¹. ⁴⁵ Jileei²¹ tsá² tyú¹ faa²¹ o jilaa²¹ 'e tyú² tɬ tɬ tsi alma tya'o náa¹ jilaa²¹ 'e tyú². Jileei²¹ gi tsá² gó² faa²¹ o jilaa²¹ 'e go tɬ tsi alma tya'o náa¹ jilaa²¹ 'e gó². Ce jilaa²¹ 'e gafaa²¹ tsá² coon¹³ 'oo² 'e jalí² tsi alma tya'a tsá² joon.

Tún² nii² tñifuu²¹ 'e jmoo¹ o tsá²

⁴⁶ Jesús jin²¹ in:

—'Naa' fuu²¹ jna: "Ña'ñu¹ 'u'." Pe jogi jmoo² oo' la to² tyu¹³ u. ⁴⁷ Fú³ duu 'naa' xiiala lñi² jileei²¹ 'in jalíin² janú² jú³ tyiia, joongi jmoo¹ o la to² tyu¹³ u. ⁴⁸ Lñi¹ i lawa jaain²¹ tsañu¹ 'in gajmaa¹² coon²¹ 'nú¹. Pe nifu galiin¹ 'in o² lñi¹. Joongi gajmaa¹ a tñifuu²¹ ni cuun²¹² do. Joon la joon mo gali'láai² jmi²¹ do lñi¹ ga'la² a 'e 'nú¹ do. Pe jo gali² i gatyíian² tɬ 'wii¹³ ni cuun²¹² lñi¹ tñifuu²¹ do. ⁴⁹ Pe jileei²¹ 'in nuu¹ un joon jo jmoo¹ o la to² tyu¹³ u lñi² lawa jaain²¹ tsañu¹ 'in gajmaa¹² a 'nú¹ ni 'wó². Jo 'ee tñifuu²¹ gasii²¹ i. Joon mo gali'láai² jmi²¹ joon gatyíian² o 'e 'nú¹ do. Joon gaci² mo. Joon nga'ñi¹ coonti —jin² Jesús.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsa'leei¹² tya' jaain²¹ 'láa² tya' Roma

7 Mo ngayuui¹³ gatséi¹ gafeei²¹ Jesús 'in tsá² do joon gangóo¹ fu Capernaum. ² Do-o ni seein²¹ jaain²¹ 'in tyu¹² to² cíein¹³ 'láa² tya' Roma. Joon ni'áa¹ i jaain²¹ tsá² tya'a 'in ni'iin²¹² in lñi¹. Niraain¹ ti li júun² mo. ³ Mo ganúu² 'in tyu¹² to² 'láa² do 'e faa²¹ tsá² tya' Jesús joon gasii¹ in jaain²¹ gáí¹ tsacøø¹³ jee²¹² tsá² Israel 'e tsamñi¹ tyani¹ i wa'a jó¹ jaun'láai² tsá² tya'a. ⁴ Joon gangatyéein¹ 'in tsá² do tyani Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² gamñi¹ i tyani Jesús, jin²¹ in:

—'In tyu¹² to² 'láa² do tñi² mo 'e uncoon¹³ on ⁵ tɬ lñi¹ fee¹ -tsi tya' fuu²¹ goo²¹ o'. Joon 'i-o tyu¹² to² lñi¹ i cwo¹ tyii¹.

⁶ Joon gangó¹ Jesús coon¹³ on. Pe mo gatyíia¹ tyan¹ co' li si² 'nú¹ do joon 'in tyu¹² to² 'láa² do gasii¹ in jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'e tsasii¹³ i Jesús:

—Ñi'fii²¹ i, jo untyíin² gi 'wo'o, tɬ jo tñi² na 'u²¹ u 'in u tyiia. ⁷ 'Wii¹³ joon jo gatá² -tsii ga'nee²¹ na 'nɬ. Li goon foo²¹ o'o joon la joon i'láa² mo tsá² tyiia. ⁸ Lawa'a jna 'ii¹³ moo to² tyu¹² tsá² xeei²¹ joongi tyu¹³ oo to² tsá². Joon mo tyu¹³ u to² 'e tsaliin² tsá², tsaliin² mo jon. Joongi moty¹³ u jó¹, jó¹ -o. Joongi mo tyu¹³ u to² tsá² tyiia jilaa²¹ a jmoo¹ -o.

⁹ Joon mo ganúu² Jesús 'elo lñi¹ ganga'goo²¹ -tsi. Joon gajóø² jileei¹³ tsá² jalíin² coon¹³ do. Joon gajin²¹ in:

—'E la ja² mo, jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel jo mo gatsee²¹ na 'in tsáai¹ -tsi la tsáai¹ -tsi 'in tsañu¹ lo.

¹⁰ Joon mo gangaliin¹ 'in 'in tsá² gasii¹ in do gatsee²¹ i 'in tsá² do nityú¹ mo.

Gajmaa¹ a Jesús gajiiin¹ jón¹ jaain²¹ 'yia'nñi²

¹¹ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngóo¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Naín. Joon ngalíin² mo coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ on coon¹³ fúui¹ gi tsá² xeei²¹. ¹² Joon mo gatyíia¹ co' fuu²¹ do ganii²¹ jéi¹ tsá² jaain²¹ 'lñi²¹² itsa'áa¹³ i. Jiin¹³ 'in do-o jón¹ 'yia'nñi² 'in niseein²¹. Lñi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ do ngalíin² coon¹³ on. ¹³ Mo ganii¹ in Jesús 'ii fúu² galñi² 'ido. Joon gajin²¹ in gasii²¹ i 'ido:

—Jo cñi²¹ i.

¹⁴ Joon gangatyéein¹ Jesús. Joon gasu²¹ 'e cwóo¹ do. Joon 'in tyan¹ cwóo¹ do gajan¹ o. Joon gasii²¹ Jesús 'in 'lñi²¹² do:

—Simii²¹, jna-a fuu²¹² uu 'nɬ: jRaan² un no!

¹⁵ Joon 'in tsá² nigajúin¹ do nigacwoo²¹ -o. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ a. Joon Jesús gajaan²¹ mo sáa³ o 'ido. ¹⁶ Mo ganii²¹ 'in tsá² taain²¹² do jilaa²¹ 'elo jmai² 'in gafoo²¹ mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo¹² o 'maai¹³ Dios. Jin²¹ in:

—Jaain²¹ tsá² feei¹ 'in cwo¹ júu² tyú² nigajnéi¹ jee²¹² jna'.

Jin²¹ o jon:

—Dios nigajó² 'e uncoon¹³ on fuu²¹ goo²¹ o'.

¹⁷ La tóø² Judea coon¹³ la cu' li' li san¹² galiñi¹ tsá² 'e nigajmaa¹ a Jesús.

Tsá² 'in gasii¹ in Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹

¹⁸ 'In tsá² ngñi¹ coon¹³ Wó³ gajmaa² o júu³ jilaa²¹ 'e nicalí². Mo galiñi² Wó³ 'elo joon gatøø² ngái¹ jee²¹² ii.

¹⁹ Joon gasii¹ in tyani Jesús 'e tsasii¹³ i wana jo² o 'i-o Cristo 'in 'ná² jó¹ owa'a sijéen¹ in 'in xee²¹ mo 'ee. ²⁰ 'In tsá² gasii¹ in Wó³ do gangatyéein¹ mo li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹ i 'ido:

—Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ nigasii¹ in jna'a 'e unngñi²¹ i 'nɬ wana 'nɬ -u Cristo 'in 'ná² jó¹ owa 'ná² -a jeen² na'a 'in xee²¹ mo 'ee.

²¹ La tsifu joon mo gatyáliin² 'in tsá² do, Jesús gaun'láai² fúui¹ tsatsaa¹³ coon¹³ jmoowúu¹ tsáai² coon¹³ 'láai² nii² gi jmoowúu¹. Ga'wooi¹ 'in 'lñi¹³ táai² alma tya' tsá². Lñi¹ jon fúui¹ tsatiuu² gaun'láai². ²² La joon gasii²¹ i Jesús 'in tsá² do:

—Cwólíin² naa', joon cwosi²¹ i Wó³ la li 'e nigañi²¹ i joongi ninu² u. Cwosi²¹ i xiiala la lí² jøø² tsatiuu². Joongi tsajluui¹³ lí² -i ngí³. Joongi tsá² jgøø²¹ ga'láa² mo. Joongi tsá² cwuu²¹² nuu¹ o. Joongi 'lñi²¹² gajiiin²¹ o. Joongi tsá² tañi² nuu¹ o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

²³ Jøø¹³ mo 'áai¹ jileei²¹ 'in jo cu² -tsi coon¹³ jna.

²⁴ Mo ngayuui¹³ gangaliin² 'in tsá² gasii¹ in Wó³ Jesús ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ i tsá² cwáain¹ tya' Wó³, jin²¹ in:

—'Naa' jo mo tyalíin² naa' tyajøø² oo' li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ tó² 'e jøø²¹ coon¹³ tyí². ²⁵ Jon'gi mo tya-jøø²¹ 'naa' jaain²¹ tsá² 'in tyi² 'mi² tyú². Niñi¹³ 'naa' jileei²¹ 'in tyi³ 'mi² tyú² 'in seein²¹ tyú² 'ii néei¹ lacaain²¹ tya' røø¹³ mo. ²⁶ 'Naa' nigatyajøø²¹² naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú². Joon la joon gañi²¹ i. La joon fo² oo 'e 'ido-o 'in tyíin² gi la jee²¹² jileei²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tyú².

²⁷ Tɬ cwáain¹ tya' 'ii la mo gajin²¹ ni jí² tya' Dios la lo:

Síí³na tsá² tyan¹ júu³ tyú² nifugi li cwóo²o. Joon 'e tyáa² tyú² tsá² 'iíi²¹mo 'nə.

²⁸ 'E la ja²mo fuu²¹uu 'naa', jee²¹² jileei²¹ tsá² jo mo cwai² jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² 'in feei¹gi lagi Wó³ sai¹ tsá² jmí²¹. Pe doñi¹in 'in wó¹gi 'in seein²¹ li tyú² Dios to² 'ido 'in feei¹gi lagi Wó³.

²⁹ Mo ganuu¹un jileei²¹ tsá² 'elo coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' jilaa²¹ 'e 'nií¹ tsá² 'in nigasaai¹ Wó³ jmí²¹ gajin²⁰ 'e ja²mo Dios. ³⁰ Pe 'in tsá² fariseo coon¹³ tifo² tya' ley 'in cwó¹ yaai 'e saai¹ Wó³ 'ii jmí²¹ jo ga¹i²¹i jilaa²¹ 'e la mo 'iin²¹² Dios jmáa¹ 'a 'wii²¹² tya'a. ³¹ Gajin²gi Jesús:

—Nanogí cóon³duu cwáain¹ xiiala lííi¹ tsá² 'in seein²¹ nano. Fo³duu xiiala lííi¹. ³² Lííi¹ la lííi¹ xuui²¹² 'in néei¹ to² coo¹o la caain²¹ fu 'moo¹³. Tøø²¹ø xuui²¹² ngí¹ coon¹³ jin²in: "Xuu²¹u lúu¹ pe jo tseen²¹²naa'. 'øø²¹ø coon²¹ júu³ fa¹3 tyii¹ pe jo cí²íi¹." ³³ Gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmí²¹ joon jo 'ee gø²ø 'iñi¹ jon¹gi vino 'uun²¹un. Joon 'naa¹gíi¹ foo²¹oo' 'e tyaan¹ coon²¹ espí¹ritu gó². ³⁴ Joon mo ngayuui¹³ joongi gagó² jna 'in Ruu²¹na Tsá². Gø³oo joongi gu³oo. Joongi foo²¹oo' 'e jlo² tu³uu, 'e gø³øø joongi gu³uu lííi¹gi. Joongi foo²¹oo' 'e seen²¹na tyú² coon¹³ jileei²¹ 'in røø²¹ tsaa² coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá². ³⁵ Iliñi¹ tsá² 'e jmí²¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ 'in jai² lííi² 'ii.

Tyiin¹³ in Jesús fu tya' jaain²¹ tsá² fariseo sii²¹ Simóoi¹³

³⁶ Jaain²¹ tsá² fariseo gatø¹ø Jesús 'e tsa'ee²¹ 'e 'í¹ fu tya'a. Joon gangó¹ Jesús fu tya'a. Joon jii¹³ la tñi² gacwoo²¹ Jesús caai¹ mesa. ³⁷ Joon galiñi¹ jaain²¹ tsamí² 'in nirøøi²¹ tsaa² 'in seein²¹ 'e fuu²¹ do 'e nigangó¹ Jesús nga'ee²¹ 'í¹ fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyíi¹ 'a 'in tsamí² do tyaan¹ coon²¹ tsuu² lí¹ cæun²¹² alabastro si²o jmí²¹ jmafuu²¹. ³⁸ Joon lííi¹ cí²i xuui²¹²-tsi. Gatyíi¹ 'a caluu li tyiín¹² Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² garun²un tñi² Jesús coon¹³ jmí²¹ toon²¹ uníi¹. Mo ngayuui¹³ joon gauntyæun²¹ coon¹³ jñtyíi¹. Joon gajun¹un tñi² Jesús. Joongi ga'íi² jmí²¹ jmafuu²¹ tñi² Jesús. ³⁹ Joon mo gani² 'in tsá² fariseo 'in nigatø¹ Jesús do joon ga'í¹-tsi: "Wana 'in tsañæu¹ no 'e la ja² jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² nilili³o 'iin 'in sú² tya'a. ⁴⁰ Joongi nilili³o xiiala lííi¹ 'in tsamí² do. Tæ jaain²¹ tsamí² 'in røøi²¹ tsaa² no." Joon gasii²¹ Jesús 'in tsá² fariseo do:

—Simóoi¹³, sá² coon²¹ 'e fuu²¹²uu 'nə.

Joon gañii¹ 'in tsá² fariseo do:

—Faa¹³du, tifo².

⁴¹ Joon gajin² Jesús:

—Lawa gáí¹ tsañæu¹ nirøøi²¹ cuu² tya' jaain²¹ tsañæu¹ 'in tyí² cuu². Jaain²¹ 'ido nirøøi²¹ 'ñá² cíein¹³ cuu². 'In jaain²¹ dogi nirøøi²¹ ca'no¹³ cíein¹³. ⁴² Joon jo nii²¹ 'e ityí²gi 'e røøi²¹ tya' 'ido. Joon 'in tsá² tyí² cuu² do galifee¹mo-tsi 'e røøi²¹ 'ido tya' la jiwaa²mo. Joon nano jmáa²du júu³, ¿'iin jee²¹² ngái¹ do 'in gali¹iin²¹²gi 'in tsá² tyí² cuu² do?

⁴³ Joon gañii¹ Simóoi¹³:

—Lííi²na 'in tsañæu¹ 'in garøøi²¹gi lííi¹gi.

Joon gajin² Jesús:

—Jo²o júu³ tyi¹.

⁴⁴ Joon gajøøi² Jesús 'in tsamí² do. Joon gasii²¹ Simóoi¹³:

—Jøøi²¹²du 'in tsamí² lo. Ga'uu²¹²uu fu tyi¹. Joon jo gacwo²o jmí²¹ 'e ruun¹³uun tñi³ii, pe 'in tsamí² logi garun²un tñi³ii coon¹³ jmí²¹ toon²¹ unníi¹. Joon gauntyæun²¹ coon¹³ jñtyíi¹. ⁴⁵ Jo gajii¹ 'in tyiia pe 'in tsamí² logi jo mo jan¹ jun²o tñi³ii jii¹³ la ga'uu²¹ tyi¹.

⁴⁶ Jo ga'ee² 'e aceite mootyíi³ii, pe 'i-gi nigaxéi² jmí²¹ jmafuu²¹ tñi³ii. ⁴⁷ 'Wii¹³ joon fo³oo: Lííi¹ røøi²¹ tsaa² pe 'ee²o xiiala 'iin²na tsaa² tya'a tsæ 'wii¹³ lííi¹ gali¹iin²¹² jna. Pe jileei²¹ tsá² 'in xuu tsaa² 'iin²na tya'a 'e joon xæu 'e 'iin²¹²in jna —jin² Jesús.

⁴⁸ Joon gajin²in sii²¹ 'in tsamí² do:

—Niga'íin¹ moo tsaa² tyi¹.

⁴⁹ Joon jileei²¹ tsá² 'in nijalíin² néei¹ do coon¹³ 'i ga'láa² 'wii²¹² síi¹ jee²¹² 'ii:

—¿'Iin 'in tsañæu¹ lo 'e ca jigi tsaa² tya' tsá² 'iin²in?

⁵⁰ Pe Jesús-gi gasii²¹ 'in tsamí² do:

—Nigajmaa²¹²aa tiin¹³mo'o tsæ 'wii¹³ ja²mo galíi²u. Jløø¹³mo'o cwoo²mo'o.

Tsamí² 'in gauncoon¹³ Jesús coon¹³ 'e jmaa²¹ to²

8 Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngí¹ la caan²¹mo fuu²¹ coo¹³ coon¹³ fuu²¹ pi³ do. Cwoo¹o júu³ tyú² joongi 'e² tsá² xiiala tyú² Dios to² tsá². Ngaliín²mo coon¹³ jñ dyatuun¹ tsá² tya'a. ² Ngaliín²mo jon 'in lííi¹³gi tsamí² 'in niga'woo¹ 'in 'lííi¹³ taai² alma tya'a coon¹³ 'láai² nii²gi jmoowúu¹. Jee²¹² 'ii ngóo¹ María 'in sii²¹ Magdalena. 'Ido-o niga'woo¹ dyái¹ 'in 'lííi¹³ taai² alma tya'a. ³ Do-o jon ngóo¹ Yawuun², tsamí² tya' jaain²¹ tsañæu¹ sii²¹ Chuza 'in lííi¹ to² tya' Herodes. Do-o jon ngóo¹ Susana coon¹³ 'in lííi¹³gi tsamí² 'in uncoon¹³ Jesús coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa²¹ to².

Tyaa¹ Jesús júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² jñi² mi³ jún²

⁴ Lííi¹ fúui¹ tsá² ga'woo²¹ la caain²¹ fuu²¹ do 'e tsajøøi²¹² Jesús. Joon mo galicaain²¹ tsá² fúui¹ lííi¹ joon gafaa²¹ Jesús coon¹³ coon²¹ cwáain¹. Gajin²in:

⁵ —Lawa jaain²¹ tsá² gacwo²íi¹ ijñi² mi³ jún². La 'ii²¹² ngóo¹ dya² 'a 'e mi³ jún² do 'e lííi¹³ mi³ jún² do gaxæu²¹ tya' fu. Joon ga'ø²ø tsá² joongi gagøø²¹ø tón¹-on 'e mi³ do. ⁶ Joon 'e lííi¹³gi gaxæu²¹ jee²¹² cuun²¹². Joon mo ga'yíia¹ ñi¹ galityæun²¹ tsæ jo 'ee cwoo¹³ sá². ⁷ 'E lííi¹³gi gaxæu²¹ jee²¹² tóon¹. Joon gajgoo²¹o coon¹³ 'e tóon¹ ga'yíia¹ caain²¹ coon¹³ do. ⁸ Pe 'e lííi¹³gi mi³ jún² do gaxæu²¹ jee²¹² cwoo¹³ li tyú². Joon mo gacwáin¹ tyú²u gacwo¹. Ca cíein¹³ mi³ lííi¹gi la ca mi³ gacwo¹.

Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ Jesús 'elo joon gasii²¹ tsá² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lííi¹:

—Wa'a sá² loocwoo¹oo, núæ²duu.

'Ee lo 'íi³ 'e cwáain¹ do

⁹ Joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' jún² do?

¹⁰ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Dios íjmáa¹ 'a 'e líñi² 'naa' coon²¹ júu³ 'uui²¹ tya'a. Coon²¹ júu³ tya' xiiala ityú² Dios to² tsá². Pe 'in

catyaa²gi fuu²¹²uu coon¹³ jmai¹² júu³ cwáain¹mo. Tse joon mo jóø² jan²o lawa'a jo jóø²o. Joongi mo ganúu²o ján² lawa'a jo 'ee ga'øøi²¹-tsio.

Jesús faa²¹a xiiala 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñi² mi³

¹¹ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—'Elo-o 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo: 'E mi³ jún² do li la li júu³ tya' Dios. ¹² Joon mo gaxuu²¹ 'e jún² tya'i fu do 'e gagøø²¹ ton¹ 'øøi²¹-tsi tsá² la li mo ganúu² tsá² júu³ tyú². Joon 'in 'lñi¹³ jóo¹o joon tyí²o júu³ tyú² do ye tsi alma tya'a. Joon jo lí²-in litsáai¹-tsi 'e tiin¹³in. ¹³ Joon mo gaxuu²¹ jún² do jee²¹² cuun²¹² 'øøi²¹-tsi tsá² li la li mo ganúu² tsá² júu³ tyú². Yaa¹mo-tsi ga'ii²¹ 'e júu³ tyú² do. Pe mi ti 'ii²¹ iní²in wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ do ili-coon²¹on. Lñi¹ la li coon²¹ sa¹³ 'mó² 'e jo jmóo³ 'láai² sá². Jo ta²¹a. ¹⁴ Mo gaxuu²¹ 'e mi³ jún² jee²¹² tóon¹ do 'øøi²¹-tsi lawa'a mo ganúu² tsá² júu³ tyú². Nuú¹o pe ngaliin²mo jiiin¹³ la fu¹ taai². Jiiin¹³ la gajgoo²¹ 'e sa¹³ do jee²¹² tóon¹ do lawa la joon jon jileei²¹ 'in ngí¹ cu²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e tyiin² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² seein²¹. Jo 'ee garoo²¹ mi³ tya'a. ¹⁵ Joon mo gaxuu²¹ jún² do jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³ 'øøi²¹-tsi tsá² mo ganúu² tsá² júu³ tyú² do. Nuú¹o joon cón²o cwáain¹ 'e júu³ tyú² do. Joon jmoo¹-o taa²¹a. Joon 'e la joon garoo²¹ 'láai²gi.

Júu³ cwáain¹ tya' po¹³ jñ² coo²¹

¹⁶ Jin²gi Jesús:

—Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'iin dyi¹² coon²¹ jñ² joon mi yuui¹³ joon jli²¹ si sii²¹in nu¹ coo¹mó² 'ee. Mo dyi¹² tsá² jñ² li' ye¹³ sii²¹ tsá² joon jnéei² tya' jileei²¹ 'in tsá² taai²¹². ¹⁷ Ce jiiin¹³ coon²¹ 'e si¹mo² jo lí² wa'a jo lí² jneei¹. Jon'gi sá² coon²¹ júu³ 'uui²¹ wa'a 'e jo liñi¹ tsá². Joon nilisá² júu³. ¹⁸ 'La joon núu²duu' tyú² tse jileei²¹ 'in 'ii²¹mo júu³ tyú² do cwo² Dios 'e 'øøi²¹-tsi tyú²gi. Pe jileei²¹ 'in jo 'ii²¹ 'e júu³ tyú² do cwo² Dios 'e jo 'øøi²¹-tsi coonti.

Sáa³ Jesús coon²¹ ruu²¹i

¹⁹ Joon gatyaliin² ruu²¹i Jesús coon¹³ sáa³ a li siin¹² Jesús. Pe jo lí² tsatyéein¹ tyan¹ tse lñi¹ fúui¹ tsá² taai²¹².

²⁰ Pe 'in lñi¹³ tsá² gasii²¹o Jesús:

—Saa²¹a coon¹³ ruu²¹u téein² caluu. Joon 'iin²¹²in jóøi² 'nø.

²¹ Pe joon gajin² Jesús:

—Jileei²¹ 'in nuu¹ júu³ tyú² tya' Dios joongi cón²du cwáain¹ coon²¹ tún² 'ii sáa³aa joongi 'ii ruu²¹na.

Un'woo² Jesús tyí² 'íi¹ ni jmi²¹

²² Coon²¹ jmi²¹² galí² nga¹² Jesús tsi coon barco coon¹³ tsá² tya'a. Joon gasii²¹i:

—Tsaa²¹a li' ti cataain² tyiia¹ no.

Joon ngaliin²mo. ²³ Joon la 'ii²¹² ngaliin² ni jmi²¹ do-o gacwuu²¹mo Jesús. Joon galí² li ngaliin² do ga'ñi² coon²¹ tyí² tá² li' 'e ni jmi²¹ do. Joon ga'láa¹ 'wii²¹² garó¹mo jmi²¹ tsi barco do. Joon ga'í¹ fo²-tsi li táai² do itá².

²⁴ Joon ngaliin² gaunjnaa¹-tsi Jesús. Joon gasii²¹i Jesús:

—;Tífo²¹ ;Tífo²¹ ;Nitee²mo!

Joon garóon² Jesús. Joon ga'woo¹ 'e tyí² do coon¹³ 'e jnoo¹ jmi²¹ do coon¹³ júu³ tya'a. Joon coon²¹ ga'ñi² tii². ²⁵ Joon gajin² Jesús gasii²¹i tsá² tya'a:

—;Ee li' jo tsáai¹-'oo'?

Pe 'ido-gi gafoo²¹mo. Joon tsa'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ ruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹:

—;Iin 'in tsañuu¹ lo 'e tyú²o to² tyí² coon¹³ jmi²¹² joon nø¹³o?

Tsá² 'in 'yuui² 'in 'lñi¹³ alma tya'a 'in seein²¹ fu Gadara

²⁶ Pe gatyaliin²mo fu cwoo¹³ sii²¹ Gadara. 'E náa¹ li' ngoo¹³ tyiia¹ do tyani Galilea. ²⁷ Mo gacwo'ñi¹ Jesús fu tsi barco do gangatyéein¹ jaain²¹ tsañuu¹ seein¹ fuu²¹ do. Lñi²¹² 'áai¹ ningóo¹ 'in tsañuu¹ do 'yuui jaain²¹ 'in 'lñi¹³ alma tya'a. Jo tyi²gi 'mi². Jon'gi jon'gi inøø. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lñi²¹² joon¹on. ²⁸ Mo gani¹in Jesús joon gasii²¹ 'wojni¹ tyani Jesús. Joon ga'oo¹o jin²in:

—;Ee jmaa²¹a tyiia, Jesús? Jóon¹ Dios 'in ñii¹mo 'nø. Mñi¹ tyani²¹ 'e jo 'e²¹e wúu¹ jna.

²⁹ La lo-o gajin²in tse 'wii¹³ Jesús nigatyú² to² 'in espíritu taai² alma tya' 'ido 'e 'woo²¹mo. Lñi¹ 'láai² fu 'in espíritu gó² do nigasaan¹ 'in 'in tsá² do. Joon niga'ñuu² tsá² cwoo²¹ tñi². Niga'ñuu² coon¹³ cadena joon jo laai²¹gi. Pe 'gñi¹o cadena do. Joon 'in espíritu gó² taai² jmoo¹o cwiin¹ 'ido ti li jo 'in tsá² seein²¹. ³⁰ Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—;Xiiala sii²¹ 'nø?

'Ido-gi gañii¹:

—Legión-mo sii²¹ jna.

'E lo-o gajin²in tse 'wii¹³ lñi¹ fúui¹ espíritu gó² 'in nigataai² alma tya'a. ³¹ Joon 'in espíritu do gami²¹ Jesús 'e jo sii¹²in 'ii li 'lñi¹³. ³² Joon lñi¹ fúui¹ ñi¹ taai² gø²ø co² do. Joon 'in espíritu gó² do gami²¹ Jesús 'e cwoo²¹ tsataai² tu² 'in ñi¹ do. Joon gacwóo¹o Jesús 'ii²¹. ³³ Joon 'in espíritu do ga'woo²¹mo tya' 'in tsañuu¹ do. Joon ngataai² tu² 'in ñi¹ do. Joon 'in ñi¹ do gacwiin¹in li sij² joon gapée¹i xuu²¹i tsi tyiia¹ do. Joon do-o gajoo²¹o jmi²¹.

³⁴ Mo gani² jileei²¹ 'in 'aai¹ ñi¹ do jlaa²¹ 'e galí² gafoo¹mo 'áai¹ joon gacwiin¹o. Joon gangaliin¹ ngaj-maa¹²a júu³ tsá² fuu²¹ coon¹³ la caain²¹gi li taain²¹² tsá². ³⁵ Joon ga'woo²¹mo 'in tsá² seein²¹ do ngajóø²ø jilaa²¹ 'e nigali². Mo gatyaliin² ti li siin¹² Jesús gat-see²¹mo 'in tsañuu¹ 'in niga'wool²¹ espíritu gó² alma tya' 'ido. Tyiin¹³in 'wii²¹² tñi² Jesús. Tyi²¹ 'mi² joon niga'ñi²-tsi. Joon gafo¹mo 'in tsá² do. ³⁶ Joon jileei²¹ 'in nigani² gatyá¹o júu³ xiiala niga'láai² 'in tsañuu¹ 'yuui 'in 'lñi¹³ alma tya' do. ³⁷ Coon¹³ cwáain¹ lo-o jileei²¹ tsá² seein²¹ li sii²¹ Gadara do ga'láa² 'wii²¹² mii¹ tyani Jesús 'e cwo'ñi¹o 'e fuu²¹ do, tse lñi¹ 'goo²¹o. La joon nga'í² Jesús tsi barco. Joon ganga²mo. ³⁸ La nø'gi 'e tsee²¹, 'in tsañuu¹ 'in ga'wooi²¹ 'in 'lñi¹³ alma tya' do gamii¹ tyani Jesús 'e tse²mo coon¹³on. Pe Jesús-gi gatyú² to² 'e ján²o. Joon gasii²¹i 'ido:

³⁹ —Cweei¹ fu tyi¹ joon cwotyá²a júu³ jilaa²¹ 'e nigaj-maa¹a Dios coon¹³ 'nø.

Joon ganga²mo 'in tsañuu¹ do. Joon gatyá¹o júu³ la jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús 'wii²¹² tya'a.

Jamí¹ Jairo coon¹³ tsamí² 'in gasú² sñn¹³ Jesús

⁴⁰ Mo gacii¹² Jesús fu 'ngoo¹³ jmií²¹ do ga'ii²¹ mo tsá² 'ii jlø³ mo tsu jilee²¹ mo sijéen¹³ in 'ii. ⁴¹ Joon gacwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jairo. 'Ii 'in tyu² to² cwo¹. 'In tsañu¹ lo gasii²¹ 'wojnií¹ 'wii²¹² tii² Jesús joon gamí¹ tyani Jesús 'e tsáa¹ a fu tya'a. ⁴² Jaan²¹ mo joon¹ seein²¹ 'in ngóo¹ dyatun¹ jii²¹. 'In raain¹ ti li júun² mo. Mo gangó¹ Jesús líi¹ fúui¹ tsá² ngalíin² coon¹³ on. 'Áa¹ mo cuu¹² li ngalíin² do.

⁴³ Joon jee²¹² 'ii ngóo¹ jaain²¹ tsamí² tsaa¹³. Ningóo¹ dyatun¹ jii²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ 'e jmoowúu¹ tuuin²¹ do. Joon 'áa¹ mo niga'íin² cuu² coon¹³ timí¹. Nigatsaa²¹² jilaa²¹ 'e 'oo'o pe jo mo ga'láai². ⁴⁴ Joon gan-gatyéen¹ in li caluu Jesús. Joon gasu²¹ ti sñn¹³ 'ido. Joon la tsifu joon gawuun¹³ mo tuuin²¹. ⁴⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—'Iin gasú² sin¹³ in?

Jilee²¹ mo tsá² jo júu³ gatyaa¹ a. Joon Tú³ coon¹³ 'in catyaa¹² gi do gajin²¹ in:

—Tifo², líi¹ cuui²¹ tsá² 'nə joongi 'lee¹² tsá² 'nə. Joon unngii²¹: "¿'Iin gason¹ tyi'i?"

⁴⁶ Joon gajin² Jesús:

—Líi¹³ moo la líi¹ seein²¹ 'in gasú² tyiia tsu galili¹³ oo gaun'láa² moo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyiia.

⁴⁷ Mo galili³ 'in tsamí² do 'e galili² Jesús 'e niga'láa² mo joon gajó² jlee¹ i. Joon gasii²¹ 'wojnií¹ tyani Jesús. Joon gatyaa¹ júu³ tyani jilee²¹ tsá² do 'ee cwáain¹ nigason¹ on sñn¹³ in joon xiiala niga'láa² mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ⁴⁸ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Niga'láa² mo'o, 'mí², tsu 'wii¹³ nicalítsáa¹ mo-'o'o jna. Jlø³ mo'o icwoo² mo'o.

⁴⁹ Siin¹² mogi Jesús faa²¹ gi mo gatyá¹ jaain²¹ 'in jó¹ fu tya' Jairo, 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gasii²¹ Jairo jin²¹ in:

—Najuun²¹ mo yuun²¹ tyi'i. Jo untyiin² gi 'in tifo² no.

⁵⁰ Pe ganúu² Jesús joon gajin²¹ in:

—Jo jmaa² a 'goo²¹ o canii² jmáa² tsáai¹ -'o'o. Joon i'láa² mo yuun²¹ tyi'i.

⁵¹ Mo gatyá¹ Jesús 'a inu do joon jo gacwoo¹ ngatáai² jii¹³ jaain²¹ 'in catyáai². Jii¹³ Tú³ -u nga'í² coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joongi jii¹³ jmií²¹ 'in yuun²¹ do coon¹³ jii¹³ sáa³ o nga'í². ⁵² Jilee²¹ mo tsá² ci² xui²¹² -tsi tya' 'ido. Joon gajin² Jesús:

—Jo cí² tsu jo mo júuin¹ 'in yuun²¹ no jii¹³ lí¹ 'e cwuu²¹ mo.

⁵³ Pe jmai² 'in gangí³ tsu ñi¹ o 'e najuun²¹ mo 'ido.

⁵⁴ Joon gason¹ Jesús cwo²¹ o tya' 'in najóin¹ do. Joon gafaa²¹ a coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lí², jin²¹ in:

—Simí², ráan¹ un.

⁵⁵ Joon gajin¹ o 'ido tún¹. Joon la tsifu joon garóon².

Joon gatyá² Jesús to² 'in tsá² do 'e cwo²¹ xə 'e dø¹ 'ido.

⁵⁶ Joon líi¹ tsa'goo²¹ -tsi tsacøø¹³ tya'a. Pe joon gatyá² Jesús to² 'e jo 'in sñ²¹ ce jii¹³ jaain²¹ jilaa²¹ 'e nicalí¹ do.

Sñ²¹ Jesús jì dyatuuin¹ tsá² tya'a 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

9 Jesús gauncaain²¹ jì dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gacwo² o 'ido 'ii²¹ to² jmáa¹ a 'e 'wooi²¹ 'ido jilee²¹ nii² espíritu gó² taai² alma tya' tsá² joongi un'láai² tsatsaa¹³:

² —Sñ³ na 'naa', jin²¹ in, 'e cwolfiin² naa cwocwó² oo' tsá² júu³ tyú² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá² joongi un'láa² naa tsatsaa¹³.

³ Joongi sñ²¹ Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón² oon' coonti tya' tya' i fu li cwolfiin² naa'. Jo són² oo' mo'u² jon'gi cón² oon' mora². Jon'gi cón² oon' 'iñi¹ jon'gi cuu² cón² oon'. Tyaan¹ aan' jmai² coon²¹ 'mi² tyi² ii' jo cón² oon' tún². ⁴ Joon jmoo³ joon³ coon²¹ 'nú¹ li tyalíin² naa', do-o jon² oon' jii¹³ la 'woo²¹ naa' 'e fuu²¹ do. ⁵ Joon doñixiia¹ li jo 'iin²¹² in tsá² 'ii²¹ 'naa' joon xú² uu¹ 'laa²¹ toon²¹² tí¹³ i' lawa coon²¹ lí² 'e jmá² aa' cwáain¹ tya'a.

⁶ Joon ga'woo²¹ mo. Joon ngalíin² lacaain²¹ li san¹² do ngacwoo¹ júu³ tyú² tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Joongi gaun'láai² jilee²¹ tsatsaa¹³ 'in seein²¹ lacaain²¹ do.

Mo gajúin¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹

⁷ Tsa'a to² Herodes mo galiñii¹ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o Jesús jii¹³ jo ñii¹ 'ee 't-si tsu 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² jin²¹ in 'e Wó³ -o nigajjin¹ in jee²¹² 'ii²¹². ⁸ 'Inlíi¹³ gi tsá² jin²¹ in 'e nigajnéi¹ jaain²¹ tsá² nigacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Elías. 'Inlíi¹³ gi jin²¹ in 'e nigajjin¹ in jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² cali. ⁹ Pe joon gajin² Herodes:

—Jna-a tsai¹ gatyá¹³ u to² gawuun²¹ mootyí² Wó³.

¿'Iingi 'in lo 'in núu³ uu faa²¹ tsá² líi¹?

'Áai¹ líi¹ gajóoin² -tsi Herodes wa'a tyii¹² a xiiala nii¹ in Jesús.

Cwoo¹ Jesús 'e gø² 'ñá² mil tsá²

¹⁰ Mo gatyaliin¹ in tsá² tya' Jesús joon gasii²¹ o jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a. Joon gajée¹ i Jesús 'ii 'e gangalíin² coon²¹ co² fuu²¹ Betsaida. ¹¹ Joon mo galiñi¹ tsá² joon ngalíin² mo jon. Joon ga'ii²¹ Jesús 'ii. Joon gasii²¹ 'ido xiiala mo tyu² Dios to² tsá². Joon gaun'láai² tsatsaa¹³.

¹² Ningóo¹ nica'lóo² xə. Joon gangatyéen¹ in tsá² tya' Jesús. Joon gasii²¹ 'ido:

—'I² júu³ tsá² 'e cwotyaliin² 'ii²¹ xə 'woo²¹ o. Joongi tsa'naa²¹ xə 'e dø¹ 'e li tyan' no tsu 'e li toon²¹² on' lo jo 'ee sá² coonti.

¹³ Joon gajin² Jesús sñ²¹ 'ido:

—Cwoo¹³ xə 'naa' 'ino 'e dø¹.

Joon gajin² tsá² tya'a do:

—Jo 'ee sá² coonti. Líi² mo jii¹³ 'ñá² 'iñi¹ joongi gá¹ mo joo²¹ taai² jmií²¹. Joon xiiala lí² laa²¹ na'a 'e dø¹ jilee²¹ 'in tsá² lo.

¹⁴ Tsu tii² la coon²¹ 'ñá² mil 'in tsá² do. Joon gajin² Jesús gasii²¹ tsá² tya'a:

—Sii¹³ tsá² cwocwaa¹ ti coon²¹ 'iin¹³ ca'no¹³ cíein¹³.

¹⁵ La joon gajmaa¹ a. Gacwó² jilee²¹ mo. ¹⁶ Joon gason¹ Jesús jì 'ñá² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gá¹ joo²¹ taai² jmií²¹ do. Joon gajóø² fu yə fu uncwii²¹. Joon gacwo²¹ o

'maai¹³ Dios tya' 'e dɔ¹ do. Joon mo ngayuui¹³ gaj-maa¹ 'a 'no¹³ joon gacwo²o tsá² tya'a 'e jmaa¹ a jmai²xɛ jee²¹² tsá² do. ¹⁷Jilee²¹mo tsá² gagɔ²¹ ce ganeel¹³ tyú²-tsi. Joon mo ngayuui¹³ joon jilaa²¹ 'no¹³ 'e gasá¹ garɔ²mogí dyatun¹ 'motó²gi.

Jmaa¹ Tɔ³ júu³ 'e Jesús líí¹ i Cristo

¹⁸ Coon²¹ jmí²¹² mo gafaa²¹ a Jesús júu³ tyú² coon²¹ lí yaa-i joon téen²mo tsá² tya'a coon¹³on. Joon gaunngí¹ Jesús:

—'Z'In jna jin² tsá²?

¹⁹ 'Idogí gañii¹, jin²in:

—'Inlíí¹³ tsá² jin²in 'e 'nɛ-ɛ Wó³ saai¹ tsá² jmí²¹. 'Inlíí¹³gi tsá² jin²in 'e 'nɛ-ɛ Elías. Pe 'inlíí¹³ jin²in 'e 'nɛ-ɛ jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² calí 'in nigajiin¹ tún¹.

²⁰ Joon gaunngí¹ tún¹ Jesús:

—'Z'Naa'gí, 'ee fó²oo' 'in jna?

Joon gañii¹ Tɔ³ do jin²in:

—'Nɛ-ɛ Cristo Jóon¹ Dios.

Jesús jmoo¹o júu³ xiiala mi júun²in

²¹ Pe Jesús líí¹ ga'í¹ júu³ joongi gauntsaa¹²i 'e jo 'in sí²¹ tsá² tya'a 'elo ce jiin¹³ jaain²¹. ²² Joon gajin²in:

—'In Tsá² Ruu²¹mo tsá² noogí iní² wúu¹ líí¹. Joongi jo 'ii²¹ tsacɔ²¹ 'ii. Caan²¹mo coon¹³ 'in tyú² to² tya' untsá² coon¹³ tífo² tya' ley ijaan²¹in injnga²mo 'i. Pe mo tí 'n¹ jmí²¹² íjmáa¹ jiin¹o tún¹.

²³ Mo ngayuui¹³ joon gasí²¹ jilee²¹:

—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna cwojmaa¹ 'a 'iin²-tsi jilaa²¹ 'e 'oo¹o. 'Ná²-a cwotyaa¹an crúu¹³ tya'a la coon²¹ jmí²¹² joon cwojaa¹ coon¹³ jna. ²⁴ Tsɛ jilee²¹ 'in 'iin²¹²in lál¹ yaai icaa²¹mo fu juncwii²¹ tya'a. Pe jilee²¹ 'in caai²¹ fu juncwii²¹ tya' 'wii²¹² tyiia 'in tiin¹³mo 'ii. ²⁵ Jo 'ee to² 'í³ tya' tsá² wa'a 'e galí² tya'a la tɔ² fu juncwii²¹ joon caa²¹mo fu juncwii²¹ tya' 'ña'a. ²⁶ Tsɛ wana 'in ga'aa¹ fa'í²¹ 'wii²¹² tyiia coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' xiiala mo tyú² Dios to² la joon jon jna, 'in Ruu²¹na Tsá², ni 'aa²¹oo fa'í²¹ 'wii²¹² tya'a mi yí³aa lawa Ró²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' 'Na'ñɛ¹ coon¹³ jilee²¹ ángeles tya'a. ²⁷ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'inlíí¹³ jee²¹² 'in téen² lo nano jo ijúun²in nɛ'gi la jo mo gatyú² Dios to² tsá².

Unsíí² Jesús la líí¹ i

²⁸ Mo gatí² jñá² jmí²¹² 'e gafaa²¹ Jesús 'elo joon gasoo¹o coon²¹ moo²¹ 'e tsafaa¹² a júu³ tyú². Ngoo²¹-o coon¹³ Tɔ³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. ²⁹ Joon la 'í²¹² faa²¹ Jesús júu³ tyú² la tɔ² ní¹ coonti coon²¹ galísí²mo la 'í¹. Joongi síin¹³in galí² taa²¹ jñ¹ líí¹.

³⁰ Joon gajné¹ gáí¹ tsañɛ¹ co' lí¹ siin¹²in. Gajná² joo²¹ la 'ui lí¹ siin¹³in. Jaain²¹ sii²¹ Moisés, jaain²¹gi sii²¹ Elías.

³¹ Téen² coon¹³ Jesús síí¹ xiiala mi jóon²in. 'E 'ná² nii²¹ wúu¹ fu Jerusalén. ³² Líí¹ jalicwuu¹ Tɔ³ coon¹³ 'in tsá² catyaa²¹gi do. Pe jo gacwuu²¹i. Joon ganií²¹o jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jesús. Joon ganií²in jñ¹ gáí¹ tsañɛ¹ do 'in téen² coon¹³on. ³³ Mo gangalíin² 'in tsá² do co' lí¹ siin¹² Jesús joon gajin² Tɔ³ do:

—Tífo², líí¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Jmoo²¹o'o 'n¹ 'nú¹ lo; coon²¹ 'nú² coongi tya' Moisés coongi tya' Elías.

Pe Tɔ³ do coonti jo ní¹ jilaa²¹ 'e faa²¹a. ³⁴ La 'í²¹² faa²¹ a do-o gajó² coon²¹ jñí¹ 'e gacín¹³in. Joon gafoo¹mo mo gataái² jee²¹² jñí¹ do. ³⁵ Joon ganuu¹ coon²¹ júu³ jee²¹² jñí¹ do 'e gajin² 'elo:

—Yɛɛn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na lo. Nɛɛ²ɛɛ² júu³ tya'a.

³⁶ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ 'a 'e júu³ do joon ganíí²mo jñ¹ 'ña'a Jesús. Jo 'ee gajin²in coonti jon'gi gasí²¹ tsá² ce jilaa²¹ 'e niganí²i.

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ símii²¹ 'in 'yuui 'in 'líí¹³ alma tya'a

³⁷ Mo gajná² jmí²¹² do coon²¹ gajgáa¹ 'e moo²¹ do joon líí¹ fúu¹ tsá² ngaunjiin²¹in Jesús. ³⁸ Joon jaain²¹ tsañɛ¹ 'in ngó¹ jee²¹² tsá² do gasí²¹ coon²¹ júu³ tá² lí¹, jin²in:

—Tífo², jmaa²¹ a feei¹-o'o jɔ²¹²du' yɛɛn²¹ tyiia lo tsɛ camuui¹³ 'in no seen²¹ tyiia. ³⁹ 'Yuui jaain²¹ espíritu gó² 'e jmoo¹ 'e 'oo¹o joongi joon²¹in níi¹i. Joongi 'yee²¹ jon¹ moo'oo²o. Joongi 'e² 'e wúu¹. Jo 'iin²¹²in tɛɛ¹i.

⁴⁰ Nigamí³oo tyani tsá² tyi¹ 'e tyí²mo 'in 'líí¹³ 'yuui alma tya'a pe jo mo galí²i.

⁴¹ Joon gajin² Jesús síí²¹ 'in tsá² fúu¹ do:

—'Tsa² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa¹! Jiin¹³ 'e gó² tɔ²¹-oo'. Jo ní³ii líí²¹ 'e 'ná²-a 'e siin¹³na coon¹³ 'naa' joongi jmáa³aa taa²¹ 'wii²¹² tyii'.

Joon jin² Jesús síí²¹ xui²¹² do:

—Níjee¹du' yɛɛn²¹ tyi¹ fu lo.

⁴² Pe mo gangatyéen¹ 'in símii²¹ do 'in espíritu gó² do gapíin² 'ii ni wó². Gajmaa¹ 'e gajooon²¹ níi¹ 'ido tún¹.

Pe Jesús gatyú² to² 'in espíritu do wa'a cwo'í¹. Joon gaun'láa²mo 'in símii²¹ do. Joon gajaan¹mo 'ido jmii²¹.

⁴³ Jilee²¹mo tsá² ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ 'e jmí²¹² cñ¹³ Dios jmaa¹a.

Jmoo¹ Jesús júu² xiiala mi júun²in

La 'í²¹² jmoo¹o tsa'goo²¹-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ Jesús joon gasí²¹ Jesús tsá² tya'a:

⁴⁴ —Nɛɛ²duu' coon²¹ tún² 'elo. Joon jo cwa'iin¹³-oo'. Jna-a 'e Ruu²¹na Tsá². Pe 'ná²-a ijaain²¹ tsá² jna ja'cwoo²¹ tsá².

⁴⁵ Pe tsá² tya' Jesús do jo ga'ɔ²¹-tsi jilaa²¹ 'e síí²¹ 'ii tsɛ jo mo galísá² 'ii²¹ wa'a tɔ²¹-tsi. Joon 'goo²¹-o wa'a mii²¹ Jesús wa 'e nijin²in la lí¹ 'e najin²in.

'E²e Jesús tsá² 'iin 'in tyíin¹³gi ni fu

⁴⁶ Joon tsá² tya'a galáa² 'wii²¹² jo cwo²o júu³ ruu²¹ 'iin jee²¹² 'ii 'in tyíin¹³gi. ⁴⁷ Pe Jesús galilí³o jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi 'ido. Joon gasaan¹²in jaain²¹ xui²¹² joon gasi-in²¹in jee²¹² 'ii. ⁴⁸ Joon gasí²¹ 'ido:

—Jilee²¹ 'in 'ii²¹ 'in xui²¹² lo coon¹³ 'e sii²¹ jna 'ii²¹mo jon jna. Joon jilee²¹ 'in 'ii²¹ jna 'ii²¹mo jon 'in gasi²¹in jna. Jilee²¹ 'in 'woi¹gi jee²¹² 'naa' 'ii 'in tyíin¹³gi la jee²¹² jilee²¹.

'In jo jmoo¹ 'e gó² tyi¹ 'ii 'in tyúí¹ coon¹³ jna'

⁴⁹ Joon gajin² Wó³ gasii²¹ Jesús:

—Tifo², nigajøø²¹ øø jaain²¹ 'in ngí¹ to² 'wooi¹ espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ 'næ. Joon gauntsaa¹³ moo'o tsæ jo ngii¹ coon¹³ jna'.

⁵⁰ Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'ido:

—Jo untsaa¹³ naa' tsæ jileei²¹ 'in jo jmoo¹ 'e gó² tyi¹ 'ii 'in uncaain²¹ coon¹³ jna'.

Jíin² mo Jesús Jacobo coon¹³ Wó³

⁵¹ Mo gatí² li tsei² Jesús fu ñæfú² ga'ii²¹ o fu¹ tsáa¹ a fu Jerusalén tá²-a taain²-tsi. ⁵² Joon gasii¹ 'in tsá² tya'a nifugi. Joon ngaliin² coon²¹ fuu²¹ 'e náa¹ co' Samaria gamii¹ li ján². ⁵³ Pe tsá² seein²¹ Samaria do jo ga'ii²¹ Jesús tsæ galili¹³ 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén. ⁵⁴ Mo ganí² tsá² tya'a Jacobo coon¹³ Wó³ 'elo joon gasii²¹:

—Ña'ñæ¹ 'æ, zja 'iin²¹² u'un wa'a siin²¹ na'a júu³ 'e xii¹ a goon²¹ po¹³ jí² fu yæ fu juncwii² tya'a? Joon ityee²¹ mo coon²¹ tya' jileei²¹ 'in tsá² no la gajmaa¹ a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ 'in sii²¹ Elías.

⁵⁵ Joon gajøø² Jesús 'ii joon gajin² in:

—Naa'a jo ñí² 'ii coonti xiiala líí¹ espíritu jeei¹³ 'naa'. ⁵⁶ Jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá², jo góo³ oo wa'a 'e 'iin²¹² na fu juncwii²¹ tya' tsá² xæli¹ 'i jmáa³ aa tiin¹³ mo tsá².

Joon gangaliin² coon fuu²¹ pi¹³ li xii'a.

'Ee 'ná² jmaa¹ a wa'a 'iin²¹² tsá² ngí¹ coon¹³ Jesús

⁵⁷ Mo gangaliin² fu¹ táai² jaain²¹ tsañæ¹ nijin² gasii²¹ Jesús:

—'In²¹² na ní² 'ii coon¹³ 'næ doñixii'a ca cwo¹² o.

⁵⁸ Joon gañii¹ Jesús:

—Jileei²¹ cwii¹ sá² tóo²-o tsa' xá² joongi jileei²¹ gi ton¹ sá² sá² 'i pe jna-a Ruu²¹ na Tsá² jo 'óo³ oo xii'a li cwuu²¹ na.

⁵⁹ Joon gajin² Jesús gasii²¹ jaain²¹ gi:

—Na¹ coon¹³ jna.

Pe 'idogi gajin² in:

—Cwó³ du'u cata ní² 'ii jeei¹ ni'áai¹ duu ñæ³ æ.

⁶⁰ Joon gajin² Jesús:

—Já¹ du' cwo¹ aa¹ 'i 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in 'lí²¹² do. Pe 'næ-æ cwo² du'u, cwocwo¹² o júu³ tyú² tya' xiiala mi tyæ² Dios to² tsá².

⁶¹ 'In xeei²¹ gi gajin² in:

—Ña'ñæ¹ 'æ 'iin²¹² na ní² 'ii coon¹³ 'næ pe jeei¹ cwo² du'u ni¹³ 'ii júu³ tsá² néei¹ inæ tyiia.

⁶² Pe Jesús gajin² in:

—Tsæ lawa jaain²¹ tsá² 'in ga'láa² 'wii²¹² núu² un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹ coon²¹ tún². Jo tñí² 'ii²¹ Dios 'ii li tyæ² Dios to².

Sii¹ 'in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

10 Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo joon gatyii¹² Jesús coon²¹ gi setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹ 'in tí¹ gáí¹ tí¹ gáí¹ tyaní¹ 'i 'e tsacwo¹ júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ li 'ná² tsáa¹. ² Joon gasii²¹:

—'E la ja¹² mo, líí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ 'in 'ná² gi núu² júu³ 'e 'iin²¹² mo Dios tsá². Pe xæ tsá² seein²¹ 'e lí² tsaliin² tsajmáa² júu³. 'Wii¹³ joon mæ²¹ tyani Dios 'in 'iin²¹² in tsá² wa'a sín¹ gi tsá² 'in cwó¹ gi 'e júu³ lo. ³ Cwoliin² naa'. Tyán² aan¹ cwáain¹ tsæ sá³ na 'naa' lawa joo'saa²¹ yæ²¹ jee²¹² 'yiia¹ tsiinuu²¹. ⁴ Jo 'ee cón² oon¹ jon' mora² jon'gi tuloo²¹ taa¹³ cuu² jon'gi mæ¹³ 'ii'. Joon jo un'ii²¹² yaanaa' foo¹³ naa' tsá² tya' i fu¹. ⁵ Mi cwotaa²¹ naa' tsi inæ jee¹ foo²¹ oo' 'in tsá² do: "Mii²¹ 'i tyani Dios 'e uncwaa¹³ i in-ælo." ⁶ Wana 'in tsá² do øø²¹ 'ii²¹ tya'a 'ii²¹ mo coon²¹ 'e tyú² la lí¹ 'e nuu¹. Wana jo la joon jo tñí² 'e júu³ tyú² do. ⁷ Do-o jóon¹³ oo', dogi jon cøø² øø' joongi 'úu² uu' jilaa²¹ 'e cwoo¹ 'naa' tsæ jileei²¹ tsá² 'in jmoo¹ to² tñí² mo 'e 'uun²¹² un øø¹ øø. Jo ngí² 'i la tyi 'næ'. ⁸ Wana xii'a fu lí¹ gatyaliin² naa' 'ii²¹ tsá² 'naa' cøø² øø' jilaa²¹ 'e cwo¹² o 'naa'. ⁹ Un'láa² naa' tsatsaa¹³ 'in seein²¹ do. Joon síi¹³ 'ii': "Tya'an nijó¹ 'e tyæ² Dios to² 'naa'." ¹⁰ Pe wana gatyaliin² naa' coon²¹ fuu²¹ lí¹ jo 'ii²¹ tsá² 'naa' cwo'woo²¹ naa' tya' i fu¹ joon fóo¹³ oo' la lo: ¹¹ "Cagi 'laa²¹ sá² góo² oo' lo 'e taa¹³ mii²¹ 'i xæ² æ lo lawa coon²¹ lí² 'e jmoo²¹ o'o tya' 'e gó² tyii'. Pe cwoliin² 'ii' 'áa¹ mo nijatyéen¹ 'in 'e tyæ² Dios to² 'naa'." ¹² 'E la ja¹² mo fuu²¹² uu 'naa' —jin² Jesús—, mi 'ín² fu juncwii²¹ líí¹ gi wúu¹ ini² 'in tsá² seein²¹ fuu²¹ do lagi tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ Sodoma.

Tsá² néei¹ fuu²¹ 'e jo næ¹³

¹³ Fuu²¹² uu 'naa' tsá² néei¹ Corazin. Fuu²¹² uu 'naa' jon tsá² néei¹ Betsaida. Wa'a la caain²¹ fuu²¹ Tiro coon¹³ Sidón wa galí² coon²¹ milagro 'e nigalí² jee²¹² 'naa' ca la mo jeei¹ la mo 'iin²¹² in unsíi² 'e 'i¹-tsi. Joongi 'e tyii¹ coon²¹ 'mí² lí¹ tyiia²¹² joon ga'í² fó² mootyíi¹ i lawa coon²¹ lí² 'e gajo¹² o-tsi. ¹⁴ Pe mi 'iin² in fu juncwii²¹ 'naa²¹ a líí¹ wúu¹ gi móo³ naa' lagi 'in tsá² néei¹ Tiro coon¹³ Sidón. ¹⁵ Joongi 'naa' 'in néei¹ Capernaum, zti líí² naa' isaa²¹ 'naa' fu 'ñæ¹ fú²? Xæjoon ixaa²¹ moo' fu lí¹ 'ii²¹. ¹⁶ Jileei²¹ 'in nuu¹ u júu³ tyii' —jin² Jesús síi²¹ 'i tsá² tya'a—, nuu¹ o jon júu³ tyiia. Jileei²¹ 'in jo 'ii¹² 'naa' la joon jon jo 'ii¹ i jna. 'In jo 'ii¹³ jna la joon jon jo 'ii¹ i 'in gasii¹ in jna.

Joon mi yuui¹³ gajin² Jesús 'elo gangaliin² mo tsá² tya'a do.

Gacwolín² mo tsá² 'in gasii¹ in Jesús

¹⁷ Joon gacwolín² mo 'in setenta tsá² do jløø¹³ mo jin² in:

—Ña'ñæ¹ 'æ, cagi espíritu gó² galinæ¹³ o to² tyæ¹³ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ 'næ.

¹⁸ Joon gajin² Jesús:

—Jo¹² o. Gamóo³ oo xiiala mo gatøø²¹ i Satanás fu yæ' fu juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² cwaain²¹ 'ñá². ¹⁹ Jna gacwo² oo 'naa' 'ii²¹ 'e 'øø¹³ øø' moo'woo²¹ mii²¹ coon¹³ ticún³ joongi ilii²¹ oo' jilaa²¹ wa' pi³ tya' tsá² 'líi¹³. Joon jo tñí² 'nii²¹ tyii'. ²⁰ Mo tyú² æ to² 'in 'wóí¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya'a tsá² joon 'woo²¹ mo jon pe jo jmaa² aa' jløø¹³ naa' 'wii¹³ joon, pe jmáa² aa' jløø¹³ naa' tsæ 'wii¹³ nijatyii¹³ mo Dios 'naa' 'e cwoliin² naa' ñæ¹ fú².

Jlòø¹³mo Jesús

²¹ La tsifu joon gajmaa¹ 'in Esíritu Tyú² tya' Dios gali-
jlòø¹³mo Jesús. Joon gajin²in:

—Cwóo³oo 'maai¹³ Ña'ñu¹'u'. 'Nu-^u fii²¹² ni 'wó²
joongi fu juncwii²¹. Cwóo³oo 'maai¹³ tsu niga'máa²o'o
jilaa²¹ júu³ tyi¹ 'e jo ñí² tsá² jmí¹-tsi coon¹³ 'in tsá²
'øøi²¹-tsi. Joon niga'ee¹²o'o tyani tsá² 'woi¹ 'in líi¹ la líi¹
xuui²¹² 'in jo mo gauntsáa¹. Tse la joon Ña'ñu¹'u' ni-
gali'iin²¹²mo'o.

²² Ñu²oo nigacwo²o jna jilaa²¹. Ce jiin¹³ jaain²¹ tsá²
jo lí² licwii¹in Joon¹ Dios jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ cwii¹in 'ii.
La joongi jon ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹in Dios Jmii²¹ ji-
in¹³ 'ña'a Joon¹on licwii¹in 'i coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in
'in Joon¹-o 'e licwii¹in 'ii.

²³ Joon gajøø¹² Jesús tsá² tya'a. Joon jin²in gasii²¹;
'ido:

—Jlòø¹³mo ce jileei²¹ 'in jòø² jilaa²¹ coon¹³ unnii¹ 'e
jòø² 'naa'. ²⁴ Tse 'ela ja²mo fuu²¹²uu 'naa', líi¹ fúui¹ tsá²
'in gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ coon¹³ jileei²¹ róøi¹³ ni-
gali'iin²¹²in jòø² jilaa²¹ 'e jòø² 'naa' nano. Pe jo gan-
goo¹o. Nigali'iin²¹²in núu²un ce jilaa²¹ 'e núu²uu' nano.
Pe jo ganúu²un.

Lawa jaain²¹ tsá² Samaria

²⁵ Joon garoon¹ jaain²¹ tifo² tya' ley. Joon gangasii¹²i
Jesús. 'iin²¹²in jòø²do xiiala líi¹ Jesús. Joon gaunngii¹;
—Tifo², ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa itiin¹³na fu juncwii²¹ tyiia?

²⁶ Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² tyú² ni jí² tya' ley? ¿Xiiala gafaa¹²a 'e ley do
líi²u?

²⁷ Joon gañii¹ 'in tifo² tya' ley do:

—“Cwoli'née¹mo'o Ña'ñu¹'u' Dios tyi¹ la tóøi² alma
tyi¹, joongi coon¹³ la tóøi² 'waa²¹ pí² tyi¹, joongi
coon¹³ la tóøi² 'e 'í¹-o'o. Joongi cwoli'née¹mo'o
tsagóo²o lawa'a woo²o'o” —jin² tifo² tya' ley do.

²⁸ Joon gajin² Jesús:

—Tyú²-^u nigafaa¹³a. Wana gajmaa¹³a jilaa²¹ 'elo ti-
in¹³mo'o.

²⁹ Pe 'in tifo² tya' ley do 'iin²¹²in untyú¹mo 'ña'a joon
gajin²in gasii²¹ Jesús:

—¿'iin tsagóo³oo?

³⁰ Joon gajin² Jesús:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajgáa¹ fu¹ tya' fu Jerusalén 'e
tsáa¹ fu Jericó. Joon gasain² 'uun²¹ 'ii. Joon ga'uun²¹o
ce jilaa²¹a cagi sñin¹³in. Joongi gajmee²¹i líi¹ coon²¹
xuu jo gajnga²mo. ³¹ La coon²¹ jo ngaa²¹mo joon
jaain²¹ untsá² gajgáa¹ 'e fu¹ do-o jon. Pe mo gani² 'ido
lí¹ tí¹ gangí¹. ³² La joon jon jaain²¹gi tsá² levita gangí¹
fu do. Joongi coon²¹ tsáa¹ joon gangí¹ mo gani²i. ³³ Pe
jaain²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in seein²¹ Samaria 'in gangí¹
fu do-o jon. Joon mo gani² 'ido joon fúu² galí¹. ³⁴ Joon
gangatyéen¹in lí ráain² 'in tsañuu¹ do. Joon gajmaa¹o
mí¹ lí sicwuu²¹ tya' 'ido. Gasuun²¹ aceite coon¹³ vino.
Joon gapaa²¹a 'mi² lí sicwuu²¹ tya' 'ido. Joon
gatyée¹mo 'ido bu³ tya'a. Joon gangajée¹ 'ido coon²¹ lí
cwó¹ ján². Joon ga'aa¹. ³⁵ Mo gajná² jmí²¹² do itsei² 'in

tsá² do joon gatyii²¹xu cuu² gacwo²o fii²¹² 'e 'nú¹ do.

Joon gasii²¹ 'ido: “Jòø² 'in tsañuu¹ no. Jòø²du' joon
wana ga'ín¹gi¹ cuu² no icí³oo tyi¹ mi lí gaa¹³na.”

³⁶ Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'in tifo² tya' ley do:

—¿'iin líi²u jee²¹² 'in gaai²¹ do galí¹i lawa jaain²¹ tsa-
goo¹o 'in tsañuu¹ 'in gajmee²¹ 'uun²¹ do? —jin² Jesús.

³⁷ Joon gajin² tifo² tya' ley do:

—'In tsá² coon²¹ fuu²¹ do 'in fúu² galí¹i 'in tsá² sicwu-
ui²¹ do.

Joon gajin² Jesús gasii²¹ 'ido:

—Ngí², cwajmáa² ce tí² la joon.

Jesús tyiín¹³in tya' Marta coon¹³ María

³⁸ Joon ngoo²¹² Jesús la fu¹ 'yúu²i. Joon gatyí¹a coon²¹
fuu²¹. Joon do-o jaain²¹ tsamí² sii²¹ Marta gatøø¹ø fu
tya'a. ³⁹ Joon Marta do seein²¹ jaain²¹ ruu²¹i sii²¹ María.
Joon 'ido-o gacwoo²¹ 'wii²¹² tí² Jesús 'e 'iin²¹²in núu² ji-
laa²¹ 'e jin² Jesús. ⁴⁰ Pe Marta do líi¹ cwo²-tsi coon¹³ ji-
laa²¹ to² jmoo¹o. Joon gangatyéein¹³ lí tyiín¹ Jesús joon
gasii²¹;

—Ña'ñu¹'u', ¿ti jo cu²xu-'o'o coonti 'in ruu²¹na no
coonti tuui¹ jna 'ñii'a coon¹³ jilaa²¹ to² jmoo³oo? Sii¹³i
cwouncoon¹³xu jna.

⁴¹ Joon gañii¹ Jesús:

—Marta, ¿'ee lí' cu²-'o'o coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jmoo²o?
⁴² Pe coon²¹ 'e sá² 'e tyiín²gi. María lo nigatyíi¹³o coon²¹
'e tyú²gi. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwooi²¹ tyi² tya'a.

'E²e Jesús tsá² tya'a xiiala faa²¹ tsá² júu³ tyú²

11 Cafu mo galí² gafaa²¹ Jesús júu³ tyú² joon mo
ngayuu¹³ gafaa²¹a joon jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a
gasii²¹ Jesús:

—Ña'ñu¹'u', 'e²e jna'a xiiala faa¹³a'a júu³ tyú² la ga'e²
Wó³ tsá² tya'a.

² Joon gajin² Jesús:

—Mi fò²oo' júu³ tyú² tyii¹ fá²aa' la lo:

Ña'ñu¹'u' tyín¹u'un ñu¹fú² tyi¹.

Jiin¹³ 'nu-^u 'in tyú¹ la jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹.

Tyuu²¹ to² jna'a.

Fu ñu¹fú² jilaa²¹ ilí² jiin¹³ la 'iin²¹²u'un.

Jmáa² jon ni cwoo¹³ juncwii²¹.

³ Cwo³o jna'a 'e liin¹ 'e tyée³e'e jmí²¹² no.

⁴ Joon 'iin¹u'un tsa² tyii¹ tse la joon jon jna'a
'iin²moo^o tsa² tya' jileei²¹ 'in gajmaa¹ 'e gó² tyii¹.

Un'øø¹u'u jna'a 'e jo 'naa¹³a'a tsa².

⁵ Gajin²in jon Jesús gasii²¹ 'ido:

—Jmoo¹³du' cwáain¹ lawa jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in 'aa¹
jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³. Joon la 'woo¹ tyiá² núu¹
ngóo¹-o fu tya' 'ido. Joon gasii²¹ 'ido: “Jmáa² fee¹-'o'o,
tyí¹ta'a 'ni¹ 'iñi¹ 'ná³aa. ⁶ Tse jaain²¹ tsá² seen²na tyú²
coon¹³ sá² coon²¹ lí jaa¹²i. Joon gacwaa¹²i fu tyiia joon
jo 'ee 'óo³oo coonti wa'a 'e cwo³oo.” ⁷ Joon 'in dogi
gajin²in ca ti tsi inuu li raain²¹: “Jo untyí²u jna tse sijñi¹
'nú³uu. Joongi yuu²¹ tyiia tee¹³mo coon¹³ jna
cwuu²¹mo ni coo¹mó². Jo lí² raan²¹na wa'a 'e lí² cwo³oo
'nu coonti.” ⁸ 'E la ja²mo fo³oo —jin² Jesús— fiin¹³ jo
roon¹on 'e cwo²o 'ido tse 'wii¹³ tsá² seein²¹ tyú²

coon¹³ on do ilí² roon¹ on cwo²xu 'ido la coon²¹ 'e jo un-tyí²gi 'ido 'ii. Joon cwo¹o jii¹³ 'e 'ná¹xu. ⁹ 'E la joon fuu²¹²uu 'naa', mǝ²ii¹ tyani Dios tsu joon cwo²o 'naa'. 'Nee¹³naa' tsu joon tyee²¹moo'. Pó²oo' 'ooca'nú¹ tsu joon inaa²¹o. ¹⁰ Tsu jileei²¹ 'in mi¹ 'ii²¹mo. Joongi jileei²¹ 'in 'noo² tyiia¹³o. Joongi jileei²¹ 'in pó² 'ooca'nú¹ naa²¹o tya' 'i.

¹¹ 'Jmoo² joon² jaain²¹ 'naa' líí¹naa' tsacó¹³, çtí cwó²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa mo gamí¹ 'iñi¹? çTí cwo¹³naa' jaain²¹ mi¹ wa mo mó¹i joo²¹ taai² jmi²¹, ¹² owa cwo¹³naa' 'ee jaain²¹ ticún³ wa mo gamí¹ çtí coon²¹ mootú²? ¹³ Pe wana 'naa', 'in jo tyú¹naa' cwó²oo' yuun² tyii' 'e tyú² xiiati líí¹gi icwo²o Ña'ñu¹ 'u' tyiin¹ ñu¹fú² 'in Espíritu Tyú² tya'a tya' jileei²¹ 'in mi¹.

Cwo² tsá² tsaa² Jesús 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in 'líí¹³ jmoo¹o

¹⁴ Seein²¹ jaain²¹ tsá² 'in ga¹'2 'in 'líí¹³ alma tya'a. Joon jo cwo¹ faa²¹ 'ido. Mo gatyii¹ Jesús 'in 'líí¹³ 'yuui alma tya'a galí²-i faa²¹o. Joon líí¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² 'elo.

¹⁵ Pe 'in líí¹³gi gajin²¹in:

—'In tsañu¹ lo 'woo¹ 'in 'líí¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in tyu² to² 'ii.

¹⁶ 'In xeei²¹gi gali'in²¹²in coon²¹du cwáain¹ xiiala líí¹ Jesús joon gamí¹ çtí coon²¹ milagro. ¹⁷ Pe ñii¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasí²¹ çtí 'ii:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ 'e tún² 'ii¹³ líí² joon tǝ¹i jee²¹² yaa-i. 'E fuu²¹ do jo taa²¹a. Joon wana tǝ¹i tsá² la 'oo²¹ ruu²¹ tsi inu¹ jo taa²¹a. ¹⁸ çXiiala ilí² tyu² Satanás to² wa'a téen¹ 'in jii¹³ la 'ña'a? Pe 'naa' fó²oo' 'e 'wó³na 'in 'líí¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú. ¹⁹ Wana jmáa³aa la joon, ç'iin coon²¹ cwo¹ 'ii²¹ tsagoo²oo' wa'a 'woo¹ 'ido 'in 'líí¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹³ to² 'e jmoo¹ 'ii-o cwoliñi¹ tsá² 'e lí¹ çii¹² fó²oo'. ²⁰ Coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios 'wó³na espíritu gó² —jin² Jesús—, joon coon¹³ 'e joon 'oo¹ tsi tsá² 'e nigacwa¹ 'ii²¹ tya' Dios jee²¹² 'naa'.

²¹ 'Lawa jaain²¹ tsañu¹ pí²-tsi joongi 'oo¹o ñi³ wa'a un'oo¹ 'ña'a joon jó²o tya'a. Jilaa²¹ 'e s'i'mó¹ tya'a jo lí² coon¹ tsá² coonti. ²² Pe wana tyiia¹ jaain²¹ 'in pí²gi-tsi lagi 'ii joon líi¹ 'ii. Joon 'woo²¹-o jilaa²¹ ñi³ tya'a 'e gajmaa¹ 'e jo cu²-tsi. Joon gajmaa¹ mai²xu ce jilaa²¹ 'e ga'wo²o tya' 'ido.

²³ 'Jileei²¹ 'in jo faa²¹ tyú² tyiia 'laa²¹a faa²¹a tyiia. Joongi jileei²¹ 'in jo jéi¹ tsá² 'e uncaain²¹ coon¹³ jna jmaa¹ 'e 'eei¹ tsá² jna.

'Ee¹³ Jesús tsá² xiiala líí² espíritu gó²

²⁴ Faa²¹gi Jesús jin²¹in:

—Mo cwo¹fi¹ espíritu gó² tya' tsá² ngi¹o la caain²¹ cwo¹³ tyuun²¹ 'noo²¹o lí ján². Joon mo jo tyii¹a joon 'i¹-tsi: "Nii¹³moo fu tyiia lí gajúu³uu." ²⁵ Mo gatyee¹²i joon ní²in 'in tsañu¹ do lawa coon²¹ 'nú¹ 'e líí² joongi sii¹i tyú². ²⁶ Joon tsaa²¹o tsate²e dyá¹gi espíritu 'in 'líí¹³gi. Joon jilee²¹mo itsataa²i tya' 'in tsañu¹ do. Joon líí¹ galigoo²¹gi seein²¹ 'in tsañu¹ nano lagi mo jéi¹.

'E jløø¹³mo la jai²

²⁷ La 'ii²¹² siin¹² Jesús faa²¹a 'elo jaain²¹ tsamí² jee²¹² 'in tsá² do ga'oo¹o jin²¹in:

—iLíí¹ tyú¹-i 'in ningatyéin¹ 'nu joongi 'in gacwo¹ ttu²¹ cu²¹u!

²⁸ Jesús-gi gajin²¹in:

—iPe líí¹gi tyú¹ 'in ganúu² joongi nuu¹³o júu³ tya' Dios!

Tsá² gó² mi¹i coon²¹ milagro

²⁹ La 'ii²¹² joon líí¹ ngafúu¹ tsá² la cu² lí¹ lí siin¹² Jesús joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa²¹a sii²¹i 'ido:

—Tsá² gó² 'in seein²¹ nano mi¹i coon²¹ lí² milagro. Pe jii¹³ coon²¹ lí² ilisá² tya' 'in tsá² no jii¹³ la lí² gacwo¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ sii²¹ Jonás. ³⁰ Lawa Jonás, 'ii jaain²¹ lawa coon²¹ lí² 'e galí² tya' tsá² seein²¹ Nínive. La joongi jna 'in Ruu²¹na Tsá², jna-a lawa coon²¹ lí² tya' tsá² seein²¹ nano. ³¹ Mi 'iin² fu juncwii² ilí² 'ii²¹ tya' tsá² seein²¹ nano jaain²¹ 'in tyu² to² coon²¹ fuu²¹ náa¹ lí¹ cwo²¹ tooin²¹² lí¹ yuui² ñi¹ niroon²¹ ni-jmáa¹ 'ii²¹ tya'a tsu 'ii gajó² lí wiingi ni cwo¹³ fu juncwii²¹ 'e janúu²du jilaa²¹ 'e jmi¹-tsi Salomón. Joon 'elo seen²¹mo jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón. ³² Jileei²¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ Nínive do mi 'iin² fu juncwii²¹ niroon²¹ mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² seein²¹ nano. Joon icwo¹ tsaa² tya'a. Tsu tsá² seein²¹ Nínive do gaunsi²¹mo 'e 'i¹-tsi mo ga'fi² Jonás do júu³ tyú² tya' Dios. Joon nano lo-o seein²¹ jaain²¹ 'in tyú¹gi lagi Jonás.

Jí² coo²¹ tya' tsá²

³³ 'Ce jii¹³ jaain²¹ jo 'in dyi² coon²¹ jí² joon sii²¹i coon²¹ lí¹ uui²¹ jon'gi nu¹ coon²¹ cwó¹. Sii²¹i tsá² coon²¹ yu¹-u joon jnéei² tya' tsá² 'in taai². ³⁴ Unni² tsá² 'e lí¹ lawa coon²¹ jí² coo²¹ tya' tsá² wana tyú² unni² tsá² la joon jon ró¹³ coon¹³ 'e tyú² la tó¹². Joon ngí¹ lí jná². Pe wana gó² unni² tsá² la joon jon gó² la tó¹². Ngí¹o lí nuu²¹. ³⁵ Tfi²mo'o ñi²i 'e tyú² 'e jo ngi²i lí nuu²¹. ³⁶ Wana rø²¹u coon¹³ 'e jí² do jii¹³ capi² jo 'ii²¹gi nuu²¹ la joon jon nijø²o'o coon²¹ tyaa² lawa mo coo²¹ jí² jnéei² tyi¹.

Jíi²mo Jesús tsá² fariseo

³⁷ Mo gatséi¹ gafaa²¹ Jesús 'elo jaain²¹ tsá² fariseo gatøø¹o Jesús fu tya'a 'e dø². Ga¹'2 Jesús joon gacwo²¹ ti' mesa. ³⁸ Ganga'goo²¹-tsi tsá² fariseo do mo ganí²i 'e jo gauntiin¹²in Jesús 'e run²un cwo²¹ jii¹³ la tiisi² la nu¹gi dø². ³⁹ Pe joon gajin² Jesús:

—'Naa', tsá² fariseo, ruun¹³naa' jii¹³ lí¹ caluu coon²¹ vaso coon¹³ wúun¹ pe 'naa'gi lí¹ tsi sirøø²¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'uun²¹²uun' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e nigatyáa²aa' coon¹³ 'e gó². ⁴⁰ iTsá² bón¹ 'naa'! çTí jo ñi²ii 'in gajmaa¹ lí¹ caluu 'ii-gi jon gajmaa¹ lí¹ tsi? ⁴¹ La joon cwo²¹xu tsá² tañi² 'e dø² 'uunñi² tyii' la joon jilaa²¹ 'e nilí² tyú² tyii'.

⁴² 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, cwo²naa' Dios diesmo tya' jilaa²¹ 'oosee²¹² coon¹³ jilaa²¹ 'oo² ruda coon¹³ jilaa²¹ nilí²gi 'oonuu²¹, pe coonti jo unji² 'naa' 'e jmaa²aa' 'e

tyú² tya' tsá² jon'gí 'iin²¹²naa' Dios. 'Elo-ogí 'ná¹ jmaa²aa' la jéel¹gí. Pe la joon jon jo 'iin²-oo' 'e jmaa²aa' 'e xiia²¹gí do.

⁴³ 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, 'iin²¹²naa' ní²ii' lí tñí² cwa² 'in tyíin²mo inéu cwo¹ tyii' sii²¹ sinagogas! Joongí 'iin²¹²naa' 'e lí'gøø²mo tsá² 'naa' mo ngí²íí' jee²¹² 'nú¹.

⁴⁴ 'Fúu² 'naa' tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseo! Lí' cíí¹² jímoo²oo' 'e 'é²ee' tsá² no. Líí¹naa' la lí 'e 'aan¹ roon¹ jo jnéé³in do-o. Jílee²¹mo tsá² ngí²íí' mo lí ní do-o mo jo lí²i.

⁴⁵ Joon gáñii¹ jaain²¹ tifo² tya' ley jin²in:

—Tifo², jilaa²¹ 'e fó²o no lawa'a 'e fu²u jna'oo'o.

⁴⁶ Joon gajin² Jesús:

—'Fúu² 'naa' jon tifo² tya' ley! Coon¹³ tñí² tyii' cwó²oo' tsá² coon²¹ laa²¹² 'e jo roon²¹ jiiin¹³ jaain²¹. Joon jogí 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon¹ jiiin¹³xu.

⁴⁷ 'Fúu² 'naa', jímoo²¹oon' ní'aa¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² calií 'in nigangaaí¹² 'líí²¹² tsacøøí¹³ tyii' calií! ⁴⁸ La no-o 'øøí²¹-tsi 'e røø²¹ sñí¹³naa' coon¹³ 'e gaj-maa¹ 'líí²¹² tsacøøí¹³ tyii'. 'Ii-o nigajngaa¹²i joon 'naa'gíí' jímoo²¹oo' ní'aa¹ tya'o.

⁴⁹ Joon ñí² Dios mo nigajin²in: "Sñí³na tsá² cwo² júu³ tyú² tyiia coon¹³ 'in lííí¹³gí tsá² tya'a joon 'in lííí¹³ ijn-ga²mo 'in lííí¹³gí 'øøí¹mo." ⁵⁰ 'Wii¹³ joon tsá² seen²¹ nano nityii²¹o cwáain¹ tya' tsá² 'in nigacwó² júu³ tyú² tya' Dios 'in nigajúin¹ ca mo nigaroon¹ cwo¹³ juncwii²¹. ⁵¹ Ityí² jmi¹ 'øøí² ca Abel joongí ca tí² Zacarías 'in nigajngaa¹³i 'oo² cwo¹ do. 'Wii¹³ joon fo³oo icon¹ Dios cwáain¹ tya' 'in nigajúin¹ la joon 'in seen² nano icon¹ cwáain¹ tya'a.

⁵² 'Fúu² 'naa' tifo² tya' ley! Tsu ñí² 'naa' xiiala lí cwii¹in tsá² Dios pe yaaigí¹ jo mo jmaa²aa' jogí cwó²oo' 'e licwii¹in 'in xeeí²¹ Dios.

⁵³ Mo gasí²¹ Jesús 'ii' elo 'in tifo² tya' ley do coon¹³ tsá² fariseo líí¹ gatí² 'nii²¹-tsi 'ido tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gauntyíí² coon¹³ júu³ 'láai² lííí¹. ⁵⁴ Coon²¹ cwáain¹ wa'a isá² coon²¹ júu³ 'e xiiala i'nhí¹ ni do.

'E²e Jesús tsá² 'e jo jímoo¹o la jímoo¹o tsá² tajuui²¹

12 La jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ lííí¹ ca 'øøí²¹ tsaruu²¹ 'i jaain²¹ la jaain²¹. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² sñí²¹ tsá² tya'a:

—Lii¹³ jmaa²aa' coon²¹ tún² 'e 'í¹-tsi tsá² fariseo no. Jímoo¹-o lawa 'in tyú¹mo 'ii. ² Tsu jiiin¹³ coon²¹ júu³ 'uui²¹ 'e sá² wa'a jo lííí¹ tsa². Jon'gí jiiin¹³ coon²¹ 'e sí¹mó¹ wa'a jo lí sá² júu³. ³ Joongí la joon jon wa'a 'e ní-faa²¹ tsá² linéu²¹ inéu joon líjmií²¹². Joongí jilaa²¹ 'e sñí¹ tsá² 'uui²¹ 'e jni¹ 'nú¹ inúu² cayu¹ 'nú¹.

'In jo cwooi¹ 'gøøí²¹ tsá²

⁴ Faa²¹gí Jesús:

—La lo-o fuu²¹²uu 'naa' 'wii¹³ tyú²-u seen²¹na coon¹³ 'naa'. Jo foo¹³naa' 'in jngaai¹³ tsá² pe mi yuu¹³ joon jo 'e sá²gí jmáa¹a. ⁵ Fuu²¹²oo 'naa' 'in cwooi¹ jmaa²aa' 'gøøí²¹naa'. Jmaa²oo' 'gøøí²¹naa' 'in mi yuui¹³ jngai² tsá² tyu²o jon to² 'e tsaliín² lí 'líí³. Jmaa²oo' 'gøøí²¹naa' 'ii.

⁶ 'Zí¹ jo 'nii¹ tsá² 'ñeeí² tón¹ coon¹³ jee²¹² tún² wi¹³? Pe Dios-gí jo 'iin²-tsi ce jiiin¹³ jaain²¹ tón¹ do. ⁷ Ca jilaa²¹ jñú² tsí³ mootyí²ii' nigaun¹ii²¹ Dios la ca mí¹³ la ca mí¹³-i. Jo jmaa²aa' 'goo²¹ tsu tyíin¹gí 'naa'a lagi tón¹ fúui¹gí.

'Ná¹-a røøí¹ tsá² 'e cwii¹in Jesucristo tyani tsá²

Faa²¹gí Jesús:

⁸ —'E fuu²¹²uu 'naa', jíleeí²¹ 'in jin²in 'iin jna tyani tsá², jna-a jon, 'in Ruu²¹na Tsá², ifo³oo jon 'e cwii¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmii²¹. ⁹ Pe jíleeí²¹ 'in jo røøí²¹ cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna jo røøí¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

¹⁰ 'Doñí¹in 'in gafaa²¹a 'laa²¹ tyiia 'e Ruu²¹na Tsá², lí²-i 'iin²mo tsaa² do tya'a pe jíleeí²¹ 'in faa²¹ júu³ 'laa²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo lí² 'iin²gí 'e tsaa² do tya'a.

¹¹ 'Mi tsajéee¹³ tsá² 'naa' inéu cwo¹ sí tyani 'in jímoo¹ 'ii²¹ 'ee sí tyani tsaa²to² 'ee jo cuu¹³-oo' xiiala ifó²oo' sí xiiala ingí²íí' 'ee. ¹² Mi tí² 'ii²¹ joon i'ee²¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' xiiala 'ná² fó²oo'.

Fo¹ 'íí¹ mo sá² cuu²

¹³ Jaain²¹ jee²¹² tsá² do gasí²¹ Jesús:

—Tifo², sii¹³ ruu²¹na cwocwoo¹-o jiiin¹³ tyiia³ 'e gatíí²na.

¹⁴ Joon gajin² Jesús sí²¹ 'ido:

—Tsañuu¹, 'Zí¹in gajin² 'e líí¹na tsaa²to² sí 'in jímoo¹ jmai¹xu jee²¹² 'naa' 'ee?

¹⁵ Gajin²o jon:

—Tyaan²duu¹ cwáain¹ joongí un'øøí¹³ yaanaa' wana caníí² 'iin²¹²naa' cuu² tsu fu juncwii²¹ tya' tsá² jon' wa'a jilaa²¹ 'e 'oo¹ tsá².

¹⁶ Joon gasí²¹ 'e cwáain¹ lo:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu². Joon cwo¹³ 'wó² tya'a líí¹ 'láai² garoo²¹ 'e gajñii²¹ do. ¹⁷ Joon 'in tsá² sá² cuu² do ga'í¹-tsi: "Zí¹Ee íjmáa³aa coon¹³ jilaa²¹ 'e garoo²¹ tyiia lo? Jo 'óo³gí xiia' lí to¹³oo." ¹⁸ Joon ga'í¹-tsi jin²in: "Lííí³oo xiiala íjmáa³aa. Cíí¹³ moo jilaa²¹ 'nú³uu lo. Joon íjmaa¹³aa 'e fee¹gí. Joon do-o 'ímáa³aa jilaa²¹ 'e roo²¹ tyiia coon¹³ jilaa²¹ 'e 'óo³oo. ¹⁹ Joon ifuu²¹²uu 'ñii¹a: Alma tyiia, cwo¹í² 'woo²¹o tsu 'láa²mo 'e nísi¹mo²o. Taa²¹o tya' 'láa²mo jiiin²¹. 'Iin²¹in, tyee²¹. Unjloøøí³ 'wo'o." ²⁰ Pe Dios gasí²¹ 'ii: "Tsañuu¹, 'in jo 'øøí²¹-tsi 'nu. Nano-o ijuun²¹mo'o. Joon jilaa²¹ 'e 'oo²o'o, 'Zí¹in lí² tya'?" ²¹ La joon tsangíí¹ 'in tsá² 'in 'iin²¹² 'e sá² tya' 'ña'a 'láai¹ lííí¹ pe joon tañii²mo tyani Dios 'i —jin² Jesús.

Un'øøí²mo Dios jóon¹on

²² Mo ngayuui¹³ joon²¹ gasí²¹ Jesús tsá² tya'a:

—'E joon fuu²¹²uu 'naa'. Jo cuu¹³-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e cøø²øøí² taa²¹²naa' fu juncwii²¹ jon'gí coon¹³ síin²ñn¹ 'e cíí²íí. ²³ Fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e tyiín²gí lagi 'e dø² tsá². Joongí 'e cuerpo tya' tsá² tyiín²gí lagi síin¹³ tsá² 'e tyi¹i.

²⁴ Tyaan²duu¹ cwáain¹ lawa jaain²¹ tyalaa²¹ jo jñii¹ jon'gí roo¹ tya'a jon'gí 'oo¹ lí 'má¹ jon'gí tyuu²¹ sá² lí to²o. Pe Dios cwo¹ 'e gø²ø. Joon 'naa', tyiín²gí 'naa' lagi ton¹. ²⁵ 'Zí¹in jee²¹² 'naa' 'e 'áai¹gí cu²-tsi gajmeei¹ 'ña'a coon²¹ ñii²gí coon¹³ 'e cu²-tsi do? ²⁶ Wa jo lí²

jmaa²aa' ce jiiin¹³ 'e xugi coon¹³ 'e cu²-'oo', ¿'ee li' cu²-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e fee¹gi? 27 Tyaan²duu' cwáain¹ xiiala cwáain¹ lí³ 'e jo 'ee to¹ jmoo¹o. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ca 'lí³ ró¹ Salomón jo galisá² siin¹³ 'e 'ya²gi tya'a lagi 'e lí³ do. 28 Wana ijmá¹ Dios 'e 'ya²gi 'oonuu²¹ 'e sá² nano jee²¹² tyiia²¹ joongi mi jná² tsa'oo²¹ ijún² coon¹³ jí² 'e ja²mo ityi¹² Dios 'naa' 'mí². ¿Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'? 29 Jo ngí² 'e cu²-'oo' 'e 'nó²oo' 'e cø²ø² joongi 'e 'ú²uu'. 30 Tsu tsá² 'in jo tsái¹-tsi Dios 'in seen²¹ fu juncwii²¹ ngí¹o 'noo²¹o jilaa²¹ 'elo, pe 'naa' seen²¹mo jaain²¹ Ní²uu 'in ní¹ jilaa²¹ 'e 'ná²gi tyii'. 31 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e cwooi¹³naa' yaanaa' 'e tyú² Dios to² 'naa' joon 'ii¹³mo jilaa²¹ 'elo.

Jilaa²¹ 'e tyú² fu ñu¹fú²

32 Faa²¹gi Jesús:

—Tsá² tyiia, jo jmoo²gi 'goo²¹-'oo'. Tsu xuu 'naa' pe Ní²uu 'áa¹mo 'yáai²-tsi cwo¹o 'naa' to² 'e 'oo¹o. 33 'Ní²uu' jilaa²¹ 'e sá² tyii' joon cwó²oo' 'in sityéin¹ jmí²¹². Jmaa²aa' la joon coon²¹ tuloo²¹ tyii' 'e jo litsáai¹ joon 'áai¹gi ilisá² tyii' fu ñu¹fú² 'e jo tya¹. Jileei²¹ 'uun²¹ jo lí² tsataai² do jon'gi joo¹³ fu² lí² ngí¹. 34 Xiia' lí² 'óo²oo' jilaa²¹ 'e 'yaai²¹-'oo' do-o jon 'i¹-'oo'.

'Ná²-a náa¹ tyú² tya' tsá²

35 Faa²¹gi Jesús:

—'Ná²-a tyá²aa' tyú² tyii'. 'Ná²-a téen³naa' coon¹³ jí² 'e coo²¹. 36 Jmaa²aa' lawa tsaleei¹³ 'in sijéen¹³in fii²¹²i. Mi cwaa¹i fii²¹²i lí² cui² cwo²¹ tsá² joon pó² 'ooca'nú¹ do tsifu lí² no²o 'ooca'nú¹. 37 'Áa²mo tyú² 'ii²¹-tsi 'in tsa'leei¹³ do 'in jo cwuu²¹i mi cwai² fii²¹²i. Tsu júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in fii²¹²i do ityá² tyú² siin¹³ 'ido joongi iunjí²mo 'ido. Joon ityu² to² cwá¹ tsá² lí² si² mesa 'e dø²ø. Joon cwaa²¹o dø²ø. 38 Fiin¹³ la 'woo²¹ tyi-ia² nú¹ cwaa²¹i sí¹ la ngóo¹ ca jná² 'ee tyú² 'ii²¹-tsi tsa'leei¹³ wana 'in jnaa¹-tsi mi tyee¹³i fii²¹²i do. 39 Joon cwoliñ²i 'elo, wana jaain²¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ ini¹ 'ee 'ii²¹ cwé¹i 'uun²¹ nijmaa¹o lí²o. Joon jo ná¹ 'nú¹u 'e jmá² 'ido 'uun²¹. 40 La joon jon 'naa' cwotyá²aa' tyú² tyii' tsu coon²¹ wa jo 'i¹-'oo' ijó¹ 'in Ruu²¹i Tsá² —jin² Jesús.

Lawa tsa'leei¹³ 'in tyú¹ coon¹³ 'in jo tyú¹

41 Joon gaunngí¹ Tú³ sí²¹²i Jesús:

—Ña'ñu¹u, ¿ti gafaa¹³a 'e cwáain¹ lo jiiin¹³ tyijna'a owa'a tya' ce jileei²¹ tsá² 'ee?

42 Jin² Jesús:

—¿'iin tsa'leei¹³ 'in tyú¹ joongi 'in 'ø¹i²¹-tsi mo tyú² fii²¹²i to² 'e tya¹ cwo²¹ jileei²¹ tsá² taai² inuu 'e cwo¹ 'e dø²ø mi tí² 'ii²¹? 43 'Áa¹mo tyú¹ 'in tsa'leei¹³ mi ty-eei¹² fii²¹²i tyee¹³mo 'ido jmaa¹a la to² nigatyú²u. 44 'E la ja²mo fo³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwo²¹ 'ido jilaa²¹ 'e 'oo¹o 'e tyú² 'ido to². 45 Pe wana 'in tsa'leei¹³ do 'i¹-tsi 'e lí²i²¹² mogi fii²¹²i do tyee¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jí²in 'in tsa'leei¹³ catyaa²¹ do. Joongi 'láa² 'wii²¹² gø²ø joongi 'uun²¹o. Joon lí¹in²mo. 46 Joon 'in fii²¹² do ijó¹ coon²¹ jmí²¹² 'e jo sijée¹³in tsa'leei¹³ tya'a do. Jon'gi ní¹ 'ee 'ii²¹.

Joon lí¹ 'e 'e² 'ido wúu¹. Joon idye²mo 'ido fu lí¹ 'ii²¹ coon¹³ jileei²¹ 'in jo nuu¹²u.

47 'Jileei²¹ tsa'leei¹³ 'in ní¹o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in fii²¹²i pe jo tya¹ tyú² jon'gi unjí²i 'e 'o wúu¹ joongi ijmee¹³mo lí¹i. 48 Pe jileei²¹ tsa'leei¹³ 'in jo ní¹ pe jmoo¹-o jiiin¹³ 'e tí²i xugi wúu¹ iní² 'ii. 'In nigacwo²o Dios 'láai²gi imí¹ jon Dios 'láai²gi. Joon 'in jo cu²-tsi coon¹³ lí¹i imí¹ 'ido 'láai¹gi.

Gajó¹ Jesús wa'a jmáa¹a tún² 'ii¹³ tsá²

49 Joon faa²¹gi Jesús:

—Gagoo²¹² jna ga'uu²na jí² ni cwo¹³ fu juncwii²¹. Joon tsei² nisijaan¹oo wa'a icoo²¹. 50 'Ná²-a tsangí¹na coon²¹ 'e la jai². Joon lí² móo³oo wúu¹ ca gatséi². 51 ¿Tí¹ lí²naa' 'e gagoo²¹²oo 'e sín¹ tsá² rø² coon¹³ tsaruu²¹i nicwoo¹³ fu juncwii²¹? Fo³oo 'e jo la joon. Jiiin¹³ gagoo²¹²oo wa'a jmáa³aa 'ii¹³ tya' tsá². 52 Tsu nano la ngóo¹ 'naai¹³ 'in tsá² coon²¹ inuu ilíin² tún² 'ii¹³. Wana néei¹ 'néei² tsá² tsi coon²¹ inuu gaai²¹ ilí² 'in gáí¹ do, joon 'in gáí¹ do ilí² 'in gaai²¹ do. 53 'In jmii²¹ do niseein²¹ gó² coon¹³ jón¹on. La joon gó² seen²¹ jón¹on coon¹³ jmii²¹. Joon sáa³gi seen²¹ gó² coon¹³ jamí¹i. Jamí¹i la joon jon seen²¹ gó² coon¹³ sáa³a. Joon 'yiaunsáa³ niseein²¹ gó² coon¹³ tsaunloo²¹ tya'a. Joon tsaunloo²¹ tya'gi niseein²¹ gó² coon¹³ 'yiaunsáa³a.

Tí²mo tsá² coon²¹ cwáain¹ xiiala ngóo¹ tiempo

54 Gasí²¹i jon Jesús tsá²:

—Mo moo²oo' rón² jní¹ lí¹ li yuuin¹² ní¹ joon jin² tsá² ijó¹ jmí¹. Joon 'e la joon lí². 55 Joon mo 'ii¹ tyí² lí¹ tooin²¹² lí² yuuin¹³ ní¹ joon jin² tsá² ilityí² 'yia²¹ no. Joon 'e la joon lí². 56 'Naa', 'lí¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ 'e 'é²ee' tsá²! Tyú²-u nii² 'naa' xiiala lí² juncwii²¹ joongi cwo¹³ fu juncwii²¹. ¿Xiiala jo ní²ii' 'ee jiiin²¹ taan²¹²naa'?

Cwoján² mii¹³ 'e seen²¹un coon¹³ tsá² 'in 'eei¹ 'nu

57 Faa²¹gi Jesús:

—¿'Ee lí¹ jo jmaa²aa' 'ii²¹ la 'oo²¹ yaanaa' coon¹³ coon²¹ 'ii²¹ 'e tyú²? 58 Wana 'in jmoo¹o tsa² tyi¹ joon cwóo²o coon¹³on tyani tsa²to² pe 'nu-u jmaa²a coon²¹ tún² coon¹³on la 'ii²¹² cwoliñ²naa' tya'i fu. Joon jo tsajéi¹ 'nu tyani 'in jmoo¹o 'ii²¹. Tsu 'in jmoo¹o 'ii²¹ dogi nijaan²¹in 'nu miyóo¹³. 59 Joon miyóo¹³ dogi tsajéi¹ 'nu 'nuñ³. 'E la ja²mo fo³oo jo júu¹³u do ca gatyí²i 'e rø²ø tya'a joon gatsee²¹ coonti.

'E tyiin²gi 'e unsí² tsá² 'e 'i¹-tsi

13 Jee²¹² jmí²¹² joon gatyaliin² tsá² sí²¹²i Jesús xiiala gajngaa¹²i Pilato tsá² seen²¹ Galilea. Joongi xiiala gacaa²¹ Pilato jmi¹ 'ø² 'in tsá² do jmi¹ joo²¹ núu³ 'e gajngaa¹³i 'in tsá² do tya' 'e un'goo²¹ Dios. 2 Joon gajin² Jesús:

—¿Tí¹ 'i¹-'oo' 'e jilaa²¹ 'elo nigangí¹ 'in tsá² seen²¹ Galilea do tsu 'áai¹gi rø¹i²¹ tsa² lagi 'in tsá² ca tyaa²¹ do 'in seen²¹ Galilea? 3 Pe jna fo³oo jon' la joon. Joon wana 'naa' jo unsí²naa' 'e 'i¹-'oo' la joon jon ijuun²¹mo 'naa'. 4 ¿Tí¹ lí²naa' 'e 'áai¹gi rø¹i²¹ tsa² 'in dyajñéi² tsá²

gajúin¹ do mo gacii²¹ 'e po¹² ñii¹³ tya' Siloé? ¿Tí 'áai¹gí røøi²¹ tsaa² 'ido lagí jileei²¹ 'in néei¹ Jerusalén? ⁵ Pe jna fo¹³oo jon¹ la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unsí²naa' 'e 'í¹-oo' la joon jon 'iíin²mo 'naa'.

Júu³ tya' 'mocwarí³ 'e jo 'oofuu²¹ tsí³

⁶ Joon gajin² Jesús 'e cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do: —Jaain²¹ tsañuu¹ ni'oo¹o 'mocwarí³ sijná² cwoo¹³ 'wó² tya'a. Joon ngajøø² wana tsí³ cwarí³. Pe jo 'ee gatsaa²¹ a ce jiin¹³ coon²¹. ⁷ Joon gasii²¹ 'in tsá² jøø² cwoo¹³ 'wó² tya'a do: "Jøø²du', ningóo¹ 'ni¹ jiin²¹ góo³oo ga'naa¹³aa cwarí³ 'e² 'mó² lo pe jo mo gatsaa¹³aa. Tyuu¹³ coonti 'e 'mó² no tsu¹ lí¹ 'tí' jmoogí¹ jín¹ cwoo¹³ 'wó²." ⁸ Pe 'in tsá² jøø² cwoo¹³ 'wó² do gañii¹: "Ñi'fii²¹!', cwojan¹du' coon²¹ jiin²¹gi. Joon nogi tyí³aa jla¹ cwoo¹³ joon to¹³oo 'oo¹³. ⁹ Jongaa²¹mo wana nicwo¹, wana jo gacwo¹ joon tyu¹³oo."

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsamí² 'in tuu²¹ moo'wó¹ mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

¹⁰ Coon²¹ jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Jesús 'yuui cwo¹ 'e¹² e tsá². ¹¹ Joon do-o 'yuui jaain²¹ tsamí² ningóo¹ dyajñá² ji-in²¹ 'e 'yuui jaain²¹ espíritu gó² alma tya'a 'e nigajmaa¹a tuu²¹ moo'wó¹. Joon jo lí² siin¹² 'ña'a røø²¹ coonti. ¹² Mo ganí² Jesús 'ii joon gatø². Joon gajin²in:

—Tsamí², ni'láa²mo'o 'e jmoowú¹ tyán²an no.

¹³ Joon gataan¹ cwoo²¹o tya' 'ido. Joon la tsifu joon gani¹³mo 'ña'a 'in tsamí² do røø²¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo²⁰o 'maai¹³ Dios. ¹⁴ Pe 'in tsá² tyu¹² to² cwo¹ sinagoga do gatí² 'nii²¹-tsi tsu¹ 'wii¹³ gaun'láai² Jesús 'ido mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'in tyu¹² to² cwo¹ do gasii²¹ tsá²:

—Sá²-a jñuu² jmí²¹² 'e lí² to². Lí²-i jalíin² tsá² jee²¹² jmí²¹² joon ilí² mí¹ tya'a. Joon jo jalíin² jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹⁵ Joon gajin² Jesús:

—'Naa' lí¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ jiin¹³ 'e 'é²ee' tsá². ¿Tí jo siii¹³naa' doñi¹in jee²¹² 'naa' sí joo²¹ sí bu¹³ 'ee cwotyai¹in²¹xu mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²? ¹⁶ Joongi 'in tsamí² lo jún² 'ii²¹² Abraham-mo 'ii. Joon ningóo¹ dyajna¹ jiin²¹ jmoogí¹ 'in 'lñii¹³ tsaa¹³ 'in tsamí² no. ¿Tí jo lí² un'láai² coon²¹ jmoowú¹ tyaan¹ mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹⁷ Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús 'elo jileei²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii ga'aa¹o fa'ñi²¹. Pe jileei²¹gi tsá² jløø¹³i coon¹³ jilaa²¹ 'e fee¹ 'e gajmaa¹ Jesús.

Cwáain¹ tya' jún² jon² tasa

¹⁸ 'E joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ lí² lí² tyu¹² Dios to²? ¿Joon 'ee coon¹³ 'e lí² jmaa¹ coon²¹ røøi²¹ coon¹³ joon? ¹⁹ 'E lí² la lí² jún² jon² tasa 'e jñi² tsá² cwoo¹³ 'wó² tya'a. Joon do-o cwaain²¹ ca galí² 'mó² fee¹. Cagi ton¹ jmaa¹ sñi² ni cwáa¹ 'mó² do.

Júu³ cwáain¹ tya' tyian¹³

²⁰ Joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ 'e jmáa³aa 'e litsáai¹-tsi tsá² lí² tyu¹² Dios to²? ²¹ 'E lí² lawa tyian¹³ 'e gacaai²¹ tsamí² 'ni¹ cwaai¹³ fu² 'iñi¹. Joongi ca galí² con² 'e fu² 'iñi¹ la tøøi²¹.

Cwáain¹ tya' 'ooa'nú¹ cuu¹³

²² Gangóo¹gi Jesús fu Jerusalén. Ngí¹i fuu²¹ coo¹³ joongi fuu²¹ pi¹³. La caain²¹ joon lí² ga'ee¹e. ²³ Joon gaunngí¹xu tsá² 'ii:

—Ña'ñu¹'u', ¿tí xu¹ 'in itiin¹³?

Joon gañii¹i Jesús:

²⁴ —Tyán²duu' cwáain¹ xiiala ngí²¹²naa'. Tyán²duu' cwáain¹ 'e ngí²¹²naa' lí¹ 'ooa'nú¹ lí¹ cuu¹³ tsu¹ 'e la ja²mo fo³oo: lí¹ fúui¹ tsá² 'iin²¹²in tsataai² pe jo lí². ²⁵ Tsu¹ mi yuui¹³ 'in tsafii²¹² 'nú¹ do iroon¹ jnii¹ 'ooa'nú¹ joon 'naa' téen¹naa' lí¹ caluu pó²oo' 'ooa'nú². Joon ifó²oo: "Na² no, tsañuu¹." Pe 'ii-gi iñii¹: "Jo ñi²ii 'iin 'naa'." ²⁶ Joon 'naa' ifó²oo: "Niga'nee²¹e', nigatyee²¹e' coon¹³ 'nu. Joon 'nugi niga'e¹²e jna'a tya'í fu¹ tyii¹." ²⁷ Pe 'ido-gi niñii¹: "Jna fo³oo: jo ñi²ii xiia seen²¹naa'. Tíuui¹duu' jna jileei²¹ 'naa' 'in jmoogí¹ jilaa²¹ 'e gó²." ²⁸ Do-o cwotyí¹³ii' joongi cwocuu¹³naa' moojón²oon' mi máa¹³naa' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyé² calíi. Do-o táa²mo lí² tyu¹² Dios to² joon 'naa'gi¹ taa²¹²naa' fu caluu. ²⁹ Tsu¹ ijaliín²mo tsá² fu lí² 'yeei²¹ ñi¹ joongi fu lí² lí² yu-uin¹³ ñi¹. Joongi lí² caai²¹ tsáa¹ lí² lí² 'yeei²¹ ñi¹ joongi lí² caai²¹ tooin²¹² lí² lí² 'yeei²¹ ñi² ijaliín² tsá². Joon icwaa¹ dø¹² lí² tyu¹² Dios to² tsá². ³⁰ Joon 'inlñii¹³ sicñiin²¹ nano 'ii ijmáa¹a nifu, joongi 'inlñii¹³ 'in síjéi¹ nano 'ii ijmáa¹a lí² cñiin²¹.

Cí²i Jesús 'wii²¹² tya' Jerusalén

³¹ Jee²¹² jmí²¹² joon gatyaliín² 'inlñii¹³ tsá² fariseo. Joon gajin²in sñi²¹i Jesús:

—Lo-o júu¹³u nano tsu¹ Herodes 'iin²¹²in jnga²mo 'nu.

³² Joon gañii¹i Jesús:

—Cwolíin²naa' joon cwosí¹³ii' 'in gó² do: "Jøø²du' no. Jmí²¹² no joongi tsa'oo²¹ 'woo²na espíritu gó² alma tya' tsá². Joongi un'láa²na tsatsaa¹³. Joongi 'yíia¹ un-tyé¹moo to² tyíia." ³³ Joon ní³oo jiin¹³ la fu¹ 'yúu³na no coon¹³ tsa'oo²¹ joongi 'yíia¹. Tsu¹ jiin¹³ fu Jerusalén lí² júun²in jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyé².

³⁴ 'iTsá² Jerusalén, tsá² Jerusalén, 'naa' jngaa¹³naa' jileei²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyé² joongi tyé²uu¹ cuun²¹² jileei²¹ tsá² 'in gasii¹in Dios ijma²a 'naa' júu³ 'e fu¹ táa²naa'! jJoon jna-a gali¹in²¹²na 'e uncaan²¹na 'naa' la jmoogí¹o jaain²¹ tuiyú² 'e uncaain²¹ tuti² nu¹ cwáa¹a! jPe jo gali¹in²¹²naa'! ³⁵ Jøø²du' 'naa' isiján¹ 'naa' ituu¹mo 'naa'. Joon fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jøøi²gi 'naa' jna ca mi gacwá² jmí²¹² ifó²oo: "Cwaa¹³mo 'in jó¹ coon¹³ 'e sñi²¹ Ña'ñu¹'u'."

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ tsañuu¹ 'in lñii¹ jmoowú¹ 'e yian²¹ tya'a

14 Galí² coon²¹ jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e gangóo¹ Jesús nga'ee²¹e fu tya' jaain²¹ 'in tyu¹² to² fariseo. Joon 'inlñii¹³ tsá² fariseo gacoon²¹ cwáain¹ do. ² Joon

tyiin¹ jaain²¹ tsañuu¹ jee²¹² 'in tyan¹ jmoowúu¹ 'e yiaan²¹ tya'a. ³Joon gajin² Jesús siñ²¹ tifo² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo:

—¿Tí cwooi¹ un'láai² tsá² jaain²¹ tsatsaa¹³ mo jmiñ²¹² 'ji²¹ 'woo²¹ tsá² owa jo lí² 'ee?

⁴Pe 'ido-gi gajoon¹ ti-i. Joon gataan¹ Jesús cwooi²¹ 'o 'in tsatsaa¹³ do joon gaun'láa²mo. Joon gasii²¹ 'i 'ido 'e tsee²¹mo 'ido. ⁵Joon gasii²¹ Jesús tsá² fariseo do:

—¿'iin jee²¹² 'naa' wana gatøøi²¹ bu¹³ tyii¹ si joo'tsáa² 'ee coon²¹ tsi too²¹, ti jo tyiin¹³naa' la tsifu fiin¹³ jmiñ²¹² 'ji²¹ 'woo²¹ tsá²?

⁶Joon 'in tsá² do jo ñii² 'e ñii¹gi jiiin¹³ coon²¹.

Tsá² 'in tøø¹²¹ tsá² li cuui¹³ cwooi²¹ tsá²

⁷Mo ganii²¹ Jesús jileei²¹ tsá² 'in gatøø¹ tsá² li cuui¹³ cwooi²¹ tsá² 'noo²¹o li cwa¹ a li tyiin²gi joon gasii²¹ Jesús 'e cwáain¹ lo:

⁸—Wana 'in gatøø¹ 'nø coon²¹ li cuui¹³ cwooi²¹ tsá² jo ni²i 'e 'mosii¹ nifu tsø coon²¹ jo ngá¹mo cwéei¹² jaain²¹ 'in tyiin²gi lagí 'nø. ⁹Joon 'in gatøø¹ 'naa' cwéei¹ siñ²¹ 'nø: "Cwóo¹³ 'ino 'mosii¹ tyiin¹u'un no." Joon la joon ráan²un coon¹³ fañ²¹. Cwaní²i 'mosii¹ ca li gatséi². ¹⁰Lí cii¹³ jmaa²¹a. Mo tø¹ tsá² 'nø coon²¹ li cuui¹³ cwooi²¹ tsá² ni²i 'e 'mosii¹ li tséi². La coon¹³ mi jó¹ 'in gatøø¹ 'nø siñ²¹ 'nø: "Ngñii²¹² ni²i 'e 'mosii¹ nifu do." La joon 'e tyé²gi tyi¹ tyani 'in néei¹ coon¹³ 'nø. ¹¹Tsø jileei²¹ 'in jmaai²¹ cøøi¹³ yaai, 'ii li tséi¹ joon jileei²¹ 'in jmaai²¹ yaai li tséi² 'ii nifu.

¹²Gasii²¹o joon 'in tsañuu¹ 'in nigatøø¹ 'ido:

—Mo 'iin²¹²u'un tø¹²¹ tsá² cwo²xø¹ 'e dø¹ 'ido jo tø¹²¹ 'in seein²¹un tyé² coon¹³ jon'gi ruu²¹u jon'gi tsá² néei¹ co' li tyiin¹u'un wa' 'in sá² cuu². Tsø icí²o tún¹ icwó²o do. ¹³Jo jmaa²¹a la joon, pe mo 'ee coon²¹ jmiñ²¹² jmaa²¹a tø¹²¹ jileei²¹ tsá² tañii²mo coon¹³ jileei²¹ 'in 'wo² siñ²¹-tsi coon¹³ tsajluui¹³ coon¹³ tsatiui². ¹⁴La joon tyé²-u 'i¹-o'o tsø 'ii jo lí²gi tyi² tyi¹ 'e cwo²o do. La joon ityii²¹² tyi¹ mi jiiin¹ jileei²¹ 'in jo røøi²¹ tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jmiñ²¹² 'e gajmaa¹ jaain²¹ tsá²

¹⁵Mo ganúu² jaain²¹ 'in néei¹ gøø²¹ coon¹³ Jesús 'e do joon gajin²in siñ²¹ 'ii:

—'In jløø¹³mo 'in dø¹ 'iñi¹ li tyø² Dios to² tsá².

¹⁶Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tsañuu¹ gajmaa¹a coon²¹ jmiñ²¹² li gøø² tsá². Joon gatøø¹ fúui¹ tsá² 'e dø¹o do. ¹⁷Joon mo gatí² 'ii²¹ 'e dø¹ tsá² gasii²¹ 'in tsa'leei¹³ tya'a 'in ngajmaa¹³a júu³ 'in tsá² nitø¹ do. Jin²in: "Naná¹-a tyé²." ¹⁸Joon jilee²¹mo ga'láa² 'wii²¹² miñ¹ jmiñ²¹² 'aa²¹². 'In ni fu do gajin²in: "Jmáa² feei¹-o'o jo níi³ii. No-o tá²gi galoo²¹²oo coon²¹ cwooi¹³ 'wó². Joon 'ná¹ níi³ii nijøø²øø." ¹⁹'In xeei²¹gi jin²: "Feei¹du-o'o 'wii²¹² tyiia. Niløø²na 'néei² jmuui¹ joo²¹. 'Inijøø²duu wa'a tñí¹ jñí¹." ²⁰'In xeei²¹gi jin²: "La gangayuu¹³ mogi cui² cwóo³oo joon jo lí² níi³ii." ²¹Joon mo gangai² 'in tsa'leei¹³ do, ngajmaa¹²a júu³ ñi¹fi²¹² do. Joon líí¹ gatí² 'nii²¹-tsi tsafii²¹² do. Joon gasii²¹ tún¹ 'ido: "Jmoonoo cwooi¹³o jee²¹² 'nú¹ 'e fuu²¹ lo. Cwotee² 'e jileei²¹ tsá² tañii² coon¹³ tsá² 'wo² siñ²¹-tsi coon¹³ tsajluu-

ui¹³ coon¹³ tsatiui²." ²²Mo ca'loo¹giñø joon gajin² 'in tsa'leei¹³ tya'a do: "Nigajmaa³oo to² gatyø²¹ do. Joon sá²gi li cwá² tsá²." ²³Joon gajin² 'in tsafii²¹² do gasii²¹ tún¹ tsa'leei¹³ tya'a: "Cwooi¹³o tya'i fu¹ ca tñí² fuu²¹ coonti. Cwotee² 'e tsá² tyitsaa²¹² 'in xeei²¹gi cwongñii¹, tsø cworøøi²¹ tyiia lo coonti. ²⁴Tsø fo¹³oo ce jiiin¹³ jaain²¹ 'in gatøø²oo nifu jo idø¹gi jiiin¹³ coon²¹ 'yø¹oo² 'e 'uunñi² sá² tya' jmiñ²¹² tyiia lo," jin² 'in tsafii²¹² —gajin² Jesús.

Wa'a ingí¹ tsá² coon¹³ Jesús 'ná¹ tøø²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o

²⁵Fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³ Jesus. Joon gajiiin¹³ Jesús níi¹ joon gajin²in:

²⁶—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna 'ná¹-a li 'iin²¹²in jna. Wana jo 'iin²¹²in jna líí¹gi lagí jmiñ²¹ joongi lagí sáa³a, lagí tsamí² tya'a, lagí jóon¹on, lagí ruu²¹i, joongi ca fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a jo lí² líin² 'ido tsá² tyiia. ²⁷Wa 'in jo náa¹ tyé² tya'a júuin² la ijúuin² jna jo lí² líin² tsá² tyiia. ²⁸Wana jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'iin²¹²in jmaa¹²a coon 'nú¹, ¿ti jo jéei¹ tyi¹du cwáain¹ xiati jiiin¹² 'iin² wana 'yeei¹? ²⁹Tsø wana jmoo¹²o tñifuu²¹ joongi gatsá² cúu¹u la jo mo 'yeei¹ 'núu¹u joon 'iláa² tsá² 'wii²¹² ungoøø²mo 'i. ³⁰Ijin²in: "In tsañuu¹ no ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹²a joon jo lí² un'yeei¹gi." ³¹Wana jaain²¹ røøi¹³ 'iin²¹²in jmáa¹ 'nii³ coon¹³ jaain²¹gi røøi¹³, ¿ti jo cwá²a nifu joon iñ¹-tsi wa'a ilíin² dyái¹ mil 'láa² tya'a ilii¹ 'in dyáai² mil 'láa² tya' 'in røøi¹³ jaain²¹gi do? ³²Joon wana jo lí², la 'ñi²¹² 'e taain²¹² wíin²gi 'in tsá² røøi¹³ jaain²¹gi do joon isín¹mo tsá² tya'a miñ¹ júu² røø²¹. ³³La joon jon jmoo²¹ joon jaain²¹ 'naa' 'in jo tøø¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jo lí² líin² tsá² tyiia.

Mo jo ñi²gi ñi²

³⁴"Ee tyé²-u ñi² pe wana jo ñi²gi xiiala cwooi¹ 'e líñi²gi tún¹. ³⁵Jo 'e to² 'iin³gi tya' cwooi¹³ 'wó² jon'gi tya' poo²¹² 'oo². Ligon dya²a tsá². Jileei²¹ 'in núu² cwonøø¹o.

Júu³ cwáain¹ tya' joo'saa²¹ siñ²¹²

15 Jileei²¹ tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nñi¹ tsá² coon¹³ tsá² røøi²¹ tsaa² gangatyéen¹ 'in li siin¹² Jesús 'e núu² júu³ tya'a. ²'Wii¹³ joon tsá² fariseo coon¹³ tifo² tya' ley 'laa²¹ gafaa²¹a tya' Jesús jin²in:

—'In tsañuu¹ lo 'ii²¹mo jileei²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joongi gøøø²¹o coon¹³ 'ido.

³Joon gasii²¹ Jesús 'ii 'e cwáain¹ lo:

⁴—'In jee²¹² 'naa' wana 'aa¹ 'e cín¹³ joo'saa²¹ joon tsa'liin²¹² jaain²¹ jee²¹² 'ii, ¿ti jo tiui²¹ 'in catyaa² do jee²¹² nuu²¹ joon tsa'nee¹² 'in jaain²¹gi do ca gatsee²¹i?

⁵Joon mo gatsee²¹i gauntseen¹ yø¹ 'nóo¹on jløø¹³mo.

⁶Joon mo gatyee¹²i tya'a gauncaain²¹ tsá² seein²¹ tyé² coon¹³ coon¹³ tsá² néei¹ co' li tyiin¹in. Joon gasii²¹: "Jløø¹³naa' jmaa²aa' coon¹³ jna tsø nigatsee¹³mo 'in joo'saa²¹ 'in ga'in¹ tyiia do." ⁷La joon jon fuu²¹²uu 'naa' mo joo²¹-tsi jaain²¹ tsá² røøi²¹ tsaa² jløøi¹³gi 'áai¹ fu ñø¹fu 'wii¹³ 'ii lagí 'in noventa y nueve tsá² 'in jo 'oo¹o tsaa², 'in jo 'ná² jaa²¹-tsi.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si'in²¹²

8 Faa²¹gí Jesús:

—Wa' jaain²¹ tsamí² 'in 'oo¹o dyá² cuu² joon ganga'in¹ coon²¹ cuu² do, ¿ti jo dyi¹i coon²¹ jí² joon 'ya¹a in¹ do? Coon²¹ tún² 'noo¹o ca gatsaa²¹a. 9 Joon mo gatsaa²¹a joon uncaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³on coon¹³ tsá² 'in néei¹ co' li tyiin¹in. Joon sñi²¹i 'ido: "Jløø¹³naa' jmaa²aa' coon¹³ jna tsu nigatsaa²¹oo cuu 'e nga'in¹." 10 La joon jon fuu²¹²uu 'naa', jløø¹³mo ángeles tya' Dios mi jaa²¹-tsi xæfiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in røøi²¹ tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ simii²¹ 'in gatiui²¹ jmii²¹

11 Gajin²¹in jon Jesús gasii²¹i tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsañu¹ 'aa¹i gáí¹ simii²¹ tya'a. 12 Joon jaain²¹ 'in xai²¹gí do gasii²¹i jmii²¹: "Ñu¹², cwo¹²o jna jii¹³ tyiia tya' cwo¹³ 'wó² 'e gatí²na." Joon gajmaa¹a jmii²¹ do jmai²xu jee²¹² 'ii jilaa²¹. 13 Xu¹ ngoo²¹gí joon 'in xai²¹gí do gajmaa¹² caain²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ li wíin². Joon do-o ga'in² cúu¹u jilaa²¹ coon¹³ 'e gó². 14 Joon mo gatsá² cúu² do ga'i² coon²¹ 'oo² 'e fuu²¹ li ngóo¹on do. Joon gatsá² un'aa²i. 15 Joon ganga'náa² to² jmáa¹a coon¹³ jaain²¹ tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do. Joon 'idogí gasii¹ ni 'ido li roon¹ 'wó² tya'a 'e tsa'áa¹ ní¹. 16 Joon 'áa¹mo gali'in²¹²in unrøø²i tu²u coon¹³ jilaa²¹ 'e gø¹² ní¹ do. Pe jii¹³ jaain²¹ jo 'in cwo¹. 17 Joon ga'i¹-tsi: "Jøø¹³ tsa'leei¹³ 'in jmoo¹o to² tya' n¹³u saai²¹gí 'e gø¹² joon jnagi fu lo júun³na 'oo². 18 Nii¹³mo fu li tyiin¹ ñu¹³u. Joon fuu²¹²uu: Ñu¹³, fee¹ niga'lee²¹na tyani Dios joongi tyani'i. 19 Joon jo cwool¹ 'e jmáa²gí yuun²¹ tyi'i jna. Jmaa¹³ cwáain¹ lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tyi'i jna." 20 Joon gangaa¹³mo fu tya jmii²¹.

'Wíin²gí 'ná¹ tyee¹²i li siin¹² jmii²¹ mo ganí²in jmii²¹ 'ii. Galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon gangóo¹o cwiin¹ nga-jeen² ni 'ido. Joon ga'i¹³mo 'ido. Joon gariin¹in joongi gacu¹u 'oo² 'ido. 21 Joon gasii²¹i jón¹ 'ii: "Ñu¹³, niga'lee²¹mo tyani Dios joongi tyani'i. Jo tñi²gí 'e fo¹²o yuun²¹ tyi'i jna." 22 Pe jmii²¹ dogí gasii²¹i tsa'leei¹³ tya'a: "Tyi² goon' jmoonoo coon²¹ 'mi² 'e tyú²gí la jee²¹² jilaa²¹, joon tyiin¹³goon' yuun²¹ tyiia lo. Joongi toon²¹goon' ñi² unni²¹² cwo²¹o. Joongi øøi¹³ goon' mñi²i. 23 Joon cwo¹³tee¹ee' jaain²¹ joo²¹ xuui²¹² 'in na'ooi¹³. Joon jn-gaa¹³naa', cwotyé³ 'e joongi cwojmoo²¹o' jmii²¹². 24 Tsu 'in yuun²¹ tyiia lo lí²na 'e ni juun²¹mo pe nano nigacwa²mo tún¹. 'In ninga'in¹³mo pe gatsee²¹mo'o tún¹." Joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a jmii²¹².

25 'La jee²¹² joon 'in jón¹ 'in nifee¹gí jee²¹² to² taain¹. Joon mo gatyee¹²i tyan' co' 'nú¹u joon ganúu² nináa¹ súu¹³. 26 Joon gatø¹ jaain²¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹ 'e jee²¹² nináa¹. 27 Joon gajin² 'in tsá² do: "Nigacwa²mo ruu²¹mo'o. Joon gatyú² ñu²¹u to² gajngaa¹²i jaain²¹ joo²¹ 'ooi¹³ tsu gacwa²mo tyú¹mo jo tsaa¹³a." 28 Joon gatsá² 'nii²¹-tsi 'in ruu²¹i nifee¹gí do. Joon jo 'iin²¹²in tsa'i²¹ fu tsi. Joon gacwo'fi¹ jmii²¹ 'e gamii¹i tyani 'ido 'e tsa'i²¹. 29 Pe gajin² 'in simii²¹ gasii²¹i jmii²¹: "Niñi²¹o'oo joo¹³ jii²¹ 'e nigajmáa³aa to²

tyani'i. Pe jii¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo cwo¹³o jna jii¹³ jaain²¹ chivo-pi' 'e jmáa³aa jmii²¹² coon¹³ tsá² seein²¹na tyú² coon¹³. 30 Pe la no 'e gacwai² 'in yuun²¹ tyi'i no. Nga'in¹in cúu²u coon¹³ tsamí². Joon gajngáa¹³u'un 'in joo²¹ 'ooi¹³gí no." 31 Joon gajin² jmii²¹ do: "Yuun²¹ tyi', coon²¹ tøø²mo tyiin¹u'un coon¹³ jna. Joon jilaa²¹ 'e 'óo³oo lo 'e tyi-o'o. 32 Joon nano tyiin²mo jmoo²¹o' jmii²¹² joongi jløø¹³na' tsu 'in ruu²¹²u 'e lí²na naju-un²¹mo pe cwa²mo tún¹. Lí²na 'e ninga'in²mo joon nigatsee²¹mo'o tún¹."

Júu³ cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹a 'e gó²

16 Gajin²¹in jon Jesús sñi²¹i tsá² tya'a: —Galisee²¹ jaain²¹ ñi'fii²¹² sá² cuu² joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyú² to² tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajma²a tsá² 'in ñi'fii²¹² do júu³ 'e 'in tsá² tyú² to² do 'áai¹ 'iin²in cuu² tya'a. 2 Joon 'in ñi'fii²¹² do gatø¹ 'ido. Joon gasii²¹i: "¿Ti jo² 'e sñi²¹ tsá² jna cwáain¹ tyi'i? Joon¹²du' cwáain¹ to² jmoo²¹o tsu jo jmáa²gí to² coon¹³ jna. Jo cwooi tyú²gí to² tsa'leei¹³ tyiia no." 3 Joon ga'i¹-tsi 'in tsá² tyú² to² do: "¿Ee ijmáa³aa? Tyi¹mo ñi'fii²¹² jna jee²¹² to² tya'a. Jo 'waa²¹ pí² 'óo³oo wa'a jmáa³aa to² jee²¹² tyi-ia²¹ joon 'óo³oo fa'ii²¹ wa'a mñi² caridad. 4 Ñi¹³oo 'ee jmáa³aa 'e 'ii²¹mo tsá² jna in¹u tya'a mo jo to² 'óo³gii." 5 Joon gatø¹ ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ 'in røøi²¹ tya' ñi'fii²¹²i. Joon gaunngii¹ 'in nifu: "¿Xiati røø²¹u tya' ñi'fii²¹²i?" 6 'Idogí jin²: "Røø²¹mo cíein¹³ barril aceite." Joon 'in tsá² tyú² to² do sñi²¹i 'ido: "Lo-o saan¹³aan mo'ji² tyi'i. Ni²du' jmoonoo joon jmáa² coon²¹ 'e coon²¹ tsa²gí." 7 Joon gaunngii¹ 'in xeei²¹gí tún¹: "Nugi, ¿xiagi ti røø²¹u?" 'Idogí jin²in: "Cíein¹³ 'motuu¹ trigo." Joon gasii²¹i: "Lo-o saan¹³aan mo'ji² tyi'i. Jmáa² coon²¹gí jii¹³ ochenta." 8 Pe galili²i ñi'fii²¹² do 'e lí² 'øøi²¹-tsi 'in tyú² to² do coon¹³ 'e gajmaa¹a do. Tsu li²gí tsá² 'in jo tsaa²¹-tsi Dios coon¹³ 'e jmoo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ lagi 'in tsaa²-tsi Dios.

9 'Fuu²¹² jna 'naa' —jin² Jesús— jmáa² 'naa' 'in lisee²¹ tyú² coon¹³ 'naa' coon¹³ 'e 'oo²oo' fu juncwii²¹. Joon mi tyá¹ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ iseen²¹mo 'in 'ii²¹ 'naa'. In'ii²¹ 'naa' li taan²¹²naa' coon²¹ tøø²mo.

10 'Wa jmoo¹ tsá² 'e tyú² fiin¹³ capii³ 'e 'oo¹o, ijmáa¹o 'e tyú² jon wa'a sá² 'láai². Pe wana coon²¹ too² tya' capii³, icon²¹o jon too² tya' 'e 'láai². 11 Wana jo jmoo²oo' tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo 'e jo tyiin² xiala lí²naa' icwo¹o Dios 'naa' 'e sá² 'e tyiin² la jai². 12 Wana jo gajmaa²aa' røø²¹ coon¹³ 'e sá² tya' 'inx-eei²¹ jo cwooi¹ cwo¹o 'naa' 'e tyii¹ yaanaa'.

13 'Ce jii¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ jo lí² jmaa¹a to² tyú² gáí¹ ñi'fii²¹². Tsu nili'ee¹mo jaain²¹ joon 'in jaain²¹gí do nili'nee²¹mo si ilityúu¹mo coon¹³ jaain²¹ joon coon¹³ 'in jaain²¹gí do gó²o lisee²¹. Jo lí² 'iin²¹² tsá² Dios la jee²¹² 'iin²¹²in cuu².

14 'In tsá² fariseo do 'in lí² 'iin²¹²in cuu² núu²o jilaa²¹ 'elo. Joon gaungøø¹mo Jesús. 15 Joon gajin² Jesús sñi²¹i 'ido:

—Ngii²¹naa' coon¹³ 'e tyú² jee²¹² tsá² pe ñi¹ Dios 'ee lí²naa'. Jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e tyiin² 'e joon 'e 'ee¹mo Dios.

'Ná² untsiin¹ ley tya' Moisés

¹⁶ Jin² Jesús:

—Ca mo jó¹ Wó³ gaty² to² 'e ley tya' Moisés coon¹³ 'e júu³ tya' tsá² cwo¹ júu³ tyú² cali. Ca 'yia¹³ joon galisá² júu³ tyú² xiiala mi ty² Dios to² tsá². Joon jilee²¹ mo cwo¹ pí² tsataai²¹² li ty² Dios to².

¹⁷ Tyan¹ gi to² jo tsín¹ jiin¹³ coon²¹ letra tya' ley la coon²¹ gi 'iin² coonti jilaa²¹ y² fu juncwii²¹ coon¹³ cwo¹³ fu juncwii²¹.

Jesús 'e² e tsá² 'e tsaa² fee¹ wa'a 'øøi¹ tsá² tsamí² tya'a

¹⁸ Wana jaain²¹ tsañ²¹ 'ee¹ mo tsamí² tya'a joon cui² cwo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹ fee¹ tsaa² 'noo¹ on. Joon wana cui² tsá² cwo²¹ coon¹³ 'in tsamí² do la joon jon fee¹ tsaa² 'noo¹ on.

Cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² sá² cuu² coon¹² Lázaro

¹⁹ Gajin² in jon Jesús gasii²¹ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in tyi¹ jmaai¹³ siin¹³ tyú² joongi 'ya² gi. Joon la coon²¹ jmi²¹² jmaa¹ a jmi²¹² coon¹³ 'e 'ya² gi liili¹. ²⁰ Galiseen²¹ mo jon jaain²¹ tsá² tañí² 'in sii²¹ La². La tøøi² ngúu¹ u sirøøi²¹ 'mi². Joon gacwó² o ni wó² 'ooca'nú¹ tya' 'in tsá² sá² cuu² do. ²¹ 'In tsá² tañí² do 'iin²¹² in røøi²¹ tu¹² u coon¹³ jilaa²¹ 'e xuu²¹ 'wii²¹² mesa li gø² 'in tsá² sá² cuu² do. Joon cagi tsii²¹ jalíin² li tyiín¹ 'in 'e 'l² li jgø²¹ tya'a. ²² Coon²¹ jmi²¹² gajuun²¹ mo 'in tsá² tañí² do. Joon ángeles gatøø² mo 'ii 'e cwaa¹ coon¹³ Abraham fu ñ² fú². La joon jon gajuun² mo 'in tsá² sá² cuu² do. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii. ²³ 'In tsá² sá² cuu² do 'áai¹ ganí² in wú¹ li tsalíin² 'in na-júin². Joon gasaa¹³ a unnií¹. Joon wíin² ganí² in Abraham coon¹³ La². ²⁴ Joon ga'oo¹ o jin² 'in: "N² 'u' Abraham, fúu² cwolíin² un jna. Síi² in La² no cwoun¹ lá² x² unniicwo²¹ o coon¹³ jmi²¹. Joon cwojaa²¹², cwouncwii²¹² x² unniisii¹³ t² l² m³ oo wúu¹ jee²¹² jí² lo." ²⁵ Pe joon gajin² Abraham: "Y² un²¹ tyi¹, cwotii¹³ du-'o'o 'áai¹ tyú² 'ii¹ 'o'o mo gateen²¹² un fu juncwii²¹. Joon La² logi 'áai¹ gó² gangii¹. Joon nano tyú² seein²¹ lo. Joon 'nugi moo²¹ o wúu¹. ²⁶ Coon²¹ gi 'e sá² lo. Sá² goon²¹ juu¹³ cwó² jee²¹² jna'a coon¹³ 'n². Jilee²¹ 'in 'iin²¹² in tsalíin² fu no jo lí². La joongi jilee²¹ 'in 'iin²¹² in jalíin² li' lo jo lí²." ²⁷ Joon gajin² 'in tsá² sá² cuu² do: "Mí³ tyani¹ i jon, ñ² Abraham, s²¹ u La² no fu tya' ñ² u. ²⁸ Seen²¹ mo 'ñéie² gi ruu²¹ na. Cwofee¹ i la joon jon jo cwo¹² o wa'a jalíin² lo 'a li tyafó² ní² tsá² wúu¹." ²⁹ Pe joon gajin² Abraham gasii²¹ 'ido: "'Oo¹ -o 'ido jilaa²¹ 'e nigajin² Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú². Lí² i unjii²¹ o 'ido júu³ tya' 'ii." ³⁰ Joon gañii¹ 'in tsá² sá² cuu² do: "'E ja² mo, ñ² Abraham, pe wana tyía¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ 'in nigajúin² ija² a-tsi." ³¹ Joon gajin² Abraham: "Wana jo 'iin²¹² in núu³ júu³ tya' Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú² jon'gi inúu² un júu³ tya' jaain²¹ 'in nigajin¹ jee²¹² 'ii²¹²."

Tsaai¹³ wa'a un'leei²¹ tsá² tsaruu²¹

17 Gajin² in jon Jesús gasii²¹ tsá² tya'a:

—'Láa² mo sá² 'e jmoo¹ un'leei²¹ tsá² pe fúu² 'in tsá² jmoo¹ un'leei²¹ 'in xeei²¹ do. ² 'Áai¹ gi tyú² tya'a wa'a 'ñ² tsá² coon²¹ too¹ lúu¹ u joon piín¹ 'in tsi jmi²¹ 'ni³ la coon²¹ jo jmáa¹ a i'leei²¹ gi 'in xuui²¹² lo. ³ Un'øøi¹ duu¹ yaanaa' coon²¹ tún².

'Wana jmaa¹ a ruu²¹ u 'e gó² tyi¹ i joon fu²¹ u: "Jo jmaa² gi'i." Joon wa gaunsii²¹ 'e 'i¹ -tsi jmáa² feei¹ 'o'o 'wii²¹² tya'a. ⁴ X² fiin¹³ dyía¹ naa¹³ la coon²¹ jmi²¹² gaj-maa¹ a 'ido 'e gó² tyi¹ i pe joon dyía¹ naa¹³ cwooi¹ sii²¹ 'n²: "Jo jmáa³ gi." Cwooi¹ jmaa² o'o feei¹ 'o'o 'wii²¹² tya'a.

Xiiala ilitsáai¹ gi-tsi tsá²

⁵ Joon gajin² tsá² tya' Jesús sii²¹ 'ii:

—Jmáa² 'e lijai² gi-tsii¹ 'n².

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Wux² tsáai¹ du-'oo' fiin¹³ la ti camí³ jún² jon¹² tasa lí² -i fú² uu' 'e 'mó² fee¹ lo: "Ráain² du'u no cwojñi² 'wo'o tsi jmi²¹ 'ni³." Joon ninúu² o 'e 'mó² do júu³ tyii¹.

Jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmá² tsá² 'e tyiin²

⁷ Wana 'in jee²¹² 'naa' seein²¹ jaain²¹ tsa'leei¹³ tyii¹ 'in jaai¹³ jee²¹² to², ngajii²¹ si nga'aa¹ joo²¹ 'ee, x² fo'o fú² uu': "Ngii²¹², ní², tyee³ 'í." ⁸ Jon¹ la joon tñi² faa²¹ tsá². Tyú² gi isii²¹ tsá² 'ii: "Tyá¹ tyú² 'e døø¹³ øø. Cwo¹³ -o'o tyá¹ tyú² døø¹³ øø joongi 'e duu¹³ uu joon mi yuui¹³ joon 'uu¹² u, cøø¹² ø." ⁹ 'T² i cwooi¹ cwo¹ o 'maai¹³ tsa'leei¹³ tya'a mo jmoo¹ o jiin¹³ to² 'e ty² u? ¹⁰ La joon jon 'naa', mi yuui¹³ jmaa² aa' jilaa²¹ to² ty² u Dios 'ná¹ fó² oo': "Tsa'leei¹³ tyio'o jna'a 'in jo 'ee to² ti tsø nigajmoo²¹ o'o jiin¹³ 'e 'ná¹ jmoo²¹ o'o."

Jesús un'láai² dyéi¹ tsá² 'in líi² jmoowúu¹ jgøøi²¹

¹¹ Mo gangóo¹ Jesús la fu¹ 'yuui fu Jerusalén. Gangii¹ in la caain²¹ li sii²¹ Samaria coon¹³ Galilea. ¹² Mo gatyii¹ a coon²¹ fuu²¹ pi³. Joon ga'wooi²¹ dyéi¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ jgøøi²¹. Pe wíin² gajaan¹ li siin¹² in Jesús. ¹³ Joon ga'oo¹ o jin² in:

—Jesús, Tífo², fúu² cwolíin² un jna'a!

¹⁴ Joon mo gajøøi² Jesús 'ii joon gajin² in:

—Cwolíin² naa' cwo'ee¹³ naa' untsá² yaanaa'.

Joon la 'ii²¹² ngalíin² fu¹ joon ga'láa² mo. ¹⁵ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii do mo ganí² 'e ga'láa² mo joon gacii¹³ o cwo¹ o 'maai¹³ Dios coon¹³ júu³ tá² liili¹. ¹⁶ Joon gasii²¹ i wojnií¹ i tyani Jesús. Joon gaxiia¹ níi¹ i gajun² un ca ti ni 'wó² 'e cwo¹ o 'maai¹³ Jesús. Joon 'in tsá² lo seein²¹ li sii²¹ Samaria. ¹⁷ Joon gajin² Jesús:

—'T² i jo ga'láai² ce ji dyéi¹ do? 'Náai¹³ gi 'in ñúí² gi do? ¹⁸ 'T² i jiin¹³ ino-o tsá² coon²¹ fuu²¹ nigacii¹³ o cwo¹ o 'maai¹³ Dios?

¹⁹ Joon gasii²¹ 'i 'in tsañ²¹ do:

—Ráan² un no. Cwei². Nigaláa² mo'o tsø jo² o galíi² u'u.

'E² Jesús tsá² xiiala mi cwá² 'e tyu² Dios to² tsá²

²⁰ Tsá² fariseo gaunngii¹ Jesús líi²¹² mi cwá² 'e tyu² Dios to². Joon gajin² Jesús:

—Mi cwá² 'e tyu² Dios to² joon¹² wa'a coon²¹ 'e lí² jò² tsá². ²¹ Jo lí² wa'a jin² tsá² 'elo si 'e do-o 'ee. Tsh nicalí² 'e tyu² Dios to² jee²¹² 'naa'.

²² Joon gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

—Nicwaa²¹² jmii²¹² mi li 'iin²¹² naa' jò² 'e jmii²¹² 'e jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá², 'láa² 'wii²¹² tyu² to². Joon jo lí² jò² 'naa'. ²³ Joon isii²¹ tsá² 'naa': "Lo-o siin¹² in", si "Do-o siin¹³ in", 'ee. Pe jo cwolín² naa' coon¹³ on. ²⁴ Tsh lawa coon²¹ jí² cwaain² 'ná³ 'e jná² joo²¹ ca ti' cataain²¹ lí² caluu fu juncwii²¹ la joon jon jna 'in Ruu²¹ na Tsá² mi cwá² jmii²¹² tyiia. ²⁵ Pe jéi¹ nifu 'ná¹ mó³ oo wúu¹ líi¹. Joon tsá² seein²¹ nano 'in jo 'e 'ii²¹ jna. ²⁶ Jiin¹³ la galí² jmii²¹² mo seein²¹ Noé la joon jon ilí² jmii²¹² mi gó² jna 'in Ruu²¹ na Tsá². ²⁷ Gó² tsá² joongi 'un¹² tsá² joongi cui² cwoo²¹ tsá². Joon gacwooi¹ tsá² jamí¹ 'e cui² cwoo²¹ ca jmii²¹² mo ga¹² Noé fu tsi barco do. Joon gajó² coon²¹ jmí¹ joon jilee²¹ mo gajúun² mo jon. ²⁸ La joon galí² mo seein²¹ jaain²¹ tsá² si²¹ Lot. Gó² joongi 'un¹² un. Joon galó² joongi 'nii¹. Jíi¹ tsá² joongi jmoo¹³ tsá² 'nú¹. ²⁹ Pe mo gacwoí¹ Lot 'e fuu²¹ Sodoma Dios gasii¹ in coon²¹ jmí¹ 'e lí² caai¹³ cuun²¹² 'e coo²¹. Joon gatsee²¹ mo jilee²¹ 'in néi¹ fuu²¹ do. ³⁰ La joon ilí² mi jnee²¹ na 'in Ruu²¹ na Tsá².

³¹ 'Mo ti jmii²¹² joon wana 'in téin² yu¹ 'nú¹ joon 'oo¹ o jilaa²¹ si'mo² inu¹ tya'a jo cwoxaa¹ ja'woo¹² o. Joon wa' 'in téin²¹ jee²¹² tyiia²¹ jo cwojaa²¹ fu tya'a.

³² Cwotii¹³ 'oo' 'e galí² tya' tsamí² tya' Lot. ³³ Jilee²¹ 'in 'iin²¹² in tiin¹³ fu juncwii²¹ tya'a 'iin² mo joon. Pe jilee²¹ 'in 'iin² fu juncwii²¹ tya'a tiin¹³ mo joon.

³⁴ 'E la ja² mo fo³ oo: 'E 'woo¹ joon wana tee¹³ gáí¹ tsá² ni coo¹ mó² yatée³ ee jaain²¹, 'in jaain²¹ gi jan¹. ³⁵ Gáí¹ tsamí² taai²¹² tsii¹ caain²¹, yatée³ ee jaain²¹ 'in jaain²¹ gi jan¹. ³⁶ Gáí¹ tsañu¹ taain²¹² jee²¹² to² yatée³ ee jaain²¹ 'in jaain²¹ gi jan¹.

³⁷ Mo ganú² tsá² tya'a 'elo joon gaunngii¹:

—¿Xiiala lí² 'elo, Na'ñu¹ 'u'?

Joon 'ii-gi gajin² in:

—Jilee²¹ 'in jo cwoi¹ 'ña'a 'e tyu² Dios to² 'ii 'iin² mo.

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'nii² coon¹³ tsá² jmoo¹ 'ii²¹

18 Joon gasii²¹ Jesús tsá² 'e cwáain¹ lo 'e 'ee¹ xiiala 'ná² faa²¹ a tsá² júu³ tyú² joon jo cu²-tsi coon¹³ Dios. ² Joon gajin² in:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ galiseein²¹ jaain²¹ tsá² jmoo¹ 'ii²¹. Jo tsa²-tsi Dios jon'gi un'goo²¹ tsá². ³ Fuu²¹ do-o jon seein²¹ jaain²¹ 'yiia'nii² 'e coon²¹ tò² mo tsafee¹² 'in tsá² jmoo¹ 'ii²¹ do. Tsamí²¹ 'e jmaa¹ 'ido 'ii²¹ coon²¹ mii¹³ 'e seein²¹ coon¹³ 'in 'eei¹ 'ii. ⁴ Wóo²-o 'áai¹ nangóo¹ 'e jo 'iin²¹² in 'in tsá² jmoo¹ 'ii²¹ do 'e jmáa¹ a 'ii²¹. Joon mo galicíin²¹ gi ga¹-tsi: "Jo tsa²-tsii Dios jon'gi tsá² un'góo³ oo pe tsh 'wii¹³ untyí² in 'in tsamí² lo jna jmáa³ oo 'ii²¹ tya'a ⁵ la coon²¹ jo untyíin² gi jna."

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Núu² duu¹ 'e 'òoi²¹ -tsi tsá² júu³ tya' 'in tsá² jmoo¹ o 'ii²¹ 'e gó² do. ⁷ ¿Ti líi² naa' 'e líi²¹² -i Dios un'òoi¹ tsá² tya'a, 'in nigatyii¹² in, 'in nimii¹ tyani¹ la 'woo¹ la jmii¹? ⁸ Fuu²¹² uu 'naa' 'e la jmoonoo-o ijmáa¹ a 'ii²¹ tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu²¹ na Tsá² mi yíi³ aa, ¿ti liseein²¹ gi tsá² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'in tsa² gi-tsi jna?

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² fariseo coon¹³ jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá²

⁹ Gasii²¹ jon Jesús coongi cwáain¹ tya' 'in líi¹³ 'in jmaai²¹ yaai 'e tyú¹ -i joon un'woo¹ i tsá² catyaa² gi. Joon jin² in:

¹⁰ —Gáí¹ tsañu¹ ngalíin² fu cwo¹. Ngafaa¹³ a júu³ tyú². Jaain²¹ jee²¹² 'ii líi¹ i tsá² fariseo, 'in jaain²¹ dogi líi¹ i tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá². ¹¹ 'In tsá² fariseo do siin¹² in, joon gafaa²¹ a la lo: "Ña'ñu¹ 'u' Dios, cwóo³ oo maa² u'un tsu² jo líi¹ na la líi¹ 'in tsá² catyaa² do. Jo líi¹ na la 'in jmoo¹ o 'uun²¹, lagí¹ 'in jo nuu¹³. Jo líi¹ na la líi¹ tsá² 'in fee²¹ i tsamí². Ce jiin¹³ capii³ jo líi¹ na la líi¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² lo. ¹² Tún² fu 'gò³ tyiiañi¹ la coon²¹ semóo¹³. Joon cwo³ oo 'nu coon²¹ 'e jee²¹² dyá² 'ii¹³ 'e gajna² aa." ¹³ Pe 'in tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nii¹ tsá² do wíin² gajaan¹. Joon jo tá²-tsi saa¹² a unní¹ i fu yu¹ juncwii²¹. Ji-in¹³ 'e gajmaa¹ a tyuñ¹ nitsi¹-o. Joon gafaa²¹ a: "Ña'ñu¹ 'u' Dios, cwolifee¹ mo-'o'o 'wii²¹² tyiia tsu¹ 'áa¹ mo rò²¹ na tsa²." ¹⁴ 'E la ja² mo fo³ oo 'e nigauntyú¹ mo Dios 'in tsá² cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹ tsá² do pe 'in jaain²¹ do jiin¹³ la líi² mo líi². Tsh jilee²¹ 'in jmaa²¹ i yaai cò²¹ gi xujoon li'weei²¹ gi 'ii pe jilee²¹ 'in un'weei²¹ yaai joon licòoi¹³ gi.

Uncwaa¹³ i Jesús xuui²¹²

¹⁵ Jajée¹ mo tsá² xuui²¹² tya'a lí² siin¹² Jesús 'e taan¹ cwoo²¹ tya' 'ido. Pe joon mo ganí¹ tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² 'ò¹³ mo jilee²¹ 'in jajée¹ xuui²¹² do. ¹⁶ Joon gatò¹ Jesús 'in xuui²¹² do. Joon gajin² in:

—Cwóo² oo' cwojalíin² xuui²¹² tyani³ i joon jo 'ò²¹² naa' tsu¹ lí² tyu² Dios to² líin² jmai² 'in líi¹ in la 'ii-o jon. ¹⁷ 'E la ja² mo fo³ oo jilee²¹ 'in jo cwooi¹ 'e tyu² Dios to² 'ii lawa jaain²¹ xuui²¹² jo lí² tsataai² lí² tyu² Dios to².

Jaain²¹ tsá² sá² cuu² fee²¹ i Jesús

¹⁸ Jaain²¹ 'in tyu² to² gaungii¹ i Jesús:

—Tífo² tyú¹, ¿'ee 'ná² jmáa³ aa 'e tiin¹³ na juncwii²¹ tyi-ia?

¹⁹ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lí¹ fu¹² u jna 'in tyú¹? Jaan²¹ mo 'in tyú¹ seein²¹ gi, jiin¹³ 'ña'a Dios. ²⁰ Ní³ o'o jiin¹³ la to² tyu² Moisés: "Jo foo¹³ o tsamí². Jo jngáa¹ u'un tsá². Jo jmaa²¹ a 'uun²¹. Jo jmaa²¹ a júu³ tajuu²¹. La joon jo con²¹ on tsá² tóo² ce jiin¹³ jaain²¹. Cwoli'gò²¹ mo'o ñu¹² coon¹³ saa²¹ a."

²¹ Joon gajin² 'in tsañu¹ do:

—Jilaa²¹ 'elo nigalínu¹³ ca la mo xuui²¹² moo.

²² Moganú² Jesús 'elo joon gajin² in:

—Coon²¹gi' e 'ná² jmaa²¹a. 'Ní³i jilaa²¹ 'e 'oo²-o'o joon cwo²o tsá² tañi². Joon líi¹gi' ili'oo²-o'o ñá²fú². Mi yuui¹³ joon na¹ coon¹³ jna.

²³ Pe mo ganúu² 'in tsanuu¹ do 'elo 'áai¹ fa¹i³ gaj-maa¹a tsu¹ 'áa¹mo sá² cuu² tya'a. ²⁴ Mo gani² Jesús xiiala fa¹i³ jmaa¹a joon gajin²in:

—'Áa¹mo tyan¹ to² cwóoi¹ tsá² sá² cuu² yaai wa'a tyu² Dios to² 'ii! ²⁵ 'Áai¹gi' tyan¹ to² tya' jaain²¹ camello 'e ngíi¹ too²¹ li ngíi¹ ñi¹ tya' moocúu³ lagi jaain²¹ tsá² sá² cuu² tsa¹ii¹in ñá²fú².

²⁶ 'In ganúu² 'elo gajin²in:

—¿Xiiagi la itiin¹³ tsá²?

²⁷ Joon gajin² Jesús:

—Jilaa²¹ 'e jo lí² jmaa¹a tsañuu¹ lí²-i jmá¹ Dios.

²⁸ Joon gajin² Tjá³:

—Ñá¹ñá¹'u', jna'a nigatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e 'oo²¹o'o joon nijalii²¹i coon¹³ 'nñ.

²⁹ Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo³oo, 'e doñi¹in si tuu²¹ 'núu¹u si tiui² sáa³a jmí²¹ 'ee si ruu²¹i 'ee si tsamí² tya'a 'ee si jóon¹ 'ee 'wii²¹² tya' cwáain¹ 'e tyu² Dios to² ³⁰ líi¹gi' 'ii²¹i fu juncwii²¹ lo. Joon mi júun²in 'ii²¹mo jon coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e ta²a coon²¹ tó²mo.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e ti li júun²in

³¹ Jesús gatø¹ coon²¹ jì dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii²¹i 'ido:

—Nano tsa²¹a' fu Jerusalén. Do-o lí² tsín¹ jilaa²¹ 'e gafaa²¹a tsá² gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ cwáain¹ tya' 'in Ruu²¹na Tsá². ³² Ijaan²¹in tsá² 'ii tyani tsá² jalíin² wíin². Joongi niungøø¹ tsá² 'ii. Joon ijmee²¹i tsá² 'ii. Joongi i'ñi¹ tsá² tya'a. ³³ Joongi ipóoi² tsá² 'ii. Mi yuui¹³ joon ijn-ga²mo tsá² 'ii. Pe mi tñ² 'ni¹ jmí²¹² ijiin¹o jee²¹² 'ii²¹².

³⁴ Pe 'idogi coonti jo ga'øø¹²¹-tsi. Jo ñi¹ 'ee 'e si²¹ Jesús 'ii. Lawa coon²¹ júu³ 'e jo ñi¹ xiiala 'ee i'øø¹²¹-tsi.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tiui² seein²¹ Jericó

³⁵ Xuu¹ 'ná²gi' 'e tyii¹a Jesús fuu²¹ Jericó. Jaain²¹ tsá² tiui² tyiin¹in caai¹ fu¹ mii¹ caridad. ³⁶ Mo ganúu²un ningíi¹ tsá² fúui¹ líi¹i joon gaunngíi¹ tsá² 'ee-gi galí². ³⁷ Joon gajin² tsá² 'e Jesús tsá² Nazaret 'in ngíi¹ no. ³⁸ Joon ga'oo¹o 'in tsá² do jin²in:

—Jesús, Jóon¹ David, fúu² cwolfiin²un jna!

³⁹ Pe 'in tsá² do 'in ngalíin² nifu gasii²¹i 'ido:

—Ca tii², jo to²o mii¹³.

Joon jo cwofaa²¹gi' 'ido. Pe 'ii coon²¹ 'ii¹³gi' tá² 'oo¹o:

—jJóon¹ David, fúu² cwolfiin²un jna!

⁴⁰ Joon gajan¹ Jesús joon gatyu²u to² 'e tsatee²¹² tsá² 'ido. Joon mo gatyii¹a tyan¹² joon gaunngíi¹ Jesús 'ii:

⁴¹ —¿'Ee 'iin²¹²u'un ijmaa³aa tyi¹i?

Joon gañi¹ 'in tsá² tiui² do:

—Ñá¹ñá¹'u', 'iin²¹²na ijóø³oo.

⁴² Joon gajin² Jesús:

—Jóø²o'o tsu¹ 'wii¹³ nicalija²mo líi²u.

⁴³ Joon la tsifu joon 'in tsá² tiui² do gajóø²o. Joon gangóo¹o coon¹³ Jesús cwo²o 'maai¹³ Dios. Joon

jileei²¹ tsá² 'in gajóø² 'elo la joon jon gacwo²o 'maai¹³ Dios.

Jesús coon¹³ Zaqueo

19 Joon ga¹i² Jesús fuu²¹ Jericó. ² Joon do-o niseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in ni sii²¹ Zaqueo. 'Ii tyu² to² jileei²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nñi¹ tsá². ³ 'In Zaqueo lo 'iin²¹²in jjóø²i Jesús. 'Iin²¹²in licwii¹in pe jo lí² tsu¹ líi¹ pi¹³ 'ii. Joon líi¹ fúui¹ tsá² taai². La 'ii²¹² ngíi¹ Jesús 'e fuu²¹ do ⁴ joon gangóo¹ Zaqueo do cwiiin¹in nifugi¹ 'e 'iin²¹²in jjóø²i. Joon gasoo² coon²¹ yu¹ 'mó² si² co² fu¹ li 'ná² ngíi¹ Jesús.

⁵ Joon mo gangíi¹ 'ido joon gajóø² fu yu¹. Joon gajin²in: —Zaqueo, cwúui¹ jmoonoo tsu¹ no 'ná¹ níi³ii nijáan³aan fu tyio'o.

⁶ Joon gajngáa¹i Zaqueo jmoonoo. Joon líi¹ jlóø¹³i ga¹ii²¹i Jesús. ⁷ Mo gani² 'in tsá² fariseo do jilaa²¹ 'elo joon ga'láa² 'wii²¹² gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Jesús joon jin²in 'e Jesús nigajaan¹ tya' jaain²¹ tsá² róøi² tsa². ⁸ Joon Zaqueo do gajmaa¹a siin¹²in joon gasii²¹i Jesús:

—Jóø²du, Ñá¹ñá¹'u', cwo¹³oo tsá² tañi² coon¹³ tsa¹² jiiin¹³ 'e 'óo³oo. Joon wana nigajmaa³aa 'uun²¹ coon¹³ júu³ tajuu²¹ nicíi³oo tyén² 'ii¹³gi' líi¹.

⁹ Joon gajin² Jesús:

—No-o gatyía¹ 'e tiin¹³ tsá² taai² inuu¹ lo. No-o ilíin² 'in tsañuu¹ lo jún² tya' 'ii²¹² Abraham. ¹⁰ Tsu¹ jna, 'in Ruu²¹na Tsá², gagoo²¹²oo 'e 'naa²¹na tsá² joongi 'e jmóo³oo tiin¹³ tsá² 'in róøi² tsa².

Júu³ cwáain¹ tya' dyá² cuu² cwanáa¹

¹¹ La 'ii²¹² núu²un tsá² júu³ tya' Jesús faa²¹a 'e júu³ lo joon gasii²¹i coon²¹ cwáain¹ tsu¹ tyan¹ niteein¹ co' Jerusalén. Tsu¹ 'in tsá² fúui¹ ngí¹ coon¹³ Jesús do tya¹i fu¹ líi²i 'e ti li tñ² 'e tyu² Dios to² tsá². ¹² Joon gasii²¹i Jesús 'ido:

—Lawa jaain²¹ tsá² 'in líi¹ tsafeei¹. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ wíin² i'ii²¹i to² róøi¹³ 'e fuu²¹ wíin² do. Joon mi yuui¹³ joon cii¹²i fuu²¹ goo¹o. ¹³ Pe la nu¹gi' cwo¹íi¹ gatø¹ dyéi¹ tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajoon²¹o la jaain²¹ la jaain²¹ 'ido jmaai¹³ coon²¹ cuu² 'e tyiin² líi¹. Joon gasii²¹i 'ido: "Jmaa²aa' to² coon¹³ 'e cuu² lo ca mi cwaa²¹na." ¹⁴ Pe tsagoo¹o do 'ee¹mo 'ii. Joon gasii¹in júu³ ca li ngóo¹on 'e jin²: "Jo 'iin²¹²na'a wa'a líin² 'in tsañuu¹ lo róøi¹³ tyii¹." ¹⁵ Pe ga¹ii²¹mo to² róøi¹³ do. Joon ganga²mo fu goo¹o. Joon mo gatyee¹²i joon gatø¹ tsa'leei¹³ tya'a 'in ngacwo²o cuu² do. 'Iin²¹²in litsáai¹-tsi xiiati nigajna²a la jaain²¹ 'ido. ¹⁶ 'In gatyía¹ nifu gajin²in: "Ñi¹fii²¹i, 'e cuu² do nigacwáa¹mo dyá²gi." ¹⁷ Joon 'in róøi¹³ do gajin²in: "'Áa¹mo tyú². Jaain²¹ tsa'leei¹³ tyú¹mo 'nñ. Nano, 'wii¹³ 'e nicalityú¹mo'o coon¹³ 'e xuu¹, cwóo³oo 'e tyuu¹²u to² jee²¹² dyá² fuu²¹." ¹⁸ 'In xeei²¹gi gatyía¹ joon gajin²in: "Ñi¹fii²¹i, 'e cuu² do nigacwáan¹mo 'ná²gi." ¹⁹ La joon jon gasii²¹i 'in róøi¹³ do 'ii: "'Nu¹-gi lí² tyuu¹²u to² 'ñá² fuu²¹." ²⁰ Joon 'in xeei²¹gi gatyía¹. Joon gajin²in: "Ñi¹fii²¹i, lo-o roon¹ 'e cuu² do. Ga'máa³oo gaci¹i coon²¹ póo¹.

²¹ Galí¹gøø²¹mo 'nñ tsu¹ jaain²¹ tsá² 'waa²¹-tsi 'nñ. Joon ñi³oo 'e cóon¹³o 'e jo gacwo²o. Joon coon¹²on li jo

gajñi²in." 22 Joon gajin² róøi¹³ do: "Tsa'leei¹³ 'in gó² 'næ. Coon¹³ júu³ tyiio'o jmoó²o 'ii²¹ tyi'i. Ñí²¹ 'e lfi¹na jaain²¹ tsá² 'waa²¹-tsi. Joon cón³oon li jo 'e gacwó³oo. Joongi cón³oo coon²¹ li jo 'e gajñi²¹ii. 23 ¿'Ee li jo gata²a cuu² banco joon lí² 'ii¹³na láai²gixæ mi tyee¹²na tyiia?" 24 Joon gajin² róøi¹³ do sñi²¹ 'in téein² do: "Tyí²ii' 'e cuu² no. Joon cwó²oo' 'in 'oo¹ dyá² no." 25 Joon gajin² 'in téein² do: "Pe ñi¹fii²¹i, ni'oo¹o 'ido dyá² cuu²." 26 Joon gajin² 'in róøi¹³ do: "Fuu²¹uu 'naa': jileei²¹ 'in 'oo¹o lfi¹gi, la joon lfi¹gi icwó³oo. Pe jileei²¹ 'in jo 'oo¹o li' woo¹³gñi 'e ca pi¹³ 'e 'oo¹o. 27 Joon jileei²¹ 'in 'eei¹ jna, 'in jo 'iin²¹in jmáa³aa róøi¹³ tya'a cwotee²duu' lo joon jngaa¹³naa' tyani³ii lo."

Jesús tsa'ii²¹ fu Jerusalén

28 Mo ngayuu¹³ gajin² Jesús 'elo joon gangóo¹ la fu 'yúu¹ fu Jerusalén. 29 Xæ 'ná²gi tyií¹a fuu²¹ Betfagé coon¹³ Betania co' moo²¹ sii Olivos. Joon gasii¹in gáí¹ tsá² tya'a. 30 Joon gasii²¹ 'ido: —Cwolín²naa' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ tyani² do. Joon mi tyalín²naa' joon ityee²naa' jaain²¹ bu¹³ neei²¹. Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in mo cwó². Sii¹³ 'nii²¹ tya'a joon tó²øø¹ fu lo. 31 Joon wana 'in gajin²in: "¿'Ee li¹ sii¹³ii' 'nii²¹ tya'a?" Joon fú²uu: "Ñéi²ta cata Ña'ñæ¹u."

32 Joon ngaliin²mo tsá² tya'a. Joon gatsee²¹mo jiin¹³ la lfi² 'e nigajin² Jesús. 33 Joon teen²¹mo si¹i 'nii²¹ tya' bu¹³ do joon gaunngñi¹ 'in tsá² fii²¹ do:

—¿'Ee li¹ sii¹³ii' 'nii²¹ tya' bu¹³ no?

34 'Idogí gajñi¹i:

—Ña'ñæ¹o' 'néi²ta cata.

35 Joon gatøø²¹o 'ido tyani Jesús. Joon gaunfuu²¹ siin¹³in moo'wóo¹ bu¹³ do. Joon gatyé¹e Jesús moo'wóo¹ bu¹³ do. 36 La 'ñi²¹ ningóo¹ Jesús joon gani¹ tsá² siin¹³in tya'i fu¹. 37 Mo gat² lixaal¹ moo²¹ Olivos jileei²¹ tsá² jo² lfi² 'in ngaliin² coon¹³on ga'láa² 'wii²¹ ga'oo¹ jløø¹³i. Joongi gauntyúu¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ milagro 'e niganí²i. 38 Joon jin²in:

—'In cwaa¹³mo Róøi¹³ 'in jó¹ coon¹³ júu³ tya' Ña'ñæ¹u! ;Tyú²-u 'ii¹ ñæ¹fú²! ;'In tyú¹mo Dios!

39 Joon 'inlfi¹³ tsá² fariseos 'in téein² jee²¹ 'in tsá² do gasii²¹ 'ido:

—Sii¹³ tsá² ngí¹ coon¹³ 'næ 'e jo cwota²a lí¹ mñi¹³.

40 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo¹³oo, wana 'inlo 'e jo to²o mii¹³ cagi¹ 'e cuun²¹ roon¹ lo ito²o mñi¹³.

41 Mo gatyí¹a tyani² gajóø² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon gatyí²i 'wii²¹ tya'a. 42 Jin²in:

—Wuxæ¹ 'øøi²¹-'oo¹ fiin¹³xæ. Jmñi²¹ no-o jmñi²¹ tyii¹, 'in jmá¹ 'ii²¹ róø² tyii¹ nigacwéi¹. Pe nano 'e si¹mo². Joon jo lí² jóø²øø¹. 43 Pe ijó² coon²¹ jmñi²¹ 'e gó² tyii¹ mi jalíin² tsá² 'in 'eei¹ 'naa'. Joon ijmáa¹a coon²¹ po¹³ cwoo¹³ ñii¹ cu² li¹ li née¹naa'. Joon nitsataai² joon nijmeei²¹ 'naa' la 'uui². 44 Joon ifiin² 'e fuu²¹ lo tí ni'wó². Itsajngaa¹³i tsá² néei¹ li tsi joon jo isái²gi jiin¹³ coon²¹ cuun²¹ 'e sifúui¹ tsæ jo galiñi² 'naa' mo gajó² Dios itiin¹³ 'naa'.

Untyú² Jesús 'e cwo¹ fee¹ si² do

45 Joon ga'ii²¹ Jesús tsi inæ¹ cwo¹ fee¹ si² Jerusalén do joon ga'láa² 'wii²¹ ga'øø¹ 'in 'nñi¹ coon¹³ jileei²¹ 'in ló¹. 46 Joon gajin²in gasii²¹ 'in taai² do:

—Ni jii² tya' Dios jin²: "'Nú³æ 'elo li tsalín² tsá² tsafee¹³i Dios pe 'naa'gñi¹ nigajmaa²aa' lawa coon²¹ too²¹ xá² tya' 'uun²¹."

47 La coon²¹ jmñi²¹ ga'ee¹ Jesús inæ¹ cwo¹ fee¹ do. Pe tsá² tyæ² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley la joon jon 'in tyæ² to² fuu²¹ do 'noo²¹o xiiala ijngaa¹³i Jesús. 48 Pe jo 'e tyii²a xiiala ijmáa¹a tsæ jilee²¹mo tsá² taai² jløø¹³mo núu²o.

To² 'e 'oo¹ Jesús

20 Coon²¹ jmñi²¹ 'yuu²i Jesús fu tsi inæ¹ cwo¹ fee¹ 'e 'e²e tsá². Joon cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon gatyalín² 'in tyæ² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley coon¹³ tsacøø¹³. 2 Joon gajin²in sñi²¹ Jesús:

—Jmáa²du'u júu³, ¿'ee coon¹³ to² 'e jmoó²o jilaa²¹ 'elo? ¿'Iin gacwo² 'næ 'e to² do?

3 Joon gajñi¹i Jesús:

—La joon jon jna unngñi¹duu 'naa'. Ñii²duu': 4 ¿'Iin gasii¹in Wó³ saai¹ tsá² jmñi²¹? ¿Tí gasii¹in Dios 'ii owa¹ tsá² 'ee?

5 Joon ga'láa² 'wii²¹ jo cwo²o júu³ ruu²¹i jee²¹ 'ii. Jin²in:

—¿'Ee faa²a? Wana faa²a' 'e Dios gasii¹in, joon iñii¹i: "¿'Ee li¹ jo 'ii¹³naa' júu³ tya'a?" 6 Joon wana faa²a' 'e tsá²-a jilee²¹mo tsá² ityuu¹²i jna' cuun²¹ tsæ tsáai¹-tsi tsá² 'e faa²¹ Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

7 Joon gajñi¹i jin²in:

—Jo nee²e 'e 'iin gasii²in Wó³ saai¹ tsá² jmñi²¹.

8 Joon gajin² Jesús:

—La joon jon jna jofø¹³oo 'ee coon¹³ to² 'e jmóo³oo 'elo.

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ wuunjøø¹³

9 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹ gafaa²¹a. Joon gasii²¹ tsá² 'e cwáain¹ lo:

—Lawa jaain²¹ tsañæ¹ 'in gajñi¹ wuunjøø¹³ cwoo¹³ 'wó² tya'a. Joon gacwo²o 'áai¹ tsá² xee²¹mo. Joon gangóo¹ li xiia²¹. Wóo² gali¹fi¹. 10 Joon la jee²¹ joon gat² jiin²¹ 'e garoo²¹ m¹i² wuunjøø¹³ do. Joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e tsamñi¹ tya' 'in jmoó¹o to² do jin¹³ 'e gatñi² tya' fii²¹ cwoo¹³ 'wó² do. Pe 'idogí gajmee²¹mo 'ido. Joon gasii¹³mo 'ido tún¹ jo 'ee gacwo²o coonti. 11 Joon 'in tsá² fii²¹ do gasii¹in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. La joon jon 'ido gajii²i. Gajmee²¹mo 'ido. Joon gasii¹³mo jon jo 'ee gacwo²o coonti. 12 Joon 'in tsá² fii²¹ do gasii¹in 'in xeei²¹gi. Pe 'idogí la joon jon gajmee²¹i. Joon ga'wooi¹ caluu.

13 'Mo gangñi¹ 'elo 'in tsá² fii²¹ 'wó² do ga'i¹-tsi: "¿'Ee jmáa³aa no? Isñi³na yæun²¹ tyiia 'in 'iin²¹na 'áai¹. Joon mi ni²i yæun²¹ tyiia foowa nijmaa¹o næ¹³æ." 14 Pe joon mo gani²i 'in tsá² jmoó¹o to² do 'ido joon gasii²¹ ruu²¹i: "'In lo-o 'in 'ii²¹ 'e sá² tya' jmii²¹. Cwojngaa¹³na'

'ii joon jna'o' ilíin²na' fii²¹² 'wó² do.' 15 Joon gatyii¹mo caluu joon gajngaa¹³mo.

Joon gaunngii¹i Jesús:

—'Ee cwooi¹ jmaa¹o 'in fii²¹² cwoo¹³ 'wó² do coon¹³ 'in tsá² do? 16 Itsaa¹o joon tsajngaa¹³i 'in tsá² jmo¹o to² do. Joon cwo²o 'in xee²¹mo cwoo¹³ 'wó² do.

Mo ganúu²un 'in tsá² taai² do 'elo joon gajin²in:

—'jo cwo¹ Dios ingii¹ 'elo!

17 Joon gajjoo²i Jesús 'ii. Joon gajin²in:

—'Ee cwooi¹ 'ooi²¹-tsi tsá² 'e júu³ taa¹³ jí² tya' Dios? 'E jin²:

'E cuun²¹² 'e nigapi² tsa² jmo¹³ 'n¹ 'e joon galí² cuun²¹² nifu.

18 Doñi¹in gatoo²¹ ni cuun²¹² do li'no²o 'ii. Joon wana gatoo²¹ 'e cuun²¹² do tya' tsá² fu² ilíin².

Júu³ tya' cuu² 'e cón² tsá² li 'nii¹

19 'E jmi²¹² joon 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley 'iin²¹²in saan¹in Jesús do. Tsu nii¹o 'e cwáain¹ 'e nagafaa²¹ Jesús do cwáain¹ tya' 'ii-o. Pe 'goo²¹mo tsá². 20 Joon gasii¹in tsá² lawa tsá² tyú¹ 'e tsasii¹³i coon¹³ júu³ tajuu²¹ lawa júu³ jai² wa ilí² cwoo¹o tsaa² coon¹³ júu³ tya'a. Joon ijaan²¹in tyani 'in 'oo¹ to². 21 Joon gaunngii¹i:

—Tifo², ne²oo¹ 'e fo²o joongi 'e²e júu³ jo². Jmo²o 'ii²¹ róo². Jo con²¹on cwáain¹ wa tsá² sá² cuu² si tsá² tañí² 'ee. Jiin¹³ fu¹ tyú² tya' Dios 'e²e. 22 Sii¹³ jna'a, ¿ti cwooi¹ tyí² 'i 'laa¹³ tya' tsaa²o tyiin¹ Roma? ¿Cwooi¹ owa jo cwooi¹ 'ee?

23 Pe galili¹³i Jesús jilaa²¹ 'e gó² 'e 'í¹-tsi 'ido. Joon gasii²¹i 'ido:

—'Ee li¹ jmaa²aa' lawa coon²¹ nilá² coon¹³ júu³ tajuu²¹? 24 La 'ée¹duu' jna coon²¹ cuu², nee²¹e'. ¿'iin ni² 'inlo? ¿'Ee tyan¹ 'e sii²¹ 'in taai² lo?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Tya' tsaa²o tyiin¹ Roma.

25 Joon gajin² Jesús:

—Cwoo²oo' tsaa²o jiiin¹³ 'e tñii² joon cwoo²oo' Dios jiiin¹³ 'e tya'o.

26 Joon jo gali¹i wa'a 'e teei²¹ Jesús jiiin¹³ coon²¹ tsaa² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹a jee²¹² tsá². Li' cii¹²i, gan-ga'goo²¹o-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹a. Joon gajaan¹ tii².

Unngii¹i tsá² xiiala mi jiiin¹ tsá²

27 Mo ngayuu¹³ joon 'inlñii¹³ tsá² saduceos gangaliin¹ ngajjoo²i Jesús. Tsá² saduceos jin²in 'e jo jo² jiiin¹gi tsá² mo najúun²in. Joon gajin²in sii²¹i Jesús:

28 —Tifo², Moisés gataan¹ ni jí² tya'a 'e júu³ lo: "Wana jaa²¹in tsañu¹ jún²in joon gatúu² tsamí² tya'a 'ña'a jiiin¹³ jaain²¹ jóon¹ jo sein²¹. Ruu²¹i 'in najóin¹ 'ná² cu²i cwoo²¹ coon¹³ 'in tsamí² 'ña'a do. Joon liseein²¹ yuun²¹ cwáain² tya' ruu²¹i najóin¹ do." 29 La joon galí² dyái¹ ruu²¹i sein²¹. 'In nifu gacu²mo cwoo²¹. Joon jo 'in yuun²¹ liseein²¹ tya'a. Gajúun¹mo 'ido. 30 Joon 'in tñ² gáí¹ do gacu²mo cwoo²¹ coon¹³ 'yia'nñí² do. La joon jon gajúun¹mo. Jo 'in yuun²¹ sein²¹ tya'a. 31 Joon 'in gatí²

gaai²¹ gacu²mo cwoo²¹ coon¹³ 'ido. La joon jii dyái¹ do gajúun¹mo. Ce jiiin¹³ jaain²¹ yuun²¹ jo liseein²¹gi tya'a.

32 La joon jon gajúun¹mo 'in tsamí² do. 33 Joon mi jiiin¹in, ¿'iin jee²¹² 'in dyái¹ do icwaa²¹ tsamí² tya' 'ido?

34 Joon gañii¹i Jesús:

—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo tsañu¹ coon¹³ tsamí² cu²mo cwoo²¹. 35 Pe jilee²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹ cataain²¹ joon jiiin¹in jee²¹² 'lii²¹² do jo cuu¹³gi cwoo²¹ ruu²¹i jon²¹gi cwooi¹gi tsá² jóon¹on wa'a icui² cwoo²¹. 36 Jon²¹gi lí² juuin²¹gi tsu nali¹i lawa'a ángeles. Jóon¹ Dios 'ii tsu 'wii¹³ nigajiiin¹o. 37 Cagi Moisés 'ña'a gaj-maa¹a júu³ 'e jiiin¹ 'lii²¹². Mo gajjoo² 'e 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gaunsii²¹ 'ña'nñu¹ Dios tya' Abraham coon¹³ tya' Isaac coon¹³ tya' Jacob. 38 Pe Dios jon²¹ Dios tya' 'lii²¹², Dios tya' tsá² jiiin¹ 'ii tsu tyani Dios seen²¹mo jilee²¹mo.

39 Joon 'inlñii¹³ tifo² tya' ley gasii²¹i 'ii jin²in:

—Áa¹mo tyú² foo²¹o, Tifo².

40 Joon jo gatá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

¿Ti jún² tya' 'lii²¹² David Cristo?

41 Joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala lí² 'e jin² tsá² 'e Cristo jún² tya' 'lii²¹² David? 42 'Ña'a David do gajin²in jee²¹² jí² Salmo: "Ña'nñu¹ Dios gajin²in sii²¹i 'ña'nñu¹ Ni² lí² caa²¹na tsáa¹ 43 ca mi tyée¹³na jilee²¹ 'in 'eei¹ 'nu 'wii²¹² tñi¹³i." 44 ¿Pe xiiala lí² Cristo ilí² jóon¹ David tsu 'ña'a David gaunsii²¹ 'ii 'ña'nñu¹?

Jesús cwo²o tifo² tya' ley tsaa²

45 Jilee²¹mo tsá² núu²un mo gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

46 —Tñi¹mo coon¹³ tifo² tya' ley. Tñi¹-tsi ngii¹ coon¹³ sñi¹³ cwaa²¹. Joon 'iin²¹²in 'e feei²¹ tsá² 'ii coon²¹ tún². Joongi 'noo¹o 'mosii¹ si² nifu icwaa²¹ fu tsi inu¹ cwo¹. Joon 'iin²¹²in 'mosii¹ tya' tsá² 'in tyiin²mo li gó² tsá². 47 Joon tyii²¹o 'nú¹ 'yia'nñí² joon faa²¹a júu³ tyú² 'e cwaa²¹ wa'a coon²¹on tsá² too². Pe 'ái¹gi wúu¹ inii²¹ 'ido.

Cuu² gacwo¹ 'yia'nñí²

21 Tsi inu¹ cwo¹ ganí²i Jesús tsá² sá² cuu² 'in to² cuu² tsi caja lí² to² tsá² cuu². 2 Ganí²mo jon jó¹ jaain²¹ 'yia'nñí² tsá² tañí² 'áai¹ 'in gato² tún² cuu² yuun². 3 Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo²oo 'in 'yia'nñí² tsá² tañí² lo nigac-woo¹o láai²gi la jee²¹² jilee²¹. 4 Tsu jilee²¹ 'in catyaa¹ do cwoo¹o jiiin¹³ 'e sáai² tya'o. 'Inogi tañí²mo 'áai¹ pe nigacwoo¹o jiiin¹³ 'e sá² tya'a.

Jesús tyaa¹ júu³ i'fin² tsá² 'e cwo¹ do

5 'In líi¹³ tsá² sñi¹i jee²¹² yaai xiiala jnéei² 'e cwo¹ fee¹ do tsu 'áai¹ 'ya²gi jilaa²¹ cuun²¹² coon¹³ jilaa²¹ 'e cwoo¹ tsá² 'yaa¹-tsi. Joon gajin² Jesús:

6 —Nijóo³ coon²¹ jmi²¹² mi fiin²¹ jilaa²¹ 'e jóo²o. Jiiin¹³ coon²¹ cuun²¹² jo 'e sá²gi ni 'e ruui²¹ do.

Li² ilí² la nɛ'gí mi i'íin² juncwii²¹

7 Joon gaunngí¹ tsá² Jesús:

—Tífo¹, ¿íí ilí² jilaa²¹ 'elo? ¿Noo coon²¹ lí² mi lí² jilaa²¹ 'elo?

8 Joon gajin² Jesús:

—Tíí¹ moo¹ jon. Jo cwóo¹³ naa' yaanaa' 'in coon²¹ 'naa' too². Tsɛ líí¹ fúu¹ 'in jaliin¹ 'in jin² sii²¹ 'naa': "Jna-a Cristo." Joongí jin²in: "Nano gatí² 'ii²¹ ilí² sá² 'ii²¹." Pe 'naa' jo unjii²¹ 'júu³ tya'a. 9 Joon mi núu¹³uu¹ 'e faa²¹ tsá² tya' 'nii²¹ joongí 'e tíí² tsá² jee²¹² yaai jo foo¹³naa'. Tsɛ 'e joon 'ná¹ ilí² nifu. Pe 'ná¹gí ityá¹ 'ii²¹ ilí² la joon.

10 Joon gafaa²¹gí Jesús:

—Coon²¹ fuu²¹ itéen¹in coon¹³ fuu²¹ xiia'. Coongí fuu²¹ xiia' íjmáa¹ 'nii²¹ coon¹³ fuu²¹ dogí. 11 Joongí ijøø²¹ 'wó² líí². Joon líí¹ i'í² 'oo² coon¹³ jmoowúu¹ la caain²¹ coonti. Joongí yu¹ juncwii²¹ imoo²oo¹ jilaa²¹ 'e fo¹² coon¹³ lí² 'e coo¹³gí.

12 'Pe la nɛ'gí insaan²mo tsá² 'naa'. Joon 'øø¹mo tsá² 'naa'. Joon tsajée¹ 'naa' lí² sá² 'ii²¹ tyii' fu cwo¹. Joon itaa²¹ 'naa' nɛñí³. Joon tsajée¹ 'naa' tyani røøí¹³ coon¹³ tsá² 'oo¹ to² tsɛ 'wii¹³ jo¹²o líí²naa' jna. 13 Coon¹³ 'e la joon lisá² coon²¹ 'ii²¹ 'e foo²oo¹ 'e tyú² 'wii²¹² tyiia. 14 Tyá²-oo¹ mi ngíí² joon, jo cuu¹³-oo¹ 'ee ifoo²oo¹ cwáain¹ tyii-oo¹ la jée¹. 15 Tsɛ jna-a icwóo³oo júu³ joongí 'e jmí¹-oo¹ ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² lí² líí¹ 'naa' jon'gí lí² faa²¹ 'laa²¹ tyii'. 16 Pe 'naa' i'níí²mo tsá² 'naa'. Cagí 'ñɛ³uu¹ coon¹³ ruu²¹naa' coon¹³ tsá² seen²naa' tyú² coon¹³ i'níí² 'naa'. Íjnga²mo tsá² 'inlíí¹³ 'naa'. 17 Joon jilee²¹mo tsá² seein²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ ni lí² 'eei¹ 'naa' 'wii¹³ jo¹²o líí²naa' jna. 18 Pe jiin¹³ coon²¹ jñɛ¹ tsi tyí²ii' i'íin². 19 'Wii¹³ 'e taa²¹-oo¹ joon itiin¹³naa' juncwii²¹ tyii'.

20 'Mi jøø²naa' 'láa² la 'uui fuu²¹ Jerusalén joon lí² ñii¹oo¹ 'e tí lí² 'íin²mo. 21 Joon jilee²¹ 'in néei¹ fu Judea 'ná¹ cwiin²¹o fu moo²¹. La joon jon jilee²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén 'ná¹ 'woo²¹mo do. Joongí jilee²¹ 'in taain²¹² jee²¹² to² jo lí² jaliin¹in. 22 Tsɛ jmí²¹² joon jmí²¹² 'e ní² tsá² wúu¹. Jee²¹² jmí²¹² joon itséin¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios. 23 Líí¹ fúu² tsamí² 'in tyéin¹ yɛɛn²¹ sí 'in cuu²¹ tɛɛ²¹ 'ee. Tsɛ líí¹ wúu¹ 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ do. Jmáa¹ a Dios 'ii²¹ tya' 'in tsá² do. 24 'Inlíí¹³ ijúun³in coon¹³ ñí³. 'Inlíí¹³gí insaan²mo tsá² joon tsajée¹ la caain²¹ fuu²¹ lí² wíin². Joon tsá² jalíin² wíin² ityɛ² to² Jerusalén ca mi tyee¹ jmí²¹² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Xiiala ilí² mi jó² 'in Ruu²¹i Tsá²

25 Joon ñi¹ coon¹³ sñi²¹ coon¹³ núu¹ icwoo¹o lí². Joon ni cwo¹³ 'wó² téein² tsá² 'goo²¹-tsi. Xéei²-tsi tsá² coon¹³ 'e 'iin² jmí²¹ñi¹³ coon¹³ 'e jnóo¹ jmí²¹. 26 Joon ni-tyú²-tsi tsá² coon¹³ 'e fo¹² mi 'í¹-tsi jilaa²¹ 'e gó² ijó² fu juncwii²¹. Tsɛ jilaa²¹ 'ii²¹ tya' juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ ilí² jleei¹. 27 Mi yuui¹³ joon imáa¹³naa' 'in Ruu²¹i Tsá² jó² jee²¹² jní¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gí tya'a. 28 Joon mi 'láa² 'wii²¹² lí² jilaa²¹ 'elo tyá²-oo¹ joon sáa¹³naa' mooty²ii' tsɛ jmoonoo itiin¹³naa'.

29 Gasí²¹o jon Jesús 'e cwáain¹ lo:

—Jøø²duu' jilaa²¹ 'mó² cwaríi³ coon¹³ jilaa²¹gí nii¹ 'mó². 30 Mo gañii²¹ ganii¹³ 'mo² 'mó² sii²¹ ñii²oo¹ yaanaa' 'e nijatyéin¹ jiin²¹ jmí¹. 31 La joon jon mi moo²oo¹ ilí² jilaa²¹ 'elo ñii²oo¹ 'e nijatyéin¹mo 'e tyú² Dios to².

32 "E la ja²mo fo³oo, jilaa²¹ 'elo nilí² la nɛ'gí ijúun²in tsá² 'in seein²¹ nano. 33 Cwo¹³ 'wó² coon¹³ juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ ityé²emo pe júu³ tyiia jo tyé²i coonti.

34 'Tíí¹ moo¹, jo unbaan¹naa' yaanaa' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó². Jo ngíí² to² 'íin¹. Jo unbaan¹naa' yaanaa' 'e 'í¹-oo¹ jmaai¹³ 'e jmaai¹ to² tyii'. Tsɛ la joon jo xuu²¹naa' lawa nilá² mi cwá² 'e jmí²¹² do. 35 Lawa coon²¹ nilá² lí¹ 'e jmí²¹² do 'e taain¹³ jilee²¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ cwo¹³ juncwii²¹. 36 Tyaa²aa' tyú² tyii'. Foo²oo¹ júu³ tyú² coon²¹ tøø²mo. La ilí² lá²naa' ilí² lá²naa' jilaa²¹ 'elo 'e 'ná² ilí². Joongí lí²-i tyalíin²naa' tyani 'in Ruu²¹i Tsá².

37 Mo jmí²¹² ga'ee¹ Jesús inɛɛ cwo¹ joon mo 'woo¹ ngajáan¹an fu moo²¹ sii²¹ Olivos. 38 Joon jilee²¹ tsá² jaliin¹ la coon²¹ mo 'aa²¹ fu cwo¹ fee¹ 'a núu²un júu³ tya'a.

'Noo² tsá² xiiala saan²¹in Jesús

22 Nigajatyéin¹mo tyani² jmí²¹² 'e gø¹² tsá² 'íñi¹ 'e jo tyiia¹³ jeei¹. øøí²¹-tsi tsá² jmí²¹² 'e sii²¹ pasqua. 2 Joon 'in tyú² to² tya' untsá² coon¹³ tífo¹² tya' ley 'noo¹on xiiala ijngaa¹³i Jesús pe 'gøø²¹mo tsá².

3 Joon ga'í² Satanás alma tya' Judas, 'in sii²¹o jon Iscariote. Jaain²¹ jee²¹² dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús 'ii. 4 'Ido ngóo¹o ngafee¹³i 'in tyú² to² untsá² coon¹³ 'in tyú² to² 'in jøø² inɛɛ cwo¹ do. Joon ngafee¹³i 'ido xiiala jmáa¹ a cwáain¹ 'e 'í¹ Jesús ja'cwo²¹. 5 'Idogí galijløø³mo. Joon gaunrøø¹ júu³ 'e cwó² Judas cuu². 6 Joon ga'ii²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'noo¹²on xiiala jaan²in Jesús mo ga'í² tii², mo jo tsá² seein²¹.

Lí gatséi¹ gø² Jesús coon¹³ tsá² tya'a

7 Joon gatí² jmí²¹² 'e gø¹² tsá² 'íñi¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹. Joon jngaa¹³ tsá² joo'saa²¹ jiin¹³ la tñisi². 8 Joon gasii¹in Jesús 'in sii²¹ Tó³ coon¹³ jaain²¹gí 'in sii²¹ Wó³ joon gasí²¹i 'ii²¹:

—Cwolíin²naa' joon cwotyá²aa' tyú² 'e tyé³e 'e gatí² jmí²¹².

9 'Idogí gaunngí¹:

—¿Xiia 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyú²? —gajin²in sii²¹i Jesús.

10 Joon gajin² Jesús:

—Mi cwotaa²¹naa' 'e fuu²¹ joon jiin¹naa' jaain²¹ tsañɛ¹ 'in tyiian¹ coon²¹ tsɛ² sí²o² jmí²¹. Cwolíin²naa' caluu-u ca xiia²¹ 'nú¹ lí¹ 'í². 11 Joon fuu²uu¹ 'in fii²¹² 'nú¹ do: "La lo-o jin² tífo² tyii¹ sñi²¹ 'nɛ: ¿Xiiali cwo²o yii²¹a'a tyee²e'e coon¹³ tsá² tyiia tya' jmí²¹² 'e gatí²?" 12 Joon ni'e² 'e 'naa' coon²¹ tsi inɛɛ fee¹ lí² ñii². Do-o tyaa²aa' tyú².

13 Joon ngalíin²mo. Joon galí² jiin¹³ la nigajin² Jesús. Joon gatyaa¹ tyú² 'e dø¹ø mo gatí² jmí²¹² do.

14 Mo gatí² 'ii²¹, joon gacwó²o Jesús coon¹³ tsá² tya'a 'e dø¹ø. 15 Joon gajin² Jesús:

—j'Áa¹mo nagali'iin²¹²na jmaa³aa coon¹³ 'naa' 'e tyee²e' tya' 'e jmi²¹² lo la nɛ'gi ijúun²na! ¹⁶ Tsɛ fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jmaa³gii ca mi tɛ² 'ii²¹ 'e tyu² Dios to².

¹⁷ Joon gason¹on coon²¹ wúun¹xɛ s'i^o2 vino joon gacwo²o 'maai¹³ Dios joon gajin²in:

—Jun² 'elo, joon jmaa²aa' jmai²xɛ jee²¹² 'naa'. ¹⁸ Tsɛ la lo-o fo³oo, jo jmi²¹² yaai¹³gii duu¹³uu jmi¹³ mɪ¹³ wuunjɔ¹³ ca mi tyu² Dios to².

¹⁹ Mo ngayuu¹³ joon gason¹on coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo²o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹a ca'no¹³. Joon gacwo²o tsá² tya'a sɪ²¹ 'ido:

—'E lo-o cuerpo tyiia ijoon¹³oo 'wii²¹² tyii'. Jmaa²aa' 'elo joon iti¹-oo' jna.

²⁰ La joon jon gajmaa¹a coon¹³ coon²¹ wúun¹xɛ do mo ngayuu¹³ gagɔ¹³ɔ. Joon gajin²in:

—'E wúun¹xɛ lo lawa coon²¹ 'ii²¹ 'e 'múui². Joon 'e jmi¹ 'ó³na lo 'e nitɛ¹un²¹ 'wii²¹² tyii' 'e li² tya' 'e 'ii²¹ 'múui² do.

²¹ 'Pe nano cwo²¹ tsá² 'in 'iñi¹ jna roon¹ coon¹³ cwó³oo ni mesa lo. ²² Pe jna-a 'in Ruu²¹na Tsá² nil²-i jii¹³ la 'ii²¹ nigalisá². Pe 'áa¹mo fúu² 'in 'iñi¹ jna.

²³ Joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² gaunngii¹ jee²¹² 'ii: —'Iin jee²¹² jna' 'in jmo¹o 'e gó² lo?

Gasí² jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii

²⁴ Mo ngayuu¹³ joon gasí² jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii. ²⁵ Joon gajin² Jesús gasí² jee²¹² 'ii:

—Jileei²¹ rɔ¹³ɔ¹³ 'in tyu² to² ni cwo¹³ juncwii²¹ tyu²o to² ce caain²¹-tsi. Joongi jileei²¹ tsacɔ¹³ɔ¹³ tya' 'ii lawa 'ña'o sii²¹ tsá² tyú¹. ²⁶ Pe 'naa'gii' jo tɛ²naa' jmaa²aa' la joon. Li² cii¹² jmo² 'naa'. Jileei²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'naa' 'ná² sɪ¹³naa' lawa 'in xuui²¹²gi. Joon 'in tyu² to² 'naa' 'ná¹ jmaa¹o la jmo¹o tsa'leei¹³. Jo cwooi¹ tyu² to².

²⁷ 'Iin 'in tyiin²gi awa 'in tyiin¹ gɔ¹²ɔ si 'in gatyáa¹ tyú² 'ee? Pe jna-a 'yuu²na jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ 'in tyaa¹ tyú².

²⁸ 'Naa' nigangi²ii' coon¹³ jna coon²¹ tɔ¹²ɔ la li 'e mó³oo wúu¹. ²⁹ 'E joon jna cwo¹³oo 'naa' coon²¹ li ityuu² to² la li² 'e gacwo¹² Nɛ¹³uu jna. ³⁰ 'E joon il² cɔ¹²ɔ¹² joongi 'uu²uu' coon¹³ jna mi tyu¹³uu to². Joongi in²ii' áan³ tyii' lawa tsacɔ¹³ɔ¹³ 'e jmaa¹aa' 'ii²¹ tya' 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² seen²¹ Israel.

Jmo¹ Jesús júu³ 'e jo rɔ¹ Tɛ³ 'e cwii¹in 'ii

³¹ Gajin²in jon Ña'ñu¹u:

—Simóoi¹³, Satanás nigamóoi¹ 'naa' 'e jɔ¹² 'naa' la mo untyú² tsá² trigo 'e coon²¹ cwáain¹ 'naa'. ³² Pe jna nigamí³ tyani Dios 'wii²¹² tyi' 'e jo tɛ² 'e jo² cwolín²un. Joon mi jaa²¹-o'o cwotyii¹²a-tsi 'in tsaruu²¹u.

³³ Joon gajin² Simóoi¹³ do:

—Ña'ñu¹u, naná¹a tyú² tyiia 'e ní³ii 'nɛ¹³ coon¹³ 'nɛ ca xɛfiin¹³ jún¹moo coon¹³ 'nɛ.

³⁴ Joon gajin² Jesús:

—Tɛ³, fuu²¹²uu 'nɛ' 'e jmi²¹² no-o la nɛ'gi i'ó¹ tuuitsáa² jo rɔ¹u 'e cwii¹un jna 'nɪ¹ naa¹³.

Ityé¹mo júu³ tya' Jesús

³⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—Gasí³na 'naa' jo 'ee tɛ¹²loo²¹ tyán²aan', jon'gi cuu² tyán²aan', jon'on mɪ¹³gii' ga'ó¹³ɔ, zti 'ee gali'ná¹gi tyii'?

'Ido-gi gajin²in:

—Jiin¹³ coon²¹ jo 'ee ga'naai²¹ tyi jna'a.

³⁶ Joon gajin² Jesús:

—E ningó¹ li' cii¹² no joon jileei²¹ 'in 'oo¹ tuloo²¹ 'ná² cwotyaa²¹o. Joongi 'in 'oo¹ cuu² 'ná² cwotyaa²¹. Joongi jileei²¹ 'in jo 'oo¹ ñi³ 'ná² cwo'nii¹ 'mi² tyiia² tya'a joon ló² ñi³ tya'a. ³⁷ Tsɛ la ja²mo fo³oo, 'ná²-a tsangí¹na jilaa²¹ la li 'e tyaan²¹ ni ji² tya' Dios 'e jin²: "Sɪ²¹ la jee²¹² yaai 'e tsá² gó² 'ii." Tɪ li tsín¹ jii¹³ la jin² ji² cwáain¹ tyiia.

³⁸ Joon gajin² 'ido:

—Sá² tún² ñi³ lo.

Joon gañii¹ Jesús:

—Naleen¹mo jon.

Ngó¹ Jesús li sii²¹ Getsemaní ngafee¹²i Dios

³⁹ Joon gacwo¹ Jesús. Joon jii¹³ la tɛ¹²si² tya'a gangó¹ fu moo²¹ Olivos. Joon gangaliin¹mo tsá² tya'a coon¹²on. ⁴⁰ Mo gatyaliin² do joon gasí² Jesús 'ii:

—Mí² tyani Dios 'e jo xuu²¹naa²¹ tsaa² tyii'.

⁴¹ Joon gangawíin² Jesús coon²¹ jii¹³ la wíin² mo tyu² tsá² cuun²¹². Joon gasii¹ wojni¹i. Joon faa²¹a júu³ tyú².

⁴² Joon gajin²in:

—Ñu², wana 'iin²¹² un un'ɔ²¹u jna 'e jo mó³oo wúu¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ná² lí². Pe jo lí² jii¹³ la 'iin²¹²na pe jii¹³ la 'ii²¹ tyi'i.

⁴³ Joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fú² joon gacwo²¹gi 'waa²¹ pí². ⁴⁴ Joon ga¹² 'e nii²¹ wúu¹ lii¹. Joon gamí¹ 'wii²¹² tya'a coon¹³ 'láai²gi 'waa²¹ pí². Joon ga'yá² untyiia²¹ tya'a li la li jmi¹ 'e xuu²¹ ni 'wó².

⁴⁵ Mo rón² joon ngaa¹²in li téein² tsá² tya'a. Joon gatsee²¹ 'ido cwuu²¹mo coon¹³ jilaa²¹ fa¹³. ⁴⁶ Joon gajin²in:

—'Ee li cwuu²¹naa'? Ráan²naa', fee¹²naa' Dios joon jo xuu²¹naa' tsaa² tyii'.

Tɔ¹ tsá² Jesús 'ñúu¹i

⁴⁷ Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gacwolín² tsá² fúu¹. Joon jaain²¹ jee²¹² jɪ dyatuuin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ Judas jó¹ nifu tya' 'in tsá² do. 'Ii ngatyeen¹in li siin¹² Jesús ijun²un ju² Jesús. ⁴⁸ Joon gajin² Jesús:

—Judas, zti ga'ñii²¹²un jna, 'in Ruu²¹na Tsá², coon¹³ 'e gajii¹in ju³uu?

⁴⁹ Jileei²¹ 'in téein² coon¹³ Jesús mo gani²i jilaa²¹ 'e lí² gajin²in sii²¹ Jesús:

—'Jatí² coon¹³ ñi³ 'ee?

⁵⁰ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii gauncwuu²¹ jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in tyu² to² untsá² nifú². Gatyú² cataain²¹ loocwo² li tsáa¹. ⁵¹ Joon gajin² Jesús:

—Cwoján²xɛ la no. Jo caai¹³gii' 'ino.

Joon gasú² Jesús loocwo² 'ido joon ga'láa²mo tsifu.
52 Joon gajin² Jesús sñ²¹ 'in nijalín² 'e tøø¹ 'ii. Sñ²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tyu² to² 'in jøø² inu² cwo' coon¹³ tsacøøi¹³.

—Nañilín²naa' coon¹³ ñi³ coon¹³ 'mó² 'e tøø²øø' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹. 53 La coon²¹ jmñ²¹² 'yuu²na jee²¹² 'naa' tsi inu² cwo¹ fee¹ do. Joon jo mo gaseen²naa' jna coonti. Pe jñ¹³ lo-o 'ii²¹ tyii' mo ga'ñ² nu²¹.

Jo røøi¹ Tó³ 'e cwii¹in Jesús

54 Joon gajée¹ Jesús si'ñúu¹mo fu tya' 'in tyu² to² untsá² nifú². Joon Tó³ ngaa¹³ caluu Jesús wíin²gixu.
55 Joon do-o gajin² coon²¹ jé² tún² tsa¹² tya' tyi¹ do. Joon do-o gacwó² cu' li' li' coo²¹ jé² do. Tó³-gi do-o jon tyiin¹in. 56 Joon jaain²¹ tsamí² 'in jmoo¹o to² inu² do mo gani² tyiin¹ Tó³ co' jé² do joon gajaan¹ jøø² 'ido. Joon gajin²in:

—Ngñ¹ jon 'in tsañu¹ lo coon¹³ 'ido.

57 Joon jo garøø¹ Tó³, gajin²in:

—Tsamí², jo cwii¹na 'ido.

58 Mo galí² cñin²¹gixu joon 'in xee²¹mo gasñ²¹ 'ii:

—'Nu², jaain²¹ jee²¹² 'ii.

Joon gajin² Tó³:

—Jon¹ 'i jna, tsañu¹.

59 Coon²¹ hora ngóo¹gixu mo gajin² 'in xeei²¹ gasñ²¹ 'ii:

—'E la ja²mo ngñ¹ 'in tsañu¹ lo coon¹³on tsu 'in seein²¹ Galilea lo.

60 Joon gajin² Tó³:

—Tsañu¹, jo ñi³ 'ee 'e fo²o.

La tsifu joon, la 'ii²¹² faa²¹gi Tó³ ga'oo¹ jaain²¹ tuuit-sáa². 61 Joon jñ²¹ 'na'a Jesús níi¹ gajøø² Tó³. Joon gatí²-tsi Tó³ jñ¹³ la nigajin² Jesús sñ²¹ 'ii: "La nu²gi i'oo¹ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'ni¹ naa¹³." 62 Joon gacwo^{ñ¹} Tó³ joon gatyí²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

Ungøøi¹ tsá² Jesús

63 Jileei²¹ tsá² do 'in 'aa¹i Jesús gaungøøi¹ 'ii 'áai¹ joongi gajmee²¹mo liñi¹. 64 Gajni¹ unní¹ 'ido joon gapoo²¹ ni² 'ido joon gasñ²¹ 'ii:

—Faa¹³du', ¿'iin pó² tyi¹?

65 Joongi 'láai² júu³ 'laa²¹ gafa²o tya' Jesús.

Ngó¹ Jesús tyani tsá² 'in tyiin²gi tya' tsá² Israel

66 Mo gajná² joon galicaain²¹ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel coon¹³ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ tifo² tya' ley. Joon gangajée¹ Jesús li sicaain²¹ tsá² 'in tyiin²gi do. Do-o gaungñ¹:

67 —Sii¹³ jna'a, ¿ti 'nu Cristo?

Joon gañii¹ Jesús:

—Wana fo³oo, jo jo² ilíin²naa' júu³ tyiia. 68 Joongi wa'a unngñ³ 'naa' jo ñi²ii' jon'gi jo laa²¹²naa' jna. 69 Pe ca nano-o ca li ngoo²¹gi jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², ninii²¹²ii cáai¹ Dios Jmii²¹ li' tsáa¹.

70 Joon jilee²¹mo gaungñ¹:

—¿Ti 'nu-ñ Joon¹ Dios?

Joon gañii¹ Jesús:

—Jnagñ¹ 'i jñ¹³ la nafaa¹³naa'.

71 Joon gajin²in jee²¹² 'ii do:

—Jo 'ee júu³ 'ná¹gi jna'. Yiana' jon ninu²¹ 'júu³ tya'a.

Jesús tyani Pilato

23 Joon jilee²¹mo garoon¹ joon gangajée¹ Jesús tyani Pilato. 2 Do-o ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o tsaa² tya' Jesús jin²in:

—Nigatsee²¹na'a 'in tsañu¹ lo 'e¹ 'e tsá² tyii¹ 'e faa²¹ 'laa²¹ tya' 'in tsaa²to² tyiin¹ Roma. Jin²in 'e jo 'ná² tyii²¹ 'laa¹³ 'e 'ñi¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma. Joongi jin²in 'e 'ii Cristo, 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jaain²¹ røøi¹³ 'ii.

3 Joon gajin² Pilato:

—¿Ti 'nu-ñ Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon gajin² Jesús:

—La joon nigafaa¹³gi.

4 Joon gajin² Pilato sñ²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² catyaa²gi:

—Jñ¹³ coon²¹ jo mo gatsaa¹³aa tsaa² tya' 'in tsañu¹ no.

5 Pe 'idogi gafaa²¹a tá²gi jin²in:

—Jileei²¹ 'in núu²un júu³ tya' 'ino 'iin²¹²in to² mñ¹³.

Joon ga'e¹o júu³ tya'a la caain²¹ Judea. Ga'láa² 'wii²¹² fu Galilea joon ca logi ga'ee¹ júu³ tya'a.

Jesús tyani Herodes

6 Mo ganúu²un Pilato 'elo joon gaungñ¹ wana seein²¹ Jesús fu Galilea. 7 Joon mo gajin² tsá² joon, joon gasii¹in tyani Herodes 'in tyu² to² Galilea. Joon jee²¹² jmñ²¹² joon taain¹ fu Jerusalén. 8 Mo gani² Herodes Jesús jløø¹³mo 'áai¹ tsu ningóo¹ 'e gali¹iin²¹²in jøø² Jesús. Ninuu¹o faa²¹ tsá² cwáain¹ tya'a. Joon ni¹iin²¹²in jøø² coon²¹ milagro 'e jmá¹ Jesús. 9 Lñ¹ 'láai² 'e gangñ¹ pe Jesús coonti jo 'ee gañii¹. 10 Do-o jon téein² 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley. 'Ii jmoo¹o tsaa² fee¹ tya'a coon¹³ 'láai²gi liñi¹. 11 Joon Herodes coon¹³ 'láa² tya'a gatyii²mo Jesús joongi gaungøø¹mo. Joon gatyii²¹in Jesús coon²¹ 'mi² jñ¹ la li sñ¹³ røøi¹³. Joon gasii¹³mo tún¹ tyani Pilato. 12 Jmñ²¹² joon røø²¹ gasñ²¹ Pilato coon¹³ Herodes tsu la mo jée¹³ 'ee¹mo ruu²¹.

Nigalisá² 'ii²¹ ijnga²mo Jesús

13 Joon gauncaain²¹ Pilato 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ joongi coon¹³ jileei²¹ tsá². 14 Joon gajin²in sñ²¹ 'ido:

—'Naa'-a ñijee²¹naa' 'in tsañu¹ lo fo²oo' 'e jmoo¹o 'ido to² tsá² mñ¹³. Pe jna-a ga'no¹³oo tsaa² tya'a tyani²¹ pe jo gatsaa¹³aa. Joon jøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a coonti jñ¹³ la tsaa² jmoo²oo'. 15 La joon jon Herodes 'in nigasiin¹²mo tún¹ fu lo jo nigatsaa²¹a tsaa² tya' 'ido. Nijøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a wa'a 'e tñi² júun²in. 16 'E¹³duu wúu¹ joon mi yuui¹³ joon láa²moo.

17 Pilato jñ¹³ la tñsi² 'ná² láai² jaain²¹ tsá² 'yuui²¹² 'nuñ¹³ jñ¹³ jee²¹² jmñ²¹² joon. 18 Joon jilee²¹mo ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹. Jin²in:

—jŋgai²ta 'ino! Cwolaai²¹ Barrabás.

¹⁹ In Barrabás do nigataan¹² in 'nũñ³ 'wii¹³ nigaj-maa¹ a 'e tsá² fuu²¹ lo jmo¹ o 'nii²¹ coon¹³ tsaa² to² tyiin¹ Roma. Joon nigajnga² mo tsá². ²⁰ Pilato do 'iin²¹ in láai² Jesús. Joon gasii²¹ tsá² tún¹. ²¹ Pe 'idog¹ ga'oo¹ tá² g¹ gajin² in:

—Táan¹ in tsaa¹ crúu¹³! ;Táan¹ in tsaa¹ crúu¹³!

²² Joon mo gatí² 'ni¹ fu joon gajin² Pilato:

—¿'Ee 'e gó² nigajmaa¹ a? Jna-a jo gatyii¹³ aa jii¹³ coon²¹ tsaa² wa'a ijúun² in. 'E¹³ duu wúu¹ joon mi yuu¹ joon iláa² moo.

²³ Pe 'ido-g¹ gañii¹ tá² liili¹. Gamii¹ wa'a táan¹ in tsaa¹ crúu¹³. Joon gatí² júu³ tya¹ 'in tsá² do coon¹³ 'in tyu² to² tya¹ untsá². ²⁴ Joon Pilato do gajmaa¹ a 'ii²¹ jii¹³ la galiin²¹ in 'in tsá² do. ²⁵ Joon galáa² mo jii¹³ Barrabás 'in 'yuu² 'nũñ³ 'wii¹³ gajmaa¹ a 'nii²¹ joon gajngaa¹³ tsá². Joon gajaan²¹ mo Jesús jii¹³ la nigamii¹ 'in tsá² do.

Táan¹ in Jesús tsaa¹ crúu¹³

²⁶ La 'ii²¹ ngaliin² jée¹ i Jesús 'e táan¹ in crúu¹³ gasaan¹² in jaain²¹ tsañu¹ 'e coon²¹ crúu¹³ tya¹ Jesús. Simóoi¹³ sii²¹ 'in tsá² do. Galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cirene. 'In jai¹³ fu coon²¹ fuu²¹ pi³ 'e ná¹ co¹ do. Joon joo²¹ o caluu.

²⁷ Joon fúu¹ mo tsá² ngaliin² coon¹³ on coon¹³ tsamí² 'in ngaliin² ci². Joon 'oo¹ o tá² coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'wii²¹ tya'a. ²⁸ Joon gajjoo²¹ Jesús 'ii joon gasii²¹ 'ido:

—Tsamí² seein²¹ Jerusalén, jo cii²¹ 'wii²¹ tyiia. Tyii¹³ 'ii 'wii²¹ tyii 'yaanaa' joongi 'wii²¹ tya¹ yuun²¹ tyii. ²⁹ Tsu nijó² jmi²¹ mi jin² tsá²: "Tyúu¹ mo 'in jo galiseein²¹ jóon¹ on, joon 'in jii¹³ cafu jo gangatyéin¹ yuun²¹ 'in jii¹³ coon²¹ naa¹³ jo gacuu²¹ xuui²¹ taa²¹ tya'a." ³⁰ Mi tí² 'ii²¹ joon ni'láa² tsá² 'wii²¹ faa²¹ a sii²¹ mo²¹ coon¹³ jilaa²¹ tí²¹: "Cwoxaa² o joon cwojli¹³ u'u jna'a." ³¹ Tsu wana galí² jilaa²¹ 'elo coon¹³ jna 'in jo røø²¹ tsaa², ¿'ee coon¹³ ilí² coon¹³ tsá² goo² oo¹ 'in røø²¹ tsaa² 'áai¹?

³² Jée¹ mo jon gáí¹ g¹ 'in røø²¹ tsaa² ijngaa¹³ i caain²¹ coon¹³ Jesús. ³³ Mo gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Mootyí² 'Lii²¹ joon do-o gateein¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ coon¹³ 'in tsá² gáí¹ g¹ do. Jaain²¹ li tsáa¹ jaain²¹ g¹ li tuuin²¹. ³⁴ Joon la 'ii²¹ taain¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin² in:

—Ñu¹³, feei¹ jmaa² 'o'o 'wii²¹ tya¹ 'in tsá² no tsu joñi¹ 'ee 'e jmo¹ o.

Joon 'in 'láa² do gacoo¹ o xiiala ijmaa¹ a jmai² xu jee²¹ 'ii sñin¹³ Jesús. ³⁵ Jileei²¹ tsá² téen² mo joo²¹ joon cagi tsacoo¹³ ungo¹ Jesús jin² in sii²¹ 'ido:

—Galáa² mo 'in xeei²¹ 'ii. Joon cwoláai² 'ña'a wana si najai² 'ii Cristo, 'in nityii¹² in Dios.

³⁶ La joon jon 'láa² do ungo¹ mo Jesús. Gan-gatyéin¹ in ca tyan² joon gacwo² o Jesús vino tin¹³.

³⁷ Joon jin² in:

—Wana 'nu Røø¹³ tya¹ tsá² Israel laai²¹ 'wo'o.

³⁸ Joon nigataan¹ tsá² coon²¹ júu³ yu¹ tyii¹ 'e jin²: "In-lo-o Røø¹³ tya¹ tsá² Israel." 'E júu³ do lí² jmi¹ griego coon¹³ jmi¹ latín coon¹³ jmi¹ hebreo.

³⁹ Jaain²¹ 'in tsá² røø²¹ tsaa² 'in táain² co¹ do gasii²¹ Jesús jin² in:

—Wana 'nu Cristo laai²¹ 'wo'o joongi laai²¹ jna'a.

⁴⁰ Pe 'in jaain²¹ g¹ do gatyuu¹² júu³ tya¹ 'in jaain²¹ do. Joon gasii²¹ 'ido:

—Jmaa² 'gøø²¹ u Dios tsu 'e røø²¹ na' tsaa². ⁴¹ Jna' 'e tí² mo' nee²¹ 'e wúu¹ tsu tyii²¹ jna' tsaa² tyii-o' 'e nigaj-moo²¹ o'. Pe 'in tsañu¹ lo jo 'ee gajmaa¹ a 'e gó².

⁴² Joon gajin² in sii²¹ Jesús:

—Cwotii¹³ 'o'o jna mi 'ii¹³ u to² 'e gatii² u.

⁴³ Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja² mo fo¹³ oo, no-o tyalii²¹ i' caan²¹ mo coon¹³ jna fu ñu¹ fú².

Júun² mo Jesús

⁴⁴ Ningóo¹ la tyiiañi¹ mo galinu²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ gata² ca gatí² 'in² 'ni¹ ca 'lloo². ⁴⁵ Joon ñi¹ galiniui²¹.

Joon inu¹ cwo¹ fee¹ si² do li 'ii¹ 'mi², ga'gñi¹ tún² tsa² 'e 'mi² 'ii¹ do. ⁴⁶ Joon ga'oo¹ Jesús jin² in:

—Nu¹³, ja'cwoo¹ o ityia¹³ alma tyiia.

Joon mo ngayuu¹³ gajin² 'elo joon gajúun¹ mo.

⁴⁷ Mo gani² 'in tyu² to² fii²¹ 'láa² do jilaa²¹ 'e galí² joon gacwoo¹ 'maai¹³ Dios jin² in:

—'E la ja² mo 'in tsañu¹ lo 'in tyúui¹ 'áa¹ mo no.

⁴⁸ Jileei²¹ tsá² 'in téen² in joo²¹ jilaa²¹ 'e galí² gangali-in¹ fa¹³ tyuun¹ ni tsí². ⁴⁹ Pe jileei²¹ 'in cwii¹ in Jesús coon¹³ tsamí² 'in nigangi¹ coon¹³ on tí² Galilea wiin² jaan¹ joo²¹ jilaa²¹ 'elo.

Ga'á² mo tsá² Jesús

⁵⁰ Niseen²¹ mo jaain²¹ tsañu¹ tyúu¹, jo tsaa² røø²¹, 'in nisi²¹ Sé. 'In seein²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea li tyu² to² Judea 'ii. 'Ii jaain²¹ jee²¹ tsacoo¹³ 'in tyu² to² tsá² Israel. ⁵¹ 'In Sé lo sijaan¹ o mi tyu² Dios to². La joon jo røø²¹ sí² coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a tsá² do. ⁵² 'Wii¹³ joon gangajoo²¹ Pilato joon gangamii¹ cuerpo tya' Jesús. ⁵³ Mo ngayuu¹³ gaxaa²¹ i Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gacñin² in coon¹³ 'mi² taa²¹. Joon ga'áa² mo tsi coon²¹ aan¹ lí² tsaa¹ xá¹ li jo 'in mo ga'áai² jii¹³ jaain²¹. ⁵⁴ 'E jmi²¹ no cwoun¹ ló² tya¹ jmi²¹ 'e 'ii²¹ woo²¹ tsá². Joon ti li 'láa² 'wii²¹ 'e jmi²¹ do.

⁵⁵ 'In tsamí² 'in ningii¹ coon¹³ Jesús fu Galilea gan-galiin² joon gajoo²¹ o 'oo² too²¹ 'aan¹ joongi xiiala roon¹ cuerpo tya' Jesús. ⁵⁶ Joon mo ngaliin¹ fu tya'a joon gatyaa¹ tyú² jmi²¹ jmafuu²¹ coon¹³ noo²¹. Joon gajaan¹ o jmi²¹ 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² jii¹³ la to² tyu².

Gajin² in Jesús

24 Jmi²¹ ga'láa² 'wii²¹ semóo¹ 'in tsamí² do gan-galiin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Tyaan¹ an jmi²¹ jmafuu²¹ 'e nigatyaa¹ tyú². Joon ngaliin² mo tsamí² catyaa² g¹ coon¹³ on. ² Mo gatyaliin² joon gatsaa²¹ 'e cuun²¹ jnt¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do jo si² g¹ 'áan³ tya¹. ³ Joon ngataa² mo pe jo gatsaaa²¹ a cuerpo tya' Ña'ñu¹ Jesús. ⁴ La 'ii²¹ téein² jo ñi¹ 'ee jmaa¹ a coon²¹ gagoo¹-o téein²¹ gáí¹ tsañu¹ 'in tyi² 'mi² jii¹ co¹ li téein². ⁵ Joon gata² a 'in tsamí² do ní¹ ni 'wó² gafoo²¹ li liili¹. Joon gajin² 'in tsañu¹ do:

—¿Ee li'i 'naa'²¹naa' tsá² jiin'¹ jee²¹² 'lii'²¹²? ⁶Jo 'yuui'²gi lo. Najiin'¹o. Cwotii'¹³-'oo' la gajin'²in mo gatein'¹ Galilea. ⁷Gajin'²in 'e 'in Ruu'²¹i Tsá² 'ná² tsee'¹²i ja'cwoo²¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'e taan'²in tsaa' crúu'¹³. Joon mi tš² 'ni'¹ jmii'²¹² joon jiin'¹o.

⁸Joon gatí²-tsi júu³ tya' Jesús. ⁹Joon mo ngayuui'¹³ gacii'¹²i 'a 'oo'²¹ too²¹ 'aan¹ do joon gasii'²¹o jì dyajaain'²¹ tsá² tya' Jesús do coon'¹³ tsá² catyaa'²gi 'e nicalí². ¹⁰'In ngacoon'¹ júu³ tyani tsá² tya' Jesús do sii'²¹ María Magdalena coon'¹³ Juana coon'¹³ María sáa³ Jacobo coon'¹³ tsamí² catyaa'²gi. ¹¹Pe tsá² tya' Jesús do galí¹i 'e six-eei'²¹²-tsi 'in tsamí² no. Joon jo jo¹² galí²i.

¹²Pe gacwo'¹ Tš³ joon gangóo'¹ cwiin'¹ fu 'oo'²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon mo gajóø²ø² joon ganí²i 'e 'mi'² taa²¹ do roon'¹ li' caai'²¹. Joon ganga'²mo fu tya'a tsa'goo²¹-tsi jilaa'²¹ 'e galí².

Tsalíin² tsá² Emaús

¹³Jmii'²¹² joon gáí¹ jee²¹² 'ii do ngaliin² coon'²¹ fuu²¹ sii'²¹ Emaús 'e tì¹ jiin'¹³ dyacoon'²¹ kilómetros jiin'¹³ Jerusalén. ¹⁴Ngaliin² tya'¹ júu³ jilaa'²¹ 'e nicalí² do. ¹⁵La 'ii'²¹² tya'¹ júu³ sfi'¹ 'e cwáain'¹ do joon gangatyéin'¹ Jesús. Joon ga'láa² 'wii'²¹² ngii'¹ coon'¹³on. ¹⁶Fiin'¹³ jòø²o pe jo cwooi'¹ licwii'¹in 'ido. ¹⁷Joon gaunngii'¹ Jesús 'ii:

—¿Ee 'e sfi'¹³naa' li' cwoliin²naa' no? ¿Ee li'i 'e ngii'²in' jmoø²oo' fa'i³?

¹⁸Jaain'²¹ jee²¹² 'ii 'in sii'²¹ Cleofas gañii'¹:

—La too²mo juncwii'²¹ ñi'¹ jilaa'²¹ 'e nicalí² Jerusalén jee²¹² jmii'²¹² lo. ¿Tì¹ jaain'²¹ 'nø¹ 'in jó¹ fu do jo nagal-íñi'³in?

¹⁹Joon gajin'² Jesús:

—¿Ee ngalí²?

Joon gasii'²¹ 'ido:

—La lí² 'e galí² cwáain'¹ tya' Jesús tsá² Nazaret. Jaain'²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² joon to² fee'¹ gajmaa'¹ a joon júu³ 'gøøi'¹² gafaa'²¹ a tyani Dios coon'¹³ tyani tsá² taain'²¹² juncwii'²¹. ²⁰Joon 'in tyú² to² tya' untsá² coon'¹³ tsacøøi'¹³ tyi' gajaan'²¹mo 'ido 'e júun²mo 'ido joongi taan'¹in tsaa' crúu'¹³. ²¹Jna'oo'o mo lí²na'a 'e íjmaa'¹ a ti-in'¹³ tsá² seein'²¹ Israel. Joon no nangóo'¹ 'ni'¹ jmii'²¹² 'e gajúun'¹in. ²²Joon 'inlí¹³ tsamí² nangaliin² 'áa³ 'oo'²¹ too²¹ 'aan¹. ²³Joon jo gatsaa'²¹ a cuerpo tya'a. Joon gajaliin'¹ jajmaa'¹² a jna'a júu³ 'e niganii'²¹ ángeles 'in gasii'²¹ 'ii 'e gajiiin'¹in Jesús. ²⁴Joon 'inlí¹³gi tsá² jna'a gangaliin²mo 'oo'²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon jin²o la lí² 'e jin² 'in tsamí² do, pe jo gangaa'¹ Jesús.

²⁵Joon gajin'² Jesús:

—¿Lí¹ jo tsáai¹-'oo' 'naa'! 'Áai¹ un'íi'²¹²gi yaanaa' 'e lit-sáai¹-'oo' la gajin'² tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú². ²⁶¿Tì¹ jo 'ná² nii'²¹ Cristo wúu¹ la nø¹gi 'i'i'²¹ to² tya'a ñø¹fú²?

²⁷Joon ga'láa² Jesús 'wii'²¹² tya'¹ júu³ la jin² ni jí² tya' Dios. Ga'láa² 'wii'²¹² coon'¹³ jí² tya' Moisés joon mi yu-úi'²¹ joon gatyaa'¹gi júu³ cwáain'¹ tya' 'e jí² catyíia²gi tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² calií. Gatyaa'¹ júu³ jilaa'²¹ 'e faa'² cwáain'¹ tya' ña'a.

²⁸Mo gatyaliin¹ la fuu²¹ lí ngaliin¹ do joon gajmaa'¹ a Jesús 'e tsáa¹gi la fu¹ 'yúu²i. ²⁹Pe 'ido-gi gamí¹ 'e jaan¹ Jesús, jin²in:

—Ján² coon'¹³ jna'a tsø nica'loo¹. Joongi tì lí² linøø²¹.

Joon ga'ii'²¹ Jesús 'e jaan¹ coon'¹³on. ³⁰Joon nityiin¹in caain²¹ 'e dø¹²ø¹ 'íi'¹ coon'¹³ 'ido. Joon gason'¹o 'iñi'¹ joon gauncwaa'³i. Joon gajmaa'¹ a 'no'¹³. Joon gacwo¹ 'o 'ido. ³¹La tsifu joon ganó¹ unni'¹in 'in tsá² do. Joon gal-icwii'¹mo Jesús. Pe coon'²¹ gaguu¹mo. ³²Joon gasí¹i jee²¹² 'ii:

—'E la ja²mo lí¹ tyú¹gi ga'íi²-tsi' la jalii'²¹ 'sfi'¹³ tya' i fu¹ 'e tyaa²¹ 'a' júu³ cwáain'¹ tya' jí² tya' Dios.

³³Joon jo 'ee gaun'íi'²¹²gi. Tsifu joon gangatáa¹ i fu¹ fu Jerusalén. Joon do-o gatsee'²¹ i jì dyajaain'²¹ tsá² tya' Jesús sicaain'²¹ coon'¹³ tsá² catyaa'². ³⁴Joon gasii'²¹ 'in tsá² néei¹ Jerusalén 'ii:

—'E la ja²mo nagajiiin¹in Jesús. Joon niganii'²¹ mo Simóoi¹³.

³⁵Joon 'in tsá² gáí¹ do gatyaa¹ júu³ 'e ningangíi¹ tya' i fu¹ joon xiiala nicalicwii'¹in Jesús mo gajmaa¹ Jesús tyíia³ 'e 'iñi'¹ do.

Jné¹mo Jesús jee²¹² tsá² tya'a

³⁶Téen²mogi faa'²¹ 'e cwáain'¹ do mo gajnéi¹ Jesús jee²¹² 'ii lí téein². Joon gajin'²in:

—Tyú²-ø¹ 'íi' jee²¹² 'naa'.

³⁷'Ido-gi gafoo²mo. Joon lí¹ 'goo²¹o. 'í¹-tsi 'e jaain'²¹ tsa'mootyí² níi²in. ³⁸Pe gajin'² Jesús:

—¿Ee lí¹ jo tsáai¹-'oo' coon'¹³ almas tyii'? ³⁹Jóø²øø¹ cwóo³oo coon'¹³ tš³ñ. Tsei² jna-a lo. Søø¹³ joongi jóø²øø¹ tsø jaain'²¹ tsa'mootyí² jo ngú¹ sá² jon'gi moo¹ taal² la 'óo³ jna.

⁴⁰Mo gajin'²in 'elo joon ga'ee¹ cwoø²¹o coon'¹³ tš³ñ.

⁴¹Pe 'ido-gi jo tsáa¹mogi-tsi coon'¹³ 'e jløø¹³i coon'¹³ 'e tsa'goo²¹-tsi. Joon gasii'²¹ Jesús 'ii:

—¿Tì 'oo²xøø¹ 'uunñi² 'e døø¹³øø?

⁴²Joon gajin'²in:

—'E lo-o ca'no¹³ joo²¹ taal² jmii²¹ 'e too² coon'¹³ ca'no¹³xø wa' to¹².

⁴³Joon ga'ii'²¹mo Jesús 'edo joon gagøø²¹o tyani 'ido.

⁴⁴Joon gasii'²¹ 'ii:

—Jilaa'²¹ 'e nagangíi¹na jiin'¹³ la nigafuu²¹²uu 'naa' mo gataain¹gi coon'¹³ 'naa'. Fuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'ná¹ tséin¹ tyiia 'e taa¹³ ni jí² tya' Moisés coon'¹³ jí² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² calií coon'¹³ 'e jí² sii²¹ salmos.

⁴⁵Joon gajmaa¹ Jesús 'e gangaa'²¹-tsi 'ido 'e jin² ni jí² do. ⁴⁶Joon gasii'²¹ 'ido:

—La lo-o jin² ni jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ joongi júun²in, joon mi tš² jmii'²¹² 'ni'¹ 'ná¹ jiin¹o jee²¹² 'lii'²¹². ⁴⁷Joon coon'¹³ jiin'¹³ 'e sii²¹ 'ii 'ná¹ cwo¹ tsá² júu³ la tóøi² juncwii'²¹. 'E 'láa² tsá² 'wii'²¹² tì¹ Jerusalén 'e cwoø¹ júu³ 'e 'ná¹ ja²a-tsi tsá² tyani Dios joon 'iin²mo tsaa² tya'a. ⁴⁸Joon 'naa' lí¹naa' tsá² 'in jmaa¹ a júu³ røø²¹ tya' 'e cwáain'¹ lo. ⁴⁹Tyaa¹aa' cwáain¹, jna-a isí³na jee²¹² 'naa' jiin¹³ 'e gajin² ñø¹³oo. Pe jan²duu¹ Jerusalén lo ca ga'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ijó¹ fu ñø¹fú².

Nga²mo Jesús fu ñø¹fú²

⁵⁰Joon gangajée¹ i Jesús 'ido fu lí ngíi¹ tì² fuu²¹. Ca Betania ngaliin². Joon gasaa¹ Jesús cwoø²¹o. Joon

gauncwaa¹³i. ⁵¹Joon mo ngayuui¹³ gauncwaa¹³i joon
gatyii¹mo 'ña'a. Joon ganga²mo fu ña'fú². ⁵²Joon 'ido
mo ngayuui¹³ gaun'goo²¹ joon gangaliin¹mo fu

Jerusalén jløø¹³mo. ⁵³Gangataai² cwo¹ fee¹ do cwo¹
'maai¹³ Dios. Amén.

SAN JUAN

'In Júu³ tya' Dios galíi¹ tsá²

1 La mo jéei¹ mo ga'láa² 'wii²¹² 'e sá² 'e galisá² seen²¹ mo jaain²¹ 'in sii²¹ Júu³ tya' Dios. Joon 'in Júu³ do tyíin¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ la joon 'in Júu³ do líi¹ mo jon Dios Jmii²¹. 2 La mo 'wiin²¹² 'ii-o siin¹² in coon¹³ Dios Jmii²¹. 3 Joon to² tyu² Dios Jmii²¹ 'ii-o gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá². Joon jiin¹³ coon²¹ 'e sá² jo sá² wa jo gajmaa¹ a 'ii. 4 'Ii-o cwoo¹ o juncwii²¹ tya' tsá². Joon lawa jí² coo²¹ líi¹ tsu² coon¹³ 'e jí² do-o jnéi¹ tsá² xiia²¹ fu tsalíin². 5 Joon 'e jí² coo²¹ do cwoo¹ o jí² tya'a líi¹ 'ii¹ nuu²¹ joon 'e nuu²¹ do jo mo líi¹³ dúu¹ 'e jí² do.

6 Joon Dios gasii¹ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Wó³. 7 'In Wó³ do gajó² fu juncwii²¹ ifaa²¹ o cwáain¹ tya' 'e jí² do 'e coon¹³ la joon ilí² ní¹ tsá² 'e gacwa² 'e jí² tya' Dios, joon jo¹ o ili-in¹ in. 8 'In Wó³ do jo líi¹ 'e jí² do jiin¹³ 'e gasii¹ in Dios 'ii 'e faa²¹ a cwáain¹ tya' 'e jí² do. 9 Joon 'e jí² 'e jai² do ni-ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹ o 'e jí² tya'a fu juncwii²¹ joon jnéé² mo tsá² xiiala ngíi¹ tyani Dios.

10 Gateen¹ in 'in Júu³ tya' Dios do fu juncwii²¹ joon xufi-in¹³ 'ii-o gajmaa¹ a fu juncwii²¹ to² tyu² Dios 'in tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jo mo galicwii¹ in. 11 Gacwaa¹³ fu ni cwoo¹³ juncwii²¹ tya'a pe 'in tsagoo¹ o jo ga'ii²¹ 'ii.

12 Pe seen²¹ mo 'in ga'ii²¹ 'ii joon jo¹ o galíi². Joon tya' 'in tsá² 'in jmoo¹ o la joon cwói¹ Dios 'ii iliin¹ jóon¹ Dios. 13 Joon 'in tsá² 'in liin¹ jóon¹ Dios do jon'on galiseein²¹ la liseein²¹ yuu²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jon'gí galiseein²¹ to² tyu² tsá² jon'gí liseein²¹ la galiseein²¹ jóon¹ tsamí² coon¹³ tsañuu¹ tsu² líi¹ jóon¹ Dios 'ii.

14 Joon 'in Júu³ tya' Dios 'in seen²¹ coon¹³ on la mo 'wiin²¹² galíi¹ tsá² joon gacwoo²¹ o jee²¹² jna' coon²¹ sii¹³. Joon 'iin²¹² in tsá² 'áai¹ joon jmaai² júu³ ja² mo faa²¹ a. Galee²¹ 'e cwáain¹ 'e líi¹ to² fee¹ gí joon 'e to² 'e líi¹ do 'e tsi² jiin¹³ 'ii-o tsu² jiin¹³ 'ii-o jóon¹ Dios Jmii²¹.

15 Joon Wó³ gafaa²¹ o 'wii²¹² tya' 'e Júu³ do joon gajin² in sii²¹ tsá² fúui¹:

—Mo gafuu²¹² uu'naa': "Jaain²¹ 'in jó¹ cñin²¹ gí lagí jna, 'ii 'in feei¹ gí lagí jna tsu² naseen²¹ mo jéei¹ gí lagí jna. 'Ino-o 'i' —jin² Wó³.

16 Joon tsu² 'wii¹³ feei¹ tsi 'áa¹ mo ga'ii¹³ mo 'e tyú² tyi' la ca 'ii¹³. 17 Joon 'e ley do Moisés gacwo¹ o tsá² to² tyu² Dios pe 'e líi¹ tsá² 'e 'iin²¹² in Dios 'ii joon jilaa²¹ júu³ 'e jai² née³ 'e tsu² 'wii¹³ gacwéi¹ Jesucristo fu juncwii²¹. 18 Ji-in¹³ jaain²¹ tsá² jo mo gangaa¹ i Dios Jmii²¹ jiin¹³ ca fu, pe 'in jaan²¹ mo jóon¹ on niga'e² mo jna' Dios Jmii²¹. Joon tñi²¹ 'in jóon¹ on do 'e² mo jna' xiiala líi¹ i Dios tsu² tyíin¹ mo coon¹³ Dios Jmii²¹.

Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ faa²¹ a 'wii²¹² tya' Jesucristo

19 Jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsá² Israel née¹ i Jerusalén gasii¹ in 'in líi¹³ untsá² coon¹³ 'in líi¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ levitas 'e tsafeei¹³ Wó³. Joon mo gatyaliin² líi taan¹ in Wó³ do gaunngí¹:

—¿'Iin 'nɛ?

20 Joon coon¹³ coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gañii¹:

—Jon'on jna Cristo.

21 Joon gaunngí¹ gí 'in tsá² do:

—¿'Iin 'nɛ jon? ¿Tí 'nɛ-ɛ Elías, 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios calií líi¹?

Joon Wó³ do gañii¹:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngí¹ gí:

—'Áai¹ tí líi jó¹ jaain²¹ tsá² 'e ijacwoo²¹ júu³ tya' Dios; ¿tí 'nɛ-ɛ 'i?

Joon gañii¹ i Wó³:

—Jon'on jna 'i.

22 'In tsá² do gajin² in sii²¹ i Wó³:

—¿'Iin 'nɛ jon? tsu² 'ná¹-a lee²¹ e'e júu³ tya' 'in tsá² 'in gasii¹ in jna'a. ¿Ee sii¹³ 'i cwáain¹ tyi'i?

23 Wó³ dogí gañii¹:

—Jna jaain²¹ 'in ngí¹ to² 'oo¹ o fu coon²¹ líi jo 'in tsá² seen²¹, jna fuu²¹² uu tsá²: "Ná²-a ná³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Nã'nɛ¹ u' —gajin² Wó³ do. La nigajin² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios calií 'in sii²¹ Isaiás.

24 'In tsá² do 'in jalín² jafee¹³ i Wó³ do jalín² to² tyu² tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos. 25 Joon 'in tsá² jalín¹ do gaunngí¹ i jin² in gasii²¹ i Wó³:

—¿'Ee líi' saa¹ u'u tsá² jmii²¹ wa'a jon'on Cristo 'nɛ, jon'on Elías 'nɛ, jon'on 'in cwoo¹ o júu³ tya' Dios 'nɛ?

26 Joon Wó³ do gañii¹:

—Jna-a sáa¹³ na tsá² jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ jmii²¹; pe seen²¹ mo jaain²¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cwii¹ 'naa'. 27 Joon feei¹ gí 'ii lagí jna xufiin¹³ cñin²¹ gixɛ lagí jna. Jo tñi² na sii¹³ loo²¹ tsi mñi¹.

28 Jilaa²¹ 'elo 'e galí² coon²¹ líi sii²¹ Betábara líi 'ngoo¹³ jmii²¹ Jordán líi 'yeei²¹ ní¹. Tsu² do-o taan¹ in Wó³ saa¹ i tsá² jmii²¹.

Wó³ sii²¹ tsá² 'iin Jesús

29 Mo gajná² jmii²¹² joon Wó³ gangaa¹ i Jesús jatyéen¹ in co' líi siin¹³ Wó³. Joon Wó³ do gasii²¹ i 'in tsá² téen² in do:

—Tyaan² aan¹ cwáain¹. Ino-o 'in 'iin² tsaa² tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹ in Dios. Líi¹ i lawa joo'saa²¹ 'in jngaai¹³ tsá² Israel coon¹³ la joon 'iin² in tsaa² tya'

tsá². ³⁰ Nigafo¹³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu 'naa': "C̄iin²¹ḡi lagi jna ijó¹ jaain²¹ḡi 'in feei¹ḡi lagi jna tsu 'ii 'in seein²¹ jée¹ḡi lagi jna." ³¹ Ce jiin¹³ jna jo ñí³ii 'iin 'i, pe gagoo²¹²oo sáa¹³na tsá² jm̄²¹ cwáain¹ 'e licwii¹in tsá² seein²¹ Israel 'i.

³² Joon jin²in Wó³ s̄i²¹ tsá²:

—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹'u' l̄i¹i maa²¹² jgáa¹i fu ñu¹fú² joon gajaan¹an coon¹³ Jesús do. ³³ Jo mo licwii¹na pe 'in nigasi¹in jna 'e sáa¹³na tsá² jm̄²¹ s̄i²¹ jna: "Imáa¹mo'o 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹'u' xáa¹i joon iján² tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹i tsá² jm̄²¹ coon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios." ³⁴ Joon gamáa¹moo joon jmóo³oo júu³ jai² 'e 'ido-o l̄i¹i Jón¹ Dios Jmii²¹.

In tsá² tya'a Jesús gatø²ø nifu

³⁵ Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin¹²in Wó³ coon¹³ gáí¹ḡi 'in nḡ² coon¹³on. ³⁶ Joon mo gani²i Wó³ nḡ²i Jesús, joon gajin²in:

—Jóø²duu', 'ino-o 'in gasii¹in Dios ity²i tsaá² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa¹²¹ xuui²¹² 'in jngai¹³ tsá² 'in tyí²i tsaá² tya'a.

³⁷ Joon 'in gáí¹ 'in nḡ² coon¹³ Wó³ do mo ganúu²un 'e faa¹²¹a 'ido la do joon gangaliin² coon¹³ Jesús. ³⁸ Joon gajin¹² Jesús ní¹i jóø²ø ni 'ido 'e ngaliin²mo 'ido coon¹³on. Joon gajin²in s̄i²¹i 'ido:

—'Iin 'naa¹²¹naa'?

Joon gañii¹ 'ido:

—Tífo² tyii¹, çxiia tyi¹ 'nø?

³⁹ Jesús gajin²in:

—Ñiliin¹naa', cwojóø²duu'.

Joon gangaliin¹mo 'ido joon gani²o xiia' tya' Jesús. Joon ca'lóo² 'e jm̄²¹ joon 'e ningó¹ 'iin² tyún² ca'lóo² joon ganiuu²mo.

⁴⁰ Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gáí¹ do 'in ganúu²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo coon¹³ Jesús. Joon ruu²¹i D̄í³ do tsá² ngaa¹³i coon¹³ sii²¹ Simón Pedro. ⁴¹ Joon D̄í³ do tsifu nga'nee¹³i Simóoi¹³ joon gasi²¹i:

—Nitsee¹²¹moo'o Mesías (Mesías 'øøi²¹-tsi tsá² Cristo coon¹³ jm̄²¹ tya'a D̄í³ do. Joon coon¹³ jm̄²¹ 'øøi²¹-tsi tsá² Cristo 'in gatyii¹³in Dios Jmii²¹.)

⁴² Mo ngayuui¹³ joon tø²ø D̄í³ Simóoi¹³ fu li tyíin¹ Jesús. Joon mo gani² Jesús 'ii joon gajin²in s̄i²¹i T̄ú³:

—Simón sii²¹ 'nø, jón¹ Jonás 'nø, pe çiin²¹ḡi 'ilisi²¹ 'nø Cefas ('e 'øøi²¹-tsi tsá² Pedro.)

Jesús tø²ø Felipe coon¹³ Natanael

⁴³ Mo gajná² joon gali¹in²¹²in Jesús tsáa¹a coon²¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee¹²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin²in:

—Moo²¹o' coon¹³ jna.

⁴⁴ Joon 'in Li²¹² do tsagoo¹o D̄í³ coon¹³ T̄ú³ jaliin¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida. ⁴⁵ Joon Li²¹² do ngóo¹o nga'nee¹³i Natanael joon mo gatsee¹²¹i joon s̄i²¹i:

—Ninee²¹²moo'o 'in tsañu¹ do 'in faa¹²¹a Moisés ni jí² tya' 'e ley do, joon 'in faa¹²¹a 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³

tya' Dios la mo jéei¹. Jesús 'ii, 'in jón¹ José 'in seein²¹ fuu²¹ li sii²¹ Nazaret.

⁴⁶ Joon gajin²in Natanael:

—'Ee gon 'e tyú² 'e cwo'ñi¹ Nazaret?

Joon gañii¹ Li²¹² do:

—Ñijóø²du'.

⁴⁷ Joon mo gani²i Jesús jatyéen¹in Natanael, joon gajin²in:

—Logi nijó¹ jaain²¹ tsá² 'in la ja²mo seein²¹ Israel, jo tajuui²¹ l̄i¹.

⁴⁸ Joon gaunnḡi¹ Natanael:

—çXiiala l̄i² 'e cwii¹u jna?

Joon Jesús-gi gañii¹i:

—Nimáa¹moo 'nø 'wii²¹² 'mó² cworí³ tyíin¹u'u la nø'gi itø²¹ Li²¹² 'nø.

⁴⁹ Joon gajin² Natanael s̄i²¹i Jesús:

—Tífo² tyii¹, 'nø Jón¹ Dios Jmii²¹; 'nø Røøi¹³ tya' tsá² Israel.

⁵⁰ Joon gañii¹i Jesús:

—çTí jo¹o l̄i²u jna tsu 'wii¹³ gafuu²¹²uu 'nø 'e gamáa¹na 'nø 'wii²¹² 'mó² cwarí³? Nogí imóo³ḡi¹ 'e fee¹ḡi lagi la l̄i² 'e gañii²i do.

⁵¹ La joon jón² gajin² Jesús:

—'E ja²mo 'e fo¹³oo lo, 'naa'bo' imoo²oo' ná¹ fu ñu¹fú² joon imáa¹naa' ángeles tya' Dios Jmii²¹ soo²¹o joongi jgaa²¹i li siin¹³in jna 'in Ruu²¹na Tsá².

Ngó¹o Jesús coon²¹ li gacui² cwoø²¹ tsá² fu li sii²¹ Caná

2 'Ní¹ jm̄²¹² ningóo¹ joon gangó¹ sáa³ Jesús coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Caná 'e ná¹ li sii²¹ Galilea. Ngajóø²ø coon²¹ li cui² cwoø²¹ tsá². ² Ngó¹o jon Jesús coon¹³ tsá² tya'a li gatø²ø tsá² 'ii 'e li cui² cwoø²¹ tsá². ³ Joon la 'ii²¹² joon gatsá²-a 'e vino 'uun²¹un tsá². Joon gajin²in sáa³ Jesús s̄i²¹i 'ii:

—Jo sá²ḡi vino 'uun²¹un tsá².

⁴ Pe joon gajin²in Jesús:

—Saa²¹², ç'ee li 'e fu¹²¹u jna la joon? Jo mo t̄í² 'ii²¹ tyiia.

⁵ Pe sáa³ Jesús gasi²¹i 'in tsá² jmoo¹o tyiia³ taa²i do:

—Jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e jin²in.

⁶ Joon do-o táan² jnúu² tu² 'e l̄i¹ cuun²¹² 'e nijmaai¹²¹ 'in tsá² do to² jii¹³ la li 'e nit̄i²¹ run²un. La coon²¹ tu² do 'e ni¹ó² ochenta joongi 'e 'ó² cíein¹³ litro jm̄²¹. ⁷ Jesús gajin²in s̄i²¹i 'in tsá² jmoo¹o tyiia³ do:

—Tyí¹³aa' jm̄²¹ la røøi¹ tu² no.

Joon gaunrøø¹mo la tsijmuui²¹. ⁸ Mo ngayuui¹³ joon gajin²in Jesús s̄i²¹i 'ido:

—'Naa' natyiin²xu¹ capii³ joon cwocwóo¹³oo' 'in náa¹ ni² li t̄i¹ jm̄²¹².

La joon gajmaa¹a. ⁹ Joon 'in tsá² náa¹ ni² li t̄i¹ jm̄²¹² do ga'un¹xu¹ capii³ 'e jm̄²¹ do 'e galí¹ vino, pe jo nii¹i xiia fu sá² 'edo. Jiin¹³ la yaamo 'in jmoo¹o tyiia³ do ñii¹i. Tsu 'ii-o gatyiin¹in 'e jm̄²¹ do tsi tu². La joon 'in náa¹ ni² do gatø²o 'in tsá² gacui² cwoø²¹o. ¹⁰ Joon gajin²in:

—Jiin¹³ joon t̄i² 'e si² tya' tsá² 'e cwo¹o tsá² vino tyú²ḡi tya' jileei¹²¹ 'in tsá² taa² do nifu joon mo ngayuui¹³ ga'un¹un 'láai² joon cwo¹o tsá² vino 'wéi¹ḡi. Pe 'nø-ga'ma²a 'e vino tyú²ḡi ca li gatséi¹.

¹¹ 'Elo gajmaa¹ a Jesús fu li sii²¹ Caná li tyu² to² Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa¹ a nifu 'e ga'ee¹ e xiiala líí¹. Joon 'in tsá² ngí¹ coon¹³ on jo¹ o líí².

¹² Mo ngíí¹ 'e galí² la do gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Ngaliín² coon¹³ sáa³ a joongi coon¹³ ruu²¹ i joongi coon¹³ 'in tsá² 'in ngí² coon¹³ on. Joon do-o gajaan¹ an coon²¹ tún² jmí²¹².

Jesús gauntyú² 'e cwo¹ fee¹ si² Jerusalén

¹³ Tsu najatyéin¹ jmí²¹² pascua tya' tsá² Israel gangó¹ Jesús fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén. ¹⁴ Joon inu cwo¹ fee¹ si² do gatsee²¹ i tsá² 'in 'nii¹ i joo²¹ joongi 'in 'nii¹ i joo'saa²¹ joongi 'in 'nii¹ i maa²¹² joongi tsá² 'in née¹ i li unsii²¹ i cuu² tya' tsá². ¹⁵ Joon mo gani² i Jesús 'elo joon gajmaa¹ a coon²¹ sii² 'e tsí³ nii²¹² loo²¹ yu'. Joon ga'woo¹ mo jileei²¹ 'in taa² i co' cwo¹ do fu caluu coon¹³ jileei²¹ 'in joo'saa²¹ joongi coon¹³ joo²¹. Joongi tya' 'in unsii²¹ i cuu² do gadya² o cúu¹ u ni'wó³ joongi gajin¹ mo mesa tya'a. ¹⁶ Joongi jin² in sii²¹ i 'in tsá² 'nii²¹ i maa²¹².

—i'Wooi² naa' 'in no caluu! i'jo jmaa² aa' moo¹³ inu tya' Nii³ u!

¹⁷ Joon gati²-tsi tsá² ngí¹ coon¹³ on 'e júu³ tyú² taa¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Áa¹ mo 'iin²¹² na 'nu² u joon jo cwóo³ oo wa'a jmaa¹ a tsá² 'e gó² tya'a."

¹⁸ Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do gaunngii¹ 'ido: —'Ee li² lí² jmaa² a jøø²¹ øø 'e cwee¹ 'e tsáai¹-tsii¹ 'e tii² u jmaa² a 'elo?

¹⁹ Joon Jesús gajin² i sii²¹ i 'in tsá² do: —Xee² naa' 'e cwo¹ lo joon jee²¹² 'ni¹ jmí²¹² iun'yee¹ moo tún¹.

²⁰ Joongi gañii¹ 'in tsá² Israel do: —Tonló¹ tsi jnu² jii²¹ gala²¹² i 'in gajmaa¹³ a 'e cwo¹ lo; çti 'nuçgi lii¹ i jmaa¹³ a jee²¹² 'ni¹ jmii²¹²?

²¹ Pe li' jin² Jesús cwáain¹ tya' 'e cwo¹ tsu cuerpo tya'a 'ña'o 'e ee¹ do. ²² 'Wii¹³ cwáain¹ la joon mo gajin¹ in Jesús jee²¹² i jii²¹² joon gati¹-tsi 'in tsá² ngí² coon¹³ on 'e la lí² 'e nijin² do jo¹ o galíí² 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya' Dios coon¹³ 'e júu³ 'e la lí² 'e nijin² Jesús.

Jesús ñii¹ o jilaa²¹ 'e i¹-tsi tsá²

²³ La 'ii²¹² taan¹ in Jesús fu Jerusalén do la 'ii²¹² joon gatí² jmí²¹² pascua joon fúu¹ mo 'áai¹ jo¹ o galíí² i 'ii. Jo¹ o galíí² coon¹³ jilaa²¹ milagro nigajmaa¹ a Jesús. ²⁴ Pe cu¹ u-tsi Jesús coon¹³ 'ido tsu goon¹³ ñii¹ o 'e i¹-tsi 'ido. ²⁵ Jo 'in tyéen¹ in jmí²¹² wa' 'in jma² 'ii júu³ xiiala líí¹ i tsá² tsu 'ña'o niñii¹ i jilaa²¹ 'e i¹-tsi tsá².

Jafee¹³ i Nicodemo Jesús

3 'Yiia¹³ joon seen²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Nicodemo, líí¹ i tsá² fariseo. 'Ii 'in jee¹ jaain²¹ jee²¹² tsacøø¹³ 'in tyu² u to² jee²¹² 'in tsá² Israel. ² Joon 'in Nicodemo do ningóo¹ o ngafee¹³ i Jesús li' canuu²¹. Joon nigasii²¹ i:

—Tifo² tyii¹, nee² oo'o 'e Dios gasii¹ in 'nu i'e² e jna'a tsu ce jii¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ milagro la li 'e lii¹ 'nu wa jo uncoon¹³ on Dios 'nu.

³ Joon gajin² in Jesús sii²¹ i 'ii:

—'E júu³ ja² mo fuu²¹² uu 'nu, 'in jo liseein²¹ 'múui² jo lí² tsatáa¹ i li tyu² Dios to².

⁴ Joon gaunngii¹ i Nicodemo:

—Pe çxiiala ilí² 'e liseein²¹ 'múui² jaain²¹ tsá² feei¹? çTi lí² tsa¹ ii¹ i nu' tu² u sáa³ a wa'a liseein²¹ tún¹?

⁵ Joon Jesús-gi ganii¹ i:

—'E júu³ ja² mo fuu²¹² uu 'nu, 'in tsá² 'in jo mo galiseein²¹ coon¹³ jmí²¹ joongi coon¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo lí² tsatáa¹ i li tyu² Dios Jmii²¹ to². ⁶ Tsu tsá²-a líí¹ i 'in galiseein²¹ saa³ jmii²¹ tsá² pe jileei²¹ 'in 'ii²¹ i juncwii²¹ tya'a tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lawa'a coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios. ⁷ Jo tsa'goo²¹-o'o 'e fuu²¹² uu nu: "Jilee²¹ mo 'ná¹ liseein²¹ 'múui²." ⁸ Coon²¹ tyí² 'e 'íi¹ doñixiia' joon núu² un tsá² pe jo ñii¹ i tsá² xiia' najó² si xiia' tsáa¹ 'e ee. La joon jon líí¹ i 'in nigacwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios juncwii²¹ tya'a.

⁹ Joon gaunngii¹ i Nicodemo tún¹:

—çXiiala ilí² 'elo?

¹⁰ Joon Jesús-gi gañii¹ i:

—çTi 'nu u jaain²¹ tifo² jee²¹² tsá² Israel 'in tii²¹ i 'áai¹ joon jo 'øø²¹-o'o 'elo? ¹¹ 'E júu³ ja² mo fuu²¹² uu 'nu, jna'a faa¹³ a'a jii¹³ 'e née³ e'e. Joon júu³ ja² mo jmoo²¹ o'o jii¹³ 'e niganee²¹ e'e. Pe 'naa' jo jo¹ líí² naa' 'e sii¹³ i. ¹² Wana jo jo¹ líí² naa' 'e fuu²¹² uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e juncwii²¹ lo, 'áai jo i'øø²¹-oo' cwáain¹ tya' ñu'fú² fuu²¹² uu 'naa'.

¹³ 'Ce jii¹³ jaain²¹ jo mo ngó¹ o fu ñu'fú² jii¹³ 'ii 'in nigajgái¹ fu ñu'fú². Joon jii¹³ jna-a 'in Ruu²¹ na Tsá² 'in gacwo² ñu'fú² nigajmaa¹ a la joon. ¹⁴ Joon la gasaa¹ i Moisés 'in mii²¹ líí¹ i ñi³ tsa' 'mó² 'e jøø² i tsá² 'ii fu li jo 'in tsá² seen²¹ wa'a un'láai² Dios 'ii, la joon jon 'ná¹ saa¹ i tsá² 'in Ruu²¹ Tsá² tsa' 'mó². ¹⁵ Joon jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii jo tee²¹ i li 'ii²¹ pe taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø² mo.

'In²¹² in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹

¹⁶ 'Tsu 'áa¹ mo gali'in²¹² in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, tsu 'wii¹³ joon gacwóo¹ 'in jaan²¹ mo Joon¹ on ijúun² in 'wii²¹² tya' tsá². 'E tya' jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii jo itsáa¹ a fu li 'ii²¹ pe taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø² mo. ¹⁷ Jo gasii¹ in Dios Joon¹ on fu juncwii²¹ wa'a jmoo¹ o 'ii²¹ 'e júun² in tsá², gasii¹ mo wa'a jmaa¹ a tiin¹³ tsá² 'wii¹³ 'ii-o.

¹⁸ 'Jileei²¹ tsá² 'in jai² líí² 'in Joon¹ Dios do, jo ijmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a wa'a tsáa¹ a li 'ii²¹ pe tya' jileei²¹ 'in jo jai² líí² 'ii nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a itsáa¹ a li 'ii²¹ tsu jo mo galijai² líí² 'in jaan²¹ mo Joon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁹ Nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ itsaliin² li 'ii²¹ 'in jo jai² líí² Joon¹ on tsu 'in tsá² do jmoo¹ o 'e gó². Joon mo gajó² 'e jí² 'e jai² 'e cwo¹ tsá² ñii¹ i xiiala ngí¹ i tyani Dios jo ga'ii²¹ i 'in tsá² do 'e jí² do tsu tçgi-tsi ngí¹ i li nuu²¹ lagi li sá² jí². Joon tsu 'wii¹³ joon nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a. ²⁰ Jileei²¹ 'in jmoo¹ o 'e gó² 'aa¹ o 'e jí² do joon jo tsatyéen¹ en co' 'e jí² do tsu jo 'iin²¹² in 'e liñii¹ i tsá² 'e gó² jmoo¹. ²¹ Pe tsatyéen¹ mo co' 'e jí² do jileei²¹ 'in tç-tsi jilaa²¹ 'e jai² tsu 'iin²¹² in liñii¹ i tsá² 'e 'yaa¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o.

'E faa²¹a Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ cwáai¹ tya' Jesús

²² Mo ngayuui¹³ joon, ningaliin² mo Jesús coon¹³ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on fu li sii²¹ Judea. Joon do-o gajaan¹ an coon²¹ sii¹³ x^u saa¹ i tsá² jmi²¹. ²³ Taain¹ Wó³ fu li sii²¹ Enón co' Salim. Saa¹ i Wó³ jon tsá² jmi²¹ tsu 'áai¹ sá² jmi²¹ do. Joon do-o gajalin² mo tsá² wa'a saa¹ i Wó³ 'ii jmi²¹. ²⁴ Jilaa²¹ 'elo galí² la nu'gi gataain¹³ tsá² Wó³ 'nuñi³.

²⁵ Joon 'inlfi¹³ tsá² 'in ngii¹ coon¹³ Wó³ ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹ o júu³ ruu²¹ i coon¹³ 'inlfi¹³ tsá² Israel cwáain¹ tya' 'e run² un tsá² jii¹³ la tsi¹². ²⁶ Joon ngaliin², ngafee¹³ i Wó³ joon gajin² in sii²¹ i Wó³ do:

—Tifo² tyii¹, 'in taain¹ coon¹³ 'nu li' ngoo¹³ jmi²¹ Jordán li 'yee²¹ 'ñi¹ joon gasii¹³ i jna'a cwáain¹ tya'a; nano saa¹ i tsá² jmi²¹ joon jilee²¹ mo tsá² ngii¹ coon¹³ on.

²⁷ Joon jin² Wó³ sii²¹ i 'ido:

—Cwo² Dios jilaa²¹ 'e sá² tya' tsá². Joon jii¹³ x^u jo 'ee 'oo¹ o wana jo mo cwo² Dios. ²⁸ 'Naa' niganuu² 'júu³ tyiia mo gafuu²¹² uu 'naa' júu³ coon²¹ tsáa¹ 'e jon'on jna Cristo. Jna jaain²¹ tsá² gasii¹ in Dios ingf³ tyani¹ in 'e jmoo¹³ oo tsá² júu³ 'e t² li jó¹ Cristo. ²⁹ Joon jlø³ moo 'e tsaliin² tsá² tsanu² 'júu³ tya' 'ido. Jmoo³ oo la jmoo¹ o tsá² mo tsaliin² fu li cui² cwo²¹ tsá². Jlø³ mo 'in tsá² do 'wii²¹² tya' tsá² gacui² cwo²¹. Galii²¹ mo 'in tsam² do 'ii. La joon jon jna jlø³ moo mo 'ii²¹ i tsá² 'in Cristo do. ³⁰ 'Ná² -a 'e lifeei¹ gi 'ii joon jna ixaai¹ gii —jin² Wó³ do cwáain¹ tya' Jesús.

Faa²¹a tsá² jii¹³ 'e ñii¹

Faa²¹ gi Wó³ do jin² in:

³¹ —'In gajgá¹ fu juncwii²¹ feei¹ gi 'ii²¹ lagi jilee²¹ tsá². 'In tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ lo ñii¹ o jii¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo, la joon sfi¹. Pe 'in nicwa¹ ñi¹ ñu¹ fú² jgáa¹ i fu juncwii²¹ feei¹ gi 'ii lagi jilee²¹ tsá², ³² joon jmoo¹ o júu³ jai² jilaa²¹ 'e niganii²¹² in coon¹³ jilaa²¹ 'e niganú² un. Pe jii¹³ jaain²¹ jo 'in jo¹ i ñii² júu³ tya'a. ³³ Pe jilee²¹ 'in 'ii²¹ i júu³ tya'a jmo² o tsá² júu³ 'e júu³ jai² 'e júu³ tya' Dios do. ³⁴ Joon 'ii 'in gasii¹ in Dios faa²¹ a jmai² júu³ tya' Dios, tsu gacwóoi¹ Dios 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e gasá¹ i. ³⁵ Joon 'áa¹ mo 'iin²¹² in Dios jmi²¹ Joon'on joon gajan² an cwo²¹ o jilaa²¹ 'e sá². ³⁶ Jilee²¹ 'in jai² i ñii² 'in Joon¹ Dios do taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tø² mo. Pe 'e² e Dios wúu¹ 'áai¹ jilee²¹ 'in jo 'ii²¹ i Joon'on. Joon jo taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tø² mo.

Jesús jin² in sii²¹ i jaain²¹ tsam² cwáain¹ júu³ tya' Dios

4 Galiñii¹ 'in tsá² fariseos 'e fúu¹ mo tsá² gangaliin² coon¹³ Jesús lagi Wó³. La joon jon fúu¹ mo 'in saai¹ jmi²¹ lagi Wó³. ² Pe tsei² jo saai¹ Jesús tsá² jmi²¹ jii¹³ 'in ngi¹ coon¹³ 'in saai¹ tsá² jmi²¹. ³ Joon mo galiñii¹ Jesús 'elo joon gacwo¹ i fu li sii²¹ Judea joon itsee¹³ i fu li sii²¹ Galilea.

⁴ Joon fu li ngangñi¹ 'ná¹ ngñi¹ coon²¹ li sii²¹ Samaria. Joon náa¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Sicar. Joon co' joon roon¹ on coon²¹ sii¹³ 'wo² 'e gacwo¹ 'ii²¹² Jacob joon'on 'ii²¹² Sé²

calii. Joon nityi³ coon²¹ too²¹ li nisá² jmi²¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Jacob. Jesús tyaliin¹ coon¹³ tsá² tya'a 'in ngii¹ i coon¹³ 'e li tyi³ too²¹ do mo t² tyiañi¹ joon ni'woo²¹ -o 'áai¹. Joon tsá² tya'a do niliin² 'e fuu²¹ ni náa¹ tyan' do ningalá¹ 'e idø¹. Joon gacwó² Jesús caai² li tyi³ too²¹ do. La 'ii²¹² tyiin¹ in joon tyia¹ jaan²¹ tsam² seein²¹ Samaria tsacoon¹ jmi²¹ 'e tsi too²¹ do. Joon gajin² Jesús:

—Cwo¹³ x^u jna jmi¹³ i.

⁹ Joon 'in tsam² do nigajin² in sii²¹ i Jesús:

—¿Xiiala 'e mii¹³ 'nu jna jmi²¹, tsu tsá² seein²¹ Israel 'nu joon jnagi 'in seein²¹ fu Samaria?

(Joon gajin² o la joon tsu jo tyé² seein¹ coon¹³ 'in tsá² seein²¹ fuu²¹ do.) ¹⁰ Joon gañii¹ i Jesús:

—Waxu¹ li 'nu ñi²¹ i jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios joon 'iin 'in mi¹ jmi²¹ i ñi² u, 'nu-u nogi mii¹² i jna-a joon jnagi icwo² oo 'nu jmi²¹ 'e jii¹ in.

¹¹ Joon gañii¹ 'in tsam² do sii²¹ i Jesús:

—Tsañuu¹ jo ñi²¹ i xiiala søø¹³ jmi²¹ 'e tsi too²¹ no ji-in¹³ 'nii²¹² jo tyan² an tsu 'o² o 'e tsi too²¹ no. ¿Xiiala icwo² o jna² jmi²¹ 'e jii¹? ¹² 'Lii²¹² tsacøø¹³ tyi¹ 'in ningii¹ i Jacob 'in gasáa¹ 'e too²¹ sá² jmi²¹ no tyi jna'a. Tsu 'e jmi²¹ sá² noo jon ga'un¹ un 'ña'a coon¹³ joon'on joongi coon¹³ joo'núu³ tya'a. ¿Ti joon lfi² u 'e feei¹ gi 'nu lagi 'ii?

¹³ Joon gajin² in Jesús:

—Jilee²¹ 'in 'uun²¹ 'e jmi²¹ no 'in 'yá² 'unjmii²¹ mo 'i tún¹. ¹⁴ Pe jilee²¹ 'in 'uun²¹ 'e jmi²¹ cwóo³ jna jo jmi²¹² 'yá² gi 'unjmii¹. Tsu jmi²¹ 'e cwóo³ jna li lawa coon²¹ li nii¹³ jmi²¹ 'e li tsi alma tya'a. Joon 'e jmi²¹ 'e nii¹³ do icwo¹ o juncwii²¹ tya'a 'e seein²¹ coon²¹ tø² mo.

¹⁵ Joon gajin² in 'in tsam² do:

—Tsañuu¹, si cwo¹³ jna 'e jmi²¹ no tsu joon jo 'yá² gi 'unjmii²¹ na. Joon jo 'ná² gi yatyin³ aan jmi²¹ 'e li tyi³ too²¹ lo.

¹⁶ Joon gajin² in Jesús:

—Cwooi², cwotee² 'e ñuu¹ tyi¹. Joon ñiliin¹ naa' fu lo.

¹⁷ Joon ganii¹ 'in tsam² do:

—Jo seein²¹ ñuu¹ tyiia.

Joon gajin² in Jesús:

—Jo¹ o júu³ tyi¹ 'e foo²¹ o jo nuu¹ tyi¹ seein²¹. ¹⁸ Tsu nigacu² mo cwo¹ o ñá² naa¹³, joon 'in coon¹³ on la no jon¹ ñuu¹ tyi¹ 'i. 'E nija² mo 'e foo²¹ o.

¹⁹ Mo ganúu² un 'in tsam² 'e júu³ do joon gajin² in:

—Tsañuu¹, 'i-tsii 'e lfi¹ u'u jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ 'Lii²¹² tsacøø¹³ tyii¹ 'in galiseein²¹ Samaria gaun'goo²¹ o Dios 'e moo²¹ lo. Pe 'naa', tsá² seein²¹ Israel, foo²¹ 'naa' 'e jii¹³ fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén li lí² un'goo²¹ o tsá² Dios.

²¹ Joon gañii¹ Jesús:

—Jo¹ cwolii¹ un jna, yá³, 'e nijatyéen¹ mo tyan² an 'e un'goo² oo' Ña'ñu¹ 'u' jo tyiin² ñiliin² naa' 'e moo²¹ lo jogi tyiin² cwoliin² naa' fu Jerusalén. ²² 'Naa' tsá² seein²¹ Samaria, jo ñii²¹ 'naa' 'iin 'in un'goo² oo'. Pe jna'a ne² oo' 'iin 'in un'goo² o'o, tsu Dios gacwo¹ o jna'a tsá² saan²¹ a'an Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². ²³ Pe it² -i 'ii²¹ joon 'ii²¹ joongi t² la no wana 'e la jai² 'e un'goo²¹ o tsá² Ñu¹ 'u' iun'goo²¹ o 'ii jii¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai². Tsu la joon 'iin²¹² in Ñu¹ 'u' 'e un'goo²¹ o tsá² 'ii. ²⁴ Tsu Dios 'in Espíritu Tyú²

joon tsə 'wii¹³ joon 'in un'goo²¹ o 'ii 'ná¹ un'goo²¹ o coon¹³ 'ii²¹ tya¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai².

²⁵ Joon gajin² in 'in tsamí² do:

—Jna niñi² oo ijó¹ Mesías —'øøi²¹-tsi tsá² 'e Cristo do—; joon mi cwee¹ i joongi ijin² in sñi²¹ i jna' jilaa²¹.

²⁶ Jesús-gi gajin² in:

—Jna-a 'in fee² ee 'nə, jnagii jon fuu²¹² uu 'nə. Jna-a 'i.

²⁷ Tsifu joon gatyaliin¹ tsá² tya'a gani'goo²¹ o-tsi 'e Jesús do siin¹³ in fee²¹ i jaain²¹ tsamí². Pe jiin¹³ jaain²¹ jo tá²-tsi wa 'e ungi¹ 'ee 'iin²¹² in 'ido owa 'ee-gi júu³ tyaa¹ 'ido. ²⁸ Joon 'in tsamí² do, do-o gatəu¹ tsəu¹ joon gangaa¹³ mo fu 'e fuu²¹ 'ido-o. Joon ganijmaa¹³ a tsá² júu³:

²⁹ —Ñijøø²¹² i duu' jaain²¹ tsañəu¹ 'in nigasi²¹ i jna jilaa²¹ 'e nigajmaa³ aa. ¿Wa jon' 'ino-o 'in Cristo?

³⁰ Joon ga'woo²¹ i 'e fuu²¹ do joon ganilíin² li siin¹² in Jesús. ³¹ La 'ii²¹² joon 'in ngí¹ i coon¹³ Jesús do gamii¹ i tyani 'ido, gajin² in sñi²¹ i 'ido:

—Tifo² tyii¹ i, cøø²¹ xə¹.

³² Pe joon 'ii gajin² in:

—'Óo³ oo 'e døø¹³ øø li 'naa' jo ñi³ oo'.

³³ Joon 'in ngí¹ i coon¹³ 'ido gacaain¹³ 'wii²¹² unngii¹ i ruu²¹² i:

—¿Xəfoo' seen²¹ in 'in nijacon¹ on 'e dø² 'ino 'ee?

³⁴ Pe joon gajin² in Jesús sñi²¹ i 'ido:

—Mi jmáa³ aa jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in 'in gasii²¹ in jna joongi 'e tyee²¹ to² tya'a 'e joon lawa unñi² tyiia. ³⁵ 'Naa' foo²¹ oo': "'Ná² gi tyúuin² sñi²¹ 'e joongi ilee²¹ e' jilaa²¹ 'e garoo²¹"; pe jna fuu²¹² uu 'naa': tyán² duu' cwáain¹ li sijna² la gatón¹ náa² nillii²¹² coon¹ on tsá². ³⁶ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹ o to² joon coon¹ o jilaa²¹ 'e garoo¹ o do 'e joon 'e nicí² tya'a. Joon 'e garoo¹ o do 'e coon¹ on 'in tsá² do li la líi¹ 'in tsá² 'in 'ii²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo mo jai² líi² 'e júu³ tya' Dios. Joon coon²¹ la joon jløø³ mo coon²¹ caan²¹ mo 'in gajñi² i coon¹³ 'in gacón¹ on do. ³⁷ Tsə júu³ ja² mo 'e gasii²¹ i tsá²: "In gajni² i do jmai² tyiin² mo coon¹³ 'in gacón¹ on do."

³⁸ Jna-a gasii² na 'naa' 'e cwotyii² aan' 'e do li jo 'e gajñi² ii' do. In xee²¹ mo gajmaa¹ a to² do joon 'naa' gi coon²¹ tyatyii²¹ oo' 'e to² nijmaa¹ a 'ido —jin² Jesús do.

³⁹ Joon fúu¹ mo 'in tsá² seen²¹ in 'e fuu²¹ do li tyə² to² Samaria jo¹ o galíi² i Jesús 'wii¹³ 'e júu³ gatyá¹ 'in tsamí² do mo gajin² in: "'In tsañəu¹ no gajin² in jilaa²¹ 'e niga-jmáa³ aa." ⁴⁰ Joon mo gajaliin² 'in tsá² seen²¹ in Samaria do gamii¹ i tyani Jesús wa iján² an 'ido coon¹³ on. Joon Jesús gajaan¹ an tún² jmi²¹² coon¹³ 'ido. ⁴¹ Joon fúu¹ i lí¹ líi¹ gi 'in jo¹ galíi² i mo ganúu² un jilaa²¹ 'e jin² Jesús.

⁴² Joon jin² in 'in tsá² do sñi²¹ i 'in tsamí² do:

—Nogi jo¹ o nilíi² i jna'a jon' wa'a jiin¹³ júu³ 'e ni tya¹³ 'nə pe jna'a ninə³ oo'o júu³ tya'a joon nee² oo'o 'e ja² mo Cristo 'ii 'in jmoo¹ o tiin¹³ tsá² taan²¹² in juncwii²¹.

'Un'láai² Jesús jón¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹ o to²

⁴³ Mo gangí¹ i tún² jmi²¹² joon gacwo¹ i Jesús li sii²¹ Samaria joon gangó¹ o fu¹ yúu² i fu li sii²¹ Galilea. ⁴⁴ Jo gajaan¹ an fuu²¹ li sii²¹ Nazaret la li 'e nigajin² in 'ña'a Jesús, "Jaain²¹ 'in tsacwo¹ o júu³ tyé² jo 'ii²¹ i tsagoo¹ o

'ii.'" ⁴⁵ Joon mo gatyíi¹ a li sii²¹ Galilea joon 'in tsá² seen²¹ in joon ga'ii²¹ mo 'ido 'e tyú²-ə. Tsə 'in tsá² do ni nilíin² mo li ti jmi²¹² pascua fu Jerusalén. Joon do-o niganii²¹ i jilaa²¹ 'e nijmaa¹ a Jesús li ti jmi²¹² do.

⁴⁶ Joon gacii¹³ i Jesús, gangaa¹³ i tún¹ fuu²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea. Fuu²¹ joon li nijmaa¹ a jmi²¹ 'e galíi¹ vino. Joon tyiin¹ in fuu²¹ Capernaum jaain²¹ 'in ni'oo¹ o to² fee¹ tyani² røø¹³. Joon seen²¹ in jaain²¹ jón¹ on 'in nitsaa¹³. ⁴⁷ Joon mo ganúu² un 'in tsá² 'oo¹ o to² do 'e nityiá¹ Jesús fu Galilea, jaa¹³ i fu li sii²¹ i Judea, joon gangó¹ o 'in tsá² do gangamii¹ i tyani Jesús wa 'ii²¹ i 'ido itsáa¹ a fu tya¹ 'in tsañəu¹ do tsajmaa¹ a mí¹ tya' jón¹ on 'ido. Tsə ti li ijúun¹ mo 'ido. ⁴⁸ Joon Jesús do gajin² in gasii²¹ i 'ido:

—'Naa' jo jo¹ líi² naa' wa jo jéei¹³ gañii² ii' li² coon¹³ jilaa²¹ milagros.

⁴⁹ Pe 'in tsá² 'oo¹ o to² do gajin² in:

—Laa¹³ xə¹ góo³ oo, líi³ na ti jo jmaa² a feei¹ -'o'o 'wii²¹² tyiia wa'a tsá² a' cwojmaa¹³ a mí¹ tya' yəu²¹ tyiia la nə'gi ijúun² in.

⁵⁰ Joon gajin² in Jesús:

—Cwooi¹³ fu tyi¹ tsə yəu²¹ tyi¹ nityú¹ mo.

Joon 'in tsañəu¹ do jo¹ o líi² i júu³ tya' Jesús joon ganga² mo. ⁵¹ Joon ngó¹ o gatye² mo tya'a mo ga'woo²¹ tsa'leei¹³ tya'a gangaunjiin¹ 'ii. Joon gajin² in 'in tsa'leei¹³ tya'a do:

—Nityú¹ mo yəu²¹ tyi¹ do.

⁵² Joon gaunngii¹ 'e 'ii²¹ 'e ga'láa² i 'in jón¹ on do. Joon gajin² in 'in tsa'leei¹³ do:

—Ca mo tyiá² la ngó¹ o 'iin² coon²¹ gacwo² tyií².

⁵³ Joon galili¹³ jmi²¹ 'in xuui²¹² do 'e 'ii²¹ joon mo gajin² Jesús do: "Cwooi¹³ fu tyi¹ tsə yəu²¹ tyi¹ nityú¹ mo." Joon 'ña'a 'in tsá² 'oo¹ o to² do jo¹ o líi² i Jesús coon¹³ 'in tsá² seen²¹ in inəu¹ tya'a.

⁵⁴ 'Elo galí² ti tún² milagro 'e gajmaa¹ a Jesús mo tyee¹³ i Galilea jaa¹³ i Judea.

Gaun'láa² i Jesús jaain²¹ tsá² 'ii¹³ tá² cwoo²¹ o tñi² i co' li si² pila Betesda

5 Mo ngayuui¹³ 'elo joon gatí² jmi²¹² tya' tsá² seen²¹ Israel joon Jesús gangó¹ o tún¹ fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén. ² Ce cu¹² jiin²¹ 'e fuu²¹ do li goon²¹ 'yá² lí² cuun²¹² ñii¹ 'áai¹. Joon tyi³ coon²¹ 'ooca'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Joo'saa²¹. Joon co' joon náa¹ coon²¹ pila fee¹ 'e 'o² jmi²¹ 'e sii²¹ Betesda coon¹³ jmi¹ 'e sii²¹ hebreo. Joon cu' li' do joon sá² 'ñá² 'ooca'nú¹ coo¹³. ³ Joon do-o tee¹³ tsatsaa¹³ fúu¹ 'e ni 'wó². Tsá² 'in tyan¹ jilaa²¹ nii² jmoowú¹. Seen²¹ 'in tíu¹ i, joongi seen²¹ 'in jluui¹³, joongi seen²¹ 'in 'ñi¹ tá² cwoo²¹ o tñi² i. Joon 'in tsatsaa¹³ do 'in jáan¹³ an ijøø²¹ 'e jmi²¹ do. ⁴ Joongi la coon²¹ naa¹³ jgaa¹ i jaain²¹ ángel li náa¹ pila do joon jø¹ jmi²¹ do. Joon 'in nifu 'in ga¹² tsi jmi²¹ do joon ga'láa² mo coon¹³ 'e jmoowú¹ tyaan¹ an do. ⁵ Joon do-o niraan¹ in jaain²¹ tsá² 'in ni'oo¹ o dyadya¹ tsi jná² jiin²¹ 'e nitsaa¹³ a. ⁶ Joon mo ganí² in Jesús 'indo 'e raan¹ in joon galili¹³ Jesús 'e líi¹ i nitsaa¹³ a 'ido joon nigajin² in Jesús:

—¿Tí 'iin²¹² un 'láa² o?

⁷ Joon gañii¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañu¹, jo 'in seein²¹ taan²ⁱ jna tsi pila no mo jøø²¹ jmi²¹. La coon²¹ naa¹³ mo 'iin²¹² na 'úu³uu 'in xee²¹ mo tsa¹² jéi¹gi lagi jna.

⁸Joon gajin² Jesús sñ²¹ⁱ 'in tsatsaa¹³ do:

—Raan²un no, joon saa¹³ tyi¹ raan¹un, joon ngi² no.

⁹Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsañu¹ do. Joon gasaa¹³ tyi¹ tya'a joon ga'láa² wii²¹² gangi¹ⁱ. Pe 'e jmi²¹² joon jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², ¹⁰joon gajin² 'in tsá² seein²¹ Israel 'in taan²¹²in do sñ²¹ⁱ 'in tsá² ga'láa²ⁱ do:

—Jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² no. Jo cwo²¹i ngi²ⁱ, tyan²an tyi¹ tyi¹.

¹¹Joon gañii¹ 'in tsañu¹ do:

—'In gaun'láa²ⁱ jna joon gajin²in sñ²¹ⁱ jna: "Saa¹³ tyi¹ raan¹un tsíin²un joon ngi² no."

¹²Joon gaunngi¹ⁱ 'ido jin²in:

—'Iin gasii²¹ⁱ 'nñ la joon 'e saa¹³a tyi² tyi¹ joongi ngi² no?

¹³Pe 'in tsañu¹ do jo ñii¹ 'iin 'in gaun'láa²ⁱ 'ii do tse¹ 'áa¹mo fúui¹ tsá² 'in taa²ⁱ do, joon Jesús ni'ngaa¹³mo.

¹⁴Mo ngñi² joon gajii²in Jesús 'in tsañu¹ do co' cwo¹ fee¹ do. Joon gajin² Jesús sñ²¹ⁱ 'ido:

—Ni'láa²mo'o no, jo 'laa²¹²gi¹ⁱ si no-o gaci² jo¹gi 'e mo lñi¹u'u do.

¹⁵Joon ganga²mo 'in tsañu¹ do ganijmaa^{13a} 'in tsá² seein²¹ Israel júu³ 'e Jesús do-o 'in nigaun'láa²ⁱ 'ii.

¹⁶Joon tse¹ wii¹³ gaun'láa²ⁱ Jesús 'in tsá² do jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e joon 'áai¹ gauntyii²in 'in tsá² seein²¹ Israel do Jesús, 'iin²¹²in jnga²mo 'ido. ¹⁷Pe Jesús-gi gasii²¹ⁱ 'ido:

—Ñu¹³u gajmaa¹ a to² ca jmi²¹² no la joon jna jon jmóo³oo to².

¹⁸'Wii¹³ joon 'in tsá² seein²¹ Israel do 'áai¹gi gali'iin²¹²in jngaa¹³ⁱ 'ido. 'Iin²¹²in jngaa¹³ⁱ 'ido tse¹ jo gauntyii²in 'e ley tya' jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², joon mo gajin²in 'e Dios jmi²¹ joon gajmee¹ 'i'ña'a coon²¹ røø²¹mo coon¹³ Dios Jmii²¹.

To² 'e 'oo¹o Jón¹ Dios

¹⁹Joon gajin² Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo lí² jmaa¹ 'in Jón¹ Dios jiiin¹³ coon²¹ wa'a 'ña'a. Jmoo¹-o jiiin¹³ 'e nii²¹ⁱ jmoo¹o Jmii²¹ do. Jilaa²¹ 'e jmoo¹o Jmii²¹ do jmoo¹-o jon 'in Jón¹on do. ²⁰Joon Dios Jmii²¹ 'iin²¹²mo 'áai¹ Jón¹on joongi 'e²o jilaa²¹ 'e jmoo¹o, joon nogi 'iee²¹gi 'e fee¹gi 'áai¹ 'e itsa'goo²¹-oo'. ²¹La jmoo¹o Dios Jmii²¹ 'e jiiin¹ 'lñ²¹² joon cwo¹o juncwii²¹ tya'a, la joon jon 'in Jón¹on cwo¹o juncwii²¹ tya' jiiin¹³ 'in 'iin²¹²in cwo¹o. ²²Joon 'in Jmii²¹ do jo jmoo¹o 'ii²¹ tya' jiiin¹³ jaain²¹ pe jiiin¹³ Jón¹on do nicwo¹o 'ii²¹ 'e lí² jmaa¹ 'ii²¹ tya' jileei²¹. ²³'E coon¹³ la joon ilitsáai¹-tsi tsá² la tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmii²¹. Wana jo tsáai¹-tsi tsá² Jón¹on Dios Jmii²¹ joon la joon jon jo tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmii²¹ tse¹ Dios Jmii²¹ gasii¹in Jón¹on do.

²⁴'Tse júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa': Jileei²¹ 'in cón² cwáain¹ 'e fo³oo lo joongi ja²mo lñi²ⁱ 'in gasii¹in jna taa²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jo jmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a 'e tsáa¹ li 'lñ³ tse¹ jo júuin²gi, jiiin¹o coon²¹ tøø²mo. ²⁵Tse júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa', nogi ijó¹-o

'ii²¹ joon jmi²¹² no-o do, inú¹un 'lñ²¹² júu³ tya' Jón¹on Dios joon jileei²¹ 'in ganúu²un seen²¹mo coon²¹ tøø²mo. ²⁶Tse Dios Jmii²¹ cwo¹o 'ña'a juncwii²¹ tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmii²¹ gacwo¹o Jón¹on 'ii²¹ 'e lisá² juncwii²¹ tya'a 'ña'a. ²⁷Joon Dios Jmii²¹ gacwo¹o Jón¹on to² jímáa¹ 'ido 'ii²¹ tya' tsá² tse Ruu²¹mo Tsá² 'ii. ²⁸Jo cwoty'a'goo²¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'elo —jin²in Jesús— tse icwá² 'ii²¹ mi nú¹un jileei²¹ 'lñ²¹² júu³ tya'a ²⁹joon 'i'woo²¹ tsi 'aan¹ tya'a. Jileei²¹ 'in nigajmaa¹ 'e tyú² ijiin¹o joon iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo; pe jileei²¹ 'in gajmaa¹ 'e gó² ijiin¹o 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a joon tsaliin² fu li 'lñ³.

To² 'oo¹o Jesús

³⁰Jna, jo li¹ii jímáa³aa cwáain¹ tyiia 'ñii'a jiiin¹³xu —jin²in Jesús—. Jmáa³aa 'ii²¹ jiiin¹³ la to² nñu¹³oo, joon røø²¹ 'ii²¹ jímáa³aa. La joon jo jímáa³aa jiiin¹³ la 'iin²¹²na 'ñii'a 'ná¹-a jímáa³aa jiiin¹³ la 'iin²¹²in ñu¹³u, 'in gasii²¹in jna. ³¹Jo lí² fo³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii'a tse jo tyiin².

³²Seen²¹mo jaain²¹gi tsá² xeei²¹ 'in faa^{21a} 'wii²¹² tyiia joon ñí³oo 'e jin² 'ido 'e tyiin¹³mo joon. ³³Joon 'naa' gasii²¹naa' 'in ganiunngi¹ⁱ Wó³ do cwáain¹ tyiia joon 'e júu³ gafaa^{21a} 'ido 'e ja²mo joon. ³⁴Jo 'ná¹ 'ii¹³na júu³ 'e faa^{21a} jaain²¹ tsá² cwáain¹ tyiia. Jiiin¹³ fo³oo la joon 'e ilí² tiin¹³naa' 'wii¹³ 'e júu³ tya'a Wó³ cwáain¹ tyiia. ³⁵Wó³ do lñi¹ lawa coon²¹ jé² 'e coo²¹ joongi jná² joo²¹. Joon 'naa'gñi galijløø¹³moo' coon²¹ sii¹³xu coon¹³ 'e jé² do.

³⁶Pe jilaa²¹ 'e jmóo³oo 'e tyú²gi 'e joon lagi 'e júu³ tya'a Wó³. Joon jilaa²¹ 'e jmóo³oo 'e joon gajin²in ñu¹³u 'e jímáa³aa. Jilaa²¹ 'elo 'e ja²mo 'e gasii¹in ñu¹³u jna. ³⁷La joon jon 'in ñu¹³u 'in gasii¹in jna faa^{21o} 'wii²¹² tyiia xñfi¹³ jo mo ganu²u² júu³ tya'a, jon'gi mo gañii² 'naa'. ³⁸Joon 'e júu³ tya'a jo mo ga¹² tsi alma tyii' tse jo jo¹ lñi²naa' ñu¹³u do 'in gasii¹in jna. ³⁹'E la joon 'naa' untsáa¹³oo' 'e Jí² tya' Dios coon²¹ ce tún² 'áai¹ tse 'i¹-oo' jee²¹² joon ityii²aa' juncwii²¹ tyii' itaa²¹ coon²¹ tøø²mo pe la jee²¹² joon gat² unni²ii' li faa^{21a} cwáain¹ tyiia. ⁴⁰Joon 'naa' jo 'iin²¹²naa' 'wa' iliin²naa' jna 'ii¹³naa' 'e juncwii²¹ do.

⁴¹Jna røø²¹ náa¹ tyiia wana tsáai¹-tsi tsá² jna owa jo tsáai¹-tsi tsá² jna 'ee. ⁴²Pe jna, cwii¹moo 'naa', joon ñí³oo 'e jo 'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹. ⁴³Jna nigoo²¹²oo cwáain¹ tya' ñu¹³u pe 'naa' jo ga¹ⁱ'naa' jna. Pe wa'a cwéé¹ jaain²¹ 'in xeei²¹ 'in jó¹o cwáain¹ tya'a 'ña'a joon 'ii¹³moo' 'i. ⁴⁴¿Xiiala jo¹ iliin¹ 'naa' jiiin¹³ la 'e tsáai¹-oo' yaanaa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'? Joon jo cón² 'naa' cwáain¹ wa'a jløø¹³mo Dios cwáain¹ tyi'naa'. ⁴⁵Jo jímáa³aa tsaa² tyii' tyani ñu¹³u. Moisés, 'in jo cu¹²-oo' coon¹³, 'ii 'in cwo¹ 'naa' tsaa². ⁴⁶Wana jai² lñi²naa' 'e gajin² Moisés, la joon jon jo¹o ilíin²naa²¹ jna tse jí² gajmaa¹ Moisés do faa²¹ a cwáain¹ tyiajna. ⁴⁷Pe wa jo jo¹ lñi²naa' 'e jí² gajmaa¹ Moisés, ¿xiiaga la jo¹ iliin²naa' júu³ 'e fuu²¹²uu 'naa'?

Cwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø¹ø

6 Mo gangñi¹ 'elo gangóo¹o Jesús fu li 'ngoo¹³ tyiia¹ sii²¹ Galilea, sii²¹ jon Tiberias. ²Joon 'áai¹ fúui¹ tsá²

ngaliin²in ciiin²¹gi tsu goon¹³ niní² jilaa²¹ milagro
joongi niun¹laa²¹ tsá² 'in tsaa¹³. ³ Joon nigasoo²o Jesús
coon²¹ moo²¹ joon do-o gacwo² coon¹³ tsá² 'in ngí¹
coon¹³on. ⁴ Joon ti li tí² jmi²¹² pascua tya' tsá² Israel.
⁵ Joon mo gajó² Jesús joon gani² tsá² fúui¹ 'in jalíin²
caluu joon gasii²¹ Lii²¹²:

—¿Xiia 'e tsalaa²¹²a' 'e dø¹ 'in tsá² fúui¹ no?

⁶ Jesús gasii²¹ Lii²¹² do la joon tsu 'iin²¹²in litsáa¹-tsi
'ee ijin¹² Lii²¹², tsu 'ña'a Jesús niñii¹o xiiala ijmáa¹a.
⁷ Joon gajin¹² Lii²¹²:

—Jo leen²¹in cuu² jiiin¹³ 'e 'lee¹³i tsá² tya' j² jñéi¹ sii²¹
wa 'e li 'laa²¹²a' 'iñi¹ dø¹ 'in tsá² no fiin¹³ jmai²xu-² 'e
tii²xu la jaain²¹ tsá².

⁸ Joon jaain³¹ 'in ngí¹ coon¹³on do, 'in sii²¹i Dii³, ruu²¹i
Simón Pedro, gajin¹²in:

⁹ —Lo-o siin¹³ jaain²¹ xuui²¹² 'in san¹² 'ñá² 'iñi¹ joon
gái¹gi joo²¹ taa¹² jmi²¹. Pe jo li tsanuu²un 'elo tya' 'in
tsá² fúui¹ lo.

¹⁰ Joon gajin¹² Jesús sii²¹i 'in tsá² ngii¹i coon¹³:

—Síi¹³i 'in tsá² no cwocwaa²¹a.

Joon 'áai¹ sá² ñii²¹ do joon gacwo²o 'in 'ñá² mil tsá².

¹¹ Joon ga'ii²¹i Jesús 'e 'iñi¹ do. Gacwo¹o 'maai¹³ Dios
joon mo ngayuu¹² joon gacwo¹o 'in coon¹³on do.
Joon 'in tsá² do gajmaa¹a jmai²xu cwo¹o 'in tsá² fúui¹
'in née¹ do. Joon la joon jon gajmaa¹a jmai²xu 'in joo²¹
taa²¹i jmi²¹ do. Cwo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in do. ¹² Joon mo
garó¹i tu¹² 'ido joon gajin¹²in Jesús sii²¹i 'in ngii¹i
coon¹³on:

—Ngii¹³i jee²¹² tsá² no, tyiin²aan' jilaa¹² 'e gasá¹i
joon jo tsa'íi¹ jiiin¹³xu.

¹³ Joon gacoon²¹o, joon 'e 'no¹² 'e gasá¹i tya' 'e 'ñá²
'iñi¹ do garó¹mo dyatún² mii²tó³. ¹⁴ Joon mo gani² 'in
tsá² do 'e milagro do 'e gajmaa¹a Jesús, joon gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ no 'e la ja¹²mo 'in 'ná¹ ijó¹o ni cwo¹³
juncwii²¹ cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios.

¹⁵ Pe joon galili¹³i Jesús 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e tøø¹
'ido tyitsaa²¹mo wa iiliin¹ 'ido róøi¹³ tya'o, joon
gajeen²¹mo Jesús 'ña'o tún¹ jee²¹² moo¹².

Ngii¹i Jesús ni jmi²¹

¹⁶ Joon mo canuu²¹ 'in tsá² 'in ngí¹ coon¹³ Jesús
gajgá¹mo fu li náa¹ tyiia¹ do. ¹⁷ Joon gangatáa¹i tsi
coon²¹ barco joon gata¹²mo fu¹ itáan¹in li 'ngoo¹³ tyiia¹
do li sii²¹ Capernaum. Joon 'aa²¹ mo niniuu²¹mogí joon
jo mo tyee¹³mogí Jesús. ¹⁸ Joon garóon²on coon²¹ tyí²
tá² 'áai¹ joon gajnaa¹a jmi²¹ tsaa¹ barco. ¹⁹ Joon mo
ningó¹o jiiin¹³ 'ñá² si jnu² kilómetro ni jmi²¹ joon
gani²mo Jesús 'e nijó¹-o jatyéen¹in tyan' li ngó¹on bar-
co. Joon gafoo¹³mo. ²⁰ Pe Jesús gajin¹²in sii²¹i 'ido:

—Jna-a lo. Jo jmoo¹oo' 'goo²¹oo'.

²¹ Joon jløø¹³mo 'in tsá² do ga'ii²¹mo Jesús tsi barco
do. Joon la 'ii²¹² do-o tyaliin²mo 'wó² tyuun²¹ li 'ná² li nit-
saliin² do.

'Naa²i tsá² Jesús

²² Mo gajná² joon 'in tsá² gajan¹an li' la 'ngoo¹³ tyiia¹
do galili¹² 'e 'in tsá² ngí¹i coon¹³on do-o gacón² 'e bar-

co do tsu jiiin¹³ do-o 'e barco 'e sá². Joon gañii¹ 'e jo
gangó¹on Jesús coon¹³ 'ido. ²³ La 'ii²¹² joon gatyali² bar-
cos xiia¹² taa²¹ tsá² 'in jalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiberias
tyan'an li gacwo¹ Jesús 'maai¹³ Dios cwáain¹ tya' 'iñi¹
gagøø¹²¹ 'in tsá² do. ²⁴ Joon mo galili¹³ 'in tsá² do 'e jo
taan¹in Jesús jon'gi tsá² tya'a taan²¹²in joon gan-
gataa²mo tsi barco do joon gangaliin²mo jon fuu²¹ li
sii²¹ Capernaum ganga'nee¹³i Jesús.

Lawa 'í² 'e gø¹³ tsá² cwo¹o waa²¹ pí² tya' tsá² la joon jon Jesús cwo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo

²⁵ Joon mo gatyaliin² li 'ngoo¹³ tyiia¹ do joon gat-
see²¹i Jesús joon gaunngii¹i:

—Tífo¹² tyii¹i, ¿liigi gacwe²o'o lo?

²⁶ Pe Jesús-gi gajin¹²in:

—'E ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'naa²¹naa' jna tsu gaty-
ee¹²¹oo' ce ró¹i tuu¹uu' jon'gi wa 'wii¹³ 'øøi²¹-'loo' 'e li²
milagro gajmaa³aa do. ²⁷ Jo jmaa²aa' to² wa 'ná¹ 'e
jnaa¹aa' 'e cøø²øø' 'e tyá² jmoonoo pe jmaa²aa' to² tya' 'e
jnaa¹aa' juncwii²¹ tyii¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon
jna-a, Ruu²¹na Tsá² cwó³oo 'e juncwii²¹ do tsu coon¹³ 'e
li² milagro 'e jmoo³oo do jmaa¹a Dios Jmii²¹ júu³ 'e
jmoo³oo to² 'e tyu².

²⁸ Joon gaunngii¹i 'in tsá² do:

—Wa'a jmó²o'o to² tya' Dios, ¿'eegi 'ná² jmaa²¹a'a?

²⁹ Joon gañii¹i Jesús:

—'E 'ná¹ jmaa²aa' to² tya' Dios 'e jo¹o liin¹naa 'in
gasii¹in Dios Jmii²¹.

³⁰ 'I-gi gaunngii¹i:

—¿'Ee li² cwee¹i 'e jmaa²a jøø²¹øø' tsu joon jo¹ lii¹na'a
'nu? ¿'Ee 'e jmaa²a? ³¹ 'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyi¹ 'in ningii²
gagøø¹²¹ 'e sii²¹ maná coon²¹ cwo¹³ li tyuun²¹. Jiiin¹³
la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Dios gacwo¹o 'in tsá² do 'iñi¹
jó¹o fu ñu¹fú²."

³² Joon gañii¹i Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': Jon' Moisés 'in gacwo¹
'naa' 'e 'iñi¹ jó¹o fu ñu¹fú², pe Ñu¹³oo 'in gacwo¹ 'naa' 'e
'iñi¹ la jai¹² 'e jó¹o fu ñu¹fú². ³³ Tsu 'e 'iñi¹ 'e cwo¹ Dios
Jmii²¹ 'e gajgó¹ fu ñu¹fú² joon, 'e 'iñi¹ do-o 'e cwo¹ fu
juncwii²¹ tya' tsá².

³⁴ Joon 'in tsá² do gajin¹²in sii²¹i Jesús:

—Tsañuu¹, cwo¹³ jna'a coon²¹ tøø²mo 'e 'iñi¹ no.

³⁵ Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Jna-a 'e 'iñi¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá². Joon
jileei²¹ 'in uncaan²¹in coon¹³ jna jo jmi²¹² 'yá² un'áa¹i
joongi 'in jo¹ líí²i jna jo jmi²¹² 'yá² unjmúu¹i. ³⁶ Pe jiiin¹³
la 'e nifuu²¹²uu 'naa', jo jo¹ líí²naa' jna xuñiin¹³ wa
niñii¹i. ³⁷ Jileei²¹ 'in gacwee¹² 'Ñu¹³uu jna inuncaan²¹in
coon¹³ jna joon jileei²¹ 'in uncaan²¹in coon¹³ jna jo
'woo²na fu caluu. ³⁸ Tsu jo gó²oo ni cwo¹³ juncwii²¹
wa'a 'e tyu¹³uu to² 'ñii¹a, gagó³oo ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e
jmáa³aa jilaa¹² 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna. ³⁹ Joon 'e
'iin²¹²in Ñu¹³uu 'in gasii¹in jna 'e jo tsa'íi¹ jiiin¹³ jaain²¹
'in nigacwoo¹³i jna. Iin²¹²in 'e jmáa³aa jiiin¹in 'in tsá² do
mi tí jmi²¹² li gatséi¹. ⁴⁰ Jiiin¹³ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna 'e
jileei²¹ 'in jøø²i jna, Joon¹on Dios jna, joongi jo¹o líí²i

jna, itaa²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joongi jna-a jmaa³aa ijiin¹o mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁴¹Joon coon¹³ 'e júu³ tya' Jesús lo ga'láa² 'in tsá² Israel do 'wii²¹² gasi² cwáain¹ tya' Jesús 'e 'wii²¹² gajin²in: "Jna-a 'e 'iñi¹ 'e gajó² ñu¹fú²." ⁴²Joon gajin²in 'in tsá² do:

—Ino-o Jesús jón¹on José. Cwii¹mo' jmi²¹i joongi cwii¹mo' sáa³a. ¿Xiiala li 'e jin²in 'e gajgáa¹ ñu¹fú²?

⁴³Joon Jesús gasi² 'ido:

—Jo sá¹³naa' jee²¹² yaanaa' cwáain¹ tyajna. ⁴⁴Jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin uncaan²¹in coon¹³ jna wa jo 'iin cwo¹³i ñu¹ 'u' jna. Joon jna-a jmaa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹. ⁴⁵Jee²¹² jí² tya'a 'e gajmaa¹ 'in tsá² cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios cali¹ 'e 'e jin¹: "Dios i'e²e jileei²¹ tsá²." La joon jileei²¹ 'in nuu¹u júu³ tya' ñu¹ 'u' joon galicwii¹mo, joon 'ii 'in tsá² in uncaan²¹in coon¹³ jna².

⁴⁶Jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in taan²¹²in ni cwo¹³ juncwii²¹ jo mo gani¹in Dios Jmii²¹. Pe seen²¹ jaan²¹mo 'in gajó² fu ñu¹fú² jii¹³ 'ii nigani¹in Dios Jmii²¹. ⁴⁷'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa'; 'in jai² lí² jna 'oo¹o juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁸Jna-a 'e 'iñi¹ 'e cwo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁹'In 'lí²¹² tsacøø¹³ tyii¹ 'ii 'in gagøø²¹ 'e sii²¹ maná fu cwo¹³ tyuun²¹ do joon jo gasi¹nee¹³ gajún¹mo. ⁵⁰Pe jna fo³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñu¹fú², joon jileei²¹ 'in gagøø²¹ 'e 'iñi¹ do jo júun²in. ⁵¹Joon jna-a 'e 'iñi¹ do 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e gajó² fu ñu¹fú². Joon jileei²¹ 'in gø² 'e 'iñi¹ lo taa²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon 'e 'iñi¹ icwóo³oo lo, 'ñii¹a lo. Icwóo³oo 'wii²¹² tya' jileei²¹ 'in taan²¹²in ni cwo¹³ fu juncwii²¹ 'e lí² sá² juncwii²¹ tya'a —jin² Jesús.

⁵²Joon ga'láa² 'in tsá² Israel 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, jin²in:

—¿Xiiala icwo¹i 'ñaa'a ityee³ jna' 'ii?

⁵³Joon gajin²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', wa'a jo cøø¹³øø¹ 'naa' 'iñi¹ ngú¹ Ruu²¹i Tsá², joongi wa'a jo 'úu¹³uu' jmi¹ tøø²i jo sá² juncwii²¹ tyii¹. ⁵⁴Pe jileei²¹ 'in gø² 'iñi¹ ngúu³uu joongi 'in 'uun²¹un jmi¹ tøø²na taa²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a jmaa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹. ⁵⁵Tsø ngú¹ taan²na joongi coon¹³ jmi¹ tøø²na 'e la ja²mo cwo¹o 'waa²¹ pí² tya' tsá². ⁵⁶Joon jileei²¹ 'in gø² ngú¹ taan²na joongi 'uun²¹un jmi¹ tøø²na in-caan²¹in coon¹³ jna, joongi jna coon¹³ 'ii. ⁵⁷Joon ñu¹ 'u', 'in gasi²¹in jna sá²-a juncwii²¹ tya'a, joon 'ii-o cwo¹o jna juncwii²¹ tyiia. La joon jon jna jileei²¹ 'in 'ii²¹ 'waa²¹ pí² tyiia cwo²oo juncwii²¹ tya'a joon. ⁵⁸Fo³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñu¹fú². Joon 'e 'iñi¹ no jo li la li 'e sii²¹ maná 'e gagøø²¹ 'lí²¹² tsacøø¹³ tyii¹ 'in ningí²i, gagøø²¹ 'e maná do pe jo gasi¹nee¹² jún¹mo. Pe 'in gø² 'e 'iñi¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' lo itaa²¹ fu juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo 'i —jin² Jesús.

⁵⁹Jesús ga'ee¹ 'e 'e júu³ lo 'e la caan²¹in tsá² in cwo¹o sinagoga 'e si² coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Capernaum.

Júu³ tya' 'e seen²¹ tsá² coon²¹ tøø²i

⁶⁰Joon mo ganúu²un tsá² 'e júu³ lo joon fúu¹mo 'áai¹ 'in ngí¹ coon¹³ Jesús jin²in:

—'Wúu¹mo 'áai¹ 'ii²¹ tsá² 'e júu³ lo. ¿'In in unji² 'e júu³ lo?

⁶¹Joon galii¹³ Jesús 'e júu³ sá¹ 'in tsá² do joon gaunngí¹ sá¹ 'ido:

—¿Tí jo tæ²-oo' 'e júu³ tyiia lo? ⁶²¿'Ee i'í¹-oo' wa'a ñii¹ 'ii 'in Ruu²¹i Tsá² sóo²o fu ñu¹fú² li mo tyiin¹in la jeei¹? ⁶³'E cuerpo tya' tsá² jo to² 'í³in 'e joon, jii¹³ espíritu tya' tsá² 'e taa²¹ juncwii²¹ tya' coon²¹ tøø²mo. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios cwo¹o juncwii²¹ tya' espíritu tya' tsá². Joon 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo cwáain¹ tya' 'e espíritu do. Joon coon¹³ 'e júu³ fo³oo lo lí²-i cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁶⁴Pe seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in jo jo¹ lí²i —jin² Jesús.

Tsø ñii¹ Jesús ca la mo 'wiin²¹² 'iin 'in jo jo¹ lí²i 'ii joongi ñii¹ 'in 'in 'ñii¹ 'ii. ⁶⁵Joon gajin²in sá¹ 'in tsá² do:

—'Wii¹³ joon nifuu²¹²uu 'naa' 'e jii¹³ jaain²¹ jo lí¹ un-caa²¹in coon¹³ jna wa'a jo 'in mo cwóo¹ 'ii ñu¹ 'u' jna.

⁶⁶Mo ngí² gajin² Jesús 'e júu³ lo, fúu¹mo 'in tsá² 'in la mo ta ngí¹ coon¹³ on gatíuu²mo 'ii, joon jo ngí¹gí 'ido coon¹³ on. ⁶⁷Joon gaunngí¹ Jesús sá¹ 'in la ji dyatu-uin¹ tsá² tya'a do:

—¿Tí 'iin²¹²naa' cwoliin¹naa' jon?

⁶⁸Pe joon gajin² Simón Pedro:

—Ñaa'ñu¹ 'u', ¿'iin coon¹³ tsaa²¹a'a? Jii¹³ júu³ tyi¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁶⁹Joon jna'a jo¹o nilí³na'a 'nø joon ne²oo¹o 'e 'nø-cristo, Jón¹on Dios Jmii²¹ 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁷⁰Joon Jesús gajin²in:

—Xufiin¹³ 'ñiia'oo nigaty¹²mo 'naa' ji dyatuuin¹ 'naa' pe jaain²¹ 'naa' lí¹ 'in 'lí³mo.

⁷¹Faa²¹a Jesús cwáain¹ tya' 'in sii²¹ Judas Iscariote, jón¹on Simón, tsø 'ii in'ñí¹ Jesús cñi²¹gi. Ijmaa¹a la joon xufiin¹³ lí¹ tsá² tya' Jesús jee²¹² 'in dyatuuin¹ do.

Ruu²¹i Jesús jo jai² lí²i

7 Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús 'e júu³ lo joon gangí¹ la caain²¹ Galilea. Jo 'iin²¹²in ján² coon²¹ li sii²¹ Judea tsø 'in tyu² to² tsá² Israel 'iin²¹²in jnga²mo 'ido. ²Joon tsø 'wii¹³ ti li ti jmi²¹² tya' tsá² Israel 'e sii²¹ 'e jmi²¹² jon¹ tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹, ³'in ruu²¹i Jesús gajin²in sá¹ 'ido:

—Jo jon³on lo, cwo¹ 'ii fu Judea 'e coon¹³ la joon 'in ngí¹ coon¹³ 'nø 'in taan²¹²in lijøø²ø jilaa²¹ 'e jmoo²o. ⁴Joon wana 'iin²¹²un 'e li cwii¹in tsá² 'nø jo jmaa²a milagro tyi¹ li 'uui²¹. Jmaa²a li jøø²ø jileei²¹ tsá² wana ij-maa²a milagro.

⁵Jin² ruu²¹i la joon tsø jo jo¹ lí²i ruu²¹i 'ii. ⁶Joon gajin² Jesús sá¹ 'ido:

—Jo mo ti 'ii²¹ tyiia, pe tyi¹naa' jmoo²¹ joon²¹ coon²¹ hora 'e tyú²-ø. ⁷'In tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jo 'ee¹ 'naa' pe 'ee¹mo jna tsø jna-a jmoo³oo júu³ røø²¹ 'e jilaa²¹ 'e jmoo¹o jmai² 'e gó². ⁸Cwoliin²naa' fu li ti jmi²¹² tsø jna jo ní¹ii tsø jo mo gatséi¹ cwáain¹ tya' 'ii²¹ tyiia.

⁹Joon mo ngayuui¹³ gajin²in 'elo, gajan¹o coon²¹ li sii²¹ Galilea.

Jesús 'e²e tsá² li ti jmh²¹² 'e sii²¹i jmh²¹² 'e jon¹on tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹

¹⁰ Pe mo ngayuui¹³ gangalín²in ruu²¹i Jesús, Jesús gangó¹o cñh²¹mo fu li ti jmh²¹² do. 'Uun²¹mo tyii¹a, jo gangñ¹i jee²¹² tsá². ¹¹ Joon 'in tsá² Israel do 'áa¹mo 'naa¹i 'ido 'ii jee²¹² li ti jmh²¹². Jin²in:

—¿Xiiafu tyee¹ 'in tsañuu¹ no?

¹² Joon jee²¹² 'in tsá² taan²¹²in li ti jmh²¹² do 'áa¹mo sñi¹ cwáain¹ tya' Jesús do. 'Inlñii¹³ jin²in: "Jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹mo 'ino." Pe 'inlñii¹³ gi jin²: "Jon¹ 'in tyú¹ no, tsu¹ 'in coon²¹on tsá² too² 'ino."

¹³ Pe jii¹³ jaain²¹ jo faa²¹a jná² nii²in 'wii²¹² tya' 'ido, tsu¹ 'wii¹³ gøø²¹mo 'in tyu² to² tsá² Israel do.

¹⁴ Joon jmh²¹² do ningó¹o coon²¹ tsa¹ mo ga¹i² Jesús inuu¹ cwo¹ fee¹ si² do, joon ga'láa² 'wii²¹² 'e²e tsá² júu³ tyú². ¹⁵ Joon 'áai¹ ninga'goo²¹-tsi 'in tsá² tyu² to² Israel do joon gajin²in:

—¿Xiiala li 'e galitii²¹ 'in tsañuu¹ no jilaa²¹ 'e jin²in no, tsu¹ jo mo gauntsáa¹a?

¹⁶ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Jilaa²¹ 'e 'ée³ee lo jon¹ 'e tyiia lo tsu¹ 'e tya' 'in gasii¹in jna. ¹⁷ Joon wa 'iin²¹²in jaain²¹ tsá² jmáa¹a la to² tyu² Dios Jmii²¹, joon iliñii¹ 'e 'ée³ee lo júu³ tya' Dios si 'e fo¹³oo la 'øø¹²¹-tsii 'ñii¹a 'ee. ¹⁸ 'In faa²¹a jilaa²¹ 'e 'øø¹²¹-tsi yaai 'e la joon wa' 'e un'goo²¹o tsá² 'ii-o. Pe 'in faa²¹a 'wii²¹² tya' 'inxeei²¹ 'e un'goo²¹o tsá² 'in gasii¹in 'ii-o infaa²¹a 'e la ja²mo jo júu³ tajuu²¹ lí².

¹⁹ 'Moisés gacwo¹ 'naa' 'e ley do, ¿ja jo? Pe jii¹³ jaain²¹ 'naa' jo gauntiin¹³naa' 'e ley do. ¿'Ee lí¹ 'iin²¹²naa' jngaa¹³naa' jna?

²⁰ Joon 'in tsá² taan²¹²in do gañii¹:

—'In 'lñii³mo 'yuui² alma tyi¹. ¿'Iin 'iin²¹²in jngai² 'nø?

²¹ Joon gajin² Jesús:

—Gajmáa³aa coon²¹ milagro jmh²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e joon ni'goo²¹-'oo' jilee²¹naa'. ²² Moisés do gacwo¹o 'naa' 'e tñ² 'e nisi¹²¹ jee²¹² 'naa' 'e sii²¹ circuncisión (pe jon¹ 'ña'a Moisés gasi²¹i tñ², 'lñii²¹² tsacøø¹³ tya'a 'in ningñ²mo gasi¹²¹ 'e tñ² do). Tsu¹ 'wii¹³ joon jmoo² 'naa' 'e tñi² no mo jmh²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ²³ Joon 'naa' 'e un-tiin¹³naa' 'e ley tya' Moisés jmoo²oo' li² xuui²¹² tsañuu¹ 'e sii²¹ circuncisión xøfiin¹³ jmh²¹² 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Wa 'naa' jmoo²oo' la joon jmh²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², ¿'e lí¹ jmoo²oo' 'nii²¹-'oo' tyiia 'wii¹³ gaun'láa²na jaain²¹ tsañuu¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹an jmh²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²? ²⁴ Jo cwojmaa²aa' 'ii²¹ jii¹³ la 'øø¹²¹-'oo' yaanaa'. Mo jmoo²oo' 'ii²¹, cwojmaa²aa' coon²¹ tsáa¹.

Jesús faa²¹a xiiafu nijaa¹³i

²⁵ Joon 'inlñii¹³ 'in taan²¹²in Jerusalén do ga'láa² 'wii²¹² unngñ¹i, jin²in:

—¿Tí jon¹ 'ino 'in 'naa¹i 'ido 'e jngaa¹³i? ²⁶ No siin¹³in faa²¹a jee²¹² tsá² jná² nii²mo joon jii¹³ jaain²¹ jo 'in sii²¹ 'ii. Xøfoo¹³ lí²i tsa'a to² 'e 'ino-o Cristo 'in gasii¹in Dios Jmii²¹. ²⁷ Pe jna' ne²o' xiiafu li gajó² 'in tsañuu¹ no pe mi jó¹ Cristo jii¹³ jaain²¹ jo 'in ñi¹i xiiafu li jó¹o, —jin² 'in tsá² do.

²⁸ Joon mo ganúu²un Jesús 'elo li siin¹³in 'e²e tsá² júu³ tyú² inuu¹ cwo¹ fee¹ do, joon gafaa²¹a tá², jin²in:

—¿Tí jo¹ 'e cwii¹mo 'naa' jna? ¿Tí jo¹ 'ñi²oo' xiia¹fu li gó³oo? Jo mo gó³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii¹a. Pe gó³oo to² tyu² jaain²¹ 'in ja²mo seein²¹, 'in jo cwii¹naa'. ²⁹ Pe jna, cwii¹mo tsu¹ gó³oo fu li tyiin¹in joongi¹ 'ii-o sii¹in jna —jin² Jesús.

³⁰ Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do saan¹mo 'ii tsajée¹ fu 'nøñ¹³. Pe jii¹³ jaain²¹ jo gason¹ tya'a tsu¹ jo mo gat² 'ii²¹ tya'a. ³¹ Pe fúu¹mo 'áai¹ 'in jo¹o galñ² 'ii. Joon gafaa²¹a 'ido jin²in:

—'Láai² milagro jmaa¹a 'in tsañuu¹ no. ¿Tí 'ná¹ jmá¹a Cristo mi jó¹o 'láai²gi milagro lagi 'in tsañuu¹ no? Jo 'ná¹ líi²na'a. Lí²na'a 'e Cristo 'ino.

Coon²¹ poo²¹² tsá² sii²¹ fariseo sii¹in 'ñi¹³ moyóo¹³ 'in taa²-i cwo¹ fee¹ do tsaseen¹³in Jesús

³² Joon mo ganúu²un 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹i fariseo 'e faa²¹a tsá² cwáain¹ tya' Jesús gasii¹in røø²¹ coon¹³ 'in tyu² to² untsá² do 'e sii¹in 'ñi¹³ moyóo¹³ 'in taa²i cwo¹ fee¹ do tsaseen¹³in Jesús. ³³ Joon gajin²in Jesús:

—Taan²¹²taa coon¹³ 'naa' coon²¹ ca tá² joon mi yu- ui¹³ joon nii¹³moó tú¹n fu li tyiin¹in 'in gasii¹in jna.

³⁴ Joon 'naa' 'inaa¹³moó jna pe jo tyee¹naa' jna tsu¹ jo li tyaliin²naa' fu li nii¹³na.

³⁵ Joon gacáin¹ unngñ¹i ruu²¹i 'in tyu² to² tsá² Israel do, jin²in:

—¿Xiiafu li tsei² 'ino 'e jo tyee¹naa'? Wa jo tsáa¹ 'ino fu li taan²¹²in tsá² Israel jee²¹² tsá² faa²¹a jmii¹ griego, joon i'e² 'in tsá² faa²¹a jmii¹ griego júu³ tya'a. ³⁶ ¿'Ee 'øø¹²¹-tsi 'e gasii²¹i jna' 'e 'nee¹³na' joon jo tyee¹naa' tsu¹ jo li tsaa²¹a' xiiafu li tsáa¹a?

Júu³ tyú² tya' 'e juncwii²¹ icwo¹o Espíritu Tyu

³⁷ 'E jmh²¹² tyiin²gi la jee²¹² jilaa²¹ 'e li gatséi¹ 'e jmh²¹², joon jmh²¹² joon garoon¹on Jesús gafaa²¹a tá², jin²in:

—Wana 'in 'i¹-tsi 'e licwii¹in Dios Jmii²¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in unjmoo²i 'áai¹ 'i¹-tsi 'e tyee¹³i li sá² jmii²¹ 'ná¹ 'e jai² lí²i jna. Joon lawa tsá² 'in ga'un²un jmii²¹ tyú²-u 'ñi¹-tsi la joon jon 'in jai² lí²i jna tyú² 'iñi¹-tsi 'e licwii¹in Dios. ³⁸ Tsu¹ tya' jilee¹²¹ 'in jai² lí²i jna ilí² tya'a la lí¹ 'e jin² ni jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios 'e jin²: "Alma tya' 'in jai² lí²i ilí² lawa coon²¹ jmii²¹ fee¹ 'e nii¹³ coon²¹ tøø²mo. Joon la cwaa¹a tí¹ jmii²¹ do 'e cwaan²¹mo jilaa²¹ nuu²¹ la joon jon 'e jmii²¹ nii¹³ alma tya' tsá² icwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo."

³⁹ Coon¹³ 'e la joon 'øø¹²¹-tsi 'e faa²¹ Jesús 'e 'ii²¹i 'in tsá² jai² lí²i 'ii 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Tsu¹ 'in Espíritu Tyú² do jo mo ga'í¹i alma tya' 'in jai² lí²i 'ii tsu¹ jo mo júin¹ Jesús wa' 'e 'ii²¹i 'e 'ya²gi tya'a 'e cwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii.

Jilee¹²¹ tsá² jmai² tyii²mo 'i¹-tsi 'wii²¹² tya' Jesús

⁴⁰ 'Inlñii¹³ jee²¹² 'in tsá² do mo ganúu²un 'e júu³ lo, joon gajin²in:

—'E ja²mo 'ino 'in tsañuu¹ 'in 'ná¹ jó¹ cwo¹o júu³ tyú².

41 'Inlǎi¹³gi jin²in:

—Cristo no.

Pe 'in xeei²¹gi gañii¹:

—¿Xiiala cwo¹i 'e Galilea 'e jó¹ Cristo? 42 Ni jí² tya' Dios faa²¹a 'e jún² tya' 'lǎi²¹² róøi¹³ David Cristo. Joon wa'a jún² tya' David 'ná²-a liseein²¹ Belén li galiseein²¹ David do.

43 La joon gaxé¹i tsá², galí² tsá² coon²¹ tún² poo²¹² 'wii²¹² tya' Jesús. 44 'Inlǎi³ 'iin²¹²in tøø¹ø 'ido 'nǎi¹³ pe ji-in¹³ jaain²¹ jo gasan² nii 'ido.

'In tǎi² to² do jo jai² lǎi² Jesús

45 Joon 'in 'ii¹³ moyóo¹³ taai²¹² cwo¹ fee¹ ngalíin² tún¹ fu li née¹i 'in fariseos do coon¹³ 'in tsá² tyu² to² untsá², joon 'in née¹i do sii²¹i 'ii¹³ moyóo¹³:

—¿'Ee li¹ jo té²ee 'ido?

46 Joon gañii¹ 'in 'ii¹³ moyóo¹³ do:

—Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gafaa²¹a la lí¹ 'e faa²¹a 'in tsañu¹ no!

47 Joon gajin²in 'in tsá² fariseos do sii²¹i 'ii¹³ moyóo¹³:

—¿Tǎi² gacwo²i yaanaa' con¹² 'ido 'naa' tóo²? 48 Ce ji-in¹³ jaain²¹ tsacøø¹³ 'in tyu² to² jna' jo jo¹ mo galí²i, jon'gi tsá² fariseos do jo¹ lǎi²i. 49 Pe jiin¹³ tsá² 'in jo cwii¹ 'e ley do ja²mo lǎi²i, joon Dios ijmáa¹ 'ii²¹ tya' 'ido.

50 Joon jaain²¹ tsá² 'in nityiin¹³ jee²¹² fariseos do 'in nisii²¹ Nicodemo, 'in ningó¹o ngafee¹³i Jesús li canu²¹. Joon nigasi²¹i 'in catyaa² do:

51 —Jiin¹³ la tyu² to² ley tyi¹ jo li un'li¹³ jmo²¹o 'ii²¹ tya' jaain²¹ tsañu¹ 'e jo mo ganu² nifu 'ee 'e gó² 'e nigajmaa¹a.

52 Joon gañii¹ 'in tsá² do sii²¹i Nicodemo:

—¿Tǎi² 'in seen²¹in Galilea 'nǎi¹ jon? Untsáa¹³du' jí² tya' Dios joon liñ²i ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² cwo¹o júu³ tya' Dios jo mo jó² fu Galilea.

Tsamí² 'in ga'leei²¹

53 Joon la jaain²¹ la jaain²¹ ngaliin¹mo fu tya'a.

8 Pe Jesús ngóo¹o fu coon²¹ moo²¹ li sii²¹ Olivos.

2 Mo jná² joon 'aa²¹a nga²mo fu inu² cwo¹ fee¹ si² Jerusalén. Joon jilee¹²¹ tsá² gangalíin² li siin¹³in Jesús. Joon gacwó² Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² ga'e²e tsá² júu³ tyú². 3 Joon 'in tifo² tya' ley do joongi coon¹³ tsá² fariseos nijé¹i jaain²¹ tsamí² 'in gatsee²¹i 'in ngó¹o 'no¹³ 'láa¹ coon¹³ tsañu¹. Joon gasiin¹in tún² tsa² jee²¹² 'in tsá² taai² do, 4 joon gasii²¹i 'in tsá² do Jesús:

—Tífo¹² tyii¹, 'in tsamí² lo nigaseen¹³ moo¹o li ngó¹o 'no¹³ 'láa¹a coon¹³ tsañu¹. 5 Joon 'e ley tya' Moisés tyu² to² jna'a 'e jngaa¹³na'a coon¹³ cuun²¹² jilee¹²¹ 'in 'láa¹ la 'láa¹ 'in tsamí² no. ¿'Nu²-gi xiiala foo²¹o?

6 Jin² 'in tsá² do la joon sii²¹i Jesús coon¹³ 'iin²¹²in tsáai¹-tsi 'ee ijin² Jesús tsu¹ la joon wa iuntyifu¹ 'nǎi¹ Jesús. Joon gajuu²¹i Jesús 'ña'a joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a letra ni 'wó². 7 Joon 'in tsá² do ngóo¹gi 'naai¹³ 'e unngii¹. Joon gani¹³i Jesús 'ña'a, joon gasii²¹i 'in tsá² do:

—Jmo²¹ joon²¹ jaain²¹ 'naa' 'in jo mo ga'nóo²o tsaa² joon 'ii² tyu² 'e cuun²¹² do nifu.

8 Joon gajmaa¹a 'in tuu²¹i, gajmaa¹a letra ni 'wó² tún¹. 9 Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'e júu³ lo joon ga'aa¹o fa'ii²¹. Joon ga'woo²¹i tǎi¹ jaan²¹mo, ga'láa² 'wii²¹² 'in yu¹³gi ga'woo²¹i nifu li tséi¹gi ga'woo²¹i 'in xaai¹gi. Joon mo gatoo¹ 'woo²¹i jilee¹²¹ joon 'ña'a Jesús gatu-ui¹gi coon¹³ 'in tsamí² do. 10 Joon gani¹³i Jesús 'ña'a, joon mo gajøø²ø jo 'iin seein²¹ jiin¹³ jaain²¹, jiin¹² tsamí² do 'in tyiin¹gi, joon gasii²¹i 'in tsamí² do:

—Yá³, ¿'naaigi 'in jmo¹o tsaa² tyi¹? ¿Tǎi² jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin gapíin² 'nǎi?

11 Joon gajin² 'in tsamí² do:

—'Un², jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwo¹o jna tsaa².

Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsamí² do:

—Jon'gi jna piin²na 'nǎi. Cwooi¹³ no, jo cwo'laa²¹²gi¹.

Jesús lǎi¹ 'yiaa²¹ tǎi¹ ni cwo¹³ fu juncwii²¹

12 Jesús sii²¹i tsá² tún¹, joon gajin²in:

—Jna-a lǎi¹na 'yiaa²¹ tǎi¹ ni cwo¹³ fu juncwii²¹. La jnaa²¹ tsá² coon¹³ 'yiaa²¹ tya' ñi¹ la joon jon tsu¹ 'wii¹³ jna ilíñi¹ tsá² xiiala 'e ngí² tyani Dios. Joon 'in ngi¹ coon¹³ jna sá²-a 'yiaa²¹ tya'a 'e cwo¹o juncwii²¹ tya'a. Joon jo jmii²¹² ngi¹ li nu²¹.

13 Joon jin² 'in tsá² fariseos do sii²¹i Jesús:

—'Nu² foo²¹o cwáain¹ tyi¹ 'wo'o, 'e foo²¹o do jo to² 'ii³in.

14 Joon Jesús-gi gañii¹:

—Tyiin²mo júu³ tyiaa xufiin¹³ jna 'ñii¹a fo¹³oo cwáain¹ tyiaa. Pe 'ñii¹oo ñi³ii fu li gagoo²¹²oo joongi fu li ní³ii. Pe 'naa'gii¹ jo ñi²ii xiiafu li gagoo²¹²oo jon'gi fu li ní³ii.

15 'Naa' jmo²oo 'ii²¹ jiin¹³ la 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹. Pe jna-a, jo 'in 'ii²¹ tya'a jmóo³oo. 16 Pe wa jmáa³aa 'ii²¹ tya' tsá², jmáa³aa 'ii²¹ røø²¹, tsu¹ jo jmóo³oo 'ii²¹ 'ñii¹a, Ñu¹³oo, 'in gasii¹in jna jmóo³oo 'ii²¹ caan²¹mo coon¹³on. 17 Ni ley tyi'naa' faa²¹a: wana seein²¹ gáí¹ 'in jmo¹o júu³ røø²¹ faa²¹a røø²¹, joon 'ná¹-a 'ii¹³moo' júu³ tya'a. 18 Joon 'ñii¹a fo¹³oo 'wii²¹² tyiaa 'e la goo²¹o coon¹³ Ñu¹³ 'in gasii¹in jna.

19 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do sii²¹i Jesús:

—¿Xiiafu tyiin¹ ñu²¹?

Joon gajin²in Jesús:

—'Naa' jo cwii¹naa' jna jon'gi Ñu¹³ cwii¹naa'. Tsu¹ wa'a cwii¹naa' jna, cwii¹moo' jon Ñu¹³.

20 Jesús gajin²in 'elo la 'ii²¹² 'ee¹e júu³ tyú² inu² cwo¹ fee¹ do co¹ li roon¹on cwóo¹ to² tsá² cuu². Pe ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin²¹ gasan² ni Jesús tsu¹ jo mo tǎi¹ 'ii²¹ tya'a.

Xiiafu tsei² Jesús

21 Jesús sii²¹gi 'in tsá² do:

—Nii¹³moo jna, joon 'naa'gii¹ 'naa¹³moo' jna pe mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa². Joon fu li nii¹³na jo lí² cwoíin²naa'.

22 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do faa²¹a, ¿wa jon' ijn-gai² 'ino 'ña'o 'e sii²¹i jna' 'e jo lí² tsaa²¹a fu li tsee¹³i?

23 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—'Naa', 'in seein²¹ li 'wii²¹² lo 'naa', pe jna 'in seein²¹ li yu¹³ do: 'naa' jiiin¹³ 'in niseein²¹ fu juncwii²¹ lo-o pe jon' jiiin¹³ 'in seein²¹ fu juncwii²¹ lo jna. ²⁴ Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa². Mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa² tsu jo mo galijai² galíi²naa' jna jiiin¹³ la lí' 'e líi¹na.

²⁵ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿'Iin-gi' ntu joon?

Joon gajin² Jesús:

—Ca la mo 'wii²¹² mo gafuu²¹²uu 'naa' 'iin jna.

²⁶ 'Láa² mo 'nogi' 'e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' xiiala líi¹naa'. Pe fuu²¹²uu 'naa' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jiiin¹³ 'e ninúu³oo faa²¹a 'in gasii¹in jna joon jmai² 'e ja²mo faa²¹a 'ido.

²⁷ Pe 'in tsá² do jo mo ga'øøi²¹-tsi 'e faa²¹a 'ido cwáain¹ tya' Ñu¹u'. ²⁸ Tsu 'wii¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Mi saa¹³naa' jna, 'in Ruu²¹i Tsá², joon ilicwii¹naa' jna jiiin¹³ la líi¹na. Joon iliiñí¹ 'e jo jmóo³oo ce jiiin¹³ coon²¹ 'e øøi²¹-tsii 'ñii'a. Pe jiiin¹³ 'e ga'e²e Ñu¹u' jna fuu²¹²uu 'naa'. ²⁹ Tsu 'in gasii¹in jna 'ii-o ngi¹i coon¹³ jna. Joon Ñu¹u' jo mo gatíuu²i jna 'ñii'a, tsu jna jmóo³oo jiiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi.

³⁰ Joon mo gajin² Jesús 'elo 'áa¹mo fúui¹ 'in jo¹ galí¹i 'ii.

Xiiala líi¹i jón¹on Dios joongi 'in jo la lí¹i coon¹³ tsaa² tya'a

³¹ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² Israel 'in jo¹ galí¹i 'ii: —Wa gasii¹naa' yaanaa' tá², jo tuu²uu 'e niga-fuu²¹²uu 'naa', niliín²naa' tsá² tyiia 'e la jai². ³² Joon il-iiñí¹ la jai², joon coon¹³ 'e la jai² do iláa²moo'.

³³ Joon gajin² 'in tsá² do:

—Jún² tya' Abraham-mo jna'a, joon ce jiiin¹³ cafu jo mo gajmoo²¹o'o to² tya' 'in seein²¹ fuu²¹ xiia' wa 'nogi' 'e láa²na'a. ¿'Ee lí¹i 'e fu²¹u jna'a 'e láa²na'a?

³⁴ Joon gajin²in Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa' lo, jileei²¹ 'in 'lá¹a tsaa² tyi¹ jo la lí¹i coon¹³ tsaa² tya'a. ³⁵ Jaain²¹ tsaleei¹³ jo jmi²¹² wa'a ilíin² tsá² inuu. Pe jaain²¹ jón¹on tsá² 'in lí¹i tsá² inuu coon²¹ tøø²mo 'i. ³⁶ Joon wana 'in Jón¹on Dios jmaa¹a láa²naa', joon la joon 'e ja²mo 'e in láa²naa'. ³⁷ Niñí³oo 'e 'naa'oo' jún² tya' 'ii¹³naa' 'e ni-fuu²¹²uu 'naa'. ³⁸ Pe fo³oo jiiin¹³ 'e ni'e²e Ñu¹u' jna joon 'naa' jmaa²aa' jiiin¹³ 'e nijin² ñu²uu.

³⁹ Joon 'ii dogi gañii¹:

—Abraham-mo ñu¹ jna'a.

Pe Jesús gasii²¹i 'ido:

—Waxu lí¹i 'e jai² 'e ñu¹ 'naa' Abraham ijmáa¹³naa' la lí¹ 'e gajmaa¹a. ⁴⁰ Xuñii¹³ wa'a fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ jai² 'e ga'e²e Dios jna, pe 'naa' 'iin²¹²naa' jngaa¹³moo' jna. ¡Abraham jo gajmaa¹a la joon! ⁴¹ 'Naa' 'ná¹ jmaa²aa' la joon la lí¹ 'e gajmaa¹a ñu²uu.

Joon 'ii dogi gajin²in:

—Jna'a jo líi¹na'a tsá² 'in jo jmi²¹ seein²¹ tsu seein²¹ jaan²¹o ñu¹u' 'in sii²¹ Dios 'i.

⁴² Jesús joon gasii²¹i 'ido:

—Waxu lí¹ 'e la jai² ñu²naa' Dios Jmii²¹ 'e la 'iin²¹²moo' jna, tsu goo²¹²oo fu tyani Dios, joon lo-o tyiín¹na. Jon' gagoo²¹²oo cwáain¹ tyiia 'ñii'a tsu Dios Jmii²¹ gasii¹in jna. ⁴³ ¿'Ee lí¹i jo 'e øøi²¹-oo' 'e fo³oo lo? Jo øøi²¹-oo' tsu jo 'iin²¹²naa' núu³oo' júu³ tyiia. ⁴⁴ Joon ñu²naa' 'in 'líi³mo 'ii. Joon jón¹on 'ii 'naa' 'e jón¹on 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'iin²¹²in 'ii tsu ca la mo nifu gajngaa¹³i 'in 'líi³ do tsá². Ce jiiin¹³ cafu jo mo gajmaa¹a 'e jai² jogi faa²¹a 'e jai². Mo faa²¹a júu³ tajuu²¹ faa²¹a jiiin¹³ la 'e lí² líi¹i. Tajuu²¹mo 'ii, joon jilaa²¹ júu³ tajuu²¹ 'e faa²¹a tsá² 'in 'líi³mo jmi²¹i 'e júu³ tajuu²¹ joon. ⁴⁵ Pe jna fo³oo 'e ja²mo, jón¹on 'naa' jo jo¹ líi²naa' jna. ⁴⁶ ¿Tí seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jma¹a júu³ røø²¹ 'e 'oo² jna tsaa² tyi¹? Joon wa'a fuu²¹²uu 'naa' júu³ 'e jai², ¿'ee lí¹ jo jo¹ líi²naa' jna? ⁴⁷ Jileei²¹ 'in jón¹on Dios nuu¹o júu³ tya' Dios, pe 'naa'gii¹ jon' jón¹on Dios 'naa' tsu 'wii¹³ joon jo 'iin²¹²naa' nuu²uu' júu³ tya' Dios —jin² Jesús sii²¹i 'in tyu² to² tsá² Israel do.

Cristo 'in niseein²¹ jéei¹gi lagi 'líi²¹² Abraham

⁴⁸ Joon gajin² tsá² Israel sii²¹i 'ido:

—'E ja²mo mo nigafaa¹³a 'e tsá² seein²¹ Samaria 'ntu joongi 'e 'yuui² 'in 'líi³mo alma tyi¹i.

⁴⁹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Jo 'in 'líi³ 'yuui² alma tyiia. Jilaa²¹ 'e jmóo³oo jmai² tya' 'e untyuu²¹²na Ñu¹³oo pe 'naa'gii¹ jmai² 'e un'líi³moo' jna. ⁵⁰ Pe jna jo 'noo¹³oon wa' 'e untyuu²¹²i tsá² jna xuñii¹³ seein²¹ jaain²¹ 'in 'noo¹on la joon, jón¹on 'ii jmoo¹o 'ii²¹. ⁵¹ 'E la ja²mo fuu²¹²u 'naa', jileei²¹ 'in un-jíi²i júu³ tyiia 'e fo³oo lo, jo jmi²¹² ijúun²in.

⁵² Joon gajin² 'in tyu² to² tsá² Israel sii²¹i Jesús:

—Nogi tsei² 'e ja²mo líi²na'a 'e 'yuui² 'in 'líi³mo alma tyi¹i. 'Líi²¹² Abraham joongi jileei²¹ 'in cwo¹o júu³ tyu² 'in gajún¹mo 'i jón¹on 'ntu fu²¹u jna'a: "In unjii²i jilaa²¹ 'e fo³oo lo, jo jmi²¹² ijúun²in." ⁵³ ¿Tí líi²u 'e feei¹gi¹ la 'líi²¹² nu¹u' Abraham? Gajún²mo 'i la jón¹on gajún²mo 'in gacwo¹o júu³ tyu² la mo jéi¹. ¿'Iin 'ntu líi²u jon?

⁵⁴ Jesús gajin²in:

—Jo lí² untyuu²¹²na 'ñii'a, tsu wana untyuun²¹²na 'ñii'a jo to² 'íi³in. Pe 'in untyuu²¹²u jna Ñu¹³oo 'i, tsu 'ii jon foo²¹ 'naa' Dios tyii'. ⁵⁵ Pe 'naa' jo cwii¹naa' 'ii. Pe jna cwii¹moo. Joon wa jna fo³oo 'e jo cwii¹na 'ido jón¹on jna tajuu²¹moo la líi¹ 'naa'oo'. Pe la jai² cwii¹moo joongi unjii²oo 'e jin²in. ⁵⁶ 'Líi²¹² tsafeei¹ tyii' Abraham gali-jløøi¹³ 'áa¹mo mo galiñii¹i ini² jmi²¹² tyiia. Ganii²¹, jón¹on galijløøi¹³ 'áa¹.

⁵⁷ Joon gajin²in 'in tyu² to² tsá² Israel do sii²¹i Jesús:

—Jo mo 'oo²gi¹ cincuenta jiiin²¹. ¿Xiiala lí² 'e foo²¹o 'e gañii¹u'u Abraham?

⁵⁸ Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', la nu¹gi 'e la seein²¹ Abraham, niseen²¹mo jna —jin² Jesús.

⁵⁹ Joon 'in tsá² do gasaa¹³a cuun²¹² ityu¹³i Jesús. Pe Jesús do ga'mée¹mo 'ña'a jón¹on cwo¹ñi¹o 'e cwo¹ fee¹ do. Joon gangá¹i jee²¹² 'ido, ganga²mo.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² tiui²

9 Joon li gangñi¹i do nii²in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigan-gaai¹³ tiui². 2 Joon 'in tsá² ngi¹i coon¹³ on do ni-gaunngñi¹i 'ido, joon nigajin²in:

—Tifo² tyii¹i, ¿'ee li' gangaa¹³i 'in tsañuu¹ tiui²? ¿Xũfo' røøi²¹ sáa³ jmi²¹ tsaa² 'ee si' røøi²¹ 'ña'a no tsaa² 'ee?

3 Joon gajin² Jesús:

—Jo galí² tiui² cwáain¹ tya' tsaa² tya'a 'ña'a jon'gi tsaa² tya' sáa³ jmi²¹; 'e galí² tiui² 'wii¹³ tya' coon¹³ 'e la joon ilí² 'e²e Dios tsá² jilaa²¹ 'e lí² jmáa¹a. 4 Ná¹-a jmáa³aa to² tya' 'in gasii¹in jna mo jmi²¹² tsu najó²-o 'e li nuu²¹ joon jo 'iin lii¹gi jmá¹ to². 5 La 'ii²¹² 'e taan¹na 'e fu juncwii²¹ lo lí¹na jí² coo²¹ 'e ni cwo¹³ juncwii²¹ lo.

6 Joon mo ngayuui¹³ gajin²in 'e júu³ lo Jesús gañii¹³i ni 'wó² joon gajmaa¹a xũ capiléen³ jii¹ coon¹³ jmi²¹ 'e²e. Joon gasoon²¹on unni² 'in tsá² tiui² do. 7 Joon gajin²in sñi²¹i 'in tsá² tiui² do:

—Cwó², cworuun¹³un unni²i coon¹³ jmi²¹ 'in 'o² tsi pila sii²¹ Siloé —øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹, 'in gasii¹in do, coon¹³ jmi¹.

Joon gangoo²¹-o 'in tsá² tiui² do, niruun¹³un unni¹in joon mo gacñi¹³i joon nijnaa²¹o. 8 Joon 'in tsá² née¹i tyan' li tyiin¹in 'in tuu² do coon¹³ tsá² 'in niganii²in 'in tiui do gajin²in:

—¿Tí jon' 'ino 'in tsá² la mo tyiin¹in 'in mi¹i caridad?

9 'Inlí¹³ gajin²in:

—'Inoo do.

'Inlí¹³gi gajin²in:

—Jon' 'ino do, pe coonti-i la joon jnée²i.

Pe 'ña'a 'in tsá² do 'e noo²¹²ta tiui² gajin²in:

—Jna-a 'in tsá² ta tiui² do.

10 Joon gaunngñi¹i 'in tsá² do:

—¿Xiiala lí 'e nijnaa²¹o'o?

11 Joon gani¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Jesús 'in gajmaa¹xũ jii¹ gasúun²un unni³ii, joon jin²in sñi²¹i jna²: "Cwó² fu lí náa¹ pila sii²¹i Siloé, joon roon¹³on unni²i." Joon gangoo²¹²oon joon mo garuun¹³un unni³ii do joon galí² jnaa²¹oo.

12 Joon gaunngñi¹i 'in tsá² do sñi²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—¿Náai¹³gi 'in tsañuu¹ do?

Joon gajin² 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñii²ii naai¹.

'In tsá² fariseos unngñi¹i 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí¹ jnaa²¹a

13 Joon 'in tsá² taai² do nijaa²¹²mo 'in tsá² ta tiui² do tyani tsá² fariseo. 14 Pe jmi²¹² 'ii¹ 'woo²¹ tsá² 'e jmi²¹² 'e gaun'láa²i Jesús 'in tsá² tiui² do. 15 'Wii¹³ joon gaunngñi¹i 'in fariseos do 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí² 'e la no nilí²-i jøø². Joon gajin²in 'ido:

—Jiin¹in gasúun²un 'ido unni³ii mo ngayuui¹³ joon joon garuun¹³oo, 'wii¹³ joon nijnaa²¹oo la no.

16 Joon 'inlí¹³ tsá² fariseo jin²in:

—'In tsañuu¹ 'in gajmaa¹a 'elo jo gajmaa¹a 'ii²¹ tya' Dios tsu jo tsáai¹-tsi jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Pe 'inlí¹³gi gajin²in:

—¿Xiiala lí² jmáa¹a 'e lí² milagro no wa'a røøi²¹ tsaa² tyi¹?

Coon¹³ la joon galí² tún² poo²¹² 'ii. 17 Joon gaunngñi¹i tún¹ 'in tsañuu¹ ta tiui² do:

—'Nu-gi, ¿xiiala foo²¹o cwáain¹ tya' 'in tsañuu¹ 'in gacwo¹o unni²i do?

Joon 'i-gi gajin²in:

—Jna fo³oo, jaain²¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios 'ido.

18 Pe 'in tyu² to² tsá² Israel jo jo¹ mo lí² mogi 'e ta tiui² 'in tsañuu¹ do ce gatø¹o 'in sáa³ jmi²¹ 'in tsá² ni'láa²i do. 19 Joon gaunngñi¹i tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² do:

—¿Tí 'ino-o yuun²¹ tyii¹ 'in ca la mo gangaa¹³mo 'e foo²oo' nitiuu²mo? ¿Xiiala lí 'e la no nijnaa²¹o?

20 Joon tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² ta tiui² do gañii¹:

—Ne²oo'o 'e yuun²¹ tyi-oo'o 'ino, joon ca la mo gangaa¹³i tiuu²mo. 21 Pe jo né²e'e xiiala lí 'e la no nijnaa²¹o. Jo mo la né²e'e 'iin gaun'lá² unni¹i. Unngñi¹ duu' 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifée¹mo no. 'Ña'a noo jmá¹a júu³ røø²¹.

22 Jmi²¹i gajin²in la joon tsu 'wii¹³ 'e 'goo²¹-o. Tsu 'in tyu² to² tsá² Israel gasii²i røø²¹ 'e jo cwo¹gi tsataa²i in-tsu cwo¹ sinagoga jilee²¹ 'in jin² 'e Cristo Jesús. 23 Tsu 'wii¹³ joon gajin² tsacøøi¹³ tya¹a: "Unngñi¹duu' 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifée¹mo no."

24 Joon gatø¹ø 'in tyu² to² tsá² Israel do 'in tsañuu¹ ta tiui² do, joon gasii²i:

—Sii¹³ jna'a júu³ ja²mo tyani Dios. Jna'a ne²oo'o 'e tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹ 'ino.

25 Joon gañii¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñí³ jna tí røøi¹ 'ino tsaa² tyi¹ si jo røøi²¹ 'ee. Jiin¹³ 'e ñí³ii 'e jna-a tsá² ta tiuu²mo joon la no nijnaa²¹oo.

26 Joon gaunngñi¹i 'in tsá² do tún¹:

—¿'Ee gajmaa¹a tyi¹i? ¿Xiiala jmaa¹a 'e gacwo¹o 'nu unni²i?

27 Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin²in:

—Nifuu²¹²gi jna 'naa' joon jogi unjii²ii'. ¿'Ee lí 'iin²¹²naa' 'e fo³oo tún¹ 'e nifo³oo do? ¿Tí 'iin²¹²naa' líin²naa' tsá² tya'a?

28 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do gauntyii²in 'ido joon gasii²i 'ido:

—'Nu-u, líí²u'u tsá² tya' 'in tsañuu¹ do pe jna'gñi¹ líí²na'a tsá² tya' Moisés 29 tsu jna'a ne²oo'o 'e Dios nigafee²¹mo Moisés pe 'in tsañuu¹ do jo né²e'e xiia fu seein²¹.

30 Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin²in:

—j'Áa¹i tsa'góo²-tsii 'e foo²¹ 'naa' 'e jo ñí³ii' xiia' seein²¹ 'ido pe 'ido nigacwo¹o jna unni³ii! 31 Tyú²-u né² jna' 'e jo unji²i Dios júu³ tyú² 'e faa²¹a tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹. Unji²i Dios jiin¹³ júu³ tya' tsá² 'in un'goo²¹o 'ii joongi jmoo¹o 'ido jiin¹³ 'e 'iin²¹²in Dios. 32 Jo mo lí sá² júu³ 'e galí jnaa²¹a jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui² ca la mo gangaa¹³i. 33 Wa' 'in tsañuu¹ no jo gasii¹in Dios 'ii jo 'e lí² jmáa¹a jiin¹³ coon²¹.

34 Joon 'in tyu² to² tsá² Israel gajin²in sñi²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—'Nu-u, 'in gangaa¹³ coon¹³ tsaa² tyi¹, joongi 'iin²¹²un 'e³e jna'a júu³ tyú².

Joon gatyii¹mo 'in tsá² ta tiui² do jee²¹² 'ii.

Lawa jaain²¹ tsá² tiuu²mo 'in jo jmo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in
Dios

³⁵ Joon galiñii¹ Jesús 'e gatyii¹in tsá² Israel 'in tsá² ta tiui² jee²¹² 'ii joon mo jiin¹in Jesús 'in tsá² ta tiui² do joon gajin¹²in sñi²¹ 'ido:

—¿Tí jo¹ lñi²u Jón¹on Dios?

³⁶ Joon gajin¹² 'in tsaññu¹ do:

—Sii¹³ jna 'iin²¹² 'i tsu joon jo¹o lñi²na 'ii.

³⁷ Joon gajin¹² Jesús:

—'In niñii¹mo 'nu 'i. Jna-a 'i 'in sñi¹³u coon¹³on.

³⁸ Joon 'in tsaññu¹ do tsifu gasii²¹i moojni¹i tyani Jesús joon gajin¹²in:

—Jo¹o lñi²na 'nu, Ña'ññu¹.

Joon gaun'goo¹o Jesús.

³⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—Jna goo²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo 'e 'ná¹-a li sá² 'ii²¹ 'e li jnaa²¹ 'in tiui² joon 'in jnaa²¹ ilitiuu²mo cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios.

⁴⁰ Joon 'inlñi¹³ tsá² fariseos 'in taai² do coon¹³ Jesús mo ganúu²un 'e júu³ do joon gaunngñi¹ sñi²¹ Jesús:

—¿Tí joon tsá² tiuu²mo jna'a jon?

⁴¹ Joon gajin¹² Jesús:

—Wa'a 'naa' 'e tiuu²naa' jo 'e tsa² røø²¹naa' cwáain¹ tya' tsa² tyi¹. Pe 'e foo²oo' 'e jnaa²¹oo' joon 'oo²oo' tsa² tyi¹.

Júu³ tya' li náa¹ 'yá²

10 Faa²¹gi Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin¹² Jesús— jileei²¹ 'in jo tsataai² li 'oo² 'yá² li taai² joo'saa²¹ pe tsa-taai² fu li' li xiaa' 'uun²¹ 'i. ² Pe 'in tsa¹² li 'oo² 'yá² do 'ii 'in tsá² 'in ngi¹ to² 'aai¹ joo'saa²¹ do. ³ Joon 'in tsá² 'in ní² 'oo² 'yá² do inó² 'e 'oo² 'yá² do tya' 'in tsá² 'in 'aai¹ joo'saa²¹ 'e tsa¹² 'ido. Joon 'in joo'saa²¹ do cwii¹o jmií¹ tya' 'in 'aa¹ 'ii. Joon 'in tsá² 'aa¹ joo'saa²¹ do ñii¹o 'ee sii²¹ 'ido la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'woo¹ ni 'ido fu caluu. ⁴ Joon mo ngayuui¹³ 'woo¹ ni 'in joo'saa²¹ do jileei²¹ joon 'in 'aai¹ 'ii gangñi¹ ngóo¹-o nifugi li ningalíin² 'in joo'saa²¹ do. Joon 'in joo'saa²¹ do ngalíin² caluu tsu cwii¹ 'ido jmií¹ tya'a. ⁵ Pe jo tsalíin² 'in joo'saa²¹ do caluu 'in jo cwii¹in xujoon 'e cwii¹o, tsu jo cwii¹ jmií¹ tya' 'in tsá² jo cwii¹in —jin¹² Jesús.

⁶ Jesús gatyaa¹ 'e júu³ lo tya' 'e 'e² tsá² pe 'in tsá² fariseos do jo ga'øøi²¹-tsi 'e cwoo¹i øøi²¹-tsi 'e júu³ do.

Jesús lñi¹ 'in 'aa¹ joo'saa²¹ 'in tyú¹

⁷ Joon gajin¹² Jesús tún¹ sñi²¹ 'in tsá² do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': Jiin¹³ jna-a lñi¹na 'oo² 'yá² do 'e li tsataai² joo'saa²¹, tsu la taai² joo'saa²¹ tsi 'yá² coon¹³ 'oo² 'yá² do la joon jon 'wii¹³ jna-a lí²-i tsataai² tsá² ññfú². ⁸ Jileei²¹ 'in jalíin² jée¹gi la jna 'uun²¹ 'i, la jo unjii²in 'in joo'saa²¹ do 'in jo cwii¹in la joon jon jo unjii²in 'in tsá² tsataai² ññfú² 'in jalíin² jée¹gi lagi jna.

⁹ Jna-a lñi¹na 'e 'oo² 'yá² do joon jileei²¹ 'in tsataai² 'wii¹³

jna itiin¹³mo 'ii. Lñi¹i lawa joo'saa²¹ 'in tsataai² tsi 'yá² joongi 'woo¹i seen²¹in tyú² sá² 'e dø¹¹ø.

¹⁰ 'Pe 'in 'uun²¹ do canii² jó² jajmaa¹a 'uun²¹, joongi ja-jngaa¹³ 'in joo'saa²¹ do joongi tyaa¹ cwii¹³in. Pe jna nigoo²¹²oo 'e cwoo²oo juncwii²¹ tya' tsá² joon jna cwóo³oo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyú² 'áa¹mo. ¹¹ La 'in tsá² tñi² tyú² 'aa¹i joo'saa²¹ la joon jon jna tñi²moo tyú² 'aa²na tsá². 'In tsá² 'in tñi² tyú² 'aa¹i joo'saa²¹ cwoo¹o juncwii²¹ tya'a 'wii²¹² tya' joo'saa²¹ 'áa¹i. ¹² Pe 'in ní² joo'saa²¹ 'e 'lee¹³mo jo jmo¹o la joon tsu mo ní²in jó¹ jaain²¹ 'yiaa¹ lobo joon gatíuu²mo joo'saa²¹ 'aa¹i, gacwi-in¹o tsu jo 'née² 'in joo'saa²¹ do tsu jon' joo'saa²¹ tya'a. Joon 'in 'yiaa¹ lobo do gasan¹²mo 'in joo'saa²¹ do joon 'in catyaa¹² do gaxé¹mo. ¹³ 'In tsaññu¹ do gacwi-in¹o tsu jmo¹o to² 'lee¹³mo jo 'ee cwáain¹ tya'a 'in joo'saa²¹ do.

¹⁴ 'Jna-a lñi¹na tsá² 'in tñi² tyú² 'aa¹i joo'saa²¹. La cwii¹in Ñññu¹³ jna la joon jon cwii¹moo. La joon jon cwii¹moo tsá² tyiaa 'in jai¹² lñi²i jna 'in lñi¹i lawa joo'saa²¹ tyiaa. Joon 'ido cwii¹mo jna jon. Joon cwóo³oo juncwii²¹ tyiaa 'wii²¹² tya' 'in joo'saa²¹ do. ¹⁶ Joon 'aa²mogñi joo'saa²¹ xeei²¹ 'in taa²i tsi 'yá² li xiaa' 'in jon' taai² tsi 'yá² lo, 'ná¹ ni-tee²oo jon. Joon ijmáa¹a ñññu¹³o júu³ tyiaa joon jilee²¹mo tsataai² coon²¹ 'yá² tya'a joon jaan²¹mo 'in 'aa¹ 'ii.

¹⁷ 'Nee¹mo Ñññu¹³ jna tsu cwóo³oo juncwii²¹ tyiaa 'wii²¹² tya' tsá² joon iñii¹moo tún¹. ¹⁸ Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in jnga¹²i jna pe 'ñiaa'oo cwóo³oo juncwii²¹ tyiaa tsu jiin¹³ la joon 'iin²¹²na. 'E tñi²moo cwóo³oo joon coon¹³ la joon iñii¹moo tún¹. Tsu 'ii²¹ joon nijmaa¹a Ñññu¹³ —jin¹² Jesús.

¹⁹ Joon mo ganúu²un tsá² Israel 'e júu³ lo joon gacoon²¹gi tún²-un gaxeei¹ yaai. ²⁰ Joon fúui¹ tsá² jee²¹² 'ii do gajin¹²in:

—¿'Ee li' 'e unjii² 'júu³ tya' 'in tsaññu¹ no tsu 'in 'lñi¹³mo 'in yuui² alma tya' 'ino joongi yu caa²¹²mo 'ino?

²¹ Pe 'inlñi¹³gi gajin¹²in:

—Wa'a 'yuui² 'in 'lñi¹² alma tya' tsá² jo lí² faa²¹a tsá² la no. Jo lí² cwó¹o espíritu gó² unni² tya' jaain²¹ tsaññu¹ 'in tiui².

'In tyu² to² tsá² Israel untyii²in Jesús

²² Ningóo¹o jiin²¹ cwii² joon gatñi² jmií²¹² 'e unjmuu²¹²i tsá² Israel cwo¹ fee¹ si² fu Jerusalén tñi² la joon nigasi¹² 'e unjmuu²¹²i tsá² la coon²¹ jiin²¹ ca la mo niga'yee²¹i.

²³ Joon sá² coon²¹ ni'nú¹ fee¹ tya' cwo¹ do 'e sii²¹i Salomón joon ni'nú¹ joon ngi¹i Jesús. ²⁴ Joon 'in tsá² sein²¹ Israel do gajmaa¹a coon²¹ lñi²¹ ce cu² jiin¹ li si-in¹²in Jesús joon gajin¹²in sñi²¹ 'ido:

—¿Lñi¹ ca 'e cwo²o jna'a 'e la né²e 'iin 'nu? Wana 'nu Cristo sii¹³ jna' coonti júu³ coon²¹ tsáa¹.

²⁵ Jesús gajin¹²in:

—Nifuu²¹² jna 'naa' pe 'naa' jo jo¹ lñi²naa' jna. Jilaa²¹ 'e jmóo³oo to² tyu² Ñññu¹³ 'e ni'e² 'naa' 'e Cristo jna.

²⁶ Pe 'naa' jo jo¹ lñi²naa' tsu jo lñi¹naa' joo'saa²¹ tyiaa ji-in¹³ la li 'e nigafuu²¹²uu 'naa' la mo jée¹. ²⁷ Tsu joo'saa²¹ tyiaa cwii¹o jmií¹ tyiaa joongi cwii¹moo joon 'ii-gi jalíin²mo coon¹³ jna. ²⁸ Joon jna icwó³oo juncwii²¹ tya' 'e

taa²¹ coon²¹ tøø²mo joon jo jm̃²¹² 'iin²gi. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin tyi²in 'ido ja'cwóo³oo. ²⁹Ñ¹³oo nicwoo¹³i jna joon 'ii-gi 'in feeli¹gi la jee²¹² jilee²¹ joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'in li² tyi²in 'ido ja'cwóo²¹o. ³⁰Jna-a coon¹³ Ñ¹³'u', jaan²¹mo jna'a l̃i¹na'a.

³¹Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do son²on cuun²¹² la mo 'e tyuu¹³i Jesús. ³²Joon gajin²in Jesús s̃i²¹i 'ido:

—'Láa²mo 'e tyú² nigajmáa³aa tyani 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tyá' Ñ¹³'u' ç²noo 'e tyú² lo 'e tyuu¹³naa' jna cuun²¹²?

³³Joon gajin²in 'in tsá² tyu² to² Israel do:

—Jo tyuu¹³na'a 'n¹³u' cuun²¹² cwáain¹ tyá' 'e tyú² nigaj-maa¹³a pe cwáain¹ 'e nigafaa¹³a 'laa²¹ tyá' Dios coon¹³ júu³ tyi¹i. Tsu 'n¹³u' jaain²¹ tsañ¹³'u' 'in jmaa¹ 'i ña'a Dios.

³⁴Joon gajin² Jesús s̃i²¹i 'in tsá² do:

—Ni jí² ley tyi'naa' 'e faa²¹a 'e jin²in Dios: "'Naa' l̃i¹naa' dioses jon." ³⁵Né²o' 'e jin² jí² tyá' Dios joon jo lí² wa' jo røø²¹²na'. Joon Dios gaunsii²¹i jna' 'in 'ii²¹ júu³ tyú² tyá'a, "dioses." ³⁶Joon wa gatyii¹in Dios jna joongi sii¹in jna ni cwoo¹³ fu juncwii²¹, ç²xiiala lii¹naa' 'e foo²oo' 'e nifo³oo júu³ 'laa²¹ mo gafo³oo Jón¹on Dios jna? ³⁷Joon wa jo jmá³aa jilaa²¹ 'e jmoo¹o Ñ¹³'u' joon jo 'ná¹ jo¹ l̃i¹naa' jna. ³⁸Pe wa'a jmá³aa, x¹³fiin¹³ jo jo¹ l̃i¹naa' jna, jo¹ cwollin²naa' jilaa²¹ 'e jmóo³oo 'e coon¹³ la joon 'e liri²ii' coonti 'e ngi¹i Ñ¹³'u' coon¹³ jna joongi jna ngi³oo coon¹³ Ñ¹³'u'.

³⁹Coongi tún¹-un 'iin²¹²in 'in tyu² to² tsá² Israel do saan¹i pe Jesús galáa²mo ña'a.

⁴⁰Joon Jesús gangaa¹³i fu li 'ngoo¹³ jm̃²¹ sii²¹ Jordán lí¹ li 'yeei²¹ ñi¹. Joon joon gajaan¹an lí¹ mo ta natyíin¹in Wó³ nisaa¹i tsá² jm̃²¹² ca la jéei¹³. ⁴¹Joon fúu¹mo tsá² 'in gangalíin² ngajøø² Jesús. Joon jin² 'in tsá² do cwáain¹ tyá' Jesús:

—'E la ja²mo x¹³fiin¹³ jo gajmaa¹a Wó³ do jiin¹³ coon²¹ lí² milagro pe jilaa²¹ 'e gajin²in 'wii²¹² cwáain¹ 'in tsañ¹³'u' no 'e nilaja²mo.

⁴²Joon fúu¹ 'áa¹mo tsá² 'in jo¹o galí²i Jesús lí¹ taain¹ do.

Mo gajúin¹ Lázaro

11 Joon née¹i gaai²¹ la 'oo²¹ ruu²¹i coon²¹ fuu²¹ lí¹ sii²¹ Betania, Lázaro coon¹³ María coon¹³ Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxée²i jm̃²¹ jmafuu²¹ t̃i² Jesús joon gauntyu²¹ t̃i² Jesús coon¹³ jn¹³tyi²o. La 'ii²¹² joon galítsaa¹³a Lázaro do. ³Joon gasii¹in 'in gáí¹ ruui²¹ Lázaro do júu³ fu lí¹ taain² Jesús, s̃i²¹i 'ido:

—'Áa¹mo jo¹ tsa¹³a amigo tyi¹i Lázaro.

⁴Joon mo ganúu²un Jesús 'elo, joon gajin²in:

—Jo ijúun¹in coon¹³ 'e jmoowúu¹ do 'e 'ií³in to² tyá' 'e 'e²e tsá² jiin¹³ 'ii²¹ tyá' Dios Jmii²¹ joon coon¹³ la joon jon ilii¹ tsá² 'ii²¹ tyá' Jón¹on Dios.

⁵Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo 'e tsa¹³ Lázaro gajaan¹o tún² jm̃²¹²gi fu lí¹ taan¹in x¹³fiin¹³ 'áa¹mo 'iin²¹²in Marta coon¹³ ruu²¹i Lázaro. ⁷Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús s̃i²¹i tsá² 'in ngi¹i coon¹³on:

—Tsa²¹a' tún¹ fu Judea.

⁸Joon gajin² 'in ngi¹i coon¹³on do:

—Tífo² tyii¹i, ç²ti coon²¹gi tún¹ 'iin²¹²u'un cwoo¹³o? Jo 'áa¹ mo ngó¹ 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do jngaa¹²i 'n¹³u' coon¹³ cuun²¹².

⁹Jesús do gajin²in:

—Sá² dyatun¹ hora 'e ti 'yia²¹. Wa 'e ngi¹ tsá² mo jm̃²¹² jo tyuin² tsá² tsu² sá²-a 'yia²¹ tyá' juncwii²¹ lo tyá' 'e jnéé²in jøø² tsá². ¹⁰Pe wa ngi¹ tsá² mo can¹³u', tyui² tsá² tsu² jo 'yia²¹ jnéé²in.

¹¹Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús s̃i²¹i tsá² tyá'a:

—Nicwuu²¹mo amigo tyi¹ Lázaro. Pe no cun'un ní²ii niunjnaa¹-tsi.

¹²Joon gajin²in 'in tsá² ngi¹ coon¹³on do:

—Ñá¹ñ¹³'u', wana jiin¹³ 'e nicwuu¹i lí²-i un'láa²mo 'ña'a. Jo 'ná¹gi cwoo¹³o.

¹³Pe Jesús gajin²in 'e øø²¹-tsi júu³ tyá'a 'e nijún¹mo Lázaro joon ga'øø²¹-tsi 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹³on do 'e faa²¹a Jesús 'e jiin¹³ 'e canii² 'e cwuu¹mo 'ido. ¹⁴Joongi gajin² Jesús la tí²:

—Nijún¹mo Lázaro. ¹⁵Joon jløø²mo 'e jo nitiin¹³ taan¹na do tsu² coon¹³ la joon 'e tyú²gi tyi¹ tyá' 'e ja²mo l̃i¹naa'. Pe tsa²¹a' tsajøø²¹²na'.

¹⁶Joon gajin² Tomás, 'in nisii²¹ jon Gemelo, s̃i²¹i 'in tsá² ngi¹ coon¹³on Jesús catyaa² do:

—Tsa²¹² jna' jon, joon júun²na' caan²¹mo coon¹³on.

Jesús unjiin¹in tsá² jee²¹² 'l̃i²¹²

¹⁷Joon mo gatyá¹ Jesús Betania ningó¹o tyún² jm̃²¹² jiin¹³ la ni'ái¹ Lázaro. ¹⁸Joon tsu² 'wii¹³ náa¹ tyan' Jerusalén Betania, tí² tún² kilómetros tsi ca'no³o, ¹⁹joon 'áa¹mo fúu¹ tsá² seein²¹ Israel ningaliin² nifee¹³i Marta coon¹³ María cwo¹o 'ido fo'feei¹ cwáain¹ tyá' 'e gajúin¹ ruui²¹ 'ido. ²⁰Joon mo galiñi¹ Marta 'e ngó¹o jmoo²¹ tyé²mo Jesús joon cwo¹fi¹ Marta nijeen²en ni 'ido. Pe María-gi do gajaan¹o in¹³u'. ²¹Joon gajin² Marta s̃i²¹i Jesús:

—Ñá¹ñ¹³'u', wa mo'o tyiin¹u'un jo gajúun¹in ruu²¹na do. ²²Pe jna ñi³oo 'e cwo¹o Dios 'n¹³u' jilaa²¹ 'e m̃¹³i.

²³Joon gajin² Jesús s̃i²¹i Marta:

—Injiin¹in ruui²¹ 'n¹³u' tún¹.

²⁴Marta-gi gajin²in:

—Jo¹o, jna ñi³oo 'e injiin¹o mi tí² jm̃²¹² lí¹ gatséi¹ mo jii¹in 'l̃i²¹².

²⁵Joon gajin²in Jesús s̃i²¹i 'ido:

—Jna-a jon jmáa³aa 'e jiin¹in tsá² jee²¹² 'l̃i²¹², jna-a cwo¹³oo tsá² juncwii²¹ tyá'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. 'In jo¹ l̃i²i jna x¹³fiin¹³ júun²in, ijiin¹o tún¹. ²⁶Joon jilee²¹ 'in jiin¹ 'in jo¹ l̃i²i jna jo júun²in. ç²Ti jo¹ l̃i²u 'e júu³ lo?

²⁷Joon gajin² 'in tsamí² do:

—Ñá¹ñ¹³'u', jo¹o l̃i²na 'e 'n¹³u' Cristo, Jón¹on Dios Jmii²¹ 'in 'ná¹ jó¹o ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Jesús xuui²¹²-tsi mo tyí¹la ni 'aan¹ tyá' Lázaro

²⁸Joon mo ngayuui¹³ gajin² Marta 'e júu³ lo gan-gaté²e ruu²¹i María s̃i²¹i 'ido 'uun²¹mo:

—Nicwa¹²mo Tífo² tyi¹ joon gajmaa¹a júu³ tøø²¹ 'n¹³u'.

²⁹Joon mo ganúu²un María 'e júu² do tsifuu ga-roon¹on gangóo¹o ngafee¹³i Jesús. ³⁰Jo gal¹in Jesús tí

'i fuu²¹ do pe do-o tyiin¹ in li gafee²¹ i Marta 'ii. ³¹ Joon mo ganí² 'in tsá² Israel 'in taai² cwo¹ o fo'fee¹ María 'e garoon¹ on 'ido ce tyí² cwo'fi¹ 'ido fu caluu joon ngalín² caluu María líí² 'e tsá¹ 'ido fu ni 'aa¹ do 'e ngatyí¹³ 'ido.

³² Joon mo gatyá¹ María li siin¹³ in Jesús, joon gasi²¹ i wojní¹ tyani Jesús joon jin² in:

—Ŋa'ñu¹ 'u, wa mo'o tyiin¹ u'un jo gajúin¹ ruu²¹ na do.

³³ Joon mo ganí² Jesús 'e cí² i María coon¹³ 'in tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon galilí² i Jesús fa'í² i 'áai¹ joongi gangatyin²-tsi. ³⁴ Joon gaunngí¹:

—¿Xiia lí' ga'áa¹ naa'?

Joon 'ido-gi gajin² in:

—Ŋa'ñu¹ 'u, na¹ du' cwojò² ø.

³⁵ Joon gatyí² i Jesús. ³⁶ Joon gajin² 'in tsá² Israel do:

—Jò² duu' áa¹ mo ni 'iin²¹ in ni 'ido.

³⁷ Pe 'inlíí¹³ jee²¹² 'in tsá² seein²¹ Israel do gajin² in:

—In no-o 'in gacwo¹ onni² 'in tsá² tiui² do, ¿ti jo 'ee nilii¹ i jmá¹ xu¹ tya' 'e jo júuin² Lázaro no?

Gajin¹ in Lázaro

³⁸ Joon Jesús ngatyin²-tsi tún¹, joon gangatyéen¹ in ni 'aa¹ do. Joon 'e 'aa¹ do nilí² too²¹ xá² joon ni injní¹ coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹. ³⁹ Joon gajin² Jesús:

—Jan² cuun²¹² 'e injní¹ 'oo² no.

Joon Marta, ruu¹²¹ 'in 'líí²¹² do gajin² in:

—Ŋa'ñu¹ 'u, wa jo nijmaa²¹ a tsu¹ ningóo¹ on tyán² jmí²¹² jiiin¹³ la júin¹ Lázaro.

⁴⁰ Pe joon gajin² in Jesús:

—Nifuu²¹² oo 'n¹ wana jo¹ líí² u imóo³ o'o xiiala 'e tsafee¹ mo Dios.

⁴¹ Joon gajan² o cuun²¹² do joon gajò² ø Jesús fu yu¹ joon faa²¹ a júu³ tyú², jin² in:

—N¹³, cwo¹³-oo 'n¹ maa¹³ mo'o tsu¹ niganú² o'o júu³ tyiia. ⁴² Jna ní³ oo 'e nuu²¹ o'o júu³ tyiia coon²¹ tò² mo. Foo¹³ na 'n¹ wii²¹² tya' 'e jò² ø 'in tsá² no 'e ilitsáai¹-tsi 'e 'n¹ gasii¹ un jna.

⁴³ Mo ngayuu¹³ jin² in la joon, joon ga'oo¹ o tá², tò² ø Lázaro:

—¿Lázaro, júu¹ fu lo!

⁴⁴ Joon 'in 'líí²¹² do gacwo'fi¹ o joon 'in paa²¹ 'mí² i cwo²¹ o coon¹³ tíí² i joon 'in jní² 'mí² i tsi ní¹ i. Joon gajin² in Jesús:

—Sii¹³ cwo²¹ o tíí² i cwotyee²¹ mo.

Síí¹ tsá² rò² saan¹ in Jesús

⁴⁵ Joon fúu¹ mo tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon ganí² 'e nigajmaa¹ a Jesús jo¹ o líí² i. ⁴⁶ Pe 'inlíí¹³ 'in tsá² do ngalín² nijmaa¹³ a tsá² fariseos júu³ jilaa²¹ 'e niganií²¹ 'e gajmaa¹ a Jesús. ⁴⁷ Joon 'in tsá² fariseos do joongi coon¹³ 'in tyu² to² untsá² do gauncaain²¹ yaai coon¹³ jileei²¹ tsacò¹³ joon gajin² in:

—¿'Ee ijmo²¹ o'? 'In tsanuu¹ no 'áa¹ mo jmoo¹ o lí² mi-lagro. ⁴⁸ Wana tuu²¹² na' ino, jilee²¹ mo jo¹ o ilíin² 'ii. Joon 'in tsá² 'oo¹ o to² Roma ijalín² 'e jafiin² mo cwo¹ fee¹ tyi' joongi ija'iin² mo jna'.

⁴⁹ Pe jaain²¹ jee²¹² 'ii do 'in sii²¹ Caifás 'in tyu² to² fii²¹² untsá² jiiin²¹ joon gajin² in:

—'Naa' jo ní²¹ 'ii jiiin¹³ xu¹, ⁵⁰ jon'gi lí² naa' 'e tyú² tyi-o' 'e júuin² jaan²¹ mo tsañuu¹ tya' goo²¹ o' lagí 'e 'iin² in la tò² i lí saan²¹ an'.

⁵¹ Pe Caifás do jo gajin² in jiiin¹³ 'e 'øøi²¹-tsi 'ña'a, Dios gacwo¹ 'ii 'e ga'øøi²¹-tsi 'e faa²¹ a do 'e ijúuin² Jesús 'wii²¹² tya' jileei²¹ 'in seein²¹ Israel. Jon' ijúuin² 'wii²¹² tya' jiiin¹³ tsá² 'in seein²¹ Israel pe ijúuin² tya' iuncaain²¹ jileei²¹ jón¹ on Dios 'in née¹ i lí caain²¹ ni cwo¹³ fu juncwii²¹. 'E gacwo¹ o Dios 'ii 'e ga'øøi²¹-tsi la do tsu¹ 'wii¹³ tsafeei¹ tyu² to² fii²¹² untsá² 'ii. ⁵³ Ca jmí²¹² joon gasí² 'in tsá² 'oo¹ o to² do seein²¹ Israel xiiala ijngaa¹³ i Jesús.

⁵⁴ Wii¹³ joon jo lí² ngí¹ gi Jesús jee²¹² tsá² seein²¹ Israel, joon gacwa'fi¹ o fu lí² Judea joon gangóo¹ o co' coon²¹ cwo¹³ tyuun²¹ fu lí sii²¹ Efraín. Joon do-o gajaan¹ an coon¹³ 'in ngí¹ i coon¹³ on.

⁵⁵ Joon xu¹ 'ná¹ gi tí jmí²¹² pasua tya' tsá² Israel. Joon fúu¹ mo tsá² 'in née¹ i 'e fuu²¹ náa¹ la caain²¹ co' Jerusalén ngalín² fu Jerusalén nu¹ gi lagí ití² jmí²¹² pasua 'e tsaruuin¹³ yaai joon coon¹³ la joon lítyúu¹. ⁵⁶ 'In tsá² jalín² in Jerusalén ngí¹ i 'naa²¹ i Jesús joon la 'íí²¹² taa² inuu¹ cwo¹ fee¹ do unngí¹ i ruu²¹ i:

—Xiiala líí² u, ¿ti ijó¹ o lí tí jmí²¹² lo 'owa jo jó¹ 'ee?

⁵⁷ Joon 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tyu² to² untsá² ni tyu² to² wana 'in níí² in xiia' tyiin¹ in Jesús joon 'ná¹ cwatyajmaa¹³ 'ido 'ii júu³ tsu¹ isaan¹ mo 'ido.

Jaain²¹ tsamí² xée² i Jesus jmí²¹ jmafuu²¹

12 Jñuu² jmí²¹² gi 'ná¹ tí jmí²¹² pasua gangó¹ on Jesús fu Betania lí tyiin¹ Lázaro 'in gaunjiin¹ in Jesús jee²¹² 'íí²¹². ² Joon do-o gatyaa¹ tyú² 'e dò² ø tsá² 'e jlò¹³ i 'e tyiin¹ Jesús jee²¹² 'ii. Marta tya¹ 'uunñí² ni mesa la 'íí²¹² tyiin¹ Lázaro coon¹³ Jesús gò¹² ø. ³ La 'íí²¹² joon tyei² María tyiin¹ an jmí²¹ jmafuu²¹ 'ééin³ tí coon¹³ tsa² litro 'e tyiin¹ 'moo¹³ 'áa¹ mo. 'E jmí²¹ jmafuu²¹ 'e sii²¹ nardo do gasóon² on tíí² Jesús joon mo ngayuu¹³ joon tsifu gasii²¹ i coon¹³ jnú² tyí¹ i. Joon la caain²¹ tsi inuu¹ garó¹ i jma² tya' 'e jmí²¹ jmafuu²¹ do. ⁴ Joon jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús 'in sii²¹ Judas Iscariote, jón¹ on Simón, 'in tí lí 'níí¹ i Jesús gajin² in:

⁵ —¿'Ee lí' jo ga'níí²¹² 'e jmí²¹ jmafuu²¹ do 'e uncoon¹³ tya' 'in tanií² in tsu¹ tyiin¹ la tí 'e jnaa¹ a tsá² jee²¹² coon²¹ jiiin²¹?

⁶ Pe Judas do jo gajin² in wa' 'e jo¹ 'nee¹ i tsá² tañíí² in, 'e gajin² in la do tsu¹ 'uun²¹ 'ii joongi tsu¹ 'wii¹³ 'e 'ii-o náa¹ cwo²¹ o tu'mí² taa¹³ cuu². Joon 'wo² o 'e cuu² taa¹³ tsi. ⁷ Joon gajin² Jesús sii²¹ i Judas do:

—Jo jnií³ nu'u, tsu¹ lawa 'e sóon² i jna mi 'á¹ na.

⁸ Coon²¹ tò² ø mo seein²¹ tsá² tanií² in jee²¹² 'naa' 'e lí² uncóon¹³ oon¹ pe jna jo coon²¹ tò² ø i seen²¹ na jee²¹² 'naa'.

Síí¹ 'in tyu² to² untsá² 'e jngaa¹³ mo Lázaro

⁹ Joon mo galiñí¹ tsá² Israel 'e tyiin¹ Jesús fuu²¹ Beta-nia joon 'áa² mo fúu¹ ngalín² ngajò²¹² i Jesús, jon' wa'

jiin¹³ 'e 'iin²¹² in ní² in Jesús 'e 'iin²¹² in ní² mo jon Lázaro 'in gajmaa¹ a Jesús gajjin¹ in jee²¹² 'lhi²¹². ¹⁰ Joon gasí¹ 'in tsá² tyú² to² untsá² do røø²¹ 'e jngaa¹³ mo jon Lázaro, ¹¹ tsu² 'wii²¹² tya¹ 'ido-o fúu¹ mo tsá² Israel jo¹ o galí¹ i Jesús joon gatuu² mo 'in untsá² do.

Mo gaí² Jesús Jerusalén

¹² Fúu¹ mo 'áai¹ tsá² 'in gangalíin² Jerusalén li ti jmi²¹² pascua. Mo jná² joon mo galiñi¹ 'in tsá² fúui¹ do ityi¹ a Jesús 'e fuu²¹ do, ¹³ joon ganga'naa¹ a ni moo²¹ joon ga'woo²¹ i ngajeen¹ in Jesús, joon faa²¹ a tá¹, jin²¹:

—'In tyú¹ mo Dios! 'In cwaa³ mo 'in gajó² cwáain¹ tya¹ Ña'ñu¹ 'u! 'In cwaa³ mo 'in Røøi¹³ tya¹ tsá² Israel!

¹⁴ Joon Jesús gatsee¹²¹ jaain²¹ bu¹³ joon gacwó² 'ido jii¹³ la lí² 'e faa²¹ a ni jí² tya¹ Dios:

¹⁵ Jo toon² oon¹ fo¹² 'oo' tsá² seein²¹ fuu²¹ li sii²¹ Sion. Jóø² duu¹ no-o cwéi¹ Røøi¹³ tyii¹, tyiin¹ jaain²¹ bu¹³.

¹⁶ La mo 'láa² 'wii²¹² jo 'øøi²¹ tsi 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Jesús jilaa²¹ 'e nigalí². Pe mo ngayuui¹³ gangai¹² Jesús fu ñu¹ fú² joongi¹ gati²¹ tsi 'e jilaa²¹ 'elo 'e toon²¹² ni jí² 'e faa²¹ a cwáain¹ tya¹ Jesús joon la joon nigajmaa¹ a tya¹ 'ido.

¹⁷ 'In tsá² 'in nitéen² in coon¹³ Jesús la mo gatø¹² Jesús Lázaro 'oo² 'aan¹ joon gaunjiin¹ o jee²¹² 'lhi²¹², 'in tsá² do 'áa¹ mo tyaa¹ a júu³ cwáain¹ tya¹ jilaa²¹ 'e gani². ¹⁸ Tsu² 'wii¹³ 'e júu³ gatyaa¹ 'ido joon ga'woo²¹ 'in tsá² fúui¹ do ngajéen² in Jesús. ¹⁹ Joon 'in tsá² fariseos sá¹ i 'e jee²¹² yaai:

—Jóø² 'oo', jo jmé¹ i tyi¹ jilaa²¹ 'elo. Ñí² duu¹, jilee²¹ mo tsá² ngalíin² coon¹³ 'ii.

'Inlhi¹³ tsá² faa²¹ a jmi¹ griego 'naa¹ i Jesús

²⁰ Jee²¹² 'in tsá² ngalíin² fu li gatí² jmi²¹² Jerusalén seein²¹ 'inlhi¹³ 'in nifaa²¹ a jmi¹ griego. 'E nijalíin² 'e un'goo²¹ o Dios. ²¹ 'In tsá² faa²¹ a jmi¹ griego do gangatyéen¹ in co¹ li siin¹² in Felipe 'in seein²¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida náa¹ cwoo¹³ 'wó² tya¹ Galilea. 'In tsá² griego do gamí¹ i tyani Lii²¹² do sii²¹ 'ido:

—Tsañu¹, 'iin²¹² na'a nee²¹² na'a Jesús.

²² 'In Lii²¹² do ngajmaa¹³ a júu³ Andrés joon mo ngayuui¹³ joon ngalíin² mo je wáai² do ngatyaa¹ a júu³ coon¹³ Jesús. ²³ Joon gajin² in Jesús:

—'E gatyí¹ a gatí² 'i 'ii²¹ 'e untyú² Dios jna, 'in Ruui²¹ Tsá², mi júun² na. ²⁴ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', wa ca mi² trigo 'e jo jni² tsá² ni 'wó² joon wa jo júun² mo, joon la mo lhi²¹² ca mi². Pe wa najúin¹ 'e ca mi² do joon 'e iyii¹ 'a láai² gi. ²⁵ Jilee²¹ 'in un'øøi¹ juncwii²¹ tya'a icaa² mo juncwii²¹ tya'a pe 'in jo tsáai¹ tsi juncwii²¹ tya'a 'e ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo iun'øø¹ i juncwii²¹ tya' 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo. ²⁶ Wana 'in 'iin²¹² in jmá¹ a to² tyu¹³ 'u 'ná² 'e jo tiui² jna. Joon doñixia¹ siin¹³ na joon jon siin¹² in 'in jmoo¹ o to² tyu¹³ 'u. Joon iuntyú¹ mo Ñu¹³ 'u 'ii.

Jesús jmoo¹ o júu³ 'e ti li júuin²

²⁷ 'No no 'áai¹ ni¹ tsi tya¹ 'e tsangí¹ na —jin² in Jesús—. ¿'Ee ifo¹³ oo? ¿Ti lí² fo¹³ oo: "Ñu¹³, un'øøi¹ jna wa'a jo cwotyangí² na jilaa²¹ 'e itsangí² na?" Pe jo lí²

fo¹³ oo la joon tsu² 'ii²¹ joon 'yuu² na. Ifo¹³ oo: ²⁸ "Ñu¹³, 'ii² 'wo² o coon¹³ 'e la joon un'goo²¹ o tsá² 'nø" —jin² Jesús sii²¹ i jmi¹ tyiin¹ ñu¹ fú².

Joon ganuu¹ un coon²¹ júu³ jó¹ fu ñu¹ fú² 'e nijin² in: —Ni'e² moo 'ñii¹ a joongi¹ i'éé¹³ moo 'ñii¹ a tún¹ tya¹ 'e un'goo²¹ o tsá² jna.

²⁹ 'Inlhi¹³ 'in tsá² téen² in do jin²:

—Cwaain² 'ñá³ 'in niga'oon² on do.

'In lhi¹³ gi gajin² in:

—Jaain²¹ ángel gafee²¹ i Jesús.

³⁰ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do:

—Jon' gafaa²¹ a 'e júu³ lo 'wii²¹² tyiajna, 'e gafaa²¹ a 'wii²¹² tyi'naa'oo'. ³¹ Pe 'e la no-o gatí³ 'e jmá¹ a Dios 'ii²¹ tya¹ tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon la no i'wó¹ mo Dios 'in tyu² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ³² Joon mi sá¹ i tsá² jna tsaa¹ 'mó² joon ityiin²¹ an jna jilee²¹ tsá² —jin² Jesús.

³³ Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ a 'e i'øøi²¹ tsi tsá² xiiala mi júun² in. ³⁴ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Ninú³ oo'o li faa²¹ a jí² tya¹ ley tyii¹ 'e Cristo seein²¹ coon²¹ tøø² mo. ¿Xiiala li 'e foo²¹ o 'e 'ná¹ a sá¹ i tsá² tsaa¹ 'mó² 'in Ruui²¹ Tsá² no? ¿'iin 'in Ruui²¹ Tsá² no?

³⁵ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² do:

—Joon jee²¹² 'naa' coo²¹ gi jí² pe coon²¹ catá² a. Ngí² i la 'ii²¹² 'e jné² mogí¹ coon¹³ 'e jí² lo tsu² joon jó¹ linuu²¹ li ngí² i, tsu² 'in ngi¹ li nuu²¹ jo ñii¹ i xiiafu tsáa¹ a. ³⁶ Jo¹ cwolfiin² naa¹ 'e jí² lo la 'ii²¹² 'e 'oo² gí¹ tsu² coon¹³ la joon ilíin² naa¹ tsá² tya¹ 'e jí² lo.

Joon mo ngayuui¹³ gajin² in 'e júu³ lo, ganga² mo Jesús, ganga'mée¹³ mo 'ña¹ a tya¹ 'in tsá² do.

'Inlhi¹³ tsá² Israel jo jo¹ lhi² i Jesús

³⁷ Jesús gajmaa¹ a 'láa² mo li² milagro 'e nijøø² 'in tsá² do pe jo jo¹ lhi² mogí¹, ³⁸ tsu² 'ná¹ gi 'e litiin¹³ jii¹³ la li 'e nigataan¹ an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹ o júu³ tyú² ca la jée¹ 'in sii²¹ Isaías:

Ña'ñu¹ 'u, ¿'iin 'in jo¹ nilhi² júu³ tyú² tyi?

¿'In niga¹² Ña'ñu¹ 'u 'ii²¹ tya'a?

³⁹ Tsu² 'wii¹³ joon jo lí² jo¹ lhi² 'in tsá² do. Joon gataan¹ an Isaías ni jí² tya'a:

⁴⁰ Dios 'e gajmaa¹ a tiui² 'ido joongi¹ gajmaa¹ a 'e waa²¹ alma tya¹ 'ido,

tsu² joon jo cwolijøø² 'ido coon¹³ unní¹ i joongi¹ jo cwo'øøi²¹ tsi coon¹³ alma tya'a,

joongi¹ jo cwojalíin² fu li siin¹³ na wa 'e un'láa² na.

⁴¹ Isaías gajin² in 'e júu³ lo tsu² 'e gací¹ o 'e tyú² tya¹ Jesús. Joongi¹ 'e tya¹ 'ido júu³ 'wii²¹² tya'a.

⁴² Fúu¹ mo 'in tsá² Israel jo¹ o lhi² i Jesús pe jo faa²¹ a la joon jee²¹² tsá² tsu² 'wii¹³ 'gøø²¹ mo tsá² fariseos. Cagi tsacøøi¹³ seein²¹ Israel jo¹ o lhi² i Jesús. Li 'goo²¹ o wa gatyí¹ in tsá² 'ii fu caluu cwo¹. ⁴³ 'In tsá² do 'iin²¹² in 'e seein²¹ tyú² gi coon¹³ tsá² lagi wa 'e iseein²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios.

Júu³ tya¹ Jesús faa²¹ a ijmáa¹ a 'ii²¹ tya¹ tsá²

⁴⁴ Joon Jesús gafaa²¹ a tá², jin² in:

—'In jo¹ lĩi²i jna jon' jii¹³ jna jo¹ lĩi²i, jo¹o jon lĩi²i Ñũ¹ũ¹ 'in gasii¹in jna. ⁴⁵'In níi²in jna níi²mo jon 'in gasii¹in jna. ⁴⁶Gagoo²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ lawa coon²¹ jĩ² coo²¹ joon jilee²¹ 'in jai² lĩi²i jna jo ján¹ li 'ii¹i nũũ²¹. ⁴⁷Wana seein²¹ 'in lĩi¹³ nuu¹un júu³ tyiia, joon jogi unjii²i, jon' jna jmá³a 'ii²¹ tya'a tsee¹³i li 'lĩi³, tsũ jo gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'ii²¹ tya' tsá² 'e tsaliin² li 'lĩi³ 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'e tiin¹³mo tsá². ⁴⁸'In jo tsáai¹-tsi jna joongi jo unjii²i júu³ tyiia ni'oo¹o coon²¹ 'e lei² 'ii li 'lĩi³. 'E júu³ nifo¹³oo 'e joon 'e lei² 'ii li 'lĩi³ jmĩ²¹² mi 'iin² juncwii²¹. ⁴⁹Tsũ jo fo¹³oo 'e øøi²¹-tsii 'ñii'a, Ñũ¹ũ¹, 'in gasii¹in jna-a, 'ii gacwo¹o jna jilaa²¹ 'e ná¹ fuu²¹²uu tsá² joongi 'e ná¹ 'e³ee tsá². ⁵⁰Joon ñi³oo jilaa²¹ to² tyũ² Ñũ¹ũ¹ cwo¹o tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøøi². La joon 'e fo¹³oo lo fo²oo jii¹³ la to² tyũ² Ñũ¹ũ¹ jna.

Jesús run²un tĩi² tsá² tya'a

13 'Yiia¹³ cwoun¹ló¹ pascua galiñii¹i Jesús 'e gatĩ²-i 'ii²¹ 'e itii² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹, joon itse²mo fu li tyiín¹ Jmii²¹. 'Áa¹mo gali'iin²¹²in tsá² tya'a 'in taain²¹² ni cwoo¹³ fu juncwii²¹. Joon la no i'é¹mo 'ña'a jii¹³ la ti 'e gali'iin²¹²in tsá².

²'In 'lĩi³mo ni¹³i alma tya' Judas Iscariote, jóon¹on Simón. Joon Judas do 'i¹-tsi 'ñii¹i Jesús. Pe Jesús niñii¹o 'e gajó²o li tyiín¹³in Dios Jmii²¹ joongi joon itse² tún¹. Joongi niñii¹o 'e Jmii²¹ do-o nigacwo¹ 'ii to² 'e tyũ² to² jilee²¹. Tsũ 'wii¹³ joon la 'ii²¹² 'e tyiín¹³in gø²ø¹ 'i¹ canũ²¹ coon¹³ tsá² tya'a joon gajmaa¹a siin¹²i li si² mesa joon gatyii¹o 'mi² cwaa²¹ 'e tyi²i. Joon ga'aa²¹i coon²¹ 'mi² toalla ñuu²¹i. ⁵Joon gatyii²¹a jmĩ²¹ tsi coon²¹ 'ú¹ ñi³. Joon ga'láa² 'wii²¹² run²un tĩi² tsá² tya'a, joon gauntyũ²¹o coon¹³ 'mi² toalla 'e in'aa¹³ 'ñuu²¹i.

⁶Joon mo gatĩ² irun²un tĩi² Simón Pedro, joon gajin²in 'ido:

—Ñá'ñũ¹ũ¹, çti 'nũ iruun¹³un tĩi³ jna?

⁷Joon gañii¹i Jesús:

—Jo øøi²¹-o'o la no 'e jmóo³oo pe çiin²¹xũ i'øø²¹mo-'o'o.

⁸Pe Tũ³ dogi gajin²in:

—Jo jmĩ²¹² ruun¹³un tĩi³ jna.

Joon gajin²in Jesús:

—Wa jo ruun¹³un tĩi³i jo lí² liin²u tsá² tyiia.

⁹Joon gajin² Simón Pedro:

—Wana 'e la joon, Ñá'ñũ¹ũ¹, jon' jii¹³ tĩi³i ruun¹³un, ruun¹³o'o cwóo³oo joongi mootyí³ii.

¹⁰Pe gajin²in Jesús sii²¹i Tũ³ do:

—'In ningayuu¹³ galo¹o jo li 'ná¹ idyii¹i tya'a jii¹³ tĩi²o 'ná¹ idyii¹i tsũ nilo¹o. Joon nilaa¹naa¹ xũfiin¹³ jo jilee²¹naa¹.

¹¹Tsũ niñii¹o Jesús 'iin in'ñi¹ 'ii 'wii¹³ joon jin²in: "Jo mo laa¹naa¹ jilee²¹naa¹."

¹²Joon mo ngayuu¹³ garun²un tĩi² 'ido jilee²¹ joon gaci¹o sijn¹³in 'mi² cwaa²¹ do tún¹, joon gacwo²o tún¹ li si² mesa. Joon gajin²in sii²¹i tsá² tya'a do:

—Çti øøi²¹-oo 'e nijmá³aa? ¹³'Naa¹ fuu²¹²uu' jna: "Tĩfo² tyi'." Joongi gasii²ii' jna: "Ñá'ñũ¹ũ¹." Joon 'e tĩi²¹mo'

fuu²¹²uu' jna la joon tsũ 'ii jna. ¹⁴Joon wana jna garuun¹³un tĩi³i joon lĩi¹mo Tĩfo² tyii' joongi Ñá'ñũ²ũ¹, la joon jon 'naa¹ 'ná¹ jon rúun¹³un tĩi² ruu²¹naa¹. ¹⁵Jna-a ni'e²ee 'naa¹ xiiala 'e jmaa²aa' jii¹³ la li 'e nigajmá¹ jna. ¹⁶'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa¹, ce jin¹³ jaain²¹ tsa'lee¹³ jo fee¹i la fee¹i ñifi²¹²i. Ce jii¹³ jaain²¹ 'in sii¹i tsá² wa 'e fee¹i gi lagi 'in sii¹in 'ii. ¹⁷Joon wana øøi²¹-oo 'elo, jløø¹³mo' wa' jmoo²oo'.

¹⁸'Pe jo fo²oo 'wii²¹² tyii' jilee²¹naa¹. Jna niñi²oo 'iin 'in nityi¹³na. 'Ná¹-a untiin¹³ la li 'e faa²¹a ni jí² tyaa¹³ júu³ tyũ² tya' Dios 'e jin²: "Jaain²¹ 'in gø² coon¹³ jna nijmaa¹a 'e gø² tyiajna." ¹⁹Jmoo¹³oon 'naa¹ júu³ jee¹ tsũ joon mi lí² 'e ja²mo lĩi²naa¹ 'e jna-a Cristo jii¹³ la li 'e ni-fuu²¹²uu 'naa¹. ²⁰'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa¹, jilee²¹ 'in 'ii²¹i 'in gasi²na, 'ii²¹mo jon jna. Joon jilee²¹ 'in 'ii²¹i jna 'ii²¹mo jon 'in gasii¹in jna.

Jesús tyaa¹a júu³ 'e Judas 'in 'nĩ¹ 'ii

²¹Joon mo ngayuu¹³ gajin²in Jesús 'elo joon gali-tyin²-tsi 'áa¹mo alma tya'a joon gajin²in:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa¹, jaain²¹² jee²¹² 'naa¹ i'nĩ¹mo jna.

²²Joon 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² jøø²i ruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ jo ñii¹i naai¹ 'in jin²in Jesús. ²³Jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a do 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ tyiín¹in gø²ø¹ caai¹ li tyiín¹ Jesús. ²⁴Joon Simón Pedro do gajmaa¹a li² tya'a wa'a cwounngi¹ 'iin 'in 'i¹i Jesús 'e faa²¹a la do. ²⁵Joon 'in tsá² do 'in 'nee¹i Jesús joon ganityéén¹in tyan¹gi joon jin²in:

—Ñá'ñũ¹ũ¹, ç'iin 'in 'ee¹u'u?

²⁶Joon gajin²i Jesús:

—'Oo¹³duu coon²¹ 'no¹³ 'iñi¹ tsi 'uunñi², joon 'in cwo¹³oo do, 'ii do.

Joon mo ngayuu¹³ gajin²in la joon, joon ga'oo²¹o 'no¹ 'iñi¹ do tsi 'uunñi² joon gacwo¹o Judas Iscariote, jóon¹on Simón. ²⁷Joon tsifuu mo gatĩ²i Judas 'e 'iñi¹ do joon ga'i²i 'in 'lĩi¹³ alma tya'a. Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—'E 'nogi jmaa²a, jmaa²a jmoono.

²⁸Pe jii¹³ jaain²¹ 'in nee¹i gø²ø¹ ni mesa do jo mo øø² mogi-tsi 'e 'wii²¹² 'e gajin²in 'ido la do. ²⁹Joon tsũ 'wii¹³ Judas do 'e 'in 'mo¹³o tu'mi² taa¹³ cuu², 'in lĩi¹³ ga'i¹-tsi 'e Jesús sii²¹i 'ido 'e tsalá¹ 'e 'ná² tya' mi ti jmĩ²¹² sixũ 'e cwo¹xũ tsá² tanií² cuu². ³⁰Joon mo ngayuu¹³ gøø²¹ø Judas 'e 'no¹³ 'iñi¹ do joon gacwo¹o tsifu tsũ canũ²¹.

Jesús tyũ² to² 'e 'ná¹ 'nee¹mo tsaruu²¹i

³¹Mo ngayuu¹³ cwo¹ñi¹ Judas, joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—La no in²i tsá² 'e 'ya²gi tya' 'in Ruui²¹ Tsá². Joon 'wii¹³o in²i tsá² 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹. ³²Joon wana 'in Ruui²¹ Tsá² do 'é²e 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹, joon Dios Jmii²¹ i'é²o jon 'e 'ya²gi tya' Jóon¹on. Joon la jmoono ijmaa¹a. ³³Tsaruu¹u', jo taain²¹²gi coon¹³ 'naa¹ 'wóo². 'Naa¹ i'naa¹³mo' jna, pe la li 'e gafuu²¹²uu 'in tsá² Israel do la joon fuu²¹²uu 'naa¹: Jo lí² cwolin²naa¹ fu li

nii¹³ jna. ³⁴ Icwo³oo 'naa' 'e júu³ 'múui² lo 'e jmaa²aa': 'e un'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. La 'nee¹na'naa' la joon jon 'ná' 'e 'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁵ Si na 'nee¹mo ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jilee²¹mo tsá² seein²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ lilili³o 'e 'naa'oo' líi¹naa' tsá² tyiia.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e Pedro jo ró⁰1i cwii¹in Jesús

³⁶ Joon Simón Pedro gaunngii¹í sii²¹í Jesús:

—¿Xiafu cwoo²u, Ña'ñu¹u?

Joon gajin² Jesús:

—Fu li nii¹³ jna jo lí² cwoo²u la no coon¹³ jna pe ciiin²¹gi níi¹³u'un.

³⁷ Joon gajin² Tó³:

—Ña'ñu¹u, ¿'Ee lí² jo lí² tsaa²¹a' caain²¹? La no nináa¹ tyú² tyiia 'e júun²na 'wii²¹² tyi'i.

³⁸ Joon gajin² Jesús:

—¿Tí¹ jo¹ nináa¹ tyú² tyi'i 'e júun²mo'o 'wii²¹² tyiia? 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'nu, pe joon 'e ifo²o 'ntí¹ naa¹³ 'e jo cwii¹u jna la nu'gi i'ó¹o tuitsáa².

Jesús líi¹ fu¹ 'e ngoo¹³ fu li tyiín¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹

14 Faa²¹gi Jesús:

—Jo cwotaan²¹²naa' cu²-oo'. Jo jmaa²aa' cuu¹³-oo' coon¹³ Dios jon'gi cuu¹³-oo' coon¹³ jna jon. ² Fu li tyiín¹ Nu³u joo²¹ 'áa¹mo li cwá²a tsá². Wa jo la joon lí² nifuu²¹²oo 'naa'. Joon inii¹³na nityí³aa tyú² coon²¹ li ní³ii'. ³ Nii¹³na nityí³aa tyú² joon mi yuu¹³ joon yíia³oo tún¹, yatee²ee 'naa', tsaa²¹a' coon¹³ jna. Joon coon¹³ la joon ili'yii²¹a' coon¹³ jna li tyiín¹³na.

⁴ Nii³ii' 'naa' fu li nii¹³na joongi niñii²oo' fu¹ lí² li nii¹³na.

⁵ Joon gajin² Tomás sii²¹í Jesús:

—Ña'ñu¹u, jo ne² jna'a xia fu cwoo²o, ¿xiiala 'e la ne²e'e fu¹ lí² li cwoo²u?

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Jiin¹³ jna-a 'e fu¹ do, joongi jiin¹³ jna-a 'e júu³ jai², joongi jiin¹³ jna-a cwó³oo juncwii²¹ tya' tsá². Jiin¹³ 'wii¹³ jna-a 'e lí² tyaliin¹in tsá² li tyiín¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹.

⁷ Joon wana galicwii¹mo' jna joon ilicwii¹mo' joon Nu³u. Ca lano joongi li ngóo¹gi cwii¹mo' Nu³u joon nijó²mo'.

⁸ Joon gajin² Felipe sii²¹í Jesús:

—Ña'ñu¹u, cwoo¹³du' jna'a 'e nee²¹²na'a Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹, coon¹³ la joon líin²mo tyii'i.

⁹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Ningóo¹ 'áai¹ 'e taan²na jee²¹² 'naa' Felipe, ¿tí joon jo mo cwii¹ mogí¹ jna? Tsu 'in ní² jna ní²mo jon Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹, ¿'ee lí² 'e mii² 'e 'ee¹³na 'naa' Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹? ¹⁰ ¿Tí jo jo¹ lí²u 'e ngii¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ coon¹³ jna joongi jna ngii³oo coon¹³ 'ii? Ji-laa²¹ 'e fo²oo jo fo²oo 'e 'i¹-tsii 'ñii'a. Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ 'in ngii¹ coon¹³ jna, 'ii-o 'in jmoo¹o 'e to² tya'a lo. ¹¹ Jo¹ cwoliín²naa' jna 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a ngii² coon¹³ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ joongi 'ii ngii¹o jon coon¹³ jna. Joon wa jo jo¹ lí²naa' jna 'wii²¹² júu³ tyiia jo¹o cwoliín²naa' jna 'wii²¹² tya' jilaa²¹ to² 'e jmoo³oo. ¹² 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in jo¹ lí²i jna ijmá¹o jon la

jmoo³oo joongi ijmáa¹ 'e fee¹gi lagi jna tsu nii¹³mo' fu li tyiín¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹. ¹³ Joon jilaa²¹ 'e mii² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna, jna ijmáa³oo tyii' tsu coon¹³ la joon 'íi' Joon'on Dios 'ña'a jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jmii²¹. ¹⁴ Jna-a ijmáa³aa doñi'ee 'e mii² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna.

Jesús cwoo¹o júu³ tya'a isii¹in 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

¹⁵ 'Sino 'naa' 'nee¹mo' jna ijmáa²aa' to² tyu³u.

¹⁶ Joon imii³ tyani Ña'ñu¹u' Dios 'e sii¹in jaain²¹gi 'in cwo¹ 'naa' fo'feei¹ in sii²¹ Espíritu tya' 'e jai². Joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tó⁰í. ¹⁷ 'In tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios, jo lí² 'ii²¹in tsu jo lí² jó⁰í jogi lí² licwii¹in. Pe 'naa' nicwii¹mo' tsu ngii¹o coon¹³ 'naa' joongi 'ii²¹mo alma tyii' joon 'e 'yuu² coon²¹ tó⁰mo. ¹⁸ Jo tuu²na 'naa' lawa xuu²¹² 'nii², tsu yíia³oo itaan²¹²na coon¹³ 'naa'. ¹⁹ Ciiin²¹gixu tsá² taan²¹²in ni cwoo¹³ juncwii²¹ jo ní²gi jna pe 'naa' máa¹mo' jna. Joon tsu 'wii¹³ ijiin¹ jna 'wii¹³ joon ijiin¹ 'naa' jon. ²⁰ Joon mi ti jmi²¹² joon, joon ilii¹³ 'naa' 'e 'yuu²na alma tya' Nu³oo joon 'naa'gii' taa²naa' alma tyiajna-a joon jna-gi 'yuu²na alma tyi'naa'oo'. ²¹ Jileei²¹ 'in ní¹ joongi 'in ijmáa¹ to² tyu³u 'in 'íi' yaai 'e ja²mo 'nee¹ jna. Joongi Nu³u ili'nee¹mo jon 'ii, joon jna 'nee¹mo' jon. Joon 'ii¹mo' jon 'ñii'a 'ii —jin² Jesús.

²² Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin²in sii²¹í Jesús:

—Ña'ñu¹u, ¿'ee lí² 'íi' 'wo'o jna'a pe jo 'íi' 'wo'o tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹?

²³ Joon gajin² Jesús:

—'In 'nee¹ jna unjii²o 'e fo²oo joon ili'nee¹mo Nu³u 'ii. Joongi Nu³u ija²oo'o coon¹³on 'e toon²¹²o'on alma tya'a. ²⁴ Joon 'in jo 'nee¹ jna jo unjii² 'e fo²oo. 'E júu³ tyú² 'e nuu²¹ 'naa' jon' 'e tyiajna, 'e tya' Nu³o' in gasii¹in jna.

²⁵ 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo la 'ii²¹² 'e taan¹na coon¹³ 'naa'. ²⁶ Pe Ña'ñu¹u' Dios isii¹in 'in Espíritu Tyú² tya'a coon¹³ 'e la sii²¹ jna 'e cwo¹³oo 'naa' fo'feei¹. Joon 'in Espíritu do i'e² 'naa' jilaa²¹ joongi 'e untii¹³-oo' jilaa²¹ 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

²⁷ 'Coon²¹ 'e tyú² cwóo³oo 'naa' 'e tyú² sii¹-oo' la tyú² 'íi'-tsii. Joon jo lí² la lí² 'e tyú² 'in 'ii¹-tsi tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Jo cu²-oo' jogi jmaa²aa' 'goo²¹oo'.

²⁸ Ninuu²oo' 'e nifo²oo 'e nii¹³mo' joongi 'e yíia³oo 'e taan²¹²na coon¹³ 'naa' tún¹. Joon wana jo¹ 'nee¹naa' jna ilijl⁰mo' mi liñi²ii' 'e nii¹³na lí² tyiín¹ Ña'ñu¹u', tsu 'in feei¹gi 'i lagi jna. ²⁹ Fuu²¹²uu 'naa' 'elo jeei¹gi tsu mi lí² joon jo¹ ilii²naa'.

³⁰ 'Jo fú³gii 'láai¹ 'áai¹ 'naa' tsu nijó¹-o 'in tyu² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo. Joon xufiin¹³ jo to² cwooi¹ tyu² jna ³¹ la joon 'ná' lí² tsu coon¹³ la joon ilii² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e 'nee¹mo Nu³u' joongi jmoo³oo jilaa²¹ to² tyu²u. Téen²naa' jmaa²aa'. Moo²¹na.

Cwáain¹ tya' wuunj⁰

15 'E²gi Jesús tsá² tya'a jin²in:

—Coon²¹ wuunjøø¹³ lí² 'mó² 'ñá² coon¹³ jilaa¹³ cwáa¹ tya'a. Joon seen²¹ mo jaain²¹ 'in un'øøi¹ sa³ do. Joon jna-a líí¹na lawa 'mó² 'ñá² wuunjøø¹³ joon 'naa' 'in jai² líí² jna líí¹naa' lawa cwáa¹ do. Joon 'e tyú² seein²¹ 'in jai² líí² Dios lí la lí 'oofuu²¹ 'in'íí¹³ tya'a. Joon Ñu¹³uú líí¹ lawa 'in un'øøi¹ sa³ do. ²Joon 'in un'øøi¹ wuunjøø¹³ tyú² 'o jilaa²¹ cwáa¹ 'e jo cwo¹o 'oofuu²¹ pe jí²i to² tya' jilaa²¹ cwáa¹ 'e cwo¹o 'oofuu²¹ 'e joon cwo¹o 'láai²gí. La joon jmoo¹o Ñu¹³uú, tyuu¹³i jileei²¹ 'in jo 'in'íí¹³ 'oofuu²¹ tya'a. Pe jileei²¹ 'in 'in'íí¹³ 'oofuu²¹ tya'a untyúu¹ Dios 'ii wa'a síí¹³ 'láai²gí 'oofuu²¹. ³Coon¹³ júu³ tyiia 'e ga'e²ee 'naa' nicalityúu¹moo'. ⁴Joon la siseen¹³ cwáa¹ wuunjøø¹³ 'mó² 'ñá², la joon jon 'naa' 'ná¹ seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna la 'in caan²¹na coon¹³ 'naa'. Coon²¹ cwáa¹ wuunjøø¹³ jo lí² cwo¹o 'oofuu²¹ tya'a wa jo siseen¹³ 'mó² 'ñá² tya'a, la joon jon 'naa' jo lí² cwo²oo' 'oofuu²¹ tyii' wa jo seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna.

⁵Jna-a líí¹na 'mó² 'ñá² do joon 'naa' líí¹naa' cwáa¹ do. Joon jileei²¹ 'in ngí¹ sicaain²¹ coon¹³ jna joongi jna sí-can²¹na coon¹³ 'ido, 'láai² 'oofuu²¹ 'in'íí¹³ tya'a. Tsu 'naa' jo lí² jmaa²aa' jiiin¹³xu wa'a jo uncoon¹³ jna 'naa'. ⁶Joon jilee²¹ 'in jo jón² sicaain²¹ coon¹³ jna líí¹ la lí coon²¹ cwáa¹ wuunjøø¹³ 'e gapí² joon galityuun²¹ joon tsu¹³uú tsá² joon dya² tsá² ní jí² 'e jún¹.

⁷Joon wana ján²naa' sicaan²¹naa' coon¹³ jna joon jo tuu²uú júu³ tyiia lí²-i míí² doñí²ee 'iin²¹²naa' joon cwo¹³-oo 'naa'. ⁸Mo síí¹³ 'láai² 'oofuu²¹ tyii' un'goo²¹o tsá² Ñu¹³uú joon coon¹³ la joon 'ii¹ 'naa' yaanaa' 'e líin²naa' tsá² tyiia. ⁹'Nee¹moo 'naa' la 'nee¹i Ñu¹³uú jna, ngíí¹³hí, jmoo²oo' ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na. ¹⁰Wa'a jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyú²uú ngíí¹³hí, jmoo²oo' 'e li'nee¹moo 'naa'. Tsu jmoo³oo jilaa²¹ to² tyú² Ñu¹³uú joon ngíí¹³hí, jmoo³oo 'e li'neemo jna.

¹¹'Fuu²¹²uu 'naa' la joon 'e lí² jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ jna joon jo 'ná¹ 'e jløø¹³naa'. ¹²Joon 'e to² tyú²uú lí la lí 'elo: 'nee¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin¹³ la 'nee¹moo 'naa'. ¹³Joon 'ii¹ tsá² 'ñá² 'e 'nee¹i 'in seein²¹ tyú² coon¹³ mi júun²in 'wii²¹² tya'o. Jo sá² 'e fee¹gí líjmáa¹a. ¹⁴Joon 'naa' líí¹naa' tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ jna wa jmoo²oo' jilaa²¹ to² tyú²uú. ¹⁵Jo mo gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsa'leei¹³ tyiia pe gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ jna, tsu 'in tsa'leei¹³ jo ñii¹ 'e jmoo¹o fii²¹²i. Pe gafuu²¹²uu 'naa' tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ jna tsu ni'e²ee 'naa' jilaa²¹ 'e gasíí²¹i Ñu¹³uú jna. ¹⁶Jo gatyí¹³naa' jna pe jna-gí gatyí²na 'naa' 'e jmaa²aa' to² tya' Dios joon 'láa²mo 'oofuu²¹ ilisá² tyii'. Joon 'iin²¹²na 'e wóo² taa¹² 'e 'oofuu²¹ tyii' do. 'E la joon icwó¹ Ñu¹³uú jilaa²¹ 'e mí¹ tsá² coon¹³ la sii²¹ jna. ¹⁷Joon 'e lo-o to² tyú²uú: 'nee¹moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

'Ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsí jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ Jesús

¹⁸Faa²¹gí Jesús:

—Wa 'ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'naa', cwoliñí²ii' 'e galí²ee²mo 'ido jna nifu. ¹⁹Joon wa'a 'iin²¹²naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ili'nee¹mo 'naa' jileei²¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la 'nee¹mo 'in tsá² tya'a catyaa². Pe jna-a ga'woo²¹moo 'naa' jee²¹² 'in tsá² do

'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ tsu 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'in tsá² do 'naa' tsu jo líí¹naa' tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹.

²⁰Untii¹³-oo' 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa': "Jo fee¹gí jiiin¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ lagi fii²¹²i." Wana ga'øø¹ 'in tsá² do jna, la joon jon in'øøi¹³ 'naa' jon. Joon wana gajmaa¹a nuu¹³un tsá² júu³ tyiia la joon jon íjmá¹a nuu¹³un júu³ tyii'. ²¹Joon tsu 'wii¹³ jo cwii¹in 'in tsá² do 'in gasii¹in jna íjmáa¹a jilaa²¹ 'elo tyi'naa' tsu líí¹naa' tsá² tyiia.

²²Joon wa mo'o jo gagoo²¹²oo fuu²¹²uu 'in tsá² do jo 'ee tsaá² sá² tya'a. Pe gagoo²¹²oo joon nano jo tíí²gí 'nóo¹o tsaá². ²³Joon jileei²¹ 'in 'ee¹i jna 'ee¹mo jon Ñu¹³uú. ²⁴Joon wa mo'o jo gajmaa³aa jee²¹² 'ido to² 'e jo gajmaa¹a jiiin¹³ jaain²¹ jo 'ee tsaá² sá² tya'a. Pe ganí²i 'in tsá² do jilaa²¹ 'e gajmaa³aa. Joon xufiin¹³ ganí²i jilaa²¹ 'e gajmaa³aa, galí²ee¹mo 'in tsá² do jna, joon galí²ee¹mo Ñu¹³uú. ²⁵Pe 'ná¹ lí² jilaa²¹ 'elo 'e coon¹³ la joon lí² untiin¹³in 'e júu³ taa¹³ ley tya'a 'e jin¹²: "Xufiin¹³ jo tíí² galí²ee¹mo 'in tsá² do jna."

²⁶Síí¹³na 'naa' 'in Espí²ritu 'e la Jai² 'in jai¹ fu lí tyiín¹ Ñu¹³uú, íj¹o cwáain¹ tya' Ñu¹³uú. Joon mi jó¹ ifaa²¹o 'wii²¹² tyiia. ²⁷La joon jon 'naa' isíí²¹²naa' tsá² 'wii²¹² tyiia tsu gangí²hí coon¹³ jna ca mo 'wiin²¹².

16 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e jo tiui¹-oo'.

²I'woo¹mo tsá² 'naa' caluu cwo¹ sinagogas tya'a joon tí lí tyiia¹ jmíí²¹² mo líí²i 'in tsá² 'in jngaa¹³i 'naa' 'e jmoo¹o to² tyú² Dios. ³Jmoo¹o la joon tsu jo mo galicwii¹in Ñu¹³uú' jon'gí galicwii¹in jna. ⁴Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo joon mi lí² joon itisíí¹³-oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa²¹ —jin¹² Jesús.

'E jmoo¹o 'in Espí²ritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

Faa²¹gí Jesús:

—Jo gafuu²¹²uu 'naa' 'elo mo 'wiin²¹² tsu taan²na jee²¹² 'naa'. ⁵Pe nano nii¹³moo fu lí tyiín¹ 'in gasii¹in jna. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' nigaunngí¹i xiiafu nii¹³na. ⁶Lí' jmoo²oo' fa¹³ tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'naa' 'elo. ⁷Pe fuu²¹²uu 'naa' la jai¹: 'e tyú²gí tyii' 'e nii¹³na, tsu wa'a jo nii¹³na jo íj¹o ingí¹ coon¹³ 'naa' 'in icwo¹o 'naa' fo'feel¹. Pe wa nii¹³na isíí²na 'ido. ⁸Joon mi jó¹ 'ido 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ icon²¹ cwáain¹ 'ñá² 'e jo røø²¹ 'í¹-tsi cwáain¹ tya' 'e røø²¹ tsaá², jon'gí cwáain¹ tya' xiala ngí¹ tsá² tyú² tyani Dios, jon'gí røø²¹ 'í¹-tsi cwáain¹ tya' íjmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a. ⁹Røø²¹i tsaá² tsu jo jai² líí²i jna. ¹⁰Joon ilíí¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ tsu nii¹³na fu lí tyiín¹ Ñu¹³uú. Joon jo móo¹gí jna. ¹¹Joon ilíí¹ 'in tsá² do íjmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² tsu nigajmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in 'líí¹³ 'in tyú² to² fu juncwii²¹ lo.

¹²'Áai¹ 'láai² jilaa²¹ 'e 'í¹-tsii fuu²¹²uu 'naa' pe nano 'naa' jo líí¹'ii' 'ii¹³naa'. ¹³Pe mi jó¹ 'in Espí²ritu 'e la Jai², 'ii 'in 'e² 'e 'naa' jilaa²¹ 'e la jai², tsu jo ifaa²¹a 'in Espí²ritu do cwáain¹ tya' 'ñá². Ifaa²¹o jiiin¹³ jilaa²¹ 'e ninúu²un, joon isíí²¹² 'naa' jilaa²¹ 'e 'ná¹ lí². ¹⁴Iuntyúu¹ jna tsu i'e² 'e 'naa' júu³ tyiia. ¹⁵Joon jilaa²¹ júu³ tya' Ñu¹³uú la joon jon júu³ tyiia. Tsu 'wii¹³ joon lí²-i fuu²¹²uu 'naa' 'in Espí²ritu do i'e² 'e 'naa' júu³ tyiia.

Fa'í³ seen²¹naa' pe ilijlòø¹³moo'

16 "E coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹moo' jna pe jée¹gixu joon imáa¹moo' jna tún¹ tsu nií¹³na fu li tyíin¹ Ñu¹u' —jin² Jesús.

17 Joon gaunngi¹ 'in tsá² tya'a do la jee²¹² 'ii:

—¿'Ee cwoo¹ 'i' ðøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ no 'e gatyaa¹ 'a 'ido? Gafaa²¹ 'a jna' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo nee²¹²mo' pe mi lí² ciiin²¹gixu nee²¹²mo' tún¹. Joon jin²¹ 'in 'e lí² la joon tsu tse¹³mo li tyíin¹ Ñu¹u'. 18 ¿'Ee 'ðøi²¹-tsi tsá² júu³ tya'a 'e jin² "coon²¹ nogi jó¹? Jo 'ðøi²¹-tsi' 'ee faa²¹ 'a 'ino.

19 Joon galiñi²mo-tsi Jesús 'e 'in tsá² do 'iin²¹²in unngi¹ tsu 'wii¹³ joon gajin¹² Jesús sñ²¹ 'in tsá² do:

—Jna gafuu²¹²uu 'naa' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹moo' jna, joon ciiin²¹gixu imáa¹naa' jna tún¹. ¿Tí 'inoo júu³ tyiia 'e sñ¹³ jee²¹² yaanaa'? 20 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', icñ²¹ 'e joongi fa'í³ jmoo²oo' pe 'in tsá² 'in tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹ lo, jlòø¹³mo 'e seen²¹in. Joon xu fiin¹³ fa'í³ jmoo²oo', 'e fa'í³ do jmoo²oo' ilisñ²¹ 'e seen²¹mo' jlòø¹³moo'. 21 'E li la li mo liseein²¹ yuun²¹. Wúu¹ ni² 'in sáa³ yuun²¹ do tsu gatí² 'ii²¹ iliseein²¹ yuun²¹ tya'a. Pe mo galiseein²¹ yuun²¹ do jo tí²gi-tsi sáa³ 'e wúu¹ gani²¹ do tsu jlòø¹³mo 'áai¹ 'e galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañu¹. 22 La joon jon 'naa' jmoo²oo' fa'í³ nano pe la joon góo³oo yajòø²na 'naa' tún¹ la joon jlòø¹³ alma tyii¹ 'áai¹. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² tyii¹ 'e jlòø¹³ yu alma tyii¹.

23 'Joon mi tñ² jmñ²¹² joon jo 'e iunngi¹ jna jiin¹³xu. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': Ñu¹u' icwo¹ 'o 'naa' jilaa¹² 'e mñ¹³ coon¹³ la sii²¹ jna. 24 Ca nano jo mo gamñ²¹ coon¹³ la sii²¹ jna jiin¹³xu. Mñ¹³ 'naa' joon 'ii¹³naa' 'e coon¹³ la joon ilijlòø¹³naa' 'áai¹.

'E nali²¹ Jesús 'e sá² juncwii²¹

25 'Nifuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ jññ²¹ pe tí² lí² 'ii²¹ 'e jo fuu²¹²gñ²¹ júu³ jññ²¹ pe ifuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' Ñu¹³ coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. 26 Joon mi tí² jmñ²¹² joon imñ²¹ coon¹³ la sii²¹ jna pe jo 'ná¹gi mñ¹³ tyani Ñu¹u' 'wii²¹² 'naa' 27 tsu 'ña'a Ñu¹u' 'nee¹mo 'naa'. 'Nee¹mo Ñu¹u' 'naa' tsu 'wii¹³ gali'nee¹moo' jna, joon jo¹ 'o lí²naa' 'e Dios gasii²¹in jna. 28 Gajúu³uu fu li tyíin¹ Ñu¹u' joon gago²¹²oo 'e juncwii²¹ lo. Joon nano itú³uu 'e juncwii²¹ lo joon nií¹³moo tún¹ fu li tyíin¹ Ñu¹u'.

29 Joon gajin²¹in tsá² tya'a sñ²¹ Jesús:

—Nano foo²¹gi¹ coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹ jo foo²¹gi¹ coon¹³ júu³ jññ²¹. 30 Ni lee²¹ 'e'e cwáain¹ 'e ñi²¹ jilaa¹² 'e 'í¹-tsi tsá², joon jo 'ná¹ wa'a unngi¹ tsá² 'nñ. Tsu 'wii¹³ joon jo¹ 'o lí²naa' 'e gañi²¹ li tyíin¹ Dios Jmii²¹.

31 Joon Jesús-gi gañi²¹:

—¿Tí jo¹ 'o lí²naa'? 32 Ijó¹ 'o 'ii²¹ joon 'ii²¹ joon ix-ee²¹moo', joon itu²moo' jna. Pe jo 'ñii¹ 'e jóon³oon tsu sii¹³mo Ñu¹u' coon¹³ jna. 33 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹² 'elo 'e jo cu¹³-oo' coon¹³ jna joon coon¹³ la joon seen²naa' tyú². La 'ii²¹² taan²¹²naa' jee²¹² tsá² 'in tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹ imoo²oo' wúu¹. Pe tá² taain²¹²-oo' tsu ni-gali¹oo 'e sá² juncwii²¹ —gajin² Jesús.

Faa²¹ Jesús júu³ tyú² tya' tsá² tya'a

17 Joon mo ngayuu¹³ gafaa²¹ a Jesús 'e júu³ no joon gasaa¹³ a ní¹ gajòø² ñu¹fu² joon gafaa²¹ a júu³ tyú², gajin²¹:

—Ñu¹³, 'e gatí² 'ii²¹ tyiia. Untyúu¹³ yuun²¹ tyi¹, joon coon¹³ la joon jon iuntyúu¹ 'nñ. 2 'Nñ nigacwo¹²o 'ii²¹ yuun²¹ tyi¹ 'e lí² tyu¹²o to² jileei²¹ tsá². Joon lí² cwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tòø²mo jileei²¹ 'in gacwo¹³mo 'o 'ido. 3 Joon 'e juncwii²¹ do 'e taa²¹ coon²¹ tòø²mo li la lí² 'e cwii¹mo 'in tsá² do 'nñ, 'in jaan²¹mo Dios 'in jai² joongi 'e cwii¹mo jon Jesucristo 'in gasii¹un.

4 'Jna nigauntyúu¹moo 'nñ jiin¹³ la taan²na fu juncwii²¹ lo, joon gajmáa³oo jiin¹³ la tí² to² gatyú²u jmáa³aa 5 Joon nano, Ñu¹³, cwó¹²o 'e siin¹³na tyani 'i coon¹³ jilaa¹² 'e 'ya¹²gi tyiia 'e ga'oo²oo mo tyíin¹na coon¹³ 'nñ la nñ'gi garón¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

6 'Niga'e²ee 'in tsá² 'in ga'woo²u'u jee²¹² 'in tsá² tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹ xiiala lí²u. Ga'wóo²u'u 'in tsá² do wa'a cwoo¹³u jna. Tsá² tyi¹ 'ido joon gacwo¹³u jna 'e li-in¹mo tsá² tyiia. Joon 'in tsá² do gajmaa¹ a nñ¹³u júu³ tyi¹. 7 Joon galiñi¹o 'e 'nñ gacwo¹²o jna jilaa¹² 'e sá² tyi-ia. 8 Joon gacwo¹³oo 'in tsá² do 'e júu³ tyi¹ 'e nigacwo¹³o jna, joon ga'ii¹mo. Gacón²o cwáain¹ 'e gago²¹²oo fu li tyíin¹u'un joon ja¹²mo lí² 'e gasii¹un jna.

9 'Joon mñ¹³ tyani 'i 'wii²¹² tya' 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna tsu tsá² tyi¹ 'ido. Jo mñ¹³ 'wii²¹² tya' 'in tsá² 'in tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹. 10 Jileei²¹ tsá² tyiia lí² 'i jon tsá² tyi¹. La joon jon 'in tsá² tyi¹ lí² 'i jon tsá² tyiia. Joon 'wii¹³ jmoo¹ 'o 'ido 'e tyú² faa²¹ tsá² tyú² tyiia.

11 'Jo joon²gñ²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu nií¹³moo inñ¹³ coon¹³ 'nñ pe 'in tsá² tyi¹ do iján² a fu juncwii²¹. Ñu¹³, 'nñ-ñ jaain²¹ 'in tyú¹² tyani²¹ 'i, un'ðø¹u'u coon¹³ 'ii²¹ tyi¹ 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna 'e coon¹³ la joon 'e coon²¹ júu³ sñ¹ 'i lagi sñ¹³ 'i. 12 La 'ii²¹² taan²na coon¹³ on gaunji³na coon¹³ 'ii²¹ tyi¹ 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna joon ga'aa²moo. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo nga'iin², ga'iin²mo jiin¹³ 'in 'lí¹³ do 'in 'ná¹ 'iin² 'e coon¹³ la joon 'e tiin¹³ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios.

13 'Joon nano 'e nií¹³na li tyíin¹u'un, pe la 'ii²¹² taain²gñ²¹ fu juncwii²¹ lo fuu²¹²uu 'e júu³ lo 'e lijlòø¹³mo 'ido 'áai¹ coon¹³ la jlòø¹³na. 14 Gacwo¹²oo 'ido júu³ tyi¹, joon gali'ee¹mo 'in tsá² tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ii, tsu 'in tsá² tyi¹ do jo lí² tsá² 'in tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la jo lí²na jon. 15 Jo mñ¹³ tyani 'i wa'a 'wóo²u'u 'in tsá² do jee²¹² 'in tsá² tñ²-tsi 'e sá² juncwii²¹, mñ¹³ tyani 'i wa'a jiin¹³ 'aa²mo 'e jo lii¹ 'in 'lí¹³ 'ii. 16 La jo tñ²-tsii jilaa¹² 'e sá² fu juncwii²¹ la joon jon 'in tsá² do jo tñ²-tsi. 17 Untyúu¹mo 'o 'in tsá² do coon¹³ 'e jai² lí² 'e lí² jmáa¹ a to² tyi¹. Joon júu³ tyi¹ 'e la ja¹²mo. 18 Joon la gasii¹un jna jee²¹² 'in tsá² 'in tñ²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ la joon jon jna sñ¹³na 'in tsá² no jee²¹² 'in tsá² 'in tñ²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹. 19 Joon 'wii¹³ 'ii-o untyúu¹na 'ñii¹ 'e coon¹³ la joon ili-tyúu¹ 'ido coon¹³ 'e la jai².

20 'Mñ¹³ tyani 'i 'wii²¹² tya' 'ino joon jon 'iin¹³ tya' 'ino mñ¹³ tyani 'i pe mñ¹³ jon 'wii²¹² tya' jileei²¹ 'in jo¹ lí² jna ciiin²¹gi mi nuu¹un júu³ tya' 'ido. 21 Mñ¹³ tyani 'i 'e coon²¹ júu³ sñ¹ 'i 'ido, 'e seein²¹ caain²¹ coon¹³ jna', la 'yú¹ 'nñ

alma tyiia joon la joon jon 'yú¹na alma tyi'i. Mí³h tyani'i 'e coon²¹ júu³ sfi¹ 'e coon¹³ la joon 'in tsá² 'in tǔ²gí-tsi 'e sá² juncwii²¹ ilijo² lí² 'e gasii¹un jna. ²² Nigacwo²oo 'ido 'e 'ii²¹ tyiia 'e gacwo²o jna 'e coon¹³ la joon coon²¹ júu³ sfi¹ 'ido la sfi¹³í. ²³ Jna 'yú¹na alma tya'a la joon jon 'nɛ-ɛ 'yú¹u alma tyiia, la joon jon sfi¹ 'ido coon²¹ júu³ joon 'in tsá² 'in tǔ²gí-tsi 'e sá² juncwii²¹ icon²¹on cwáain¹ 'e gasii¹un jna. Joongi icon²¹on cwáain¹ 'e 'nee¹mo'o 'in tsá² tyiia jiin¹³ la 'nee¹u' jna.

²⁴ 'Nɛ¹³, 'nɛ-ɛ gacwo¹³u 'in tsá² do tyiia joon 'iin²¹²na wa'a taan²in fu lí tyiin¹na 'e coon¹³ la joon lí² ñii¹o 'e 'ya²gí tyiia 'e gacwo¹³o jna. Gacwo²o jna 'e 'ya²gí tyiia do tsɛ 'wii¹³ gali'nee¹mo'o jna la nɛ'gí garoon¹on ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁵ 'Nɛ¹³, røø²¹ 'ii²¹ jmo²o, joon xɛfi-in¹³ 'in tsá² 'in tǔ²gí-tsi 'e sá² juncwii²¹ jo cwii¹in 'nɛ, pe cwii¹moo 'nɛ. Joon galiñi² 'in tsá² tyiia do 'e gasii¹un jna. ²⁶ Joon gajmáa³aa 'ido júu³ xiiala lí²u, joon ijmáa³oo jon. Ijmáa³aa 'ido júu³ xiiala 'nee¹u jna 'e coon¹³ la joon lí² 'nee¹ 'e 'ido tsá² la 'nee¹mo'o jna joon 'ñii'a 'yú¹na alma tya'a.

Jee¹mo tsá² Jesús

18 Mo ngayuui¹³ faa²¹a Jesús 'e júu³ lo ga'wóo²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon ngaliin² lí ngoo¹³ cwo² 'e sii²¹ Cedrón. Joon do-o ga'i²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ lí sijna² 'mó² olivos. ² Joon ñii¹ Judas, 'in tǔ² lí ñii¹ Jesús jee²¹² 'mó² do tsɛ 'láai² naa¹³ ngóo¹ Jesús do coon¹³ tsá² tya'a. ³ Joon do-o gatyíi¹ Judas, jee¹mo coon²¹ poo²¹² 'láa² coon¹³ 'in lí¹³ 'ii¹³ tya' 'e cwo¹ fee¹ do. Jalíin² to² tyɛ² 'in tyɛ² to² untsá², joongi to² tyɛ² tsá² fariseos. Joon san¹an ñi³ joongi san¹an jí² coon¹³ 'no¹³ cǎ¹. ⁴ Joon tsɛ 'wii¹³ ñii¹o Jesús jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ ilí² gacwo¹ 'ii¹o joon gaunngí¹:

—'Iin 'naa²¹naa'?

⁵ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

Joon gajin² Jesús sǎ²¹í 'ido:

—Jna-a 'ii.

Joon Judas, 'in ga'ñii¹ Jesús, siin¹³mo jee²¹² 'ii do.

⁶ Joon mo gajin² Jesús: "Jna-a 'ii", 'in tsá² fúui¹ do gajin¹in lí¹ caluu joon gaci²mo ni 'wó². ⁷ Joon gaunngí¹ Jesús tún¹:

—'Iin 'naa²¹naa'?

Joon gajin² 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

⁸ Joon Jesús-gí gajin²in:

—Gafuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a 'ii. Joon wana 'naa²¹moo' jna cwo²oo' wa'a cwólin²mo 'in catyaa² no.

⁹ Coon¹³ la joon gatiin¹³ júu³ tya' Jesús mo gajin²in: "Jee²¹² jileei²¹ 'in gacwo¹³í 'Nɛ¹³ 'ii' jna, jo ga'iin² jiin¹³ jaain²¹." ¹⁰ Joon Simón Pedro do, 'in 'oo¹o coon²¹ ñi³, gasø¹o joon gatɛ¹u loocwóo¹o tsáa¹ tya' jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in tyɛ² to² untsá². Malco sii²¹ 'in tsa'leei¹³ do. ¹¹ Pe Jesús gatyɛ² Pedro to² jin²in:

—Ton²-o'o ñi³ tyi'i 'nú¹ tya'¹a, 'Ná² móo³oo jilaa¹²¹ wúu¹ icwo¹² 'Nɛ¹³ 'ii' jna.

Jesús tyani Anás

¹² Joon 'in 'láa² do coon¹³ 'in tyɛ² to² 'ii caan²¹mo coon¹³ 'in 'ii¹³ tya' tsá² Israel do gasan²mo Jesús, ga'ñii¹u cwo¹o 'ido. ¹³ Joon gatø¹o fu tya' Anás, tsajmii²¹ Caifás. Caifás do lí¹ 'in tyɛ² to² nifu tya' untsá² jiin²¹ no. ¹⁴ La mo jéei¹ 'in Caifás do gajin²in sǎ²¹í tsá² Israel 'e tyɛ²gí tya'a wa'a júun²in jiin¹³ jaan²¹mo tsá² tya' goo¹o.

Jo røø²¹í Tǔ³ 'e cwii¹in Jesús

¹⁵ Simón Pedro coon¹³ jaain²¹gí tsá² tya' Jesús ngaliin² caluu Jesús. Joon 'in tyɛ² to² nifu tya' untsá² galicwii¹mo 'in tsá² jaain²¹ do, tsɛ 'wii¹³ joon lí¹o ga'íi¹ coon¹³ Jesús tya'i tyi¹ tya' 'in tyɛ² to² nifu do. ¹⁶ Pe Tǔ³ dogi gajaan¹an lí¹ caluu 'ooca'nú¹ do. Pe 'in jaain²¹ do 'in cwii¹in 'in tyɛ² to² do gangó¹o, ngafee¹³ 'in tsamí² 'in 'oo¹o 'ooca'nú¹ do joon ga'íi¹mo jon Tǔ³. ¹⁷ Joon 'in tsamí² do 'in 'oo¹o 'ooca'nú¹ gajin²in, sǎ²¹í Tǔ³ do:

—'Tǔ³ jon 'nɛ-ɛ jaain²¹ tsá² tya' 'ido?

Joon Tǔ³-gí ganii¹:

—'Un², 'e wa jon' jna-a 'ii.

¹⁸ Joon tsɛ 'wii¹³ cwii² jmo¹o 'in tsa'leei¹³ coon¹³ 'in 'ii¹³ do gajmaa¹a coon²¹ jí² lí tyaai¹ tsá². Joon do-o siin¹³in. Do-o jon siin¹³in Tǔ³ untyaa¹³ 'i ña'a.

Unngí¹ 'in tyɛ² to² nifu Jesús

¹⁹ Joon ga'láa² 'wii²¹² 'in tyɛ² to² nifu untsá² unngí¹ Jesús cwáain¹ tya' 'in tsá² ngí¹ coon¹³on joongi cwáain¹ tya' 'e 'ee¹e do. ²⁰ Joon Jesús do gajin²in sǎ²¹í 'ido:

—Nigafuu²¹²uu tyani jileei²¹ tsá². Ga'e²ee tsá² inɛɛ cwo¹ sinagogas joongi inɛɛ 'e cwo¹ fee¹ lí licaain²¹ tsá² Israel, jiin¹³ coon²¹ jo 'ee gafo²oo lí 'uuin²¹. ²¹ 'Ee lí unngí¹ 'ii' jna? Cwounngí¹duu¹ 'in ganúu²un júu³ tyiia tsɛ ñii¹o 'ido jilaa¹²¹ 'e ga'é³ee.

²² Mo gajin² Jesús 'elo jaain²¹ 'ii¹³ tya' cwo¹ fee¹ do 'in sin² do 'e gajnaa¹ ni² Jesús, joon gajin²in:

—'Ee lí gañii¹ 'ii' 'in tyɛ² to² nifu untsá² la no?

²³ Joon Jesús-gí gañii¹:

—Faa²¹²du¹ 'e gó² 'e gafo²oo wa gafo²oo 'e gó², pe wa gafo²oo 'e tyɛ²-ɛ, 'ee lí gajnaa¹a ni³ii?

²⁴ Joon mi yuui¹³ joon gasii¹in Anás Jesús, si'ñuu¹mo, tyani Caifás 'in tyɛ² to² nifu tya' untsá².

Jo røø²¹í Tǔ³ tún¹ Jesús

²⁵ La 'ii²¹² untyaa¹í Tǔ³ 'ña'a gajin¹³ 'in tsá² do sǎ²¹í Tǔ³ tún¹:

—'Tǔ³ jon 'nɛ-ɛ jaain²¹ tsá² tya' 'ino?

Pe jo garøí¹ Tǔ³, joon gajin²in:

—'Un², 'e wa jon' jna-a 'ii.

²⁶ Joon jaain²¹gí tsa'leei¹³ tya' 'in tyɛ² to² nifu tya' untsá² siin¹³in do. Ruu²¹mo 'in gatú² Tǔ³ loocwóo¹o. Joon 'in tsa'leei¹³ no gajin²in sǎ²¹í Tǔ³:

—'Tǔ³ jon'on gamaa²¹²moo 'nɛ jee²¹² 'mó² do coon¹³ 'ido?

²⁷ Joon jo garøí¹ Tǔ³ tún¹, joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuitsáa².

Sin¹mo Jesús tyani Pilato

²⁸ Mi yuui¹³ joon gatyii¹mo 'in tsá² do Jesús tya' Caifás joon gajee¹mo tyani Pilato. 'In Pilato do líi¹ gobernado to² tyu² Roma. La ngoo¹gi gataai² 'wó² ijná² joon jo ga'íi¹ 'in tsá² Israel do tyani gobernado tsu jo 'iin²¹²in un'líi¹³ yaai jiin¹³ la tíisi². Tsu wa mo'o gaun'líi¹³ yaai jo lí² dō¹ 'uunñi² tya' pascua. ²⁹ Tsu 'wii¹³ joon gacwo'íi¹ Pilato ngafee¹³ 'in tsá² do:

—¿'Ee tsaa² cwo²oo' 'ino? —jin²in.

³⁰ Joon gañii¹ 'in tsá² do jin²in:

—Wa jo 'líi¹³mo 'ino, jo lí² jee²¹²na'a tyani'i.

³¹ Joon gajin² Pilato síi²¹ 'in tsá² do:

—'Ná¹ jō²moo' 'ino, cwojmaa²aa' 'ii²¹ tya' 'ino jiin¹³ la to² tyu² ley tyi'naa'.

Pe 'in tsá² Israel do gajin²in síi²¹ Pilato:

—Pe jna'a, tsá² Israel, jo tíi²¹na'a wa'a jngaa¹³na'a tsá².

³² Coon¹³ la joon gauntiin¹³mo júu³ tya' Jesús 'e xiiala ijúun²in. ³³ Joon ga'í² Pilato inu palacio tya'a joon gatō¹ Jesús joon gaunngíi¹ jin²in:

—¿Tí 'nu-^u 'in Rō¹ tya' tsá² Israel?

³⁴ Joon gajin² Jesús:

—¿Tí la 'í¹-o'o 'wo'bo sí 'e gafee¹ tsá² 'nu cwáain¹ tyiia 'ee?

³⁵ Joon Pilato-gi gañii¹:

—¿Tí líi²u 'e tsá² Israel jna? Tsá² goo²o coon¹³ 'in tyu² to² untsá² 'in gajjee¹ 'nu tyani²ii. ¿Ee goon²¹ gó² gajmaa²a tyani 'ido?

³⁶ Joon gajin² Jesús:

—Jo líi¹na rō¹ fu juncwii²¹ lo. Wa'a líi¹na la joon 'e gatiin²mo tsá² tyiia 'e jo gataan¹³mo tsá² Israel jna. Pe líi¹na rō¹ fu líi¹³ xiia²¹.

³⁷ Joon gajin² Pilato:

—¿Tí joon rō¹³mo 'nu?

Joon Jesús gañii¹:

—Jna-a rō¹³ jiin¹³ la foo²¹ 'nu-^u. Cwáain¹ joon galiseen²¹na, joon cwáain¹ joon goo²¹²oo ni cwo¹³ juncwii²¹. Gagoo²¹²oo gafo²oo júu³ 'e la ja²mo. Joon jileel²¹ 'in galinuu¹³, nuu¹o jilaa²¹ 'e fo²oo.

³⁸ Joon Pilato-do gajin²in:

—¿Noo 'e júu³ do 'e jai²?

Tyu² tsá² to² ijúun²in Jesús

Mo ngayuui¹³ gaunngíi¹ Pilato Jesús 'elo, gacwo'íi¹ tún¹, ngafee¹³ 'in tsá² Israel do tún¹. Jin²in:

—Jo gatsa¹³aa ce jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'in tsañuu¹ no. ³⁹ Pe sá² coon²¹ tíisi² tyii¹ 'e láa²na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nuñí³ mi tí jmi²¹² pascua no. ¿Tí 'iin²¹²naa' wa'a láa²na tyii¹ 'in Rō¹ no tya' tsá² Israel?

⁴⁰ Joon 'in tsá² do ga'oo¹, jin²in:

—Jo láa²u 'ino! ¡Cwoláa²u Barrabás tyii¹!

'In Barrabás do 'uun²¹ 'i.

19 Joon 'in Pilato gatyu² to² 'láa² wa'a tsajée¹ ipó²i. ² Joon 'in 'láa² do gajmaa¹a coon²¹ corona lí jmai² tóon¹, joon gaton¹on tyi² Jesús. Joon gatyii¹³in

'in 'láa² do Jesús coon¹³ coon²¹ 'mi² nuu¹. ³ Joon gatyéen¹in joon gaunlee¹ jin²in:

—¡Wó²o seein²¹ 'in Rō¹ tya' tsá² Israel!

Joon gajnaa¹a.

⁴ Joon gangó¹o Pilato caluu tún¹ ngafee¹³ tsá² Israel, jin²in:

—Tyaan²aan¹ cwáain¹, tyiin³duu 'in tsañuu¹ no 'e lit-saa²mo-'oo' 'e jo gatsa¹³aa tsaa² tya'a jiin¹³ coon²¹.

⁵ Joon gacwo'íi¹ Jesús 'e inu do 'e 'yu¹ tyii¹ corona lí tóon¹, joon tyi² 'mi² nuu¹ do. Joon gajin² Pilato síi²¹ 'in tsá² Israel do:

—¡Lo-o siin¹³ 'in tsañuu¹ do!

⁶ Joon mo ganii¹in 'in tyu¹³ to² untsá² joongi 'in 'ii¹³ do Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o tá², jin²in:

—¡Cwotáan²in tsaa¹ crúu¹³ 'ino! ¡Cwotáan²in tsaa¹ crúu¹³ 'ino!

Joon gajin² Pilato síi²¹ 'in tsá² do:

—'Naa' jeei¹duu', joon cwotéen¹naa' 'ido tsaa¹ crúu¹³ yaanaa'. Pe jna-a cwáain¹ tyiia jo gatsa¹³aa tsaa² tya'a jiin¹³ coon²¹.

⁷ Pe 'in tsá² Israel do gañii¹:

—Sá² coon²¹ ley tyii¹, joon 'e ley do jin²in 'e 'ná¹ júun²in 'ido tsu gajmee¹mo 'ña'a Joon¹on Dios.

⁸ Joon mo ganúu²un Pilato 'e júu³ lo 'goo¹gi 'áai¹.

⁹ Joon ga'í² tún¹ palacio tya'a joon gaunngíi¹, síi²¹ Jesús:

—¿Xiifu seen²¹u?

Pe Jesús do jo gañii¹ jiin¹³ xu.

¹⁰ Joon Pilato gajin²in:

—¿'Ee lí¹ jo ngíi¹³? ¿Tí jo ní² 'e tíi²¹ moo tyu² to² taan²u tsaa¹ crúu¹³ síi²¹ laa²¹² moo 'nu 'ee?

¹¹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—'Nu-^u jo lí² tyu² to² jna wa'a jo cwo¹³i Dios tyi¹. Tsu 'wii¹³ joon fee¹gi tsaa² tya' 'in tsá² 'in gajajée¹ jna tyani¹ lagi tsaa² tyi¹.

¹² Tsifu joon ga'láa² Pilato 'wii²¹² 'noo¹on xiiala lí² laai²¹ Jesús. Pe 'in tsá² Israel do ga'oo¹, jin²in:

—¡Wa'a láa²u 'ino jo tyú² seen²¹u coon¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma! ¡Doñi¹in 'in jmee¹ 'i 'ña'a rō¹ la jmoo¹ 'ido, faa²¹ 'laa²¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma!

¹³ Joon mo ganúu²un Pilato júu³ tya'a, joon gatyu² to² 'láa² tsajée¹ Jesús fu lí jmoo¹ 'ii²¹ tya' tsá². Joon do-o gacwo¹o Pilato ni 'mosíi¹³ tya'a ijmáa¹ 'ii'. Ni 'wó² do lí sí² 'mosíi¹³ tya'a taa¹³ jmai² cuun²¹² coo¹³. Joon do-o galisii²¹ tsá² faa²¹a jmíi¹ hebreo, Gabata.

¹⁴ Ningóo¹o ití² tyiia² 'ñi¹ cwoun¹ló¹ jmíi²¹² pascua. Joon gajin² Pilato síi²¹ 'in tsá² Israel do:

—¡Lo-o siin¹³ rō¹ tyi'naa'!

¹⁵ Pe 'idogi ga'oo¹o tá², jin²in:

—¡Cwojúun²mo 'ino tsaa¹ crúu¹³ tya'a! ¡Cwojúun²mo 'ino tsaa¹ crúu¹³ tya'a!

Pilato do gajin²in:

—¿Tí 'iin²¹²naa' wa'a jngaa¹³na rō¹ tyii¹?

Pe 'in tyu² to² untsá² do gajin²in:

—Jo rō¹ xeei¹gi seein²¹ tyijna'a jiin¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma líi¹ rō¹ tyijna'a.

¹⁶ Li gatséi¹ gajoon¹³ Pilato Jesús tya' 'in tsá² do wa'a téen¹in 'ido tsaá' crúu¹³. Joon 'in tsá² do gajée¹mo Jesús.

Gateen¹in Jesús tsaá' crúu¹³

¹⁷ Gacwo'ñi¹ Jesús tyaan¹an crúu¹³ tya'a, tsalíin² coon²¹ li sii²¹ Mootyi² 'Lii²¹². Joon coon¹³ jmií¹ hebreo sii²¹ Gól-gota. ¹⁸ Joon do-o gateen¹in tsaá' crúu¹³ caan²mo coon¹³ gáí¹gi tsañu¹, jmai² jaain²¹ la cataain²¹² caai¹ Jesús. ¹⁹ Joon gaty²u² Pilato to² 'e toon²¹²on tsá² coon²¹ júu³ yuu¹³ tyi² crúu¹³ tya' Jesús 'e jin²: "Jesús tsá² Nazaret, Róøi¹³ tya' tsá² Israel." ²⁰ Joon fúu¹mo tsá² Israel gauntsáa¹ 'e júu³ do tsu² 'e júu³ do li 'ni¹ 'ii¹³ jmií¹, jmií¹ hebreo, jmií¹ griego joongi jmií¹ latín. Joon li tyan¹ ciudad do li gateen¹in tsá² Jesús tsaá' crúu¹³.

²¹ Tsu² 'wii¹³ joon 'in tyu² to² untsá² tya' tsá² Israel gajin²in sñi²¹ Pilato:

—Jo tóon¹³on 'e júu³ do 'e jin² "Róøi¹³ tya' tsá² Israel." 'E tyú²gi wa'a tóon¹³on: "'iin 'in gajin²in 'e lñi¹ Róøi¹³ tya' tsá² Israel."

²² Pe gañii¹ Pilato:

—Jiin¹³ la 'e tóon³oon, la joon ili².

²³ Joon 'in tyúuin² 'láa² do 'in gateen¹in Jesús tsaá' crúu¹³ gajmaa¹ 'a jmai²xu² sñin¹³ Jesús la 'oo²¹ yaai. Joon coon²¹gi 'no¹³ 'mí² 'e tyú² gasái¹. 'E 'mí² do lí¹ coon²¹ 'no¹³ 'mí². ²⁴ Joon 'in 'láa² do jin²in sñi²¹ la 'oo²¹ 'ii:

—Jo dyii²¹ 'e 'mí² no, tsacoo²¹ 'o', joon jøø²¹ 'iin 'in lii¹.

Joon coon¹³ la joon gauntiin¹³in 'e júu³ taa¹³ jí² tya' Dios 'e jin²: "Gajmaa¹ 'a jmai²xu² sñin¹³ jee²¹² 'ii, joon tya' sñin¹³ dya¹ 'a mí¹³." La joon gajmaa¹ 'in 'láa² do.

²⁵ Joon tyan¹ li si² crúu¹³ tya' Jesús siin¹³in sáa³ Jesús coon¹³ tsamí² ruu²¹ 'i sáa³ 'a, coon¹³ María tsamí² tya' Cleofas joongi coon¹³ María Magdalena. ²⁶ Joon gajøø²¹ Jesús sáa³ 'a joongi jaain²¹ tsá² tya'a 'in 'nee¹mo 'áai¹ joon gajin² Jesús sñi²¹ 'i sáa³ 'a:

—Saa²¹², jin²in —lo-o siin¹²in yuu²¹ tyi¹.

²⁷ Joon gajin²in sñi²¹ 'i tsá² tya'a do:

—Lo-o siin¹² in saa²¹.

Joon jmií²¹² joon ga'i²¹ 'in tsá² tya' Jesús do María, sáa³ Jesús, inuu² tya'a.

Júun²mo Jesús

²⁸ Noo²¹²xu² mo galiñii¹ Jesús 'e jilaa²¹ gauntiin¹³in, 'e untiin¹³in jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios, Jesús gajin²in:

—Unjmií²na.

²⁹ Joon do-o si² coon²¹ tsuu² si'oo¹o vino tiin²¹. Joon 'in tsá² do gauncwii²¹ coon²¹ lawa joo²¹ 'e sii²¹ esponja coon¹³ vino do. Joon gatyin² 'e joo²¹ do nii²¹² sñi² 'mó² sii²¹ hisopo joon gasaa¹³ 'a 'oo²o Jesús. ³⁰ Joon mo ngayuui¹³ ga'un¹un Jesús 'e vino tiin²¹ do joon gajin²in:

—Jilaa²¹ 'e la tí²-i lí².

Joon tsifu joon gajgó¹ tyii¹ joon gajúun²mo.

'Yaa²¹ 'láa² 'mosuun²¹ caa¹ Jesús

³¹ Cwoun¹ló² jmií²¹² no tya' pascua, joon tsu² 'wii¹³ coon²¹ jmií²¹² fee¹ 'áai¹ mi jná² joon jo 'iin²¹²in 'in tsá² Israel wa'a taain²gi tsaá' crúu¹³ 'in tsá² do mi tí² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ijó¹. Joon ngalíin²mo 'in tsá² do tsamí¹ Pilato wa'a tyu²u² to² fiin¹in tsaá'mooti²¹ 'in tsá² taan¹in crúu¹ do. Joon jmoonoo ijúun²in joon lí² xiia¹ cuerpos tya'a. ³² Joon 'in 'láa² ngalíin² ngafíin¹in tsaá'mooti²¹ tya' 'in nifu do joongi tya' 'in jaain²¹gi do 'in gateen¹in tsaá' crúu¹ coon¹³ Jesús. ³³ Pe mo ngalíin² ngatyéen¹in caai²¹ Jesús galili¹³ 'e najún¹mo Jesús tsu² 'wii¹³ joon jo gafin¹in tsaá'mooti²¹ 'ido.

³⁴ Li coon²¹ ga'ya¹ 'in 'láa² do 'mosuun²¹ caai²¹ Jesús joon tsifu la joon gatuun²¹un jmi¹ sicaai¹³ jmií²¹. ³⁵ Joon 'iin 'in jmaa¹ 'a júu³ lo 'e gani² joon jmoo¹o júu³ jai². Nii¹o 'e júu³ la ja¹²mo faa¹²¹ 'a joon jmaa¹ 'a 'naa' júu³ 'e lí² jo¹o lí²naa'. ³⁶ Joon jilaa²¹ 'elo galí² wa'a untiin¹³mo 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Ce jiin¹³ coon²¹ mootáa²¹ 'i ifíin¹³in." ³⁷ Joon li xiia¹ jin²in ni jí² tya' Dios: "Tjòø²¹ tsá² 'in niga'yá² tya'a."

'Aa¹mo tsá² Jesús

³⁸ Mo ngayuui¹³ gajúun²in Jesús jaain²¹ 'in jai² lí² Jesús sii²¹ José ngamií¹ Pilato wa'a cwo¹ 'ido cuerpo tya' Jesús. 'In Sé³ no ja¹²mo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea joon 'uun²¹mo ngi¹ coon¹³ Jesús tsu² 'goo²¹o 'in tsá² tyu² to² tya' Israel. Ga'ii²¹mo Pilato júu³ tya'a joon gangó¹o Sé³ ngatyiin¹an cuerpo tya' Jesús. ³⁹ Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee¹³ Jesús li 'woo¹, gatyí¹³ 'a tyaan¹an 'oo²¹ jmafuu²¹ mirra coon¹³ áloes ti dyadya¹ kilo. ⁴⁰ Je wáai² do gapaa¹³ 'i cuerpo tya' Jesús coon¹³ 'mí² caai¹³ 'oo²¹ jmafuu²¹ do jiin¹³ la tiisi² tya' tsá² Israel mi 'áa¹³ tsá². ⁴¹ Tyan¹ li taan¹in Jesús tsaá' crúu¹³ sá² goon²¹ jee²¹² 'mó². Joon jee²¹² do sá² goon²¹ 'aan¹ tya' 'lí²¹² tsi too²¹ tsaá' xá². Jo mo ga'aa¹ 'i tsá² tsá² 'e tsi too²¹ do, jiin¹³ jaain²¹. ⁴² Tsi 'aan¹ do-o ga'aa¹ 'i cuerpo tya' Jesús tsu² tyan¹an 'áai¹, joongi ti li 'láa² 'wii²¹² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel.

Mo gajin¹ Jesús jee²¹² 'lí²¹²

20 'Aa²¹ jmií²¹² láa² 'wii²¹² semóo¹³ ngóo¹o María Magdalena fu li niga'áai¹ Jesús. 'Nuu²¹ mogi. Joon gani²¹ 'e jo si²gi 'áan³ tya'a 'e cuun²¹² 'in jni¹ 'oo²¹ 'aan¹ do. ² Joon gangóo¹ cwiin¹in fu li taain²¹ Simón Pedro coon¹³ 'in jaain²¹gi tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹ 'i Jesús 'ái¹. Joon gajin² María do sñi²¹ 'ido:

—Nigatyii¹mo tsá² Ña'ñu¹ 'e tsi 'aan¹ joon jo nee³ 'e xiiafu ngajée¹³.

³ Joon Tú³ coon¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaa² ngalíin²in cwiin¹in fu li roon²¹on 'aan¹ do. Joon 'in jaain²¹ do, cwii²¹gi cwiin¹in lagi Tú³ joon tyii¹ 'a 'aan¹ do nifu. Joon nga'ee²¹² 'e 'oo²¹ 'aan¹ jøø². ⁵ Nii²¹o 'e 'no¹³ 'mí² roon¹on do pe jo ga'í² 'aan¹ do. ⁶ Mi yuui¹³ joon gatyí¹ 'a Simón Pedro caluu joon ga'í²o tsi 'aan¹ do. Nii²¹o jon 'e 'no¹³ 'mí² roon¹on do. ⁷ Nii²¹o jon 'e 'mí² 'e gapaa²¹ 'i ni² Jesús jo roon¹on coon¹³ 'e 'no¹³ 'mí² 'e catyaa² pe ijuui¹³

roon¹on coon²¹. ⁸Joon ga'i²i jon 'in tsá² jaain²¹ do 'in gatyí¹a nifu 'aan¹ do, joon ganii²¹i jilaa²¹ 'e nigalí² joon jo¹o galí²i. ⁹Joon jo mo ga'øø¹i²¹-tsí jiin¹³ la nijin² ni jí² tya' Dios 'e 'ná¹ jiin¹ Jesús jee²¹² 'íí²¹². ¹⁰Joon gangaa¹³mo 'in tsá² tya'a do fu tya'a.

Jné¹i Jesús tyani María Magdalena

¹¹Pe 'in María do gajaan¹an caluu 'oo²¹ 'aan¹, gatyí²i. La 'íí²¹² cí²i do ga'í¹i jøø² tsi 'aan¹ do. ¹²Joon do-o gan-goo²¹o gáí¹ ángeles tyi²i 'mi² taa²¹. Do-o née¹i lí ga-roon¹on cuerpo tya' Jesús. Joon jaain²¹ tyíin¹ yá¹ lí ga-roon¹on tyíi¹i joon jaain²¹gí tyíin¹ 'ée² tí² Jesús. ¹³Joon gaunngí¹i 'in ángeles do 'ii:

—Tsamí², ¿'ee lí chí²¹í?

Joon gajin² 'in tsamí² do:

—Cí²oo tsá² ní³ Fí³ii joon jo ní³ii xi-iafu ngajée¹.

¹⁴Joon mo gajin²in 'elo gajin¹in ní¹i joon gangóo¹o Jesús siin¹³in do. Pe jo galilí¹³i 'e Jesús 'ii. ¹⁵Joon gaunngí¹i Jesús sí²¹i 'ido:

—Tsamí², ¿'ee lí chí²¹í? ¿'iin 'naai²¹ 'næ?

Joon tsá² 'wii¹³ 'i¹-tsi 'e 'in 'aa¹ 'a wó² do fee¹³i 'ii gajin²in:

—Tsañæ¹, owa gajee²mo'o, foo²o xiiafu gatæ²¹u'u joon jna-a nitee²¹²ee.

¹⁶Joon gajin² Jesús sí²¹i 'in tsamí² do:

—¡María!

Joon María do gajin¹mo joon gajin²in sí²¹i Jesús coon¹³ jmí¹ hebreo:

—¡Raboni! —'e øø¹i²¹-tsi tsá² jin²in: Tífo² tyi¹.

¹⁷Joon Jesús-gí gajin²in:

—Jo 'lí²u'u jna, tsá² jo mo ngóo³gí lí tyíin¹ Ñæ¹³æ. Pe cwoo²¹o, cwosí¹³i 'in ruu²¹na 'e ní¹³na lí tyíin¹ Ñæ¹³æ 'in lí¹i Ñæ²æ jon, lí tyíin¹ Dios tyíi 'in lí¹i jon Dios tyíi¹.

¹⁸Joon gangóo¹o María Magdalena do ngajmaa¹ 'in tsá² tya' Jesús júu³ 'e niganí²in Ña'ñæ¹ 'e Jesús joon 'e nigafee²¹i 'e júu³ do.

Jné²i Jesús tyani tsá² tya'a

¹⁹Canæ²¹ jmí²¹² joon, jmí²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³ 'in caan²¹in tsá² tya' Jesús. Joon tsá² 'wii¹³ 'gøø¹mo tsá² tyæ² to² tya' Israel 'in jni¹i ca'né¹. Joon ga'i²i Jesús tún² tsa² jee²¹² 'ii joon ga'i¹i júu³ jin²in:

—Tyú²-æ cwoseen²¹naa¹.

²⁰Mo ngayuui¹³ joon ga'e²e Jesús tsá² tya'a cwoo²¹o, caa¹i. Joon 'in tsá² tya'a do galijløø¹³mo 'áai¹ mo jøø²i Ña'ñæ¹ 'e Jesús. ²¹Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sí²¹i 'ido tún¹:

—Tyú²-æ cwoseen²¹naa¹. La gasii¹in Ñæ¹ 'e jna la joon jon sí¹na 'naa¹.

²²Joon gaxæ¹ ni² 'ido joon gajin²in:

—Cwo'ii¹³naa¹ 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. ²³Wa'a 'naa¹ jmaa²aa¹ feei¹-'oo' tsa² tya' tsá², sí¹in²mo tsa² tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa²aa¹ feei¹-'oo' tsa² tya' tsá² jo sí¹in²in tsa² tya' 'ido.

Tomás gangaa¹mo Ña'ñæ¹ 'e

²⁴Pe jaain²¹ jee²¹² 'in apóstoles tya' Jesús 'in sí²¹i Tomás jo tyíin¹in mi tyíi¹a Jesús. Suuin²¹² 'in Tomás do. ²⁵Joon 'in tsá² tya'a catyaaí² gajin²in sí²¹i 'ii:

—Ganee²¹² moo'o Ña'ñæ¹ 'e Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin²in:

—Jo íjai² líí²na wa jo nijøø³øø lí ga'yá² cwotóon¹ cwoo¹o, joon ngí³na unnicwóo³oo lí ga'yá² cwotóon¹ do joongi ngí³na cwóo³oo lí ga'yá² 'mosæ²¹ caa¹i.

²⁶La coon²¹ dyá¹ 'in caain²¹ tsá² tya'a coon²¹ inæ joon taan²mo Tomás coon¹³on. Joon xæfiin¹³ tyú² injní¹ jni'ná¹ ga'i² Jesús joon gajmaa¹ 'a siin¹³in tún² tsa² jee²¹² 'ii. Joon ga'i¹i júu³ jin²in:

—Tyú²-æ cwoseen²¹naa¹.

²⁷Mi yuui¹³ joon gajin²in sí²¹i Tomás:

—Ngí²u unnicwoo²o lo joon jøø²ø lí ga'yá² cwotóon¹ cwóo³oo. Xá² cwoo²o joon taan¹ caa¹na. Jo ngí²gí¹ 'e jo jai² líí²u la joon cwolitsáa¹mo-'o'o.

²⁸Joon gañí¹i Tomás jin²in:

—¡Ñæ¹fí³ii, joongi Dios tyíi 'næ!

²⁹Joon gajin² Jesús sí²¹i 'ido:

—Tomás, jo¹o galí²u'u jna tsá² 'wii¹³ gañí²mo'o jna. Pe jløø¹³mo 'in jai² líí²i jna xæfiin¹³ jo mo ngaa¹ jna.

'Yuto² tya' 'e jí² lo

³⁰Lí¹ 'láai²gí lí² milagro gajmaa¹ 'a Jesús tyani tsá² tya'a 'e jo taa¹³ 'e jí² lo. ³¹Pe 'e jí² lo taa¹³ jilaa²¹ 'e júu³ lo 'yuto² 'e lí² jai² líí²naa¹ 'e lí¹i Jesús Cristo, Jóon¹on Dios. Joon tsá² 'wii¹³ jo¹o líí²naa¹ Jesús 'e seen²¹ moo' coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sí²¹ 'ii.

Jné¹i Jesús tyani dyáí¹ tsá² tya'a

21 Mo ngayuui¹³ joon gajné² Jesús tyani tsá² tya'a coon²¹ fu lí tí² tyíi¹ sí²¹ Tiberias. La no galí²: ²Dyáí¹ tsá² tya' Jesús taain²¹² caan²¹mo. 'In tsá² do sí²¹ Simón Pedro, coon¹³ Tomás suuin²¹², coon¹³ Natanael, joon jaain²¹ tsá² seein²¹ Caná náa¹ lí sí²¹ Galilea 'ii. Taain²¹² jon 'in gáí¹ jóon¹on Zebedeo coon¹³ gáí¹gí tsá² tya' Jesús. ³Joon Simón Pedro do gajin²in sí²¹i 'in catyaaí² do:

—Ní³ii, niseen¹²na joo²¹ jmí²¹.

Joon gajin² 'in catyaaí² do:

—Jna'a jon tsa²a' coon¹³ 'næ.

Joon ngalíin²mo, ngatáa¹i coon²¹ barco. La tøø¹ 'woo¹ táa¹i 'naa¹i joo²¹ jmí²¹ pe jo gataan¹³in jiin¹³ jaain²¹. ⁴Mo tí lí ngó¹o cajná² gajné¹ Jesús lí tí² tyíi¹ do pe jo galicwii¹in tsá² tya'a 'ii. ⁵Joon gajin² Jesús sí²¹i 'in tsá² taai² barco do:

—'Naa', ¿tí jo mo taan¹³naa¹?

Joon 'in tsá² do gañí¹i:

—'Un², jiin¹³ jaain²¹.

⁶Joon gajin² Jesús sí²¹i 'ido:

—Lí tsáa¹ caai²¹ barco do ní¹³ii 'næ³, joongi iteen¹³naa¹ joo²¹.

La joon gajmaa¹a, joon jo lí² saa¹³a 'e nú³ tsi barco tsu røø¹mo joo²¹ jmii²¹ do. ⁷Joon 'in tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ gajin²in sii²¹i Tú³:

—Ñá'ñu¹'u' 'ido!

Joon mo ganúu²un Simón Pedro 'e jin²in: “Ñá'ñu¹'u' 'ido”, joon gaci²i siin¹³in (tsu gatyii¹i 'e saan¹in joo²¹ jmii²¹). Joon mo ngayuui¹³ joon ga'ñi²i tsi jmii²¹ itsáa¹a lí sin² Jesús. ⁸Joon 'in tsá² tya'a catyaa² 'in taai² barco do gatyaliin²mo ti¹ jmii²¹ do jñu¹'u' nú³ do røø¹ joo²¹ jmii²¹. Ga'li²¹ barco do lí 'oo² coon²¹ cíein¹³ metros 'e lí ti¹ do. ⁹Joon mo cwo¹'i 'e barco do lí' cwo¹³ tyuun²¹ gajné¹i coon²¹ jí² lí coo²¹ jí² joon ni jí² do untyúun²in jaain²¹ joo²¹ jmii²¹. Joon náa¹ 'iñi¹ caai²¹ do. ¹⁰Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Cwotyii²naa' jaain²¹ gáí¹gi joo²¹ do 'in la ngayuui¹³ gataan¹³naa' do.

¹¹Joon Simón Pedro ga'í² tsi barco do joon gaun'øø¹i 'e nú³ do fu nitsaa². Røø¹mo 'e nú³ do joo²¹ jmii²¹ cøøi¹³, ti jiin¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi ca'no¹³ tsi¹ gaai²¹. Joon xufiin¹³ 'áa¹mo røø¹ 'e nú³ do jo ga'gii²¹i. ¹²Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Ñilíin²naa', cøø¹³xu¹.

Joon jo gatá²-tsi jiin¹³ jaain²¹ tsá² tya'a do wa'a unngii¹i 'iin 'ii tsu ñi¹o 'e Ñá'nú¹'u' Jesús 'ii. ¹³Joon gajatyéen¹mo Jesús joon gajmaa¹a jmai²xu 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'ii. La joon gajmaa¹a coon¹³ 'in joo²¹ jmii²¹ do.

¹⁴Ningóo¹ 'n¹ naa¹³ 'e gajné¹i Jesús tyani tsá² tya'a mi yuui¹³ gajjin¹in jee²¹² 'ii²¹².

Jesus sii¹i coon¹³ Simón Pedro

¹⁵Mo ngayuui¹³ gagøø²¹ø gaunngii¹i Jesus sii²¹i Simón Pedro:

—Simón, jóon¹on Jonás çti 'nee¹mo'o jna 'láai²gi lagi 'in no?

Joon Tú³ do gañii¹:

—Joon, Ñá'nú¹'u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'n¹.

Jesús-gi gajin²in:

—Joon, cwo²o 'e dø² joo'saa²¹ xuui²¹² tyiia.

¹⁶Joon gatí² tún² naa¹³ 'e gaunngii¹i jin²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, çti 'nee¹mo'o jna?

Joon gañii¹i Tú³ do:

—Joon, Ñá'ñu¹'u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'n¹.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, 'aa²mo'o joo'saa²¹ tyiia.

¹⁷Joon gatí² 'n¹ naa¹³ 'e gaunngii¹i Jesús 'ii, jin²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, çti 'iin²¹²mo'o jna?

Joon Tú³ do gajmaa¹o fa'í³ tsu wii¹³ Jesús nigaunngii¹i 'n¹ naa¹³ wa'a 'iin²¹²in Tú³ 'ii. Joon Tú³ gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', ñi²o'o jilaa²¹. Ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'n¹.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, cwo²o 'e dø² joo'saa²¹ tyiia. ¹⁸'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'n¹: mo lí¹u'u simii²¹ gatyii¹i siin²¹in 'wo'o joon gatyii²a doñixiia' fu 'iin²¹²u'un. Pe mi lí yu¹³ 'n¹ inii¹³i cwa¹a joon tsá² xee²¹mo ityii¹³i 'n¹ siin²¹in joon ijee²¹²mo tsá² 'n¹ xiia'li jo 'iin²¹²u'un cwo¹³o.

¹⁹Coon¹³ 'e júu³ joon gajmaa¹a Jesús júu³ xiiala ijúun²in Tú³ joongi xiiala iuntyúu¹i Dios. Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i Tú³:

—i'Na¹ coon¹³ jna!

'In tsá² 'in 'iin²¹²in Jesús

²⁰Joon gajjin¹³in Tú³ ní¹i joon gajøø²i jaai¹³ caluu 'in tsá² tya' Jesús do 'in 'nee¹i Jesús 'ido. 'In tsá² do tyiin¹in caai¹ Jesús mo gagøø²¹ø lí tséi¹ do. Joon gaunngii¹i Tú³ sii²¹i Jesús: “Ñá'ñu¹'u', ç'iin 'in i'ñi¹ 'n¹?” ²¹Joon mo gangaa²¹i Tú³ 'ii, gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', coon¹³ 'in no, ç'ee 'ilí²?

²²Joon Jesús do gañii¹:

—Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'n¹? Jiin¹³ cwáain¹ tyi'i 'e 'na¹ coon¹³ jna.

²³Joon coon²¹ júu³ 'atsaa²¹ gasii¹ 'in tsá² jai² lí²i Jesús 'e jo ijúun²in 'in tsá² do tsu Jesus gajin²in: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'n¹?” Pe jo gajin²in 'e jo ijúun²in, gajin²o: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ç'ee cwáain¹ tyi'n¹?”

²⁴Joon 'in tsá² tya' Jesus no, 'ii 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo. Joon 'ii jin²in 'e ja¹²mo júu³ tya'a. Joon nee²¹e 'e ja¹²mo júu³ tya'a.

²⁵Joon 'láai²gi nigajmaa¹a Jesús. Joon wana to²o tsá² ni jí² jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús iunrøøi¹ jí² 'láai² 'áai¹. Amén.

HECHOS

Dios icwó² Espíritu Tyú² tya'a

1 Coon¹³ jí³ tyiia la mo 'láa² 'wii²¹² nifu, tsá² tyú¹ Teofilo, gajmaa¹³aa 'nɛ júu² ce jilaa²¹ 'e ga'láa² Jesús 'wii²¹² jmáa¹ joongi 'e ga'e¹² e tsá² ca gangaa¹²i ñɛ'fú². La jo mo 'yaa¹ Jesús ñɛ'fú² gauncoon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii 'e icwo¹ o tsá² tya'a, 'in gatyii¹³in, to² 'e 'ná¹ jmaa¹a. ³ Mo gangáii² gajúin¹ Jesús do gajné¹mo 'e jin¹o jee²¹² tsá² tya'a. La jee²¹² tunlo¹ jmí²¹² do jnéé²mo jee²¹² tsá² tya'a. Joon gajmaa¹ 'láai² nii² to² 'e 'ee¹ 'e nigalija²mo 'e seen²¹ mogi, 'e jo lí² jin² tsá² 'e jo nijo¹. Joongi gajin²o xiiala mi tyu² Dios to² tsá².

⁴ La jee²¹² ngi¹gi Jesús coon¹³ tsá² tya'a ga'íi² júu³ 'e jo mo 'woo²¹duu' Jerusalén lo ca gatséin¹ júu³ ga'íi² Dios Jmii²¹.

⁵ —'E ja²mo —jin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a do—, Wó³-o gasaa¹ tsá² jmí²¹ jiiin¹³ coon¹³ jmí²¹ pe ciiin²¹gixɛ ic-woo¹²i Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a iuncoon¹³ 'naa'.

Ngaai¹² Jesús fu ñɛ'fú²

⁶ Cafu mo gaicaain²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a gaunngí¹i tsá² tya'a 'ii:

—Ñá'ñɛ¹ɛ', zti gatí² 'ii²¹ 'e laa²¹²mo'o tsá² Israel joon la joon lí²-i tyu¹ɛ to² yaai?

⁷ Joon gañii¹ Jesús:

—Jo tñi² 'naa' liñi³ii' líi²¹² tsei² 'e ilí² jilaa²¹ 'elo. Jiiin¹³ 'ña'a Ñá'ñɛ¹ɛ' Dios Jmii²¹ tñi² liñi³ii' líi²¹² 'e ijmáa¹ 'elo. ⁸ Pe ijoo²¹-o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'ii²¹ tya' 'ii wolíin²naa' Jerusalén, joongi la caain²¹ lí san² Judea, joongi lí sii²¹ Samaria coon¹³ la caain²¹ lí wíin²gi ni cwo¹³ juncwii²¹. Ic-wolíin²naa' cwojmaa²aa' júu³ 'iin jna.

⁹ Mo ngayuui¹³ gajin² 'elo, la 'íi²¹² jóó² mogi 'ido 'ii, joon gasaa¹mo Jesús. Ngaa¹²i fu yɛ'. Joon gajó² coon²¹ jnii¹ gacii¹²i Jesús. Joon jo jnéé¹gi. ¹⁰ Téen² mogi 'ido jóó² fu ñɛ'fú² la 'íi²¹² ngaa¹²i Jesús. Joon gajné¹ co' lí tééin² 'ido gáí¹ tsañɛ¹ taa²¹ siin¹³in. ¹¹ Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Tsañɛ¹ seein²¹ Galilea jo 'ee to² 'íi³in-gi téen²naa' lo jóó² fu yɛ' juncwii²¹. 'In Jesús no, 'in cwo'íi² jee²¹² 'naa' ngaa¹²i fu yɛ' do coon²¹ róó²¹ 'ii la mo ngaa¹²i do, la joon jon ijó¹ tún¹.

Tyii¹³in Matías 'a 'ii²¹in cwáain¹ tya' Judas

¹² Joon ngalíin²mo 'a moo²¹ sii²¹ Olivos do. Joon ngalíin¹ tún¹ Jerusalén 'e ná¹ coon²¹ sii¹³ɛ jiiin¹³ la to² gatyú² ley tya' Moisés 'e sá² ngi¹ tsá² mo jmí²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ¹³ Mo tyaliin¹in 'e fuu²¹ do gasóo² coon²¹

'nú¹ lí tít² tún² fú¹. 'In gatyaliin¹in do sii²¹ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dñi³ coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Bartolomé coon¹³ Untøø² coon¹³ Jacobo, jóon¹ Alfeo, coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon coon¹³ Judas ruu²¹i Jacobo, ¹⁴ Jilee²¹mo 'in lí caain²¹ coon¹³ ruu²¹i Jesús coon¹³ María sáa³ Jesús coon¹³ 'in tsañɛ² catyaa² do. Licaain²¹ fee²¹i Dios.

¹⁵ Jiiin¹³ jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² jiiin¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi dyáai² 'in jai² líi². Joon gajmaa¹ a Tú³ siin¹³in jee²¹² tsaruu²¹i, joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² catyaa² do:

¹⁶ —Tsaruu²¹ 'u, 'ná¹-a tsín¹ jiiin¹³ la gataan¹an 'íi²¹² yɛ¹³ David ni jí² tya' Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. David do gafaa¹²o xiiala 'e itsangíi² Judas. 'Ii-o jee²¹² 'in gasaain¹² Jesús. ¹⁷ Judas jaain²¹² jee²¹² jna'a, joon tñi²mo jmáa¹ a to² coon¹³ jna'a. ¹⁸ Pe joon ngoo²¹-o Judas ngala¹ coon²¹ si² 'wó² coon¹³ 'e cuu² gajna¹an coon¹³ 'e gó² gajmaa¹ a do. Tsifu joon gacii¹²i lí' siji². Joon ga'gíi²i tu²u. Joon ga'woo²¹o jilaa²¹

'un'míi². ¹⁹ Joon mo galiñi¹ 'in seein²¹ Jerusalén do joon gaunsii²¹ 'e 'wó² do Acéldama, øø²¹-tsi tsá² sii²¹ Coon²¹ Sii¹³ Tyiia²¹ 'in 'O² Jmí¹. ²⁰ Tɛɛ¹ 'wii¹³ ni Salmos jin¹² la no:

Cwosii²¹ 'nó¹ɛ situu¹mo.

Jo 'in seein²¹gi 'in cwaa²¹gi.

Joongi jin¹²in:

Cwocwoo²oo' 'in xee²¹mo 'in jmá¹ to² jmoo¹o 'ido.

²¹ "Wii¹³ joon tsajmoo²¹o 'elo —jin¹² Tú³—. Jee²¹² jna' jee¹ 'inlíi¹³ tsá² 'in ningi¹ coon¹³ jna' la tøøi² nigangíi²¹i coon¹³ Jesús. ²² Ca la mo gasaa¹i Wó³ Ñá'ñɛ¹ɛ' Jesús jmí²¹ joon ca gangaa¹²i ñɛ'fú². Tyii¹³mo' jon jaain²¹ jee²¹² 'ii wa'a 'in licaain²¹ coon¹³ jna'a 'e ijmáa¹ júu³ 'e nijiiin¹in Jesús —gajin² Tú³.

²³ Joon ga'woo²¹ gáí¹ tsá² jee²¹² 'ii. Jaain²¹ 'in sii²¹ Sé³, 'in sii²¹o jon Barsabás, sii²¹o jon Justo. 'In jain²¹gi do sii²¹ Matías. ²⁴ La 'íi²¹² fee²¹i Dios jin¹²in:

—Ñá'ñɛ¹ɛ', 'nɛ-ɛ jøø² jilaa²¹ alma tya' tsá². 'Ee¹³du' jna'a 'naai²¹² 'in jee²¹² gáí¹ lo nityi¹u'u 'in jmá¹ to² tsá² tya' Jesús cwáain¹ tya' Judas. Gajaan¹an Judas do 'e to² jmoo¹o 'wii¹³ tsa² tya'o. Joon ngoo²¹-o lí 'iin²¹²mo.

²⁶ Joon gacoo¹o jee²¹² 'ii. Joon gatíi²mo Tíi¹³. Tsifu joon ga'í² Tíi¹³ do cwáain¹ tya' Judas jee²¹² 'in dyajaan²¹ tsá² tya' Jesús.

Mo gajó² Espíritu Tyú² tya' Dios

2 Mo gatsín¹ cincuenta jmí²¹² mo gangíi² cwaa¹² jmí²¹² gatí² jmí²¹² sii²¹ Pentecostés. Coon²¹ lí si-caain²¹ la jilee²¹mo 'in jai² líi². ² La 'íi²¹² joon coon²¹ ga'iin² lí' yɛ' lawa mo 'íi¹i tyi² tá² líi¹. Galiin² la tøøi² in-

ⲛⲏ ⲓⲛⲉⲓⲓ¹ 'ido. ³Joon gajnéi¹ coon²¹ 'e li la li s̄i¹³ j̄f² li néei¹ la jaain²¹. ⁴Joon ga'f² 'in Espírítu Tyú² tya' Dios almas tya' ce jilee²¹ mo 'in néei¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ jmai² jmíi¹ xiia²¹ 'e cwo'o 'in Espírítu Tyú² do faa²¹a.

⁵Jee²¹² jm̄i²¹² lo fúu¹ mo tsá² Israel 'in untiin¹³ to² tyú² Dios sicaain²¹. Jalíin² Jerusalén la caain²¹ juncwii²¹. ⁶Mo ganúu² un 'e ga'iin² do joon galicaain²¹ 'in tsá² do li ga'iin². Pe jo ñii¹ 'in tsá² fúu¹ do 'ee nigalí² mo ganúu² un la jaain²¹ la jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús do faa²¹a jmíi¹ tya'a. ⁷Jmai² 'in ganga'goo²¹-tsi. Joon jmai² 'in gafo² mo joon s̄i¹ i jee²¹² 'ii:

—Owa'a jon 'in seein²¹ Galilea jilee²¹ 'in faa²¹a no. ⁸χXiiala l̄f¹ 'e n̄u²¹ faa²¹a jmíi¹ tyi jna'? ⁹L̄f¹ fúu¹ tsá² seein²¹ lo, 'in seein²¹ Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, joon li sii²¹ Asia seein²¹ lo. Seen²¹ mo jon 'in jalíin² Frigia, Panfilia, Egipto joongi Africa li' ngoo¹³ gi li' Cirene. Joongi tsá² seein²¹ Roma 'in seein²¹ lo. Caa¹² mo 'in l̄f¹³ 'in seein²¹ Israel ca la mo galiseen²¹ mo coon¹³ 'in l̄f¹³ gi 'in nigatú² mo dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² joon nigai²¹ mo jon 'in Dios tya' tsá² Israel. Caa¹² mo tsá² seein²¹ Creta coon¹³ Arabia pe jilee²¹ mo' n̄u²¹ faa²¹a coon¹³ jmíi¹ tyi-o' júu³ tyú² tya' Dios.

¹²Jilee²¹ mo tsa'goo²¹-tsi pe joon jo 'øøi²¹-tsi 'ee galí². Joon gaunnḡi¹ ruu²¹:

—χEe 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'elo?

¹³Pe 'in l̄f¹³ gi ungoøø¹, jin² in:

—Tsá² 'íin¹ mo no.

'E gasi²¹ Tú³ tsá²

¹⁴Joon gajmaa¹ a Tú³ siin¹³ in coon¹³ j̄i dyajaain²¹ apóstoles catyaa² do joon gafaa²¹ a tá² jin² in:

—Tsá² seein²¹ Israel, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ Jerusalén, cwoliñ²¹ 'elo. Joongi n̄u² duu' coon²¹ tún² 'e ifo¹³ oo lo. ¹⁵'In tsañu¹ lo jon' 'in 'íin¹ no la l̄f² 'e 'i¹-oo' t̄s̄ 'aa²¹ gi lo. Jo mo t̄f² 'ii²¹ wa'a ngi¹ tsá² 'íin¹. Ji-in¹³ la 'iin²¹ ñú² ningóo¹. ¹⁶'Elo-o gatsín¹ 'e gajin² 'in gafaa²¹ a júu³ tya' Dios cali²¹ sii²¹ Joel. Joel do gajin² in:

¹⁷La lo-o gajin² Dios:

La n̄u² gi mi 'iin² juncwii²¹ icwo¹³ oo Espírítu Tyú² tyiia la jilee²¹ 'in taain²¹² fu juncwii²¹.

Ȳu²¹ tyii¹ tsañu¹ coon¹³ ȳu²¹ tyii¹ tsamí² ifaa²¹ a cwáain¹ tyiia.

Joongi simii²¹ sá² coon²¹ ini².

Joongi ȳu²¹ icwuu²¹ mo ilisá² tyisáa² tya'a.

¹⁸Nicwóo³ oo 'in Espírítu Tyú² tyiia 'e jm̄i²¹² joon tya' jilee²¹ 'in jmoo³ o la to² tyu³ la tsañu¹ teen¹³ la tsamí².

Joon ifaa²¹ o cwáain¹ tyiia.

¹⁹Lí' ȳu²¹ juncwii²¹ 'ée³ ee 'a tsa'goo²¹-oo'.

Jmáa³ oo jon lí² li ni 'wó².

Coon¹³ jmí¹, joongi coon¹³ jnii¹ tya' uñi² ijma³ aa 'e lí² do.

²⁰La n̄u² gi 'e icwá¹ jm̄i²¹² tya' Ña'ñu¹ 'e Jesús, coon²¹ jm̄i²¹² fee¹ joongi coon²¹ jm̄i²¹² 'ya² gi líli¹, ilin̄u²¹ lí 'íi¹ in ñi¹.

Joongi s̄i²¹ gi ilii¹ la l̄f¹ jmí¹.

²¹Joon jilee²¹ mo 'in gami¹ i coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ 'e iti-in¹³ mo.

La joon júu³ niga'ñ² Joel cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ —jin² T̄f³.

Faa²¹ gi T̄f³ jin² in:

²²—'Wii¹³ joon n̄u² duu', tsañu¹ seein²¹ Israel, jilaa²¹ 'e ifuu²¹² uu 'naa' lo —jin' T̄f³—. Tyú²-u ñi³ oo' jilaa²¹ milagro 'ya² gi 'e gajmaa¹ a Jesús tsá² Nazaret coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Jesús do gajmaa¹ a Dios júu³ 'e Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹² in. ²³Pe jo 'ee futy³ la mo gajaain²¹ tsá² 'ii jee²¹² 'naa' t̄s̄ 'ȳu to²-o 'e ni¹ 'tsi Dios ca la mo jée¹ mo. 'Naa' gi' gaseen² moo', joon cwáain¹ tyi'naa' oo' gajngaa¹³ 'ii tsá² gó² 'ii, gateen¹ in tsa¹ crúu¹³. ²⁴Pe Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jiin¹ o tún¹. Nigaláa² mo t̄s̄ feei¹ gi 'ii lagi 'mó¹. Jo lí² tyu² 'mó¹ 'ii to². ²⁵Joon 'lii²¹² r̄øøi¹³ David gafaa²¹ a ni j̄f² tya' Dios cwáain¹ tya' Jesús mo gajin² in: Máa¹ moo Ña'ñu¹ 'e Dios coon²¹ t̄øø² mo tyani³ ii.

Lí caa²¹ na tsáa¹ siin¹² in joon jo 'ee jiin¹³ coon²¹ goo²¹ oo.

²⁶'Wii¹³ joon j̄øø¹³ mo alma tyiia.

Joon coon¹³ moo'óo³ oo fo³ oo jmai² júu³ tyú²-u.

'Wii¹³ joon mo 'ii²¹ 'woo²¹ cuerpo tyiia jo 'ee cu²-tsii coonti.

²⁷T̄s̄ ñi³ oo 'e jo saa¹² a alma tyiia jee²¹² 'lii²¹².

Joongi jo cwo² o 'e ixii²¹ cuerpo tya' 'in gatyji¹³ in.

²⁸Ga'ee¹³ o'o jna xiiala ngi³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá².

Joon nigalij̄øø¹³ moo 'wii¹³ cwo²¹ o coon¹³ jna.

La joon gajin² David cwáain¹ tya' Jesús.

²⁹'T̄s̄aru¹ u', tyú²-u ñii²¹ 'e 'lii²¹² tsafeei¹ tyi' David ju-un²¹ mo. Joon ga'áa² mo tsá² 'ii. Joon 'aan¹ tya'a roon¹ gi coon¹³ jna' ca jm̄i²¹² no. ³⁰Pe David do jaain²¹ 'in gafaa²¹ a júu³ tyú² tya' Dios. Joon ñii¹ o David 'e gasi²¹ i Dios 'ii 'e tyi² mo jaain²¹ tyii²¹ a 'in cwa¹ cwáain¹ tya'a.

³¹La joon 'lii²¹² David do lawa j̄øø² o ca la jée¹ mo 'a iji-in¹ in Cristo. Joon gajin² in 'e jo ján² alma tya'a jee²¹² 'lii²¹². Jon' gi xiia² moo¹ taa².

³²'Na'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jiin¹ 'in Jesús no. Jilaa²¹ 'elo ganee²¹ 'e'e. ³³Joon gató¹ Dios Jmii²¹ 'ii lí' cwo²¹ o tsáa¹. Joon gacwo¹ o Dios Jmii²¹ 'ii 'in Espírítu Tyú² tya'a la lí 'e nigajin² in. Joon jilaa²¹ 'e nigalí² nano, joongi nij̄øø² joongi nin̄u² 'e gajmaa¹ a 'ii-o joon. ³⁴Jon' David do 'in gangai¹³ fu ñu² t̄s̄ 'ña'a'o gajin² in:

Dios Jmii²¹ gasi²¹ i Ña'ñu¹ 'e jin² in:

"Ní³ i caa¹ na tsáa¹ ca mi jmáa³ aa 'ii²¹ 'e tyé¹ na 'wii²¹² t̄f¹³ i jilee²¹ 'in 'eei¹ 'n̄u."

³⁶'Jilee²¹ tsá² Israel, cwoliñ³ oo' 'e la ja² mo 'in Jesús, 'in gatéen¹ naa' tsa¹ crúu¹³, Dios gajmee¹ 'e 'ii Ñi¹ fii²¹² i joongi 'in jmaa¹ a tiin¹³ naa' sii²¹ Cristo. La joon gajin² T̄f³ s̄i²¹ i 'in tsá² fúu¹ do.

³⁷Joon mo ganúu² un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹ a fa¹ i joon gaunnḡi¹ i T̄f³ coon¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaa² do:

—T̄s̄aru¹ u', χ'ee 'ná¹ jmoo²¹ o'o?

³⁸Joon gañii¹ T̄f³.

—Cwojaa²¹-oo' coon¹³ Dios joongi cwoaa²¹ naa' jm̄i²¹ la jaan²¹ naa' coon¹³ la sii²¹ Jesucristo. Joon la

joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo¹o Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tyá'a. ³⁹ 'E júu³ lo 'e tyi'naa'oo' coon¹³ yæun²¹ tyii'. Joongi tya' jileei²¹ 'in seein²¹ wíin². Joongi tya' jileei²¹ 'in tøø¹ø Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹.

⁴⁰ Coon¹³ 'e júu³ lo gafaa²¹a Tú³. Joon coon¹³ láai²gi júu³ tyú² gafaa²¹a jin²in:

—Woo²¹naa' yaanaa' jee²¹² 'in tsá² gó² no.

⁴¹ Joon gasaa¹mo jmii²¹ jileei²¹ 'in gacón² cwáain¹ júu³ tya'a. Jiin¹³ jmii²¹² joon galicaan²¹ mogi coon¹³ 'in jai² líi² ca 'ni¹ mil-gi tsá². ⁴² Joon coon²¹ tún¹-un gacón² cwáain¹ jilaa²¹ 'e 'ee¹ 'in apóstoles tya' Jesús do. Tyú²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongi galicaain²¹ fee²¹i Dios joongi gajmaa¹a jmai²xu 'iñi¹.

Xiiala nigajmaa¹a 'in jai² líi² Jesús nifu

⁴³ Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² tya' Jesús do líi¹ 'láai² milagro gajmaa¹a coon¹³ jilaa²¹ lí². ⁴⁴ Jileei²¹ 'in nigajai² líi² do líi¹ røø²¹ sñi¹. Jmaa²¹i to² jmai²xu jmai²xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o. ⁴⁵ Joongi ga'nñi¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o. Joon jmoo¹o jmai²xu cuu² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ xiia²ti sityéein¹³ jmii²¹² jee²¹² 'ii. ⁴⁶ La coon²¹ jmii²¹² la coon²¹ jmii²¹² licaain²¹ inuu cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel. La caain²¹ inuu tya'a jmoo¹o jmai²xu 'iñi¹. Gø²ø jløø³mo coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi alma tya'a. Joon gacwoo¹-o 'maai¹³ Dios. ⁴⁷ Joon la jilee²¹mo jin²o 'e tsá² tyú²-tsi 'in tsá² jai² líi². La coon²¹ jmii²¹² gajmaa¹a Ña'ñu¹u' 'e ngafúu¹mo 'in jo¹ líi². Joon 'in jai² líi² do uncaan¹mo coon¹³ 'in catyaa² do.

Ga'láa²mo jaain²¹ tsá² jluui¹³

3 Coon²¹ jmii²¹² nica'lóo²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gatí² 'ii²¹ 'e faa^{21a} tsá² júu³ tyú². Joon Tú³ coon¹³ Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuu cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel. ² Tsajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² jluui¹³ tyan¹ 'oo² cwo¹ do líi- ngñi¹. Jluu¹³mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmii²¹² tsajée¹i tsá² 'ii fu coon²¹ 'oo² cwo¹ do sii²¹ 'Ya²gi 'e mñi¹ caridad jileei²¹ 'in tsatáa¹i cwo¹ do. ³ Mo gani² 'in tsá² jluui¹³ do itsataa² Tú³ coon¹³ Wó³ inuu cwo¹ do joon gamñi¹ coon²¹ caridad. ⁴ Joon gajøøi² Tú³ coon¹³ Wó³ do 'ii. Joon gajin² Tú³:

—Jøøi²¹²du' jna'a.

⁵ Joon gacon² 'in tsá² jluui¹³ do cwáain¹ coon²¹ tún². 'E sá² 'ee cwo¹o 'ido 'ii líi²i. ⁶ Joon gasñi²¹ Tú³ 'ii:

—Jo 'óo³oo cwataa²¹ jon'gi cwanáa¹³ sá² tyiia pe jiin¹³ 'e 'óo³oo lo cwo³-oo 'nu. Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesu- cristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngi² no.

⁷ Joon gason¹ Tú³ cwo²¹o tsáa¹. Joon gauncoon¹³on jmaa¹a siin¹²in 'ido. La 'ii²¹² joon galipiín²mo moo¹ taa¹³ luu²¹² tñi²i. ⁸ Joon ga'ñi¹ 'in tsá² jluui¹³ do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngñi¹ tñi²i. Joon ga'í² 'ñi² fu tsi inuu cwo¹ do coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³. 'ñi²i jløø³i líi¹. Cwo¹o 'maai¹³ Dios. ⁹ Joon jilee²¹mo tsá² 'in téein² do jøøi² 'ii ngñi¹ cwo¹o 'maai¹³ Dios. ¹⁰ Jmai² 'in tsa'goo²¹-tsi 'e gani²¹ do 'wii¹³ ñi¹o 'e ido-o 'in tsá² jluui¹³ 'in tyiin¹ 'oo²¹ cwo¹ sii²¹ 'Ya²gi mñi¹ caridad.

Júu³ gafaa²¹a Tú³ coon²¹ ni'nú¹ fee¹ sii²¹ Salomón

¹¹ 'In tsá² jluui¹³ 'in ni'láai² do jo mo gatíui² Tú³ coon¹³ Wó³ coonti. Joon jileei²¹ tsá² 'in téein² 'in'yíia² cwo¹ do ngalíin² cwiin¹in fu líi téein² Tú³ do. Téen²in coon²¹ ni'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ Salomón. ¹² Mo gani² Tú³ 'elo joon gasñi²¹ tsá² 'in jalíin² do:

—Tsá² seein²¹ Israel, ¿'ee líi' tsa'goo²¹-'oo'? ¿'Ee líi' jøø²naa' jna'a lawa yiia-oo'o nigaun'láa²na'a 'in tsañuu¹ lo? ¿Tí 'i¹-'oo' 'e nigangñi¹ 'in tsá² lo coon¹³ 'ii²¹ tyij- na'oo'o si 'wii¹³ 'e tyúí¹ jna'a 'ee? ¹³ Jo lí² la joon, Dios, 'in gaun'goo²¹o 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob, nigacwóo¹i joon¹on Jesús, 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ pe 'naa' nigajaan¹³mo 'i tyani 'in tyu² to². Joon mo gali'in²¹²mo Pilato 'e iláa²i pe 'naa'gñi¹ jo gali'in²¹²naa'. ¹⁴ 'E 'ii¹³ 'e mñi¹ láai² jaain²¹ 'in tyúí¹, 'in jo 'ee tsaa² røøi²¹, naa'gñi¹ gamí²ñi¹ galáai² jaain²¹ tsá² gó² 'in røøi²¹ tsaa². ¹⁵ La joon gajngaa¹³mo 'in cwo¹ juncwii²¹ tyi'. Pe Dios gajmaa¹a gajin¹o tún¹. Joon jna'gñi¹ faa¹³a 'e ja²mo jilaa²¹ 'elo. ¹⁶ Joon 'in tsañuu¹ lo, 'in cwii¹mo, Dios gaun'láa²mo tsu 'wii¹³ jo¹o líi² Jesús. Jmai² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesús nigalipiín²mo tñi²i la líi nigañi²ii.

¹⁷ Niñi¹oo, tsaru¹u', 'e 'naa'oo' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi' mo gajngaa¹³naa' Jesús do gajmaa²aa' 'e jo øøi²¹-'oo'. ¹⁸ Pe la joon gatsín¹ 'e nii²¹ Cristo wúu¹ jiin¹³ la gajin² tsá² tyúí¹ coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios la jeei¹gi. ¹⁹ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a jaa²¹-'oo' joon çñi¹³-'oo' coon¹³ Dios joon la joon 'iin²mo tsaa² tyii'. Joon ijó¹-o Ña'ñu¹u' 'e untyúu¹mo 'naa'. ²⁰ La joon 'e isii¹in Dios Jesús, 'in sii²¹ jon Cristo, 'wii²¹² tyi'naa'. ²¹ Fiin¹³ ca la mo ñu¹fú² tyiin¹ Jesucristo ca mi tyá² Dios tyú² ce jilaa²¹. La joon gajin² tsá² tyúí¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios cali. ²² La joon gajin² 'líi²¹² Moisés sñi²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Jin²o: "Ña'ñu¹u' Dios 'e isii¹in jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² jee²¹² 'naa', tsaru¹u', jiin¹³ la gasii¹in jna. Cwolinuu¹³uun¹³ jilaa²¹ 'e jin²in ²³ tsu jileei²¹ 'in jo nuu¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² do 'e 'iin²mo 'i jee²¹² tsagoo¹o." La joon gajin² Moisés. ²⁴ Joon la joon jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca Samuel nifu gafaa²¹ cwáain¹³ tya' 'e jmii²¹² lo. ²⁵ Joon jilaa²¹ júu³ tyi'naa'oo' lo 'e ga'ñi² Dios la mo jeei¹ coon¹³ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a. 'E tyú² tyi-oo' mo ga'ñi² Dios coon²¹ júu³ jeei¹gi coon¹³ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' mo gajin²in sñi²¹ Abraham: "Jileei²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ilicwaa¹³mo mi jó¹ yæun²¹ tyi'i." ²⁶ Mo gajmaa¹a Dios jiin¹ Jóon¹on gasii¹in nifu tyani²ii' iuncwaa¹³i 'naa'. Joon la joon 'e uncoon¹³o 'naa' 'e tú²oo' jilaa²¹ 'e gó².

Tú² coon¹³ Wó³ tyani 'in tyu² to²

4 Faa²¹gi Tú³ coon¹³ Wó³ téen²in mo gatyaliín² untás² coon¹³ 'in tyu² to² 'in tsá² 'in ni² inuu cwo¹ fee¹ do. Joongi ngaliin² 'inlíi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ² 'Nii²¹-tsi 'wii¹³ Tú³ coon¹³ Wó³ 'e² tsá² júu³ tyú² joongi 'wii¹³ jin²in la mo gajin¹ Jesús la joon jon ijiin¹in tsá². ³ Joon tsifu joon gasan² ni 'ido. Joon ngajée¹i 'nuñi³ ca nuu¹ tsu nica'lóo² do. ⁴ Pe fúu¹mo 'in

niganú²un 'e júu³ do jo¹o lííi². Joon jilee²¹ 'in jai² lííi² t̃í² 'ńá² mil jmai² tsañu¹.

⁵ Mo gajná² jm̃²¹² joon galicaain²¹ fu Jerusalén 'in tyu² to² tya' tsá² Israel coon¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo² tya' ley. ⁶ Joongi néei¹ Anás 'in tyu² to² tya' untsá², coon¹³ Caifás coon¹³ Juan, coon¹³ Alejandro. Joon gauncaain²¹ jilee²¹ tsá² inu² tya' tsacøøi¹³ tya' untsá². ⁷ Joon gatyu² to² gajaliin² Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gasi-in¹² in tún² tsa². Joon gaunng̃i¹ 'in tyu² to² do 'ii:

—ǂ'In 'ii²¹ tya'a si coon¹³ 'e sii²¹ 'in xeei²¹ gi 'ee gaj-maa²aa' jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon Tú³ jin² in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios:

—Tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ lo joongi tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel: ⁹ wana 'iin²¹² naa' unng̃i¹ 'jna'a coon²¹ 'e tyú²-u gaj-moo²¹ o'o tya' jaain²¹ tsatsaa¹³ 'e xiiala galáai². ¹⁰ Joon jna'a jmoo²¹ o'o júu³ tyani²¹. Cwoliñi³ jilee²¹ tsá² Israel 'e 'in tsañu¹ 'in siin¹² tyani²¹ lo nano niga'láai² coon¹³ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret. 'Ii 'in gatéen¹ naa' tsa¹ crúu¹³ do. Joon Dios gajmaa¹ a jii¹ tún¹. ¹¹ 'In Jesús lo líí¹ lawa coon²¹ cuun²¹² nifu pe 'naa'g̃i¹ lawa 'in jmoo¹ o to² do nigajaan²aan' li' co'o. ¹² Ce jii¹³ jaain²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ jo lí² jmáa¹ a tiin¹³ naa' tsa² Dios nigacwoo¹ 'e jii¹³ Jesús t̃í² jmáa¹ a tiin¹³ naa' —jin¹² Tú³ do.

¹³ Mo gani² jilee²¹ 'in tyu² to² do xiiala jo 'goo²¹ Tú³ coon¹³ Wó³ faa²¹ a joon galii¹³ o 'e jo 'e jí² t̃ii²¹ 'ido jon'gi 'ee to² 'oo¹ o ganga'goo²¹-tsi. Joon galiñi¹ 'e 'ido-o 'e nigan'gi¹ coon¹³ Jesús. ¹⁴ Joongi 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin¹² in jee²¹² 'ii-o. 'Wii¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa²¹ gi coonti. ¹⁵ Joon gatyu² to² 'e 'woo²¹ mo lí sicaain²¹ do. Joon gasi² la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e 'ná² jmáa¹ a. ¹⁶ Joon gajin²¹:

—ǂ'Ee jmoo²¹ o' coon¹³ 'in tsá² do? Jilee²¹ mo 'in seein²¹ Jerusalén niñi¹ o jilaa²¹ lí² nigajmaa¹ a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee¹ líí¹ nigajmaa¹ a 'ido. Joon jo lí² faa¹³ a 'e jon' la joon galí². ¹⁷ Tsatáan¹³ an' fo¹²-tsi 'e jo faa²¹ gi jii¹³ jaain²¹ cwáain¹ tya' Jesús. Joon coon¹³ 'e la joon jo núu² gi tsá².

¹⁸ Joon 'in tsá² do gatø¹ tún¹ Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gatyu² to² la jo faa²¹ gi 'ido coonti, jon'gi 'e² gi tsá² cwáain¹ tya' Jesús. ¹⁹ Pe joon gañi¹ Tú³ coon¹³ Wó³:

—Í²du-'oo' yaanaa' no. ǂTi tyú² gi tyani Dios 'e jmoo²¹ o'o núu¹³ u¹ to² tyu² 'naa' lagi to² tyu² Dios 'ee? ²⁰ Tsu jna'a jo cwooi¹ tu²¹ u¹ 'e faa¹³ a' a jilaa²¹ 'e ganee²¹ e'e joongi ganu²¹ u¹.

²¹ Joon 'in tyu² to² do gaton¹ on fo¹²-tsi pe galáa² mo 'ido. Jo gatsaa²¹ a xiiala ijmeei²¹ ni 'ido wúu¹ tsu 'gøø²¹ mo tsá². Jilee²¹ mo tsá² cwo¹ o 'maai¹³ Dios jilaa²¹ 'e niga'í². ²² 'In tsá² 'in galáai² coon¹³ milagro do ningoo²¹-o tunlo² jii²¹ líí¹ gixu.

M̃¹-o tyani Dios 'in jai² líí² 'e jo cu²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

²³ Mo galáai² Tú³ coon¹³ Wó³ joon nigaliin² mo fu lí néei¹ 'in tsaruu²¹ i catyaa² do. Joon gatyaa¹ júu³ la jilaa²¹ 'e nigajin² 'in tyu² to² tya' untsá² do coon¹³

tsacøøi¹³ do. ²⁴ Joon mo ganúu²un, jilee²¹ mo gami¹ i s̃ii²¹ Dios:

—Ñá'ñu¹ u¹, 'nu-u Dios 'in gajmaa¹ a ñu¹ fú² joongi ni 'wó², joongi jmi¹ ñi¹³ coon¹³ jilaa²¹ gi 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁵ Joon 'ii²¹² tsafeei¹ tyii¹ David, 'in gajmaa¹ a jii¹³ la to² gatyu² u¹², gafaa²¹ a cwáain¹ tyi¹ moga-jin² in coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tyi¹:

ǂ'Ee lí¹ to² lí¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ m̃i¹³?

Joongi 'i¹-tsi tsá² jmai² 'e jo 'ee to² 'ii³ mo.

²⁶ Jilee²¹ tsa² to² garoon².

Joongi tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.

Joon gajmaa¹ a 'ee¹ i Ñá'ñu¹ u¹ Dios joongi coon¹³ 'in gasii¹ in Dios sii²¹ Cristo.

²⁷ 'Tsu ja² mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes coon¹³ Poncio Pilato coon¹³ tsá² seein²¹ lí xiia'gi coon¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹ a 'e gó² tya' yuun²¹ tyi¹ Jesús 'in 'iin²¹² un. ²⁸ Joon la jon gajmaa¹ a jilaa²¹ to² 'e nityu¹² u¹ 'e ilí² joongi jilaa²¹ 'e ni¹ 'o'o. ²⁹ Joon la no coon²¹ du'u cwáain¹ fo¹² gaton¹ on. Cwo¹³ jna'a yuun²¹ tyi¹ 'e jo ng̃i²¹ i cu¹²-tsii¹. La joon jo 'goo²¹-oo¹ 'e cwo²¹ o'o júu³ tyú² tyi¹. ³⁰ Joon m̃i²¹ i tyani²¹ 'e cwo²¹ o' jna'a 'ii²¹ tyi-o'o 'e un'láa² na'a jilee²¹ tsatsaa¹³ joongi coon¹³ 'e sii²¹ yuun²¹ tyi¹ Jesús jmoo²¹ o'o jilaa²¹ lí² coon¹³ milagro fee¹.

³¹ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ a júu³ tyú² tya'a 'e lí² licaain²¹ do joon gajøø²¹ 'wó² tá² líí¹. Tsifu joon galiseein²¹ waa²¹ pí² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jo 'goo²¹ gi faa²¹ a júu³ tyú² tya' Dios.

Jilaa²¹ 'e sá² tya' jilee²¹ mo 'in jai² líí²

³² Ca nii² 'e 'i¹-tsi jilee²¹ 'in ni¹ jo líí². Joongi coon²¹ røø²¹ líí¹ jilee²¹ mo. Ce jii¹³ jaain²¹ jo jin¹² wa'a 'e 'oo¹ o tya'a 'ña'a. Jilaa²¹ jmai² tya' jilee²¹ mo. ³³ Faa²¹ gi 'in apóstoles tya' Jesús do 'e nigajii¹ in Ñá'ñu¹ u¹ Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi líí¹. Joon Dios gataa¹³ i cwa¹³ jilee²¹ mo. ³⁴ Jii¹³ jaain²¹ jo 'oo¹ o fa¹³ 'wii¹³ jilee²¹ mo 'in 'oo¹ o 'wó² si 'nú¹ 'ee ni'ñi¹ o. ³⁵ Joon jilaa²¹ 'e sá² cwo¹ o tsá² apóstoles. Joon 'ii-gi gajmaa¹ a jmai² xu la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sityéin¹ tsá² jm̃²¹². ³⁶ Lawa la lo-o jmoo¹ o jilee²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Leví 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jm̃²¹ sii²¹ Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii²¹ o 'ii Bernabé. ('øøi²¹-tsi tsá² sii²¹: 'in untyú²-tsi tsá².) ³⁷ 'In tsañu¹ lo ga'ñi¹ coon²¹ sii¹³ 'wó² tya'a. Joon 'e cuu² gat̃i² do ngacoon¹ on joon gacwo¹ o tya' apóstoles do.

Tsaa² tya' Ananías coon¹³ Safira

5 Pe jaain²¹ gi tsá² sii²¹ Ananías coon¹³ 'oo²¹² o 'in sii²¹ Safira ga'ñi¹ coon²¹ sii¹³ 'wó². ² 'In tsá² lo gasi² i røø²¹ coon¹³ 'oo²¹² o. Joon gasái¹³ gixu 'e cuu² do tya'a. Joon ngacwoo²¹ o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa²¹ a. ³ Joon gajin² Tú³ s̃ii²¹ 'ii:

—Ananías ǂ'ee lí¹ niga¹ 'i² 'in 'líi¹³ alma tyi¹ 'e gaungøø¹ u 'in Espíritu Tyú² tya' Dios? Gasaa²¹² gi 'e cuu² gat̃i² u tya' 'wó² do. ⁴ 'Wó² tyi-o'o do mo ga'ñi²¹² naa'. Joon 'e cuu²¹ gat̃i² u tyi-o'o jon, lí²-i

jmaa²aa' la 'iin²¹²naa'. ¿'Ee li' ga'i¹-oo' la joon? Ni-gafáa¹³a coon²¹ júu³ tajuu²¹ tyani Dios jon' tyani tsá².

⁵ Mo ganúu²un Ananías 'elo tsifu joon gaci²mo jún¹mo. Jmai² tsá² 'in gafoo²mo mo ganúu²un 'elo.

⁶ Joon gatyaliin² jaain²¹ gáí¹ simii²¹ 'in gapaai²¹ 'ii' 'mi². Joon ngajée¹ 'ido 'ii nga'áa¹³mo.

⁷ Ji 'ni¹ hora gangáí² mo ngayuui¹³ joon jon ga'i² 'oo²¹²o Ananías. Jo ñii¹ coonti 'ee galí². ⁸ Joon gaunngii¹ Tú³:

—¿Tí la gajin²in do-o gacfiin² 'wó² ga'ní²¹in' do? Joon gañii¹:

—Jiin¹³ la do-o gacfiin².

⁹ Joon gasii²¹ Tú³ 'ii:

—¿'Ee li' gasiin¹³naa' røø²¹ 'e cóon¹³oon' 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹'u' Dios tóo²? Caluu no-o nijaliin¹ 'in nga'áai¹³ ñuu¹ tyi¹. Joon 'nu-gi' 'injéi¹ 'ino.

¹⁰ Tsifu joon cii¹²¹ 'wii²¹² tii² Tú³. Joon mo ngataai² 'in simii²¹ do joon gangaai¹ 'in tsamí² ni 'lii²¹²mo jon. Joon gatyii¹, nga'aa²mo caai¹ li si'aa²¹² ñuu¹ tya'a do.

¹¹ Joon jilee²¹mo tsá² 'in jai² líi² Jesús coon¹³ 'in galiñii¹ jilaa²¹ 'elo gafoo² 'ii' líi¹.

Fúu¹mo 'in gaun'láai² coon¹³ milagro

¹² 'Láa¹mo li² coon¹³ milagro gajmaa¹a apóstoles jee²¹² tsá². Joon galicaain²¹ tsá² coon²¹ ni'nú¹ sii²¹ Sa-lomón. ¹³ Fúu¹mo 'in catyaa¹² do jo 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹³ 'ii tsu¹ 'wii¹³ 'goo²¹-o. Pe jilee²¹mo tsá² faa¹²¹a tyú²-u tya'a. ¹⁴ Líi¹ fúui¹ tsañuu¹ coon¹³ tsamí² 'in niga-lijai² líi² Ña'ñu¹'u' Jesús. ¹⁵ Joon ga'woo²¹ tsá² 'in tsat-saa¹³ tya' i fu¹. Tya' i fu¹ tee¹²¹ coo¹³ 'mó² si ni jmoo²¹ 'ee. Joon mo ngáí¹ Tú³ fiin¹³ jiin¹³ tii¹³ 'iin¹³ tya'a joon 'láa²mo. ¹⁶ Joon jilee²¹ tsá² 'in seein²¹ fuu²¹ co' Jerusalén do jajée¹ tsatsaa¹³ tya'a si 'in 'yuui² 'in 'lii¹³ alma tya'a 'ee joon jilee²¹mo 'láa²mo.

Gatain² tsá² Tú³ coon¹³ Wó³ 'nuñí³

¹⁷ Joon ga'aa¹a tsiuwúu¹ jilee²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² joongi tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ¹⁸ 'Wii¹³ joon gasan²mo tsá² 'in apóstoles do joon gataan¹²in 'nuñí³. ¹⁹ Pe jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹'u' Dios ganá¹ 'e 'nuñí³ do la 'woo¹. Joon ga'woo¹mo 'ido. Joon gasii²¹ 'in ángel do 'ii:

²⁰ —Cwoliin²naa' fu inuu¹ cwo¹ do. Cwojmaa²aa' júu³ xiiala ngi¹ tsá² coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Dios.

²¹ Mo ganúu²un 'elo joon ngatáa¹ fu cwo¹ do. 'Aa²¹ mo gajná² ga'láa² 'wii²¹² 'e²e tsá².

La 'ii²¹² joon 'in tyu² to² tya' untsá² joongi 'in téein² coon¹³on galicaain²¹ 'e Junta Suprema tya'a. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e licaain²¹ jilee²¹ tsacøø¹³ tya' tsá² Israel.) Joon gatyu² to² gajaliin² 'in apóstoles do 'in taai² 'nuñí³. ²² Mo gatyaliin² 'ii¹³ tsi 'nuñí³ do jo gatseei²¹gi jiin¹³ jaain²¹. Joon ngaliin¹ tún¹. ²³ Ngacoon¹on júu³ li néei¹ tsacøøi¹³ do gajin²in:

—Mo gatyaliin² 'ii' 'nuñí³ do gatsaa¹²¹ 'a'a tyú² sijni¹. Joongi 'ooca'nú² do téen²mo 'láa² 'aa¹a. Pe mo ganaa²¹² 'a'a jiin¹³ jaain²¹ jo 'in seein²¹gi li' tsi do.

²⁴ Mo ganúu²un tsacøøi¹³ tya' untsá² coon¹³ 'in tyu² to² 'in ní² cwo¹ do jilaa¹²¹ 'elo joon gaunngii¹ ruu²¹:

—Júu³ tya' fo¹², ¿xiiala iján² jilaa²¹ 'elo?

²⁵ La jee²¹² joon tyía¹ jaain²¹ tsañuu¹ jin²in:

—Inuu¹ cwo¹ do 'yuui² 'in tsañuu¹ 'in gatai² 'naa' 'nuñí³ do. Do-o 'yuui² 'e²e tsá² júu³ tyú².

²⁶ Joon ngaliin² moyóo¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a. Joon ngatee¹ 'ido tún¹. Jo 'ee gajmee²¹ ni 'ido 'wii¹³ 'goo²¹o wana gatyuu¹² tsá² 'ii cuun²¹². ²⁷ Mo tyaliin¹in tee¹e ngajée¹ tyani tsacøøi¹³. Joon 'in tyu² to² tya' untsá² do gajin²in:

²⁸ —Jna'a nigauntsaa¹³ moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e²gii¹ júu³ tya' Jesús do. Pe 'naa'gii¹ li' cii¹³ nigajmaa²aa'. Ni-garøø¹mo la tøø¹² Jerusalén coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee²ee'. Joon 'naa'oo' 'iin²¹²naa' cwo¹ jna'a tsaa² 'e gajúin¹ 'in tsañuu¹ do.

²⁹ Joon gañii¹ Tú³ coon¹³ 'in apóstoles catyaa¹² do:

—'E tii²mo jna'a jmoo²¹o'o nuu¹³u¹ to² tyu² Dios lagi to² tyu² tsá². ³⁰ Dios tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyii¹ 'ii gaj-maa¹a jiin¹ Jesús 'in gajngaa¹³naa' tsaa' crúu¹³ do.

³¹ Joon Dios gasaa¹ 'ii' 'e cwaa²¹ li' cwoø²¹o tsáa¹. Joongi nicwo¹o to² fee¹ joongi 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá². Joon la joon lí²-i jaa²¹-tsi jilee²¹ tsá² Israel. Joongi 'iin²mo tsaa² tya'a. ³² Faa¹³ jna'a 'e la ja²mo jilaa²¹ 'elo. Joongi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in Dios cwóo¹ jilee²¹ 'in nuu¹³ to² tyu² Jesús, jmáa¹a júu³ 'e ja²mo jilaa²¹ 'elo.

³³ Mo núu²un jilaa²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi. Joon la mo 'iin²¹²in jnga²mo 'ido. ³⁴ Jaain²¹ tsá² sii²¹ Gamaliel, 'in líi¹ tsá² tya' fariseos, 'in tyiin¹ li sicaain²¹ 'ido. Líi¹ ti-fo¹² tya' ley. 'Áa¹mo un'goo¹ tsá² 'ii. Joon garóon² li tyiin¹in, joon gatyu² to² ga'woo²¹ 'in apóstoles do.

³⁵ Joon gasii²¹ 'in tyu² to² do jin²in:

—Tsá² Israel, tii¹ moo' 'e jmaa²aa' coon¹³ 'in tsañuu¹ no. ³⁶ Cwotii¹³ du'-oo' xegí mo ngóo¹ ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Teudas. Tsá² tyiin²mo 'ii gajin²in 'ña'a. Joon gajée¹ tyún² ciein¹³ líi¹gi tsá² tya'a. Pe mo ngayuui¹³ gajngaa¹³ tsá² 'ii jilee²¹mo tsá² tya'a gasojó¹mo. Joon gatsé¹mo jilaa²¹. ³⁷ Mo galiciin²¹ gixu joon, mo gatáin¹ jilee²¹ tsá² jí², ga'yeei²¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Galilea sii²¹ Judas. Joon fúu¹mo tsá² gajée¹ 'ii. Pe la joon jon gajngaa¹³mo tsá² 'ii. Joon jilee²¹mo jon tsá² tya'a sojó¹mo. ³⁸ 'Wii¹³ joon tii¹naa' 'in tsañuu²¹ no. Joon jo untyii²naa' 'ii. Wana júu³ tya' 'in tsá² lo jmai² júu³ tya' tsá² joon tyee²¹mo jon. ³⁹ Pe wana júu³ tya' Dios jo lí² 'iin²naa'. Tii¹ moo', jo tii¹³naa' coon¹³ Dios.

⁴⁰ Joon gatii¹² júu³ tya' Gamaliel do joon galinuu¹² jilee²¹mo. Joon gasii²¹mo røø²¹. Joon gatø¹ø¹ 'in apóstoles do tún¹. Joon gajmee²¹mo 'ido. Joongi gauntsaa¹³mo 'a jo faa¹²¹gi 'ido júu³ tya' Jesús. Joon galáa²mo. ⁴¹ Joon ga'woo²¹mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi¹³ do. Jloø¹³mo ngaliin² 'wii¹³ Dios gacwoo¹o wa'a gani²¹ wúu¹ 'wii¹³ tya' Jesús. ⁴² Ca inuu¹ cwo¹ lagi inuu¹ tya' tsá² jo gatú²gi 'e 'e²e tsá² júu³ tyú². Joongi faa¹²¹ cwáain¹ tya' Jesucristo la coon²¹ jmii²¹².

Gatyii¹² in dyái¹ tsá² 'in uncoon¹³ apóstoles do

6 Jee²¹² jmii²¹² joon gangafúu² mo 'in jo¹ lííi². Joon 'in faa²¹ jmii¹ griego ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹ o tsaa² tya' 'in faa²¹ jmii¹ tya' tsá² Israel. Jin²⁰:

—Mo jmoo¹ o tsá² jmai²xu la coon²¹ jmii²¹² 'in 'yiaa'níí² tyii¹ xugi tñí² gø¹Ø lagi 'in 'yiaa'níí² catyaa².

²Joon gatyü² jì dyatuuin¹ apóstoles to² wa'a gali-caain²¹ ce jileei²¹ 'in jai² lííi² do. Joon gasii²¹:

—Jo tsein²¹ wa'a tñü²¹ 'e cwo²¹ o'oo júu³ tyú² tya' Dios 'e jmoo²¹ o'oo jmai²xu 'e dø¹ tsá². ³'Wii¹³ joon, tsaru¹u', 'nee¹naa' dyái¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cu².oo' coon¹³, tsá² 'in 'øøi²¹-tsi joon 'in 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon cwóo¹³oo' 'ido-o 'e to² no cwojmaa¹ a jmai²xu. ⁴Pe jna'gñi¹ canii² 'e faa¹³a'a fo¹² joongi 'ee¹³e'e jilaa²¹ júu³ tyú² tya' Dios.

⁵Røø²¹ gasíi²¹ jilee²¹ mo. Joon gatyii¹³ in Tée¹³, jaain²¹ 'in tsá²-tsi Dios lííi¹. 'Áai¹ nñü¹³ 'in to² tyü² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Jaain²¹ gi 'in sii²¹ Lii²¹², coon¹³ Prócoro, coon¹³ Nicanor, coon¹³ Timón, coon¹³ Parmenas. Joongi jaain²¹ 'in seen²¹ fu Antioquía 'in sii²¹ Culáa¹³. Culáa¹³ do 'in niga'ii²¹ tísi² tya' tsá² Israel ca la mo jée¹ mo. ⁶Joon ngajée¹ i yani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gi gafaa²¹ a júu³ tyú² joongi gataan¹ an cwo²¹ o tya' 'ido.

⁷Líi¹ nganii¹² 'e júu³ tyú² tya' Dios do. Joongi 'in jai² lííi² 'in néei¹ Jerusalén líí¹ ngafúu². Joongi fúu² mo untsá² tya' tsá² Israel galija² mo lííi².

Gasain² tsá² Tée¹³

⁸'Áa¹ mo gauncoon¹³ Dios 'e 'iin²¹² in Tée¹³ tsá². Jaain²¹ 'in 'oo¹o 'ii²¹ tya' Dios 'ii. 'Láai² li² coon¹³ milagro gajmaa¹ a jee²¹² tsá² do. ⁹Joon 'in lííi¹³ tsá² tya' coon²¹ cwo¹ sinagoga 'e sii²¹ Esclavos Libertados coon¹³ 'in lííi¹³ tsá² seen²¹ Cirene, coon¹³ tsá² Alejandría, coon¹³ tsá² Cilicia, coon¹³ 'in lííi¹³ tsá² seen²¹ Asia ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹ júu³ ruu²¹ coon¹³ Tée¹³ do. ¹⁰Pe jo lí² líi¹ 'in tsá² do coon¹³ 'e júu³ røø²¹ 'e faa²¹ a Tée¹³ do. Jo lí² líi¹ 'in tsá² do faa²¹ a 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹¹Joon 'in tsá² do gatyii²¹ o 'leei¹³ 'in gafaa²¹ a júu³ tajuu²¹ jin²¹:

—Niñü³oo'o 'e faa²¹ 'ido 'laa²¹ tya' Moisés coon¹³ Dios.

¹²Joon la joon gajmaa¹ a gatí² 'nii²¹-tsi tsá², coon¹³ tsacøøi¹³, coon¹³ tifo² tya' ley. Joon coon¹³ la joon gasaan² ni Tée¹³ do. Joon ngajée¹ i lí náa¹ Junta Suprema. ¹³Joon ga'naa¹² i 'in lííi¹³ tsá² 'in jma² júu³ tajuu²¹ jin²¹:

—'In tsañü¹ lo jo mo tñü²¹ faa²¹ a júu³ 'laa²¹ tya' 'e cwo¹ nacwai¹³ lo joongi tya' ley. ¹⁴Ninü²¹ 'u' 'in faa²¹ a 'e 'in Jesús tsá² Nazaret do 'e ifiin¹ mo 'e cwo¹ lo. Joongi 'e iunsíi² jilaa²¹ tísi² tyi' 'e gacwo¹ o Moisés jna'.

¹⁵Joon 'in tyü² to² do coon¹³ jileei²¹ gi 'in néei¹ do mo gajøø² ni² Tée¹³ do gani²¹ lí níi¹ i la lí ní² ángel.

Faa²¹ a Tée¹ 'wii¹³ tya' 'ña'a

7 Joon 'in tyü² to² tya' untsá² do gaunngii¹ Tée¹³ jin²¹:

—¿Tí jo¹ o jilaa²¹ 'elo?

²Joon 'ii-gi gañii¹:

—Tсарu¹u' joongi jileei²¹ tsacøøi¹³ tyi', nñü²duu' 'e ifo¹³oo lo. 'Na'ñü¹ 'u' Dios 'in tyiin¹ 'ñü¹ fú² ga'ee¹² mo 'ña'a 'líí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham mo gacwo² gita fu Mesopotamia la nñü¹ itsacwaa¹ a fu Harán. ³Joon gajin² Dios sñi²¹ 'ii: "Tñü¹³ 'u' goo² o lo joongi jileei²¹ ruu²¹u. Joon cwo²¹ o coon²¹ 'wó² lí i'é³ee lo." ⁴Joon gacwo^{ñi} Abraham lí sii²¹ Caldea. Joon gangacwaa²¹ fu lí sii²¹ Harán. Pe mo gajúin¹ jmii²¹ joon jajée¹ mo Dios Abraham fu lí seen²¹ naa' nano. ⁵Pe jo 'ee gasáa¹ a coonti tya' 'ido fu lo. Jiin¹³ coon²¹ sii¹³xu lí sii²¹ xu tíi² jo sá². Jiin¹³ jo mo seen²¹ mogi jón¹ on, joon Dios ga'ñi² júu³ Abraham 'e cwo¹ o jón¹ on 'e 'wó² do. ⁶Joon gajin² in jón Dios sñi²¹ Abraham 'e jileei²¹ tyii² a 'e tsacwaa²¹ a goo¹ o tsá² xeei²¹ ca gatsín¹ tyún² cíein¹³ jin²¹. Jin²⁰ jo inii²¹ wúu¹. Joon tsá² xee²¹ mo 'in tyü² to² 'ii. ⁷Pe joon gajin² Dios: "Jna-a jma³aa 'ii²¹ tya' 'in tyü² to² tyii² a do. Mi yuui¹³ joon, jón i'woo² moo 'ido. Joon lo-o lí² ijmáa¹ a to tyiajna." ⁸Dios gasíi²¹ coon²¹ júu³ jai² coon¹³ Abraham. Joon gatyü² to² 'e jma² 'ido lí² circuncisión tya' jón¹ on. 'E lí² do coon¹³ 'e jón tí²-tsi tsá² 'e júu³ ga'ñi² Dios do. 'Wii¹³ joon mo galiseein²¹ jón¹ on sii²¹ Isaac, jón gajmaa¹ a Abraham 'e lí² circuncisión do tya' jón¹ on. Gatyü² loo²¹ yu' cúun¹ 'in xuui²¹² tsañü¹ do. Joon Isaac-gi gajmaa¹ o jón 'e lí² do tya' jón¹ on 'in sii²¹ Jacob. Jacob-gi gajmaa¹ o jón 'e lí² do tya' 'in dyatuuin¹ jón¹ on 'in galiseein²¹ tya'a. Joon 'in dyatuuin¹ do-o galíi¹ tsacøøi¹³ tya' dyatun¹ poo²¹² tya' tsá² Israel 'e sá² nano.

⁹'In xuui²¹² tya' Jacob do, 'in galíi¹ tsacøøi¹³ tyi', ga'aa¹ a tsiwúu¹ tya' ruu²¹ i sii²¹ Sé³. Joon ga'nñi¹ mo 'ido tya' tsá² 'in tsalín² Egipto. Pe Dios gauncoon¹³ Sé³ do. ¹⁰Joon galáa² mo coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ tya' 'ido. Joon gajmaa¹ a 'e jmii¹ gi-tsi Sé³. Joon gajmaa¹ a 'e gali'in²¹² in Faraón 'ii. Faraón sii²¹ 'in røøi¹³ tsá² Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyü² to² 'e ga'i² Sé³ tsaa² to² tya'a. Joon gatyü² Sé³ to² la tøøi² Egipto, ca jilee²¹ tsá² néei¹ inñü¹ tya' røøi¹³ do gatyü² Sé³ do to².

¹¹Joon ga'i² gon 'oo² la Egipto coon¹³ Canaán lí néei¹ 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon jo ñii¹ gi 'ee dø¹Ø. ¹²Pe mo galíi¹ i Jacob 'e sá² trigo fu Egipto do joon gasii¹ in jón¹ on 'in lííi¹ la líi¹ tsacøøi¹³ tyi'. Do-gi ga'láa² 'wii²¹² ngalín². ¹³Mo gatí² tún² naa¹³ tyalín² do, 'in Sé³ do gajin² o 'e ruu²¹ mo 'ido. Joon galíi¹ i 'in røøi¹³ tyiin¹ Egipto do xiiala nilíi² tsacøøi¹³ tya' Sé³. ¹⁴Joon gatyü² Sé³ to² wa'a jalín² jmii²¹ coon¹³ jileei²¹ ruu²¹. Gatí²-i ca'no¹³ cíein¹³ tsi dyiaa'ñeei² tsá² coon'tya. ¹⁵La joon galí² gangó²-o Jacob fu Egipto. Joon do-o lí gajúun¹ in coon¹³ jileei²¹ 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi'. ¹⁶Joon moo¹ taai² 'in Jacob do ngalii¹ gi-xu fu Siquem. Joon do-o ga'aa¹ i coon²¹ tsi 'aan¹ nivaló² Abraham tya' 'líí²¹² tya'a. Hamor sii²¹ 'in ga'nñi¹ 'e 'aan¹ do.

¹⁷'La do-o gangó¹ ca gatsin¹ júu³ jai² 'e gasíi²¹ Dios coon¹³ Abraham. Tí-xu-xu gangafúu² mo tsá² seen²¹ Israel lí nanee¹ i Egipto do. ¹⁸Joon ga'i² jaain²¹ røøi¹³ to² Egipto do 'in jo cwii¹ in 'líí²¹² Sé³ do. ¹⁹'In røøi¹³ do gacon¹ on tóo² 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joongi ga'e² e wúu¹.

Joon gaty² to² 'e t²mo 'ido la jaain²¹ xuui²¹² tsañ¹ tya'a mi liseein²¹. Joon la joon jún² mo 'ido. ²⁰Yiia¹³ joon galiseein²¹ Moisés, 'ii jaain²¹ y²¹ 'in gali'in²¹² in Dios. Gaai²¹ s²¹ gauncwaain²¹ tsac²¹ tya'a in²¹ tya'a. ²¹Mo gat² 'ii²¹ 'e gat² sáa³ 'ii la joon gal² 'e 'ña'a 'in jam¹ 'i r²¹ do gat² 'o 'in y²¹ do. Joon gauncwaain²¹ lawa jón¹-o. ²²Wii¹³ joon gauntsáa¹ Moisés jilaa²¹ 'e t²¹ tsá² Egipto. 'Wii¹³ joon tyú²-gati²¹ jilaa²¹ 'e faa²¹ a joongi jilaa²¹ 'e jmo¹o. ²³'Tunló¹ jii²¹ ningó¹ 'e seein²¹ mo gali'in²¹² in tsafee¹³ tsagoo¹o. ²⁴Joon li ngó¹ do gani² jaain²¹ tsá² Egipto taai² t²¹ coon¹³ tsagoo¹o Israel. Joon 'iin²¹² in Moisés do un²¹ tsagoo¹o. Joon gacoon²¹-o tya'a, gajngaa¹³ mo 'in tsá² Egipto do. ²⁵Pe 'i¹-tsi Moisés 'e lí² líi¹ tsagoo¹o t²¹ Dios nigasii¹ 'in 'ii 'e tsaláai² 'ido. Pe tsagoo¹o do jo líi² la joon. ²⁶Mo gajná² joon gani² Moisés taa² tsagoo¹o t²¹. Joon la mo 'iin²¹² in tyáai¹ 'nii²¹ joon gasii²¹: "La 'oo²¹ ruu²¹ moo²¹ t²¹ naa'. 'Ee lí¹ jmaai¹³ ruu²¹ naa' la no?" ²⁷Pe tsifu joon jaain²¹ 'in t²¹ do ga'leei¹³ gon Moisés. Joon gasii²¹: "Jiin gaty² to² 'e jmaa² 'ii²¹ tyii¹ lawa tsaa² to²? ²⁸¿T²¹ 'iin²¹² un jngaa¹³ un jna la gajngaa¹³ un 'in tsá² Egipto do tyíia²?" ²⁹Mo ganú² un Moisés 'elo gacwiin¹o. Ngoo²¹-o lí² sii²¹ Madián. Do-o gateen¹ in lawa tsá² seein²¹ lí² wíin². Joon do-o galiseein²¹ gáí¹ jón¹on.

³⁰'Ngó¹ Moisés coon²¹ lí² jo 'in tsá² seein²¹ co' coon²¹ moo²¹ sii²¹ Sinaí. Do-o taain¹ ningó¹ tunló¹ jii²¹ mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel. 'In ángel do 'yuui² coon²¹ jee²¹² 'mó² pi¹³ 'e lí² la lí² 'e coo²¹ j². ³¹Joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi Moisés mo gani² 'edo. Joon gangatyéen¹ in tyan'gi wa'a j² tyú²gi. Joon ganú² un coon²¹ júu³ tya' Na'ñ¹ 'e 'e jin²: ³²"Jna-a Dios tya' 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ Abraham, coon¹³ Isaac, coon¹³ Jacob." Tsifu joon gajlé¹ mo Moisés. 'Goo²¹-o. Jo tá²gi-tsi j². ³³Joon gajin² Na'ñ¹ s²¹ 'ii: "Woo¹³ m¹³ no, tsu lí² 'o no lí² cwaa³ mo no. ³⁴Nimóo³-oo 'e nigani² y²¹ tyiia wú¹ Egipto. Ganú³ oo ci² 'wii¹³ joon gacwú¹ na ilaa²¹ na 'ii. Na¹du' jon. S²¹ na 'ne fu Egipto." La joon jin² júu³ ganú² un Moisés.

³⁵'Coon¹³ 'in ángel 'in ganéi¹ tyani Moisés jee²¹² 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gasii¹ in Dios Moisés lawa jaain²¹ tsafeei¹ 'in jmaa¹ láa² tsagoo¹o. Fiin¹³ la mo jeei¹ 'in tsagoo¹o do jo mo ga'ii²¹ 'e ty² to² 'ii. Joon nigajin² tsagoo¹o s²¹ 'ii: "Jiin nigatain² 'ne lawa tsaa² to² sí 'in jmo¹o 'ii²¹ 'ee?" ³⁶Moisés do ga'woo²¹ 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ Egipto do. Joongi gajmaa¹ a jilaa²¹ milagro coon¹³ lí² 'e fuu²¹ joon. Joongi lí² ganó¹ coon²¹ jmi¹ s²¹ Mar Rojo. Joongi gajmaa¹ a milagro lí² caain²¹ lí² jo 'in tsá² seein²¹ do la jee²¹² tunló¹ jii²¹. ³⁷'In Moisés do gasii²¹ tsá² Israel: "Dios ity¹³ in jaain²¹ la 'oo²¹ jee²¹² ruu²¹ naa' 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a jee²¹² naa'. Jiin¹³ la 'ii²¹ 'oo² jna-a jon 'aa' a." ³⁸Gateen¹ 'in 'in Moisés lo coon¹³ tsá² Israel 'e lí² jo 'in tsá² seein²¹ do. Mo gafee¹ 'in 'in ángel do Moisés lí² moo²¹ sii²¹ Sinaí, Moisés-gi gasii²¹ 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ 'e júu³ do ga'ii²¹ tya' xiiala 'e téein² tsá² tyú². Coon¹³ la joon ga'ii¹³ naa' 'e júu³ do.

³⁹'Pe 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ jo gali'in²¹² in núu² un. Joon gají² mo Moisés. Joon la mo 'iin²¹² in 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹

tsaliin¹ fu Egipto tún¹. ⁴⁰Joon gasii²¹ 'in tsá² do Aarón: "T²¹ 'ii²¹ jmee¹² un dioses tyii¹ 'in tsaliin² jee²¹² jna'a. Tsu jo nee² 'e 'e gal¹ 'in Moisés 'in ga'woo¹ jna'a Egipto do." ⁴¹Joon gajmee¹ jaain²¹ joo²¹ xuui²¹² líi¹ la líi¹ fii²¹² tya'a. Joon gajngaa¹³ joo²¹ núu³ 'e cwoo¹³ 'in fii²¹² tya'a 'in líi¹ joo²¹ xuui²¹² do. Joon gajmaa¹ a j² coon¹³ 'e nigajmeei¹ coon¹³ cwo²¹o do. ⁴²Joon gatú² mo Na'ñ¹ 'e Dios. Joon ga'láa² 'wii²¹² fee¹ 'ii²¹ jii¹³ n¹ 'ii¹³ y²¹ juncwii²¹. La gajin² ni jí² tya' 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios:

'Naa', tsá² Israel, jin² Dios: ¿T²¹ gacwoo¹³ naa' jna 'in joo²¹ núu³ 'in nigajngaa¹³ naa' do la 'ii²¹² taan²¹² naa' tunló¹ jii²¹ lí² jo 'in tsá² seein²¹ do?

⁴³Jon'on la joon. Gatyii²¹ capillas pi¹³ tya' dios tyii¹ 'in sii²¹ Moloc, joongi n¹ tya' dios 'in sii²¹ Renfán.

'T²¹ gajmee²¹² naa' yaanaa' ifoo¹³ naa'.

'Wii¹³ joon 'woo² moo' naa' fu goo²oo'.

Joon s²¹ naa' ca lí² ngíi¹ gi fuu²¹ Babilonia.

⁴⁴'Mo gateein² 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ 'e cwo¹³ ty²¹ lí² jo 'in tsá² seein²¹ do ga'oo¹o coon²¹ 'n¹ 'm¹ 'e lí² la lí² cwo¹ tya'a lí² maa¹ a jilaa²¹ cuun²¹² toon²¹² ley. Moisés gajmaa¹ a 'e 'n¹ 'm¹ do la lí² 'e niganii²¹, jii¹³ la nigaty² Dios to² 'e jmaa¹ a. ⁴⁵'In 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹ ga'ii²¹ mo 'e 'n¹ 'm¹ do. Joon gacoon²¹-o mo gali² 'e 'wó² do coon¹³ tsafeei¹ tya'a Josué. Dios ga'woo²¹ 'in mo néei¹ 'e 'wó² do, joon gacwo¹o 'ii-o. La joon ngó¹ ca la mo ga'í² 'ii²¹² David to². ⁴⁶Dios gali'in²¹² in David. Joon David-gi gali'in²¹² in jmaa¹² a coon²¹ cwo¹ lí² seein²¹ Dios tya' 'ii²¹² Jacob. ⁴⁷Pe jón¹ David sii²¹ Salomón²-mo gamaa¹³ a 'e cwo¹ do cwáai¹ tya' David. ⁴⁸Pe Dios, 'in fee¹ mo, jii¹³ 'ñ¹ fú² tyiin¹ in jo tyiin¹ in cwo¹ jmo¹o tsá². Jiin¹³ la gajin² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios do:

⁴⁹Ñ¹ fú²-u tyiin¹ na jon, jin² Dios.

Jiin¹³ coon²¹ 'n¹ jo lí² jmaa¹³ a tyiia, jin² Dios.

Jon'gi 'án³ lí² 'ii²¹ 'woo²¹ oo' ná²-a, tsu jilaa²¹ 'e sá² jna-a gajmaa³ aa.

⁵¹'Pe 'naa'gii¹ —jin² Tée¹³ do— coon²¹ t²¹ mo najmaa² aa' waa²¹-oo'. Sá² loocwoo¹oo' pe jo nuu² un' joon alma tyii¹ lawa'a jo cwii¹ naa' Dios. Jo nuu¹³ un' jon'gi jmaa² aa' la to² ty² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. R²¹ lí¹ naa' coon¹³ 'ii²¹² tsac²¹ tyi¹. ⁵²'L¹³ tsac²¹ tyi¹ do gamee²¹ mo jilee²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² cali² do. 'Ii-o gajngaa¹³ 'in gajin² 'e ijó¹ jaain²¹ 'in jmá¹ 'ii²¹ r²¹. Joon mo gajó² 'in jmá¹ 'ii²¹ r²¹ do 'naa'gii¹ gajaan¹³ moo' joongi gajngaa¹³ moo'. ⁵³Fiin¹³ nigai¹³ naa' 'e ley do coon¹³ 'ii²¹ tya' ángel pe jo galin¹³ un'. Jilaa²¹ 'elo gajin² Tée¹³ do.

Jún¹ mo Tée¹³

⁵⁴Pe joon jilee²¹ 'in néei¹ do mo ganú² un 'elo gatsá² 'nii²¹-tsi. Joon gacuu²¹ i moojón¹ on líi¹. ⁵⁵Pe Tée¹³ do r²¹ mo 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gaj² lí² 'e y². Joon gani²¹ o xiiala jná² joo²¹ Dios. Joon do-o siin¹² Jesús lí² cwo²¹ Dios tsáa¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a. ⁵⁶Joon gajin² Tée¹³:

—jǝǝ²duu'! Jǝǝ³oo sino² 'oo² ñǝ'fú². Joon do-o máa¹ moo Jesús, 'in Ruu²¹ tsá², siin¹³ mo lí' caai¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹.

⁵⁷ Pe 'in tsá² do jo taa²¹gi núu²un. Joon gajni¹o loocwó¹o joon ga'oo¹o tá² líli¹. Canii² ngaliin² cwiin¹in gasan²mo 'ido. ⁵⁸ Joon gatyii¹mo 'ido 'e fuu²¹ do. Joon gatyuu¹²i cuun²¹² líli¹. 'In gafaa²¹a 'laa²¹ tya' 'ido gasáa¹o siin¹³in 'e jǝǝ² jaain²¹ tsañǝ¹ 'in sii²¹ Saulo. ⁵⁹ Joon la 'ii²¹² tyuui¹² tsá² 'ii cuun²¹² joon gasii²¹i Tée¹³ Jesús jin¹²in:

—Ñá'ñǝ¹ǝ' Jesús, 'ii¹³ alma tyiia.

⁶⁰ Mo ngayuui¹³ lo gasii²¹i wojní¹i, joon ga'oo¹o tá² líli¹ jin¹²in:

—Ñá'ñǝ¹ǝ', jo cwo²o tsaa² tya'a 'e jmoo¹o lo.

Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a 'elo tsifu joon jún¹mo.

Saulo jmaa²¹i 'in jai² líli²

8 Rǝǝ²¹ gasii²¹i Saulo 'e gajúin¹ Tée¹³ do. Joon 'inlíli¹³ tsá² 'in 'iin²¹²in Dios ganga'áa¹²mo Tée¹³ do.

'Áa¹mo galixuu²¹²-tsi tya' 'ido.

Jee²¹² jmii²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² gajmee²¹²i tsá² líli¹ jilee²¹ 'in jo¹ líli² néei¹ Jerusalén. Jilee²¹mo 'in jai² líli² ga'woo²¹mo Jerusalén. Ngaliin² la caain²¹ Judea coon¹³ Samaria. Jiin¹³ apóstoles do gajan¹gi. ³ La 'ii²¹² joon 'ǝǝ¹mo Saulo jilee²¹ 'in jai² líli². Tsa'ii²¹ la coon²¹ 'nǝ¹ la coon²¹ 'nǝ¹-ǝ jnúu¹ la tsañǝ¹ tiin¹³ la tsamí². 'Woo¹ tsataa¹²i 'nǝñí³.

Cwo¹ tsá² júu³ tyú² lí sii²¹ Samaria

⁴ Pe 'in ga'woo²¹i Jerusalén do gatyá¹o júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² doñixiia¹ tyaliin². ⁵ Jaain²¹ jee²¹² 'ii do, 'in sii²¹ Lii²¹², gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ náa¹ lí sii²¹ Samaria. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa^{21a} tya' Cristo do. ⁶ Fúu¹mo tsá² galicaain²¹ nuu¹un coon²¹ tún²-un 'e faa^{21a} Lii²¹² do. Joon gajǝǝ²o jilaa²¹ lí² 'e jmoo¹o coon¹³ milagro.

⁷ Fúu¹mo 'in taal² 'in 'líli¹³ alma tya'a 'woo²¹mo. Joon 'in 'líli¹³ 'in 'woo²¹ do ga'oo¹o líli¹. Joongi fúu¹mo 'in sit-sǝ¹³ cwo²¹ tií² coon¹³ 'in jluui¹³ ga'láa²mo. ⁸ 'Wii¹³ joon jǝǝ³mo jilee²¹mo 'in néei¹ 'e fuu²¹ do.

⁹ Pe seein²¹ jaan²¹ tsá² 'e fuu²¹ do 'in sii²¹ Simóoi¹³ 'in gauntsáa¹ júu³ loo¹ ca la jéei¹gi. Jin²o 'ña'a jon 'e jaain²¹ tsá² tyiin²mo 'ii. ¹⁰ Jilee²¹mo nuu¹un coon¹³ tún²-un la tsacǝǝ¹³ tiin¹³ la 'in xuui²¹²gi. Jin²o 'e coon¹³ 'ii²¹ fee¹ tya' Dios ngi¹ 'in tsalaai¹ no.

¹¹ Jo¹o líli² tsá² 'ii tsǝ 'wii¹³ ningóo¹o unǝǝ¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ júu³ loo¹ tya'a. ¹² Pe mo galíli² tsá² jo¹o júu³ tya' Lii²¹² do fúu¹mo 'in gasaa¹ jmii²¹ la tsañǝ¹ ti-in¹³ la tsamí². Cwo¹ Lii²¹² do júu³ tya' xiiala tyú² Dios to² tsá². Júu³ tyú² tya' Jesucristo cwo¹o. ¹³ Joon 'in Simóoi³ do jo¹o jon galí²i. Joon gasaa¹mo jmii²¹. Ga'láa² 'ido 'wii²¹² ngii¹ coon¹³ Lii²¹² do. Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ milagro coon¹³ lí² 'e jmoo¹o 'ido.

¹⁴ Mo galiñii¹ 'in apóstoles néei¹ Jerusalén 'e ninúu²o júu³ tya' Dios 'in néei¹ Samaria do joon gasii¹in Tǝ³ coon¹³ Wó³. ¹⁵ Joon mo gatyaliin² do gafee²¹i Dios 'wii²¹² tya' 'in jo¹ líli² do 'e cwooi¹³ Dios 'ii 'in Espiritu Tyú² tya'a. ¹⁶ Tsǝ jo mo 'i²gi Espiritu Tyú² tya' Dios jiin¹³

jaain²¹. Lí coon²¹ nisaa¹mo jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ la sii²¹ Ñá'ñǝ¹ǝ' Jesús-gi. ¹⁷ Joon gataan¹an Tǝ³ coon¹³ Wó³ cwo²¹o tya' 'ido. La joon ga'ii²¹i Espiritu Tyú² tya' Dios.

¹⁸ Mo gani² Simóoi¹³ 'e ga'í² Espiritu Tyú² tya' tsá² mo gataan¹an apóstoles cwo²¹o joon gajin¹²in sii²¹i 'in tsá² tya' Jesús do:

—Cwóo³-oo cuu² wa'a cwo²oo' jna 'ii²¹ 'e lí² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon cwóo³oo tya' doñii¹in joon 'ii²¹mo jon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios —gajin¹² Simóoi¹³ do.

²⁰ Joon gajin¹² Tǝ³ sii²¹i 'ii:

—Cwo'iin²mo cuu²u la tyan 'wo'o coon¹³ lí 'ii²¹ tsǝ 'wii¹³ ga'í¹-o'o 'e jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios lí²-i ló¹ tsá² coon¹³ cuu². ²¹ Jo tǝii² 'nǝ coonti 'e to² lo jon'gi lí² jmáa³aa tsǝ jo tsáa¹ 'í¹-o'o tyani Dios. ²² Cwojaa²¹-o'o 'e gó² jmoo²o no. Mí²i tyani Dios wa'a 'iin²mo tsaa² tyi¹i jilaa²¹ 'e gó² 'í¹-o'o no. ²³ Galili¹³oo 'e 'áai¹ ngí²i tsiwúu¹u. 'Áa¹mo rǝǝ²¹u tsaa².

²⁴ Joon gajin¹² Simóoi¹³ do:

—Mí²i tyani Ñá'ñǝ¹ǝ' 'wii²¹² tyiia 'e jo 'ee cwotyangí¹na coonti jilaa²¹ 'e nifáa¹³aa' no.

²⁵ Mo ngayuui¹³ gafaa^{21a} 'in tsá² tya'Jesús do jilaa²¹ 'e gani²¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tya' Dios ngaliin² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ lí sii²¹ Samaria do. Ngacwo¹ júu³ tyú² tya' xiiala tiin¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹ fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e²e jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiopía

²⁶ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo jaain²¹ ángel tya' Ñá'ñǝ¹ǝ' gasii²¹i Lii²¹²:

—Ráan²un no, cwó² lí' tooin²¹² lí yooiin¹³ ñi¹.

Cwo¹²o fu¹ ngóo¹ Jerusalén tyiia¹³ fu Gaza.

'E fu¹ do-o ngíi¹ lí' cwo¹³ tyǝ¹. ²⁷ Garoon¹on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon 'yuu²i fu¹ lí ngóo¹ do joon gatsee²¹i jaain²¹ tsá² te² 'in seein²¹ Etiopía. Jaain²¹ tsá² tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya' tsamí² sii²¹ Candace 'in tyú² to² tyiin¹ Etiopía lawa rǝǝ¹³. Ngafee¹²i Dios fu Jerusalén. ²⁸ 'In tsañǝ¹ lo ningaa¹²i fu goo¹o. 'Yuu²i coon²¹ tsi care¹³ tya'a. Ngaa¹²i untsáa¹ júu³ tya' Dios 'e gataan¹an 'líli²¹² Isaías ni mo'j². Isaías do-o jaain²¹ 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios calíi. ²⁹ Joon gajin¹² Espiritu Tyú² do sii²¹i Lii²¹²:

—Cwotyéen¹un lí si¹² care¹³ do.

³⁰ Joon mo ngatyéein¹ Lii²¹² do joon ganúu²un 'e untsáa¹ 'ido jí² tya' Isaías do. Joon gaunngí¹ 'ido:

—¿Tí 'ǝǝ¹²-o'o 'e untsáa¹ a no?

³¹ Joon gajin¹² 'in tsañǝ¹ do:

—¿Xiiala lí² 'ǝǝ¹²-tsii mo jo seein²¹ wa'a 'in cwo¹ jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii²¹a' coon¹³ jna.

³² Jee²¹² jí² tya' Dios lí untsáa¹ do jin¹² la no:

Lawa jaain²¹ joo'saa²¹ 'in jéel¹ tsá² jngaa¹³i sí 'in joo'saa²¹ yǝ¹ 'in gajan¹ tií² tyani 'in tyú² jnú², la joon jo 'ee gajin¹²gi coonti.

³³ Fiin¹³ jo tsaa² 'oo¹o pe ngoo²¹-o tyani 'in 'oo¹o to². Pe jo 'ii²¹ galisá² tya'a.

¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa¹ a tsá² goo¹o tya'a?

Tsǝ gajngaa¹³mo. Jo seein²¹gi juncwii²¹.

³⁴ Joon 'in tsá² tyiin² do gaunngí¹ Lii²¹²:

—Jmaa² feei¹-o'o sii¹³du' jna, ¿iin cwáain¹ tya'a faa^{21a} 'in cwo¹ júu³ tyé² lo? ¿Tí tya' 'ña'a sí tya' 'inxeei²¹ 'ee?

³⁵ Joon ga'láa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa^{21a} 'e li untsáa¹ do. Joon ga'e²e jilaa²¹ júu³ tya' Jesús. ³⁶ Joon mo gangí¹i coon²¹ li sá² jmí²¹ 'in tsá² tyiin² do gajin²in:

—Lo-o sá² jmí²¹. ¿Tí jo lí² saa²¹na jmí²¹?

³⁷ Lii²¹²gi gasí²¹i 'ii:

—Wa jai² lí²u ce caain²¹-o'o, lí²-i.

Joon gañii¹ 'in tsañu¹ do:

—Lí²moo 'e Joon¹ Dios Jesucristo.

³⁸ Joon gaty²u to² wa'a jan¹ care³ do. Joon gajngá¹mo li sá² jmí²¹ do. Joon gasaa¹i Lii²¹² 'ii jmí²¹.

³⁹ Mo ga'woo¹ li sá² jmí²¹ do 'e gatø²¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹ Lii²¹² do. Joon 'in tsá² tyiin² do jo ganí²gi 'ii. Pe ngoo²¹-o la fu¹ 'yuu²mo. Tyú²-u ga'ñí²-tsi.

⁴⁰ Coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Azoto gajnéi¹ Lii²¹² do. Ngoo²¹-o la coon²¹ fu¹ 'ee¹e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² ca gatyí¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Gajo¹-o-tsi Saulo

9 La 'ñí²¹² joon jo mo jan¹ Saulo do toon²¹on fo¹²-tsi tsá². 'Iin²¹²in jnga¹²mo 'in jo¹ lí² Ìí² Ña'ñu¹ Jesús. ² 'Wii¹³ joon gamí¹i coon²¹ jí² tyani tsa'a² tya' untsá². 'Iin²¹²in tsáa¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Damasco tsa'nee¹²i 'in jai² lí² tsi inu¹ cwo¹ sinagogas si² 'e fuu²¹ do. Tsatee²i taan¹in 'nuñí³ fu Jerusalén do la tsañu¹ tiin¹³ la tsam². ³ Pe la 'ñí²¹² ngóo¹ tya' fu¹ do li t² lí² tyí^{1a} fuu²¹ Damasco. Joon coon²¹ gajná² joo²¹ co¹ li ngóo¹on. Coon²¹ 'yí^{1a} j² fu ñu¹fu². ⁴ Joon gaci²mo Saulo ni 'wó². Joon ganú²un coon²¹ júu³ 'e jin²:

—Saulo, ¿'ee lí² ø²¹u jna?

⁵ Joon Saulo-gi gañii¹:

—¿'Iin 'nu, Señor?

Joon ganii¹ 'e júu³ do:

—Jna-a Jesús 'in ø²¹u no. 'Woo²¹-o'o jmaai²¹ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jí¹ mo ø²¹ nii²¹² 'mó² suu¹ni²¹.

⁶ Saulo do-gi gajlé¹i 'goo²¹o. Gajin²in:

—Ña'ñu¹u, ¿'ee 'iin²¹²un jmáa³aa?

Joon Ña'ñu¹u Jesús gasí²¹i 'ii:

—Ráan²un no. Cwo¹u 'e fuu²¹ do. Do-o ijin²in 'ee 'ná¹ jmaa²a.

⁷ Jileei²¹ 'in tsañu¹ 'in ngalín² coon¹³ Saulo do lí² gafoo¹i. Ganú²un 'e júu³ do pe jo 'iin ganí²in coonti.

⁸ Joon garóon²on tún¹ Saulo li raain¹ ni 'wó² do, pe mo gatyaa¹i unní¹i jo lí² jø²gi. La joon ngóo¹ fu Damasco san¹² tsá² cwo²¹o. ⁹ Do-o gateein¹ 'ni¹ jmí²¹² tiui². Jo 'ee gø²ø² jon'gi 'uun²¹un coonti.

¹⁰ Fuu²¹ do-o seein²¹ jaain²¹ 'in jo¹ lí² Ìí² sii²¹ Ananías. Joon ganéi¹ Jesús tyani¹i lawa tsaci¹. Joon gasí²¹i 'ii:

—Ananías!

Joon 'ii-gi gañii¹:

—Lo-o tyíin¹³na, Ña'ñu¹u.

¹¹ Joon Ña'ñu¹u gasí²¹i 'ii:

—Ráan²un, cwó²u calle sii²¹ Coon²¹ Tsáa¹ no. Joon mo tyii¹²a tya' jaain²¹ 'in sii²¹ Judas fu³u wa'a tyíin¹ jaain²¹ tsá² Tarso sii²¹ Saulo. Do-o tyíin¹in fee¹i Dios.

¹² Lawa 'e c¹o niganí²in jaain²¹ tsá² sii²¹ Ananías ga'² li tyíin¹in joon gataan¹an cwo²¹o tya'a 'e lí²-i jø² tún¹.

¹³ Mo ganú²un Ananías 'elo gajin²in:

—Ña'ñu¹u, fúu¹mo 'in nigatya¹ júu³ tya' 'in tsañu¹ no. Joongi ninúu³oo jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tya' 'in jai² lí² 'nu 'in néei¹ Jerusalén. ¹⁴ 'E joon gajó² Saulo do la to² tyú² untsá² 'e tø¹ø¹ 'nuñí³-i jileei²¹ 'in fee¹i 'nu.

¹⁵ Pe Ña'ñu¹u gasí²¹i 'ii:

—Cwó², tsu nityí¹³ moo 'ido 'e cwo¹o júu³ tyí^{1a} tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ li xiia'gi, joongi tyani røø¹ coon¹³ tsá² Israel. ¹⁶ Jna-a jmáa³aa 'ii²¹ xiati wúu¹ inii²¹ wii²¹² tyí^{1a}.

¹⁷ Joon ngóo¹ Ananías fu li tyíin¹ Saulo do. Mo gatan¹an cwo²¹o tya' 'ido joon gajin²in:

—Ru¹u Saulo, 'in Ña'ñu¹u Jesús 'in gajnéi¹ tya' fu li ñí¹i do, 'ii gasí¹in jna ijmáa³aa 'e jøø²¹ tún¹ joongi 'e unrøø¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios alma tyí¹i.

¹⁸ Tsifu joon gaxuu²¹ 'e li la li wii³ joo²¹ taai² jmí²¹ un-ní¹i. Joon gajøø³o røø²¹ tún¹. Mo ngayuui¹³ joon ga-roon¹on joon gasaai¹ jmí²¹. ¹⁹ Mo gøø²¹ø¹ 'í¹i joon gacoon²¹o waa²¹ pí² tya'a. Joon gajaan¹gixu coon²¹ tún² jmí²¹²gi coon¹³ 'in jai² lí² néei¹ Damasco do.

Cwo¹o Saulo júu³ tyé² fu Damasco

²⁰ Tsifu ga'láa² Saulo 'wii²¹² cwo¹o júu³ tyé² tya' Jesús la caain²¹ inu¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. 'Ee¹o 'e Joon¹ Dios Jesús. ²¹ Lí¹ tsa'goo²¹-tsi jileei²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a. Joon sñí¹:

—¿Tí jon' 'in no 'in gangí¹ øø¹ 'in jai² lí² Jesús 'in néei¹ Jerusalén do? ¿Tí jon' 'in no-o 'in jó² jatee¹ 'e tsá² tsajaan¹²in tyani tsa'a² tya' untsá² do?

²² Pe coon²¹ 'ii¹³gi jo 'goo²¹ Saulo gacwo¹o júu³ tyé². 'Ee¹ 'e Jesús do-o 'e la jai² 'ii 'in nigasí¹in Dios 'e ijmáa¹a tiin¹³ tsá². Lí¹ gafaa²¹a Saulo ca gaxéi¹-tsi tsá² Israel néei¹ Damasco do.

Cwiin¹in Saulo

²³ Wóo²gixu ngó¹ mo gasí²¹i tsá² Israel røø²¹ 'e ijn-ga²mo Saulo. ²⁴ La coon²¹ jmí¹ la coon²¹ 'woo¹ tsajeen² ni 'ido 'oo² li suui²¹ 'e fuu²¹ do 'e ijngaa¹³mo 'ido. Pe 'in-dogi galiñii¹o. ²⁵ Pe 'in jai² lí² do coon²¹ 'woo¹ gataan¹³ ni 'ido coon²¹ tsi 'motó³. Joon la joon gaxáa² ni 'ido lí² coon²¹ tsa'a¹ 'oo²¹ li injuun¹ la 'ui t¹ fuu²¹ do. Joon la joon galáa²mo Saulo do.

Taain¹ Saulo Jerusalén

²⁶ Mo gatyá¹ Saulo Jerusalén joon 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹³ 'in jo¹ lí² do. Pe jilee²¹mo tsá² 'gøø²¹mo 'ii. Jo jo¹ lí² 'e nija¹²mo lí² 'ido Jesús. ²⁷ Joon gajé¹mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatyá¹o júu³ xiiala niganí² Saulo Ña'ñu¹u Jesús tya' fu¹ do. Joongi xiiala nigasí²¹ Jesús 'ii. Joon gajin²o jon xiiala jo cu²-tsi Saulo gacwo¹o júu³ tya' Jesús fu Damasco. ²⁸ Mo ngayuui¹³ joon gajaan¹an Saulo Jerusalén do. Caan²¹mo gangí¹i coon¹³ 'in jai² lí² catyaa¹² do. ²⁹ Jo cu²-tsi faa²¹a júu³ tya' Ña'ñu¹u Jesús. Tyaa¹a júu³ joongi jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ tsá² Israel 'in faa²¹a jmí¹ griego. Pe 'ii-gi ga'noo¹²on xiiala 'e ijngaa¹³i 'ii.

³⁰ Mo galiñii¹ 'in jai² lñii² Jesús catyaa² do ngajée¹ Saulo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea. Joon do-gi ganga² mo fu Tarso.

³¹ Jilee²¹ mo 'in jo¹ lñii² jo 'iin 'in untyiin²gi 'ii la caain²¹ Judea, coon¹³ Galilea coon¹³ Samaria. Tya¹-tsi lñii¹ 'e lí² jai²gi lñii². Seein²¹ canii² gøø²¹ mo Ña'nñ¹u' Jesús. Joon gauncoon¹³ 'in Espíritu Tyú² 'ii 'e seen²¹ mo jløø²¹ mo. Joon gangafúu² mo 'in jai² lñii².

Ga'láa² mo Eneas

³² La 'ñii²¹² ngi¹ Tú³ fee¹ 'i tsaru¹u' la caain²¹ joon ngóo¹-o ngafee¹² 'in jai² lñii² néei¹ Lida. ³³ Joon do-o gatsee²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Eneas. Jñá² jiin²¹ ningóo¹ raan¹ 'in coo'mó² 'wii¹³ jleei¹ sitsuu¹³ cwoo²¹ o tñi².

³⁴ Joon gajin² Tú³ sñi²¹ 'ii:

—Eneas, coon²¹ gaun'láa² mo Jesucristo 'nñ. Ráan² un no. Tsuu¹³ 'mi'jñ¹u'.

Tsifu joon garáan² mo Eneas do. ³⁵ Joon jilee²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Lida coon¹³ Sarón gajøø² mo 'ii. Joon gatuu²¹ o la tñii² goo¹ la mo jée¹. Joon galijai² galñi² Ña'nñ¹u' Jesús.

Mo gajin¹ in Dorcas

³⁶ 'E jmñ²¹² joon jon galiseein²¹ jaain²¹ tsamñ² 'in jai² lñii² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Joep. 'In tsamñ² lo sii²¹ Tabita. Pe coon¹³ jmñ¹ griego sñi²¹ tsá² 'ii Dorcas. 'In tsamñ² lo jmoo¹ o jilaa²¹ 'e tyú² tya' tsá². Uncoon¹³ o jilee²¹ 'in sñi-tyéen¹³ jmñ²¹². ³⁷ Jee²¹² jmñ²¹² joon gaton¹ tsaa¹³ a 'in Dorcas do. Joon gajún¹ mo. Joon mo ngayuui¹³ galaai²¹ tsá² 'ii joon gatain² tsá² 'ii lí tñ² tún² fúui¹ 'nñ¹.

³⁸ Tyan¹ an Lida náa¹ fuu²¹ Joep lí taain²¹² Tú³ do. Joon mo ganúu² un 'in tsá² jai² lñii² do 'e Tú³ taain¹ Joep do gasii¹ 'in gáí¹ tsañuu¹ 'e tsasii¹² do:

—jmaa² feei¹-o'o! jUn^ø¹! Tsaa¹³ du' fu Joep do. jjo un'ñi²¹²u!

³⁹ Joon ngoo²¹-o Tú³ coon¹³ 'ii. Joon mo gatyí¹ a do ngajée¹ tsá² 'ii lí raain¹ 'ñii²¹² do. Joon jilee²¹ tsamñ² 'nñi² néei¹ ci²í. Xuui²¹²-tsi 'áai¹. Ga'e² e Tú³ jilaa²¹ 'mi² 'e nigajmaa¹ a mo seein²¹. ⁴⁰ Pe Tú³-gi ga'woo¹ i jilee²¹ mo. Joon gasii²¹ i wojñi¹ i gafaa²¹ a júu³ tyú². Joon jøø² i 'in 'ñii²¹² do joon gajin² in:

—Ráan² un, Tabita.

Joon ganá¹ 'in tsamñ² do unní¹ i. Mo ganí² Tú³ do joon garoon¹ on gacwó². ⁴¹ Joon Tú³-gi gason² on cwoo²¹ o gajmaa¹ a siin¹² in. Mo ngayuui¹³ joon gatøø¹ 'in tsaru¹u' catyaa² do coon¹³ 'in tsamñ² 'nñi² do. Joon ga'e² e 'ido 'e nijiin¹ in. ⁴² Jilaa²¹ 'elo galiñii¹ tsá² seein²¹ Joep do. Joon fúu¹ mo gatsa²-tsi Ña'nñ¹u' Jesús. ⁴³ Joon 'láa² mo jmñ²¹² gateein¹ Tú³ 'e fuu²¹ do tya' jaain²¹ tiloo²¹ sii²¹ Simóoi¹³.

Tú³ cwo¹ o Cornelio júu³ tyú²

10 Fu Cesarea do-o seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Cornelio. Jaain²¹ 'in tyu² to² tya' coon²¹ cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Italiano. ² Tsaa²-tsi coon¹³ la tøø² tsá² inñu¹ tya'a. Un'goo²¹ o Dios. Joon cwo¹ o cuu² 'e uncoon¹³ on tsá² Israel. La coon²¹ jmñ²¹² fee¹ i

Dios. ³ Coon²¹ jmñ²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'ni¹ ca'lóo² mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios lí tyiin¹ in. Joon gajin² in: —jCornelio!

⁴ Joon gafoo¹² mo Cornelio. Joon gajaan¹ an jøø² i 'in ángel do. Joon gaunngñ¹ i:

—Señor, ¿'ee fú³ xñ¹ u' jna?

Joon 'in ángel do-gi gasii²¹ 'ii:

—Ninúu² Dios júu³ tyú² tyi¹ i. Joongi ninii²¹ o xiiala uncoon¹³ on 'in 'oo¹ o fa¹³. ⁵ Sii²¹ u tsá² tyi¹ 'e fuu²¹ Joep do 'e tsatee¹ e Simóoi¹³, 'in sii²¹ o jon Tú³. ⁶ Tyiin¹ in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹ o jon Simóoi¹³. Si² 'nñu¹ u tyan¹ ti' jmñ¹³ do. 'Ii ijii² 'ee 'ná² jmaa² o'o no —gajin² 'in ángel do.

⁷ Mo gangaa¹² i 'in ángel do joon gatøø¹ Cornelio do gáí¹ tsá² tya'a coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in tsaa²-tsi Dios. Joongi jo cu²-tsi coon¹³ on. ⁸ Gajma² o 'ido júu³ jilaa²¹ 'ee galñ². Joon gasii¹ in fu Joep.

⁹ Mo gajná² jmñ²¹² joon taa² mogi fu¹, ti lí² tyalíin² Joep. La 'ñii²¹² joon Tú³-gi gasoo² o yñ¹ 'nñ¹ lí lí² tún² fúui¹. La tyíia² ni¹ i gasoo² o ngafee¹² i Dios. ¹⁰ 'Áa¹ mo ni-un'áa¹ i. 'Iin²¹² in døø¹. Joon la 'ñii²¹² náa¹ tyú² 'e døø¹ joon ganii²¹ coon²¹ lawa 'e ci²í. ¹¹ Jøø² o lawa ganó² fu yñ¹ juncwii²¹. Joon ganii²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon¹³ 'mi² taa²¹ fee¹ lñii¹. 'E sñi^{ñuu}¹ u jñi² tyún² tyuui¹³. ¹² 'E ni 'mi² do tsíin¹³ jilee²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in sá² tyún² tñi² coon¹³ mñi²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ¹³ Joon ganúu² un Tú³ do coon²¹ júu³ 'e jin²:

—Nano Tú³, jngaa¹² i joongi cuu¹ i 'in no.

¹⁴ Pe Tú³-gi do gañii¹:

—Un², Ña'nñ¹u', jo mo gøø¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tñi¹ na.

¹⁵ Joon ganúu² un tún¹ 'e júu³ gajin²:

—'E gauntyúí¹ Dios jo foo²¹ o 'e gó².

¹⁶ 'Nñ¹ naa¹³ galñ² 'elo. Mo ngayuui¹³ joon gasoo² tún¹ 'e 'mi² taa²¹ do fu yñ¹. ¹⁷ 'In tsá² 'in gasii¹ in Cornelio do nigajalíin² mo unngñ¹ i tya' Simóoi¹³. La 'ñii²¹² 'i-¹ tsi Tú³ jilaa²¹ 'e ganii²¹ do-o gatyalíin² 'in tsá² do 'ooca'nñ¹.

¹⁸ Tøø¹ wa tyiin¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹ o jon Tú³. ¹⁹ La 'ñii²¹² 'i-gi-¹ tsi Tú³ 'e lawa'a gacñ¹ do gasii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii:

—Ñii², gaai²¹ tsañuu¹ 'naai¹³ 'nñ. ²⁰ Cwúí¹ no, cwó² coon¹³ on jo 'ee 'i-gi-¹ o'o coonti tsu jna-a gasñ² na 'ido.

²¹ Joon jgá¹ mo Tú³ lí teein¹ 'in tsá² gasii¹ in Cornelio do. Joon gasii²¹ i:

—Jna-a 'in 'naa²¹ naa¹ no. ¿'Ee to ñilíin² naa'?

²² 'Ido-gi gañii¹:

—Jalii²¹ i to² tyu² jaain²¹ fii²¹² 'láa² sii²¹ Cornelio, jaain²¹ tsá² tyúí¹ 'in tsaa²-tsi Dios. Jilee²¹ tsá² seein²¹ Israel jin² in 'e tsá² tyú¹ mo 'ii. Dios gasii¹ in jaain²¹ ángel tya'a 'e jma² a júu³ Cornelio do 'e tøø²¹ 'nñ fu tya'a 'e núu¹ un júu³ tyi¹ i.

²³ Joon gacwo¹ Tú³ gataa² mo inñu¹. Joon do-o gajaan¹ an canñu¹. Mo gajná² jmñ²¹² joon ngaliin¹ mo Tú³ coon¹³ 'ii. Ngaliin² mo jon 'in jai² lñii² néei¹ Joep do.

²⁴ Mo gajná² jmñ²¹² joongi tún¹ tyalíin² Cesarea lí sijéen¹ in Cornelio 'ii. Sicaain²¹ coon¹³ ruu²¹ i coon¹³ 'in-lñii¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'in nigatøø¹ Cornelio do.

²⁵ Mo gatyí¹ Tú³ do tsifu joon cwo^{ñi} Cornelio nga-

jéein¹ 'ii. Joon gasii²¹ wojní¹ tyani Tú³ 'e untyúui¹ 'ii.
 26 Pe Tú³ do-gi gasaa¹³ mo 'ii. Joon gajin² in:
 —Jmaa² siin¹³ un. Tsañu¹ la 'n'u jon jna.
 27 La 'ñ²¹² tyaa¹ júu³ ngataa². Ga'li²¹ li fúui¹ tsá² néei¹.
 28 Joon gajin² Tú³ sñ²¹ 'ii:
 —Ñii²¹ 'naa' 'e jo tñi² tsá² Israel 'e uncaain²¹ coon¹³
 tsá² seen²¹ li xiia'. Jon'gi tsataa² inu¹ tya'a. Pe Dios
 ni'e² o jna 'e jo tñi² na fo¹³ oo 'e gó² 'e jiin¹³ jaain²¹.
 29 'Wii¹³ joon tsifu gagó³ oo 'e gate² 'e jna do. Jo 'ee
 fo¹³ oo coonti. 'Iin²¹² na liñii² 'ee to² tó² jna.
 30 Joon gañii¹ Cornelio do:
 —Tyú² jmi²¹² ningóo¹ jiin¹³ la 'ii²¹ nano tyiin¹ na lo.
 Jmóo³ ooo taa²¹ jo mo gó² oo 'i'ii. Foo¹³ na Dios la
 ca'loo. La jee²¹² joon gajnéi¹ jaain²¹ tsá² jñ¹ sñ¹³ liñi¹.
 31 Joon gasii²¹ jna: "Cornelio, nanúu² un Dios júu³ tyú²
 tyi'i. Joon nacón² cwáain¹ tya' jilaa²¹ 'e nigaun-
 coon¹³ on jileei²¹ 'in 'oo'o fa¹³. 32 Sii¹ 'in 'in tsalín² 'e
 fuu²¹ Jope do. Tsatee¹ 'e 'in sii²¹ Tú³, 'in sii²¹ o jon
 Simóoi¹³. Tyiin¹ 'in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹ o jon
 Simóoi¹³ mo. Si² 'n'u¹ tyan¹ ti' jmi¹ ñi¹³. Mo cwée¹ i joon
 ityá² júu³ coon¹³ 'n'u." 33 Joon tsifu joon gasii²¹ na 'in
 ja'neei¹³ 'n'u. Tyú² 'u nigajmaa¹³ a gañi¹ o'o. Joon lo-o
 náa¹ oo'o tyani Dios. 'Ii²¹ 'i nuu²¹ 'u jilaa²¹ 'e nigatyú²
 Ña'ñu¹ to² 'e fu¹³ u jna'a —jin² Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tú³ inu¹ tya' Cornelio

34 Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹ a jin² in:
 —Niñfoo no 'e tyani Dios jilee²¹ mo tsá² coon²¹
 ró²¹ mo. 35 Joon 'ii²¹ mo doñi¹ in tsá² seen²¹ Israel tiin¹³
 'in jo seen²¹ joon wa'a tsaa² -tsi 'ii joon jmoo¹ o 'e tyú².
 36 Dios gasii¹ in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ii Ñu¹ 'u
 jilee²¹ o'. Joon gajmaa¹ a júu³ xiiala tyia² -tsi tsá² Dios 'e
 jo téen¹ 'in coon¹³ on. 37 Tyú² 'u ni²¹ 'i 'e gal² goo¹ o tsá² Is-
 rael. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuui¹³ gacwo¹ Wó³
 júu³ tyú² 'e 'ná² saai¹ tsá² jmi²¹. 38 Joon ñii²¹ oo' xiiala
 gacwo¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espíritu Tyú²
 tya'a. Joon gacwo¹ o 'ii²¹ tya'a. La joon gangñi¹ lacaain²¹
 jmoo¹ o 'e tyú². Joon un'láai² jileei²¹ 'in ni² wúu¹ 'ii²¹ tya'
 'in 'liñi¹³. Jilaa²¹ 'elo gajmaa¹ a tsu¹ ngi¹ Dios coon¹³ 'ii.
 39 Nigane²¹² oo'o jilaa²¹ 'e l². Jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Jesús
 lacaain²¹ Judea coon¹³ 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangñi²
 joon gajngaa¹³ mo tsá² 'ii. Gateen¹ 'in tsá² 'ii tsaa' crúu¹³
 do. 40 Pe Dios gajmaa¹ a jiin¹ o mo t² 'ni¹ jmi²¹². Joon
 gajmaa¹ a jné¹ mo tún¹ jee²¹² jna'a. 41 Pe jiin¹³ coon¹³
 jna'oo'o gajné¹ i jon' jileei²¹ tsá². Jiin¹³ 'in gatyii¹² in
 Dios la jée¹ mo gajné¹ 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹ mo
 tún¹ gatyée² 'e joongi née² 'e coon¹³ on mo gangñi² ji-
 in¹ in do. 42 Joon gasii¹ in jna'a sii¹³ 'i tsá² 'e Dios
 gatyée¹ 'i 'in Jesús lo 'e jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² jiin¹ lagi 'in ni-
 júin¹. 43 Joongi ca la jée¹ mo jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú²
 tya' Dios gajin² o xiiala lñi¹ Jesús 'e jileei²¹ 'in jai² lñi² 'ii
 'iin² mo tsaa² tya'a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ o.

'Ii²¹ mo Espíritu Tyú² la 'in jo seen²¹ Israel

44 Faa²¹ gi Tú³ siin¹² in mo gajó² 'in Espíritu Tyú² tya'
 Dios 'e ga'í² almas tya' jileei²¹ 'in nuu¹ un júu³ tya'a do.
 45 Lñi¹ tsa'goo²¹ -tsi tsá² Israel 'in jo¹ lñi² 'in gajalín²

coon¹³ Tú³ do. La ga'í² Espíritu tya' Dios alma tya' tsá²
 Israel do-o la joon jon niga'í² Espíritu tya' Dios tya' 'in
 jo seen²¹ joon. 46 Nuú¹ o faa²¹ 'ido jmi¹ xiia' joon gaun-
 tyú¹ Dios jmai² coon¹³ júu³ tya'. 47 Joon gajin² Tú³:
 —¿Tí lí² jo cwoo²¹ o' saai¹ 'in tsá² lo jmi²¹ tsu¹ ni-
 ga'ii²¹ mogi Esíritu Tyú² la ga'ii¹³ na?
 48 Joon gatyú² to² gasaa¹ 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹
 Ña'ñu¹ 'u Jesús. Mo ngayuui¹³ joon, joon gami² Tú³
 wa'a jaain²¹² ta 'ido coon²¹ tún² jmi²¹² coon¹³ on.

**Jmaa¹² a Tú³ tsá² 'in jai² lñi² néei¹ Jerusalén júu³ jilaa²¹
 'e niga'í²**

11 Ganúu² un 'in apóstoles coon¹³ 'in tsaru¹ u'
 catyaa² néei¹ Judea 'e niga'ii²¹ mo júu³ tyú² tya'
 Dios cagi¹ 'in jo seen²¹ Israel. 2 Mo gacwai² Tú³
 Jerusalén 'in lñi¹³ tsá² Israel 'in jai² lñi² ga'láa² 'wii²¹²
 unngñi¹:
 3 —¿Ee lí² gatyii² a tyatya¹³ a júu³ coon¹³ 'in tsá² jo
 seen²¹ Israel? Joongi gatyatyee²¹ 'e coon¹³ on.
 4 Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa²¹ a 'e ni-
 galf² do ca la nifu. Joon gajin² in:
 5 —Do-o taan¹ na Jope do. Joon la jiin¹³ foo¹³ na Dios
 do-o gamóo³ oo coon²¹ lí². Coon²¹ lí² 'e lí la lí coon²¹ 'mi²
 taa²¹. Gamóo³ oo jgó² si'ñu¹ u' ji tyú² tyuui¹³. Joon
 gacwá² t² tyani¹³ ii. 6 Mo gajó² oo coon²¹ tún² lí² tsi,
 joon gamáa¹ na jileei²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in tyú¹ tiin¹³ 'in
 gó². Joongi máa¹ na mii²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. 7 Joongi
 ganúu³ uun coon²¹ júu³ 'e jin²: "Ráan² un, Tú³. Ngaa¹³
 'in joo²¹ lo joongi cø²¹ x'u." 8 Pe joon gafó¹³ oo: "Jo lí²
 dø¹³ øø¹³ 'elo, Ñu², tsu¹ jiin¹³ cafu jo mo gatoo¹³ 'óo³ oo
 jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tñi² dø¹ tsá² Israel." 9 Joon gajin² 'e
 júu³ do sñ²¹ jna tún¹: "Jilaa²¹ 'e untyú¹ Dios jo foo¹³ o
 'e gó²." 10 La joon gal² 'ni¹ naa¹³. Joon mo ngayuui¹³
 joon gasoo² fu ñu¹ fú². 11 La 'ii²¹² joon gatyaliin² gai²¹
 tsañu¹ 'in 'naai¹ jna 'e 'nú¹ lí tyiin¹ na do. Nijalín² fuu²¹
 Cesarea. 12 Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gasii¹ mo jna
 'e gangóo¹ oo coon¹³ 'in tsá² do jo cu² -tsii. Joon
 ngaliin² mo ji jñuui² tsaru¹ u' no. Joon jile¹ oo'o nga-
 too²¹ o'o tsi inu¹ tya' 'in tsá² do. 13 Joon 'in tsá² do
 gatyaa¹ júu³ la lí 'e gani²¹ jaain²¹ ángel 'in siin¹³ tyani¹.
 Joon gasii²¹ 'in ángel do 'ii: "Sii¹ in jaain²¹ gáí¹ tsá² tyi'i
 fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate² du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³,
 'in sii²¹ o jon Tú³. 14 Joon 'ii 'in 'e² 'naa' xiiala taan²¹² naa'
 coon¹³ Dios coon¹³ jileei²¹ tsá² taai inu¹ tyi'i." 15 Mo
 ga'láa² 'wii²¹² gafó¹³ na joon gajó² 'in Espíritu Tyú² tya'
 Dios. Ga'í² lí licaan²¹ na'a do. Joon 'ii²¹ mo jileei²¹ 'in
 néei¹ inu¹ do la l² mo ga'ii²¹ in alma tyijna' la mo 'wi-
 in²¹². 16 Joon gati² -tsi la l² 'e gajin² Ña'ñu¹ u': "'E jo¹ o 'e
 Wó³ -o gasaa¹ tsá² jmi²¹ jiin¹³ coon¹³ jmi²¹ pe Dios ic-
 woo¹² 'i 'naa' gi' 'in Espíritu Tyú² tya'a wa'a ngi¹ coon¹³
 'naa'." 17 Pe wana gacwo¹ Dios 'ii la l² 'e nigacwo¹ o jna'
 'in nigajo¹ lñi² Ña'ñu¹ u' Jesucristo, ¿'iin lñi¹ na 'e fo¹³ oo
 'laa²¹ tya' Dios? —jin² Tú³.
 18 Mo ganúu² un 'in tsá² jo¹ lñi² néei¹ fu Jerusalén do
 gajaan¹ an ti². Joon gacwo¹ o 'maai¹³ Dios gajin² in:
 —iCa-gi 'in jo seen²¹ Israel Dios nigacwo¹ o coon²¹
 'ii²¹ 'e lí² jaa²¹ a-tsi joon 'e tiin¹³ mo!

'In jai² lǎi² 'in seein²¹ Antioquía

19 Mo ngayuuui¹³ gajngaa¹³ tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'óø¹ 'in catyaa²gi¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Joon 'inlǎi¹³ gacwiin¹ in fu Fenicia. 'Inlǎi¹³gi¹ gacwiin¹ in fu Chipre joongi Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jii¹³ tsá² Israel. 20 Pe 'inlǎi¹³ 'in jai² lǎi² tsá² seein²¹ Chipre coon¹³ Cirene gangalín² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Ña'ñu¹'u' Jesús. 21 Ca-gi¹ 'in jo seein²¹ Israel gacwoo¹o. 'Áa¹mo gauncoon¹³ Ña'ñu¹'u' 'ii. Joon la joon fúu¹mo galijai² lǎi². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa¹-tsi Ña'ñu¹'u'.

22 Mo ganúu²un 'in jo¹ lǎi² 'in néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía. 23 Mo gatyá¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e ganúu²un 'e galí² do. Joongi galijløø³mo. Joon ga'ñi² júu³ Bernabé jileei²¹ 'in tsá² do cwotyia²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñu¹'u'. 24 Tsá² tyú¹mo 'in Bernabé do. Ja²mo lǎi² Jesús. Joon galinuu¹³un 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon la joon lǎi² fúu¹ tsá² gatsa²-tsi júu³ tya' Jesús.

25 Mo ngayuuui¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee¹³i jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee²¹i joon gatøø¹ fu Antioquía. 26 Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jii²¹ jee²¹² 'in tsá² jai² lǎi² do. Do-o ga'e² e fúu¹mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai² lǎi² Cristo, cristianos.

27 Jee²¹² jmi²¹² lo-o 'inlǎi¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ga'woo²i Jerusalén. Joon ngalín² fu Antioquía. 28 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa¹ a siin¹²in jee²¹² la 'oo²¹ tsaru¹'u' néei¹ do. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios gafaa²¹ a ijó¹ goon²¹ 'oo² la tøøi² ni cwoo¹³ juncwii²¹. La joon galí² jii²¹ mo gatyú² røøi¹³ Claudio to². 29 Joon 'in tsá² jai² lǎi² 'in néei¹ fu Antioquía do gaun'ii²¹ júu³ 'e uncoon¹³ on tsaru¹'u' 'in néei¹ Judea. Joon cwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ jii¹³ ti lí² líi¹. 30 La joon gajmaa¹ a. Joon gasiin¹²in 'e cuu² do coon¹³ Bernabé coon¹³ Saulo.

Jngaa¹²mo tsá² Jacobo joongi taain¹ tsá² Tú³ 'nuñi³

12 Jee²¹² jmi²¹² joon ga'láa² Herodes 'wii²¹² ga'óø¹mo 'inlǎi¹³ 'in jai² lǎi². 2 Joongi gatyú² to² 'e gajngaa¹² tsá² Jacobo ruu¹²i Wó³ coon¹³ ñi³. 3 Mo galili¹³i 'e gatí²-tsi tsá² Israel 'e gajmaa¹ a do joon gasaan¹²in Tú³. Jilaa²¹ 'elo galí² la 'ii²¹² 'e gatí² jmi²¹² mo gø² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian² jeei¹. 4 Joon gatyú² Herodes to² 'e 'aa¹i tyún² poo²¹² 'láa² Tú³ do. La coon²¹ poo²¹² tí¹ tyúuin² 'láa² do. Joon gataan¹in Tú³ do 'nuñi³. Do-o ga'aa¹ 'láa² do 'ii. Lí²i Herodes itsajée¹ Tú³ fu tyani tsá² Israel mi ngii² cwaa²¹ jmi²¹². 5 La joon lǎi² tyú² sijnii¹³ Tú³ 'nuñi³. Pe 'in jai² lǎi² lǎi² fee¹ 'i Dios 'wii²¹² tya' Tú³ do.

Dios tyii¹in Tú³ 'nuñi³

6 'E 'woo¹ joon la nu¹gi jmi²¹² 'e ityii¹in Herodes Tú³ 'e tsajée¹ tyani tsá² Israel raan¹mo Tú³ jee²¹² gáí¹ 'láa² do. Do-o raan¹in cwuu²¹ 'e s'ñúu¹³mo coon¹³ cadenas. Joon

'inlǎi¹³gi¹ 'láa² do téen²mo 'oo² 'nuñi³ do. 7 La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios. Joon gajná² joo²¹ tsi 'nuñi³ do. Joon 'in ángel do ga'líi²¹i moo'wó¹ Tú³ do. Joon gaunjnaa¹a-tsi Tú³ do. Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Jmoonoo ráan²un.

Tsifu joon gaxuu²¹ cadena 'e 'ñuu¹ cwoo²¹o Tú³ do.

8 Joon gajin² 'in ángel do:

—Jmoonoo 'núu² tuu¹'u. 'øø¹³ mii¹³i no.

Mo ngayuuui¹³ gajmaa¹ a Tú³ jilaa²¹ 'elo gajin² ángel sii²¹i 'ii:

—Jmoonoo tyán² 'mi¹jñu¹'u joon na¹ coon¹³ jna.

9 Joon gacwo^{ñi¹} Tú³ caluu coon¹³ 'in ángel do. Jii¹³ jon¹ lǎi² jo¹ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a 'in ángel do. 'Áai¹gi galí² 'e lawa'a coon²¹ 'e cii¹o. 10 Joon gangí¹mo lí téen²in 'in 'láa² nifu. Joon la joon gangí¹mo lí tí tún². Joon la joon gatyalín²mo lí si² jni¹nu¹ do lí gasuu²¹ 'ooa¹nu¹. Joon 'e jni¹nu¹ do lí jmai¹² ñi³. Joon mo gatyalín² 'ooa¹nu¹ do, ña'a ganó¹. Joon ga'woo²¹mo. Joon ngalín² caan²¹mo coon²¹ sii¹³xu. Joon gatúu²mo 'in ángel do 'ii. 11 Mo galili¹³i Tú³ 'e la ja²mo jilaa²¹ 'elo joon ga'i¹-tsi:

—No-gi jo¹ lǎi²na 'e nigasii¹in Ña'ñu¹'u' ángel tya'a 'e galaa¹ jna tyani Herodes do joon jilaa²¹gi¹ 'e la mo 'iin²¹²in tsá² Israel jmee²¹i jna.

12 Jmai¹² 'edo-o 'i¹-tsi Tú³ gangaa¹²i fu tya' María sáa³ Wó³, 'in sii²¹o jon Marcos. Do-o lí lícaain²¹ jileei²¹ 'in nigafaa²¹ júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a. 13 Mo gapoo²¹ 'ooa¹nu¹ do joon gajó² jaain²¹ simí² sii²¹ Rode. Ngajøø² 'iin do. 14 Mo galicwii¹i jmi¹ tya' Tú³ do jo ganá¹ 'ooa¹nu¹ do. Joon ga'ii²¹ jløø¹³mo cwiin¹in gajmaa¹² a tsá² catyaa²gi¹ do júu³ 'e Tú³-u siin¹²in 'ooa¹nu¹ do. 15 Pe 'in tsá² do gasii²¹i 'ii:

—Tsá² caa²¹²mo 'nu!

Pe la jin²o jin²in 'e jo¹o siin¹² Tú³. Pe joon gajin² 'in tsá² do:

—Jon¹ Tú³ 'in siin¹² ca'nu¹ do. Ángel tya'o do.

16 La 'ii²¹² joon siin¹²o Tú³ poo²¹ 'ooa¹nu¹ do. Joon mo ganá¹ 'ooa¹nu¹ do joon gajøø²mo gafoo¹mo. 17 Pe Tú³ do gajmaa¹ a coon²¹ lí² coon¹³ cwoo²¹o 'e jo cwota¹³ tsá² do mii¹³. Joon gatyaa¹ júu³ xiiala galaa¹ 'in ángel do 'ii tsi 'nuñi³ do. Joon gajin²in:

—Sii¹³ Jacobo coon¹³ tsaru¹'u'.

Joon gacwo^{ñi¹} Tú³. Gangóo¹ fu lí xii'a.

18 Mo gajná² jmi²¹² do ganá¹ 'goo²¹ jii¹³ la 'oo²¹ jee²¹² 'in 'láa² do tsu jo ñii¹ 'e galí² coon¹³ Tú³ do.

19 Joon gatyú² Herodes to² 'e 'naa²¹mo 'ido. Pe mo jo gatsee²¹i gajmaa¹ a cwáain¹ tya' 'in 'láa² do. Joon gatyú² to² ijúun²mo 'ido. Pe mo lí ciiin²¹xu joon gacwo^{ñi¹}o Herodes coon²¹ lí sii²¹ Judea. Joon ngacwaa¹ a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Xiiala mo gajúin¹ Herodes

20 'In tsá² seein²¹ Tiro coon¹³ Sidón 'ná²-a tsaláa¹ 'e dø¹ø fu lí tyú² Herodes to². Pe gatí² 'nii²¹-tsi Herodes tya' 'in tsá² do, 'wii¹³ la joon 'iin²¹²in 'in tsá² do ilisá² 'ii²¹ røø²¹. Joon gajaan²¹an cuu² tya' jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o to² tya' Herodes do 'e 'ido-o faa²¹o 'wii²¹² tya'a. 21 Joon tyu² Herodes do to² 'in tsá² do ilicaain²¹ coon²¹ jmi²¹². Joon

mo gat² 'e jmi²¹² joon, joon ci¹ Herodes siin¹³ ró¹³. Joon gacwo² o 'áan³ tya'a. Joon gacwo¹ o 'in tsá² do cwú¹. ²²Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa²¹ a tá²:

—'In tsañ¹ 'in faa²¹ no jon' tsá² no, Dios no! —jin² 'in tsá² do.

²³Joon 'wii¹³ nigaunfee¹ mo 'ña'a tyani Dios, jo mo gauntyú¹ Dios, gajó² jaain²¹ ángel tya' Dios Jmii²¹. Joon gajmaa¹ a galitsaa¹² a Herodes. Joon gajuun¹ in Herodes do. Gagø²¹ joo¹³ 'ii.

²⁴Joon la joon líi¹ nganii¹³ júu³ tyú² tya' Dios.

²⁵Mo gatsé¹ to² tya' Bernabé coon¹³ Saulo ga'woo²¹ mo Jerusalén do. Ngaliin¹ mo tún¹ fu Antioquía coon¹³ jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³. Sii²¹ o jon Marcos.

'Láa² Bernabé coon¹³ Saulo 'wii²¹² tsaliin² tsacwoo¹ júu³ tyú² tya' Jesús

13 Jee²¹² 'in jai¹² líi² néei¹ fu Antioquía do-o seein²¹ 'in líi¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios joongi 'e¹² tsá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹ gi sii²¹ Simón, 'in sii²¹ o jon Negro. Jaain²¹ gi sii²¹ Lu¹³, 'in seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹ gi sii²¹ Manaén, 'in gacwaain²¹ caain²¹ coon¹³ Herodes. (Herodes do-o gaty² to² coon²¹ líi sii²¹ Galilea.) Joon jaain²¹ gi 'in sii²¹ Saulo. ²Joon coon²¹ jmi²¹² la 'ii²¹² faa²¹ a 'in tsá² do júu³ tyú² jmoo¹ o taa²¹ a jo mo gø²¹. La 'ii²¹² joon gajin² Espiritu Tyú² tya' Dios sii²¹ 'ii:

—Cwotyí¹³ naa' Bernabé coon¹³ Saulo ijmáa¹ a to² la líi 'e nigafuu²¹² uu —jin² 'in ángel do.

³Joon gajmaa¹ o taa²¹ a jo gagø²¹ 'in tsá² do ca mo ngayuui¹³ gafaa²¹ a júu³ tyú². Joon 'in tsaru¹ u' do ga¹² cwo²¹ o mootyí² Bernabé coon¹³ Saulo. Joon coon¹³ 'e la joon ga¹ o júu³ ruu²¹.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyú² tya' Jesús fu líi sii²¹ Chipre

⁴La joon gasii¹ in Espiritu Tyú² tya' Dios 'ii. Ngaliin² fu Seleucia. Mo gatyaliin² do-o joon ngatáa¹ tsi coon²¹ barco. Joon gatyaliin² coon²¹ 'wó² roon¹ tún² tsa¹ jmi¹³ sii²¹ Chipre. ⁵Mo gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salamina ga'láa² 'wii²¹² cwo¹ o júu³ tyú² tya' Dios tsi in-cwo¹ sinagoga si² do. Joon ngóo¹ coon¹³ on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon¹³ 'ii. Ngii¹ la caain²¹ do. ⁶Joon gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos. Joon do-o gatsee²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Barjesús. Tíi²¹ júu³ loo¹. Coon²¹ on tsá² too², gajin² 'e 'ii-o cwo¹ o júu³ tyú² tya' Dios. ⁷'In tsalaai¹ do tyiin¹ in coon¹³ jaain²¹ 'in tyú² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá² jmi¹-tsi 'in Sergio do joon gaty² to² 'e gajó² Bernabé coon¹³ Saulo tsu 'iin²¹² in nuu¹ un júu³ tyú² tya' Dios. ⁸Pe 'in tsalaai¹ do sii²¹ o jon Elimas. ('ø²¹-tsi tsá² sii²¹ Tsalaai¹.) Joon 'in tsalaai¹ do gauntyí² in Bernabé coon¹³ Saulo tsu jo 'iin²¹² in 'e jo¹ liin¹ Sergio do. ⁹Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹ o jon Poo², sirø²¹ Espiritu Tyú² tya' Dios alma tya'a. Joon gajø² coon²¹ tún² líi¹. ¹⁰Joon gajin² in sii²¹ Elimas do:

—'In coon²¹ tsá² too² 'nø-ø! Joon 'in 'líi¹³ mo 'nø. 'In 'aa¹ jilaa²¹ 'e tyú² 'nø, joon jmoo²¹ o jilaa²¹ 'egó². 'E líi¹ fu²¹ u tsá² 'e júu³ gó² 'e júu³ tyú² tya' Ña'ñø¹ u? ¹¹Pe la

nano-o ilisá² coon²¹ 'ii²¹ tyi¹ icwó² Ña'ñø¹ u. Ilitiuu² u. Jo líi² jø¹³ 'yiaa²¹ 'íi¹ juncwii²¹ coon²¹ sii¹³ xu —jin² Poo² do.

La tsifu joon galitø² mo. Jo jnaa²¹ gi coonti. Joon ga'naa¹² jaain²¹ 'in tsajaa²¹² 'ii. ¹²Galija¹² mo líi² 'in Sergio do mo gan² in jilaa²¹ 'elo. Líi¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ júu³ cwáain¹ tya' Jesús.

Poo² coon¹³ Bernabé ngataa² i fu Antioquía líi san¹² Pisidia

¹³Poo² coon¹³ tsá² coon¹³ on ngataa² i tsi coon²¹ barco fu Pafos do. Joon ngaliin² fu Perge 'e náa¹ líi sii²¹ Panfilia. Pe do-o gatø² mo Wó³ 'ii. Joon ganga¹² mo fu Jerusalén. ¹⁴Mo líi ciiin²¹ gi 'in catyaa¹² do-gi gangí¹ fu Perge. Joongi tyaliin² fu Antioquía náa¹ líi sii²¹ Pisidia. Mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngataa² i tsi inø¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. Do-o gacwo² o. ¹⁵Joon jaain²¹ tsá² do gauntsaa¹ a coon²¹ sii¹³ xu líi sii²¹ ley tya' Moisés. Jaain²¹ gi coon²¹ sii¹³ tya' jí² 'e gajmaa¹ 'in gafaa²¹ a júu³ tyú² tya' Dios cali. Mo ngayuui¹³ joon 'in tsafee¹ tya' cwo¹ do gaty² to² gajin² in:

—Tsarú¹ u, wana 'oo² oo' coon²¹ júu³ tyú² tya' 'in tsá² néei¹ no, líi² i foo² oo' nano.

¹⁶Joon garoon² on Poo² líi tyiin¹, gajmaa¹ a coon²¹ líi coon¹³ cwo²¹ o 'e ján² tsá² tii². Joon gajin² in:

—Nø² duu' tsá² Israel joongi jilee¹² 'in tsáai¹-tsi Dios. ¹⁷Dios tya' tsá² Israel nigatyí¹² in 'líi²¹² tsacø¹³ tyi'. Joon mo gateen¹ in líi sii²¹ Egipto, do-o gafúu² mo tsacø¹³ tyi' fiin¹³ jo taain²¹² gi goo¹ o. Mo la ciiin²¹ joon Dios ga'woo²¹ mo 'a Egipto do coon¹³ 'ii²¹ tya'a. ¹⁸Joon gacwo²¹ o Dios 'in tsá² do jilaa²¹ 'e ná¹ la 'ii²¹² gangí¹ líi jo 'in tsá² seein²¹ jiiin¹³ la gatsé¹ tunló¹ jii²¹. ¹⁹Joon ga'in¹ ca la dyía¹ fuu²¹ náa¹ fu líi sii²¹ Canaán do. Joon gacwo¹ o jii dyía¹ fuu²¹ do 'líi²¹² tsacø¹³ tyi' 'e galí² tya'a. ²⁰Mo la ciiin²¹ joon²¹ gaty² Dios to² 'e liseein²¹ tsá² jmáa¹ a 'ii²¹ jee²¹² 'ii 'in tyú² to² 'ii. La joon galí² ca gatséin¹ tyún² cíein¹³ tsi ca'no¹³ gi cíein¹³ jiiin²¹. Ca mo gasii¹ in Dios jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a sii²¹ Samuel. ²¹Mo ngayuui¹³ joon gamúu¹ tsacø¹³ tyi' jaain²¹ ró¹³ 'in tyú² to² 'ii. Joon gacwo¹ Dios 'ii jaain²¹ ró¹³ sii²¹ Saúl. Jóon¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'líi²¹² tsafee¹ tya'a. Tunló¹ jiiin²¹ gaty² Saúl do to² lawa ró¹³. ²²Mo la ciiin²¹ joon gatyí¹ mo Dios 'ii 'e jo 'ee to² tyú² gi. Joon gacwo¹ o 'líi²¹² David 'e tyú² to² cwáain¹ tya' Saúl. Joon gajin² Dios: "Ñí³ oo 'e David, jóon¹ Isái do, jaain²¹ 'in 'i¹-tsi la 'i¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹ a jilaa²¹ to² 'e tyú² u." ²³Jaain²¹ jún² tsaruu²¹ 'líi²¹² David do galisii²¹ Jesús. Joon Dios gajmaa¹ a 'e Jesús do 'in jmaa¹ a tiin¹³ tsá² Israel. Jilaa²¹ 'elo nigajin² Dios cali. ²⁴La nø¹ gi ijó¹ Jesús gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹. Joon gacwo¹ o jilee¹² tsá² Israel júu³ tyú² jin² in: "E ná¹ a sáa¹ naa' jmi²¹. Joongi unsí² naa' 'e 'i¹-oo." ²⁵Ti líi jatyéin¹ 'e tyéi¹ to² jmoo¹ o Wó³ joon gajin² in: "Tsá² xee²¹ mo jna jon' jna 'i 'in líi² naa'. Mi yuui¹³ jna ijó¹ jaain²¹ gi 'e jiiin¹³ jo tíi² na jmáa³ aa situu²¹ na 'e sii¹³ jii loo²¹ tsi mí¹ i" —jin² Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹.

²⁶Joon tyaa¹ gi Poo² júu³:

—Tсарu¹u', l̄i¹naa' jún² tya' 'l̄i²¹² Abraham coon¹³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu³ lo tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá². 27 Jileei²¹ 'in galiseein²¹ Jerusalén joongi tsacoo¹³ tya'a jo ñii¹ 'in Jesús do. Jon'gi' ðøi²¹-tsi júu³ tya' 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali¹ fiin¹³ untsáa¹o júu³ tya' 'ido la coon²¹ mo sóo¹. Joon 'in tsá² do mo ga'ñii¹ Jesús do gauntsiin¹in júu³ tya' 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios cali¹. 28 Joon mo jo gatsaa²¹a jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'ido gamii¹i Pilato wa'a ity²u to² jnga²mo. 29 Joon la joon mo gatsín¹ jilaa²¹ 'e jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ii. Joon gaxii²a tsá² cuerpo tya'a tsaa² crúu¹³. Joon ga'aa¹mo tsá² 'ii. 30 Pe Dios gajmaa¹o 'e gajjin¹o jee²¹² 'l̄i²¹². 31 Joon l̄i¹ 'l̄áai² jm̄i²¹² gangñi² 'in Jesús do gajnéi¹ tyani 'in ningalíin² coon¹³on fu Galilea mo ngóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá² do jmoo¹o júu³ jilaa²¹ 'e gani²¹ s̄i²¹o tsá².

32 Joon la joon jmoo¹³o'o júu³ 'naa' jilaa²¹ júu³ tyú² 'e nigacwo¹o Dios 'l̄i²¹² tsacoo¹³ tyi'. 33 Joon mo gaunjiin¹in Dios Jesús coon¹³ 'e joon nigauntsiin¹mo 'ii²¹ tya'a la l̄í² 'e nigajin²in s̄i²¹i 'l̄i²¹² tsacoo¹³ tyi'. Jilaa²¹ 'elo niganee²¹e'e. La l̄í² 'e nigajin² ni jí² tya' Dios. Núu²u² li ti tún² salmo: "Yúun²¹ tyia-oo 'n̄u. Nano-o nicwóo³-oo juncwii²¹ tyi'i", jin² Dios Jmii²¹. 34 Jin²in jon júu³ tya' Dios: "Icwo¹³oo 'naa' 'e cwaai¹³ la li 'ii²¹ 'e ga-fuu²¹²uu 'l̄i²¹² David." Coon¹³ 'e júu³ lo-o ga'ñi² Dios Jmii²¹ júu³ 'e iunjiin¹o Jesús jee²¹² 'l̄i²¹². Joon 'e jo ixia²¹ cuerpo tya'a. 35 Jee²¹² salmo xia¹ jin² David do s̄i²¹i Dios: "Jo icwo²¹o 'e ixia²¹ cuerpo tya' tsá² tyi'i, 'in gatyii¹³un." 36 Pe David do-o gauncoon¹³on tsá² jiin¹³ la mo seein²¹ la li 'e gaty² Dios to². Joon mo li ciin²¹ gajún¹mo jon. Ga'aa¹mo tsá² 'ii. Joon gajgoo²¹ cuerpo tya' 'ido. 37 Pe cuerpo 'e nigajmaa¹a Dios gajjin¹ do jo gajgoo²¹ 'e joon. 38 Tсарu¹u', 'ná¹-a liñi³ii' 'e Dios lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do. 39 'Wii²¹² tya' 'ii-o jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a. Pe jilee²¹ 'in 'iin²¹²in jmá¹ jiin¹³ la to² tyú² Moisés jo 'iin²in tsaa² tya' 'ii. 40 T̄i¹moo¹, un'ðøi¹ yaanaa'; xuun cwoli² la li 'e gajin² tsá² gafaa²¹a júu³ tya' Dios cali¹ mo gajin²in: 41 Jóo²duu' tsá² 'in un²gøøi¹ Dios, tsá² 'goo²¹-oo' joongi cwojuun²naa'.

Ts̄u jna-a Dios, joon jmoo³oo coon²¹ to² fee¹ 'e jo jai² il̄i²naa' fiin¹³ jmoo¹³o tsá² 'naa' júu³.

La joon jin² jí² tya' Dios jin² Poo² do.

42 Mo gacwo¹ñi¹ Poo² coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'e cwo¹ sinagoga do 'in tsá² jo seein²¹ Israel gamii¹i 'e cwo¹ Poo² 'e júu³ do mi ti tún² jm̄i²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². 43 Mo ngayuui' gatséi¹ 'e sicaain²¹ tsá² 'in taai² cwo¹ do fúu¹mo tsá² Israel gauncaain²¹ coon¹³ Poo² joongi coon¹³ Bernabé. Joongi gauncaain²¹ 'inl̄i¹³ tsá² 'in jo seein²¹ joon pe niga'láa²o 'wii²¹² tsáa¹mo-tsi Dios la l̄i¹i tsá² seein²¹ Israel. Joon Poo² coon¹³ Bernabé ga'ñi² júu³ 'e jo 'iin²-tsi xiiala 'nee¹ Dios tsá².

44 Mo gati² tún² jm̄i²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² do galicaain²¹ jilee²¹mo 'in tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do 'e janúu² júu³ tya' Dios do. 45 Mo gani²i 'in tsá² Israel do 'e l̄i¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ ga'aa¹a tsiuwúu¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ Poo². Joon ga'láa² 'wii²¹² jí²in

Poo². 46 Joon Poo² coon¹³ Bernabé do jo 'goo²¹o coonti gafaa²¹a jin²in:

—'Naa'-a t̄i²naa' nuu²uu' júu³ tyú² tya' Dios nifu ts̄u tsá² Israel 'naa'. Pe jogi 'iin²¹²naa' cwoliin²naa' coon¹³ Dios coonti. Ts̄u la joon tsáa³oo'o tsacwoo²¹o'o júu³ 'in jo seein²¹ Israel do. 47 Ts̄u la joon nigaty² Ña'ñu¹u' to² ni jí² tya'a 'e jin²:

Nigajmé¹na 'n̄u lawa jí² 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

'Ná¹-a jmaa²a júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² la t̄øi² ni cwo¹³ juncwii²¹.

48 Mo ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel do 'elo l̄i¹ gatí²-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gajin²in 'e 'áa¹mo tyú² 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'. Joon galiija²mo l̄i¹i jileei²¹ 'in nigatyiin¹³ Dios. 49 Joon la joon gafaa²¹a tsá² júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li san¹² 'e fuu²¹ do. 50 Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gasñi² coon¹³ tsacoo¹³ 'in tyiin²gi seein²¹ 'e fuu²¹ do coon¹³ 'inl̄i¹³ tsamí² tyú¹ 'in tsaa¹-tsi dioses tya'a 'áai¹ joon coon¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² untyíi²in Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹mo 'e fuu²¹ do. 51 Pe Poo² coon¹³ Bernabé ga'wo²o m̄i²i. Joon gax²u 'laa²¹ toon²¹² m̄i²i lawa coon²¹ li² 'e fuu²¹ do 'e nigajmaa¹o coon²¹ 'e gó². Joon ngalíin²mo fuu²¹ Iconio.

52 Pe 'in jai² l̄i¹i 'in néei¹ Antioquia do l̄i¹ jløø¹³i, joon røø¹mo 'in Espiritu Tyú² tya' Dios.

Poo² coon¹³ Bernabé taain²¹² Iconio

14 Mo gatyaliin² Poo² fu Iconio gangataai² caan²¹mo fu cwo¹ sinagoga. Joon gafaa²¹a coon²¹ júu³ 'in sicaain²¹ do. Joon l̄i¹ fúui¹ tsá² Israel do coon¹³ tsá² jo seein²¹ joon gaja²mo l̄i¹i. 2 Pe 'in tsá² Israel do 'in jo jo¹ l̄i¹i gajmaa¹a 'e ga¹-tsi 'in tsá² jo seein²¹ Israel do jilaa²¹ 'e gó² tya' 'in tsá² jai² l̄i¹i do. 3 'Wii¹³ joon l̄i¹ wóo² gajaan¹an do. Jo 'goo²¹o. Gacwoo¹o júu³ 'wii¹³ jo cu²-tsi coon¹³ Ña'ñu¹u'. Joon Ña'ñu¹u' gacwoo¹o li² coon¹³ milagro 'e jmoo¹o 'in tsá² do. Coon¹³ 'e la joon litsáa¹mo-tsi tsá² 'e la ja²mo 'iin²¹²mo Dios tsá² la l̄í² 'e faa²¹a 'in tsá² do. 4 Pe 'in tsá² fuu²¹ do jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. 'Inl̄i¹³ tsá² faa²¹a tyú² tya' tsá² Israel do joon 'inl̄i¹³gi faa²¹a tyú² tya' tsá² tya' Jesús do. 5 Joon 'in jo jo¹ l̄i¹i seein²¹ Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon s̄i²¹røø²¹ coon¹³ 'in tsaa¹to² do itsajii¹ joongi itsatyuu¹²i cuun²¹² 'ido. 6 Pe mo galili¹³i Poo² coon¹³ Bernabé do gacwiin¹o fu Listra coon¹³ Derbe 'e náa¹ li sii²¹ Licaonia coon¹³ la cu¹ li¹ joon. 7 Do-o jon nigacwoo¹o júu³ tyú² tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá².

Tyuui¹³ tsá² cuun²¹² Poo²

8 Fu Listra do galiseein²¹ jaain²¹ tsañu¹ 'in jo lí² ngi¹. Do-o tyiin¹in ts̄u tsá² jluui¹³ ca la mo li seen²¹mo. Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gangñi¹. 9 Joon 'in tsañu¹ do nuu¹o jilaa²¹ júu³ tya' Poo² do. Joon gajøøi² Poo² do 'ii. Joon galili¹³i Poo² do 'e 'ii-o jo¹o l̄i¹i Dios 'e 'láa²mo.

10 Joon gajin² Poo² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² l̄i¹i:

—Røø²¹ sii²¹ t̄i¹³i.

Joon 'in tsañuu¹ do gasii²¹ o tii². Coon²¹ ga'ñi² la no-o. Tsi fu joon gangi¹ o. ¹¹ Mo gani² 'in tsá² fuu²¹ do jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Poo² do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹ o coon¹³ jmi¹ tya' tsá² seein²¹ Licaonia, jin² in:

—iDios 'in lñi¹ la lñi¹ tsá²-a nigajgái¹ fu li saa²¹² an'!

¹² Jin² in 'in tsá² do 'e Bernabé do lñi¹ dios tya'a 'in sii²¹ Júpiter joongi 'e Poo² do lñi¹ dios tya'a 'in sii²¹ Mercurio, tsu 'ii lñi¹ 'in faa²¹ do. ¹³ Joon 'e cwo¹ tya' Júpiter do si' tyan' ti' fuu²¹ do. Joon 'in untsá² do gajajée¹ joo²¹ joongi jilaa²¹ l³ 'ya² gi li suui²¹ fuu²¹ do. 'I-i coon¹³ 'in tsá² do 'iin²¹² in un'goo²¹ o Poo² coon¹³ Bernabé do. Ijn-gaa¹² 'in joo²¹ do 'e un'goo²¹ o dios tya'a. ¹⁴ Pe mo ganúu² un 'in tsá² tya' Jesús do, Bernabé coon¹³ Poo², jilaa²¹ 'elo, ga'láa² 'wii²¹² ga'gñi²¹ siñ¹³ in. Joon ngataai² jee²¹² 'in tsá² do 'oo¹ o jin² in:

¹⁵ —iTsañuu¹! ¿'Ee li' jmo² oo' la no? iTsá² la 'naa¹-a jna'a! Canii² to² nijalii²¹ 'i 'e sii¹³ 'i 'naa¹ 'e júu³ tyú² 'e tó³ oo' jilaa²¹ 'elo 'e jo 'ee to² tí'. Joon ngi³ oo' coon¹³ Dios, 'in seen²¹ mo, tsu 'ii gajmaa¹ a juncwii²¹. Joongi 'ii gajmaa¹ a ni cwo¹³ coon¹³ jmi¹ ñi³ joongi jilaa²¹ 'e sá² jee²¹² 'ii. ¹⁶ La mo jéei¹ gacwoo¹ 'e ngi¹ jileei²¹ tsá² jin¹³ xiiala 'iin²¹² in. ¹⁷ Pe cwo¹-o li² 'e seen²¹ mo coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmo¹ o. No sí¹ in jmi¹ li saan²¹² an' roo²¹ jilaa²¹ 'e jñi²¹ 'i. Joon cwo¹ o jna' la lín² mo 'e tyú¹ na' —jin² Poo².

¹⁸ Pe fiin¹³ gacwoo¹ o Poo² jilaa²¹ 'e júu³ lo 'in tsá² do 'iin²¹² mogi jngaa¹² in 'in joo²¹ do. 'iin²¹² in un'goo²¹ o 'in tsá² do.

¹⁹ Joon gatyaliin² jaain²¹ gái¹ tsá² Israel 'in néei¹ fu Antioquía coon¹³ 'in néei¹ Iconio. Joon gali¹ o gasii²¹ tsá² 'e tyuu¹³ mo cuun²¹² 'in Poo² do. La joon gajmaa¹ a. Joon gajñuu¹ in li' ti' fuu²¹ do. Lñi² 'e nijúun² mo 'ido.

²⁰ Pe joon mo galicaain²¹ jaain²¹ gái¹ 'in jai² lñi² do cu' li' li raain¹ Poo² do joon garóon²-o. Ga¹-o 'e fuu²¹ do tún¹. Mo gajná² jmi²¹² joon ga'woo²¹ mo coon¹³ Bernabé. Ngaliin² fu Derbe.

²¹ Mo gacwoo¹ o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in néei¹ Derbe do lñi¹ fúui¹ tsá² gajai² lñi². Mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ tún¹ fu Lистра coon¹³ Iconio coon¹³ Antioquía. ²² Do-o nigatyaa¹-tsi 'in nigajai² lñi² li ningaliin¹ do. Gajin² in sii²¹ 'ido:

—'Ná¹-a jai² gi liin²¹ naa' júu³ tya' Jesús. 'Ná¹-a nee²¹ e wúu¹ jii¹³ la joon lí²-i tsatoo² o' li tyu² Dios to² —gajin² Poo² do.

²³ Joongi gatyii¹³ mo tsacøøi¹³ 'in tyu² to² jee²¹² 'in jai² lñi² la coon²¹ fuu²¹. La jo mo gøø²¹ gafaa²¹ o júu³ tyú² jin² in:

—'Ná¹ ñu¹ ñu¹, uncoon¹³ jileei²¹ tsá² lo tsu nigaliija¹² mo lñi² ñu.

Poo² coon¹³ Bernabé tsataai² tún¹ fu Antioquía 'e náa¹ li sii²¹ Siria

²⁴ Mo ngayuui¹³ gangñi¹ fu li sii²¹ Pisidia gatyaliin¹ li sii²¹ Panfilia. ²⁵ Do-o gacwoo¹ o júu³ tyú² fuu²¹ sii²¹ Perge. Joongi tyaliin¹ fu Atalia. ²⁶ Do-o ngataai² tsi barco. Joon ngaliin¹ tún¹ fu Antioquía li ga'láa² 'wii²¹² 'ee¹ júu³ tyú². Mo ga'woo²¹ 'e fuu²¹ do nifu jileei²¹ 'in jai² lñi² Dios do nigami¹ o Dios, 'in 'iin²¹² in tsá², 'e un-

coon¹³ on Poo² coon¹³ Bernabé jilaa²¹ to² 'e ni-gaun'yee¹ mo nano. ²⁷ Joon mo gatyaliin¹ fu Antioquía do gauncaain²¹ jileei²¹ 'in jai² lñi². Joon Poo² coon¹³ Bernabé gatyaa¹ júu³ ce jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Dios li ngaliin². Gajin² o xiiala gajmaa¹ a Dios 'e gajo¹ o lñi² 'in jo seein²¹ Israel. ²⁸ Joon Poo² coon¹³ Bernabé gajaan¹ an coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'in tsá² jo¹ lñi² néei¹ do.

Mo gangóo¹ Poo² li licaain²¹ tsaru¹ u' Jerusalén

15 Jee²¹² jmi²¹² joon 'in lñi¹³ tsá² ga'woo²¹ i fu Judea. Mo gatyaliin² Antioquía do ga'láa² 'wii²¹² 'e² 'e 'in jo¹ lñi² do 'e 'ná¹ jmáa¹ a 'ido jii¹³ la tñi² to² 'e nigatyuu² Moisés. Jii¹³ la joon lí² tiin¹³ mo tsá². Lñi¹ jo cwo¹ Poo² coon¹³ Bernabé júu³ ruu²¹ i coon¹³ 'in tsá² do. ² Pe Poo² coon¹³ Bernabé galisá² 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'in tsá² do 'e 'ii-o coon¹³ 'in lñi¹³ catyaa² do itsaliin¹ Jerusalén tsafee¹² 'in apóstoles néei¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' 'in jai² lñi² do cwaain²¹ tya' 'e júu³ do. ³ Joon 'in jai² lñi² fu Antioquía do ngóo¹ o 'ñi¹ júu³ Poo² coon¹³ 'in catyaa² do. Joon gangñi¹ la caain²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Fenicia coon¹³ Samaria. Li ngaliin² do gatyaa¹ júu³ 'e xiiala nigatuu²¹ 'in jo seein²¹ Israel tñi² tsáai² tya'a joon gatsa² a-tsi Dios. Joon jileei²¹ 'in jai² lñi² lñi¹ jløø¹³ mo ganúu² un 'e cwáain¹ lo.

⁴ Mo gatyaliin² Poo² coon¹³ Bernabé fu Jerusalén 'in tsá² 'in jai² lñi² néei¹ do coon¹³ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ ga'ii²¹ mo 'ii. Joon Poo² coon¹³ Bernabé do gatyaa¹ o júu³ xiiala nigajmaa¹ a Dios 'wii²¹² tya'a li ningaliin² do. ⁵ Pe 'in lñi¹³ tsá² fariseos 'in nigajai² lñi² gajmaa¹ a siin¹² in joon gajin² in:

—Jileei²¹ 'in nijai² lñi² 'in jo seein²¹ Israel 'ná¹-a jmáa¹ a jii¹³ la to² tyu² Moisés.

⁶ Joon galicaain²¹ jileei²¹ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ do 'e lí² 'i du¹-tsi 'e júu³ lo. ⁷ Mo ngayuui¹³ gatyaa¹ coon²¹ júu³ cwa²¹ garóon² T³ li tyiin¹ in joon gajin² in:

—Taru¹ u', ñi²-i 'naa¹ 'e ningóo¹ on coon²¹ sii¹³ mo gatyii¹³ in Dios jna jee²¹² 'naa¹ 'e cwóo³ oo júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in jo seein²¹ Israel. Joon lí² ja² mo lñi². ⁸ Joon Dios, 'in ñi¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² nigacwóo¹ o lí² 'e niga'ii²¹ mo 'in jo seein²¹ Israel. Nigacwo¹ o 'in Espiritu Tyú² tya'a la li 'e nigacwo¹ o jna'. ⁹ Coon²¹ røø²¹ lñi¹ na' tyani Dios lagi 'ii. Gauntyú¹ mo Dios 'ii mo galijai² lñi². ¹⁰ Joon nano, ¿'ee li' jo jo¹ lñi² naa' tsá² Israel jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios? Cwo² oo' coon²¹ to² 'ii²¹ 'e jo lí² jmáa¹ a. Ca 'lñi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ jna' jo mo gali¹ 'i'. ¹¹ Li' cñi¹² nitiin¹³ mo' jii¹³ la lí² 'e nigatiin¹³ 'in tsá² catyaa² do. Jo 'ee gacñi² tyi'. Untiin¹³ mo 'Ná¹ ñu¹ ñu¹ Jesucristo jna' tsu 'wii¹³ 'iin²¹² mo jna'.

¹² Mo ngayuui¹³ joon jmai² 'in gajaan¹ an tii². Joon ganúu² o la 'ii²¹² tyaa¹ Bernabé coon¹³ Poo² júu³ jilaa²¹ lí² coon¹³ milagro 'e nigajmaa¹ a Dios jee²¹² 'in jo seein²¹ Israel do. ¹³ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹ a joon gajin² Jacobo sii²¹ 'in tsá² sicaain²¹ do:

—Taru¹ u', nñu² duu³ júu³ tyiia: ¹⁴ Simóo¹³ T³ lo nigatyaa¹ a coon²¹ júu³ xiiala nigatyii¹³ in Dios nifu 'in jo seein²¹ Israel 'e galitsáa¹ mo-tsi 'ii. La joon galñi¹ mo tsá² tya' Dios. ¹⁵ Jilaa²¹ 'elo li la li 'e gatón¹ mo'j² tya' 'in

gafaa²¹a júu³ tyú² tya' Dios calií. La nigajin² ni jí² tya' Dios:

¹⁶ Yiaa²oo tún¹ mi tyá² jilaa²¹ 'elo.

Jon jmaa¹³oo tún¹ 'nó¹ David 'e nisicíi¹³ no.

Un'míi²moo jilaa²¹ 'e sá²gí joon isaa¹³oo, jin¹² Dios.

¹⁷ Joon la joon jileei²¹ 'in seein²¹gí lí²-i 'naa²¹i Ña'ñu¹'u' Dios.

Joon jilee²¹ tsá² jo seein²¹ Israel 'in nityi²na lí²-i fee¹i jna.

¹⁸ Ca la mo jée²mo Dios gajmaa¹a júu³ jilaa²¹ ijmáa¹a. Jin¹² jí² tya' Dios jin¹² Jacobo.

¹⁹ Faa²¹gí Jacobo jin¹²in:

—'Wii¹³ joon, tsaru¹'u, la lo-o líí²na: 'E tyú²gí wa'a jo untyíi²ingí' 'in jo seein²¹ Israel 'in nigatú² tíi² tsáai² tya'a joon nigatsáa¹-tsi Dios. ²⁰ Liin¹mo wa'a jiin¹³ 'e táan³a' ni jí² 'e jo lí²-i dō¹θ 'uunñi² 'e nisii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹o lí² cwuui²¹ tsá². La joongi 'oo²¹ tsá² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a. Joongi jo lí² dō¹θ ngú¹ joo²¹ 'in nigawuui²¹ tyí², jon'gí jmi¹ lí²-i dō¹θ tsá². ²¹ Tsu ca mo líi la coon²¹ mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e²e tsá² inuu cwo¹ sinagoga la coon²¹ fuu²¹ jiin¹³ ley tya' Moisés —jilaa²¹ 'elo gajin¹² Jacobo.

²² Joon la joon 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacōōi¹³ coon¹³ 'in jai² lííi² do galisá² 'ii²¹ 'e tyii¹³in jaain²¹ gáí¹ jee²¹² 'ii 'e síi¹in fu Antioquía coon¹³ Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹³in Judas 'in sii²¹o jon Barsabás, coon¹³ Silas. 'Ii jaain²¹ 'in tyiin²gí jee²¹² 'in tsaru¹'u do. ²³ Joon coon¹³ 'ii-o gasii¹in 'e jí² do. 'E jí² do jin¹² la lo:

“Aa²¹²moo' faa¹³ jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon¹³ tsacōōi¹³, coon¹³ 'in jai² lííi² catyaaí², aa²¹²moo' sii¹³'i 'naa²¹ jileei²¹ tsaru¹'u 'in jo seein²¹ Israel 'in néei¹ Antioquía coon¹³ 'in seein²¹ lí² sii²¹ Siria coon¹³ Cilicia. ²⁴ Niganú²oo'o 'e jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in jai² lííi² néei¹ Jerusalén nigacwalíin² lí² seen²¹naa'. Joon nigautyíi²in 'naa'. 'In tsá² do jo gasii²¹²na'a. Niganú²oo'o 'e coon¹³ júu³ tya'a nigaxé²mo-'oo'. Nigajin²in 'e 'ná¹ 'ii¹³naa' lí² 'e nigacwo¹ Moisés. Jin¹²in jon 'e 'ná¹ jmaa²oo'o jiin¹³ la 'ii²¹ tya'o. ²⁵ Niga'í¹-tsii¹ jilaa²¹ 'elo. Joon rōō²¹ gasii²¹'i 'e tyú² 'e tyii¹³na'a jaain²¹ gáí¹ jee²¹² jna'a 'in jalíin² fu lí² seein²¹ 'naa' coon¹³ Bernabé coon¹³ Poo² 'in 'iin²¹²na'a. ²⁶ Ido-o nigalíin² tóin¹ 'mó¹ 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹'u Jesucristo. ²⁷ Joon sii²¹²na'a Judas coon¹³ Silas ifee¹'i 'naa' jilaa²¹ 'e faa²¹ 'e jí² lo. ²⁸ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios niga'e²e jna'a joon jna'a nigasii²¹'i rōō²¹ 'e jo cwoō¹³gí 'naa' coon²¹ to² 'e 'ii²¹-gí. Jiin¹³ 'e tyiin²gí la lí² 'elo. ²⁹ Jo cōō²θ jilaa²¹ ngú¹ 'e nigasii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Jon'gí jmi¹ cōō²θ. Jon'gí cōō²θ ngú¹ joo²¹ 'in júuin² wuui²¹ tyí². Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o lí² cwuui²¹ tsá² joon tsamí² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a lí² cwuui²¹. Wana 'má²aa' jilaa²¹ 'e júu³ lo canii²mo iliseen²¹naa'. Jiin¹³ la joon júu³ tyii¹.”

³⁰ La joon ngataa²mo fu¹ ngaliin¹in fu Antioquía. Mo gatyaliin¹in joon gauncaan²¹mo 'in tsá² jo¹ lííi². Joon gacwo¹ 'o 'e jí² do. ³¹ Mo gajōō²θ 'in tsá² jo¹ lííi² do 'e jí² do líí¹ jloō¹³'i jiin¹³ cwáain¹ 'e cwo¹ 'o 'in tsá² do. ³² Judas coon¹³ Silas do tíi²¹mo 'e cwo¹ júu³ tya' Dios 'wii¹³ joon gacwoō¹ júu³ 'in tsá² do. Joon líí¹ fúui¹ 'in tsaru¹'u 'in gatyá¹-tsi. ³³ Mo gangíi² coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹² 'in

tsaru¹'u' seein²¹ Antioquía do ga'íi²o júu³ 'e ngaliin¹mo fu lí² jalíin². ³⁴ Pe Silas do-gí gatyá¹-tsi 'e ján²-o. ³⁵ Poo² coon¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquía do. 'Ii coon¹³ 'in catyaaí² do-gí ga'e²o joongi gacwoō¹o júu³ tyú² tya' Dios.

Tsacwo¹ Poo² tún¹ júu³ tyú² tya' Dios

³⁶ Mo líciin²¹ jmi²¹² joon gajin¹² Poo² sii²¹'i Bernabé:

—Tsaa²¹a' tún¹ tsafee¹³na' jileei²¹ tsaru¹'u 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ lí² ningalii²¹'i cwoō²¹o júu³ tyú² tya' Dios. Tsajōō²¹θ' xiiala seein²¹.

³⁷ Pe Bernabé do 'iin²¹²in jée¹i Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos. ³⁸ Pe Poo² do gajin¹²in:

—Áai¹gí tyú² wa'a jo jee²¹²mo', tsu nigatú²mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹on coon¹³ jna' lí² ngalii²¹'i do.

³⁹ Líi¹ gasíi² 'e ca gajmaa¹a tsá² jmai² tyíin¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do gatyii¹³in Marcos joon coon¹³ 'ii ngataa² tsi coon²¹ barco. Joon ngalíin² fu Chipre. ⁴⁰ La 'ii²¹² joon Poo² do gatyii¹³in Silas. Mo ngayuui¹³ ga'íi² tsaru¹'u' júu³ gamíi¹ tyani Ña'ñu¹'u 'e ngí¹o coon¹³on, ga'woō²¹mo. ⁴¹ Joon gangíi¹ fu lí² lí² sii²¹ Siria joongi Ciliacia. Do-o gatyá¹-tsi 'in jo¹ lííi² lí² la caain²¹.

Timoteo gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas

16 Poo² coon¹³ Silas gatyaliin² fuu²¹ sii²¹ Derbe coongi lí² sii²¹ Lистра. Joon do-o gatsee²¹'i jaain²¹ 'in jai² lííi² sii²¹ Timoteo. 'Ii jóon¹ jaain²¹ tsamí² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmi²¹²gí jon' tsá² Israel. ² 'In jai² lííi² seein²¹ fu Lистра coon¹³ Iconio tyú² faa²¹a tya' Timoteo do. ³ Joon galiin²¹²in Poo² wa'a 'e tsáa¹a Timoteo coon¹³on. Joon 'e jo faa²¹gí tsá² Israel 'laa²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyú²u to² 'e liin¹ Timoteo 'e lí² circuncisión tya' tsá² Israel, tsu ñii¹ tsá² 'e tsá² griego jmi²¹ 'ii. ⁴ La caain²¹ fuu²¹ lí² ngalíin² gajmaa¹a júu³ jiin¹³ la nigajin¹² jí² tya' 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacōōi¹³ 'in néei¹ Jerusalén. ⁵ Joon gauntya¹-tsi jileei²¹ 'in ni jai² lííi². La coon²¹ jmi²¹² gangafúu²mo 'in jai² lííi².

Jaain²¹ tsá² seein²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

⁶ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios jo gacwoō¹o 'e tsacwó²o Poo² júu³ tyú² tya' Dios fu co' lí² sii²¹ Asia. Joon la joon gangíi¹mo la caain²¹ lí² sii²¹ Frigia coon¹³ lí² sii²¹ Galacia.

⁷ Joon gatyaliin²mo fu tí¹ Misia. 'i¹-tsi 'e tsataa² lí² sii²¹ Bítinia. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo cwoō¹o. 'Wii¹³ joon gangíi¹mo coon²¹ tsáa¹ co' lí² sii²¹ Misia. Joon gatyaliin²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ tí¹ jmi¹ñii³.

⁹ Joon do-o ganíi² Poo² coon²¹ 'e canuu²¹ coon²¹ lí². Ganii²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in seein²¹ lí² sii²¹ Macedonia. Siin¹²in joon gamíi¹ tyani Poo² gajin¹²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncoon¹³ jna'a.

¹⁰ Mo ngayuui¹³ ganíi² Poo² 'e lí² lo, jna-a, Lucas gauncaan²¹na coon¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a' tyú² tyii¹. Ngalii²¹'i fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii¹ 'e la ja²mo Dios nigasii¹in jna'a tsacwoō²¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

Poo² coon¹³ Silas gatyaliin² fu Filipos

¹¹ Ngatoo²¹ o'o tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalii²¹ i'i coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmi²¹² joon gatyaliin²¹ i'i fu Neápolis. ¹² Mo ngayuui¹² joon ga'woo²¹ o'o gangalii²¹ i'i fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ li tyu² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin² gi la caain²¹ li catyiaa² Macedonia. Do-o gatoon²¹ o'on coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹². ¹³ Coon²¹ mo sóo¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngalii²¹ i'i li gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ li ti¹ jmi²¹. Coon²¹ li licaain²¹ tsá² tsafaa¹² a júu³ tyú². Do-o gayii²¹ a'a gacwóo¹³ o'o júu³ tyú² 'inlfi¹³ tsamí² 'in nigalicaain²¹. ¹⁴ Jaain²¹ jee²¹² 'in tsamí² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiatira. Joon jmoo¹ o to² 'ni¹ 'mi² nux¹ tyú². Nitsáa¹-tsi Dios. La 'ii²¹² nuu¹ un 'e júu³ tya' Poo² do Dios gajmaa¹ a 'e ga'øøi²¹-tsi. ¹⁵ Joon gasáa² mo jmi²¹ coon¹³ la tøøi² inux¹ tya'a, Mo ngayuui¹³ joon gamí¹ tyanii²¹ i'i jin² in:

—Jmaa² fee¹-'oo' pe wana ja² mo líí² naa' 'e tsáa¹ mo-tsii Dios, mo¹ o' fu tyiaa —jin¹² Lidia do.

Joon gajmaa¹ a 'e tyitsaa²¹² mo 'e gajóon¹³ o'on.

¹⁶ Cafu galí² mo ngalii²¹ i'i ti li tsafaa¹³ a'a júu³ tyú² gatseei²¹ na'a jaain²¹ simí² 'in 'oo¹ o coon²¹ espíritu 'e jmoo¹² júu³ tya' 'e unngí¹ tsá². Joon líí¹ jnaa²¹ 'in ní¹ fii²¹² cuu² coon¹³ 'e júu³ jmoo¹² o do. ¹⁷ 'In simí² lo ga'láa² 'wii²¹² gangí¹ caluu Poo² joongi caluu²¹ u'u. Ga'oo¹ o tá² jin² in:

—'In tsá² lo jmoo¹ o la to² tyu² Dios, 'in níí² gi. Joongi tyaa¹ júu³ xiiala lí² tiin¹³ tsá² —jin¹² simí² do.

¹⁸ Jjin¹³ la joon ngí¹ faa¹ a la coon²¹ jmi²¹² ce jjin¹³ do-o gata¹ gi Poo² nuu¹ un júu³ tya' 'in tsamí² do. Joon gajjin¹³ níí¹ joon gajin² in sii²¹ 'in espíritu 'yuui² alma tya' 'in simí² do:

—Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo, tyu¹³ to² 'e júu¹³ u alma tya' 'in simí² lo —jin¹² Poo².

La tsifu joon gacwo¹ 'i 'in espíritu gó¹ do.

¹⁹ Mo galií¹ jileei²¹ ní¹ fii²¹ 'in simí² do 'e jo lí² gi jnaa¹ a cuu² coon¹³ on joon gasaan¹² in Poo² coon¹³ Silas. Joon ngajée¹ tyani tsaa² to² li 'moo¹³ nifu. ²⁰ La joon gatyaliin² mo tyani tsaa² to² 'in jmoo¹ o 'ii²¹ nifu. Joon gacwoo¹ o tsaa² jin² in:

—'In tsá² Israel lo ngí¹ i untyí² in goo²¹² o'. ²¹ 'Ee¹ e jilaa²¹ cwáain¹ 'e jo tíí²¹ na' jmoo²¹ o' tsu tsá² Roma jna' —jin¹² ní¹ fii²¹² 'in simí² do.

²² Joon fúu¹ gi tsá² ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ a 'laa²¹ tya' Poo² do. 'In tsaa² to² do gatyú² to² 'e gacwó² sijn¹³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹ i coon¹³ sii² 'ido. ²³ Mo ngayuui¹³ gapóo¹ i líí¹ gataa¹ 'i 'nux¹³. Joon gatyú² to² 'in tyu² to² 'nux¹³ do 'e tsaa² i Poo² coon²¹ tún². ²⁴ Mo ngayuui¹³ ganúu² un 'in tyu² to² 'nux¹³ do jilaa²¹ 'elo gangajée¹ i Poo² coon¹³ Silas ti tyani tsi 'nux¹³ do. Joon gato¹ o 'mó² luutií² 'ido.

²⁵ La 'woo¹ tyianú¹ Poo² coon¹³ Silas do née¹ i faa²¹ a júu³ tyú² joon ga'øø¹ 'e un'goo²¹ o Dios. Jileei²¹ 'in catyaa² do 'in taai² 'nux¹³ do nuu¹ o jilaa²¹ 'elo. ²⁶ La tsifu joon gajøø²¹ goon 'wó² tá² líí¹. Gadyeei¹³ goon la tøøi² 'nux¹³ do. Fux¹ tsifu joon ganó¹ jilaa²¹ 'oo² 'nux¹³

do. Joon gaxuu²¹ jilaa²¹ cadena 'e 'nú¹ cwoo²¹ o 'in tsá² taai² do. ²⁷ Mo gajná²-tsi 'in tyu² to² 'nux¹³ do ganii²¹ 'e niganó¹ jilaa²¹ 'ooca'nux¹ do. Líí²¹ 'e niga'woo¹ mo coon²¹ tya¹. Joon gatyii¹ ní¹³ tya'a 'e la mo ijngaa¹³ 'ña'a. ²⁸ Joon gafaa²¹ a Poo² tá² líí¹ jin² in: —Xuun¹³ jmeei¹³ wo'o tsu lo-o taan² jna'a coon²¹ tya¹.

²⁹ Joon 'in tyu² to² 'nux¹³ do gamí¹ i coon²¹ jí² jneei². Joon ga'ii²¹ cwiin¹ in jleei¹ 'goo²¹ o líí¹. Joon gasii²¹ 'wo-jnií¹ tyani Poo² coon¹³ Silas. ³⁰ Joon ga'woo²¹ mo 'ido. Joon gaunngí¹ i sii²¹ 'ii:

—Tsañux¹, 'ee 'ná¹ jmáa³ aa 'e itiin¹³ moo?

³¹ 'Ido-gi gañii¹:

—Cwotyá¹-o'o Ña'ñux¹ Jesucristo. Joon la joon ti-in¹³ mo'o coon¹³ tsá² inux¹ tyi'i.

³² Joon gacwo¹ o Poo² júu³ tyú² tya' Jesús 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in taai² inux¹ tya' 'in tsá² do. ³³ Joon 'woo¹ joon garun² un 'in tyu² to² 'nux¹³ do moo'wó¹ Poo² coon¹³ Silas li icwuu²¹. Joon 'ii coon¹³ tsá² inux¹ tya'a gasáa² mo jmi²¹. ³⁴ Mo ngayuui¹³ joon gató¹ o fu tya'a. Do-o gacwoo¹ o 'e gagøø²¹ Poo² coon¹³ Silas. Joon jløø¹³ mo la tøøi² inux¹ tya'a tsu nigatsáa¹ mo-tsi Dios.

³⁵ Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa² to² nifu do gasii¹ in 'ii¹³ tya'a 'e tsa'woo²¹ 'in taai² 'nux¹³ do. ³⁶ Joon gajin² 'in tyu² to² 'nux¹³ do sii²¹ Poo² do:

—Ningí¹ mo 'ii²¹ 'e laa²¹² moo 'naa'. La joon nilí²-i 'woo²¹ naa' 'e tyú²-u.

³⁷ Pe Poo² gi gajin² in sii²¹ 'in 'ii¹³ do:

—Cwosii¹³ du'u 'in tyu² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo² i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón² du 'ii²¹ coon²¹ tún². Joongi gataa¹² i jna'a 'nux¹³. Joon nano-gi 'iin²¹² in laai¹ jna'a 'uui²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalíin² du yaai do ja'woo²¹ jna'a.

³⁸ 'In 'ii¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa² to² nifu do. 'Ido-gi gafoo¹ mo mo ganúu² un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngaliin² mo gamí¹ wa'a jmáa¹ a 'ido fee¹-tsi.

³⁹ Joon ga'woo¹ mo 'ido fu 'nux¹³. Joon gamí¹ tyani Poo² coon¹³ Silas wa'a 'woo²¹ tsifu 'e fuu²¹ do. ⁴⁰ Mo ga'woo²¹ 'nux¹³ do ngaliin² mo fu tya' 'in tsamí² sii²¹ Lidia do. La nux¹ gi 'e tsalíin² ngajøø²¹ tsaru¹ u' joon gatya¹ gi-tsi 'ido. Joon ngaliin² mo.

Gato¹ tsá² mii¹³ fu Tesalónica

17 La caain²¹ tya' i fu¹ li ningaliin² Poo² coon¹³ Silas gangí¹ i fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípolis coon¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui¹³ joon gatyaliin² mo fu li sii²¹ Tesalónica. Do-o si² coon²¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. ² La jee²¹² 'ni¹ semóo¹ Poo², jjin¹³ la tíí² nisi² tya'a, ngóo¹ fu cwo¹ do mo gatí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel. ³ Ngatya¹ a júu³ joon jo cwo¹ o júu³ ruu²¹ i coon¹³ on. Pe tyú²-u ga'e² e tsá² xiiala jin² jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui¹³ júnun² in 'e 'ná¹-a jjin¹ in tún¹. Joon gajin² in sii²¹ 'in tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹² uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in nigasii¹ in Dios ijma¹ tiin¹³ tsá².

⁴ 'Inlíí¹³ tsá² Israel do nigajo¹ líí². Joon gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas. Joon fúu¹ mo 'in jo seein²¹ Israel jo¹ galí². Nitsáa¹ mo-tsi Dios coon¹³ 'inlíí¹³ tsamí²

tyiin²gi. ⁵ Pe niga'aa¹a tsiwúu¹ 'inlñii¹³ tsá² Israel 'in jo jo¹ lñii². Gauncaain²¹ 'ido 'inlñii¹³ tsá² 'lñii¹³ soo²¹-tsi 'in ngi¹ jøø² jee²¹² 'nú¹. Gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² joon gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangii¹ 'e fuu²¹ do 'naa²¹i Poo² coon¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inu² tya¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón. ⁶ Pe mo jo gatsee²¹i Poo² coon¹³ Silas do gajñúu¹ 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon¹³ 'inlñii¹³ tsá² jo¹ lñii². Ngajée¹ tyani tsa²to² do joon ga'oo¹o jin²in:

—'In tsañuu¹, 'in nigauntyii²in la tøø² juncwii²¹ niga-jalíin² li' lo jon, ⁷ joon 'in Jasón lo niga'ii²¹mo fu tya'a. Jilaa²¹ 'e 'ee¹e 'in tsá² no faa²¹a 'laa²¹ tya¹ 'in tyu² to² nifu 'in tyiin¹ Roma. Tsu² jin²in 'e seen²¹mo jaain²¹ røø¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in feei¹gi lagi 'in tyu² to² Roma.

⁸ Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon¹³ 'in tsa²to² ga'láa² 'wii²¹² to²o mñi¹³. ⁹ Pe Jasón coon¹³ 'in catyaa²gi do gacwo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsa²to² do 'e 'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon¹³ Silas tsalíin² Berea

¹⁰ La tsifu joon 'in tsaru¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas coon²¹ 'e canuu²¹. Ngaliin² fu Berea. Mo gatyalíin² do joon ngaliin² cwo¹ sinagoga. ¹¹ Wo²gi-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagi 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lñi¹gi 'yaa¹-tsi ga'ii²¹i júu³ tyú². La coon²¹ jmñi²¹² gauntsáa¹ júu³ tyú² tya¹ Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo¹o 'e faa²¹a 'in tsá² do. ¹² 'Wii¹³ joon lñi¹ fúui¹ 'in gajo¹ lñii². Jee²¹² 'in nijai² lñii² do seein²¹ tsamí² tyiin²gi 'in faa²¹a jmi¹ griego. Joon jo¹o galñii² 'inlñii¹³ tsañuu¹. ¹³ Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios ngaliin² ngajmáa² mñi¹³. ¹⁴ Pe 'in tsá² jai² lñii² seein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² li tñi¹ jmñi¹³. Pe joon Silas coon¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea. ¹⁵ 'In ningaliin² coon¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon¹³ Timoteo 'ná² tsalíin² tsauncaain²¹ coon¹³ Poo² la jmoon^o.

Mo taain¹ Poo² fu Atenas

¹⁶ La 'ñii²¹² jáan¹in Poo² Silas coon¹³ Timoteo fu Atenas do lñi¹ fa¹³ lñi¹. Tsu² lñi¹ 'láai² nii² dioses 'in tsa²-tsi 'in tsá² do. ¹⁷ Tsu² 'wii¹³ joon ngafaa¹²o fu cwo¹ sinagoga joongi coon¹³ 'in catyaa² 'in tsa²-tsi Dios. La coon²¹ jmñi²¹² ngafaa¹²o coon¹³ jilee²¹ 'in taa²i 'moo¹³ do. ¹⁸ 'Inlñii¹³ tsá² 'in untsáa¹ júu³ tya¹ coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ epicúreos coon¹³ 'inlñii¹³gi 'in niuntsáa¹ júu³ tya¹ coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ estoicos gatsee²¹i Poo² joon ga'láa² 'wii²¹² gasíi²:

—'Ee 'e jin² 'in tsañuu¹ no? 'Áai¹ tyaf²o² tyaa¹a 'goo²¹.

'Inlñii¹³gi jin²in:

—La lñi¹ 'in tya¹ coon²¹gi júu³ tya¹ dioses 'in xee²¹mo no.

La lo gajin²in tsu² 'wii¹³ Poo² do tyaa¹ júu³ tya¹ Jesús joongi tya¹ xiiala galí² mo gajiiin¹in. ¹⁹ Joon 'in tsá² do

ngajée¹i Poo² fu coon²¹ li sii²¹ Areópago. Do-o li tñii²¹ li-caain²¹ mo sá² jilaa²¹ 'e sñi¹. Joon gasii²¹ 'ido:

—Lo-o 'ná² li ñii²¹in jilaa²¹ 'e 'múui² 'e tyá²a 'e²¹e.

²⁰ Fu²¹u jna'a coon²¹ júu³ 'e jo mo nuu²¹u²u² jiiin¹³ coon²¹ naa¹³. 'Ii²¹²oo'o tsáai¹-tsii¹ 'ee 'øø¹²-tsi 'e júu³ no —jin² 'in tsá² do.

²¹ Tsu² jilee²¹ 'in seein²¹ Atenas coon¹³ jilee²¹ 'in jalíin² li xiaa¹ 'in néei¹ do canii² 'iin²¹²in 'e nuu¹un si 'e faa²¹a 'e jmai² 'e 'múu²mo.

²² Joon gamaa¹a Poo² siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do 'e fu yu¹ moo²¹ li sii²¹ Areópago do. Joon gajin²in:

—Núu³duu¹ tsá² seein²¹ Atenas. Nicón³oo cwáain¹ 'e 'áai¹gi tsáai¹-oo' jilee²¹ dioses tyii¹. ²³ Tsu² mo ningí³ñi³ jøø³ la caain²¹ li un'goo²oo' dioses tyii¹ joon gatsaa¹³aa ni altar tyii¹ coon²¹ júu³ 'e jin²: "Tya¹ 'in dios 'in jo mo galicwii¹naa'." Pe 'in dios 'in un'goo²oo' no pe jo cwii¹naa' no 'in lo-gi 'in Dios 'in foo¹³na coon¹³ 'naa'.

²⁴ "In Dios lo fii²¹² juncwii²¹ joongi ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu² nigajmaa¹o juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Jo seein²¹ 'ido tsi inu² cwo¹ 'e jmoo¹o tsá². ²⁵ Jon'gi sityéen¹in jmñi²¹² jilaa²¹ 'e jmá¹ tsá². Tsu² 'ii-o nigacwo¹o jna' jilaa²¹ juncwii²¹ tyi'. 'Ii-o nicwoo¹o tyi² 'e lee²¹e', coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o' jna' to².

²⁶ 'Coon¹³ coon²¹ jmi¹ 'øø²mo gajmee¹i jilee²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon 'ii gatyú² to² lñi² liseein²¹ tsá² joongi li icwá² tsá². ²⁷ 'In²¹²in Dios 'e 'naa²¹mo tsá² 'ii. Coon¹³ la joon tyee¹³mo tsá² 'ii tsu² jo wíin² seein²¹ Dios li saan²¹ jna' la jaan²¹na'. ²⁸ Tsu² 'ii²¹ tya¹ Dios saan²¹o' joongi ngñi²¹. Joongi jmoo²¹o' jilaa²¹a. La gajin² 'inlñii¹³ poetas tyii': "Joon¹ Dios jna'." ²⁹ Wana joon¹ Dios jna' jo 'i¹-tsi' 'e Dios lñi¹ lawa jaain²¹ fii²¹² 'in gajmee¹ tsá² 'ña'a 'in lñi¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si cuun²¹² 'ee. ³⁰ La mo jéei¹ la jo mo ñi¹ tsá² jo mo gajmaa¹a Dios jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá². Pe nano nityu²u to² 'e jilee²¹ 'in seein²¹ doñixiia¹ 'e unsñi²mo 'e 'i¹-tsi. ³¹ Tsu² nigatyii¹³ Dios coon²¹ jmñi²¹² mi jmáa¹a 'ii²¹ tya¹ tsá² seein²¹ juncwii²¹. Joon coon²¹ tsáa¹ 'ii²¹ tya'a. Joon ijmáa¹a 'ii²¹ coon¹³ jaain²¹ tsanuu¹ 'in nigatyii¹³in. Joon la joon gacwo¹ Dios coon²¹ li² mo gaunjiin¹in 'in Jesús do jee²¹² 'ñii²¹² —jin² Poo² do sñi²¹² 'in tsá² do.

³² Joon mo ganúu²un júu³ tya¹ 'e jiiin¹ tsá² jee²¹² 'ñii²¹² 'inlñii¹³ do gaungøø¹mo Poo² do. 'Inlñii¹³gi gajin²in:

—'E tyú²gi wa'a nuu²¹u² 'e júu³ lo mo coon²¹ tún².

³³ Joon gatúu²mo Poo² 'ii. ³⁴ Pe 'inlñii¹³ tsá² do jo gatíui² Poo² do. Gajo¹o lñi²i. Jaain²¹ jee²¹² 'in jo¹ galñii² do 'in sii²¹ Dionisio. 'Ii jaain²¹ 'in tyu² to² Areópago do. Joongi jo¹o galñii² jaain²¹ tsamí² sii²¹ Dámaris coon¹³ 'inlñii¹³gi.

Poo² taain¹ fu Corinto

18 Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ñi¹ Poo² fuu²¹ Atenas.

Joon gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. ² Joon do-o gatsee²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Aquila, 'in galiseein²¹ coon²¹ li sii²¹ Ponto. La mo jéei¹gixu² Aquila do coon¹³ 'oo²¹²o, 'in sii²¹ Priscila, ga'woo²¹i Italia gatyalíin² fu Corinto do. Ga'woo²¹mo do tsu² 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Claudio gatyú²u to² 'e 'woo²¹mo jilee²¹ tsá² Israel 'e Roma do. Joon ngafeei¹³ Poo² do 'ii. ³ Coon²¹

to² 'e nijmoo¹o coon¹³ Poo². Jmoo¹-o 'nə'mi² tsə 'wii¹³ joon do-o gajaan¹o joon gajmaa¹o to² coon¹³on. ⁴ La coon²¹ jmii²¹²mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngóo¹ Poo² fu cwo¹ sinagoga. Do-o gacwoo¹o júu³ tya' Dios. 'Iin²¹²in 'e litsáa¹mo-tsi tsá² júu³ tya' Jesús. Gacwo¹o júu³ tsá² Israel joongi 'in jo seein²¹ joon.

⁵ Mo gatyaliin² Silas coon¹³ Timoteo jalíin² fu Macedonia. Poo² canii² gajmaa¹a gacwoo¹o júu³ tyú². Gasii²¹²i júu³ coon²¹ tsáa¹ tya' tsá² Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sijéen¹in. ⁶ Pe 'idogi gasii²¹i yaa-i galáa² 'wii²¹²faa²¹a 'laa²¹ tya' Poo². Joon Poo² do gajø²⁰ sijn¹³in lawa coon²¹ li² joon gajin²¹in:

—Tsa² tyii¹ yaamoo¹ 'ejo tiin¹³gii¹. Jo tsa² tyiia tsə líí¹ nigajmáa³oo júu³. La nano-o 'e níi³oo tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁷ Joon gacwo¹o 'e cwo¹ do. Joon gangaa¹²i fu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Justo. 'Ii jaain²¹ 'in un'goo²¹ Dios. Tyiin¹in caai¹ cwo¹ do. ⁸ Joon jaain²¹ 'in sii²¹ Crispo, 'in tyú² to² cwo¹ do, galitsáa¹mo-tsi Ña'ñə¹ 'u' Jesús coon¹³ la tøø² inəu¹ tya'a. La joon fúu¹mo tsá² seein²¹ Corinto do galitsáa¹mo-tsi mo ganúu²un 'e júu³ tyú² do. Mo gajo¹ lííi² gasáa²mo jmii²¹. ⁹ Joon Dios gasii²¹²i Poo² coon²¹ lawa 'e cii¹ jin¹²in:

—Jo jmáa³a 'goo²¹o 'e cwo¹³o júu³ tyú². Jo jón³on tii² ¹⁰ tsə siin¹³mo coon¹³ 'nə. Joon jo 'in cwéei² saain¹ 'nə jmee²¹i 'nə jilaa²¹ 'e gó². Líí¹ fúu¹ tsá² tyiia 'in seein²¹ 'e fúu²¹ lo —jin¹² Dios.

¹¹ La joon Poo² gajaan¹o coon²¹ jii²¹ tsi ca'no¹³ 'e fúu²¹ Corinto do. 'Ee¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in tsá² do.

¹² Pe la jee²¹² jmii²¹² joon gatyú¹² Galión to² li sii²¹ Acaya. Joon jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsá² Israel do galicaain²¹ gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Poo³. Joon ngajée¹i Poo² tyani tsa²to² 'in tyú² to² do. ¹³ Joon 'in tsá² Israel do gacwoo¹o Poo² tsa² tyani 'in tyú² to² do jin¹²in:

—'In tsañə¹ lo ngii¹ to² 'e¹² tsá² júu³ 'e 'ná¹-a tsá²-tsi tsá² Dios 'e jo 'ee tsi¹².

¹⁴ Poo² ningóo¹ 'e faa²¹o mo gajin¹² Galión, 'in tyú² to² do, gasii²¹²i tsá² Israel do:

—Tsá² Israel, núu²duu¹ 'e ifo¹³oo lo. Wana coon²¹ 'e nigalee¹²i 'in tsá² lo si coon²¹ tsa² fee¹ inúu³oo coon²¹ tún² júu³ tyii¹. ¹⁵ Pe wana jii¹³ coon²¹ la tsi¹² tyii¹ jii¹³ la 'oo²¹ yaamoo¹ unrøø²¹oo¹ 'e júu³ lo yaamoo¹. Tsə jo 'iin²¹²mo jmáa³aa 'ii²¹ jilaa²¹ 'e júu³ lo.

¹⁶ Joon ga'woo²¹mo tyitsaa²¹²mo fu caluu. ¹⁷ Joon jileei²¹ tsá² 'in faa²¹ jmii¹ griego 'in jo seein²¹ Israel gasaan¹²in jaain²¹ tsá² sii²¹ Sóstenes 'in tyú² to² cwo¹ do. Joon gajmee¹²i tyani 'in tsa²to² do. Pe coonti jo 'ee gaunji²¹i Galión do.

Poo² gangáa¹³i tún¹ fu Antioquía

¹⁸ Wóo²gixə gajaan¹ Poo² do mo ngayuu¹³ jilaa²¹ 'elo. Mo liciin²¹ joon ga'ñi²o júu³ tsaru¹u' do. Joon caan²¹mo ngaliin² coon¹³ Priscila coon¹³ Aquila. Joon fu Cencrea do nigauntsiin¹in Poo² coon²¹ 'ii²¹ tya'a 'e nigamaa¹a joon gatyú²u' po'tyíi¹i. Mo ngayuu¹³ joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon ngaliin²mo fu Siria. La nə'gi 'e tyalíin² Siria tyaliin² coon²¹ fúu²¹ sii²¹ Efeso.

Do-o gatəu²mo Poo² Priscila coon¹³ Aquila. Joon ngoo²¹-o cwo¹ sinagoga. Do-o ngasiin¹in coon¹³ tsá² Israel 'in licaain²¹. ²⁰ Joon 'ido-gi gamii¹ tyani Poo² wa'a iján¹ wóo²gi pe jo gali'iin²¹²in. ²¹ Pe Poo² ga'ñi²o júu³ 'ido gajin²¹in:

—'Ná¹-a taan¹na fu Jerusalén tsə 'ná¹-a jmaa¹³aa jmii²¹² 'e nijó¹. Pe wana cwo¹ Dios 'ii²¹ yafoo¹³mo 'naa' tún¹.

Joon nga'ii²¹o tsi coon²¹ barco. Joon gacwo¹o fu Efeso. ²² Mo gatyee¹²i fu Cesarea joon ngóo¹ Poo² fu Jerusalén. Do-o ngafee¹³i 'in jai¹² lííi² néei¹ do. Mo ngayuu¹³ joon ngoo²¹-o fu Antioquía. ²³ Do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ cwaa²¹xə. Mo ngayuu¹³ joon gangoo²¹-o tún¹, gangíi¹ la coon²¹ fúu²¹ li sii²¹ Galacia coon¹³ Frigia. Do-o gatyá¹gi-tsi 'in niijo¹ lííi².

Apolos cwo¹o júu³ fu Efeso

²⁴ La jee²¹² jmii²¹² joon gatyía¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseein²¹ coon²¹ fúu²¹ sii²¹ Alejandría. Líí¹ tyú² tii²¹ cwo¹o júu³ tyú². Joongi líí¹ tyú² cwii¹ jí² tya' Dios. ²⁵ Joon nigauntsáa¹o fu¹ tya' Ña'nə¹ 'u'. Mo faa²¹a yaa¹-tsi lííi¹. Joon 'ee¹ 'e la ti cwáain¹ tya' Jesús fiin¹³ ñi¹o jii¹³ la gasaa¹ Wó³ tsá² jmii²¹. ²⁶ Gatyaa¹ Apolos do júu³ tsi cwo¹ sinagoga. Jo cu²-tsi. Pe mo ganúu²un Priscila coon¹³ Aquila júu³ tya'a gatøø¹ Apolos do coon²¹. Joon gacwo¹gi cwáain¹ tya' Jesús tyú²gi 'ido. ²⁷ La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa¹ a fu li sii²¹ Acaya 'in jai¹² lííi² do gauncoon¹³on. Joon 'in tsaru¹u' do gacwo¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii²¹mo 'in tsaru¹u' néei¹ li tsáa¹ 'ii. Mo gatyíi¹ a fu Acaya do líí¹ tyú² gauncoon¹³on 'in tsaru¹u' 'in nigalijai² lííi² 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios tya'a. ²⁸ Nigatyaa¹ júu³ tyani jileei²¹ tsá² xiiala nigacai²-tsi tsá² Israel. Joon coon¹³ jí² tya' Dios gajmaa¹ a júu³ 'e Jesucristo 'in sijéen¹in do. Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do jo lí² wa'a jo cwo¹o júu³ ruu²¹i.

Poo² taain¹ Efeso

19 La 'ii²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangíi¹ fu tsa² moo²¹. Joon gajgáa¹ fu Efeso. Do-o gatsee²¹i 'in lííi¹³ 'in jai¹² lííi². ² Joon gaunngii¹:

—¿Tí niga'ii¹³naa¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo galit-sáai¹-oo¹?

'Ido-gi gañii¹i:

—Coonti jo mo ganəu²¹u' 'e seein²¹ Espíritu Tyú² tya' Dios.

³ Joon gajin¹² Poo² gasii²¹²i 'ido:

—¿Xiiala nigasáa²naa¹ jmii²¹?

'Ido-gi gañii¹i:

—Jiin¹³ la nigasaa¹ Wó³ tsá² jmii²¹.

⁴ Poo²-gi gajin¹²in:

—Mo gasaa¹ Wó³ tsá² jmii²¹ lawa'a coon²¹ li² 'e un-sii²mo tsá² 'e 'i¹-tsi. Pe gajin¹²o 'e 'ná¹-a tsáai¹-tsi tsá² 'in jó¹ ciiin²¹gixə lagi 'ii. Joon 'ii Cristo.

⁵ Mo ganúu²un 'elo jilee²¹mo gasáa²mo jmii²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nə¹ 'u' Jesús. ⁶ Joon mo gataan¹an Poo² cwo¹o tya' 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyú² li téen²in. Joon galáa² 'wii²¹² gafaa²¹a jmii¹ xiia²¹. Joon gacwoo¹o

júu³ 'e nigacwo¹ Dios. ⁷ 'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon'tya.

⁸ La 'hí²¹² jiiin¹³ la gatsín¹ gaai²¹ sñ²¹ Poo² tsaa²¹ o fu cwo¹ sinagoga. Joon ngacwoo¹ o júu³ jo cu²-tsi. Joon lñ²¹ o tya¹-tsi tsá² xiiala mi tyú² Dios to² tsá². ⁹ Pe 'in-lñi¹³ gí gali'waa²¹-tsi. Joon jo jo¹ galñi¹ li' faa²¹ gí 'laa²¹ tya¹ júu³ tyú² do tyani tsá². Joon gatyii¹ mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatø¹ o jiiin¹³ 'in nijai² lñi² do coon²¹. Ngaliin² coon²¹ li untsáa¹ tsá² tya¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Tiranno. Joon do-o gasñi² la coon²¹ jmñ²¹². ¹⁰ La joon do-o gateen¹ in ce gatsín¹ tún² jiiin²¹. Joon jilee²¹ mo 'in seein²¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia ganúu² o júu³ tyú² tya¹ Ña'ñu¹ Jesús. Lagi 'in tsá² Israel lagi 'in tsá² jo seein²¹ joon ganúu². ¹¹ Dios nigajmaa¹ a coon²¹ mi-lagro fee¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya¹ Poo² do. ¹² Cagi póo¹ si 'no¹³ 'mí² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsalii¹ fu li teei¹² tsat-saa¹³ joon 'láa² mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. Joon jilee²¹ espíritu gó² 'woo²¹ mo alma tya'a.

¹³ Pe 'in lñi¹³ tsá² seein²¹ Israel do 'in jalín² li xiia¹ 'in 'woo¹ espíritu gó² tya¹ tsá² gali'iin²¹² in 'wóo¹ espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ Jesús. Joon gajin² in sñ²¹ 'in lñi¹³ 'yuu² alma tya¹ tsá²:

—Tyú² to² 'woo²¹ naa¹ coon¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa²¹ a Poo² júu³ tyú² tya'a do.

¹⁴ La joon nigamaa¹ a dyái¹ jón¹ tya¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafeei¹ 'in tyú² to² untsá². ¹⁵ Pe mo gajmaa¹ a 'elo 'in lñi¹³ do gañii¹:

—Cwii¹ moo Jesús do. Cwii¹ mogñ¹ jon Poo². ¿Pe 'iin-gí 'naa'?

¹⁶ Mo ngayuui¹³ joon 'in tsá² taai² 'in lñi¹³ alma tya'a do gañi² jee²¹² 'in tsá² do. Coon¹³ waa²¹ pi² tya'a gali¹ o jilee²¹ 'in tsá² do. Gajmee²¹ 'ido lñi¹. Ce gacwiin¹ in fu caluu¹ ti¹ ringúu¹ joongi sicwuu²¹. ¹⁷ Joon jilee²¹ 'in tsá² Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon 'in néei¹ Efeso do galiñi¹ joon lñi¹ gafo¹. Joon lñi¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñu¹ Jesús.

¹⁸ Joon fúu¹ mo 'in nijo¹ lñi² jalín² jatya¹ júu³ jilaa²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹ a la mo jéi¹. ¹⁹ Fúu¹ mo 'in nigauntsáa¹ júu³ loo¹ tyaan¹ j² tya'a. Joon gajún² o tyani tsá². Mo gajmaa¹² a cwáain¹ tya¹ 'e j² lo gacñi² tún² cíein¹³ tsi ca'no¹³ mil cuu². ²⁰ La joon fúu¹ mogi tsá² ganúu² o júu³ tya¹ Ña'ñu¹. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii²¹ 'ii²¹ tya¹ Dios.

²¹ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Poo² ga'i¹-tsi 'e tsafee¹² tsá² 'in néei¹ fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Acaya. Joon ingí¹ mogi ca ti¹ Jerusalén. Joon gajin² in:

—Mi yuui¹³ ní³ii fu Jerusalén 'ná¹-a jon ní³ii fu Roma.

²² La 'hí²¹² jan¹ Poo² coon²¹ sii¹³ gixu¹ fu Asia gasii¹ mo Timoteo coon¹³ Erasto, 'in jmoo¹ o to² coon¹³ on, fu Macedonia.

To² tsá² mñ¹³ fu Efeso

²³ La jee²¹² jmñ²¹² joon jaain²¹ tsá² sii²¹ Demetrio gajmaa¹ a mñ¹³ tya¹ cwáain¹ tyú² tya¹ Jesús. Demetrio do-o jaain²¹ 'in jmoo¹ o to² coon¹³ cwataa²¹. Jmoo¹-o jilaa²¹ 'e 'ya² gí tya¹ jaain²¹ diosa tya'a 'in sii²¹ Diana. Joon lñi¹ jnaa¹ a cuu² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o coon¹³ jilee²¹ gí 'in jmoo¹ o to² coon¹³ on. ²⁵ Joon gauncaain²¹ jilee²¹ 'in

jmoo¹ o to² coon¹³ on coon¹³ jilee²¹ tsá² 'in jmoo¹ o to² la do. Joon gajin² in sñ²¹ 'in tsá² do:

—Tsañu¹, jnaa¹ o jilaa²¹ 'e tsangñi² na¹ 'e tyú²-u saan² an¹ coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹ o. ²⁶ Pe la lñ² 'e jø²¹ joongi nu²¹ u¹ la li júu³ tya¹ Poo² do ngñi¹ jii² in 'e jilee²¹ dioses 'in jmaai¹ tsá² jon¹ dioses 'i. Joon la joon fúu¹ mo 'in nigajai² lñi² júu³ tya'a. Jon¹ jiiin¹³ lo-o pe la caain²¹ li sii²¹ Asia. ²⁷ Áai¹ tyafø² gó² tyi¹ tsu¹ jilaa²¹ to² 'e jmoo²¹ o' lo itsa¹ i. La joon intú² tsá² cwo¹ tya¹ diosa tyi¹ sii²¹ Diana. Nee² o' 'e jilee¹³ tsá² Asia coon¹³ la tøø² juncwii²¹ un'goo²¹ o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo² tya¹ diosa tyi¹ 'in fee¹ wana jo 'in un'goo²¹ gí 'ii —jin² Demetrio do.

²⁸ Mo ganúu² un jilaa²¹ 'elo lñi¹ gatsá² 'nii²¹-tsi joon ga'oo¹ o:

—jFee¹ mo diosa tyi¹! jFee¹ mo Diana, diosa tya¹ 'in néei¹ Efeso!

²⁹ Lñi¹ gatyaa¹ a 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan² mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon¹³ jaain²¹ gí 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seein²¹ Macedonia 'in ngñ¹ coon¹³ Poo² do. Tsifu joon gajñúu¹ in ti¹ li sii² 'nú¹ li licaain²¹ tsá² fuu²¹ do.

³⁰ Joon Poo² la mo 'iin²¹² in tsa¹ ii²¹ tsafee¹² 'in tsá² do pe 'in jai² lñi² catyaa² do jo gacwoo¹ o. ³¹ Joon 'in lñi¹³ tsacøø¹³ seein²¹ Asia do 'in seein²¹ Poo² tyú² coon¹³ gasii¹ in júu³ 'e jo tsáa¹ 'ii jee²¹² do. ³² Áai¹ sicaai¹³ 'e faa²¹ a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsu¹ jiiin¹³ jo ñii¹ gí 'ee to² 'e nicalicaain²¹ do. ³³ Joon 'in tsá² Israel do gatyii¹³ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹ a coon²¹ li² coon¹³ cwo²¹ o. 'iin²¹² in faa²¹ a cwáain¹ tya'a. ³⁴ Pe mo galili³ 'in tsá² fúu¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹ o wóo² lñi¹.

Xu¹ jogi gatí² tún² hora ga'oo¹ o 'ido jin² in:

—jFee¹ mo Diana diosa tyi¹ 'in néei¹ Efeso!

³⁵ Joon 'in tiji² tyiin¹ fuu²¹ do mo gali¹ 'ñi² tii² jee²¹² 'in tsá² do gajin² in:

—Tsá² seein²¹ Efeso, la tøø² mo juncwii²¹ ñii¹ 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tñi² mo un'øø²¹ mo cwo¹ tya¹ diosa 'in feei¹ sii²¹ Diana 'in nigatøø²¹ fu yu¹ juncwii²¹. ³⁶ La joon jo cweei¹ faa²¹ a tsá² 'laa²¹. Coon²¹ tún² duu¹. Jo jmaa² duu¹ jiiin¹³ la jo mo tyaa² aa¹ cwáain¹. ³⁷ Tsu¹ 'in tsañu¹ 'in ja-jéi¹ 'naa¹ lo jo 'ee mo gajmaa¹ a jon¹ gí mo gafaa²¹ a 'laa²¹ cwáain¹ tya¹ diosa tyii¹. ³⁸ Wana 'in Demetrio no coon¹³ jilee²¹ 'in jmoo¹ o to² coon¹³ sá² coon²¹ tsaa² cwó² tya¹ doñi¹ in, li²-i tsaliin² tyani tsaa² to². 'I-gí unrøø²¹ júu³ no. ³⁹ Wana 'oo² 'naa¹ coon²¹ júu³ xiia²¹ gí li²-i mñ² 'e licaain²¹ tsá² coon²¹ tya¹. Joon sñi¹³ oo¹ júu³ ja² mo. ⁴⁰ Tsu¹ 'íi¹-i fo² tyi¹ wana galiñi¹ tsaa² to² tyú² to² fuu²¹ lo la lñ² 'e nigajmaa² aa¹ no. Jo 'ee lñi¹³ cwáain¹ sá² cwo²¹ o' tya¹ 'e mñ¹³ 'e nicalí² no.

⁴¹ Joon mo ngayuui¹³ gajin² 'elo ga'i¹ júu³ gajø² mo tsá².

Poo² tsáa¹ a fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Grecia

20 Mo gatséi¹ jilaa²¹ 'e mñ¹³ do gatø¹ Poo² jilee²¹ tsá² jo¹ lñi². Joon gacwo¹ o cwáain¹ 'ido. Mo ngayuui¹³ joon ga'i¹ o júu³ 'ido. Garøø¹ in joon gan-goo² o fu Macedonia. ² Joon ngafee¹² i jilee²¹ 'in néei¹ la náa¹ fuu²¹ do. Gatya¹ gí-tsi tsaru¹ u' coon¹³ júu³ tya'a. Mo ngayuui¹³ joon gatyía¹ fu li sii²¹ Grecia. ³ Do-o gajaan¹ an gaai¹ sñ²¹. Ni'yuu² fu¹ 'e tsa¹ barco 'e tsáa¹ a

fu Siria mo galili³i 'e 'in tsá² Israel do 'iin²¹²in saan¹mo 'ii. 'Wii¹³ joon ga¹-tsi gajaa¹²i fu li' cwoo¹³ ty²uun²¹. Joon gangá¹i fu Macedonia tún¹. ⁴ Gangaliin² caan²¹mo coon¹³ Sópater, jaain²¹ tsá² seen²¹ Berea. Joongi coon¹³ Aristarco coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Segundo, 'in seen²¹ fu Tesalónica. Ngaliin²mo jon Gayo, 'in seen²¹ Derbe, coon¹³ Timoteo. Joongi ngaliin²mo Tíquico coon¹³ Trófimo 'in néei¹ fu li sii²¹ Asia. ⁵ 'In tsaru¹u' no gangajée¹mo joon ngajeen²in jna'a fuu²¹ sii²¹ Troas ⁶ Pe jna'gá¹i ga'woo²¹o'o fu Filipos mo gangá¹i jmi²¹² 'e gø¹² tsá² 'iñi¹ 'e jo jeei¹ tyiian¹³. Joon ngatoo²-oo'o tsi coon²¹ barco. Tya¹oo'o fu Troas mo gatá² 'ñá² jmi²¹²gi. Do-o gajoon²¹o'on dyá¹ jmi²¹²gi.

Taain¹ Poo² fu Troas

⁷ Mo gatá² domingo galicaain²¹ tsá² 'in jo¹ lñi² ijmáa¹a jmai²xu 'iñi¹ 'e untii¹³-tsi 'e gajmaa¹a Jesús. Joon Poo²-gi ga'ee¹ 'e júu³ tyú². Tsu 'wii¹³ 'ná¹-a cwo¹ñi¹ mi jná² jmi²¹² joon lñi¹ cwa²¹ gafaa^{21a}. Ca gatá² 'woo¹ tyianú¹ gafaa^{21a}. ⁸ Coon²¹ tsi inu² ñii¹ li sicaain²¹. Joon lñi¹ 'láai² jicoo²¹ 'in 'ñi¹³. ⁹ Joon jaain²¹ simii²¹ sii²¹ Eutico tyiin¹ 'in 'ootoo²¹ do. 'Wii¹³ cwa²¹xu júu³ 'e gatyaa¹ Poo² do 'in simii²¹ do gatsá²-a jelicwuu²¹ⁱ. Joon la 'ñi²¹² tyiin¹ do gacwuu²¹mo. Joon do-o gatø²¹ⁱ ti yu¹ li tñ² 'ni¹ fúui¹ do. Mo gasaa¹²¹ tsá² 'ii ni¹ñi²¹²mo. ¹⁰ Joon gajgái¹ Poo² fu yu¹ do. Joon gatyaa¹ 'ñá¹ li raain¹ 'in simii²¹ do. Joon garø²¹in 'ido. Joon gasii²¹ⁱ 'in tsaru¹u' do:

—Jo foo¹³naa' tsu 'in jii¹ 'ino.

¹¹ Joon gasóo²o tún¹ Poo² li' yu¹ li sicaain²¹. Gajmaa¹o jmai²xu 'iñi¹ do 'e untii¹³-tsi. Mo ngayuui¹³ joon gagø²¹ 'ii¹. Joon gafaa²¹o tún¹ ce gajná². Joon gacwo¹ñi¹o. ¹² Joon 'in simii²¹ do tee¹o jii¹. Jilee²¹mo gatyaa¹-tsi lñi¹.

Tsá² ngá² coon¹³ Poo² tsaliin² fu Mileto

¹³ Gaunrø²¹o júu³ jile¹oo'o la gajin² Poo² 'e tsajéen²na'a 'ii fu Asón. Jile¹oo'o ngatoo²o'o tsi coon²¹ barco. Jii¹³ Poo² do gajaan¹gi 'wii¹³ 'iin²¹²in ngi¹ tñ²o. Joon ngalii²oo'o fu Asón. Do-o li gajéen²na'a Poo². ¹⁴ Mo galicaain²¹ coon¹³ jna'a tsi barco do ngalii²oo'o fu Mitilene. ¹⁵ Ga'woo²¹-oo'o joon. Mo gajná² joon gangá¹mo'o fu coon²¹ li sii²¹ Quío. Mo gajná² jmi²¹² tún² gatyalii²¹ⁱ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Samos. Fu Trogilio gajoon¹³o'on catá² pe mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹ⁱ fu Mileto. ¹⁶ La joon gajmóo¹³o'o tsu Poo² do jo 'iin²¹²in ján² wóo² fu Asia do. Jo 'iin²¹²in tsáa¹ fu Efeso do tsu 'iin²¹²in tyee¹²ⁱ la jmoonogi fu Jerusalén. 'iin²¹²in wa'a ili² téen¹in fu Jerusalén mo ti jmi²¹² sii²¹ Pentecostés.

Tyaa¹ Poo² júu³ coon¹³ tsacøøi¹³ néei¹ Efeso

¹⁷ La 'ñi²¹² taain¹ Poo² fu Mileto do gaty²tu to² galii² tsacøøi¹³ tya¹ 'in jo¹ lñi² néei¹ Efeso do. ¹⁸ Mo gatyalii² joon gasii²¹ⁱ Poo² 'ii:

—Ñi²oo' xiiala nigangá³ ca la mo 'láa² 'wii²¹² ngóo³oon fu li sii²¹ Asia. ¹⁹ La coon²¹ jmi²¹² mo taan¹na jee²¹² 'naa' jmóo³oo jii¹³ la to² tyu² Ña'ñu¹u' Jesús. Jo mo gaunfee¹na 'ñii¹a. Lñi¹ xuui²¹²-tsii. Joon la jee²¹²

joon lñi¹ gauntyii²in tsá² Israel jna. ²⁰ Pe jo gatø²¹²u jilaa²¹ 'e ga'e¹ee 'naa' 'e tyú²-u tyi-oo'. Ga'ee²¹²ee tyani tsá² fúui¹ joongi tsi inu² tyii¹. ²¹ Fúu¹mo tsá² Israel lagi 'in jo seen²¹ joon nigafuu²¹²uu 'e jaa²¹a-tsi coon¹³ Dios joon cwotyaa²¹²-tsi Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²² Nano ni²ii fu Jerusalén la nigaty² to² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios fi-in¹³ jo ñi²ii 'ee tsangá²na mi tyee¹²na. ²³ Canii²mo 'e ñi²ii doñi¹ee fuu²¹ 'e ni²ii 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jma²a jna júu³ 'e mi tyee¹²na do i'u³uu 'nuñ¹. Joongi imóo³oo wúu¹. ²⁴ Pe jilaa²¹ 'elo jo 'ee cu²-tsii. Jogi cu²-tsii wana gajún¹na. Jii¹³ canii² 'e 'iin²¹²na 'e untyee¹na to² tyiia jløø¹³moo. Untyee¹moo to² 'e nigacwo¹o Ña'ñu¹u' Jesús jna: 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala untiin¹³ Dios tsá².

²⁵ 'La mo jeei¹ ngá³ñi² jee²¹² 'naa' gacwóo³oo júu³ tya' xiiala tyu² Dios to² tsá². Pe nano tsáa¹mo-tsii 'e jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'e jo máai¹gñi¹ jna. ²⁶ 'Wii¹³ joon fuu²¹²u 'naa' nano jo tsaa²gi tyiia tya' jii¹³ jaain²¹. ²⁷ Nigacwó³-oo jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. Jii¹³xu jo 'uun²¹mo gajmáa³aa. ²⁸ Nano un'øøi¹gixuu¹ yaanaa'. Joongi un'øøi¹naa' jilee²¹ 'in jai² lñi². Tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios nigatyee¹ 'naa' 'e un'øøi¹naa' jilee²¹ 'in nigajai² lñi² Ña'ñu¹u'. Coon¹³ jmi¹ 'øøi² do niga'iin²mo tsaa² tyii¹. ²⁹ Tsu ñi²oo mi ni¹³na lo ijaliin² tsá² xee²¹mo 'in xéi¹-oo'. Joon jo tyá²gi-oo' Jesús. Jalín² 'in tsá² do lawa joo²¹ 'lñi¹ iuntyee¹mo joo²¹ tyúu¹. ³⁰ Joon jee²¹² 'naa'gñi¹ seen²¹mo jaain²¹ gái¹ 'e² tsá² júu³ tajuu²¹ lagi júu³ jai². 'Iin²¹²in 'e 'in jai² lñi² Jesús jo¹o liin¹in júu³ tya'a. ³¹ Tñi¹moo'. Cwotii¹³-oo' 'e 'ni¹ jii²¹ cwo²oo 'naa' júu³. La jmi²¹² tiin¹³ la 'woo¹ jo mo gatø²¹²u xuui²¹²-tsii nigacwo²oo 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

³² 'Nano, tsaru¹u', gatyaa¹oo ja'cwoo²¹ Dios 'naa' joongi 'e júu³ tya'a 'e 'e² jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². 'E júu³ lo 'oo¹-o waa²¹ pi² 'áai¹. Coon¹³ 'e júu³ joon jo tñ²u' fu¹ tya' Jesús ca gatyalii²naa' 'áan³ tyii¹ 'e Jesús nigajmaa¹a tya' jilee²¹ 'in nigauntyúu¹. ³³ Jo mo gali'in²¹²na jii¹³xu cuu² tsá² si siin¹³ tsá² 'ee coonti. ³⁴ Ni³ 'naa' 'e nigajmáa³aa to² coon¹³ cwóo³oo 'e nigali²oo²-oo jilaa²¹ 'e tyiin²gi tyiia coon¹³ jilee²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna. ³⁵ Lñi¹ niga'e²ee 'e 'ná¹-a jmaa¹a tsá² to² 'e uncoon¹³on jilee²¹ 'in 'oo¹o fa¹. Cwotii¹³-oo' júu³ tya' Ña'ñu¹u' Jesús la mo gajin²in 'ña'a: "'Áai¹gi tyú² siñi¹-tsi' mo uncoon¹³on tsá² xeei²¹ lagi 'e uncoon¹³ tsá² xeei²¹ jna'."

³⁶ Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gasii²¹ⁱ wo-jni¹i. Joon gafaa^{21a} júu³ tyú² coon¹³ 'in tsá² do. ³⁷ Joon jilee²¹mo tsá² do galixuui²¹²-tsi. Joon garø²¹in Poo² do. Joongi gacuu^{21u} 'oo²o 'ido. ³⁸ Joon lñi¹ fa¹ lñi¹ tsu 'e nigajin² Poo² 'e jo ni²gi tsá² do 'ii. Mo ngayuui¹³ joon gangaliin²mo caain²¹ coon¹³ Poo² ca ti li 'ii¹ barco do.

Poo² tsáa¹ fu Jerusalén

21 Mo gatø²¹²na'a 'in tsaru¹u' do joon ngatoo²¹o'o coon²¹ barco. Joon ngalii²¹ⁱ coon²¹ tsá¹ li li sii²¹ Cos. Mo gajná² jmi²¹² joongi gatyalii²¹ⁱ fu Rodas. Mo ga'woo²¹o'o joon gatyalii²¹ⁱ ti Pátara. ² Pátara do-o gatsaa^{21a} coon²¹ barco 'e tsá¹ fu Fenicia. Joon ngatoo²¹o'o joon ngalii²¹oo'o. ³ Mo ngalii²¹ⁱ ganee²¹e'e

coon²¹ cwo¹³ tyu²¹ 'e roon¹ on ni jmi¹ñi¹³ 'e sii²¹ Chipre. Roon¹ on li' cwo²¹ o'o tooin²¹². Ngali²¹ i'i Siria tsu¹ 'e barco do 'ná¹-a saa¹² a laa²¹² fu Tiro. Joon nga-too²¹ o'o. ⁴ Gatseei²¹ na'a 'in jai¹² líi² néei¹ Tiro do. Joon ga'yii²¹ a'a dyá¹ jmi²¹² coon¹³ on. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajmaa¹² a júu³ tya' 'in tsá² do cwáain¹ tya' Poo² joon gasii²¹ i' Poo² do wa'a jo tsáa¹ a 'ido fu Jerusalén. ⁵ Mo gatsín¹ 'e jmi²¹² joon ga'woo²¹ o'o. Joon 'in tsá² do coon¹³ 'oo²¹² o coon¹³ xuui²¹² tya'a ngajée¹ i' jna'a ti li suui²¹ fuu²¹ do. Do-o gasii¹³ i' wojni²¹ i' gafaa¹³ a'a júu³ tyú². ⁶ Mo ngayuui¹³ joon ga'ii¹³ oo'o júu³ la jaain²¹ la jaain²¹. Jna'oo'o ngatoo²¹ o'o tsi barco do pe 'ii-gi ngaliin¹ mo fu tya'o.

⁷ Ga'woo²¹ o'o Tiro do joon gatyalii²¹ i' fu Tolemaida do. Do-o ngafee¹³ na'a 'in tsaru¹ u' néei¹ do. Joon gajoon¹ o'on coon²¹ jmi²¹². ⁸ Mo gajná² jmi²¹² joon jile¹ oo'o 'in ngii²¹ i' coon¹³ Poo² do ga'woo²¹ o'o joon gatyalii²¹ i' fu Cesarea. Do-o ngatyalii²¹ i' fu li tyiin¹ Lii²¹². 'Ii cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. 'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyá¹ tsá² do 'in gajmaa¹ a jmai² xu¹ uunñi² fu Jerusalén. Do-o gajoon¹³ o'on coon¹³ on. ⁹ Lii²¹² do seein²¹ tyúuin² jamñi¹ 'in jo mo cuui¹³ cwo²¹. 'Ido-o 'ii²¹ i' júu³ cwo¹ Dios cwo¹ o tsá². ¹⁰ La 'ii²¹² toon²¹ o'on do coon²¹ tún² jmi²¹² cwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Agabo, 'in nijó² fu li sii²¹ Judea. Gacwo¹ Dios 'ii júu³ 'e noo²¹² gi ilí². ¹¹ Joon mo gacwée¹ i' jee²¹² jna'a gatyii¹ loo²¹ 'núu¹ tyu² Poo². Joon ga'ñuu² un cwo²¹ tii² Poo² do. Joon gajin¹² in:

—La lo-o jin² Espíritu Tyú² tya' Dios. "In tsá² Israel i'ñúu¹ i' fii²¹² 'e loo²¹ lo mi tyee¹² i' fu Jerusalén. Joon ijaan²¹ tyani tsá² 'in jo seein²¹ Israel" —la joon gajin² Agabo do.

¹² Mo ganuu²¹ u' u' 'e júu³ lo jna'a coon¹³ 'in néei¹ do gamii²¹ i' tyani Poo² wa'a jo tsáa¹ a fu Jerusalén. ¹³ Pe Poo² dogi gañii¹:

—¿'Ee li' c'í²ñi? ¿'Ee li' jmo²oo' 'e jaa²¹-tsii? Tsu 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹ u' Jesús jna ninaa²¹² aa tyú² tyiia jon' jii¹³ 'e 'ñuu² na pe cagi 'e júun² na mi tyee¹² na Jerusalén —jin² Poo² sii²¹ tsá² do.

¹⁴ Mo jo gali¹ gñi¹ gajoon¹ o'on jo 'ee gasii¹³ gñi¹. Jii¹³ 'e gasii¹³ i' i':

—Cwólí²-i jii¹³ la 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹ u' Jesús.

¹⁵ Mo ngayuui¹³ 'elo gatyaa²¹ o'o tyú² tyii¹. Joon ngali²¹ i' fu Jerusalén. ¹⁶ Joon ngaliin² mogi coon¹³ jna'a 'inlíi¹³ gi 'in tsá² jai² líi² seein²¹ fu Cesarea. Jee²¹² 'in tsá² do ngóo¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Chipre sii²¹ Mnasón. Calii¹, 'áa¹ mo ningóo¹, 'e jai² líi². Tya' 'ii gajoon² o'on mo tyalii²¹ i' i'.

Tsafeei¹³ Poo² Jacobo

¹⁷ Mo gatyalii²¹ i' fu Jerusalén do jlø¹³ mo tsaru¹ u' do ga'ii²¹ mo jna'a. ¹⁸ Mo gajná² jmi²¹² joon gangóo¹ Poo² coon¹³ jna'a 'e ngafee¹³ na'a Jacobo. Joon do-o jon néei¹ jileei²¹ tsacø¹³ tya' 'in jai² líi². ¹⁹ Joon Poo² do gafee¹ mo 'in tsá² néei¹ do. Ga'láa² 'wii²¹² tyaa¹ a júu³ la coon²¹ la coon²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel mo gacwoo¹ o júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ Mo ganúu² un 'in tsá² do la jilaa²¹ 'e gajin² Poo² do ga'láa² 'wii²¹² untyúu¹ i' Dios. Joon 'in tsá² do gasii²¹ i' Poo²:

—Tyú²-u, ru¹ u', pe nijø² o'o joo¹³ mil tí² tsá² Israel 'in nijo¹ líi². Joon 'in tsá² lo jin² in 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² jilaa²¹ to² tyu² Moisés. ²¹ Joon ninúu² un 'in tsá² do 'e 'nu-u ni-ga'ee¹³ 'e tsá² Israel 'in néei¹ fu li wii² 'e lí²-i tuu² jii¹³ la to² tyu² Moisés. Joon ninúu² un 'e niga'ee¹³ u' 'e jo 'ná¹ 'ii²¹ gi tsá² lí² tya' Moisés jon'gi jmá¹ gi la tiisi² tyi¹. ²² ¿Xiiiala ijmo²¹ o'? Tsu mi iñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹ o'o lo ilicaan²¹ mo. ²³ 'Áai¹ gi tyú² wa'a jmaa² a jii¹³ la no: Seen²¹ mo jee²¹² jna'a tyúuin² tsañuu¹ 'in 'ná¹ jmá¹ coon²¹ 'ii²¹. ²⁴ Jee¹ i' coon¹³ 'nu joongi untyúu¹ 'wo'o coon¹³ on. Tyii²¹ i' laa¹³ cwáain¹ tya' 'in tsá² no. Tsu la joon lí²-i sii² tyii¹. Joon la joon cón² on tsá² cwáain¹ 'e jo jo¹ 'e niganúu² un. Ilitsáa¹ mo-tsi 'e jmo²¹ gi¹ to² tyu² ley tya' Moisés. ²⁵ Pe 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'in nigajai² líi² canii² 'ná¹ jmáa¹ a jii¹³ la to² 'e nigatyuu¹³ o'. Jo lí² dø¹ø ngú¹ 'e nigasii²¹ tsá² tyani dioses tya'a jon'gi jmi¹ jon'gi ngú¹ joo²¹ 'in niwuui²¹ tyí² jo lí² dø¹ø. Joongi ji-in¹³ coon¹³ tsamí² tya'a lí² cwuui²¹ tsá². La joongi tsamí² jii¹³ coon¹³ nuu¹ tya'o lí² cwuui²¹ i'.

Gasaan²¹ mo tsá² Poo² li 'yuui² cwo¹ fee¹

²⁶ Joon gajée¹ mo Poo² ji 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmi²¹² joon gauntyú¹ mo 'ña'a jii¹³ la tiisi² coon¹³ 'in tsá² do. Mo ngayuui¹³ joon ga'ii²¹ o fu cwo¹ 'e gajmaa¹² a tsá² júu³ líi²¹² itsín¹ jmi²¹² jii¹³ la tiisi² do. 'øøi¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹-a cwo¹ o Dios tya'a jii¹³ la tiisi².

²⁷ Pe la 'ii²¹² taai² inuu¹ cwo¹ 'do 'e tí² litsín¹ dyá¹ jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia gani²¹ Poo² do. Joon ga'láa² jaain²¹ gáí¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to² o mii¹³. La joon jilee²¹ mo tsá² gato² o mii¹³. Joon gasan² mo Poo². ²⁸ Joon ga'oo¹ o:

—jTsañuu¹ seein²¹ Israel, uncoon¹³ jna'a! 'In lo-o 'in tsañuu¹ 'in ngi¹ la caain²¹ 'e² e jileei²¹ tsá² 'e go² tya' goo²¹ o' joongi tya' ley tya' Moisés. Joongi 'laa²¹ faa²¹ a tya' cwo¹ fee¹ lo. Joongi nano nijée¹ i' tsi inuu¹ cwo¹ lo 'inlíi¹³ 'in jo seein²¹ Israel. Joon nigaun¹³ o 'e cwaai¹³ lo —jin² 'in tsá² do.

²⁹ Jilaa²¹ 'elo gajin² in tsu 'wii¹³ niganii² mo 'e fuu²¹ do coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Tróximo 'in seein²¹ Efeso. Joon 'i¹-tsi 'e Poo² do nigajée¹ mo 'ii fu cwo¹ do.

³⁰ Joon jilee²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹ in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan² mo Poo² do. Joon gajnúu¹ in fu caluu cwo¹ do. Tsifu joon gajni¹ o 'ooca¹ n'ú¹ do. ³¹ La mo 'iin²¹² in jnga² mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyu² to² nifu 'láa² 'in néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jileei²¹ tsá² seein²¹ Israel nigajmaa¹ a mii¹³. ³² Joon 'in tyu² to² do gauncaain²¹ 'láa² tya'a coon¹³ 'inlíi¹³ 'in tyu² gi to². Joon gatyalii² cwiin¹ in li téein² 'in tsá² to² mii¹³ do. 'In tsá² do gatúu² mo jo jmaai²¹ gi Poo² mo gani²¹ 'in tyu² to² do coon¹³ 'láa² tya'a. ³³ Joon 'in tyu² to² do ngatyéin¹ in li siin¹² Poo². Joon gasan² mo 'ido. Joon gatyuu² to² wa'a ga'ñuu² in coon¹³ tún² cadena. Mo ngayuui¹³ joon gaunngii¹ 'in tsá² 'in nigajmeei²¹ Poo² do, ¿'iin 'i joongi 'ee-gi gó² nigajmaa¹ a? ³⁴ Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹ o sicaa¹³ mo. La coon²¹ jo cwó² wa'a øøi²¹-tsi 'in tyu² to² do. Joon gatyuu² to² gangai² Poo² fu li taai² 'láa² do. ³⁵ Mo gatyalii² 'oojain¹³ li taai²

'láa² do 'in 'láa² do gasaa¹'i fu yu' Poo² do tsu' líí¹ to² tsá² mii¹³. 36 Jileei²¹ 'in jalíin² caluu-u 'oo¹o jin¹²'in: —iCwojúun²mo 'ino!

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

37 La nu'gi itsa'ii²¹ Poo² li taai² 'láa² do gasii²¹²i coon¹³ jmií¹ griego 'in tyu² to² 'láa² do:

—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nu' cajaan²¹²mo júu³?

'In tyu² to² do gajin¹²'in:

—¿Tí li² fo²¹²o jmií¹ griego? 38 ¿Tí jon¹ 'nu'-gi 'in tsá² seein²¹ Egipto 'e ningóo¹xu 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹a 'nii²¹ coon¹³ tsaa²to²? ¿Tí jon¹ 'nu' fii²¹² 'in jée¹ tyún² mil tsá² li jo 'iin tsá² seein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?

39 Joon gajin¹² Poo² sii²¹²i 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyiin¹moo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi li san¹ Cilicia. Pe un¹øø¹²jmaa²¹a fee¹¹-o'oo cwo¹²'o 'e foo¹¹³na 'in tsá² lo —jin¹² Poo².

40 Joon gacwo¹-o 'in tyu² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹a siin¹²'in 'e yu' 'oojáain¹³ do. Joon coon¹³ cwoo²¹o gajmaa¹a li² 'e jo to²gi tsá² mii¹³. Mo ga'fi² tii² joon gafaa¹²¹o 'ido coon¹³ jmií¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin¹²'in:

22 —Tсарu¹'u' coon¹³ tsacøø¹¹³ tyi¹, núu²duu¹ jilaa²²¹ 'e ifo¹³oo 'wii²¹² tyiia lo.

2 Mo ganúu²un 'e faa²¹ Poo² jmií¹ hebreo do líi¹¹gi tii² gajfi². Joon gajin¹²gi Poo² do:

3 —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso li san¹² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo. Tífo¹² Gamaliel ga'e¹²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa²¹ tii² 'e si² tya¹ tsacøø¹¹³ tyi¹. Joon jo mo tiui²-tsii 'e jmóo³oo jilaa²¹ to² tyu² Dios la lí² 'e jmoo²oo¹ jmií²¹² no. 4 La mo jée¹¹ nigaløø¹moo 'in nijai² líi² Jesús. Ca nigajngaa¹²¹moo 'in-líi¹³. 'Inlíi¹³gi gataa²¹na 'nuñi³ tsañuu¹ lagi tsamí². 5 'In tyu² to² tya¹ untsá² coon¹³ jilee²¹ tsacøø¹¹³ ñii¹o joon lí²-i sii²¹²i 'naa¹ 'e nigacwo¹¹o jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tya¹ tsagoo²¹o¹ 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo fu do. Nga'nee¹²¹na 'in jai² líi² Jesús 'e tó³øø si¹ñuu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e¹²ee wúu¹.

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala nigajoo²¹-tsi

6 'Pe la 'ii²¹² ngóo³oon tya¹i fu¹ do ityíia¹ fu Damasco do la tyiiañi¹¹ mo gajná² joo²¹ ce cu¹ li¹ li ngóo³oo do. Coon²¹ 'yíia²¹ jó² fu ñu'fú². 7 La tsifu joon gaci²na ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii²¹²i jna: "Saulo, ¿'ee li 'øø¹u'u jna?" 8 Joon gaunngii²¹²i: "¿Iin 'nu' no, Señor?" Joon gasii²¹²i jna: "Jesús tsá² Nazaret jna 'in 'øø¹u no." 9 Joon 'in téein² coon¹³ jna ganií²¹o 'e gajná² joo²¹ do joon gafoo¹mo 'áai¹ pe jo ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa²¹ do. 10 Joon gafo¹oo: "¿'Ee 'ná² jmáa³aa, Na'ñu¹'u?" Joon gajin¹²'in sii²¹²i jna: "Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isii²¹² tsá² 'nu' 'ee 'ná¹ jmaa²¹a." 11 Coon¹³ 'e jí² do galituu²moo. Joon 'in tsá² ngalii²¹i coon¹³ do gason¹on cwóo³oo ca gatyalií²¹i fu Damasco do.

12 'Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nisii²¹ Ananías. Jiin¹³ la tii²¹² tya¹ Moisés 'e nijmoo¹o. Joon jileei²¹ tsá² Israel néei¹ Damasco do líi¹ tyu² faa²¹a tya¹ 'ido.

13 Ananías do gacwée¹i li tyiin¹na, joon gasii²¹²i jna: "Tсарu¹'u' Saulo, cwolijnaa²¹²o'o tún¹." La tsifu joon gajøø²oo tún¹. Joon gajøø²¹²moo 'ii. 14 Joon gajin¹²'in sii²¹²i jna: "In Dios tya¹ tsacøø¹¹³ tyi¹ nigatyíin¹² 'nu' ca la mo jée¹¹ 'e litsáa¹mo-'o'o jilaa²¹² 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongi ijøø²du'u Jesús, 'in tyú¹¹, 'e nuu²un júu³ tya¹o. 15 Tsa 'nu'-u ifoo¹¹³o tyani jileei²¹ tsá² 'wii²¹² tya¹a. Joongi itya¹²¹a júu³ jilaa²¹² 'e niganuu²un coon¹³ jilaa²¹² 'e nigajøø²ø. 16 Joon nano, ¿'ee li¹i gaun¹i²¹²i? Ráan²un no. Cwoo¹³o saa¹u jmií²¹. Cwolitsáa¹mo-'o'o jiin¹³ 'e sii²¹ Na'ñu¹'u' Jesús, coon¹³ la joon 'iin²mo tsaa² tyi¹i." La joon jin¹² Ananías do —jin¹² Poo².

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala gasii¹in Dios 'ii tya¹ 'in tsá² jo seein²¹ Israel

17 Jin¹²gi Poo² do:

—Mo ganga¹²na fu Jerusalén tún¹ la 'ii²¹² foo¹¹³na Dios 'yuu²na cwo¹¹ fee¹¹ lo lawa'a 'e cfi³oo gamá¹na Na'ñu¹'u' Jesús. 18 Joon 'ii gasii²¹²i jna: "Jmoonoo cwoo¹³-'o'o. Júu¹ Jerusalén lo tsu' jo 'ee unjií² 'in tsá² no jilaa²¹a 'e foo²¹o 'wii²¹² tyiia no." 19 Joon gafuu²¹uu: "Na'ñu¹'u' ñii¹ 'in tsá² no 'e ningóo³oo la jilaa²¹ cwo¹¹ tya¹ tsá² Israel ngajée²na 'nuñi³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'nu'. Joongi gajmee¹¹³na 'ii. 20 Joon la mo gatuun²¹ jmi¹¹ øø¹² tsá² tyi¹i sii²¹ Téé¹³, 'in nigafaa²¹ 'wii²¹² tyi¹i, jna-a jon siin¹²na do øø¹² gasii¹³i 'e gajngaai¹² tsá² 'ii. Joon ga'maa²¹oo siin¹³in jileei²¹ 'in gajngaai¹² 'ii." 21 Pe Na'ñu¹'u' do gasii²¹²i jna: "Cwoo²¹¹o tsu' isii³na 'nu' coon²¹ li wíin² tya¹ tsá² jo seein²¹ Israel."

Poo² tyani 'in tyu² to² fii²¹² láa²

22 Ce jiin¹³ 'e júu³ lo ganúu²gi 'in tsá² do joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a, ga'oo¹o jin¹²'in:

—iCwojúuin² 'in tsañuu¹ no! Jo tii²i seein²¹gi 'ino.

23 Líi¹ ga'oo¹o 'in tsá² do. Joon gajøø¹²ø siin¹³in joongi dya¹²a 'laa²¹ fu yu'. 24 'In tyu² to² fii²¹² 'láa² do gatyuu²tu to² 'e tsa¹² Poo² li taai² 'láa² do. Joongi gatyuu²tu to² ipoo²i. La joon ijmáa¹a júu³ 'ee li¹ 'e to²o 'in tsá² do mii¹³ 'wii²¹² tya¹a. 25 La 'ii²¹² 'ñuu¹in Poo² do ipoo²i joon gajin¹²'in Poo² sii²¹²i 'in tyu² to² 'láa² do:

—¿Tí sá² 'ii²¹ ipoo²¹²naa¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ li tyu² to² Roma jiin¹³ la jo gajmaa²aa¹ 'ii²¹ røø²¹?

26 Mo ganúu²un 'in tyu² to² 'láa² do jilaa²¹ 'elo joon gangasii¹²i 'in tyu² to² fii²¹²láa² do jin¹²'in:

—Tíi¹mo coon¹³ jilaa²¹ ijmaa²¹a tsu' 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹o.

27 Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gangatyéen¹in joon gaunngii¹i:

—¿Tí jo¹ fuu²¹ Roma goo²o?

Joon gañii¹i Poo² gajin¹²'in:

—Jo¹-o.

28 Joon gajin¹² 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do:

—Áa¹mo nigacfiin² cuu² tyiia 'e galí¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin¹² Poo² tún¹:

—Jna líi¹na ca la mo liseen²¹moo.

²⁹Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo¹mo cagi 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do mo galili¹³i 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsu 'wii¹³ niga'núu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹a tyani 'in tyiin²gi tsacøøi¹³ 'in seein²¹ tya' tsá² Israel

³⁰Mo gajná² jmi²¹² joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do litsái¹-tsi 'ee tsaa² cwo¹ tsá² Israel Poo² do, joon gatyu² to² galicaain²¹ jileei²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tyiin²gi. Joon gatyu² to² gajó² Poo² do tyani¹.

23 Poo² gajóøi² jileei²¹ tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin²in:

—Tсарu¹u', nigataan²¹²na ca jmi²¹² no 'yaa¹-tsii. Ji-in¹³xu jo 'óo³oo fa'ii²¹ tyani Dios.

²Joon 'in tyu² to² nifu tya' untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyu² to² gasii²¹ 'in téein² co' li siin¹² Poo² 'e jnáa¹a moo'oo² Poo² do. ³Poo² dogi gañii¹:

—Ijmee²¹mo Dios 'nu! Lfi¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun²un tsá² jiiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'e taa¹³. No-o tyiin¹u'un jmo²¹o 'ii²¹ tyiia la to² tyu² ley. ¿'Ee li' tyu² to² ijmeei²¹ tsá² jna la jo to² tyu² ley?

⁴Joon 'in téein² do gasii²¹ 'ii:

—¿'Ee li' foo²¹o 'laa²¹ tya' 'in tsá² tyu² to² nifu tya' untsá² tya' Dios?

⁵Joon gajin² Poo²:

—Tсарu¹u', jo mo galiñii¹ 'ii 'e 'in no tyu² to² tya' 'untsá². Tsu jin² ni jf² tya' Dios: "Jo cwooi¹ faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' jaain²¹ tsaa² to² 'in tyu² to² fuu²¹ goo¹o."

⁶Joon galili¹³i Poo² 'e 'in tsá² sicaain²¹ do tún² 'ii¹³ lfi¹. 'Inlfi¹³ lfi¹ saduceos. 'Inlfi¹³gi lfi¹ fariseos. Joon gafaa²¹ Poo² tá²:

—Tсарu¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacøøi¹³ tyiia lfi¹ fariseos. ¿'Ee li' cwo²oo' jna tsaa² 'wii¹³ lfi²na 'e jiiin¹ tsá² tún²?

⁷Mo ngayuui¹³ gajin²in 'elo 'in tsá² fariseos do coon¹³ tsá² saduceos galáa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu¹²i. Joon gal² coon²¹ tsá² fariseo do coon¹³ tsá² saduceos ⁸tsu 'in tsá² saduceos do ga¹-tsi 'e jo jiiin¹gi tsá² tún¹. Joongi 'i-tsi 'e jo jo¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gi seein²¹ tsa'mootyí². Pe 'in tsá² fariseos do jo¹o lfi² jilaa²¹ 'elo. ⁹Jilee²¹mo ga'oo¹o. Pe 'inlfi¹³ tifo² tya' ley 'in lfi¹ fariseo gajin²in:

—'In tsañu¹ lo jo 'ee 'e gó² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee¹ 'i tsa'mootyí² si ángel 'ee tii²¹mo' wa jo faa¹³a 'laa²¹ tya' Dios.

¹⁰Lfi¹ jo gacwo¹ júu³ ruu²¹i cagi 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gafoo¹mo wana gajmaa¹ 'a 'no¹³ Poo². La joon gatyu² to² 'láa² 'e tsatyii¹ Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹ fu li taai² 'láa² do.

¹¹Joon 'woo¹ joon gané¹ Ña'ñu¹ tyani Poo². Joon gasii²¹:

—Tya²-o'o. La lfi² 'e nigafaa¹³ 'a 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo¹³o 'wii²¹² tyiia fu Roma.

'I-tsi tsá² Israel ijngaa²¹mo Poo²

¹²Mo gajná² jmi²¹² joon 'inlfi¹³ tsá² Israel røø²¹ gasii²¹ wa'a ijngaa²¹mo Poo². Joon gamaa¹ 'a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ joon'gi 'ee 'uun²¹un jiiin¹³xu ca gali¹i. ¹³Tii¹ jiiin¹³ tunlá¹ lfi¹gi¹³ 'in tsañu¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon. ¹⁴Gan-galiin² tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel joon gajin²in sii²¹ 'ido:

—Jna'a nigacwo²¹o'o júu³ joon nigajmoo²¹o'o 'ii²¹ 'e jo 'ee tyee²¹ 'e jiiin¹³ la ijngaa¹³na'a Poo² do. ¹⁵La joon 'naa' coon¹³ 'in catyaa² 'in 'oo¹o to² jee²¹² 'in tyiin²gi cwo¹sii¹³ 'in tyu² to² tya' fii²¹² 'láa² do 'e tsa'oo²¹-o cwo-jajée¹ tyani²ii'. Cwo¹sii¹³duu¹ 'e 'iin²¹²naa' núu³gii¹ cwáain¹ tya'a 'e liñ¹³oo' 'e tyú²gi. Joon la joon 'mee²¹²moo¹o yia'a tya' fu¹. Joon ijngaa¹²moo¹o la nu¹gi icwée²in.

¹⁶Pe jaain²¹ jóon¹ tsañ² ruu¹²i Poo² do galiñii¹ 'e júu³ do. Joon gangóo¹ li taai² 'láa² do. Gangajmaa¹³a Poo² júu³. ¹⁷Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ Poo² jaain²¹ 'in tyu² to² 'láa² do gasii²¹:

—Jéei¹du' 'in xuui²¹² lo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² tsu sá² 'e jin²in sii²¹ 'ii.

¹⁸'In tyu² to² tya' 'láa² do gangajée¹mo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa². Joon gajin²in:

—'In Poo² 'in 'yuui² 'nuñi³ do gatø¹ jna. Joon gamii¹ 'e gajée²na 'in xuui²¹² lo 'e sá² coon²¹ 'e jin²in.

¹⁹Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gason¹on cwo²o 'in xuui²¹² do. Joon ngajée¹ coon²¹ li yaai. Joon gasii²¹ 'ido:

—¿'Ee 'iin²¹²u'un fu¹³u jna?

²⁰'In xuui²¹² dogi gajin²in:

—'In tsá² Israel do røø²¹ nigasii² ijngaa¹³i Poo² tsa'oo²¹. Coon¹³ júu³ tajuu²¹ imi² 'nu wa'a cwojee¹u tyani tsacøøi¹³ 'in tyiin²gi lawa'a 'e 'iin²¹²in litsái¹gi-tsi cwáain¹ tya' Poo². ²¹Pe jo jo¹ cwoli¹u tsu tunlá¹ lfi¹gi¹³ tsá² tya'a 'in nisi'maai² tya' fu¹. Joon 'in tsá² do nigajmaa¹ 'a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ jon'gi 'e 'uun²¹un ca ijngaa¹²i Poo². Joon nano jiiin¹³ canii² ijan²gi jiiin¹³ júu³ tyi-o'o.

²²Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do ga¹'o júu³ xuui²¹² 'e jo 'in sii²¹ 'e jiiin¹³ jaain²¹ 'e nigajmaa¹ júu³.

Jaa²¹in Poo² tyani 'in 'oo¹o to² fee¹ 'in sii²¹ Fée¹³

²³'In tyu² to² fii²¹² 'láa² do gatø¹ gá¹ 'in tyu² to² 'láa² do. Joon gajmaa¹ 'a 'ii²¹ 'ii ityaa¹ tyú² cíein¹³ 'láa² 'e ngi¹ tii² coon¹³ sesenta-gi 'in cwá² cwa². Joongi tún² cíein¹³gi 'in san¹² mosuun²¹ cwa²¹. 'Ido-o tsajée¹ Poo² fu Cesarea la 'iin² ñu¹ canuu²¹. ²⁴Joon gatyu² to² 'e tyaa²¹ tyú² jaain²¹ gá¹ cwa² cwa² Poo². Joon gajmaa¹ 'a 'ii²¹ 'e tsajée¹ Poo² tyú¹mo tyani 'in 'oo¹o to² sii²¹ Fée¹³. ²⁵Coon¹³ 'láa² do gasii¹in coon²¹ ji² 'e jin²:

²⁶“Aa²¹²mo'o fo¹³oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa²¹²mo'o 'nu gobernador Fée¹³ 'in un'góo³ jna lili¹. ²⁷'In tsá² seein²¹ Israel lo nigasan²mo 'in tsañu¹ no. Joon la mo 'iin²¹²in jnga²mo. Pe mo galiñii¹ 'e tsá² Roma 'ii joon ngalii²¹ coon¹³ 'láa² tyiia. Joon galaa²¹²moo. ²⁸Joon gatø¹³ 'in tyiin²gi jee²¹² tsá² seein²¹ Israel tsu

gali'in²¹²na liñ'i³ tsaa² tya'a. ²⁹ Canii² ga'nñi¹ jiin¹³ cwáain¹ tya' ley tya' yaamo. Jo sá² 'ii²¹ wa'a ijúuin² jon'gi wa'a tsa'i²¹ 'nñi³. ³⁰ Pe mo galili³ii 'e tsá² Israel nigajmaa¹ 'a 'ii²¹ ijnga²mo 'wii¹³ joon tsifu-u gasí¹³ moo. Joon nigamí³ñi jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² tya'a 'e cwofaa²¹o tyani-o'o jilaa²¹ 'laa²¹ 'e faa²¹a. Jiin¹³ joon júu³ tyiia, feei¹du'-o'o."

³¹ La joon 'in 'láa² do jiin¹³ 'ii²¹ 'e ni'oo¹o ngajée¹mo Poo². 'Woo¹ joon gatyaliin²mo ti coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Antípatris. ³² Joon mo gajná² jmi²¹² joon 'in 'láa² ngi¹ tií² do gajaliin¹mo fu li taai². Joon 'in néei¹ cwa² do gajaliin¹mo la fu¹ taai² coon¹³ Poo². ³³ Joon mo gatyaliin² fu Cesarea 'in tyu² to² 'láa² do gacwo¹o gobernador do 'e mo'jí² do. Joon do-o gajaan¹²¹mo Poo². ³⁴ Mo gajó²o gobernador 'e mo'jí² do joon gaunngí¹ xiia goo¹o Poo² do. Mo galiñi¹ 'e goo¹o Poo² sii²¹ Cilicia joon gajin²in:

³⁵ —Mo cwolín² 'in jmoo¹o tsaa² tyi'i joongi inúu³oo. Joon gatyu² to² ga¹² Poo² palacio tya' Herodes. Do-o ga'aa¹mo 'láa² 'ii.

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Fée¹³

24 'Ná² jmi²¹²gi gangñi¹ mo gatyá¹ Cesarea jaain²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² sii²¹ Ananías. Tyaliin² coon¹³ 'inlñi¹³ tsacøø¹³ coon¹³ jaain²¹ 'in faa²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii²¹ Tértulo. Gatyaliin² tyani 'in tyu² to² do 'e jmáa¹ tsaa² tya' Poo². ² Mo gajajée¹ 'in tsá² sii²¹ Tértulo ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹ tsaa² tya'a. Joon gain¹²in sñi²¹² Fée¹³ do:

—Feei¹du'-o'o tsaa² tyi'i. Cwáain¹ tyi-o'o 'e sá² 'ii²¹ 'e tyu²-u la caain²¹ goo²¹o'o. Joon jo fa¹³ saan²¹ a'an. ³ La caain²¹ goo²¹o'o nee²e'elo joon cwo²¹o'o 'maa¹³mo'o. ⁴ Pe li la coon²¹ jo un'ñi²¹²gñi 'nñu¹ jmaa² 'a feei¹ 'o'o núu³du'u coon²¹ cata. ⁵ Nigatseei²¹ jna'a 'in tsaññu¹ lo ngñi¹ i untyi²in jna'a. Ngñi¹ i coon²¹ on tsá² Israel tóo² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá² nifu tya' tsá² 'in untsáa¹ 'a júu³ tya' jaain²¹ tsá² Nazaret. ⁶ Joon gaun¹liñi³ cwo¹ 'fee¹ tyi'i. 'Wii¹³ joon gaseen¹³ moo'o ijmo²¹o'o 'ii²¹ tya'a la to² tyu² to² tyi'i. ⁷ Pe 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii²¹ Lisias ga'ii²¹ jee²¹² jna'a coon¹³ 'e gøø¹² i liñi¹. Joon gatyii¹mo 'ido. ⁸ Joon gajin²in 'e jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'ná² jalíin² tyani'i. 'Nñu¹ li unngñi²du'u joon liñi² 'i no-o júu³ jai² jilaa²¹ 'e tsaa² jmoo²¹o'o tya'a —jin¹² Tértulo do.

⁹ 'E ja²mo júu³ tya'a jin² jilee²¹ tsá² Israel téein² co' do. ¹⁰ Joon 'in 'oo¹o to² do gajmee²¹ 'i Poo² coon²¹ li² ifaa²¹ 'a. Joon Poo² do gajin²in:

—Yaa¹mo-tsii jna 'e fo³oo 'wii²¹² tyiia tyani'i tsu ñi³oo 'e ningóo¹xu áai¹ 'e jmoo² 'nñu¹ 'ii²¹ 'e fuu²¹ lo. ¹¹ 'Nñu¹ litsáai¹du'-o'o wana jo¹. Ningóo¹ jiin¹³ dyatun¹ jmi²¹² 'e gatyí³aa Jerusalén 'e un'goo¹o Dios. ¹² Joon la 'ii²¹² 'yuu²na cwo¹ 'fee¹ do si 'yuu²na cwo¹ pi³ tya'a 'ee si doñixiia 'e fuu²¹ do 'ee 'in tsaññu¹ no jo mo gatsee²¹ 'i jna 'e jñi¹³na coon¹³ jiin¹³ jaain²¹. Jon'gi mo gatsee²¹ 'i jna 'e cwo²oo tsá² cwáain¹ wa'a to² mñi¹³. ¹³ 'In tsá² lo jo lii¹ 'i jilaa²¹ 'e tsaa² cwo¹o'o jna no. ¹⁴ Pe jiin¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani'i 'e un'goo²¹ jna Dios tya' tsacøø¹³ tyiia coon¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin¹² 'e gó². Pe

jo¹o líñi²na jilaa²¹ júu³ toon²¹² jí² tya' ley coon¹³ júu³ tya' 'in gafaa²¹ 'a 'wii²¹² tya' Dios calií. ¹⁵ La líñi² 'ii-o jon líñi²na 'e Dios ijmáa¹ 'a jiin¹ tsá² la 'in tyuí¹ tiin¹³ la 'in gó². ¹⁶ 'Wii¹³ joon cwo²-tsii 'e jo li'óo³oo tsaa² tyani Dios si tyani tsá² 'ee.

¹⁷ "Wóo²xu ningóo¹ 'e ngí³ñi la caain²¹ li xiia joon gatyé²mo fu góo³oo 'e gacwo¹oo cuu¹ tsagóo³oo 'in tañi². Joongi gacwo¹oo 'ñii¹ 'a 'maai¹³ Dios. ¹⁸ La joon 'yuu²na jmóo³oo inñu¹ cwo¹ 'fee¹ do mo ganí²mo jna jaain²¹ gá¹ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia. Do-o ganí²mo jna tsi inñu¹ cwo¹ 'fee¹ do 'yuu²na iuncwaa¹³na jiin¹³ la tiisi² do. Pe xu tsá² sein²¹ coon¹³ jna jon'gi gato² tsá² mñi¹³. ¹⁹ Pe 'ii 'in 'na¹ jalíin² 'e jmáa¹ tsaa² tyiia wuxu¹ tsaa² tyiia. ²⁰ Wana jogi la joon cwojin¹³du 'in néei¹ lo wana gatsaa²¹ a coon²¹ tsaa² tyiia mo gasiin¹²na tyani tsá² tyiin²gi tya' tsá² Israel. ²¹ Jiin¹³ 'e gafo¹oo tá² mo siin¹²na jee²¹² 'ii: "Ti jmi²¹² no jmoo²oo' 'ii²¹ tyiia tsu 'wii¹³ jo¹o líñi²na 'e ji-in¹ 'in tsá² jee²¹² 'liñi²¹²" —jin¹² Poo².

²² Mo ganúu²un Fée¹³ do 'elo tsu 'wii¹³ røø²¹ ñii¹ 'i cwáain¹ tya' 'in jai² líñi² Jesús gatyuu¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin²in:

—Mi cwee¹ 'i 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹ Lisias joongi ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyi' lo.

²³ Joon Fée¹³ do gatyu² to² fii²¹² 'láa² do 'e jo mo láa²mo gi Poo². Pe gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsalín² tsá² sein²¹ Poo² tyu² coon¹³ 'e tsafee¹³ 'ido. Joongi 'e cwo¹o 'e dø¹ 'ido.

²⁴ Mo gangñi² coon²¹ tún² jmi²¹²gi gatyá¹ Fée¹³ coon¹³ 'in tsamí² tya'a 'in sii²¹ Drusila. 'Ii-jaain²¹ tsamí² 'in sein²¹ Israel. Joon gatyu² to² gajó² Poo². 'In²¹²in núu¹un xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo. ²⁵ La 'ii²¹² mo faa²¹ Poo² xiiala ngi¹ tsá² fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongi xiiala tyu² tsá² to² yaai, joongi xiiala mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² gafo¹mo Fée¹³ do. Joon gajin²in:

—Cwo¹mo nano. Joon mi jóøi²gñi itø³øø 'nñu¹ tún¹.

²⁶ 'I-¹-tsi Fée¹³ icwo¹ Poo² 'ii cuu² joon iláa²mo. 'Wii¹³ joon líñi¹ 'láai² naa¹³ nigatø¹ø Poo² 'e síin¹in coon¹³on.

²⁷ La joon gangñi¹ 'i tún² jiin²¹gi mo cwo¹ñi Fée¹³ 'e to² 'oo¹o do. Joon 'in tsá² sii²¹ Porcio Festo ga¹² cwáain²¹ tya'a. Tsu 'iin²¹²in Fée¹³ do iliseein²¹ røø²¹ coon¹³ tsá² Israel jo galáai¹ Poo² do.

Poo² tyani Festo

25 Gatyí¹ 'a Festo ga'ii²¹mo to² tya' Fée¹³. Mo gatsín¹ 'ni¹ jmi²¹² gacwo¹ñi¹ Cesarea gangóo¹ fu Jerusalén. ² Mo gatí² do-o 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsá² Israel 'in tyiin²gi gacwo¹o coon²¹ tsaa² tya' Poo². ³ Joon gamñi¹ tyani 'ido lawa coon²¹ júu³ jai² 'e si-in¹²in Poo² fu Jerusalén. Pe 'ii²¹ tya'a ijnga²mo Poo² tya' fu¹. ⁴ Pe gajin² Festo 'e fu Cesarea siin¹² Poo² joon 'ii-o 'i-¹-tsi 'e tsáa¹ a fu do jmoo¹ joon coon²¹ jmi²¹². ⁵ Joon gajin²in:

—Doñi¹in jee²¹² 'na' 'in 'oo¹o to² 'ná¹ cwolín²naa' fu Cesarea coon¹³ jna. Joon wana 'in tsaññu¹ do niga'aa¹ coon²¹ tsaa² fee¹ lí²-i jmaa²aa' tsaa² tya'a.

⁶ Líñi²mo jñá² si dyá² jmi²¹² gajan¹gi Festo fu Jerusalén do. Joon ganga²mo fu Cesarea. Joon mo gajná² jmi²¹²

joon gacwó² áan³ tya'a li li tñii² cwaa²¹. Joon gatyu¹² to² jó² Poo². ⁷Joon mo ga'i² Poo² gajatyéen¹ in tsá² Israel 'in nigatyalíin² Jerusalén. Joon gajmaa¹ a 'láai² tsaa² tya' Poo². Pe jiin¹³ coon²¹ jo gali¹i. ⁸Joon gafaa²¹ a Poo² 'wii¹² tya'a:

—Jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee mo 'nó³oo. Jo mo gafo¹oo 'laa²¹ tya' ley tya' tsá² Israel jon'gi tya' cwo¹ fee¹ tya'a. Jon'gi mo fo¹oo 'laa²¹ tya' tsaa² to² nifu tyiin¹ Roma —jin¹² Poo².

⁹Tsu 'wii¹³ 'iin²¹² in Festo jmaa¹ a tyú²-u coon¹³ tsá² Israel joon gaunngü¹ i Poo² do:

—¿Ja 'iin²¹² u'un cwo¹³o fu Jerusalén. Joon do-o ijmaa¹ a 'ii²¹ tyi'i?

¹⁰Joon gañii¹ i Poo² do:

—Siin¹² na tyani 'in 'oo¹o to² Roma li cwooi¹ lisá² 'ii²¹ tyiia. Tsu tyú²-u ñi²i 'e jo 'ee tsaa² mo ga'nó³oo tya' tsá² Israel. ¹¹Wana niga'nó³oo coon²¹ tsaa² 'e tñi²¹ moo júun² moo jo cwooi¹ fo¹oo wa'a jo júun² na. Pe wana jogi sá² coon²¹ júu³ jo¹ la li 'e tsaa² cwo¹² no jiin¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o 'ii²¹ 'e jaa²¹ in jna tyani¹ i. Mf³oo 'e 'in 'oo¹o to² nifu do 'ña³o jmáa¹ a 'ii²¹ tyiia —gajin¹² Poo² do.

¹²Joon mo ngayui¹³ gafaa²¹ a Festo coon¹³ 'in tyu¹² to² coon¹³ on joon gajin¹² in:

—Nigami³ i 'e lisá² 'ii²¹ tyi'i tyani 'in 'oo¹o to² nifu. Joon do-o icwo¹³o.

Poo² tyani róøi¹³ Agripa

¹³Mo gangüi² coon²¹ tún² jmü²¹² gi 'in róøi¹³ Agripa coon¹³ Berenice tyaliin² fu Cesarea. Tyaliin² ngafee¹² i Festo. ¹⁴Do-o gajaan¹ an wó² xu. Joon mo gatyaa¹ a Festo júu³ coon¹³ 'in róøi¹³ do cwáain¹ tya' Poo² gajin¹² in:

—Lo-o 'yuui² jaain²¹ tsanuu¹ 'nñi³ 'in gasáai¹ Fée¹³.

¹⁵Mo gataan²¹² na Jerusalén 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel gacwoliin² gacwo¹² tsaa² tya' ino. Gamü¹ 'e jmáa³ aa 'ii²¹ tsaa² tya'a.

¹⁶Jna-gi gafuu²¹² uu 'e jo lí² tsu jo si² tñi² la joon tya' tsaa² to² néel¹ Roma. La nu'gi ilisá² 'ii²¹ 'e júuin² jaain²¹ tsá² 'ná¹-a téein² 'in cwo¹ tsaa² tyani¹ i la jaain²¹ la jaain²¹. Coon¹³ la joon lí²-i un'øø¹ mo yaai coon¹³ tsaa² 'e cwo¹o fuu²¹² uu. ¹⁷La joon mo jalíin² fu lo jo 'ee gaun'üi²¹² gñi² 'ñii² a. Pe mo gajná² joon ganí² ii 'áan³ tyiia li gatü²¹ na. Joon gatyu¹² to² gajó² 'in tsañuu¹.

¹⁸Pe jileei²¹ 'in jalíin² mo gajmaa¹ a teen¹ in 'e cwo¹o tsaa² tya'a jo 'ee gasü² i 'laa²¹ tya' ino la mo 'i¹-tsii. ¹⁹Lü² mo jiin¹³ tsaa² tya'a 'e cwo¹o jiin¹³ tñi² 'e si² tya'o coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jesús 'in gajúin¹. Pe 'in Poo² do jin¹² in 'e nijiin¹ o. ²⁰Joon jna-a tsu jo ñi³ ii 'ee jmáa³ aa jiin¹³ 'e cwáain¹ lo gaunngü² Poo² wa'a 'iin²¹² in tsee¹² i fu Jerusalén 'e lisá² 'ii²¹ tya'a 'e cwáain¹ lo. ²¹Pe 'i-gi gami² i jna 'e 'iin²¹² in lisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu¹² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii¹³ joon gatyu¹² to² 'e jo mo láa² mogi ca mi lí² sñi³ na tyani 'in tyu¹² to² nifu do —jin¹² Festo do.

²²Joon gajin¹² róøi¹³ Agripa do sñi²¹ i Festo:

—'Iin²¹² mo jna jon núu³ duu júu³ tya' 'in tsañuu¹ no. Joon gajin¹² Festo:

—Tsa'oo²¹ inúu³ du'u.

²³Mo gajná² jmü²¹² joon ngataa² i Agripa coon¹³ Berenice li²-i lü²¹² 'ya² gi 'áai¹. Do-o ngataa² i tsi li si-caain²¹ tsá² coon¹³ 'in tyu¹² to² fil²¹² 'láa² coon¹³ tsá² tyi-in² gi 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gatyu¹² to² ijó¹ Poo².

²⁴Joon gajin¹² in:

—Róøi¹³ Agripa, coon¹³ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ jna'a, lo-o siin¹² 'in tsanuu¹ no. Fúu¹ mo tsá² Israel nigasü²¹ i jna 'laa²¹ tya' ino. La Jerusalén tiin¹³ lagi lo jo mo gajan¹ sñi²¹ i jna 'e tñi² júuin² 'in tsá² lo. ²⁵Pe lü² na 'e jo 'ee mo gajmaa¹ a wa'a 'e tñi² júun² in. ²⁶Pe jo mo galiñi³ i røø²¹ wa'a sñi³ na j² tyani fii³ ii. 'Wii¹³ tya' joon tyu¹³ to² jajée¹ i tyani² i. Joongi tyani 'nu³ 'e tyiin² gi røøi¹³ Agripa. Jmaa² fee¹-o'oo unngü² du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sñi¹³ na. ²⁷Tsu fa'ü²¹ i lü² na 'e sñi¹³ na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nuñi³ la jo mo ñi³ ii 'ee tsaa² tya'a.

Poo² faa²¹ a 'wii¹² tya'a tyani róøi¹³ Agripa

26 Joon gajin¹² Agripa gasü²¹ i Poo²:
—Lí²-i foo¹²o cwáain¹ tyi'i 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹ a li² coon¹³ cwo¹²o. Joon gafaa²¹ a la lo:

²—Lü¹ jløø¹³ na 'e lí²-i fo¹³oo tyani¹ i róøi¹³ Agripa 'e un'øø²¹ na 'ñii² a tya' jileei²¹ tsá² Israel 'in nigafaa²¹ 'laa²¹ tyiia. ³Tsu ñi³ o'oo la jilaa²¹ tñi² 'e si² tya' tsá² Israel. Joon ñi³ o'oo jilaa²¹ cwáain¹ 'e sñi¹³ i. 'Wii¹³ joon mf³ i 'e núu³ du'u coon¹² tún².

Tyaa¹ Poo² júu³ xiiala gangü¹ i la nu'gi gajoo²¹-tsi

⁴Jileei²¹ mo tsá² Israel ñi¹ o xiiala mo gataan²¹² na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹² na. ⁵Ñi¹ o joon lí²-i faa²¹ o wa' 'iin²¹² in 'e lü¹ na fariseo ca la mo simü²¹ moo. Joon 'in tsá² 'in lü¹ i fariseo do cwo¹ogi-tsi jmoo¹ gi jilaa²¹ tñi² 'e si² tyi'i la jee²¹² jile¹ i. ⁶Pe nano cwo¹ 'ido jna tsaa² 'wii¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmáa¹ a jiin¹ 'lü²¹² la li 'e nigajin¹² 'lü²¹² tsacøøi¹³ tyi'i. Fi-in¹³ jileei²¹ mo tsá² Israel sjan¹ o mi tsín¹ 'e 'ii²¹ do 'e júu³ niga¹ i Dios. ⁷La j¹ dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹ o'oo la jmü²¹² tiin¹³ la 'woo¹ sjan¹ o. Pe 'wii¹³ sijaan² aan 'e joon, róøi¹³ Agripa, cwo¹ 'ido jna tsaa² nano. ⁸'Áai¹ wúu¹ 'e jo¹ lü³ u 'e jmoo¹ o Dios 'e jiin¹ tsá² tún¹, ¿ja jo¹?

Tyaa¹ Poo² júu³ xiiala mo gangü¹ gajmee²¹ i tsá² 'in jo¹ lü¹² Jesús

⁹'Ñii² a la mo jee¹ ga¹ i-tsii ijmee¹³ na tsá² 'in nigajo¹ lü¹² Jesús tsá² Nazaret. ¹⁰La joon gajmaa³ aa fu Jerusalén. Joon coon¹³ to² 'e tyu¹² 'in tyu¹² to² tya' untsá² gataa²¹ na 'nuñi³ fúui¹ lü¹ 'in nigajai² lü¹². Joon mo gajngaai¹² tsá² 'ii røø²¹ sñi¹³ i. ¹¹Lü¹ 'láai² fu ga'e¹ ee tsá² wúu¹ mo jo garøø¹ i jilaa²¹ 'e jo¹ lü¹². Jilaa²¹ 'elo gajmaa³ aa la caain²¹ cwo¹ sinagogas. Lü¹ gauntyi² na 'ido cagi ganga¹ øø³ na fu li wüin².

Tyaa¹ Poo² júu³ tún¹ xiiala mo gajo¹-tsi

¹²'Coon¹³ cwáain¹ la joon ngóo³oo fuu²¹ sii²¹ Damas-co. Ngóo³oo tyaan² aan coon²¹ j² 'e cwo¹o 'in tyu¹² to² tya' untsá². Coon¹³ j² do-o isaan¹³ moo tsá² jo¹ lü¹².

13 Pe la joon galf² tyiia tya'i fu¹ li li ningó³oon do. Mo gat² tyiiañi¹ gamó³oon coon lawa 'yíia² ñi¹ 'e gajná² joo²¹ jó¹ fu li 'yá'. Pe 'e 'gøø¹²gi lag¹ 'yíia² ñi¹. Gajná² cu' li' li siin¹³ na coon¹³ 'in ngalii²¹'i coon¹³ do. 14 Joon jilee²¹ oo'o gaci²¹ na'a ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasi²¹ jna coon¹³ jmi¹ hebreo: "Saulo, ¿'e li 'øø¹u jna? Tse 'wo'o jmaai¹³ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jii¹ mo 'øø¹ø mo 'yá² fii²¹² si² sæun²¹ tya'a." 15 Joon gafo¹ oo: "¿'iin 'næ no, Señor?" Joon gasi²¹ ñi¹ Ña'ñæ¹ 'æ Jesús jna: "Jna-a Jesús, jna 'in 'øø¹u no. 16 Pe ráan²un no. Jmaa²a siin¹²u'un tse nigajné¹ na tyani'i 'e jmaa²a jilaa² to² tyæ¹³æ. Joongi ifoo²¹o jilaa²¹ 'e nigañii²i coon¹³ jilaa²¹ imoo²o'o 'wii²¹² tyiia mi li çiiin²¹gi. 17 Iun'øø¹² na 'næ tyani tsá² Israel coon¹³ jilee²¹ tsá² 'in néei¹ li wíin². Joon jee²¹² 'in tsá² néei¹ wíin² do sfi²na 'næ nano icwoo³o. 18 Cwoo¹³du' jee²¹² 'in tsá² do tse nano ngii¹ i lawa tsá² tiuu²mo. Joon ino¹³o unni¹i. Sfi²duu 'næ 'e cwosfi²du'u jilaa²¹ 'e gó² 'i-tsi ca 'e tyú². Joon iláa²mo'o 'ido ja'cwoo²¹ 'in 'liii¹³ joon tsataa²mo ja'cwoo²¹ Dios. Joongi ilija²mo líin² jna. Joon coon¹³ 'e la joon lí²-i 'iin²mo tsaa² tya'a. Joon 'ii²¹mo coon²¹ 'áan³ tya'a 'e 'oo¹o Dios tya' jilee²¹ 'in nigauntyú¹."'

Tyaa¹ a Poo² júu³ xiiala gacwoo¹o júu³ tyú²

19 'La joon, róøi¹³ Agripa, galinæ¹³oo jilaa²¹ júu³ 'e gasi²¹ Jesús jna fu yæ¹ ñæ¹fú² do. 20 Ga'láa² 'wii²¹² cwó³oo júu³ tyú² nifu 'in néei¹ Damasco. Mo ngayuui¹³ joon gacwó³oo júu³ tyú² tya' 'in néei¹ Jerusalén coon¹³ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ jilee²¹ 'in jo seein²¹ Israel. Gafuu²¹²uu 'e 'ná² jaa²¹-tsi joon lí² tsáa¹mo-tsi Dios. Joon cwojmaa¹o la jmoo¹o tsá² 'in ni-gajo¹²-tsi. 21 'Wii²¹² cwáain¹ la lo-o gasain² tsá² Israel jna fu inæ¹ cwo¹ fee¹ tya'a do. La mo 'iin²¹²in jngaa¹²i jna. 22 Pe coon¹³ 'e joon jo gajo¹-tsii tse gauncoon¹³ Dios jna ca nano. Cwo¹³oo júu³ tyú² tya' jilee²¹ la 'in tañii² tiin¹³ la tsacøøi¹³ 'in tyiin²gi. Gafuu²¹²uu jiiin¹³ la gajin¹² 'in tsá² gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali¹ coon¹³ la gajin¹² Moisés 'e 'ná¹ ilí². 23 Gajin¹²o Moisés 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wú¹. Joon mi yuui¹³ joon júun¹mo. Joon 'ii-o nifu ijiin¹in jee²¹² 'lii²¹². Joon icwó² júu³ coon¹³ jna'a tsá² Israel coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia 'e jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii ijiin¹o tún¹ la gajiiin¹in —jin¹² Poo² do.

Poo² tyá²-tsi Agripa 'e ijai¹² líi²

24 Mo gafaa²¹ Poo² 'elo 'wii²¹² tya'a joon 'in Festo do ga'oo¹o jin¹²in:

—i'Yæ caa²¹²mo'o, Poo², coon¹³ jilaa¹ 'e ni-gauntsáa¹³a nicalicaa²¹²mo'o!

25 Pe Poo² do gañii¹:

—Jmaa²a fee¹-'o'o, Festo, pe jo 'yæ caa²¹²na. Li' çii¹²i lí². Júu³ røø²¹ jilaa²¹ 'elo. Jiin¹³ júu³ ja²mo fo¹³oo. 26 Lo-o tyiin¹ róøi¹³ Agripa 'in cwii¹i jilaa²¹ 'elo. 'Wii¹³ joon jo cu¹²-tsii fo¹³oo tyani¹i tse tsáa¹mo-tsii 'e ñi¹o jilaa²¹ 'elo. Jilaa²¹ 'elo jo gali¹uui²¹ —jin¹² Poo² sfi²¹i tsá² do.

Joon gajin¹² Poo² sfi²¹i róøi¹³ Agripa:

27 —¿Tí jo¹ lí²u, róøi¹³ Agripa, jilaa²¹ júu³ 'e gafaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² cali¹? Ñi¹oo 'e jo¹o lí²u.

28 Joon gajin¹² Agripa do:

—Coon²¹ xæ¹ jogi tyá²-'o'o jna 'e jo¹ lí²na Cristo.

29 Joon gañii¹ Poo²:

—Coon²¹ xæ¹ lí¹ si¹ 'e 'láai² 'ee 'áai¹ 'ya²gi wa'a icwó²

Dios ilitsáa¹mo-'o'o lawa jna. Pe jon¹ jiin¹³ 'næ 'wo'o pe ce jilee²¹mo 'in nuu¹un júu³ tyiia la nano. Pe jo 'núæ¹ cadena cwoo²¹o la 'núæ¹ cwó³oo lo.

30 Mo ngayuui¹³ gajin¹² Poo² jilaa²¹ 'elo garóon² róøi¹³ coon¹³ 'in 'oo¹o to² gobernador coon¹³ Berenice coon¹³ jilee²¹gi 'in néei¹ do. 31 Joon gangalíin²mo li xi-ia' li jo nuu¹un Poo² li ngatya¹ júu³ do. Ngasiin¹ 'in 'e júu³ sfi²¹i jee²¹² 'ii. Jin¹²in sfi²¹:

—'In tsañæ¹ lo jo 'ee mo gajmaa¹a wa'a 'e tñii² júuin². Jiin¹³ jo tñii² 'yuui²gi 'næñi³.

32 Joon gajin¹² Agripa gasi²¹ Festo:

—Lí²-i wuxæ¹ nicaláa²mo'o 'in tsañæ¹ lo wa'a jo 'ña'a mo gamii¹ 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyæ² to² nifu tyiin¹ Roma.

Sii¹in Poo² fu Roma

27 Mo gaun¹'ii²¹ júu³ 'e siin¹²in jna'a fu li sii²¹ Italia joon gatyaa¹ 'ido Poo² cwoo²¹ 'in tyæ² to² cæin¹³ 'láa² 'in sii²¹ Julio. Gatyaa¹ cwoo²¹ 'in líi¹³gi 'in taai² 'næñi³ coon¹³ Poo² do. 'In Julio do tyæ² to² cæin¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Augusto. 2 Gangatoo²¹o'o coon²¹ tsi barco 'e jó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Adramitio. Jaain²¹ tsá² sii²¹ Aristarco, 'in seein²¹ fu Tesalónica 'e náa¹ li sii²¹ Macedonia ngoo²¹-o jon coon¹³. 'E barco do itsá² la caain²¹ li sii²¹ Asia. 3 Mo gajná² jmi¹² joon gatyalii²¹'i fuu²¹ Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa¹a fee¹-'tsi tya' Poo². Gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsafeei¹³ Poo² jilee²¹ 'in seein²¹ tyæ² coon¹³ 'e fuu²¹ do. 'Ido-gi gaun-jii²mo Poo² do. 4 Mo ga'woo²¹o'o fu Sidón do gangii²¹²na'a lí¹ caluu coon²¹ cwoo¹³ roon¹ ni jmi¹² sii²¹ Chipre li jo jnoó¹ tyí² 'áai¹. Ngalii²¹'i la joon tse 'wii¹³ lí¹ ga'fi² tyí² lí¹ ngalii²¹'i do. 5 Gangii²¹²na'a coon²¹ tsáa¹ tyani li sii²¹ Cilicia coon¹³ Panfilia. Joon gatyalii²¹'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Mira náa¹ li sii²¹ Licia.

6 Do-o 'in tyæ² to² 'láa² do gatsaa²¹a coon²¹ barco 'e jó¹ fu Alejandría 'e tsáa¹a fu Italia. Joon gatyæ² to² ngatoo²o'o. 7 Láa²mo jmi¹² ngatoo²¹o'o fu¹. Waa²¹²mo gangalii²¹'i. Lí¹ tyan¹ to² gatyalii²¹'i tyani coon²¹ li sii²¹ Gnido. Tyan¹ to² 'áai¹ tse lí¹ ga'fi² tyí² lí¹ ngalii²¹'i do. 'Wii¹³ joon gangii²¹²na'a tyani li sii²¹ Salmón. Joon gangii²¹jna'a lí¹ cwoo²¹o'o tsáa¹ coon²¹ cwoo¹³ roon¹ ni jmi¹² sii²¹ Creta li jo 'fi² tyí² 'áai¹. 8 Gangii²¹²mo'o tyan¹ to² ca gatyalii²¹'i coon²¹ 'áa³ tyú² tya' barco. Tyan'an coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Lasea.

9 'Áa²mo ngalii²¹²na'a wóo² 'áai¹. Joon ni'íi¹ fo¹² 'e tsatoo²gii¹ fu¹ ni jmi¹² tse ningii¹mo jmi¹² 'e gø¹² tsá² Israel tyiiañi¹. Tyan'an nijó¹ jiin²¹ 'e 'fi² tyí² 'áai¹. 'Wii¹³ joon gacwó¹ Poo² coon²¹ cwáain¹. 10 Joon gajin¹²in:

—Tsañæ¹, lí²na 'e lí¹ 'íi¹ fo¹² 'e fu¹ ngalii²¹'i no. Joon cu¹²-tsii 'e si no-o ga'iin² barco no coon¹³ jilaa²¹ laa²¹². Cagi jna' cweei¹ júun²na'.

11 Pe 'in tyæ² to² 'láa² do ligi gaunjii² tya' 'in fii²¹² barco do coon¹³ 'in tyæ² to² barco lagi Poo². 12 Joon tse 'wii¹³ 'e 'áan³ do lí¹ li ngalíin² do jo tseein²¹ wa'a ingfi¹

mi ti jiiin²¹ 'fi² tyi² xuu jogi jilee²¹ mo ga'i¹-tsi 'e 'aa'i¹gi tyu² wa'a i'wooi²¹ do. 'Iiin²¹²in wa'a ili² tyaliin² fu Fenice. Tse Fenice do coon²¹ fuu²¹ naa¹ ti' jmi²¹ tyu² to² Creta do. Joon roon¹ 'e fuu²¹ li jo tii¹³ tyi² 'aa'i. Do-o iteen¹in jiiin¹³ la ti jiiin²¹ 'e jo 'fi²gi tyi².

'Aai¹ 'ii¹ tyi² ni jmi²¹fi³

¹³ Joon ti' xuu mo ga'láa² 'wii²¹² 'fi² tyi² li' caai¹ tsá² tooin²¹² li yooiin¹² ñi¹ lfi² ilí²-i tsaliin². Joon ga'woo²¹oo'o. Joon gangii²¹²na'a co' ti' jmi²¹ Creta do. ¹⁴ Mo ngayuui¹³xu joon gajnaa¹ coon²¹ tyi² 'gøøi¹³ 'áa¹ tsaa' barco do. 'E tyi² joon sii²¹ Nordeste. ¹⁵ Joon ga'láa² 'wii²¹² ga'la²a. Tse 'wii¹³ jo lii²¹i' tsajée¹gii² coon¹³ tyi² do gacwoo²¹o'o gajée¹mo jna'a. ¹⁶ Gangii²¹²na'a caluu coon²¹ cwoo¹³ pi¹³ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Claua li jo 'fi² tyi² 'aa'i. Lfi¹ gacwoo²¹o'o to² yiaa' gali¹oo'o gatyii²¹i' móo¹ 'e jó² caluu barco do. ¹⁷ Mo ngayuui¹³ gasaa¹a'a móo¹ do joon gajmee¹³na'a to² 'nii²¹² mi² cu' li' barco do. Coon²¹ 'e do-o cwo¹gi pi². Tse 'wii¹³ 'goo¹²¹o tsataai² jee²¹² too¹³ 'e sii²¹ Sirte gaxíia¹o 'mi² jnii¹³ tyi². Joon cwo¹-o wa'a gajée¹mo tyi² 'ii. ¹⁸ Mo gajna² jmi²¹² joon lfi¹ 'fi² tyi². Joon ga'láa² 'wii²¹² gadya¹a laa²¹² ni jmi²¹fi³ do la coon²¹ jo 'ii²¹gi. ¹⁹ Mo gatí² 'ni¹ jmi²¹² coon¹³ cwoo¹o'o gadyii¹³a'a tsi jmi²¹ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya' barco do. ²⁰ Lfi¹ 'láai² jmi²¹² gangii¹ jo mo gajnee¹i ñi¹ jon'gi núu¹. Coon¹³ jilaa²¹ tyi² 'e niga² do ga'í²-tsii¹ 'e jo lí² teein¹³gii² coonti.

²¹ Lfi¹ 'láai² jmi²¹² ningóo¹ 'e jo mo tyée³e'e. Joon Poo² gajmaa¹ a siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do. Joon gajin²in:

—Tsañuu¹, tyu²gi woxu² ganuu²oo' jilaa²¹ 'e gafo³oo do, womo jo ga'woo²oo' 'e Creta do. Joon jo galí² 'e fa¹³ lo. ²² Pe nano tya²-oo' tse jiiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo júuin²gii² fiin¹³ ga'iin²mo barco no. ²³ Tse ca nuu²¹ gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios 'aai¹ jna. Joongi jmóo³oo la to² tyu². ²⁴ 'In ángel do gasii²¹i jna: "Jo jmaa²a 'goo¹²¹o, Poo², tse 'na¹-a tyée¹u'u tyani 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma. Tse 'wii¹³ cwáain¹ tyio'o Dios iun'øø¹i jilee¹²¹ 'in téein² coon¹³ 'nu¹ 'e tsi barco no." ²⁵ 'Wii¹³ joon, tsañuu¹, —jin² Poo² do— tya¹-oo' tse jo cu¹²-tsii coon¹³ Dios. Jo'oo lfi²na jilaa²¹ 'e gasii²¹ 'in ángel do jna. ²⁶ 'Na¹-a ixuu²¹na' nitsaa² caai¹ cwoo¹³ tyuun¹ roon¹ ni jmi²¹ —jin² Poo².

²⁷ Coon²¹ canuu²¹ mo gatsín¹ tún² semóo¹³ 'e gangii²¹²na'a Claua do gatyalii²¹i coon²¹ ni jmi²¹ sii²¹ Adria. Gajnaa¹ tyi² cu' li' li ngalii²¹i do. La 'woo¹ tyianuu¹ 'in tyan¹ barco do galili¹³ 'e nigatyéen¹in li' coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹. ²⁸ Joon gatyaa¹ 'ii²¹ xiiati jiiin¹³ 'o² jmi²¹ do. Joon ni'o²o dyadya¹ tsi jnuu² metros. Joon mo gatí² nifugixu gatyaa¹ 'ii²¹ tún¹. Joon ni'o²gixu jiiin¹³ dyíia² dyiia¹ metros. ²⁹ Tse 'goo¹²¹o wana gatyuin² cuun²¹² joon gaxíia² tyún² ñi'loo¹³ li caluu barco do. Joon jaan¹ la 'ii²¹² ca jná². Seein²¹ fa¹³. ³⁰ La 'ii²¹² joon 'in tyan¹ barco do 'iin²¹²in cwiin¹o 'e tsi móo¹ do. Joon coon¹³ cwáain¹ la joon gaxíia²o móo¹ do tsi jmi²¹. Jmoo¹-o lawa'a ixíia² ñi'loo¹ do li' tyani barco do. ³¹ Joon gajin² Poo² gasii²¹ 'in tyu² to² 'láa² do:

—Wana 'inlo jo ján¹ tsi barco lo jo lí² tiin¹³naa'.

³² Joon 'in 'láa² do gatyuu²o 'nii²¹² mi² si'núu¹ 'e do. Joon gangoo¹³ móo¹ do.

³³ Joon la ti li jná²-a Poo² gacwo²o cwáain¹ 'in tsá² do 'e dø¹xu jile¹i'. Joon jin²in:

—Ningóo¹ tún² semóo¹ 'e 'naa' jo mo gacwúu¹naa' jon'gi mo tyee²ee'. ³⁴ Mfi³ tyani¹³ 'e cøø¹³xuu¹ capi¹³ tse 'elo-o 'e tyiin²gi 'e tiin¹³mo'. Ce jiiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo 'ee incwuui²¹.

³⁵ Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gatíi² coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo¹-o 'maai¹³ Dios tyani jilee¹²¹. Joon gajmaa¹ a ca 'no¹³. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø. ³⁶ Tsifu joon jilee¹²¹ gatyaa¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø.

³⁷ Joon jee²¹² jile¹e'e coontya dyíia¹ tyuun¹mo'o jo ti jna'a 'ni¹ cíein¹³ tsi barco do. ³⁸ Joon mo ngayuui¹³ gagøø¹²¹ø yaai¹-tsi jile¹e'e joon gadya²a trigo tsi jmi²¹fi³. Coon¹³ 'e la joon jo 'ii²¹gi barco do.

Nga'oo²¹o barco jee²¹² too¹³

³⁹ Mo gajna² 'in tyaan¹ barco do jo galicwii¹ cwoo¹³ do. Pe gani²¹ coon²¹ cwáa¹ jmi²¹ jee²¹² nitsaa². Joon gasii²¹ wa'a lí² tsatyéin¹ barco do. ⁴⁰ Joon gatyuu² 'nii²¹² mi² tya' ñi'loo¹³ do. Gatú²o tsi jmi²¹ do. Ga'í²o jla¹ 'mopiin¹² 'e jmaa²¹i to² 'e jiiin¹³ barco do. Joon gasaa²¹o li 'ii¹ tyi² 'e 'mi² 'ii¹ tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa² 'wii²¹² gangatyéen¹mo fu nitsaa². ⁴¹ Pe mo gatyá¹ fu li seein²¹ tún² cwáa¹ jmi²¹² do, do-o gan-ga'oo²¹ 'e barco do jee²¹² too¹³. Lfi¹ tá² gason¹ jiiin¹³ jo lí² jøø²¹gi. Joon li' caluu barco do ga'láa² 'wii²¹² gaffiin¹mo coon¹³ 'e jmi²¹ jnoo¹ do. ⁴² 'In 'láa² do la mo 'iin²¹²in jnga²mo 'in taai² 'nuñi³ do la coon²¹ jo cwoo²¹ cwii¹ 'ido la 'ii²¹² cwa²a tyii²¹. ⁴³ Pe 'in tyu² to² 'láa² do jo 'iin²¹²in júuin² Poo² do. Joon jo gacwoo¹o júu³ 'e júuin² 'ido. Pe gatyuu² to² jilee¹²¹ 'in tii²¹ cwa² tyii²¹ tsataa²mo jmi²¹ nifu. Cwotyaliin²mo fu cwoo¹³ tyuun²¹. ⁴⁴ Joon 'in catyaa²gi do gangaliin²mo tsiin¹in ni 'mojiin²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'no¹³ barco do. Coon¹³ 'e la joon gatiin¹³mo jilee²¹ 'in tsá² do fu cwoo¹³ tyuun²¹.

Poo² taain¹ coon²¹ cwoo¹³ sii²¹ Malta

28 Mo gatiin¹³na'a jile¹e'e coon'tya galinee²e'e 'e cwoo¹³ do nisii²¹ Malta. ² Jilee¹²¹ 'in niseein²¹ do lfi¹ gaunjii²in jna'a. Joon gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² jí² fee¹ tse 'wii¹³ lfi¹ cwii². Joongi lfi¹ tsáa¹ jmi¹. Joon gasii²¹i jna'oo'o jile¹e'e 'e tsatyée¹na'a 'e untyaa¹na'a yíia'a. ³ Joon Poo² gauntii¹xu coon²¹ poo²¹² 'no¹³ cwuu²¹² tyuun²¹. Joon la 'ii²¹² gadya²a jee²¹² jí² do gacwo¹fi¹ jaain²¹ mii²¹ cwii¹in 'wii¹³ tyii². Joon gacuu²¹u cwoo²¹ Poo². ⁴ Mo gani² 'in tsá² do 'e 'ii¹in mii²¹ do cwoo²¹ Poo² joon gasii²¹ jee²¹² 'ii:

—Jaain²¹ 'in jnga¹² tsá²-a 'in tsañuu¹ lo. Fiin¹³ ga'ii¹³mo ni jmi²¹fi³ pe 'ii²¹ tya' Dios jo cwo¹gi seein²¹.

⁵ Joon gapiin² Poo² 'in mii²¹ do ni jí². Joon jo 'ee galíi¹. ⁶ Jilee¹²¹mo sjan² 'e iyiiin²¹ cwoo²¹o li gacuu²¹ mii²¹ do si jee²¹² cata 'ee ici¹²i jún¹mo. Pe lfi¹ síjaan¹an. Joon mo gani²¹ jo 'ee lí² itsangíi² 'ido gaunsíi²mo 'e 'i¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a 'e Poo² do lfi¹ jaain²¹ dios.

⁷Tyan' co' do-o roon¹on coon²¹ cwo¹³ 'wó² tya' jaain²¹ tsañ¹ sii²¹ Publio. 'Ido-o 'in tyiin²gi 'in seein²¹ do. Joon 'ii ga'ii²¹i jna'a. Joon gaunjii²in jna'a tyú² líi¹ jee²¹² 'n¹ jmi²¹². ⁸Galí² 'e jmi²¹ Publio do niraain¹ tsaa¹³a. 'Y¹ tyí²in joongi siui¹²i. Poo² ngafee¹²i 'ido. Joon mo ngayuui¹³ gafaa¹²a júu³ tyú² ga'í³ cwo²¹o tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo. ⁹Mo galiñii¹i jileei²¹ tsat-saa¹³ 'in seein²¹gi do gajalíin² joon ga'láa²mo. ¹⁰Joon líi¹ gaun'goo²¹ jna'a. Mo ngayuui¹³ joon ngatoo²o'o barco xiia¹². Joon gacwo¹o jna'a jilaa¹² 'e tyiin²gi tyii¹i líi¹ tsaa²¹a'a.

Poo² gatyíi¹a fu Roma

¹¹Mo gangíi² gaai²¹ sñ²¹ 'e toon²¹o'on do joon ngatoo²o'o tsi coon²¹ barco 'e gajan¹ la 'í²¹² gangíi¹i jiiin²¹ tya' tyí² do. Coon²¹ barco 'e nijó² fu Alejandría. Jéé¹mo tyani coon²¹ líi² líi¹ dioses 'in sii²¹ Cástor coon¹³ Pólux. ¹²Joon gatyalii²¹i coon²¹ fuu²¹ tí¹ jmi²¹² sii²¹ Siracusa. Do-o gatoon²¹o'on 'n¹ jmi²¹². ¹³Mo ga'woo²o'o joon gangíi²¹²na'a tyan' tí¹jmi²¹ ca gatyalii²¹i fu Regio. Mo gajná² jmi²¹ joon ga'í² tyí² fu lí¹ tooin²¹² lí¹ yooiin¹³ ní¹. Joon mo gatí² tún² jmi²¹²gi gatyalii²¹i fu Puteoli. ¹⁴Do-o gatsee²¹na'a 'inlíi¹³ tsaru¹u'. Gasí²¹i jna'a 'e joon²o'on coon²¹ semóo¹ coon¹³on. Mo ngayuui¹³ joon ga'woo²o'o joon ngalii²¹i fu Roma. ¹⁵Joon 'in tsá² jai² líi² néei¹ Roma do niganú²o júu³ 'e jo¹o'o. Joon gajaunjiin¹in jna'a tí¹ tya' fu lí¹ sii²¹ Foro de Apio, joongi lí¹ sii²¹ Tres Tabernas. Mo gani² Poo² gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gatyaa²gi-tsi. ¹⁶Mo gatyalii²¹i Roma do 'in tyú² to² 'láa² do gajaan²¹mo 'in ngaliin² 'nñí³ do tyani fii²¹² 'in tyú² to² 'láa². Pe Poo² gacwo²¹ coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in 'aai¹ ii.

Poo² cwo¹o júu³ fu Roma

¹⁷'Ní¹ jmi²¹²gi gangíi¹ 'e gatyee² Poo² joon gatyú² to² 'e jalíin² tsá² Israel 'in tyiin²gi 'in néei¹ Roma. Joon mo galicaain²¹ 'ido gajin²in:

—Tсарu¹u', fiin¹³ jo 'ee gó² 'e gajmáa³aa tya' tsá² Israel coon¹³ jilaa¹² tí² 'e si² tya' 'líi²¹² tsacøø¹³ 'wii¹³ joon gataan¹³na 'uu²¹²uu 'nñí³ Jerusalén. Joon gajaan²¹in jna tyani 'in 'oo¹o to² Roma. ¹⁸Mo ngayuui¹³ gaunngíi¹ jna gali'iin²¹²mo lá¹mo jna tsu¹ jiiin¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² tyiia gatsaa¹²a wa'a ijngaa¹²i jna. ¹⁹Pe 'in

tsá² seein²¹ Israel do jo 'iin²¹²in ján² røø²¹. 'Wii¹³ joon gamí³ 'e 'in tyú² to² nifu ijmáa¹a 'ii²¹ tyiia fiin¹³ jo 'ee tsaa² sá² jmáa³aa tya' tsagóo³oo. ²⁰'Wii¹³ joon nigatø¹øø 'naa' 'e jøø³øø joongi fuu²¹²uu 'naa'. Máa¹moo¹ jna si'nú¹³na cadena cwóo³oo tsu¹ 'wii¹³ líi²na la líi² jileei²¹ tsá² Israel. Líi²na 'e Dios ijmáa¹a tiin¹³na' —jin¹² Poo².

²¹Joon 'in tsacøø¹³ do gajin²in:

—Jna'a jiiin¹³ coon²¹ jí² jo mo 'ii¹³na'a tya' tsá² néei¹ Judea cwáain¹ tyi'i. Jon'gi tsagoo²¹²o' néei¹ do wa'a njalíin² faa¹²a 'laa¹² tyi'i. ²²'Iin²¹²mo jna'a nñu²¹uñ jilaa¹² 'e 'i¹o'o. Tsu¹ néé² jna'a 'e la caan²¹mo faa¹² tsá² 'laa¹² cwáain¹ tya' 'e júu³ 'múui² lo —gajin²in.

²³La joon gataan² coon²¹ jmi²¹² gatyaliin² fuu¹ tsá² lí¹ tyiin¹ Poo² do. Joon ca'aa²¹ tiin¹³ ca nñu²¹ faa¹² Poo² cwáain¹ tya' xiiala tyú² Dios to² tsá². Coon¹³ jí² tya' Moisés joongi coon¹³ jí² tya' tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calíi, coon¹³ 'e la joon gatyaa¹-tsi tsá² do wa'a ja²mo líi² Jesus. ²⁴Joon 'inlíi¹³ ga'ii²¹mo jilaa¹² 'e faa¹² Poo² do. 'Inlíi¹³gi jo jo¹ galíi². ²⁵Ga'láa² 'wii²¹² ngaliin¹mo tsu¹ 'wii¹³ jo røø²¹ sñ²¹i jee²¹² 'ii. Joon gajin² Poo²:

—'E ja²mo gafaa¹²a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo gacwo¹o jaain²¹ tsá² 'in gafaa¹² júu³ tya' Dios calíi 'in sii²¹ Isaías 'e júu³ lo 'e jin¹²:

²⁶Ngí¹ cwo¹³ 'in tsá² no: 'Naa' nuu²uun' pe jo 'øø¹² 'oo'. 'Naa' jøø²øø' pe jo coon²oon' cwáain¹.

²⁷Tsu¹ ningali'waa¹²a-tsi 'in tsá² no.

Líi¹ gó² nuu¹un.

Yaamo jñí¹i unní¹i la coon²¹ jo jøø².

Jo-gí nuu¹un coon¹³ loocwóo¹o.

Jon'gi 'øø¹²-tsi.

Jon'gi cñ¹²i coon¹³ jna wa'a un'láa²na.

²⁸Cwoliñí³oo' 'e nano tiin¹³ lingoo¹gi icwo¹³oo tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'e júu³ lo tya' xiiala untiin¹³ Dios tsá². Joon inuu¹o.

²⁹Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² 'elo 'in tsá² Israel do gangaliin² sñ²¹i líi¹ jee²¹² 'ii.

³⁰Poo² do gajaan¹gi tún² jiiin²¹gi coon²¹ inñu¹ lí¹ cñ²¹ 'laa¹³. Joon 'ii²¹mo jileei²¹ 'in tsaliin² tsajøø¹² 'ii. ³¹Lí²-i cwo¹²o júu³ tyú² tya¹ doñi¹in xiiala tyú² Dios to² tsá². Joon ga'e² cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo jiiin¹³ jo 'iin untyí²ingi 'ii.

ROMANOS

Síi²i Poo² 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma

1 Jna-a, Poo², síi²na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmoo³oo jii¹³ la to² tyu¹² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii¹³in jna 'e líi¹na apóstol tya'a. Joon gatø¹² Dios jna 'e cwóo³oo júu³ tyú² tya'a tya' xiiala itiin¹³ tsá².
 2 Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwo²o júu³ tya' Dios la mo jéei¹, Dios ga'íi² júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ tyú² do. 3 Joon 'e júu³ do faa¹²a cwáain¹ tya' Joon¹ Dios Jesucristo 'in líi¹i Ña'ñu¹u'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galíi¹ jún² tya' 'líi²¹² røø¹³ David. 4 Pe joon mo gajii¹in jee²¹² 'líi²¹² gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios júu³ 'e Joon¹ Dios 'ii, 'in líi¹ to² fee¹gi 'ii. 5 Joon coon¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyii¹ ga'ii¹³na'a 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoo²¹o júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo¹ líi²in joon jmáa¹a nu¹³u'. 6 Joon 'naa' líi¹naa' tsá² 'in niganúu²un 'e júu³ do, joon Dios tø¹²ø¹² 'naa' 'e líin²naa' tsá² tya' Jesucristo.
 7 Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹²in joon gatø¹²ø¹² 'e líin²in tsá² tya'a. Míi³ tyani Dios Ñu¹u' joongi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e cwauncwaa¹³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyú².

'Iin²¹²in Poo² tsafee¹³i 'in néei¹ Roma

8 Nifu, coon¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹²na cwóo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ jileei²¹ 'naa' tsu¹ la caain²¹ juncwii²¹ faa¹²a tsá² xiiala jai¹² líi²naa' Dios. 9 Joon Dios ñi¹o xiiala tíi¹³-tsii 'naa' coon¹³ júu³ tyú² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmoo³oo la to² tyu¹² Dios, cwóo³oo júu³ cwáain¹ tya' Joon¹on. 10 Míi³ tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi Dios tsu¹ ningóo¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹²na gó³oo. 11 Tsu¹ 'iin²¹²na gó³oo wa lí² cwóo³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon¹³ 'naa' 'e lí² ngí²naa' 'e tyú²gi coon¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gi taain²¹²-oo' coon¹³ 'e jai¹² líi²naa'. 12 Pe fo¹³oo 'e lí² tya¹-tsi' la 'oo¹² yii-a' coon¹³ la jai¹² líi²naa' la líi²i jna'a.
 13 Tsaru¹u', 'iin²¹²na 'e líi² 'naa' 'e 'láai² naa¹³ ga¹i¹-tsii wa igó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo galí¹³ gó³oo. Niga¹i¹-tsii gó²oo wa lí² 'iin³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la nicalí² 'iin³ to² lí catyiaa². 14 Tsu¹ jna-a tíi²na fuu²¹²uu jilee¹²mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ si moo¹² 'ee, 'in 'øø¹²-tsi si jo 'øø¹²-tsi 'ee. 15 Joon tsu¹ cwáain¹ tyiia nináa¹ tyú² tyiia icwo¹³oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyú² tya' Dios tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Untyú¹ Dios tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi² tsá²

16 Jo fa'íi²¹ líi²na júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá² tsu¹ 'e júu³ lo 'ii²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin¹³ jileei²¹ tsá² 'in jai¹² líi². 'E júu³ lo ijma¹ tiin¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹o jon tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel. 17 Joon 'e júu³ lo 'e¹²e jna' 'e jmoo¹o Dios tyú¹ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi² tsá². Tsu¹ jin¹²in ni jí² tya'a: "Jileei²¹ 'in 'ii²¹ Dios coon¹³ 'e jai¹² líi² iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo."

Tsaa² tya' tsá²

18 Joon née³oo' i'é² Dios, 'in tyiin¹ ñu¹fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jnii²¹mo 'e jai¹² tya' Dios. 19 Tyú² ñii¹ 'in tsá² no jilaa²¹ 'e lí² cwii¹in tsá² Dios tsu¹ ña'a Dios niga¹² 'ii. 20 Tsu¹ lí²-i líi¹ tsá² 'e jo jnéei¹ tya' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ líi¹ tsá² tyú² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon coon¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá². 21 Xu¹fiin¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaun'goo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon'gi nigacwo¹o Dios 'maai¹³. Xu¹joon lí¹ ga'laa²¹ 'wii²¹² 'i¹-tsi 'e jo 'ee to² 'i¹. Galinuu¹gi 'e gó² 'e 'øø¹²-tsi. 22 Jin¹²in 'in tsá² no 'e ñii²¹²-tsi pe coon¹³ la joon galíi¹ tsá² caa²¹mo. 23 Joon gaunsi²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tya' dioses jmee¹i tsá² 'in líi¹ la líi¹ tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tya'a 'in líi¹ la líi¹ joo¹² tsí² cwáa¹, si mii²¹ 'ee, si joo¹² ti tyún² tíi² 'ee, gajmee¹i 'in tsá² do.

24 Tsu¹ 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii ilii¹i 'in tsá² do jmáa¹a jii¹³ 'e gó² la tí²-tsi. La joon gajmaa¹a jilaa²¹ 'e gacwo¹o tsá² fa'íi²¹ coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaa¹². 25 Gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsu¹ 'wii¹³ jo jo¹ galíi² 'e jai¹² tya' Dios pe jo¹o galíi² 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaun'goo²¹o joon gajmaa¹a nu¹³u' 'e gajmaa¹a Dios la 'ii¹³ 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. Jii¹³ 'ii-o 'e tíi² 'e un'goo²¹o tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

26 Tsu¹ 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a jii¹³ la 'iin²¹²in yaai 'e cwo¹o tsá² fa'íi²¹. Joon ca tsamí² gaunsi²¹ 'e jmoo¹o la tíi²i jmáa¹a coon¹³ tsañuu¹. 27 La joon jon tsañuu¹ gatúu²o jmoo¹o la tíi²i jmáa¹a coon¹³ tsamí² joon suun¹mo tsañuu¹ ruu¹²i. Joon tsañuu¹ jo jmáa¹a la 'oo¹² 'ii 'e cwo¹²o fa'íi²¹ tsá². Joon moo¹ taa²¹² 'e ini²i wúu¹ 'wii¹³ 'e gó² jmoo¹o.

28 Joon tsu¹ 'wii¹³ jo 'iin²¹²in 'in tsá² do licwii¹ingí Dios Jmii²¹, nigatúu²mo Dios 'ii 'ilí² jmáa¹a 'e jo tíi²i jmáa¹a. 29 'In tsá² 'in líi²i la joon sirøø¹i jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o: 'láa¹a coon¹³ tsamí², joon sóo²-tsi, joon suun¹mo 'e sá² tya' tsá² xeei¹². Sirøø¹i 'e tsí² wúu¹i 'ido, joon tsá² 'in jn-

gaai¹³ tsá² 'ii, joon ngii¹ to² 'noo¹ mi¹³, joongi tajúu³. Joongi faa²¹ 'a 'e gó² tya' tsá², jmaa¹ a júu³ 'atsaa²¹.
³⁰ Cwo² o tsaa² tsá² xeei²¹ 'uui²¹ joon 'e¹ mo Dios, joon ungo¹ i tsá² xeei²¹ joon jmoo¹ o jloo³ joon 'gøøi¹³ 'áai¹ júu³ tya'a. 'In tsá² la 'ii jooi²-tsi jmáa¹ 'a 'e gó² joon jo jmáa¹ a nœ¹³ tsacøøi¹³ tya'a. ³¹ Tsá² 'in jo 'øøi²¹-tsi 'ii, jo untsiin¹ júu³ tya'a joon 'wa²-tsi joon jo ñii¹ xiiala jmaa¹ a fee¹-tsi tya' tsá² xeei²¹, jo lii¹ i jmáa¹ a 'wo²-tsi tya' tsá² xeei²¹. ³² Tyú²-œ ñi¹ 'in tsá² lo to² gatyú² Dios, ñi¹ o jon 'e txi² júuin² 'in jmoo¹ o 'e gó² lo pe jo 'ee lxi¹ 'ee jmoo¹-o jiin¹³ la jmoo¹ o do. Joon ca jløøi¹³ wa ní² 'iin jmoo¹ o la do-o jon.

Dios jmaa¹ a 'ii²¹ 'e la jai²

2 Tsœ 'wii¹³ joon 'nœ-œ, doñi¹ iin lxi¹ u'u, 'in jmaa¹ o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ jo lí² wa'a jo tsaa² tyi¹ i sá². Tsœ mo jmoo² o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ 'e piin²¹² 'woo²¹ o tsœ jmoo² o jiin¹³ la jmoo¹ o 'ido. ² Pe née³ oo¹ 'e jmoo¹ o Dios 'ii²¹ røø² mo 'xi² júu³ tya' 'in gajmaa¹ a 'e gó² do. ³ ¿Tí lxi² u 'e láa² u 'e 'ii²¹ ijmáa¹ a Dios tya' tsá²? Tsœ 'nœ-œ jmoo¹² o 'ii²¹ tya' 'in tsá² do 'in jmoo¹ o 'e gó² pe jmoo² o jon jiin¹³ la jmoo¹ o 'ido. ⁴ ¿Tí jo tsáai¹-o'o 'e tyú² jmoo¹ o Dios tyi¹ 'e 'wo²-tsi 'wii²¹² tyi¹? ¿Tí jo ñi²¹ 'e 'wo²-tsi Dios 'wii²¹² tyi¹ 'e jmáa¹ a 'e jaa²¹-o'o coon¹³ Dios? ⁵ 'Áai¹ 'wa²-o'o joon jo mo gajoo²¹-o'o joon coon¹³ la joon unfee¹ gi¹ 'e wúu¹ imóo¹³ o mi txi² jmi²¹² ijmá¹ Dios 'ii²¹ røø²¹, ⁶ mo cón² Dios tya'a la coon²¹ nigajmaa¹ a tsá². ⁷ Pe icwó² Dios coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ a coon²¹ tøø² mo jileei²¹ 'in ga'no² 'e 'ya² gi tya'a, joon 'in 'i² júu³, joon 'in ga'no² o 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo coon¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a. ⁸ Pe 'nii²¹-tsi Dios i'e² e 'ii wúu¹ 'in 'iin²¹² in jiin¹³ 'ña'a, 'in jo jmoo¹ o nœ¹³ œ la jai¹ jiin¹³ jmaa¹ o nœ¹³ œn tya' jilaa²¹ 'e gó². ⁹ Joon ilisá² wúu¹ joongi fa¹³ tya' 'in jmoo¹ o 'e gó² joon nifu tya' tsá² Israel pe ilisá²-a jon tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. ¹⁰ Pe la joon jon icwo¹² Dios 'in jmoo¹ o 'e tyœ 'e 'ya² gi tya'a coon¹³ yœ júu³ joon iliseein²¹ tyú²-œ nifu tya' tsá² Israel pe la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹¹ Tsœ jo jmoo¹ o Dios coon²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ røø²¹ mo jilee²¹ mo tyani¹ i. ¹² Jileei²¹ 'in ga'no² tsaa² jo mo galicwii¹ 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'e júu³ taa¹³ ley do pe jo sineei¹³ tsalíin² mo lí² 'ii²¹. Pe jileei²¹ 'in ga'no² tsaa² galicwii¹ 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a jiin¹³ la jin¹² ley do. ¹³ Tsœ 'in tsá² 'in nuu¹ un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹ o, jo untyú¹ Dios 'ii. Untyú¹ Dios jiin¹³ 'in tsá² do 'in jmoo¹ o nœ¹³ œn 'e ley do. ¹⁴ Tsœ mo jmoo¹ o 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiin¹³ la to² tyú² ley tya' Moisés, xœfi¹³ in¹³ jo cwii¹ 'e ley do, 'e lí² lawa ley tya' 'ña'a. ¹⁵ Joon coon¹³ 'e jmoo¹ o do lí² lawa toon¹ on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi txi² jmi²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a 'e 'i¹-tsi 'ña'a icwó¹ o tsaa² si faa²¹ a 'wii²¹² tya'a 'ee. ¹⁶ Joon jmi²¹² joon ijmá¹ Dios 'ii²¹ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a tsá² 'uui²¹ coon¹³ 'e gajmaa¹ a Jesucristo. Joon 'e 'ii²¹ ijmáa¹ a lí¹ la lí¹ 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Xiiala lxi¹ i tsá² Israel coon¹³ ley tya' Moisés

¹⁷ Pe 'nœ-œ fu² u tsá² 'e lxi¹ u'u tsá² Israel, joon 'i¹-o'o 'e coon¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹ mo'o tyú²-œ joon unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ Dios tyi¹ i. ¹⁸ Ñi²-o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e² 'nœ tyí¹³ 'e tyiin² gi. ¹⁹ Joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-o'o lxi² u 'e lii² i uncoon¹³ on 'in tsá² 'in jo cwii¹ in Dios tyi¹ i tsœ 'in tsá² do lxi¹ i lawa tsá² tiui² jo ñi² xiiafu tsalíin². Lxi² u 'e lxi¹ u'u lawa ji² coo²¹ tya' tsá² néei¹ lí nœ²¹. ²⁰ Lxi² u 'e lii¹ i cwo¹² o cwáain¹ 'in bá¹ joon lxi¹ u'u tifo¹² tya' xuui²¹². Tsœ 'i¹-o'o 'e coon¹³ 'e ley do 'oo² o jilaa²¹ 'e jai² 'e 'øøi²¹-tsi tsá². ²¹ Joon 'nœ-œ 'in 'e² tsá² xeei²¹, ¿'ee lí² jo 'e² 'e 'wo'o? 'Nœ-œ cwo¹² o júu³ tya' Dios 'e jo jmá¹ a tsá² 'uun²¹, ¿'ee lí² i jmaa² a 'uun²¹ 'wo'o? ²² 'Nœ-œ foo²¹ o 'e jo lí² fee²¹ i tsá² tsamxi² tya' tsá² xeei²¹, ¿'ee lí² i jmoo² o la joon 'wo'o? Nœ-œ gali'e¹ mo'o dioses 'in jo jai² tya' tsá², ¿'ee lí² i 'uun² un 'e sá² cwo¹ tya'a? ²³ Unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ ley do pe ifaa²¹ tsá² gó² tya' Dios tsœ 'wii¹³ jo jmoo² on la to² tyú² œ 'e ley do. ²⁴ Tsœ ni jí² tya' Dios jin': "In tsá² jo seein²¹ Israel faa²¹ a gó² tya' Dios tsaa² tyi'naa'."

²⁵ 'E la ja² mo 'íi³ mo to² 'wa'a lxi¹ i tsá² lí² circuncidado. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e lí² do 'e gacwo¹² o Dios Abraham mo ga'xi² júu³ jai² tya'a do. Gatœœ loo²¹ yœ cúun¹ xuui²¹².) 'Íi³ mo to² 'e lí² do wa'a jmá¹ tsá² nœ¹³ œn 'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá² nœ¹³ œn 'e ley do 'e lí¹ lawa jo 'ee galxi¹ 'e lí² do. ²⁶ Joon wana jmoo¹ o tsá² jiin¹³ la to² tyú² ley do pe jo mo gali¹ i'ii²¹ 'e lí² do ilí² in tyani Dios lawa galxi¹ 'e lí² do tya'a. ²⁷ Joon 'in nigajmaa¹ a nœ¹³ œn 'e ley do, fiin¹³ jo gali¹ i'ii²¹ 'e lí² do, ijmáa¹ a 'ii²¹ tyi¹ 'in niga'ii²¹ 'e lí² do pe jo gajmaa² a nœ¹³ œn fiin¹³ 'oo² o 'e ley do toon¹ on ni jí². ²⁸ Joon jon' tsá² Israel la jai² 'ii 'in niga'ii²¹ i jiin¹³ 'e lí² do ngú¹ taan²¹² in. Joon 'e circuncisión la jai² jon' jiin¹³ 'e lí² do 'e jmá¹ tsá² coon¹³ ngú¹ taain²¹² tsá². ²⁹ 'In tsá² 'in lxi¹ i tsá² Israel la jai² lxi¹ i la joon coon¹³ 'e 'i¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai² lí¹ la lí¹ coon²¹ to² gajmaa¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itú² tsá² do la to² tyú² ley. Joon 'in lxi¹ i circuncisión la jai² jon' wa' 'ii²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii²¹ 'ii.

3 Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaa¹ i wa'a lxi¹ i tsá² tsá² Israel si 'ee to² 'íi³ 'ee wa'a lxi¹ i tsá² lí² circuncisión?

² 'Áa¹ mo 'íi³ to² lxi² na joon tya' 'láai² 'iin¹³. Nifu gacwo¹ o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³ tyú² tya'a. ³ ¿'Ee lxi² u? Wa mo jo gajai² galxi² i inlxi¹³ 'in tsá² do, ¿tí lxi² u 'e coon¹³ la joon jo iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga'xi² do? ⁴ Jo lí² la joon! Tsœ Dios ijmáa¹ a la jai² xœfiin¹³ jilee²¹ mo tsá² tajúu³ i. Tsœ ni jí² tya' Dios jin¹² in:

Ijin¹² in tsá² 'e jai² jilaa²¹ 'e nigafaa¹³ a, joon mi jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyi¹ i icwo¹ i'ii²¹ u'u 'in tyú¹.

⁵ Pe wana tsaa² tyi¹ jmaa¹ i to² 'e 'ee¹ 'e 'e jmoo¹ o Dios 'ii²¹ røø²¹, ¿tí jon' 'e gó² jmoo¹ o Dios mi 'e² e jna' wúu¹? ('E fo¹³ oo jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá².) ⁶ Jo lí² la joon! Tsœ wana lí² jmá¹ Dios 'e gó², ¿xiiala lí² jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹² in juncwii²¹?

⁷ Joon wana júu³ tajuu²¹ tyiia jmaa¹ i to² 'e jmoo¹ o 'ya² gi 'e jai² tya' Dios, ¿'ee lí² 'óo³ gi tsaa²? ⁸ Wa lí¹ la joon, ¿'ee lí¹ jo jmoo²¹ o 'e gó² tsœ coon¹³ la joon 'e

lifee¹gi' e tyú²? 'Inlíi¹³ 'in 'iin²¹in jma¹ 'e gó² tyii¹ 'e jin²o 'e la joon 'é² jna'a. Pe tí²mo 'in tsá² do 'ii²¹i 'e wúu¹ iní².

Jilee²¹o' ró²na' tsa²

⁹ ¿'Ee líi²u? ¿Tí tyú¹gi tyijna' 'e líi¹na' tsá² Israel lagi 'in catyaaí² do? jjo lí la joon! Tsu ró²na' tsa² la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo seein²¹ Israel. 'E coon¹³ la joon tyu² tsa² to² jileei²¹ tsá². ¹⁰ Joon ni jí² tya' Dios jin²¹in:

Jo 'in seein²¹ 'in tyú¹ tyani Dios jii¹³ jaain²¹ jo seein.
¹¹ Jo 'in seein²¹ 'in 'o²¹tsi. Jii¹³ jaain²¹ jo seein²¹ 'in 'naa¹i Dios.
¹² Jilee²¹mo ningalíin² lí' caai²¹. Jo 'ee to² 'iin³ jii¹³ jaain²¹.

Jo 'in seein²¹ 'in jma¹a 'e tyú², jii¹³ jaain²¹ jo¹ seein²¹.
¹³ 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lí la lí 'e jma¹ 'e 'woo²¹ coon²¹ 'aa¹ tya' 'líi²¹² 'e sínó¹.

Joon coon¹³ ni s¹³ jmo¹o júu³ tajuu²¹.

Joon lawa 'ootyí² tya' m¹³ taa¹³a 'oo²o.

¹⁴ Jmaai¹³ júu³ 'laa²¹ coon¹³ júu³ tsii²¹² wúu¹i 'yeei²¹ 'oo²o.

¹⁵ Coon¹³ jon¹on tí² to² 'iin²¹²in jngaa¹³i tsaruu²¹i.

¹⁶ Doñixiia' tsalín² 'in tsá² do jmai² m¹³mo coon¹³ 'e gó².

¹⁷ Joon 'e fu¹ 'e ngí¹ tsá² 'e tyú² jo mo galicwii¹ 'in tsá² do.

¹⁸ Jo 'ee 'i¹-tsi wa' un'goo²¹o Dios.

¹⁹ Joon né²o' 'e jilaa²¹ 'e jin² 'e ley 'e sá² la mo jéei¹, jin²o tya' 'in tsá² 'in tí²i jma¹ 'e ley do. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa²¹gi cwáain¹ tya' tsa² tya'a. Joon coon¹³ la joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ tí²i 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a. ²⁰ Tsu Dios jo untyú¹ jii¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ a la to² tyú² ley do. 'E ley do jmaa¹i to² jii¹³ 'e liné²o' 'e niga'ná²a' tsa².

Jmaa¹a Dios tiin¹³ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai² líi² tsá²

²¹ Pe nano né²o' xiiála lí² untyú¹ Dios tsá² jo 'ee unjí²i 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa¹³ ley do joon 'e jí² gajmaa¹ 'in tsá² gacwó² 'e júu³ tya' Dios la mo jéei¹ faa²¹o cwáain¹ tya' 'elo. ²² La lo lí² untyú¹ Dios jileei²¹ tsá² 'in jai² líi². Untyú¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi² 'e gajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tya'a. Joon jilee²¹mo coon²¹ ró² líi² 'e jaain²¹ la jaain²¹; ²³ tsu jilee²¹mo niga'nóo²o tsa² joon jii¹³ jaain²¹ wa galí¹ la 'iin²¹²in Dios. ²⁴ Pe Dios untyú¹ tsá² coon¹³ 'e fee¹-tsi, jo 'ee gajmaa¹ a tsá², tsu jmo¹o Dios tiin¹³ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo Jesús 'wii²¹² tya'a. ²⁵ Joon Dios gacwoo¹ i Cristo lawa coon²¹ fa¹ tya' tsa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon mo jai² líi² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa¹ do. Joon coon¹³ la joon ga'e² Dios tsá² 'e xufiin¹³ 'wó¹-tsi coon¹³ 'e tsa² ga'nóo²o tsá² la mo jéei¹ ró² 'ii²¹ tya'a. ²⁶ 'E² 'e tsá² jon 'e ró² 'ii²¹ tya' Dios nano joon ró² 'ii²¹ tya'a çiin²¹gi mi untyú¹i tsá² 'in jai² líi² Jesús.

²⁷ Wa lí¹ la joon, çtí lí² jmo²¹o' jloo¹³ 'e tyú¹na'? Jo lí¹i' la joon. Tsu jo mo galí¹ 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ gajmo²¹o' jii¹³ la to² tyú² ley do, inlii¹o' jmo²¹o' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ ja²mo galí²na' Jesucristo. ²⁸ Coon¹³ la joon né²o'

'e untyú¹ Dios tsá² tsu 'wii¹³ 'e jai² líi² tsá² jo cwáain¹ cón² Dios wa nigajmaa¹ a la to² tyú² ley.

²⁹ ¿Tí líi¹ Dios Jmii²¹ jii¹³ Dios tya' tsá² Israel? ¿Tí jon' líi¹mo jon Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel? Tyú² né²e 'e 'ii-o líi¹ Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel ³⁰ tsu jii¹³ jaan²¹mo Dios seein²¹. Joon untyú¹ Dios 'in líi¹ lí² circuncisión tsu 'wii¹³ jai² líi² joon untyú¹mo jon 'in jo líi¹ 'e lí² do tsu 'wii¹³ jai² líi². ³¹ Wa lí la joon, çtí jo jmo²¹o' coon¹³ 'e jai² líi²na' 'e jo 'ee to² 'íi³gi 'e ley do? ¿'Esa la joon! Lí' çii¹³ jmo²¹o'. Jmo²¹o' 'e iuntsiin¹ tsá² 'e jin² 'e ley do.

Xiiála gauntyú¹ Dios Abraham

4 ¿'Ee ífá³a' cwáain¹ tya' 'líi²¹² tsá² fee¹ tyi' Abraham? ² Tsu wana gauntyú¹ Dios Jmii²¹ Abraham tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a lí²-i jma¹a Abraham 'e unjló¹³ 'ña'a. Pe jo lí² unjló¹ 'ña'a tyani Dios. ³ Pe ni jí² tya' Dios jin²¹in: "Ja²mo galí²i Abraham Dios, joon coon¹³ la joon gauntyú¹mo Dios 'ii." ⁴ Tsu mo jmo¹o tsá² to² 'in fii²¹² do jo çí¹ 'e 'leei¹³ tsá² do lawa' 'e 'yaaí¹-tsi pe lawa'a 'e ró²i. ⁵ Pe wana jai² líi² tsá² Dios, 'in untyú¹ 'in ró²i tsa², joon jo 'ee gajmaa¹ 'in tsá² do, pe coon¹³ 'e jai² líi² 'in tsá² do untyú¹mo Dios Jmii²¹ 'ii. ⁶ Joon 'líi²¹² David gajin²in xiiála jló¹³ 'in tsá² 'in gauntyú¹ Dios Jmii²¹ jmaai¹³ coon¹³ 'e jai² líi² jo 'e cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹ 'in tsá² do. ⁷ Tsu David do gajin²in:

Jló¹³mo jileei²¹ 'in nigajmaa¹ a Dios fee¹-tsi 'wii¹³ tsa² tya'a. Joon niga'in¹mo-tsi 'e niga'láa² 'ido.

⁸ Jló¹³mo jon 'in tsá² do 'in jo cwáain¹ cón² Dios tsa² tya'a.

⁹ Jo gacwó² Dios 'e lijló¹³ jii¹³ 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do pe nigacwó² tya' 'in jo líi¹ 'e lí² do jon. Pe gafa¹³a' 'e nigauntyú¹ Dios Abraham tsu 'wii¹³ jai² galí²i. ¹⁰ Pe né²o' 'e nigauntyú¹ Dios Abraham la n¹gi 'e ga'ii²¹ Abraham 'e lí² circuncisión do. ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ gaja²mo galí² Abraham Dios gacwo¹o Abraham 'e lí² do 'e lí la lí coon²¹ sello 'e nigauntyú¹ Dios 'ii xufiin¹³ jo galí¹ 'e lí² do. Joon coon¹³ la joon galí¹ 'e lí²in Abraham 'in jmii²¹ jon tya' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹ la jo mo ga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. La joon jon lí² untyú¹ Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi².

¹² Lí¹mo Abraham jmii²¹ tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá² do 'in ga'ii²¹ jii¹³ 'e lí² do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² do la joon jon ja²mo líi² la jai² galí² líi² tsafee¹ tyi' Abraham la n¹gi ga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do.

'Ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'íi² Dios coon¹³ 'e jai² líi²

¹³ Joon Dios ga'íi² júu³ tya' 'líi²¹² Abraham coon¹³ jún² tya'a 'ii²¹mo 'e juncwii²¹ lo lawa coon²¹ 'e gatí² tya'a. Pe jo ga'íi² Dios 'e júu³ do tya' Abraham tsu 'wii¹³ nigajmaa¹ a Abraham n¹³ 'e ley do, pe ga'ii²¹mo Dios Abraham 'e tyú² tsu 'wii¹³ 'e jai² galí²i. ¹⁴ Joon wana jin¹³ 'in tsá² 'in nigajmaa¹ a n¹³ 'e ley do 'ii²¹ 'e júu³ jai² ga'íi² Dios jo 'ee to² 'íi³ 'e jai² líi² tsá² joon 'ee júu³ jai² do 'e ga'íi² Dios Jmii²¹ jo 'ee to² tí². ¹⁵ Tsu 'e ley

do jmo¹-o jii¹³ 'e 'e² Dios tsá² wúu¹; pe mo jo ley sá² jo lí² 'láa² tsá² tya' ley.

¹⁶ Joon coon¹³ la joon 'ii²¹ mo tsá² 'e júu³ ga'ñi² Dios coon¹³ 'e jai² líi², lawa coon²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'e jo jnaa¹ tsá²; 'e coon¹³ la joon ilí² tya' jileei²¹ jún² tya' 'líi²¹² Abraham. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ jai² do jon' jii¹³ tya' 'in jmo¹o nœ¹³ 'e ley do, tya'a jon 'in jai² líi² la niga-jai² galíi² Abraham do, 'in líi¹ jmi²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² tyani Dios 'in jai² galíi² 'ii. ¹⁷ La gajin² Dios si²¹ i Abraham do mo gajin²in: "Gajmé¹na 'nœ ilíin²un jmi²¹ tsá² fúui¹." Joon Dios do cwó²o juncwii²¹ tya' 'in najúin¹ joon jmáa¹ a lisá² li jo 'e mo lisá² la mo jéei¹.

¹⁸ Jo cu²-tsi Abraham coon¹³ Dios. Joon xœfiin¹³ nasu-un¹ mo 'e liseein²¹ yœun²¹ tya'a jo¹o galíi² júu³ jai² ga'ñi² Dios tya'a, joon coon¹³ la joon galíi² "jmii²¹ tsá² fúui¹", jii¹³ la gajin² Dios: "Jii¹³ la tí² nœ¹ la joon ilí² tí² jún² tyi¹." ¹⁹ Pe xœfiin¹³ xœun²¹ 'ná¹gi tsín¹ coon²¹ céin¹³ jii²¹ jo gatœ²¹ 'e jai² líi² mo ga'i¹-tsi xiati jii²¹ ningóo¹o 'ñá'a coon¹³ tsmá² tya'a Sara do 'in nasu-un¹ mo 'e caan²¹in yœun²¹. ²⁰ Jo gacu²-tsi Abraham do jon'gi wa' jo jai² galíi² 'e júu³ jai² 'e ga'ñi² Dios tya'a. Ji-in¹³ jai²gi galíi² jo cu²-tsi. Joon gaun'goo²¹o 'ido Dios. ²¹ Joon jo¹ galíi² Abraham 'e lí² untsiin¹ Dios 'e júu³ jai² ga'ñi² do. ²² Tsœ 'wii¹³ joon gauntyú¹ mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi².

²³ Joon gataan¹an Dios ni jí² 'e nigauntyú¹ Abraham jon' jii¹³ 'wii¹³ tya' Abraham do, ²⁴ pe gataan¹o ni jí² 'wii¹³ tyijna' jon. Tsœ iuntyú¹ mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii, 'in nigajmaa¹ a jii¹ 'Ñá'ñœ¹ 'Jesús jee²¹² 'líi²¹². ²⁵ Tsœ Dios gacwóo¹ Jesús ijúun¹in ityí² tsaa² tyi' joon gajmaa¹ a jii¹ 'ido tún¹ 'e lí² jmaa¹ 'e liseen²¹na' tyú² tyaní¹.

Wana jai² líi²na' jo 'e tsaa² øø²¹na'

5 Joon la joon tsœ 'wii¹³ nigauntyú¹ mo Dios jna' coon¹³ 'e jai² líi²na' cwoaan²¹o' tyú² tyaní¹ 'wii¹³ 'e nigajmaa¹ a 'Ñá'ñœ¹ 'Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ² Tsœ coon¹³ 'e jai² galíi²na' niga'ii¹³na' 'e fee¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyijna'. Joon jmo²¹o' jløø¹³na' siján³an' i'ii¹³na' 'e 'ya²gi tya' Dios. ³ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ 'e wúu¹ nee²¹en' tsœ nee²¹o' 'e nee²¹en' wúu¹ 'e 'e²e jna' 'e jmo²¹o' taa²¹a'. ⁴ Joon 'e jmó²o' taa²¹a do jmo¹o' júu³ 'e nali¹i'. Joon 'e gali¹i' joon tsáa¹mo-tsi' 'e lí² jmá¹ Dios 'e júu³ ga'ñi² do. ⁵ Joon jo fa'ii²¹ líi¹na' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' tsœ Dios nigacwo¹o' jna' Espíritu Tyú² tya'a, joon 'in Espíritu Tyú² do 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² do lí²-i 'iin²¹²mo' tsá² la 'iin²¹²in Dios tsá².

⁶ Tsœ la 'ii²¹² jo lí² jmó²na' tiin¹³na' yiia', 'in Cristo do, mo gatí² 'ii²¹, gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó². ⁷ 'Áai¹ tyan¹ to² wa'a júuin² tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹ xœfiin¹³ 'in tyú²mo 'in júuin² do. Lí cón² jo ngáa¹mo wa 'áa¹mo tyú¹ 'in 'ná¹ júin¹ do iliseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in lí² júuin² cwáain¹ tya' 'in tyú¹ do. ⁸ Pe Dios, tsœ 'wii¹³ 'iin²¹²in 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' gacwo¹o' júin¹ Cristo 'wii²¹² tyi' xœfiin¹³ tsá² øø²¹ tsaa² jna'. ⁹ Joon nano, nigauntyú¹ mo Dios jna' coon¹³ 'e gajmaa¹

Cristo tyi' mo gajúun²in. Joon coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' iláa¹ jna' 'e wúu¹ lí tséi¹ 'wii²¹² tya'a. ¹⁰ Tsœ wana gajmaa¹ a Dios 'e seen²¹na' tyú² coon¹³on la 'ii²¹² 'eei²na' 'ii coon¹³ no gajúun²in Joon¹on; coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' ijmaa¹ a tiin¹³na' coon¹³ 'e seen²¹in tsœ nano seen²¹na' tyú² coon¹³on. ¹¹ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ Dios 'wii¹³ 'e gajmaa¹ a 'Ñá'ñœ¹ 'Jesucristo 'wii²¹² tyi', tsœ 'wii¹³ Cristo saan²¹an' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹.

Adán coon¹³ Cristo

¹² Joon ga'i² tsaa² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e ga'láa¹ a jaain²¹ tsá² joon júun²mo tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² do 'e ga'i² juncwii²¹. Joon coon¹³ la joon 'ná¹ júun¹mo jileei²¹ tsá² tsœ jileei²¹mo niga'noo¹o tsaa². ¹³ La nœ'gi 'e lisá² ley niga'noo¹o tsá² tsaa² xœfiin¹³ jo gacón² Dios cwáain¹ mo jo ley mo sá². ¹⁴ Pe ca ga'noo¹o Adán do tsaa² ca gacwo¹ Dios Moisés 'e ley do gajúun²mo 'in niga'noo¹o tsaa² xœfiin¹³ jo ga'láa¹ la ga'láa¹ Adán do. Joon mo 'øøi²¹-tsi tsá² 'e gajmaa¹ a Adán do coon¹³ la jon lí² 'øøi²¹-tsi 'ee 'ná¹ jmáa¹ a Cristo, 'in ijó¹ çiin²¹gi.

¹⁵ Pe 'e cwó² Dios tsá² 'yaai¹-tsi jo lí la lí 'e tsaa² ga'noo¹o Adán. Tsœ coon¹³ coon²¹ tsaa² do, 'e ga'noo¹o jaain²¹ tsá², fúu¹mo tsá² gajúin¹. Pe 'e nigacwo¹ Dios 'e tiin¹³ tsá², jo 'ee 'laa¹³ tyíin¹, 'wii¹³ jaain²¹, Jesucristo, fee¹gi lagi 'e tsaa² do, joon tyú²-œ tya' tsá² fúui¹. ¹⁶ 'E tsaa² do tya' jaain²¹ tsá² jo lí la lí 'e jmo¹o Dios ti-in¹³na'. Tsœ coon¹³ 'e coon²¹ tsaa² do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúui¹. Pe coon¹³ 'e jmo¹o Dios tiin¹³ tsá², xœfiin¹³ 'láai¹ tsaa² ga'noo¹o tsá² iuntyú¹mo Dios 'ii jo 'e 'laa¹³ 'ná¹. ¹⁷ Galí² ijúun²in tsá² 'wii¹³ tya' tsaa² tya' jaain²¹ tsá². Pe coon²¹ 'ii¹³ 'líi¹gi tya' 'in untyú¹ Dios, jo 'ee 'laa¹³ 'ná¹, ilí² tyú² to² 'e juncwii²¹ múui² 'wii²¹² tya' 'in tsá² jaain²¹ 'in sii²¹ Jesucristo.

¹⁸ Coon¹³ cwáain¹ tya' Adán do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúui¹ 'wii¹³ tsaa² tya' jaain²¹ tsá² do. Pe cwáain¹ tya' Jesucristo do gauntyú¹ mo Dios jileei²¹ 'wii¹³ 'e tyú²-œ gajmaa¹ 'in tsá² jaain²¹ do. ¹⁹ 'øøi²¹-tsi tsá², 'e coon¹³ 'e jo gajmaa¹ a nœ¹³ 'œn jaain²¹ tsá², fúu¹mo ga'noo¹o tsaa² pe la joon jon 'e gajmaa¹ a nœ¹³ 'œn jaain²¹ tsá² joon galí² 'e tyú¹mo fúui¹ tyani Dios.

²⁰ Joon 'e ley do 'e gajó² 'e lifee¹gi tsaa² tya' tsá². Pe lí ganga'láai¹gi tsaa² tya' tsá² 'e feei¹-tsi Dios galifee¹gi jon. ²¹ Galí²-i la joon 'e la gajúuin² tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² ga'noo¹o 'e feei¹-tsi Dios lí²-i jmá¹ tsá² tyú² tyaní¹ joon cwo¹o' jna' coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'Ñá'ñœ¹ 'Jesucristo.

Na'li²¹²mo' wa' 'naa²¹gi' tsaa² pe jii¹o' coon¹³ Cristo

6 'Ee ijmo²¹o' jon? 'Ee 'naa²¹gi' tsaa² 'e coon¹³ la joon lí² 'e¹ Dios jna' xiiala fee¹-tsi tyi'? ² 'Esa la joon! Tsœ na'li²¹²mo' wa' 'naa²¹gi' tsaa². Joon wa la joon jo líi¹gi' sáan¹³an' 'nnoo²¹o' tsaa². ³ 'Ee 'naa²¹ 'e jile¹'e gasaa²¹na' jmi²¹ 'e ilicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús, mo gasaa²¹na' jmi²¹ lawa'a 'e gajuun²¹mo' coon¹³on? ⁴ Lawa ga'á¹mo' caan²¹mo coon¹³ Cristo joon na'li²¹²mo'. Joon coon¹³ la joon lí²-i jii¹i' tú¹ 'e

lisáan¹³an' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Tsu coon¹³ la joon gajjin¹in Cristo jee²¹² 'íi²¹² coon¹³ 'ii²¹ 'ya²gi tya' Nã¹'u'.

⁵ Tsu wana uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo gajúun²in; la joon jon iuncaan²¹na' coon¹³on mo gajjin¹in. ⁶ Tsu nee²¹o' e mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ jna'o' e lí¹na' lawa mo jéi¹ gajúun²mo' jon coon¹³on tsaa¹ crúu¹³ do. Joon coon¹³ la joon lí² 'íin² e 'lí¹na' tsá² 'in ngí¹ to² 'noo¹o tsaa². Joon jo lí¹gi' tsa'leei¹³ jmoo²¹o' nã¹'u' jii¹in¹³ la to² tyu² tsaa² e gó². ⁷ Tsu 'lí²gi' jo lí²gi' 'noo¹o tsaa². ⁸ Wa mo'o gajúun²na' coon¹³ Cristo tsaa¹mo-tsi' isaan²¹o' coon¹³on, ⁹ tsu nee²¹o' e mo ngayuu¹³ gajjin¹ Cristo jee²¹³ 'íi²¹² do coonti jo jmi²¹² wa' júuin²gi tún¹. Jo lí²gi' tyu² 'mó¹ to² 'ii. ¹⁰ Tsu mo gajúin¹ Cristo, cafu gajúun²in cwáain¹ tya' tsaa², pe nano la seen²¹mo seen²¹ tya' Dios. ¹¹ La joon jon 'naa' cwoelí¹naa' e 'lí²¹²naa' wa' 'noo¹gi' tsaa² pe cwoseen²¹naa' jii¹in' tya' Dios sicaan²¹naa' coon¹³ Nã¹'u' Cristo Jesús.

¹² Tsu 'wii¹³ joon jo cwo²naa' yaanaa' e tyu² tsaa² to² 'naa' e jo jmaa²aa' nã¹³uun' jilaa²¹ e gó² e soon²¹in ngú¹ taan²¹²naa'. ¹³ Jo cwo²oo' ngú¹ taan²¹²naa', jii¹³ xã, wa'a 'noo¹gi' tsaa². Lí¹ cii¹³ jmaa²aa'. Cwo²oo' ngú¹ taan²¹²naa' Dios lawa tsá² 'in nijúin¹ joon gajjin¹in tún¹. Cwo²naa' yaanaa' Dios e jmaa²aa' e tyú². ¹⁴ Tsu e tsaa² do jo lí²gi' tyu² to² 'naa'. Joon jo lí¹naa' tsá² 'in 'ná² jmá¹ e ley dó², pe lí¹naa' tsá² 'in ga'ii²¹ e fei¹-tsi tya' Dios.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in tyu² to² jna'

¹⁵ ¿Ee lí²naa'? ¿Tí 'naa²¹gi' tsaa² tsu 'wii¹³ lí¹na' tsá² 'in jo 'ná² jmoo²¹gi' e ley do pe lí¹na' tsá² 'in niga'ii²¹ e fei¹-tsi tya' Dios? ¿Esa la joon! ¹⁶ Tsu tyú² ní² 'naa', wa cwó² tsá² yaai, e jmáa¹a to² tya' jaain²¹ ní¹fii²¹² tsá² e jmáa¹a nã¹³uun, lí¹ tsá² tya' 'in ní¹fii²¹² do. Joon 'ná² jmáa¹a nã¹³uun to² tyu² 'ido. La joon ilí² wa'a cwo² tsá² yaai e lí¹i tsá² 'in tyu² tsaa² to² 'ii, joon ijúun²in lí tyé¹, si cwo² tsá² yaai 'ee²¹ e jmáa¹a nã¹³uun to² tyu² Dios e seen²¹ coon²¹ juncwii²¹ e coon²¹ tsáa¹. ¹⁷ Pe cwocwó³o' 'maai¹³ Dios, xufiin¹³ galí¹naa' tsá² 'in tyu² tsaa² to² la mo jéi¹, nigajmaa²aa' nã¹³uun la jai² e júu³ tyú² niga'e² tsá² 'naa'. ¹⁸ Joon mo galáa²naa' jee²¹² tsaa² ga'ii¹³naa' e jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁹ (Joon fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ e sfi¹ tsá² e coon¹³ la joon²¹ lí 'øøi²¹-oo'.) Joon la gacwoo²naa' yaanaa' la mo jéi¹ e jmaa²aa' jilaa²¹ e 'leei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ e gó², la joon jon nano, cwo²naa' yaanaa' jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ e líin²naa' coonti tsá² tya' Dios.

²⁰ La 'íi²¹² lí¹naa' tsá² 'in tyu² tsaa² to² jo mo gajmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ²¹ Pe ¿ee gajmaa²aa' coon¹³ e gajmaa²aa' la mo jéi¹ e la no cwó² 'naa' fa'íi²¹²? Jii¹³ e júun²mo'. ²² Pe nano niláa²mo' tsaa² joon ga'ii¹³naa' e jmaa²aa' la to² tyu² Dios. Joon coon¹³ 'elo lí¹naa' tsá² tya' Dios, joon lí tyé¹ 'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ itaa²¹a coon²¹ tøø²mo. ²³ E 'leei¹³ tsá² e jnaa¹a mo 'noo¹o tsaa² jii¹³ e 'ná¹ júun²mo. Pe cwo¹o Dios tsá², jo e 'laa¹³ tyíin¹, coon²¹ juncwii²¹ e taa²¹a coon²¹ tøø²mo sicaain²¹ coon¹³ Nã¹'u' Cristo Jesús.

Lawa'a icuu¹³mo cwo²¹o tsá² coon¹³ Jesús mo jai² lí²i tsá² 'ii

7 Tsaru¹u', cwii¹oo' e ley do, joon ní³oo' e 'ná¹ jmá¹ tsá² e ley do jii¹³ la jee²¹² e seen²¹mo tsá². ² Lí¹ lawa jaain²¹ tsamí² 'in nicuui¹³ cwo²¹o. La 'íi²¹² seen²¹ 'in ñã¹ tya'a do sicíin¹in coon¹³ 'ido jii¹³ la to² tyu² ley do. Pe wana nijúin¹ ñã¹ tya'a galáa²mo 'in tsamí² do e to² tyu² ley do e sicaain²¹ coon¹³ 'ido. ³ La joon wana tiui² tsamí² ñã¹ tya'a la tyi seen²¹ ñã¹ tya'a do, joon cuu¹²i cwo²¹o coon¹³ tsá² xeei²¹ joon 'noo¹o tsaa² lawa e cwuu¹i coon¹³ tsá² xee²¹mo. Pe wana nijúin¹ ñã¹ tya'a, galáa²mo 'in tsamí² do e to² tyu² ley do joon lí²-i cuu¹²i cwo²¹o tún¹ jo e tsaa² 'noo¹o.

⁴ La joon jon 'naa', tsaru¹u', lawa'a nijún¹mo' e tyu²gi ley to² 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo. Joon coon¹³ la joon ilisá² coon²¹ e xiia²¹ ityu² to² 'naa'. Joon nano nalí¹naa' tsá² tya' Cristo 'in nigajjin¹ jee²¹² 'íi²¹². 'E coon¹³ la joon e 'íin³na' to² tya' Dios. ⁵ Tsu la jee²¹² e seen²¹na' e 'ná¹ jmoo²¹o' jii¹³ la 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²na', e ley do e jmá¹ to² e unjnaa¹-tsi e gó² e 'i¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'. Joon 'elo jmaai¹ to² jii¹³ e 'ná¹ júun²mo'. ⁶ Pe nano nijúun²mo' e lí² tyu²gi ley to² jna' la galí¹ la mo jéi¹, joon naláa²mo' e lí² jmoo²¹o' la to² tyu² Dios coon¹³ e juncwii²¹ 'múui² e gacwó²o Espíritu Tyú² tyijna' jon' wa' jmoo²¹o' la to² tyu² e ley tsaa¹ do e toon¹on ni mo'jii² do.

'E² e ley do jna' 'ee e tsaa²

⁷ ¿Tí lí² faa¹³a' jon e ley do e lí¹ tsaa²? ¿Esa lí² la joon! Pe jo mo galicwii¹na' tsaa² wa jo mo galisá² ley do. Tsu wana e ley do jo mo gajin²in: "Jo cwo²oon²un e sá² tya' tsá² xeei²¹", jo mo galiñí³ii e tsaa² wa'a sóon²in tsá² e sá² tya' tsá² xeei²¹. ⁸ Joon tsifu mo nú³uun e ley do, e gó² e 'yã ngú¹ taan²¹²na ga'láa² 'wii²¹² e sóoin² jilaa²¹ ní² e gó² e sá². Tsu mo jo ley sá² jo cwí³ii jna tsaa². ⁹ Galisá² coon²¹ sii¹³ mo jo mo cwí³ii tsaa² tsu jo ley do sá², joon galí¹na e tyú¹mo tyani Dios. Pe mo ngí²gi joon gajó² e ley do, joon e gó² e 'i¹-tsii lawa'a gajjin¹o tún¹ joon galiñí³ii xiiala gó² e lí¹na tyani Dios. ¹⁰ Joon e ley do e gacwó² Dios e liseen²¹na tyú² tyanií¹ gali¹i galiñí³ii e seen²¹na e jmóo³oo e gó²; joon e gó² do lawa'a gajmaa³aa coon²¹ coon¹³ Dios. ¹¹ Tsu e gó² e 'i¹-tsii gacon²on jna tóo² coon¹³ e ley do. Galí²na e uncaan²¹na coon¹³ Dios pe gajmaa³aa coon²¹.

¹² Joon e ley do e tyú² 'áa¹mo do; joon jilaa²¹ to² tyu² Dios e tyú² 'áa¹mo jon. Jmaai¹³ e røø²¹ tyu² Dios to² e jmaai¹ to² tya' tsá². ¹³ Wana la joon, ¿ti gajmaa¹a e tyú² do e lí¹na coon²¹ coon¹³ Dios? ¿Esa la joon! 'E gó² e 'i¹-tsii do gajmaa¹a e lí¹na coon²¹ coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon ga'e² jna xiiala lí¹ tsaa². 'E tyú² ga'e² jna xiiala lí¹ tsaa² e coon¹³ la joon líñí³ii xiiala gó² 'áa¹ lí¹ tsaa² do.

¹⁴ Nee²¹o' e gacwó²o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios e ley do. Pe ngú¹ taan²¹²na tyu² to² jna joon lí¹na lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' tsaa² 'in lí² jmá¹ nã¹³uun jii¹³ la to² tyu² tsaa² do. ¹⁵ Tsu jo 'øøi²¹-tsii jilaa²¹ e jmóo³oo;

jo jmóo³oo jiiin¹³ la 'iin²¹²na xujoon jmóo³oo jilaa²¹ 'e jo t̄í²-tsiioo. ¹⁶ Pe wana jmóo³oo jiiin¹³ la jo t̄í²-tsii jmóo³oo, coon¹³ la joon jmóo³oo júu³ 'e tyú² 'e ley do. ¹⁷ Joon jon' jna 'e 'in jmoo¹o 'e gó² do pe 'e gó² 'e 'y^u ngú¹ taan²¹²na. ¹⁸ Ts^u ñí²oo 'e jo 'ee tyú² sá² tyiia jee²¹² ngú¹ taan²¹²na ts^u 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² pe jo t̄í²na. ¹⁹ Jo jmáa³aa 'e tyú² 'e 'iin²¹²na xujoon jmáa³ḡi 'e gó² 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa. ²⁰ Wana jmóo³oo 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa joon jon' jna-a 'in jmoo¹o 'e do pe 'e gó² 'i¹-tsii 'y^u ngú¹ taan²¹²na 'e jmoo¹o 'e do.

²¹ La lo tsanḡí²na: mo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² joon x^u 'e gó² jmóo³oo joon. ²² Coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii t̄í²-tsii 'e ley tya' Dios, ²³ pe li¹³ 'e 'y^u ngú¹ taan²¹²na coon¹³ 'e jñi¹ 'i²¹ jo cwó² 'e jmáa³aa jiiin¹³ la 'iin²¹²na. 'E jñi¹ do li la li coon¹³ ley tya' 'e gó² 'e 'y^u ngú¹ taan²¹²na 'e ty^u² to² jna 'e joon jo cwó² láai² jna.

²⁴ Tsá² 'in fúu² 'áai¹ jna! 'i²¹ 'in iláa¹ jna coon¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na ijmáa¹ a ijúun²na? ²⁵ Ña'a Dios Jmii²¹ lí² láai¹ jna coon¹³ 'e gajmaa¹ a Ña'ñ¹ 'y^u Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ¡Maa¹³ mo Dios! Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa 'e ley tya' Dios do ty^u² jna to² pe coon¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na lí¹ na tsa'leei¹³ tya' 'e ley tya' 'e gó² 'e 'y^u ngú¹ taan²¹²na.

Xiiala lí¹ 'e juncwii²¹ cwó² Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

8 Joon nano jo jmá¹ Dios 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in si-caain²¹ coon¹³ Cristo Jesús, 'in jo ngí¹ to² jmoo¹o 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taain²¹² pe jmoo¹-o 'e 'yaa¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ² Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyú² do 'in gacwo² jna juncwii²¹ 'e sicaan²¹na coon¹³ Cristo Jesús nigaláai¹ jna tya' 'e ley tya' 'e gó² do joon wa'a 'e 'ná¹ júun²na. ³ Ts^u Dios gajmaa¹ a coon¹³ Cristo do jilaa²¹ 'e jo lí² jmáa¹ 'e ley tya' Moisés jiiin¹³ coon²¹ jmi²¹². Ts^u 'e ngú¹ taan²¹²na' do gajmaa¹ a la wa'a jo 'ee 'ii²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsiin¹in. Pe Dios gasii¹in Joon¹on 'e tsa'í² ngú¹ taan²¹²na' 'e gacwó¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaá² tya' tsá². Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ a 'ii²¹ tya' tsaá² 'e 'y^u ngú¹ taan²¹²na'. ⁴ La lo gajmaa¹ a 'e coon¹³ la joon lí² jmoo²¹o' jilaa²¹ 'e tyú² jiiin¹³ la to² ty^u² ley do, jo 'ná² ngí²gí¹ to² ty^u² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngí² t̄i¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyú² do.

⁵ Joon 'in tsá² 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la to² ty^u² ngú¹ taan²¹²in, cu¹²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyú² do 'i¹-tsi jiiin¹³ tya' 'in Espíritu do. ⁶ Joon wa ngí¹ tsá² cu¹²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai¹³ jiiin¹³ 'e júun²mo pe wa 'i¹-tsi tsá² jiiin¹³ tya' 'in Espíritu Tyú² do jmaai¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon sí¹ tyú²-tsi tsá² tyani Dios. ⁷ Joon jileei²¹ 'in ngí¹ cu¹²-tsi do lawa'a 'e' mo Dios ts^u jo 'iin²¹²in jon'gí cwó¹ 'ña'a wa'a ty^u² ley do to² 'ii. ⁸ Ts^u 'wii¹³ joon, 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la to² ty^u² ngú¹ taan²¹²in jo lí² jmáa¹ a la 'yaa¹-tsi Dios.

⁹ Pe 'naa' jo ngí² to² jmoo²oo' jiiin¹³ 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa', pe 'e 'yaa¹-tsi 'in Espíritu Tyú² do. Ts^u 'in Espíritu Tyú² do 'e 'yuu¹mo ngú¹ taan²¹²naa'. Joon wana jo 'yuu¹ 'in Espíritu Tyú² do ngú¹ taan²¹²in tsá² jo lí¹ 'i

tsá² do tsá² tya' Cristo. ¹⁰ Pe wana 'yuu¹ i Cristo ngú¹ taan²¹²naa', 'in alma tyi'naa' jiiin¹o ts^u nigauntyú¹ mo Dios 'naa' x^ufiin¹³ ngú¹ taan²¹²naa' 'ná¹ ijúun²in 'wii¹³ tya' tsaá². ¹¹ Joon wana 'in Espíritu Tyú² tya' 'in nigajmaa¹ a jiiin¹ Cristo Jesús jee²¹² 'ii²¹² 'yuu¹ i jee²¹² 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa¹ a jiiin¹ Jesús ijmáa¹ a jiiin¹ jon cuerpos tyii' 'e 'ná¹ júun²in. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu¹ i jee²¹² 'naa' ijmáa¹ a jiiin¹ 'naa'. ¹² Ts^u 'wii¹³ joon, tsaru¹u', jo t̄í²na' ngí² to² ty^u² ngú¹ taan²¹²na'. ¹³ Ts^u wana ngí² jiiin¹³ la to² ty^u² ngú¹ taan²¹²naa', 'ná¹ júun²naa'; pe wana coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² do jmoo²oo' 'e lawa'a 'e júun²mo ngú¹ taan²¹²naa'. Joon jo jmoo²¹gí¹ la to² ty^u² 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹naa'.

¹⁴ Jileei²¹ 'in 'e¹² 'in Espíritu tya' Dios xiiala 'ná¹ ngí¹ lí¹ i jón¹ Dios. ¹⁵ Ts^u 'in Espíritu 'in niga'ii¹³naa' jo lí¹ i la lí¹ i espíritu 'in ty^u² to² 'ii³ 'naa', 'in lí² jmá¹ 'goo²oo'. In Espíritu 'in niga'ii¹³naa' nigajmee¹ i jna' jón¹ Dios. Joon coon¹³ 'in Espíritu do fee¹³na' Dios: 'Ñ¹ 'y^u'. ¹⁶ Joon 'in Espíritu do øø²¹ s̄i¹ i coon¹³ espíritu tyi' 'e lí¹na' jón¹ Dios. ¹⁷ Joon ilíin²na' jón¹on 'ii¹³na' 'e t̄í²na' jiiin¹³ la júu³ ga'ñ² Dios tyijna'. Caan²¹mo coon¹³ Cristo 'ii¹³na' 'e t̄í²na' do. Ts^u mo nee²¹en' wúu¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo la joon jon 'ii¹³na' caan²¹mo coon¹³on 'e 'ya²gí tya'a.

¹⁸ Ts^u lí¹na' 'e wúu¹ nee²¹ 'e nano jo 'ee to² tí² mi uncfiin² 'e wúu¹ do coon¹³ 'e 'ya²gí ijnee²¹ tyijna' mi licíin²¹gix^u. ¹⁹ Ts^u la øø²¹ juncwii²¹ sijáan¹an 'áa¹mo ca mi t̄í² 'ii²¹ icwó² Dios jón¹on jilaa²¹ 'e t̄í². ²⁰ Ts^u 'e juncwii²¹ lo galí¹ 'e jo 'ee to² 'ii³-in. Galí²-i la joon jon' wa'a gali'ii²¹²in 'e fu juncwii²¹ la joon, pe ts^u 'wii¹³ la joon gali'ii²¹²in Dios Jmii²¹. Joon sijáan¹an ca mi lí¹ s̄i¹. ²¹ 'E juncwii²¹ lo sijáan¹an ca mi láai² 'e gó² sijn¹³ tya'a joon lí² 'ii²¹ 'e 'ya²gí 'e siláa² i la siláai² jón¹ Dios. ²² Joon ca jmi²¹² no jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Dios 'oon²on. 'Oon²on la 'oon²on tsamí² mi li cuu²¹ tya'a iliseein²¹ jón¹on. ²³ Joon jiiin¹³ 'e gajmaa¹ a Dios do 'oon²on pe jna' jon 'ón²on x^ufiin¹³ niga'ii¹³na' 'in Espíritu Tyú² do lawa coon²¹ 'e tsáai¹ tsi' 'ii¹³na' jilaa²¹. 'Ón²on' 'áai¹ joon siján³an' ca mi líin¹na' jón¹ Dios 'in 'in gacwaan¹³in. Joon coon¹³ la joon 'e ngú¹ taan²¹²na' ilí² siláa² ²⁴ ts^u natiin¹³na' coon¹³ 'e siján³an'. Pe wana jòø² tsá² 'e sijáan¹an joon jo sijáan¹gí. Ts^u wana 'e jòø² tsá² jo 'ná² sijáan¹an. ²⁵ Pe wana jo jòø²¹ 'e siján³a' 'ná¹ jon²du' coon²¹ tún².

²⁶ Coon¹³ la joon jon 'in Espíritu Tyú² do tya' Dios uncoon¹³ jna' coon¹³ jilaa²¹ wa jo pí³-tsi. Ts^u jo né²na' faa¹³a' júu³ tyú² jiiin¹³ la t̄í² jna'. Pe 'in Espíritu Tyú² do m̄i¹ tyani Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e saai¹-tsi 'e jo lí² faa²¹a coon¹³ jmi¹ tya' tsá². ²⁷ Joon Dios, 'in ñí² jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá², ñí²o 'e 'iin²¹²in jin²in 'in Espíritu Tyú² do ts^u 'wii¹³ 'in Espíritu do m̄i¹ 'wii²¹² tya' 'in cwii¹in Dios jin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

Li¹ 'i' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo

²⁸ Ts^u né²o 'e jilaa²¹ 'e tsanḡí²na' gajmaa¹ a Dios 'e sá² 'e tyú² tya' 'in 'iin²¹²in 'ii, 'e tyú²-y^u tya' 'in gatø² Dios iuntsiin¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in. ²⁹ Ts^u 'in galicwii¹in Dios la mo

jéei¹, 'ii jon nigatyii¹³ in Dios ca la mo 'wiin²¹² wa'a ilíi² in la líi¹ Joon¹ on, 'e coon¹³ la joon 'in joon¹ on do ilíi² in 'in feei¹ gi jee²¹² 'in ruu²¹ i fúu¹ do. ³⁰ Joon 'in nigatyii¹³ in Dios ca la mo 'wii²¹², gatø² o jon; joon 'in nigatø² ø, nigauutyú¹ mo jon; joon 'in nigauutyú¹ Dios, 'ii jon gacwo¹ Dios ilíi² in la líi¹ Joon¹ on do.

³¹ ¿'Ee jon 'e faa^{13a} cwáain¹ tya' 'elo? Wana 'i¹-tsi Dios 'e tyú² tyi', jo 'ee cwáain¹ tyi' wa 'ei¹ tsá² jna'. ³² Tsø wana jo¹ gasáai¹ Dios Joon¹ on pe gajaan²¹ mo Joon¹ on 'wii²¹² tyijna', ¿ti jo cwo¹ Dios jna' jilaa²¹ caan²¹ mo coon¹³ Joon¹ on? ³³ ¿'Iin lí² cwo² o tsaa² 'in nigatyii¹³ in Dios? Tsø Dios 'in niga¹² i²¹ 'ii. ³⁴ ¿'Iin lí² píi² in lí² i²¹? Tsø Cristo 'in nigajúin¹ 'wii²¹² tya'a. Joon 'ii-o gajjin¹ 'in jee²¹² 'líi²¹² joon nano tyiin¹ lí² cwo²¹ Dios tsáa¹, mh¹ 'wii²¹² tyi'. ³⁵ ¿'Iin jon lí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna'? ¿Tí lí² jmáa¹ 'e wúu¹ né² 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna', si lí² jmáa¹ 'e fa¹ sáan³ an' 'ee 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna'? La joon jon wa'a 'øø¹ tsá² jna', si júun² na¹ 'oo² 'ee, si 'ná² sin¹ 'in 'ee, si toon²¹ on' tóin¹ 'mó¹ 'ee, si ti lí² jó¹ 'mó¹ tyi' 'ee. ¿Tí lí² 'elo jmáa¹ 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna'? ³⁶ La gajin² ni j² tya' Dios:

'Wii²¹² tyi' i sáan³ an' tóin¹ 'mó¹ la coon²¹ jmí²¹²;
joon líi² tsá² 'e líi¹ jna' la líi¹ joo'saa²¹ 'in jngaai¹³ tsá².

³⁷ Pe coon¹³ jilaa²¹ 'elo, jna' líi¹ na' tsá² 'in gali² i jo 'ee galí² tya'a. Gali¹ 'i 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in nigali² in jna'. ³⁸ Joon tsáa¹ mo-tsii 'e jo sá² jiin¹³ coon²¹ ilí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna'; tsø wa júun² na' si seen²¹ na' 'ee jo lí². Jon' 'in ángeles si 'in tyu² to² 'ii 'ee; jon' gi 'e 'ii²¹ 'e sá² tya'a; 'e tsangí² na' no si itsangí² na' tsa'oo²¹, 'yíia¹ 'ee; ³⁹ jon' gi 'e sá² fu níi³ si 'e sá² fu 'wóo¹ 'ee si jee²¹² coon²¹ 'e catyíia² 'e gajmaa¹ a Dios jo lí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹² gi Dios jna' lagi 'e² jna' 'iin²¹² in jna' mo gasii¹ in Cristo Jesús Na'ñu¹ 'u'.

Nigatyii¹³ in Dios tsá² Israel

9 Mi fo¹³ oo 'ee fo¹³ oo jmai² 'e ja² mo la tñii² 'in líi¹ tsá² tya' Cristo. Jo jmóo³ jna júu³ tajuu²¹ tsø 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jmo² o jna júu³ coon¹³ 'e 'i¹-tsii 'e ja² mo júu³ tyíia. ² 'Áa¹ mo xuui²¹²-tsii joon 'áa¹ mo cu¹²-tsii tya' tsá² góo³ oo Israel. ³ Joon ca 'iin²¹² na 'e líin² na coon²¹ coon¹³ Cristo 'e píi² in Dios jna wa'a lí² 'e tyú² tya' ruu²¹ na tsagóo³ oo. ⁴ Tsø 'in tsá² do líi¹ jún² tya' Israel joon Dios niga¹² i²¹ mo 'ido lawa joon¹ on. Joon galí² Dios jee²¹² 'in tsá² do 'e cwá² coon¹³ 'e 'ya² gi tya'a joon gajmaa¹ a júu³ 'ee 'iin²¹² in jmáa¹ a. 'In tsá² do ga¹² i²¹ 'e ley tya' Moisés do, joongi xiiala lí² un'goo²¹ tsá² Dios. Ga¹² i²¹ mo jon jilaa²¹ júu³ 'e ga¹² i²¹ Dios. ⁵ 'In tsá² lo líi¹ jún² tya' 'in tsacøø¹³ tyi' nifu, joon cwáain¹ tya' 'e ngú¹ taain²¹² tsá² Cristo gangaa¹³ in jee²¹² 'in tsá² do. Joon Cristo líi¹ i Dios joon tyu² to² jilaa²¹. Cwocwaa¹³ mo coon²¹ tøø² mo. Amén.

⁶ Pe jo mo gaján² 'e júu³ ga¹² i²¹ Dios tya' tsá² Israel wa jo mo gatsín¹. Tsø jileei²¹ 'in líi¹ jún² tya' Israel jo líi¹ la jai² tsá² Israel. ⁷ Joon jileei²¹ jún² tya' Abraham jo líi¹ jón¹ 'in la jai² tsø Dios nigajin² in sñ²¹ i 'ii: "Jiin¹³ coon¹³ Isaac do ilisá² jún² tyi' i." ⁸ øø²¹ mo-tsi' coon¹³ 'e júu³ lo 'e galíi¹ tsá² jón¹ Dios jon' wa' cwáain¹ tya'

tsacøøi¹³ tya'a. Xøjooon, jiin¹³ 'in tsá² do 'in 'ii²¹ 'e júu³ ga¹² i²¹ Dios galíi¹ jún² tya'a. ⁹ Tsø 'e júu³ ga¹² i²¹ Dios tya' Abraham gajin² in: "Mi cwá² 'ii²¹ joon, góo³ oo, joon iliseein²¹ jaain²¹ jón¹ 'in Sara do."

¹⁰ Jon'on jiin¹³ 'e no. Tsø 'in jón¹ on gáí¹ tya' Rebeca do jaan²¹ mo jmí²¹ seen²¹, 'in 'líi²¹² tsafeei¹³ tyi' Isaac do. ¹¹ Pe la jo mo seen²¹ mogi 'in xuui²¹² do jon' gi 'e mo gajmaa¹ a jiin¹³ xu, 'e gó² si 'e tyú² 'ee, gajin² in Dios sñ²¹² i Rebeca do: "In xuui²¹² tyi' i nifu ijmáa¹ a la to² tyu² 'in xaai²¹ gi do." Coon røø²¹ faa^{12a} 'e júu³ lo la gafaa^{21a} a júu³ tya' lí² Dios lí² xiia²¹ 'e jin² in: "Iin²¹² na Jacob, pe 'e¹ mo Esaú", jin² Dios. Coon¹³ la joon galí² 'e tñii² Dios tyii¹³ in doñi¹ in tsá² 'in tyii¹³ in, jiin¹³ la ga¹ i¹-tsi joon jo cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹ a 'in tsá² do.

¹⁴ ¿'Ee faa^{13a} cwáain¹ tya' 'e júu³ lo? ¿Tí jmoo¹ o Dios 'e gó²? 'Esa la joon! ¹⁵ Tsø Dios gajin² in gasii²¹ i Moisés: "Ilifeei¹-tsii tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹² na jmáa³ aa feeli¹-tsii tya'a, joon fúu² ilíi² na 'in tsá² do 'in 'iin²¹² na líi² na la joon tya'a." ¹⁶ Joon coon¹³ la joon nee²¹ e 'e jon' tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹² in si tya' 'in tsá² 'in cwo¹²-tsi 'áai¹ 'ee pe 'ñá'a Dios ilifeei¹-tsi. ¹⁷ Tsø ni j² tya' Dios jiin² in la gajin² Dios gasii²¹ i 'in røø¹³ tya' Egipto: "Gajmee¹ na 'nø røø¹³ jiin¹³ wa' ilí² 'e² ee tsá² 'ii²¹ tyíia, joon jiin¹³ wa' ilicwii¹ in tsá² jna la caain²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹."

¹⁸ La joon ilifeei¹-tsi Dios tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹² in jmáa¹ a feei¹-tsi tya'a joon ijmée¹ i waa²¹-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹² in jmée¹ i la joon.

¹⁹ Pe ifo² jna: "Wana la joon, ¿'ee lí² cwo¹² Dios tsá² tsaa²? Tsø, ¿'iin lí² jo jmá¹ a jiin¹³ la 'iin²¹² in Dios?" ²⁰ Pe 'nø jaain²¹ tsañu¹, ¿'iin líi² u wa'a jo cwo¹² júu³ ruui²¹ coon¹³ Dios? Jmoo² o la 'in jmoo¹ o coon²¹ tsø² lí¹ cwo¹³ 'e jin² sñ²¹² i 'in nigajmaa¹ a: "¿'Ee lí² niga-jmee¹³ u'un jna la no?" ²¹ Tsø 'in jmoo¹ o tsø² tñi² mo jmá¹ a jiin¹³ la 'iin²¹² in coon¹³ 'e cwo¹³ do. Lí²-i jmáa¹ a coon²¹ tsø² 'e 'ya² gi coon¹³ po³ cwo¹³ do si lí²-i jmáa¹ a jon coon²¹ tsø² 'e jo¹ tyiin² cuu² 'áai¹ coon¹³ 'e po³ cwo¹³ do 'ee.

²² ¿'Ee lí² faa^{13a} tya' Dios? Jo lí² faa^{13a} jiin¹³ xu wa 'iin²¹² in Dios 'e² e tsá² xiiala 'e¹ i tsaa² joon xiiala fee¹ to² tya'a joon gajmaa¹ a taa^{21a} coon²¹ tún² tya' 'in tñii² ní² wúu¹ joon 'in 'in'ín² mo. ²³ Tsø coon¹³ la joon gajmaa¹ a júu³ xiati fee¹ 'e 'ya² gi tya'a tya' 'in tsá² do 'in galifee¹-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii¹³ in 'in tsá² do la mo jee¹ wa'a 'ii²¹ i 'e 'ya² gi tya'a do. ²⁴ Joon gatø² ø Dios jna', joon 'in líi¹³ jna' líi¹ na' tsá² Israel joon 'in líi¹³ gi jna' líi¹ na' tsá² 'in jo seen²¹ Israel. ²⁵ Jiin¹³ la gajin² Oseas ni j² tya'a mo gafaa^{21a} cwáain¹ tya' Dios, gajin¹ in:

'In tsá² 'in jo mo galíi¹ tsá² tyíia, 'ii iunsi³ i tsá² tyíia. Joon 'in tsá² 'in jo mo gali¹ in²¹² na 'ii iunsi³ i 'in 'iin²¹² na.

²⁶ Joon 'e cwo¹³ do lí² gafuu²¹² uu 'in tsá² do: "Jon'on tsá² góo³ oo 'naa', cwo¹³ joon ilisii²¹ i jón¹ Dios 'in jin¹.

²⁷ Pe cwáain¹ tya' tsá² Israel, Isaías gajin² in: "Xøfiin¹³ 'in jún² tya' tsá² Israel tí² la tí² too¹³ taa¹³ tsi jmí¹ ní³ tí² jiin¹³ coon²¹ poo²¹² xu 'in tiin¹³, ²⁸ tsø Na'ñu¹ iunsiin¹ júu³ tya'a tya' 'e cwo¹³ lo ce tí² la jin² in joon la jmooon ijmáa¹ a." ²⁹ Jiin¹³ la gajin² 'in Isaías do la nø' gi:

Wa mo'o jo gasáí' Ña'ñu¹ 'u', 'in feei¹gi, jún² tyijna', joon 'e galíí'na' la lííi¹ 'in tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

Cuu²¹ tsá² Israel jmáa¹ a la 'iin²¹²in Dios

³⁰ ¿'Ee faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'in jo mo ganoo¹³on wa' untyúí¹ Dios 'ii tsu¹ 'wii¹³i 'e jmaa¹a, gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² galíí². ³¹ Pe tya' 'in tsá² Israel do, jo mo galí¹ wa'a untsi-in¹ 'e ley do 'e 'ná² jmáa¹ a wa'a untyúí¹ Dios 'ii. ³² Tsu¹ 'in tsá² Israel do gali¹iin²¹²in wa'a untyúí¹ Dios 'ii 'wii¹³i 'e jmoo¹o do jon' wa' 'wii¹³i 'e jai² líí². Tsu¹ 'wii¹³ joon gatyuun¹³in tsaa² cuun²¹² sii²¹ "cuun²¹² tyuui¹³ tsá²" 'e líí¹i Cristo. ³³ Joon jí² tya' Dios jin¹² cwáain¹ tya' 'e cu-un²¹² do:

Sii²i fu Sión coon²¹ cuun²¹² tyuui¹³ tsá² joon 'e cu-un²¹² do jmáa¹ a chí² tsá².

Joon jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii jo 'ee tsatyin¹²-tsi coon¹³.

10 Tсарu¹u', jiiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'e júu³ tyú² 'e foo¹³na Dios 'wii²¹² tya' 'in tsá² Israel ijmáa¹ a Dios tiin¹³ 'ii. ² Tsu¹ fo²oo 'wii²¹² tya'a 'e 'áa¹mo un'goo²¹o 'in tsá² Israel do Dios pe jo røø²¹ ñii¹ xiiala lí² un'goo²¹o 'a la jai² Dios. ³ Jo 'øøi²¹-tsi xiiala untyúí¹ Dios tsá² joon 'iin²¹²in wa'a untyúí¹ Dios 'ii jiiin¹³ la 'í¹-tsi yaai. Jo cwéi¹ yaai wa' untyúí¹ Dios 'ii jiiin¹³ la 'iin²¹² Dios. ⁴ Tsu¹ Cristo do líí¹ 'in lí¹ gatséi¹ tya' 'e ley tya' Moisés do joon untyúí¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii.

⁵ Joon mo gafaa²¹ a Moisés tya' xiiala ilí² untyúí¹ Dios tsá² coon¹³ 'e ley do, gataan¹an ni mo'jí² 'e júu³ lo: "Iin tsá² 'in untsiin¹ jiiin¹³ la to² tyú² ley, iliseen²¹mo coon¹³ 'edo." ⁶ Pe la lo gajin²in tya' xiiala ilí² untyúí¹ Dios tsá² coon¹³ 'e jai² líí² tsá²: "Jo foo¹³o coon¹³ 'e 'í¹-o'lo: ¿'Iin 'in lí² so¹o fu ñu¹fú² wa'a xaa¹i Cristo? ⁷ Jon'gi foo¹³o: ¿'Iin 'in lí² xaa¹i fu lí² 'ii²¹ wa'a jmáa¹ a so¹o Cristo jee²¹² 'líí²¹²?" ⁸ ¿'Ee jin²in wa'a la joon? 'E jin²in: "E júu³ jai² lo 'í¹ co' líseen²un, ca tsi nu¹ 'oo¹³o 'í¹ joon lí² 'í¹du¹-o'lo 'e júu³ lo." Joon 'e júu³ lo 'e sñ¹³ jna'a lí la lí 'e júu³ 'ee²¹e'e cwáain¹ tya' 'e jai² líí² tsá². ⁹ Tsu¹ wana coon¹³ júu³ tyi¹i jmoo²¹o júu² 'e líí¹ Jesús Ña'ñu¹ 'u' joon wana jai² líí²u 'e nigajmaa¹ a Dios 'ii jiiin¹ jee²¹² 'líí²¹², itiin¹³mo'o. ¹⁰ Tsu¹ coon¹³ 'e 'í¹-tsi tsá² ja²mo líí² tsá² wa'a iuntyúí¹mo Dios 'ii, joon coon¹³ júu³ tya'a jmo²o tsá² júu³ 'e cwii¹in Jesu-cristo joon coon¹³ la joon tiin¹³mo 'ii.

¹¹ La jin² ni jí² tya' Dios: "Jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii jo tsatyin¹²-tsi tya'a." ¹² Tsu¹ tyani Dios coon²¹ røøi²¹ tsá² Israel lagi 'in tsá² catyaaí² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon Na'ñu¹ 'u' líí¹ Ña'ñu¹ 'u' tya' jileei²¹ tsá² joon cwoo¹ ce gasáí¹ tya' jileei²¹ 'in mí¹. ¹³ Tsu¹ jin²in ni jí² do: "Jileei²¹ 'in mí¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ 'u' 'in tiin¹³mo 'ii." ¹⁴ Pe, ¿xiiala lí² mí¹ tsá² wa' mo jo jai² galíí²? Joon, ¿xiiala lí² jai² líí² tsá² Cristo wa jo mo ganúu²un tya'a? Joon, ¿xiiala lí² nuu¹un tsá² wa jo 'in mo seein²¹ wa'a jmaa¹³ a júu³? ¹⁵ Joon, ¿xiiala lí² jmaa¹³ a tsá² júu³ wa'a jo¹ mo sii¹in tsá² 'ii? Jiiin¹³ la nigajin² ni jí² tya' Dios: "¿'Áa¹mo 'ya²gi 'e ñi²i tya' 'in tsá² 'in tsacwó² júu³ tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios joon 'in cwó² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²!"

¹⁶ Pe jon' jileei²¹ jmaa¹ nu¹³ 'u' 'e júu³ tyú² do tya' 'e tiin¹³ tsá². La gajin² Isaías ni jí² tya' Dios: "Ña'ñu¹ 'u', ¿'iin galijai² galíí² júu³ tyii¹?" ¹⁷ Tsu¹ 'e jai² 'e nigalíí² tsá² galí¹ tsu¹ 'wii¹³i niganúu²un 'e júu³ do. Joon 'e júu³ nuu¹u do 'e júu³ cwáain¹ tya' Cristo.

¹⁸ Pe unngii² nu¹: ¿Tí jo mo nuu¹u tsá² Israel 'e júu³ do? ;Niganuu¹o! Tsu¹ ni jí² tya' Dios jin²in:

Niganúu²un tsá² júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon 'e júu³ sñ¹i nigatyí¹ ca tí¹³ ni 'wó².

¹⁹ Pe unngii² nu¹: ¿Tí jo mo ga'øøi²¹-tsi tsá² Israel 'e júu³ ninúu²un do? Tsu¹ gajin² Moisés:

Ijmée¹na 'naa' 'e tyíin²-oo' tya' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in líí²naa' 'e jo líin² 'ido tsá² tyiia;

joon ijmée¹na 'naa' 'nii²¹-oo' coon¹³ coon fuu²¹ 'in líí²naa' 'e jo 'øøi²¹-tsi 'ido.

²⁰ Joon Isaías do coon²¹ tsáa¹gi gajin²in:

Nigatsee²¹i jna 'in tsá² 'in jo mo ga'naai¹³ jna;

joon gajné¹na tyani 'in tsá² do 'in jo mo gamúí¹ jna.

²¹ Joon mo gafaa²¹ Isaías do cwáain¹ tya' tsá² Israel, gajin²in: "La coon²¹ jmi²¹² 'í¹ cwóo³oo 'e tø²øø tsá² 'in jo jmoo¹o nu¹³, 'in tsá² 'in jo tsi tsa'goo²¹o."

Tsá² Israel 'in natiin¹³

11 Wana la joon, ¿ti nigatiui² Dios tsá² tya'a tsá² Israel? ;Esa la joon! Tsu¹ jna-a líí¹na tsá² Israel.

Joon líí¹na jún² tya' Abraham joon líí²¹² tsafeei¹ tyiia sii²¹ Benjamín. ² Jo mo gatiui² Dios tsá² tya'a 'in nigal-icwii¹in la mo jéei¹. Tsu¹ ñí² 'naa' la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Elías mo gafaa²¹ a Elías júu³ tyú² joon gac-woo¹o tsaa² tya' tsá² Israel. Elías do gajin²in sii²¹i Dios: ³ "Ña'ñu¹ 'u', nigajngaa¹³mo 'ino tsá² tyi¹ 'in cwoo¹o júu³ tyú² tyi¹ joon nigafiin¹in ni altar tyi¹i. Joon jiiin¹³ jna-a seen²¹na joon 'iin²¹²in 'ino jngaa¹³mo jna jon."

⁴ Pe Dios gañii¹: "Nigajmá³aa coon²¹ dyí¹ mil tsá² tyiia 'in jo gasii²¹ 'wojni¹i tyani 'in tsá² cun'uu¹³ sii²¹ Baal."

⁵ La joon jon nano nigasáa¹xu Dios coon¹³ 'e feei¹-tsi tya'a 'inlíí¹ tsá² Israel líí²in tsá² tya'a. ⁶ Joon ga'ii²¹ Dios 'in tsá² do coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii²¹ tya' 'e nigajmaa¹ 'ido. Tsu¹ wana ga'ii²¹ i Dios 'ido tya' 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a jo ga'ii²¹ 'wii¹³ gal-ifee¹-tsi tya' 'ido.

⁷ ¿'Ee ifa²a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² Israel do gali¹iin²¹²in wa'a 'ii²¹ Dios 'ii pe jo 'ee galí²i pe jiiin¹³ 'in gatyii¹³in Dios galí¹o. Joon galibán¹mo 'in catyaaí², ⁸ jiiin¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios: "Dios jmaa¹ a 'e ituun²mo 'e 'í¹-tsi 'in tsá² do; gacwo¹o 'ido unni¹i pe jo jna²a, joongi gacwo¹o 'ido loocwóo¹o pe jo nuu¹un, joon la joon lí² ca jmi²¹²no." ⁹ Joon líí²¹² David gajin²in:

Cwolí² 'e tyú² seein²¹ coon¹³ 'e gøø²¹ø lawa coon²¹ ni lá², 'e coon¹³ la joon ityuun¹in joon iní² wúu¹.

¹⁰ Cwolitiui² unni¹i joon jo jna²gi, cwolí² 'e lituu²¹ moowó¹o coon¹³ laa²¹² 'e tyaan¹an coon²¹ tøø²mo.

'In tiin¹³ mo 'in tsá² jo seein²¹ Israel

11 Unngí¹³ 'naa', mo gatyuin¹² tsá² Israel, ¿ti gacii¹³ coonti? ¡Esa la joon! Xa li' cii¹³ galí. Tsu coon¹² 'e jo gajmaa¹ a nuu¹³ un tsá² Israel do galí² íjmá¹ Dios tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel, 'e coon¹³ la joon ili'iin²¹² in tsá² Israel 'e la joon jon. 12 Joon wana galí² 'e tyú² tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e jo gajmá¹ a tsá² Israel nuu¹³ un, joon ga'laa¹ a tsá² Israel ilisá² 'e tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel, ¡xiiala fee¹ gi ilisá² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹!

13 Pe 'iin²¹² na fuu²¹² uu 'naa', 'in jo seein²¹ Israel. Dios gasii²¹ in jna 'e cwó³ jna júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon fee¹ jmoó³ oo to² tyiia, 14 'e coon¹³ la joon ili'iin²¹² in 'inlái¹³ tsagóo³ oo jmaa¹ a la gajmaa²¹ a la joon itiin¹³ in. 15 Tsu wa mo'o gatiui² Dios tsá² Israel joon coon¹³ joon galiseein²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ tyú² tyani Dios, ¿'ee ilí² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹? 'Ilí² 'e iliseen²¹ mo tún¹ 'in nijúin¹ do. 16 Tsu wana joon²¹ tsá² tya' Dios 'e con² nifu la joon jon nigajoon²¹ o la tóoi² con² do. Joon wana tya' Dios 'e jmoó³ tya' coon²¹ 'mó² la joon jon tya' Dios 'e cwáa¹ tya'a.

17 'E íí¹ la líí¹ 'inlái¹³ tsá² Israel líí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo nawuun²¹ joon 'naa' líí¹ naa' lawa cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e cwaain²¹ jee²¹² nuu²¹ 'e sí'láa¹ jee²¹² 'e 'mó² olivo 'e tyú² do. Joon coon¹³ la joon galí² ga'ii¹³ naa' 'e pí²-tsi tya' jmoó³ 'e 'mó² olivo tyú² do. 18 Pe jo jmaa² aa' jlóó¹³ naa' lagi 'in tsá² Israel 'in líí¹ la íí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e nasiwuun²¹. Wa jmoó² oo' la joon, cwotii¹³ 'oo' jo 'ii²¹ 'e jmoó³ do wa pí³-tyii' pe 'naa' 'ii¹³ naa' wa' pí³ tya' 'e jmoó³ do.

19 Coon²¹ jo¹ ngaa²¹² mo ifu²¹ u jna: "Ja² mo júu³ tyi'nu, pe siwuun²¹ 'e cwáa¹ do 'e lí² láa¹ na coon¹³ 'e 'mó² olivo tyú² do." 20 Joon, "tyú²-u", fuu²¹² uu, pe 'e cwáa¹ olivo nasiwuun²¹ do, nasiwuun²¹ tsu 'wii¹³ jo jai² mo galí² joon 'nu ni'láa¹ u'u coon¹³ 'e 'mó² do jiin¹³ tsu 'wii¹³ jai² líí² u. Tsu 'wii¹³ joon, jo jmoó² o jloo³, jiin¹³ ngi¹³ coon²¹ tún². 21 Tsu wana jo gajmaa¹ a Dios feei¹-tsi tya' 'in tsá² 'in líí¹ la íí¹ cwáa¹ siwuun²¹ tya' 'e 'mó² tyú² do coon²¹ xu jo 'e íjmáa¹ a feei¹-tsi tyi'i wa'a jo jai² líí² u. 22 Cón² on cwáain¹ xiiala feei¹-tsi Dios pe cón² on cwáain¹ jon xiiala coon²¹ tsáa¹ jmoó¹ o Dios. Nigajmaa¹ a coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'in nigatyuun¹³ in do, pe fee¹ mo-tsi tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii¹³ gí¹ 'e feei¹-tsi tyi'i tsu wana jo la joon, tsu iwiin²¹ 'nu jon. 23 Pe joon wana jai² líín² in 'in tsá² Israel do tún¹ ilí² láa¹ Dios 'ii tún¹ jee²¹² 'mó² tyú² do. Tsu tíí² mo Dios 'láa¹ 'e íí¹ nisiwuun²¹ un. 24 Tsu wana 'nu, 'in líí¹ cwáa¹ 'mó² olivo gacwáin¹ jee²¹² nuu²¹, ga'láa² u coon¹³ 'e 'mó² olivo 'e tyú² la jo tíí² jmá¹ tsá², ¿ti jon' jogi tyán² to² wa'a 'e 'laa¹ i tún¹ cwáa¹ tya' 'e 'mó² olivo tyú² do tún¹, joon la no líí¹ 'in tsá² Israel do?

Itiin¹³ tsá² Israel li gatséi¹

25 Tsaru¹ u, 'e jo líín² naa' tsá² ñii²¹²-tsi yaanaa', 'iin²¹² na 'e líí² 'naa' 'e júu³ uuin²¹ lo: nigalibáin¹ 'in tsá² Israel jiin¹³ ca gatí² la tí² 'in tsá² jo seein²¹ Israel. 26 Joon mo lí² la joon jileei²¹ tsá² Israel itiin¹³ in jiin¹³ la niga-jin² jí² tya' Dios:

'In jmoó¹ o láai² tsá² ijó¹ fu Sión, joon ja'woo¹³ o jilaa²¹ 'e gó² jee²¹² tsá² Israel.

27 Joon, 'elo ilisá² júu³ tyiia²¹² isí¹³ na coon¹³ on, "Ící¹³ ji-laa²¹ tsaa² tya'a."

28 Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'in tsá² Israel do galí² i lawa tsá² 'in 'ei¹ Dios 'e ilisá² goon¹ fo² feei¹ tyii'. Pe 'iin²¹² mogi Dios 'ii tsu tyii¹³ in 'líí²¹² tsacóoi¹³ tya'a. 29 Tsu jilaa²¹ 'e cwó² Dios jo tyii²¹ tún¹. Joon jo jaa²¹-tsi wana nagatø¹ tsá². 30 Jo gajmaa² aa' nuu¹³ un tya' Dios la mo jée¹, pe niga'ii¹³ naa' 'e feei¹-tsi Dios tyii' tsu 'wii¹³ jo gajmaa¹ a nuu¹³ un 'in tsá² Israel do. 31 Joon galí² 'e jo nuu¹³ un tsá² Israel 'e coon¹³ la joon lí² jmá¹ Dios feei¹-tsi tya'a jiin¹³ la nigajmaa¹ a tyii'. 32 Tsu Dios gajmaa¹ 'e jo jmáa¹ a nuu¹³ un jileei²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmáa¹ a feei¹-tsi tya' jileei²¹.

33 Líí¹ feei¹-tsi Dios tya' tsá², joon líí¹ jmi¹-tsi joon 'áa¹ mo 'øøi²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi Dios jon'gi lí² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmoó¹ o Dios cwáain¹ tya' tsá². 34 "¿Tín 'in 'øøi²¹-tsi 'e 'í¹-tsi Ña'ñu¹? si ¿iin ga'e² 'e 'ii 'ee? 35 ¿Tín nigacwo² Ña'ñu¹ 'e 'jmáa¹ 'e røø²¹ Ña'ñu¹ 'e 'ii? 36 Tsu jilaa²¹ 'e sá² nigacwo¹ o Dios joon 'ii gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá², joon jilaa²¹ 'e sá² 'e tya'o." ¡Cwoungoo²¹ o tsá² Dios coon²¹ tøø² mo! Amén.

'Ná¹ cwoi² tsá² yaai Dios

12 Tsu 'wii¹³ joon tsaru¹ u, mí³ tyani²¹ coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' Dios, 'e cwóo¹³ naa' yaanaa' lawa coon²¹ fa¹ 'e jiin¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon líí¹ naa' ji-in¹³ tsá² tya' Dios tsu 'elo 'e tí²-tsi Dios. Tsu 'elo 'e tíí² na' jmoó²¹ o' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-tsi. 2 Joon jo seen²¹ naa' jmaa² aa' jiin¹³ la tyú² to² 'e juncwii²¹ lo. Unst² naa' 'e 'í¹-oo' 'e coon¹³ la joon lí² unst² naa' 'e jmoó² oo'. 'E coon¹³ la joon lí² líí² 'e 'iin²¹² in Dios 'e tyú²-u, joongi 'e 'yaai-tsi joongi 'e sitsiin¹.

3 Tsu fuu²¹² uu 'naa' jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'e feei¹-tsi Dios gajmaa¹ a tyiia: xuun 'í¹-oo' yaanaa' líí¹ gi la gatí² naa'. Tyú² gi wa'a 'í¹-oo' coon²¹ tún², jiin¹³ la 'e nigacwo¹ Dios 'naa' 'e jai² líí² naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa'. 4 Tsu lawa cuerpo tya' tsá² 'e lí² 'láai² 'ii¹³ joon la coon²¹ 'ii¹³ jmaa²¹ i to² pe jo jmoó¹ o la jmoó¹ o 'ii¹³ catyiaa². 5 La joon líí¹ jna'. 'Láai² 'ii¹³ to² 'e jmaa²¹ jna' la jaain²¹ la jaan²¹ naa'. Joon sicaan²¹ na' lawa coon²¹ cuerpo tya' Cristo. Joon xufiin¹³ fúu¹ o' 'e sicaan²¹ na' tí² ca'ii¹³ tí² ca'ii¹³ 'e líí¹ naa' coon²¹ cuerpo.

6 Joon Dios nigacwo¹ o jna' 'láai² 'ii¹³ to² ilí² jmoó²¹ o' la jaain²¹ la jaan²¹ naa'. Nigacwo¹ Dios tsá² to² lí² jmáa¹ a la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹² in. Joon jile¹ 'e 'ná¹ jmoó²¹ o' 'e to² do gacwo¹ Dios jna' coon²¹ tún². Wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e jma² a tsá² júu³ tyú² tya'a, 'ná¹ cwo¹ 'in tsá² do júu³ coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² líí². 7 Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a unjii² in tsá² xeei²¹, 'ná¹ unjii² in 'in tsá² do 'e tyú². Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a 'e² e tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi 'ido 'e² e tsá². 8 Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a tyá¹-tsi tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi jmáa¹ a. Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e cwo² o cuu² tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwó² 'e cuu² do 'e coon²¹ 'e 'í¹-tsi. 'In tyú² to² 'ná¹ tyú² to² coon²¹ tún²,

joon 'in uncoon¹³on 'in seen²¹ fa'³ 'ná¹ jmaa¹a 'e jlø¹³mo.

'E 'ná¹ jmaa¹a 'in jai² lñi²i Cristo

⁹ Cwoli'in²¹²naa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwoli'ee¹moo' 'e gó² joon jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁰ 'Ná¹ li'in²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jii¹³ la 'iin²¹²in tsá² la 'oo²¹ ruu²¹i. 'Ná¹ tsáai¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' lñi²gi lagi yaanaa'.

¹¹ Jo cwoli'in²¹naa' tsá² 'in fui². Cwoo²oo' pí³ yaanaa' wa'a jmaa²aa' to² tya' Ña'ñu¹'u' ce caain²-oo'.

¹² Jmaa²aa' jlø¹³naa' coon¹³ 'e sijaan²¹aan'. Taa²¹ jmaa²aa' mo moo²oo' wúu¹. Joon jo cwo'ín²-oo' wa'a foo²¹oo' júu³ tyú².

¹³ Uncoon¹³on 'in tsá² jai² lñi² Cristo 'in seen²¹ fa'³ joon 'ii¹³moo' 'e tyú²-u 'in jafeei¹³ 'naa'.

¹⁴ Mí²ñi' wa'a uncwaai¹³ Dios 'in jmaai²¹ 'naa'. Mí²ñi' wa'a uncwaai¹³ Dios 'ii, jo mí²ñi' wa'a jmeei²¹ Dios 'ii.

¹⁵ Jmaa²aa' jlø¹³naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jlø¹³i joon cí²ñi' coon¹³ 'in tsá² 'in cí²i.

¹⁶ Cwoseen²¹naa' coon²¹ 'e lñi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jo jmaa²aa' jloo¹³ 'naa' pe ngí²ñi' coon¹³ 'in tsá² 'wéi¹ do. Jo cwoli'in²¹naa' tsá² 'in lñi² 'in ñii²¹²-tsi 'áai¹.

¹⁷ Jo cóon¹³oon' tyii' 'e gó² jmoo¹o tsá² tyii' tya' jii¹³ jaain²¹. Cwoo¹³-oo' wa'a jmaa²aa' jmaai¹³ 'e tyú² tyani jileei²¹ tsá². ¹⁸ Jmaa²aa' xii²¹ jii¹³ lí² 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá². ¹⁹ Tsaru¹'u', 'in 'iin²¹²na, jo coon¹³naa' tyii' yaanaa' pe cwoo²oo' 'a 'e² Dios wúu¹ 'ña'o 'ido. Tsu ni jí² tya' Dios jin²in: "Jna-a tñi²na 'e²e wúu¹, jna-a icí²ñi' tya' 'ino, jin² Ña'ñu¹'u'." ²⁰ Joon gajin²in: "Wana un'aa² 'in 'ei¹ 'nñ, cwoo¹³xu 'e dø¹o. Joon wana unjmú¹i, cwoo¹³xu 'e 'uun²¹un. Tsu wana jmoo²o la joon icwo¹²o fa'ñi²¹ tya' 'in 'ei¹ 'nñ 'e lí¹ lawa'a xu²u mí¹³ jí² yu' tyii¹." ²¹ Jo cwo¹o wa'a líi²¹ 'e gó² 'nñ; jmaa²a 'e líi¹i 'e gó² do coon¹³ 'e tyú².

13 Jileei²¹ tsá² 'ná¹ jmaa¹a nñ¹³un jii¹³ la to² tyú² tsaa²to². Tsu Dios cwoo¹o jilaa²¹ to² 'e sá² joon Dios siin²¹in jileei²¹ tsaa²to². ² Joon jileei²¹ 'in jo jmoo¹o nñ¹³un to² tyú² tsaa²to² lawa jo jmoo¹o nñ¹³un to² tyú² Dios tsu Dios gacwo¹o 'in tsaa²to² do 'e to² 'oo¹o. Joon 'in jo jmoo¹o nñ¹³un 'ii in'láa¹ a joon inii²¹² wúu¹. ³ Tsu 'in tsaa²to² do jo jmaai¹ to² wa'a toon²¹on fo¹²-tsi tya' 'in jmoo¹o 'e tyú² pe tya' 'in jmoo¹o 'e gó². ¿Tí 'iin²¹²u'un seen²¹u'un 'e jo fo¹² 'ii' tyi'i tyani tsaa²to²? Wa'a 'iin²¹²u'un la joon, jmaa²a 'e tyú² joon 'in tsaa²to² do ilit-sáai¹-tsi 'nñ. ⁴ Tsu 'in tsaa²to² do jmoo¹o to² tya' Dios 'e seen²¹un tyú². Pe wana jmoo²o 'e gó² 'ná² líin²u 'e 'goo²¹o. Tsu 'ii³mo to² 'e 'oo¹o tsaa²to² 'ii²¹ 'e 'e²e tsá² wúu¹. Joon Dios gacwo¹o 'ido to² 'e 'oo¹o wa'a lí² 'e²e wúu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' 'in jmoo¹o 'e gó². ⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'áa¹mo tyiin² wa'a jmaa²a nñ¹³u to² tyú² tsaa²to². 'E coon¹³ la joon jon' wa' 'e tyu²mo¹o 'e wúu¹ do pe jmoo²o la ñi²i tí²mo¹o jmoo²o. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ joon cí²ñi' 'laa¹³ tya' tsaa²to² tsu 'in tsaa²to² do jmoo¹o to² tya' Dios joon la joon jmoo¹o.

⁷ Cí²ñi' 'e jilaa²¹ 'e rø²¹naa'. Wana rø²¹naa' cuu² 'e 'ii³in tsá², cí²ñi'. Joon wana rø²¹naa' cuu² tya' 'laa¹³ 'e 'ñi¹ tsá², cí²ñi' jon. Jmaa²aa' nñ¹³u tya' 'in 'ná¹

jmaa²aa' nñ¹³u joon un'goo²¹oo' 'in 'ná¹ un'goo²¹oo'. ⁸ Jo cwo²¹naa' tya' jii¹³ jaain²¹. Cwo²¹naa' jii¹³ 'e 'ná¹ li'in²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Tsu 'in 'iin²¹²in 'in catyaa² nigajmaa¹o jilaa²¹ jii¹³ la to² tyu² ley do.

⁹ Tsu 'e ley do jin²in: "Jo foo¹³o tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jo jngaa¹³un tsá², jo jmaa²a 'uun²¹, jo fu¹²u júu³ tajuu²¹ jii¹³ jaain²¹, jo jmaa²a 'iin²¹²un 'e sá² tya' tsá² xeei²¹." Pe 'e ley lo, joon coon¹³ jilaa²¹ ley catyaa² 'e sitsiin¹ coon¹³ 'e júu³ lo: "Cwoli'in²¹²mo' tsagoo²o jii¹³ la 'iin²¹²u'un 'wo'o." ¹⁰ 'In 'iin²¹²in tsagoo¹o jo 'ee 'e gó² jmoo¹o tya' 'ido. Joon coon¹³ la joon 'in 'iin²¹²in tsagoo¹o iuntsiin¹ 'e ley do.

¹¹ Joon, tsu 'wii¹³ ñi²oo' xiiála ngó¹ tiempo, 'ná¹ jnaa¹-oo' 'e cwuu²¹moo' tsu tyan'gi najó² 'e tiin¹³na' lagi la mo 'wiin²¹² mo gajai² galñi²na'. ¹² Ningó¹ xu²¹²niui²¹gi joon najatyéen¹mo 'e jná² jmi²¹² tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ tñ²¹²u' 'e jmoo²¹o' la jmoo¹o tsá² li nñ²¹; joon 'ná¹ tyii¹³ ñi³ la tyan¹an 'láa² 'in ngi¹ li jná² joo²¹.

¹³ Cwongí² la tñi² ngi¹ 'in ngi¹ mo jmi¹. Jo ngí²i to² 'iin¹ jon'gi tyá²a' jmi²¹² li to²o tsá² mi¹³. Jo ngí²i to² feei²¹ tsamí² jon'gi ngí²i to² jmoo¹o 'e gó². Jo 'ná²a' mi¹³ jon'gi 'áa³a' tsiwúu¹. ¹⁴ 'Ná¹ cwojmaa²aa' la gajmaa¹a Ña'ñu¹'u' Jesucristo joon jo 'i¹-oo' wa' jmaa²aa' jii¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

Jo fó²oo' 'e gó² tya' tsaru¹'u'

14 Joon wana seen²¹ tsá² 'in xu jai² lñi² 'ii¹³naa' 'ido jee²¹² 'naa' pe jo cwo¹²o júu³ ruu²¹naa' tya' cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'iin³. ² Tsu 'inlñi¹³ lñi² 'e lí² dø² doñi¹ee 'e sá² pe seen²¹gi 'inlñi¹³ 'in xu jai² lñi² 'in gø¹²o jii¹³ jon². ³ Joon 'in tsá² do 'in lí² dø² doñi¹ee 'e sá² jo tñi² faa²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² 'in jo gø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gø²¹ jilaa²¹ níi³ 'e sá² jo tñi² faa²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² do 'in gø²¹ doñi¹ee 'e sá², tsu na'ii²¹mo Dios 'ii²¹. ⁴ ¿Xiiala cwó¹¹ faa²¹ tsá² 'e gó² tya' jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tya' tsá² xeei²¹? Tsu cwáain¹ tya' fii²¹²o 'ido lí² 'ii²¹ wa jmoo¹o 'e tyú² si 'e gó² 'ee. Joon tyú²-u icwo¹²ñi' tsu Ña'ñu¹'u' lí² jmaa¹a taa²¹ 'ido.

⁵ La joon jon seen²¹mo jon tsá² 'in 'i¹-tsi 'e tyiin²gi coon²¹ jmi²¹² lagi 'e jmi²¹² catyaa², joon seen²¹mo 'in 'i¹-tsi 'e coon²¹ rø²¹ jilaa²¹ jmi²¹². Joon jileei²¹ 'ná¹ lit-sáai¹-tsi 'ña'a. ⁶ 'In un'øøi¹ coon²¹ jmi²¹², un'øøi¹ 'e jmi²¹² do 'e un'goo¹o Ña'ñu¹'u'. La joon jon jmoo¹o 'in jo un'øøi¹ jii¹³ coon²¹ jmi²¹². Jo un'øøi¹ jmi²¹² tsu coon¹³ la joon lñi² 'e un'goo¹o Dios. La joon jmoo¹o 'in gø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, gø²¹o 'e un'goo¹o Dios tsu gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Joon 'in jo gø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, jo gø²¹ø 'e un'goo¹o Dios joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios.

⁷ Tsu jii¹³ jaain²¹ jee²¹² jna' 'e seen²¹na' jii¹³ tyi'yiia' jon'gi júun²na' tyi'yiia'. ⁸ Tsu wa' seen²¹na', seen²¹mo' tya' Ña'ñu¹'u' joon wana nijúun²na' júun²mo' tya' Ña'ñu¹'u' jon. Joon wa seen²¹na' si júun²na' 'ee lñi¹na' tsá² tya' Ña'ñu¹'u'. ⁹ Tsu Cristo gajúun²in joon gajii¹o tún¹ joon coon¹³ la joon galñi¹ Ña'ñu¹'u' tya' 'in niga-júin¹ coon¹³ 'in jii¹.

¹⁰ Pe 'nñ-u, ¿'ee lí² jmoo²o 'ii²¹ tya' ruu²¹u? ¿'Ee lí² jmoo²o 'e jo tsáai¹-o'o 'ii? Tsu jilee²¹na' 'ná¹ tsaa²a' tyani Cristo ilisá² 'ii²¹ tyi'. ¹¹ Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

'Ee la ja²mo seen²¹na, jin² Ña'ñu¹u'. Joon coon¹³ 'e joon 'e jai² ijuu²¹ jileei²¹ tsá² 'wojni¹i tyani³ii. Joon jileei²¹ icwo¹² 'maai¹³ Dios 'e tyú¹mo 'ii. ¹²Joon jilee²¹na 'ná¹ jni²¹²i' cwáain¹ tyi' tyani Dios la jaain²¹ la jaan²¹na'.

Jo jmaa²aa' wa'a tyuun¹² tsaruu²¹naa' wa' tee²¹i coon¹³ tsaa²

¹³Tsu 'wii¹³ joon jo faa^{13a} 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Li' cii¹³ jmaa²aa' faa^{13a} 'laa²¹, cwo¹²oo' jo jmaa²aa' jii¹³xu wa'a tyuun¹² tsaruu²¹naa' wa'a xuu²¹i coon¹³ tsaa². ¹⁴Ñi²oo joon tsáa¹mo-tsii coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesús 'e jo 'e sá² jii¹³ coon²¹ 'e gøø²¹ tsá² wa'a jmoo¹o 'leei²¹ tsá², pe wana 'i-tsi tsá² 'e lee²¹i 'ña'a, joon 'lee²¹mo joon. ¹⁵Joon wana coon¹³ 'e tyé²e' jmoo²¹o' 'e 'leei²¹ tsaru¹u' jo ngí²i' la 'iin²¹²na' 'ii. Tsu 'wii¹³ joon jo jmoo²¹o' coon¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei²¹ 'in tsaru¹u' do tsu gajúin¹ Cristo 'wii¹³ tya'a. Tsu wana 'leei²¹ 'in tsaru¹u' la joon, niga'leei²¹mo jii¹³ tsu 'wii¹³ nigatyé²e' jii¹³ 'e 'iin²¹²mo'. ¹⁶Tsu 'wii¹³ joon jo cwo²¹o' coon¹³ 'e jmoo²¹o' 'e faa¹²a tsá² 'e gó² tya' 'e sá² 'e tyú² tyi'. ¹⁷Tsu 'e tyú² Dios to² tsá² jo lí¹ jii¹³ coon¹³ 'e gøø²¹ tsá² si 'e 'uun²¹ tsá² 'ee. 'E tyú² Dios to² tsá² lí¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lí¹ 'e seein²¹ tsá² tyú² tyani Dios, joon 'e seein²¹ tsá² jløø¹³mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹⁸Joon 'in jmoo¹o la joon to² tyú² Cristo, 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a joon ifaa²¹ tsagoo¹o 'ee tyú² tya'a.

¹⁹Joon la joon cwocwo¹³-tsi' 'e jmoo²¹o' jii¹³ 'e saan²¹²a' tyú²u la 'oo²¹ jna', joon iuncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e tsáai¹gi-tsi' 'e jai² lí²na'. ²⁰Tyú²gi wa jo jmoo²¹o' 'e jo 'ee to² 'ii³ 'e gajmaa¹a Dios coon¹³ 'e tyé²e'. Tsu né²o' 'e la ja²mo 'e tyú² jilaa²¹ 'e gøø²¹ tsá², jo jmoo¹o 'leei²¹ tsá² pe 'e gó² jmoo²¹o' wana tyé²e' 'e jmá¹ 'e xuui²¹ tsaa² tsaru¹u'. ²¹'E tyú²gi wa jo tyú³u' ngú¹, si 'né²e' vino 'ee, si jmoo²¹o', 'ee doñi'ee ijma¹ tyuun¹³ tsaru¹u' si jmoo²¹o' xuui²¹ tsaa² 'ee, si jmoo²¹o' 'e xugi tsáai¹-tsi 'ido Dios 'ee. ²²Tsu 'e jai² 'e tsáai¹-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'ná¹-a 'e tsáai¹-tsi' tyani Dios. Joon jløø¹³mo 'in tsá² jo cwo¹²o 'ña'a tsaa² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o! ²³Pe wana 'in gø¹² cu¹²-tsi 'noo¹o tsaa² coon¹³ 'e gøø²¹ do tsu jo mo gøø²¹ wa 'e tsáai¹-tsi, joon jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'e jo tsáai¹-tsi, 'noo¹o tsaa².

Jmaa²a 'e 'yaai¹-tsi tsaruu²¹u jon' 'e 'yaai¹-o'o 'wo'o

15 Joon jileei²¹ jna' 'in tsáai¹-tsi lí¹gi 'ná¹ uncóon¹³on' coon²¹ tún² 'in tsá² catyaa² 'in xugi jai² lí²i, joon jo jmoo²¹o' jii¹³ 'e 'yaai¹-tsi' yiaa'. ²La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jii¹³ la 'yaai¹-tsi ruu²¹i 'e sá² 'e tyú² tya'a joon ilitsáai¹gi-tsi 'e jai² lí²na'. ³Tsu Cristo jo gajmaa¹a 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a, tsu ni jí² tya' Dios jin² xiiala nigalí¹: "Jna-a ga'ii¹³na 'e júu³ 'laa²¹ 'e gacwo¹² tsá² 'naa'." ⁴Tsu jilaa²¹ 'e gataan¹an tsá² ni jí² tya' Dios la mo jéi¹, gataan¹an i'e¹²e jna' 'e coon¹³ la joon 'e sá² 'e sijaan²¹²an' tsu 'wii¹³ 'e júu³ taa¹³ 'e jí² do ijma¹a taa²¹ jna' joon icwo¹²o jna' fo'feei¹ tyi'. ⁵Cwocwo¹²o Dios 'naa' 'e seen²¹naa' jløø¹³naa' coon¹³ 'in catyaa² do. Joon

Dios do lí² cwo¹²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa²¹ joon lí² cwo¹²o 'naa' fo'feei¹ tyii'. Cwouncoon¹³ Dios 'naa' 'e canii²mo 'i¹-oo' coon¹³ 'in catyaa² do la gajmaa¹a Cristo Jesús, ⁶'e coon¹³ la joon jilee²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ cain²¹ Dios, 'in Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo.

'E júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

⁷Tsu 'wii¹³ joon 'ii¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jii¹³ la ga'ii²¹ Cristo jna' 'e coon¹³ la joon un'goo¹o tsá² Dios. ⁸Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e Dios gasiin¹in Cristo gauncoon¹³on tsá² Israel 'e coon¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'ii¹ tya' 'lii²¹² tsacøø¹³ tyi'. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e jo cuu²¹i júu³ tya'a. ⁹Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹o tsá² 'in jo seein²¹ Israel Dios tsu 'wii¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido. La gajin² ni jí² tya' Dios:

Tsu 'wii¹³ joon iun'gøø³oo 'nø jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Joon i'øø³øø coon²¹ icwó³oo máa¹³u'un.

¹⁰Joon lí¹ lí² xiia²¹ jin² ni jí² do:

Cwojloø¹³naa' tsá² jo seein²¹ Israel, coon¹³ 'in tsá² tya' Dios.

¹¹Joon lí¹ lí² xiia²¹gi jin²:

Cwoo¹³ 'naa' 'maai¹³ Ña'ñu¹u' jilee²¹naa' tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon faa¹³aa' xiiala feei¹ 'ii jileei²¹ tsá².

¹²Joon Isaías gataan¹an jí² do jin²in:

Lawa coon²¹ jmoo³ mó² 'e 'yei²¹ sæn¹³ tya' la joon inii¹³ jaain²¹ tsá² jee²¹² jmoo³ Isaí.

Joon ityu²u to² jileei²¹ tsá² jo seein²¹ Israel.

Joon 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel 'e jo cu¹²-tsi coon¹³ 'ii.

¹³Joon nano mæ³h tyani Dios, 'in cwo¹² jna' 'e si-jaan²¹²an', mæ³h wa'a cwo¹² Dios 'naa' 'e jløø¹³naa' 'áai¹ joon 'e iliseen²¹naa' tyú² coon¹³ 'ii 'wii¹³ ja²mo lí²naa' 'ii. Joon mæ³h 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'øø¹²¹gi-'oo' 'e sijáan²¹²an' ca gasáí¹.

¹⁴Joon 'naa' tsaru¹u', tsáa¹mo-tsii 'e 'naa' seen²¹naa' 'e tyú²mo', joon øø²¹mo-'oo' jilaa²¹ joon tæ²mo' cwo²oo' tsá² cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ¹⁵Pe, tsaru¹u', tsu 'wii¹³ 'e feei¹-tsi Dios tyiaa 'e fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ 'e jí² lo coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, 'e coon¹³ la joon jo 'iin²-oo'. ¹⁶Gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tyiaa 'e jmáa³aa jii¹³ la to² tyú² Jesucristo jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon 'e to² jmoo³oo do 'e cwó³oo 'e júu³ tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon yu to² cwó³oo 'e júu³ lo 'e lí² líin²in 'in tsá² jo seein²¹ Israel do lawa coon²¹ fa¹ 'in nigatyii¹³in Espíritu Tyú² 'e ti¹-tsi Dios.

¹⁷Joon tsu 'wii¹³ lí¹na tsá² tya' Cristo Jesús 'áa¹mo jløø¹³na coon¹³ 'e to² gajmáa³aa tya' Dios. ¹⁸Joon fuu²¹²uu 'naa' jii¹³ la gajmaa¹a Cristo 'wii¹³ jna wa'a ilí² jmá¹ nðu¹³ tsá² jo seein²¹ Israel. Joon jilaa²¹ 'elo galí² júu³ fo¹²oo coon¹³ 'e gajmáa³aa. ¹⁹Galí² la joon jon coon¹³ 'ii²¹ tya' lí² joongi tya' milagros joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon coon¹³ la joon nigacwó³oo júu³ ce jilaa²¹ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo. Nigacwó³oo 'e júu³ lo ca Jerusalén joongi la caain²¹ fuu²¹ ca tyá¹ fu cwo¹³ lí¹ si²¹ Ilírico. ²⁰Joon nigacwo¹³-tsii 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³

tsá² li jo mo ganúu²un tsá² jii¹³ cafu xiiala gajmaa¹a Cristo tya' tsá², 'e coon¹³ la joon jo jmóo³oo to² li nga'naa¹ tsá² xeei²¹ jmoo¹o to² la lo. ²¹ Pe la jin¹² ni jí² tya' Dios:

'In jo mo ganúu²un jii¹³ coon²¹ naa¹³ cwáain¹ tya' Cristo inúu¹un júu³ tya' 'ido.

Joon in'òøi²¹-tsi 'in tsá² do 'in jo mo ganúu²un cwáain¹ tya'a.

'Iin²¹² Poo² tsáa¹a fu Roma

²² Tsu 'wii¹³ joon jo gali¹# yafoo¹³na 'naa' xufiin¹³ 'láai² naa¹³ gali¹iin²¹²na góo³oo. ²³ Pe nano ni-ga'yee²¹mo to² tyiia fu li taan²¹²na lo. Joon tsu 'wii¹³ ni-gali¹iin²¹²na ca la mo jéi¹ 'áai¹ yafoo¹³na 'naa', ²⁴ 'i¹-tsii yafoo¹³na 'naa' mi ngí³na níi³ii fu li sii²¹ España. Joon líi²na wa'a illi² uncoon¹³naa' jna 'e fu¹ 'yuu²na do mi yu-¹³ui¹³ 'e li'yaai¹-tsii 'e jòø²na 'naa'. ²⁵ Pe nano ningóo³oo 'yuu²na fu¹ níi³ii Jerusalén 'e nicóon³xuu 'e cwo³oo 'in ru¹u' 'in néei¹ do. ²⁶ Tsu 'in tsaru¹u' néei¹ li sii²¹ Macedonia coon¹³ 'in néei¹ li sii²¹ Acaya niga¹i¹-tsi wa'a 'e un-caain²¹xu cuu² 'e siin¹in tya' 'in tsaru¹u' tañí² néei¹ Jerusalén. ²⁷ Joon 'yaa¹mo-tsi 'e gajmaa¹a la lo tsu lawa 'e ròø²mo 'ido. Tsu 'in tsá² jai² líi²i néei¹ Jerusalén do nigajmaa¹a coon²¹ 'e tyú² tya'a 'e jai² líi²i coon¹³ 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel do. Joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel do cwáain¹ tya'o 'ná¹ jmáa¹a coon²¹ 'e tyú² tya'a coon¹³ 'in tsá² Israel do. ²⁸ Joon mo ga'yeei²¹ 'e cwáain¹ lo, joon nijoon¹³oo 'e cuu² do, ijúu³uu fu España do, joon yafoo¹³na 'naa' mi ngí³na. ²⁹ Joon tsáa¹mo-tsii igaa¹³na fu li née¹naa' 'i¹i¹³na' coon²¹ caan²¹mo 'e cwaai³ tya' júu³ tya' Cristo do.

³⁰ Tsaru¹u', mí³# tyani²ii' coon¹³ 'e tsáa¹mo-tsi 'Ñáñu¹u' Jesucristo joongi coon¹³ 'e 'ii²¹ 'e cwo²o Es-píritu Tyú² do jna' 'e 'iin²¹²mo' 'ii, coon¹³ joon mí³# tyani²ii' 'e cwo²oo' pi³ yaanaa' caan²¹mo coon¹³ jna 'e mí³# tyani Dios 'wii²¹² tyajna. ³¹ Mí³# tyani Dios wa'a iláa²mo jna ja'cwoo²¹ 'in jo jai² líi²i néei¹ Judea joon wa'a 'i¹i²¹mo ròø²¹ 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén 'e cuu² tyáan³aan do. ³² Mí³# jon, wa' 'iin²¹²in Dios, icwéi¹na ya-jòø²na 'naa' jìøø³moo joon 'i¹i²¹xu 'woo²¹oo jee²¹² 'naa'. ³³ Mí³# tyani Dios, 'in cwó² 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³, 'e iuncoon¹³ 'naa'. Amén.

Sii¹ Poo² 'aai²¹² tsá²

16 Fuu²¹²uu 'naa' wa'a 'ii¹³naa' coon²¹ tún² 'in tsamí² ru¹u' Febe. Gauncoon¹³ 'áai¹ 'ido 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Cencrea. ² 'Ii¹³naa' 'ii coon¹³ 'e sii²¹ 'Ñáñu¹u' la tñi²i jmá¹ tsá² la 'oo²¹ ru¹u' 'in jai² líi²i Cristo. Joon 'naa' uncoon¹³oon' Febe do coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya'a tsu 'in lo nigauncoon¹³ tsá² fúui¹ 'áai¹ la joongi jon nigauncoon¹³o jna jon.

³ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Priscila coon¹³ Aquila 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna. ⁴ 'E tooin² 'mó¹ 'ii²¹ tya'a 'e galaai²¹ jna 'e fo² 'e 'ii¹ tyiia ijúun²na do. Joon jna cwóo³oo 'maai¹³ 'ido joon jon' jii¹³ jna cwóo³oo 'maai¹³ pe jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi²i Cristo 'in jo seein²¹ Israel. ⁵ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jileei²¹

tsaru¹u' 'in jai² líi²i 'in licaain²¹ inuu tya' Priscila coon¹³ Aquila do. 'Aa²¹²mo' fo²oo jon Epeneto, jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'ii nifu jee²¹² 'in néei¹ li sii²¹ Acaya do ja²mo galíi² Cristo. ⁶ 'Aa²¹²moo' fo²oo María 'in nigaj-maa¹a to² 'áai¹ jee²¹² 'naa'. ⁷ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' 'in tsagóo³oo Andrónico coon¹³ Junias. Caan²¹mo táa¹i 'ido coon¹³ jna tsi 'nñí³ joon tyú²-u cwii¹in 'in tsá² tya' Cristo 'in líi¹ apóstoles 'ii. Joon jo¹o galíi² Cristo la jéi¹gi jna.

⁸ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Amplias, 'in líi¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na coon¹³ 'e jai² líi²na' 'Ñáñu¹u'. ⁹ 'Aa²¹²moo' fo²oo Urbano 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá² 'in 'iin²¹²na. ¹⁰ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Apeles, 'in nigacwo³íi¹ tyú² jilaa²¹ wúu¹ 'áai¹ ganii²¹i wii¹³ 'e jai² líi²i Cristo. La joon jon 'aa²¹²moo' fo²oo 'in tsá² néei¹ inuu tya' Aristóbulo. ¹¹ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' 'in tsagóo³oo Herodión. La joon jon fuu²uu' 'in tsá² néei¹ inuu Narciso 'in jai² líi²i 'Ñáñu¹u'. ¹² 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Trifena coon¹³ Tri-fosa 'in jmoo¹o to² tya' 'Ñáñu¹u'. 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon 'in tsamí² ru¹u' 'in 'iin²¹²na', Pérsida, 'in nigajmaa¹a to² tya' 'Ñáñu¹u' 'áai¹. ¹³ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Rufo, 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in 'yú júu³i 'áai¹, coon¹³ sáa³o 'in ni-galíi¹ lawa sáa³aa jon. ¹⁴ 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jon Asíncrito, coon¹³ Flegonte, coon¹³ Hermas, coon¹³ Pa-trobas, coon¹³ Hermes, coon¹³ jileei²¹ tsaru¹u' 'in taain²¹² coon¹³ 'ii. ¹⁵ 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Filólogo, coon¹³ Julia, coon¹³ Nereo coon¹³ tsamí² ruu²¹i, coon¹³ Olimpas coon¹³ jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi² 'in taain²¹² coon¹³.

¹⁶ 'Aa²¹²naa' la 'oo²¹ ru¹u' la jaain²¹ la jaan²¹naa' cuu²uu' caai²¹ ni² ruu²¹naa'. Jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ lo sii¹in 'aa²¹²naa'.

¹⁷ Tsaru¹u', mí³# tyani²ii' 'e cóon²oon' cwáain¹ 'in tsá² do 'in jmoo¹o poo²¹² jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e 'ee¹ 'e si jmoo¹o tyuui²¹ tsá² 'ee joon 'noo¹o tsá² tsaa². Tsu ji-laa²¹ 'elo li' cñ¹³i lí¹ la niga¹e² tsá² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ coon¹³ 'in tsá² no, ¹⁸ tsu 'in tsá² no jo jmaa¹ 'ii²¹ to² tya' 'Ñáñu¹u' Jesucristo. 'In tsá² no jmaa¹a 'ii²¹ to² jii¹³ 'e ijmaa²¹i to² 'ña'o joon júu³ tya'a 'áai¹ to² joongi 'áai¹ jloo³ joon coon¹³ júu³ joon cón² too² tsá² jo li²i.

¹⁹ Joon jilee²¹mo ñí² xiiala jmoo² 'naa' núu¹³uun' joon tsu 'wii¹³ joon jløø³moo coon¹³ 'naa'. Joon 'iin²¹²na ilíin²naa' tsá² 'in 'yuu¹³ 'e jmá¹ 'e tyú² jon' wa'a 'in jmá¹ 'e gó². ²⁰ Joon 'in Dios 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² tyani¹i jmoono idyee¹³i 'in 'líi¹³ Satanás 'wii²¹² tñi¹³i in'òø¹³naa' 'ii. Cwauncwaa¹³ 'Ñáñu¹u' Jesucristo 'naa'.

²¹ Sii¹mo jon 'aa²¹²naa' 'in tsá² sii²¹ Timoteo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna. Sii¹mo jon Lucio, coon¹³ Jasón coon¹³ Sosípater 'in líi¹i tsagóo³oo.

²² Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo síi³na jon 'aa²¹²naa' lawa tsá² 'in jai² líi²i Cristo jon.

²³ 'Aa²¹²moo' jon jin¹² Gayo, 'in fil²¹² 'nú¹ li tyiin¹³na joon cwo¹o 'ido jon 'núu¹u' li licaain²¹ 'in jai² líi²i Cristo. La joon jon sii¹in Erasto 'aa²¹²mo 'naa'. Erasto do líi¹i 'in nani² cuu² tya' fuu²¹ lo. Joon 'in tsaru¹u' Cuarto sii¹in 'aa²¹²moo'.

²⁴ Cwouncwaa¹³ Dios jileei²¹ 'naa'. Amén.

Júu³ lĩ gatséi¹

²⁵ Joon nano cwoun'goo²¹o' Dios 'in lí² jmá¹ 'e pí³gĩ-'oo' coon¹³ 'e júu³ tyé² tyiia tya' xiiala itiin¹³ tsá². Cwóo³ jna 'e júu³ lo joongi 'e² jna tsá² cwáain¹ tya' Jesucristo. Joon 'e júu³ tyé² do jmoo¹o júu³ 'e júu³ 'uui²¹ gasáa¹ a Dios ca la mo 'wiin²¹² juncwii²¹. ²⁶ Pe nano coon¹³ 'e to² tyé² 'in Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo, ni-

gajmaa¹ a júu³ coon¹³ 'e jí² tya' Dios 'e gajmaa¹ a 'in tsá² 'in nigacwó¹ júu³ tya' la mo jéei¹. Joon 'e júu³ 'uui²¹ do gajmaa¹ a Dios 'e cwii¹ i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jo¹o líin² in joon lí² jmáa¹ a nɛɛ¹³ɛn. ²⁷ i'Ii²¹ mo Dios 'e un'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ Jesucristo coon²¹ tøø²mo! Joon jiin¹³ 'ii-o líii¹ Dios 'in ñii²¹²-tsi. Amén.

1 CORINTIOS

Poo² gasii²in 'e jí² lo tya' 'in jai² líí²i Dios néei¹ Corinto

1 Jna, Poo², 'in sii¹i 'e jí² lo. Joon líí¹na apóstol tya' Je-sucristo coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios 'in gatyii¹³in jna. Coon²¹ caan²¹mo sii²¹na'a 'e jí² lo coon¹³ ru¹'u' sii²¹ Sóstenes. 2 Sii³na 'e jí² lo tyi'naa' tsaru¹'u' 'in cwii¹in Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin²moo' tsá² tya' Dios tsu licaan²¹moo' coon¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø²'naa' galíí²naa' tsá² tya'a 'in tyú¹ coon¹³ jileei²¹gi 'in un'goo²¹o Ña'ñu¹'u' Jesucristo 'in néei¹ la caain²¹gi lí xiia²¹. 'Ii tsá² feeli¹ tya' 'ii joongi tyijna' jon. 3 Cwauncwaa¹³mo Ñu¹'u' Dios coon¹³ Ña'ñu¹'u' Jesucristo 'naa' joon canii²mo liseen²¹naa'.

Galicwaa¹³moo' 'wii¹³i Cristo

4 Dios gauncwaa¹³ 'naa' joongi 'wii¹³i Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹²uu 'maai¹³ coon²¹ tøø²mo. 5 'Wii¹³i icaan²¹moo' coon¹³ Cristo do; Dios nigacwo¹o 'naa' 'e tyú² 'í¹-'oo', lagi jilaa²¹ 'e foo¹oo' joongi jilaa²¹ 'e ñii²'ii'. 6 Joon jilaa²¹ jú³ 'e gatyá³aa cwáain¹ tya' Cristo galí¹ ja²mo jee²¹² 'naa'. 7 'Wii¹³ joon la lo jo 'ee li'øø²¹ tyii' jilaa²¹ 'e cwo² Dios tsá² la 'ii²¹² ijaan²aan' jmí²¹² mi ijnee²¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo tún¹. 8 Joon 'ii isaan²¹in 'naa' tá² ca lí tséi¹. La joon jo 'in cwo¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngí²i 'ii²¹ jmá¹a Ña'ñu¹'u' Jesucristo. 9 Dios gatø²'naa' ilicaan²¹naa' coon¹³ Joon¹on Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø²'naa', jo tsacoo²¹ jú³ tya'a.

'In sixéi¹³ jee²¹² 'naa'

10 Tsaru¹'u', mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo, sii¹³naa' røø²¹, jo xeei²¹ ruu²¹naa'. Sii¹³moo' røø²¹, coon²¹ 'í³-'oo', coon²¹ 'e jmaa²aa'. 11 Fo¹³oo la joon, tsaru¹'u', 'wii¹³ 'inlíí¹³ tsá² inuu tya' Cloé gajin²o 'e jo cwo² jú³ ruu²¹naa'. 12 'øø¹'-tsi tsá² 'e 'láa²mo 'í¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. 'Inlíí¹³ jin²in: "Tsá² tya' Poo² jna"; 'inlíí¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Apolos jna"; 'inlíí¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Tú³-u jna"; 'inlíí¹³gi jin²in: "Tsá² tya' Cristo jna." 13 ¿Tí líí²moo' 'e 'iin²¹² Cristo wa'a líí²naa' poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿'E wa líí²naa' 'e gasaa²naa' jmí²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Poo²? jlo lí¹ la joon! 14 'Maa¹³mo Dios jo gasáa¹naa' jmí²¹ jii¹³ jaain²¹ 'naa', jii¹³ 'ña'a Crispo coon¹³ Gayo. 15 'Wii¹³ joon jo 'in lí² jin² coonti 'e gasáa²i jmí²¹ coon¹³ 'e sii²¹ jna. 16 Fiin¹³ nigasáa¹³ mogí²¹ jmí²¹ 'in tsá² inuu tya' Estéfanos pe jo tí¹³-tsii gasáa¹³gi jmí²¹ 'in xeei²¹gi. 17 Ña'ñu¹'u' Cristo jo gasii¹in jna wa'a sáa¹³na tsá² jmí²¹. Gasii¹in jna 'e jmaa¹³aa tsá² jú³ xiia¹la itii¹³mo tsá² tyani Dios. Joon gajma³aa tsá² jú³ coon¹³ jú³ coon²¹ tsáa¹, la joon

líí² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹²i' tsa'a' crúu¹³ tya'a. Joon coon¹³ 'e júu³ coon²¹ tsáa¹ do jo tsa'í¹ 'wa'a pí³ 'e 'oo¹o 'e júu³ do tya' xiiala itii¹³mo tsá² tyani Dios.

Jmí¹-tsi 'in jai² líí²i Cristo

18 Jileei²¹ 'in ngaliin¹ lí gó² jo tsáai¹-tsi 'e júu³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii²¹²i' tsa'a' crúu¹³ tya'a 'e 'iin² tsaa² tya' tsá². Júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon líí²i. Pe tyijna'gi, 'in gaj-maa¹a Dios tiin¹³na', 'ii²¹ tya' Dios 'a la joon. 19 Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios:

Jna-a 'iin¹³na 'e 'í¹-tsi 'in jmí¹-tsi, joon 'in tá¹-tsi, ijní¹³na tya'a 'e jo 'yeei²¹ to² tya'a.

20 Wa'a la joon ¿'ee to² 'í³gi 'in jmí¹-tsi, sí tifo¹² 'ee, sí 'in jo cwó² júu³ 'e lí juncwii²¹? Jo 'ee to² 'iin²gi 'ido tsu Dios gajmaa¹a 'e jilaa²¹ 'e jooi¹-tsi 'ido lawa júu³ tya' tsá² caa²¹mo. 21 Ñi¹ Dios 'e jmoo¹o, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹in 'in jmí¹-tsi 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jooi²¹-tsi. Pe Dios-gi gali¹iin²¹²in jmáa¹a tiin¹³ tsá² coon¹³ júu³ tyé² tya' jileei²¹ 'in jai² líí²i 'ii-o xúfiin¹³ 'in catyaa²gi líí²i júu³ tya' tsá² caa²¹²mo lo.

22 'In tsá² Israel mí¹i coon²¹ milagro joon litsáai¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gi jmaa¹² 'iin²¹²in líjmí¹-tsio 23 pe jna'gí¹ tyaa²¹a júu³ tya' Cristo 'in gateen¹in tsá² tsa' crúu¹³ do-o. Fa'í²¹i 'aa¹a 'in tsá² Israel 'wii¹³i 'e júu³ lo joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel líí²i júu³ tya' tsá² caa²mo joon. 24 Pe tya' jileei²¹ 'in gatø² Dios líí²in tsá² tya'a, xúfiin¹³ tsá² Israel sí jo tsá² Israel 'ee, 'ii²¹ tya' Dios jmoo¹o Cristo tiin¹³ tsá² joongi 'e jmí¹-tsi. 25 Wa'a líí²i tsá² 'e jo jmí¹-tsi Dios, 'ii 'in jmí¹gi-tsi lagi 'e jmí¹-tsi tsá² juncwii²¹. Joongi wa'a líí²i tsá² jo 'oo¹o Dios pí², 'ii 'in 'oo¹gi pí² lagi tsá² juncwii²¹. 26 'Ii²¹²du-'oo', tsaru¹'u', xiiala líí¹naa' mo gatø² Dios 'naa', xuu 'naa' líí¹naa' tsá² jmí¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongi xuu 'naa' 'oo¹o to², joongi xuu líí¹naa' tsá² tyiin². 27 Pe Dios-gi gatyii¹³in 'in tsá² líí¹i tsá² báí¹ 'e coon¹³ la joon cwo¹o fa'í²¹ 'in jmí¹-tsi. La joon jon gatyii¹³ Dios 'in tsá² líí²i tsá² jo pí²-tsi joon coon¹³ la joon jon cwo¹o fa'í²¹ 'in pí²-tsi. 28 Joon la joon Dios gatyii¹³in 'in líí¹i tsá² jo tyiin², 'in jo tsáai¹-tsi tsá², ('in jo to² 'ii³ do) 'ii 'in tyá² røø²¹ tya' 'in líí²i tyiin²gi. 29 La joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí² jmaa¹gi jløø³ tyani Dios. 30 Pe 'ña'a Dios nigauncaan²mo 'naa' coon¹³ Cristo. Joongi 'wii¹³ Cristo do-o galijmí¹-'oo', 'wii¹³ 'ii gauntyúu¹mo Dios 'naa' la joon líí² jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyé² joongi tiin¹³moo' tyanií¹. 31 Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "'Wa'a 'iin²¹² tsá² unjløø¹³ yaai 'ná¹-a unjløø¹³ yaai coon¹³ Ña'ñu¹'u' Jesucristo."

Jo¹o lǎi²naa' tsu³ 'wii¹³ 'ii²¹ tya' Dios

2 Tsaru¹u, mo gatyáa³aa júu³ jai² tya' Dios jee²¹² 'naa', jo gafo²oo júu³ jmi¹-tsi jon'gi júu³ taai²¹² 'áai'. 2 Mo gatyáa³aa júu³ coon¹³ 'naa' jo júu³ xiia'gi gatyáa³aa, gatyáa³oo jmaai² júu³ la mo gangi¹i Jesu-cristo juncwii²¹ joongi la mo gajúin¹ Jesucristo tsaá' crúu¹ tya'o. 3 Gasiin²¹ na 'ñii'a 'wéi' coonti-i tyani²'ii, jlée³moo 'goo²¹oo wa jo gatyáa³aa la ti jilaa²¹a 'e júu³ tyé² do. 4 Jo gauntsáa¹na-'oo' coon¹³ júu³ jmi¹-tsi; gauntsáa¹moo-'oo' tsu³ 'wii¹³ ga'e²e 'e Espíritu Tyé² tya' Dios 'naa' joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios galitsáa¹mo-'oo' 'e júu³ lo. 5 Tsu³ 'wii¹³ joon 'ii²¹ tya' Dios lija²mo lǎi²naa' jon' wa'a coon¹³ júu³ jmi¹-tsi tya' tsá².

Licwii¹mo tsá² Dios 'wii¹³ Espíritu Tyé² tya'a

6 Pe 'e la ja²mo, jna'a tyaa²¹a'a júu³ 'e jmi¹-tsi tya' jileei²¹ 'in tyé² 'øøi²¹-tsi 'e jai² lǎi². Pe 'e júu³ do tyii¹ jo li la li 'e júu³ jmi¹-tsi tya' 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo jon'gi la li 'e júu³ tya' 'in 'oo'o to² 'e juncwii²¹ lo, tsu³ ti li tyé²mo 'in tsá² do. 7 La ti júu³ faa²¹oo'o jmaai² júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Júu³ 'e Dios ga'e²e tsá² tya' nano. Ni¹³'i²¹-tsi Dios jée¹mo xiiala ijmáa¹³a tyú¹mo tsá² ca nø'gi ijmáa²¹o 'e juncwii²¹ lo. 8 'Wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ 'in 'oo'o to² juncwii²¹ lo jo ga'øøi²¹-tsi, tsu³ wa mi¹i ga'øø²¹ mogi-tsi 'in 'oo'o to² do jo gateen¹gi Ña'ñu¹'u' Jesucristo do tsaá¹ crúu¹³ tya'a. 9 Pe jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios:

Tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in 'ii, nigatyaa¹ Dios tyé² 'e sá² tya'a coon²¹ 'e jo 'in mo gani² jogi 'in nuu¹un jon'gi 'in mo 'i¹-tsi coonti.

10 Joon jilaa²¹ 'elo 'ña'a Dios gajmaa¹a 'e liné³e' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyé² tya'o. Joon 'in Espíritu Tyé² tya'a do jóø²o ce jilaa²¹, ce jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'ña'a lí² jóø².

11 Lawa tsá², jo ñí¹i tsá² 'ee 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaan²¹in, yaamo alma tya' tsá² ñii¹i 'ee 'i¹-tsi. 'Wii¹³ la joon jiin¹³ 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii¹i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios. 12 Joon jna'o' ga'ii¹³mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii¹³na' espíritu tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyé² do-o 'øø²¹mo-tsi' jilaa²¹ 'e gacwo¹ Dios jna' 'yaai¹-tsi. 13 La joon tyii²¹a'a 'e júu³ 'e gacwo¹ Espíritu Tyé² do jna'a tya' 'in niga'ii²¹ 'in Espíritu Tyé² do.

14 'In jo mo 'ii²¹ 'in Espíritu Tyé² do jo 'ii²¹i júu³ tyé² tya' Espíritu Tyé² tya' Dios 'e tyaa²¹a'a tsu³ lǎi² 'e júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon. Jo lii¹i 'øøi²¹-tsi 'e júu³ tyaa²¹a'a lo tsu³ jiin¹³ Espíritu tya' Dios lí² má¹ 'øøi²¹-tsi. 15 Pe 'in tsá² 'in niga'ii²¹i 'in Espíritu Tyé² tya' Dios lí²-i cón² cwáain¹ ce jilaa²¹a. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in jo cwii¹in Dios jo lí² 'øøi²¹-tsi xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² 'in cwii¹in. 16 Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "¿'Iin niga'øøi²¹-tsi 'a 'i¹-tsi Dios? ¿'Iin lí² 'e² Dios?" Pe jna'gi 'i¹-tsi' la 'i¹-tsi Cristo.

Tsa'leei¹³ tya' Dios jile¹'e'

3 Tsaru¹u, jo lí² fú² jna 'naa' lawa tsá² 'in 'oo'o Espíritu Tyé² tya' Dios. Gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá²

taan²¹²in juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios. 'Naa' lǎi¹naa' lawa xuui²¹² jo mo cwáan¹mo. Jo mo gauncwaan¹naa' cwáain¹ tya' Cristo. 2 Jmaai² júu³ jo taa²mo ga'e¹ee 'naa'. Lawa yuun²¹ 'uun²¹ fi² jo mo li dø²ø¹ 'í¹, la joon jon jna jo lí² 'e'ee 'naa' coon¹³ júu³ taai²¹². Pe jo mo li'øøi²¹-'oo' júu³ taai²¹², 3 tsu³ 'i¹gi-'oo' la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹. La 'ii²¹² 'oo²oo' tsiwúu¹, 'noo²oo' mii¹³, joongi xeei² ruu²¹naa' jmaai² la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'i¹-'oo' joongi jmoo²oo' jmaai² 'a la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. 4 Tsu³ wa mo jin¹² tsá²: "Tsá² tya' Poo²-o jna", joon 'in lǎi¹³gi jin¹²in: "Tsá² tya' Apolos jna", jmoo²oo' la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹.

5 Pe, ¿'iin 'in Poo² do? ¿'Iingi 'in Apolos do? Cani³ lǎi²moo² tsá² tya' Dios, joon 'wii¹³ jna'oo'o ja²mo galǎi²naa' Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Jmoo²¹² jna'a la jaain²¹ la jaan²¹na'a jiin¹³ la to² gatyu¹² 'ña'a Dios. 6 Lawa coon²¹ 'e jñí² tsá² lǎi² 'e júu³ tya' Dios, joon jna-a gato²o 'e jún² do, joon Apolos-gi ga'ee¹ 'e jmi¹ pe 'ña'a Dios gajmaa¹a gacwáin¹ 'e jún² do. 7 La joon lí², 'in gajñ² lo coon¹³ 'in ga'ee¹ 'e jmi¹ do jo 'ee to² 'ii³ jiin¹³ 'ña'a Dios 'in tyiin²gi tsu³ 'ii jmoo¹o cwaain²¹ jilaa²¹a. 8 'In jñí² jún² do la joon jon 'in 'ee¹ 'e jmi¹ coon²¹ røø²¹mo, pe Dios tyí² 'lee¹³i la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la to² gajmaa¹o. 9 Pe jna'a caan²¹mo jmoo²¹o to² tya' Dios joon 'naa'gii¹ lǎi¹naa' lawa coon²¹ tyiia²¹ li jmoo¹o Dios to².

Joongi lǎi²moo¹ jon lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jmoo¹³ Dios.

10 Joon Dios gajmee¹i jna lawa jaain²¹ tifuu²¹ 'a jmaa¹³aa tiffuu²¹ do joon 'in xee²¹mo 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ do. Joon jileei²¹ 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ ni tiffuu²¹ do 'ná¹-a coon²¹ cwáain¹ xiiala jmaa¹a. 11 Joon jiin¹³ jaain²¹ li jma²gi coon²¹gi tiffuu²¹ xiia', tsu³ 'ña'a Jesucristo lǎi¹i 'e tiffuu²¹ do. 12 Pe ni do lí²-i uncwaan²¹ tsá² coon¹³ cwanáa¹, si coon¹³ cwataa²¹ 'ee, si coon¹³ cuun²¹² 'moo¹³ 'ee 'e ta'a 'wóo²o. Lí²-i jon uncwaan²¹ tsá² coon¹³ 'mó², si coon¹³ 'nuu²¹ 'ee si coon¹³ mo¹² cwañi¹ 'ee 'e jo ta'a 'wóo²o. 13 Joon mi cwá² jmi²¹² icwée²i Cristo tún¹, røø²¹ liñí² tsá² 'ee coon¹³ gajmaa¹³a 'e 'nú¹ do. Tsu³ 'e jmi²¹² joon ijó¹ coon¹³ jǎ²i joon coon¹³ 'e jǎ² joon iliñí¹ tsá² 'ee to² nijmaa¹a tsá² si 'e tyé² si 'e gó² 'ee la jaain²¹ la jaain²¹. 14 Joon wa 'nú¹ 'e tyé² nigajmaa¹³a tsá² jo coo¹o coon¹³ 'e jǎ² do pe 'in 'ii²¹mo 'lee¹³i. 15 Pe wa'a 'in nigajmaa¹³gi 'nú¹ gó², 'e coo²¹-o joon. Joon jilaa²¹a i'íin²mo tya'a, jiin¹³ 'ña'o tiin¹³gi tyani Dios lawa jaain²¹ 'in galáa²i 'ña'a jee²¹² jǎ².

16 ¿Ti jo ñí³ 'naa' 'e lǎi¹naa' lawa cwo¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'in Espíritu Tyé² tya' Dios do tyiin¹³mo jee²¹² 'naa'? 17 Joon wa'a 'in 'iin²¹²in xéi¹ cwo¹ tya' Dios, Dios-gi 'iin²mo 'ii tsu³ cwo¹ tya' Dios 'e cwaai³mo joon. Pe 'naa' yaamoo¹ lǎi¹naa' 'e cwo¹ joon.

18 Jo cón²oon¹ 'naa' tóo² yaanaa', wa' 'in lǎi¹³ 'e jmi¹-tsi 'i jiin¹³ la lǎi¹ 'in tsá² jmi¹-tsi taain²¹² juncwii²¹ 'ná¹-a líin²in lawa jaain²¹ 'in jo 'ee tii²¹i coonti joon coon¹³ la joon lí²-i líin²in jaain²¹ 'in jmi¹-tsi la jai². 19 Wa'a tya' Dios 'in lǎi¹i jmi¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin¹²: "Dios jmoo¹o xuui²¹ yaai 'in tii²¹i coon¹³ yaamo 'e tii²¹i do." 20 Jin¹²o jon 'e jí² do: "Ña'ñu¹'u' ñi²o 'e jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'in jmi¹-tsi jo 'ee to² 'ii³ 'e joon." 21 Tsu³ 'wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² unjloøi¹³

yaai wa'a lǎi² lǎi¹ tsá² tya' tsá². Pe 'e tǎi² 'naa'a jilaa²¹ 'e sá². ²² Poo² si Apolos 'ee, si Tǎ³ 'ee si juncwii²¹ lo 'ee, si 'e seen²¹ mogii¹ 'ee, si 'e najúun² moo' 'ee, si jilaa²¹ 'e sá² nanó² 'ee, si jilaa²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa²¹ a tyi'naa'a. ²³ Joon 'naa' lǎi¹ naa' jóon¹ on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

To² 'ná¹ jmaa¹ a apóstoles

4 'í¹-oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon¹³ Cristo, 'in náa¹ cwoo²¹ o'o 'ná¹ a 'e² tsá² 'e 'í¹-tsi Dios. ² La joon wa'a 'ee náa¹ a cwoo²¹ o tsá² júu³ tyú² tya' Dios 'ná¹ jmaa¹ a 'i júu³ la tǎi³, joon la joon tsáa¹ mo-tsi tsá² 'ii. ³ Pe jna, xuu cu¹²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹² naa' jmaa² aa' 'ii²¹ tyiia si tyi³ aa tyani 'in 'oo¹ o to² 'ee. Ce jiiin¹³ 'ñii'a jo jmóo³ oo 'ii²¹ tyi-ia. ⁴ Joon jon'gi 'ñii'a jo ñii³ ii ti 'óo³ oo tsaa², 'elo jon' 'òoi²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³ oo tsaa² pe 'ña'a Ña'ñu¹ u' ijmáa¹ a 'ii²¹ tyiia. ⁵ Tsu 'wii¹³ la joon, jo cón² oon' cwáain¹ xiiala seen²¹ 'in xeei²¹ la nu² gi iti² jmii²¹² icwée² i Ña'ñu¹ u' Jesucristo. Ján² duu' cón² oon' cwáain¹ ca mi cwée² i Ña'ñu¹ u' Jesucristo, 'ña'-o i 'wo² o li jnee² i la jilaa²¹ 'e si¹ mo² li nuu²¹ no. Mi tǎ² 'e jmii²¹² joon, joongi ijmá¹ a Ña'ñu¹ u' Jesucristo ilíi² jileei²¹ la jilaa²¹ a 'e ni¹ 'í¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gi ifaa²¹-o 'ee 'e tyú² gajmaa¹ a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

⁶ Tsaru¹ u', tyii³ aa 'e júu³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon¹³ jna 'e tyú² tyi'naa', tsu 'iin²¹² na 'e liñ³ oo' jo ngii²¹² gii¹ jiiin¹³ la jin¹² jí² tya' Dios. Joon la joon jiiin¹³ jaain²¹ jo unjløøi³ yaai coon¹³ jaain²¹ tifo², jo'gi ijmáa¹ a 'e jo tsáai¹-tsi 'in jaain²¹. ⁷ 'E 'iin 'in jmoo¹ o tyú² gi tyii' lagi 'in catyaa² gi? 'E 'oo²¹² oo', ti jon'on Dios gacwoo¹ o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹ o jilaa²¹ 'e 'oo²¹² oo', 'e 'ee li² un- jløøi³ yaanaa' 'e 'oo²¹² oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa² aa' 'e 'oo²¹² oo' do?

⁸ Nalǎi¹ naa' lawa'a 'e lǎi¹ naa' tsá² sá² cuu², 'oo² oo' jilaa²¹ 'e 'iin²¹² naa'. Lǎi¹ naa' 'e 'naa' oo' nityu² uu' to² lawa røøi³. Joon jna'gii¹ li' co'o 'lee¹³ naa' jna'a. Áa¹ mo 'iin²¹² na wa xú¹ u' ja² mo 'e lǎi¹ naa' røøi³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon tyuu¹³ u' u' to² coon¹³ 'naa'. ⁹ Lǎi¹ na la li² jna'a 'in lǎi¹ i apóstoles ni¹ sáa¹ i Dios jna'a ti li tsé¹ mo. Lǎi¹ na'a lawa 'in lǎi¹ 'in niteen¹ en ijúun² mo. Nalǎi¹ na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei²¹ ángeles lagi jileei²¹ tsá² jóø² mo jna'a. ¹⁰ Lǎi¹ tsá² lawa tsá² caa²¹ mo jna'a 'wii¹³ i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa' gii¹ lǎi² naa' 'e lǎi¹ naa' tsá² jmii¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Lǎi¹ na'a tsá² wóo² mo la 'ii²¹² 'naa' gii¹ lǎi² naa' 'e lǎi¹ naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa' oo' un'goo¹ o tsá². ¹¹ Ca nanoo²¹² nili'øø¹ mo 'e ty- ee² e'e, nilǎ² unjmii²¹ na'a, nili'øø¹ i si² i'in, nijmee²¹² mo tsá² jna'a, jogi tyii²¹ i' i sá². ¹² Joongi ni'woo²¹ oo' o to² jmoo¹ to². Joon mo jii² in tsá² jna'a, jna'gii¹ i sii¹³ i, 'Ná¹ uncwaa³ mo Dios 'naa'.' 'øø¹ mo tsá² jna'a pe jmoo²¹ o'o taa²¹-oo'o. ¹³ 'Lǎi¹³ i faa²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹ i' i pe fee¹ mo-tsii¹ júu³ tyaa²¹ a'a coon¹³ on. Jmaa¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa¹³ juncwii²¹, lagi wa 'e ti' co' tsá² a jmaa¹ tsá² jna'a ca jmii²¹ no.

¹⁴ Jo jmóo³ oo 'e jí² lo wa'a cwo² oo 'naa' fa'ii²¹, jmóo³ oo 'e jí² lo lawa' cwo³ oo cwáain¹ yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹² moo. ¹⁵ Xuufiin¹³ 'naa' 'áa¹ naa' tifo² tyii¹ fúui¹ 'in

'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹ mo 'ñú² uu' seen²¹ cwáain¹ tya' mo galiija² mo lǎi² naa' joon jna-a 'i. Tsu 'wii¹³ i 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³ aa coon¹³ 'naa' galiija² mo lǎi² naa' Cristo Jesús. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon mǎ³ ii tyani²¹ tyan² aan' cwáain² xiiala jmóo³ oo joon la joon jmaa² aa'.

¹⁷ Tsu 'wii¹³ gali¹ iin²¹² na 'a untii¹³ duu-'oo' xiiala mo gangǎ³ ii jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ tsá² 'in jai² lǎi² i Cristo, 'wii¹³ joon sí³ na Timoteo, 'in 'iin²¹² na. Lawa yuun²¹ tyi-ia-oo 'i coon¹³ to² jmoo²¹ o'o tya' Ña'ñu¹ u'. Joon, unti- in¹³ in júu³ tya'a. 'Ii-o i'e² e 'naa' la li 'e ga'é³ ee la caain²¹ jee²¹² tsá² 'in jai² lǎi² i Cristo. ¹⁸ 'In lǎi¹³ jee²¹² 'naa' gaunjløøi³ yaai, lǎi² i 'e jo cwéei³ gii¹ jee 'naa'. ¹⁹ Pe 'í¹-tsii yíia³ oo la jmoon wa icwo¹ Ña'ñu¹ u'. Joon iyajøø³ o ti 'e ijmá² 'in tsá² unjløøi³ yaai do 'e la lǎ² 'e faa²¹ a do. Ya- jøø³ øø wa'a cwo¹ o Dios wa² pí² tya' 'ido si jo cwo¹-o 'ee. ²⁰ Tsu li tyu² Dios to² tsá² jón' li² júu³ pe coon¹³ 'ii²¹ tya'o to² 'e tyu² u' tsá². ²¹ 'E 'iin²¹² naa' jmá³ aa tyii' mi cwéi¹ na, ti 'e 'e³ ee 'naa' wúu¹, owa'a 'iin²¹² naa' jmá³ aa tyú²-tsii, un'née³ moo 'naa' 'ee?

Coon²¹ on cwáain¹ 'e ga'láa² a tsá²

5 Niñii¹ tsá² 'e jaain²¹ jee²¹² 'naa' tyiin¹ in coon¹³ on lawa tsamǎ² tya'o jaain²¹ tsá² neei¹³ sáa³ a. 'E lo-o coon²¹ 'e gó² lǎi¹ ca jiiin¹³ 'in jo cwii¹ in Dios jo tǎi²¹ jmaa¹ a. ² Joon jløø¹² mogi 'naa'! 'Pe tyú² gi wa'a ngi² ii' fa'ii²¹! 'In tsá² 'in gajmaa¹ a 'e gó² lo tyú² gi wa'a gajeen²¹ mo jee²¹² 'naa'. ³ Joon xuufiin¹³ jo siin¹³ na la si'yee²¹ na jee²¹² 'naa' pe 'ii³-tsii 'naa' joon nigajma¹ oo 'ii²¹ tya' 'ido 'in gajmaa¹ a 'e gó² do lawa'a siin¹³ moo coon¹³ 'naa'. ⁴ Uncaan²¹ naa' ruu²¹ naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ u' Jesucristo. Joon siin¹³ moo coon¹³ 'naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'í¹-tsii. La joon jon 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹ u' Jesús uncoon¹³ on 'naa'. ⁵ Joon 'ná¹ tyii¹³ moo' 'in tsañuu¹ ga'láa¹ a do 'in tyiin¹³ jee²¹² 'in jo¹ lǎi¹ do, jaan¹³ naa' Satanás, joon coon¹³ la joon i'íin² mo 'e ngú¹ taan¹ in pe itiin¹³ mo alma tya'a mi jó¹ o tún¹ Ña'ñu¹ u'.

⁶ Jo lí² unjløøi³ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'e jmoo² oo' lo. 'E Ti jo ñii²¹ júu³ 'e jin¹² tsá². "Coon¹³ ca pii³ tyiian¹³ caai²¹ tsá² 'e con² do coon¹³ 'e joon jmoo¹ o roon¹ on la tøøi² con² do?" 'E Tǎ³ uu' jilaa²¹ 'e gó² jmoo² oo' 'e li la li tyiian¹³ tsáai² 'e jmoo¹ o 'láa¹ tya' tsá². Joon ilíin² moo' lawa 'iñi¹ 'mǎ² 'e jo tyiian¹³ jeei¹ tsu la joon tsai² lǎi¹ naa'. Tsu niga- jún¹ mo Cristo 'ña'a 'wii²¹² tyijna'o'; ngangǎ² i la ngangǎ² i joo'saa²¹ yuun²¹ jngai² tsá² Israel cuu²¹ i mo ti jmii²¹² pascua. ⁸ La joon jmoo¹³ o' jmii²¹² pascua tyi' la ti la lǎ¹ i coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' joongi 'e jai² lǎi² na' 'e li la li 'iñi¹ jo jeei¹ tyiian¹³. Jon'on jmoo²¹ o' jmii²¹² pascua tyi' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo²¹ o' jon'gi' coon¹³ 'e gó² 'í¹-tsi' 'e li la li 'e tyiian¹³ tsáai² do.

⁹ Ni jí¹ tyiia 'láa² 'wii²¹² do gafuu²¹² uu 'naa' jo síi¹ naa' røø²¹ coon¹³ 'in ngi¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsamǎ² xeei²¹ si tsamǎ² ngii¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹ xeei²¹ 'ee. ¹⁰ Jo 'øøi²¹-tsi 'e fuu²¹² uu 'naa' wa'a tǎ² naa' coonti tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'láa¹, si 'in tsii²¹ cuu² lǎi¹ 'ee, si 'in jmoo¹ o 'uun²¹ 'ee, si 'in ungoo²¹ o 'in jon'on Dios la jai² tsu 'ná¹ 'woo²¹ moo' a juncwii²¹ lo wa jo 'iin²¹² naa' seen²¹ naa' jee²¹² tsá² la 'ii. ¹¹ 'øøi²¹-tsi 'e gafoo²¹ oo do

jo 'ná' sîi²¹naa' røø²¹ coon¹³ jiiin¹³ jaain²¹ 'in jin¹² 'e jai² lîi²¹ Cristo pe la 'îi²¹² joon ngî¹ 'lâa¹⁰, sî tsi²¹ mogi cuu² lîi¹ 'ee, sî ungo²¹o 'in jon' Dios la jai² 'ee, sî jmo¹⁰o júu³ 'atsaa²¹ 'ee, sî ngî¹ to² 'uun²¹ 'mâa¹ 'âai¹ 'ee, sî 'in jmo¹⁰o 'uun²¹ 'ee²¹. Jiiin¹³ jo cøø²¹ caain²¹ coon¹³ 'in la 'i. ¹² Tsø jo tî²na jmâa³aa 'ii²¹ tya' 'in jo jai² lîi²¹ Cristo tsø Dios 'in jmâa¹ 'ii²¹ tya'a. Pe 'naa'gîi¹ tî²¹naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in jin¹² 'e jai² lîi²¹ Cristo. 'Wii¹³ joon tyii²moo' 'in tsá² ga'noo¹o tsaa² no jee²¹² 'naa'.

'Ná' jmaa²aa' 'ii²¹ tyii' la 'oo²¹ jee²¹² yaamoo'

6 Wa mo sá² coon²¹ mîi¹³ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei'gî 'ná' nuu¹un, ¿'ee li' tá²-'oo' mî²îi' ilí² 'ii²¹ tyani 'in jo cwii¹in Dios la cwii¹in jna' lagi 'e mî²îi' tyani 'in tsá²-tsi Dios? ² ¿Tî jo ñî²'ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa²aa' jon 'ii²¹ jilaa²¹ cwáain¹ pi¹³ 'e sá² jee²¹² 'naa'. ³ ¿Tî jo ñî²'ii' 'naa' ijmo²¹o' 'ii²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá²gî galí² jmo²¹o' 'ii²¹ 'a lí² 'e juncwii²¹ lo. ⁴ Wana 'naa' tîi¹naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí² mî²îi' ilí² 'ii²¹ tyani doñi¹in tsá² 'wói¹ jee²¹² 'in jai² lîi²¹. ⁵ Fuu²¹²uu 'naa' la joon, joon 'laa²aa' fa'îi²¹. ¿Tî jo 'in seein²¹ jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmâa¹ 'ii²¹ jee²¹² la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'in jai² lîi²¹? ⁶ ¿Tî 'ná' 'nîi¹ tsaruu²¹ tyani 'in jmo¹⁰o 'ii²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

⁷ Joon 'e tîi¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa' jmo¹⁰o 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e jai² lîi²¹naa' tsø jo untiin¹³naa' júu³ tyii'. Tyú²gî wa'a jo mîi¹³ jmaa²aa' mo nasá² 'ii²¹ 'e gó² tyii'. Tyú²gî jon wa'a jo mîi¹³ 'e ga'uun¹un tsá² tyii'. ⁸ Pe 'naa'oo' jmo²oo' 'e gó²gî. 'Ii²¹ 'e gó² 'iin²¹²naa' jmaa²aa', joon ca la 'oo²¹ ruu²¹naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'uun²¹.

⁹ ¿Tî ñî² 'naa' 'in jmo¹⁰ 'e gó² jo itîi² 'îi² li tyø² Dios to²? Jo cón²oon' tóo² yaanaa', jo itsa¹îi² li tyø² Dios to² jileei²¹ 'in 'lâa¹ coon¹³ tsamí² 'in jon' 'oo²¹²o jon'gî itsa¹îi² li tyø² Dios to² 'in ungo²¹o dios tya'a 'in gajmeei¹ tsá², jon'gî 'in fee¹i tsamí² xeei'gî. Jon'gî itsa¹îi² 'in tsañø¹ do 'in 'lâa¹ la 'oo²¹ tsañø¹, jon'gî 'in jmo¹⁰o 'uun²¹, jon'gî 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngî¹ to² 'íin¹, 'in jmo¹⁰o 'atsaa²¹, sî 'in tyí² cuu² tsá² xeei' 'ee jo itsa¹îi² li tyø² Dios to². ¹¹ Joon la joon galí² 'inlîi¹³ 'naa' pe lawa garun¹o nigajmeei¹ Dios 'naa' 'in tyú¹, gatyii¹³in Dios 'naa' 'e líin²naa tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñø¹ Jesús joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹ i to² cuerpo tyii' tya' 'e tyú²-ø

¹² Jin¹² tsá²: "Lí²-i jmo¹⁰o tsá² doñi¹'ee 'e 'iin²¹²in." Joon jna fuu²¹²uu 'e jo¹⁰o júu³ tya'a pe jilaa²¹ 'e jmo¹⁰o tsá² jo jméi¹ tya'a. Jo¹⁰o, lí²i jmâa³aa doñi¹'ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwóo³oo wa'a jiiin¹³ coon²¹ tyø¹³ to² jna. ¹³ Ja²mo júu³ 'e jin¹² tsá²: "Jmaa¹ i to² 'uunñi² tya' tu² tsá², la joon jon, tu² tsá² jmaa¹ i to² tya' 'uunñi²." Pe jî tún² do iuntyee¹mo Dios. Jo gajmaa¹ a Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'lâa¹ a coon¹³ tsamí². Gajmaa¹ a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Ña'ñø¹, la joon joon Ña'ñø¹ tya' cuerpo tya'

tsá². ¹⁴ Joon la gajmaa¹ a Dios jiiin¹in Ña'ñø¹, la joon jon ijmaa¹ a jiiin¹in' coon²¹ 'ii²¹ tya'a.

¹⁵ ¿Tî jo ñî² 'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹naa' lîi¹naa' lawa coon²¹ tî' ca'naa¹³ i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí² la joon, xiiala iliuncaan²¹naa' 'e tî' ca'naa¹³ i cuerpo tya' Cristo coon¹³ jaain²¹ 'yiiacuungó²? ¿Jo lí² jmo²¹o' la joon coonti! ¹⁶ ¿Owa jo ñî² 'naa', mo fee²¹ i tsá² jaain²¹ 'yiiacuungó² líin²mo 'ido lawa coon²¹ i cuerpo coon¹³ 'in 'yiiacuungó² do? Jiiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios, "In gáí¹ do ilíin¹ in lawa jaan²¹mo." ¹⁷ La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon¹³ Ña'ñø¹ ilíin²in lawa coon²¹ espíritu coon¹³ Ña'ñø¹ do.

¹⁸ Cwíin¹in' jon jilaa²¹ 'e 'lâa¹³aa' coon¹³ tsamí². Jilaa²¹ tsaa² 'e catyiaa² do 'e 'noo¹ tsá² lí' caluu²¹² i cuerpo tya'a pe mo fee²¹ i tsá² tsamí² xeei' 'noo¹o tsaa² lí' tsi cuerpo tya'a. ¹⁹ ¿Tî jo ñî² 'naa', 'e cuerpo tyii' lí la lí coon²¹ cwo¹ tya' 'in Espíritu Tyú² 'in gacwoo¹³ Dios 'naa'? Jo lîi¹naa' tsafii²¹² yaanaa' ²⁰ tsø Dios galøø²¹ i 'naa' 'e 'moo¹³ áai¹. Tsø 'wii¹³ joon 'ná¹-a ungo¹oo' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e jmo¹⁰o cuerpo tyii'.

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwo²¹ tsá²

7 No ingíi³ júu³ tyii' 'e taa¹³ jí² do 'e gasíi²naa' jna. 'Áai¹gî tyú² wa'a 'e jo cui² cwo²¹ tsá². ² Pe tsø 'wii¹³ 'áai¹gî 'lâa¹ a tsá² coon¹³ tsamí², 'áai¹gî 'ná¹ 'aa¹ i tsá² tsamí² tya'a la jaain²¹ la jaain²¹, la joon jon la jaain²¹ tsamí² 'ná¹-a 'aa¹ i ñøø¹ tya'a la jaain²¹. ³ Joon 'in tsañø¹ do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo tsamí² tya'a la joon jon tsamí² do 'ná¹ untiin¹³in coon¹³ jaan²¹mo ñøø¹ tya'a. ⁴ 'In 'oo²¹²o tsá² jo lí² tyø² to² i cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñøø¹ tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañø¹ jo lí² tyø² to² i cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo²¹²o cuerpo tya'a. ⁵ Wa'a tsañø¹ sî 'oo²¹²o 'ee 'iin²¹²in 'e nuu¹un Dios coon²¹ sii¹³xø, 'ná¹-a síin¹in røø²¹ coon¹³ 'oo²¹²o sî ñøø¹ tya'a 'ee 'e jo cwuu¹ i caain²¹ la 'îi²¹² fee¹i Dios. Mo gangíi² joon 'ná¹-a cwuu¹ i caain²¹ tún¹ 'e coon¹³ la joon jo cwo¹ 'e 'ii¹in Satanás joon i'noo¹on tsaa² 'in jo tyø² to² 'ña'a.

⁶ Fuu²¹² 'naa' jilaa²¹ 'elo jon'on tyø¹ to² 'naa'. ⁷ Tsø 'ñii¹ 'iin²¹²na wa'a jo cui² cwo²¹ tsá² la lîi¹ jna. Pe ñi¹oo 'e Dios nigacwo¹ xiiala ijmaa¹ a la jaain²¹ la jaain²¹. Seein²¹ 'inlîi¹³ taa²¹ a jo cuui¹² cwo²¹o, seen²¹gî 'in jo taa²¹.

⁸ Fuu²¹²uu jileei²¹ 'in jo mo cuui¹² cwo²¹o coon¹³ jileei²¹ 'yii¹nañí² tyú²gî tya'a wa'a jo cuui¹² cwo²¹o la lîi¹ jna. ⁹ Pe tyú²gî icui¹² cwo²¹o lagi isoon¹in cagi 'lâa¹. 'Ná¹-a cui¹² cwo²¹o wa jo lí² tyø² to² 'ña'a.

¹⁰ Pe tya' jileei²¹ 'in nicui¹² cwo²¹o tyø² to² 'e jo lí² tøø²¹ 'oo²¹²o ñøø¹ tya'a. Jon'on jna 'in tyø² to² lo jiiin¹³ 'ña'a, Ña'ñø¹ tyø² to² lo. ¹¹ Pe wana gatøø²¹ 'oo²¹²o ñøø¹ tya'a jo lí² cui¹² cwo²¹o coon¹³ tsá² xeei' jiiin¹³ lí² licaain²¹ coon¹³ ñøø¹ tya'a. La joon jon tsañø¹ jo lí² tøø²¹ 'oo²¹²o.

¹² Fuu²¹²uu 'in catyaa² júu³ tyii¹ jon'on tya' Ña'ñø¹. Wa jo jai² lîi²¹ 'oo²¹²o tsañø¹ 'in jai² lîi²¹ Cristo pe 'iin²¹²in 'in 'oo²¹²o ján² coon¹³on jo lí² tøø²¹ 'in tsañø¹ do 'ii. ¹³ La joon wa jo jai² lîi²¹ ñøø¹ tya' tsamí² 'in jai² lîi²¹ pe 'iin²¹²in 'in tsañø¹ ján² coon¹³on jo lí² tøø²¹ 'in

tsamf² do 'ii. 14 Tsh 'in tsañu¹ do 'in jo jai' lfi² 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lfi² 'oo²¹²o. Joon 'in tsamf² 'in jo jai² lfi² 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lfi² ñu¹ tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui²¹² tya'a ilin²in la lfi¹ xu- ui²¹² tya' tsá² 'in jo jo² lfi². Pe jo lfi¹ la joon tsh 'ii²¹mo 'e tyú² tya' Dios tsh 'wii¹³ ja²mo lfi² sáa³ jmi²¹. 15 Pe wana 'in tsañu¹ si 'in tsamf² do 'in jo jai² lfi² 'iin²¹²in tsh²¹mo 'oo²¹²o si ñu¹ tya'a 'ee cwolf² jmáa¹a. Joon mo gangai² 'in jo jo² lfi² do joon galáa²mo 'in jai² lfi² tsh gatø² Dios jna' 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ lo 'e tyú²-u. 16 Tsh jo iñii²¹²-tsi 'in tsamf² 'in jai² lfi² wa'a ijai² lfi² ñu¹ tya'a 'wii¹³ 'ii-o. Joon 'in tsañu¹ do 'in jai² lfi² jo ñii¹in ti ijai² lfi² 'oo²¹²o 'wii¹³ 'ii-o.

17 Pe la lo-o tyu¹³u to² jee²¹² jileei²¹ 'in jai² lfi² Cristo, jileei²¹ 'ná¹-a jmáa¹a jiin¹³ la nigacwo¹ Ña'ñu¹ 'ii' ijmáa¹a, jiin¹³ la lfi¹ mo gatø² Dios 'ii. 18 Wa'a lfi¹ tsá² circuncidado, øø¹²¹-tsi tsá²; tsá² seen²¹in Israel, mo gatø² Dios 'ii, 'ná¹-a lfi¹gi circuncidado. Pe jo lfi¹ la joon mo gatø² Dios 'ii jo 'ná¹ 'ii²¹ 'e li² circuncisión do. 19 Jo tyiin² wa'a ga'ii²¹ si jo ga'ii²¹ 'ee 'e li² do, jiin¹³ 'e tyiin² 'e jmoo¹o tsá² nu¹³ 'e to² tyu¹² Dios. 20 Jileei²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a jiin¹³ la 'e gajmaa¹a mo gatø² Dios 'ii. 21 Wana galfi¹u'u tsa'leei¹³ tya' tsá² jo jmaa²¹a cu²-o'o. Pe wa galfi² iláa¹u'u 'wo'o cwojmáa¹³a. 22 Jileei²¹ 'in nilfi¹ esclavo mo gatø² Dios 'ii lawa'a jaain²¹ 'in niláa²mo lfi¹ ijmáa¹a jilaa²¹ to² tyu¹² Ña'ñu¹ 'u'. Joon jileei²¹ 'in niláa²mo mo gatø² Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lfi¹ no. 23 Dios nigaløø²mo 'naa' (coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i Joon'on) 'e 'moo¹³ 'áai¹ tsh 'wii¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jme²i tsá² 'naa' lawa esclavos tya'a. 24 Joon, tsaru¹u', 'ná¹-a jmaa²gñ¹ jiin¹³ la gajmaa²aa' mo gatø² Dios 'naa' pe nano lfi¹naa' tsá² tya' Dios.

25 Jo 'óo³oo júu³ gacwo¹ Ña'ñu¹ 'u' fuu²¹²uu 'in jo mo cui² cwo²¹o pe fuu²¹²oo 'e 'f¹-tsii joon li²-i jo cu²-tsi tsá² tyiia tsh galifee¹mo-tsi Ña'ñu¹ 'u' tyiia. 26 Tsh 'wii¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ 'f¹-tsii wa'a lfi¹gi tsá² jiin¹³ la lfi¹. 27 Wana seein²¹ tsamf² tyi¹ jo 'noo¹³o xiiala ituu¹u'u tsamf² tyi¹. Joon wana jo seein²¹ tyi¹ jo 'náa¹u'u. 28 Pe wa' cu²mo cwo²¹o jo tsaa² 'noo²¹o. La joon jon tya' simf² wa' cu²mo cwo²¹o jo tsaa² 'noo¹o. Pe jileei²¹ 'in cu²mo cwo²¹o iseein²¹ fa¹³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon cwo'oo cwáain¹ 'ido 'e jo cui²gi cwo²¹o 'e joon jo tyan¹gi 'e fa¹³ do.

29 Tsaru¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa': Xø tiempo sá²gi. Joon nano ca lfi² ngoo²¹²gi 'in tsá² 'aa¹ 'oo²¹²o 'ná¹-a 'f¹-tsi cwáain¹ tya' Dios la 'f¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o. 30 La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo xuui²¹²-tsi. Joon 'in tsá² jløø¹³mo 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo jløø¹³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹a lawa'a jon' tya'o 'e galó¹ do. 31 Joon 'in tsá² 'in jmai² to² 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo lii¹ tyu¹² to² 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Tsh 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø¹ ngoo²¹o ti li ityeel²¹.

32 'Iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu²-oo' coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña' tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'f¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹ 'u', joon 'iin²¹²in jmáa¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ii. 33 Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o tún² 'f¹-tsi. 'Iin²¹²in jmáa¹a to² tyu¹² Ña'ñu¹ 'u' pe cu²u-tsi coon¹³ 'e

sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a 'e tyú²-u coon¹³ 'oo²¹²o. 34 La joon jon tsamf² 'in nicui² cwo²¹o. Cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a tyú²-u coon¹³ ñu¹ tya'a. Pe 'in tsamf² 'in jo seein²¹ ñu¹ tya'a 'f¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹ 'u', joon 'iin²¹²in cwo²¹ 'ña'a Dios tiin¹³ la ngú¹ taan¹in lagi alma tya'a. 35 Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e tyú² tyii¹ jon'on wa'a 'e tyuu¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' jiin¹³ la tñi²naa' joon canii²mo 'f¹-oo' cwáain¹ tya' Ña'ñu¹ 'u'.

36 Wana seein²¹ jamf² tsá² joon 'in jamf¹ do ngi¹ nili²o joon jmi²¹ do lfi² 'e tyú²gi wa'a cuu¹² 'e cwo²¹o jamf¹ do tsh 'wii¹³ naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹ 'ii, li¹-i cu²mo cwo²¹o 'ido jo tsaa² 'nóo¹o. 37 Pe wana 'f¹-tsi jmi²¹ 'ido 'e tyú²gi tya' jamf¹ 'e jo cu²mo cwo²¹o, joon jo cwóo¹ mo mú¹ tsá² 'ii, jmoo¹ 'ido 'e tyú². 38 La joon, 'in cwóo¹ jamf¹ do 'e cu²mo cwo²¹o jmoo¹-o 'e tyú² pe 'in jo mo cwóo¹ jmoo¹-o 'e tyú²gi.

39 Jo cwo¹ ley wa'a tsh²¹ tsamf² ñu¹ tya'a la 'ii²¹² seein²¹gi ñu¹ tya'a. Pe wana gajúin¹ ñu¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in tsamf² do, 'in tsamf² do li²-i cu²mo cwo²¹o coon¹³ doñi¹in yaa¹-tsi wa'a ja²mo lfi² 'in tsañu¹ do Cristo. 40 Pe 'f¹-tsii 'e jløø¹³mogi 'in tsamf² do wa'a jo cui²gi cwo²¹o tún¹. Joon lfi²na 'e 'f¹-tsii la 'f¹-tsi 'in Espiritu Tyú² tya' Dios.

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² lawa fa¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá²

8 Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá² lawa fa¹. 'E la ja²mo, sá²-a 'e øø¹²¹mo-tsi' pe jilaa²¹ 'e øø¹²¹-tsi' 'e unjløø¹³ yiaa'. Pe wana 'nee²¹²na' ru¹u' joon 'e jmoo²¹o' 'e pi²gi-tsi'. 2 Wa 'f¹-tsi tsá² 'e øø¹²¹gi-tsi jo mo galiñii¹ la jai². 3 Wa mo gali¹in²¹²in tsá² Dios, joon Dios galicwii¹mo 'ido.

4 Tsh 'wii¹³ joon mi sñ¹³ cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dioses tya'a nee²¹e 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon jileei²¹ dioses catyaa²gi do 'e un'goo²¹o tsá² jon' wa' jai² 'ido. 5 Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in lfi¹ la li 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹ joongi un'goo²¹o 'ii. Coon¹³ la joon li²-i 'f¹-tsi tsá² 'e fúu¹mo dioses seein²¹ joon fúu¹mo fil²¹² seein²¹. 6 Xøfi-in¹³ gajmee¹mo tsá² dioses tya'a fúu¹ pe tyijna'o' jaan²¹mo Dios seein²¹, jiin¹³ 'ña'a Dios Jmi²¹. Dios Jmi²¹ do gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá² joon 'wii¹³ 'ii-o toon²¹on'. Seen²¹mo jon jaan²¹mo Ña'ñu¹ 'u', joon Jesucristo 'ii. 'Wii¹³ 'ii-o galisá² jilaa²¹ 'e sá² ca la jeei²¹ jna' yiaa'.

7 Pe jo jileei²¹ 'in jai² lfi² Cristo ñi¹ 'e júu³ lo. Joon 'in-lfi¹³ 'in gatyaa¹ 'uunñi² tyani dioses tya'a jiin¹³ la tñi² la mo jeei¹ 'f¹-tsi gajmaa¹a 'e gó² wa'a dø¹ø 'e 'uunñi² do tsh 'f¹gi-tsi 'e ja²mo seein²¹ 'in dioses gajmee¹i tsá². Jo mo galiti²¹ la jai² joon 'wéi¹gixø 'e 'f¹-tsi. 8 Jo 'ii²¹ Dios tsá² 'wii¹³ tya' 'e gø¹² tsá². Jo lityú¹gi tyani Dios wa'a tyé³e' si gó²gi 'ee wa jo tyé³e'. 9 Pe tñi¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e li² jmaa²aa' 'e jo jmaa²aa' 'nóo¹o tsaa² 'in tsá² 'in jo mo øøø²¹ øø¹²¹-tsi 'e jai² lfi². 10 Tsh wa mo'o jaain²¹ tsá² 'in jo tñi²¹ 'e tyú² 'inee²mo 'nø 'in tñi²¹ tyú² 'u²¹u cwo¹ li un'goo²¹o tsá² dioses tya'a joon wa' dø¹²ø 'uunñi² tyá¹ tsá² tyani dioses tya'a, ityaa²¹²-tsi 'in tsá² do

idø² jon 'e 'uunñi² 'e gatyá² tsá² tyani dioses tya'a 'in jo jai². ¹¹Joon tsu 'wii¹³ 'øø²¹ mo-'o'o jilaa²¹ 'elo jo jmá¹ 'nii²¹ tyi'i, pe 'in tsá² jo tñi² tyú² do 'iin²¹² in jmáa¹ la gajmaa² 'nø, la joon 'iin²¹ mo-tsi Cristo. Pe gajún¹ mo Cristo 'wii¹² tya' 'in tsá² do lagi jún¹ 'wii¹² tyi'i. ¹²Tsu 'wii¹³ joon mo 'laa²¹² a la no tya' jaain²¹ tsaru¹ 'u' 'in jo 'øø¹²¹-tsi tyú² la 'øø¹²¹-tsi' 'laa²¹² o'o jon tya' Cristo. ¹³Joon wana 'inóo¹ tsaa² 'in ruu²¹ na' tsu 'wii¹³-i tya' 'e gø¹³ øø, 'e tyú² gi jo jmi²¹² cu¹³ gi ngú¹ wa'a la joon jo 'inóo¹ 'ido tsaa².

'E tñi² jmaa¹ a apóstol

9 Jna-a tñi² na jmáa³ aa jilaa²¹ ilí² jmáa¹ a jaain²¹ apóstol tsu gamaa²¹ moo Jesús, Ña'ñu¹ 'u'. Joon 'naa¹-a, ja² mo lí² naa' Cristo 'wii¹³ to² 'e nigajmaa³ aa tya' Ña'ñu¹ 'u'. ²'Iin xeei' lí²-i jin² 'in 'e jo lí² na apóstol, pe 'naa' 'in née¹ i Corinto 'in jai² lí² i Cristo lí² naa' lawa coon²¹ sello 'e ja² mo gatyí¹³ in Ña'ñu¹ 'u' jna 'e lí² na apóstol tya'a.

³Elo-o fuu²¹² uu 'in tsá² 'in faa²¹ 'laa²¹ tyiia: ⁴Tñi² na 'ii²¹ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² jna 'e 'né³ e' joongi 'e tyé³ e', ⁵tñi² moo jon wa'a 'áa³ na tsam² 'in jai² lí² i Cristo la 'áa² 'in apóstoles catyaa² gi, la jmoo¹ 'o 'in ruu²¹ i Ña'ñu¹ 'u' coon¹³ Tú³. ⁶¿'Owa' lí² naa' 'e jii¹³ Bernabé coon¹³ jna jo tñi² naa' tuu²¹ 'u' to² 'e lí² cwo²¹ o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²? ⁷¿'Iin 'láa² 'ná¹ tyi² 'e jma² i to² tya'a? ¿'Iin jmoo¹ o to² jee²¹² wuunjøø¹³ joon jo cuu²¹ u m³ wuunjøø¹³ do? ¿'Iin 'aa²¹² i joo'núu³ joon jo 'uun² un fi² tya' 'ido? ⁸Jo fuu²¹² uu la joon wa'a jii¹³ 'e jooin²-tsi tsá² tsu 'e ley tya' Moisés jin² in la joon jon. ⁹Tsu ni jí² tya' ley do 'e jin²: "Jo toon¹³ on noo¹³ ta¹² i joo'tsáa² mo 'ø² ø trigo." Joon jo gajin² in Dios la joon 'wii¹³ 'i¹-tsi jii¹³ tya' joo'tsáa². ¹⁰'E gajin² 'e iliné³ e' xiiala 'ná¹ jmoo²¹ o'. 'E tya' 'e tyú² tyi' 'e ley lo tsu 'in tsá² 'in jii¹ 'ná¹ jí¹ i 'e sijaan²¹ 'ii²¹ 'e tñi² tya' 'e garoo²¹ o jii¹³ la 'ii²¹ 'in tsá² 'in ø² do. ¹¹Joon mo ga'ee¹³ e' 'naa' cwáain¹ tya' 'e fu¹ tyú² tya' Dios 'e lí² lawa 'e nigajñii²¹ i jún² tya' júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Joon nano, ¿ti jo tñi² naa' i'ii¹³ naa' 'e gal² tyi' 'e lí² lawa 'e garoo²¹ o? ¹²Joon wana tsá² xeei²¹ tñi² 'ii²¹ 'lee¹³ i, jna'gii¹ tñi² gii¹ 'áa¹ gi.

Joon xufiin¹³ tñi² naa' 'ii¹³ naa' la joon, jo gajmoo²¹ o'o. Lí² cñ¹³ i gajmoo²¹ o'o. Jna'a gata²-oo'o jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon jo jmoo²¹ o'o jii¹ cwáain¹ tya' Cristo 'e gac-woo¹³ o'o 'naa'. ¹³Ñi² 'naa' 'e jileei²¹ 'in jmoo¹ o to² 'yuui¹ cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel døø²¹ ø 'e sá² cwo¹ do. 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² 'in jun¹ 'e fa¹ cwo¹ tsá² jun¹ ni al-tar, 'in tsá² do tñi² cuu²¹ 'e ngú¹ tya' 'in joo'núu³ 'in cwó¹ tsá². ¹⁴La joon gatyu¹ to² Ña'ñu¹ 'u' 'e jileei²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí²-i 'ii²¹ 'e 'lee¹³ 'in tsá² 'in nuu¹ un júu³ tyú² tya'a. ¹⁵Pe jii¹³ ca fu jo ga'ii¹³ na 'e gatñi² na jon'gi sñi³ na 'e jí² lo tyi'naa' wa'a cwo² oo' jna no. 'Iin²¹² gii¹ jún³ na 'oo² lagi 'e mñi³ cuu² tsu 'wii¹³ cwóo³ 'e 'júu³ tyú² tya' Dios. Jløø¹³ moo cwóo³ 'e 'júu³ do 'e 'yaa¹-tsii.

¹⁶Tsu jo cwóo³ 'e 'júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² wa'a 'e un-jløø¹³ 'ñii'a, tsu gatyaa¹ o Dios cwóo³ oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwóo³ 'e 'júu³ do. ¹⁷Tsu 'wii¹³ joon mo jmóo³ 'e 'yaa¹-tsii 'e jløø¹³ moo 'áa¹ pe wa'a jmóo³ 'e lí² tsai²

'ná¹ jmáa³ aa, 'ná¹ jmáa³ oo tyitsaa²¹² tsu gatyaa¹ a Dios cwóo³ oo. ¹⁸Joon 'e 'lee¹³ na 'e jmoo¹ o jløø¹³ moo 'áa¹ 'e cwóo³ 'e 'júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon'gi 'e coon³ oon cuu² jii¹³ la tñi² na 'ñii'a lawa jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.

¹⁹Joon xufiin¹³ lí² na 'in tsá² 'in iláa² mo, jii¹³ jaain²¹ lí² tyu² to² jna, pe gajméi¹ na 'ñii'a 'e lí² na lawa jaain²¹ esclavo tya' jileei²¹ tsá² 'e coon¹³ la joon fúu¹ mogi tsá² ijai² lí² i Cristo 'wii¹³-i jna. ²⁰Mo ngñi³ jee²¹² tsá² Israel lí² na lawa jaain²¹ tsá² Israel 'e coon¹³ la joon ijai² lí² i Cristo. Joon xufiin¹³ jo tyu² gi jna to² 'e ley tya' Moisés mo ngñi³ jee²¹² 'in jmoo¹ o nuu¹³ 'e ley do jmoo² oo jon nuu¹³ 'e coon¹³ la joon ilí² jai² lí² i 'ii Cristo. ²¹Joon mo ngñi³ jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹ o nuu¹³ 'e ley tya' Moisés la joon ngñi³ 'e coon¹³ la joon ilí² jai² lí² i 'ii Cristo. Pe tyu² u-gi jna to² 'e ley tya' Dios tsu jmóo³ oo nuu¹³ 'e ley tya' Cristo. ²²Mo ngñi³ jee²¹² 'in tsá² 'in jo øø²¹ 'øø¹²¹-tsi 'e jai² lí² i jmóo³ oo la jmoo¹ 'e coon¹³ la joon ilí² jai² gi lí² i 'ii Cristo. Jmóo³ oo jii¹³ la jmoo¹ o coon¹³ doñi¹ in ngñi³ 'e coon¹³ la joon wa'a ilí² jmáa¹ a Dios tiin¹³ 'ido. ²³Jmóo³ oo jilaa²¹ 'elo 'wii¹² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá², tsu 'iin²¹² na 'ii¹³ na 'e tyú² u 'e cwo² 'e 'júu³ tyú² do tsá².

²⁴Ñi² 'naa' mo cwii¹ in tsá² carrera joon jileei²¹ do cwii¹ in pe jaan²¹ mo jee²¹² 'in cwii¹ in do ilii¹ i. Joon juncwii²¹ tyi' lí² la lí² coon²¹ carrera, tsu 'wii¹³ joon cwii¹ in' in la lí² 'e ilii¹ i. ²⁵Joon jileei²¹ 'in 'iin²¹² in lí² i mi cwii¹ in' in coon²¹ carrera tyu² to² 'ña'a joon jo jmoo¹ 'e jmoo¹ 'o 'nii²¹ tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹ o la joon wa'a ilí² lí² i coon²¹ premio lawa coon²¹ corona lí² mo² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta² a. Pe jna'o' tyu² to² yiaa' 'e lí² i' jon coon²¹ premio. Pe 'e premio do ilii¹ ita² coon² øø² mo. ²⁶Joon cwáain¹ tyiia, jo cwii³ in carrera tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuu², ñi² oo lí² ni³ i. Joon juncwii²¹ tyiia lí² lawa coon²¹ 'e tñi² tsá² joon jo un'ñi¹³ wa' pi² tyiia faa¹³ na tyi². ²⁷Pe 'e¹³ ee wúu¹ cuerpo tyiia, joon tyu¹³ to² 'e jmoo¹ o jii¹³ la 'iin²¹² na tsu jo 'iin²¹² na 'oo² oo fa'ii²¹ tyani Dios tsu jo gatséi¹ carrera tyiia 'e tyú² xufi-in¹³ niga'e² ee tsá² xeei' 'e 'ná¹ jmáa¹ a.

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹ i tsá² 'in jo jai²

10 'Iin²¹² na 'e ilii² 'naa', tsaru¹ 'u', 'e jni¹ do gajée¹ mo jileei²¹ 'in 'li²¹² tsacøø¹³ tyi'. La joon jon jileei²¹ 'li²¹² tsacøø¹³ tyi' do gangñi² 'e Mar Rojo do. ²Joon lawa'a 'e uncaan²¹ na' coon¹³ Cristo mo saa²¹² na' jmi²¹, la joon gauncaan²¹ in jileei²¹ 'li²¹² tsacøø¹³ tyi' coon¹³ Moisés mo gajée¹ mo 'e jni¹ do 'ii joon gangñi² 'e Mar Rojo do. ³Joon jileei²¹ 'ido gagøø¹ 'e 'iñi¹ 'e gacwo¹ o Dios 'ii. ⁴Joon jileei²¹ 'ido ga'uun²¹ 'e jmi²¹ gacwo¹ o Dios 'ii. Tsu ga'uun²¹ 'o 'in tsá² do 'e jmi²¹ ga'yeei²¹ tsaa² cuun²¹² do. Joon lí² la lí² i Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² do. ⁵Xufiin¹³ joon, coon²¹ x jo jileei²¹ 'in 'li²¹² tsacøø¹³ tyi' do gajuun²¹² mo lí² taa² i cwo¹³ tyuun²¹ do, tsu jo gajmaa¹ a la ti¹-tsi Dios.

⁶Joon jilaa²¹ 'elo galí² 'e cwo¹ o jna' cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹² na' jmoo²¹ o 'e gó² la nigajmaa¹ a 'ido. ⁷Tsu 'wii¹³ joon jo ungo² o 'in dioses 'in jmee¹ i tsá² 'in jo jai² la

nigajmaa¹a 'inlñi¹³ 'in tsá² do. Tse nigajin² ni jí² tya' Dios: "In tsá² do gacwoo²¹²o gagoo¹joongi ga'uun²¹un, joon mi yuui¹³ joon garoon²¹on gaj-maa¹³a jmii²¹²." ⁸ La joon jon jo tseein²¹ wa'a fee¹³na' tsam² xeei' la nigajmaa¹a 'inlñi¹³ 'in tsá² do joon 'wii¹³ joon nigajúin¹ dyaai¹nñi¹ mil tsá² jee²¹² coon²¹ jmii²¹². ⁹ Jo tseein²¹ jon wa¹ jo lee²¹² jna' cwáain¹ xiiala líi¹ Nãñu¹ wa'a wo²-tsi 'áai¹ la nigajmaa¹a 'inlñi¹³ jee²¹² 'ii joon mii²¹ gacuu²¹ joon fúui¹ gajúin¹. ¹⁰ Jo tseein²¹gi jon wa'a cwo² Dios tsaa² lagi gacwo¹o 'inlñi¹³ 'in tsá² do Dios tsaa² joon Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in jngaa¹³ 'ii.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'lí²¹² tsacoo¹³ tyi' joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a 'e 'e²e jna' 'in taan²¹²in juncwii²¹ 'e ti lí tyéi¹. ¹² Tse 'wii¹³ joon 'in 'i¹-tsi 'e 'oo¹-tsi tyé² 'ná¹ ngi¹ coon²¹ tún² wa'a jo xuu²¹ tsaa² tya'a. ¹³ Joon 'e tsaa² 'ilí² xuu²¹ 'naa' coon²¹ røø²¹ coon²¹ 'e tsaa² ilí² xuu²¹ jileei²¹ tsá² catyaa². Pe jo cu²-'oo' coon¹³ Dios tse jo cwo¹ wa'a seen²¹naa' fa¹³ gøø¹³gi lagi itaa²¹aa'. Tse wana sá² fa¹³ gøø¹³ Dios icwo²o 'naa' xiiala lí² 'woo²¹naa' 'e fa¹³ do. Joon la joon itaa²¹aa'.

¹⁴ Tse 'wii¹³ joon tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo ngii²¹gi lí si-in¹ dioses jmee¹i tsá² 'e un'goo²oo'. ¹⁵ Fuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² 'in 'oo¹-'oo', joon 'naa' lí²-i cón²oon' cwáain¹ wa jo¹ sí jo jo¹ 'ee júú³ tyiia. ¹⁶ Mo 'né³e 'e i'ó¹ copa nicwaa¹³ 'e nigacwoo¹³o' 'maai¹³ Dios 'e iuncaan²mo' coon¹³ jmii¹ 'oo² Cristo. La joon jon mo tyé³e 'e 'iñi¹ 'e jmoo²¹o' jmai¹³xu jee²¹² jna' 'e iuncaan²mo' coon¹³ cuerpo tya' Cristo. ¹⁷ Joon xufiin¹³ fúu¹mo', tyé²e 'e 'iñi¹ coon²¹ do joon tse 'wii² joon líi¹na' coon²¹ cuerpo tyi'.

¹⁸ La nigajmaa¹a 'in tsá² Israel mo gajmaa¹a fa¹, mo gagoo¹ 'e nigacwo¹ lawa coon²¹ fa¹, jaain²¹mo líi¹ coon¹³ 'e fa¹ do. ¹⁹ Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'e 'oo¹o 'ii²¹ 'in dioses jmee¹i tsá² 'in jo jai², jon'gi fuu²¹²uu 'e tyé²gi 'e ngú¹ 'e tyá² tsá² tyani dioses tya' lagi 'e ngú¹ xiia¹. ²⁰ Ji-in¹³ 'e 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹ mo cwo¹o fa¹ dioses tya'a, cwo¹o 'e fa¹ do tya' 'in espíritu gó² jon' tya' Dios Jmii²¹. Joon jo 'iin²¹²na uncaan²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in espíritu gó² do. ²¹ Jo lí² 'uu¹³uu' 'e copa tya' Nãñu¹ 'e un'goo¹oo' 'ii la 'ii²¹² un'goo¹oo' 'in espíritu gó² do. Jon'gi lí² cii¹³ 'e tya' Nãñu¹ la 'ii²¹² cii¹³ 'e tya' 'in espíritu gó² do. ²² ¿Tí tyé²gi wa'a 'e jmoo²¹o' 'e tsa'nii²¹-tsi tya' coon¹³ Nãñu¹? ¿Tí 'gøø¹³gi jna' lagi 'ii?

Jo sí'núu¹ 'in jai² líi² Cristo

²³ Ja²mo, lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ doñi'ee 'e 'iin²¹²in pe jon' jilaa²¹ 'e jméi¹ tya'a. Lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in pe jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a jo uncoon¹³ wa'a 'e cwii¹ingí Dios. ²⁴ Ná¹-a jmoo¹o tsá² 'e tyé¹ tya' 'in xeei' jon' 'e tyé² tya' 'ña'a.

²⁵ Coo¹³ jilaa²¹ 'e 'nii¹ lí¹ 'moo¹³ jo unngii²¹ wa gatyá² tsá² tyani dioses tya' 'e lí² ní²ii' wa lí² cii¹³ sí jo lí² 'ee. ²⁶ Tse tya' Nãñu¹ fu juncwii²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e sá³.

²⁷ Joon wa jin² jaain²¹ tsá² 'in jo jai² líi² Cristo sii²¹ 'n: "Ja tsaa²¹a, tsatyé³e'xé'." Joon wa'a 'iin²¹²u'un

cwo²u'u, cwotye²du'u, jo unngii²¹in wa nigatyá²a 'e 'uunñi² do tyani dioses tya'a. ²⁸ Pe wana gajin² tsá²: "Nigatyá²a tsá² 'e 'uunñi² lo tyani dioses tya'a lawa coon²¹ fa¹, jo coo¹³o. Tse wana gatyé² 'e 'in jaain²¹ do 'in jo røø²¹ 'oo¹-tsi ixuui²¹ tsaa² tya'a tse 'wii¹³ gatyé² 'e. ²⁹ Fuu²¹²oo 'e 'oo¹-tsi 'in jaain²¹ do jon'on 'e 'oo¹-'oo.

Pe lí²-i unngii¹ tsá²: "¿'Ee lí¹ 'ná¹ jmáa³aa jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'oo¹-tsi røø²¹? ³⁰ Tse wana gacwoo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e gø²o, ¿'ee lí² lí² cwo¹ tsá² jna tsaa²?" ³¹ Pe 'naa' wa cøø²o' sí 'uu²uu' 'ee, sí doñi'ee ijmáa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios. ³² Coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' jo cwo¹o wa' ixuui²¹ jiiin¹³ jaain²¹ tsá² tsaa² tya'a, wa'a tsá² Israel, sí jo tsá² Israel 'ee, sí 'in jai² líi² Dios 'ee. ³³ Tse jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo²-tsii jmáa³aa jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo¹³oo jiiin¹³ 'e tyé² tyiia pe 'e tyé² tya' tsá² xeei' 'noo¹³oo, 'e coon¹³ la joon itiin¹³in.

11 Joon 'naa', jmaa²aa' la jmoo³oo tse jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a tsam² mi licaain² 'in jai² líi²

² Tsaru¹u', júu³ tyé² fuu²¹²uu 'naa' tse coon²¹ tøø²mo untii¹³-'oo' jna, joon jmoo²oo' jiiin¹³ la tí² 'e júu³ gacwo²oo 'naa'. ³ Pe 'iin²¹²na 'e lí²o' mo-'oo' 'e Cristo líi¹ lawa'a mootyi² tya' jileei²¹ tsañu¹, joon tsañu¹ do lawa mootyi² tya' 'oo²¹²o la líi¹ Dios mootyi² tya' Cristo. ⁴ Wana jí² tsá² mootyi¹ mi faa²¹a júu³ tyé² sí cwo¹o júu³ tyé² 'e gacwo¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² lí sicaan²¹in 'in jai² líi² lawa'a 'e cwo¹o fa¹³ mootyi¹. ⁵ Pe wana tsam² faa²¹a júu³ tyé², sí cwo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii 'ee joon jo jí² mootyi¹ lí² lawa fa¹³ tya' mootyi¹. 'E lí² lawa'a 'e nigasii¹ jñú² mootyi¹. ⁶ Wa jo 'iin²¹²in tsam² jí² mootyi¹ 'ná¹-a tyé² jñú² tyi¹. Pe wana fa¹³ líi² 'e gawuun²¹ tyi¹ sí 'e gasii¹ 'ee, 'ná¹a jí² mootyi¹ jon. ⁷ Jo jméi¹ wa'a jí² tsá² mootyi¹ tse la líi¹ Dios líi¹. Joon 'e 'ya²gi tya' Dios líi¹ tsá². Pe 'e 'ya²gi tya' tsá²-a líi¹ tsam². ⁸ Joon mo gajmee¹ Dios tsá², gajmee¹mo tsam² coon¹³ ca'naai¹³ tsañu¹ jon'on tsañu¹ coon¹³ ca'naai¹³ tsam². ⁹ Gajmee¹mo Dios tsam² 'wii²¹² tya' tsañu¹ jon'on tsañu¹ 'wii²¹² tya' tsam². ¹⁰ Tse 'wii¹³ joon 'ná² jí² tsam² mootyi¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nñu¹³ joongi 'wii¹³ tya' ángeles. ¹¹ Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañu¹ wa jo seein²¹ tsam² la joon jon jo seein²¹ tsam² wa jo seein²¹ tsañu¹. ¹² 'E la ja²mo gajmee¹ Dios tsam² coon¹³ ca'naai¹³ tsañu¹ pe ja²mo jon 'e liseein²¹ tsañu¹ tya' tsam². Joon jilaa²¹ 'e sa 'wii¹³ tya' Dios.

¹³ 'I²du¹-'oo' yaanaa' wa 'e tyé²-u 'e faa²¹a tsam² júu³ tyé² líi² tyi¹. ¹⁴ Tsú jo cwa²¹ cwaan²¹in jñú² tsañu¹ la cwa²¹ jñú² tsam², joon fa¹³ líi¹ wa'a cwaan²¹in cwa²¹. ¹⁵ Pe cwa²¹ cwaan²¹in jñú² tsam² joon lawa coon²¹ 'e 'ya²gi tya'a tse Dios gacwo¹o tsam² jñú² cwa²¹ 'e lí² lawa coon²¹ 'e jí² mootyi¹. ¹⁶ Pe wana 'iin²¹²in tsá² jo cwo¹o júu³ ruu²¹ cwáain¹ lo, cwoliñi² 'e jon jna'a jon'gi 'in jai² líi² Dios catyaa² jo jmoo²¹o la tiisi² lixiaa¹.

'E gó² jmoo²oo' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

¹⁷ 'E júu³ lo ifuu²¹²uu 'naa' jon'on júu³ tyú² tyii', tsu² ninúu³oo 'e gó² jmoo²oo' mo licaan²¹naa' jon'on 'e tyú².
¹⁸ 'E fo³oo nifu 'e jin² tsá² 'e jmoo²oo' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' un'goo¹oo' Dios. Joon sá²-a coon²¹ 'e la jai² líí²na 'e júu³ do. ¹⁹ 'E la ja²mo 'ná¹-a ilí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ilí² ní² tsá² 'iin 'in la jai² jai² líí²zi Cristo. ²⁰ Joon tsu² 'wii¹³ 'e poo²¹² 'e galí² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' jo cò¹³θ¹³θ¹³ jiin¹³ la ti 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'. ²¹ Tsu² mi tí² 'ii²¹ 'e dø² tsá² do, jée¹gi tsalíin²in 'inlíí¹³ joon dø²¹θ¹³ 'uunñi² tya'a 'ña'a joon la 'ii²¹ joon 'inlíí¹³gi gajaan¹-o la un'áa¹ do. Joon 'inlíí¹³gi galí²íin¹mo. ²² Zí² jo 'oo²oo' tyii' lí² cò¹³θ¹³θ¹³ joongi lí² 'uu²uu'? Tsu² mo jmoo²oo' la joon lawa'a 'e jo tsáai¹³-oo' 'in tsá² catyaa² 'in jai² líí² Dios joon cwo²oo' fa¹¹'ii²¹ 'in jo sá² tya'a. ¿'Ee ifuu²¹²uu 'naa'? 'E cwáain¹ 'e júu³ lo jo lí² fuu²¹²uu 'e tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmaa²aa' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

²³ Pe Ña'ñu¹'u' 'ña'a ga'e²e jna 'e júu³ lo cwáain¹ tya' 'uunñi² tya'a. 'E nu²¹ mo ga'nñi¹ Judas Ña'ñu¹'u' Jesús, 'e la nu²¹ joon gason¹² Jesús coon²¹ 'iñi¹. ²⁴ Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios, gajmaa¹ 'a no³ 'e 'iñi¹ do, joon gajin²in sñi²¹ tsá² tya'a: "Tyee²ee', tsu² lawa'a 'e cuerpo tyiia 'e si^{no}³ tya' 'e tyú² tyii'. Joon mo cø²θ¹³θ¹³ untii¹³du¹-oo' jna." ²⁵ La joon jon, mo ngayuui¹³ gagø²¹θ¹³ 'in tsá² do, gacón² Jesús coon²¹ copa vino, joon gajin²in: "'E copa lo lí² lawa coon²¹ júu³ 'múui² 'e tyiin² 'e lí² coon¹³ jmi¹ 'ø¹na. Lacafu 'uu²uu' 'elo untii¹³du¹-oo' jna." ²⁶ Joon lacafu cø²θ¹³θ¹³ 'e 'iñi¹ lo joon lacafu 'uu²uu' 'e copa 'e 'ó² vino lo jmóo¹³oo' júu³ ca mi cwée¹ tún¹ 'e nigajún¹mo Ña'ñu¹'u' Jesús 'wii¹³ tyi'.

Tyá² tyú² yaai ilí² dø²¹θ¹³ 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

²⁷ Tsu² 'wii¹³ joon, doñi¹in 'in gø²¹θ¹³ 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa tya' Ña'ñu¹'u' 'ee, jo tsi tsa'goo¹, 'e galáa¹ coon¹³ cuerpo tya' Ña'ñu¹'u' la joon jon coon¹³ jmi¹ 'ø¹i. ²⁸ 'E tyiin² áai¹ jon 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala líí¹ 'i ña'a la jée¹gi idø²θ¹³ 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa 'in 'ó² vino do 'ee. ²⁹ Tsu² wana dø¹² tsá² joongi 'un² tsá² 'e lí² lawa cuerpo tya' Ña'ñu¹'u' joon jo mo gacón² cwáain¹ xiiala líí¹ 'i ña'a, gø²¹θ¹³ joongi 'un²un lawa coon²¹ wúu¹ 'e² 'e ña'a. ³⁰ Tsu² 'wii¹³ joon seen²¹mo 'inlíí¹³ tsatsaa¹³ joon 'in wo² s'í¹³-tsi jee²¹² 'naa' no. Joon 'inlíí¹³gi nijún¹mo. ³¹ Pe wana lee²¹ 'e cwáain¹ yiaa xiiala líí¹na, joon jo 'e tsaa² lí² sá² tyi' 'e icwo¹o Ña'ñu¹'u' jna'. ³² Pe mi jmáa¹ Ña'ñu¹'u' 'ii²¹ tyi', joon 'e¹ 'e jna' wúu¹, jmoo¹o la joon wa'a jo 'ná¹ tsaa²¹ 'a lí² 'ii²¹ coon¹³ 'in tsá² xeei²¹ 'in taan²¹²in fu juncwii²¹ lo.

³³ La joon tsaru¹'u' mo uncaan²¹naa' 'e tyee²ee' 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u' jaan²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁴ Joon wa un'aa²naa', tyee²ee' tyii'. Joon coon¹³ la joon jo 'iná¹ 'e² Dios 'naa' wúu¹ tsu² 'wii¹³ 'e gó² jmoo²oo' mo la caan²¹naa'. Joon 'e júu³ catyiaa² lí² unrø²na mi yajø³na 'naa'.

Cwo¹o Espíritu Tyú² 'waa²¹ pí³ ijmá¹a tsá² 'e gacwo¹o

12 Tsaru¹'u', fuu²¹²uu 'naa' no cwáain¹¹ tya' 'e 'waa²¹ pí³ 'e cwo¹o 'in Espíritu Tyú² tsá² ilí² jmáa¹ 'a 'e to² gacwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹.

² Tyú²-u ní² 'naa', tsaru¹'u', 'e la nu²gi galija²mo galí²naa' Cristo líí¹naa' tsá² 'in xeei²¹-tsi 'e jo¹o galí²naa' dioses tyii' 'in jo faa²¹ gajmee¹i tsá². ³ Tsu² 'wii¹³ joon 'iin²¹²na iliñí² 'naa' 'e jiin¹³ jaain²¹ jo lí² faa²¹a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios wa ngajin²in: "Jo ní²ii 'iin²¹ta no Jesús!" La joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jin²: "¡Ña'ñu¹-o Jesús!" wa jo mo gacwo¹o 'ii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii.

⁴ 'Láai² nii² to² sá² 'e cwo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsá² 'e ijmáa¹, joon cwo¹-o jon 'waa²¹ pí³ 'e iuntsi-in¹mo. Pe jaan²¹mo 'in Espíritu Tyú² do. ⁵ 'Láai² 'ii¹³ 'e sá² ilí² uncoon¹³ tsá² tsaxeei²¹ pe jaan²¹mo Ña'ñu¹'u' seein²¹. ⁶ Joon xufiin¹³ jmoo¹o tsá² to² tya'a la ca 'ii¹³, jaan²¹mo 'in Dios 'in uncoon¹³ 'in tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹. ⁷ Joon 'wii¹³ jna'o' la jaain²¹ jna', 'in Espíritu Tyú² do 'e² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e jmoo¹o 'e tyú² tya' jileei²¹. ⁸ Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o Dios 'inlíí¹³ to² wa'a faa²¹a júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Joon 'wii¹³ Espíritu joon-on cwo¹o Dios 'inlíí¹³gi to² wa'a faa²¹a júu³ 'e níi²¹²-tsi áai¹. ⁹ Joon 'inlíí¹³gi jo¹gi líí² Dios 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do 'inlíí¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² un'láa²i tsatsaa¹³. ¹⁰ Joon 'inlíí¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² jmáa¹ milagros. Joon tsá² xeei²¹ faa²¹o júu³ cwo¹ 'ii 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei²¹gi cwo¹o Dios 'ii²¹ 'e iliñi¹i waa'a faa²¹a jaain²¹ espíritu 'in jo jai² si faa²¹a 'ee 'in Espíritu jai² tya' Dios. Joon 'in xeei²¹gi 'ii²¹ 'ii²¹ 'e faa²¹a jmi¹ xiia' 'e jo ø²¹tsi tsá², joon 'in xeei²¹gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² jmá²a tsá² júu³ 'ee ø²¹tsi 'e júu³ gafaa²¹ ido. ¹¹ Pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² lo, jmoo¹-o 'ii²¹ tya' 'in jaan²¹mo Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o tsá² to² jmáa¹ la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a.

Lawa coon²¹ cuerpo jna'

¹² 'E cuerpo tya' Cristo lí² 'láai² 'ii¹³ pe coon²¹ cuerpo tya'a sá²; la joon jon jna'o' 'in jai² líí² 'ii, fúu¹mo jna' pe lawa coon²¹ cuerpo líí¹na'. ¹³ Joon mo galijai² galí²na' Cristo lawa'a 'e gasaa¹mo 'in Espíritu jaain²¹ do jna' jmi²¹ 'e líí¹na' coon²¹ cuerpo. Xufiin¹³ tsá² Israel jna' si tsá² jo seein²¹ joon 'ee, si tsá² tyu² tsá² to² 'ee, si tsá² 'in jo tyu² tsá² to² 'ee galí¹na' lawa jaan²¹na'. Lawa'a 'e nigané³e tya' jaain²¹ Espíritu.

¹⁴ 'E cuerpo tya' tsá² lí² 'láai² 'ii¹³ jon'on wa'a ca'ii¹³. ¹⁵ Joon wa'a lí² jin² tí² tsá²: "Jo líí¹na cwo²¹ tsá² tsu² 'wii¹³ joon jo líí¹na 'no³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin²in la joon pe líí¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá². ¹⁶ Joon wana jin² loocwo² tsá²: "Jo líí¹na mi² unni² tsá² tsu² 'wii¹³ joon jo líí¹na 'no³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin²in la joon pe líí¹mogi 'no³ cuerpo tya' tsá². ¹⁷ Tsu² xiiala ilí² nuu¹ tsá² wa'a cuerpo tya' tsá² lí² la lí² jiin¹³ ca mi² unni²i? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá² lí² la lí² jiin¹³ unni² tsá² xiiala lí² con¹ tsá² jmá¹. ¹⁸ Pe Dios

gataan¹³-o la ca 'ii¹³ cuerpo tya' tsá² jiin¹³ la 'iin²¹²in.
 19 Joon wa'a jiin¹³ ca 'no³ galisá² jo galí² coon²¹ cuerpo.
 20 Joon la no-o galí² xúfiin¹³ 'láai² 'ii¹³ 'e sá² pe galí²
 coon²¹ cuerpo.

21 Joon tsu³ wii¹³ joon 'e unni² tsá² jo lí² jin²in sñ²¹í
 cwo²¹ tsá²: "Jo jmií²¹² intyéen¹na 'n'u." Jon'gi lí² jin²
 mootyí² tsá² sñ²¹í tñ² tsá²: "Jo jmií²¹² 'intyéen¹na 'n'u."
 22 Jon'on la joon tsu³ 'e 'no³ cuerpo 'e 'wéi¹gi 'e tyiin²gi.
 23 Joon 'e 'no³ cuerpo-gi 'e jo tsáai¹-tsi' jlií²¹í' coon²¹ tún².
 Joon 'e 'no³ cuerpo 'e jo 'iin²¹²na' jøø¹ tsá² un'øø²¹na' 'e jo
 jøø² tsá². 24 Pe jo un'øø²¹na' 'e 'no³ cuerpo 'e jo 'e to²
 'iin³ wa'a jøø² tsá². Joon Dios gajmaa¹a 'e cuerpo tya'
 tsá² 'e 'no³ xaai²¹gi tsáa¹mo-tsi tsá² 'áai¹gi 'e coon¹³ la
 joon la ca 'no' cuerpo 'e unjii² 'e 'no³ catyia do. 25 Joon
 jo lí² 'no³ 'e cuerpo do. 26 Joon wana ca 'no³ cuerpo ní¹
 wúu¹ lawa'a 'e wúu¹ la tøø¹. Joon jløø¹³mo la tøø¹ wa'a
 ga'ii²¹ ca 'no' 'e tyú² tya'a.

27 La joon jon 'naa', 'in jai² líí²i Cristo, líí¹naa' lawa
 cuerpo tya' Cristo, joon la jaan²¹naa' líí¹naa' lawa ca
 'no³ 'e cuerpo do. 28 Joon Dios cwo¹ 'inlíí¹³ jee²¹² 'in jai²
 líí²i Cristo to² 'e 'ná¹ jmaa¹a. 'E nifu gacwo¹ Dios 'e
 líin²in 'inlíí¹³ apóstoles; joon 'e tñ² tún² 'e cwo¹o tsá²
 tsá² júu³ 'e gacwo¹o Dios 'ii. Joon 'e tñ² 'ni¹ 'e líin²in tsá²
 tifo². Mi yuui¹³ joon 'in tsá² 'in lí² jmaa¹a milagros, joon
 'in un'láa²i tsatsaa¹³, joon 'in lí² uncoon¹³ tsá² xeei',
 joon 'in tñi²¹ tyú² to² 'in catyaa² do. Gacwo¹o jon 'in-
 líí¹³ 'e líí² faa²¹a jmií¹ xiia'. 29 ¿Tí líí¹ jileei²¹ apóstoles,
 owa'a líí¹ jileei²¹ tsá² 'in cwo¹o tsá² júu³ 'e gacwo¹
 Dios 'ii? ¿Tí líí¹ jileei²¹ tifo²? ¿Tí jmoo¹o jileei²¹ mila-
 gros? 30 ¿Tí líí² jileei²¹ un'láa²i tsatsaa¹³? ¿Tí líí² faa²¹a
 jileei²¹ jmií¹ xiaa'? ¿Tí líí² jmoo¹o jileei²¹ tsá² júu³ 'ee
 'øø¹-tsi tsá² 'e jmií¹ xiia²¹ faa²¹ tsá² do? Tyú²
 'øø¹-tsi' 'e jon'on la joon. 31 Cwo¹³-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e
 tyú²gi cwo¹o Dios tsá² jmaa¹a jee²¹² 'in jai² líí²i. Pe
 ifuu²¹²uu 'naa' coon²¹ to² 'e tyú²gi 'áai¹ ijmaa²aa'.

To² nifu 'e 'ná¹ jmá¹ tsá²

13 Xúfiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu jilaa²¹ jmií¹ sñ¹i tsá² joon ca
 jmií¹ tya' ángeles tñ²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi
 tsá² xeei' líí¹na jiin¹³ la lí² coon²¹ ñí³ 'e pó² tsá² 'e 'iin²in
 tá² si coon²¹ mñ² ñí³ taliin² 'ee 'e to² mñ¹³ 'áai¹. 2 La joon
 jon, xúfiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu tsá² júu³ 'e ga'ii¹³na cwo¹o
 Dios jna, joon 'øø¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'uun²¹²mo, joon
 ñii²oo jilaa²¹, joon xúfiin¹³ lí²-i jan²aan moo²¹ 'e si² do
 'áan³ tya'a coon¹³ 'e jai² líí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi
 tsá² xeei' jo 'ee to² 'iin³gi. 3 Joon xúfiin¹³ jmoo³-oo
 jmai²xú jee²¹² tsá² jilaa²¹ 'e 'óo³oo, joon xúfiin¹³
 cwo³oo ca cuerpo tyia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' tsá² pe jo
 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'ii³ tyia.

4 Tsu³ fee¹mo-tsi 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'.
 'Wo²-tsio jon'on tsi²¹² wúu¹i, jon'gi faa²¹a júu³ 'gøøi¹³
 'áai¹, jon'gi unjløø¹³ yaai. 5 Jo líí¹ tsá² 'in faa²¹a júu³
 'laa²¹ jon'gi 'in jiin¹³ 'i¹-tsi yaai, jon'gi 'in 'nií²¹-tsi, jon'gi
 'in 'yú²-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'.
 6 Joon jo jmoo¹o jløø¹³ tsaa² tya' 'in xeei', pe jløø¹³mo
 coon¹³ jilaa²¹ 'e la jai². 7 'In tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³
 tsá² xeei' jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jilaa²¹, joon jo cu²-tsi
 coon¹³ tsá² xeei', 'i¹-tsi jiin¹³ 'e tyú² tya'a, jo tiuu²i.

8 Jo 'e ityéi¹ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'. Pe
 ijó¹o coon²¹ jmií²¹² 'e jo tyiin²gi 'ií¹³naa' júu³ gacwo¹
 Dios tsá² xeei', jon'gi tyiin²gi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmií¹
 xiia', jon'gi tyiin²gi 'e ñi¹ tsá². 9 Tsu³ nano jo galicwii¹na'
 la tøø¹, la joon jon jo fuu²¹² jna' la jilaa²¹ júu³ tya' Dios
 10 pe mi licwii¹na' la tøø¹ ixee¹mo 'e jo cwii¹na' no.

11 Mo galí² xuu²¹²na gafaa²¹aa la faa²¹a xuu²¹², joon
 'øø¹-tsii la 'øø¹-tsi xuu²¹² joon ga'í²-tsii la 'i¹-tsi xu-
 ui²¹², pe mo galí² fee¹na gatú³uu jilaa²¹ 'e lí² la mo
 xuu²¹²na. 12 La joon nano mi ine² jna' jilaa²¹ 'e sá² tya'
 Dios lawa coon²¹ 'e icaai¹³, lawa'a 'e jøø²¹ø' coon²¹ 'u²
 gó². Pe mi tñ² jmií²¹² joon ijøø²¹ø' ní¹i jo 'ee sicaai¹³gi.
 Tsu³ nano jo tsai¹² cwii¹na 'ii 'e tyú², pe mi tñ² jmií²¹² joon
 ilicwii¹moo jiin¹³ la tñ², la cwii¹in Dios jna la no. 13 Jilaa²¹
 'e jai² líí² tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e sijéin¹³ tsá², coon¹³ 'e
 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá²² xeei' taa²¹a coon²¹
 tøø²mo pe 'e tyiin²gi jee²¹² 'e 'ni¹ lo 'e 'iin²¹²gi tsá² Dios
 coon¹³ tsá² xeei'.

Jmií¹ xiia' 'e sñi¹ tsá²

14 Tsu³ wii¹³ joon cwo¹³-oo' 'e 'iin²¹²naa' Dios
 coon¹³ tsá² xeei'. Joon la 'ii²¹² joon cwoli²¹²naa'
 'e cwo¹o Dios 'naa' coon²¹ to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² líí²i
 Cristo. Joon 'iin²¹²gi 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e to² do 'e
 foo²oo' júu³ tya'a 'e ga'ii¹³naa' cwo¹ ido. 2 Tsu³ 'in tsá²
 'in faa²¹a jmií¹ xiia' sñ²¹í Dios jon'on tsá² tsu³ jo 'øø¹-tsi
 tsá² xeei'. Faa²¹-o 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² pe jmaa¹³
 júu³ 'uun²¹mo. 3 Pe 'in tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e gacwo¹
 Dios 'ii faa²¹o 'e lí² jai²gi líí² tsá², si 'e tya²-tsi tsá² 'ee
 sñ¹ cwo¹ tsá² fo'fee¹ 'ee. 4 'In tsá² 'in faa²¹a jmií¹ xiia' 'e
 lí² jo¹gi líí² 'ña'a pe 'in faa²¹a júu³ gacwo¹ Dios 'ii 'e lí²
 jai²gi líí² 'in catyaa² 'in jai² líí² Cristo.

5 'Iin²¹²na wa'a lí² jileei²¹ 'naa' foo²oo' coon¹³ jmií¹ xi-
 ia' pe 'iin²¹²mogii 'áai¹ 'e foo²oo' júu³ gacwo¹ Dios 'naa'.
 Tyú²gi 'e faa²¹ tsá² 'e júu³ joon lagi 'e faa²¹ tsá² coon¹³
 jmií¹ xiia' 'e jo 'øø¹-tsi tsá². Pe jmée¹mo to² 'e jmií¹ xiia'
 do wa'a seen²¹ jaain²¹ jee²¹² do 'in lí² jma² tsá² júu³ 'ee
 'øø¹-tsi tsá² 'e júu³ xiia' do joon coon¹³ la joon lí²
 fee¹gi 'e jai² líí² 'in jai² líí² Cristo 'in ganú²u. 6 Joon,
 tsaru¹u', jo 'e to² 'ii³ tyii' wa'a cwé¹na jee²¹² 'naa' joon
 sñ³na 'naa' coon¹³ jmií¹ xiia' 'e jo 'øø²¹mo-'oo'. Pe
 jmaa¹i to² tyii' wa'a cwó³oo coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios
 jna 'e 'øø¹-tsii, si coon²¹ júu³ jmií¹-tsi 'ee, si coon²¹ júu³
 ga'ii¹³na cwo¹ Dios jna 'ee, si coon²¹ júu³ tya' xiiala 'ná¹
 ngí¹ tsá² 'ee. Jmaa¹i to² tyii' 'e júu³ joon.

7 Jiin¹³ la lí² lúu¹ 'e xú² tsá² si tun¹ 'ee 'e jo 'iin²in
 røø²¹. Wa'a jo 'iin²in 'e lúu¹ do jiin¹³ la to² tyú² solfa jo
 iliñ² tsá² 'ee sóoin¹ 'iin². 8 La joon jon coon¹³ 'e lúu¹
 'láa² 'e xú² tsá² li náa¹ 'nií²¹, wa'a jo røø²¹ 'iin²in jo 'e
 tyú² tya' 'láa² 'e tsalín² jee²¹² 'nií²¹. 9 La joon lí² coon¹³
 'naa' wa'a sñ²¹ tsá² 'naa' coon¹³ jmií¹ 'e jo 'øø¹-oo',
 xxiiala ilí² 'øø²¹mo-'oo' 'e jin²in? Lawa'a 'e gafaa²¹o
 jee²¹² tyí². 10 'E la ja²mo 'láai² jmií¹ sá² 'e sñi¹ tsá² la 'ui
 juncwii²¹ joon 'in tñi²¹ 'e jmií¹ do 'øø²¹mo-tsi. 11 Pe wa jo
 'øø¹-tsii 'e jmií¹ fee¹ tsá² jna lawa tsá² coon²¹ fuu²¹
 líí¹na tya'a la joon jon 'ido tyiajna. 12 Joon, tsu³ wii¹³
 joon, tsu³ wii¹³ 'iin²¹²naa' 'áai¹ 'e cwo¹ 'in Espiritu Tyú²
 tya' Dios 'naa' to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² líí² Cristo,

cwo¹³-oo' i'ii¹³naa' e' tyiin²gi' e' to² do' e' uncoon¹³ 'in tsá² xeei' do' 'in jai² lǎi² Cristo' e' ilí² jai²gi' lǎi².

¹³ Joon 'in tsá² 'in faa²¹a jee²¹² 'naa' coon¹³ jmií¹ xiia²¹ 'ná¹-a mǎ² tyani Dios wa'a cwo¹ Dios 'ii' i'ii²¹ ilí² jma^{2a} júu³ 'naa' 'ee' øøi²¹-tsi' e' gajin²in do'. ¹⁴ Wa'a fuu²¹²uu coon²¹ júu³ tyú² coon¹³ jmií¹ xiia' e' jo' øøi²¹-tsii' jiiin¹³ espíritu tyiia 'in faa²¹a' e' júu³ tyú² do' joon jo' 'ee' to² 'íi³ e' øøi²¹gi'-tsii'. ¹⁵ ¿Wa' lǎ² la joon, 'ee' 'ná¹ jmaá³aa? Ifuu²¹²uu júu³ tyú² tyiia coon¹³ espíritu tyiia pe la joon jon coon¹³ e' øø²¹mo-tsii. I'øø³øø jon coon¹³ espíritu tyiia pe i'øø³oo jon coon¹³ e' øø²¹mo-tsii. ¹⁶ Tsu' wa'a jiiin¹³ coon¹³ espíritu tyi' un'goo¹o Dios 'in tsá² 'in gacwé¹ jee²¹² 'naa' jo' i'øøi²¹-tsi' e' 'ma²u'un cwo²o Dios, joon jo' lǎ² uncaan²¹in coon¹³ 'nø' coon¹³ e' fo²o do'. ¹⁷ Joon xufiin¹³ 'áa' mo tyú² e' júu³ fo²o do' jo' iun-coon¹³ 'in tsá² do' wa'a jai²gi' ilǎi². ¹⁸ Cwo³oo 'maai¹³ Dios' e' fuu²¹²gi' lagi' jileei²¹ 'naa' coon¹³ jmií¹ xiia'. ¹⁹ Pe mo nitaan²¹²na jee²¹² 'in jai² lǎi² Cristo' i'in²¹²gi' 'áai' wa fuu²¹²uu fiin¹³ 'ná² júu³ e' øøi²¹-tsi' 'in tsá² do' e' 'e²e' 'ido' lagi' dyá² mil júu³ xiia' e' jo' øøi²¹-tsi'.

²⁰ Tsaru¹u', jo' 'i'-'oo' la 'i'-tsi' xuui²¹². Cwoliin¹naa' lawa' yuun²¹ cwáain¹ tya' jilaa²¹ e' gó² pe lawa'a tsacøøi¹³ 'in nii²¹²-tsi' coon¹³ jilaa²¹ e' 'i'-'oo'. ²¹ Ni jǎ² tya' ley' e' jin²: "Ifuu²¹²uu 'in tsá² lo' coon¹³ jmií¹ xiia', coon¹³ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in faa²¹a jmií¹ e' jo' øøi²¹-tsi' pe jo' icón² 'in tsá² do' cwáain¹ tyiia, jin²in 'Ña'ñu¹u'."

²² Coon¹³ la joon ilí² tǎi²¹na' e' 'e' jmií¹ xiia' faa²¹ tsá² 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios lǎ² lawa' coon²¹ lǎ² tya' 'in jo' jai² lǎi² Dios. Pe mo faa²¹ tsá² júu³ cwo¹ Dios 'ii' e' lǎ² lawa' coon²¹ lǎ² tya' 'in jai² lǎi² Dios jon' tya' 'in jo' jai² lǎi². ²³ Joon wa' foo²oo' jileei²¹ 'naa' jmai² jmií¹ xiia' la 'ii²¹² incaan²¹naa' joon 'inlǎi¹³ 'in jo' ní¹ si' jo' jai² lǎi² 'ee' i'ii²¹ jee²¹² 'naa', çtǎ jon' ijin² 'in tsá² do: Joon galǎ² tsá² caa²¹ mo' 'naa'? ²⁴ Pe wana' jileei²¹ 'naa' foo²oo' jmai² júu³ cwo¹ Dios 'naa' joon i'ii²¹ jee²¹² 'naa' 'in tsá² 'in jo' jai² lǎi² si' 'in jo' ní¹ 'ee' ilí² tsáa¹mo-tsi' e' øø²¹ tsaa² joon icón² 'ii²¹ tya' 'ña'a'. ²⁵ Joon ilí² la tǎ² jiiin¹³ la 'i'-tsi' mi nuu¹un' e' júu³ foo²oo' 'naa' joon isii¹ woní¹ tyani Dios, joon ijin²in' e' la ja²mo' seen²¹ Dios jee²¹² 'naa'.

Jmaa²aa' jilaa²¹ coon²¹ tún²-un

²⁶ La joon, tsaru¹u', mo licaan²¹naa' jmo²oo' jilaa²¹ e' lijai²gi' lǎi² jileei²¹ 'in jai² lǎi² Cristo. La jaan²¹naa' lǎ²-i jmaá¹a coon²¹ sóoin¹ e' cwo¹o 'maai¹³ Dios si' coon²¹ júu³ e' 'e²e' tsá² 'ee, si' coon²¹ júu³ e' gacwo¹ Dios' e' ili'øø²¹mo-'oo' 'ee, si' lǎ²-i faa²¹a tsá² coon¹³ jmií¹ xiia' 'ee, si' lǎ²-i jma² tsá² júu³ 'ee' øøi²¹-tsi' e' júu³ xiia' do' 'ee. Pe jilaa²¹ e' jmo²oo' jmai² ilijai²gi' lǎi²naa'. ²⁷ Joon wa' faa²¹ tsá² coon¹³ jmií¹ xiia' 'ná¹ faa²¹ tsá² tǎ² ca' jaain²¹ joon jiiin¹³ gáí¹ lǎ² faa²¹a si' wa' fúui¹ 'ee' gaai²¹ lǎ² faa²¹a. Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lǎ² jma^{2a} júu³ 'ee' øøi²¹-tsi' e' jmií¹ xiia' do'. ²⁸ Joon wa' jo' 'in seen²¹ 'in lǎ² jma² júu³ e' jmií¹ xiia' do' e' tyú²gi' wa'a ján² tii² 'ido' li' sicaan²¹naa' joon fee¹ 'i' ña'a coon¹³ Dios. ²⁹ Joon 'in faa²¹a júu³ cwo¹ Dios 'ii' jiiin¹³ gáí¹ si' gaai²¹ 'ee' lǎ²-i faa²¹a joon 'in catyaa²gi' do' 'ná¹ jmaá¹a 'ii²¹ wa' øø²¹ si' jo' øø²¹ 'ee. ³⁰ Joon wa' faa²¹ tsá² joon la 'ii²¹² joon Dios cwo¹ tsá² xeei' 'in tyiin¹in do' coon²¹ júu³gi', 'in faa²¹a nifu dogi'

'ná¹ ján² faa²¹a. ³¹ Joon coon¹³ la joon jileei²¹ 'naa' 'in 'ii²¹ júu³ cwo¹ Dios 'naa' lǎ²-i foo²oo' tǎ² jaain²¹ tǎ² jaain²¹ joon jileei²¹ iliti²¹ mo' joon itya²gi'-tsi. ³² Lǎ²-i tyu² to² espíritu yaai' 'in tsá² 'in gacwo¹ Dios júu³ do'. ³³ Tsu' Dios lǎi² Dios 'in jmo²o coon²¹ tún² jon' wa'a to²o mǎi¹³.

Joon la jmo²o jileei²¹ tsaru¹u' catyaa² la caain²¹ li' jai² lǎi² tsá² jo' cwó¹ faa²¹a tsamǎ² jee²¹ licaain²¹ tsá² jai² lǎi² Cristo, tsu' tsaa¹³ mo' la joon. 'Ná¹ jmaá¹a nøø¹³ jiiin¹³ la to² tyu² ley' tya' Dios. ³⁵ Wa' iin²¹²in lit-sáai²-tsi' 'ná¹ unngǎ¹ ñøø¹ tya'a mo' cwoliin¹in tya'a. Tsu' e' gó² wa'a faa²¹a tsamǎ² jee²¹² li' li' caain²¹ tsá².

³⁶ Untii¹³du-'oo' e' júu³ tyú² tya' Dios jo' mo' ga'láa² 'wii²¹² jee²¹² 'naa' jon'gi' jiiin¹³ 'naa' 'in ga'ii²¹ e' júu³ tyú² do'. ³⁷ Joon wa' inlǎi¹³ jee²¹² 'naa' 'i'-tsi' e' ga'ii²¹ to² tyu² Dios' e' cwo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii' si' 'i'-tsi' 'ee' e' faa²¹a 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² cwoliin¹o' e' júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo' lawa' júu³ e' gatyu² to² 'ña'-o 'Ña'ñu¹u'. ³⁸ Joon wa' jo' iin²¹²in licwii¹ e' júu³ tya' Dios lo' joon jo' 'ná¹ licwii¹in tsá² 'ii.

³⁹ Joon, tsaru¹u', cwo¹³-oo' e' i'ii¹³naa' júu³ e' gacwo¹ Dios 'naa' joon jo' tsaa¹³ faa²¹ tsá² coon¹³ jmií¹ xiia'. ⁴⁰ Pe coon¹³ jilaa²¹ e' jmo²oo', jmo²oo' jmai² e' øø²¹ joongi' coon²¹ tún².

Mo gajiiin¹ Cristo jee²¹² 'lǎi²¹²

15 Joon nano, tsaru¹u', iin²¹²na' untii¹³ii-'oo'naa' tún¹ e' júu³ tyú² tya' e' tiin¹³ tsá² e' gacwo³oo' 'naa' la mo' jee¹. Joon ga'ii¹³naa' e' júu³ tyú² do' joon tá² taan²¹²naa' coon¹³ e' júu³ do'. ² Joon coon¹³ e' júu³ tyú² do' gauntiin¹³naa' wa'a jo' tæ²u' e' júu³ gacwo³oo' 'naa' wa'a jo' e' to² 'ii³gi' e' jai² galǎ²naa'.

³ Tsu' gacwo³oo' 'naa' e' júu³ tyiin²gi' e' ga'ii¹³na. Ga'e²ee' 'naa' e' gajúin¹ Cristo 'wii²¹² tsaa² tyijna' jiiin¹³ la jin² ni' jǎ² tya' Dios. ⁴ Ga'e³ee' 'naa' jon' e' ga'aa¹mo' tsá² 'ii' pe mo' gangǎ² 'nǎ¹ jmií²¹² gajiiin¹o' tún¹ jiiin¹³ la jin² ni' jǎ² tya' Dios. ⁵ Joon gajné¹mo' tyani Tú³ joon mi yuui¹³ joon tyani 'in apóstoles tya'a. ⁶ Joon mo' ngayuu¹³ joon gajné¹mo' tyani tsaru¹u' 'in 'ná² cíein¹³ lǎi²gi' e' coon²¹ tiempo do'. Joon seen²¹ mogi' fúui¹ 'in tsá² do, xufiin¹³ inlǎi¹³ nigajún¹mo'. ⁷ Mo ngayuu¹³ joon gajné¹mo' tyani Jacobo, joon mo' liciiin²¹gi' joon tyani jileei²¹ apóstoles catyaa²gi'.

⁸ Joongi' li' gatséi¹ gajné¹mo' tyani³ii' joon lǎi¹na' lawa' jaain²¹ 'in galiseein²¹ e' gó². ⁹ Joon jna-a' 'in' wéi¹gi' la jee²¹² jileei²¹ 'in apóstoles do'. Ca' jo' tǎi²na' wa' unsi²¹ tsá² jna' apóstol' tsu' niga'øø¹mo' 'in tsá² 'in gajai² lǎi² Cristo. ¹⁰ Pe tsu' 'wii¹³ fee¹mo-tsi' Dios tyiia lǎi¹na' jiiin¹³ la lǎi¹mo'. Joon e' galǎ² feei¹-tsi' tyiia' jo' gangó¹ li' caai¹, li' çii¹³ gajmaa¹a tsu' jna-a' gajmaa³aa' to² 'áai¹gi' lagi' 'in catyaa²gi' do'. Pe' jon'gi' jna' 'in' gajmaa¹a' e' to² do, e' feei¹-tsi' Dios 'wii²¹² tyiia' gacwo¹o' jna' pí³. ¹¹ Coon²¹ øø²¹ e' júu³ cwo¹³o' 'naa' joon jo' 'ee' to² 'íi³ wa'a jna-a' si' 'ido' 'ee, pe' 'naa'gi' laja²mo' galǎ²naa' e' júu³ do.

Xiiala ilí² mi jiin¹ tsá² jee²¹² 'lîí²¹²

¹² Pe wana ga'ee¹³ 'e'e 'naa' 'e Cristo nigajiin¹ o jee²¹² 'lîí²¹², ¿xiiala lí² jin² 'inlîí¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiin¹ gi tsá² jee²¹² 'lîí²¹²? ¹³ Tsu wa mo jo ijiin¹ tsá² jee²¹² 'lîí²¹² jiin¹³ 'ña'a Cristo jo mo gajiin¹ in jee²¹² 'lîí²¹². ¹⁴ Joon wa jo mo gajiin¹ in Cristo jee²¹² 'lîí²¹² 'e júu³ tyú² do 'e fuu²¹ u'u 'naa' jo 'ee to² 'íi³ joon jo 'ee to² 'íi³ gi 'e nigalijai² galíí² naa'. ¹⁵ Joon wa mo jo gajiin¹ in Cristo jee²¹² 'lîí²¹² galíí¹ na' tsá² tajúu³ i cwáain¹ tya' Dios, tsu nigasii¹³ oo'o 'e Dios nagaunjiin¹ in Cristo jee²¹² 'lîí²¹². Joon wa mo'o jo¹ o 'e jo jiin¹ in tsá² jee²¹² 'lîí²¹² la joon jon jo gaunjiin¹ in Dios Cristo jee²¹² 'lîí²¹². ¹⁶ Tsu wa jo jiin¹ gi 'lîí²¹² jon'gi gajiin¹ Cristo jee²¹² 'lîí²¹². ¹⁷ Joon wa jo mo gajiin¹ in Cristo jo 'ee to² 'íi³ 'e nigajai² galíí² naa' 'in Cristo do. Joon røøi²¹ gi² tsaa² tyii'. ¹⁸ Joon jo tiin¹³ mo 'in tsá² 'in najóin¹ jo¹ o lîí² i Cristo. ¹⁹ Joon wa 'e jai² lîí² na' Cristo jmaa¹ i to² tyi' jiin¹³ mo toon²¹² on' fu juncwii²¹ lo lîí² na' tsá² 'in fúu² -u 'áai¹.

²⁰ Pe 'e la ja² mo nigajiin¹ in Cristo jee²¹² 'lîí²¹² joon lîí¹ i lawa' 'e oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu 'e garoo²¹. 'Ii gajiin¹ o jéei¹ gi lag¹ jileei²¹ 'in jiin¹ in. ²¹ Joon la ga'naai²¹ 'wii²¹² 'e júun² in tsá² 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² la joon jon 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² ijiin¹ in tsá² jee²¹² 'lîí²¹². ²² Tsu jilee²¹ mo nigajúin¹ 'wii²¹² 'e gajmaa¹ a Adán do, la joon jon jileei²¹ lí² -i jiin¹ in 'wii²¹² 'e gajmaa¹ a Cristo. ²³ Joon ijiin¹ o la jaain²¹ jiin¹³ la tîí² i, Cristo nifu, lîí¹ i la lí² 'e oofuu²¹ 'e cún tsá² nifu, joon mo ngayuui¹³ joon, mi cwee¹ i Cristo tún¹ ijiin¹ o jon jileei²¹ 'in lîí¹ i tsá² tya'a. ²⁴ Joon mo ngayuui¹³ joon ijó¹ jmh²¹² lí tséi¹, joon Cristo i'íin² in jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² joon ijón² -o ja'cwoo²¹ o Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e tyu² to² 'ii. ²⁵ Tsu Cristo 'ná¹ tyu² to² jilaa²¹ ca galí² o jileei²¹ 'in 'eei¹ 'ii. ²⁶ Joon 'e júuin² tsá² lí² la lîí² i jaain²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Pe lí gatséi¹ i'íin² in jon Cristo 'e júuin² tsá². ²⁷ Tsu Dios gacwo¹ o Cristo 'e ilí² tyu² to² jilaa²¹ pe mo gajin² 'e júu³ tya' Dios la joon 'øøi²¹ -tsi tsá² 'e jo gacwo¹ o Dios Cristo wa tyu² to² 'ii, tsu 'ii-o gacwo¹ o wa'a tyu² to² jilaa²¹. ²⁸ Joon mo ga'yee²¹ 'e tyu² Cristo to² jilaa²¹ joon icwóo¹ i 'ña'a Cristo 'e ityu² Dios to² 'ii tsu 'ii jóon¹ on Dios. Joon coon¹³ la joon Dios 'e ilí² tyu² to² la jilaa²¹.

²⁹ Joon seen²¹ mo 'inlîí¹³ 'in saai²¹ tsá² jmh²¹ tya' 'in najúin¹. Pe wa jo ijiin¹ in jee²¹² 'lîí²¹² 'in najúin¹ do, ¿'ee lí saai²¹ 'in tsá² do jmh²¹ tya' tsá² xeei²¹, tsu jo ijiin¹ in tún¹?

³⁰ Joon, wa jo ijiin¹ in tsá² tún¹, ¿'ee lí toon²¹² jna'a tóoin¹ 'mó¹ la coon²¹ tøøi²? ³¹ Tsu la coon²¹ jmh²¹² tsaa¹ ilí² júun² na. Joon ja² mo júu³ tyiia. Joon ja² mo jon júu³ tyiia 'e 'áa¹ mo jløø¹³ na 'e ja² mo jon lîí² naa' Ña'ñu¹ Jesucristo. ³² Joon ¿'ee gajmee¹ i tyiia mo gatíí¹ na coon¹³ 'in tsá² néé¹ i Efeso do 'in lîí¹ i lawa' joo²¹ 'lîí¹³ wa jo ijiin¹ in tsá² tún¹ jee²¹² 'lîí²¹²? Wa jo ijiin¹ in tsá² jee²¹² 'lîí²¹² 'øøi²¹ mogi² -tsi 'in tsá² 'in jin² in: "Cwotyé³ e' joongi cwo'né³ e' tsu tsa'oo¹ gi ijúun² mo'."

³³ Jo cwoo² oo' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo². 'E lí² jiin¹³ la jin² tsá²: "Wa'a 'in tyú¹ ngí¹ coon¹³ 'in tsá² 'in jmoo¹ o 'e gó² un'lîí¹³ 'in tyú¹ do." ³⁴ Cwongí² i tún¹ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹, ngí² i coon²¹ tún² joon jo 'noo² oo' tsaa²

tsu 'inlîí¹³ jee²¹² 'naa' jo cwii¹ in Dios. Fuu²¹² uu 'naa' 'e wa'a cwo¹³ oo 'naa' fa'í²¹.

Xiiala lîí¹ i tsá² mi jiin¹ in

³⁵ Pe lí² -i unngí¹ i tsá²: "¿Xiiala ijiin¹ in tsá² jee²¹² 'lîí²¹²? ¿Xiiala ilí² cuerpo tya'a?" ³⁶ Lawa'a tsá² caa²¹ mo 'in unngí¹ i wa' la joon. Tsu mo jñí² tsá² jún², 'e jún² do 'e gajñí² tsá² 'ná¹ júun² mo wa' icwaan²¹ in 'e saa²¹ tya'a do. ³⁷ 'E jún² 'e jñí² tsá² jo lí la lí 'e saa²¹ inii¹³ do. Jiin¹³ 'e lí la lí coon²¹ mî¹³ trigo sí coon²¹ mî¹³ xiia' 'ee do. ³⁸ Pe mo ngayuui¹³ joon gacwo¹ Dios 'e mî¹³ jún² do la lí 'e 'iin²¹² in. ³⁹ Joon jo jilaa²¹ cuerpo 'e jo coon²¹ røøi²¹ lí². Ca 'ii¹³ 'e ngú¹ taan²¹² in tsá², joon ca 'ii¹³ gi 'e ngú¹ taan²¹² in joo'núu³ la joon jon ngú¹ ton¹ 'e xiia' lí², joon ngú¹ xiia' tya' joo²¹ taai² jmh²¹. ⁴⁰ La joon jon sá² cuerpo tya' 'in taan²¹² in fu ñu'fú² la joon jon sá² cuerpo xiia' tya' 'in taan²¹² in fu juncwii²¹. Joon 'e 'ya² gi tya' 'e cuerpo sá² fu ñu'fú² sisí¹ mo coon¹³ 'e 'ya² gi tya' cuerpo sá² fu juncwii²¹. ⁴¹ 'E jná² joo²¹ tya' ñi¹ sisí² mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' sîi²¹, la joon jná² joo²¹ tya'a sisí² mo coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya' núu¹. La joon jee²¹² 'in núu¹ do jmaa¹³ tyiin² gi 'ii. ⁴² La joon lí² mo jiin¹ tsá² jee²¹² 'lîí²¹². Ga'aa²¹ mo tsá² ngú¹ 'e ilí² jgoo²¹ pe ijiin¹ in 'e jo igoo²¹ gi. ⁴³ 'Aa²¹ mo 'e jo tsáai¹ -tsi tsá² pe ijiin¹ in coon²¹ 'e 'ya² gi 'áai¹. 'Aa²¹ mo 'e 'wó¹ pe ijiin¹ in 'e 'gøøi¹³ 'áai¹. ⁴⁴ 'Aa²¹ mo tsá² coon²¹ cuerpo 'e sá² fu juncwii²¹ pe ijiin¹ in coon²¹ cuerpo 'e sá² fu ñu'fú². Tsu wana sá² cuerpo fu juncwii²¹ lo la joon jon sá² cuerpo fu ñu'fú².

⁴⁵ Tsu la joon jin² júu³ tya' Dios: "In tsañu¹ nifu, Adán, ga'ii²¹ mo juncwii²¹ tya'a", pe 'in Adán 'in tí gáí¹, jaain²¹ espíritu 'ii joon 'ii cwoo¹ juncwii²¹ tya' tsá². ⁴⁶ 'E cuerpo 'e 'ii¹³ na' 'e icwo² Cristo jna' lí² fu ñu'fú² jo 'ii¹³ na' nifu pe ga'ii¹³ na' nifu coon²¹ cuerpo lí² fu juncwii²¹ lo. Pe cîin²¹ gi 'ii¹³ na' 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁷ 'In tsañu¹ nifu galíí¹ i cwoo¹³, pe 'in tí gáí¹ do jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁸ Joon jilaa²¹ cuerpo tya' tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ lo lí la lí cuerpo tya' 'in nifu do, lîí¹ i cwoo¹³. Pe 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú² lîí¹ i la lîí¹ 'in tí gáí¹ do 'in cwéi¹ fu ñu'fú². ⁴⁹ Joon la galíí¹ na' la galíí¹ 'in nifu do, la joon jon ilíí¹ na' la lîí¹ 'in cwéi¹ fu ñu'fú².

⁵⁰ Fuu²¹² uu 'naa', tsaru¹ u', jo lí² tsa'ii²¹ i lí tyu² Dios to² 'e ngú¹ taan²¹² na' tsu 'e jo ta² jo lí² uncaan²¹ in coon¹³ 'e ta² coon²¹ tøø² mo. ⁵¹ Pe 'iin²¹² na fuu²¹² uu 'naa' coon²¹ júu³ 'uuin²¹: Jo jilee²¹ na' i júun² na' pe jilee²¹ e' iun-sîi²¹ mo'. ⁵² 'E cataa²¹² ilisîi²¹ na', jiin¹³ coon¹³ 'e jøø²¹ un-ni² tsá² ilisîi²¹ na' mi nuu²¹ 'e 'iin² 'e lúu¹ tya' Dios lí tséi¹. Tsu 'iin² in 'e lúu¹ do joon iunjiin¹ in Dios 'in nijúin¹ 'e jo júuin² gi joon jna'gi' ilisîi²¹ na'. ⁵³ Tsu 'e ngú¹ taan²¹² na' no 'e jo taa²¹ 'ná¹ lisi²¹ i coon¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí² júuin² 'ná¹ lisi²¹ i coon¹³ 'e jo júuin² gi. ⁵⁴ Joon mi lí² jilaa²¹ 'elo, mi lisi²¹ i ngú¹ taan²¹² na' 'e jo taa²¹ coon¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo, joon mi lisi²¹ i cuerpo tyi' ilí² júuin² coon¹³ 'e jo júuin² gi itiin¹³ in jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Gatsé¹ mo coonti 'e júuin² gi tsá² tsu galí¹ o Dios. ⁵⁵ Jo 'goo²¹ gi' wa' i júuin² gi tsu jo tyu² gi 'mó¹ jna' to²." ⁵⁶ Tsu la mo jéei¹ lí² -i tyu² jna' to² coon¹³ 'e tsaa² ga'naa²¹ jna' joon 'e ley do ga'e² o jna' jilaa²¹ tsaa² 'e ga'naa²¹ a'. ⁵⁷ Pe

cwo²¹o' 'maai¹³ Dios 'e 'wii²¹² Ña'ñu¹' Jesucristo Dios ga'íin²in tsa² tyi' joon jo 'ná'gi nuu²¹' to² tyú² 'mó¹ ijúun²na'. ⁵⁸Joon tsu² 'wii¹³ joon, tsaru¹'u' tá² taain²¹-oo', joon jo t²u²' 'e jai² líí²naa', cwojmaa²gii² 'e to² gacwo¹ Ña'ñu¹' 'naa' jmaa²aa' tsu² ñi³ 'naa' 'e jilaa²¹ 'e jmoo²oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹' jon'gi 'e ngó² li caai²¹.

Sáa¹³naa' cuu² tya' tsaru¹'u'

16 Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² isaa¹³ 'naa' tya' 'in tsaru¹'u' 'in jai² líí², cwojmaa²aa' jii¹³ la niga-fuu²¹²uu 'in jai² líí² néei¹ li sii²¹ Galacia. ²Gafuu²¹²uu 'ido wa'a la coon²¹ jii²¹² 'e 'láa² 'wii²¹² semóo¹ la jaain²¹ 'ná' saa¹³xu² jii¹³ la nigajna²a. Joon coon¹³ la joon jo 'ná' un'laa²¹ mi cwé¹na. ³Joon mi cwé¹na isii²¹na tsá², 'in gatyii¹³naa', 'e tsacoon¹on 'e cuu² do fu Jerusalén. Joon icwo¹³oo jii² tya' 'in tsá² do 'in tsacoon¹on cuu² do tya' 'in tsaru¹'u' néei¹ Jerusalén. ⁴Joon wana jméi¹ tyiia ni³ii jon, joon 'in tsá² do lí² tsalíin²in coon¹³ jna.

'E 'í¹-tsi Poo² lí' tsáa¹a

⁵'Yuu²na fu¹ ingí³na fu li sii²¹ Macedonia joon mi yu-
ui¹³ joon icwé¹na fu Corinto. ⁶Joon coon²¹ jo ngá¹mo wa' ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu², si ijoon²¹oo coon¹³ 'naa' la t²o²i² jii²¹ cwii²¹ 'ee. Joon 'naa', ilí² un-
coon¹³naa' jna fu¹ 'yuu²na. ⁷Tsu² jo 'iin²¹²na wa'a jii¹³ 'e j²o³na 'naa' li ngí³na. Pe 'iin²¹²na jóon³oon coon¹³ 'naa' coon²¹ sii¹³xu² wa'a cwo¹i Ña'ñu¹'u'. ⁸Pe ijóon³oo lo fu Efeso ca mi ngí³na jii²¹² Pentecostés tsu² x²fiin¹³ fúu¹mo 'in 'eei¹ jna lo pe fee¹gi to² sá² tyiia 'e lí² lawa coon²¹ 'e ino².

¹⁰Joon cwo¹³-oo' 'e tyú²-u 'í¹-tsi Timoteo mi cwee¹i tsu² jmoo¹-o jon 'ido to² tya' Ña'ñu¹'u' jii¹³ la jmóo³ jna. ¹¹Tsu² 'wii¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jii¹³ jaain²¹ jo tsáa¹-tsi 'ii. Jaj²o²¹²i jna 'wii¹³ joon uncoon¹³naa' 'ii fu¹

'yúu¹i coon¹³ 'e tyú²-u. Joon lo-o sijeen²na'a coon¹³ 'in tsaru¹'u' catyaa² 'ii.

¹²Joon cwáain¹ tya' 'in tsaru¹'u' Apolos do. 'Áa¹mo gamí³ii tyani¹i wa'a itsaj²o¹i 'naa' coon¹³ 'in tsaru¹'u' catyaa² pe jo mo gali¹iin²¹²in nano. Joon joo²¹-o mi j²o²i.

'Aa²¹²-o jin² Poo²

¹³Li¹³ jmaa²aa' joon tá¹ taain²¹²-oo' coon¹³ 'e jai² líí²naa'. Jo jmaa²aa' 'goo²oo', ngí²ii' la t²íi² ngí¹ tsá² 'in uncoon¹³ Dios 'ii. ¹⁴Joon jilaa²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' tsu² 'wii¹³i 'iin²¹²gii² 'áai¹ Dios coon¹³ tsá².

¹⁵Joon, tsaru¹'u', ñi² 'naa' 'e Estéfanos coon¹³ 'in tsá¹ inuu² tya'a 'ii nifu jai² galí²i 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jee²¹² 'in néei¹ fu li sii²¹ Acaya. Joon gacwo¹²-tsi gaun-
jii²in 'in jai² líí² Cristo catyaa². ¹⁶Tsu² 'wii¹³ joon m²í³ii tyani²ii' wa'a ijmaa²aa' nuu¹³uu² tsá² la 'ii la joon jon jileei²¹ 'in uncoon¹³ joon 'in jmoo¹o to² tya' Dios. ¹⁷Gal-
ijl²o³moo 'e cwoliin² Estéfanos, coon¹³ Fortunato, coon¹³ Acaico. 'In do gajmee¹i tyiia 'e jo lí² jméi¹ 'naa' tsu² jo toon²¹²o' coon¹³ 'naa'. ¹⁸Tsu² 'in tsá² do gaun-
tyú²-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu²¹-oo'. 'Ná¹-a un'goo³o' tsá² la 'ii.

¹⁹'Aa²¹²moo' fuu²¹²uu jin² 'in jai² líí² Cristo 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia. La joon jon jin² Aquila coon¹³ Priscila coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líí² Cristo 'in uncaan²¹in inuu² tya'a 'e un'goo²¹o Dios. Jin²in la 'oo²¹ ru¹'u' coon¹³ Ña'ñu¹'u'. ²⁰Joon jileei²¹ 'in jai² líí² Cristo néei¹ lo jin²in: "'Aa²¹²moo'." Fee¹³naa' 'e tyú²-u la jaiin²¹ la jaan²¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'.

²¹Jna-a, 'in sii²¹ Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo.

²²Cwoli'ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in Ña'ñu¹'u' Jesucristo. 'Ná¹ jee²¹² jna', Ña'ñu¹'u'!

²³Cwouncwaa¹³ Ña'ñu¹'u' Jesucristo 'naa'. ²⁴Joon cwoliñ²ii' 'e 'iin²¹²na 'naa' 'wii¹³i Cristo Jesús. Amén.

2 CORINTIOS

Siin²¹in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai² líí²i néei¹ Corinto

1 Jna-a, Poo², síí³na 'e jí² lo tyii' tíí²i 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², líí¹na apóstol tya' Jesu-cristo to² tyú² Dios Jmii²¹. 'Øø¹-tsi tsá² 'e gatyii¹³in Dios jna 'e cwo³oo tsá² júu³ tyú² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹mo coon¹³ tsaru¹u' Timoteo 'e jí² lo tíí²i 'in tsá² jai² líí²i Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líí²i lícaain²¹ lí sii²¹ Acaya. ² Cwauncwaa¹³i Nñ¹u' Dios coon¹³ Nñ¹u' Jesucristo jilee²¹naa' 'e cwoseen²¹naa' tyú²-u.

Ní² Poo² wúu¹

³ Cwoo¹³ jna'a 'maai¹³ 'in Dios tya' Nñ¹u' Jesu-cristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon fee¹mo-tsi 'wii²¹² tyii¹ 'in Jmii²¹ do. Cwo¹o 'in Dios do jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ tya'a. ⁴ Joon Dios do cwo¹o jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ nee²¹e 'e 'e coon¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³o'o 'e fo'fee¹ do 'e gacwo¹o Dios jna'a tya' tsá² xeei²¹ 'in seen²¹in fa'í². ⁵ Tse lagi nee²¹e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e ganí² Cristo la joon jon 'ii¹³naa' coon²¹ fo'fee¹ tya'a. ⁶ Tse 'wii¹³ joon mo ganee²¹e 'e wúu¹ joon gacwo¹ Dios jna'a fo'fee¹ coon¹³ la joon 'e galisá² fo'fee¹ tyii¹ 'e cwóo¹³o'o 'naa'. Joon coon¹³ 'e fo'fee¹ 'e ga'ii¹³naa' joon gacwóo¹³o'o 'naa' jon, coon¹³ la joon taa²¹ jmaa²aa' 'e fee¹-oo' coon¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e lí la lí 'e wúu¹ ganee²¹e 'e. Jmoo¹o Dios la joon ilisá² fo'fee¹ tyii' joon itiin¹³naa'. ⁷ Joon jo cu²-tsii¹ coon¹³ 'naa' tse nee²¹oo'o 'e xufiin¹³ ñí³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e 'e la joon jon 'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios la ga'ii¹³ jna'a.

⁸ Tsaru¹u', 'iin²¹²naa' 'e líí²¹ 'naa' 'e fa'í³ 'e galiseen²¹naa' coon²¹ lí sii²¹ Asia. Tse 'áa¹mo ganee²¹e 'e wúu¹ ca jiin¹³ 'jo itaa²¹gíí. Joon galíí²naa' 'e jo iwóo¹³o'o 'e jiin¹i'in. ⁹ Líí¹naa' la líí¹ tsá 'in tí lí jíúun²mo. Pe coon¹³ la joon ga'e²e Dios jna'a xiiala ngíí²¹íí jo cu²-tsii¹ coon¹³on. Joon 'in Dios do jmoo¹o jiin¹in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e²e jna'a wa'a ngíí²¹íí coon¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gí coon¹³ 'wa'pí³ tyii¹ yia'a. ¹⁰ Dios ga'woo¹ jna'a jee²¹² 'e fa'í³ do jíúun²naa' joon ca no nogi 'iwóo¹ jna'a. Joon jo cu²-tsii¹ wa'a iwóo¹gí jna'a tsa'oo²¹ 'yíia¹ ¹¹ wa'a 'naa'gíí uncoon¹³ jna'a coon¹³ 'e júu³ tyú² tyii'. Joon mi láí¹ Dios jna'a 'wii¹³ júu³ tyú² 'láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo¹² Dios 'maai¹³.

Cwoo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwéé¹i Corinto

¹² Jlo¹³mo'o 'wii¹³ 'e 'í¹-tsii¹ 'e nigangíí²¹²íí tyani²¹'i 'e tyú²-u joon jo mo tyii¹a'a 'naa' too² jiin¹³xu. Gaun-

coon¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹o'o tyani tsá² la joon 'e tyú²-u jon' wa'a 'e jmií¹-tsii¹i. ¹³ Joon mo gasii²¹²naa' jí² tíí²i 'naa' 'e taa¹³ jiin¹³ 'e júu³ tyii¹ 'e lí² untsaa¹³naa' joon lí² 'øø¹²¹mo-'oo'. Joon ga'í¹-tsii¹ 'e lí² 'øø¹²¹mo-'oo' tyú²-u. ¹⁴ Tse nano cwii¹mo' jna'a capii³ pe 'iin²¹²naa' 'e ilicwii¹mo' jna'a 'e tyú²gí 'e coon¹³ la joon lí²-i jmaa²aa' jlo¹³naa' 'wii¹³ jna'a, lagi ijmo²¹o'o jlo¹³naa' 'wii¹³ 'naa' mi tí² jmií²¹² icwée¹i Nñ¹u' Jesucristo.

¹⁵ Jo¹o galíí²naa' jilaa²¹ 'elo, joon tse 'wii¹³ joon, ga'í¹-tsii yajóo²na 'naa' nifu 'e coon¹³ la joon lí²-i jlo¹³naa' tún² fu. ¹⁶ 'E ga'í¹-tsii li gangíí²¹²naa' lí née²naa' mi níí¹ fu lí sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa¹³naa' tún¹ foo¹³naa' 'naa'. Joon mi yuu¹³ joon lí² uncoon¹³ 'naa' jna fu¹ 'yuu²na fu Judea. ¹⁷ 'Tí líí²naa' 'e túin¹ júu³ tyiaa mo ga'í¹-tsii jmoo³oo 'elo pe jo gajmaa³aa? 'Tí líí²naa' 'e líí¹naa' la líí¹ 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ 'in jo untiin¹³ júu³ tya'a? 'Tí líí²naa' ifuu²¹²uu 'naa': "'E joon ilí²", pe 'í¹-tsii 'e jon² la joon ilí²; si ifuu²¹²uu 'naa' 'ee: "Jon² la joon ilí²", pe 'í¹-tsii 'e joon ilí²? ¹⁸ 'Esa la joon-on, tse Dios jma²a 'naa' júu³ 'e jo líí¹naa' tsá² túin¹ júu³ tya'a. ¹⁹ Tse Cristo Jesús, 'in Joon¹ Dios, jo líí¹ la líí¹ 'in túin¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon¹³ Timoteo coon¹³ jna cwo¹³o'o 'naa' jiin¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai² júu³ ja²mo 'e sá² tya' Cristo. ²⁰ Joon jilaa²¹ júu³ ga'í¹ Dios itiin¹³in coon¹³ Cristo. Joon tse 'wii¹³ joon un'góo³o' Dios mi síí¹³íí 'e ja²mo júu³ tya'a 'wii¹³ Cristo Jesús. ²¹ Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹a taa²¹-a jna'a joongi taa²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii¹³in jna'a. ²² Joon lawa sello tya'a gateen¹in jna' 'e líí¹naa' tsá² tya'a joon gasii²¹i Espiritu Tyú² tya'a tsi jna' 'e líí¹ lawa coon²¹ 'e sijnií¹³ 'e 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e tíí²naa'.

²³ Pe fuu²¹²uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹naa' jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tse jo mo gali'iin²¹²naa' jmaa³aa 'e gó² coon¹³ 'naa'. ²⁴ Jo mo gali'iin²¹²naa' tyuu¹³u' 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai² líí²naa', jiin¹³ gali'iin²¹²naa' 'e líí¹-jlo¹³mogíí² tse tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e jai² líí²naa'.

2 Joon tse 'wii¹³ joon ga'í¹-tsii jo góo¹gíí 'e líí¹naa' fa'í³ tse 'ná¹-a jíí³naa' 'naa' joon sí cwo³oo 'naa' fa'í³. ² 'Xiiala ilí² jmaa³aa jlo¹³naa' coon¹³ 'in do 'in jmaa³aa jmaa¹a fa'í³ 'ido? Coon¹³ la joon jo lí² jmaa³aa jlo¹³naa' coon¹³ 'naa'. ³ Tse 'wii¹³ joon gajíí³naa' 'naa' coon¹³ 'e jí² do 'e gasíí³naa' 'naa' tse jo 'iin²¹²naa' góo³oo wa'a jmaa³aa fa'í³ coon¹³ 'in 'ná¹ unjlo¹³naa' coon¹³. Tse líí²naa' wa'a ijlo¹³naa' la joon jon 'naa' ijmaa²aa' jlo¹³naa'. ⁴ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do joon ga'óo³-oo fa'í³, xuui²¹²-tsii gatoo²¹o' jmií²¹ uníí³ii tse jo 'iin²¹²naa' jmaa³aa 'e 'óo²oo' fa'í³ coon¹³ 'e jí² do. Gali'iin²¹²naa' 'e lí² níí²ii' xiati 'áai¹ 'e 'iin²¹²naa' 'naa'.

Jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

⁵ Joon jon'on jiiin¹³ jna 'in ga'aa¹a fa'i³ 'wii¹³ 'e gaj-
maa¹a 'in tsá² do pe joon ga'aa²xuu¹ fa'i³ jon. Ga-
fuu²¹²uu 'naa': "Ga'aa²xuu¹ fa'i³" tsu jo 'iin²¹²na lifee¹gi
tsaa² tya' 'ido. ⁶ Joon 'e wúu¹ ganí² 'in tsá² do to²
tyuu²¹naa' la jee²¹² fúu¹moo', líin²mo 'e wúu¹ do. ⁷ Joon
nano 'ná¹ jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya'a, joon 'ná¹
cwo²oo' fo'feei¹ tya'a 'e coon¹³ la joon jo lí² xuui²¹²gi-tsi.
⁸ Tsu 'wii¹³ joon m²ii tyani²'i 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jiiin¹³
la nigali¹'iin²¹²moo'. ⁹ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do,
gajmaa³-oo yuto² ijøø³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jiiin¹³
la fuu²¹²uu 'naa'. ¹⁰ Joon wana jmaa²aa' feei¹-'oo'
coon¹³ doñi¹'iin tsá², jna-a jon feei¹mo-tsii tya'a.
Jmóo³oo feei¹-tsii tya'a, wa'a la jai² niga'láa¹a tyiia.
Jmóo³oo la joon 'wii²¹² tyii' tyani Cristo. ¹¹ Jmóo³oo la
joon 'e jo lí² tsa¹'i Satanás jee²¹² jna' tsu ñé³o' xiiala
jmoo¹o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

¹² Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwó³oo 'e júu³
tyú² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios
coon²¹ fu¹ fee¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'.
¹³ Pe jo gatsee²¹na 'in tsaru¹'u' Tito 'e fuu²¹ do, joon
gajmaa¹a cu²u-tsii tsu jo gatsee²¹na. Tsu 'wii¹³ joon
ga'ññ³ júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu lí² sii²¹ Mace-
donia.

Lí²o' 'wii¹³i Cristo

¹⁴ Cwóo¹³o' 'maai¹³ Dios tsu coon¹³ 'ii²¹ tya'a ilii¹'i 'in
'lii¹³ do 'wii¹³ Cristo Jesús. Joon la nii¹³ coon²¹ jmá²
jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹a Dios 'wii¹³ jna'a,
gani¹³ 'e júu³ tyú² tya'a la caain²¹ lí² lí² nuu¹ tsá². ¹⁵ Tsu,
jna'o', lí¹na' lawa coon²¹ 'e lí¹na' jmafuu²¹ 'e cwo¹o
Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii¹³ la 'o¹² 'in tiin¹³ in ti-
in¹³ la 'in jo tiin¹³in. ¹⁶ Joon tya' 'in jo tiin¹³ 'e jmafuu²¹
do lí² lawa coon²¹ jmá² jmaxuu² 'e jngoo¹² tya' tsá².
Nuu¹o pe jo nuu¹³u. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin¹³ 'e jmá² do
lí² lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá².
Joon jiiin¹³ jna'oo'o lí² jmá¹ jilaa²¹ 'elo tsu jo lí¹na'a la
lí¹'i 'in catyaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna¹a
cuu². ¹⁷ Lí¹ cii¹³ jmoo²¹o'o, tsu faa¹³a 'e cwáain¹ tya'
Cristo tyani Dios coon²¹ cee tún²-un lawa tsá² 'in
gasii²¹in Dios.

'E júu³ 'múui² 'e ga'ññ¹ Dios

3 Mi faa¹³ jna'a la no, ¿ti lí²naa' 'e jiiin¹³ 'e un-
tyuu²¹²na'a yiaa' tún¹? ¿Si lí²naa' 'ee 'e 'ná¹-a
cwoo¹³o'o 'naa' jí² 'e jin² xiiala lí¹na'a, si 'ná¹-a 'ee
mii²¹'i 'naa' 'e cwo²oo' jna'a jí² la joon la jmoo¹o 'inlí¹³
² Jo 'ná¹ mii²¹'i la joon tsu 'naa'oo' yaanaa' lí¹naa' lawa
coon²¹ jí² 'e jin² xiiala lí¹na'a. Jo 'ná¹gii¹ coon²¹ jí² xiaa'.
Tsu mo jøø² tsá² 'naa' cón² tsá² cwáain¹ xiiala lí¹na'a.
³ Tsu 'naa', lí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a Cristo
joon jna'oo'o gajoon¹³oo'o tya' tsá². Pe jo lí¹naa'
coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a tsá² coon¹³ 'in¹ jmiini². Galí¹naa'
lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

Joon 'in Dios 'in jiiin¹ 'ii. Jo galí¹naa' lawa jí² 'e
gataan²an tsá² tsaa² cuun²¹² pe 'in Espíritu Tyú² do
gataan²an 'e júu³ do tsi corazones tyii'.

⁴ Lí²-i sii¹³ jna'a 'naa' la joon tsu jo cu²-tsii¹ coon¹³
Dios 'wii¹³i Cristo. ⁵ Jo lí² jmoo²¹o'o jiiin¹³ coon²¹ yiaa'
pe jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. ⁶ Joon Dios do cwo¹o
jna'a pí³ wa'a cwóo¹³o'o 'e júu³ 'múui² 'e ga'ññ¹. Joon 'e
júu³ 'múui² do jo lí² wa'a jmaa¹a tsá² nuu¹³u 'e júu³ gaj-
maa¹a 'lii²¹² Moisés tsaa² cuun²¹². Pe 'e júu³ 'múui² do
lí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu tya'
Dios tsá². Tsu 'e júu³ gacwo¹ 'lii²¹² Moisés do jmoo¹o
júun²na'. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do cwo¹o fu
juncwii²¹ tyi'.

⁷ Joon 'e ley do 'e gacwo¹ 'lii²¹² Moisés galí² tsaa² cu-
un²¹². Joon mo gacwo¹ 'lii²¹² Moisés tsá² Israel 'e cu-
un²¹² 'e taa¹³ ley do galí² lawa coon²¹ 'e 'ya²gi 'áai¹.
Joon 'e ní² Moisés do galijii¹mo 'áai¹ ca 'in tsá² Israel do
jo lí² jøø² ní¹ 'i xufiin¹³ nigaguui²¹ 'e jii¹ do. Pe wana
gacwo¹ Dios coon¹³ 'e 'ya²gi 'áai¹ 'e ley do 'e jmoo¹o
júuin² tsá² 'e fee¹gi 'áai¹ 'e 'ya²gi tya' 'e júu³ 'múui² 'e
cwo¹ 'in Espíritu Tyú² jna'. ⁹ Coon¹³ 'e 'ya²gi ga'ii²¹ tsá²
'e ley do 'e piin² tsá² lí² 'ii²¹ pe 'e 'ya²gi 'áai¹mo 'e júu³
'múui² tya' Dios 'e jin² 'e jo tsaa² røøi²¹gi'. ¹⁰ Tsu 'e
'ya²gi tya' 'e ley do jo 'áai¹ 'ya²gi mo 'i¹-tsi tsá² tya' 'e
'ya²gi 'áai¹gi tya' 'e júu³ 'múui² do. ¹¹ Joon wa'a 'ya²gi 'e
itaa²¹a catá² 'e 'ya²gi 'áai¹mo 'e itaa²¹a coon²¹ tøøi².

¹² Joon tsu 'wii¹³ né³e'e xiiala lí² júu³ tyii¹ lí²-i faa¹³
jna'a jo cu²-tsii¹. ¹³ Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹a Moisés do
tsu 'in Moisés do gajlii²¹ ní¹ coon¹³ coon²¹ 'mi² 'e
coon¹³ la joon jo lí² cón² 'in tsá² Israel do cwáain¹ 'e
gaguu¹ 'e jii¹ ní¹. Tsu jo taa²¹a 'e jii¹ ní¹ do. ¹⁴ Pe
galí² tuun²¹mo 'e 'øøi²¹-tsi 'in tsá² Israel do. Joon ca
jmii²¹² no mo untsáa¹a tsá² Israel 'e júu³ tsáai² gacwo¹
Moisés lawa'a 'ii¹³gi 'e 'mi² do tyani¹ joon jo 'øøi²¹-tsi.
Jo mo gajan²an 'in tsá² Israel do 'e 'mi² do tsu jiiin¹³
Cristo lí² jan²an 'e 'mi² do. ¹⁵ Joon ca jmii²¹² no jo
'øøi²¹-tsi tsá² Israel mi untsáa¹a 'e jí² tya' Moisés tsu
lawa'a coon²¹ 'e jni¹³mo 'e 'mi² do joon jo tsatoo¹³ al-
ma tya'a 'e júu³ do. ¹⁶ Pe lawa'a coon²¹ 'e gajan¹an 'e
'mi² do mo ja²mo galí² Ña'ñu¹u'. ¹⁷ Joon 'in Ña'ñu¹u'
do lí¹'i Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jo injni¹³gi 'e
'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'mi² do jillee¹² 'in 'ii²¹ 'in Espíritu Tyú²
do. ¹⁸ Joon jo jni¹³gi ní²'i coon¹³ 'e 'mi² do pe lawa
coon²¹ 'u' lí² ní²'i joon la jii¹ coon²¹ 'u' coon¹³ 'yiaañi¹ la
joon jon ní²'i jii¹ coon¹³ 'e 'ya²gi tya' Ña'ñu¹u'. Joon
ti²xu ti²xu-ñ isii¹³ jna' ilí¹na' la lí¹. Tsu 'e 'ya²gi tya' 'e
lí² tyú²gi jee²¹² jna'. Joon 'in Ña'ñu¹u' do jmoo¹o jilaa²¹
'elo joon 'ii lí¹'i Espíritu do.

4 Joon Dios gacwo¹ jna'a 'e to² jmoo²¹o'o 'wii¹³
'wo²-tsio. Joon tsu 'wii¹³ joon jo mo gajóon¹³o'on
jiiin¹³ xu jmoo²¹o'o 'e to² lo cwóo¹³o'o 'e júu³ tyú² do. ² Pe
gatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² li'ooiin²¹ coon¹³ ji-
laa²¹ 'e cwo¹ tsá² fa'ii²¹. Joon jo tyiian¹³ jna'a tsá² too²
jon²gi unsi²na'a 'e júu³ tyú² tya' Dios. Pe sii¹³'i jillee¹²
tsá² jiiin¹³ la tí² 'e júu³ jai² do. Joon coon¹³ la joon la
jaain²¹ la jaain²¹ lí² cón² cwáain¹ tyani Dios xiiala
jmoo²¹o'o si 'e tyú² si 'e gó² 'ee. ³ 'E la ja²mo 'e sijni¹³
tya' 'inlí¹³ 'e júu³ tyú² tyii¹ tya' 'e tiin¹³ tsá² pe

sijn¹³ mo jiin¹³ tya' in tsá² in 'yuui² fu¹ li 'ii²¹. 4 Joon 'in tsá² do jo jo¹³ lǎi² tɕɕ 'wii¹³ 'in Satanás, 'in tyɕ² to² juncwii²¹ lo, gajmee¹ 'in tsá² do lawa'a tsá² tɕɕ² mo coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jo jnéé² xiiala jná² joo²¹ 'e júu³ tyú² tya' Cristo tyiin¹ in fu ñɕ'fú². Joon 'in Cristo do lǎi² 'i la lǎi² Dios. 5 Joon mi cwóo¹³ o'o 'e júu³ tyú² do, jo faa¹³ a'a cwáain¹ tyii¹ yia'a pe faa¹³ a'a cwáain¹ tya' Jesucristo 'in lǎi² 'i Ña'ñɕ¹ 'u'. Joon jna'oo'o jiin¹³ lǎi² na'a tsá² 'in unjii² 'in naa' wii¹³ Cristo. 6 Tɕɕ Dios do gajin² in: "Cwojnee² joo²¹ li 'ii²¹ nɕɕ²¹." 'Ii jon lawa'a gajmaa¹ 'e jná² joo²¹ tsi alma tyi' coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e coon¹³ la joon liné² 'e 'ya² gi tya' Dios 'e 'e² 'e Jesucristo jna'.

'Ii²¹ tya' Cristo saan²¹ o'

7 Joon 'e júu³ tyú² tyii¹ lo lee²¹ 'e coon¹³ cuerpoy tyii¹ 'e li la li tu² cwo¹³ 'e 'wó¹ mo 'áai¹ tɕɕ coon¹³ la joon li² ñi² tsá² 'e 'ii²¹ fee¹ tya' Dios jilaa²¹ 'elo jon' tyijna'a yia'a. 8 Joon xɕfiin¹³ 'oo²¹ o'o fa¹³ doñixiaa' tsaa²¹ a'a jo tyɕ² 'u' 'e fu¹ taa² a'a, joon xɕfiin¹³ 'i¹-tsii¹ 'lái² 'áai¹ jo 'goo²¹ o'o jmoo²¹ o'o. 9 Joon xɕfiin¹³ 'øø¹ mo tsá² jna'a jo tiuui² gi Dios jna'a. Joon xɕfiin¹³ tyɕ² tsá² jna'a ca ti ni wó² jo júun² na'a. 10 Joon doñixiaa' ngɕ²¹ 'i, ngɕ²¹ 'i coon²¹ fu¹ li lí² júun² na'a la gajúin¹ Jesús. Joon coon¹³ la joon lí² ñi² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Jesús do 'e uncoon¹³ jna'a 'e jo júun² na'a. 11 Joon la 'ii²¹ toon²¹ o'on fu juncwii²¹ lo ngɕ²¹ 'i ijúun² moo'o 'wii¹³ Jesús 'e coon¹³ la joon lí² cón² tsá² cwáain¹ 'e ngɕ²¹ 'i 'wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús la 'ii²¹ too²¹ o'o cuerpo tyii¹. 12 Joon ngɕ²¹ 'i ijúun² moo'o 'e coon¹³ la joon ilisá² fu juncwii²¹ tyii¹.

13 Ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Ja² mo galǎi² na, tɕɕ 'wii¹³ joon gafo¹³ oo." Joon la jai² galǎi² 'in tsá² do la joon jon ja² mo lǎi² na'a joon faa¹³ oo'o. 14 Tɕɕ né³ oo'o 'e Dios gaunjiin¹ 'in Ña'ñɕ¹ 'u' Jesús jee²¹² 'lǎi² joon né³ oo'o jon 'e Dios do iunjiin¹ 'in jna'a caan²¹ mo coon¹³ Jesús. Joon caan²¹ mo coon¹³ 'naa' itee² 'e jna'a fu li tyiin¹ in. 15 Joon jilaa²¹ 'elo galǎi² tya' 'e tyú² tyii¹, tɕɕ mo gangafuu¹ 'in tsá² do 'in ga¹ 'ii²¹ 'e tyú² 'e cwo¹ Dios tsá² la joon gacwo¹ 'lái² gi 'maai¹³ Dios joon coon¹³ la joon untyú¹ gi tsá² Dios.

16 Tɕɕ 'wii¹³ joon jo tɕɕ² 'u' 'e fu¹ taa² a'a jiin²¹ xɕ. Joon xɕfiin¹³ 'e ngú¹ taan²¹² na'a ningatsáa² ti' xɕ-u, 'e espíritu tyii¹ ningalimú² mo la coon²¹ jmii²¹². 17 Tɕɕ jo 'ii²¹ 'e wúu¹ saan²¹ a'an fu juncwii²¹ lo tɕɕ jmoono ityeei²¹. Pe 'e wúu¹ saan²¹ a'an lo ijná² tyijna'a coon²¹ 'e fee¹ 'e tyú² gi tyii¹, 'e 'ya² gi 'áai¹ 'e jo tyéi¹. 18 Tɕɕ 'wii¹³ joon jo cwáain¹ lee²¹ 'e coon¹³ 'e lí² jnéé² tsá² pe lee²¹ 'e cwáain¹ coon¹³ 'e jo jnéé² tsá². Tɕɕ jo taa²¹ a 'e lí² jnéé² tsá² pe taa²¹ a coon²¹ tøø² mo 'e jo jnéé² tsá².

5 Tɕɕ né³-oo'o 'e moo¹ taa² na'a li la li coon²¹ 'nú¹ 'e jo taa²¹. Joon wa'a gaxéi¹ 'e moo¹ taa² na'a no ni-gatyaa¹ a Dios tyú² coon²¹ 'e 'mǎi² fu ñɕ'fú² 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo. Joon jo gajmaa¹ tsá² 'e 'mǎi² do. 2 Joon la 'ii²¹ taa² na'a 'e moo¹ no 'óon² jna'a tɕɕ 'iin²¹² na'a 'áai¹ 'e tyii¹³ 'i pe lawa'a sin¹ 'i 'in 'e 'mǎi² do 'e sá² fu ñɕ'fú². 3 Joon coon¹³ la joon jo ti' ringú¹ na'a tɕɕ ityi¹³ 'i 'e sin¹ 'i 'in 'mǎi² do. 4 Joon la 'ii²¹ taa² na'a 'e moo¹ taa² na'a, 'e lí² lawa 'nɕ²¹ 'u' 'e 'óon² jna'a joon saan²¹ jna'a fa¹³. Pe jo 'iin²¹² na'a wóo¹³ o'o 'e sin¹ 'i 'in tsáai² pe

'iin²¹² mogɕ¹ 'i 'áai¹ 'e tyii¹³ 'i 'e sin¹ 'i 'in 'mǎi² do 'e sá² fu ñɕ'fú² 'e coon¹³ la joon 'e jo taa²¹ tyii¹ iunǎi² moo'o coon¹³ coon²¹ juncwii²¹ 'mǎi². 5 Joon 'yɕ² to² la joon gajmee¹ i Dios jna'a joon gacwo¹ o' jna' 'in Espiritu Tyú² tya' ilí² tsaa²¹ mo-tsii¹ 'i 'ii¹³ na'a jilaa²¹ icwo¹ Dios tsá².

6 Tɕɕ 'wii¹³ joon jo cu²-tsii¹ joon né³ oo'o 'e la 'ii²¹² taa² na'a 'e moo¹ taa² na'a lo jo toon²¹² o'on coon¹³ Ña'ñɕ¹ 'u'. 7 Joon coon¹³ 'e jai² lǎi² na'a ngɕ²¹ 'i jon' coon¹³ 'e nee²¹ 'e. 8 Jo cu²-tsii¹ joon 'iin²¹² mogɕ¹ 'i 'e tɕɕ² 'u' 'e moo¹ taa² na'a lo joon tsacwo²¹ o'o coon¹³ Ña'ñɕ¹ 'u'. 9 Tɕɕ 'wii¹³ joon cwo¹-tsii¹ jmoo²¹ o'o jiin¹³ la 'iin²¹² in Ña'ñɕ¹ 'u' xɕfiin¹³ taa² na'a moo¹ taa² na'a no si jo taa² na'a 'ee. 10 Joon Cristo ijmáa¹ 'a 'ii²¹ tya' jile¹ 'e' joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'i 'ii²¹ 'e tǎi² tya' 'e gajmaa¹ a mo tǎa¹ i moo¹ tǎa¹ i. 'Ii²¹ jiin¹³ la 'e nigajmaa¹ a si 'e tyú² si 'e gó² 'ee.

Tyú² 'ii¹ fu juncwii²¹ 'wii¹³ i Cristo

11 Joon tɕɕ 'wii¹³ né³ 'e 'e 'ná¹ li 'gøøi²¹ tsá² Ña'ñɕ¹ 'u' cwo¹-tsii¹ 'e lí² tsá² xiiala lǎi² na'a. Pe ñi² Dios xiiala lǎi² na'a joon 'i¹-tsii¹ 'e 'naa'oo' jon ñi² 'ii'. 12 Jo faa¹³ a'a 'naa' 'e untyuu²¹ moo'o yia'a tyani² 'ii'. Pe 'ii²¹² jna'a 'e jløø¹³ naa' 'wii¹³ jna'a. Joon coon¹³ la joon 'e sá² 'e fuu²¹² 'naa' 'in tsá² do 'in unjløø¹³ yaai jiin¹³ coon¹³ 'e lí² jnee¹ i tsá² jon' coon¹³ 'e sá² 'e 'yɕ²-tsi. 13 Joon wa'a 'i¹-tsi 'in tsá² do 'e tsá² caa²¹² mo jna'a cwáain¹ tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai²¹² jna'a jmai² 'e tyú² tyii¹ jmoo²¹ o'o. 14 Joon tɕɕ 'wii¹³ gali¹ 'iin²¹² in Cristo jna'a 'ná¹ untiin¹³ jna'a jiin¹³ la to² nɕ²¹ 'u' 'u'. Joon 'i¹-tsii¹ 'e gajúin¹ jaain²¹ tsá² tya' jilee²¹ mo, joon wana gajúin¹ 'in jaain²¹ do tya' jilee²¹ mo joon nijúin¹ jilee²¹. 15 Joon Cristo gajúin¹ mo 'wii²¹² tya' jilee²¹. Joon tɕɕ 'wii¹³ gajúin¹ mo Cristo 'wii²¹² tya' joon gajiiin¹ o' jee²¹² 'lǎi² 'e coon¹³ la joon 'ná¹ jma¹ tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jiin¹³ la to² tyɕ² 'u' jo 'ná¹ gi jmáa¹ a jiin¹³ la to² tyɕ² yaai. 16 Tɕɕ 'wii¹³ joon jo lé² gi cwáain¹ tya' tsá² la jmoo¹ o' 'in tsá² 'in 'i¹-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. La joon ga¹ 'i¹-tsii¹ tya' Cristo la mo jéi¹ pe jo 'i¹ gi-tsii¹ la joon no. 17 Tɕɕ mo licaan²¹ in tsá² coon¹³ Cristo galǎi² 'mǎi² mo 'ii. Gatsé¹ mo 'e siin¹³ do tɕɕ gacwá² 'e 'mǎi².

18 Joon Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa¹ a 'e saan²¹ an' røø²¹ coon¹³ on 'wii¹³ i Cristo. Joon gacwo¹ o' Dios jna'a to² 'e jmoo²¹ o'o 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios. 19 'E 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'wii²¹² Cristo jmoo¹ o' Dios 'e seen²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ røø²¹ coon¹³ on, jo cón² gi cwáain¹ tsaa² 'noo¹ o' tsá². Joon gatyaa¹ a Dios cwo²¹ o'o 'e júu³ tyú² do 'e jmoo¹ o' tsá² røø²¹ coon¹³ Dios. Joon jna'oo'o 'ná¹ cwo¹³ o'o tsá² xeei¹. 20 Tɕɕ 'wii¹³ joon lǎi² na'a lawa'a tsá² 'in gasii¹ in Cristo. Joon lawa 'e mǎi² Dios tyani² 'ii' mi mǎi² 'i tyani² 'ii'. Joon mǎi² 'i tyani² 'ii': Cwoseen²¹ naa' røø²¹ coon¹³ Dios. 21 Jo ga'ngo¹ o' Cristo jiin¹³ coon²¹ tsaa². Pe 'wii¹³ i tyijna' gacwo¹ Dios Cristo tsaa² tyi' 'e coon¹³ la joon lí²-i lisaan²¹ jna' 'in tyú¹ la tyú¹ Dios.

6 Caan²¹ mo jmoo²¹ o'o to² coon¹³ Dios, joon mǎi² 'i tyani² 'ii' jo cwóo² o'o wa tsáa¹ a li' caai¹ 'e gajmaa¹ a Dios feei¹-tsi 'wii²¹² tyi'naa'. 2 Tɕɕ ni jí² tya' Dios jin² in: Ganúu³ oo júu³ tyi¹ mo galǎi² feei¹-tsii;

gauncoon¹³ jna 'nə 'e jm̃²¹² gajmáa³aa tiin¹³ 'nə. Joon nano sii¹³'i 'naa' jm̃²¹² no-o 'e feeli¹-tsi Dios tya' tsá²; 'e jm̃²¹² no-o 'iin²¹²in Dios jmaa¹a tiin¹³ tsá².

³Joon jo jmoo²¹o'o jín¹ tya' jiin¹³ jaain²¹ tsə la joon jo lí² faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e to² jmoo²¹o'o. ⁴Pe 'iin²¹²mo'o 'ee¹³e'e tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o 'e jmoo²¹o'o ji-in¹³ 'e to² tyú² Dios. Coon¹³ jilaa²¹ 'e ng̃i¹ jna'a 'ee¹³e'e tsá², coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gane²¹e'e joongi coon¹³ jilaa²¹ jm̃²¹² 'aa²¹² tyii¹ joongi coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ galí² saan²¹a'an 'ee¹³e'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tyú² Dios. ⁵Nigapó² tsá² moowoo²¹o'o; joon nigatain¹² tsá² jna'a 'nəñí³; joon gajmee²¹mo tsá² jna'a m̃i¹³. Joon nigajmoo²¹o'o to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwuu²u'u joon gang̃i²¹na'a 'e jo sá² tye¹e'e. ⁶Joon coon¹³ 'e jmoo²¹o'o jmai¹² 'e tyú²; joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii¹ 'ee¹³e'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tya' Dios. 'Ee¹³e'e jon coon¹³ 'e 'wó²-tsii¹ joongi coon¹³ 'e feeli¹-tsii¹ joongi coon¹³ 'in Espiritu Tyú² 'in uncoon¹³ jna'a. 'Ée¹³e'e jon coon¹³ xiiala 'iin²¹²mo'o tsá² xeei¹ 'e jmoo²¹o'o tó² tyú² Dios. ⁷Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹o'o 'e to² tyú² Dios 'wii¹³ coon¹³ 'e júu³ jai² 'e cwoo¹³o'o tsá² joon 'wii¹³ 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e 'oo²¹o'o. Joon tsə 'wii¹³ jmoo²¹o'o jiin¹³ 'e tyú²-ə lawa'a un'gøø¹³na'a yiia'a. ⁸Sá²mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá²mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá²mo 'e faa²¹ tsá² tyú² tyii¹, sá²mo jon faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii¹. 'Inl̃i¹³ jin¹² 'e tsá² tajuu²¹mo jna'a, 'inl̃i¹³ g̃i jin¹² 'e ja²mo júu³ tyaa²¹a'a. ⁹Sá²mo faa²¹a lawa'a jo cwii¹in jna'a, pe sá²mo jon 'e faa²¹a lawa'a cwii¹in jna'a. Mo l̃i¹³ ng̃i²¹ tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹g̃i. Nee²¹e'e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun²na'a. ¹⁰Joon x̃fiin¹³ toon²¹o'on fa¹³, toon²¹o'on 'e jløø¹³mo'o jon. Joon x̃fiin¹³ tañí²mo'o fúu¹mo tsá² 'ii²¹ 'láai² 'e jmaai¹ to² tya'a 'wii²¹² tyii¹. Joon x̃fiin¹³ jo 'e sá² tyii¹ Dios cwó¹o jna'a jilaa²¹ 'e 'naa²¹na'a.

¹¹Tsarú¹u 'in néei¹ Corinto, nigafee¹³na'a 'naa' coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. Nigafee¹³na'a 'naa' jiin¹³ la tí² 'e 'i¹-tsii¹. ¹²Jløø¹³mo'o 'wii¹³ 'naa' pe 'naa'g̃i jo jløø¹³naa' coon¹³ jna'a. ¹³Tsə 'wii¹³ joon m̃i³ tyani²'ii' lawa jaain²¹ jm̃i²¹ tsá², untyuu²¹-oo' 'wii²¹² tyiia la galí² tyú²-tsii 'wii²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

¹⁴Jo uncaan²¹naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jo jai² l̃i² tsə jo jmee¹ tyii¹. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyú² coon¹³ 'e gó². Jo lí² cai² tsá² 'yiaañi' coon¹³ 'e ñə²¹. ¹⁵Jo lí² jma¹ tsá² coon²¹ røø²¹ Cristo coon¹³ Satanás. Wa'a la joon, ¿xiiala ilí² uncaain²¹ 'in tsá² jai² l̃i² coon¹³ 'in jo jai² l̃i²? ¹⁶¿Xiiala lí² tsa¹ dioses 'in gajmee¹ tsá² lí² tyú² Dios to²? Pe 'naa' l̃i¹naa' tsá² 'in tyú² Dios, 'in jiin¹, to². Jiin¹³ la nigajin² Dios:

Intaan²¹²naa' joon ing̃i²¹²naa' jee²¹² 'ii; joon il̃i¹naa' Dios tya'a, joon 'in tsá² do il̃in² tsá² tyiia.

¹⁷Tsə 'wii¹³ joon gajin²o jon Ña'ñə¹u:

Jee²¹²naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin¹³naa' coon²¹.

Jo un'li²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'e gó²

¹⁸Joon 'ii¹³naa' 'naa' joon il̃i¹naa' lawa jaain²¹ 'Ñə²u' joon 'naa'g̃i il̃in²naa' lawa xuu²¹² tsañə¹ joon xuu²¹² tsamí² tyiia.

La jon jin¹² 'in Ña'ñə¹u 'in jmaa¹a jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

7 'E lo-o 'e júu³ ga'ñi¹ Dios tyi', tsaru¹u, 'in 'iin²¹²na. Tsə 'wii¹³ joon 'ná¹-a t̃ə²¹² jilaa²¹ 'e un'li²¹ jna', tiin¹³ la ngú¹ toon²¹²o' lagí³ espíritu tyi'. Joon tsə 'wii¹³ un'goo²o' Dios 'ná¹ cwoo¹³-tsi' 'e ng̃i²¹ 'e tyú²na' tyani¹i.

Jløø¹³mo Poo² coon¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

²Wa'a núu³duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹a'a tya' jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gí ga'é¹³e'e júu³ gó² jon'gí mo gatyíin¹³a'an 'naa' tóo² jiin¹³ jaain²¹. ³Joon jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a cwó²oo 'naa' tsaa² tsə la mo gafuu²¹²uu 'naa' la jéei¹ jløø¹³mo coon¹³ 'naa' wa'a saan²¹g̃i si júun²mogí caan²mo 'ee. ⁴Jo cu¹²-tsii coon¹³ 'naa' joon jløø¹³mo 'áai¹ coon¹³ 'naa'. Joon x̃fiin¹³ nee²¹e'e wúu¹ jo t̃ə³u 'e fu¹ 'yuu²naa' joon jløø¹³mo.

⁵Tsə nicwée¹i Tito joon coon¹³ júu³ tyaan¹an Dios gatyá²-tsii¹ 'e unjløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa'. Joon x̃fiin¹³ jo mo ga'ii² wo¹oo' ca gatyali²¹i fu Macedonia, ñí² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹in fa¹³. Tsə doñixiia ng̃i²¹i lawa'a coon²¹ 'e injñ¹³mo'o. Gali'iin²¹²in tsá² jmaa¹a 'e gó² tyii¹ joon 'i¹-tsii¹ 'áai², 'goo²¹-oo' wa' coon²¹ to² tyii¹ 'e ngó¹ lí caai¹. Pe gatyá²-tsii¹ mo gacwéi¹ Tito. ⁷Gatyá¹-tsii¹ tsə 'wii' gacwéi¹ Tito pe gatyá¹-tsii¹ jon tsə 'wii¹³ jløø¹³mo Tito 'wii¹³ 'naa'. Joon gatyaa¹o júu³ xiiala 'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna'a. Gatyaa¹o jon júu³ xiiala galixuu²¹²-oo' joongi xiiala ga'i¹-oo' 'áai¹ 'wii²¹² tyiia. Joon mo gatyaa¹a 'e júu³ lo galijløø¹³na 'áai¹g̃i.

⁸Caan²¹moxə galí¹na mo galixuu²¹²mo-'oo' 'wii¹³ 'e jí² do 'e gasi²na 'naa'. Pe jo l̃i¹g̃i la joon. Tsə wana ga'i¹-tsii caan²¹mo 'wii¹³ xuu²¹²mo-'oo' coon²¹ sii¹³xə, ⁹pe nano jløø¹³mo. Jløø¹³mo jon' tsə 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' pe jløø¹³mo tsə 'wii¹³ gajo²o-'oo' coon¹³ 'e galixuu²¹²mo-'oo' do. Joon gajmaa²aa' jiin¹³ la gali'iin²¹²in Dios tsə 'wii¹³ joon jo gajmee¹³na'a 'naa' coon¹³ 'e xuu²¹²mo-'oo' do. ¹⁰Tsə wa'a jmoo¹o tsá² la 'iin²¹²in Dios 'wii¹³ galixuu²¹²mo-tsi itii¹³mo joon jo 'ná¹ caain²¹ l̃i². Pe wa'a jmoo¹ tsá² xuu²¹²-tsi jiin¹³ la l̃i¹ tsá² taain²¹ fu juncwii²¹, ijúun¹mo jon. ¹¹Joon tsə 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' coon¹³ 'e jí² do gajmaa²aa' la 'iin²¹²in Dios. Joon jøø²xiiala cwó¹! Ga'i¹-oo' coon²¹ tún² 'e cwáain¹ do. Joon gali'iin²¹²naa' jmaa²aa' jna júu³ jiin¹³ la tí². Gatí²¹² 'nii²¹-oo' 'wii²¹² tyii¹ yaanaa'. Pe joon gafoo²mo' jon. Pe mo ng̃i²¹ joon gali'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna joon gali'iin²¹²naa' 'e'ee' wúu¹ 'in tsá² 'in ga'láa¹ do. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo ga'ee¹³oo' jna 'e jo 'e tsaa² tyii¹ sá². ¹²Joon gasi²na 'e jí² do tyii¹ pe jo gasi²na 'e jí² do wa'a 'e 'iin²¹²naa' uncoon¹³ 'in tsá² do 'in ga'láa¹ jon'gí wa'a 'iin²¹²naa' uncoon¹³ 'in ga'láa¹ tya'a do. Gasi²na 'e jí² do tyii¹ wa'a icón² 'naa' cwáain¹ xiati 'e 'i¹-tsii¹ 'naa' tyani Dios. ¹³Joon gatyá¹-tsii¹ mo ganə²¹u 'e júu³ do.

Gatyá¹-tsii¹ 'e júu³ do pe jløø¹³mogí 'áai¹ 'e tyú²-ə 'ii¹-tsi Tito, tsə jilee²¹naa' gauncoon¹³ 'ii tsə joon jo cu¹²gí-tsi tyii¹. ¹⁴Tsə gafuu²¹²uu Tito 'e tyú²-ə tyii¹ joon 'naa' jo mo gacwó²oo' fa'ñi²¹ tyiia. Pe gatiin¹³ 'naa' jilaa²¹ júu³ jai² 'e gafuu²¹²uu Tito tyii¹ joon la jai² 'e júu³ gafuu²¹²uu Tito tyii¹ la joon jon júu³ ja²mo 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa'. ¹⁵Joon 'áa¹mo gali'iin²¹²g̃i Tito 'naa' mo

gati²-tsi xiiala gajmaa²aa' ná¹³u¹³u¹³, joon ga'ii¹³naa' 'ii joon 'gøø²¹moo' wa'a jo jmaa²aa' jiiin¹³ la 'iin²¹²in. ¹⁶Joon nano jløø¹³moo 'e jo 'e ná¹gi ngi²¹²na cu²-tsii coon¹³ 'naa'.

Cwó²oo' cuu² 'e 'yaai¹-oo'

8 Joon, tsaru¹u', 'ii²¹² jna'a jmoo¹³o'o júu³ 'naa' xiiala líí¹ 'in tsá² néei¹ Macedonia 'in jai² líí² Dios, xiiala gauncoon¹³ Dios 'ii. ²'In tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia do ga'aa¹ fa¹³ 'áai¹ joon xæfiin¹³ nii¹in wúu¹ 'áai¹ jløø¹³mo. Tañí²mo 'áai¹ pe tsæ 'wii¹³ jløø¹³mo 'áa¹mo gacwo¹o cúu¹u' tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea lawa líí¹ tsá² sá² cuu². ³Joon jmáa³aa júu³ jai² 'e 'in tsá² do gacwo¹o 'yaai¹-tsi ce xiia²¹ jiiin¹³ lí². Pe 'i¹-tsii 'e 'in tsá² gacwo¹o 'láai²gi ce xiia²¹ jiiin¹³ lí². ⁴'Áai¹ gami¹'i 'in tsá² do tyani²¹i wa'a cwooi²¹² jna'a 'ido 'e uncoon¹³on 'in tsaru¹u' catyaa² néei¹ Judea. ⁵Joon gajmaa¹ 'a 'láai²gi la ga¹'i-tsii'i. Tsæ nifu gacwó¹o 'yaai tya' Náñ¹u' joon ngi¹ joon gacwó¹o 'yaai tyijna'a jiiin¹³ la 'iin²¹²in Dios. ⁶Joon tsæ 'wii¹³ ga'láa² Tito 'wii²¹² la mo jéei¹ 'e uncaan²¹in 'e cuu² do 'e 'iin²¹²naa' cwó²oo' gami³ tyani¹ wa' 'e untiin¹³mo 'e to² do. ⁷'Naa' nigajmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú²-u. Ja²mo líí²naa' júu³ tya' Dios, joon ñí² 'naa' 'é²ee' 'e júu³ do. Joon røø²¹ 'øø¹²¹-oo'. 'Áa¹mo 'iin²¹²naa' jna'a. Joon nano fee¹gi jmaa²aa' coon¹³ 'e licaain²¹ 'e cuu² do.

⁸Jo fuu²¹²uu 'naa' 'elo wa'a tyú²u¹³ 'naa' to² jiiin¹³ 'iin²¹²na 'e líí¹ 'naa' xiiala jmoo¹o 'in tsá² catyaa² 'in 'yaai¹-tsi. Jiiin¹³ 'iin²¹²na litsáai¹-tsii wa'a la ja²mo 'iin²¹²moo' Dios coon¹³ tsá². ⁹Tsæ ñii²¹ 'naa' xiiala gajmaa¹ 'a Náñ¹u' Jesucristo fee¹-tsi 'wii¹³ 'naa'. Fu ñ¹ú² ga'aa¹ jilaa²¹, pe tsæ 'wii¹³ gali¹'iin²¹²in 'ido 'naa' gatæ¹u¹³ jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galiin²in lawa tsá² tañí²mo 'wii¹³ 'naa'. Joon tsæ 'wii¹³ galí¹i Cristo lawa'a tsá² tañí²mo 'naa'gi¹ galí¹naa' lawa'a tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹.

¹⁰No-o 'e 'i¹-tsii 'e tyú²gi tyii' cwáain¹ tya' 'e cuu² do. Ningóo¹ coon²¹ jiiin²¹ 'e 'naa' nifu ga'láa² 'wii²¹² uncaain²¹ 'e cuu² do. Jo gacwó²oo' tyitsaa²¹² pe 'yaai¹-oo' gacwó²oo'. ¹¹Joon nano cwó²gi¹ 'e 'yaai¹-oo' ce gatséi¹ jiiin¹³ la ga'láa² 'wii²¹². Cwó²oo' la jaan²¹naa' jiiin¹³ la tí² 'e 'oo²oo'. ¹²Tsæ wa'a tsai² 'iin²¹²in tsá² cwo¹ pe xæ¹ 'oo¹o 'iin²¹²in Dios 'e cwo¹ tsá² 'e 'oo¹o jon' 'e jo 'oo¹o.

¹³Jo 'iin²¹²na 'e uncoon¹³ 'naa' tsá² xeei²¹ joon 'naa'gi¹ tuu²naa' jo 'e sá² tyii'. ¹⁴Jiiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí² coon²¹ røø²¹mo jee²¹² jna'. Tsæ nano 'oo²oo' 'e iuncoon¹³ coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe ijó¹ coon²¹ jmi²¹² 'oo¹o 'ido 'e iuncoon¹³ 'naa' coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tyii'. Coon¹³ la joon ilí² coon²¹ røø²¹i. ¹⁵Jiiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: "Joon 'in 'oo¹o 'láai²gi jo gasá¹ tya'a; joon 'in 'oo¹o xæ jo ga'naai²¹ tya'a."

Ijaa²mo Tito tún¹

¹⁶Pe cwo¹³-oo 'maai² Dios tsæ 'wii¹³i Dios do-o 'i¹-tsi Tito 'naa' jiiin¹³ la 'i¹-tsii. ¹⁷Joon mo gafuu²¹²uu Tito wa'a

itsajøø²¹² 'naa' ga'ii²¹mo júu³ røø²¹ tsæ líí¹gi 'aa¹mo 'naa'. Joon nano itsajøø²¹² 'naa' 'e 'yaai¹-tsi 'ña¹-o.

¹⁸Joon caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹na'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in jilee¹²¹ tsaru¹u' catyaa²gi faa²¹ tyú² tya'a. Faa²¹ tsá² tyú² tya'a tsæ røø²¹ gajmaa¹ a to² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². ¹⁹Joon 'in tsá² jai² líí² Cristo 'in néei¹ lo gatyii¹³in 'in tsaru¹u' no 'e tsáa¹ caan²¹mo coon¹³ jna'a 'e uncoon¹³ jna'a la 'ii²¹² uncaan²¹na'a 'e cuu² do. Jmoo²¹o'o la joon tsæ 'iin²¹²na'a 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Náñ¹u' joon 'e 'iin²¹²na'a uncoon¹³ jna'a tsá² xeei²¹. ²⁰Joon coon¹³ la joon lí²-i tyuu¹³na'a 'e cwo¹ tsá² jna'a tsaa² cwáain¹ tya' 'e cuu² 'e uncaain²¹ jna' no. ²¹Tsæ cwo¹³-tsii¹ jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'elo 'e tyú²-u jon'on jiiin¹³ tyani Náñ¹u' pe tyani jilee²¹mo tsá² jon.

²²Joon, caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹ jna'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in ga'e¹² jna'a 'e cwo¹²-tsi tsáa¹ joon 'áai¹gi nano 'e jo cu²gi-tsi coon¹³ 'naa'. ²³Joon wa'a ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' Tito, cwosii¹³duu' 'e jaain²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna 'ido joon jmaa¹ a to² coon¹³ jna wa'a uncoon¹³ 'naa'. Joon wana ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' catyaa² do cwosii¹³duu' 'e 'in tsá² jai² líí² Dios néei¹ Macedonia gasiin²¹ 'ii joon jmaa¹³ a tsá² júu³ 'e 'ya²gi tya' Cristo. ²⁴Tsæ 'wii¹³ joon mi cwolfiin²in 'in tsá² lo jee²¹² 'naa' 'é²ee' 'in tsá² lo xiiala 'iin²¹²naa' 'ii joongi 'ee 'wii²¹² jløø¹³na'a coon¹³ 'naa'. Joon iliñí² jilee¹²¹ 'in catyaa² 'in jai² líí².

Cuu² gauncaain²¹ do

9 Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² do 'e uncaan²¹na' tya' 'in tsá² tya' Dios néei¹ Judea jo 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' ²tsæ ñí³oo 'e 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon'. Jløø¹³moo mo fuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ lí¹ sii²¹ Macedonia 'e ningóo¹ coon²¹ jiiin²¹ 'e gali¹'iin²¹²naa' 'in néei¹ Acaya 'e jmoo²oo'. Joon tsæ 'wii¹³ 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'yaai¹-oo' gaty¹-tsi 'in tsá² néei¹ Macedonia 'e jmoo¹o jon. ³Jo 'e si¹nee¹³ isí³na 'in tsaru¹u' no 'e jo ngi¹ lí¹caai²¹ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e gafuu²¹²uu tsá² 'wii²¹² tyi¹naa' cwáain¹ tya' cuu² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i tyaa²aa' tyú² 'e cuu² jiiin¹³ la gafuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ Macedonia. ⁴Tsæ wa'a yí³aa coon¹³ 'in tsá² sein²¹ Macedonia joon jo náa¹ tyú² tyii' mi cwé¹na fa¹³ 'ii²¹ ilíin²na'a tsæ jo 'ee galí² cu²-tsii¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'naa'gi¹ 'oo²oo' fa¹³ 'ii²¹ jon. ⁵Tsæ 'wii¹³ joon galitsáa¹mo-tsii 'e tyú²gi wa'a 'e sí³na 'in tsaru¹u' do tsajøø²¹² 'naa' jéei¹gi lagi jna. Joon coon¹³ la joon lí²-i uncoon¹³ 'naa' 'e licaain²¹ 'e cuu² do jiiin¹³ la júu³ 'ii²¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon 'e cuu² do 'e lí² lawa'a coon²¹ 'e 'yaai¹-oo' jon' coon²¹ 'e gatyii²¹'i tyitsaa²¹mo.

⁶Unti¹³duu¹-oo' 'e júu³ lo: 'In tsá² 'in jñí² ca pii³, ca pii³-i jon cóon¹on mo garoo²¹o, pe 'in gajñí² 'láai²gi, la joon jon 'láai²gi incoon¹on. ⁷Joon la jaain²¹ 'ná¹ cwo¹ jiiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi jon' tsæ 'wii¹³ 'e 'i¹-tsi 'e 'ná¹-a jon'gi tyit-saa²¹ 'ee. Tsæ 'iin²¹²mo Dios 'in cwo¹o júu³ røø²¹. ⁸Joon Dios lí²-i cwo¹o 'naa' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'e jmaa¹ i to² tyii' joon jiiin¹³ tya' 'e tii¹ tyii' yaamoo' pe ilisá²gi 'e uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹. ⁹Jiiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios: Cwo¹ Dios tsá² tanií² 'e 'wo²-tsio. Joon 'e tyú²-tsio taa²¹ a coon²¹ tøø²¹mo.

10 Cwo¹o Dios 'e jún² 'e jñi²¹l', cwo¹-o jon 'e 'í¹ 'e ty-ee²e'. La joon jon icwo¹o 'naa' jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii¹ 'e lí² uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹ 'e cwaiin²¹ 'e to² tyú² tyii¹.
 11 Joon coon¹³ la joon ilisá² tyii¹ 'e cwó²oo' 'e 'wo²-oo'. Joon mi joon¹³o'o 'e cuu² do 'e gauncaan²¹naa' tya' 'in tsaru¹u' 'e néei¹ Judea, 'in tsá² do icwo¹o 'maai¹³ Dios.
 12 Tsu mi uncoon¹³oon' 'in tsá² tya' Dios do jon' wa'a uncoon¹³oon' 'e jmí²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe 'wii¹³ 'naa' icwo¹o 'maai¹³ Dios 'áai¹.
 13 Joon tsu 'wii¹³ 'e to² tyú² do 'e gajmaa²aa' iun'goo²¹o tsá² Dios. Iun'goo²¹o tsá² Dios tsu 'wii¹³ gauntiin¹³naa' júu³ tyii¹ 'e ja²mo lí²naa' 'e júu³ tyú² tya' Cristo. Joon iun'goo²¹o Dios 'wii¹³ 'e cuu² gacwó¹³oo' 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² do 'e 'wo²-oo'.
 14 Joon 'in tsá² do cwáain¹ tya'-o ifaa²¹o júu³ tyú² 'wii²¹² tyi'naa' tsu 'iin²¹²mo 'naa'. Tsu Dios nigauncoon¹³on 'ido coon¹³ 'e tyú²mo'.
 15 Cwo²¹o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² jilaa²¹ 'elo! jlo 'øøi²¹-tsi' jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios Tyi'!

Tyú² to² Poo² lí²i apóstol

10 Tsu né³e 'e 'wo²-tsi joongi 'e feei¹-tsi Cristo, joon jna, Poo², 'iin²¹²naa' foo¹³na 'naa' lagi 'e feei¹ Cristo 'naa'. Joon seen²¹mo tsá² 'in jin²in 'e tsá² wó¹mo jna mo taan¹naa' jee²¹² 'naa' pe soo²¹-tsii mo taan¹naa' lí wíin².
 2 Joon seen²¹mo 'inlí¹³ jee²¹² 'naa' 'in jin²in 'e jmoo²¹o'o jilaa²¹ la jmoo¹o tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'yaai. Pe m³í³ tyani²¹'i 'e jmáa²gí¹ 'e tyú² 'e mi yí³aa jee²¹² 'naa' jo 'ná¹ jmáa³aa soo²¹-tsii coon¹³ 'naa' la ijmaa³aa coon¹³ 'in catyaa² do.
 3 'E la ja²mo lí²naa' tsá² taain²¹ fu juncwii²¹ pe jo t³í³ jna'a la t³í³ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.
 4 Tsu 'wii²¹ 'e 'oo²¹o'o 'ii²¹ gøøi¹³ tya' Dios 'e joon lii¹oo'o jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'a. Joon 'e 'ii²¹ joon jo lí la lí 'ii²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo.
 5 Joon coon¹³ la joon ilii¹'i jileei²¹ 'in coon²¹ tsá² too² coon¹³ júu³ jloo³. Ilii¹'i jon jileei²¹ 'in jo cwo¹ júu³ ruu²¹o coon¹³ jna'a cwáain¹ tya' xiiala lí² cwii¹in tsá² Dios. Joon lii¹'i jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o jo n³u³ to² tyú² Cristo.
 6 Joon mi ngí¹ 'e jmoo²oo' n³u³ jiiin¹³ la tí² to² tyú² Cristo 'e tyú² tyii¹ náa¹ 'e 'e² 'e wú¹ jileei²¹ 'in jo jmaa¹a n³u³.

7 Ná¹ cón²oon' cwáain¹ coon²¹ tún²-un. Wa'a 'í¹-tsi tsá² 'e lí² 'e tsá² tya' Cristo 'ii, 'ná¹ tí²-tsi jon 'e lí²naa' tsá² tya' Cristo jon.
 8 Joon x³fiin¹³ foo¹³na 'naa' 'láai² lagi 'e t³í³na cwáain¹ tya' 'e to² gacwo¹ Cristo jna'a jo 'e fa³í³ lí²na, tsu 'Na'ñu¹'u' gacwo¹ jna'a 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna'a 'naa' 'e cwii¹mogí¹ Dios jon' wa'a 'e xee²naa' 'e jai² lí²naa'.
 9 Joon 'e jí² gasí³na t³í³ 'naa' jo 'y³to² wa'a ton²oon' fo²-oo'.
 10 Pe 'inlí¹³ jin²in 'e jmoo³oo' gøøi¹³ coon¹³ jí² tyiia pe mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' lawa'a 'y³goo²¹oo' joon 'wo² 'áai¹ júu³ tyiia.
 11 Pe cwoliñ² 'in tsá² do, 'in tsá² 'in jin² la joon, 'e ijmoo²¹o'o gøøi¹³ coon¹³ jilaa²¹ ijmoo²¹o'o la gøøi¹³ júu³ tyii¹ 'e sí¹'naa' lí wíin² mi gatyalii²¹'i jee²¹² 'naa'.

12 Xuun² 'í¹-oo' 'e 'ii²¹²naa' jmoo²¹o'o la jmoo¹o 'in tsá² 'in faa²¹a 'e tyú² tya' yaai, tsu jiiin¹³ tsá² caa²¹mo jmoo¹o coon²¹ røøi²¹ coon¹³ tsá² xeei²¹.
 13 Joon ifaa¹³a 'e tyú² tyii¹ yiaa' jiiin¹³ tya' 'e to² 'e 'oo²¹o'o, joon Dios gacwo¹ jna'a wa'a cwó¹³o'o 'e júu³ tyú² ca

jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto.
 14 Joon tsu 'wii¹³ jna'oo'o nifu gacwó¹ júu³ tyú² tya' Cristo jee²¹² 'naa' jo faa¹³a 'a 'láai²gi lagi 'e t³í³naa'.
 15 Jon'gi faa¹³a 'a 'láai²gi tyii¹ yiaa' tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹ lawa'a to² tyii¹ yiaa'. Pe 'í¹-tsii¹ mo nigafee¹ 'e jai¹ lí²naa' la joon ilifee¹ to² tyii¹ jee²¹² 'naa'.
 16 Joon mi ngí¹ joon 'í¹-tsii¹ 'e cwo²¹o'o 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí 'ngoo¹³ lí néé¹²naa'. Tsu jo 'ii²¹² jna'a faa¹³a tyú² tyii¹ cwáain¹ tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹.

17 Joon wa'a 'iin²¹² tsá² faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai, cwofaa²¹a jilaa²¹ 'e tyú² 'e gajmaa¹a 'Na'ñu¹'u' tya'o.
 18 Tsu jon' 'in tsá² do 'in faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in 'ii²¹ Dios pe 'ii²¹mo Dios 'in tsá² 'in faa²¹a 'Na'ñu¹'u' tyú² tya'a.

Un'øøi¹ Poo² 'ña'a

11 jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tyiia jiiin¹³ la nigajmaa²aa' la 'í²¹² jmáa³aa caa²¹na! 2 Tsu tsá² tyii¹ jna coon¹³ 'naa' 'wii¹³ Dios. Tsu lawa cwo¹ tsá² júu³ tya'a 'e 'ii²¹ 'in gamúui¹ jamí¹ la joon jon 'iin²¹²na jmáa³aa coon¹³ 'naa' tya' Cristo. 'Iin²¹²na jée¹na 'naa' tyani¹ lí²naa' lawa jaain²¹ simí² 'in tyú¹, 'in jo mo ga'láa¹a. Lawa'a jaain²¹ simí² 'in nacui² cwo²¹o coon¹³ jaan²¹mo tsañu¹.
 3 Pe 'goo²¹-oo 'e nigacon¹² tsá² 'naa' too² la nigacon¹² 'in m³í³ do too² Eva coon¹³ 'e jmí¹-tsi tya'a. Canii²¹mo gali'iin²¹²naa' Cristo mo 'wiin²¹ pe 'goo²¹-oo 'e la mo t³u³ 'e jai² lí²naa' do.
 4 Tsu 'ii¹³naa' júu³ røøi²¹ 'in tsá² jalíin²in cwo¹ 'naa' júu³ tya' jaain²¹ Jesús 'in s³í³gi lagi 'in Jesús 'in gacwo¹³o'o 'naa'. Joon jløø¹³mo 'ii²¹naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyú gacwo¹ Dios 'naa'. Joon 'e júu³ tya' 'in tsá² do sisí²¹ lagi 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e ganu²¹u³.
 5 Pe lí²na 'e jo xáai¹gí jiiin¹³ x³u³ lagi 'in tsá² do 'in 'í¹-tsi 'e lí²i apóstoles 'in tyiin²gi 'áai¹.
 6 Joon x³fiin¹³ jo t³í³naa' foo²¹oo cwú¹ la t³í³ 'ido, 'øø²¹mo-tsigí¹ lagi 'ido. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmoo²¹o'o ga'e² jna'a 'naa' la joon.

7 Joon mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'in tsá² jai² lí²naa' Cristo 'in néei¹ lí xiia' gacwo¹o jna cuu² la 'í²¹² cwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú². Coon²¹ jo ngáa¹mo gajmáa³aa 'e gó²-o tyi'naa' mo gacwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú² jo 'e 'laa²¹ gacón³oon. Gajmée¹na 'ñii¹a 'in wé¹ tsu gali'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² tyii¹.
 9 Joon mo ga'óo³oo jmí²¹² 'aa²¹² jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' ga'íin²in cúu¹u 'wii²¹² tyiia, tsu 'in tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia gacwo¹o 'e jmaa¹ to² tyiia. Joon coon¹³ la joon jo gauntyii²na jiiin¹³ jaain²¹ 'naa'. Joon la joon-on ijmaa³gí. 10 'Ní³oo 'e júu³ jai² tya' Cristo la joon jon 'ñi³oo 'e t³í³-tsii cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo jo 'ee 'laa¹³ cón³oon. Joon jiiin¹³ jaan²¹naa' 'in néei¹ Acaya ityuu¹³mo jna 'e jmoo³oo la joon. 11 Joon mo jmoo³oo la joon, 'tí lí²naa' 'e jo 'iin²¹²gí 'naa'? Jo lí²naa' la joon tsu 'ñi² Dios xiiala 'e 'iin²¹²na 'naa'.

12 Joon ijmaa³gí jiiin¹³ la nigajmáa³aa. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in tsá² do 'in 'iin²¹²in jmáa¹a coon²¹ røøi²¹ coon¹³ jna'a coon¹³ 'e to² jmoo²¹o'o. 13 Tsu 'in tsá² do jo tsei¹² lí²i apóstoles, coon²¹ 'ido too². Lí jmoo¹-o 'e lí²i apóstoles tya' Cristo. 14 Joon jo 'ná¹ jmoo²¹o' tsa'goo²¹-tsi' mi líin²in la joon, tsu 'wii¹ 'ña'a Satanás jmei¹³ 'ña'a 'e lí²i lawa jaain²¹

ángel 'in tyúí¹. ¹⁵Joon wana gajmee¹i fii²¹²i 'ña'a 'in tsá² do 'e lǎí¹ 'in tyúí¹, la joon ijmáa¹a tsá² tya'a. Pe mo li tséi¹ i'ii²¹ 'in tsá² do jiin¹³ la tǎí²i tya' 'e gajmaa¹a.

Wúu¹ 'e ganí²¹ Poo²

¹⁶Fuu²¹²uu 'naa' tún¹: jo lǎí²naa' 'e tsá² caa²¹na. Pe wana lǎí²naa' la joon, nuu²¹duu' 'e júu³ lo 'e faa²¹a jaain²¹ tsá² caai²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a. ¹⁷Jo gatyú² Ña'ñu¹'u' jna to² 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ lo, jiin¹³ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a lawa'a jaain²¹ tsá² caa²¹na. ¹⁸La faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai la joon ifuu²¹²uu. ¹⁹Tsü 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ tsá² caai²¹ tsü jmi¹-oo' áai¹. ²⁰Joon 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in líin²in fii²¹² 'naa', si 'in 'iin²¹²in cón² jilaa²¹ 'e 'oo²oo' 'ee, si 'in 'iin²¹²in tyú² to² 'naa' 'ee, si jo tsáai¹-tsi 'naa' 'ee, si jnáa¹a ní²'ii' 'ee. 'Áai¹ 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ la 'ii. ²¹Pe jna'oo'o, jo gatyá¹-tsii¹ jmoó²¹o'o jilaa²¹ 'elo joon tsü 'wii¹³ joon jo galítsái¹-oo' jna'a.

Joon wana lí² faa²¹a tsá² xeexi²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a la joon jon líi¹'ii jna, xüfiin¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa²¹a. ²²¿Tí faa²¹a 'in tsá² do jmi¹ tya' tsá² Israel? Fo²oo jna jon. ¿Tí lǎí¹ 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon lǎí¹na la joon. ¿Tí lǎí¹ 'in tsá² do jún² tya' 'lǎí²¹² Abrraham? Lǎí¹na la joon jon. ²³¿Tí jmoó¹o 'ido to² tyú² Cristo? Jna jmóo³gíi lagi 'ido xüfiin¹³ lagi tsá² caa²¹mo fo²oo. Nijmáa³aa to² 'ii²¹gí lagi 'ido, joon gapoo¹i tsá² jna 'láai²gí lagi 'ido, joon gatain² tsá² jna 'nǎí³ 'láai²gí lagi 'ido, joon 'láai² naa¹³ coon²¹xü-xü jo gajún¹na. ²⁴Joon 'ñá² naa¹³ gapoo¹i 'in tsá² Israel jna coon¹³ 'nii²¹² azote. Dyadyá² tsi 'ñú¹ tsi gapoo¹i jna la cafu. ²⁵Joon 'ni¹ naa¹³ gapoo¹i tsá² jna coon¹³ si². Joon cafu gatyuu¹³ tsá² jna coon¹³ cuun²¹². Joon 'ni¹ fu gatá² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmi¹'ñi³ coon²¹ núu¹ coon²¹ jmi¹'ñi³.

²⁶Coon²¹ tǔ²mo 'yúu³na fu¹ li licón² jmi¹'ñi³ jna, joon li seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jmee¹i jna la tsá² góo³oo tiin¹³ la 'in jo lǎí¹ la joon. Joon doñixiia' ngí³ñi ngí³na tóí¹ 'mó¹ si 'yúu³na ciudad 'ee, si jee²¹² tyiia²¹ 'ee, si ni jmi¹'ñi³ 'ee, si jee²¹² tsá² 'e lí² jin²o 'e jai² lǎí² 'ee. ²⁷Ga'woo²¹oo 'áai¹ joon gamóo³oo wúu¹, 'láai²gí fu jo cwúu³na li ngí³ñi joon tsaun'áa³na joon unjmi³na tsü jo 'e sá² dǔ¹³o. Joon galicwocí³na tsü jo 'ee sin¹³iin sá².

²⁸Joon fee¹gí lagi jilaa²¹ 'elo ga'í¹-tsii 'áai¹ tya' jileei²¹ 'in tsá² jai² lǎí² Cristo catyaa². ²⁹La lǎí¹ 'ii lǎí¹ jna jon, wa'a 'woo¹i, la joon jon 'woo¹i jna jon. Joon wa'a xuu²¹i tsaa², jna jon 'í¹-tsii 'áai¹ 'wii²¹² tya'a. ³⁰Tsü 'wii¹³ joon wa fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a ifuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'e 'e² 'naa' 'e wa'a jo pí³-tsii. ³¹Joon Dios, Jmii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo, ñii¹o 'e fuu²¹²uu la jai². Joon jiin¹³ 'ii tǎí²i wa'a un'goo¹o tsá² 'ii coon²¹ tǔ²mo. ³²Joon mo taan²¹²na fuu²¹ Damasco 'in tsaa²to² do to² tyú² róo¹³ Aretas gali'iin²¹²in taain¹³ jna 'ñuñ¹³. Joon gasí²¹i 'láa² wa jǔ²o caain²¹ li ngí³i tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu² lí² 'e fuu²¹ do. ³³Pe gaxaa¹mo tsá² jna, yúu³na m'í²o, coon²¹ 'ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa²mo la joon.

La wa'a 'e gací¹o Poo²

12 Jo 'ee to² 'íi³gí tyiia wa'a fuu²¹²gíi 'e tyú² tyiia 'ñii'a pe 'ná¹-a fuu²¹²gíi jilaa²¹ 'e gací³ñi coon¹³ jilaa²¹ 'e ga'e² Ña'ñu¹'u' jna. ²Cwii¹mo jaain²¹ tsá² 'in jai² lǎí² Cristo. Joon ningóo¹ dyatyún² jiin²¹ 'e gasaa¹i 'ido fu ñu'fú². Gangóo¹ fu coon²¹ li sii²¹ ñu'fú² tí² 'ni¹. Jo ñii³ii wa'a gangóo¹ moo¹ taa²i si jo ngóo¹ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii³ii. ³Pe ñii³oo 'e gasaa¹i 'in tsá² do fu ñu'fú² jiin¹³ jo ñii³ii wa'a 'yuu¹i moo¹ taa²i si jo 'yuu¹i 'ee. Jiin¹³ Dios ñii³ii. ⁴Joon fu ñu'fú² do ganúu² júu³ 'uui²¹ 'áai¹ 'e jiin¹³ jaain²¹ tsá² tǎí²i faa²¹a. ⁵Lí²-i jmáa³aa jǔ²na 'nii'a 'wii¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa³aa jǔ²na 'wii¹³ 'ñii'a. Unjǔ²na 'ñii'a jiin¹³ wa'a jo pí³-tsii. ⁶Joon wana fuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii'a jo 'yüü² caa²¹na tsü fuu²¹²uu jiin¹³ la jai² pe jo fuu²¹²uu la joon. Tsü jo 'iin²¹²na wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e fee¹gí tyiia lagi jǔ²o 'e jmóo³oo si 'e ganúu²uu foo²¹oo 'ee.

⁷Joon xüfiin¹³ fee¹ 'áai¹ jilaa²¹ 'e ga'e² Dios jna, jo unjǔ²na 'ñii'a tsü Dios gacwo¹o jna 'e galí¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yü² ngú³uu. Lawa'a 'e² Satanás jna wúu¹. ⁸Joon gamí³ñi 'ni¹ naa¹³ tyani Ña'ñu¹'u' wa'a i'láa²na 'e jmoowúu¹ tyán³aan do. ⁹Pe Ña'ñu¹'u' gajin²o si²¹i jna: "Líin²mo tyi¹ 'e 'iin²¹²na 'nǎ. Joon mo 'woo²i tsá², joon lí² lí²i tsá² 'e 'ii²¹ tyiia un-coon¹³ 'ido." Tsü 'wii¹³ joon unjǔ²na 'e jo pí³ 'oo²oo tsü coon¹³ la joon lí² lí²i tsá² 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa²¹. ¹⁰Unjǔ²na 'e jo pí³ 'oo²oo, unjǔ²na jon mo ungǔ²o tsá² jna, coon¹³ jilaa²¹ jmi¹'ñi³ 'aa²¹², joongi mo 'óo¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'a'bo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsü mo jo pí³ 'oo²oo 'ñii'a lí² cwo² Cristo jna pí³.

'í¹-tsi Poo² 'in tsá² jai² lǎí² Cristo néei¹ Corinto

¹¹Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii'a tsü jo mo faa¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' 'ná¹ foo¹³naa' 'e tyú² tyiia, tsü jiin¹³xü 'e fee¹gí lagi jna 'in tsá² do 'in jin²in 'e lǎí¹ apóstoles 'in tyiin²gí lagi jna, 'in tsá² do 'in lǎí¹naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'ín³ jna. ¹²Joon la 'ii²¹² taan²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoó¹o apóstoles 'e lit-saa²mo-'oo' 'e la ja²mo lǎí¹na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon lí² 'e gan-ga'goo²¹-oo' xüfiin¹³ gafaa²¹ tsá² 'laa²¹ tyiia. ¹³Joon cwáain¹ tyii¹ jo gajmee¹na 'naa' xaa²¹gí lagi 'in tsá² jai² lǎí² Cristo 'in néei¹ lí² xiia', jiin¹³ jo mo gacóon³oon 'laa¹³ tya' jiin¹³ jaan²¹naa' 'wii¹³ 'e júu³ tyú² do. ¡Fee¹ jmáa²-oo' 'wii²¹² tyiia!

¹⁴Tí² tí² 'ni¹ naa¹³ 'e yajǔ²na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyii²na 'naa'. Tsü jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xüü, jiin¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii¹³naa' jna 'e 'yaa¹-oo'. Tsü sáa³ jmii²¹ tsá² 'ná¹ uncaain²¹ cuu² tya' jóon¹on jon'on jóon¹on tya' sáa³ jmii²¹. ¹⁵Joon 'e 'yaa¹-tsii 'in'ín³na jilaa²¹ 'e 'oo²oo tya' 'e tyú² tyii¹ joon ca icwo³oo 'ñii'a tya' 'e tyú² tya' al-mas tyii¹ xüfiin¹³ lǎí²na 'e 'láai²gí 'e 'iin²¹²na 'naa' 'e xüü 'iin²¹²naa' jna.

¹⁶Joon xüfiin¹³ 'inlǎí¹³ jee²¹² 'naa' ñii¹o 'e jo gacóon³oon 'laa¹³ tyi¹naa', 'in tsá² do jin²in 'e tǎí²na

'áai¹ joon gacon³oon 'naa' tóo². ¹⁷ Fee¹³naa' jna: ¿Tĩ gacon³oon 'naa' tóo² 'wii¹³i 'in tsá² do 'in gasiín³na jee²¹² 'naa'? ¹⁸ Gamí³ti tyani Tito wa'a tsajøø²¹²i 'naa' joon gasiín³na 'in tsaru¹u' catyaa²¹ do. ¿Tĩ gacon² Tito do 'naa' tóo²? 'E la ja²mo, 'in tsá² do 'i¹-tsi la 'i¹-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'. ¹⁹ ¿Tĩ líí²naa' 'e un'øø¹na'a yia'a tyani²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsu tyani Dios fee¹³na'a 'naa' joon coon¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogii¹ Dios. ²⁰ Tsu 'goo²¹oo 'e mi ya-jøø²¹²na 'naa' jo ngi¹ 'naa' jiiin¹³ la 'yaa¹-tsii jon'gi jmóo³oo jiiin¹³ la 'yaa¹-oo' 'naa'. 'Goo²¹oo 'e xee²¹naa' ruu²¹naa', joongi 'óo²oo' tsiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii²¹-tsi, joongi 'in 'i¹-tsi yaai, joongi 'in jmoo¹o 'at-sáa¹-a, 'in faa²¹a 'e gó² tya' ruu²¹i, 'in unjløø³i yaai, joon 'in to² mii¹³. ²¹ Joon 'goo²¹oo 'e 'áa³aa fa³ii²¹ tyani Dios 'wii¹³ 'inlíí¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii¹³ 'inlíí¹³ 'naa' ci³oo 'áai¹ 'wii¹³ tsaa² ga'naa¹a 'naa' la mo jéei¹. Joon jo gatúu² 'naa' jilaa²¹ 'e gali¹líí¹³naa', joon jo gatúu² 'naa' feei²¹ tsamí² tsá² xeei²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó²gi 'e gajmaa²aa'.

Júu³ lí gatséi¹

13 Tĩ lí ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø²¹²na 'naa'. Joon lí²-i 'nii¹ tsaruu²¹i jiiin¹³ coon¹³ 'e júu³ røø²¹ coon¹³ tya' gáí¹ gaai²¹ testigo. ² Joon mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa' lí ti tún² gafuu²¹²uu 'naa' joon fuu²¹²uu 'naa' lí wíin² jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa² 'e jo jmáa³gii feei¹-tsii tya' 'in 'noo¹o tsaa² mi yíi³aa tún¹. ³ Cwoliñii²i 'e faa²¹a Cristo 'wii²¹² jna, joon jo galíi¹ Cristo 'e wóí¹ jee²¹² 'naa' pe ga'e² 'naa' 'e 'ii²¹ tya'a. ⁴ 'E la ja²mo, gajúun²mo Cristo tsaa¹ crúu¹ lawa jaain²¹ tsá²

'wóí¹ pe jiiin¹o coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, líí¹na'a tsá² 'wó¹mo la 'ii, pe sicaan²¹na'a coon¹³on jiiin¹i 'in jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí² un-coon¹³na'a 'naa' cwii¹naa' Dios.

⁵ Cón²oon' cwáain¹ wa'a ngii²ii jiiin¹³ la jai² líí²naa'. Cón²oon' cwáain¹ yaanaa'. Cwoliñii¹i 'e ngi¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa' 'e la ja²mo jai² líí²naa' 'ii. ⁶ Joon líí²na 'e líí²naa' 'naa' 'e ngi¹ Jesucristo coon¹³ jna'a. ⁷ Joon mii²i tyani Dios 'e jo jmaa²aa' jiiin¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mii²i la joon wa'a 'i¹-tsi tsá² tyú² tyii'i. Jiiin¹³ 'e 'ii²¹² jna'a 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú². Jo 'ee lí¹ wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e jo tseein²¹ to² tyii'i. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon, wa'a jmoo²oo' 'e jai² jo 'e sá² 'e fee¹³na'a 'naa' jiiin¹³ li uncoon¹³na'a 'naa' 'e jai²gi líí²naa'. ⁹ Joon jløø¹³moo¹o mo líí¹na'a tsá² 'wóí¹ pe 'naa'gii líí¹naa' tsá² pí³-tsi joon mii²i tyani Dios 'wii¹³ 'naa' 'e ijmee¹³i Dios 'naa' tsá² 'in galityú¹mo 'naa'. ¹⁰ 'Yuto² joon sñ³na 'e jí² lo tñ²i 'naa' mo jo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'e jo 'ná¹-a jmáa³aa 'gøøi¹³gii coon¹³ 'e to² 'óo³oo mi yíi³aa, tsu 'in Ña'ñu¹u' gacwo¹o jna 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna 'naa' 'e licwii¹naa' 'ii jon' wa'a 'e xee¹na 'e jai² líí²naa'.

¹¹ Tsee²mo júu³ tyiia, tsaru¹u', joon mii²i tyani²ii wa'a 'noo²oo' jiiin¹³ 'e tyú²-u, joon nuu²uu' júu³ tyiia, canii²mo 'i¹-oo', joon cwoseen²¹moo' 'e tyú². Joon 'in Dios 'in 'iin²¹²in jna' joon jmoo¹o 'e tyú² si³ii¹³-tsi' ingi¹ coon¹³ 'naa'. ¹² 'Aa²¹²moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ júu³ tyú². ¹³ Joon 'in tsá² jai² líí²i Cristo 'in néei¹ lo jin²in 'aa²¹²moo'.

¹⁴ 'E 'ii¹³naa' 'e cwa¹³ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Cwoliñii²i 'e 'iin²¹²in Dios 'naa' joon 'e ngi¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Amén.

GÁLATAS

Siin¹in Poo² 'e jí² lo tší²i 'in jai² lšii² Cristo néei¹ Galacia

1 Jna-a, Poo², sší³na 'e jí² lo. Joon lšii¹na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin¹³ jna la joongi jon' tsá² 'in nigasiin¹in jna pe Jesucristo coon¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin¹³ jna joon 'ii nigasiin¹in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jii¹in¹ Jesucristo do jee²¹² lšii²¹². 2 Jna, Poo², coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² 'in taain²¹² coon¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² lšii² Cristo néei¹ coon²¹ li sii²¹ Galacia. 3 Cwauncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹mo 'naa' tyú²-u tyani¹i coon¹³ Na'ñu¹u' Jesucristo. 4 Joon Jesucristo do gajaan²¹mo 'ña'a ijuun¹in 'wii¹³ tsaa² tyjina' 'e coon¹³ la joon lí² láa²mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jii¹in¹³ la nigali¹iin²¹²in Dios Ńu¹u' tyii¹ jmáa¹a. 5 ¡Cwoun'goo²¹o tsá² Dios coon²¹ tšø²mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xiia²¹ wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá²

6 Tsa'goo²¹-tsii 'áai¹ tsu jmoonoo nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø² 'naa' coon¹³ 'e nigajmaa¹a Cristo 'wii¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa²aa' nšuu¹³ coon²¹ júu³ xiia' wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá². 7 Pe jo 'ee júu³ xiia' sá² 'e la jai² wa' lí² jmáa¹a tiin¹³ tsá². Pe seen²¹mo 'inlšii¹³ 'in untyii² 'naa' joon 'iin²¹²in 'in tsá² do unšii² 'e júu³ tyú² tya' xi-aala jmoo¹o Cristo tiin¹³ tsá². 8 Pe wana cwo¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisšii² lagi 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii¹³ 'naa' 'e gacwóo¹³o'o 'naa', cwo-jmee²¹mo Dios 'ii xšfiin¹³ jna 'ñii'a si jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fú² 'ee. 9 Joon la nigafo²oo la mo jée¹ joon nano fo²oo tún¹: wana cwo¹ 'inlšii¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisšii² lagi 'e júu³ 'e ga'ii¹³ 'naa', cwo-jmee²¹mo Dios 'ii.

10 Mo fo²oo la joon, žti lšii²naa' 'e 'iin²¹²na liseen²¹na tyú² coon¹³ tsá² si coon¹³ Dios 'ee? žTi lšii²naa' 'e jmoo³oo jmaai¹³ 'e tš²-tsi tsá²? Tsu wana jmoo³oo jiiin¹³ 'e tš²-tsi tsá² jo lšii¹na tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu² Cristo.

Xiiala galí² 'e líi²in Poo² apóstol

11 Pe cwoliñí² 'naa', tsáru¹u', jo gajjoo²-tsi tsá² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e cwóo³oo. 12 Jo ga'ii¹³na 'e júu³ do wa' tya' jiiin¹³ jaain²¹ tsá², jon'gi wa' tsá² ga'e²e jna, pe 'ña'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñí³ii.

13 Joon niganuu² 'naa' xiiala nigajmaa³aa la mo jéei¹ mo gaun'góo³oo Dios coon¹³ la tšii² tya' tsá² Israel. Ńí² 'naa' xiaala ga'øø²na coon¹³ 'e 'gøøi¹³ tya' 'in tsá² jai² lšii² Cristo 'in gatyiin¹³ Dios. Joon gali'iin²¹²na wa' 'iin²na 'in jai² lšii² Cristo coonti. 14 Joon cwáain¹ tya' 'e tšii² tya' tsá² Israel gacwán¹na lšii¹gi lagi 'in tsá² góo³oo

'in coon²¹ røø²na coon¹³, tsu jna-a gajmaa³gii coon¹²¹ tún² la tšii² tya' tsacøøi¹³ tyiia. 15 Pe Dios nigatyiin¹³ jna la ñu¹gi iliseen²¹na, joon gatø²ø jna coon¹³ 'e feei¹-tsi tyiia. Joon mo gali'yaai¹-tsi, 16 gajmaa¹a 'e licwii¹na Jóon¹on, 'e coon¹³ la joon ilijmaa¹³aa júu³ tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon mo galí² jilaa²¹ 'elo, jo 'iin gaunngšii³ jiiin¹³ jaain²¹, 17 jon'gi wa'a gangó³oon Jerusalén wa'a ngajøø²¹²na 'in tsá² do 'in lšii¹ apóstoles la jéei¹gi lagi jna. Li' cšii¹³ gajmaa³aa, gangó³oon la jmoonoo fu coon²¹ li sii²¹ Arabia joon mo ngayuu¹³ joon gangó³oon fu Damasco tún¹.

18 Joon mo ningó¹ 'ni¹ jiiin²¹ gangó³oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹na Tú³ joon gataan²¹²na dya'ñá² jmšii²¹² coon¹³on. 19 Pe jo 'in apóstoles catyaa² do gamáa¹na jiiin¹³ Jacobo 'in ruui²¹ Na'ñu¹u'. 20 Joon tyani Dios fuu²¹²uu 'naa' 'e la jai² 'e júu³ lo.

21 Mo galicšiiin²¹gi joon gangó³oon coon²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ li sii²¹ Cilicia. 22 Joon 'in tsaru¹u' 'in jai² lšii² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Judea jo mo gangaa¹i jna jiiin¹³ coon²¹ naa¹³. 23 Jiiin¹³ nigajmaa¹a 'in tsá² do júu³ jiiin²in: "In tsá² 'in niga'øøi² jna' la mo jéei¹, nano ngii¹ to² cwo¹ 'e júu³ tyú² 'e jo² lšii²na' lo. Cwo¹ 'ido 'e júu³ tyú² 'e la mo jéei¹ gali'iin²¹²in wa' 'iin²mo." 24 Joon gacwo¹o 'in tsá² do 'maai¹³ Dios cwáain¹ tyajna.

Gal'ii²¹ 'in apóstoles catyaa² do Poo²

2 Joon mo gangšii¹gi dyatyú² jiiin²¹ joon gangó³oon tún¹ Jerusalén coon¹³ Bernabé. Joon gajée¹moo jon Tito. 2 Gangó³oon tsu Dios gajmaa²a jna júu³ 'e ná¹ níšii. Joon fu Jerusalén do ga'e³ee 'in tsá² do 'e júu³ tyú² 'e nigacwo²oo 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Pe ga'e³ee li' coon²¹ 'in lšii¹ tsacøøi¹³ jee²¹² 'ii tsu jo gali'iin²¹²na wa'a 'e to² 'e nigajmaa³aa si 'e to² ijmaa³aa 'ee ili² jo 'ee to² tí². 3 Joon 'in Tito do, xšfiin¹³ jo lšii¹ tsá² seein²¹ Israel do, jo galí² wa'a 'ii²¹in 'ido 'e lí² circuncisión, 4 xšfiin¹³ 'inlšii¹³ tsá² do gali'iin²¹²in wa'a 'ii²¹in Tito do 'e lí² do. Joon 'in tsá² do, 'in gali'iin²¹²in la joon, jo lšii¹ tsaru¹u' la jai², jiiin¹³ ga'í² jee²¹² jna'a 'uun²¹mo. Ga'í² 'in tsá² do jee²¹² jna'a wa'a ili² jøø²ø xiaala galáai² Cristo Jesús jna'a la to² tyu² ley do, joon 'iin²¹²in wa'a lí² 'ñúu¹i jna'a coon¹³ ley do tún¹. 5 Pe jiiin¹³ catá² jo gacwóo¹³o'o wa'a jée¹i jna'a, tsu gali'iin²¹²moo¹o 'e lí² 'e 'oo²gii¹ 'e júu³ jai² do tya' 'e tiin¹³ tsá².

6 Joon 'in tsacøøi¹³ do jo gatsaa²¹a jiiin¹³ coon²¹ wa'a lí² un'láai² 'e júu³ tyiia. Pe cwáain¹ tyiia jo 'ee tsa'goo¹-tsii tya' 'in tsacøøi¹³ do tsu jo jmoo¹o Dios 'ii²¹ coon¹³ 'e ní² tsá². 7 Xu la wa'a tsa'láai² júu³ tyiia, galiñí² 'in tsá² do 'e nigacwo¹o Dios jna 'e to² do wa'a cwo¹³oo

'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Ni-gacwo¹o Dios jna 'e to² do jiin¹³ la nigacwo¹o Tú³ to² wa'a cwo¹o tsá² 'e júu³ tyú² do tya' tsá² Israel. ⁸ Tsu coon²¹ røø²¹ 'in Dios 'in nigasii¹in Tú³ lñi¹ apóstol jee²¹² tsá² Israel, 'ii jon nigasii¹in jna lñi¹na apóstol jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁹ Tsu 'wii¹³ joon, Jacobo, coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³, 'in lñi¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii, mo galiñii¹ xiiala nigajmaa¹a Dios coon¹³ jna, gason¹on cwóo³oo coon¹³ cwo²¹ Bernabé lawa coon²¹ li² 'e røø²¹ sii²¹i¹ coon¹³on. Sii²¹i¹ røø²¹ wa'a tsá² jna'a 'e tsajmoo²¹o'o to² jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel la 'ii²¹² tsajmaa¹ 'ido to² jee²¹² tsá² Israel do. ¹⁰ Gami¹o wa'a jiin¹³ jo 'iin²-tsii¹ 'in tsá² tañi² do. Joon gacwo¹²-tsii nigajmá³aa 'elo.

Mo gajii²in Poo² Tú³ fu Antioquía

¹¹ Pe mo gacwéi¹ Tú³ fu li taan²¹²na fuu²¹ Antioquía gajii²na 'ii tyani¹i tsu nigajmaa¹a 'e jo tñi² jmaa¹a. ¹² Tsu la nifu mo gatyí¹a Antioquía do gagøø²¹o caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do. La joon gajmaa¹a ca mo gatyaliin² 'inlñi¹³ tsá² gasii¹in Jacobo. Mo ngayuui¹³ joon galáa² Tú³ 'wii²¹² jmaa¹ coon²¹ 'ña'a, jo gøø²¹gi caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do tsu 'goo²¹o Tú³ nei¹² liñi¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² 'in jin²in 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² 'e li² circuncisión do joon jmáa¹a jilaa²¹ tñi² tya' tsá² Israel. ¹³ Joon 'in tsá² Israel catyaa¹² 'in jai¹² lñi² Cristo néei¹ do galí² tún² 'i¹-tsi coon¹³ Tú³ do joon cagi Bernabé gasii² røø²¹ coon¹³ 'ido coon¹³ 'e gó² jmoo¹o. ¹⁴ Pe mo gamó³oo xiiala jo nijmoo¹o røø²¹ coon¹³ 'e jai² tya' 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² gafuu²¹²uu Tú³ tyani jileei²¹ tsá² do: "Nü-ü, 'in lñi¹ tsá² Israel, joon nigajmaa²a la jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel, jon'on la jmoo¹o 'in tsá² Israel; çxiia lñi¹ 'iin²¹²u'un tyu²u to² tsá² jo seein²¹ Israel wa'a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² Israel?"

Nijmaa¹a Dios tiin¹³ tsá² Israel tsu 'wii¹³ jo¹o lñi²

¹⁵ Jna'a lñi¹na'a tsá² Israel coon¹³ 'e seen²¹na'a, jo lñi¹na'a tsá² 'noo¹o tsaa² lagi 'in tsá² catyaa¹². ¹⁶ Xüfiin¹³ joon né²oo'o 'e jo mo gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹ tyani¹i jiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a 'ido jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés. Gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹ tsu 'wii¹³ ja²mo galñi¹ Jesucristo. Tsu 'wii¹³ joon jo¹o galñi² jna'a Jesucristo 'e coon¹³ la joon lí² jmeei¹ Dios tyú¹na'a tsu 'wii¹³ 'e jai¹² lñi²na'a jon' wa' tsu 'wii¹³ nigajmoo²¹o'o la to² tyu² ley. Tsu jo untyú¹ Dios jiin¹ jaain²¹ tsá² tsu 'wii¹³ 'e nigajmaa¹a la to² tyu² ley.

¹⁷ Joon jna'a, wa'a 'iin²¹²na'a 'e untyú¹ Dios jna'a 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo galí² 'e lñi¹na'a tsá² 'in røø²¹ tsaa². Wana la joon, çti lí² øøi²¹-tsi tsá² 'e Cristo nigajmaa¹a wa'a 'ná² jna'a tsaa²? ¿Esa la joon tsu jo lí² jmá¹ Cristo wa'a 'ná² jna'a tsaa²? ¹⁸ Tsu wana gajma³aa tún¹ 'e ni¹fin¹na do pe jna-a nigarøø²¹na tsaa². ¹⁹ Tsu na-júun²moo cwáain¹ tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa¹³mo jna. Najúun²moo cwáain¹ tya' ley do yu to² 'e liseen²¹na tya' Dios. ²⁰ Jna ni¹lñi²¹²moo tsu najúun²moo caan²¹mo coon¹³ Cristo tsaa¹ crúu¹³. Tsu 'wii¹³ joon jon' jna 'in seein²¹ nano pe Cristo seein²¹ coon¹³ jna.

Joon xüfiin¹³ 'e seen²¹mogii, seen²¹moo tsu 'wii¹³ 'e jai¹² lñi²na 'in Joon¹ Dios, 'in nigali¹in²¹²in jna joon gajan¹²mo 'ña'a 'e júun²in 'wii²¹² tyiia. ²¹ Joon jo jmáa³aa 'e jo 'ee to² tí² 'e feei¹-tsi Dios tyiia tsu wana gajmeei¹ Dios xüfiin¹³ jaain²¹ tsá² 'e tyú¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a la to² tyu² ley jo 'ee to² 'í³ 'e nigajuuin² Cristo wa' la joon.

¿Noo 'e gajmaa¹a tiin¹³ 'naa', 'e ley do si 'e júu³ jai² 'e galñi²naa' 'ee?

3 ¿Lñi¹ bá¹ 'naa', tsaru¹u' néei¹ Galacia! ¿Iin nigajmaa²¹ 'naa' tóo² 'e jo jmáa²gii¹ núu¹³üun¹ 'e júu³ jai² do? Tsu coon¹³ 'e júu³ nigacwoo²¹o'o tyi¹naa' gasii¹³i 'naa' coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ xiaala gajuin¹ Jesucristo tsaa¹ crúu¹³. ² Sii¹³duu¹ jna 'e 'iin²¹²na foo²oo': çTí¹ ga¹ii¹³naa' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tsu 'wii¹³ gajmaa²aa' jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés si 'wii¹³ gajai² galñi²naa' 'e júu³ ganüü²üun¹ 'ee? ³ ¿Tí¹ caa²¹²naa' 'e lí² liin²naa' wa lí² tyé¹naa' coon¹³ waa¹² pi³ tyii¹ yaanaa' 'e niga¹láa² 'wii²¹² jmoo²oo' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu tya' Dios? ⁴ ¿Tí¹ jo 'e nigali¹in³ to² jilaa²¹ wúu¹ 'e nigañ²ii? ¿Jo cwo¹o Dios wa la joon! ⁵ Joon mo gacwei¹² Dios 'in Espiritu Tyú² tya'a tyi¹naa' joon gajmaa¹a milagros jee²¹² 'naa', çxiia lñi¹ gajmaa¹a la joon, tsu 'wii¹³ nigajmaa²aa' la to tyu² ley si tsu 'wii¹³ jai² galñi²naa' 'e júu³ ni-ganüü²üun¹ do 'ee?

⁶ Joon jai²mo galñi²i Abraham Dios joon tsu 'wii¹³ joon ga¹ii²¹mo Dios 'ii 'e tyú¹-i. ⁷ Joon tsu 'wii¹³ joon cwoliñi² 'naa', 'in jo¹² lñi²i Dios la jo¹² lñi²i Abraham do, 'i-i lñi¹i la jai² jún³ tya' Abraham. ⁸ Joon Dios, ñii¹o jée¹gi, iuntyú¹i tsá² 'in jo seein²¹ Israel coon¹³ 'e jai¹² lñi² Cristo. Joon Dios gajma¹a Abraham júu³ 'e júu³ tyú² lo, jin²in: "Iuncwaa¹³na jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tyi¹." ⁹ La joon iuncwaa¹³ Dios 'in jai² lñi² 'ii caan²¹mo coon¹³ Abraham, 'in nigajai² lñi².

¹⁰ Joon jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi wa lí² jmáa¹a ley tya' Moisés ijma¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya'a tsu ni jí² tya' Dios jin²in: "Jileei²¹ 'in jo untsiin¹ jilaa²¹ 'e toon¹on ni jí² tya' ley ijma¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya' 'i." ¹¹ Joon tyú² nee²¹ 'e 'e jo untyú¹i Dios jiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a jiin¹³ la to² tyu² ley do; tsu ni jí² tya' Dios jin²in: "In nigauntyú¹i Dios 'ná² ngí¹ 'e jai¹² lñi² Dios." ¹² Joon 'e gajmaa¹a tsá² 'e ley tya' Moisés do jo coon²¹ røø²¹ 'e jai¹² lñi² Dios tsu jin² ni jí² do: "In jmoo¹o la to² tyu² ley do, coon¹³ joon isein²¹."

¹³ Joon Cristo niga¹láa²mo jna' 'e jmá¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tyi¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' ley do tsu Dios gajmaa¹a 'ii²¹ 'ii²¹ tya' Cristo 'wii¹³ jna', tsu ni jí² tya' Dios jin²: "Ijma¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya' jileei²¹ tsá² 'in táain² tsaa¹ crúu¹³." ¹⁴ La lo galí² 'e lí² uncwaa¹³ Dios tsá² jo seein²¹ Israel 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús jiin¹³ la júu³ ga¹ii¹ tya' Abraham. La joon lí² 'ii¹³na' coon¹³ 'e jai¹² lñi²na' 'in Espiritu tya' Dios 'in nigajin² Dios incwoi² jna'.

'E ley do coon¹³ 'e júu³ ga¹ii¹ Dios tya' Abraham

¹⁵ Tsaru¹u', fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo¹o tsá²: Mo sñi¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² si 'ii¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa²¹ tsá² unnicwoo²¹o joon jiin¹³

jaain²¹ jo lí² wa jo la jai² jon'gí lí² wa'a tsa'láai²gí. ¹⁶Joon ga'íi¹ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon¹³ jún² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin²in: "jileei²¹ jún² tyi'i", wa' 'øøi²¹-tsi tsá² 'in fúui¹. Pe gajin²in: "jún² tyi'i"; 'e coon¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do líi¹ Cristo. ¹⁷'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwo¹o Dios 'e ley tya' Moisés tyún² cíein¹³ jii²¹ tsi dyadya¹ jii²¹ mo gangíi¹ ga'íi¹ 'e júu³ tyiin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo líl² wa'a jo tseein²¹gí 'e júu³ tyiin² ga'íi¹ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gí. ¹⁸Joon wa mo'o gauntyúí¹ Dios tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyúí¹ Dios 'in tsá² do 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'íi¹ tya' Abraham do. Pe gacwo¹o Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e 'yaai¹-tsio tsu ja¹²mo galíi² Abraham 'ii. ¹⁹Wa'a la joon, 'e to² 'íi³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo lí ciiin²¹gí 'e júu³ tyiin² do 'e' tsá² xiaala lí² tsaa². Joon gataa²¹a 'e ley do ca gajó² 'in "jún²" do 'in gacwo¹o Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo¹o Moisés 'e ley do, joon Moisés do galíi¹ 'in ngíi¹ júu³ tya' Dios. ²⁰Joon wana 'íi¹ tsá² júu³ tyiin² jii²¹ la 'íi¹-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngíi¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios líi¹ jaan²¹mo.

'Yu² to² tya' ley

²¹¿Tí lí² jin² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa²¹a lí cii¹³ lagi faa²¹a 'e júu³ tyiin² ga'íi¹ Dios? ¿Esa lí² la joon! Tse wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹i tsá² tyúí¹ coon¹³ Dios joon 'ii²¹ Dios tsá² coon¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyu² ley lo. ²²Pe jii²¹ la gajin² jí² tya' Dios 'e jilee²¹mo líi¹ tsá² 'in jmoo¹o jii²¹ la to² tyu² tsaa². 'E coon¹³ la joon lí²-i 'ii²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'íi¹ Dios.

²³Joon la nę'gí incwéi¹ Cristo ilí² 'e jai² líi²na' 'ii, la wa'a sijñí¹³mo' coon¹³ 'e ley lo. La wa'a nisijñí¹³mo jna' 'yiia¹³ joon ca mo gacwéi¹ Cristo. ²⁴Joon 'e ley do la wa'a niga'aa¹mo jna' ca mo gacwéi¹ Cristo joon nga-jée¹³mo jna' tyani Cristo do 'e coon¹³ la joon lí²-i untyúu¹mo Dios jna' coon¹³ 'e jai² líi²na'. ²⁵Pe nano nicwé¹mo Cristo 'e lí² jai² líi²na' 'ii joon la joon jo 'ná²gí' 'e ley no 'e 'ái¹gí jna'.

²⁶Tse coon¹³ 'e jai² líi²naa' Cristo Jesús líi²naa' jón¹ Dios. ²⁷Joon jileei²¹ 'naa' 'in gasaa¹i jmi²¹ ilicaan²¹naa' coon¹³ Cristo nigalíin²naa' 'e líi¹naa' la líi¹ Cristo. ²⁸Joon tyani Dios jo líi¹gíi¹ tsá² Israel jon'gí líi¹gíi¹ tsá² jo seein²¹ Israel; jo líi²gíi¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyu² tsá² si tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹²in yaai 'ee; jo líi¹gíi¹ tsañu¹ si tsamí² 'ee, tse jaan²¹mo líi¹naa' 'in nigauncaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús. ²⁹Joon wana líi¹naa' tsá² tya' Cristo líi¹mo' jon jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Abraham. Joon 'ii¹³naa' lawa coon²¹ 'e tsi²mo' 'e júu³ tyiin² do 'e ga'íi¹ Dios tya' Abraham.

4 'E 'øøi²¹-tsi 'e fo³oo lo: la jee²¹² siján² jaain²¹ jón¹ tsá² 'ii²¹ tya' 'e itíi²¹ coon²¹ røø²¹ líi¹ la líi¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyu² tsá², xufiin¹³ 'ii-o líi¹ fii²¹² jilaa²¹ 'e sá². ²Tse seen²¹mo tsá² 'in 'aai¹ 'ii joon tyu² to² 'ii ca tsín¹ jii²¹ jii²¹ la gajin² jmi²¹. ³La joon jon lí² coon¹³ jna', lawa'a 'e xuu²¹²mo', joon 'e ley do tyu² to² jna' joon ga'íi¹-tsi' jii²¹ 'e sá² juncwii²¹ lo. ⁴Pe mo gatsín¹ jii²¹ ji-

in¹³ la ga'íi¹-tsi Dios 'ña'a, gasiin¹in Dios Jón¹on 'in gangatyéin¹ jaain²¹ tsamí². Joon galíi¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in 'ná² jmá¹ la to² tyu² ley. ⁵Gajó² la joon, joon coon¹³ la joon lí² láai² jna' coon¹³ 'e ley 'e tyu² to² jna' do. 'E coon¹³ la joon lí² 'ii²¹mo Dios jna' lawa jón¹o.

⁶Joon, tse 'wii¹³ líi¹naa' jón¹ Dios, gasii¹in Dios Espíritu tya' Jón¹on Jesús 'e tsa¹i² alma tyi'naa'. Joon 'in Espíritu 'yuui² alma tyii¹ 'oo¹o, tø¹ø¹ Dios Jmii²¹ jii²¹in: "íi²¹" ⁷Joon tse 'wii¹³ joon jo líi¹gíi¹ la líi¹ tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² tsá², pe líi¹naa' jón¹ Dios. Joon wa' líi¹naa' jón¹ Dios 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo 'ii¹³ naa' la tsi² 'ii²¹ jón¹ Dios.

Cu²-tsi Poo² coon¹³ 'in jai² líi² 'in néei¹ Galacia

⁸Joon la mo jéei¹, mo jo mo galicwii¹naa' Dios Jmii²¹, líi¹naa' tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² dioses 'in gajmeei¹ tsá², 'in jo líi¹ dios la jai². ⁹Pe la no nigalicwii¹mo' Dios Jmii²¹ owa'a 'e tyú²gí fo²oo 'ee, nigalicwii¹mo Dios 'naa'. Wa'a la joon, 'e 'ii¹ cii¹³ yaanaa' jmoo²oo' tún¹ 'e jo 'oo¹o pí³ wa'a jmá¹a tiin¹³ 'naa' joon jo 'ee to² 'ii? Líi¹naa' la líi¹ tsá² 'in 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyu² 'e jooi¹-tsi tsá² yaai. ¹⁰Jmoo²oo' jmi²¹² 'áai¹, mo tš² jmi²¹² tya' si²¹, si jmi²¹² tya' jii²¹ 'ee, si doñi¹ee jmi²¹² 'ee 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios. ¹¹Cu²-tsii 'e to² tyiia 'e gajmaa³aa jee²¹² 'naa' jo 'e galilíi¹³ 'ee.

¹²Tsaru¹u', mš³ tyani²ii' ilíi²naa' tún¹ la líi¹ jna tse nigalíi¹na la líi¹ 'naa'. Jo mo gajmee¹³naa' jna jii²¹xu la mo jéei¹ la joon jon nano. ¹³Tse ñí² 'naa' 'e gacwo³oo 'naa' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² mo 'wiin²¹² tse 'wii¹³ 'e tsaa¹³oo. ¹⁴Joon jo gali¹ee'naa' jna tse 'wii¹³ 'e jmoowúu¹ 'e tyaan¹ lo. Pe ga'íi¹³mo' jna lawa 'e líi¹na jaain²¹ ángel tya' Dios si lawa 'e líi¹na 'ña'a 'ee Cristo Jesús. ¹⁵'E galí² coon¹³ 'e tyú² sáan²aan' coon¹³ jna? Lí²-i fo¹³oo 'wii²¹² tyi'naa' wu xu² ilí² 'wóo¹³oo' mš² un-ñí²ii' yaanaa' cwo²¹oo' jna. ¹⁶Pe nano, zti ni-gali¹ee'naa' jna tse 'wii¹³ nigafuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ 'e la jai²?

¹⁷'In tsá² 'in 'e' 'naa' no 'áai¹ untyúu¹i 'naa' pe 'e gó² 'íi¹-tsi. Jii²¹ 'e tya¹-oo' wa' ituu²naa' jna'a. 'E coon¹³ la joon ijmaa²aa' núu¹³ to² tyu² 'ii. ¹⁸Joon tyú²-u wa'a untyúu¹i tsá² tsá² xeel²¹ wa'a 'íi¹-tsi tsá² jii²¹ 'e tyú²-u, pe 'ná² jmá¹a la joon coon²¹ tøø²mo, jon' wa'a jii²¹ mo ngí³ coon¹³ 'naa'. ¹⁹Lawa xuu²¹² tyiia líi¹ 'naa', joon 'wii¹³ tyi'naa' 'e móo³oo wúu¹ la wúu¹ ni² tsamí² mo tí lí² liseein²¹ yu²¹ tya'a. Joon la joon imóo³oo wúu¹ ca galíi¹naa' tsá² 'in jmoo¹o jii²¹ la to² tyu² Cristo. ²⁰'Áa¹mo 'iin²¹²na wa' mo tyiin¹³na coon¹³ 'naa' nano 'e lí² fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ xiia'gí tse jo ñí³ii 'ee 'íi¹-tsii tyi'naa'.

Xiiala galíi¹ Agar coon¹³ Sara

²¹Sii¹³du 'naa' jna jileei²¹ 'naa' 'in 'iin²¹² 'naa' 'e tyu² ley to² 'naa': ¿Tí jo mo ganúu¹³ la gajin² ley do? ²²Tse 'e ley do jin² 'e galiseein²¹ gáí¹ yu²¹ tsañu¹ tya' Abraham. Joon 'in yu²¹ nifu do galiseein²¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'in jmoo¹o to² inu² tya'a. 'In tsamí² lo líi¹ esclava, 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu² tsá² 'ii.

Joon, 'in yuun²¹ jaain²¹ dogi galiseein²¹ tya' tsamí² tya'a 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in. ²³Joon 'in yuun²¹ 'in galiseein²¹ tya' 'in tsamí² lííi¹ esclava do galiseein²¹ la liseein jileei²¹ yuun²¹ catyaaí². Pe mo galiseein²¹ Isaac, 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in, gauntsiin¹ mo 'e júu³ tyiin² 'e ga'í¹ Dios tya'a. ²⁴'E cwáain¹ lo lí¹ lawa coon²¹ cwáain¹ tya' tsá². La je tún² júu³ tyiin² ga'í¹ Dios lííi¹ 'in gáí¹ tsamí² no. 'In tsamí² galisii²¹ Agar, 'in lííi¹ esclava do, lííi¹ la lí¹ 'e júu³ tyiin² ga'í¹ Dios yu' moo²¹ Sinaí. Joon jileei²¹ 'in jóon¹on 'in tsamí² lo 'in líin² esclavos jon. ²⁵Agar do lííi¹ la lí¹ 'e moo²¹ sii²¹ Sinaí 'e si¹² coon²¹ lí¹ sii²¹ Arabia. La lí¹ 'e moo²¹ Sinaí la mo jéei¹ la joon lí¹ Jerusalén nano tsu jileei²¹ 'in tsagoo¹o 'e fuu²¹ do 'ná untsiin¹ jiiin¹³ la to² tyu² ley 'e ga'í¹ yu' moo²¹ Sinaí. ²⁶Pe 'e Jerusalén ná¹ fu ñu¹fú² do tyu² to² ley do joon lííi¹na' tsagoo¹o 'e fuu²¹ joon. ²⁷Tsu la jin² jí² tya' Dios:

Tsamí² jo 'in yuun²¹ tsatyéein¹, cwounj¹l¹øøi¹³ 'wo'o. Un-
j¹l¹øøi¹³ 'wo'o 'in jo 'in xuui²¹² seen²¹ tya'a.

'Nu 'in jo mo gangó¹ wúu¹ tya' tsamí² mo liseein²¹
jóon¹on, 'óo²o 'e j¹l¹øøi¹³u'u.

Tsu 'in tsamí² 'in jo mo galiseein²¹ yuun²¹ tya'a, 'ii-i 'in
tsafúu¹gi jóon¹on lagi 'in tsamí² 'in seen²¹ ñu¹ tya'.

²⁸Tsaru¹u, jna' lííi¹na' la lííi¹ Isaac tsu lííi¹na' jóon¹on
jiiin¹³ la júu³ tyiin² ga'í¹ Dios. ²⁹'In xuui²¹² tya' Agar do
galiseein²¹ la liseein²¹ jileei²¹ xuui²¹² catyaaí². Joon 'in
xuui²¹² tya' Agar do ga'øø¹i 'in xuui²¹² jaain²¹ do 'in
galiseein²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². La joon jon lí²
la no. 'In tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu² ley i'øø¹mo
jna' 'in jai¹² lííi² Cristo. ³⁰Pe ζ'ee jin² júu³ tya' Dios? La
jooon jin²: "Wóoi caluu 'in tsamí² 'in lííi¹ esclava coon¹³
jóon¹on tsu 'in yuun²¹ tya' 'in esclava do jo lí² 'ii²¹
caain²¹ 'e gatí²i coon¹³ 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí²
tyu² to² do." ³¹La joon, tsaru¹u, jo lííi¹na' xuui²¹² tya' 'in
esclava do 'e tyu² to² ley jna' pe lííi¹na' xuui²¹² tya' Sara
'in tsamí² 'in lí² tyu² to².

Tá² téein¹-oo' tsu nicaláa²mo Cristo 'naa'

5 Tsu 'wii¹³ jooon tá² téein¹-oo' coon¹³ 'e galáai²
Cristo jna' jooon jo cwéi¹gi yaanaa' wa' a líin²naa'
tsá² tún¹ 'in jo lí² tyu² to² yaai. Tsu 'e ley do lí², lawa
coon²¹ 'mó² tsityi² tya' tsá², 'e jooon jo lí² cwó²o wa'a
tyu² tsá² to² yaai.

²Nú²duu', tsu jna, Poo², fuu²¹²uu 'naa', jo 'ee to² 'íi³
Cristo tyii¹ wa' 'ii¹³naa' 'e lí² circuncisión. ³Tsu fuu²¹²uu
'naa' tún¹ 'e doñi¹in 'in 'iin²¹²in 'ii²¹ 'e lí² do 'ná² untsiin¹
jilaa²¹ ley tya' Moisés. ⁴Joon jileei²¹ 'naa' 'in 'iin²¹²in
wa'a untyú¹ Dios 'naa' tsu 'wii¹³ nigajmaa²aa' jiiin¹³ la
to² tyu² ley do nigatíu¹moo' Cristo, jooon nigajmaa²oo'
coon²¹ wa'a 'e lí² feei¹gi-tsi Dios tyii¹. ⁵Pe jna'gí¹
coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu sijaan²¹a'an wa'a untyú¹ Dios
jna'a tsu 'wii¹³ jai² lííi²na'a Cristo. ⁶Tsu wana sí-
caan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'íi³ wa lííi¹na' 'e lí²
circuncisión do sí jo lííi¹na' 'ee. 'E 'íi³ to² tyi¹ 'e lí²'iin²¹²na'
la jaain²¹ la jaan²¹na' tsu 'wii¹³ ja²mo galíi²na' Dios.

⁷'Naa', cwolín²naa' røø²¹ la mo jéei¹. Pe nano, ζ'iin
gajmaa²a gajni¹ 'naa' wa jo jmaa²gí¹ nú¹ yuun²¹ 'e júu³
la jai² lo? ⁸Jon'on Dios gajmaa²a 'e jooon, lí¹ 'ii-o catø¹²

'naa'. ⁹La 'øøi¹²¹-oo' no, coon¹³ ca pi¹³ tyiiin¹³ do ilí²
iróon² jilaa²¹ con² do; la jooon jon jaain²¹ tsá² lí² un-
caain²¹ tsá² fúu¹ wa'a núu²uu júu³ tya'a. ¹⁰Joon jo
cu¹²-tsii coon¹³ 'Na'ñu¹ 'wii¹³ 'naa' 'e jo unsi²¹naa' 'e
'i¹-oo' jilaa²¹ 'e niga'e¹²ee 'naa'. Pe 'e¹² Dios wúu¹ 'in un-
tyiin² 'naa', jo 'ee cwáain¹ tya'gi doñi¹in.

¹¹Joon 'inlíi¹³ cwo¹o jna tsaa² 'e 'ee¹ jna tsá² 'e 'ná²
'ii²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do. Pe jo i'øø¹gi tsá² Israel
jna wa mo'o 'ee²¹ee 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² lí² circuncisión. Pe
'øøi¹gi 'ido jna tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'ido 'e gajuuin²¹ Jesús
tsaa² crúu¹³ 'wii¹ tya' tsaa² tya'a. Joon 'wii¹³ jooon
'ee¹mo 'ido jna. ¹²Pe tya' 'in tsá² 'in ngí¹ to² untyiin²
'naa' tsáai¹gi-tsii wa' wó¹mo yaa-i jee²¹² 'naa' coonti.

¹³Tsaru¹u, gatø² Dios 'naa' 'e seen²¹naa' siláa²naa' 'e
tyú² to² yaanaa'. Seen²¹naa' siláa²naa' pe jo cwéi¹
yaanaa' wa'a jmaa²aa' 'e gó² 'e 'yaa¹-tsi ngú¹
taan²¹²naa'. Pe cwéi¹ yaanaa' wa'a uncóon¹³on' la
jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' yaanaa'. ¹⁴Tsu
wana jmoo²oo' jiiin¹³ la jin² 'e júu³ lo: "Cwoli¹'iin²¹²moo'
tsaru²¹naa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa' yaanaa', iuntsiin¹naa'
jilaa²¹ ley catyiaa². ¹⁵Pe wana 'eei¹ 'naa' joongi mii¹³
'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa', ζ'xiiala iliseen²¹naa' tyú² la
'oo²¹ yaanaa' 'e la jooon?

Xiiala lííi¹ tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taain²¹²

¹⁶Pe fuu²¹²uu 'naa': Ngí² to² jmoo²oo' la to² tyu² Es-
píritu tya' Dios jooon coon¹³ la jooon jo jmaa²aa' 'e gó² ji-
in¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. ¹⁷Tsu 'e ngú¹
taan²¹²naa' no jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaa¹-tsi Espíritu tya'
Dios. La jooon jon 'in Espíritu do jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e
'yaa¹-tsi 'e ngú¹ taan²¹²naa'. 'Aa¹a ngú¹ taan²¹²naa' 'in
Espíritu do, la jooon jon Espíritu 'aa¹o ngú¹ taan²¹²naa'.
Joon tsu 'wii¹³ jooon jo cwó¹ jmaa²aa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa'.
¹⁸Tsu wana cwéi¹ 'naa' yaanaa' 'e tyu² Espíritu to² 'naa'
jo tyu²gi ley to² 'naa'.

¹⁹Joon jo wúu¹ lííi² tsá² 'e 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²naa'
jmá¹, 'iin²¹²in fee²i tsamí² tya' tsá² xeei²¹, 'iin²¹²in jmá¹
jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá², jooon 'iin²¹²in jmá¹ jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi
'ña'a. ²⁰Joon 'e ngú¹ taan²¹²naa' 'iin²¹²in un'goo¹
jileei²¹ dioses tya'a 'in gajmee¹ yaai jooon t²-tsi jmáa¹a
júu³ loo¹, 'eei¹ ruu²¹i, 'noo¹o mii¹³ jooon 'iin²¹²in 'e sá²
tya' tsá² xeei²¹. Joon jo wúu¹ t² 'nii²¹-tsi, jooon jilaa²¹ 'e
jmoo¹o jiiin¹³ tya' 'e yaai. Joon 'iin²¹²in jmáa¹a poo²¹² la
'ii¹³ tsá², sí jmáa¹a coon²¹ poo²¹² tya' 'ña'a 'ee. ²¹Joongi
'oo¹o tsii²¹² wúu¹, joongi jngaai¹³ tsá², joongi ngii¹ to²
'iin¹ joongi to²o mii¹³ mo 'iin¹in joongi jmoo¹o jilaa²¹ 'e
catyiaa² 'e lí¹ la lo. Joon fuu²¹²uu 'naa' tún¹ la nafa¹oo la
mo jéei¹ do, 'in jmoo¹o la lo jo lí² wa' tsatáai¹ lí¹ tyu²
Dios to² tsá².

Xiiala lííi¹ tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu

²²Pe 'in Espíritu do jmoo¹o wa'a lí¹'iin²¹²mo tsaru²¹gi
joongi jmoo¹o wa'a jmá¹ tsá² j¹l¹øøi³i, joongi 'e seen²¹
tyú² coon¹³ Dios la jooon jon la 'oo²¹ yaai. Coon¹³ 'ii¹
tya' Espíritu Tyú² do lí² líin² tsá² tsá² feei¹-tsi, joongi
tsá² wó²-tsi, joongi tsá² 'in uncoon¹³ tsá² xeei²¹, joongi
tsá² 'in untiin¹³ júu³ tya'a. ²³'In Espíritu do uncoon¹³

tsá² 'e seein²¹ tyú²-tsi joon 'e lí² tyú² to² yaai. Joon jii¹³ coon²¹ ley jo sá² wa'a jmaa^{1a} 'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in jmoo^{1o} jilaa²¹ 'elo.

²⁴ Joon jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Cristo Jesús lawa ni-gatáan¹ 'in tsaa¹ crúu¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹² 'in ngú¹ taan²¹² 'in. ²⁵ Joon wa' seen²¹ na' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² do, cwongí²¹ 'in coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu do.

²⁶ Joon coon¹³ la joon jo lí² jmée¹ na' jloo¹³ yíia' tsu wana jmoo^{21o} 'in jloo¹³ untyíi² na' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² joongi 'oo^{212o} 'tsii²¹² wúu¹.

Uncóon^{13oon} la jaain²¹ la jaain²¹

6 Tsaru^{1u}, wana gajii²¹ naa' jaain²¹ tsá² 'in nigatøi² tsaa² tya'a, 'naa', 'in ngí¹ gi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu, 'ná² uncóon^{13oon} 'ido 'e jii¹³ 'in coon¹³ Cristo. Joon 'ná² jmaa^{2aa} 'e 'wó²-oo' coon^{13on}. Coon²¹ tún² 'ná² jmaa^{2aa} tsu coon²¹ jo¹ ngái¹ la no wa 'naa' gíi' gaxuu²¹ 'naa' tsaa² tyii'. ² Uncóon^{13oon} la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'in 'oo^{1o} fa'i³ joon coon¹³ la joon lí² untsiin¹ naa' 'e ley tya' Cristo.

³ Tsu coon²¹ tsá² too² yaai wa'a líi² tsá² 'e tsá² 'in tyi-in² 'ii, pe jon'gi 'in tyiin² 'ii. ⁴ 'Ná¹-a tyá^{2a} tsá² cwáain¹ tya'a la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala to² nigajmaa^{1a} wa'a cwo'íi¹ 'e tyúu¹ 'i cwáain¹ tya' 'ña'o, jon' wa' cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹. ⁵ 'E juncwii²¹ tya' tsá² lí la lí láa^{1a} joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹ cón² láa^{1a} 'ña'a.

⁶ Joon jileei²¹ 'in núu^{2un} 'e júu¹ tyú² tya' Dios 'e 'e² e tsa tíi² uncoon¹³ 'in tsá² do 'in 'e² 'ii coon¹³ 'e tyú² tya'a.

⁷ Jo cón^{13oon} 'tóo² yaanaa': 'e líi² naa' 'e lí² unsíi² tsá² 'e to² nigatyú² Dios. Tsu 'e jún² 'e jñi¹ tsá² la joon jon cón² tsá² mi tí² 'e garoo²¹. (Wa jñi¹ tsá² cwuu²¹ joon coon²¹ tsá² cwu¹ tya'a mo garoo^{21o}.) ⁸ La joon jon wa' jmoo^{1o} tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹² 'in ngú¹ taan²¹² 'in, 'e gó²

do jon ijmá¹ júuin² lí gatséi¹. Pe wana jmoo^{1o} tsá² jii¹³ la 'yaai¹-tsi Espíritu tya' Dios, 'in Espíritu do ijmáa^{1a} 'e seen²¹ mo 'in tsá² do coon²¹ tøø² mo. ⁹ Jo cwo'woo^{21oo} 'e jmoo^{2oo} 'e tyú²; tsu wana jmoo^{21o} 'taa²¹ gi' ca gatí² 'ii²¹ 'e garoo²¹ 'e sá² 'e 'lee²¹ e'. ¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon cwoj-moo^{21o} 'e tyú² tya' jileei²¹ tsá² mi lí². Cwojmóo^{21o} la joon 'e tyiin² gi nifu tya' tsaru^{1u} 'in jai² líi² i Cristo.

Júu³ lí tséi¹

¹¹ Ní²duu¹ xiaala coo¹³ 'e júu³ lo 'e gatón^{3oon} ni mo'jí² lo coon¹³ cwóo^{3oo}. ¹² 'In tsá² do 'in 'iin²¹² 'in wa' 'ii¹³ naa' 'e lí² circuncisión, 'iin²¹² 'in la joon jii¹³ wa' iliseen²¹ 'in tyú² coon¹³ 'in tsá² Israel catyaaí² do, 'e coon¹³ la joon jo 'e iní² 'i wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ tyú² do 'e gajuin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii¹³ tyi'. ¹³ Jon' wa' jii¹³ 'in tsá² líi¹ lí² circuncisión lí² jmáa^{1a} jilaa²¹ la jin¹² ley pe 'iin²¹² 'in 'e 'ii¹³ naa' 'e lí² do 'e coon¹³ la joon ijmá¹ jloo¹³ 'e to² tyú² 'ii-o ga'ii¹³ naa' 'e lí² do. ¹⁴ Pe wa jna, cwáain¹ tyiia 'ñii'a, jo 'e sá² wa' jmá^{3aa} jloo¹³ 'ñii'a. Pe wa'a jmá^{3aa} jloo¹³, jloo¹³ jmá^{3aa} tsu 'wii¹³ nigajuin¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii²¹² tyiia. Tsu 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e crúu¹³ do 'e fu juncwii²¹ lo jo tyú² gi to² jna, joon la wa' na' líi²¹² moo tya' 'e fu juncwii²¹ lo. ¹⁵ Tsu wana si-caan²¹ na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'íi³ tyi' wana 'ii¹³ na' 'e lí² do si jo mo 'ii¹³ na' 'ee. Jii¹³ 'e 'íi³ to² tyi' wa' 'e lín³ na' 'in 'múu² mo'. ¹⁶ Joon cwoliseein²¹ tyú² tyani Dios jileei²¹ 'in líi¹ la joon, joon cwolifee¹ mo-tsi Dios tya'a, tsu lín² 'ido tsá² tya' Dios 'e la jai².

¹⁷ Nano tiin¹³ lí ngóo¹ gi do jo 'iin²¹² na wa'a untyíin² tsá² jna jii¹³ jáain¹. Tsu lí²-i líi² tsá² 'e líi¹ na tsá² tya' Ña'ñu^{1u} Jesús coon¹³ 'e lí² lí sicwuu²¹ tyiia lo.

¹⁸ Tsaru^{1u}, cwoseen²¹ moo' 'e feei¹-tsi Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'wii²¹² tyii' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'í¹-oo'. Amén.

EFESIOS

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai² líí² Cristo 'in néei¹ Efeso

1 Jna-a, Poo², síí³na 'e jí² lo. Joon líí¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsu² 'wii¹³ gali'in²¹² Dios la joon. Síí³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in líí¹ tsá² tya' Dios 'in jai² líí² Cristo Jesús néei¹ Efeso. ² Míí³ tyani Dios 'e wa uncwaa¹³ mo 'naa' joon wa cwo¹ Dios Ña'ñu¹ joongi Ña'ñu¹ Jesucristo 'naa' 'e seen²¹ moo' tyú² tyanií¹.

'E gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii²¹² tya' Cristo

³ Ungoo²¹ o' Dios tya' Ña'ñu¹ Jesucristo 'in líí¹ Jmii²¹, tsu² 'wii¹³ sicaan²¹ mo' coon¹³ Cristo gauncwaa¹³ Dios jna' coon¹³ jilaa²¹ 'e cwai¹³ 'e sá² ñu¹ fú² 'e cwo² o Espíritu Tyú². ⁴ Joon Dios gatyii¹³ in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nu¹ gí garón² juncwii²¹. Dios gatyii¹³ in jna' 'e saan²¹ an' 'e cwaa¹³ na' tya'a joon 'e jo tsaa² røø²¹ gí. ⁵ Joon tsu² 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' jii¹³ la ga'í¹-tsi 'e jmáa¹ a tyi' la mo jéi¹, ga'ii²¹ Dios jna' 'wii¹³ tya' Cristo 'e líin² na' jón¹ on jii¹³ la galí² 'yaai¹-tsi 'ña'a. ⁶ Joon coon¹³ la joon lí² ñi² jileei²¹ xiiala 'ya² gí 'e fo'feei¹ tya'a. Joon coon¹³ 'e fo'feei¹ tya'a do gajmaa¹ a Dios lí² 'ii²¹ in jna' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyijna'. ⁷ Joon tsu² 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' áai¹, gajmaa¹ a Dios tiin¹³ jna' 'wii¹³ mo gajúin¹ Jón¹ on, galifee¹ mo-tsi 'wii¹³ tsaa² tyijna'. ⁸ Joon Dios niga'e¹² 'e jna' xiiala 'iin²¹² in jna' áai¹ mo gacwo¹ o jna' 'e jmí¹-tsi' joongi 'e øø¹²-tsi' áai¹. ⁹ Joon niga'e¹² 'e jna' 'ee 'e 'iin²¹² in jmáa¹ 'e la 'í¹-tsi 'ña'a 'e jo lí² øø¹²-tsi tsá². ¹⁰ Joon ga'í¹-tsi 'ee ijmaa¹ a mo gacwá¹ jmí²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa²¹ lí² tyú² Cristo to², la 'e sá² ñu¹ fú², la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

¹¹ Joon coon¹³ 'e sicaan²¹ na' coon¹³ Cristo ga'ii²¹ Dios jna' la mo jéi¹ 'e 'ii¹³ na' 'e tíí²¹ na' icwó² o 'ii. Joon jilaa²¹ 'elo røø²¹ galí² jii¹³ la 'í¹-tsi Dios joon jmoo¹ o Dios jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'í¹-tsi. ¹² Joon la joon, jna'a, 'in niga-jai² líí² Cristo nifu, lí² lisaan²¹ a'an jmoo²¹ o' o' 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ 'e 'ya² gí tya'a. ¹³ La joon jon 'naa' nigajai² galíí² naa' Cristo mo ganuu² uun¹ 'e júu³ jai² tya'a, 'e júu³ jai² do tya' xiiala lí² jmáa¹ a Dios tiin¹³ naa'. Joon galicaan²¹ naa' coon¹³ Cristo, joon ga'ii¹³ naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in líí¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e líí¹ naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'íí² Dios júu³ la mo jéi¹ icwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a do. ¹⁴ Joon 'in Espíritu Tyú² do líí¹ i lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii¹³ naa' 'e tíí²¹ naa'. Joon coon¹³ la joon iun'goo²¹ o tsá² 'ii 'wii¹³ 'e 'ya² gí tya'a.

Míí³ Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai² líí²¹ Jesús

¹⁵ Joon tsu² 'wii¹³ joon mo ganú³ uun xiiala jai² líí² naa' Ña'ñu¹ Jesús joongi xiiala 'iin²¹² naa' jileei²¹ tsá² tya' Dios catyaa¹², ¹⁶ jo¹ ga'iin²-tsii cwó³ oo 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø² mo, joon míí³ tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'. ¹⁷ Míí³ tyani Dios tya' Ña'ñu¹ Jesucristo, 'in líí¹ i Jmii²¹ tya' jilaa²¹ 'e 'ya² gí. Míí³ tyanií¹ i wa'a cwo¹ 'naa' ilijmí¹-'oo'. 'E coon¹³ la joon lí² øø¹² 'oo' jilaa²¹ 'e 'e¹² 'naa' joon licwii¹ moo' 'ii 'e tyú² gí. ¹⁸ Míí³ tyani Dios wa'a uncoon¹³ on 'naa' i'øø¹² 'oo' jilaa²¹ 'e sijan² jileei²¹ 'in tøø² Dios. Míí³ jon wa'a iliní² ii' xiaala 'ya² gí joon xiiala fee¹ 'e sá² tya' Dios icwo¹ o 'e tíí²¹ jileei²¹ tsá² tya'a. ¹⁹ Míí³ jon wa'a iliní² ii' xiiala fee¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹ o to² coon¹³ jna' 'in jai² líí² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e¹² Dios jna' ²⁰ mo gajii²¹ Dios Cristo jee²¹² líí²¹² joon gajmaa¹ a cwó² 'ido lí² cwo²¹ o tsáa¹ fu ñu¹ fú². ²¹ Joon gacwó² 'ido lí² ñigí la jee²¹² jileei²¹ tsaa¹ to², coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo¹ o to². Ñigí 'ii la jee²¹² jileei²¹ 'in lí² unsii¹ i tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo sí jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee. ²² Joon Dios gacwo¹ o wa'a tyú² Cristo to² jilaa²¹ 'e sá². Joon gacwo¹ o Dios Cristo wa'a iliní¹ mootyí² tya' jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii. ²³ Joon 'in tsá² 'in jai² líí² Cristo líí¹ i lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei²¹ 'in jai² líí² Cristo do lawa'a la tøø¹² i cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹ i jileei²¹ 'ido.

'Iin²¹² mo Dios jna' 'wii¹³ joon gajmaa¹ a tiin¹³ jna'

2 Joon xüfiin¹³ líí¹ naa' lawa tsá² 'líí²¹² la mo jéi¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² røø²¹ naa' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'laa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jii²¹ coon²¹ caan²¹ mo coon¹³ Cristo. ² 'Yiia¹³ joon gajmaa² aa' la jmoo¹ o 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaa¹², joon gajmaa² aa' jii¹³ la 'iin²¹² in 'in espíritu gó² 'in tyú² to² lí² tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jo jmoo¹ o nu¹³ to² tyú² Dios. ³ La joon líí¹ jna'a jon la mo jéi¹, ngí²¹ 'í¹ to² jmoo¹ o jii¹³ la 'ii²¹ 'i, jmoo²¹ o' o' jii¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹² na'a joongi joon jii¹³ la 'í¹-tsii¹. Joon galíí¹ jna'a tsá² 'in tíí²¹ 'ii²¹ 'e wúu¹ 'i'é² e Dios, coon²¹ røø²¹ la 'in catyaa¹² 'in 'e¹² e Dios wúu¹. ⁴ Pe jo tyéi¹ 'e fúu² líí²¹ Dios jna' joon gali'in²¹² mo jna' áai¹, ⁵ joon xüfiin¹³ lawa 'líí²¹² jna' coon¹³ 'e tsaa² røø²¹ naa' gajmeei¹ Dios jna' tsá² jii²¹ coon²¹ caan²¹ mo coon¹³ Cristo. Tsu² Dios gajmaa¹ a 'e tiin¹³ 'naa' tsu² 'wii¹³ 'e feei¹-tsio. ⁶ Joon Dios gajmaa¹ a jii¹ i caan²¹ mo coon¹³ Cristo Jesús joon gajmaa¹ a 'e 'yii²¹ a' caain²¹ coon¹³ on fu ñu¹ fú². ⁷ Joon gaj-

maa¹a Dios la joon 'e lí 'é²e jéi¹gi xiiala gali'iin²¹²in jna¹ 'áai¹ joongi xiiala 'wo²-tsi 'áai¹ tyijna' coon¹³ 'e gaj-maa¹a Cristo Jesús tyi'. ⁸Joon Dios gajmaa¹a tiin¹³ 'naa' coon¹³ 'e jai¹² líí²naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo 'naa'. Joon jo gajmaa² 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa¹a tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹. ⁹Joomaa¹a Dios tiin¹³ tsá² tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a tsá², tsu coon¹³ la joon jo lí² jme¹i tsá² jloo¹³ yaai. ¹⁰Tsu Dios nigajmee¹i jna', gajmee¹i jna' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús yu to² 'e jmoo²¹o' jilaa²¹ to² 'e tyú² jiin¹³ la niga¹i-tsi la mo jéi¹.

'E tyú² 'e saan²¹an' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo

¹¹Tsu 'wii¹³ joon cwotii¹³-oo' xiiala líí¹naa' la mo jéi¹. Jo líí¹naa' tsá² Israel 'in niga¹i²¹ 'e lí² circuncisión 'e jmoo¹o tsá² do ngu¹ taain²¹² tsá². Joon 'in tsá² 'in líí¹ lí² do gaunsi¹i 'naa' tsá² 'in jo líí¹ lí² circuncisión. ¹²'Yi-ia¹³ joon jo cwii¹naa' Cristo. Jo galí¹naa' tsá² Israel joon jo ní²i¹ 'e júu³ ga¹í² Dios jon'gi 'e júu³ tyiin² gaj-maa¹a Dios coon¹³ 'in tsá² do. Taan²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jo 'e sá² wa' sijaan²aan' joon jo cwii¹naa' Dios. ¹³Pe nano, sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús nigan-gatyéen¹naa' coon¹³ Dios, xúfiin¹³ la mo jéi¹ wíin² taan²¹²naa' coon¹³on. Coon¹³ 'e jmi¹ 'øøi² Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios. ¹⁴Joon tsu 'wii¹³ Cristo seen²¹na' tyú² tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa¹a wa' iliin¹na' tsá² goo²¹o' la tsá² Israel lag¹ tsá² 'in jo¹ seen²¹ Israel. Joon gauntyee¹ 'e gó² 'i¹-tsi' 'e lí² la lí² coon²¹ 'oo²¹ cwoo¹³ 'e si² jee²¹² tsá² Israel coon¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon. ¹⁵Joon mo gajúin¹ Cristo gatséi¹mo 'e ley do 'e lí¹ jmaai¹³ 'e ná¹ jmaa¹a tsá² joon coon¹³ la joon gaj-maa¹a coon²¹ fuu²¹ 'múui² jee²¹² je tún² fuu²¹ do. Joon sicaan²¹mo coon¹³ 'ido 'e fuu²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a Cristo 'e seen²¹ tsá² tyú² 'e jee²¹² 'ii. ¹⁶Joon mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ gauntyee¹ 'e gó² do jee²¹² 'e tún² 'e fuu²¹ do joon gajmaa¹a 'e seen²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon galí¹i jaan²¹mo. ¹⁷Joon Cristo gajú¹ joon gajma¹²a júu³ jileei²¹ 'e júu³ do tya' xiiala seen²¹ tsá² tyú². Gajma¹²a 'naa' júu³ 'in seen²¹ wíin² la joon jon 'in seen²¹ tyan¹. ¹⁸Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹na' coon¹³ Dios Jmii²¹ si líí¹naa' tsá² Israel si jo¹ líí¹naa' 'ee. Jaan²¹mo Espíritu 'in ngi¹ coon¹³ jna'. ¹⁹Tsu 'wii¹³ joon jo liin¹gí¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ pe líí¹naa' tsá² goo²¹o' la líí¹ jileei²¹ 'in líí¹ tsá² tya' Dios. Líí¹naa' tsá² 'in taai²¹² inu¹ tya' Dios. ²⁰Joon 'naa' líí¹naa' lawa coon²¹ 'nú¹ 'e si² ni coon²¹ tíifuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon¹³ 'in gacwoo¹o júu³ tyú² la mo jéi¹ líí¹i lawa 'e tíifuu²¹ do. Joon 'ña'a Jesucristo líí¹i lawa 'e cuun²¹² nifu tya' 'e tíifuu²¹ do. ²¹Joon ni Cristo do cwaain²¹ 'e 'nú¹ do tyú² sífúu¹³ ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo¹ nacwaa¹³ tya' Ña¹ñu¹. ²²Joon 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo uncaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² ca galí¹naa' coon²¹ 'nú¹ lí² seen²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

Dios gatyaa¹a cwoo²¹ Poo² 'e júu³ tyú² tya'a wa'a cwó²o 'ido tya' tsá² jo seen²¹ Israel

3 Tsu 'wii¹³ joon jna-a, Poo², 'e m³í¹ 'wii²¹² tyi'naa', joon 'yuu²na 'n¹ñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. Joon nanu¹u¹ 'e 'yuu²na 'n¹ñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo tsu Dios gatyaa¹a cwó³oo 'e júu³ tyú² tya'a wa' cwo³oo 'naa' 'in jo seen²¹ Israel. ³Joon nanu¹u¹ xiiala ga'e² Dios jna 'e júu³ 'uui²¹ tya'a jiin¹³ la júu³ gatoon²xu¹ ni jí². ⁴Joon mo j¹ó²øø¹ 'e jí² lo tsáa¹mo-'oo' 'e cwí³oo 'e júu³ 'uui²¹ tya' Cristo. ⁵Joon jo gacwó² Dios wa'a 'e licwii¹ 'e júu³ 'uui²¹ do jiin¹³ jaain²¹ la mo jéi¹, pe nano niga'e² Dios 'e júu³ 'uui²¹ do tya' 'in apóstoles 'in gatyii¹in coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o júu³ tyú² tya'a. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios ga'e² 'in tsá² do 'e júu³ 'uui²¹ do. ⁶Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uui²¹ do: 'e coon¹³ 'e júu³ tyú² tya' xiiala ijma¹ Dios tiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seen²¹ Israel i¹ii²¹ 'e tíí² coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'in tsá² Israel. Joon iliin¹ coon²¹ cuerpo tya' Cristo la líí¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga¹í² Dios cwáain¹ tya' Cristo Jesús tya' tsá² Israel, 'e júu³ do tya' tsá² 'in jo seen²¹ Israel jon.

⁷Joon xúfiin¹³ jo tíí²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii¹³in jna joon gatyaa¹a cwó³oo wa'a cwó³oo júu³ tyú² tya'a. Joon jmaai¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya'a galí¹ jilaa²¹ 'elo. ⁸Joon jna-a líí¹na 'in xaai¹gi la jee²¹² jileei²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo¹ jna 'e to² lo 'e 'ya²gi wa'a jmaa¹³aa júu³ 'in tsá² jo seen²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' Cristo, joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² øøi²¹-tsi la tí¹ xiiala fee¹ 'e gajmaa¹a Cristo 'wii²¹² tyi'. ⁹Joon gatyaa¹a Dios cwó³oo wa'a jmaa¹³aa jileei²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uui²¹ ga¹i-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá². ¹⁰Galí¹ la joon, 'e coon¹³ la joon lí² 'é²e Dios 'in tyú² to² coon¹³ 'in 'oo¹o to² fu ñu¹fú², xiiala gaj-maa¹a tya' 'in jai¹² líí² 'ii². Joon coon¹³ la joon lí² líí¹ 'ido xiiala jmi¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². ¹¹Joon jilaa²¹ 'elo jiin¹³ la ga¹i-tsi Dios lí² coon¹³ Ña¹ñu¹ Jesucristo, joon gali'iin²¹²in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongi coon²¹ tøø²mo. ¹²Joon tsu 'wii¹³ jai¹² líí²naa' Jesucristo lí²-i tsatyéen¹na' tyani Dios jo cu¹²-tsi' wa' jo 'ii²¹in jna'. ¹³Tsu 'wii¹³ joon m³í¹ tyani²¹ jo cwoliin¹naa' tsá² 'in jo tyaa¹-tsi cwáain¹ tya' 'e móo³oo wúu¹ wii¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsu coon²¹ 'e 'yú³ júu³ 'naa' 'elo.

'In²¹²in Cristo tsá²

¹⁴Tsu 'wii¹³ joon si³ii wo²jní³ii tyani Jmii²¹ Ña¹ñu¹ Jesucristo, ¹⁵'in cwó²o nombre tya' jileei²¹, lag¹ 'in taai² ñu¹fú², lag¹ 'in taain²¹² juncwii²¹. ¹⁶M³í¹ tyani Jmii²¹ 'e cwoo¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e cwo¹² 'naa' wa'a pí³ tsi alma tyii'. ¹⁷M³í¹ 'e 'wii¹³ 'e jai¹² líí²naa' 'icwó² Cristo alma tyii'. M³í¹ jon 'e tsu 'wii¹³ tá² taan²¹²-oo' coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá². ¹⁸M³í¹ 'e lí²øøi²¹-oo' tyú² coon¹³ 'in catyaa² 'in jai¹² líí² Dios xiiala fee¹ 'iin²¹²in Cristo tsá² 'áai¹. 'In²¹²na iliñii²¹ii xiiala 'ú² joongi xiiala cwaai²¹ joongi xiiala 'o¹² joongi xiiala ñí¹ 'e 'iin²¹²in Cristo tsá². ¹⁹M³í¹ jon iliñí³ 'naa' xiiala 'iin²¹²in

Cristo tsá² xufiin¹³ jo lí² ne²na' la tí¹. Mí³ñ tyani Dios wa'a unrøø¹i Dios 'naa' coon¹³ 'ña'a.

²⁰Joon nano, cwoli² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios. Joon coon¹³ 'e 'ii²¹ tya'o 'e taa² jna' lí² jmáa¹a Dios 'wii¹³ tyi' láai²gi 'áai' la la m²í², lí²-i jmáa¹a Dios tyi' láai²gi 'áai' ce jo lí² 'í¹-tsi' jilaa²¹ 'e lí² jmáa¹a Dios tyi'. ²¹ ;Cwoun'goo¹o jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús! ;Cwoun'goo¹o 'ii coon²¹ tøø²mo! Amén.

Sicaain²¹ jna' coon¹³ Espíritu tya' Dios

4 Joon tsu² 'wii¹³ joon, jna-a, 'in 'yui² 'nñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u', m³ñ tyani²ii' wa' jmaa²aa' la tñí² jmá¹a 'in nigatø² Dios. ² Cwoseen²¹naa' 'e 'wo²-oo' joongi feei¹-'oo' tya' tsá² xeei²¹. Cwo-lifee¹mo-'oo' joongi 'í²du-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu² 'wii¹³ 'nee¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'. ³ Cwoo¹³-'oo' wa' liseen²¹naa' tyú² la 'oo²¹ 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú². ⁴ Jaan²¹mo líí²naa' 'in jai¹ líí² Cristo, joon jaan²¹mo Espíritu tya' Dios seein²¹, joon gatø² Dios 'naa' 'wa'a canii²mo sijá²aan'. ⁵ Joon jaan²¹mo Ña'ñu¹'u' seein²¹, joon coon²¹ 'e jai² líí²na', joon canii²mo jmñ²¹ saa²¹na', ⁶ joon seen²¹mo jaan²¹mo Dios 'in líí² Jmii²¹ jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii. Joon 'in Dios do tyu² to² jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii, joon uncoon¹³on jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii, joon ngi¹ coon¹³ jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii.

⁷ Pe Cristo nigacwo²o jna' la jaan²¹na' coon²¹ to² jmoo²¹o' jiiin¹³ la nigali¹in²¹ 'ña'a. ⁸ Tsu² 'wii¹³ joon jin²in ni jí² tya'a:

Mo gasoo¹o fu yu² juncwii²¹ gatøø²¹o fúui¹ 'in galí¹, joon gacwo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsio.

⁹Joon, ¿'e øøi²¹-tsi tsá² mo jin² 'e jí² do "gasoo¹o fu yu² juncwii²¹? øøi²¹-tsi tsá² 'e jin² 'e nifu 'ii-o gajgaai¹ fu ni cwoo¹³ juncwii²¹. ¹⁰Joon 'in nigajngaai¹ do 'ii-i 'in nigasoo¹o lí² ñii²gi fu ñu² 'e coon¹³ la joon lí² unrøø¹i jilaa²¹ coon¹³ 'ña'a. ¹¹Joon gacwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² coon²¹ to² 'e jmáa¹a. 'Inlíí¹³ gajmee¹i Cristo apóstoles, 'inlíí¹³gi gacwo¹o to² 'e jma²a tsá² júu³ tya' Dios, joon seein²¹gi 'in gacwo¹o wa'a cwoo¹o 'e júu³ tyú² tya' xiiala jmá¹ Dios tiin¹³ tsá². Seen²¹mo joon tsacøøi¹ 'in 'e² 'e 'naa'. ¹²Gajmaa¹o la joon 'e tyaa¹a tyú² jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii jímáa¹a 'ido to² tya'a. Gajmaa¹o la joon jon 'e cwo¹o pí³ jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii. ¹³Joon jímáa¹a la joon ca liin¹na' jaain²¹na' coon¹³ 'e jai² líí²na' joongi coon¹³ 'e cwii¹na' 'in Joon¹ Dios; ca liin¹na' tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líí²na', joon ca liin¹na' ce tí¹ la líí¹ Cristo. ¹⁴Joon jo líí¹gi' la líí¹ xuui²¹² 'in unsñ²¹ 'e 'í¹-tsí jmoonoo tsu² jo ñii¹ joon tsaliin²mo coon¹³ 'ido jmoonoo mo jalíin² tsá² 'in jmñ¹-tsi 'e² 'e 'ido jilaa²¹ júu³ xiia²¹. Joon coon¹³ júu³ to² tya'a coon²¹on tóo² tsá² 'in jo líí¹ tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líí². ¹⁵ Pe jna'gi' sñ¹³ 'e júu³ jai² tsu² 'wii¹³ 'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na', icwaan²¹na' coon¹³ jilaa²¹ 'e øøi²¹-tsi' cwáain¹ tya' Cristo. Joon Cristo do líí¹ mootyí² tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lí¹ jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii. ¹⁶Joon tsu² 'wii¹³ Cristo 'yu-úi² cuerpo tya'a, 'wii¹³ 'ii tyú² sitaaí² jilaa²¹ cuerpo tya'a, joon mo jmoo¹o to² tyú² jilaa²¹ 'e cuerpo do icwaan²¹mo joon ili¹in²¹²mo 'áai¹gi.

'E juncwii²¹ 'múui² 'e sá² coon¹³ Cristo

¹⁷Tsu² 'wii¹³ joon cwo¹³oo 'naa' cwáain¹ joon m³ñ tyani²ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' 'e jo ngñ¹gñ¹ to² jmoo²oo' la jmoo¹o 'in tsá² jo cwii¹in Dios. 'In tsá² do ngñ¹ 'í¹-tsi 'e jo 'e to² tí¹, ¹⁸ joon galinuu²¹ 'e øøi²¹-tsi. Joon tsu² 'wii¹³ 'wa²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹o 'e juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá². ¹⁹ Joon tsu² 'wii¹³ jo lí²gi fa¹ñ²¹ canii² jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó². Cwo¹-tsi jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá². ²⁰ Pe 'naa', jo mo galitñ²naa' jilaa²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo, ²¹ wana la jai² niganuu²un' cwáain¹ tya' 'ii, si wana ga'e² e Cristo 'naa' 'e jai² 'e sá² tya' Jesús 'ee. ²² Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai² líí² Cristo, 'ná¹ tuu² 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹ 'e 'leei²¹ tsá² la mo jéi¹, tsu² 'e gó² do 'e tí²-tsi tsá² jmoo¹o coon²¹on tsá² tóo². ²³ Joon cwaun'múu²mo Dios alma tyii' coon¹³ 'e 'í¹-oo'. ²⁴ Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmeei¹ Dios. Joon Dios gajmeei¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmáa¹ 'e tyú² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai².

²⁵ Tsu² 'wii¹³ joon jo foo²¹gi' júu³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu² jile¹'e líí²na' lawa jaan²¹na' coon¹³ cuerpo tya' Jesús.

²⁶ Joon wana gatsá² 'nii²¹-'oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwoo²oo' 'e 'nii²¹-'oo' la tøøi² jmñ²¹² ce yuu¹² ñi¹. ²⁷ Jo cwoo²oo' jiiin¹³ xu² wa' lí² tya' 'in líí¹³.

²⁸ Joon 'in gajmoo¹o 'uun²¹ 'ná¹ tó²o jmáa¹ 'a 'uun²¹ joon 'láa² 'wii²¹² jmáa¹ 'a to², 'ná¹ jmáa¹ 'a to² tyú² coon¹³ cwoo²¹o 'e coon¹³ la joon ilisá² 'e cwo²o 'in seein²¹ fa¹í³.

²⁹ Joon jo foo²oo' jilaa²¹ júu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmaí² júu³ tyú² 'e lí² uncoon¹³ tsá² xeei²¹. Joon júu³ tyii' itya¹-tsi tsá² 'e ngi¹ coon¹³ Dios. ³⁰ Joon jo cwoo²oo' fa¹í³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e jmoo²oo' tsu² Dios gacwo¹³ 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmñ²¹² mi untiin¹³in jmáa¹ 'e tiin¹³ 'naa'.

³¹ Tuu² 'e 'láai² 'í¹-oo' coon¹³ 'e 'yá²-oo', coon¹³ 'e 'nii²¹-'oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'laa²¹ 'e 'oo¹o tó² tsá², coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e gó². Tuu² jilaa²¹ 'e tsii²¹²-wúu¹naa'. ³² Joon liin¹naa' tsá² tyú¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin¹³ la gajmaa¹ Dios feei¹-tsi tyii' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5 Tsu² 'wii¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in líí¹ la líí¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹² tya'a 'in 'iin²¹²in. ² Joon 'iin²¹²naa' 'in catyaaí² jiiin¹³ la galí¹in²¹²in Cristo jna' joon gajaain¹² 'ña'a lawa jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'in jn-gaaí¹³ tsá² 'e cwo² tsá² Dios lawa coon²¹ fa¹ 'wii²¹² tyijna'. Joon 'yaai¹-tsi Dios coon¹³ 'e fa¹ do.

³ Pe 'naa', tsu² 'wii¹³ líí²naa' tsá² tya' Dios jo cwoo²oo' lí² jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jon'gi síl¹³naa' la 'oo²¹ yaanaa' tya' 'in jmoo¹o la no. Jo jmoo²oo' doñi¹ee 'e 'leei²¹ tsá². ⁴ Jo foo²oo' júu³ 'e un'leei²¹ tsá² yaai, si júu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, si júu³ ngñ¹ 'e gó² 'ee. Pe tyú²gi wa'a cwoo²oo' maai¹³ Dios. ⁵ Tsu² nañí³ 'naa' 'e jo lí² tsataaí²¹² tsá² li tyu² Cristo coon¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee¹i tsamí² jo mo cui² cwoo²¹o, si jmoo¹o 'e 'leei²¹ tsá² 'ee, si 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹ 'ee (tsu² lawa un'goo¹o tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo

'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹). 6 Jo cwoo²oo' wa' coon²¹ tsá² 'naa' tóo² coon¹³ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsu Dios 'e²e wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² lo, 'in jo nuu¹³u. 7 Tsu 'wii¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon¹³on jiiin¹³xu.

8 La mo jéi¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' li nuu²¹, pe nano sicaan²¹naa' coon¹³ Nãñu¹u' joon lawa née¹naa' li tã¹ 'yiaa²¹. Tsu 'wii¹³ joon ngii²ii' la tãii² ngi¹ tsá² 'in née¹i li tã¹ 'yiaa²¹. 9 Joon 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o wa' seein²¹ tsá² 'in tyú¹, joongi wa' jmá¹ tsá² tyú² coon¹³ ruu²¹i joongi wa' jmá¹ tsá² 'e jai².

10 Cwoo¹³-oo' 'e cwoliñii²ii' 'ee 'e 'yaa¹-tsi Nãñu¹u'. 11 Joon jo cwotaan²¹naa' coon¹³on 'ido 'in née¹i li nuu²¹ joon jmoo¹o 'e jo 'ee to² tí¹. Tyú²gi wa' jmaa²aa' iliiñi¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o 'ido. 12 Tsu 'e jmoo¹o 'in tsá² do li 'uui²¹ cwoo¹³o tsá² fa²ii²¹ wa' faa²¹ tsá² 'ee 'e jmoo¹ 'ido. 13 Pe mo najó² tsá² 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² do coon¹³ 'e 'yiaa²¹ tya' Dios do, lí²-i liñi tsá² tyú² tsu 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o 'e ñi¹i røø²¹ 'ee lí¹. 14 Tsu 'wii¹³ joon jii²in ni jí² tya'a:

'Nu, 'in cwúu²i, unjnaa²-o'o; joon ráan²un jee²¹² 'lii²¹², joon cwo¹ Cristo 'nu iseen²¹u jee²¹² 'yiaa²¹ tya'a.

15 Jó²øø² xiaala ngii²ii' cataain²¹ cataain²¹ coon¹³ tún² joon jo seen²¹naa' la seein²¹ 'in tsá² 'in jo ñii²¹²-tsi, líi¹naa' tsá² jmii²-tsi. 16 'E cwoo¹³-oo' jmaa²aa' 'e sá² jmoo²¹o' jee²¹² jmii²¹² no tsu 'e gó² jmoo¹o 'in catyaa². 17 Jo cwoliin¹naa' tsá² bón¹! Cwoo¹³-oo' 'e li²øø²¹-oo' 'ee 'iin²¹²in Nãñu¹u' jmaa²aa'. 18 Jo ngi²ii' to² 'in¹ tsu caa²¹naa' jilaa²¹ 'e 'oo²oo' coon¹³ ca juncwii²¹ tyii' 'in ngi¹ la joon. Pe cwoo²oo' wa' unrøø²¹ Dios 'naa' coon¹³ 'in Espiritu Tyú² tya'a. 19 Síin¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ salmos, joongi coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e ø¹ tsá². Coon¹³ jilaa²¹ 'wa' pí³ tyii' 'øø²øø² 'e jløø³moo' joon un'goo²¹oo' Nãñu¹u'. 20 Joon coon²¹ tøø²mo cwoo²oo' 'maai¹³ Dios tya' jilaa' coon¹³ 'e sii²¹ Nãñu¹u' Jesucristo.

Xiiala jmoo¹o tsá² la 'oo²¹ ruui²¹ tsá²

21 Joon tsu 'wii¹³ un'goo²¹oo' Cristo jmée¹³naa' yaanaa' tsá² 'in nuu¹³ la 'oo²¹ yaanaa' no.

22 Joon 'in tsam² tya' tsá² 'ná¹ jmáa¹a nuu¹³u to² tyu² nuu¹ tya'a 'wii¹³ 'iin²¹²in jmáa¹a 'e 'yaa¹-tsi Nãñu¹u'. 23 Tsu 'in ñuu¹ tya'a do líi¹i mootyi² tya' tsam² tya'a tsu la joon líi¹ Cristo mootyi² tya' 'in jai² líi¹ 'ii. Joon Cristo do gajmaa¹a tiin¹³ 'in tsá² jai² líi¹ 'ii. Joon 'in tsá² 'in jai² líi¹ 'ii líi¹i lawa cuerpo tya'a. 24 Joon la jmoo¹o 'in jai² líi¹ Cristo nuu¹³u to² tyu² Cristo la joon jon tsam² 'ná¹ jmáa¹a nuu¹³u jilaa²¹ to² tyu² nuu¹ tya'a.

25 Joon 'in tsañuu¹ 'ná¹ 'iin²¹²in 'oo²¹²o la gali¹iin²¹²in Cristo 'in tsá² 'in galijai² líi¹ 'ii, joon gacwo¹o Cristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ 'ii. 26 La lo-o gajmaa¹a Cristo 'e gauntyúu¹ 'in nijai¹ líi¹ 'ii tsaa² tya'a. 'E galityúu²mo coon¹³ jmii²¹ 'e gasaa¹i joongi coon¹³ júu³ tyú² tya' Dios. 27 Joon coon¹³ la joon lí² jaain²¹ Cristo tyani 'ña'a 'in jai² líi¹ 'ii 'in 'ye²gi 'áai¹; jiiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'e 'oo¹gi jon'gi wa'a 'e gó² catyiaa²gi pe jmaai¹³ 'in tyú¹mo jo 'ee si¹naai²¹ tya'a. 28 Joon la joon 'in tsañuu¹ 'ná¹ 'iin²¹²in tsam² tya'a jiiin¹³ la 'iin²¹²in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin²¹²in tsam² tya'a la wa'a 'e 'iin²¹²mo

'ña'o. 29 Jiiin¹³ jaain²¹ wa' 'eei¹ cuerpo tya' 'ña'a li' jiiin¹³ 'e unji²o joongi un'øø¹ 'ña'a. La joon jmoo¹o Cristo tya' 'in jai² líi¹ 'ii, 30 tsu lawa cuerpo tya' 'ii. Joon jna'o' líi¹na' 'no³ tya' 'e cuerpo do, tsu 'wii¹³ ngú¹ taan²¹²in joongi moo¹ taa²¹²i líi¹na' 'in líi¹ tsá² tya'a. 31 "Tsu 'wii¹³ joon ituu²mo tsañuu¹ sáa³ jmii²¹ joon iuncaain²¹ coon¹³ tsam² tya'a joon 'in gáí¹ do iliiin¹ lawa jaan²¹mo." 32 Coon²¹ júu³ 'uui²¹ 'áai¹ 'elo pe fo¹³oo 'e faa²¹a 'e júu³ do cwáain¹ tya' xiiala líi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² 'in jai² líi¹ 'ii. 33 Pe fuu²¹²uu 'naa' jon 'e 'ná¹ 'iin²¹²naa' jilee²¹naa' tsam² tyii' la 'iin²¹²naa' yaanaa', joon 'in tsam² do 'ná¹ un'goo¹o ñuu¹ tya'a.

6 Joon 'in xuui²¹², tsu 'wii¹³ jai² líi¹ 'ná¹ jmáa¹a nuu¹³u tsacøø¹³ tya'a tsu la joon 'e tyú². 2 Joon 'e ley nifu 'e jéi¹ coon²¹ júu³ tyiin² 'e jin¹² la lo: "Un'goo²o ñuu¹³u coon¹³ saa²¹a 3 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹un jløø³mo'oo' joon wóo² in²i fu juncwii²¹ lo."

4 Joon 'naa', 'in líi¹naa' tsacøø¹³ tya' xuui²¹² jo jmaa²aa' 'e tyá² 'nii²¹-tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyú²gi wa'a uncwaan²¹naa' coon²¹ tún² joon 'ee²ee' cwáain¹ tya' Nãñu¹u'.

5 Joon 'naa', 'in jmoo¹o to² tya' tsá², jmaa²aa' nuu¹³u ñi¹fii¹ii' 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo²oo' to² tya' Cristo jmoo²oo' to² tya'a coon¹³ 'e un'goo²oo', canii²mo 'e 'i¹-oo'. 6 Jmaa²aa' to² tu²u la tsa¹leei¹³ tya' Cristo jon' wa' jiiin¹³ li' jóø²naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³on. Jmaa²aa' coon¹³ jilaa²¹ wa² pí³ tyii' 'e 'iin²¹²in Dios. 7 Jmaa²aa' to² tyii' 'e 'yaa¹-oo' lawa to² tya' Nãñu¹u' jon' wa' to² tya' tsá². 8 Tsu ñi³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii²¹i tya' Nãñu¹u' jiiin¹³ la 'e tyú² 'e nigaj-maa¹a si jmoo¹o to² tya' tsá² si jmoo¹o to² tya'a 'ee.

9 Joon 'naa', 'in líi¹ ñi¹fii²¹² tsá², coon²¹ røø²¹ jmaa²aa' la jmoo¹o 'ido, jo toon²oon' fo¹-tsi. Cwotii¹³-oo' 'e 'in Nãñu¹u' 'in tyiin¹ ñu¹fu² 'in tyu² to² 'in tsá² do tyu² to² 'naa' jon. Joon canii²mo líi¹ tsá² tyani¹i, jo 'ee sisii¹ tsá².

'E cwoo¹o 'in Espiritu Tyú² tya' 'in jai² líi¹ Dios

10 Joon nano tsaru¹u', tá² teen¹-oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Nãñu¹u' joon coon¹³ jilaa²¹ waa²¹ pí³ tya'a. 11 Joon lawa tyi² 'láa² 'láai² nii² ñi³ 'e un'øø²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cii²ii' lawa ñi³ tya' 'láa² 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ tajuu²¹ tya' 'in 'líi¹³. 12 Tsu jo 'e tii¹ jna' coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tii¹ jna' coon¹³ 'in espíritu gó² 'in tyu² to² tya'cwii²¹. Tii¹ jna' coon¹³ 'in tyiin²gi, joongi 'in 'oo¹o to² wa'a tyu² to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'ii¹ li nuu²¹. 13 Tsu 'wii¹³ joon cii²ii' ñi³ tya' 'láa² icwo² Dios 'naa' 'e coon¹³ la joon tá² lí² táain¹-oo' mi tã¹ jmii²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-oo'. 14 Tá² téin¹-oo' coon¹³ 'e jai² si¹ñuu¹u tuu¹uu' lawa coon²¹ loo²¹ 'núu¹ tu²u tya' 'láa². Joon lawa coon²¹ ñi³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaa¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo. 15 Joon tyá²aa' tyú² tyii' 'e cwoo²oo' 'e júu³ tyú² tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios la tyá² 'láa² tyú² mo 'ø¹²ø mfi¹. 16 La joon 'e jai² cwoliin¹naa' 'e lí¹ lawa coon²¹ 'mojmó² 'ú²xu 'e saan²¹a 'láa² 'e 'ii¹ tyani¹i 'e coon¹³ 'e joon lí² dúu¹u jilaa²¹ si² sñu²¹ tya' lí² 'e coo²¹

tya' 'in 'lĩĩ¹³. ¹⁷Joon toon²oon' tyí²ii' lawa coon²¹ lootyí² tya' 'láa² 'e nigajmaa¹a Dios tiin¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñĩ³ cwa²¹ lĩ¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² 'naa'; soon²oon' tá². ¹⁸Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyú², mĩ²ĩ¹ tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon la joon líí²ii' jmaa²aa' jo tũ²oo'; foo²oo' júu³ tyú² tya' jileeí²¹ 'in jai² líí² Dios. ¹⁹Mĩ²ĩ¹ jon 'wii²¹² tyajna 'e cwo¹o Dios jna jilaa²¹ júu³ 'e fo³oo. Mĩ²ĩ¹ 'wii²¹² tyajna 'e jo 'goo²¹oo ijmaa¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ do tya' xiiala jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá². ²⁰Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyú² lo; joon 'wii¹³ 'e júu³ tyú² lo 'yuu²na 'nũñĩ³ nano. Mĩ²ĩ¹ tyani Dios wa'a cwo³ jna tsá² 'e júu³ tyú² lo jo 'goo²¹oo jiiin¹³ la tĩĩ²na jmáa³aa.

Júu³ li gatséi¹

²¹Sĩĩ³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon¹³ la joon líí² tyá²-oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñũ¹ũ' coon²¹ tũn². 'Ii ijma²a 'naa' júu³ xiiala tsangĩ³na joongi jilaa²¹ 'e jmóo³oo.

²³Mĩ³ĩ¹ tyani Dios 'wii¹³ tya' jileeí²¹ tsaru¹u' wa'a seein²¹ 'ido tyú² tyani Dios joon wa'a cwo² Dios Jmii²¹ coon¹³ Na'ñũ¹ũ' Jesucristo 'ii 'e 'iin²¹²mo ruu²¹i coon¹³ 'e jai² líí². ²⁴Cwauncwaai¹³ Dios jileeí²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in Ña'ñũ¹ũ' Jesucristo, 'in jo tyéi¹ 'e 'iin²¹²in 'ido. Amén.

FILIPENSES

Poo² taain²¹² 'nũñi³ joon sii'in jí² tya' 'in jai² lĩi² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

1 Poo² coon¹³ Timoteo sii'in 'e jí² lo. Jna'oo'o líi²na'a tsá² jmoo¹o to² tyú² Jesucristo. Sii²na'a 'e jí² lo tĩi² jilee²¹naa' 'in jai² lĩi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii²moo'o 'e jí² lo jon tya' 'in tyú² to² 'naa' coon¹³ tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyú² to² do. Tsá² tya' Dios 'naa' joon nisicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús. ²Cwouncwaai¹³ Dios 'naa' joon cwocwoo¹ Nũ¹u' Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñũ¹u' Jesucristo 'e seen²¹naa' tyú²-ũ.

Poo² faa²¹a júu³ tyú² tya' 'in jai² lĩi² Ña'ñũ¹u'

³ La coon²¹ naa¹³ mo tĩi¹³-tsii 'naa' cwo¹³oo 'maai¹³ Dios tyiia. ⁴ Mo fo¹³oo júu³ tyú² mĩ³ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii' 'e jlø¹³ moo. ⁵ Cwo¹³oo 'maai¹³ Dios 'e ca jmĩ²¹² lĩ ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca lĩ no niga-jmóo²oo' to² caan²mo coon¹³ jna'a 'e cwo²¹o' júu³ tyú² tya' Dios. ⁶ Cwo¹³oo 'maai¹³ Dios joon ni³oo, jo cu¹²-tsii coon¹³ Dios 'in ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o coon²¹ to² tyú² jee²¹² 'naa', 'ii ijmaa¹gi la ngó¹ 'naai¹³ ca tĩ² jmĩ²¹² mi cwéei¹ Ña'ñũ¹u' Jesucristo. ⁷ Áa¹mo tyú² 'e 'i¹-tsii la no 'wii¹³ 'naa' tsũ 'áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' tsũ 'wii¹³ niga'ii¹³mo' ca níi³mo fo'feei¹ tya' Dios. Joon xũfiin¹³ 'úu³na 'nũñi³ joongi xũfiin¹³ isiin¹³na tyani tsaa'to² lĩi¹ un'ø¹mo 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá². Siin¹³mo 'ñii'a 'e júu³ jai² 'e júu³ lo. ⁸ Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹²na jilee²¹ 'naa' la 'iin²¹²in Jesucristo 'naa'. ⁹ Mi fo¹³oo júu³ tyú² mĩ³ tyani Dios 'wii²¹² tyii' 'e ili¹'iin²¹²gi' Dios coon¹³ tsá². Mĩ³ jon icwó² Dios 'e øøi²¹²gi-'oo' joon 'e lijmi¹gi-'oo' 'e liñi²'ii' jmaai¹³ 'e tyú²gi. Tsũ la joon jo 'leei²¹gi' tyani tsá². Joon jiiin¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² ñi²gi' mi cwéei¹ Cristo Jesús. ¹¹ Joongi mĩ³gi 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo ijmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² joon coon¹³ 'e tyú² jmoo²oo' iun'goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa²¹a júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya' Jesucristo jon

¹² Tsaru¹u', 'iin²¹²na 'e liñi²'ii' 'e jilaa²¹ 'e ningĩ³na gauncoon¹³on tyiia joongi gauncoon¹³on tya' 'in catyaa² 'e cwo²¹o' 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá². ¹³ La joon ce jilee²¹ 'láa² 'in néei¹ inũũ tya' øøi¹³ joon jilee²¹ 'in catyaa² ñi¹o 'e siin¹³na 'nũñi³ 'wiin¹³ 'iin²¹²na júu³ tya' Cristo. ¹⁴ Joon mo galiñi³ tsaru¹u' 'e 'yúu³na 'nũñi³ xiia²¹ jo jilee²¹mo gatyaa¹-tsi cwo² júu³ tyú² tya' Dios jo 'ee 'goo²¹o, jo 'ee-gi cu¹²-tsi coon¹³ Ña'ñũ¹u'. ¹⁵ 'E ja²mo, seen²¹mo 'in lĩi¹³ 'in cwó¹ júu³ tya' Cristo tsiwúu¹i, 'noo¹o 'mĩ¹³ pe 'in lĩi¹³gi cwo¹o júu³ tyú² 'e

jlø¹³mo. ¹⁶ 'In tsá² do cwo¹o júu³ tyú² tsũ 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna. Ñi¹o 'ido 'e Dios gasii¹in jna lo 'e un'ø¹mo 'e júu³ lo. 'In catyaa²gi do cwo¹o júu³ tyú² tya' Cristo la 'øøi²¹-tsi yaai 'yũ to² jmoo¹o móo³gi wúu¹ tsi 'nũñi³. Jon' jai² to² ngĩ¹i. ¹⁸ Jo ñi³ii 'ee 'e lí² do, jna-a, jlø¹³mo ngóo¹ 'naai¹³ cwo¹o júu³ tyú² tya' Cristo. Jlø¹³mo mo cwo¹ tsá² júu³ tya' Cristo 'wii¹³ 'iin²¹²mo Ña'ñũ¹u'. Jlø¹³mo jon mo cwo¹ tsá² júu³ tya' Cristo xũfiin¹³ jon' jo¹² 'iin²¹²in Cristo tsũ coon¹³ la joon in-úu² tsá² júu³ tya' Cristo.

Joon ilijlø¹³mo ¹⁹ tsũ ñi³oo 'e coon¹³ júu³ tyú² tyii' joongi coon¹³ 'e uncoon¹³ icwó² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jna ilaa²¹mo. ²⁰ Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na ijaan¹gi jo cwoli¹ lĩ²na, joon lí²-i fo¹³oo jo 'e cu¹²gi-tsii jiin¹³ la ni-fo¹³oo la joon ifo¹³oo tún¹. Iin²¹²na un'góo³oo Jesucristo coon¹³ jilaa²¹ 'e jmóo³oo. Jo 'e lĩ² xũfiin¹³ wa'a jin¹³in si najúun³na 'ee. Tsũ wana táan³na jiin²¹²in la jiin²¹ Cristo si ni'lĩ³na 'ee 'e nisáa¹mo joon tyiia. ²² Pe wana táa²mogĩ juncwii²¹ jmáa³gi to² la ngóo¹ 'naai¹³ 'e cwóo³oo júu³ tyú² tya' Dios. Jo ñi³ii 'ee ijmaa³aa, ²³ 'áai¹ tyáan² to² tyiia la ji tún² 'ii¹³. Coon²¹ lĩ²na 'e jmee²¹gi tyiia 'e júun³na joon nii¹³na ninii²¹²ii coon¹³ Ña'ñũ¹u'. ²⁴ Pe coon²¹ 'elo jmee²¹gi tyii' 'e taan²¹²mogĩ juncwii²¹ lo. ²⁵ Niliñi³mo-tsii itaan²¹²mogĩ juncwii²¹ coon¹³ 'naa' 'e uncoon¹³oon 'naa' 'e liñi²gi' 'e taan²¹²naa' 'e jlø¹³mo coon¹³ júu³ tyú² tya' Cristo. ²⁶ Tsũ icwaa¹³mo jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ingĩ²ji' jlø¹³mo coon¹³ Cristo joon unfeei¹gi' Cristo.

²⁷ Cwo¹³-oo' 'e ngĩ²ji' jiin¹³ la tĩi² ngĩ² tsá² 'in jai² lĩi² Cristo tsũ la joon xũfiin¹³ yajø³na 'naa' si wiin² taan²¹²na 'e inúu³oo xiiala ngóo¹ 'naai¹³ seen²¹naa' tá² taain²¹²-oo'. Caan²mo ngĩ²gi cwo¹oo' júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². ²⁸ Joon jo foo¹³naa' wana 'in 'iin²¹²in toon¹²¹ fo¹²-oo' 'in 'eei¹ 'naa'. Tsũ coon¹³ la joon iliñi¹ 'in 'eei¹ 'naa' 'e tsalĩn² lĩ 'ii²¹ pe 'naa'gi' cwolĩn²naa' fu ñũfú². Joon Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'elo. ²⁹ Joon jon' wa'a jiin¹³ 'e jo¹² lĩ²naa' Jesucristo pe Dios cwo¹o 'naa' 'e wúu¹ móo²oo' 'wii²¹² tya' Jesucristo. ³⁰ Móo¹³-oo' ngĩ²¹gi' jmoo²¹o' caan²mo. Ñi²oo' jilaa²¹ wúu¹ nimoo²¹²oo. Joon la no núu²oo' 'e wúu¹ móo³oo. Joon 'naa' itsangĩ²naa' la joon.

Xiiala lĩi¹ Jesucristo mo jó¹ juncwii²¹ joongi jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a

2 In cáan²na' tsũ 'wii¹³ ja²mo lĩi²na' Jesucristo joon tsũ 'wii¹³ 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' cwóo¹³o' pi² yiia', joongi cwóo¹³o' fo'feei¹ ru¹u'. Nigajmoo²¹o' to² caain²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios.

Ningalii²¹'i 'e fúu² lǎi²na'. ² 'Wii¹³ joon 'naa' jmoó²oo' 'e jløð¹³moo 'e naseen²¹moo' 'e tyú². In caan²moo' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²moo' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jløð¹³moo wana 'e seen²¹naa' 'e coon²¹ 'e 'i¹-oo'. ³ Jo jmaa²aa' wa 'iin²¹²naa' 'e sáai² tyii' jon'gi 'e jmaa²aa' jloo¹³. Jmé¹³naa' yaanaa' tsá² coon²¹ tún². Tyiin²gi 'e 'i-oo' cwáain¹ tya' 'in catyaa² do lagi yaanaa'. ⁴ Jo jmaa²aa' wa'a jiin¹³ 'e tyú² tyii' yaanaa', 'ná²-a jmaa²aa' 'e tyú² tyii' ce jilee²¹mo. ⁵ Tyiin²mo 'e 'i¹-oo' la li 'e ga'i¹-tsi Cristo Jesús. ⁶ Tsu xúfiin¹³ Dios 'ii jo fúu² galǎi²i 'ña'a. Jo gajmaa¹a jiin¹³ 'e tǎii² jmáa¹a tsu 'wii¹³ Dios 'ii. ⁷ Joon gatyaa¹a caa¹mo jilaa²¹ 'ii²¹ 'ya² tya'a, joon ga'í¹i lawa jaain²¹ tsá² ti' tsá². Joon gaunjii²¹ tsá² seen²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. ⁸ Joon lǎi¹i jaain²¹ tsañu¹ joon ga'ii²¹mo jo 'ee fa'ii²¹ lǎi²i 'e ijúuin² tsaa¹ crúu¹³. ⁹ 'Wii¹³ joon gacwo²o Dios Jmii²¹ 'ii to² fee¹gi la jee²¹² jilee²¹. Joon gacwo²o 'ii 'e sii²¹ Cristo Jesús. Joon 'e sii²¹ do 'e joon 'e tyiin²gi la jee²¹² jilaa²¹. ¹⁰ Tsu jiin¹³ coon²¹ moojn² tsá² jo sá² wa'a jo juui¹³ tyaní¹i mo núu²uu 'e sii²¹ 'in no Cristo Jesús, xúfiin¹³ 'in taain²¹² ñu¹fú² si 'in taain²¹² juncwii²¹ lo 'ee, si 'in najóin¹ 'ee. ¹¹ Joon coon¹³ la joon ijmá¹ jilee²¹ tsá² júu³ 'e Jesucristo lǎi¹i Ña'ñu¹u'. Coon¹³ 'e la joon iuntyú¹mo Dios Jmii²¹.

'In jai² lǎi² Jesucristo 'ná² uncoon¹³ 'in catyaa² il-ciwii¹mo jon Jesús

¹² Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, galinuu¹³oo' júu³ tya' Dios mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa'. Jmaa²gii' núu¹³uu¹ la ngóo¹ 'naai¹³ xúfiin¹³ jo ngǎ³ii jee²¹² 'naa'. Cwoo¹³-oo' untiin¹³naa' jilaa²¹ júu³ 'e 'iin²¹² Dios lí² jee²¹² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ ce tún². Jmaa²aa' cu²-oo' yaanaa'. ¹³ Tsu cwo²o Dios 'naa' 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' joongi uncoon¹³o 'naa' ilí²ii' jmaa²aa' jiin¹³ la lǎi² 'e 'iin²¹² Dios. ¹⁴ Jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa²aa' 'e tya¹³-oo' jon'gi wa'a 'e jo cwoo¹oo' júu³ ruu²¹naa'. ¹⁵ Coon¹³ la joon jo lí² cwo² tsá² 'naa' tsaa, jogi lí² wa'a jin² tsá² 'e jo untiin¹³naa' 'e jo²o lǎi²naa'. Lí² la cí¹³'i 'e lí² nogi ilíin²naa' jóon¹ Dios Jmii²¹. Jo 'in 'lee²¹naa' xúfiin¹³ taan²¹naa' jee²¹² tsá² 'lǎi¹³, tsá² 'in jo tsáa¹ ngǎ¹. Ijná² joo²¹ 'naa' jee²¹² 'ii lawa jaain²¹ núu¹ 'ii²¹ juncwii²¹ mo nuu²¹. ¹⁶ Ngǎ²ii' la ngóo¹ 'naai¹³ cwoo¹oo' tsá² júu³ tyú² tya' Dios tsu joon cwoo¹o Dios juncwii²¹ tya' tsá² coon¹³ 'e júu³ no. Tsu la joon mi jó² Jesucristo joon jløð¹³moo coon¹³ 'naa'. Jløð¹³moo tsu ñii³oo 'e jo tí² gago²¹²oo jee²¹² 'naa' jon'gi jo tí² to² gajmáa³aa jee²¹² 'naa'. ¹⁷ Joon xúfiin¹³ 'ná² júun³na 'e uncoon¹³oo 'naa' ijmáa³gii' jiin¹³ la to² tyu² Dios. Joon ilijløð¹³moo coon¹³ 'naa'. ¹⁸ Joon la joon 'iin²¹²na 'e jløð¹³moo' coon¹³ jna.

Xiiala lǎi¹ Timoteo coon¹³ Epafrodito

¹⁹ 'i¹-tsii wa'a icwó² Ña'ñu¹u' Jesucristo isǎi²na Timoteo 'e jajøð²i 'naa'. Tsu joon ilijløð¹³moo mi liñí³ii xiiala seen²¹naa'. ²⁰ Jiin¹³ 'ii-o 'i¹-tsi la li 'e 'i¹-tsii cwáain¹ tyii'. Joon 'e la ja²mo cu²-tsii'ii xiiala seen²¹naa' coon¹³ 'e tyú² tyii'. ²¹ Jilee²¹ catyaa² 'noo²¹on jiin¹³ 'e tyú² tya'a

yaamo, lǎi²i 'e jo 'ee cwáain¹ tya'o 'e júu³ tya' Jesucristo. ²² Pe ñii³oo xiiala lǎi¹i Timoteo, tsá² tyú²-tsi 'ii. 'Áa¹mo nigaucoon¹³ jna cwóo¹³o' júu³ tyú². Lawa'a yuun²¹ tyi-ia-oo 'ii. ²³ Joon 'i¹-tsii isǎi³na Timoteo jajøð²i 'naa' mi liñí³ii xiiala ngóo¹ seenna. ²⁴ Lǎi²na 'e Ña'ñu¹u' icwó² wa'a yajøð²na 'naa' la jmoonoo. ²⁵ Pe la joon jon lǎi²na 'ná² sǎi²na jon 'in tsaru¹u' Epafrodito 'in gasiin¹ 'naa' iuncoon¹³ jna jilaa²¹ jmaa¹ to² tyiia. Nigajmoo²¹o' to² caain²¹ coon¹³on coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'e seen²na'a. ²⁶ 'Áa¹mo gali'in²¹²in jajøð²i 'naa' tsu cu²-tsi tyii' tsu ñi¹o 'e ñí²ii' júu³ 'e tsaa¹³o. ²⁷ 'E ja²mo galitsaa¹³a Epafrodito do, la mo júun¹mo pe Dios galifee¹-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon jon'gi wa'a jiin¹³ tya' 'ii pe cagi 'wii²¹² tyiia 'e jo galifee¹gi fa¹³-tsii 'e seen²na. ²⁸ Tsu 'wii¹³ joon isǎi³na Epafrodito tsu joon lí² jløð¹³moo' mi máa¹naa' 'ii tún¹. Coon¹³ la joon jo cu²gi-tsii tyii' mi liñí³ii 'e taain²¹ jee²¹² 'naa'. ²⁹ Mi tyii¹a no 'ii¹³naa' 'ii 'e jløð¹³naa' lawa jaain²¹ ruu²¹moo' 'in jai² lǎi² Ña'ñu¹u' Jesucristo. Joon cwoli'in²¹²naa' jilee²¹ catyaa² 'in lǎi¹ la lǎi¹ 'ino. ³⁰ Coon²¹ xuu¹ jo gajúun¹in 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyu² Jesucristo. Ga'ii²¹ fu¹ ngóo¹ lí² 'ii²¹ fo² 'áai¹ tya'a 'e jmáa¹ to² tyaní³ii 'e jo lí² jmáa² 'naa' yaanaa'.

'In la jai² jóon¹ Dios 'in un'goo²¹o Dios Jmii²¹

3 Tsaru¹u', cwoli²du' doñi¹ee lí² jløð¹³naa' jmaa²aa' tsu tsá² tya' Ña'ñu¹o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyii² wa'a fo³oo tún¹ la lí² 'e nifo¹³oo ni jí² 'e nisǎi²na tsu 'áa¹mo tyiin² tyii'. ² Un'øø¹ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² jmoo¹o 'e gó², 'in jmoo¹o lí² sii²¹ circuncisión tya' tsá². Jna-a unsi²¹ 'in tsá² do "tsii²¹". ³ 'In tsá² do jin²in 'e coon¹³ 'e lí² jmoo¹o no 'e lǎi¹na' jóon¹ Dios. Pe jo jo² la jin²in. 'Elo-o 'e júu³ jo²: 'In tsá² 'in un'goo²¹ Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios lǎi¹i jóon¹ Dios. Jna'o' 'in la jai² jóon¹ Dios Jmii²¹. Saan²¹an' 'e jløð¹³mo' tsu Cristo Jesús galáa²mo jna' joon cu²u-tsi' coon¹³ 'e lí² ngii¹i jma²i tsá². ⁴ Wa lí² 'i¹-tsi tsá² 'e jóon¹ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e lí² jmoo¹o tsá² 'e joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí²gi la lí³ii jna tsu tsai¹ tsá² Israel jna. ⁵ Mo gatǎ² jñá² jmii²¹² 'e ngaa¹³ii joon galǎi¹na 'e lí² circuncisión do. Coonti lǎi¹na jún² tsá² Israel tsu 'lǎi²¹² tsaun¹áai¹ tyiia sii²¹ Benjamín joon jilee²¹ tsacøø¹³ tyiia 'in ngaa¹³i Israel 'i. Ga'øø²¹-tsii ley tya' Moisés la 'øø²¹-tsi tsá² tya' fariseos. ⁶ Gajmáa³aa ce caain²¹-tsii 'e ley do. Joon gasaan²¹moo 'in jai² lǎi² Cristo taa²¹na 'ii 'nuñí³. Gajmáa³aa la to² tyu² ley tya' Moisés ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ tsaa² tyiia. ⁷ Jilaa²¹ 'elo ca la jee¹ 'áa¹mo tyiin² tyiia pe la no jo 'ee tyiin²gi coonti tyiia 'wii¹³ tya' Jesucristo. ⁸ Pe jilaa²¹ 'e la mo i'óo³oo do gatú³uu lí² caa²¹mo tsu 'i¹-tsii jo 'ee tyiin² jiin¹³ xuu¹ mo gaunchii¹ la tyiin² mo galicwii¹in tsá² Jesucristo lawa'a Ña'ñu¹u'. Joon 'wii¹³ Jesucristo ga'iin²moo jilaa²¹ 'elo joon jmoo¹³-oo cwáain¹ lawa tyi¹-i tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na jilaa²¹a 'e cwo² Cristo jna. ⁹ Joon 'iin²¹²na 'e tye¹ Dios jna 'e li-caa²¹na coon¹³ Cristo jon' wa' 'wii¹³ jmoo³oo 'e tyú² jin¹³ la to² tyu² ley do pe tsu 'wii¹³ Dios gauntyú¹mo jna 'wii¹³ ja²mo lǎi²na Jesucristo. Tsu tyú¹mo tsá² tyaní³ Dios jiin¹³ wii¹³ ja²mo lǎi² Cristo. ¹⁰ Cristo gajjin¹in

jee²¹² 'i¹¹212 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. Joon 'iin²¹²na 'e cwo²o Dios Jmii²¹ jna jon 'e taan²¹²na juncwii²¹ coon¹³ 'ii²¹ do 'e gajmaa¹ a jiiin¹in Cristo. 'Iin²¹²na móo³oo wúu¹ la gani²¹ 'ido wúu¹. 'Iin²¹²na 'e taan²¹²na juncwii²¹ 'e 'i-tsi¹ la li 'e ga¹'-tsi Jesucristo la mo gajúuin¹ cwáain¹ tya' tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹. ¹¹ 'Iin²¹²na jmáa³aa jilaa²¹ 'elo wa'a li¹ii jon jiiin¹ jee²¹² 'i¹¹212 la gajiiin²¹ 'ii-o.

Áa¹mo cwo²-tsi Poo² untiin¹³in jiiin¹³ la to² tyú² Dios

¹² Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e nigauntiin¹³mo Dios jmeei¹ jna jiiin¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e seen²na jiiin¹³ la 'e fo³oo nota. Pe jmáa³gii la ngóo¹ 'naai¹³ 'e ilíin²na la joon. Tsu 'wii¹³ joon Jesucristo gatø²ø jna ilíin²na tsá² tya'a nifu. ¹³ Tsaru¹u', jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a nigauntiin¹³na jilaa²¹, pe la no ngóo¹ 'no² jmóo³oo 'e 'íin²mo-tsii jilaa²¹ 'e nijmáa³aa la jéi¹ joon cwo³oo pi³ 'ñii'a 'e untiin¹³na jilaa²¹ 'e 'ná² jmáa³aa nifu. ¹⁴ Iin²¹²na untiin¹³na joon coon¹³ la joon iuntiin¹³mo Dios Jmii²¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in cwáain¹ tyiia 'wii¹³ Jesucristo. Joon 'iin²¹²in Cristo cwo²o jna 'e nii¹³na ninii²¹²ii coon¹³on ñh¹fú².

¹⁵ Joon tya' jileei²¹ tsá² 'in la jai² líi² júu³ tya' Dios joon jmoo¹-o tyiin² 'áa¹mo 'e 'i¹-tsi la no. Joon wana 'i¹-oo' 'e xiia²¹ joon Dios ijmáa¹a øøi²¹-oo' 'elo. ¹⁶ Pe 'elo 'áa¹mo tyiin² jmoo²¹o'. 'Ná²-a 'i¹-tsi', la joon jon 'ná²-a ngi²¹' tyani tsá² jiiin¹³ la nigaøøi²¹-tsi' júu³ tya' Dios.

¹⁷ Tsaru¹u', jmáa²aa' la jmóo³oo, joon tyáan²aan' cwáain¹ 'in jmoo¹o la jmoo²¹o'o. ¹⁸ Nifuu²¹²oo 'naa' 'láai² naa' joongi ifo³oo tún² ca 'e la xuui²¹²-tsii 'e fúu¹mo 'in jin² 'e jo²o líi² júu³ tya' Jesucristo pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o la mo 'ee²¹mo júu³ tyú² do 'e jin²in 'e nijun¹mo Jesucristo tsaa² crúu¹³ 'wii²¹² tyi'. ¹⁹ Joon li tséi¹ i'íin²mo 'in líi¹ la joon. Un'goo¹-o 'ido wa'a lisá² jiiin¹³ 'e la 'iin²¹²mo 'e 'íi¹³ lawa'a 'e un'goo²¹o Dios. Tsu joon 'e jløø¹³mo 'e 'íi¹³ lawa 'e fa¹'i²¹ líi²i. Canii² 'e 'i-tsi jiiin¹³ 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁰ Pe 'in 'íi³mo jna 'ñh¹fú² joon sijáan³o' 'e ñh¹fú² ijó² 'in jma¹ tiin¹³ jna' 'in sii²¹o Ña'ñh¹u' Jesucristo. ²¹ Coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e 'oo¹o iun-sí²mo cuerpoo tyi' ijmáa¹ lawa cuerpo tya'o 'e 'ya²gi 'áa¹mo. Coon¹³ 'ii²¹ joon tyú²o to² jilaa²¹ 'e sá² jmaa¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in.

Jløø¹³naa' jmáa²aa' tyani Ña'ñh¹u'

4 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tá² siin²naa' yaanaa' tyani Ña'ñh¹u'. 'Áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' joon 'áa¹mo 'iin²¹²na jøø²na 'naa'. 'Naa'oo' jmóo²oo' jløø¹³na. Joon 'naa' ilíin²naa' lawa corona tyiia mi cwéei¹ Ña'ñh¹u'.

² Mí³ tyani Evodia, la joon jon tyani Síntique wa'a cwosi¹³mo røø² lawa ruu²¹mo 'in jai² líi² Ña'ñh¹u'. ³ Joon 'ñh¹, tsaru¹u' 'in nijmáa³aa to² caain²¹ coon¹³ lawa cajmuui¹ joo²¹ 'íin¹ 'in 'ñúui¹³, mí³ tyani²i un-coon¹³on 'in tsamí² ru¹u' do. 'Ii gauncoon¹³o jna cwo²¹o'o júu³ tyú² tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o'o 'e júu³ tyú² do coon¹³ Clemente

coon¹³ 'in catyaa² do. Joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a xiiala sii²¹ jileei²¹ 'ii.

⁴ Jmaa²aa' jløø¹³naa' tyani Ña'ñh¹u' coon²¹ tøø²mo. Fo¹³oo tún², jløø¹³naa' jmáa²aa'. ⁵ Cwolicwii¹mo tsá² 'naa' 'e 'wo²-oo'. Tí li cwéé¹mo Ña'ñh¹u'.

⁶ Jo jmaa²aa' cu²-oo' ce jiiin¹³xu, lí¹ cii¹³i jmaa²aa', mí²ii tyani Dios Jmii²¹ tya' jilaa²¹. Faa¹³aa' júu³ tyú², cwóo²oo' 'maai¹³ Dios jon. ⁷ Tsu joon icwo²o Dios 'naa' 'e seen²naa' tyú² la lí 'e seen²¹ 'ña'a. Joon ce jiiin¹³ jaain²¹ tsá² wa ilí² øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e tyú² seen²¹ Dios, tsu 'e tyú² do 'e fee¹gi 'e jo 'in cwéei¹ øøi²¹-tsi. Tsu 'e tyú² do iunøøi¹ almas tyii' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo' tsu 'wii¹³ jai² líi²naa' Cristo Jesús.

'í²-oo' jmai² 'e tyú²

⁸ Coon²¹gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u', 'í²-oo' jilaa²¹ 'e jai², joongi jilaa²¹ 'e tyú², coon¹³ jilaa²¹ 'e røø². Jo 'i¹-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e un'leei² tsá² yaai. 'Í²-oo' jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ ifaa²¹ tsá² 'e tyú². 'Í²-oo' jiiin¹³ 'e tyú²gi coon¹³ jilaa²¹ 'e cwóo²oo' 'maai¹³ Dios.

⁹ Unti²naa' yaanaa' jilaa' ga'e¹³ee 'naa' joon jmaa²aa'. Jmaa²aa' jilaa²¹ jiiin¹³ la ganú²u' 'e nifo³oo coon¹³ jilaa²¹ 'e gañi²ii' jmóo³oo. La joon 'in Dios 'in cwo² 'naa' 'e tyú² seen²naa' ingí¹ caain²¹ coon¹³ 'naa'.

'E gacwo¹ 'in seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³on Poo²

¹⁰ Jløø¹³na 'áa¹mo tyani Ña'ñh¹u' mo galiñii² 'e gati²-oo' jna tún¹. Jo 'iin²¹²na fo³oo 'e ga'ín¹-oo' jna pe jo mo gauntyi² fu wa'a 'e uncoon¹³ 'naa' jna. ¹¹ Jo fuu²¹²uu 'naa' wa' mo 'in tyéen¹³na jmi²¹². Tsu niliti²¹mo xii¹ala itaan²¹na juncwii²¹ jløø¹³mo coon¹³ 'e xu 'e óo³oo. ¹² Niñi³oo xii¹ala lí mo tañii² tsá² la joon jon ñi³oo wa'a mo 'óo³oo sáai²xu. Niliti²¹na xii¹ala taan²¹na 'e 'yaai²¹-tsii 'e røøi² tu³uu si 'e un'áa³na 'ee. Jløø¹³mo coon²¹ tøø²mo wa'a mo 'óo³xu la joon jon wa'a mo jo 'ee sá² tyiia. ¹³ Lí²-i jmáa³aa doñi¹ee tsu Jesucristo cwo²o jna wa² pí² tyiia. ¹⁴ Pe 'naa' 'e tyú² gajmáa²aa' tyiia mo gauncoon¹³oon' jna coon¹³ fa¹' 'e seen²na.

¹⁵ Joon ñi²oo' 'e jiiin¹³ 'naa' tsá² seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³oon' jna mo gajú³uu Macedonia nifu, nicwó³oo júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Jiiin¹³ 'naa'oo' jee²¹² jileei²¹ 'in nijai² líi² Jesucristo gacwóo²oo' jna 'e jmaai¹ to² tyiia tsu 'wii¹³ nicwó³oo júu³ tyú² jee²¹² 'naa' 'e ni¹ii¹³naa'. ¹⁶ Tsu la 'ii²¹² 'e taan²¹na fuu²¹ Tesalónica gauncoon¹³oon' jna cafu líi¹gi tya' jilaa²¹ 'e tyéé¹³na. ¹⁷ Jon' wa'a 'i¹-tsii jiiin¹³ 'e 'ii¹³na, pe jiiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí²oo²oo' líi¹gi cwáain¹ tyii' tyani Dios Jmii²¹. ¹⁸ Ni¹ii¹³mo jilaa²¹ ca gasai²gi. Coon¹³ 'e gasii¹naa' coon¹³ Epafrodito 'óo³oo 'láai²gi. 'E gasii¹naa' do tyiia lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tyani Dios, lawa sún² jmafuu²¹ 'áai¹. Joon 'yaai²¹-tsi Dios 'wii¹³ 'e gauncoon¹³oon' jna. ¹⁹ La joon jon Dios tyiia-oo icwo²o 'naa' jilaa²¹ 'e 'náa²aa'. Icwo²-o 'naa' 'e 'náa²aa' 'wii¹³ Jesucristo tsu 'áa¹mo sá² tya'a fu ñh¹fú² lí 'ya²gi 'áai¹. ²⁰ ¡Cwoun'goo²¹o jileei²¹ tsá² seen²¹ juncwii²¹ Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo! Amén.

Júu³ Ì gatséí¹

²¹ 'Aa²¹²mo tsá² fu²u 'e fo³na coon¹³ la sii²¹ Jesucristo jileei²¹ 'in jai² Ìíí² Dios Jmii²¹. Jileei²¹ tsaru¹u' 'in taain²¹² coon¹³ jna lo sii¹mo jon 'aa²¹²moo'. ²² La joon

jon sii¹mo 'aa²¹²moo' jileei²¹ 'in 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o to² in~~uu~~ tya' tsa²to² nifu tyiin¹ Roma.
²³ Cwouncwaai¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo jileei²¹ 'naa'.
 Amén.

COLOSENSES

Sii'in Poo² 'e j² lo tya' tsá² jai² lǎi² Cristo 'in néei¹
Colosas

1 Jna-a, Poo², 'in sii³na 'e j² lo tyii' 'in jai² lǎi² Jesu-
cristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon lǎi¹na
apóstol tya' Jesucristo to² tyu² Dios Jmii²¹. Sii²¹na'a 'e j²
lo coon¹³ tsaru¹u' Timoteo tyi'naa' 'in tsaru¹u' 'in jai²
lǎi² Jesucristo. Cwotaan²¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ 'naa'
cwa¹³ joongi cwocwo¹ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e tyú².

Faa²¹ Poo² júu³ tyú² 'wii²¹² tya' 'in jai² lǎi² Jesucristo

3 Coon²¹ tøø²mo cwo²¹o'o 'maai¹³ Dios Jmii²¹, 'in
Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, la coon²¹ naa¹³ mo faa²¹a'a
júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'. 4 Niliné³e'e júu³ 'e ja²mo lǎi²naa'
Cristo Jesús, joongi xiiala 'iin²¹²moo' jileei²¹ 'in jai² lǎi²
Dios Jmii²¹. 5 'Iin²¹²moo' 'ii tsu' 'wii' injaan²oo' icwo¹² Dios
'naa' i'ii²¹ 'ido 'naa' fu ñu'fú² in'i'ii' coon¹³ Jesús
jløø³naa'. Ca la mo 'láa² 'wii²¹² ganúu²uun' 'e júu³ tyú²
tya' 'e tiin¹³ tsá² ga'i¹-oo' la joon. 6 Joon 'e júu³ lo 'e
cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³ do
la ga'ii¹³naa' la mo ganúu²uun' joon ja²mo galí²naa' 'e
jo¹o 'e 'iin²¹² Dios tsá². 7 La li 'e galitii²¹naa' 'e ga'e¹
ru¹u' Epafras, 'in 'iin²¹²na', 'in gajmaa¹a to² coon¹³ jna'.
Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyu² Cristo 'in cwo¹² 'naa'
júu³ tyú² joongi jo cuu¹³-oo' coon¹³on. 8 Joongi 'ii gaj-
maa²a jna'a júu³ xiiala seen²naa' joongi xiiala 'iin²¹²naa'
Dios coon¹³ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya'
Dios.

9 Tsu' 'wii¹³ joon 'e jmi²¹² mo galiné³e'e xiiala jai²
lǎi²naa' jo mo gatuu²¹u' 'e faa³a'a júu³ tyú² 'e mii²¹i'i
tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo¹²o 'naa' 'e liñi²ii' jilaa²¹ 'e
'iin²¹²in 'e jmaa²aa', joongi coon¹³ tya' Espíritu Tyú²
tya'a 'e øøi²¹-oo', iliñi²ii' 'e tyú², jogi jmaa²aa' sóoin²
jon'gi wa' jo untiin¹³naa'. 10 Joongi mii²¹i'i 'e jmaa²aa' 'e
tyú²-u jiiin¹³ la tǎi² la jmoo¹o 'in jai² lǎi² Ña'ñu¹u' Jesu-
cristo, jmaa²aa'gii' coon²¹ tøøi² jiiin¹³ la 'yaa¹-tsi, joon il-
icwii²naa' 'áai¹gi Dios Jmii²¹. 11 Mii²¹i'i 'wii²¹² tyii' 'e cwoj-
maa¹a Dios Jmii²¹ 'e tá²gi taain²¹²-oo' coon¹³ 'ii²¹ tya'a
'e 'ya²gi, 'e coon¹³ la joon 'e taa²¹-oo' jmaa²aa' coon¹³
ce tún², joon 'e jløø³moo'. 12 Cwo³oo' 'maai¹³
Ña'ñu¹u' 'in nityá² tyú² tyi' i'ii¹³na' jilaa²¹ icwo¹² Dios
jileei²¹ 'ii injeei²¹ tyani Dios. 13 Joon Dios Jmii²¹ lawa'a
ga'woo¹ jna' 'e juncwii²¹ do li 'ii² nuu²¹ joon gatøø¹
jna' li jná² joo²¹ li tyu¹²u' Joon¹, 'in 'iin²¹²in do to². 14 'In
Joon¹on do gajmaa¹a tiin¹³ jna', gajúun¹in 'wii²¹² tyi'
joon ga'iin² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

Seen²na' 'e tyú²-u coon¹³ Dios Jmii²¹ tsu' 'wii¹³
gajúun²mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'

15 Jiiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² níi²in Dios Jmii²¹. Pe mo
gacwéei² Joon¹on lǎi¹i tsá²-a joon ganii²¹mo tsá² 'ii. Joon
'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei²¹ 'in seen²¹. 16 'Wii¹³ 'ii-o gaj-
maa¹a Dios Jmii²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ joongi coon¹³ ji-
laa²¹ 'e sá² yu' juncwii²¹. Joon gajmaa¹o jilaa²¹ 'e jo
jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jilee²¹mo ga'ii²¹ to² 'e tyu¹² 'ii
xúfiin¹³ 'in tsaa²to² nifu si 'in tǎ² tún² 'ee si 'in tǎ² 'ni¹ 'ee.
Tsu' jilaa²¹ 'e galí² 'wii¹³ 'ii-o joongi 'e tya' 'ii-o.

17 Seen²¹mo Jesucristo ca la jéei¹gi la jee²¹² jilaa²¹ 'e sá².
Joon 'wii¹³ 'ii²¹ tya' 'ii-o jo xéei². 18 Joongi Cristo lǎi¹i
mootyi² tya' jileei²¹ 'in jai² lǎi² 'ii. La to² tyu¹² mootyi²
tsá², tyu¹²o to² la tøøi² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹o
Jesucristo. Joon 'ii-o cwo¹o juncwii²¹ tya' la jileei²¹ 'in
jai² lǎi² 'ii. 'Ii-o 'in tyiin²gi nifu la jee²¹² jileei²¹ 'in nigaji-
in¹ jee²¹² lǎi²¹² 'e jo júuin² tún¹ tsu' 'wii¹³ la joon 'ii-o nifu
la jee²¹² jilaa²¹. 19 Tsu' Dios Jmii²¹ nigali¹in²¹²in wa'a lǎi¹i
Cristo ce tǎ² la lǎi¹i 'ii 'ña'a. 20 Joon ga'i¹-tsi jon Dios Jmii²¹
'e 'wii¹³ tya' Jesucristo 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹³on.
Dios ga'iin² tsaa² tya' jileei²¹ 'wii¹³ jmi¹ 'øøi² Jesucristo
'e gatuun²¹ mo júun¹in tsaa¹ crúu¹³. 'Wii¹³ coon¹³ 'e
joon gajmaa¹a Dios 'e sǎi¹ røø²¹ coon¹³on jileei²¹ 'in
taain²¹² ñu'fú² coon¹³ 'in taain²¹² juncwii²¹.

21 Joon 'naa' la mo jéei¹ jo seen²¹naa' tyú² coon¹³
Dios. 'Ee¹moo' Dios 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo²oo'. Pe la
no Dios gajmaa¹a 'e seen²¹naa' røø²¹ coon¹³on.

22 'Wii¹³ tya' 'e gajúun¹in cuerpo tya' Cristo. 'E galí² 'elo
'e lawa'a sá² coon²¹ 'e cwo¹²o Dios Jmii²¹. Ijaain²¹ Dios
Jmii²¹ 'naa' tyani 'ña'a 'e lǎi¹naa' tsá² jon'gi un'leei²¹gii'
yaanaa', jon'gi 'e røøi²¹gii' tsaa². 23 Pe 'elo lano 'ná¹
ngǎ²ii' canii²mo jiiin¹³ 'e jai² lǎi²naa'. Lawa coon²¹ jmoo³
'mó² 'e 'yu' o¹² 'áai¹ 'e jo tsajan¹² jiiin¹³xu' la joon jon jo
xee²-oo' jiiin¹³ 'e øøi²¹-oo' tsu' 'wii¹³ 'e júu³ tyú² 'e
nanuu²uu' itiin¹³naa'. Joon nigacwoo¹ tsá² 'e júu³ lo la
'uu²¹mo ni cwo¹³ juncwii²¹. Joon jna-o, Poo², gaur-
coon¹³oo cwóo³oo 'e júu³ tyú² do.

Xiiala jmoo¹o Poo² tya' 'in jai² lǎi²

24 Jløø³moo coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e móo³oo 'wii²¹² tyii'
tsu' coon¹³ la joon coon¹³ cuerpo tyiia li'ii untiin¹³na jil-
laa²¹ wúu¹ 'e 'ná¹ ni²gi Cristo cwáain¹ tya' 'in jai² lǎi² 'ii.
25 Joon Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo icwo¹³oo 'naa' 'e
júu³ tyú² do tya' 'e tyú² tyii'. Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo
júu³ tya'a 'e cwóo³oo jiiin¹³ la tǎ². 26 Ijma³aa liñi²ii' 'e júu³
'e la mo tá² 'ín³ 'mo² lǎi¹-i 'áai¹. Ce jiiin¹³ ángeles jo ñii¹i
la joon jon tsá² jo ñii¹i. Pe la nano Dios gacwoo¹o 'e

licwii¹naa' jiiin¹³ 'in lîi¹ tsá² tya'a. ²⁷ Dios ga'i¹-tsi cwo²o jileei²¹ 'in jai² lîi² 'ii' e licwii¹ 'e júu³ la mo tá² 'ín³ 'mo². Joon 'ya²gi 'áa¹ joongi 'áa¹mo tyiin² tyii' jileei²¹ 'in jon' seein²¹ Israel. Joon 'e júu³ 'ooin²¹ do 'e jin² 'e 'yúu¹ tsi Cristo 'in tsá² 'in jai² lîi² 'ii. Joon 'wii¹³ 'ii do 'øøi²¹-'oo' 'ii¹³naa' li 'ya²gi icwo²o 'naa'.

²⁸ Cwo²o 'o júu³ tyú² tya' Cristo. Joon cwo²o 'o tsá² cwáain¹ jilee²¹mo. Joon 'ee¹e'e jilee²¹mo tsá² joon cwo²øøi²¹-tsi tyú²-u. Tsu joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii isaain²¹-tsi tyú²-u jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Cristo 'wii¹³ tya'a. ²⁹ 'Wii¹³ joon jmóo³oo to² 'ii²¹ la joon jon jmóo³-oo xi-ia²¹ jiiin¹³ li¹ii jiiin¹³ wa² pî² icwo² Jesucristo jna.

2 Tsu 'iin²¹²na 'e liñ²ii¹ 'e jmóo³oo xiia²¹ jiiin¹³ li¹ii 'wii¹³ tyii' joongi 'wii¹³ 'in tsá² néei¹ Laodicea joongi 'wii¹³ jileei²¹ 'in jo mo níi² jna 'ñii'a. ² La joon 'iin²¹²na 'e táain¹ tá²-tsi alma tya'a joon gauncaain²¹ tsu 'wii¹³ 'iin²¹²na la jaain²¹ la jaain²¹. 'Iin²¹²na jon 'e 'øøi²¹gii¹-'oo' 'e coon¹³ la joon jo cu²-'oo' coonti. 'Iin²¹²na jon 'e cwii²¹moo' Cristo. Joon jo lí² cwii¹ 'in tsá² 'ii wa'a jo cwo¹ Dios. ³ Tsu Dios gacwo¹o Cristo jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmi¹-tsi. ⁴ 'E la fuu²¹²uu 'naa' 'e jo 'in icwotyiaan²¹ 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹. ⁵ Xufiin¹³ jo siin¹³na 'ñii'a coon¹³ 'naa' 'áa¹mo lîi²na 'naa'. Joongi 'áa¹mo jløø¹³na coon¹³ 'naa' 'e unti-in¹³moo' joon 'e teen¹naa' taa²¹ jiiin¹³ 'e jai² lîi²naa' Cristo.

⁶ La ni¹ii¹³naa' Jesucristo la joon jon 'ná¹ taan²¹²naa' juncwii²¹ 'in caan¹²naa' coon¹³on. ⁷ 'In caan²¹naa' coon¹³o lawa'a coon²¹ 'mó² jéei¹ jmóo³ 'áa¹ 'e sa² tá² 'e lí¹ cwii²¹naa' Cristo 'áa¹gi la coon²¹ jmi²¹². Jo cwox-eei²¹-'oo' jiiin¹³ 'e jai² lîi²naa' jiiin¹³ la ga'e² tsá² 'naa'. Coon²¹ tøø²mo cwo²oo' 'maai²¹ Dios Jmii²¹.

'E 'mí² 'e juncwii²¹ tya' tsá² mo jai² lîi² Cristo

⁸ Tíi¹moo', jo cwóoi¹ yaanaa' 'e caain¹ 'naa' wíin² 'in tsá² tajuui²¹ 'in tîi² júu³ 'e jóoin²-tsi tsá². Joongi jo cwo²o 'ido júu³ ruu²¹ 'in coon¹³ 'e júu³ 'e jo jai². 'In tsá² do jo cwo¹o júu³ tya' Cristo. Cwo¹-o jmai² júu³ 'e la tîi² tya' tsá², jiiin¹³ la 'e 'øøi²¹-tsi yaamo.

⁹ Tsu lawa'a Dios Jmii²¹ 'ña'a lîi¹ Jesucristo. ¹⁰ Joon 'naa' sirøø¹naa' coon¹³ Dios tsu 'wii¹³ 'in caan²¹naa' coon¹³ Cristo. Joon 'ii tyu² to² jileei²¹ 'in 'oo¹o to² juncwii²¹ coon²¹gi. ¹¹ Joon 'naa' ga'i¹³naa' 'e lí² sii²¹ circuncisión, 'e jmaa¹a tsá² júu³ 'e tsá² tya' Dios 'naa'. Pe 'e lí² ga'i¹³naa' jon' gajmaa¹a tsá². 'E lí² 'e nilîi¹naa' 'e Cristo gacoon²¹-o jilaa²¹ tsaa² tyii'. ¹² Mo gasaa²¹naa' jmi²¹ lawa'a 'e gajún¹moo' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'i¹-'oo' la gajún¹ Jesucristo. Joon mo gajmaa¹a Dios Jmii²¹ 'ii²¹ 'e gajiiin¹in Jesucristo jee²¹² 'lîi²¹² la joon jon 'naa' gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'naa' juncwii²¹ tyii' 'e 'múui² 'wii¹³ jo¹o galîi²naa' Jesucristo. ¹³ 'Naa' la mo jéei¹ lawa'a 'e 'lîi²¹²moo' coon¹³ tsaa² tyii² 'e røø²¹naa', jo lí² lîi¹naa'. Pe la nano nicwo¹o Dios 'naa' juncwii²¹ tyii' caan²¹mo coon¹³ Cristo. Ga'ín²mo 'ido jilaa²¹ tsaa² tyii'. ¹⁴ Ga'ín² tsaa² tyi' 'e røø²¹na' tyaníi¹. Coon¹³ 'e tsaa² tyii² do 'e la mo tsaa²a' li 'lîi³. Mo gateein¹ tsá² Cristo tsaa¹ crúu¹³ joon gajúun¹in. Joongi gatsé¹mo 'e tsaa² røø²¹na' do. ¹⁵ Mo gajúun² Jesucristo tsaa¹ crúu¹³ do galí¹o 'in 'lîi¹³

coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo¹o to² tya' 'in 'lîi¹³. Joon coon¹³ la joon Dios ga'e²o jileei²¹ 'e feei¹gi Cristo lagi 'in 'lîi¹³ do.

Jmaa²aa' jiiin¹³ la to² tyu² Dios

¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'e 'uu²uu' cøø²øø'. Jon'gi cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ mo tî² jmi²¹² si jmi²¹² mo 'láa² 'wii²¹² la jaain²¹ sii²¹ 'ee, si jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'ee. ¹⁷ Tsu 'wii¹³ jilaa²¹ 'elo li lawa 'iin¹³ tya' Cristo, jmaa¹a tsá² júu³ xiiala ilîi¹ Cristo jío¹ pe najó²-o joon la no lí²-i licwii¹in tsá² 'ña'a Cristo. ¹⁸ Jo cwo²oo' 'e cón² 'in tsá² do 'naa' tóo² 'e jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e sá² tyii' coon¹³ Jesucristo. 'In tsá² do jmaai²¹ yaai lawa tsá² 'wéi¹ joon un'goo²¹o ángeles. Faa²¹a 'e jo 'øøi²¹-tsi. Joon jløøi¹³ 'ña'a coon¹³ 'e 'i¹-tsi xufiin¹³ 'i¹-tsi jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² 'in jo cwii¹in Dios. ¹⁹ Jo ngí¹ 'in caain²¹ coon¹³ Cristo. Pe Cristo do lîi¹ tsafeei¹ tya' jileei²¹ 'in jai² lîi² 'ii. Joon 'ii do cwo¹o jilaa²¹ 'e ní¹ tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. 'Wii¹³ 'ii-o sicaain²¹ jileei²¹ 'in jai² lîi² 'ii jiiin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

²⁰ Mi yuui¹³ gajúun¹ Cristo 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ jo lí² tyu²gi to² 'ii. La joon jon jna' lawa'a jún¹mo' jon coon¹³ Cristo. Joon jo lí²gi tyu² tsá² jna' to². ²¹ Jo 'ná¹ jmoo²¹o 'ii²¹ 'e tyu² lagi jo gø²ø si jo 'uun²¹un 'ee si jo lí²i coon¹³ cwo²¹o 'ee. ²² Tsu jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ityé¹mo mi yuui¹³ jíméi¹ to² tya' tsá². Joon 'e 'ii²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² do lí² jiiin¹³ la to² tyu² tsá², joon jiiin¹³ júu³ 'e 'e²e tsá². ²³ 'In tsá² jmoo¹o 'ii²¹ lo 'e la mo lîi¹ la lîi¹ tsá² 'in cwó¹-tsi jmoo¹o la to² tyu² Dios. Pe jiiin¹³ jmaa²¹i yaai tsá² 'wéi¹ joon 'e¹e wúu¹ yaai. Jo 'ee to² 'ii³ jilaa²¹ 'elo tsu 'in tsá² 'in jmoo¹o la joon jmoo¹-o jiiin¹³ la 'iin²¹²gi 'ña'a.

3 La gajúun²naa' coon¹³ Cristo la joon jon nigaji-in¹naa' tún¹ coon¹³on. 'Wii¹³ joon 'naa²¹aa' 'e sá² fu ñu¹fú² li tyiin¹ Cristo lí¹ cwo²¹o Dios Jmii²¹ tsáa¹. ² Cwo¹-'oo' 'e sá² fu ñu¹fú² jon' 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ³ Gajúun²naa' coon¹³ Cristo joon nano un'øø²¹mo Dios juncwii²¹ tyii' coon¹³ Cristo. ⁴ Joon Cristo 'ña'a lîi¹ juncwii²¹ tyi'. Joon mi jnéi¹ Cristo tún¹ la joon jon jna' injnéi¹mo' coon¹³on. Joon 'e 'ya²gi tya'a ilisá² tyi'.

'E² Poo² tsá² xiiala teein²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'Wii¹³ joon 'ná¹ joon²¹on' jmaa²¹a' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na' 'e gó² 'e jmoo²¹o. Jo foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jon'gi jmaa²aa' doñi¹ee 'e gó². Jo jmaa²aa' 'e gó² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jon'gi 'e gó² 'e 'i¹-'oo'. Jo 'iin²¹²gii' 'áa¹gi lagi 'a 'oo²oo' no tsu lawa'a un'goo²oo' dioses jmaa¹i tsá² wa'a jmoo²oo' la joon. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² lo 'i¹ee¹ Dios wúu¹ jileei²¹ 'in jo mo jmaa¹a nuu¹³. Joon 'áa¹mo wúu¹ inii² 'ido. ⁷ Joon 'naa' gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e gó² lo la mo seen²¹naa' la mo jéei¹. ⁸ Pe nano tuu²uu¹ jilaa²¹ 'e gó² lo: tuu²uu¹ 'e 'nii²¹-'oo', jo jmaa²gii' 'e 'nii²¹-'oo'. Tuu²uu¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e tî²-'oo' joon jilaa²¹ júu³ gó² 'e foo²¹oo' tya' tsá² xeei²¹. Tuu²uu¹ jilaa²¹ júu³ 'lîi³ 'e sîi¹naa'. ⁹ Jo fu²uu' tsá² júu³ tajuu²¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu ni gatuu²oo' jilaa²¹ 'e gó²

seen²¹naa' la mo jéei¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa^{2aa}'.
¹⁰Joon niga¹ⁱ'naa' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Joon la
 coon²¹ jmii²¹² nigalicwii²¹ingii²¹ Dios 'in gacwo¹ 'naa' 'e
 juncwii²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon t¹²xu-u 'e
 juncwii²¹ tyii²¹ do lisíi² ca li la li juncwii²¹ tya' Dios Jmii²¹.
¹¹Mo ngii¹ tsá² coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² do ca nii²mo
 tsá² líi¹i. Jo 'e cwáain¹ tya' tsá² doñixiia' jalíin², la joon
 sáa³ jmii²¹ tsá² doñixiia' jalíin². Jo tyiin² joo²¹ jiiin²¹
 gauntsáa¹ tsá² jí² sí 'ee to² tíi² tsá² 'ee. Jiiin¹³ 'e tyiin²mo
 'e cwii¹in 'ido Jesucristo tsu jiiin¹³ 'ii 'in tyiin²gi.

¹²'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa' ilíin²naa'
 tsá² tya'a, 'wii¹³ joon cwolí²naa' tsá² 'wo²-tsi, tsá² 'in
 jmoo¹o tyú² tya' tsá² xeei²¹. Jo jmaa^{2aa} 'jloo¹³ pe
 cwolí²naa' tsá² coon²¹ tún¹ 'in feeli¹-tsi. ¹³Jmaa^{2aa}
 feeli¹-oo' 'wii¹³ tya' ruu¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.
 Joon wana 'e niga¹láa¹ tsá² tyii¹ jmaa^{2aa} feeli¹-oo' tya'a
 tsu jiiin¹³ la joon gajmaa¹a Cristo tyii¹. ¹⁴Pe 'e tyiin²gi 'e
 'iin²¹²naa' tsaru¹u, tsu jiiin¹³ coon¹³ la joon in-
 caan²¹naa' joon sii¹³ røø²¹. ¹⁵'Wii¹³ Cristo seen²¹naa'
 tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹ tsu 'wii¹³ joon jmaa^{2aa} jiiin¹³ la
 tíi²i jmaa¹a 'in seein²¹ tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹. Tsu 'yu
 to² joon gatø²ø Dios 'naa' 'e canii²mo ilíi²naa'. Joon
 cwoø²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹.

¹⁶Cwotii¹³-oo' jilaa²¹ júu³ tya' Cristo 'e ganuu²uu'.
 Jmaa^{2aa} 'núu¹³uu' 'e júu³ do. 'Ee²ee' 'e júu³ do joongi
 tyá²-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e
 øø²¹-oo' 'e gacwo² Dios. øø²øø²¹ jilaa²¹ júu³ tyú²
 salmos coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tíi²¹gii, cwoø²oo'
 'maai¹³ coon¹³ 'e øø²øø²¹ do. ¹⁷Joon jilaa²¹ 'e jmoo²oo'
 sí fó²oo' 'ee, jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹u' Jesu-
 cristo. Joon cwoø²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ 'ii-o.

Xiiala 'ná' jmaa¹a 'in jai² líi² Jesucristo

¹⁸Joon jileei²¹ 'naa' tsamí² 'in seein²¹ ñuu¹ tya'a
 jmaa^{2aa} 'núu¹³uu' coon¹³ ñuu¹ tyii¹. Tsu coon¹³ la joon
 'ná' jmaa¹a 'in jai² líi² Ña'ñu¹u'. ¹⁹Joon 'naa' tsañuu¹
 'in seein²¹ tsamí² tya'a cwoli¹iin²¹²mo' tsamí² tyii¹. Jo
 jmaa^{2aa} 'eei¹ 'naa'. ²⁰Jileei²¹ 'naa' 'in xuui²¹²gii
 jmaa^{2aa} 'núu¹³uu' to² tyú² 'ñú²uu' coon¹³ saa^{2aa} tsu
 'yaa¹-tsi Ña'ñu¹u' coon¹³ 'elo. ²¹Joon 'naa' 'in líi¹i
 tsacøø¹³ jo untyii²naa' xuui²¹² tyii¹ 'ce tyá² 'nii²¹-tsi tsu
 joon jo tyuui¹²-tsi. ²²Jileei²¹ 'naa' 'in líi¹i tsa'leei¹³
 jmaa^{2aa} 'núu¹³uu' to² tyú² ñifi²ii' 'in seein²¹ juncwii²¹
 lo. Jmaa^{2aa} 'núu¹³uu' coon²¹ tøø²mo jon' wa'a jiiin¹³ mo
 jøø²i 'naa' coon²¹ liseen²¹naa' tyú² coon¹³on. Pe
 cwoseen²¹naa' canii²mo un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹. ²³Joon
 doñi¹ee 'e jmaa^{2aa}, jmaa^{2aa} 'e jløø³mo' lawa to² tya'
 Ña'ñu¹u' jon' to² tya' tsá². ²⁴Joon niñi²oo' 'e Ña'ñu¹u'
 icwo² 'naa' lawa coon²¹ 'e tíi²naa' 'e 'ii¹³naa' ñu¹fú² tsu
 jmoo²oo' to² tya' Cristo 'in líi¹i Ñi¹fii²ii' la jai². ²⁵Joon
 jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² 'ii²¹mo 'e 'lee¹³i tya' 'e gó² gaj-

maa¹a. Joon coon²¹ 'ii²¹ 'oo¹o Dios 'e jmaa¹a tya' la
 jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

4 La joon 'naa' 'in líi¹naa' ñi¹fii²¹² tsá² 'ná' jmaa^{2aa}
 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ tsa'leei¹³ tyii¹. Cwotii¹³-oo' 'e
 seein²¹ jaain²¹ Ñi¹fii²¹² ñu¹fú².

²Faa^{2aa} júu³ tyú² coon²¹ tøø²mo, líi²ii' jmaa^{2aa},
 cwoø²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹. ³Faa^{2aa} jon júu³ tyú²
 'wii¹³ tyijna'a 'e cwo² Ña'ñu¹u' 'e cwoø²¹oo' júu³ tyú²
 tya'a. Joon 'wii¹³ 'e júu³ do 'yuu²na 'nñi³. ⁴Mí²ii' tyani
 Dios 'e líi³ii tyú² xiiala ilí² cwøø³oo 'e júu³ do.

⁵Ngí²ii' coon²¹ tsáa¹ tyani 'in jo cwii¹in Ña'ñu¹u' Jesu-
 cristo. Cwoø¹³-oo' jmaa^{2aa} 'e sá² jmaa^{2aa}. ⁶Síi¹naa'
 coon¹³ júu³ coon²¹ tún². Cwoli²ii' xiiala ngii²ii' tya' 'in
 unngii¹.

Júu³ lí tséi¹

⁷Joon 'in tsaru¹u' Tíquico, 'in 'iin²¹²na'a, ijma¹a 'naa'
 júu³ xiiala seen²¹na. Joon 'in Tíquico do nigauncoon¹³o
 jna 'áai' joon coon²¹ caan²¹mo gacwoø²¹o' júu³ tyú²
 tya' Ña'ñu¹u'. ⁸'Wii¹³ joon síi²na 'ii isii²¹ 'naa' xiiala
 seen²¹na'a joon wa lí² tyá²-oo'. ⁹Joon tsagoo¹oo' Onési-
 mo ingi¹ coon¹³ Tíquico. Tsaa¹³-tsi Onésimo Ña'ñu¹u'
 Jesucristo 'áai' joon 'áa¹mo 'iin²¹²mo'oo' 'ii. Je waai¹ do
 ijma² 'naa' júu³ xiiala lí lo.

¹⁰Joon 'in Aristarco, 'in taai²¹² 'nñi³ coon¹³ jna síi¹
 'aa²¹²mo'. La joon jon síi¹ Marcos, 'in líi¹ ruu²¹²i Bern-
 abé síi¹ 'aa²¹²naa' jon. Niga¹ⁱ'naa' júu³ cwáain¹ tya'a
 joon wa jafee¹³ 'naa' 'ii¹³mo' 'ii 'e tyú²-u. ¹¹'In Jesús
 do, 'in síi²¹o jon Justo, síi¹ 'naa' jon 'aa²¹²mo'. Jiiin¹³ 'in
 gaa²¹ no, jee²¹² tsá² Israel 'in jai² líi² Cristo, gaun-
 coon¹³o jna cwoø²¹o' júu³ tyú² tya' Dios. Joon gac-
 wo¹o jna fo'feei¹ 'áai¹. ¹²'In tsagoo¹oo' Epafraas síi¹
 'aa²¹²mo'. Tsá² jmaa¹a to² tyú² Cristo 'ii joon 'áa¹mo
 mii¹i tyani Ña'ñu¹u' 'wii²¹² tyii¹. Mii¹i tyani Dios 'e
 taan²¹²naa' tá² táain¹-oo' joon 'e ñii²¹oo' jilaa²¹ 'e
 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e jmaa^{2aa}. ¹³Tsu jna-a jmoo³oo júu³
 xiiala cu¹²-tsi Epafraas tyii¹ joongi tya' 'in néei¹ fuu²¹
 Laodicea coon¹³ 'in néei¹ fuu²¹ Hierápolis. ¹⁴'In timí¹
 Lucas, 'in 'iin²¹²na'a, síi¹ 'aa²¹²mo'. La joon jon Demas
 síi¹ 'aa²¹²mo'.

¹⁵'Aa²¹²mo fuu²¹uu' 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹
 Laodicea. 'Aa²¹²mo'oo fuu²¹uu' fo¹³oo Ninfas coon¹³ 'in
 incaain²¹ inuu tya'a. ¹⁶Mo ngayuu¹³ jøø²øø²¹ 'e jí² lo
 jee²¹² 'naa' joon síi¹naa' tya' 'in jai² líi² Cristo néei¹
 Laodicea. Jøø²oo' jon 'e jí² ga¹ⁱii²¹ 'in néei¹ Laodicea.
¹⁷Síi¹³ii' Arquipo: "Tyán² cwáain¹ 'e untiin¹³mo'oo røø²¹ ji-
 laa²¹ to² 'e gacwo¹ Ña'ñu¹u' 'nñi³ ijmaa^{2aa}."

¹⁸Jna-a, Poo², jmoo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwøø³oo. Un-
 tii¹³-oo' 'e 'yuu²na 'nñi³. Cwouncwaai³ Dios Jmii²¹
 'naa'. Amén.

1 TESALONICENSES

Poo² coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³ sii¹in 'e jí² lo

1 Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii¹ 'in jo¹ líí² Cristo 'in seen²¹ fuu²¹ Tesalónica, jileei²¹ 'naa' 'in sícaain²¹² coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jesucristo. 'Iin²¹² moo¹ 'e Dios, 'in Ññ¹³o', cwouncwaa¹³ 'naa'. Joongi cwouncwaa¹³ Ññ¹³ 'naa' Jesucristo 'naa' joongi 'e cwo¹ 'e seen²¹naa' 'e tyú² juncwii²¹ tyii¹.

Xiiala niga'e²e Poo² tsá² seen²¹ Tesalónica 'e tsáai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo

2 Coon²¹ tøø²mo cwo¹³o'o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyii¹. Joon mi faa¹³a'a júu³ tyú² mii²¹i 'wii²¹² tyii¹. 3 Tii¹³i-tsii¹ tyani Dios Jmii²¹ xiiala gajmaa²naa' to² wii¹³ ja²mo galí²naa'; joongi xiiala gauncóon¹³oon' tsá² 'wii¹³i 'iin²¹²moo' Dios; joongi xiiala nisijaan²¹²oo' tá taain²¹²-oo' 'e untsiin²¹mo Ññ¹³ 'naa' Jesucristo júu³ tya'a. 4 Tsaru¹u', 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ 'naa' joon nee²o' 'e nigatyii¹³in Dios 'naa'. 5 Jna'a mo gacwoo¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon' wa'a jmaai² júu³ pe coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon jo cu¹²-tsii¹ wa' líí²naa' 'e jo jo¹ 'e júu³ do. Tyú²-ñ¹³oo' yaanaa' xiiala nigajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e tyú² tyii¹.

6 Joon 'naa' cwáain¹ tyii¹ gañ¹³i 'wúu¹ la gamó¹ jna wúu¹ la joon jon gani² Ññ¹³ 'naa' Jesucristo wúu¹ 'wii¹³ júu³ tya' Ññ¹³ 'naa' Dios Jmii²¹. Joon ga¹³i 'moo' júu³ tya' Dios coon²¹ 'e jløø¹³moo' fiin¹³ líí² wúu¹ nigañ¹³i. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios gauncoon¹³ 'naa' 'e lí jløø¹³moo'. 7 Coon¹³ cwáain¹ la joon ga'ee¹³ee' tsá² 'in jai² líí² Cristo fu lí sii²¹ Macedonia coon¹³ fu lí sii²¹ Acaya xiiala ingí². 8 Jon'gi jiiin¹³ joon niganúu²un júu³ tya' Ññ¹³ 'naa' 'wii¹³ 'naa' pe la caan²¹mo galiñ¹³i xiiala nigalit-sáa¹mo-'oo' Dios. Jo 'ná¹ jmó²gii¹³ júu³. 9 Lí¹ cii¹² galí². Yaamo 'in tsá² do sfi¹ xiiala ga¹³i 'naa' jna'a coon¹³ 'e tyú². Gatuu²¹oo' jilaa²¹ 'e gaun'goo²¹oo' 'e lit-sáa¹mo-'oo' Dios 'in jiiin¹ joongi 'in jai². 10 Joongi tya¹o 'in tsá² do júu³ xiiala sijaan²aan' mi jó¹ fu ññ¹³ 'naa' 'in Joon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios gajiiin¹in jee²¹² 'ii²¹². 'In Jesús do 'ii 'in niláa²mo jna' jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios íjó¹.

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tesalónica

2 Tyú²-ñ¹³ 'naa', tsaru¹u', jilaa²¹ to² gajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' jo tí¹ galí². 2 Ññ¹³oo' xiiala gaun'lii²¹ jna'a fu Filipos, joongi jilaa²¹ wúu¹ 'e niganee²¹e pe jo ní³ii 'ee lí² Dios tyii¹ gauncoon¹³on jna'a 'e nigacwoo²o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jo 'ee cu¹²-tsii¹ fiin¹³ jo

cwo¹ tsá² júu³ ruu²¹i 'áai¹. 3 Tsu jilaa²¹a 'e faa¹³a'a jmai² júu³ ja²mo. Jo ga'ee¹³e 'naa' 'e un'lee²¹naa' yaanaa' jon'gi tyiin²a'an 'naa' tóo². 4 Jon'on la joon tsu Dios nigatyii¹³in jna'a joon gatya¹ cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon jiiin¹³ la joon faa¹³a'a jon'gi wa'a joon'o'on tyú² coon¹³ tsá² pe coon¹³ Dios 'in ñii¹i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi si' 'e tyú² si' 'e gó² 'ee. 5 Tsu tyú²-ñ¹³ii' xiiala gauntyú¹ jna'a 'naa' tyan²ii' jon'gi 'naa¹³a'a cwáain¹ wa'a xiiala jnaa²a'a cuu² tsu Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo. 6 Jon'gi 'naa¹³a'a cwáain¹ wa'a un'goo²¹ tsá² jna'a jon' 'naa' tiin¹³ jon'gi tsá² xeel²¹ 'ee xufiin¹³ 'in tyiin² jna'a coon¹³ to² 'e oo²o'o coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo. 7 Lí¹ cii¹² jmo² jna'a 'e wo²-tsiioo' 'wii¹³ tyii¹ lawa jaain²¹ tsamí² 'in jøø² joon'on joon 'nee¹mo. 8 Lí¹ li'nee¹na'a 'naa'. Jilaa²¹ 'e cwoo¹³o'o 'naa' jon'on jiiin¹³ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² pe ca juncwii²¹ tyiioo'oo' nicwoo¹³o'o 'naa' tsu líí² nigali¹³in²¹²na'a 'naa'. 9 'Naa', tsaru¹u' niñii²¹oo' xiiala jmo²¹o'o. To²-o jmo²¹o'o la 'woo¹ tiin¹³ la jmi¹. Joon saan²¹ tyii¹ tsu 'wii¹³ jo 'iin²¹²na'a 'e untyii²na'a 'naa' jiiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' la 'ii²¹² cwoo¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' Dios.

10 'Naa' jøø² joongi jøø² Dios xiiala toon²¹o'on 'e tyú² joongi coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'naa' 'in jai² líí². Gatoon²¹o'on 'e jo lí² cwo¹ tsá² jna'a tsaa² ce jiiin¹³ coon²¹. 11 Tyú²-ñ¹³ joongi ñii²¹oo' xiiala nigacwoo¹³o'o 'naa' pí² joongi nigacwoo¹³o'o 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' la jmo²¹o jaain²¹ jmi²¹ tsá² coon¹³ joon'on. 12 Niga'ee¹²e 'naa' xiiala 'ná¹ ngi³naa' tyani tsá² tsu tsá² tya' Dios 'naa' tsu Dios gatø¹ 'naa' 'e ní²ii' jee²¹² jilaa²¹ 'e 'ya²gí lí tyú² 'ii to². 13 'Wii¹³ joon coon²¹ tøø²mo cwoo¹³o'o 'maai¹³ Dios tsu 'naa' mo ganñ¹³ii' júu³ tya' Dios 'e gafaa¹a'a ga¹³i 'moo' lawa júu³ tya' Dios jon'on ga¹³i 'naa' lawa júu³ tya' tsá². Joon 'e la ja²mo 'e júu³ do júu³ tya' Dios 'e cwo¹o pí² jee²¹² 'naa' 'in jai² líí². 14 Tsaru¹u', mo gajmeei²¹ tsagoo²oo' 'naa' gangñ²¹²naa' la ngangñi¹ 'in tsá² Israel 'in jai² líí² Dios seen²¹ Judea tsu 'in tsá² Judea do 'in nigajai² líí² Cristo nigajmee²¹mo tsagoo²o 'ii. 15 La joon jon 'in tsá² do nigajnga²mo Ññ¹³ 'naa' Jesús la nigajngaa¹²i tsagoo²o 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jee¹. Joon ga'øø¹mo jna'a. Jo gaun'goo²¹ 'ido Dios joon 'ee¹mo jileei²¹ tsá². 16 Jo cwo¹ faa¹³a'a júu³ tyú² tya' Dios tya' 'in jo seen²¹ Israel itiin¹³in. Cwáain¹ la joon galí² fee¹gi tsaa² tya'a pe la ja²mo injó¹ wúu¹ tya' Dios jee²¹² 'ii.

'Iin²¹²in Poo² tsafee¹²i tsá² Tesalónica coon²¹gi tún¹

17 Tsaru¹u', nigaxee²¹na' coon²¹ sii¹³xu coon¹³ 'naa' pe fiin¹³ jo nee²¹na'a 'naa' 'i¹-tsii¹ 'naa'. Pe líí² 'yaai¹-tsii¹

jajøø²¹²na'a 'naa' tún¹. ¹⁸ Gaí²-tsii'i jaa²¹a'a, joon jna-a, Poo², gali'in²¹²na yíi³aa 'láai² naa¹³ pe 'in 'líi¹³ Satanás gajni²¹mo. ¹⁹ 'E taan²¹²naa' coon¹³ jna'a ill² 'e tyú² tyii'i mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Najløø¹³na'a joongi 'yaai¹-tsii'i tsu² 'wii¹³ 'naa' taan²¹²naa' do. ²⁰ 'E ja²mo 'wii¹³ 'naa'oo' ilijløø¹³moo'o joon tyú²-u si'í¹³-tsii'i.

3 Joon tsu² 'wii¹³ 'i¹-tsi' 'áai¹ 'wii²¹² tyii' nisí¹³'i wa'a joon²¹oo 'ñii'a jii¹³ fu Atenas. ² Joon sii²¹na'a tsaru¹'u' Timoteo jajøø²¹²i 'naa' tsu² tsá² tya' Dios 'ii 'in nigajmaa¹a to² coon¹³ jna'a. 'Ti gauncoon¹³on jna'a 'e cwo¹ júu³ tyú² tya' xiiala itii¹³ Cristo tsá². Joon lí²-i cwo¹'o 'naa' 'e øøi²¹gi¹-oo' joongi 'e tsáai¹gi¹-oo' Jesús. ³ Joon la joon 'naa' jo cwo¹íin²-oo' 'e cwáain¹ lo 'wii¹³ fa'í³ 'e sá² tyii' tsu² ñí³oo' 'e i'øø¹mo tsá² jna' jile¹'e' jii¹³ 'in jai² líi¹³ Jesucristo. ⁴ 'Wii¹³ joon la mo gatoo²¹o'on jee²¹² 'naa' ga'ii²¹'i júu³ 'naa' 'e i'øøi¹ tsá² jna'. Joon la joon gali² la lí 'e ñí²ii'. ⁵ 'Wii¹³ joon cu¹²-tsii' 'wii²¹² tyii'. Joon gasí²na Timoteo jaunngí²'i 'naa' xiiala seen²¹naa' ti tsáai¹gi¹-oo' Cristo. Cu¹²-tsii líí²na wa'a 'in 'líi³mo nigalee¹²'i 'naa' 'e ti' nigangó¹ lí caa¹mo coon¹³ jilaa²¹ to² tyii'i.

⁶ Pe nano Timoteo nicwa²mo jaa¹²i fu Tesalónica. Joon tyíian²o júu³ tyú² 'e jo¹gi líí²naa' joon xiiala 'iin²¹²naa' tsá². Tyaa²¹o júu³ 'e áa¹mo tíi¹³-oo' 'e jløø³moo'. Joongi 'yaai¹-oo' 'e jøø²¹²naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin²¹²moo'o jøø²¹²na'a 'naa'. ⁷ 'Wii¹³ joon tsaru¹'u', fiin¹³ taan²¹²na'a fa'í³ 'áai¹, mo ganuu²¹'u' 'en 'e tsáa¹mogi¹-oo' Jesús galijløø¹³moo'o 'áai¹. ⁸ Gafí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² tyii'i mo galinee²'e 'e tsáa¹mogi¹-oo' júu³ tya' Ña'ñu¹'u'. ⁹ Líi¹ cwo¹³'o'o 'maai¹³ Dios tyi' tsu² líi¹ jløø¹³na'a tyani Dios 'wii¹³ 'naa'. ¹⁰ La 'woo¹ jmí¹ fee¹³na'a Dios ce caain¹-tsii'i 'e cwoc-woo¹ Dios jøø²¹²na'a 'naa'. Coon¹³ la joon untsiin¹na'a jilaa²¹ 'e 'ná¹-gi litsáai¹-oo'.

¹¹ 'Yaa¹mo-tsii'i 'e 'ña'a Dios Ñuu²'o' coon¹³ Ña'ñu¹'u' Jesucristo iuncoon¹³o jna'a joon lí²-i jafee¹³na'a 'naa'. ¹² Joon 'iin²¹²na 'e iuncoon¹³ Ña'ñu¹'u' 'naa' 'e ilii² 'nee¹gí¹ ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ tsá² xeei²¹ la 'nee¹na'a 'naa'. ¹³ Coon¹³ la joon tá² taain²¹²-oo' jo tsaa² røøi²¹gí¹ tyani Dios, Ñuu²'o', mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo coon¹³ jileei²¹ tsá² tya'a.

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'iin²¹²in Dios

4 La no tsaru¹'u', jmí²¹'i tyani²¹'i joongi tyaa²¹a'a cwo¹oo' 'elo coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesús. Jii¹³ la cwáain¹ 'e niga'ee²¹'e'e jmaa²aa' la ngóo¹ 'naai¹³ no. Niga'ee²¹'e'e xiiala ngí¹ tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a. Cwoj-maa²gí¹ jii¹³ la ga'ee¹³'e'e 'naa'.

² Ñii²¹² 'naa' jilaa²¹ cwáain¹ 'e gacwoo²o'o 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u' Jesús. ³ Jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e cwoseen²¹moo' 'e tyiia¹-oo' jii¹³ 'ii-o joongi 'e jo 'nóo³oo' tsaa². Jii¹³ jaain²¹ 'naa' jo cwo¹laa²¹² 'naa' coon¹³ tsamí² xeei²¹ jii¹³ la coon¹³ tsamí² tyii¹oo'. ⁴ Jileei²¹mo cwoliñii¹ 'e lisee²¹mo coon¹³ tsamí² tya'a 'e tyú²-u tyani Dios 'e jo faa²¹ tsá 'laa²¹ tya'a. ⁵ Jo jmaa²aa' la lí 'e jmoo¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in caa²¹'i tsamí² jii¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a. ⁶ Jii¹³ jaain²¹ jo 'in cwofeei¹ 'oo²¹²o tsañuu²¹ ruu²¹'i la lí 'e jmoo¹o 'in jo tsáai¹-tsi

Dios tsu² Ña'ñu¹'u' 'e 'e² 'e wúu¹ jileei²¹ 'in 'láa¹ la joon ji-in¹³ la nigafaa¹³'a. ⁷ Tsu² Dios nigatø¹ø jna' 'e toon²¹²on' jmoo²¹'o' jmaai¹³ 'e tyú² 'e tyú² 'ido to² jon'on 'e 'laa²¹²a'. ⁸ La joon jileei²¹ 'in jo tsáai¹-tsi 'e júu³ lo jon'on tsá² wa'a jo tsáai¹-tsi, Dios 'in jo tsáai¹-tsi 'ido tsu² Dios nigacwoo¹ jna' 'in Espíritu Tyú² tya'a.

⁹ Jo 'ná¹ jmáa³gí¹ júu³ 'e lí'nee¹naa' tsaru²¹naa' tsu² Dios niga'ee²'e 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' 'e un'nee¹naa' yaanaa'. ¹⁰ La joon jmaa²aa' jee²¹² jileei²¹ tsá² jo¹ líi¹³ 'in seein²¹ Macedonia. Pe mii²¹'i tyani²¹'i 'e 'áai¹gi¹ un'iin²¹²naa' tsaru²¹moo'. ¹¹ Cwo¹³-oo' cwoliseen²¹moo' tyú²-u cwáain¹ tyii'. Jmaa²aa' to² coon¹³ cwo¹oo' jii¹³ la lí júu³ 'e niga'ii²¹'i.

¹² Cwoseen²¹naa' coon¹³ la joon tsu² joon iun'goo²¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee 'naai²¹ tyii'.

Mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesús

¹³ Tsaru¹'u', jo 'iin²¹²na wa'a jo líñii²'i xiiala mi júuin² tsá². Jo 'ná¹ jmaa²aa' fa'í³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in jo ñii¹'i 'e jii¹³in tsá². ¹⁴ Jii¹³ la mo líí²na' gajúun¹mo Jesucristo joongi gajii¹³in tún¹. Jii¹³ la joon jon tsáai¹-tsi' 'e Dios ijmaa¹a jii¹³in jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii mi júun²in. Joon jalíin²mo coon¹³ Jesús mi jó¹ tún¹.

¹⁵ 'Wii¹³ joon sii¹³'i 'naa' jii¹³ cwáain¹ 'e ga'e'e¹ 'e Ña'ñu¹'u' jna'a 'e jileei¹³ jna' 'in saan²¹²an' ca mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesús jo saa¹³'na' nifugi lagí 'in nijúin¹.

¹⁶ Joongi i'ii² lúu¹ trompeta tya' Dios tá² líi¹. Joon 'in Ña'ñu¹'u' Jesús lo ixaai¹ fu ñu¹fú². Joon coon¹³ to² tyú² Jesús do 'oo²¹²o 'in arcángel. Joon jileei²¹ 'in nijúin¹, 'in tsáai¹-tsi Jesús, 'ii nifu ijiin¹in tún¹. ¹⁷ Mi yuui¹³ joongi jileei²¹ jna' 'e saan²¹o' tsaa²¹'a caan²¹mo jee²¹² jni¹. Joon licaan²¹na' coon¹³ Jesús tya'cwii²¹. Joon la joon tsaa²¹'a coon¹³ coon²¹ tøø²mo. ¹⁸ 'Wii¹³ joon cwo²oo' pí² ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaain²¹ coon¹³ 'e júu³ lo.

5 Tsaru¹'u', jo tyiin²gi sfi³na jí² cwáain¹ tya' jmí²¹² lí gatséi¹ jatyéein¹ 'ii²¹. ² Tsu² niñi³oo' 'e 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹'u' ijó¹ 'uun²¹mo. Lawa jaain²¹ 'uun²¹ 'in jó¹ mi 'woo¹. ³ Mi jin² tsá² 'e jilaa²¹a nináa¹ røø²¹ jo 'e fo¹² sá²gi, jmí²¹² joon ijó¹ 'ii²¹ la jmoonoo 'e 'i'in² jilaa²¹ 'e sá². Lawa jmoo²¹ wúu¹ tya' tsamí² tyéein¹ yuun²¹ 'in 'ná¹ liseein²¹ jóon'on, jo ñí² lí liseein²¹ la joon jon jó¹ jmí²¹² joon 'e 'i'in². Jo lí² tsasúuin¹. La joon jon ill² jmí²¹² mi 'iin² jilaa²¹ do. ⁴ Pe 'naa', tsaru¹'u', jo ngí³ 'naa' lí nuu²¹ 'e 'ii¹³moo' 'e jmí²¹² no jii¹³ jo ñii²¹²-oo' la lí² mo saain²¹ 'uun²¹ tsá² jo ñii²¹²-tsi. ⁵ Tsu² jilee²¹mo 'naa' see²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí jmí¹. Jo seen²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí 'woo¹ 'in jo tsáai¹-tsi. ⁶ 'Wii¹³ joon jo 'ná¹ cwuu²¹na' la cwui²¹ 'in catyaa². Cwounjnaa¹-tsi' cwongí²¹'i coon¹³ 'e tyú² mootyii²¹'i. ⁷ Jileei²¹ 'in cwui²¹ lí² 'woo¹ joongi 'in ngí¹ to² 'iin¹ lí 'woo¹ jon. ⁸ Pe jna' 'in 'e saan²¹²an' tsáai¹-tsi' cwoli²-tsi' coon²¹ tøø²mo. La toon²¹ 'láa² ñí³ nitsí¹ 'e un'øø¹mo 'ña'a la joon jon jna' un'øø¹mo' yiaa' mi lí²¹²'i tsá² joon jo¹o líí¹na'. Lawa po¹³ ñí³ tao¹³ tyi² 'láa² 'ná¹ tsáai¹mo-tsi' itii¹³ Dios tsá². ⁹ Tsu² Dios jo gajmaa¹a 'ii²¹ wa'a nee²¹'e wúu¹ pe gaj-maa¹o 'e tiin¹³mo' lí tyú² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u' Jesucristo. ¹⁰ Jesucristo gajúun²in 'wii¹³i jna' 'e joon

cwoseen²¹ mo' coon¹³ jiiin¹³ saan²¹ an' si najún¹ na' 'ee mi cwéei¹ tún¹. ¹¹ 'Wii¹³ joon sá¹³ naa' 'e cwáain¹ lo jee²¹² 'naa' 'e cwó²oo' pí² yaanaa' jiiin¹³ la jmoo²oo' nano.

Poo² cwo¹o cwáain¹ 'in jai² lǎi² Cristo

¹² Jilee²¹ naa', tsaru¹u', mǎ²¹í² tyani²ii' 'e un'goo²oo' jilee²¹ 'in jmoo¹o to² tya' Dios jee²¹² 'naa'. 'Ii tsacó⁰í¹³ tyii' joon cwo¹o 'naa' cwáain¹ xiiala jmaa²aa' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñe¹u'. ¹³ 'Ná¹ un'goo²oo' 'ido joongi 'nee¹naa' coon¹³ jiiin¹³ to² 'e jmoo¹o. Cwoliseen²¹ moo' canii²mo la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

¹⁴ Joon 'ii²¹i 'naa' júu³, tsaru¹u' 'e cwosii¹³ii' 'e cwocwo³-tsi jilee²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmáa¹a to². Cwocwoo²oo' pí² jilee²¹ 'in jo mo tya¹-tsi. Cwouncoon¹³oon' jilee²¹ 'in tóin¹ 'í¹-tsi. Joon cwolifee¹mo-'oo' tya' jilee²¹mo.

¹⁵ Tsáa¹mo-'oo' 'e jo jmaa²aa' 'e gó² tya' 'in nigajmaa¹a 'e gó² tyii'. Lí' cǎ¹²í² jmaa²aa' 'e gó², jmaa²aa' coon²¹ tǔ²mo 'e tyú²-u la jaain²¹ la jaan²¹naa' joongi coon¹³ jilee²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

¹⁶ Coon²¹ tǔ²mo cwolijlǔ¹³moo'. ¹⁷ Faa¹³aa' júu³ tyú² coon²¹ tǔ²mo. ¹⁸ Coon¹³ jilaa¹²¹ 'e lí¹ cwo²oo' 'maai¹³

Dios tsu la joon 'iin²¹²in Dios jmaa²naa' 'in tsáai¹-tsi Cristo Jesús.

¹⁹ Jo jni¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ²⁰ Ne²u²u² jilaa¹²¹ júu³ 'e faa¹²¹ tsá² tya' 'e sii²¹ Ña'ñe¹u' 'e gacwo¹ Dios. ²¹ 'Í²du-'oo' jilaa¹²¹ júu³ tya'a joon 'ii¹³naa' jiiin¹³ 'e tyú²-u do. ²² Jee¹³naa' co' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó². ²³ Mǎ²í² tyani Dios, 'in jmoo¹o 'ii²¹ rǔ²¹, 'e untyú¹mo 'naa' coonti. Joon mǎ³í² jon tyani¹i 'e 'aa²mo 'naa' la tǔ⁰i², jilaa¹²¹ espíritu tyii', coon¹³ jilaa¹²¹ juncwii²¹ tyii', joongi coon¹³ jilaa¹²¹ cuerpo tyii'. Mǎ³í² 'e jaan²¹naa' coon¹³ jiiin¹³ coon²¹ tsaa² ca mi jó¹ Ña'ñe¹u' Jesucristo. ²⁴ Tsai² 'in nigatyii¹³ 'naa' 'ii-i, jon iuntsiin¹ júu³ tya'a. Jo 'ná¹ jmaa²aa' cu²-oo' coon¹³on.

ǎ² Poo² júu³

²⁵ Tsaru¹u', faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i.

²⁶ 'Aa²¹²moo' fú²uu' jilee²¹ ruu²¹naa' 'in jo¹ lǎi² júu³ tya' Dios.

²⁷ Tyii³aa cwo¹oo' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñe¹u' 'e untsáa¹oo' 'e jí² lo tyani jilee²¹ tsá² 'in jo¹ lǎi².

²⁸ Cwouncwaa³mo Jesucristo 'naa'. Amén.

2 TESALONICENSES

Jí² gasii¹ in Poo²

1 Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmoo²¹ o'o 'e jí² lo 'e sii²¹ na'a tyii¹ 'in jo¹ líí² Cristo 'in seein²¹ fu Tesalónica. Jileei²¹ naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Ña'ñu¹ Jesucristo. ² Dios cwouncwaa¹³ 'i naa' joon cwoseen²¹ naa' 'e tyú² coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ coon¹³ tya' Ña'ñu¹ Jesucristo.

Dios ijmáa¹ o 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in røøi²¹ tsaa² mi jó¹ Cristo

³ Tsaru¹ u', 'ná¹ cwoo¹³ o'o 'maai¹³ Dios coon²¹ tøø² mo 'wii²¹² tyii¹ jiiin¹³ joon tii²¹ moo'o tsu líí¹ ngalífee¹ 'e jai² líí² naa'. Joongi líí¹ gi un'iin²¹² naa' tsaru¹ naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa'. ⁴ Cwáain¹ la joon faa¹³ a'a 'yaai¹-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹ jee²¹² 'in jai² líí² Dios. Faa¹³ a'a xiiala jmaa² aa' taa²¹ 'e tsáai¹-oo' Jesús fiin¹³ moo² oo' wúu¹ 'áai¹ tya' tsagoo² oo' joon seen²¹ naa' fa¹³. ⁵ Jilaa²¹ 'e la lo-o jmoo¹-o júu³ 'e røø²¹ jmaa¹ a Dios 'ii²¹ tsu coon¹³ wúu¹ 'e moo² oo' cwáain¹ tya' tyú² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa' tyú² ingii²¹² moo' fu ñu¹ fú².

⁶ Pe 'ii²¹ røø²¹ jmaa¹ a Dios mi 'e² e wúu¹ 'in niga'e² 'naa' wúu¹. ⁷ Joon jileei²¹ 'naa' 'in gangóo¹ wúu¹ 'ii²¹ 'woo²¹ o coon¹³ jna'a mi jó¹ jmii²¹² ijnee²¹ Ña'ñu¹ Jesús jó¹ fu ñu¹ fú². Ijó¹ coon¹³ ángeles tya'a 'in jmoo¹ o to² tyú². Ijó¹ jee²¹² sii¹³ jí² jii¹ 'áai¹. ⁸ Ijó¹ 'e² e wúu¹ jileei²¹ 'in jo cwii¹ in Dios joongi jileei²¹ 'in jo nuu¹² un júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² tya' Ña'ñu¹ Jesús. ⁹ Jileei²¹ 'in lo inii²¹ wúu¹ coon²¹ tøø² mo. I'woo²¹ mo tyani Ña'ñu¹ joon wíin² 'lee¹² 'i do 'ii. Jo jøø² gi jilaa²¹ 'e 'ya² gi 'ii²¹ tya' Dios. ¹⁰ Jo jøø² mi jó¹ Jesús jmii²¹² mi untyú¹ tsá² tya'a 'ii joon mi un'goo²¹ jileei²¹ 'in jai² líí² 'ii. Do-o itaan²¹² naa' tsu 'wii¹³ nicalitsáa¹ mo-'oo' júu³ gac-woo²¹ o'o.

¹¹ 'Wii¹³ 'elo-o faa¹³ a'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹. Mii²¹ 'i tyani Dios 'e untyú¹ i Dios 'naa' tsu joon líí¹ naa' tsá² jii¹³ la 'iin²¹² in. Faa¹³ oo'o jon júu³ tyú² tyani Dios tyi¹ 'e cwountiin¹³ mo coon¹³ 'ii²¹ tya'a jilaa²¹ tyú² 'e 'iin²¹² naa' jmaa² aa' coon¹³ la to² 'e jmoo² oo' 'e tsáa¹ mo-'oo'.

¹² Coon¹³ la joon iun'goo²¹ o tsá² Ña'ñu¹ Jesucristo 'wii¹³ to² fee¹ nigajmaa¹ a coon¹³ juncwii²¹ tyii¹. Joongi niun'goo²¹ o 'naa' 'wii¹³ Dios tyi¹ coon¹³ Ña'ñu¹ Jesucristo galífee¹ mo-tsi 'wii²¹² tyii¹.

Tsá² 'in røøi²¹ tsaa²

2 La joon, tsaru¹ u', cwáain¹ tya' mi jó¹ Ña'ñu¹ Jesucristo jauncaain²¹ jna', 'e toon²¹² on' coon¹³ on, mii²¹ 'i tyani² 'ii² jo unsii² naa' 'e 'i¹-oo' 'e jo to² tyan¹.

Joon jo cwofee²¹ naa' wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin¹² 'e gacwá² najó¹ jmii²¹² tya' Ña'ñu¹ xúfiin¹³ jin¹² tsá² 'e júu³ do siin¹² in Espíritu Tyú² tya' Dios si júu³ 'e faa²¹ a tsá² 'e coon²¹ ganuu² un' 'ee. Jon'gi cwofee²¹ naa' fi-in¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin¹² tsá² 'e siin²¹² na'a. ³ Jo cwoo² oo' 'in coon²¹ naa' tóo² jiiin¹³ coon²¹ cwáain¹. Tsu jéei¹ gi jmii²¹² joon itúui² tsá² Dios joongi ijnéi¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'in jo tiin¹³ gi. ⁴ Inlo-o 'in unfee¹ mo 'ña'a lagí Dios joon 'in 'aa¹ tya'a jilaa²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongi 'in tsá² do itsacwaa¹ cagí tsi inuu¹ cwo¹ tya' Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongi ijmeei²¹ 'ña'o lawa Dios.

⁵ 'Tí jo tii¹³-oo' 'e gafuu²¹² uu 'naa' jilaa²¹ 'elo mo gataan²¹² na jee²¹² 'naa'? ⁶ Joon ñi³ oo' 'ee jnii² tya'a 'e joon jo lí² cwéi¹ 'ido. Joon jo lí² jnee¹ ce gatí² 'ii²¹ tya'a. ⁷ Jilaa²¹ júu³ 'e gó² tya'a nijmoo¹ o to² 'uui²¹ nano. Joon jiiin¹³ 'e 'ná¹ gi mi 'e cwéi¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in jnii²¹ 'in jmoo¹ o 'e gó² no. ⁸ Mi yui¹³ la tyii¹ i Dios 'in jnii²¹ do lawa'a ijné¹ mo 'in tsá² gó² do. Ijmáa¹ a lí² 'áai² joongi milagro 'láai² pe jmai² júu³ tajuu²¹. Ni'noo²¹ on jilaa²¹ 'e gó² icoon²¹ on tóo² jileei²¹ 'in jo tiin¹³ gi. Tsu jo gali'in²¹² in 'in tsá² do nuu¹ un júu³ tyú² wa'a 'e tiin¹² in. 'Wii¹³ joon jmaa¹ a Dios 'e 'ii²¹ 'in tsá² do júu³ gó² 'e lí² tsáai¹-tsi jilaa²¹ júu³ tajuu²¹. Joon tsaliin¹ mo lí jo tiin¹³ gi tsu jo galitsáai¹-tsi júu³ tyú². Joon gatí² gi-tsi jilaa²¹ 'e gó². Pe joon Ña'ñu¹ Jesús ijngaa¹² mo 'in gó² do coon¹³ tyí² 'woo²¹ 'oo² o. Joongi iduui¹ coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya'a mi jó¹.

Gatyii¹³ mo Dios 'naa' 'e tiin¹³ moo'

¹³ Pe jna'a tii²¹ moo'o cwoo¹³ o'o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyii¹ tsaru¹ u' 'in 'iin²¹² in Ña'ñu¹ tsu Dios nigatyii¹³ in 'naa' ca la mo 'wiin²¹² 'e tiin¹³ moo'. Joon gajmaa¹ o ti-in¹³ naa' coon¹³ Espíritu Tyú² tya'a 'in nigauntyú¹ 'naa' joongi coon¹³ júu³ tyú² 'e nicalitsáai¹-oo'. ¹⁴ Gatø¹ Dios 'naa' 'e ilíi² naa' tsá² tya'a. Coon¹³ júu³ 'e xiiala ti-in¹³ tsá² 'e gacwoo¹³ o'o 'naa' gatø² Dios 'naa' 'e 'ii¹³ xuu¹ 'e tyú² 'e cwoo¹ o Dios Jmii²¹ Ña'ñu¹ Jesucristo.

¹⁵ La joon 'naa', tsaru¹ u', taa²¹ jmaa² aa' jo cwo'íin²-oo' jilaa²¹ cwáain¹ 'e nigacwoo¹³ o'o la mo gatoon²¹² o'on coon¹³ 'naa' joongi mo gasiin²¹ na'a jí². ¹⁶ Joon mxi³ tyani Ña'ñu¹ Jesucristo joongi tyani Dios Jmii²¹ 'e cwo¹ o 'naa' pí² 'e jmaa² aa' jilaa²¹ 'e tyú². Tsu 'wo²-tsi Dios nigali'in²¹² mo jna'. Joon gacwo¹ o jna' 'e seen²¹ na' tyú²-u coon²¹ tøø² mo. Joon gajma² a jna' júu³ 'e jmáa¹ 'e tiin¹³ naa' 'wii²¹² feei¹-tsio.

Faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i

3 Coon²¹gi júu³ fuu²¹² 'naa', tsaru¹u', faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i' e la jmoonoo ityíi'a júu³ tya' Ña'ñu¹u' la caain²¹. Joon i'ii²¹mo tsá² 'e júu³ do 'yaai¹-tsi la galí² jee²¹² 'naa'. ² Faa¹³aa' jon júu³ tyú² 'e cwoláa²mo Dios jna'a jee²¹² tsá² 'lhi¹³ joongi soo²¹-tsi tsu jo jileei²¹ tsá² tsáai¹-tsi Jesús. ³ Pe untiin¹³mo Ña'ñu¹u' júu³ tya'a. Joon 'ii icwo¹o 'naa' pí² joon un'ø¹³mo 'naa' jilaa²¹ 'e gó². ⁴ Joon tsáa¹mo-tsii'i 'e Ña'ñu¹u' iuncoon¹³on 'naa' 'a jmoo²oo' joongi ij-maa²aa' jilaa²¹ to² 'e tyuu¹³u' 'naa'. ⁵ Cwouncoon¹³on Ña'ñu¹u' 'naa' 'e ø²¹mo-gi-oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'naa' joongi xiiala gajmaa¹a Cristo taa²¹a 'wii²¹² tyii'.

'Ná¹ jmaa¹a tsá² to²

⁶ Tsaru¹u', tyuu¹³u' 'naa' to² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo coon²¹ jmaa¹aa' yaanaa' jileei²¹ tsaru¹u' 'in jo 'iin²¹²in jma¹ to² joongi 'in jo jmoo¹o nuu¹³ júu³ 'e nigacwoo²¹o'o. ⁷ Tsu niñi³ 'naa' xiiala cwooi¹ taain²¹² tsá² 'e jmaa¹a la jmó² jna'a. Jo saan²¹na'a jee²¹² 'naa' wa'a jo jmoo²¹o'o to². ⁸ Jo gatyee²e'e 'uunñi² tya' jiiin¹³ jaain²¹ wa'a jo gatyii²¹i 'laa¹³. Tsu jmoo²¹o'o to² 'woo¹ jmi¹ la coon²¹ jiiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwotyapai¹ jee²¹² 'naa'. ⁹ Fi-

in¹³ 'oo²o'o 'ii²¹ 'e mii²¹i 'naa' jo gamii²¹i 'naa'. Gaj-moo²¹o'o to² 'e 'ee¹³e'e 'naa' xiiala 'ná¹ jmaa²aa'. ¹⁰ Tsu mo gatoon²¹²o'on jee²¹² 'naa' joon gacwoo²¹o'o 'e 'ii²¹ lo: "Jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmaa¹a to² joon jo dø¹ø." ¹¹ Tsu nee²e'e júu³ 'e 'inlhi¹³ jee²¹² 'naa' seein²¹ jo 'ee to² jmoo¹o. Jøø²mo taain²¹² ngii¹ to² jmoo¹o 'atsaa²¹. ¹² Tya' tsá² 'in lhi¹ la joon tyuu¹³u' to² tyaa²¹a'a cwoo²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e cwojmaa¹o to² joon dø¹ø jilaa²¹ 'e jnaa²¹a.

¹³ Tsaru¹u', jo cwo'woo²oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁴ Wana 'iin 'in jo jmoo¹o nuu¹³ jilaa²¹ 'e faa¹³a'a coon¹³ 'e jí² lo cón²duu' cwáain¹ 'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen²¹naa' coon¹³on la coon¹³ 'e 'aa¹a fa'ii²¹. ¹⁵ Joon jo cwoli'ee¹naa' pe cwoo²oo' cwáain¹ lawa jaain²¹ ruu²¹moo'.

Júu³ tyú² li gatséi¹

¹⁶ Joon 'in Ña'ñu¹u' 'ña'a, 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² 'e tyú², cwocwo¹o 'naa' 'e si'ii¹³-oo' 'e tyú²-u coon²¹ tøø²mo la joon jon coon¹³ jilaa²¹ itsangí²naa'. Joon cwotaan¹in Ña'ñu¹u' jee²¹² 'naa'.

¹⁷ Jna-a, Poo² jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo. Fo³oo 'aa²¹²moo'. La joon tii²na jmóo³oo jilaa²¹ jí² 'e jmóo³oo. ¹⁸ Ña'ñu¹u' Jesucristo cwouncwaa¹³mo 'naa' jileei²¹ 'naa'. Amén.

1 TIMOTEO

Sii'in Poo² jí² tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo. Lii¹na tsá² tya' Jesús to² tyu² Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o tiin¹³na' joongi to² tyu² Ña'ñu¹u' Jesucristo. 'Ii-o uncoon¹³ jna' la ngóo¹ 'naai¹³.
2 Síi³na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo, joon lawa yuu²¹ tyiia 'nu tsu galija²mo líi²u Jesús 'wii¹³ jna. Cwocwo¹o Dios Ñu¹u' coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e jmaa¹a feei¹-tsi tyi'i coon¹³ fo'feei¹ tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyú².

Jo cwo³o 'e²e tsá² xeei²¹ júu³ tajuu²¹

3 La jéei¹gi gangóo³oo li sii²¹ Macedonia gamf³ii tyani'i 'e jon¹on fu Efeso, 'e tyuu¹³u to² 'inlíi¹³ tsá² do 'e jo 'e²e tsá² xeei²¹ júu³ 'e jo jo¹. 4 Cwo³o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a cu²-tsi coon¹³ júu³ tya' tsaun'áai¹ joongi coon¹³ jí² 'láai² tya' 'líi²¹² tsacoo¹³ tse 'e júu³ lo jmoo¹o jmai² 'e jo cwo¹ tsá² júu³ ruu²¹i. Jo uncoon¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹gi-tsi tsá² Dios.

5 'E 'yu to² tya' júu³ tyú² tya' Dios 'e 'iin²¹²mo tsaruu²¹i coon¹³ 'e tyú²-u, jo tóin¹ júu³ tya'a, joon joo¹o líi². 6 Pe 'inlíi¹³ gatuu²¹o 'e júu³ lo joon gali'in²¹²in nuu¹un júu³ 'e jo tyiin². 7 'Iin²¹²in líi'in tifo² pe jiin¹³ yaai jo 'ooi²¹-tsi 'ee 'e faa²¹a jon'gi 'oo²¹-tsi 'ee 'ee¹ e xufiin¹³ 'ee¹o jo cu²-tsi.

8 Ne²o' 'e tyú²-u 'e ley gacwo¹o Dios tsá² wa'a líi' jmoo¹o tsá² coon¹³ jiin¹³ la 'iin²¹² Dios. 9 Ne²o' 'e ley do jon' tya' 'in jmoo¹o 'e tyú², pe tya' jilee²¹ 'in jmoo¹o 'e gó², tya' 'in jo 'ee tsa²¹gi-tsi, tya' 'in jo nuu¹³un, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsa². 'E ley do tya' jilee²¹ 'in un'gøøi¹ Dios, 'in faa²¹a 'laa²¹ tya' 'e tyú², 'in jngáai¹³ sáa³ jmii²¹ joongi jngaa¹³ ruu²¹i. 10 Joongi 'e ley do tya' 'in feei¹ tsamí² joongi tya' tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹²in tsañuu¹, joongi tya' tsá² 'in ngi¹ to² 'uun²¹in tsá². 'E ley do tya' 'in jmoo¹o júu³ tajuu²¹ tya'ni tsa²to², joongi tya' doñi'in tajuu²¹. 'E ley do tya' jilaa²¹ 'e sá² 'e faa²¹a 'laa²¹ tya' 'e júu³ tyú². 11 Joon 'e júu³ tyú² lo júu³ tya' Dios 'in tyú¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³oo.

Cwo¹-o Poo² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios 'wii²¹² tya'a

12 Joon cwo¹oo 'maai¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in cwo¹ jna pi². 'Ii-o nigacoon²¹o cwáain¹ 'e tyú¹na joon nigacwo¹o jna to² tya'a 'e jmáa³aa. 13 Nigacwo¹o jna 'e to² lo fiin¹³ foo²¹-oo 'laa²¹ tya'a la mo jéei¹ joon ga'oo²na tsá² tya'a joongi gajmee¹³na pe Dios galifee¹mo-tsi tyiia tsu la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyú² joon jo ñi²ii jilaa²¹ 'e jmóo³oo. 14 Pe cwa³ tya' Ña'ñu¹u' 'áa¹mo galifee¹

coon¹³ jna joon galili¹³oo xiiala 'iin²¹²in Cristo Jesús jna 'e jo¹o líi²na.

15 'E júu³ lo 'e la ja²mo, joon la jilee²¹mo 'ná¹ lit-sáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e jmáa¹a tiin¹³ jilee²¹ 'in røøi²¹ tsa² joon jna-a nifu-gi jee²¹² 'ii. 16 'Áa¹mo garøø²¹na tsa². Joon Jesucristo ga'ii²mo tsa² tyiia. Joon mo gajmaa¹a Jesucristo feei¹-tsi tyiia ga'e²e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsa² tya' tsá² 'in jalíin² ciiin²¹gi 'in jai² líi² 'ii. Joon coon¹³ la joon itéein² tsá² coon²¹ tøø²mo fu lí tyiin¹ Dios Jmii²¹. 17 'Wii¹³ joon cwofaa²¹a' coon²¹ tøø²mo júu³ tyú² tya' 'in Dios Jmii²¹, 'ii seen²¹ coon²¹ tøø²mo, jo júun²in jon'gi lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmi²¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹o' 'ii. Joon 'ná¹ cwo²¹o' jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

18 Yuu²¹ tyiia, Timoteo, tyi³aa cwo¹o 'elo. Cwo¹³-o' cwojmaa²¹a la gafuu²¹²uu 'nu coon²¹ tún² jiin¹³ la gajin² tsaru¹u' la mo jéei¹ 'ii²¹ tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tyuu¹³u jilaa²¹ júu³ 'e jo jai². 19 Cwotyán² pi² jilaa²¹ 'e jai² líi²u. Jmai² 'e tyú²-u 'i¹-o'o tsu 'inlíi¹³ nigaxee¹mo-tsi 'elo, gatuu²¹o jilaa²¹ 'e jo¹ líi². 20 La joon gangangíi² Himeneo coon¹³ Alejandro. 'Wii¹³ joon gacwo²moo 'in 'líi¹³ Satanás 'ii la coon²¹ cwountsáa¹ 'e jo faa²¹a 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tya'a.

'Ee¹ e Poo² xiiala faa²¹ tsá² júu³ tyú²

2 'E júu³ 'íi³ lo 'e tyiin²gi 'e mí¹ tsá² tyani Dios joon faa²¹a tsá² júu³ tyú², mí¹ tsá² jmi²¹² 'aa²¹² joon cwo¹o 'maai¹³ Dios tya' jilee²¹ tsá². 2 'Ná¹-a la joon tya' tsa²to² joongi tya' jilee²¹ 'in 'oo¹o to², la coon²¹ 'e jo untyiin²gi tsá² jna' joon seen²¹na' tyú²-u tyani Dios joongi tyani tsaruu²¹na'. Tsa²-'oo' Dios, tyú¹naa' coon¹³ tsá². 3 'Elo-o 'e tyú² joon 'yaa¹mo-tsi Dios Jmii²¹, 'in jmoo¹o tiin¹³na'. 4 Tse 'ii-o 'iin²¹²in tiin¹³ jilee²¹mo joon wa'a cwoliñi¹o 'e júu³ jai². 5 Jaan²¹mo Dios 'in seen²¹, joon jiin¹³ 'ña'a Jesucristo, 'in galíi¹ tsañuu¹, lí² jmáa¹a 'ii²¹ coon¹³ Dios la joongi coon¹³ tsá². 6 Tse 'ii-o gacwóoi¹ 'ña'a 'e tyi² jilaa²¹ tsa² tya' tsá². Joon mo tí² 'ii²¹ gajmaa¹a Dios Jmii²¹ júu³. 7 'E júu³ ja²mo lo, Dios gatyii¹³in jna wa'a nicwóo³oo 'e júu³ do. Gatyii¹³in jna 'e 'e²ee jilee²¹ tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ xiiala gajmaa¹a Dios 'ii²¹ 'e tiin¹³ tsá² mo jai² líi² tsá² 'e júu³ ja²mo 'e fo³oo lo.

8 'Iin²¹²na wa'a 'e faa²¹a tsañuu¹ júu³ tyú² doñixiia' téein². Joon mi faa²¹a júu³ tyú² do cwoseein²¹ tyú², ca nii²mo alma tya'a jon'gi 'nii²¹-tsi, jon'gi to² tñi¹. 9 La joon tsamí², 'iin²¹²na 'e ci¹o siñ¹³in 'e jo suuin²¹

tsañuu¹ 'ii joon 'e ngi¹ coon²¹ tún², jon'gi coon¹³ jmií³ tyí¹ 'in caai¹³ cwanáa¹³ si perla 'ee. Jon'gi c¹ 'i siin¹³ 'in 'e 'moo¹³ lííí¹. ¹⁰ Pe jmoo¹ o jmai² 'e tyú² tya' jileei²¹ tsá² la tñí² jmá¹ tsamí² 'in jin² 'e tsaa¹²-tsi Dios Jmií²¹. ¹¹ Jileei²¹ tsamí² 'ná¹-a jón² tii² jee²¹² li licaain²¹ tsá² 'in jai² lííí² Jesucristo joon 'ná¹ nuu¹³ 'o. ¹² Jna-a jo cwo¹ oo líín² tsamí² tifo² jon'gi tyú² to² tsañuu¹ jii¹³ 'e ján² tii². ¹³ Tsu Dios gajmeei¹ Adán nifu joon mi yuu¹³ joon gajmeei¹ Eva. ¹⁴ 'In 'lííí¹³ do jo gacon² on Adán too² pe gacon² 'in tsamí² do too² joon 'ii ga'aa¹ o tsaa² nifu. ¹⁵ Xufiín¹³ 'ná¹ nii²¹ tsamí² wúu¹ mi liseein²¹ jón¹ on 'wii¹³ tsaa² tya' Eva jileei²¹ tsamí² lí²-i tiin¹³ 'in wana jo¹ o lííí² joon 'iin²¹² mo Dios joon un'øø¹ 'i yaai 'e ngi¹ coon²¹ ce tún² un.

Xiiala lííí¹ 'in tyú² to² jee²¹² 'in jai² lííí²

3 Jo¹ o 'e júu³ lo: wa'a 'iin²¹² in tsá² 'e 'áa¹ a coon²¹ to² jee²¹² 'in jai² lííí², 'iin²¹² 'in 'ido coon²¹ 'e tyú²-u. ² Jileei²¹ 'in líín² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííí² 'ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹ o tsá² 'ido tsaa². Lí²-i liseein²¹ jii¹³ jaan²¹ mo 'oo²¹² o. 'Ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún², 'ii ja² mo, jmoo¹ o jmai² 'e tyú²-u. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹ a feei¹-tsi tya' jileei²¹ 'in tsafeei¹³ 'ii fu tya'a. 'Ná¹-a jon litii²¹ 'e 'e tsá². ³ Jo lí² wa'a ngi¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a tíín¹ 'in jon'gi wa'a 'iin²¹² in cuu² 'áai¹ 'e jo mo gajna² a. Lí² cii¹³ soo²¹-tsi 'ná¹ fee¹ mo-tsi tya' jileei²¹, jo 'noo¹ o mii¹³, jon'gi 'iin²¹² in cuu². ⁴ 'Ná¹-a jon lííí¹ o xiiala tyú² to² inuu¹ tya'a joongi tyú² to² jón¹ on cwolinuu¹³ 'in jo to² o mii¹³. ⁵ (Tsu wa'a jo ní¹ tsá² xiiala tyú² to² 'inuu¹ tya'a xiiala lí² 'áai¹ 'in nigalijai² lííí² Dios.) ⁶ Joon jo lí² líín² tsacøøi¹³ jaain²¹ tsá² 'in nijai² lííí² catá². Jo cweei¹ tyú² to² tsifu tsu wa'a jmaa¹ a jloo¹³ joon 'iláa¹ la ga'láa¹ Satanás. ⁷ Joon wa'a líín² jaain²¹ tsá² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííí² 'ná¹-a lííí¹ la lííí¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹ o tyú²-u jee²¹² tsagoo¹ o 'in jo jai² lííí² Jesucristo. Wana jo la joon icwo¹ tsá² 'ii tsaa² joon ifaa²¹ a tsá² 'laa²¹ tya' jileei²¹ 'in jai² lííí² Dios. Joon tee²¹ i nilá² tya' 'in 'lííí¹³.

Xiiala lííí¹ 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííí²

⁸ La joon jon 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííí², 'in sii²¹ diaconeses, 'ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún². Jo ngi¹ cwaa²¹ sii¹³ jon'gi wa'a ngi¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a 'iin²¹² in cuu² 'e jo mo jna² a. ⁹ Joon 'ná¹ ní¹ o jo cu²-tsi jilaa²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna¹ 'e jo¹ lííí² na'. Joon jo 'i¹-tsi 'e gó². ¹⁰ La nu'gi líí² uncoon¹³ tsá² tsacøøi¹³ 'ná¹ cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ 'ido joon wana jo 'ee tsaa² tya'a sá² lí²-i uncoon¹³ on. ¹¹ La joon jon 'oo²¹² o 'ná² ngi¹ coon²¹ tún². Jon'on tsamí² 'in sii²¹ júu³ 'atsaa²¹. Ca nii² mo jmáa¹ a jo 'láa¹ a jilaa²¹ 'e jmoo¹ o. ¹² 'In tsá² 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ do jii¹³ jaan²¹ mo 'oo²¹² o iliseein²¹ tya'o. 'Ná¹-a tyú² to² jón¹ on tyú²-u coon¹³ jilaa²¹ inuu¹ tya'a. ¹³ Tsu jileei²¹ 'in untsiin¹ tyú²-u 'e to² 'e uncoon¹³ on tsacøøi¹³ do jnaa²¹ a coon²¹ 'e tyú² tya'a joon lí² faa²¹ a jo cu²-tsi cwáain¹ tya' xiiala tsaa¹-tsi tsá² Cristo Jesús.

'E ja² mo lííí² na'

¹⁴ Jilaa²¹ júu³ lo gatón³ oon ni mo'j² lo 'e sñí³ na tyi¹ 'i x- fiin¹³ 'i¹-tsii yíí³ aa la jmoonoo. ¹⁵ Pe wa'a la 'ii²¹² na lí²-i lííí³ i xiiala 'ná² jmaa¹ a tsá² jee²¹² 'in jai² lííí² 'in líín² lawa cwo¹ tya' Dios 'in jii¹. Joon la cwaain²¹ 'oo²¹ ni tií-fuu²¹ cwo¹ pí², la joon jon 'in jai² lííí² Dios cwo¹ pí² tya' 'e jai² tya' Dios. ¹⁶ Joon ja² mo. Fee¹ 'áa¹ mo 'e júu³ 'uun²¹ 'e Dios ga'e² e tsá² xiiala seein²¹ tsá² tyú² tyanií¹ 'i 'e jin².

Gacwéi Dios lííí¹ tsá², joon 'in Espíritu Tyú² ga'íí² júu³ 'e tyú¹ mo 'ii.

Nii² mo ángeles 'ii.

Joon gacwo¹ tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹ júu³ tyú² tya'a.

Joon jo¹ o galííí² tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Joon ga'ii²¹ mo Dios 'ii fu nu'fú² tún¹.

Xiiala lííí¹ 'in tó² 'e júu³ jai² tya' Dios

4 'In Espíritu Tyú² gatyaa¹ júu³ 'a la ti 'e jee²¹² jmií²¹² lí gatséi¹ 'in lííí¹³ ituu²¹ jii¹³ 'e tsáai¹-tsi. Joon iun-jii² o jilaa²¹ espíritu gó² incón² 'ii too² coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' 'in 'lííí¹³. ² Inúu¹ u tsá² 'in faa²¹ a júu³ tajuu²¹ lawa júu³ ja² mo, tajuu²¹ mo 'in jo lí³ gi 'e gó². La jo lí³ gi tyíí² mo sñí²¹ tsá² ní³ tyíí² la joon jon 'in tsá² do jo lí³ gi 'e gó². ³ Untsaa¹³ mo 'in tsá² do wa'a cui² cwo²¹ o tsá² joon tyú² to² 'e sá² 'láai² nii² 'uunñí² 'e jo lí² dø² tsá². Pe Dios gacwo¹ jilaa²¹ 'e lí²-i dø² tsá². Joon jileei²¹ 'in jo¹ o lííí², 'in ní¹ júu³ jai², lí²-i dø² 'yaai¹-tsi wa'a cwo¹ o 'maai¹³ Dios. ⁴ Tsu tyú²-u jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Dios joon lí²-i dø² tsá² wa'a 'ii²¹ i coon¹³ 'maai¹³ Dios, ⁵ tsu nicwaa¹³ mo coon¹³ júu² tya' Dios joongi coon¹³ 'e júu³ tyú² 'e faa²¹ a tsá².

Xiiala lííí¹ 'in jmoo¹ o to² tyú² Jesucristo

⁶ Joon wana 'e² 'e 'in jai² lííí² Jesucristo jilaa²¹ 'elo joon tyú² jmoo² o, jmoo² o jii¹³ la tñí² jmá¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Jesucristo. 'Ii cwo¹ gi pí³ alma tyi¹ 'i coon¹³ júu³ 'e jai² lííí² tsá² joon coon¹³ júu³ røø²¹ 'e nuu¹³ 'in coon²¹ tún². ⁷ Jo unjii² 'i 'e cwáain¹ tsáai² coon¹³ cwáain¹ jo ní² 'i ti jo¹. Cwo¹³ 'o' o jmaa² a jii¹³ la to² tyú² Dios. ⁸ 'E tyiin² moxuu¹ wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai pe tyiin² gi 'áai¹ 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ tyani Dios. Tsu 'e júu³ lo tyan¹ 'ii²¹ 'e sáan³ an tyú² nano joongi lí ngó¹ gi. ⁹ 'E júu³ lo 'e la ja² mo, joon la jilee²¹ mo 'ná¹ litsáai¹-tsi. ¹⁰ Néé² o 'e tyiin² gi 'wii¹³ joon jmoo²¹ o to² 'íí³ joon nee²¹ e' wúu¹. Jmoo²¹ o' la joon tsu nigalitsáa¹ mo-tsi' Dios 'in jii¹. Ii-o un'øø²¹ i jilee²¹ mo jii¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii nifu.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo 'ná¹ tyuu¹³ 'u to² joon 'e² 'e tsá². ¹² Jo ngi¹ 'i wa'a jo ungo¹ o tsá² 'nu 'wii¹³ xaai¹ gi. Pe jmee¹ u'un 'wo' o lawa coon²¹ lí² 'e tyú²-u tyani 'in jai² lííí². Jmeei² 'wo' o lawa coon²¹ lí² 'e tyú²-u coon¹³ xiiala ngi³ i, joongi coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya³ a, joongi coon¹³ xiiala 'iin²¹² mo' o tsá², joongi coon¹³ xiiala jo¹ o lííí² u Dios, joongi coon¹³ xiiala jmaai¹³ 'e tyú²-u 'i¹-o' o. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo jmee¹ u'un 'wo' o lawa coon²¹ lí² 'e

tyú²-u. ¹³Ca mi cwée¹na cwoo¹³-o'o fo²o júu³ tyú² tya' Dios jiiin¹³ la faa²¹a ni jí² tya' Dios, faa¹³a cwonú² jileei²¹ tsá². Cwo'ií² júu³ 'ee 'ná¹ jmáa¹a. Joon 'e¹³e tsá² 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Gacwo¹ Dios 'nø¹'ii²¹ tya'a 'e jmaa²a to² tya'a. ¹⁴Jo cuu¹³u jmaa²a 'e júu³ gacwo¹o Dios 'nø¹ mo gataan¹an tsacøøi¹³ cwoo²¹o tyi'i joongi gafaa²¹a 'ii²¹ tya' Dios.

¹⁵Í²du¹-o'o jilaa²¹ 'elo. Cwoo¹³-o'o 'e jmaa²a. Joon liñi¹ tsá² 'e 'øøi²¹gi¹-o'o. ¹⁶Jøø²¹ø 'wo'o coon²¹ tún² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'e¹³e. Cwojmaa²gi¹ tse coon¹³ la joon itiin¹³mo'o 'wo'o coon¹³ jileei²¹ 'in nuu¹un júu³ tyi'i.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a Timoteo tyani 'in jai² lñii²

5 Jo jii²¹u'u tsacøøi¹³ pe mĩ²i tyani¹i lawa 'e 'ñø²o'o. Joon cwo²¹o cwáain¹ simii²¹ lawa ruu²¹mo'o. ²La joon jon tsayuui¹³ lawa saa²o'o. Joon mi cwo²¹o cwáain¹ 'in simi² jiiin¹³ coon¹³ 'e tyú²-u 'i¹-o'o.

³Unjii²u'u 'in 'yiaa'nñi² 'in jo 'in seein²¹ tya'a. ⁴Pe wana seein²¹ jóon¹on si tyii²¹a 'ee 'ii 'ná¹ untiin¹³in jilaa²¹ 'ee 'e 'ná¹ seein²¹ tsacøøi¹³ tya'a coon¹³ la joon ityi¹ jilaa²¹ 'e røø²¹i tsacøøi¹³ tya'a tse la joon 'e tyú² joongi la joon tĩ²-tsi Dios. ⁵'In 'yiaa'nñi² 'in jo seein²¹ tya'a 'in tsáai¹-tsi Dios mii¹ tyani Dios joon faa²¹a júu³ tyú² la 'woo¹ jmi¹. ⁶Pe 'in 'yiaa'nñi² 'in seein²¹ jmai¹² unjløøi¹³ 'ña'a jo tsaa¹-tsi Dios, xøfiin¹³ jiiin¹o pe lñi¹i lawa jaain²¹ 'in na-júun²mo. ⁷Cwo'i²i 'e júu³ lo 'in jai² lñii² 'e jo lí² cwoo¹ tsá² tsaa². ⁸Wa jo unjii²in tsá² tsaruu²¹i, joon tyiin²mo 'in taai² inø tya'a, lñi¹i lawa jaain²¹ 'in jo untiin¹³in jilaa²¹ 'e jin¹²in 'e jo¹ lñii². Joon gó²gi 'ii lagi 'in jo tsaa¹-tsi Dios.

⁹Jo taan¹u'un ni mo'ji² 'in 'yiaa'nñi² 'in jo mo tsín¹ sesenta jiiin²¹ joongi coon²¹ naa¹³ 'e gacui² cwoo²¹o. ¹⁰Lí²-i litaan¹u'un mo'ji² wa'a cwii¹in tsá² 'ii jiiin¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a. Wa'a nigaunji²in jóon¹on joongi wa'a nigacwoo¹o 'nú¹ li joon¹ tsá². Joongi wa'a nigauncoon¹³o tsaru¹u'. Joongi wa'a nigauncoon¹³o 'in seein²¹ fa¹i. Joon wa'a gacwoo¹²-tsi 'in 'yiaa'nñi² do 'e jmoo¹o jilaa²¹ 'e tyú² lí²-i taan¹u'un mo'ji².

¹¹Pe jo taan¹u'un mo'ji² 'in 'yiaa'nñi² 'in xuui²¹²gi tse 'ii ili¹in²¹²in cui²-cwoo²¹o tún¹ joon tse²¹o júu³ tya' Cristo. ¹²Joon ili² tsaa² tya'a tse jo gauntiin¹³in júu³ gajin²in nifu. ¹³Joon mi licñi²gi joon ilijøø²mo joon ingi¹ la tyi 'nú¹. Joon jiiin¹³ 'e jøø¹mo pe ngi¹ tyá² júu³ 'atsaa²¹ coon¹³ tsá². Coon²¹on cwáain¹ 'ee seein²¹ tsá² xeei²¹ sñi¹ júu³ 'e jo tñi². ¹⁴Tse 'wii¹³ la joon 'iin²¹²na 'e cuu²¹i 'in 'yiaa'nñi² xuui²¹²gi do cwoo²¹o. Joon liseein²¹ jóon¹on. Joon 'ii-o inii²¹ 'nú¹ joon jo cwoo¹ faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya'a. ¹⁵Tse 'inlñi¹³ 'yiaa'nñi² gatøø²o júu³ tya' Cristo joon galñi¹ tsá² tya' 'in 'lñi¹³.

¹⁶Joon wana tsañøø¹ si tsami² 'ee seein²¹ inø tya'a jaain²¹ 'yiaa'nñi² 'ná¹-a unjii²in mo 'ido. Jo cwo¹³o unjii²in 'in jai² lñii² tse jiiin¹³ la joon lí²-i unjii²in 'in jai² lñii² 'in 'yiaa'nñi² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

¹⁷Cwoun'goo²¹gi tsá² 'áai¹gi 'in tsacøøi¹³ 'in jmoo¹o to² tya'a tyú². Tyiin²gi 'in cwó² júu³ tyú² joon 'in 'e²e tsá². ¹⁸Tse ni jí² tya' Dios jin²in: "Jo toon²oon¹ noo¹³ moo'oo²o joo'tsáa² mo 'ø¹ø¹ mi¹³ trigo mo untyú² tsá²." Joon jin²in: "In jmoo¹o to² tñi²mo 'ii²¹i 'lee¹³i."

¹⁹Jo unjii²in wana seein²¹ jaain²¹ tsá² cwo¹o tsaa² tsacøøi¹³ tyani¹in. Pe wana tí² gáí¹ gaai²¹ tsá² joon 'ná¹ nuu²¹un júu³ tya'a. ²⁰Jileei²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jii²nu¹un tyani jileei²¹ 'e 'in catyaa² do itoon²¹on fo²-tsi cwoli'goo²¹o. ²¹Tyí³aa cwoo¹o 'elo tyani Dios joongi tyani Jesucristo coon¹³ 'in ángeles tya'a 'in nigatyii¹³in: Cwojmaa²a jilaa²¹ 'elo júu³ røø²¹. 'Ná¹ jmaa²a coon²¹ røø²mo tsá². ²²Jo tyi¹u'u jaain²¹ tsañøø¹ ilíin² tsaa²to² jee²¹² 'in jai² lñii² la jmoon, tse wana ga'láa¹a lawa'a ga¹u'u tsaa² tya'a. Jo un'lñi²u'u 'wo'o coon¹³ cwáain¹ lo.

²³Lawa mo tsaa¹³ tuu¹u joon mo tĩ¹ coon²¹ naa¹ mo lí² tsaa¹²a 'wo'o jo 'uu¹²u jiiin¹³ jmi²¹ pe 'uu¹³xø¹u vino ijmá¹ mĩ¹ tyi'i.

²⁴Jilaa²¹ tsaa² tya¹ 'inlñi¹³ lí²-i jná² nii² la nø'gi 'e lisá² 'ii²¹. Pe tsaa² tya¹ 'in catyaa² ijná² nii² cñin²¹giøø. ²⁵La joon jon jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹o 'inlñi¹³ ilinñi¹ tsá² la jmoon. Joon 'e catyiaa²gi ilinñi¹ tsá² cñin²¹giøø.

6 Jileei²¹ tsá² 'in jai² lñii² Cristo 'in nitaai² tya' ñi¹fii²¹² 'ná¹-a un'goo²¹o ñi¹fii²¹² la coon²¹ jo cwofaa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' 'e sii²¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee²¹e'. ²Joon wana jo¹ lñii² ñi¹fii²¹² do Cristo 'in nitaai² tya'a do 'ná¹ un'goo²¹gi ñi¹fii²¹². Joon 'ná¹ jmaa¹a to² tyú² tya' ñi¹fii²¹² do tse 'wii¹³ jo¹o lñii² Cristo. Joon mo jmoo¹o 'in taai² tya'a to² jmoo¹o to² tya' jaain²¹ 'in jo¹o lñii² Dios joon 'iin²¹²mo Dios 'ii. 'E²du¹u joon cwotyaa¹-tsi tsá² 'e jmáa¹a 'e júu³ lo.

'In jai² lñii² 'ná¹ jløø¹³mo

³Joon wana 'e¹e tsá² júu³ xii²¹a jmoo¹ 'ido jløø¹³ 'na'a. Jo røø²¹ sñi¹i coon¹³ júu³ tyú² 'e ga'ee¹ Ña'ñø¹u' Jesucristo, jon'gi jo røø²¹ sñi¹i coon¹³ júu³ 'e 'e¹e tsá² xiiala ngi¹ tsá² tyú²-u tyani Dios. ⁴Tsá² 'in jo ñii¹ 'ii coonti. Ji-in¹³ 'iin²¹²in 'ido jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ jilaa²¹ 'e sñi¹i. Joon jiiin¹³ coon¹³ 'elo-o lí²-i litñi² tsá² 'e tsiwúu¹i, jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' tsá² xeei²¹, joon cu²-tsi tya'a. ⁵Tsá² 'in gó² 'i¹-tsi 'in 'noo¹o mñi¹³ coon²¹ tøø²mo. Tsá² jo ñi¹ la jai². 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e ijnáa¹a cuu² wa'a un'goo²¹o Dios. Jeen²¹mo'o coon¹³ 'in jmoo¹o la joon. ⁶Pe wana ngi²¹i 'e tyú²-u tyani Dios sá² 'lee¹³na' wa ngi²¹i 'yaa¹-tsi'. ⁷Tse jo 'ee léé³e' coonti 'e juncwii²¹ lo, la joon jon jo 'ee lí² lee²¹e' jiiin¹³ coon²¹ mi júun²na'. ⁸Joon wana 'oo²¹o' sin¹in' joongi 'e tyéé³e' cwojmoo²¹o' jløø¹³mo'. ⁹Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lisá² cuu² tya'a jo itaa²¹a tya'a joon 'ii²¹o lawa coon²¹ sí² tya' 'in 'lñi¹³. Jilaa²¹ 'e sún²in ijmáa¹a 'nii²¹ tya' 'in 'iin²¹²in joon ipiin² 'ña'a lí² jo tiin¹³ tsá². ¹⁰Suun²¹un tsá² cuu² 'wii¹³ joon jó¹ jilaa²¹ 'e gó² tya'a. Joon 'inlñi¹³ nigasuun²mo, nigatøø²¹o júu³ tyú² tya' Dios joon lñi¹ wúu¹ niganii²¹ juncwii²¹ tya'a.

Cwojmaa²o la ngóo¹ 'naai¹³ 'e jai² lñii²u

¹¹Pe 'nø¹-u, tse 'wii¹³ tsá² tya' Dios 'nø, tú² jilaa²¹ 'e gó² lo, joon cwocwoo¹³-o'o 'e jmaa²a 'e tyú². Jmaa²a to² tyú² Dios. Jo¹gi cwoli²un. Cwoli¹in²¹² mogi¹ Dios coon¹³ tsá². Jmaa²a taa²¹-o'o. 'Wo²-o'o jmaa²a tya' tsá². ¹²Cwocwoo¹³-o'o ce caai²¹-o'o ngi²¹i la nigangi¹ 'in jai² lñii² Cristo. Cwoo¹³-o'o 'e ngi²¹i coon¹³ Dios 'e

seen²¹ mo'o coon¹³ on coon²¹ tøø² mo, tsu la joon gatø¹¹ Dios 'næ. Joon tyani tsá² fúui¹ niga'i¹ júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios 'wii²¹² tyi'i. ¹³ Joon nano 'i³ 'næ júu³ tyani Dios 'in cwo¹ juncwii²¹ tya' jilee²¹ 'in seein²¹ joongi tyani Jesucristo 'in gajmaa¹ a júu³ jai² 'e tyú² -u tyani Poncio Pilato. ¹⁴ Jo cuu¹³ u'un jmaa² a jilaa²¹ to² gacwo¹ o Dios 'næ 'e jo lí² faa²¹ a tsá² 'laa²¹ jiiin¹³ coon²¹ ca mi tyu² Dios Jmii²¹ to² 'e jnee¹ 'Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo. ¹⁵ Tsu mi tyiia¹ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ ijmáa¹ a lí² jilaa²¹ 'elo. Jiiin¹³ Dios Jmii²¹ lí² lí² in tsaa'to² 'in feei¹ gi. Joon 'in cwa¹³ mo 'ii. Joon 'ii-o lí² i røø¹³ 'in feei² gi la jee²¹² jilee²¹ røø¹³ catyaa² gi do. La joon jon 'ii-o tsaa'to² 'in feei¹ gi la jee²¹² jilee²¹ tsaa'to². ¹⁶ Jiiin¹³ 'ii-o lí² cwo¹ tsá² 'e seein²¹ tsá² coon²¹ tøø² mo tsu jo tyé¹ 'ii. Joon táan¹ in lí jná² joo²¹ líi¹. Joon jo lí² tsá² tsatyéen¹ in. Joon jo mo nigalijøø² i tsá² 'ii jon'gi lí² jøø² i tsá² 'ii. Cwoun'goo²¹ o tsá² 'ii ce jilee²¹. Cwolisá² 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø² mo. Amén.

¹⁷ Cwotyá³ a-tsi 'in sá² cuu² juncwii²¹ lo 'e jo unjløø¹³ 'ña'a jon'gi ngi¹ cu²-tsi cúu¹ u pe ngi¹ o jo cu²-tsi tya' Dios 'in jiiin¹. 'Ii-o cwo¹ o jna' jilaa²¹ 'e jløø¹³ na'.

¹⁸ Cwotyá³ a-tsi 'ido 'e jmáa¹ a 'e tyú². Joon cwoliseein²¹ 'e tyú² -u coon¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo¹ o. 'Ná¹ -a tyaa¹ 'ido tyú² tya'a 'e cwo¹ o tsá² 'e 'oo¹ -o joon uncoon¹³ on 'ii 'in tyéin¹³ jmi²¹². ¹⁹ 'E tyú² 'e jmoo¹ o do 'e lí² lawa tsá² jñi¹ cwuu²¹, 'iin² in uncwu² mi jñi² do, pe joon mo roo²¹ joon coon²¹ tsá² 'láai² gi lagi ga'iin² mo gajñii¹ do. Coon¹³ la joon ilisá² juncwii²¹ tya'a 'e jo¹.

Tyaa¹ Poo² cwo²¹ o Timoteo 'e cwo¹ gi tsá² júu³ tyú²

²⁰ Timoteo, un'øø¹ jilaa²¹ 'e gatyaa¹ Dios cwo¹ o. Jo núu³ un júu³ 'e jo tseein²¹ jon'gi 'e jo to² 'í³ in coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e jin² tsá² 'e 'áai¹ gi jo¹, pe jon' jo¹ 'e júu³ joon. ²¹ Joon 'in lí² niganúu² o 'e júu³ do joon jo gaunti-in¹³ in 'e júu³ jo¹ tya' Dios.

Cwouncwaai¹³ Dios 'næ. Amén.

2 TIMOTEO

Sii'in Poo² 'e j² lo tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², joon l¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesu-cristo. Dios gasii'in jna yaai¹-tsi 'e jmaa³aa júu³ 'e Dios cwo¹o juncwii²¹ 'múui² tya' tsá² 'wii¹³ Cristo Jesús. ² Sii²na 'e j² lo tyi'i, Timoteo. 'Iin²¹²na 'n¹u lawa y¹u¹ tyiia. Cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹'u' Cristo Jesús 'e jmaa¹ a fo'feei¹ tyi'i coon¹³ feei¹-tsi tyi'i joon 'e seen²¹ mo'o tyú².

'í² Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyú²

³ Untii¹³oo 'n¹u coon²¹ t²oo² mo coon¹³ júu³ tyú² tyiia 'e fo³oo la 'woo¹ la jmi¹. Cwo³oo 'maai¹³ Dios 'in un'góo³oo la gaun'g²¹oo 'l¹í²¹² tsac²oo¹³ tyiia joon jo con² jna tsá² tóo². ⁴ Tii¹³-tsii jmi²¹ gatoo²¹ unni²in joon l¹í¹ 'iin²¹²na j²oo²¹²na 'n¹u la coon²¹ lij²oo¹³ x¹u¹. ⁵ Tii¹³-tsii jon xiiala jai² l¹í²u la jai² gal¹í² si'yí¹²¹ a Loida nifu la joon jon saa² a Eunice.

⁶ 'Wii¹³ joon 'í² júu³ 'n¹u 'e cwojmaa² g¹í¹ jii¹³ 'ii²¹ 'e 'oo²o 'e gacwo¹ Dios 'n¹u mo gat²oo³oon cwóo³oo tyi'i. ⁷ T¹u 'in Espí¹ritu 'in cwee¹³ Dios jna' jo jmoo²¹o' 'go¹o' pe cwo¹-o jna' pí³ joon 'e 'iin²¹²mo' tsá² joon 'e 'oo¹í²¹-tsi' tyú². ⁸ T¹u 'wii¹³ joon jo fa'í²¹ l¹í²u 'e r²oo²¹u'u cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u' jon'gí fa'í²¹ l¹í²u 'wii¹³ tyiia t¹u si-in¹³na 'n¹uñ¹³ 'wii¹³ jmóo³oo to² tyú² Jesús. Pe nee²¹e' wúu¹ coon¹³ jna caáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios coon¹³ pí³ cwo¹ Dios. ⁹ 'Ii-i gajmaa¹ a tiin¹³ jna' joon gat²oo² jna' 'e ngí²¹ tyú² tyaní¹. Gat²oo² jna' jon'on 'wii¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo²¹o' pe gal²í² jii¹³ la 'iin²¹²mo coon¹³ jilaa²¹ 'e feei¹-tsi tyi' 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya' Jesús 'wii²¹² tyi' la n¹u'gí garón¹ juncwii²¹. ¹⁰ Pe la no-o gajmaa¹ a liñi¹ tsá² jilaa²¹ 'elo mo gajnéi¹ Jesucristo, 'in jmaa¹ a tiin¹³ jna'. 'Ii-o gauntyee²¹mo 'e júun²in tsá². Joon coon¹³ júu³ tyú² tya' a gacwo¹o tsá² juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

¹¹ Joon Dios gatyí¹³in jna lawa tsá² tya' a 'e nicwóo³oo joon ni'e¹³ee tsá² 'in jon' seen²¹ Israel 'e júu³ tyú² do.

¹² Joon t¹u 'wii¹³ joon móo³oo wúu¹ pe jo 'óo³oo fa'í²¹ t¹u cwii¹ moo 'iin 'in jai² l¹í²na joon jo'oo l¹í²na 'e 'ii-o lí² 'má¹ ca mi t² jmi²¹² joon jilaa²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³oo.

¹³ Cwosaain²¹-o'o jilaa²¹ júu³ r²oo²¹ 'e gan¹u²u¹ fo³oo. Joon cwoseen²¹mo'o jo'oo l¹í²u joon 'iin²¹²mo'o Dios coon¹³ tsá² 'wii¹³ sicaan²¹mo'o coon¹³ Cristo Jesús. ¹⁴ Coon¹³ 'e uncoon¹³ Espí¹ritu Tyú² 'in seen²¹ jee²¹² jna' un'oo¹ jilaa²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa²¹²aa cwo¹o.

¹⁵ Niñii²¹²o'o jileei²¹ 'in néei¹ lí²¹ Asia gat¹u²mo jna. Joon Figelo coon¹³ Hermógenes jee²¹² 'ii.

¹⁶ Cwouncwaa¹³i Ña'ñu¹'u' tsá² in¹u tya' Onesíforo t¹u 'láa²mo naa' Onesíforo do nijacoon²¹ fo'feei¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹ a fa'í²¹ 'e 'yuu²na 'n¹uñ¹³. ¹⁷ Pe mo nateein¹ fu Roma ga'naa¹²i jna coon²¹ t¹un² ca gatsee²¹i jna.

¹⁸ Cwolifee¹mo-tsi Ña'ñu¹'u' tya' 'ii mi t² jmi²¹² joon. Tyú²-u nii²¹²o'o xiiala unjii²in jna mo taan²¹²na fu Efeso do.

Xiiala l¹í¹ tsá² 'láa² tya' Jesucristo

2 Joon 'n¹u-¹u, y¹u¹ tyiia, 'ii¹³mo'o 'e uncoon¹³ Dios 'n¹u 'wii¹³ sicáan²un coon¹³ Cristo Jesús. ² Joon jilaa²¹ júu³ 'e gan¹u²u¹ 'e gafo³oo fo²¹o tyani tsá² fúui¹, tya²¹ a cwo²¹o 'in jo cu²-o'o coon¹³, tsañ¹u¹ 'in tii²¹ 'e 'e tsá² xeei²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i 'e 'e tsá² xeei²¹ 'e júu³ do.

³ Joon 'n¹u-¹u lawa jaain²¹ 'láa² 'in tyúí¹ 'in jmoo¹o to² tyú² Jesucristo jmoo²o taa²¹ a jilaa²¹ wúu¹ 'e moo²o. ⁴ T¹u 'in jmoo¹o 'nii²¹ to² tyú² fii²¹²i jo ngí¹ cu²-tsi coon¹³ jilaa²¹ jmaa²¹i to² tya'a 'e coon¹³ la joon j²oo³mo fii²¹²i 'in gatyí¹³in 'e l¹í¹ 'láa² tya'a. ⁵ Coon²¹ r²oo²¹ jon wa'a coo¹o tsá². Cwo²-tsi pe jo lí² 'ii²¹i 'e gali¹i la jo r²oo²¹ coo¹o la to² tyú². ⁶ Joon 'in jmoo¹o to² 'ii²¹ jee²¹² tyiia²¹ t²í²i d²oo¹ 'e lí² nifu. ⁷ Cwo²'ii²¹du¹-o'o 'e fo³oo lo joon icwo²o Ña'ñu¹'u' 'e 'oo¹í²¹-o'o jilaa²¹a.

⁸ Cwotii¹³ gí¹-o'o 'e Jesucristo jún² tya' 'l¹í²¹² David 'ii joon gaunjiin¹in Dios 'ii jee²¹² 'l¹í²¹² jii¹³ la júu³ tyú² cwóo³oo. ⁹ Joon 'wii¹³ tya' júu³ tyú² joon móo³oo wúu¹ lawa tsá² gó² ca gaton²on ñí³ cadena cwóo³oo. Pe júu³ tya' Dios jo lí² 'n¹u tsá² coon¹³ cadena. ¹⁰ T¹u 'wii¹³ joon jmóo³oo ta¹oo coon¹² jilaa²¹ 'wii²¹² tya' 'in gatyí¹³in Dios 'e 'ii-o lí² 'ii²¹i itiin¹³mo 'wii¹³ Cristo Jesús. Lí²-i 'ii²¹o jon lí² 'ya²gí 'e jo tyéi¹.

¹¹ T¹u júu³ ja²mo lo:

Gajúun²mo' coon¹³ Cristo la joon jon itoon²¹on' coon¹³ 'ii.

¹² Joon wana nee²¹e' wúu¹ la joon jon ity¹u²u¹ to² coon¹³. Wana faa¹³a' 'e jo cwii¹na' 'ii la joon jon 'ii ijin²in 'e jo cwii¹in jna'.

¹³ Wana cuu¹³na' 'a jo'oo l¹í²na' 'ii pe 'ii coonti jo cuu¹i untiin¹³mo júu³ tya'a.

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios

¹⁴ Cwountii¹³-tsi tsá² jilaa²¹ júu³ lo, cwo¹²o cwáain¹ 'ii tyani Dios 'e jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ júu³ 'e jo 'ee to² 'í³in. 'E júu³ do 'iin²mo 'in tsá² 'in ganúu²un.

¹⁵ Cwo¹³-o'o jmaa²¹ a jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i la joon lii¹u tsa'leei¹³ tya'a 'e jo fa'í²¹ l¹í²u. Jmaa¹³ tsá² júu³ r²oo²¹ jii¹³ la t²í² 'e l²í² júu³ tya' Dios. ¹⁶ Pe t¹u júu³

'e faa²¹ tsá² 'in jo ñi¹, júu³ 'e jo 'e to² 'íi³in. 'In tsá² tyaa¹ júu³ do un'láai²gí jii¹³ 'e gó² jmoo¹o tyani Dios. ¹⁷Joon júu³ tya¹o inii¹² lawa jmoowúu¹. Joon Himeneo coon¹³ Fileto líi¹ la joon. ¹⁸'Ii-o gajmaa¹ 'e gó² cwáain¹ tya¹ júu³ jo¹ tsu¹ jin²in 'e nasuun²mo 'e jii¹in tsá². Joon 'wii¹³ júu³ tajuu²¹ tya¹ 'in tsá² do ga'iin²mo-tsi 'in líi¹³ 'e jo¹o líi². ¹⁹Pe jo lí² lisíi² júu³ tya¹ Dios, 'e lí lawa coon²¹ po'xá¹ 'e jo joo². Joon júu³ tya¹ Dios jin': "Cwii¹mo Ña'ñu¹u' jileei²¹ tsá² tya'a." Jin²o jon: "Tsu²¹ jilaa²¹ 'e gó² jileei²¹ 'naa' 'in jin² 'e cwii¹mo Cristo."

²⁰Pe coon²¹ tsi inu¹ lí sá² cuu² jon'on jmai² wúun¹ lí² cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee pe sá²-a jon wúun¹ lí² 'mó² coon¹³ cwoo¹³ jon. Sá²-a tya¹ mo tí² jmii²¹² joon sá²-a jon tya¹ lí to² tsá² tyl¹. ²¹La joon jon wana tsu² tsá² 'e gó² líi²in lawa coon²¹ wúun¹ tya¹ mo tí² jmii²¹², máa¹ coon²¹ jmaa²¹ to² tya¹ fii²¹²i. Natyaa¹ tyu² tya¹ doñi¹ee to² tyú².

²²Tsu²¹o'o jilaa²¹ 'e gó² tí²-tsi simii²¹ jmáa¹a pe 'nu¹u coon¹³ jileei²¹ 'in mí¹ tyani Ña'ñu¹u' jo¹o cwolín²naa'. 'Ná¹-a cwoo¹³-oo' ngii²¹ tyani Dios 'e tyú²-u, cwoo¹³-oo' 'e jo¹o líin²naa' joon 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² joon 'e taan²¹²naa' tyú²-u. ²³Pe tsu²¹u jilaa²¹ júu³ 'e jo tsein²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e unngii²¹ tsá² 'in jo ñi¹ tsu² ñii²¹o'o 'e júu³ do jmoo¹o 'e jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. ²⁴Joon 'in jmoo¹o to² tyú² Ña'ñu¹u' jo lí² ngi¹ to² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i pe 'ná¹ 'e tí²mo 'e 'e¹ 'e tsá². Jmáa¹a jmai² 'e 'wo²-tsio tya¹ jileei²¹ tsá². ²⁵'Ná¹-a 'e 'e¹ 'e coon²¹ tún²-un 'in jo jai² líi² la jo¹o líi²u wa coon²¹ jo ngáa¹mo icwoo¹o Dios ijaa²¹a-tsi joon i'ooi²¹-tsi ilicwii¹ 'e júu³ jai² do. ²⁶Joon iláa¹mo 'ña'a coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya¹ 'in líi¹³ 'in gacon¹² 'ii tóo² 'e jmoo¹o la 'iin²¹²in.

Xiiala líi¹in² tsá² jee²¹² jmii²¹² lí tséi¹

3 Cwolinii²¹o'o ca jmii²¹² lí gatséi¹ ijó¹ jii²¹ 'e 'íi¹ fo¹². ²Tsu² tsá² jo 'iin²¹²mo wa' tsá² xeei²¹, jii¹³ 'iin²¹²in cuu² joon jloo¹³ 'oo²¹o. Jmaai¹ jloo¹³ 'ña'a joon faa²¹a 'laa²¹ tya¹ Dios. Joon jo nu¹³u to² tyu² sáa³ jmii²¹, jo cwo¹o 'maai¹³ jii¹³ jaain²¹ joon jo jmoo¹o 'e 'yaa¹-tsi Dios. ³'Waa²¹-tsi 'in tsá² do. Tsá² 'in jo cwéi¹-tsi joon 'in faa²¹a 'e gó² tya¹ tsá². Tyu² to² yaa¹ 'ido jo un'goo²¹o tsá². Líi²in 'ido lawa joo²¹ líi¹³ joon 'ee¹mo jilaa²¹ 'e tyú². ⁴Tsá² 'in 'nii¹ tsá² 'ii joon jmoo¹o jii¹³ la 'i¹-tsi, joon 'in tsá² do tsafeei¹ jmaai²¹ 'ña'a. Nitya¹-tsi coonti 'noo¹o juncwii²¹ tya¹ jo 'naai²¹gí Dios. ⁵Líi¹ la lawa tsá² 'in jai² líi² Dios pe jo cwó² tyu² Dios to² 'ii.

Cwotuu²¹ jileei²¹ 'in líi¹ la joon. ⁶Tsu² 'in líi¹ la joon tsataai² waa²¹²mo inu¹ tya¹ tsá² joon icon²¹ tóo² tsam² joo² 'in røø²¹ tsaa² 'in gatuu²¹ júu³ tyú² 'wii¹³ tya¹ jilaa²¹ 'e suuin²¹. ⁷Nuu¹o júu³ tya¹ doñi¹in pe jo lí¹-toon¹ galiñii¹ la jai². ⁸La gajmaa¹a tsaláa¹ 'in sii²¹ Janes coon¹³ Jambres mo ngauntyii²in Moisés, la joon jon jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ee¹ 'e júu³ la jai² lo. Tsá² 'in jo gauntyiin¹³ 'e júu³ tya¹ Dios 'ii. Joon cwáain¹ tya¹ júu³ tya¹ Dios 'e joon 'in xee²¹²mo-tsi júu³ tya¹a. ⁹Pe jo linii¹² júu³ tya¹a tsu² coon¹³ 'e gó² jmoo¹o ilíi¹ tsá² la gango¹ 'in tsá² gáí¹ 'in ngauntyii²in Moisés do.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'ee 'ná¹ jmáa¹a

¹⁰Ñii²¹o'o jilaa²¹ 'e niga'ee²¹²ee joon nigajoo²¹ jii¹³ la taan²¹²na juncwii²¹ tyiia. Nigacoon²¹on cwáain¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa. Nii²¹o'o xiiala jai² líi²na Dios Jmii²¹. Ñii²¹o'o jon 'e 'wo²-tsii joon xiiala 'iin²¹²na Dios coon¹³ tsá². Joon ñii²¹o'o 'e fee¹mo-tsii. ¹¹Nañii²¹o'o xiiala 'ooi¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gamóo³oo fu Antioguía joon fu Iconio coon¹³ Litra. Ñii²¹o'o jilaa²¹ wúu¹ 'e galí² tyiia pe Ña'ñu¹u' gatiin¹³mo jna jee²¹² jilaa²¹. ¹²Joon tsei¹² jileei²¹ 'in 'iin²¹²in jmáa¹a la to² tyu² Cristo Jesús inee²¹ wúu¹ tya¹ tsá². ¹³Pe tsá² gó² coon¹³ 'in tajuu²¹ do iun'láai¹gí jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o, coon²¹on tsá² tóo² joon icon²¹on 'ii tsá² tóo².

¹⁴Pe 'nu¹u, jo tsu²¹u jilaa²¹ 'e nigautsaa¹²¹a, jilaa²¹ 'e nicalitsaa¹mo-'o'o la jai², tsu² cwii¹mo'o 'iin 'e¹ 'e 'nu¹ 'elo. ¹⁵Joon ca mo xuu²¹²mo'o galiñi³i júu³ tyú² 'e ga'e¹ 'e 'nu¹ xiiala tiin¹³ Dios tsá² mo jo¹o líi²u Cristo Jesús. ¹⁶Dios gacwo¹o tsá² jilaa²¹ júu³ tyú² tya'a. Gacwo¹o tsá² júu³ tyú² tya'a 'e jmaa²¹i to² 'e¹ 'e joon 'e jmoo¹o júu³ xiiala 'noo²¹on tsá² tsaa² joon jmáa¹a røø²¹ 'e 'ooi²¹-tsi tsá² joon 'e¹ 'e tsá² xiiala lí² jmáa¹a 'e tyú²-u tyani Dios. ¹⁷Gacwo¹o Dios júu³ tya'a 'e jileei²¹ tsá² tya'a lí² tyá² tyú² tya'a jmáa¹a doñi¹ee 'e tyú².

4 Tyii³aa cwoo¹o tyani Dios joongi tyani Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in ijó¹ jajmaa¹ 'ii²¹ tya¹ tsá² jii¹ joongi tya¹ 'in nijúin¹ mi jó¹ tyu² to². ²Cwó³ júu³ tyú² tya¹ Dios. Cwó³-o'o cwo²o júu³ wa'a 'iin²¹²in tsá² nuu¹un 'yaa¹-tsi si jo 'iin²¹²in 'ee. Cwojmaa¹³ tsá² júu³ 'e jo cwo'naa¹ tsá² tsaa². Mí²¹i tyani¹i cwojaa²¹a-tsi. Tyá²a-tsi 'in jai² líin. Cwolifeei¹-o'o coon¹³ tsá² joon 'e¹³ 'e coon²¹ tún²-un. ³Tsu² ijoo²¹-o coon²¹ sii¹³ mo jo 'ii²¹ tsá² júu³ røø²¹ joon 'iin²¹²in nuu¹un jii¹³ júu³ 'e la tí²-tsi. Joon itoo¹o tífo¹² tya'a 'in fúui¹ 'in untí² loocwóo¹o coon¹³ júu³ 'e 'iin²¹²in nuu¹un. ⁴Joon ituu²¹o júu³ jai² nuu¹un joon inúu¹un jii¹³ júu³ 'e tsaa²¹. ⁵Pe jmaa²¹a coon²¹ tún². Taa²¹a jmaa²¹a coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ mó²o. Cwojmaa²¹a to² la jmoo¹o tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya¹ Dios. Cwountii¹u'u jilaa²¹ to² 'e cwoo¹o Dios jmaa²¹a.

⁶Tsu² nanáa¹ tyú² tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios. Tí¹ lí² 'ii²¹ 'e nii¹³mo. ⁷Joon gacwo¹³-tsii jmáa³aa to² cwoo¹o Ña'ñu¹u' joon nano gatséi¹mo tyi-ia joon cwáain¹ tya¹ 'e jai² líi²na' jo ga'laa²¹aa. ⁸Joon nano gasaa¹a Dios coon²¹ corona tyiia icwo¹²o jna tsu² gajmaa³oo to² tyu²u. Joon Ña'ñu¹u', 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹, icwo¹o jna mi tí² jmii²¹² joon. Jon'on jii¹³ jna icwo¹²o pe icwoo²¹-o corona tya¹ jileei²¹ 'in ján¹ 'yaa¹-tsi mi cwéé¹i.

Jmaa¹o Poo² júu³ xiiala ngóo¹ seen²¹

⁹Cwó³-o'o na¹ la jmoonoo. ¹⁰Tsu² gatuu²¹mo Demas jna tsu² gali¹in²¹²gí 'e sá² juncwii²¹ joon gangóo¹o fu Tesalónica. Joon gangóo¹-o jon Crescente fu lí¹ sii²¹ Galacia. Tito-gí gangóo¹ lí¹ sii²¹ Dalmacia. ¹¹Jii¹³ Lucas taain²¹²gí coon¹³ jna lo. Cwo'nei²du' Marcos joon ñi-jee¹o. Tsu² jmee¹³na 'ii to² tyiia 'e uncon¹³on jna. ¹²Ni-

gasí³na Tíquico fu Efeso. ¹³ Mi ñí³i no cón³on 'mí'jnú² y^uú² lúu³uu 'e gasáa³aa fu in^uu tya' Carpo 'in tyiin¹ Troas. 'Nó²on cón³on jon 'e jí² 'e gasáa³aa pe tyiin²gi 'e mo'jí² tyiia do, 'nó²on joon cón³on.

¹⁴ 'In tíñ³ 'in sii²¹ Alejandro nigajmaa¹a 'e gó² tyiia 'áai¹. Intyii²¹o tya'a Ña'ñ^u'u' jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹a do. ¹⁵ Un'øøⁱ²¹ 'wo'o tya' 'ii ts^u nigali'aa²¹o júu³ tyi'.

¹⁶ La mo nifu siin¹³na tyani tsa^ato² jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in gauncoon¹³o jna. Jilee²¹mo gatíui² jna. Mí³ii tyani Dios 'e jo cwo² Dios tsa^a tya' 'ido. ¹⁷ Pe joon Ña'ñ^u'u' gauncoon¹³on jna joon gacwo¹o jna pí³ 'e coon¹³ la joon gacwó³ jna jilaa²¹ júu³ tyú² tya'a. Joon ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel. Gatyí²mo Ña'ñ^u'u' jna 'e tóin¹ 'mó¹. ¹⁸ Joon ityí²mo Dios jna jee²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá²

tyiia. Joon iun'øø²¹i jna ca tye²na ñ^u'fú² li ty^u'² 'ii to². ¡Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii²¹ 'e jo tyéi¹! Amén.

Júu³ li tséi¹

¹⁹ 'Aa²¹²mo'o fu³uu fo²¹o Prisca coon¹³ Aquila coon¹³ tsá² taai² in^uu tya' Onesíforo. ²⁰ Gajaan¹ta Erasto fu Corinto joon gasáa³na tsa^a¹³a Tróximo fu Mileto.

²¹ Cwó³-o'o ñí²u'u la ñ^u'gi ití² jiiin²¹ cwí². Sí³na 'aa²¹²mo'o fu²u Eubulo coon¹³ Pudente coon¹³ Lino coon¹³ Claudia coon¹³ jilee²¹ tsaru¹u' 'in jai² líí².

²² Cwocwoo¹o Ña'ñ^u'u' Jesucristo wa²a pí³ tyi'i 'e siin¹³mo coon¹³ 'n^u. Cwouncwaaⁱ³ Dios 'naa' jilee²¹ 'naa'. Amén.

TITO

Poo² sii'in 'e jí² lo tya' Tito

1 Jna-a, Poo², sfi³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ to² tyu² Dios. Joon jna jaain²¹ apó²-tol 'in gatyii¹³in Jesucristo 'in cwo¹o júu³ tya'a 'e un-coon¹³on 'e jai²gi lííi² 'in gatyii¹³in Dios joon iliñii²¹o la jai² xiiala ngi¹ tsá² tyú² tyani Dios ca mi 'ii²¹i coon²¹ juncwii²¹ icwo¹² Dios 'ii. Ga'fi² júu³ Dios, la nu'gi ga'láa² 'wii²¹² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹. Joon Dios jo lí² faa²¹a júu³ tajuu²¹. 3 Joon mo gatyíia¹ 'ii²¹ tya' júu³ tya'a gajmaa¹ 'e líñii¹ tsá² coon¹³ júu³ tyú² 'e gatyaa¹ cwóo³oo. Joon Dios 'ña'a, 'in jmoo¹o tiin¹³na', gatyu² to² la joon. 4 Sfi³na 'e jí² lo tyi'i, Tito. Lí²un lawa yuu²¹ tyiia coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaa¹³ Dios nu' joon cwocwoo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Na'ñu¹ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', 'e tyú²-u seen²¹un.

To² ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

5 Mo gatúu²na 'nu' fu Creta, gatúu²na 'nu' 'e unrøø²¹ø 'e ná¹-a lí² røø²¹. Gatyu³uu nu' to² 'e naa¹u'u tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííi² Cristo la coon²¹ fuu²¹. 6 'In tsá² 'in iliin² tsacøøi¹³ do ná¹-a seen²¹ jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya'a joon jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa¹-tsi Dios joongi wa'a jmoo¹o nuu¹²u, jo to¹o jóon¹on do mii¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² lííi². 7 Tsu 'in tsaa¹to² do lawa'a tsalee¹³ tya' Dios 'ii joon ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² jiin¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa¹to² 'in jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'in nii²¹-tsi, jon'gi 'in ngi¹ to² 'iin¹, jon'gi 'in ngi¹ to² tñi¹, jon'gi 'in 'iin²¹²in líin² tsaa¹to² 'e jna²a cuu². 8 Pe ná¹-a 'ii²¹mo tsá² inuu tya'a yaai¹-tsi, ná¹-a 'iin²¹²in jilaa²¹ 'e tyú². 'In tsaa¹to² do ná¹ øø²¹-tsi áai¹, joon jmoo¹o jilaa²¹ 'ii²¹ røø²¹, joon ngi¹ tyú²-u tyani Dios. Joon 'in tsá² do ná¹ jmáa¹a jilaa²¹ to² tyu² Dios. Joon 'in tsá² do ná¹-a lí² tyu² to² juncwii²¹ tya'a yaai. 9 'In 'iin²¹²in líin²in tsaa¹to² ná¹-a saain²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga'e¹ tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon¹³ júu³ tyú² la joon lí²-i tyia¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i líi¹ 'in jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³.

10 Lí¹ fúui¹ tsá² seen²¹ 'in jo nuu¹³un júu³ røø²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. Sfi¹ 'in tsá² do jmai² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon²¹on tsá² tóo². 11 'Ná¹-a tyuu¹²u 'e faa²¹ 'ido. Tsu 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon²¹on tsá² tóo² jileei²¹ 'in taai² inuu, 'e¹ 'e júu³ 'e jo tñi² 'e¹e.

12 Tsú jaain²¹ tsagoo¹ 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin²in 'e tsá² néei¹ lí siii²¹ Creta do coon²¹ tøø²mo faa²¹a júu³ tajuu²¹. Lí¹i lawa joo²¹ lííi³. Tsá² jló² tu²u, 'iin²¹²in dø¹ø

'áai¹ pe fu²mo jmáa¹a to². 13 Joon júu³ tya' 'in tsañuu¹ do júu³ ja²mo. 'Wii¹³ joon cwo¹²o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon¹³ júu³ 'gøøi¹³. Coon¹³ la joon ingfi¹ coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'e jai² lííi². 14 Jo ilinuu¹²un júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seen²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon'gi ilinuu¹²un to² tyu² tsá² 'in nigatuu²¹ júu³ jai² tya' Dios.

15 Tya' jileei²¹ 'in tyú¹ tyani Dios 'e tyú²-u jilaa²¹. Pe tya' tsá² 'in si'leei²¹, 'in jo jai² lííi² Dios, jiin¹³ coon²¹ 'e tyú²-u tya'a jo sá². Tsu ca-gi 'i¹-tsi joongi coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi galí² si'leei²¹. 16 Jin²in 'e tsei² cwii¹in Dios pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o jo røø¹. 'Ee¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nuu¹²un joon jiin¹³ coon²¹ to² tyú²-u tya'a jo 'ii²¹i Dios.

Júu³ røø²¹ 'e ná¹ 'e¹'e

2 Pe 'nuu²¹un 'e³e tsá² júu³ tyú² tya' Dios jiin¹³ la tí². 2 'E³e tsá² nicøøi¹³ 'e ngi¹ coon²¹ tún², 'e jo 'uun²¹un máa¹ 'áai¹, jon'gi 'e gø¹ø 'áai¹. 'Ná¹ 'ii¹i ja²mo joon 'i¹-tsi 'e jmáa¹a coon²¹ tún². Joon cwo¹²o caain¹ 'e 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e jo¹o lííi², joon 'e³e cwolijo¹o lííi² la ngóo¹ 'naai¹³ xufiin¹³ nii²¹ wúu¹ 'wii¹³ júu³ tyú². 3 La joon jon tsayuu¹ 'e³e 'e ngi¹ tyani tsá² la tñi² ngi¹ 'in taain²¹² tyú² tyani Dios. 'E³e 'e jo jmáa¹a júu³ 'atsaa² jon'gi 'e ngi¹ to² 'iin¹. Pe i'é³ jilaa²¹ 'e tyú²-u. 4 Coon¹³ la joon i'e¹e 'in tsamí² xuui²¹²gi 'e ngi¹ 'ido coon²¹ tún², joon ili'iin²¹²in ñuu¹ tya'a coon¹³ jóon¹on. 5 Joon 'e³e jon 'in tsamí² xuui²¹²gi 'e 'ii¹ jai² joon jo sooin²¹ tsá². Pe unjii²i inuu tya'a, joon iliin² tsamí² tyú¹ 'in nuu¹³ to² tyu² ñuu¹ tya'a. Coon¹³ la joon jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' júu³ tya' Dios.

6 La joon jon cwo¹²o cwáain¹ tsañuu¹ xuui²¹²gi 'e ngi¹ coon²¹ tún². 7 Jmeei² 'wo'o lawa coon²¹ lí² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú²-u 'e jmoo²o. Jo caa¹u'u jilaa²¹ 'e 'e³e coon¹³ 'e gó². Pe 'e³e xiiala jo¹ cwolii²u nu'. Jo¹o lííi²u jilaa²¹ 'e 'e³e. 8 Fo¹²o jmai² júu³ 'e tyú²-u 'e jo lí² cwo¹ tsá² nu' tsaa². Joon coon¹³ la joon lí² fa'ii²¹ lííi² jileei²¹ 'in 'eei¹ nu' tsu jiin¹³ coon²¹ júu³ 'laa²¹ jo lí² faa²¹a tyi'i.

9 Cwocwoo¹²o cwáain¹ 'in taai² coon²¹ lí taai² 'e jmáa¹a nuu¹²un to² tyu² ñi'fii²¹² 'e taain²¹² 'yaai¹-tsi. 'Ná¹-a cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ ñi'fii²¹² do. 10 Jo jmáa¹a 'uun²¹ pe coon¹³ jilaa²¹ lí²-i ngi¹ ñi'fii²¹² jo cu¹²-tsi coon¹³on. Cwocwoo¹²o cwáain¹ 'e ngi¹ 'ido tyani tsá² isiuin²¹ tsá² júu³ tya' Dios 'in jmoo¹o tiin¹³na'.

11 Tsu Dios nigajma¹a júu³ jileei²¹ tsá² 'e feei¹-tsi tya' tsá² joon 'iin²¹²in jmáa¹a tiin¹³ tsá². 12 'E júu³ do 'e¹e jna¹ 'e ná¹ tú²u jilaa²¹ 'e jo 'yaai¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e suun²¹na' 'e sá² juncwii²¹. 'Ná¹-a toon²¹on' coon²¹

tún², ngii²¹ t' coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon jmo²¹o' 'e 'yaai¹-tsi Dios la 'ii²¹² toon²¹on' juncwii²¹ lo. ¹³ Sijaan²¹an' mi tyéi¹ júu³ 'ya¹²gi ga'íí² Dios. Ga'íí² Dios, 'in feei¹, ijnéé¹i coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a, coon¹³ Jesucristo 'in jmo¹o tiin¹³na'. ¹⁴ 'Ii-o gacwó¹ 'ñá'a 'wii¹³ jna' 'e 'wóo¹i jna' jee²¹² jilaa²¹ 'e gó². Joon iuntyúu¹i jna' ilíin²na' tsá² tya'a 'in 'iin²¹²in jmá¹ jilaa²¹ 'e tyú² ce caain²¹-tsi.

¹⁵ Coon¹³ jilaa²¹ to² 'e 'oo²¹o'o lawa tsá² tya' Dios cwo'e²e tsá² cwo'ii²¹ júu³ tya' tsá² joon jmaa¹³a júu³ jileei²¹ 'in jmo¹o 'e gó² jilaa²¹ 'e gó² jmo¹o. Jo cwo²o 'e jøøi² tsá² 'nø wó¹.

Jilaa²¹ to² 'ná¹ jmá¹ 'in jai² líí²

3 Cwountii¹³-tsi tsá² 'e jo cwo'naa¹ mii¹³ tya' tsaa²to² pe 'e cwolinø¹³ júu³ tya' tsaa²to². Joon 'ná¹-a náa¹ tyú² tya'a jmáa¹ jmai¹² 'e tyú²-ø. ² Joon jo cwofaa¹²¹ 'laa²¹ tya' jii¹³ jaain²¹. Cwosii¹²i tsá² 'e jo 'noo¹o mii¹³ pe cwotaan²¹mo 'wo²-tsio, jmáa¹ jmai¹² 'e tyú²-ø tya' jileei²¹ tsá².

³ Tsø la joon jon jna' la mo jéei¹ jo née²e' seen²¹ Dios, jo jmo²¹o' nø¹³øn'. Joon jo leei¹-tsi' 'e gó² jmo²¹o', gapii²¹i lí wíin² t'i'xøø fu¹ tya' Dios. Galisaan²¹an' 'e soo²¹-tsi'. Tsiwúu¹na' joon 'ee¹mo tsá² jna' joon jna' 'e 'ee¹³mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ⁴ Líí¹ jna' la joon mo gajmaa¹ a Dios, 'in jmaa¹ a tiin¹³na', ilinéé²e' jilaa²¹ 'e tyú²-tsi tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios tsá². ⁵ Joon gajmaa¹ a Dios tiin¹³mo' tsø 'wii¹³ fee¹mo-tsi tyi' jon'on tsø 'wii¹³ 'e tyú²-ø nigajmo²¹o' tsø 'wii¹³ tyú²-umo'. Gajmaa¹ a tiin¹³mo' mo gacwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'wii¹³ tya' Espíritu Tyú² tya'a 'in gacwo¹o jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon mi 'ii¹³na' 'e juncwii²¹ 'múui² do Dios garuun¹³mo jna' ⁶ joon 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in jmaa¹ tiin¹³na', 'in sii²¹ Jesucristo, Dios gacwoo¹²i jna'

líí¹gi 'in Espíritu Tyú² tya'a. ⁷ Coon¹³ la joon lí²-i 'íí² Dios, 'in feei¹-tsi, júu³ 'e tyú²-mo' joon 'ii¹³mo' juncwii²¹ 'e jo tyéi¹ 'e sijaan²¹an'.

⁸ Júu³ ja¹²mo 'e júu³ lo joon 'iin²¹²na 'e jo cwo²o cuu²¹i jmáa¹ 'in jai² líí² Dios jilaa²¹ 'elo. Coon¹³ la joon icwó¹-tsi jmáa¹ 'e tyú²-ø. Tyú²-ø 'e júu³ lo joon jmaai¹ to² tya' jileei²¹ tsá². ⁹ Tsø jilaa²¹ júu³ 'e tyá¹ tsá² 'e jo 'e to² tí² coon¹³ jilaa²¹ cwáain¹ tsaai² tya' 'líí²¹² tsacøøi¹³. Tsø jon jilaa²¹ júu³ 'e sfi¹ tsá² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i tya' ley tyon Moisés tsø jo 'ee to² 'íí³in, jo jmaai¹ to² tya' jii¹³ jaain²¹.

¹⁰ Wa 'e¹e tsá² júu³ xiaa', joon jmo¹³o poo²¹² jee²¹² 'in jai² líí², joon wana jo nø¹²øn mi tñ² tún² naa¹³ cwo²o cwáain¹ joon tñ²mo'o 'ido. ¹¹ Tsø cwoliñi²o'o 'e 'in tsá² do nigatøø¹ la jai² joon jmo¹o 'ii²¹ 'ñá'a coon¹³ tsaa² 'e 'noo¹o.

'E 'ná¹ jmá¹ Tito

¹² Sfi³na Artemas si Tíquico 'ee fu lí tyiin¹u'un. Mi cwaa¹i cwo¹²-o'o jii¹in' lí' fuu²¹ Nicópolis tsø ni-ga¹i¹-tsii 'e taan²¹²na do la tøøi² jii²¹ cwíi². ¹³ Cwoun-coon¹³ Zenas, 'in tñi² ley, coon¹³ Apolos jilaa²¹ 'e 'ná¹ tya'i fu¹ 'e jo si'naai²¹. ¹⁴ La joon jon jileei²¹ tsá² tyi' 'ná¹ litíí² jmáa¹ a to² tyú²-ø ilisá² jilaa²¹ 'e jmee²¹i to² joon lí²-i uncoon¹³ tsá² xeei²¹.

Júu³ 'e tséi¹

¹⁵ Joon jileei²¹ 'in taain²¹² coon¹³ jna lo sii²¹²na'a 'aa²¹²mo'o. Joongi 'aa²¹²mo'o fu²u tsaruu²¹u' 'in jai² líí² Jesucristo 'in 'iin²¹²in jna'a. Cwouncwaa¹³ Dios 'naa' jilee²¹naa'. Amén.

FILEMÓN

Sii'i Poo² jí² tya' Filemón

1 Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo tyi'i, Filemón, 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'. Síi¹mo jon ru¹u' Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu²na 'nəñi³ 'wii¹³ cwóo³oo júu³ tyú² tya' Cristo Jesús. 2 Síi³na jon 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líi² júu³ tya' Jesucristo 'in uncaain²¹ inəu tyi'i joongi tya' ru¹u' Yá² Apia coon¹³ Arquipo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'. 3 Cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñə¹u' Jesucristo fo'feei¹ 'naa' joon 'e ñii²oo' 'e jløø³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa'.

Xiiala 'iin²¹²in Filemón tsá²

4 Coon²¹ tøø²mo cwo¹³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ joon mǝ³ñi tyani¹i 'wii²¹² tyi'i 5 tsə nanúu³oo xiiala 'iin²¹²mo'o Ña'ñə¹u' Jesús joon xiiala tsáa¹mo-'o'o 'ii joongi xiiala 'iin²¹²mo'o jileei²¹ 'in tsáa¹-tsi Jesucristo. 6 Mǝ³ñi tyani Dios 'e jilaa¹²¹ 'e tyú² jmoo²o wii¹³ ja²mo líi²u Jesucristo il² 'e¹²e tsá² jilaa¹²¹ 'e tyú² ngóo¹ 'naai¹³ jmoo¹o Dios tyi', joon 7 fúu¹mo tsá² 'in jai² líi² nigatya¹²a-tsi joon 'iin²¹²mo'o jilee¹²¹e'e tsə 'wii¹³ joon 'áa¹mo jløø³na joon tyáa³-tsii 'wii¹³ 'nə tsaru¹u'.

Poo² mǝ³ñi tyani Filemón 'wii²¹² tya' Onésimo

8 'Wii¹³ joon jmaa²¹a feei²¹-o'o 'wii¹³ tyiia. Jo 'iin²¹²na tyə¹³u to² tyi'i la tii²mo tyə¹³u to² tsə líi¹na apóstol tya' Jesucristo. 9 Pe jna-a, Poo², 'iin²¹²na mǝ³ñi tyani¹i 'e jmaa²¹a feei¹-o'o 'wii²¹² tyiia tsə 'wii¹³ 'iin²¹²mo'o jna. Jna-a nayə¹³na joon 'yuu²¹²na 'nəñi³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 10 Mǝ³ñi tyani¹i cwáain¹ tya' Onésimo 'in líi¹ lawa'a xuui²¹² tyiia tsə 'wii¹³ jo¹o galíi² Jesucristo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nəñi³.

11 Tsá² 'in galée¹³u'u 'ii joon jo 'ee to² gali¹ín³ tyi'i tsə gacwiin¹o. Pe nano-o 'ín³ 'ido to² tyi'i la joon jon 'íi³mo to² tyiia. 12 Síi³na Onésimo fu tyi'i tún¹. 'Aa¹mo fúu²

líi²na lawa'a 'ñiia'o jmá²¹a feei¹-o'o 'wii²¹² tya'a, 'ii¹³mo'o. Waxə¹ li jo líi¹i tsá² tyi'i. 13 'Iin²¹²na iján² Onésimo lo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nəñi³ cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² unjíi²in jna cwáain¹ tyi'i. 14 Pe jo 'iin²¹²na jmáa³aa jiin¹³ coon²¹ wana jo cwo¹²o júu³ tyi'i. Tsə jo 'iin²¹²na ijmaa²¹a coon²¹ 'e tyú² tyiia tyitsáai¹ pe 'iin²¹²na 'e 'yaa¹-o'o. 15 Gacwo¹líi¹o Onésimo tyi'i joon no gaa¹³mo tún¹ joon no 'ii¹³mo'o jo cwo¹gí. 16 Pe la no jo lí² jmaa¹³gí¹ cwáain¹ 'e galée¹³u'u tsə ni ja¹³mo líi² Jesucristo. 'Ii¹³mo'o 'ii lawa'a tsaru²¹mo'o 'in 'née²mo'o. 'Iin²¹²mo'o 'ii 'áai¹ pe 'nə ilíi²¹²u'un 'i 'áai¹gí tsə tsá² tyi-o'o 'ii. Joongi ja¹²mo líi²i Ña'ñə¹u'.

17 Pe joon wana 'i¹-o'o la 'i¹-tsii la 'oo²¹² jna' tsá² cwo²¹o' júu³ tyú² tya' Jesucristo 'ii¹³mo'o 'ino lawa jna. 18 Joon wana na'laa¹a tyi'i si røø¹ tyi'i 'ee, jna-a icíi³ñi cwáain¹ tya'a. 19 Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³oon 'e la fo¹³oo icíi³ñi tyi'i wana røø¹i tyi'i. Pe jo fuu²¹²uu 'nə xiati røø²¹u tyiia xəfiin¹³ jna-a cwo¹³oo 'nə júu³ tyú² tya' Dios. 20 Tsaru¹u', jmaa²¹a coon²¹ 'e tyú² tyiia tsə jo¹o líi²na 'Ña'ñə¹u'. Cwo¹²o jna pí² tsə ru¹u' coon¹³ Cristo. Jmaa²¹a 'e fo¹³oo lo tsə 'wii¹³ ru¹o' coon¹³ Cristo coon¹³ la joon ijløø³na.

21 Síi³na 'e jí² lo tsə tsáai¹-tsi 'e jo'on jmaa²¹a nə¹³u' in pe ijmaa²¹a 'láai¹gí la gamí³ñi. 22 Mǝ³ñi jon 'e tya¹²a tyú² lí jóon³oon. Líi²na icwo¹ Dios 'e yajøø³na 'naa' tsə 'wii¹³ júu³ tyú² 'e gafaa²aa' 'wii²¹² tyiia.

Júu³ lí tséi¹

23 Síi³i jon Epafra³ 'aa²¹²mo'o. 'Ii 'yuu¹ 'nəñi³ coon¹³ jna jon 'wii¹³ tya' cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 'Aa²¹²mo'o jon jin¹² 24 Marcos coon¹³ Aristarco coon¹³ Demas coon¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹o to² coon¹³on.

25 Cwouncwaa¹³ Ña'ñə¹u' Jesucristo 'naa'. Amén.

HEBREOS

Li gatséi¹ gafee²i Joon¹ Dios tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹

1 Ca la jéei¹ Dios gafee²i 'lîi²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'láai² naa' joongi 'láai² 'ii¹³ jiiin¹³ la 'øøi²¹-tsi coon¹³ 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya'a. ²Joon nano nagatséi¹ nigafee²i Dios jna' coon¹³ Joon¹on. Joon Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon¹³ Joon¹on. Joon nigatyaa¹a cwoo²¹o Joon¹on jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. ³'E 'ya²gi tya' Joon¹on li la li 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹ tsu la líi¹ Dios Jmii²¹ la joon jon líi¹ Joon¹on. Joon coon¹³ júu³ 'gøøi¹³ tya'a jmoo¹o 'e jo tyéi¹ jilaa²¹ 'e sá². Joon mo ngayuui¹³ gauntyúu¹i jna' joon gacwó²o lí' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú².

Feei¹gi Joon¹ Dios lagi ángeles tya'a

⁴ Nigalí² 'e feei¹gi Joon¹ Dios lagi ángeles tya' Dios. Joon ga'ii²¹mo 'e gatíi² 'e tyiin²gi lagi 'in ángeles do. ⁵ Tsu jiiin¹³ cafu jo gasii²¹; Dios Jmii²¹ jiiin¹³ jaain²¹ ángel jin²¹in:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;
 joon nano nigacwo¹o 'nu juncwii²¹ tyi'i.
 Jon'gi gasii²¹; jiiin¹³ jaain²¹ ángel:
 Jna-a ilíin²na Ñu²¹,
 joon 'nu-u ilíin²un yuun²¹ tyiia.

⁶ Joon mo gacwó¹i Joon¹on 'in nifu ni cwoo¹³ juncwii²¹ gajin² Dios Jmii²¹:

Cwoun'goo²¹o jileei²¹ ángeles tyiia 'ii.
⁷ Cwáain¹ tya' ángeles do gajin²in:
 Dios jmoo¹o líi¹ ángeles tya'a la lí² tyí²,
 joon 'in jmoo¹o la to² tyu² líi¹ la lí¹ jí² 'e coo²¹.

⁸ Pe cwáain¹ tya' Joon¹on gajin²in:
 'Nu-u, Dios, ityu²¹ to² coon²¹ tøø²mo.
 Joon coon²¹ tsáa² tyu²¹ to².

⁹ 'Nu-u, 'iin²¹²mo'o 'e jmoo¹ tsá² la to² tyu² Dios joon jo¹ tí²-o'o² 'e gó².

Tsu 'wii¹³ joon Dios Jmii²¹, 'in líi¹ Dios tyi'i, nigajmaa¹a 'e jløø¹³mo'o lagi 'in catyaa².

¹⁰ Jin²o jon Dios Jmii²¹ sí²¹; Joon¹on:
 'Nu-u, mo ga'láa² 'wii²¹², Ña'ñu¹, najmaa²a ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon coon¹³ cwoo¹o gajmaa²a juncwii²¹.

¹¹ Ityee¹mo jilaa²¹ 'e sá² pe 'nu-u coon²¹ tøø²mo iseen²¹mo'o røø²¹.

Jilaa²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mi² 'e tsáai².

¹² Joon ijuu¹³u jilaa²¹ 'e sá² lawa síin¹³ tsá², joon ilisí²mo.

Pe, 'nu-u, jo lisí²u jiiin¹³xu,

joongi juncwii²¹ tyi'i jo tyéi¹.

¹³ Ce jiiin¹³ cafu jo gasii²¹; Dios Jmii²¹ jiiin¹³ jaain²¹ ángel tya'a:

Ni²¹i lí' cwóo³oo tsáa¹, ca mi tyée²na 'in 'eei¹ 'nu.

¹⁴ Jileei²¹ ángeles líi¹ la líi¹ espíritus 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios Jmii²¹. Joon isii²¹in 'ii 'e tsauncoon¹³on jileei²¹ 'in jmaa¹a Dios tiin¹³.

'Ná¹ nuu²¹u' coon²¹ tún²gi júu³ tya' Dios

2 Tsu 'wii¹³ joon 'ná² nuu²¹u' coon²¹ tún²gi jilaa²¹ 'e júu³ 'e niganuu²¹u' la coon²¹ jo li síi²¹na' fu¹ xi-ia²¹. ² Tsu wa gajaan¹ la joon jilaa²¹ júu³ tyú² 'e galisá² ca la mo jéei¹ 'e gacwó² ángel, joon jileei²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² jo galinuu¹³u' 'e júu³ tyú² do joon ganí²i wúu¹ jiiin¹³ la tíi². ³ ¿Xiiala ililaa²¹²na' yiia' wana jo jmoo²¹o 'nuu¹³u' 'e júu³ 'gøøi¹³ 'áai' lo tya' 'e tiin¹³ tsá²? Tsu ga'láa² Ña'ñu¹ Jesucristo 'wii²¹² 'íi² 'e júu³ lo tya' 'e tiin¹³ tsá² nifu joon 'in ganúu² júu³ tya'a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja²mo 'e júu³ do joon 'ii gacwo¹o jna' 'e júu³ do. ⁴ Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja²mo 'e júu³ do coon¹³ lí² joongi coon¹³ milagros coo¹³ 'áai' 'e nigajmaa¹a. Joon jiiin¹³ la 'iin²¹²in gacwo¹o Espiritu Tyú² tya'a tya' tsá² 'e coon¹³ la joon líi¹ tsá² 'e ja²mo 'e júu³ do.

Galíin¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

⁵ Jo mo gajmaa¹ Dios Jmii²¹ wa'a ángeles tyu²¹u to² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'e faa²a' nano. ⁶ Lí' cii¹³ gajmaa¹a tsu ni jí² tya' Dios seein²¹ jaain²¹ 'in gajin²in:

Dios Jmii²¹, ¿xiiala líi¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'e tí²-o'o 'ii?
 ¿Xiiala líi¹ tsá² icu²-o'o coon¹³on?

⁷ Tsu gajmee¹mo'o 'ido 'wéi¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³xu,

joon gacwo²¹o 'ii 'e 'ya²gi tyi'i.

Joon gacwo²¹o 'ii 'e tyu²¹u to² jilaa²¹ 'e nigajmaa²¹a.

⁸ Jilaa²¹a gasii²¹i 'wii²¹² tíi².

La joon jilaa²¹ 'e ganá¹ 'wii²¹² tíi² tsá². Jiiin¹³xu 'e sá² 'e jo¹ tyu² tsá² to². Pe xúfiin¹³ joon lé²du' cwáain¹ 'e jo jilaa²¹a jmoo¹o nuu¹³u. ⁹ Pe né²mo' Jesús 'in Dios Jmii²¹ gajmeei¹ 'wéi¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³xu joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jna' gajúin¹ Jesús 'wii²¹² tya' jileei²¹ tsá² joon nano Dios Jmii²¹ nigacwo¹o Jesús 'e jilaa²¹ 'ya²gi tya'a tsu 'wii¹³ 'e wúu¹ 'e nigangoo¹on 'e joon mo 'yu júu³.

¹⁰ Jilaa²¹ 'e sá¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'ii gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá². Joon Dios 'iin²¹²in 'e jmáa¹a coon²¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jee²¹² jileei²¹ joon¹on fúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹on Jesucristo, 'in gajmaa¹a ti-

in¹³ tsá² do, gauntsiin¹ in Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa¹ 'a 'in Jesucristo do. ¹¹ 'Wii¹³ joon Jesucristo do lí²-i uncaain²¹ tsá² coon¹³ Dios Jmii²¹, joon 'ii Jmii²¹ 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii²¹ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ Jesús do. Tsu 'wii¹³ joon 'in Joon¹ Dios do jo 'oo¹ o fa¹ 'ii²¹ wa¹ a sii²¹ tsá², "ru¹ u¹". ¹² Tsu ni jí² tya' Dios jin² in: Ifuu²¹² uu cwáain¹ tyi¹ tyani tsaruu²¹ na, joon i'ó³ coon¹³ 'in sicaain²¹ iun'goo²¹ o 'Ñu².

¹³ Jin¹ 'e jí² lo jon: Tsáa¹ mo-tsii Dios.

Joon gajin² o jon:

Lo siin¹³ na coon¹³ yuun²¹ 'in gacwo² i Dios jna. ¹⁴ 'In jón¹ tsá² coon²¹ inu¹ tya'a coon²¹ gi ngú¹ taain¹ joon coon²¹ gi jmi¹ 'ó¹ i coon¹³ 'ido. La joon jon Jesús gal² ngú¹ taain¹ la lí² ngú¹ taain¹ tsá² la joon jon jmi¹ 'ó¹ i 'e joon la joon ilijúun² in la júin¹ tsá². Joon mo gajúun² in gatsé¹ mo 'ii²¹ tya' 'in jngaa¹³ tsá², 'ó¹ i²¹-tsi tsá² 'in 'íi¹³ mo. ¹⁵ Joon coon¹³ la joon galáa² mo jilee²¹ 'in 'goo²¹ injúun² in la jee²¹² taan²¹² in juncwii²¹ lo tsu lawa 'in si'nuu¹ mo 'in líi¹ i la joon. ¹⁶ Tsu 'e la ja² mo jo gajó² Jesús iuncoon¹³ ángeles, gajó² jauncoon¹³ 'in jún² tya' 'íi²¹² Abraham. ¹⁷ Joon 'ná² líi² in Jesús la líi¹ i ruu²¹² i coon¹³ jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmaa¹ a to² lawa untsá² 'in tyiin² gi nifu tyani Dios, ilíin¹ in untsá² 'in tyú¹ i joongi 'in 'wó¹-tsi. Joon mo gajúin¹ Jesús 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e gatyí² jilaa²¹ tsaa² tya' tsá². ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ gangoo¹ Jesús wú¹ 'é² 'e 'in 'íi¹³, 'wii¹³ joon lí²-i uncoon¹³ Jesús jilee²¹ tsá² 'in 'e² 'e 'in 'íi¹³ wú¹ nano.

Tyiin² gi Jesús lagi 'íi²¹² Moisés

3 La joon tsaru¹ u' 'in nicwaai¹³, 'in nigatø¹ Dios 'e líi² in tsá² tya'a, tyaan¹ duu¹ cwáain¹ coon²¹ tún² Cristo Jesús. Joon líi² na' 'e Dios gasii¹ in Cristo Jesús do joon 'ii líi² in untsá² 'in tyiin² gi nifu tyi'. ² Joon Jesús, 'in gatyii¹³ in Dios 'e jmaa¹ a 'e to² no, galinu¹³ un jilaa²¹ la galí² nuu¹³ un Moisés jilaa²¹ jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios. ³ 'In jmoo¹³ o coon²¹ 'nú¹ 'y² gi júu³ lagi 'e 'nú¹ do. La joon jon Jesucristo líi² i 'e 'y² gi júu³ lagi Moisés. ⁴ La coon²¹ 'nú¹ tsá² 'ná¹ jma² a tsá²; pe Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá². ⁵ La joon Moisés lawa jaain²¹ tsa'lee¹³ 'in tyú¹ i gajmaa¹ nuu¹³ un jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios 'in líi¹ i lawa coon²¹ 'nú¹. Joon 'e to² tya' Moisés 'e faa²¹ a 'e 'noogi ijin² in Dios mi licíin²¹. ⁶ Pe Cristo, Jón¹ Dios Jmii²¹ 'ii, gajmaa¹ a nuu¹³ un jee²¹² jna' 'in tsaa¹-tsi Dios. Joon líi¹ na' 'nú¹ tya' Dios wana jmoo²¹ o' taa²¹ a' joongi tsáa¹ mo-tsi' ca lityé¹. Joon wa'a jmoo²¹ o' la joon jloø¹³ na' coon¹³ 'e 'ó¹ i²¹-tsi'.

Lí²-i 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² tya' Dios

⁷ Wii¹³ joon la gajin² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ni jí² tya' Dios:

Nano, wana núu² uun' 'e jin² Dios. ⁸ Jo cwoli'waa²¹-oo' la gali'waa²¹-tsi 'in gali'ee¹ i Dios joon gacón² cwáain¹ xiiala líi¹ i Dios coon²¹ lí¹ jo 'iin tsá² seen²¹. ⁹ Tsu do-o galitsáai¹-tsi 'íi²¹² tsacøø¹³ tyi' xiiala líi¹ na.

Xufiin¹³ tunló¹ jii²¹ gi ngó¹ o 'e ganii²¹ i jilaa²¹ 'e ni gajmaa³ aa.

¹⁰ Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii²¹-tsii tya' 'in tsá² do. Joon gafuu²¹² uu: "Tí² gi-tsi 'in tsá² do ngí¹ lí¹ caai²¹. Jo 'iin²¹² in líi¹ i fu¹ tyiia."

¹¹ Joon tsu 'wii¹³ joon gatí² 'nii²¹-tsii tya'a joon ga'íi³ jii júu 'e jo lí² 'ii²¹ 'woo²¹ o coon¹³ jna.

¹² Tsaru¹ u', un'øø²¹ naa' yaanaa' 'e coon²¹ jo ngáa¹ mo jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo tsáai¹ gi-tsi Dios joon coon¹³ 'e gó² do tí¹ xu¹ itsawíin² mo caai²¹ Dios 'in jii¹. ¹³ Lí¹ cí¹³ i jmaa² aa'. Jmaa² aa' tya¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹ naa' la coon²¹ jmi²¹² la 'ii²¹² 'e lí² jin² gi tsá², "nano". 'E coon¹³ la joon jo 'e coon²¹ tsaa² 'naa' tóo² jii¹³ jaain²¹ 'e lí¹ waa²¹-oo'. ¹⁴ Tsu wana tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' ca la mo 'wiin²¹² ca lí¹ gatsé¹ i coon¹³ la joon 'ii¹³ na' caain²¹ coon¹³ Cristo jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya'a.

¹⁵ Tsu la joon jin² in:

Nano, wana nuu² uun' 'e jin² Dios, jo cwoli'waa²¹-oo' la gali'waa²¹-tsi 'in gali'ee¹ i Dios. ¹⁶ ¿'Iingi 'in niganúu² un júu³ tya' Dios joon mi yuui¹³ joon gali'ee¹ mo Dios? 'Ii 'i 'in niga'woo¹ Moisés fu lí¹ sii²¹ Egipto. ¹⁷ ¿'Iingi 'in gajmaa¹ a Dios 'nii²¹-tsi 'wii²¹² tya'a ce séin¹ tunló¹ jii²¹? Gatsá² 'nii²¹-tsi Dios tya' 'in tsá² do 'in ga'hoo¹ o tsaa², 'in nigajúin¹ jee²¹² cwoo¹³ tyuun²¹ do. ¹⁸ Joon, ¿'iingi ga'íi² Dios júu³ 'e jo 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³? Ga'íi² Dios 'e júu³ do tya' 'in tsá² 'in jo gajmaa¹ a nuu¹³ un júu³ tya'a. ¹⁹ Né² o' 'e 'in tsá² do jo gali² i gangatáa² i tsu 'wii¹³ jo gajo¹ galí² i.

4 La joon jon jna' 'ná¹ jmoo²¹ o' coon²¹ tún² la 'ii²¹² sá² gi júu³ tya' Dios 'e lí² tsataai²¹² tsa'ii¹ i 'woo²¹ coon¹³ Dios 'e coon²¹ jo ngaa¹ mo 'in líi¹³ jee²¹² jna' jo lí¹ i 'e tsataai²¹². ² Tsu la joon jon jna' niganú³ o' 'e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² la ganúu² un 'in tsá² do. Pe 'in tsá² do jo 'ee to² 'ii³ in 'e ganúu² un 'e júu³ do tsu mo ganúu² un jo jo¹ galí² i. ³ Pe jna' 'in jai² nicalí² na' it-satoo³ o' lí¹ 'ii²¹ 'woo²¹ o'. Gajin² Dios cwáain¹ tya' 'e 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² do:

Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii²¹-tsii tya'a joon ga'íi³ jii júu³

'e jo 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ jna.

Xufiin¹³ ga'yé² mo to² tya' Dios ca mo garoon¹ on juncwii²¹. ⁴ Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin² in cwáain¹ tya' jmí²¹² lí¹ gatí² dyá¹:

Jmí²¹² lí¹ gatí² dyá¹ ga'ii²¹ 'woo²¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ to² tya'a.

⁵ La joon jon ni jí² tya' Dios jin² in:

Jo 'ii²¹ 'woo²¹ 'in tsá² do coon¹³ jna.

⁶ Pe 'in líi¹³ 'ná¹ gi itsataai² 'in 'ii²¹ 'woo²¹ do. Joon 'in tsá² 'in ganúu² un 'e júu³ tyú² do nifú² jo gangataai² lí¹ 'ii²¹ 'woo²¹ tsu jo galinu¹³ un. ⁷ Tsu 'wii¹³ joon nigafaa²¹ a Dios coon²¹ jmí²¹² jee¹ gi, 'e jmí²¹² no. Tsu David gafaa²¹ a cwáain¹ tya' Dios mi licíin²¹ ga'weei²¹ tsá² Israel Egipto do. Joon gataan¹ an ni jí² tya' Dios:

Nano, wana nuu² uun' 'e jin² Dios, jo cwoli'waa²¹-oo'. ⁸ Tsu wana gacwó¹ Josué 'e 'ii²¹ 'woo²¹ 'in tsá² Israel do jo 'e faa²¹ gi Dios coon²¹ jmí²¹² jee¹ gi tún¹. ⁹ Sá² jon coon²¹ mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e nacwaa¹³ tya' tsá² tya' Dios; ¹⁰ tsu 'in 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ Dios, 'ii²¹ 'woo²¹

coon¹³ to² tya'a jii¹³ lagi 'ii²¹ 'woo²¹ Dios coon¹³ to² tya'a 'ña'a. ¹¹Jna' jon 'ná¹ cwoo¹³-tsi' wa tsatoo³o' e 'ii²¹ 'woo²¹o' joon jo jmá¹ jii¹³ jaain²¹ lagi gajmaa¹a 'in jo gajai¹² líí².

¹²Tsɛ júu³ tya' Dios lí¹ lawa 'e jii¹in joon 'áa¹mo 'gøøi¹³. Joon lí la lí coon²¹ ñí³ 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹. Joon mo núu²un tsá² 'e júu³ lo lawa 'e jmoo¹o júu³ 'in tsá² do 'e 'í¹-tsi joon 'e 'øøi²¹-tsi. Jo cwó¹ wa'a cón²on 'ña'a too². ¹³Jo 'e sá¹ jii¹³ coon²¹ 'e gajmaa¹a Dios 'e lí² 'mé¹i 'ña'a tyani Dios. Tsɛ tyani¹i jo sá² jii¹³ coon²¹ wa'a sijlíí¹³ wa'a jo jnee¹i. Joon 'ii 'in jni¹i jilaa²¹ cwáain¹ tyi'.

Jesús líí¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu

¹⁴Jesús, 'in Joon¹ Dios, líí¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' joon 'ii niga¹i²i tyani Dios Jmii²¹. Tsɛ 'wii¹³ joon 'ná¹ seen²¹na' tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai² líí²na'. ¹⁵Joon 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' lí² feei¹-tsi 'wii²¹² tyi' coon¹³ fa¹i³ 'e sáan³an' tsɛ la jilaa²¹ 'e galí¹ tyi' la joon galí¹ tya'a, pe jii¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee ga'noo¹on. ¹⁶Tsɛ 'wii¹³ joon 'ná¹ tsatyéen¹na' jo cu¹²-tsi' tyani Dios 'in 'iin²¹²in jna' 'e 'ii¹³na' 'e feei¹-tsi tyi' joon 'e uncoon¹³on jna' coon¹³ fo'feei¹ tya'a mo sityéen¹na' jmii²¹².

5 Dios gatyii¹³in jee²¹² tsá² jileei²¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu joon gacwo¹o to² 'e faa²¹a cwáain¹ tya' tsá² tyani¹i, joon icwo¹²o fa¹ joon jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². ²Joon tsɛ 'wii¹³ 'in untsá² do seein²¹ fa¹i³ la seein²¹ jileei²¹ tsá² catyaa² lí²-i jmaa¹a 'wó²o-tsi coon¹³ 'in jo ñi¹i joongi coon¹³ 'in nigawii². ³Joon tsɛ 'wii¹³ seein²¹ fa¹i³ 'in untsá² do la seein²¹ 'in catyaa², 'noo¹o tsaa², joon 'ná¹ jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya'a 'ña'a jii¹³ la jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' 'in catyaa².

⁴Jii¹³ jaain²¹ jo lí² jméi² 'ña'a 'e líi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu. Jii¹³ Dios lí² tøø²¹ tsá² 'e jmaa¹a 'e to² joon. Jii¹³ Dios lí² cwoo¹ to² joon la gajmaa¹a coon¹³ Aarón. ⁵La joon galí² coon¹³ Cristo, jo gajméi¹ 'ña'a untsá² 'in tyiin²gi nifu do pe Dios Jmii²¹ gacwo¹o 'ii 'e to² joon. Joon gajin¹² Dios sii²¹i 'ii:

'Nɛ-ɛ yææn²¹ tyiia;
joon nano nigacwo¹o 'nɛ juncwii²¹ tyi'i.

⁶Joon lí xiia¹ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²in:

'Nɛ-ɛ jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,
lawa untsá² Melquisedec líí¹u'u.

⁷Joon mo gatein¹ Jesús ni cwoo¹³ juncwii²¹ gafaa²¹a júu³ tyú² joon gamii¹i tyani Dios Jmii²¹ coon¹³ júu³ tá² lí¹ joongi gatoo²¹ jmii²¹ unni¹i. Joon Dios, 'in lí² jmáa¹a 'e jo júun²in, ganúu²o júu³ tyú² tya'a tsɛ 'wii¹³ tsáa¹-tsi.

⁸Joon xufiin¹³ Joon¹ Dios Jesús galitíí²mo 'e jmáa¹a nɛɛ¹³un to² tyú² Dios coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gangoo¹o.

⁹Joon mo ga'yeei²¹ røø²¹ jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a galíí¹ 'in jmá¹a tiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in jmá¹a nɛɛ¹³.

¹⁰Tsɛ Dios Jmii²¹ gajméi¹ 'ii untsá² 'in tyiin²gi nifu jii¹³ la galíí¹ Melquisedec.

Wúu¹moxɛ 'øøi²¹-tsi tsá²

¹¹Sá²gi 'áai¹ 'e fuu²¹²uu 'e cwáain¹ tya' 'e júu³ lo pe wúu¹mo lí¹ 'áai¹ tsɛ jo 'iin²¹²naa' 'e 'øøi²¹-oo'. ¹²Jii¹³ la

wóo² ningóo¹ 'naa' tñí²naa' líi²naa' tifo² tya' 'e júu³ lo pe xɛ 'naa' 'ná¹ 'naa' 'in sii²¹naa' xiia¹gi tún² 'e júu³ jo wúu¹ tya' Dios 'e nɛɛ²un nifu. Nigajmaa²aa' 'wo² sí¹í¹-oo' coon¹³ 'e jai² líí²naa'. Lawa yææn²¹ cuu²¹ tæɛ²¹ 'naa' coon¹³ 'e jai² líí²naa' jo lí² cøø²øø¹ 'í¹ tyú². ¹³Joon jileei²¹ 'in 'uun²¹ fi² líí¹ lawa yææn²¹ joon jo ñi¹ xiiala 'øøi²¹-tsi 'e júu³ tya' 'in ngí¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁴Pe 'uun²¹ tyú² tya' tsacøøi¹³ 'in nili¹³ tsɛ nigalitíí² 'e jmáa¹a 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tyú², coon¹³ 'e gó².

6 Moo²¹o' nifugi jon ilíi²na' tsacøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líí²na'. Mo jée¹gixɛ¹ 'e júu³ nifu tya' 'e jai² líí²na'. Jo faa¹³gi¹ 'e joo²¹-tsi' jmoo²¹o' 'e to² do 'e jo 'ee to² 'í³in. Jo faa¹³gi¹ 'e 'ná¹ litsaa¹-tsi tsá² Dios. ²Jon'gi faa¹³ tya' 'e saai²¹ tsá² jmii²¹ sí 'e toon¹ tsá² cwoo²¹ tya' tsá² 'ee. Jon'gi faa¹³a' tya' mi jii¹in tsá² jee²¹² 'líí²¹² sí mi lisá² 'ii²¹ lí tyéi¹ 'ee. ³Moo²¹o' nifugi wa'a cwó²o Dios la jon.

⁴Jo lí² tsatyéein¹gi tsá² tún¹ tyani Dios doñi¹in 'in nigai¹i²¹ 'e júu³ tya' Dios joon gatæ²o tún¹. Tsɛ 'in nigatí²-tsi 'e tyú² 'e cwo¹²o Dios tsá² joon nigai¹i²¹mo Espiritu Tyú² tya' Dios joon gali¹in²¹²in 'e júu³ tyú² tya' Dios joon gangóo¹o 'e 'ii²¹ tya' 'e juncwii²¹ ijó¹ wana tæ²o 'e júu³ do lawa'a 'e 'ña'a gataain¹ 'in Joon¹ Dios tsaa¹ crúu¹³ do, ungøø¹ni 'ido jee²¹² tsá² fúui¹. ⁷In 'ii²¹ 'e júu³ do coon²¹ tún² líí¹ la lí¹ cwoo¹³ 'wó² mo tsáa¹ jmí¹ ni do tñ² coon¹³ naa¹³. Joon cwo¹²xɛ 'e jmaa¹i to² tya'a 'in gajíí² do. Nacwaa³mo 'e 'wó² do tya' Dios. ⁸Pe wana gacwo¹o 'e 'wó² do jii¹³ 'motóon¹ sí toonñí¹ 'ee jo 'ee to² 'í³in 'e 'wó² do joon tñ² lijmaa¹ Dios 'ii²¹ tya'a joon lí tyéi¹ ijún¹o 'e 'wó² do la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo 'ii²¹ 'e júu³ ló².

Sijan³an' tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e cwo¹²o Dios jna'

⁹Xufiin¹³ foo¹²na la joon, tsaru¹u', pe líí²na jo tsangíí² 'naa' la joon. Tsáai¹gi-tsii itsangíí² 'naa' 'e tyú²-ɛ jii¹³ la cwó² Dios tsangíí² 'in nigajmaa¹a tiin¹³. ¹⁰Tsɛ 'in tyú¹mo Dios 'e jo 'iin²-tsi jilaa²¹ 'e nigajmaa²aa', jon'gi 'iin²-tsi xiiala gali¹in²¹²naa' 'in tsaru¹u' catyaa² joon gauncoon¹³ 'naa' 'ii 'wii²¹² tya'a. Joon jmoo²gii¹ 'elo. ¹¹Pe 'iin²¹²na jmaa²aa' la jaan²¹naa' ca lí-tyéi¹ 'e cwó²-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e siján²aan' jii¹³ la cwó²-oo' 'iin²¹²naa' 'in tsaru¹u'. ¹²Jo 'iin²¹²na wa' fu²uu 'naa' pe 'iin²¹²na 'e jmaa²aa' jii¹³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ii²¹i 'e tñí² jii¹³ la júu³ ga¹íí² Dios. 'In tsá² do 'ii²¹i 'e tñí² tsɛ 'wii¹³ jo¹o líí²i joon tá² taain²¹²-tsi.

¹³Joon mo ga¹íí² Dios júu³ tya' Abraham ga'éi¹ 'ña'a coon¹³ 'ido tsɛ jo 'in seein²¹gi 'in feei¹gi lagi 'ii.

¹⁴Gajin²in sii²¹i Abraham: "'E la ja²mo iuncwaa¹³na 'nɛ, joon líí¹ fúui¹ tyii¹a incwoo¹³na 'nɛ.'" ¹⁵Joon coon²¹ tún² gasijaan¹an Abraham 'e júu³ ga¹íí² Dios tya'a joon coon¹³ la joon ga'ii²¹mo 'e júu³ ga¹íí² Dios tya'a. ¹⁶Mo 'éi¹ tsá² Dios tsɛ feei¹gi 'ido lagi 'ii. Pe jo ñi¹ tsá² 'e jin²gi mo 'éi¹ tsá² Dios. ¹⁷Tsɛ 'wii¹³ joon ga'éi¹ 'ña'a Dios 'e jai² 'e júu³ íí² do. Tsɛ gali¹in²¹²in ilíí¹ tsá² 'e 'iin²¹²in untsín¹ 'e júu³ ga¹íí² do jo sisíí² jii¹³xɛ. Joon ga¹íí² Dios 'e júu³ do tya' tsá² 'in 'ii²¹ 'e tñí²i tya' júu³ do.

¹⁸Joon coon¹³ la joon nee²¹o' 'e sá² tún² júu³ 'e jo lí² lasíí², 'e júu³ ga¹íí² Dios joon 'e ga'éi¹ 'ña'a. Jee²¹² 'e tún² júu³ lo jo lí² jmaa¹a Dios júu³ tajuu²¹. Joon coon¹³ 'e

tún² júu³ do Dios nigacwo¹o jna' coon²¹ fo'feei¹ tya'a. Dios nigacwoo¹ fo'feei¹ tya'a lo tyijna' 'in ningatóo³o' ja'cwoo²¹o 'e tá² taain¹-tsi' 'e 'ii'¹³na' 'e júu³ ga'fi² tyi'.
 19 Joon 'e júu³ ga'fi² Dios tyi' 'e sijaan²an' li la li coon²¹ ñi'loo³ tya' barco 'e pí² tsá² tsi jmi²¹ mo 'iin²¹ tsá² ján¹ tii² 'e barco do. Tii² si'fi¹ alma tyi' coon¹³ júu³ do jo lí² tsawíin² la lí 'e barco do. Joon 'e júu³ tyi' li la lí ñi'loo³ do tyú² sityiin¹³ lí' caluu 'mi² 'ii¹ inu² cwo¹ fee¹ si² ñu'fú².
 20 Joon ga'í² Jesús lí' caluu lí 'ii¹ 'mi² do nifu 'e ná¹ 'wii²¹² tyi' tsu galíi¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu coon²¹ tøø¹ la galíi¹ Melquisedec.

Jesús líi¹ ca'ii¹³mo untsá² coon¹³ Melquisedec

7 Joon 'in Melquisedec do líi¹ røøi¹³ tya' coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salem, joon galíi¹ untsá² tya' Dios 'in ñii¹gi. Joon mo gajai² Abraham fu lí gali² 'in røøi¹³ catyaaí² do gacwo'fi¹ Melquisedec ngafee¹³ ni 'ido joon gauncwaa³ ni 'ido. 2 Joon Abraham do gacwo¹o 'ido ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e gali¹ coon¹³ 'ni²¹ do. 'In Melquisedec 'øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹ nifu, "røøi¹³ 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹"; pe joon 'e sii²¹ 'ii jon, "røøi¹³ tya' 'e jmoo¹o tyú² 'ii¹-tsi tsá²". Tsu 'in Melquisedec do líi¹ røøi¹³ tya' Salem, 'e øøi²¹-tsi tsá², "e jmoo¹o tyú² 'ii¹-tsi tsá²". 3 Joon jo 'in sáa³, jmi²¹ seein²¹ tya'a jon'gi tsacøøi¹³ tya'a seein²¹. Jo 'e júu³ sá² mo galiseein²¹ jon'gi tya' mo júun²in. Joon la joon 'e lí² líi¹ Jóon¹ Dios, untsá²-a 'ii coon²¹ tøø²mo.

4 Í²du¹-oo' xiiala galíi¹ Melquisedec do jaain²¹ tsafeei¹ 'e gacwo¹ 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham 'ii ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e gali¹ tya' 'in røøi¹³ catyaaí² do. 5 Joon 'in jún² tya' Leví, 'in galíi¹ untsá², ná¹ 'ii²¹ ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' tsaruu²¹ do jii¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés xufiin¹³ jileei²¹ 'ido la 'oo²¹ jún² tya' Abraham 'ii. 6 Pe Melquisedec fiin¹³ jon' tyiia²¹² Leví ga'ii²¹mo ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹gi jii¹³ 'e nigajna²a Abraham 'in ga'ii²¹ 'e júu³ ga'fi² Dios, joon mo ngayuui¹³ joon gauncwaaí¹³ Melquisedec Abraham do. 7 Joon jilee²¹mo ñi¹ 'e feei¹gi 'ii 'in uncwaaí¹³ tsá² lagi 'in nicwaaí¹³ do. 8 Joon la 'oo²¹ jna' 'in tsañu¹ 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e cwó²o tsá² jmai¹² tsañu¹ 'in júun²mo 'i. Pe faa²¹ na jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Melquisedec 'e seen²¹mo 'i coon²¹ tøø²¹mo. 9 Abraham gacwó²o Melquisedec ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e gajna²a do. Joon xufiin¹³ jo mo galiseein²¹gi Leví coon¹³ jileei²¹ untsá² 'in líi¹ jún² tya'a 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e cí¹ tsaruu²¹ 'i lawa'a gacwo¹o jon Melquisedec 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ do tsu 10 lí²-i øø²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² do táa¹ tsi cuerpo tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Abraham, jee²¹² jún² tya'a, mo gacwo'fi¹ Melquisedec ngafeei¹³ 'ii. Joon mo gatyí² Abraham gatyí²-i jon jún² tya'a.

11 Wana lí² líi²in tsá² Israel tsá² tyú¹ tyani Dios coon¹³ 'e to² jmoo¹o 'in untsá² 'in líi¹ jún² tya' Leví jo 'néi²gi jaain²¹ untsá² 'in líi¹ la líi¹ Melquisedec. ('In tsá² Israel do ga'ii²¹mo 'e ley do 'wii¹³ 'in untsá² do.) Ilíin²mo untsá² 'in líi¹ jún² tya' Aarón. 12 Tsu wana gaunsi² tsá² 'in lí² líi²in untsá² tya'a ná¹-a jon unsi² ley tya'a. 13 Joon Ña'ñu¹ Jesús líi¹ jún² tya' Judá. Joon jii¹³ jaain²¹ jee²¹² jún² tya' Judá do galíi¹ untsá² coon¹³ 'e ley do.

14 Joon ñi¹ tsá² 'e Ña'ñu¹ líi¹ jún² tya' Judá. Joon Moisés jo gajin²in jii¹³ xu² wa' iliseein²¹ untsá² jee²¹² jún² tya' Judá do.

15 Joon 'áai¹gi líi¹ tsá² 'e galisi² 'e ley do tsu 'in untsá² 'múui² do-o lí² la galí¹ Melquisedec. 16 Joon jo galíi¹ untsá² tsu 'wii¹³ coon²¹ ley gajin² 'e jii¹³ jún² tya' Leví lí² líi²in untsá². Pe galíi¹ Jesús untsá² tsu 'wii¹³ 'ii²¹ tya' coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e jo tyéi¹. 17 Tsu la lo-o jii¹² Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya'a:

'Ñu-ñ líi²u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo, coon²¹ untsá² líi²u'u la lí² 'e galíi¹ Melquisedec.

18 Joon coon¹³ la joon 'e ley do 'e galisá² la mo jéei¹ ga'in¹mo tsu jo 'gøøi¹³ joon jo 'ee to² gali'in³. 19 Tsu 'e ley tya' Moisés do jo lí² jmaa¹ 'e tyu² tyani Dios jii¹³ xu². Joon cwáain¹³ tya' 'e ley do sá² coon²¹ 'e 'fi¹³-tsi' 'e tyú²gi, joon coon¹³ 'e joon isatyéin¹na' coon¹³ Dios.

20 Joon Dios ga'eí¹ 'ña'a ilíi²in 'ido untsá². 21 'In untsá² catyaaí² gangatáa¹ to² untsá² pe jo ga'éé¹ Dios 'ña'a wa' jmá¹ 'ido untsá². Pe 'in untsá² do ga'í² to² tya' tsu 'wii¹³ ga'eí¹ Dios 'ña'a tsu ni jí² tya' Dios gajin¹in:

'E ni ga'éé¹ Dios 'ña'a, joon jo gaunsi²gi 'e najin²in: "Ñu-ñ líi²u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,

ca 'ii¹³mo untsá² líi²u'u coon¹³ Melquisedec."

22 Joon mo ga'í² Jesús to² tya' untsá² gajmaa¹ Dios júu³ 'e tyú²gi 'e júu³ 'múui² ga'fi² do tya' xiiala ijmaa¹ a tiin¹³ tsá² lagi 'e júu³ ga'fi² nifu. 23 Gangafúu¹mo 'in untsá² catyaaí² do tsu mo gajúun²in jo lí² jmá¹gi to² tya'a. 24 Pe Jesús do jo gajúun¹in wa'a ná² cwo²o tsá² xeei²¹ to² tya'a 'e líi²in untsá². 25 Tsu 'wii¹³ joon 'in Jesus do lí²-i jmáa¹ a tiin¹³ jileei²¹ 'in tsatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ 'ii tsu seen²¹mo Jesús coon²¹ tøø²mo joon mfi¹ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' tsá².

26 Coon¹³ la joon Jesus galíi¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu 'in 'néi¹na'. Joon jii¹³ la 'i¹-tsi Dios Jmii²¹ la joon jon 'i¹-tsi 'ii, jo jmoo¹o 'e gó² jon'gi 'noo¹o tsaa². Jo taain²¹²gi lagi coon¹³ 'in røøi²¹ tsaa² joon Dios gasaaí²¹ 'ii ñí¹gi lagi tya'cwii²¹. 27 Joon jo líi¹ la líi¹ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu catyaaí² do 'in ná¹ jngaai¹³ joo²¹ la coon²¹ jmi²¹² 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². 'Ná¹ jngaai¹³ 'ido joo²¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a nifu joon mo ngayuui¹³ joon lí² jngaai¹³ joo²¹ tya' tsaa² tya' tsá² catyaaí². Pe mo gacwó¹ 'ña'a Jesús coon²¹ naa¹³ gacwó¹ 'ña'a tya' tsaa² tya' jileei²¹ coonti. 28 'E ley tya' Moisés gatyii¹³in tsá², 'in jo lí² cwo² pí³ yaaí wa' jmáa¹ la 'iin²¹²in Dios, ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu pe mo ngayuui¹³ 'e ley do Dios, coon¹³ 'e júu³ ga'eí¹ 'ña'a, gatyii¹³in Jóon¹on ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu. Joon la joon jii¹³ coon²¹ tsaa² jo lí² sá² tya'a coon²¹ tøø²mo.

Jesús líi¹ 'in faa²¹ 'wii²¹² tya' tsá² coon¹³ júu³ 'múui² ga'fi² Dios

8 Jilaa²¹ 'e tyiin²gi 'e sfi¹³ lo 'e 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' líi¹ untsá² la galíi¹ Melquisedec do joon gacwó²o lí² cwo²o Dios Jmii²¹ tsaa¹ 'in tyiin¹ ñu'fú². 2 Joon do-o líi¹ to² untsá² tsi inu² cwo¹ fee¹ si² do 'e gajmaa¹³ Ña'ñu¹o' jon' gajmaa¹³ tsá². 3 Nigatyii¹³in Dios Jmii²¹ jileei²¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu wa icwo²o fa¹ joon jngaai¹³ joo²¹ 'wii²¹² tya' tsá² tsu 'wii¹³ joon ná¹

lisá² coon²¹ 'e cwo¹ Jesucristo Dios Jmii²¹. ⁴Joon wana taain²¹²gí Jesús juncwii²¹ jo lí² wa'a ilí²in untsá tsu seen²¹mo untsá fu juncwii²¹ 'in cwo¹ fa¹ Dios jiin¹³ la ley tyu² Moisés. ⁵Pe 'in untsá do cwo¹o fa¹ 'e li la lí 'iin¹³ tya' fa¹ la jai² 'e sá² ñu'fú². Nee²¹o' 'e li la lí jiin¹³ 'e sá² ñu'fú² tsu mo gajin²in Dios sí²¹ Moisés xiiala 'ná jmáa¹ 'e 'nú¹ 'mí² santuario do gajin²in: "Cón²du' cwáain¹ jiin¹³ la niga'e²ee 'nu ni moo²¹ do joon la joon jmaa¹³a." ⁶Pe Cristo, 'in lí¹ untsá² tyi' ga'í² coon²¹ to² tyú²gí lagi 'e tsáai² do tsu tyú²gí 'e júu³ ga'í² Dios tyi' joon coon¹³ 'e júu³ tyú²gí do faa²¹a Cristo 'wii²¹² tyi'.

⁷Tsu wa mo'o jo 'ee 'ná¹gí 'e júu³ nifu 'e ga'í² Dios joon jo 'ee 'ná¹gí 'e júu³ 'e ga'í² Dios lí gatí² tún². ⁸Pe Dios tsee¹ 'in ga'í² 'e júu³ ga'í² nifu jo galí² tyúu¹ coon¹³ 'e joon tsu ni jí² tya'a gajin²in:

Jin²in Ña'ñu¹: Ijó² coon²¹ jmí²¹² mi sí³na coon²¹ júu³ 'múui² coon¹³ tsá² Israel joongi coon¹³ tsá² tya' Judá.

⁹Jo ilí¹ la lí júu³ gasí³na coon¹³ 'í²¹² tsacøø¹³ tya'a 'e jmí²¹² mo gason¹³oon cwo²¹o joon ga'wóo²na cwo¹³ lí sii²¹ Egipto.

Tsu jo gauntsíin¹ 'in tsá² do 'e júu³ tyiia.

Joon tsu 'wii¹³ joon jo gaunjí²na 'in tsá² do, jin² Ña'ñu¹.

¹⁰'E júu³ 'múui² isí³na coon¹³ 'in tsá² Israel mo gangí¹ jmí²¹² joon 'e lí la lí 'elo, jin² Ña'ñu¹: 'E júu³ 'e sí³na tya' 'in tsá² do 'e lí¹ lawa'a 'e 'í¹-tsi yaamo jiin¹³ la 'í¹-tsii.

Lawa'a 'e tóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a.

Joon jna-a ilí²na Dios tya'a joon 'ii-gí ilí²in tsá² tyiia.

¹¹Joon jo 'ná¹ 'e²gí la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala licwii¹in Ña'ñu¹.

Jo 'ná¹ 'e²gí tsagoo¹o jon'gí tsaruu²¹.

Tsu jilee²¹mo inlicwii¹in jna. La 'in pi³ la 'in øø¹³ jee²¹² 'ii inlicwii¹in jna.

¹²Joon ilifeei¹-tsii tya' jilaa²¹ 'e gó² tya'a,

Joon jo tí³gí-tsii tsaa² niga'noo¹o.

¹³Joon mo fee²¹ Dios tsá² cwáain¹ tya' coon²¹ júu³ 'múui² íjmáa¹ tya'a lawa'a 'e jmoo¹o júu³ 'e nitsáa²mo 'e júu³ gajmaa¹ nifu do. Joon 'e júu³ nitsáai² nisiin¹³mo joon tí³ li tyé¹mo.

Cwáain¹ tya' 'e cwo¹ sí² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'e cwo¹ sí² ñu'fú²

9 Joon júu³ 'e sá² nifu do gatyú² to² xiiala iun'goo²¹o tsá² Dios pe tsi coon²¹ inu cwo¹ sí² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²Joon 'e cwo¹ sí² do lí la lí coon²¹ 'nú¹ 'mí² lí¹ tún² 'ii¹³ tsi do. Joon gaunsii²¹ tsá² 'e tsi lí tsa-taa² untsá² nifu do, lí nacwaaí¹³. Joon tsi do sí² coon²¹ candelero coon¹³ coon²¹ mesa lí náa¹ 'íñi¹ nacwaaí¹³. ³Joon lí¹ caluu 'e 'mí² 'í¹ tsi do gaunsii²¹ tsá², lí nacwaaí¹³ 'áai¹gí. ⁴Joon tsi do-o sí² coon²¹ altar lí jun¹ untsá² fuu²¹² sún². Sí²i jon inu lí tí² tún² do coon²¹ cwóo¹ toon²¹² cwanáa¹³ la caain²¹ tsaa¹ dó². Joon 'e cwóo¹ do gaunsii²¹ tsá², cwóo¹ tya' júu³ ga'í² Dios. Joon tsi cwóo¹ do sí²i coon²¹ tsu² sí² 'ó¹o maná. Tsi joon 'yu coon²¹ 'mo'ú² tya' Aarón 'e ganii¹³. Tsi joon jon taa¹³ 'e cuu²¹² 'e toon²¹²on júu³ tyaa¹³ júu³ 'e ga'í² Dios mo nifu. ⁵Joon ni cwóo¹ do téein² 'in gáí¹ querubines tsí²

cwáa¹ 'in lí¹ la lí¹ 'e 'ya²gí tya' Dios. Joon sí²¹ cwáa¹ a ni cwóo¹ do lí cwo¹o untsá² fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe jo fuu²¹²gí 'naa' 'láai² 'e júu³ lo.

⁶Joon mo ga'yee²¹ ganá¹ tyú² jilaa²¹ joon la joon gangataa² untsá² la coon²¹ jmí²¹² inu cwo¹ 'nú¹ 'mí² nifu do 'e un'goo²¹o Dios jiin¹³ la tísi². ⁷Pe jiin¹³ 'in untsá² 'in tyiin²gí nifu lí² tsa'í² coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jin²¹ lí tsi lí gatí² tún² do. Joon mi tsa'í¹ do 'ná¹ nityaan¹an jmí¹ tya' joo²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a joongi tya' tsaa² tya' tsá² catyaaí² do.

⁸Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lí²-i 'øø¹-tsi¹ 'e la 'í²¹² jmaaí²¹gí to² 'e cwo¹ 'nú¹ 'mí² gasi² nifu do 'e un'goo²¹o tsá² Dios síjñi¹³ mo tsi do. Lí cwaai¹³gí 'áai¹ do. ⁹Joon jilaa²¹ 'elo lawa coon²¹ cwáain¹mo tya' nano. Tsu jilaa²¹ fa¹ 'e gacwó² tsá² 'yi-ia¹³ joon coon¹³ jileeí²¹ joo²¹ 'in gajngaai¹³ tsá² 'e cwo¹³i Dios 'wii¹³ tsaa² tya' tsá² jo lílí² 'e 'í¹-tsi tsá² 'e tyú² la joon. ¹⁰Jilaa²¹ 'elo jmaaí¹ to² jiin¹³ coon¹³ 'e gøø²¹ tsá² joon coon¹³ 'e 'uun²¹un tsá² joongi coon¹³ xiiala lo² tsá². Jmaaí² 'e sá² lí caluu tsá² 'elo joon jmaaí¹ to² jiin¹³ ca mi unsí²i Dios jilaa²¹ 'elo.

¹¹Pe nijó² Cristo joon nano lí¹ untsá² 'in tyiin²gí nifu tya' jilaa²¹ 'e tyú²gí 'e nigajó². Joon 'e cwo¹ lí lí¹ untsá² 'e tyú²gí joon jo 'e sí²ná²i. Jon' gajmaa¹³a tsá² 'e cwo¹ do. Joon 'øø¹-tsi¹ tsá² 'e jo sí² ni cwo¹³ juncwii²¹.

¹²Cristo nigangí¹ lí cwaai¹³ 'áai¹ joon jon' coon¹³ jmí¹ 'øø¹i joo'saa²¹ sí¹ joo'xuui²¹² 'ee pe coon¹³ jmí¹ 'øø¹i 'ña'o. Joon coon¹³ la joon ga'í² Cristo lí cwaai¹³ 'áai¹ ñu'fú² coon²¹ naa¹³ tya' jileeí²¹ tsá² joon la joon gaj-maa¹a itiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo. ¹³'E la ja²mo mo xee¹i untsá² 'e jmí¹ tya' joo'tsaa¹ coon¹³ jmí¹ tya' chivo joongi coon¹³ fó² tya' joo²¹ 'in júun²in ni altar tya' 'in sí¹leeí²¹ lí²-i jmáa¹ tyúí¹ 'ido pe jmaaí² lí¹ caluu-u.

¹⁴Joon wana la joon fee¹gí 'ii²¹ sá² tya' jmí¹ 'øø¹i Cristo 'in gacwóí¹ 'ña'a Dios jo 'ee sí¹lee²¹i coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon 'e jmí¹ 'øø¹i untyúí¹ jna' coon¹³ 'e 'í¹-tsi'. Iuntyúí¹ jna' coon¹³ jilaa²¹ to² 'e jo 'ee to² 'ii³in ilí² jmoo²¹o' la to² tyu² Dios 'in jiin¹.

¹⁵Tsu coon¹³ la joon 'in Jesucristo galí¹ 'in lí² faa²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i 'ii²¹ 'in nigatøø² Dios 'e gatí²i 'e ta²a coon²¹ tøø²mo jiin¹³ la júu³ ga'í² Dios. Tsu Cristo gajúun²in gatyí² jilaa²¹ tsaa² 'e ga'noo¹o tsá² 'in seein²¹ la jee²¹² tyu²gí to² 'e ley tya' Moisés do. ¹⁶Tsu mo naroon¹on coon²¹ jí² tya' tyíia³ tya' tsá² ce 'ná¹ júun²in 'in tsá² 'in gajmaa¹ 'e jí² do joongi ilí² jmaa¹ coon²¹ 'e la jin² jí² do. ¹⁷Jo 'ee to² 'ii³in 'e jí² do la jee²¹² seein²¹gí 'in gajmaa¹ 'e jí² do. 'Í³mo to² 'e jí² do mi yuui¹³ júun²in 'in gajmaa¹ a. ¹⁸Tsu 'wii¹³ joon 'e júu³ nifu do galí¹ 'ii³mo to² mo ngayuui¹³ gatoon¹on jmí¹ 'øø¹i joo'núu³. ¹⁹Tsu Moisés do gaj-maa²a júu³ jileeí²¹ 'in tsá² do jilaa²¹ júu³ tya' ley joon mo ngayuui¹³ joon gauncwii¹i capoo²¹² jnú² joo'saa²¹ yúun² coon¹³ coon²¹ nii²¹² sí² sii²¹ hisopo. Gauncwii¹ 'e do coon¹³ jmí¹ joo'xuui²¹ coon¹³ jmí¹ chivo sícaai²¹ jmí²¹ joon gaxee¹ 'e jmí¹ do ni jí² tya' ley do joongi jileeí²¹ 'in tsá² do. ²⁰Joon gajin²in: "'E jmí¹ lo jmoo¹o jai² 'e júu³ 'e ní² Dios tyi'naa'." ²¹Joon gaxee¹ Moisés

'e jmi¹ do ni 'e cwo¹ 'n¹ú' 'm¹i² joongi ni jilaa²¹ 'e jmaai² to² in¹ cwo¹ do. ²² Coon¹³ 'e ley do jilaa²¹ 'e 'ná¹ lityú² jiin¹³ coon¹³ jmi¹. Joon wa jo t¹æ¹n²¹ jmi¹ jo lí¹ 'iin² tsaa² tya' tsá².

Mo gajúuin¹ Cristo gatyí² tsaa² tya' tsá²

²³ Ts¹ la joon 'e tyiin² 'e li tyú² coon²¹ jmi¹ 'ò¹í² joo²¹ 'e cwo¹ 'e si² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e lí¹ la lí¹ 'e cwo¹ si² ñ¹ú². Pe 'e cwo¹ si² ñ¹ú² 'ná¹ jmi¹ 'e tyiin² gí² lagi jmi¹ tya' joo²¹. ²⁴ Ts¹ Cristo jo ga¹'í² 'e cwo¹ 'e gajmaa¹³ tsá² 'e jiin¹³ lí¹ la lí¹ 'e cwo¹ 'e jai². Pe Cristo ga¹'í² fu ñ¹ú² joon nano siin¹³ in m¹í¹ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyi'. ²⁵ Pe Cristo jo gacwó¹ 'ñ¹a 'láai² naa¹³ la jmoo¹ 'in untsá² 'in tyiin² gí² nifu tya' tsá² Israel tsataa²¹² lí¹ nacwaa¹³ 'áai¹ gí² coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jiin²¹ 'e cwo¹ 'o fa¹ 'e lí¹ jmi¹ pe jon' jmi¹ 'ò¹í² 'ñ¹a 'e jmi¹ do. ²⁶ Wa gajmaa¹ a Cristo la jmoo¹ 'in untsá² do 'e 'ná² júun² 'in 'láai² naa¹³ ca la mo garoon¹ on juncwii²¹. Pe nano mi t² lityé¹ coon²¹ naa¹³ gajnéi¹ Cristo 'e cwo¹ 'ñ¹a lawa coon²¹ fa¹ 'e 'iin² jilaa²¹ 'ii²¹ tya' tsaa². ²⁷ La joon jilee²¹ mo tsá² 'ná¹ júuin² coon²¹ naa¹³ joon mi yuui¹³ joon ilisá² 'ii²¹ tya'a. ²⁸ La joon Cristo jon gacwó¹ 'ñ¹a coon²¹ naa¹³ lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaa² tya' tsá² fúu¹. Joon ijnéi¹ tún¹ jon' wa' tyí² tsaa² tya' tsá² pe 'e jmáa¹ a tiin¹³ jilee²¹ 'in sijéin¹ 'ii.

10 'E ley tya' Moisés jo lí¹ la lí¹ 'e tyú² ijó¹, 'e lí¹ jiin¹³ la lí¹ 'iin¹³ tya' 'e joon. ² Ts¹ 'e ley do coon¹³ 'e fa¹ 'e cwó² o tsa² la coon²¹ jiin²¹ jo lí² untyúu² 'in tsá² 'in ningatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii²¹² 'e fa¹ do. Ts¹ wana lí² untyúu² 'e ley do tsá² 'e ján² an 'in tsá² do cwo¹ 'o 'e fa¹ do ts¹ jo lí³ gí² r¹ó² tsaa² mo ngayuui¹³ ga¹'iin² tsaa² tyá'a. ³ Pe 'e fa¹ 'e cwó¹ 'o 'in untsá² do 'e jmoo¹ 'e tí¹³ -tsi tsá² 'e tsaa² niga'noo¹ on la coon²¹ jiin²¹. ⁴ Ts¹ 'e jmi¹ tya' joo²¹ joongi tya' chivo jo jmí²¹² wa'a lí² 'iin² tsaa² tya' tsá² coon¹³ 'e joon.

⁵ Ts¹ 'wii¹³ joon mo ga¹'í² Cristo ni cwo¹³ juncwii²¹ gajin² in s¹í²¹ Dios Jmii²¹:

Jo 'iin²¹² u'un wa'a jngaai¹³ tsá² joo²¹ 'e cwo¹ 'n¹ fa¹, pe nigatyaa¹ 'n¹ tyú² coon²¹ cuerpo tyajna 'e cwo¹³ oo 'n¹.

⁶ Jo tí¹ -'o'o 'in joo'núu³ 'in júuin² tsá² 'e lí¹ fa¹ jon'gí tí¹ -'o'o 'e fa¹ 'e cwo¹ tsá² 'n¹ wa' tyii¹ tsaa² tya'a.

⁷ Joon gafuu²¹² uu: "Jna-a goo²¹² oo ijmáa³ aa jiin¹³ la tí¹ -'o'o, Dios tyiia, jiin¹³ la jin¹² ni jí² cwáain¹ tyiia."

⁸ Nifu jin¹² 'e júu³ do 'e jo 'iin²¹² Dios jon'gí tí¹ -tsi Dios jilee²¹ joo'núu³ jngaai¹³ tsá² 'e cwó² tsá² lawa coon²¹ fa¹ jon'gí 'e fa¹ 'e juun¹ do wa' tyí² tsaa² tya' tsá² jiin¹³ la to² tyú² ley. ⁹ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin² in: "Jna-a goo²¹² oo ijmáa³ aa jiin¹³ la tí¹ -'o'o, Dios tyiia." 'E 'ò¹í²¹ -tsi tsá² jin¹² 'e nisuun² mo 'e fa¹ 'e gacwó² tsá² nifu joon la joon í² í² fa¹ lí¹ gat² tún². ¹⁰ Joon Dios gajmee¹ i jna' tsá² tya'a ts¹ Jesucristo gajmaa¹ a jiin¹³ la tí¹ -tsi Dios mo gacwó¹ 'ñ¹a lawa coon²¹ fa¹ coon²¹ naa¹³ tya' jilee²¹.

¹¹ Jilee²¹ untsá² tya' tsá² Israel jmoo¹ o to² tya'a la coon²¹ jmi²¹² joon cwo¹ 'o 'láai² naa¹³ 'e fa¹ ruui²¹ 'e fa¹ gacwó¹ o la mo jée¹ x¹fiin¹³ 'e fa¹ 'e cwo¹ o do jo

lí² tyí² tsaa² tya' tsá². ¹² Pe Jesucristo gacwó¹ o coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ t¹ó² mo, joon mo ngayuui¹³ joon gacwó² o lí¹ cwo²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹.

¹³ Do-o tyiin¹ in sijáan¹³ an ca mi tyé¹ Dios 'in 'ei¹ 'ii 'wii²¹² tí². ¹⁴ Ts¹ coon¹³ 'e coon²¹ fa¹ do gauntyúu² i Cristo jilee²¹ 'in lí² in tsá² tya' Dios coon²¹ t¹ó² mo.

¹⁵ Joon 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Dios r¹ó² jon faa²¹ a ts¹ gajin² in nifu:

¹⁶ 'E júu³ 'múui² ijmáa³ aa coon¹³ 'ido mi ngí² jmi²¹² joon lí¹ la lí¹ 'elo, jin¹² 'Na'ñ¹ 'u':

Itóon³ oon júu³ tyiia tsi alma tya'a, joon í¹ -tsi la 'í¹ -tsii jna.

¹⁷ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin² 'in Espí¹ritu do:

Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e tí¹ gí² -tsii tsaa² tya'a jon'gí 'e gó² 'e nigajmaa¹ a.

¹⁸ Joon coon¹³ la joon mo ga¹'iin² tsaa² tya'a jo 'ná¹ gí² cwo¹ o tsá² fa¹ tya' tsaa² tya'a.

'Ná¹ -a tsatyéen¹ na' coon¹³ Dios

¹⁹ Ts¹ 'wii¹³ joon, tsaru¹ u', lí² -i tsatoo³ o' jo cu² -tsi' lí¹ nacwaa¹³ 'áai¹ gí² 'wii¹³ cwáain¹ tya' jmi¹ 'ò¹í² Jesucristo. Lí² -i tsaa²¹ a' 'e fu¹ 'múui² joongi 'e jiin¹ 'e ganá¹ Jesucristo, coon²¹ fu¹ 'e ngó¹ o lí¹ caluu lí¹ 'í¹ 'm¹i² do. ²⁰ Ganá¹ Jesucristo 'e fu¹ do mo ga'gí¹ 'e 'm¹i² 'í¹ do 'e 'ò¹í²¹ -tsi tsá² cuerpo tya'o mo gajúun² in. ²¹ Joon Jesús lí¹ i untsá² tsafei¹ tyi' tsi in¹ cwo¹ tya' Dios. ²² Joon ts¹ 'wii¹³ joon 'ná¹ -a tsatyéen¹ na' coon¹³ Dios 'e jo tóin¹ 'ò¹í²¹ -tsi' joon jo cu² -tsi' 'e tsáai¹ -tsi' ts¹ Jesús do ni gauntyúu² i jna' coon¹³ 'e 'í¹ -tsi' 'e coon¹³ joon lí³ gí² jna' 'e r¹ó² na' tsaa², joon cuerpo tyi' sijgí¹ coon¹³ jmi²¹ tyú². ²³ Cwoseen²¹ mo' tá² taain²¹² -tsi' coon¹³ 'e jai² lí² na' ts¹ Dios Jmii²¹ iuntsiin² in 'e júu³ ga'í² tyijna'. ²⁴ Joon cwo¹ 'ò¹í²¹ -tsi' xiiala lí² cwóo³ o' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹ na' 'e 'ii²¹² mo ruu²¹ i joon jmaa¹ a 'e tyú². ²⁵ Jo jmoo²¹ o' la jmoo¹ 'in lí¹ 'in jo uncaain²¹ coon¹³ jna' 'e ungoo²¹ o' Dios. Pe 'ná¹ -a tyá² a' -tsi' la jaain²¹ la jaan²¹ na'. Joon 'e tyiin² gí² jmoo²¹ o' la joon mi nee² e' 'e nijatyéin¹ jmi²¹² mi jó¹ 'Na'ñ¹ 'u'.

²⁶ Ts¹ wana 'naa¹ gí² tsaa² jiin¹³ la 'yaa¹ -tsi' mi yuui¹³ licwii²¹ i' 'e júu³ jai² do jo 'e fa¹ sá² gí² wa' lí² tyí² gí² tsaa² tyi'. ²⁷ Jiin¹³ 'e sá² gí² tyi' 'e sijaan³ an 'e jmá¹ a Dios 'ii²¹ tyi' joon 'e jí² ico¹ 'iin² in jilee²¹ 'in 'ei¹ Dios. ²⁸ Wa nasein²¹ jaain²¹ 'in jo jmoo¹ o n¹u¹³ to² tyú² ley tya' Moisés joon wana galiseein²¹ gá¹ i gaai²¹ 'in jmoo¹ o júu³ jai² xiiala niga'láa¹ 'in tsá² do 'ná² júun² in 'ido jo lí² fúu² lí² in tsá² 'ii. ²⁹ Wana lí² la joon coon¹³ 'in 'láa¹ coon¹³ ley tya' Moisés, 'e lí² naa' 'e tí² i lí² tya' 'in 'ò¹í²¹ Joon¹ Dios joon jo tsáai¹ -tsi jmi¹ 'ò¹í² 'e gatúun² un 'e jmoo¹ o jai² 'e júu³ ga'í² Dios, ts¹ coon¹³ 'e jmi¹ do galityúu¹ mo tsá²? 'Ee lí² naa' lí² tya' 'in ung¹ 'i 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Dios 'in 'iin²¹² in 'ii? ³⁰ Ts¹ né² o' 'in nigajin²: "Jna-a icóon² oon tyiia; joongi jna joon inc³ í². " Gajin² o jon: "Na'ñ¹ 'u' ijmáa¹ a 'ii²¹ tya' tsá² tya'a." ³¹ 'Áa¹ mo wúu¹ wa'a xuui²¹ tsá² jacwoo²¹ o Dios 'in jiin¹!

³² Pe cwo¹ i¹³ du¹ -'oo' xiiala gañ² i'ii' wúu¹ la mo jée¹ mo ngayuui¹³ ga'ii¹³ naa' 'e júu³ jai² 'e gajmaa² aa' taa¹ aa' coon¹³ jilaa²¹ fa¹ 'e galiseen²¹ naa'. ³³ 'Inlí¹³ 'naa' gajjin² in tsá² 'naa' joongi gajmee¹ tsá² 'naa' tyani tsá².

Joon 'inlñi¹³gi 'naa' lñi¹naa' 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'in ga'e² tsá² wúu¹ do. ³⁴ 'Naa', fúu² galñi¹naa' 'in tsá² taai² 'nəñi³. Joon gajmaa²aa' jlø¹³naa' mo ga'wo² tsá² 'e sá² tyii', tsu² ñi² 'naa' 'e fu ñu¹fú² 'e sá² 'e tyú²gi tyii' 'e ta²a coon²¹ tøø²mo. ³⁵ Tsu² 'wii¹³ joon jo tó² 'naa' 'e jo 'goo²oo' tsu² 'áai¹gi fee¹ 'e jnaa¹ tsá² 'in jo cu²-tsi. ³⁶ Tsu² 'naa' 'ná¹-a taan²¹²naa' tá² táain²-oo' 'e jmaa²aa' la 'iin²¹² Dios joon wa 'ii¹³naa' 'e júu³ ni'ñi². ³⁷ Tsu² ni jí² tya' Dios gajin²in:

La jmoo no-o ijó¹ 'in 'ná¹ ijó¹ joon jo 'áai¹ li'ñi²¹²gi. ³⁸ Pe 'in seein²¹ tyú² coon¹³ Dios 'ná¹ liseein²¹ 'e jai²gi lñi², tsu² 'in tó² 'e jai² lñi² jo iti²gi-tsi Dios 'ii. ³⁹ Pe jna' jo lñi¹na' la lñi¹ tsá² 'in tó² 'e jai² lñi² joon i'ín²mo. Tsu² jna'o' lñi¹na' la lñi¹ tsá² 'in jai² lñi², 'in jmoo¹ tiin¹³ alma tya'a.

Xiiala nigajmaa¹ 'in jai² galñi² Dios

11 Wana jai² lñi²na' jo cu²-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e sijáan³an' jogi cu²-tsi' 'e la jai² 'e jo jøø². ² 'Ii²¹mo Dios 'lñi²¹² tsacøø¹³ tyi' coon¹³ 'e jai² galñi².

³ Coon¹³ 'e jai² lñi²na' né²o' 'e Dios gajmaa¹ a juncwii²¹ coon¹³ júu³ tya'a joon 'e jøø² lano jon' gali² coon¹³ 'e sá² la mo jéei¹.

⁴ Coon¹³ 'e jai² galñi² Abel gacwoo¹o Dios coon²¹ fa¹ tyú²gi lagi 'e fa¹ gacwoo¹o Caín. Joon gajmaa¹ a Dios júu³ 'e tyú²mo Abel joon ga'ii²¹mo Dios fa¹ 'e gacwoo¹o. Joon xufiin¹³ nijúun¹mo Abel fee²¹ mogi jna' coon¹³ 'e jai² galñi².

⁵ Coon¹³ 'e jai² galñi² Enoc gangaa¹³ 'e juncwii²¹ 'e sá² li' cataain²¹ jo gajúun²in. Joon jo tyéi¹gi tsá² 'ii tsu² gatøø²¹o Dios 'ii. Joon jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ido 'e la nu²gi gatøø²¹ Dios 'ii jløø¹³mo Dios tya' 'ido. ⁶ Jo li² Dios jløø¹³ tya' tsá² wa jo jai² lñi² tsá² júu³ tya'a tsu² wana 'iin²¹²in tsá² tsatyéen¹in coon¹³ Dios 'ná¹ 'e jai² lñi² 'e seein²¹ Dios joon ity² Dios tya' 'in 'naai¹ 'ii.

⁷ Coon¹³ 'e jai² galñi² Noé gajmaa¹ a nu² tya' Dios mo gajmaa¹ a Dios 'ii júu³ 'ee ilí² 'e jo mo gali² jøø². Gajmaa¹ a Noé nu² joon gajmaa¹ a coon²¹ barco 'e jmáa¹ a tiin¹³ familia tya'a. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ a Noé júu³ 'e gó² 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon ga'ii²¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² 'e galñi².

⁸ Coon¹³ 'e jai² galñi² Abraham gajmaa¹ a nu² joon ga'woo² i goo¹o mo gatø² Dios 'ii. Joon ngaliin² coon²¹ cwoo¹³ icwo² Dios 'ii 'e lí¹ lawa coon²¹ 'e gatñi². Joon ga'woo² i goo¹o do jii¹³ jo ñi¹ xiafu tsalín². ⁹ Tsu² coon¹³ 'e jai² galñi² Abraham gatéein² 'e cwoo¹³ do 'e gajin² Dios 'e cwó² 'e cwoo¹³ do tya'a. Lñi¹ la lñi¹ tsá² coon²¹ fuu² gasii²¹ coon²¹ 'nú¹ 'mi² gatéein² do. La joon gajmaa¹ a jóon¹on Isaac coon¹³ tyii²¹² a Jacob tsu² 'ii jon ga'ii²¹mo 'e júu³ ga'ñi² Dios do. ¹⁰ Tsu² Abraham gasijáan¹ 'e fuu² do 'e si² coon²¹ ni tiifuu²¹ 'e gajmaa¹³ a Dios.

¹¹ Coon¹³ 'e jai² galñi² Sara, xufiin¹³ nasuun²¹ mo tsatyeein¹ yuun²¹, gacaan²¹ mo yuun²¹. Joon galiseein²¹ yuun²¹ tsañu¹ tya'a tsu² 'wii¹³ jo¹o galñi² iuntsiin¹in Dios 'e júu³ ga'ñi² tya' 'ii. ¹² Joon coon¹³ la joon Abraham xufiin¹³ tñ² lijúun²mo galiseein²¹ jún² tya'a fúui¹ 'in

tí² la tí² núu¹ 'ii¹³in tsaa²¹ juncwii²¹ joongi la tí² too¹³ taa¹³ tí¹ jmi¹ñi¹³ 'in tñ² jún² tya'a. Jo lii¹ tsá² un'í²in.

¹³ Joon 'in tsañu¹ no jo ga'ii²¹ la nu²gi ijúun²in 'e júu³ ga'ñi² Dios tya'a. Pe tsu² 'wii¹³ jai² galñi² lawa sá² coon²¹ 'e gangóo¹ 'wii² joon tsu² 'wii¹³ ja²mo lñi² ga'i¹-tsi jløø¹³mo 'áai¹. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lñi¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ li taan²¹²in 'e juncwii²¹ lo, la coon²¹ ingñi¹ 'e juncwii²¹ lo. ¹⁴ Joon 'in jmoo¹o la joon jmoo¹o júu³ 'e 'noo¹o coon²¹ goo¹o li xia'ia'. ¹⁵ Tsu² wana 'i¹-tsi tsá² tsalín²mo 'e fuu²¹ ga'woo² do tún¹ li¹o tsalín² tún¹. ¹⁶ Pe 'in tsá² do gali²in coon²¹ goo¹o 'e tyú²gi, 'øø¹-tsi tsá² 'e goo¹o 'e sá² ñu¹fú². Tsu² 'wii¹³ joon jo fa'ñi²¹ lñi² Dios wa unsii²¹ 'in tsá² do 'ii: "Dios tyi." Tsu² Dios nigatyaa¹ tyú² coon²¹ fuu²¹ tya' 'in tsá² do.

¹⁷ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² Abraham, ngajée¹ i jóon¹on, 'in sii²¹ Isaac, fu yu¹ moo²¹ ijngaa¹³ 'e icwo²o Dios fa¹ mo gali²in Dios liñi¹ xiiala 'i¹-tsi Abraham. Nigatyaa¹ Abraham tyú² 'e cwó¹ 'in jóon¹on camuui¹³ do fa¹ a xufiin¹³ nigajin² Dios sñi²¹ Abraham:

¹⁸ "Coon¹³ Isaac 'e tsafúu¹ i jún² tyi¹ jii¹³ la júu³ ga'ñi²."

¹⁹ Tsu² ñi¹ Abraham lí² jmáa¹ a Dios jii¹in tsá² 'in nijúin¹. Joon lí²-i 'øø¹-tsi tsá² 'e lawa 'ii²¹mo Abraham jóon¹on tún¹ gajii¹in jee²¹² 'lñi²¹².

²⁰ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² Isaac ga'ñi² júu³ tya' Jacob coon¹³ Esaú 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii. ²¹ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² Jacob mo tñ² lijúun²in ga'ñi² júu³ tya' xuui²¹² tya' José 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii. Joon ga'uu¹ i mootyí¹ yu¹ 'mo'ú² tya'a joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. ²² Joon coon¹³ 'e jai² galñi² José, mo tñ² lijúun²in, gaty² to² tsagoo¹o 'ee 'ná¹ jmáa¹ a coon¹³ 'moo¹ taa¹ i, tsu² jin²in José 'e tsá² Israel 'in 'wóo²mo Egipto mi licñi²gi.

²³ Coon¹³ 'e jai² galñi² saa² jmi²¹ Moisés ga'mée¹ i gai²¹ sñi²¹ mo licñi² gangaa¹³ Moisés. Tsu² galili²o 'e xuui²¹² 'yei²gi 'áai¹ do. Joon jo 'goo²¹o xufiin¹³ nigaty² róø¹³ to² wa' júuin² jileei²¹ xuui²¹² tsañu¹.

²⁴ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² Moisés mo galñi¹ tsañu¹ jo gali²in²¹²gi 'e lñi¹gi jóon¹ jamí²-i róø¹³ do.

²⁵ Gat¹gi-tsi 'e ní¹ wúu¹ coon¹³ tsagoo¹o 'in lñi¹ tsá² tya' Dios lagi wa'a ngí¹ 'e jløø¹³ coon¹³ tsaa² coon²¹ si²xu. ²⁶ Galñi²gi 'e tyú²gi wa'a coon²¹on fa'ñi²¹ tya' Cristo lagi 'oo¹o jilaa²¹ 'e sá² fu Egipto, tsu² 'iin²¹²gi 'e 'lee¹³ icwo² Dios 'ii. ²⁷ Coon¹³ 'e jai² galñi² Moisés gacwo^{ñi¹}o cwoo¹³ Egipto do jo 'ee 'goo¹o xufiin¹³ 'ni²¹-tsi róø¹³ tya'a. Gajmaa¹ a ta²a coon¹³ 'e ga'i¹-tsi lawa gan-gaa¹ Dios 'in jo nee¹in tsá².

²⁸ Coon¹³ 'e jai² galñi² Moisés gajmaa¹ a 'e jmi²¹² pas-cua nifu joon gaty² to² wa'a xee¹ tsá² jmi¹ jii² taan¹an caai¹ 'ooca'nú¹. 'E coon¹³ la joon 'in ángel 'in gasii²¹in Dios ijngaa¹³ 'in jóon¹ tsá² nifu tya' tsá² Egipto jo jngaa¹³ 'in xuui²¹² tsañu¹ liseein²¹ nifu tya' tsá² Israel. ²⁹ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² 'in tsá² Israel do gangñi¹ ni cwoo¹³ tyuun²¹ li ná¹ 'e jmi¹ñi¹³ sii²¹ Mar Ro-jo. Joon mo gali²in²¹²in 'lía² Egipto jmaa¹ a la joon gaj-goo²¹o jmi²¹.

³⁰ Joon coon¹³ 'e jai² galñi² tsá² Israel do gacñi²¹mo 'e 'oo² 'e si² cu' li' Jericó. Mo ngayuui¹³ gangñi¹ tsá² Israel dyía¹ jmi²¹² cu' li' li lí² 'oo do gacñi²¹mo 'edo. ³¹ Joon

coon¹³ 'e jai² galíi² Rahab, 'in yiiatsangó¹ do, jo gajúun²in coon¹³ 'in tsá² jo n̄u¹³ do tsu ga'i²¹ mo tyú²-u Rahab 'in tsá² Israel 'in tyalíin² 'e fuu²¹ do 'e jóø².

³² ¿'Ee 'ná² fuu²¹²gii 'naa'? Tsu jo cwooi¹ wa'a 'e fuu²¹²gii 'áai¹ 'naa' cwáain¹ tya' Gedeón coon¹³ Barac, coon¹³ Sansón, coon¹³ Jefté, coon¹³ David, coon¹³ Samuel, coon¹³ 'in tsá² 'in nigacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios la mo jéi¹. ³³ Coon¹³ 'e jai² galíi² 'ino gali¹ róøi¹³ catyaa² joon gaty² to² coon²¹ røø²¹. Joon gaun-coon¹³ Dios 'ii jiiin¹³ la júu³ nigaíi². Joon gajni¹ mo'oo²¹ 'yiia¹ ³⁴ joon gadyu¹ jí² 'e coo²¹ 'áai¹. Coon¹³ 'e jai² galíi² galáa² mo ijúun¹in coon¹³ ñi³. In jo piin³ galíi¹ tsá² pi³-tsi joongi gaty² to² 'láa² fúu¹ wa'a lii¹ 'in jmaa¹ 'nii²¹ coon¹³. ³⁵ 'In líi¹³ tsamí² ga'i²¹ mo tún¹ jiiin¹ 'in nijúuin¹ tya'a coon¹³ 'e jai² galíi².

Joongi 'in catyaa²gí tsu 'wii¹³ 'e jai² galíi² 'ido gajmee²¹ mo tsá² 'ii. Jo ga'i²¹ 'e láa²ni 'ido wa'a tú² 'ido 'e jai² líi². Jo gaunsi² 'ido 'e jai² líi² tsu 'iin²¹²in 'ii²¹ coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyú²gí ñu¹fú². ³⁶ Joon 'in catyaa²gí gaungøø¹ tsá² 'ii, joongi gapoo² 'ido. Joon cagi ñi³ gato²o luu²¹² tii² 'ido joongi gata² ni 'ido 'nuñi³. ³⁷ Joon gajngaa¹³ ni 'ido coon¹³ cuun²¹² joon seein²¹gí 'in gatuu²¹ coon¹³ sierra gajmaa¹ a tún² 'no¹³ 'ido. Joon seein²¹gí 'in ga'e² wúu¹ gajøø²ni 'ido xiiala líi² 'ido. Seein²¹ 'in líi¹³ gajúuin¹ coon¹³ ñi³. Seen²¹ mo 'in líi¹³ gangii¹ cataain²¹² cataain²¹² jli¹ jiiin¹³ coon¹³ loo²¹ tya' joo'saa²¹ si loo²¹ chivo 'ee. Nitañii² mo 'ido 'áai¹ joon nigangoo¹on wúu¹ joon nigajmaa¹ a tsá² 'e gó² tya'a 'áai¹. ³⁸ 'In tsá² lo ngí² la caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ joongi li' moo²¹ joon tsataa²¹² too²¹ xá¹ si too²¹ nu¹ 'wó² 'ee. Joon tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'ei¹ Dios jo tii² licwii¹ 'in 'in tsá² tyú¹ lo. ³⁹ Joon 'in tsá² lo xüfiin¹³ ga'i²¹ mo Dios 'ii tsu 'wii¹³ 'e jai² galíi² jo ga'i²¹ iuntsiin²¹ 'e júu³ gaíi² Dios; ⁴⁰ tsu Dios nigani² coon²¹ 'e tyú²gí tyi¹, 'e 'in tsá² lo jo 'ii²¹ 'e júu³ gaíi² Dios tya'a ca mi toon²¹on' si-caan²¹na' coon¹³ 'ii.

Jóø²na' Jesús

12 Tsu 'wii¹³ joon mi nee²¹²na' 'in tsá² lo 'in 'e² jna' xiiala jai² galíi² tuu²¹² jna' li' caai²¹ jilaa²¹ 'e jmoo¹o jín¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² 'e jmoo¹o jnúu¹³ jna' joon 'ná¹ cwo¹³-tsi' ngii²¹ 'e fu¹ cwo¹ Dios jna' ngii²¹. ² Cwojóø²na' jiiin¹³ Jesús 'in cwo²o jna' 'e jai² líi²na', 'ii jon iuntsiin² 'e jai² líi²na'. Tsu 'ii-o, tsu 'wii¹³ ñi¹o 'e jløøi¹³ 'e ilisá² tya'a mo gangíi¹ gani² wúu¹ tsaa¹ crúu¹³, jo 'ee cwáain¹ gacón² wa'a sá² fa'ii²¹ 'in júuin² la joon. Joon gacwaa²¹ li' cwo²¹o tsáa¹ li tyiín¹ Dios li silii²¹² tya'a.

³ Untii¹³du-'oo' xiiala líi¹ Jesús mo gani² wúu¹ 'áai¹ jacwoo²¹o tsá² røø² tsaa² joon jo 'wóo²oo', joon jo tyá¹-oo' líi²naa'. ⁴ Tsu 'naa' jo mo gatiin²naa' coon¹³ tsaa² ca júun²moo'. ⁵ ¿Tí nigaíi²mo-'oo' 'e júu³ cwáain¹ nigacwo¹ Dios jileei²¹ jón¹ 'in jai² líi² 'ii? Gajin² Dios ni jí² tya'a:

Yuu²¹ tyiia, jo jmaa²a 'e jo tsáai¹gí-o'o mi 'e²e Ña'ñu¹ 'nu wúu¹ 'e ilijmaa²a nu¹³un,

jon'gí wa jo tya¹-o'o mi tyu² Dios to² 'nu jmaa²a nu¹³un.

⁶ Taa²¹ jmaa²aa' mo 'e²e Dios 'naa' wúu¹ tsu Ña'ñu¹ 'u' cwo²o cwáain¹³ jiiin¹³ 'in 'iin²¹²in.

Joon 'e²e wúu¹ jiiin¹³ 'in nigaíi²¹ ilii²in jón¹on.

⁷ Dios jmoo¹o lawa jón¹on 'naa' mo 'e²e wúu¹ 'naa' 'e jmaa²aa' nu¹³un to² tyu²u. Jo jón¹ tsá² seein²¹ wa' jo tyu² jmi²¹ to² 'e jmaa¹a nu¹³un. ⁸ Joon wana jo 'e²e Dios 'naa' wúu¹ 'e jmaa²aa' nu¹³un la jmoo¹o Dios tya' jileei²¹ jón¹ catyaa² do jo líi¹naa' jón¹on 'in la jai², jiiin¹³ líi¹naa' jón¹ tsá². ⁹ La joon jon mo líi¹na' xu-ii²¹² gaty² ñu¹ to² jna' joon gaun'goo²¹o 'ii. ¿Tí jon tyú²gí wa jmoo²¹o' nu¹³un to² tyu² ñu¹ 'in tyiín¹ ñu¹fú² 'e coon¹³ la joon liseein²¹ mo' coon¹³on? ¹⁰ Mo toon²¹on' juncwii²¹ gaty² ñu¹ to² tyi¹ coon²¹ catá² jiiin¹³ la líi² 'e tyú²-u. Pe Dios tyu² jna' to² jmaa¹³ 'e tyú² tyi¹ 'e líi²na' 'e tyú¹na' la tyú¹ 'ii. ¹¹ 'E la ja²mo jiiin¹³ coon²¹ wúu¹ 'e 'e²e Dios jna' jo tii²-tsi' mo nee²¹e' 'e wúu¹ do tsu wúu¹ líi²na'. Pe mo gangí²gí joon tya' 'in galitii² coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹o do galiíin³mo to² tya' juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ tya'a 'e seein²¹ coontun.

Tsaa¹³mo wa'a jo jmoo²¹o' nu¹³un' júu³ tya' Dios

¹² Tsu 'wii¹³ joon sáa¹³aa' cwóo²oo' 'e 'í¹ 'infá² 'e jmaa²aa' la to² tyu² Dios joon cwo²oo' pi³ moojn²ii' 'e ngí² li' 'iin²¹²in Dios. ¹³ 'Naa²aa' 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e 'in tsá² 'in 'í¹ túin²-tsi ilí² coon²¹ 'e 'í¹-tsi 'e jo tsawíin² coon¹³ Dios.

¹⁴ Cwo¹³-oo' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá². Cwo¹³-oo' 'e ngí² jiiin¹³ la 'iin²¹²in Dios tsu jiiin¹³ coon¹³ la joon lí² máa¹³naa' Dios. ¹⁵ Tii²moo' tsu 'nei² jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios jmáa¹ a tyii¹. Tii²moo' wa'a líi¹naa' lawa coon²¹ 'mó²ooty¹ coon¹³ 'e 'í¹-oo' joon coon¹³ la joon fúu¹mo 'in'leei²¹. ¹⁶ Un'øø¹³naa' yaanaa' 'e jo foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹ si jo tsáai¹-oo' 'e cwaai¹³ 'ee la gajmaa¹ Esaú. Tsu Esaú do ga'ni¹ 'e tii² 'wii¹³ 'e galiseein²¹ nifu. Ga'i²¹ jiiin¹³ coon²¹ wúun¹ 'uunñi² tya' 'e tii² do. ¹⁷ Joon ñi² 'naa' mo licíin²¹gí mo galiíin²¹²in Esaú 'e uncwaa¹³ jmi²¹ 'ii pe jo júu³ joongi wa'a uncwaa¹³gí jmi²¹ 'ii. Joon jo gatsaa²¹²gí xiiala un-síi²gí 'e nigajmaa¹ do xüfiin¹³ tyi¹gí 'áai¹.

¹⁸ Tsu 'naa' jo mo gangatyéen¹naa', la gajmaa¹ 'in tsá² Israel do, coon²¹ moo²¹ 'e jo li líi²¹ tsá². 'E moo²¹ do gacóo¹o coon¹³ jí², ga'ii²¹ nu¹³un joongi ga'ii² tyi². ¹⁹ Joon jo ganuu²un 'e lúu¹ gaxuu² do si 'e júu³ tya' Dios 'e ganuu²un 'in tsá² do gafaa²¹ Dios 'ee. Joon 'in tsá² do 'in ganuu²un 'e júu³ tya' Dios do gamí¹ tyani Moisés 'e jo faa²¹gí 'e júu³ do 'laai²gí. ²⁰ (Tsu jo ta² 'in tsá² do 'e to² gaty² 'e júu³ do: "Wana jaain²¹ joo'núu³ soo¹o 'e moo²¹ do 'ná¹ jngaa¹³mo tsá² 'ii, tyuui² tsá² 'ii cuun²¹² si 'yá²a tsá² mosuu²¹ tya'a 'ee." ²¹ Joon 'áai¹ fo² jnee¹ ca 'ña'a Moisés gajin²in: "Jlee¹na 'goo²¹-oo.")

²² Pe 'naa'gii¹ li' cii¹ tyii¹. Ningatyéen¹moo' coon²¹ moo²¹ sii²¹ Sión li náa¹ fuu²¹ tya' Dios 'in jiiin¹. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e fuu²¹ Jerusalén 'e náa¹ ñu¹fú² li sicaain²¹ ángeles fúu¹ ²³ 'e un'goo²¹o Dios 'e jløø¹³mo. Ningatyéen¹naa' li sicaain²¹ 'in jón¹ Dios 'in toon¹on jí² 'e náa¹ ñu¹fú², joongi Dios 'in jmoo¹o 'ii²¹ tya' jileei²¹.

Ningatyéen¹naa' almas tya' 'in tsá² 'in gauntyúí¹ Dios joongi²⁴ Jesús 'in faa²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múui² ga'íí² Dios tyi'. Ningatyéen¹naa' 'e jmi¹ tya' Jesús gaxée²i jna' 'e faa²¹a jmo²o jna' júu³ tya' 'e tyú²gi lagi jmi¹ tya' Abel do.

²⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'aa²¹²naa' yaanaa' wa'a jo 'ii¹³gíi' 'in fee¹²naa' no. Tsu wana jo galáai² 'in tsá² do 'in gafee²¹i Dios ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo, xúfoo² jna'gí' 'e laa¹na' wa jo 'ii¹³na' 'in gafee²¹i jna' fu ñu'fú². ²⁶ 'E júu³ tya' Dios do yia¹³ joon gajmaa¹a jle¹ 'e ni cwoo¹³ ni 'wó²; pe nano jin¹² Dios: "Coon²¹ naa¹³gí' ijmáa³aa jlé¹ jon' wa' ji-in¹³ ni 'wó² pe ijlé² 'e jon ñu'fú²." ²⁷ Joon mo gajin²in, "coon²¹ naa¹³gí", 'øø¹³-tsi tsá² ityí²i jilaa²¹ 'e sá² ilí² jlé¹ 'e gajmaa¹a Dios joon jiiin¹³ coon²¹ isaai¹gí' 'e jo jlé¹gí. ²⁸ Joon cwo²o Dios jna' 'e tsatoo³o' li tyu² to² joon jo 'ee sá² lí² jiiin¹³xu li tyu² 'ii to². Tsu 'wii¹³ joon cwoo³o' 'maai¹³ joon un'goo²¹o' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi' joongi ligøø¹mo' 'ii jiiin¹³ la tñí². ²⁹ Tsu Dios tyi' líí¹ la lí¹ coon²¹ jí² 'e coo²¹ jilaa²¹ 'e gó².

Xiiala jmoo¹o tsá² la tñí²-tsi Dios

13 Jo tuu²u' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' lawa ruu²¹mo'. ² Jo cwo¹in²-oo' 'e 'ii¹³naa' tsá² xeei²¹ inu tyii' tsu coon¹³ la joon 'inlíí¹³ tsá² ni-gali²¹mo ángeles inu tya'a xúfiin¹³ jo ñii¹in.

³ Untii¹³du¹-oo' 'in tsá² taai²¹² 'nuñí³ lawa'a taa²mo' coon¹³on jon. Untii¹³du¹-oo' 'in tsá² 'in gajmeel²¹ tsá² tsu 'naa'oo' jon líí¹naa' tsá² sá² moo¹ taai².

⁴ Un'goo²¹oo' 'e cui² cwoo²¹ tsá² joon 'e tyú²-u' 'e jmá²a tsá² 'ee jmá¹a jiiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o tsu ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² wana 'lá²a tsá² la jo mo cui² cwoo²¹o joongi tya' 'in 'lá²a coon¹³ tsamí² tya' tsá² xeei²¹.

⁵ Jo cwo¹ii²¹-oo' cuu² 'áai¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'e sá² tyii' tsu Dios gajin²in: "Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ icuu¹³na tyii' joon jiiin¹³ coon²¹ jmí²¹² wa'a tuu²na 'naa'." ⁶ La joon jna', 'in jai² líí²i Cristo, lí²-i fáa³a' jo cu²-tsi:

Ña'ñu¹ 'in uncoon¹³ jna.

Jo 'goo²¹oo jiiin¹³xu 'e gó² lí² jmá²a tsá² tyia.

⁷ Untii¹³du¹-oo' 'in tyu² to² jee²¹² 'naa', 'in cwo¹ 'naa' 'e júu³ tya' Dios. 'I²du¹-oo' xiiala ngí¹ 'in tsá² do joon tsáa²mo-oo' la tsáai¹-tsi 'ido.

⁸ 'In Jesucristo do coon²¹ líí¹i tyia² joongi jmí²¹² no joongi coon²¹ tøø²mo jo sisíí² coonti. ⁹ Jo cwó² 'naa' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo² coon¹³ 'láai² nii² júu³ 'e sisíí². Tsu tyú²gi wa'a pí²-tsi' tsu 'wii¹³ 'iin²¹mo Dios jna' lagi tyu² 'in tsá² do to² 'e tyee³e', tsu 'e to² tyu² 'in tsá² do jo mo gauncoon¹³ jiiin¹³ jaain²¹ tsá².

¹⁰ Pe jna' 'oo²¹o' coon²¹ fa¹ 'e xiia²¹ 'e jo tñí²i døø²¹ 'in untsá² 'in gajmaa¹a to² tsi inu cwo¹ tsáai² do. ¹¹ 'In untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel gacón² jmi¹ tya' joo²¹ 'in nijúin¹ inu li nicwaaí³gi 'áai¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe moo¹ taai² 'in joo²¹ nijúin¹ do gajúun² li caluu li taai² tsá². ¹² La joon jon Jesús gajúun²mo li caluu jon ilí² tyi² tsaa² tya' tsá² coon¹³ jmi¹ 'øø²i 'ña'a. ¹³ Moo²¹o' jon li caluu fuu²¹ tya' tsá²² Israel. Tsajøø²¹²na' Jesús, cwolí² cwofaa²¹a tsá² gó² tyi' la gafaa²¹a tsá² gó² tya'a. ¹⁴ Tsu juncwii²¹ lo jo 'oo²¹o' coon²¹ goo²¹o' 'e taa²¹a coon²¹ tøø² pe naa²¹a' coon²¹ fuu²¹ ijó¹ mi licíiin²¹gi. ¹⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a un'goo²¹o' Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi'. Joon 'e fa¹ 'e 'ná¹ cwó²o' li la li 'e júu³ fáa¹³a' mo un'goo²¹o' 'ii. ¹⁶ Joon jo un'fín²-oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú² jon'gi un'fín²-oo' 'e uncoon¹³oon' 'in tsá² sityéin¹ jmí²¹² coon²¹ 'e sá² tyii' tsu 'elo 'e fa¹ 'e tñí²-tsi Dios.

¹⁷ Jmaa²aa' nuu¹³un' 'in tyu² to² 'naa', jmaa²aa' jiiin¹³ la jin²in. Tsu 'in tsá² no 'áai² almas tyii' joon ñi¹o 'e 'ná¹ joon¹²on cwáain¹ coon¹³ Dios. Cwóo²-oo' 'e jogi tyaan²¹ to² 'e to² tya' 'in tsá² do, joon lí² líí¹i to² jløø¹³mo. Tsu la joon ilí² tyú²gi tyi'naa'.

¹⁸ Fáa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii' tsu ca níí³mo 'e saan²¹a'an, 'iin²¹²mo'o jmoo²¹o'o 'e tyú² coon²¹ jilaa²¹.

¹⁹ Cwomí² tyani Dios 'wii²¹² tyia wa'a cwó² Dios 'e 'yaa¹³na la jmoon.

Júu³ li tséi¹

²⁰ Mí²¹i 'wii²¹² tyii' tyani Dios, 'in jmaa¹a 'e tyú² seen²¹na', 'e uncoon¹³on 'naa' 'e naná² tyú² 'naa' 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon 'in Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jiiin¹ 'Na'ñu¹u' Jesucristo jee²¹² 'íí²¹². Joon 'Na'ñu¹u' Jesucristo líí¹i la líí¹ jaain²¹ 'in 'aa¹i joo'saa²¹ 'in feei¹gi. Joon coon¹³ jmi¹ 'øø²i gajmaa¹a jai² 'e júu³ ga'íí² Dios. Joon 'e júu³ do itaa²¹ coon²¹ tøø²mo. Mí²¹i' jon wa'a jmá²a Dios jee²¹² 'naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo. 'Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Cristo coon²¹ tøø²mo! Amén.

²² Tsaru¹u' mí³ tyani²ii' 'e nuu²uun' coontun 'e júu³ cwáain¹xu 'e nigafø²oo lo. ²³ Jmóo³oo júu³ 'e tsaru¹u' Timoteo nisiláa²mo joon wa jo líí²¹²i yaté³oo mi gó²oo yajøø²na 'naa'.

²⁴ 'Aa²¹²mo' fo²oo fú²uu' 'in tyu² to² 'naa' coon¹³ jileei²¹gi tsaru¹u' 'in jai² líí². 'In tsaru¹u' 'in néei¹ Italia sñí² jon 'aa²¹²i 'naa'.

²⁵ Cwouncwaaí³ Dios Jmii²¹ jileei²¹ 'naa'. Amén.

SANTIAGO

Síi'i Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

1 Jna-a, Santiago, síi³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyu² Dios joongi to² tyu² Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Síi³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seein²¹ li xiia²¹. Joon jna'o' líi¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'líi²¹² Israel.

Uncoon¹³ Dios tsá² 'e líi²¹²-tsi

²Jilee²¹naa', tsaru¹u', 'ná¹ jmaa²aa' jløø³naa' mi moo²oo' doñi²ee fa'i³. ³Tsu nee²o' 'e ee¹e' tsá² 'e la ja²mo líi²na' jú³ tya' Dios wa lí² itaa²¹-tsi' coon¹³ jilaa²¹ fa'i³ 'e sá² tyi'. ⁴'Wii¹³ joon cwolijai²gi líi²naa' wana 'ee fa'i³ seen²¹naa', jo cu²-oo'. Joon coon¹³ la joon icwo¹o Dios pí³ 'naa' itaa²¹-oo' doñi²ee fa'i³.

⁵Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñii¹'ee jmaa¹a seein²¹ fa'i³ cwomñi¹'i 'ido tyani Dios tsu cwo¹-o Dios tya' jilee²¹ tsá² 'in mǎ¹. Cwo²¹-o láai²gi lagi gamǎ¹ do joon jo jíi²in-gi. ⁶Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo¹o líi² tsá² 'e cwo¹ Dios jilaa²¹ 'e mǎ¹ tsá², li mǎ¹ tsá² 'e jo cu²-tsio. Tsu wana mñi¹ tsá² cu²-tsi líi¹ la lí² jmi¹ñi³ jno¹o coon²¹ tøø²mo. ⁷Tsu jilee²¹ 'in líi¹ la joon jo cwo¹-tsi wa'a 'ii²¹ tya' Dios. ⁸Tsu jaain²¹ tsá² 'in tulin² 'i¹-tsi jo lí² jmaa¹a canii².

⁹'In tsá² tañii² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a unjløø³mo yaai wa 'ee fa'i³ seein²¹ tsu Dios nigajmee¹ 'ii 'e galíi¹ jóon¹ Dios. ¹⁰Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a jmaa¹a jløø³ tsu galili³ jo cweei²¹ cu²-tsi coon¹³ cúu¹u tsu tsáa¹mo-tsi Dios. Tsu cuu²o tsá² li la lí³, jo wóo² taa²¹a. Mi 'yee²¹ ñi¹ joon lityíi² 'áai¹, ¹¹joon lityuun²¹ 'mó² lí³ do joon xu²u lí³ tya'a joon tyé¹mo 'e 'ya²gi tya'a. La joon líi¹ 'in sá² cuu² tsu joon ityé¹mo la 'ii²¹² ló¹ 'nñi¹.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jløø³mo fiin¹³ níi¹ wúu¹

¹²Jløø³mo 'áai¹ 'in tsañu¹ 'in jmoo²o taa²¹a mo seein²¹ fa'i³ joon jo joo²¹-tsi. Tsu 'wii¹³ la joon jo gatuu¹ júu³ tya' Dios 'ii²¹mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ gañi² júu³ icwo¹ tya' jilee²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii. ¹³Pe wa 'inlíi¹³ 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² wa mo seein²¹ fa'i³ jo cwo¹-tsi 'e Dios gajmaa¹a 'e 'i¹-tsi 'e gó² do. Tsu Dios jo 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² jon'gi jmoo¹o 'e 'i¹-tsi tsá² 'e gó². ¹⁴'i¹-tsi tsá² jmaa¹a 'e gó² tsu 'wii¹³ in¹³ la joon tǎ²-tsi jmaa¹a. ¹⁵Joon tsu 'wii¹³ tǎ²-tsi jmaa¹a 'e gó² 'e joon 'e 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² joon mi yu- ui¹³ joon 'nóo¹o tsaa². Joon 'e tsaa² do jmoo¹o 'e tuu²mo 'in tsá² do Dios joon tsalíin² li 'iin²¹²mo.

¹⁶Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'. ¹⁷Ji-laa²¹ 'e tyú² 'e 'ii¹³na' jó² fu ñu¹fú². Dios cwo¹o jna' jilaa²¹ 'e tyú², 'ii gajmeei¹ ñi¹ coon¹³ síi²¹ coon¹³ jilee²¹ nñu¹. Joon jo líi²¹ Dios la coon²¹ jmi²¹² la líi²¹ ñi¹ coon¹³ 'in catyaa². ¹⁸Joon 'ii gacwo¹o jna' 'e líi²na' jóon¹on tsu la joon 'iin²¹²in. La joon gajmaa¹a mo jo¹o galíi²na' júu³ jai² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jilee²¹ 'in jai² líi² la jéi¹. Joon jløø³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyú²-u 'e 'iin²¹²in Dios

¹⁹'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotyaa²aa' tyú² tyii' nuu²uu' la jmoonoo la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéei¹ fo²oo' jon'gi jmaa²aa' 'nii²¹-oo' ce tyii². ²⁰Tsu jo jmoo¹o tsá² jilaa²¹ tyú² 'e tǎ²-tsi Dios mo 'nii²¹-tsi. ²¹'Wii¹³ joon tuu²uu' jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá² coon²¹ jilaa²¹ 'e gó² joon cwo¹ii¹³naa' coon²¹ ce tún¹ 'e júu³ ganuu²uun'. Tsu coon¹³ 'e júu³ do itiin¹³naa'.

²²Pe cwojmaa²aa' jon' wa' jii¹³ nuu²uun' la to² tyu² júu³ do joon jo coon²¹ tóo² yaanaa'. ²³Tsu 'in tsá² 'in nuu¹o 'e júu³ do pe jo nuu¹³un líi¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in jøø² 'i'ña'a tsi coon²¹ 'u'. ²⁴Coon²¹ cata jøø² 'i'ña'a joon cwo¹ñi¹ ngóo¹-o joon tsifu 'iin²mo-tsi xiiala 'ii¹ do. ²⁵Pe jilee²¹ 'in jo 'in¹-tsi jilaa²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jii¹³ la to² tyu² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo tuu¹u jmoo¹o to² tyú². 'A jløø³mo líi¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

²⁶Wana 'inlíi¹³ líi¹ 'e jmoo¹o la to² tyu² Dios pe jo lí² tyu² to² nisñi¹² 'e faa²¹a, coon²¹ 'i'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'ii³in jilaa²¹ 'e jo² líi². ²⁷Wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon¹³oon' xuui²¹² tsa'nñi² coon¹³ 'yia'nñi² jilaa²¹ fa'i³ 'e sá² tya'a. Joon jo un'laai¹ yaanaa' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

Jo tseein²¹ wa'a jmoo¹o tsá² jmai² tyiin¹ jee²¹² tsá²

2 Ru¹u', 'in tsáai¹-tsi Ña'ñu¹'u' Jesucristo 'in 'yei²gi 'áai¹, jo jmaa²aa' jmai² tyiin¹ tsá². ²Wana taa²¹ jee²¹² 'naa' li sicaan²¹naa' gáí¹ tsá², jaain²¹ tsá² 'yu ñi³ cwanáa¹ unnii²¹² cwo²¹o joon tyi²¹ siñ¹³in 'e tyú². Joon 'in jaain²¹gi tyi²¹ siñ¹³in 'e gó². ³Jo unjiin²gi coon²¹ 'ii¹³gi 'in tyi²¹ siñ¹³ tyú² lagi 'in tyi²¹ siñ¹³ 'e gó². Wa fuu²uu' 'in tsá² sá² cuu² do: "Ní²ta'a lo li tyú²", joon wa fuu²uu' 'in tañii²in do: "Jaan² lo", si fuu²uu' 'ee: "Ní², ni 'wó² lo", un'goo²¹gi 'in jaain²¹ do lagi 'in tañii²in. Joon wa jmaa²aa' la joon jmaa²aa' jmai² tyiin¹ tsá². Joon jo jmaa²aa' 'ii²¹ røø²¹.

⁵Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, nuu²uu' 'e fo³oo lo: Dios nigatyii¹³in 'in tsá² tañii²in taain²¹² juncwii²¹ lo ilíi²in lawa'a tsá² sá² cuu² coon¹³ jilaa²¹ 'e jo¹ líi². Joon

i'ii²¹ mo lawa coon²¹ 'e gatí² 'e tsataa² i li tyú² Ña'nñ¹u' Dios Jmii²¹ to² la júu³ ga'í² Dios Jmii²¹ ilí² tya' jileei²¹ 'in 'iin²¹² in 'ii. ⁶ Pe 'naa'gí¹ lawa'a 'ee¹ moo¹ 'in tsá² tañí² in do pe tsáa¹ mo-'oo' 'in tsá² sá² cuu² 'in tyú² to² 'naa'. 'In tsá² sá² cuu² do, 'ii 'in jée¹ 'naa' tyani tsaa² to², ¿ja jo 'i¹? ⁷ Joon 'ii 'in faa²¹ 'a 'laa²¹ tya' Jesucristo. Joon 'naa' jo 'o' lñí² naa' Jesucristo.

⁸ Wana la jai² iuntiin¹³ naa' jiiin¹³ la to² tyú² Jesucristo 'ná¹-a un'nee²¹² naa' jileei²¹ tsá² coon²¹ røø²¹, la 'in 'oo¹ o' cuu² tiin¹³ lagi tsá² tañí² in. Tsú ni jí² tya' Dios jin¹²: "Jmaa²¹ 'iin²¹² u'un tsaruu²¹ u lawa'a 'woo²¹ o." ⁹ Pe wana jo tsáa¹-oo' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'e ga'naa²¹ aa' tsaa² joon gaun'lee²¹ mo yaanaa' tyani Dios. ¹⁰ Tsú wana gajmaa¹ a tsá² jilaa²¹ to² 'e tyú² Dios pe fiin¹³ coon²¹ naa¹³ tsaa² ijmaa¹ a 'lee²¹ i ga'láa¹ a 'íi¹ lawa'a jo 'ee jmaa¹ a jiiin¹³ coon²¹ to² tyú² Dios. ¹¹ Tsú Dios gajin¹² in: "Jo foo¹³ o tsamí² tya' tsá² xeei²¹." Jin² o jon: "Jo jnga¹ u'un tsá²." Joon jiiin¹³ jo foo¹³ o tsamí² tya' tsá² xeei²¹ pe wana gajnga¹ u'un tsá² ga'laa²¹² a tya' Dios, jo galinuu¹³ in 'ii²¹ tya'a. ¹² 'Wii¹³ joon ngii² i, fo² oo' la jmoo¹ o tsá² 'in galáai² Dios 'e jo ngí¹ gí 'noo¹ o tsaa². Tsú coon¹³ la joon ijma¹ Dios 'ii²¹ tyii'. ¹³ Tsú jileei²¹ 'in jo mo jmaa¹ a feei¹-tsi 'wii²¹² tya' tsá² xeei²¹ la joon jon jo fee¹-tsi Dios tya'a mi jmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a. Pe 'in ni-gajmaa¹ a feei¹-tsi ijmaa²¹ jon Dios feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² no mi tí² 'ii²¹ tya'a.

'In jin² 'e ja² mo lñí² Dios 'ná¹ jmáa¹ a jon 'e tyú²-u

¹⁴ Tsaru¹ u', jo 'ee to² 'íi³ in wa'a jin² tsá² 'e tsáa¹-tsi Dios joongi jiiin¹³ coon²¹ 'e tyú² jo jmoo¹ o. ¿Tí lñí² naa' iti-in¹³ in 'in tsá² do? ¹⁵ 'I¹ du-'oo'. Wa jaain²¹ tsá² sñ²¹ i tsaru¹ u' 'in sityéin¹ jmí²¹² sñ¹³ in joongi 'íi¹ i, lí¹ jin² o: "Cøø² xú² tyú²-u joon jo lí² i cwíi²." "Áai¹ du' jmaa²." Pe joon jo 'ee gacwo¹ o 'ido jiiin¹³ xú. Coonti jo 'ee to² 'íi³ in júu³ tya'a. ¹⁷ La joon lñí² coon¹³ tsá² 'in jin² 'e ja² mo lñí² júu³ tya' Dios joon jo jmoo¹ o 'e tyú² la jmoo¹ o 'in jai² lñí². Jo 'ee to² 'íi³ in 'e jin² in 'e jai² lñí² júu³ tya' Dios.

¹⁸ La cun¹ jo ngáa¹ mo isí²¹ tsá²: "Líin² mo jiiin¹³ 'e jai² lñí² na Dios, jo 'ná¹ jmáa³ aa' 'e tyú² 'e tiin¹³ na. Pe 'nñ¹ u' fo² o 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e tyú²-u" jon. Joon ifo² oo' 'in jaain²¹: "E³ du' jna 'e jai² lñí² u xúfiin¹³ jo jmoo² o 'e tyú² joon jna-a 'e² oo' nñ¹ 'e jai² lñí² na coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² jmoo³ oo. ¹⁹ 'Nñ¹ u, ja² mo lñí² u 'e jaan²¹ mo Dios seen²¹ joon tyú²-u la joon pe ca jilee²¹ 'in 'lñí¹³ lñí² la joon, joon jlee¹ in 'goo²¹ o. ²⁰ ¿Tí jo øø¹²¹-o'o 'e jo 'ee to² 'íi³ in jilaa²¹ 'e jai² lñí² tsá² wa mo jo tyaa¹-tsi 'ii 'e jmáa¹ a 'e tyú²? La lñí¹ i tsá² caa²¹² mo lñí¹ i. ²¹ Tyú² ñí² i 'e Dios ga'í² júu³ 'e 'lñí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham jaain²¹ tsá² tyú¹ mo. Joon Dios ga'ii²¹ mo 'e gajmaa¹ a 'lñí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham mo gacwo¹ i lawa coon²¹ fa¹ 'in jón¹ on do 'in sii²¹ Isaac. ²² Liñí² i 'e coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Abraham do ga'e¹ o xiiala jai² lñí². Joon coon¹³ la joon gauntsiin¹ jilaa²¹ 'e jai² lñí² coon¹³ 'e gajmaa¹ a do. ²³ Coon¹³ la joon gatsín¹ la gajin¹² jí² tya' Dios: "Ja² mo galíi² Abraham ijmaa¹ a Dios jiiin¹³ la gajin¹² in, joon tsú 'wii¹³ ja² mo galíi² i, ga'í² Dios júu³ 'e jo 'ee tsaa² røø²¹ gí. Joon 'e jí² tya' Dios jin¹² in 'e Abraham do galiseein²¹ tyú² coon¹³ Dios."

²⁴ Joon coon¹³ la joon liñí² i 'e Dios 'íi² júu³ 'e tyú² mo tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o jon'on jiiin¹³ coon¹³ 'e jai² lñí². ²⁵ La joon galí² coon¹³ Rahab, jaain²¹ 'yiiatsangó¹, tsú Dios ga'í² júu³ 'e jo 'ee tsaa² røø²¹ gí Rahab do coon¹³ 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya' 'in tsá² do 'in gasii¹ in Josué. Gaunjí² in Rahab do joon gauncoon¹³ o gacwo¹ i 'ido lí¹ la xii²¹ a. ²⁶ Ñí² oo' wa jo 'yugi alma tyi' cuerpo tyi' 'in 'lñí²¹² mo', la joon jon wa jo jmoo¹ o tsá² 'e tyú² jo 'ee to² 'íi³ in jilaa²¹ 'e jai² lñí². Jo tsacwaa¹ a coon¹³ Dios coon²¹ tøø¹.

Jo moo¹ jéei¹ unnisí¹³ tsá²

3 Tsaru¹ u', jo cwo¹³-oo' 'e líi² in 'naa' tifo² fúui¹ 'e 'ee² ee' júu³ tyú² tya' Dios. Tsú ñí² 'naa' 'e jileei²¹ 'in 'e² tsá² fee¹ gí tsaa² tya'a ilisá² wana jo untiin¹² in júu³ tya'a 'a 'ee¹ do. ² Joon jile¹ 'e lí¹ un'lee²¹ na' 'áai¹ joon wana jo un'laai¹³ tsá² yaai coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a jo un'leei¹³ 'ña'a coonti. Tsú wana lí² cwo¹ tsá² cwáain¹ yaai 'e faa²¹ a jmai² 'e tyú²-u, joon jmoo¹ o jiiin¹³ 'e tyú²-u jon. ³ Taan¹ an' 'nii²¹² ní¹ cwa² 'e jmáa¹ a nñ¹² u joon coon¹³ la joon tyú² to² la tøø¹² cwa² do. ⁴ Cón² duu' cwáain¹ xiia la tyú² tsá² to² coon²¹ barco fee¹. Fiin¹³ fee¹ 'áai¹ 'e barco do joon 'gøø¹³ 'áai¹ 'e tyí² 'e 'la² a 'in tyan¹ barco do tyaan¹ ngoo¹-o xiialí¹ 'iin²¹² in coon¹³ coon²¹ 'mó² pi³ lí¹ jiiin¹ in. ⁵ La joon lñí² jon unnisí¹³ tsá², pi³ 'áai¹ pe lí² jmáa¹ a coon²¹ 'e fee¹. Coon²¹ moo²¹ fee¹ lí² ún¹ tsá² coon¹³ coon²¹ jí² pi³. ⁶ Joon la lí² coon²¹ jí² pi³ lí² unnisí¹³ tsá². Unnisí¹³ tsá² jo moo¹ jéei¹, yíia¹³ cataain²¹ cataan²¹ mo joon coon¹³ la joon un'leei²¹ tsá² yaai. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' lí¹ in 'lñí¹³ mo jmoo¹ o unnisí¹³ tsá² 'e 'wii²¹² mñ¹³ seen²¹ tsá² ngoo¹ la lí¹ ngoo¹ jí² coon¹³ jilaa²¹ 'e jo to² tí². ⁷ Lí²-i un'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo¹ nuu²¹. Nigaun'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo²¹ tsi³ cwáa¹ coon¹³ mñ²¹ coon¹³ joo²¹ taai² jmí^{ñi} 3. ⁸ Pe jiiin¹³ jaain²¹ jo mo lí² tyú² to² unnisí¹³ i. Jo tii² 'yú¹ unnisí¹³ tsá² 'e jmoo¹ o 'e gó². Joon 'e faa²¹ a tsá² lí² lawa 'ootyí². ⁹ Coon¹³ unnisí¹³ un'goo²¹ o 'Ña'nñ¹ u' Dios Jmii²¹ joon coon¹³ unnisí¹³ do faa¹³ a' júu³ 'laa²¹ tya' tsá². Joon lawa faa¹³ a' 'laa²¹ tya' Dios tsú Dios gajmeel¹ tsá² 'e lñí¹ la lñí¹ 'ii-o. ¹⁰ Coon²¹ moo^{oo} tsá² 'yeei²¹ júu³ tyú² joongi júu³ 'laa²¹. Tsaru¹ u', jo tsein²¹ 'e faa²¹ a tsá² jí² tún² 'ii¹³. ¹¹ Cón² duu' cwáain¹. Jo ja lí² 'yeei²¹ jmí²¹ tyú² coon²¹ lí¹ 'yeei²¹ jmí²¹ ñii²¹. ¹² Tsaru¹ u', coon²¹ 'mó² cwaríi³ coon¹² lí¹ lñí² naa', ¿tí lí² 'í¹ poo²¹? Owa coon²¹ wuunjøø¹³ 'ee, ¿tí lí² 'í¹ mñ¹³ cwaríi³ 'ee? Coon¹³ la joon jo lí² 'yeei²¹ jmí²¹ tyú² lí¹ 'yeei²¹ jmí²¹ ñii²¹.

Cwo¹ o Dios tsá² jilaa²¹ 'e tyú² 'e 'í¹-tsi

¹³ Wana seen²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa', jaain²¹ 'in 'øø¹²¹-tsi 'áai¹, 'ná¹ jmaa¹ a 'ido 'e tyú² joon jo jmaa¹ a jloo¹³. 'Ná¹ ngí¹ 'ido 'wo²-tsi la tñí² ngí¹ 'in jmí¹-tsi. Tsú 'in 'øø¹²¹-tsi la jai² jo jmoo¹ o jloo¹³. ¹⁴ Pe jo foo² oo' 'e 'øø¹²¹-oo' 'áai¹ wana tsiwúu¹ naa' jon'gí wana 'iin²¹² naa' jmee²¹² naa' yaanaa' tsacøø¹³. Tsú 'in 'øø¹²¹-tsi la jai² jo jmoo¹ o la joon. ¹⁵ Dios jo gacwo¹ wa'a 'áa¹ a tsá² tsiwúu¹. Joon 'in 'øø¹²¹-tsi la joon lñí¹ la lawa tsá² 'in jo cwíi¹ in Dios.

Jmoo¹-o jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'lii¹³mo. ¹⁶ Tsu mo jmoo¹o tsá² feei¹ 'ña'a joon jmoo¹o tsá² mii¹³ jee²¹² yaai jo 'ii²¹ ilisá² jee²¹² 'ii joon ilisá² jilaa²¹ 'e gó². ¹⁷ Dios cwo¹o tsá² jiiin¹³ 'e tyú²-u 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jileei²¹ 'in 'øøi²¹-tsi la joon jo un'leei²¹ yaai jee²¹² tsá², joon jmáa¹ 'e jo to²o tsá² mii¹³. Jmáa¹ 'a jon inuu¹un 'ee faa²¹ 'a tsá² joon fee¹mo-tsi. Tyú²-u jmaa¹ 'a tya' jileei²¹ tsá². Jo lí² tún² júu³, jmai² coon²¹ tún²-un jmoo¹o. ¹⁸ 'In jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹ jee²¹² tsá² iuncoon¹³ tsá² xeei²¹ 'e jmáa¹ 'e tyú².

'In jai² líi² Dios jo lí² jmáa¹ 'a la jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios

4 Ifuu²¹²uu 'naa' 'e lí¹ líi¹ 'nii²¹ 'naa' joon jmoo²oo' mii¹³naa' jee²¹² yaanaa'. Jmoo²oo' la joon tsu 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²naa'. Joon jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmoo¹o lawa 'nii²¹ jee²¹² yaai. ² 'Iin²¹²naa' coon²¹ 'e tyii' pe jo lí² 'e lí¹oo' joon 'wii¹³ joon 'iin²¹²naa' jngaa¹³naa' ruu²¹naa'. 'Wii¹³ 'oo²oo' tsiuwúu¹ tya' 'e 'oo¹o tsá² xeei²¹ tii¹³naa' joon 'noo²oo' mii¹³ tsu jo líi²ii' tyaa²aa' tyú². Jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa' tsu jo mii¹³ tyani Dios. ³ Joon wa mo gam²ii' jo nii²¹naa' tsu mii¹³ jiiin¹³ 'e 'yaai¹-oo'. Mii¹³ jiiin¹³ jilaa²¹ 'e suun²¹naa'. ⁴ 'Naa' líi¹naa' tsá² 'in ngatiui² Dios! ¿Tí jo ní² 'naa' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios? Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios. ⁵ ¿Tí 'i¹-oo' 'e jo 'ee to² tí² 'e jin² jí² tya' Dios mo jin²in: "'Áai' sún²in tsá² jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹?' ⁶ Pe Dios gauncoon¹³ gí tsá² 'áai¹. La jin² jí² tya'a: 'Ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jmoo¹o jloo³ pe uncoon¹³ 'in tsá² 'wéi¹. ⁷ Cwo¹³-oo' jon 'e tyú² Dios to² 'naa'. Jo jmaa²aa' nuu¹³un jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'lii¹³. Tyuu¹³naa' to² 'e tyú² 'in 'lii¹³, jo jmaa²aa'. Joon ijaan²o 'in 'lii¹³ do. ⁸ Mii¹³ 'e uncoon¹³ Dios 'naa' tsu uncoon¹³o. Jo jmaa²gii' 'e gó² pe jmai² 'e tyú² jilee²¹ 'naa' 'in jmoo¹o 'e gó². Joon jileei²¹ 'naa' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyú² Dios 'láa² 'wii²¹² jmáa¹. ⁹ Cain² cwolii²naa' 'wii¹³ tya' tsaa² tyii'. Seen²¹naa' xuui²¹²-oo' joon cii²ii' 'wii²¹² tyii'. Joon jilee²¹ 'naa' 'in ngii¹³ 'ná¹-a cii²ii'. Joon 'e jløø¹³mo cwolii² jiiin¹³ 'e xuui²¹²-oo'. ¹⁰ Cwo¹³wo²-oo' yaanaa' tyani Ña'ñu¹'u' joon isaa²¹ 'naa' jløø¹³mo 'wii²¹² tyii'.

Jo 'nii¹³ 'naa' tsaru¹u'

¹¹ Tsaru¹u', jo foo²oo' 'laa²¹ tya' tsaru²¹naa' tsu jileei²¹ 'in faa²¹ 'laa²¹ tya' ruu²¹ faa²¹ 'laa²¹ jon tya' to² tyú² Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Tsu 'ii gatyú¹o to² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in tsá² ruu²¹i. Jo cwéi¹ tyii' jiiin¹³ 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa', 'ná¹ jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyú² Ña'ñu¹'u' Jesucristo. ¹² Jiiin¹³ Dios lí² tyú² to² tsá². Jiiin¹³ 'ii-o jon ijmáa¹ 'a 'ii²¹ tya' tsá². Jiiin¹³ 'ii lí² jmáa¹ 'a tiin¹³ tsá² si untyé¹ 'e 'ee. Joon, ¿iin²¹²naa' 'e 'nii¹³ 'naa' tsaru¹u'?

Jo ní³ 'naa' 'ee ilí² tsa'oo²¹ yíia¹

¹³ Nu²duu' jileei²¹ 'naa' 'in jin² la lo: "Tsa'oo²¹ yíia¹ ní³ii 'e fuu²¹ náa¹ do joon taan²¹²na coon²¹ jiiin²¹ loo²¹²xuu 'e 'nii³ii joon jnaa¹³xuu cuu²." ¹⁴ Pe coonti jo ní²ii 'ee ilí² tsa'oo²¹ yíia¹. Tsu, ¿ee lí² juncwii²¹ tya' tsá²?

'E juncwii²¹ tya' tsá² lí² la lí² coon²¹ jii¹ fu taa²¹ ni 'wó². Taa²¹ catá² joon jeen²¹mo tún¹. ¹⁵ Tyú²gí wa'a foo²oo': "Wa cwo¹ Ña'ñu¹'u' toon²¹o'o lo joon jmoo²¹o'o 'elo si 'edo 'ee." ¹⁶ Pe 'naa' jmoo²oo' jloo³ tsu lí²naa' 'e yaamoo' tyú²u to² juncwii²¹ tyii'. Joon 'áai¹ gó² la jmoo²oo' do. ¹⁷ Tsu jileei²¹ 'in ní¹ 'e tyú² pe jo jmoo¹o, 'noo¹ 'ido tsaa² la joon.

Jo tiin¹³ tsá² sá² cuu² coon¹³ cuu²u

5 iNu²duu' coon²¹ tún¹ jileei²¹ 'naa' tsá² sá² cuu²! 'Ná¹ tyii²-oo' joongi 'ná¹ 'oo²oo' lí² xuui²¹²-oo' tya' jilaa²¹ wúu¹ imoo²oo'. ² Jo 'ee to² 'ii³in jilaa²¹ 'e sá² tyii'. Joon lawa'a 'e joo¹³ cuu²¹u siin¹³ tyú² tyii'. ³ Lawa'a 'e 'yiaa²¹ soo³ tya' jilaa²¹ cwanáa¹ coon¹³ jilaa²¹ cwataa²¹ tyii'. Joon tsu 'wii¹³ jo líin²-tsi cuu² 'e gasáa¹naa' do joon ityé¹moo' coon¹³ cuu²uu' tsu jee²¹² catá² ijmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá². ⁴ Gatí² loocwoo¹o Dios júu³ tya' tsá² 'in nijmaa¹ 'a to² tya' tsá² sá² cuu². In tsa'leei¹³ do gajmaa¹ 'a to² jee²¹² tyiaa²¹ pe 'in tsá² sá² cuu² jo gatyí¹ 'leei¹³ tya' 'in tsá² jmaa¹ 'a to² tya'a. Joon Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ ijmáa¹ 'a 'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in 'oo¹o cuu² do. ⁵ Gateen¹in juncwii²¹ coon¹³ jmai² 'e tyú²-u 'in tsá² sá² cuu² do. Gagøø²¹o tyú²-u lawa joo²¹ núu³ 'e tí² lí júuin². Joon gatí² jmi²¹² tya'a. ⁶ Ni'nii¹ 'in tsá² sá² cuu² do tsá² tyú¹ coon¹³ jmai² júu³ tajuu²¹. Joon nigajngaa¹²mo 'ido. Joon 'in tyú¹ do jo lí² un'øøi¹³ 'ña'a.

Taa²¹ jmaa²aa' ca mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo

⁷ Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', tá² téin¹-oo' ca mi jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Ní²oo' 'e jileei²¹ 'in jmoo¹o to² ni cwo¹³ 'wó² 'ná¹-a síjaan¹an coon²¹ tún² ce garoo²¹o 'e gajñii²¹. Síjaan¹o ca mi ngii¹ jmi¹ jó¹ nífu. 'Ná¹-a síjaan¹o jon jmi¹ jó¹ lí tséi¹. Ngii² joongi roo²¹ 'e nijñii²¹. ⁸ La joon 'ná¹-a síjaan²aan' coon²¹ ce tún² wa'a jo cwowíin²naa' tsu tí² lí jó¹ Ña'ñu¹'u' Jesucristo. ⁹ Tsaru¹u', jo jmaa²aa' tsaa² tya' tsá² xeei²¹, joon jo i'náa¹ lisá² 'ii²¹ tyii', tsu Ña'ñu¹'u' Jesucristo, 'in jmoo¹o 'ii²¹ intí² lí jó¹. ¹⁰ Tsaru¹u', coon²¹duu' cwáain¹ xiiala ngóo¹ 'in gafaa²¹ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u'. Gangóo¹-o wúu¹ tya'a pe tsá² 'in ngi¹ coon²¹ tún¹ 'ii. ¹¹ Joon ní²oo' 'e jløø¹³mo 'in nigajmaa¹ 'a taa²¹ do. Nanuu²oo' xiiala gajmaa¹ 'a Job taa²¹. Joon ní²oo' 'e tyú² gajmaa¹ 'a Ña'ñu¹'u' tya'a mi yuui¹³ ganii²¹ wúu¹. 'Áa¹mo feei¹-tsi Ña'ñu¹'u' tyi', 'wo²-tsi 'ii.

¹² Pe nífu, tsaru¹u', jo 'éé¹³naa' Dios jon'gí 'éé¹³naa' ni 'wó². Tyú²gí tyii' wa jo 'éé¹³naa' coonti. Mo foo²oo': "Joon², foo²oo' ilii¹ tsá² 'e ja²mo júu³ tyii'. La joon jon mi foo²oo': "Ún²." Joon coon¹³ la joon jo ijmáa¹ 'a Dios 'ii²¹ tyii'.

¹³ Wa seein²¹ 'in 'oo¹o fa'í³ jee²¹² 'naa' cwofaa²¹ 'a júu³ tyú². Wa seein²¹ 'in jløø¹³mo cwo¹³øø¹³ coon²¹ júu³ tyú² 'e untyúu¹ Dios. ¹⁴ Wa seein²¹ 'in líi¹³ tsatsaa¹³ jee²¹² 'naa' cwote¹² 'in tsatsaa¹³ do 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'e faa²¹ 'ido 'wii²¹² tya'a joon 'e suun¹un aceite tya'a la lí² 'e gatyú² Ña'ñu¹'u' to². ¹⁵ Joon tsu 'wii¹³ ja²mo líi² 'i'láa²mo. Joon Ña'ñu¹'u' ijmá¹ isiin¹³mo. Joon wana nigahoo¹o tsaa² joon 'íi²mo Ña'ñu¹'u' tsaa² tya'a. ¹⁶ 'Wii¹³

joon jmaa²aa' 'naa' júu³ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsaa² ga'noo²oo', joon foo²oo' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Coon¹³ la joon iun'láa²moo'. 'E júu³ tyú² 'e faa²¹a jaain²¹ tsá² 'in jo røøi²¹gí tsaa² tyani Dios lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee¹. ¹⁷In 'líi²¹² tsagoo²¹'o' Elías, 'in gafaa²¹a cwáain¹ tya' Dios calií, líi¹i la líi¹i jna' joon mo gamíi¹ tyani Dios 'e jo tsá² jmí¹ jo gangó¹ jmí¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ jjiin²¹ tsi ca'no¹³. ¹⁸Joon mo ngayu-

ui¹³ joon gafaa²¹a júu³ tyú² joon gangó¹ jmí¹ tún¹ joon garoo²¹ 'e jñii²¹ tsá² tún¹.

¹⁹Tsarú¹'u', wana tæ²¹ la jai² jaain²¹ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei²¹gí uncoon¹³'o 'e jaa²¹a-tsi cwoliñí² 'naa', 'in gajmaa¹a la joon galáa²mo jaain²¹ 'in røøi²¹ tsaa² fu¹ gó². Joon gaantiin¹³mo 'in tsá² røøi²¹ tsaa² do 'e jo tsáa¹a lí 'líi¹³. Joon 'láa²mo tsaa² tya' tsá² ga'ín¹.

1 PEDRO

Sii'in Tǘ³ 'e jǐ² lo tya' 'in taain²¹² li xiia²¹

1 Jna-a, Tǘ³, 'in lǎi¹ apóstol tya' Jesucristo, sǎi³na 'e jǐ² lo. Sǎi³na 'e jǐ² lo tya' jileei²¹, 'in gatyii¹³ in Dios 'in taain²¹² li xiia²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ li sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon¹³ Bitinia. ² Sǎi³na tya' 'in nigatyii¹³ in Dios Jmii²¹ jiin¹³ la niga¹-tsi la mo jéi¹. Joon niga¹-tsi Dios 'e jmée¹ 'i'naa' tsá² tya'a cwáain¹ tya' Espíritu tya'a 'e linúu¹³ uun' joon 'e untyúui¹ 'naa' coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i Jesucristo. Cwocwo² gi Dios 'naa' fo² feei¹ tyii' joon 'e seen²¹ naa' tyú²-u.

'In jai² lǎi² Cristo 'i¹-tsi icwaa¹ coon¹³ 'ii fu ñu¹ fú²

³ Cwocwo²¹ o' 'maai¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña¹ ñu¹ 'u' Jesucristo. Joon tsu¹ 'wii¹³ feei¹-tsi tyi' 'áai¹ gacwoo¹ o' 'e galiseen²¹ na' tún¹ 'e sijaan²¹ an' 'e tyú² mo gajmaa¹ a ji-in¹ Jesucristo jee²¹² 'lǎi²¹². ⁴ Joon coon¹³ la joon 'ii¹³ moo' coon²¹ tyíia³ 'e jo tyéi¹ tyii' 'e niga'maa¹ Dios tyii' fu ñu¹ fú². Joon 'e tyíia³ do jo lí² li'leei²¹ jon'gi li tsáai². ⁵ Si'mo² o tya' jileei²¹ 'naa' 'in un'øøi¹ Dios tsu¹ 'wii¹³ ja² mo lǎi² naa'. Iun'øøi¹ Dios 'naa' ca mi 'ii¹³ naa' 'e ti-in¹³ naa'. Nanáa¹ tyú² joon i'ee¹ Dios mi tǐ² jiin²¹ li tséi¹. ⁶ 'Wii¹³ joon jmaa² aa' jløø¹³ naa' xufiin¹³ moo² oo' wúu¹ coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'láai² nii² fa¹. ⁷ Joon 'e fa¹ 'e seen²¹ naa' nano li la li coon²¹ jǐ² 'e untyú² tsá² cwanáa¹ coon¹³. Joon 'e jai² 'e lǎi² naa' tyiin² gi lagi cwanáa¹ 'e tyéi¹. Pe coon¹³ 'e fa¹ do iuntyú² Dios jilaa²¹ 'e jai² lǎi² naa'. Joon mi cwo¹ 'i'naa' tyú²-u jilaa²¹ 'e fa¹ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo² o 'naa' 'e tyú¹-unaa'. Joon 'ii¹³ naa' 'e 'ya² gi tya'a joon iun'goo²¹ o tsá² 'naa' la un'goo²¹ o tsá² 'ii.

⁸ Fiin¹³ jo mo ñii² 'naa' Jesucristo 'iin²¹² moo' 'ii joon jløø¹³ moo' 'e jiin¹³ jo ñi² 'ii' xiiala foo² oo' jløø¹³ moo'. Joon røøi² jilaa²¹ 'e jløø¹³ naa' lǎi² naa' 'e 'ya² gi 'e sá² ñu¹ fú². ⁹ Joon jløø¹³ naa' tsu¹ 'wii¹³ 'ii¹³ naa' 'e tiin¹³ naa' 'wii¹³ galijai² galíi² naa'.

¹⁰ Joon 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca lǎi²¹² gafaa²¹ o tya' xiiala itiin¹³ naa' Dios. Joon gacwo²-tsi 'ido untsáa¹ a joon gamii¹ xiiala ilí². ¹¹ Ga'naa²¹ 'ii in tsá² si 'ee jiin²¹ 'ee 'e faa²¹ a 'in Espíritu tya' Cristo mo gajmaa¹ a júu³ 'e 'ná¹ nii²¹² Cristo wúu¹ joon 'ii²¹ 'e 'ya² gi tya'a. ¹² Pe Dios gajmaa² a júu³ 'in tsá² do 'e jon'on tya' 'ii 'e júu³ do pe tyijna'o'. Joon 'in cwo¹ júu³ tyú² nano coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² 'in Dios gasii¹ in fu ñu¹ fú², 'ii-i jma² a 'naa' júu³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹² in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø¹ Dios 'e seen²¹ tyú¹-u mo 'in jai² lǎi² 'ii

¹³ 'Wii¹³ joon tyaa¹ aa' tyú² tyii', 'i' du'-oo'. Coon²¹ tún² seen²¹ naa'. Cwoli²¹ oo'. Cwoli¹³ moo' jilaa²¹ fo'feei¹-tsi 'ii¹³ naa' mi jnéi¹ Jesucristo. ¹⁴ Jmaa² aa' la jmoo¹ o xuui²¹² 'in nuu¹³. Jon'on seen²¹ naa' jmaa² aa' jilaa²¹ 'e gó² 'ii²¹² naa' la gajmaa² aa' la nu'gi ilicwii¹ naa' Dios. ¹⁵ Pe seen²¹ naa' la seen²¹ 'in nigatø² 'naa'. Joon tyú¹ mo 'ii coonti. ¹⁶ Tsu¹ ni jǐ² tya'a 'e jin²: "Cwoli'ee¹ moo' jilaa²¹ 'e gó² tsu¹ jna 'aa¹ oo' jilaa²¹ 'e gó²."

¹⁷ Joon 'ná¹-a ngü² 'i' tsa'goo²¹-oo' la 'ii²¹² taan²¹² naa' juncwii²¹ lo wana foo² oo' Dios: "Ñu¹ u", tsu¹ 'ii jmoo¹ o 'ii²¹ røø² tya' tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². ¹⁸ Ñí² 'naa' 'e Dios gaty² 'e láa² moo' jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'ii³ in 'e gacwo¹ tsacøø¹³ tyi'naa'. Joon jo gaty¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e tyéi¹ 'e la lí² cwataa²¹ si cwanáa¹ 'ee.

¹⁹ Gatyii²¹ o coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i Cristo 'e tyiin² 'áai¹. Gatu-un²¹ jmi¹ 'øø¹ i la tuun²¹ jmi¹ 'øø¹ i jaain²¹ joo'saa²¹ xu- ui²¹² 'e jo 'ee lǎi² coonti 'e cwo¹ tsá² lawa coon²¹ fa¹.

²⁰ Nigasi² mo Dios røø² coon¹³ Jesucristo 'ee ijmáa¹ a coon¹³ Jesucristo la nu'gi ijmáa¹ a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi'naa' gajmaa¹ a liñí² 'naa' jee²¹² jiin²¹ li tséi¹. ²¹ Coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Cristo jo cu² gi-oo' coon¹³ Dios tsu¹ Dios do gajmaa¹ a jiin¹ 'ido jee²¹² 'lǎi²¹² joon gacwoo²¹ jilaa²¹ 'e 'ya² gi tya'a 'e jo cu²-oo' coon¹³ on coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² lǎi² naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e sijaan² aan' 'e cwo² o jna'.

²² Joon tsu¹ 'wii¹³ niganuu² uun' 'e júu³ jai² tya' Dios niganalyú¹ naa' 'e li'in²¹² naa' 'in tsaru¹ u' la jai²

cwoli'in²¹² naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa' ce caain²¹-oo' 'e gauntyú¹ Dios. ²³ Galiseen²¹ naa' tún² 'ii²¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios 'e li la li jún² 'e jo tyéi¹ nii¹³. Galiseen²¹ naa' tún² 'ii²¹ tya' Dios jon' tya' sáa³ jmi²¹ tsá² 'in jún¹. Joon coon¹³ júu³ tyú² tya' Dios do cwo¹ o Dios juncwii²¹ tyii' joon 'e juncwii²¹ do jo tyéi¹. ²⁴ La gajin² jǐ² do:

Jileei²¹ tsá² lǎi¹ i la lǎi¹ i ñii²¹,

joon jilaa²¹ 'ya² gi tya'a li la li lí³ tya' ñii²¹ do.

Lityuun²¹ ñii²¹ do joon xu²¹ lí³ tya'a.

²⁵ Pe júu³ tya' Ña¹ ñu¹ u' taa²¹ a coon²¹ tøø² mo.

Joon nigacwo¹ tsá² 'naa' 'e júu³ tyú² do tya' xiiala jmaa¹ Dios tiin¹³ naa'.

2 'Wii¹³ joon tǘ¹ 'naa' jilaa²¹ nii² tsii²¹² wúu¹ 'naa' 'e lǎi² naa' joon jo cón² 'naa' tsá² tóo², jo cwoliin² naa' tajuu²¹ joon jo suun²¹ naa' 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Tǘ¹ 'naa' jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹. ² La lǎi¹ i yuun²¹ 'in 'iin²¹² in cuu²¹ tuu²¹ 'e lí² cwaain²¹ coon¹³ la joon joon 'naa' cwoli'in²¹² moo' 'e júu³ tya' Dios 'e jo lí² caai²¹ 'e coon¹³

la joon 'e li ñi³gñi¹ xiiala itiin¹³naa' Dios. ³ Tsu nigalit-sáa¹mo-'oo' 'e la ja²mo jmoo¹o Ña'ñu¹u' tyú² tyii'.

Líi' Cristo lawa coon²¹ cuun²¹² 'e jiin¹in

⁴ Ñityéen¹naa' jon coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesús icwo² 'naa' juncwii²¹ tyii'. 'Ii líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² 'e nigapii²¹ tsá² co' lawa 'e jo tseein²¹. Pe tyani Dios líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² 'e gatyii¹²i joon 'áa¹mo tyiin². ⁵ Joon 'naa' cwolí²naa' lawa cuun²¹² 'e jiin¹ 'e lí²-i jmaa¹³a Dios coon²¹ cwo¹ lí² cwa²¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a. Joon coon¹³ la joon liseein²¹ coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ to² tyú² Dios Jmii²¹. 'Ii²¹ tya' Jesucristo cwo¹ 'ido fa¹ joon jiin¹³ 'ii-o lí² cwo² Dios fa¹ jiin¹³ 'e lí² 'ii²¹in Dios. Joon 'e fa¹ do lawa'a 'e faa²¹o jilaa²¹ júu³ tyú² coon¹³ jilaa²¹ to² tyú² 'e jmoo²oo'. ⁶ Tsu ni jí² tyú² tya'a Dios 'e jin¹²:

Jna-a isáa¹³na fuu²¹ Sión jaain²¹ tsá² 'in nityii¹³na ilíin² lawa coon²¹ cuun²¹² tyú² 'e toon²¹ tsá² nifu mo jmoo¹²o 'nú¹.

Joon tyiin²mo 'ii.

Joon jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii jo 'e i'oo¹o fa'ñi²¹ tya'a, pe iun'goo²¹ tsá² 'ii.

⁷ Tsu joon tya' jilee²¹ 'naa' 'in jai² líi² 'ii 'áa¹mo 'yei²gi 'ii tyii', pe tya' jilee²¹ 'in jo jai² líi² 'ii pe lí¹ 'ii²¹ tyú²o to² la mo ngóo¹ 'naa¹³mo. Ingñi²mo 'ii jmaa¹a la lí² 'e jin¹² ni jí²:

'E cuun²¹² 'e gapí² 'in tsá² jmoo¹³ 'nú¹ lí² co² jo 'ee to² 'íi³in joon galí¹mo la lí² 'e cuun²¹² nifu.

⁸ Galí² jiin¹³ la gajin² 'e jí² do:

Ílí² lawa cuun²¹² 'e tyuun¹³ tsá² 'e jmoo¹o cñi¹³ tsá². Cñi¹³mo 'in tsá² do tsu jo jmoo¹o nuu¹²un júu³ tya' Dios. Tsu la joon gatyú² Dios to² itsangñi² jilee²¹ 'in jo nuu¹³.

Xiiala líi¹ 'in gatyii¹³in Dios

⁹ Pe 'naa', Dios gatyii¹³in 'naa' 'e líi¹naa' tsá² tya'a. Gatyii¹³in 'naa' 'e líi¹naa' coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ la to² tyú² Dios. Líi¹naa' tsá² tya' Dios 'in lí² jmaa¹³aa' tsá² júu³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios 'in nigatø¹ 'naa' 'e 'woo²¹naa' lí² nuu²¹ 'e cwotaan²¹²naa' lí² jná² joo²¹ tya'a. ¹⁰ 'Naa', la mo jéei¹ jo 'ee fuu²¹ lí² goo²oo' pe nano líi¹naa' lawa'a tsagoo¹o 'in tyú² Dios to². La mo jéei¹ jo mo galí² 'e 'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios pe nano niga'ii¹³moo'.

Xiiala 'ná¹ jmoo¹o 'in jai² líi² Dios

¹¹ Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, líi¹naa' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in cwá² juncwii²¹ lo cata. Mñi³ tyani²ii' cwoján¹ caai²¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²in tsá² jmaa¹a tsu jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmaa¹a ixé¹mo alma tya' tsá². ¹² Ngñi² 'e tyú² coon²¹ tøø²mo tyani 'in jo cwii¹in Dios tsu wa mo faa²¹a 'ido 'laa²¹ tyii' 'e líi¹naa' tsá² gó² inii²¹o jilaa²¹ tyú² 'e gajmaa¹aa' joon ifaa²¹a tyú² tya' Dios mi ti jñi²¹² ifee²¹i Dios 'ii.

¹³ Cwojmaa²aa' nuu¹³un 'in 'oo¹o to² 'e jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' Ña'ñu¹u'. Cwojmaa²aa' nuu¹³un to² tyú² 'in tsaa²o tyii' 'in fee¹gi si jmoo²¹ joon jaain²¹ tsá²

'oo¹o to² 'ee ¹⁴ 'in tsaa²o do gasii²in 'e¹ 'e wúu¹ jilee²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² joon tya¹-tsi jilee²¹ 'in jmoo¹o 'e tyú². ¹⁵ 'Iin²¹²mo Dios 'e coon¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo²oo' ilí² jmoo²oo' ján¹ tii² jilee²¹ 'in tuuin²¹² jo 'øø¹-tsi.

¹⁶ Ngñi² lawa tsá² 'in galáai² Jesús, 'in jo 'ná¹-a jma¹ jilaa²¹ tñisi² tya' tsá² pe jo jmaa²aa' 'e gó² joon mi yuu¹³ joon foo²oo': "Jmoo²o' jiin¹³ to² tyú² Dios tsu naláa²mo jna'." Jmaa²aa' la tñi² jma¹ tsá² 'in tyú² Dios to².

¹⁷ Un'goo²¹oo' jilee²¹ tsá². Cwoli¹in²¹²moo' jilee²¹ tsá² 'in jai² líi² Cristo. Cwoli¹gøø²¹moo' Dios, joon un'goo²¹oo' 'in tsaa²o nifu.

'E' 'e Cristo jna' xiiala jmoo²¹o' taa²¹ mi moo²¹o' wúu¹

¹⁸ 'Naa', tsá² jmoo¹o to² inu² tsá², cwojmaa²aa' nuu¹³un to² tyú² ñifii¹ii' coon²¹ tún² 'e tsáai¹-oo'. Cwojmaa²aa' nuu¹³un 'in tyú¹ la joon jon 'in soo¹-tsi.

¹⁹ 'Yaai¹-tsi Dios tya' tsá² 'in nii²¹² wúu¹ 'e jo tñi² jo 'nii²¹-tsi tsu 'iin²¹²in jmaa¹a la 'iin²¹²in Dios. ²⁰ Pe wana jmoo¹o tsá² 'e gó² joon 'e¹² tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e gó² gajmaa¹a, ¿'ee to² 'íi³in wa nii²¹² wúu¹ joon jo 'nii²¹-tsi? Pe wana gajmaa¹a tsá² coon²¹ 'e tyú²-u joon jo 'nii²¹-tsi mo 'e¹² tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa¹a, 'yaai¹-tsi Dios tya'a. ²¹ Tsu 'wii¹³ joon gatø¹ø Dios 'naa' tsu Cristo gajmaa¹a lawa coon²¹ lí² tyii' mo gani²¹² wúu¹ 'wii²¹² tyii' 'e 'ná¹-a jmaa²aa' la gajmaa¹a. ²² Jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo ga'noo¹o, jon'gi jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo gacoo²on too².

²³ Joon mo gají²in tsá² 'ii jo gañi¹in jiin¹³u. Joon mo ga'e¹² tsá² 'ii wúu¹ jo gaton¹on fo¹-tsi 'in tsá² 'in ga'e¹² 'ii wúu¹ pe 'e 'íi¹³ la 'e ñii¹i gatyaa¹ cwoo²¹o Dios jilaa²¹ tsu Dios 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹. ²⁴ Cristo mo gateein¹ tsá² 'ii tsaa¹ crúu¹³ 'ña'o gatyí¹ tsaa² tyi' coon¹³ wúu¹ 'e gani²¹ do. Joon gajmaa¹a la joon 'e jo tyú²gi tsaa² jna' to² pe 'e ilisáan³an' 'e tyú². Tsu naláa²moo' coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gani²¹. ²⁵ Tsu galí¹naa' lawa joo'saa²¹ 'in nigatuui¹ pe nano nigacñi¹³oo' tya' 'in 'aai²¹ 'naa', tya' 'in un'øø¹ 'naa' 'e itiin¹³naa'.

Xiiala 'ná¹ jma¹ 'in nicui² cwoo²¹o

3 Coon¹³ la joon jon 'naa', tsamí² 'in seein²¹ nuu¹ tya'a, 'ná¹-a jmaa²aa' nuu¹³un 'e coon¹³ la joon wa seein²¹ 'inlíi¹³ nuu¹ tyii' 'in jo jo¹ líi² júu³ tya' Dios jo 'ná¹ foo²oo' pe jiin¹³ coon¹³ 'e tyú² jmaa²aa' ilít-sáa¹mo-tsi 'in ñuu¹ tyii' do. ² Ñuu¹ tyii' icon²¹ cwáain¹ xiiala ngñi² coon²¹ tún² joongi xiiala un'goo²¹oo'. ³ Jo cu²-oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa²aa' 'e 'yei²gi' lagi xiiala tyá² tsamí² tyú² tyii¹i coon¹³ jilaa²¹ cwanáa¹ joongi coon¹³ 'mi² 'e tyí² tsá² 'ee. ⁴ Pe cwoseen²¹naa' coon²¹ tún² 'e tyú¹naa' lí² tsi, 'e seen²¹naa' wo²-oo' joongi jo cu²-oo' tsu jo tyéi¹ jilaa²¹ 'elo. Joon tyani Dios 'áa¹mo tyiin² 'e seein²¹ tsá² la joon. ⁵ Tsu la joon líi¹ 'in tsamí² 'in seein²¹ calí², 'in líi¹ tsamí² tya' tsacøø¹³ tyi', gat-saa¹-tsi Dios joon gajmaa¹a nuu¹²un to² tyú² ñuu¹ tya'a 'e jméi¹ 'ña'a 'yei²gi. ⁶ La joon gajmaa¹a Sara, gajmaa¹a nuu¹²un ñuu¹ tya'a Abraham, joon gajin² Sara: "Ñuu¹ tyiia no." Joon líin²naa' jamñi¹ Sara wa'a jmoo¹oo' 'e tyú² joon jo jmaa²aa' 'goo²¹-oo'.

⁷ La joon jon 'naa' tsá² seein²¹ tsamí² tya'a, cwotaan²¹²naa' coon¹³ tsamí² tyii' lawa 'in 'øøi²¹-tsi. Tsáa¹mo-'oo' tsamí² tyii' jiin¹³ la gatíi². Tsáai¹-oo' 'ido jon'on wa' 'wii¹³ 'e tsaai¹³gi lagi 'naa' pe tsu 'wii¹³ nigaii²¹'i fo'feei¹ tya' Dios la ga'ii¹³naa'. Joon coon¹³ la joon jo sijníi¹³ júu³ tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nii²¹ wúu¹

⁸ Coon²¹gi júu³ fuu²¹²uu 'naa' jileei²¹ 'naa'. Canii²mo 'i¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Fúu² cwolín²naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwo'iin²¹²moo' tsá² xeei²¹ lawa tsaruu²¹moo'. Cwoseen²¹naa' wo²-oo' la joongi tsá² jo jmoo¹o feei¹ 'ña'a. ⁹ Jo jmaa²aa' 'e gó² tya' tsá² 'in jmoo¹o 'e gó² tyii', la joon jon jo jíi²¹²naa' tsá² 'in jíi²in 'naa'. Lí' cíi¹² jmaa¹aa' la jmaa¹a 'ido. Mí²íi' tyani Dios 'wii²¹² tya'a joongi foo²oo' 'e tyú² tya'a, tsu Dios gatø¹ø 'naa' 'e 'ii¹³ 'naa' jilaa²¹ 'e tyú² tya'a. ¹⁰ Jin² jí² tya'a:

Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ 'yaai¹-tsi coon¹³ juncwii²¹ tya'a,

joon táa¹i tyú²-u la coon²¹ jmíi²¹²,
'ná¹-a cwoun^{øø}¹²i sii¹²i 'e jo cwofaa¹² 'e gó²,
la joon jon loosii²¹²i 'e jo cwo²¹ faa²¹a júu³ tajuu²¹.

¹¹ 'Ná¹-a cwotuu²¹ jilaa²¹ 'e gó²,
joon cwocwo¹²-tsi 'e seein²¹ tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá².
Joon cwocwo¹²gi-tsi.

¹² Tsu un'øø¹²i Na'nú¹u 'in tsá² tyú¹,
joon nuu¹o júu³ tyú² tya' 'in tsá² tyú¹ do,
pe 'nii²¹-tsio tya' jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó².

¹³ Jo 'in seein²¹ jiin¹³ jaain²¹ 'in lí² jmeei²¹ 'naa' wa cwo¹²-oo' jmoo²oo' 'e tyú². ¹⁴ Tsu xufiin¹³ 'e tsá² 'naa' wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa²aa' jløø¹³moo'. Jo foo¹³moo' coon¹³ jilaa²¹ fo¹² toon²¹-oo', jo cu¹²-oo' líi²naa'.

¹⁵ Caai¹ jeen¹³naa' jilaa²¹ 'e gó² tsu Jesucristo jo 'ee to² sá² jmeei¹ 'e gó² joon nanaa²¹ tyú² tyii' jmáa¹³aa' tsá² júu³ jileei²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in linii²¹ 'e lí' 'e ijeen²naa' Jesucristo. Jo foo²oo' coon¹³ júu³ jloo³ pe sfi¹³naa' coon¹³ 'e un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹. ¹⁶ Cwoñí²i 'e jmai² 'e tyú²-u 'e nigajmaa²aa' 'e áa¹a faí²¹ jileei²¹ 'in faa²¹a 'e gó² tyii' lawa tsá² gó²; 'in faa²¹a júu³ tajuu²¹ tya' 'e tyú² jmoo²oo' 'e líi¹naa' tsá² tya' Cristo. ¹⁷ Tsu tyú²gi tyii' wa'a 'iin²¹²in Dios la joon 'e moo²oo' wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa²aa' lagi ní²i wúu¹ tya' coon²¹ 'e gó² 'e nigajmaa²aa'.

¹⁸ La joon galí² tya' Cristo mo gajúin¹ gatyii¹ tya' tsaa² tya' tsá² coonti. In tsá² tyú¹ do gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó² 'e lí² 'ii²¹ Dios jna'. Gajnga²mo tsá² ngú¹ taan¹in pe gajjin¹o tún¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. ¹⁹ Joon alma tya'o ngacwoo¹ júu³ tya' Dios tya' 'in alma tya' tsá² 'in taai²¹² sijníi¹³. ²⁰ 'Ii calíi jo mo gajmaa¹a nuu¹³un la íi²¹² gajmaa¹a Noé 'e barco tya'a. Jee²¹² jiin²¹ joon fee¹mo-tsi Dios tya'a. Pe coon¹³ barco do xuu¹³ gatiin¹³ coon¹³ jmíi²¹ do, tí² jiin¹³ jñéi². ²¹ La joon jon jna' mo sáa¹na' jmíi²¹ nano lawa'a 'e tiin¹³mo' coon¹³ jmíi²¹ do. Mo saai²¹ tsá² jmíi²¹ 'e jmíi²¹ do jon'on wa' jan¹² 'la² toon²¹ caluu pe lawa coon²¹ lí² 'e nigami² 'in tsá² do Dios 'e unsíi² Dios 'e gó² 'e 'i¹-tsi 'wii²¹² nigajjin¹ Jesucristo. ²² Joon 'in Jesucristo do naganga²mo fu

ñu'fú² joon gacwoo²¹ lí' caai¹ Dios Jmii²¹ lí tsáa¹. Joon 'ii-o tyu²to² jileei²¹ ángeles coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo¹o to² coon¹³ jilee²¹ 'in tyu² to².

Jmoo²oo' to² tyii' coon¹³ waa²¹ pí² 'e nicwoo¹ Dios Jmii²¹

4 'Wii¹³ joon, la mo ganí³ Cristo wúu¹ 'wii²¹² tyii' coon¹³ moo¹ táa¹i, la joon jon 'naa' 'ná¹ náa¹ tyú² tyii' moo²oo' wúu¹. Tsu jileei²¹ 'in niganí³ wúu¹ coon¹³ moo¹ táa¹i nigatuu²¹o jilaa²¹ tsaa². ² Joon taan²¹²mo jon la tøøi² 'e seein²¹ jiin¹³ la 'yaai¹-tsi Dios joon jo 'iin²¹²gi jmáa¹a jilaa²¹ 'e nigatyuu¹³ Dios 'e la jmoo¹ tsá² catyaa² seein²¹ juncwii²¹. ³ Tsu líin²mo jiin¹³ la nagajmaa²aa' la mo jéi¹ 'e jmaa²aa' la tí²-tsi tsá² jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios. Tsu 'ii yuñí¹i jmáa¹a jilaa²¹ 'e gó². Su-un¹in jilaa²¹ 'e gó², ngí¹ to² 'iin¹, tí²-tsi tsáa¹a lí náa¹ jmíi²¹² 'un²un máa¹. Joon un'goo²¹o tsá² jileei²¹ dioses 'in jo jai² 'e jo tíi². ⁴ Joon tsa'goo²¹-tsi 'áai¹ 'in tsá² do mo jo sicaan²¹naa' coon¹³ 'e jmaa²aa' 'e gó² do coon¹³on. Joon faa²¹a 'laa²¹ tyii'. ⁵ Pe 'in tsá² do ingí¹ coon²¹ tya'a tyani 'in niganáa¹ tyú² tya'a ijmáa¹a 'ii²¹ tya' 'in jiin¹ lagi 'in najúuin². ⁶ Tsu 'wii¹³ joon ganúu²un 'in tsá² najúuin² júu³ tya' Dios 'e xufiin¹³ najuun²¹mo ngú¹ taan¹in la júuin² jileei²¹ tsá², joon jiin¹o tún¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. Coon¹³ la joon jiin¹ coon²¹ tøø²mo la jiin¹ Dios.

⁷ Nijatyéen¹mo 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e sá², 'wii¹³ joon cwongí²íi' coon²¹ tún² 'e cwo¹²-oo' foo²oo' júu³ tyú². ⁸ Joon tyiin²gi la jee²¹² jilaa²¹ jo tú² 'naa' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu coon¹³ la joon fee¹mo-tsi tya' 'e láa²mo tsaa² tya' tsá² xeei²¹. ⁹ 'Ii¹³naa' tsá² xeei²¹ in-uu tyii' 'yaai¹-oo'. ¹⁰ Joon la joon la jaain²¹ la jaan²¹naa' uncoon¹³ ruu²¹naa' jiin¹³ la 'ii²¹ tya' Dios 'e gacwo¹ Dios la jaain²¹ la jaain²¹. Cwolíi²naa' lawa 'in náa¹ ni 'in tyú¹ tya' jilaa²¹ nii² 'e tyú²-u cwo¹²o Dios tsá². ¹¹ Mo cwo¹ tsá² júu³ tyú², cwo faa²¹ lawa jaain²¹ 'in faa²¹ júu³ tyú² tya' Dios. Joon wana unjiin² tsá² tsá² xeei²¹ cwojmaa¹a coon¹³ 'ii²¹ 'e cwo¹ Dios 'ii. Tsu coon¹³ la joon jilaa²¹ 'e jmaa²aa' 'ii²¹ tya' Jesucristo ijmáa¹a feei¹gi Dios. Joon tíi²mo Cristo jilaa²¹ 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ to² coon²¹ tøø²mo. Amén.

'In jai² líi² Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ coon²¹ ce tún²

¹² Tsaru¹u 'in 'iin²¹²na, mo moo²oo' wúu¹ Dios jóøi² du 'naa' wana taa²¹-oo', 'wii¹³ joon 'i¹-oo' wa'a 'e tsa'goo²¹-oo' áai¹. ¹³ Lí' jmaa²aa' jløø¹³moo' tsu coon¹³ la joon moo²oo' coon²¹ sii¹³ wúu¹ la ganí² Cristo wúu¹. La joon jon ijmaa²aa' jløø¹³moo' áai¹ mi jne¹ 'e 'ya²gi tya' Cristo. ¹⁴ Wana faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii' 'wii¹³ jo¹o líi²naa' Cristo, tsá² jløø¹³mo 'naa' tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngí¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'in 'yei²gi áa¹mo 'ii la 'yei²gi Dios Jmii²¹ 'ña'o. 'In tsá² do faa²¹ 'laa' tya' 'in Espíritu Tyú² do pe 'naa' un'goo²¹oo' 'i. Joon jo 'iin²¹²na wa'a moo²oo' 'naa' wúu¹ jiin¹³ jaan²¹naa' coon¹³ 'e gó² nijmaa²aa'. ¹⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na 'e jo jngaa¹²naa' tsá², jon'gi jmaa²aa' 'uun²¹, jon'gi 'noo²oo' mii¹³, jon'gi jmaa²aa' doñi¹ee 'e gó². ¹⁶ Pe wana ní³ tsá² wúu¹ tsu

'wii¹³ jo¹o lⁱⁱ² Cristo jo cwo^{aa}¹a faⁱⁱ²¹, pe cwo¹o 'maai¹³ Dios ts^u tsá² tya' Cristo 'ii.

¹⁷ Ts^u gat² jiiⁿ²¹ e 'láa² wii²¹² jmáa¹a Dios 'ii²¹. Joon i'láa² 'wii²¹² coon¹³ 'in jai² lⁱⁱ² 'ii. Joon wa i'láa² 'wii²¹² coon¹³ jna' 'in jai² lⁱⁱ² 'ii, ¿'ee il² coon¹³ 'in 'in jo mo galin^u¹² 'uⁿ jú³ tyú² tya' Dios? ¹⁸ Wa coon²¹ x^u-^u itiin¹³ 'in tsá² tyú¹ tyani Dios, 'ee il² coon¹³ 'in tsá² 'in jo tsaa¹-tsi Dios joon 'noo¹o tsaa². ¹⁹ Ts^u 'wii¹³ joon jileei²¹ 'in ní³ wúu¹ la galiⁱⁱⁿ²¹² in Dios 'ná¹-a jmaa²gi e tyú² la ngóo¹ 'naai¹³ joon tyaa²¹a cwo²¹o Dios alma tya'a. Dios gajmee¹ 'ii joon jo cuu²¹i Dios jú³ tya'a.

Cwo¹ T^u³ cwáain¹ 'in jai² lⁱⁱ² Jesucristo

5 Ts^u joon 'ii³ jú³ tya' tsac^{oo}ⁱ¹³ jee²¹² 'naa' joon jna-a jon jaain²¹ jee²¹² 'ii. Joon gamóo³-oo mo gangóo¹ Cristo wúu¹ joon sicaan²¹na coon¹³on e 'ii¹³na'a e 'ya²gi tya'a e t² li jnéi¹. ² 'ii³ jna jú³ e 'áa¹naa' 'in tsá² do 'in jai² lⁱⁱ² Dios 'in líi²naa' tsac^{oo}ⁱ¹³ tya'a lawa 'in 'áai¹ joo'saa²¹. 'Ii¹³naa' to² 'yaai¹-oo' ts^u la joon 'iin²¹² in Dios. 'Ii¹³naa' to² do jon'on wa'a jnaa²aa' cuu² pe ce caain²¹-oo'. Jo ty^u²u^u 'i to² 'ii²¹ 'in lⁱⁱ¹i tsá² tyii' pe jmaa²aa' lawa coon²¹ li² tyú² tyani¹i. ⁴ Joon mi jnéi¹ 'in ty^u² to² nifu 'ii¹³naa' coon²¹ corona 'ya²gi e jo lifin¹³ la li corona l¹i mo¹³.

⁵ La joon jileei²¹ 'in xuui²¹²gi cwo^{tyaa}¹ yá² jú³ tya' tsac^{oo}ⁱ¹³. Joon 'ná¹ ungo²oo' tsaruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' joon uncoon¹³oo', ts^u jin² ni jí² tya' Dios: 'Nii²¹-tsi Dios coon¹³ 'in jmoo¹o jloo¹³ yaai, pe uncoon¹³o 'in 'wéi¹.

⁶ Cwó¹ yaanaa' e ty^u² Dios to² 'naa' ts^u 'g^{oo}¹³mo 'áai¹ 'ii joon la joon mi t² jiiⁿ²¹ tya'a ijméei¹ 'naa' tsafeei¹.

⁷ Tyaa²aa' cwo²¹o Dios jilaa²¹ e ifee¹naa' ts^u 'ii-o cu²-tsi 'wii²¹² tyii'.

⁸ Cwong²ii' coon²¹ tún², li² jmaa²aa' ts^u 'in 'lⁱⁱ¹³ 'naa' tsá² e 'iin²¹² in untyée¹mo. 'Iin²¹² in jmáa¹a e 'iin²mo-tsi tsá² Jesucristo. Joon lawa 'yia^{tíi}³ 'in ngi¹ to² 'oo¹o, la joon jon 'in 'lⁱⁱ¹³ ngi¹ 'naa²¹i 'in tsá² do.

⁹ Tⁱⁱ¹moo' coon¹³on, taa²¹ jmaa²aa' coon¹³ jilaa²¹ e jai² lⁱⁱ²naa'. Cwoliñ²ii' e jileei²¹ 'in jai² lⁱⁱ² la caain²¹ juncwii²¹ nii²¹ wúu¹ la joon. ¹⁰ Pe mi li ciiin²¹ e niganii²¹ wúu¹ coon²¹ sii¹³ Dios 'ña'a ijmée¹i 'naa' 'múui². Ijmée¹i 'naa' e tá² taain²¹²-oo' joon icwo¹² 'naa' pi². Joon seen²¹naa' tá² coon¹³ e jai² lⁱⁱ²naa'. Joon Dios do cwo¹ 'naa' jilaa²¹ fo'feei¹ joon 'ii do gat^{oo}¹ 'naa' coon¹³ e gajmaa¹a Cristo tyii' e 'ii¹³naa' e 'ya²gi tya'a e jo tyéi¹. ¹¹ Cwo¹² tyaa' jilaa²¹ e 'ya²gi joongi jilaa²¹ 'ii²¹ coon²¹ t^{oo}²mo. Amén.

Jú³ li tséi¹

¹² 'In tsaru¹u' sii²¹ Silvano gatoon²¹² jú³ e jí² lo. Joon cwáain¹ tyiaa 'ii jaain²¹ tsá² 'in tsáa¹-tsi. Coon¹³ e jí²x^u lo gam³ii' tyani²ii' joon jmóo³oo 'naa' jú³ e faa²¹ e jí²x^u lo la jai² xiiala 'iin²¹² in Dios tsá². Tá² téein²-oo' e jú³ lo.

¹³ 'In tsá² catyaa¹² 'in jai² lⁱⁱ² Cristo 'in taain²¹² Babilonia lo, 'in gatyii¹³ in Dios jon, sii¹i 'aa²¹²moo'. La joon jon jin² Marcos 'in lⁱⁱ¹ lawa y^u²¹ tyiaa. ¹⁴ Fee¹³naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ coon²¹ e tyú²-^u.

Cwoseen²¹naa' tyú² jileei²¹ 'naa' 'in jai² lⁱⁱ² Cristo. Amén.

2 PEDRO

Sii'in Tǘ³ 'e jí² lo tya' 'in jai² lǎi² Jesús

1 Jna-a, Simón Pedro, sǎi³na 'e jí² lo. Joon jmóo³oo la to² tyǘ² Jesucristo joon 'ii gasii¹in jna 'e lǎi¹na apóstol tya'a. Sǎi³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in jai² lǎi² la jai² lǎi³na. Joon 'áa¹mo 'ya²gǐ 'e jai² lǎi²na'. Joon tsǘ 'wii¹³ 'in tyú¹mo Dios coon¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', ga'ii¹³na' 'e júu³ 'e jai² lǎi²na'. Joon fee¹mo-tsi tya' jilee²¹ tsá². ² Cwo²wo²gǐ Dios 'naa' fo'fee¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyǘ² tsǘ nigalicwii¹mo' Dios coon¹³ Ña'ñǘ¹ǘ' Jesús.

Xiiala 'ná¹ ngǐ¹ tsá² 'in jai² lǎi² Jesucristo

³ Joon tsǘ 'wii¹³ nigalicwii¹mo' Dios, 'ii gacwo¹o jna' waa²¹ pi² tya'a jilaa²¹ 'e jmái¹ to² tyi' joongǐ 'e seen²¹mo' tyǘ² tyani jileei²¹ tsá² 'wii¹³ tya' 'in gatǘ¹o jna' ga'ii¹³mo' jilaa²¹ 'elo. Joon gatǘ¹o jna' coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gǐ tya'a joon coon¹³ 'e tyúu¹i. ⁴ Joon coon¹³ la joon nigacwo¹o jna' júu³ 'e fee¹ joongǐ 'e tyiin². Joon coon¹³ júu³ ga'ǎi² do galǎi¹naa' la lǎi¹i Dios. Galáa²mo' jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai¹ sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e gó² 'i-tsi tsá². ⁵ 'Wii¹³ joon cwo¹²-oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai² lǎi²naa' coon¹³ 'e ngǐ² tyǘ². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngǐ² tyǘ² coon¹³ 'e ñi³-oo'.

⁶ Un'láa¹naa' jon 'e ñi³-oo' coon¹³ 'e tyǘ² to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyǘ² to² yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' taa²¹a. Un'láai¹gǐi' 'e jmoo²oo' taa²¹a coon¹³ 'e un'goo²¹gǐi' Dios. ⁷ Un'láai¹gǐi' 'e un'goo²¹gǐi' Dios coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u'. Un'láai¹gǐi' 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u' coon¹³ 'e 'iin²¹²gǐi²¹ Dios coon¹³ jileei²¹ tsá².

⁸ Wana jmoo²oo' jilaa²¹ 'elo joon un'láai¹gǐi' jmaa²aa' ili¹i³mo to² 'e galicwii²naa' Ña'ñǘ¹ǘ' Jesucristo. Jo tsa'ǎi¹ juncwii²¹ tyii'. ⁹ Joon 'in jo jmoo¹o la joon lǎi¹i lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa²¹ wíin². Ga'íi²mo-tsi 'e Dios ga'íi²mo tsaa² tya'a la mo jéi¹. ¹⁰ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u', cwo¹³-oo' litsáai¹-oo' 'e gatǘ¹o Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa'. Joon wana jmoo²oo' la joon jo jmi²¹²xuu²¹naa'. ¹¹ Coon¹³ la joon icwo¹ Dios ingǐ¹naa' jlǘ¹³mo' li tyǘ² Ña'ñǘ¹ǘ' Jesucrist to² coon²¹ tǘ²mo. 'Ii jmoo¹o tiin¹³na'.

¹² 'Wii¹³ joon xǘfiin¹³ ñi³oo' jilaa²¹ 'e jai² lǎi²naa' joon nasan²aan' tá² 'iin²¹²mogǐ unti¹³i-oo' jilaa²¹ 'elo. ¹³ Laa¹³ lǎi²na 'e tyǘ²-ǘ 'e unti¹³i-oo' 'elo la jee²¹² seen²na ¹⁴ tsǘ ñi³oo 'e tǘ² li jó¹ 'mó¹ tyiia jiiin¹³ la júu³ ga'ǎi² Ña'ñǘ¹ǘ' Jesucristo. ¹⁵ Pe cwo¹³-tsii jmáa³aa jilaa²¹ ili² itǐ²-oo' coon²¹ tǘ²mo jilaa²¹ 'elo mi yuui¹³ júun²na.

'In ganí² jilaa²¹ 'e 'ya²gǐ tya' Jesucristo

¹⁶ Jo ga'e¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jo¹ mo gafo³oo cwáain¹ tya' 'ii²¹ tya' Ña'ñǘ¹ǘ' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsǘ coon¹³ unni³oo'o ganée²na'a Ña'ñǘ¹ǘ' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gǐ tya'a. ¹⁷ Ganée²mo'o mo gauntyúu¹i Dios Jmii²¹ 'ii coon¹³ 'e 'ya²gǐ mo gafaa²¹a coon júu³ jó¹ fu ñǘ¹fú² 'e jin²: "In lo-o yǘun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Joon jlǘ¹³mo' wii²¹² tya'a." ¹⁸ Jna'a ganǘ²¹oo'o 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñǘ¹fú² tsǘ toon²¹oo'o coon¹³ Ña'ñǘ¹ǘ' yǘun¹³ 'e moo²¹ 'e cwaai¹³ do.

¹⁹ Gamoo²¹oo'o jilaa²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gǐ-tsi'. Tsáai¹gǐ-tsi' coon¹³ 'e jí² gajmaa¹a 'in gacwoo¹ júu³ tya' Dios cali¹. Joon jmaa²aa' 'e tyǘ² wa'a nuu²uun' coon²¹ tún² 'e júu³ do tsǘ 'e júu³ do lǎi² lawa coon²¹ jí² jná² joo²¹ li nǘun²¹. Coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'ǘ²¹-oo' tyǘ²-ǘ. Joon jilaa²¹ 'e 'ǘ²¹-oo' ili²in lawa 'nǘun¹ 'áa³ 'in 'yeei²¹ mo 'aa²¹ jmoo¹ jná² joo²¹ tyii'. Tǘ² li 'yee²¹ ñi¹ 'e jmá¹ jnéé² tyǘ². ²⁰ Cwoliñi³ 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá² jo lí² 'ǘ²¹-tsi 'e jí² do 'e nigajmaa¹a 'in gacwó² júu³ tya' Dios cali¹. ²¹ Tsǘ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gacwoo¹o 'in tsá² tya' Dios do 'ee 'e faa²¹a. Jo gafaa²¹a 'in tsá² do 'ña'a.

Seen²¹mo tsá² 'in tǘ²-tsi júu³ tajuu²¹

2 La galiseein²¹ tifo² tajuui²¹ jee²¹² 'in tsá² Israel cali¹ la joon jon iliseein²¹ tifo² tajuui²¹ jee²¹² 'naa'. Joon 'uun²¹mo 'in tifo² do 'e² júu³ 'e tsaai¹³. Ca gali'e²mo Ña'ñǘ¹ǘ' 'in gatyí² tsaa² tya'a. Joon coon¹³ la joon 'e²e wúu¹ yaai. La jmoono i'íin²mo coonti. ² Joon fúu¹mo it-saliin² coon¹³on la fu¹ gó² 'yuui². Joon 'wii²¹² tya' 'ii-o ifaa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' 'e fu¹ la jai². ³ Joon tsǘ 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tifo² do cuu² 'áai¹ coon²¹on 'naa' tóo² 'e jnaa¹a cuu². Pe ningóo¹xǘ 'e náa¹ tyǘ² 'ii²¹ tya'a. Nisi-jaan²¹o fu táa¹i.

⁴ Tsǘ Dios jo ga'íin² tsaa² tya' 'in ángeles do 'in ga'láa¹ tya'a, gadyee¹²i li 'ii²¹. Gataa¹²i too²¹ li nǘun²¹ ca gatǘ² 'ii²¹ i'íin²mo. ⁵ Jon'gǐ ga'íin² Dios tsaa² tya' 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ cali¹. Gasii¹in jmǎ¹ joon gaunrǘ²¹ coon¹³ jmi²¹ 'e juncwii²¹ lo li taain²¹² tsá² 'in jo 'iin²¹²in un'goo²¹o 'ii. Jiin¹³ Noé do coon¹³ 'in dyái¹ tsá² catyaa¹ do jo gajúun²in. Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ xiiala seen²¹ tsá² tyǘ² tyani Dios lǎi¹i 'in Noé do. ⁶ Gatyú²o jon Dios to² 'a 'íin² fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra. Gasii¹in coon²¹ jí² gacoo²o ca galǎi¹ fó² coonti. Galǎi¹ 'in tsá² do lawa coon²¹ li² tya' 'in tsá² gó² 'in liseein²¹ cǐin²¹gixǘ. ⁷ Pe gatiin¹³mo Dios jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot jee²¹² 'in tsá² gó² ga'ín¹. Gali'a¹o Lot do jilaa²¹ 'e gó² jmaa¹a 'in tsá²

do. ⁸ Tsá² tyú¹mo 'in Lot do. Joon gacwó² jee²¹² 'in tsá² fuu²¹ do galixuui²¹²-tsi 'wii¹³ tya' jilaa²¹ jó²θ² joon nuu¹un 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² do. ⁹ Nii¹i Dios xiiala láa¹i 'in tsaa¹-tsi 'ii jee²¹² 'in gó². Nii¹o jon xiiala 'mée¹i 'in gó² ca tǎ² 'ii²¹ tya'a 'e nii²¹² wúu¹.

¹⁰ I'e¹e Dios wúu¹ nifugi 'in ngi¹ to² jmoo¹o jii¹³ 'e gó² 'e 'i-tsi coon¹³ 'in 'eei¹ 'in 'oo¹o to² tya' Nā'ñu¹u'. 'In tsá² lo jo tsí¹ tsá² 'gó², jmoo¹o jii¹³ la to² tyu²u 'ña'a. Jo 'goo²¹o coonti, faa²¹a 'laa²¹ tya' 'in tǎ²i un'goo²¹o. ¹¹ Joon ca 'in ángeles jo cwoo¹o tsaa² tya' 'in 'oo¹o to² do pe cθ¹i¹³gi 'i lagi 'in tsá² gó² do joon 'oo¹gi 'ii²¹.

¹² 'In tsá² do líi²in lawa joo'nnuu²¹ 'in jo 'θ¹i²¹-tsi. Jmaa²¹ to² jii¹³ 'e saan²¹mo tsá² joon jngaa¹³mo tsá² 'ii. Faa²¹a 'in tsá² do 'laa²¹ tya' jilaa²¹ 'e jo 'θ¹i²¹-tsi. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o ijúun²mo la júin¹ joo'nuu²¹. ¹³ I'ii²¹mo 'e gatǎ²i 'ii²¹ 'wii²¹² 'e gó² jmoo¹o. Tǎ²-tsi jmoo¹o la 'woo¹ jmi¹ jii¹³ la 'iin²¹²in. Coon²¹on 'naa' la 'ii²¹² taan²¹²naa' jmoo²oo' jmi²¹². Faa²¹a tsá² 'láai² tyii¹ 'wii¹³ 'e 'lii³ jmoo¹o 'ii.

¹⁴ 'In tsá² do jo lí² jó²i tsamǎ² jmai² 'iin²¹²in 'láa¹a coon¹³on. Jo 'ii²¹ 'woo²¹o jmai² 'noo¹o tsaa². Tǎ²mo caain²¹ 'in tsá² tóin²-tsi. Jmai² 'i-tsi 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Tsá² 'lii³mo 'ii joon 'ee¹mo Dios 'ii. ¹⁵ Ni-gatuu²¹o 'in tsá² do 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon ga'í² fu¹ gó². Jmoo¹-o la gajmaa¹a Balaam, jóon¹o Beor. Tǎ² 'in Balaam do gali'in²¹²in jmaa¹a 'e gó² 'e jnaa²¹xu cuu². ¹⁶ Pe jaain²¹ bu¹³ gajjii²in 'ii coon¹³ jmi¹ tya' tsá² 'wii¹³ tsaa² tya'a. Joon gatyu²mo 'e gó² jmoo¹o.

¹⁷ 'In tsá²gó² do líi¹i lawa lí sá² jmi²¹ cwii²¹ 'e gali-tyuun²¹. Jmoo¹-o 'e lawa'a faa²¹o júu³ tyú² tya' Dios pe jon' la joon. Lawa jnii¹ tyuun²¹ líi¹ 'ido, roon¹on coon¹³ tyí² 'e jnii¹ do pe jo jmi¹ jéi¹. Joon Dios ga'mée¹i coon²¹ lí nuu²¹gi 'áai¹ tya'a. ¹⁸ 'In tsá² do faa²¹a júu³ 'gθ¹i¹³ pe 'e jo 'ee to² 'iin³ coonti 'e faa²¹a do. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i-tsi tsá² coon²¹on tóo² 'in tsá² nicaláai² no-o tá² jee²¹² 'in tsá² jo nii¹i la jai². ¹⁹ Jin² 'in tsá² do 'e lí² láai² tsá² xeei²¹ pe 'ii-o líi¹i tsá² 'leei¹³ tya' 'in gó². Tǎ² doñi'ee ngi¹ tsá² to² jmoo¹o 'e 'iin²¹²in coon¹³ 'e joon 'ii²¹mo 'e tǎ²i. ²⁰ Wana galáai² jaain²¹ tsá² jee²¹² jilaa²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ tǎ² 'wii¹³ galicwii¹mo Nā'ñu¹u' Jesu-cristo, 'in jmoo¹o tiin¹³ tsá², joon mi yuui¹³ joon wa'a gatuu²¹o 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon 'í²o tún¹ fu¹ gó² joon xujoon gó²gi tya'a lagi mo 'wiin²¹². ²¹ Tyú²gi tya'a wa'a jo galicwii¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ wa' jee²¹² catá² cñ¹²i joon tǎ²u¹ júu³ tya' Dios 'e naga'ii²¹i. ²² Galí²-i tya'a la gajin² júu³ tya' tsá² 'e jin²: "No-o gacii¹²i 'in tsii²¹ gagó¹θ¹ 'e nañuu²¹ do tún¹. Joon 'in ní¹ 'in nalaa²¹i tyú² gacii¹²i tún¹ jee²¹² jii¹."

Xiiala lí² mi jó¹ Nā'ñu¹u' tún¹

3 Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tǎ² tún² 'e jí² lo 'e sǎi³na tyi'naa'. Coon¹³ jí tún² jí² do gali'in²¹²na tyáa³-oo'

'e 'i¹du¹-oo' coon²¹ tún² jilaa²¹ júu³ gacwoo¹o 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios la mo jéi¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyii¹. Joon 'in Nā'ñu¹u' 'in jmaa¹a tiin¹³ tsá² gasii¹in jna'a tsacwoo²¹oo'o júu³ tyú² tya'a.

³ Cwoliñ²ii¹ nifu 'e mo tǎ² lí tyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungi¹i jilaa²¹ 'e cwaai³ joon ngi¹ to² jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in. ⁴ Iunngii¹ 'naa': "¿Ee lí¹ jo mo cwéi¹ Cristo la lí 'e gajin²in? Tǎ² ca la mo júun¹in tsacθ¹i¹³ tyi¹ líi²gi ca la mo la lí² la mo garóon¹ juncwii²¹." ⁵ 'In tsá² do jo 'iin²¹²in coon²¹ cwáain¹ 'e gajmaa¹a Dios 'e juncwii²¹ lo coon¹³ júu³ tya'a. La joon jon to² tyu² Dios ga'yee²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ jee²¹² jmi²¹ 'e roon¹on tún² tsa² jmi²¹. ⁶ Joon 'e juncwii²¹ sá² yiaa¹³ joon ga'íin²mo Dios coon¹³ jmi²¹ 'e gajlǎ¹. Joon gajin²o Dios 'e la no jo ityéi¹ ce ijún² coon¹³ jí² ijó¹. ⁷ Mi tǎ² jmi²¹² 'iin² juncwii²¹ 'e jí² do icaa¹i 'in tsá² jo tsaa¹-tsi Dios.

⁸ Pe, tsaru¹u', jo cwo'íin²-oo' 'e coon²¹ jmi²¹² lí la lí coon²¹ mil jii²¹ tya' Nā'ñu¹u', la joon jon coon²¹ mil jii²¹ lí la lí coon²¹ jmi²¹². ⁹ Jo lí¹ii²¹² Nā'ñu¹u' iuntsiin²¹ júu³ tya'a la 'i-tsi 'inlíi¹³. Jo mo jó² tǎ² 'wii¹³ feei¹-tsi Dios tyi¹. Jo 'iin²¹²in Nā'ñu¹u' 'e 'iin² jii¹³ jaain²¹ pe 'iin²¹²in 'e ijaa²¹a-tsi jilee²¹mo.

¹⁰ La jó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹, la joon ijó¹ jmi²¹² tya' Nā'ñu¹u'. Joon coon¹³ coon²¹ 'iin² tá² lí¹ idyuu²mo la tθ¹i² juncwii²¹. Joon coon¹³ coon²¹ 'e tyí² 'áai¹ lí² jmi²¹ jilaa²¹. Ijún¹ juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a tsá².

¹¹ Ní²-i 'naa' xiiala ityéi¹ jilaa²¹ 'e sá² 'wii¹³ joon cwoo¹³-oo' cwoseen²¹naa' tyú²-u tyani tsá² joongi tyani Dios. ¹² Sijaan²aan¹ 'e jmi²¹² do jθ¹θ³moo¹. Jmaa²aa¹ 'e lí² jó¹ jmi²¹² do la jmoono. Joon xufiin¹³ idyuu²¹mo juncwii²¹ coon¹³ jí² do joon jilaa²¹ lí² jmi²¹ coon¹³ 'e tyí² 'áai¹, ¹³ jna'o' sijaan²o' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² coon¹³ coon²¹ po³ juncwii²¹ lí sá² jmai² 'e tyú²-u jii¹³ la ga'íi² Dios júu³.

¹⁴ 'Wii¹³ sijaan²aan¹ jilaa²¹ 'elo fuu²¹²uu 'naa', 'in 'iin²¹²na: Cwoo¹³-oo' 'e seen²¹naa' tyú²-u mi jii¹in Dios 'naa' 'e jo sá² jii¹³ coon²¹ tsaa² cwo¹o Dios 'naa' joon 'yaai¹-tsi 'wii²¹² tyii¹. ¹⁵ Joon cwotii¹³-oo' wa jogi¹ mo ijó¹ 'wii¹³ cwo²gi lí² tiin¹³gi tsá². Jii¹³ la gajin² jí² gasii¹in tsaru¹u' Poo² 'in 'iin²¹²na'. Tǎ² Dios gacwoo¹o 'e jmi¹-tsi 'áai¹. ¹⁶ Coon¹³ jilaa²¹ jí² tya'a faa²¹a 'e cwáain¹ lo fiin¹³ wúui¹ 'áai¹ θ¹i²¹-tsi tsá². Joon 'in jo mo gauntsáa¹ jí² caan²¹mo coon¹³ 'in tóí¹-tsi 'e jai² líi² sǎi² 'e faa²¹a jí² tya' Poo² do la sisǎi² 'e θ¹i²¹-tsi tsá² jí² tya' Dios 'e catyiaa². Joon coon¹³ la joon 'iin²mo 'ña'a.

¹⁷ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, ní² 'naa' jéi¹gi jilaa²¹ 'elo joon un'θ¹naa' yaanaa' 'e jo coon²¹ 'in tsá² gó² do 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya'a joon jo xuu²¹naa' 'e jai² líi²naa'. ¹⁸ Pe cwolicwii¹gi Nā'ñu¹u' Jesu-cristo 'in gajmaa¹a tiin¹³naa'. Joon cwoliθ¹i²¹gi-oo' fo'feei¹ tya'a. Cwoli² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a ca nano la joon jon coon²¹ tθ¹mo. Amén.

1 JUAN

Júu³ tya' juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá²

1 Jmoo²¹ o'o 'e jí² lo cwáain¹ tya' 'in tyán¹ júu³ tya' Dios jacoon¹ jee²¹² jna' ca la jée¹gi la mo 'wiin²¹² seen²¹ mo 'ii. Nanuu²oo'o júu³ tya'a joon nanee²¹² moo'o coon¹³ unnii²¹ i' joon gajó² moo'o, gasaan¹³ a'a tya'a coon¹³ cwo²¹ o'o. ² Joon gajnéi¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna'a joon gae²¹ e'e jmoo²¹ o'o júu³ joon 'ee¹³ e'e 'naa' 'e juncwii²¹ no 'e jo tyéi¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon¹³ Ñu¹ 'u' joon gajnéi¹ jee²¹² jna'a. ³ Jmoo²¹ o'o 'naa' júu³ jilaa²¹ 'e gane²¹ e'e joongi ganuu²¹ 'u' 'e ilisicaan²¹ naa' coon¹³ jna'a. Joon jna'oo'o 'e la ja² mo sicaan²¹ moo'o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ jóon¹ on Jesucristo. ⁴ 'Wii¹³ joon siin²¹ jna'a 'e jí² lo tyii' itsiin² mo 'e jlo² moo'.

Dios jmoo¹ o jná² joo²¹ li taain²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna'a, joon jmoo²¹ o'o 'naa' júu³: Dios 'in² tyú¹gi lli¹ joon ñi¹ o' jilaa²¹, ce jiin¹³ xu¹ 'e gó² jo sá² tya'a. ⁶ Wa jin² tsá² 'e sicaain²¹ coon¹³ Dios joon ngii¹ to² gó², tajuu²¹ mo 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ a joongi jilaa²¹ 'e jmoo¹ o. ⁷ Pe wana ngii²¹ 'i' jmai² 'e tyú² 'u la ngi¹ Dios 'in tyú¹ sicaan²¹ na' la jaain²¹ la jaan²¹ na'. Joon iuntyúu¹ i' jna' jilaa²¹ tsaa² tyi' coon¹³ 'e jmi¹ 'ó²¹ 'e gatuun² un tya' jóon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

⁸ Wa faa¹³ a' 'e jo 'e tsaa² 'ó³ o' tyiin² an' tóo² yiia, lli² na' tajuu²¹. ⁹ Pe wana rø²¹² na' tsaa² tyi' tyani Dios, i' iin² mo Dios tsaa² tyi' jiin¹³ la nifo² o. Joon iuntyúu¹ jna' jilaa²¹ 'e 'laa²¹ a' tsu¹ 'ii²¹ rø² jmoo¹ Dios. ¹⁰ Wana faa¹³ a' 'e jo mo ga'naa²¹ a' tsaa² cwó¹³ o' Dios tsaa² 'e tajuu²¹ mo 'i. Joon jo mo ga'ii¹³ na' júu³ tya' Dios 'e jai² to².

Jesucristo, 'in faa²¹ a' 'wii²¹² tyi'

2 Sfi³ na 'e jí² lo tyi'naa' yuun²¹ tyiia 'e jo 'noo² oo' tsaa². Pe wana gatø¹ i' tsá² tsaa² tya'a seen²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in li² faa²¹ a' 'wii²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹. ² Joon 'in Jesucristo jo ga'noo¹ o jiin¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹ jilaa²¹ tsaa² tyi' mo najúun² in. Joon coon¹³ la joon gauntyú² -tsi Dios 'wii²¹² tyi'. Joon jon' jiin¹³ tsaa² tyi' gatyí², gatyí² jon tsaa² tya' jilee²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

³ Wana nuu²¹ 'u' júu³ tyú² tya' Dios nee²¹ o' 'e galicwii¹ mo' 'ii. ⁴ Pe wana jin² tsá²: "Cwí³ moo 'ii', joon jo jmoo¹ o nuu¹³ 'u, tajuu²¹ mo 'ii. ⁵ 'In jmoo¹ o nuu¹³ júu³ tya' Dios 'e la ja² mo 'iin²¹² in 'ido Dios jiin¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon¹³ la joon linee³ e' 'e licaan²¹ mo' coon¹³

Dios. ⁶ Joon 'in jin² 'e sicaain²¹ coon¹³ Dios tñi² ngi¹ la gangii¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² tyu² to²

⁷ Tsaru¹ 'u', jo 'múui² 'e to² tyu¹³ no. Ca la mo 'wiin²¹² ganuu² 'u'. Coon²¹ rø²¹ lí¹ 'e to² tyu¹³ no la lí¹ 'e niganuu² 'u' la mo jéei¹. ⁸ Pe Jesús gasii²¹ jna' 'e 'mii² mo 'e júu³ lo 'e to² tyu¹³ no. Jesús do ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹ 'e lo joon ga'ii¹³ naa' 'e jmaa² aa'. La mo jéei¹ la jo mo licwii¹ na' Jesucristo lawa'a ngii²¹ 'i' li nuu²¹. Pe ti li ngii²¹ mo 'e nuu²¹ no. Na'láa² 'wii²¹² jná² joo²¹ li saan³ an' tsu¹ 'wii¹³ galicwii¹ mo' Jesucristo.

⁹ Joon wana jin² tsá² 'e ngi¹ li jná² joo²¹ tya' Dios joon 'ee¹ mo ruu²¹ i' ngii¹ o' li nuu²¹ gi. ¹⁰ Tsu¹ 'in 'iin²¹² in ruu²¹ i' ngii¹ li jná² joo²¹ tya' Dios joon ce jiin¹³ coon²¹ jo 'ee sóon³ in. ¹¹ Pe 'in tsá² 'in 'ee¹ ruu²¹ i' seen²¹ 'e ngi¹ li nuu²¹. Joon jo jnaa² jø² xii¹ fu tsaa¹ a. Lawa'a tsá² tiui² lí¹ i.

¹² Sfi³ na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia, tsu¹ niga'ín² mo Dios tsaa² tyii' 'wii¹³ tya' Jesucristo nityí² tya'a. ¹³ Sfi³ na 'e jí² lo tyii' tsacø¹ i' tsu¹ nigalicwii¹ moo' 'in gasein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². Sfi³ na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu¹ nigali² oo' 'in 'liii³ do.

Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia tsu¹ nigalicwii¹ moo' Dios Jmii²¹. ¹⁴ Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii' tsacø¹ i' tsu¹ nigalicwii¹ moo' 'in seen²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasii³ na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu¹ 'wii¹³ pii²¹ -'oo' joon ga'ii¹³ moo' júu³ tya' Dios. Joon gali² oo' 'in 'liii³ do.

¹⁵ Jo jmaa² aa' 'e 'iin²¹² naa' 'e juncwii²¹ lo jon'gi jmaa² aa' 'iin²¹² naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsu¹ wana jmoo² oo' 'e 'iin²¹² naa' juncwii²¹ jo 'iin²¹² naa' Dios Jmii²¹. ¹⁶ Tsu¹ jilaa²¹ 'e 'i¹ -tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e suun²¹ in tsá² coon¹³ unnii¹ i' coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹ o jloo¹³ tya'a jon' tya' Dios Jmii²¹ 'e la joon, 'e tya' juncwii²¹ jilaa²¹ 'e la joon. Jiin¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo² gi Dios Jmii²¹ 'e la joon. ¹⁷ Ti li tyé¹ mo juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo¹ o tsá² 'e jo 'e to² tí². Pe jilee²¹ 'in jmoo¹ o la to² tyu¹² Dios seen² mo coon²¹ tø² mo.

Xiiala lí¹ júu³ jai² joongi xiiala lí¹ júu³ tajuu²¹

¹⁸ Yuun²¹ tyiia, tyán² 'áa¹ mo nijó¹ i' iin² juncwii²¹. Joon nanuu² oo' 'e ijó¹ 'in 'eei¹ Cristo joon seen² mo fúui¹ 'in 'eei¹ Cristo nano, 'wii¹³ joon nee²¹ e' 'e ti li tyéi¹ juncwii²¹. ¹⁹ 'In tsá² do ga'wóo² i' jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsu¹ wana galíin² tsá² tyi' la jai² jo ga'wóo² i' jee²¹²

jna'. Pe la lo-o galí² iliñi¹ tsá² tyú² 'e jilee²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna' jon' jilee²¹ lí¹ tsá² tyi'.

²⁰ Pe Dios nigacwo¹ 'naa' 'in Espíritu tyú² tya'a 'wii¹³ joon ñii²¹ 'oo' jilaa²¹. ²¹ 'E sñi³ na 'e jí² lo tyii' 'wii¹³ ñi³ 'naa' jilaa²¹ 'e la jai² jon' wa'a jo mo cwii¹ii'. Ñí³oo' jon 'e jii¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai².

²² Joon wana 'in jin¹² 'e jo jo² gatyii¹³ 'in Dios Jmii²¹ Jesus 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹ mo 'in jin¹² la joon. 'In no 'in 'eei¹ Cristo. Jilee²¹ 'in la 'í jo røø² Dios Jmii²¹ coon¹³ Joon¹on. ²³ Jilee²¹ 'in jo røø² Joon¹ Dios jo cwii¹ 'in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin¹² tsá² Joon¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹ mo jon Dios Jmii²¹.

²⁴ 'Wii¹³ joon cwotii¹³ 'oo' 'e gan²ca² ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo t²ca² 'e júu³ do 'e gan²ca² ca la mo 'wiin²¹² ijoo²on' licaan²¹naa' coon¹³ Joon¹ Dios joongi coon¹³ Dios Jmii²¹. ²⁵ Joon Jesucristo ga'ñi² jna' júu³ 'e icwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

²⁶ Jmoo¹³ 'oo' 'naa' júu³ coon¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹² in cón² 'naa' tóo². ²⁷ Pe Jesucristo gacwo¹ 'naa' Espíritu Tyú² tya'a joon jo 'ná¹ jii¹³ jaain²¹ 'e 'naa' tsu² 'ña'o 'in Espíritu do 'e 'naa'. Joon jilaa²¹ 'e 'e² 'naa' jmai² 'e ja² mo jii¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sicaan²¹naa' coon¹³ on la ga'e² 'in Espíritu Tyú² do 'naa'.

²⁸ Joon nano, y²un²¹ tyiia, cwoseen² mogii¹ si-caan²¹naa' coon¹³ Cristo. Coon¹³ la joon jo cu²-tsi' mi jnéi¹ 'ido tún¹. Joon mi jó¹ jo fa'ñi²¹ lí²naa' tyani¹i.

²⁹ Tyú²-u ñi³oo' 'e jmai² 'e røø² jmoo¹o Jesucristo. Cwoliñi³oo' jon 'e jilee²¹ 'in jmoo¹o røø² jón¹ Dios 'ii.

'In lí¹ jón¹ Dios

3 Cwo'ii²du-'oo' xiiala 'iin²¹² 'in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsii²¹ jna' 'e jón¹ Dios jna'. Joon la joon lí¹na'. 'Wii¹³ joon 'in jo cwii¹ 'in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹ 'in jna' jon tsu² jo mo galicwii¹ 'in Dios. ² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹² na, la no lí¹na' jón¹ Dios joon jo galinee²¹ 'e 'ee iliin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo iliin²mo' la lí¹ tsu² inee²¹mo' jii¹³ la lí¹i. ³ Joon jilee²¹ 'in jéin¹ 'ii untyú¹ yaai tsu² tyú¹mo Jesucristo.

⁴ Jilee²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jo untiin¹³ 'in júu³ tya' Dios. La joon lí¹ tsaa² mo jo untiin¹³ tsá² júu³ tya' Dios. ⁵ Ñí³oo' 'e Jesucristo nicwee¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e tyii²¹ tsaa² tyi'. Joon jo mo ga'noo¹ 'ido jii¹³ coon²¹ tsaa². ⁶ La joon jon jilee²¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ on, jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa². Tsu² jilee²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² jo mo ní² tiin¹³ jo mo licwii¹ 'in Jesucristo. ⁷ Y²un²¹ tyiia, jo cwo²oo' 'e cón² tsá² 'naa' tóo²: 'In jmoo¹o 'e tyú², 'in tyú¹mo 'i la tyú¹ Jesucristo. ⁸ La joon jon jilee²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² 'in 'lí¹mo 'i. Tsu² la mo 'wiin²¹² ga'noo¹ 'in 'lí¹ do tsaa². Joon najó¹ 'in Jón¹ Dios jaxée¹ 'e nigajmaa¹ 'in 'lí¹ do.

⁹ Jii¹³ jaain²¹ jón¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² tsu² Dios nigacwo¹ 'in tsá² do coon²¹ juncwii²¹ 'múu². Jo lí² 'noo¹gí tsaa² tsu² jón¹ Dios 'ii. ¹⁰ Lí²-i licwii¹mo' 'iin jón¹ Dios joongi 'iin jón¹ 'in 'lí¹ tsu² jilee²¹ 'in jo jmoo¹o 'e tyú² jon'gí 'iin²¹² 'in ruu²¹ jo lí¹ jón¹ Dios.

Ili'nee²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'

¹¹ Tsu² joon 'e júu³ nigan²ca² ca la mo 'wiin²¹² lí¹ 'elo: Cwoli¹ 'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ¹² Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹ a Caín, 'in lí¹ jón¹ 'in 'lí¹ joon gajngaa¹²mo ruu²¹. 'E 'e 'wii²¹² gajngaa¹³? Gajngaa¹²mo 'wii¹³ 'in ruu²¹ do gajmaa¹ 'e tyú² joon 'ii-gí gajmaa¹ 'e gó².

¹³ Tsaru¹u', jo jmaa²aa' tsa'goo²¹-oo' 'e 'eei¹ 'naa' 'in tsá² 'in jo cwii¹ 'in Dios, 'in t²-tsi jii¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. ¹⁴ Néé³o' 'e ca la mo jéi¹ jo 'in caan²¹na' coon¹³ Dios pe la no galicaan²¹mo' coon¹³ Dios tsu² 'iin²¹²mo' 'in ru¹u' catyaa² do. 'In jo 'iin²¹² 'in ruu²¹ jo mo licaain²¹ coon¹³ Dios. ¹⁵ Jilee²¹ 'in 'ee¹ ruu²¹ lawa'a 'in jngaa¹² tsá² 'ii. Joon ñi³oo' 'e jii¹³ jaain²¹ 'in jngaa¹² tsá² jo téen² 'in juncwii²¹ tya' Dios coon²¹ tøø². ¹⁶ Nee²¹o' 'e gacwo¹ Jesucristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ tyi'. Joon coon¹³ la joon galitsáa¹mo-tsi' xiiala 'ná¹ 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² xeei²¹. La gacwo¹ 'ii juncwii²¹ tya'a la joon jon jna' 'ná¹ cwo²¹o' juncwii²¹ tyi' tya' tsaru¹u'. ¹⁷ Wa jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹ 'e jmaa²i to² tya'a jøø² jaain²¹ tsaru²¹ 'in sityéin¹ jmii²¹² joon jo jmoo¹o feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'ido jo ñi³ii xiiala cwéi¹ jin¹² 'in tsá² do: "'Iin²¹² moo Dios.'" ¹⁸ Y²un²¹ tyiia, jo to² 'íi³ wa'a jii¹³ fáa³a: "'Iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá².'" Tyú²gí wa'a 'ee² 'e tsá² 'e 'e la ja²mo 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'.

'E jo cu²-tsi' tyani Dios Jmii²¹

¹⁹ Joon wa ngii²¹ 'e la joon cwo¹³na' cwáain¹ yiaa' 'e jo nitajuu²¹ jna'. Joon cwo¹³na' cwáain¹ yiaa' 'e jo nitajuui²¹ jna' tyani Dios. ²⁰ Wana cwóo¹³o' tsaa² yiaa' nee²¹o' 'e feei¹gí Dios lagi jna' joon ñi¹ Dios jilaa²¹. ²¹ La joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, wa'a jo cwóo¹³o' tsaa² yiaa' lí²-i seen²na' jo cu²-tsi' tyani Dios. ²² Joon icwo¹o Dios jna' jilaa²¹ 'e mii²¹ tsu² jmoo²¹o' núu¹³u' to² tyu² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'yaa¹-tsi tyi'. ²³ Joon to² tyu² 'e ja²mo lí²na' Jón¹on Jesucristo joon tyu² jna' jon to² 'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' jii¹³ la nigajin². ²⁴ Jilee²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² téen¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios la joon jon téen¹ 'in Dios sicaain²¹ coon¹³ 'ii. Joon linee²¹ 'e 'e téen¹ 'in Dios sicaain²¹ coon¹³ jna' 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² tya'a 'in gacwei² jna'.

Xiiala lí¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joongi xiiala lí¹ 'in sii²¹ anticristo

4 Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jai² cwoli¹naa' jilee²¹ 'in jin¹² 'e faa²¹o' cwáain¹ tya' Dios. Cón²oon' cwáain¹ coon¹³ ce tún² 'ee 'e faa²¹a 'ido. Nu²uu' wana faa²¹a cwáain¹ tya' Dios owa jo faa²¹a 'ee. Røø²mo cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in tsá² tajuu²¹ 'in jin¹² 'e faa²¹o' cwáain¹ tya' Dios pe jo jo². ² Pe 'naa' cwii¹mo' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jilee²¹ 'in jin¹² 'e Jesucristo najó³ lí¹i tsá² faa²¹o' 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ³ Joon jilee²¹ 'in jin¹² 'e jo mo jó¹ Jesucristo 'e lí¹i tsá² jo faa²¹a 'ii²¹ tya' Dios. Joon 'in jin¹² la joon 'ee¹mo Jesucristo. Joon 'in tsá² 'in jin¹² la joon seen²mo fu juncwii²¹ nano jii¹³ la nanúu²u' ijaliin².

4 Yæun²¹ tyiia, lîi¹naa' joon¹ Dios joon gali²oo' 'in tajuui²¹ do tsæ 'in feeli¹gi 'in cwo¹ 'naa' pi³ lagi 'in cwo¹ pi³ 'in catyaa²¹ do xæfiin¹³ tyæ¹² 'ido to² juncwii²¹. 5 'In tsá² tajuui²¹ do faa²¹o jmai² tya' 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹ tsæ tîi²¹ jmai' 'e sá² juncwii²¹ lo. Joon lîi¹ tî²-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ núu²un júu³ tya'a. 6 Pe jilee¹²¹ jna' lîin²na' joon¹ Dios. Joon jilee¹²¹ 'in cwii¹in Dios núu²o 'e faa¹³a' joon 'in jo núu²un 'e faa¹³a' do jo lîi¹ tsá² tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tsáa¹mo-tsi' 'iin faa²¹ la jai¹² joongi' 'iin faa²¹ júu³ tajuu²¹.

'Iin²¹²mo Dios jna' 'áa¹mo

7 Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwoli¹'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Dios jmaa¹a 'ii²¹ 'e li¹'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in Dios joon 'iin²¹²mo jon tsá² lîi¹mo joon¹ Dios joon cwii¹mo Dios. 8 'In jo 'iin²¹²in Dios la joon jon jo 'iin²¹² tsá² jon'gi Dios mo licwii¹in tsá² tsæ jilaa²¹ 'e jmoo¹o Dios Jmii²¹ 'e 'e²e tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá². 9 Jaan²¹mo Joon¹ Dios 'in seein²¹ joon gasii¹in Dios 'i fu juncwii²¹ 'e 'wii²¹² 'ii lí² cwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Coon¹³ la joon ga'e²e Dios jna' xiiala 'iin²¹²in jna'. 10 Gali¹'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a. Joon gasii¹in Joon¹on fu juncwii²¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e jatyi¹i jilaa²¹ tsaa² tyi' 'e jo jmaa¹gi Dios Jmii²¹ 'ni²¹-tsi tyi'. Gajmaa¹ Dios Jmii²¹ la joon 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna' jon' wa'a jna' 'ná¹ 'e li¹'iin²¹²na' 'ii.

11 Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, wana nagali¹'iin²¹² Dios jna' la joon jon jna' 'ná¹-a li 'iin²¹²mo' tsaru¹u'. 12 Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gani¹'in Dios pe wana 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' ngî¹ Dios coon¹³ jna' joon coon¹³ la joon untsiin²¹ jna' 'e 'iin²¹²mo Dios jna'. 13 Gacwo¹o Dios Jmii²¹ jna' 'in Espíritu Tyú² tya'a, 'wii¹³ joon tsáa¹mo-tsi' 'e ngî²¹'i sicaan²¹na' coon¹³ Dios 'e joon ngî¹ 'ido jon coon¹³ jna'. 14 Joon nigane²¹e' joon jmoo²¹o' júu³ 'e Dios Jmii²¹ gasii¹in Joon¹on 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. 15 Joon doñi¹'iin ijin¹² 'e Jesús lîi¹ Joon¹ Dios Jmii²¹ ngî¹ Dios caain²¹ coon¹³ 'i la joon jon ngî¹ 'ii caain²¹ coon¹³ Dios.

16 Galinee²o' joon galiija²mo lîi²na' 'e 'iin²¹² Dios Jmii²¹ jna'. Jilaa²¹ 'e jmoo¹o Dios 'e 'e²e tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá² joon jilee¹²¹ 'in ngî¹ 'née²i tsaru¹u' ngî¹ 'i coon¹³ Dios joon Dios ngî¹o jon coon¹³ 'i. 17 Coon¹³ la joon untii¹³ jna' 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² 'e jo cu¹²-tsi' mi cwá¹ jmii²¹² lí tséi¹ mi jmáa¹a Dios Jmii²¹ 'ii²¹ tsæ la lîi¹i Jesucristo lîi¹na' toon²¹on' juncwii²¹ lo. 18 Jo 'goo²¹o tsá² mo 'iin²¹²in la jai² Dios coon¹³ tsá². Mo 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei²¹ la jai² jo cwo¹i lí'goo²¹o. Tsæ mo jmoo¹o tsá² 'goo²¹o ní³ tsá² wúu¹ coon¹³ 'e jmoo¹o 'goo²¹o. Joon 'in jmoo¹o 'goo²¹o jo mo gaun¹'yee²¹ 'e 'iin²¹²in Dios la jai².

19 Jna'o' 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² tsæ 'wii¹³ ni-gali¹'iin²¹²mo Dios jna' jéel¹gi. 20 Wana jin¹² tsá²: "'Iin²¹²mo Dios", pe joon 'ee¹mo ruu²¹i, tajuu²¹mo 'ii. Tsæ jo ñi³ii xiiala cwo¹i 'e jin¹²in 'e 'iin²¹²in Dios 'in jo mo nii¹i pe 'ee¹mo ruu²¹i 'in nigani². 21 Dios nigatyæ² jna' to²: Jilee²¹ 'in 'iin²¹² Dios 'ná¹-a jon 'iin²¹²in ruu²¹i.

'E nili¹o' jilaa²¹ 'e gó²

5 Jilee¹²¹ 'in jai² lîi² 'e Jesús lîi¹i Cristo, ('øøi²¹-tsi tsá² jaain²¹ 'in Dios gasii¹in jajmaa¹a tiin¹³ tsá²) jaain²¹ joon¹ Dios 'ii. Joon wa'a 'iin²¹²in tsá² jmii²¹ xuui²¹² 'iin²¹²mo jon 'in xuui²¹² do. 2 Wana 'iin²¹²na' Dios joon jmoo²¹o' jilaa²¹ to² tyæ² coon¹³ la joon tsáa¹mo-tsi' 'e 'iin²¹²mo' jon jilee¹²¹ 'in tsaru¹u' 'in lîi¹i joon¹ Dios. 3 'Iin²¹²mo tsá² Dios jiin¹³ mo jmoo¹o tsá² næu¹³un jilaa²¹ to² tyæ² joon jo 'áai¹ 'ii²¹ to² tyæ², 4 tsæ jilee¹²¹ 'in lîi¹i joon¹ Dios gali¹o 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon lîi¹³o' 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá² 'in 'eei¹ jna' 'wii¹³ galiija²mo lîi²na' Jesús. 5 Joon jiin¹³ 'in nigaja²mo lîi² 'e Jesús lîi¹ Joon¹ Dios lí²-i líi¹i 'naai²¹² 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

'E júu³ ja²mo ga'îi¹ Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' Joon¹on

6 Gasaai¹ Wó³ 'in Jesús do jmii²¹. Joon coon¹³ jmii²¹ 'e gasaai¹ Wó³ do joon coon¹³ jmii²¹ 'e tuun²¹ tya'a mo júun²in je tún² do gajmaa¹a júu³ 'e la ja²mo najó³ Jesu-cristo. Jon' wa' jiin¹³ jmii²¹ do pe coon¹³ jmii²¹ joongi coon¹³ jmii²¹ do. La joon jon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jmaa¹a júu³ joon 'in ja²mo 'in Espíritu Tyú² do. 7 Joon ni cwo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ 'ii¹³ 'in 'elo jmoo¹³ júu³. Joon 'e 'láa² 'wii²¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹, joon tî² tún² jmii²¹ joon tî² 'ni¹ jmii²¹ 'øøi. Joon jee²¹² 'ni¹ do røø²¹ júu³ jmoo¹³. 9 Wa 'ii¹³mo' lawa 'e jai² júu³ jmoo¹o tsá², 'e tyi-in²gi 'e 'ii¹³mo' júu³ gajmaa¹a Dios tsæ feei¹gi Dios lagi tsá². Joon 'e júu³ gajmaa¹a Dios jmo²o jna' júu³ cwáain¹ tya' Joon¹on. 10 Joon jilee¹²¹ 'in jai² lîi²i Joon¹ Dios ñi¹o yaai 'e ja²mo 'e júu³ ga'îi² Dios cwáain¹ tya'a. Pe jilee¹²¹ 'in jo jai² lîi² Dios sáa¹i Dios lawa jaain²¹ tsá² tajuui²¹ tsæ jo mo ga'ii²¹i júu³ ga'îi² Dios cwáain¹ tya' Joon¹on. 11 Joon 'e júu³ jai² ga'îi² Dios cwáain¹ tya' Joon¹on jin¹² 'e Dios nigacwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. 'Wii¹³ tya' Joon¹on gacwo¹ Dios jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. 12 Joon jilee¹²¹ 'in ngî¹ sicaain²¹ coon¹³ Joon¹ Dios niga¹'ii²¹mo 'e juncwii²¹ 'muui²¹ do. Pe jilee¹²¹ 'in jo jai² lîi² Joon¹ Dios jo mo ga'ii²¹ 'e juncwii²¹ do.

Júu³ tyú² lí gatséi¹

13 Nigasi¹na 'e jí² lo tyii' 'in jai² lîi² Joon¹ Dios 'e lit-sáa¹mo-'oo' 'e niga¹'ii¹³mo' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e jo tyéi¹.

14 Jo cu¹²-tsi' coon¹³ Dios tsæ nee²o' wa mo mii²¹'i 'e 'yaai¹-tsi Dios itî² júu³ tyi'. 15 Joon nee²o' wa ganúu²un Dios júu³ tyú² tyi' nee²o' jon 'e ga'ii¹³mo' 'e gamii²¹'i.

16 Wa nali¹³'i 'e 'noo¹o jaain²¹ ru¹u' tsaa² 'e jmoo¹o jo júun²in tsá² 'ná¹-a faa¹³a' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a. Joon i'íin¹mo Dios tsaa² tya'a wa jo ga'noo¹o tsaa² 'e jmoo¹o júun²in tsá². Sá²-a tsaa² 'e jmá¹ júun²in tsá² joon jo 'ná¹ faa¹³a' júu³ tyú² tya'a 'e joon. 17 Jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² lí² tsaa² tyani Dios pe sá²-a coon²¹ tsaa² 'e jo júun²in tsá².

¹⁸ 'Nee²o' 'e jilee²¹ tsá² 'in líi¹i jóon¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² tsu un'øø¹mo Jóon¹ Dios 'ii. Joon jo líi²¹i 'in 'líi³ 'ii.

¹⁹ Nee²o' 'e líin²na' jóon¹ Dios joo tyu² 'in 'líi³ to¹ jilee²¹ 'in catyaa², 'in jo cwii¹in Dios.

²⁰ Nee²o' jon 'e najó³ Jóon¹ Dios. Joon 'ii-o nagacwo¹ jna' 'e licwii¹mo' Dios 'in jai². Joon toon²¹on' sícaan²¹na'

coon¹³ 'in jai² do. 'Iin 'in Jóon¹ Dios Jesucristo. Joon Jesucristo Dios 'in jai² jooon 'oo¹-o coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá² 'e jo tyéi¹. ²¹ Yuun²¹ tyiia, un'øøi²¹ yaanaa' coon¹³ jilee²¹ dioses 'in gajmeei¹ tsá² 'in jo jai². Amén.

2 JUAN

Ngó¹ tún² jǐ² sǎi¹ Wó³

1 Tsá² fee¹ mo jna joon sǎi³ na 'e jí² lo tyi¹ Yá³ coon¹³ yæ²¹ tyi¹ 'in gatyii¹³ in Dios. 'E la ja² mo 'iin²¹² moo 'naa'. Joon jon' jna 'in 'iin²¹² na 'naa' pe jilee²¹ mo 'in ñi¹ 'e la ja² mo seein²¹ Dios. ² 'Iin²¹² moo 'naa' 'wii²¹² 'e júu³ ja² mo 'e lǎi² na' joon ilí² la joon coon²¹ tǔ² mo. ³ Cwojmaa¹ a Dios feei¹ -tsi tyi¹. Joon cwocwo¹ o Dios fo'feei¹ tyi¹ 'e saan²¹ an' tyú² -æ. Wana mo li'iin²¹² na' la jai² i'ii¹³ mo' jilaa²¹ 'elo tya' Dios Jmii²¹ joon tya' Ña'ñæ¹ 'in Jón¹ Dios.

⁴ Galijlǔ¹³ moo 'e tsee²¹ moo 'in lǎi¹³ xuui²¹² tyi¹ 'in jmoo¹ o næ¹³ júu³ jai² tya' Dios jii¹³ la gatyæ² Dios Jmii²¹ jna' to². ⁵ Mǎ³ tyani¹, Yá³, 'e jmaa² a la to² tyæ² Dios coon¹² júu³ tya'a. Joon jo 'múui² 'e júu³ do tsæ ca la mo 'wiin²¹² ninee² jna' to² tyæ² 'e 'iin²¹² mo' la jaain²¹ la jaan²¹ na'. ⁶ Joon 'iin²¹² mo' Dios coon¹³ tsá² mo jmoo²¹ o' la to² tyæ². Joon 'e to² tyæ² Dios do 'e ganæ² ca la mo 'wiin²¹² 'e un'iin²¹² u'un Dios coon¹³ tsaru¹ u'.

Xiiala lǎi¹ 'in con² tsá² tóo²

⁷ Tsæ fúu¹ mo 'in con² tsá² tóo² ningalíin² la caain²¹ juncwii²¹. 'In tsá² do jo rǔ¹ 'e nigajó¹ Jesucristo juncwii²¹ lǎi¹ tsá². 'In jin² la joon con² on tsá² tóo² joon 'ee¹ mo Cristo Ña'ñæ¹. ⁸ Un'ǔ²¹ naa' yaanaa' 'e jo caa¹ naa' 'e nijmoo²¹ o'o jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ la joon jo caa² naa' jii¹³ xæ icwo² Dios 'naa'.

⁹ Jilee²¹ 'in lǎi² 'e 'ǔ¹ gi-tsi la júu³ ga'e¹ Cristo joon jo jmoo¹ gi 'e júu³ do jo ngǎ¹ gi coon¹³ Dios. Pe 'in jmoo¹ o 'e júu³ do ngǎ¹ o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jón¹ Dios Jmii²¹. ¹⁰ Wa jalíin² tsá² fu tyii¹ 'in jo 'e¹ 'e júu³ do jo 'ii¹³ naa' tsi inæ¹ jon'gi fuu² uu': "Aa²¹² mo'o." ¹¹ Tsæ wana jin² tsá²: "Aa²¹² mo'o", lawa'a rǔ¹ sǎi¹ tsá² coon¹³ 'e gó² jmoo¹ o 'ido.

Júu³ li tséi¹

¹² Sá² gi 'e fo³ oo pe jo 'iin²¹² na tóon³ oon ni mo'jí² coon¹³ 'in¹. Pe 'i¹ -tsii yaa¹³ na yafoo¹³ na 'naa' ñii'a 'e coon¹³ la joon itsín¹ 'e jlǔ³ mo'.

¹³ 'In jón¹ ruu²¹ u' tsamí² no, 'in gatyii¹² in Dios jon sǎi¹: "Aa²¹² mo'o." Amén.

3 JUAN

Faa²¹a tsá² tyú² tya' Gayo

1 Tsá² fee¹mo jna joon sñ³na 'e jí² lo tyi'i, Gayo, 'in tyú² seen²¹na coon¹³. 'E la ja²mo 'iin²¹²moo 'nɛ.
² Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, mñ³ tyani Dios 'e 'yee¹mo tyú² jilaa²¹ 'e jmoo²o joon 'e tyú² liseen²un jiin¹³ la tyú² seen²un tyani Dios. ³ Galijløø¹³moo mo gajalín² 'in lñi¹³ tsaru¹u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngí²i coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²a 'e la jai². ⁴ Jo 'e sá²gí 'e jløø¹³na coon²¹ 'ii¹³gí la mo ganúu³uun 'e ngí¹ yɛɛn²¹ tyiia coon¹³ 'e jo¹ lñi².
⁵ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, tyú²-ɛ jmoo²o mo unjii²i 'in tsaru¹u' jalín² coon fuu²¹. ⁶ Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³ tyani jilee²¹ 'in taai² sicaain²¹ xiiala nigali'in²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gí¹ 'e tyú² uncoon¹³on 'in tsá² do fu¹ taai² jii¹³ la tñi² 'in jmoo¹o to² tyɛ² Dios. ⁷ 'In tsá² do ningalín²mo to² tyɛ² Jesucristo joon jo 'ii²¹i jiin¹³ɛ tya' 'in jo cwii¹in Dios. ⁸ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a uncoon¹³on 'in tsá² do joon coon¹³ la joon jmoo²¹o' to² caan²¹mo coon¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú².

'E gó² jmoo¹o Diótréfes

⁹ Gasñ²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaa² 'in jai² lñi² taai² do. Pe jo 'ii²¹i to² tyɛ¹³ɛ 'in Diótréfes tsɛ 'iin²¹²in lín²

tsafee¹mo jee²¹² 'in tsá² do. ¹⁰ 'Wii¹³ joon mi yaa¹³na iuntii¹³ii-tsi Diótréfes do jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa²¹a tyii'i. Joon jo leein²¹-tsi 'in Diótréfes do 'e faa²¹a pe jo ga'ii²¹in 'in tsaru¹u' cwolín². Joon gatyuu¹²mo tya' 'in catyaa² 'in 'iin²¹²in 'ii²¹in 'in tsá² do. Joon jilee²¹ 'in ga'ii²¹in 'in tsá² do ga'wóo²mo Diótréfes 'ii jee²¹² 'in jai² lñi².

¹¹ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²a 'e gó², jmaa²a jmai² 'e tyú² tsɛ 'in jmoo¹o 'e tyú² lín² jóon¹ Dios joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o 'e gó² jo mo galicwii¹in Dios.

'E tyú² jmoo¹o Demetrio

¹² Jilee²¹mo faa²¹a tyú² tya' Demetrio. Joon jilaa²¹ 'e jmoo¹o jmai² 'e tyú² la joon. Joon jna'oo'o sii²¹i 'naa' 'e jmai² 'e tyú² jmoo¹o joon ñi³oo' 'e ja²mo júu³ tyii'i.

Júu³ li tséi¹

¹³ Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo¹³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon ni mo'jí² coon¹³ 'in¹. ¹⁴ 'i¹-tsii yaa¹³na la jmoono joon mi cwaa¹na sñ¹³i coon²¹ caan²¹mo.

¹⁵ Cwoseen²mo'o 'e tyú². Jilee²¹ 'in seein²¹ lo 'in seen²un tyú² coon¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o. 'Aa²¹²mo'o jin² Wó³ fu¹²u la jaain²¹ la jaain²¹ 'in seein²¹ tyú² coon¹³ jna'a.

JUDAS

Sii'i Judas jí² tya' 'in gatø² Dios

1 Jna-a Judas sñ³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa²²¹ to² tyá²² Jesucristo, joon ruu²²¹na Jacobo. Sñ³na 'e jí² lo tyii' 'in gatø¹ Dios Jmii²¹ 'e nuu²²uu' júu³ tya'a. 'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon un'øø¹¹i 'naa' 'wii¹³ Jesucristo. ² Cwocwo¹¹o Dios fo'feei¹¹-tsi tyii' joon 'e ñí²oo' 'e jløø¹³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa', joon 'iin²¹²mo Dios 'naa'.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

³ Tsaru¹¹u' 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo gali²iin²¹²na sñ³na coon²¹ jí² tyii' cwáain¹ tya' to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi'. Pe la no-o sityée¹na jmi²¹² wa'a sñ³na 'e jí² lo tyii' 'e mñ³ñ tyani²¹²i' 'e jmaa²aa' taa²¹²a 'wii²¹² tya' júu³ 'e tsáa¹mo-'oo', júu³ gacwoo¹ Dios tsá² tya'a coonti. ⁴ Tṣu 'inlñi¹³ tsá² jee²¹² 'naa' jin² 'e jai² lñi²i Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e²e tsá² júu³ 'e jo jo¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuui²¹ no jin²in 'e tsu 'wii¹³ feei¹¹-tsi Dios 'wii²¹² tya' tsaa² tya' tsá² lí²-i jmá¹ tsá² doñí²ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹i' Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo. Joon gajin² jí² tya' Dios caliñ 'ee ilí² tya' 'in tsá² tajuui²¹ no.

⁵ Xufiin¹³ tyú² ñí²oo' 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹¹u' 'iin²¹²na untii¹³i-'oo' xiiala ga'ín¹ Ña'ñu¹¹u' joon gauntyée¹mo 'in jo jai² galñi² jee²¹² tsá² Israel xufiin¹³ gatyii¹³mo jileei²¹ li sii²¹ Egipto do. ⁶ Cwotii¹³-'oo' jon xiiala gatain¹¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya'a 'nuñi³ tsu 'wii¹³ gatuu¹¹u' 'án³ tya'o. Do-o taain²¹² li nuu²¹ si'máa¹i ca tñ² jmi²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a. ⁷ La joon lñ² coon¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra coon¹³ fuu²¹ náa¹ co'. Gatuu¹o 'in tsá² do 'e tñi² jmáa¹a tsá² coon¹³ tsamf² joon gajmaa¹a coon¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ li² tya' Dios Jmii²¹ lñi¹ 'in tsá² do tya' jilee²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wúu¹ coon¹³ jí² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁸ La joon lñi¹ 'in tsá² tajuui²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gaci¹ 'e li¹o jmaa¹a 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lí² un'leei²¹ tsá² yaai coon¹³ tsamf² si coon¹³ 'in túin¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa²¹a 'laa' tya' ángeles tya' Dios. ⁹ Pe jiiin¹³ Miguel, 'in ángel 'in feei¹¹gi tya' Dios, jo gajii²in 'in 'lñi¹³ mo jo gacwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ 'in 'lñi¹³ cwáain¹ tya' moo¹ taai² 'lñi²¹² Moisés. Lí² jiiin¹³ 'e faa²¹o: "Cwo'e²e Ña'ñu¹¹u' 'nu." Tṣu 'in 'lñi¹³ do lñi¹ 'ñi¹³ nifu tya' Dios la mo jéei¹. ¹⁰ Pe 'in tsá² tajuui²¹ no faa²¹a 'laa²¹ tya' 'e jo ñi¹i. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o

joo'núu³ 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee²¹mo ti li 'lñi¹³. Lí² 'lñi¹³ tsalíin².

¹¹ Fúu² 'áa¹mo 'ido tsu ningalíin² la fu¹ gangó¹ Caín 'in gajmaa¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatuu²o 'e fu¹ tyú² la gatuu²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityée¹mo Dios 'ii la gatséi¹ Coré 'wii²¹² tya' ga'noo¹o mñi¹³ tya' 'in tyu² to². ¹² Joon 'in tsá² tajuui²¹ no jalíin² gø²ø² jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'lñi²i li sicaan²¹naa' cøø²øø² jmi²¹² mo untii¹³-tsi ruu²¹i ijó¹ Ña'ñu¹¹u'. Lñi¹ 'in tsá² do la lñ¹ jni¹ tyuun²¹. Jmai² tyí² 'e jni¹ do jo jmi¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya' 'ino, jmai² tyí² taa¹³ jo 'ee to² 'iin³ tya' jiiin¹³ jaain²¹. 'Ino lñi¹ la lñ¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e mo tñ² jiiin²¹ tya'a jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø¹ tsá² la tyan¹ jmoo³ joon lityuun²¹ coonti. ¹³ Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmi¹ñi¹³ 'e jnoónon ti² la ngóo¹ 'naai¹³ jo ján². Lñ¹ jon¹ 'lñi¹³ coonti. 'Inlñi¹³ tyaa¹ cwo²¹o 'in tajuui²¹ do juncwii²¹ tya'a 'e lñi²i coon¹³ la joon tiin¹³in tyani Dios pe jon¹ la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii li nuu²¹ coonti.

¹⁴ La gajin² 'lñi²¹² Enoc tya' 'in tsá² tajuui²¹ no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (ti² dyá²) cñin²¹gi lagi 'lñi²¹² Adán. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios gajin²in: "Gamáa¹na Ña'ñu¹¹u' joon ijó¹ coon¹³ 'ñi¹³ tya'a fúui¹ 'áa¹mo. ¹⁵ Joon ijmáa¹a 'ii²¹ røø²¹ tya' jileei²¹ 'in nigajmaa¹a 'e gó², jo tsaa²-tsi Dios, joon ni gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹." Jiiin¹³ 'eno-o júu³ gatya¹ Enoc do. ¹⁶ Tsá² jo 'ee tñ²-tsi 'in tsá² tajuui²¹ no, jmai² to² cwo¹ tsaa². Jiiin¹³ ngi¹ to² 'noo¹o jiiin¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹o jloo¹³ joon faa²¹a 'e tyú² tya' tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee icwoo¹ tsá² 'ii.

'ñi¹ Judas júu³ 'e 'ná¹ jmáa¹a 'in jai² lñi²

¹⁷ Pe 'naa', tsaru¹¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotii¹³-'oo' la gajin² 'in apóstoles tya' Ña'ñu¹¹u' Jesucristo ca la mo jéei¹: ¹⁸ "Mi tñ² jiiin²¹ 'e ti lityéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungoøø¹¹ 'naa' jilaa²¹ 'e tsáai¹-'oo' joon ingi¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ 'e gó² 'e tñ²-tsi. Jo jmoo¹o la to² tyu' Dios." Jin¹² apóstoles do. ¹⁹ 'In tsá² no jmoo¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa', tñ²-tsi 'e jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ joon jo mo 'i² Espíritu Tyú² tya' Dios almas tya'a.

²⁰ Pe 'naa', tsaru¹¹u' 'in 'iin²¹²na, tá² táain¹-'oo' coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e tsáai¹-'oo' 'e gacwoo¹ Dios. Joon jmaai¹³ júu³ 'e tyú²-u tya' Dios. Fáa¹³aa¹ júu³ tyú² coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ²¹ Cwoliseen²naa' 'e li'iin²¹²mo Dios 'naa', joon sijaan²¹oo' 'e jmi²¹² mi cwo¹² Ña'ñu¹¹u' Jesucristo jna' coon¹³ 'e fee¹¹-tsi coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

²² 'In jo mo galitsáai¹-tsi tyú² cwootyáa²aa¹-tsi. ²³ 'In-lñi¹³gi tyii²naa' jee²¹² jí² 'e itiiin¹³mo. Jmaa²aa¹ feei¹¹-'oo'

'wii²¹² tya' 'inl̥ii¹³. Pe cwo'ee¹moo' 'e gó² 'e nigajmaa¹a
'ino.

ʕi¹ Judas júu³ 'e un'goo²¹ tsá² Dios Jmii²¹

²⁴ Pe Dios lí²-i un'øø²¹i 'naa' 'e jo xuu²¹naa' tsaa² tyii'.
'Ii-o lí² tø¹ø 'naa' li tyiin¹in li 'ya²gi tya'a jløø¹³moo' 'áai¹

coon¹³ jiin¹³ coon²¹ tsaa² tyii'. Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya²gi
tya' 'in Dios 'in jmi¹-tsi. Jaan²¹mo 'ii. Cwolí² feei¹gi 'ii
joon jiin¹³ 'ii t̥ii² to², jiin¹³ 'ii-o lí² jmaa¹a 'ii²¹ 'wii¹³
cwáain¹ tya' Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Cwolí² tya'a jilaa²¹ ca
la mo 'wiin²¹², ca nano, ca la tøø²mo. Amén.

APOCALIPSIS

Júu³ gajmaa¹³a Jesucristo

1 'E jí² lo taa¹³ júu³ 'e gacwo¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo²⁰ tsá² jmoo¹⁰ to² tya'a iliñi¹ 'ee ilí² la jmoono. Joon coon¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹ 'e liñi¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹⁰ to² tya'a sii²¹ Juan 'e júu³ lo. ²Joon 'in Wó³ do gajin²⁰ la jai² jilaa²¹ 'e ganii²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongi júu³ tya' Jesucristo.

³Jlòø¹³mo jileei²¹ 'in jòø²⁰ 'e jí² lo joon jlòø¹³mo jon jileei²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwó² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nux¹³un tsu ti li tí² ityéi¹ 'e júu³ lo.

Sii¹ Wó³ jí¹ tya' dyáa¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo

⁴Jna-a, Wó³, jmoo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyáa¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo néei¹ li sii²¹ Asia. Cwounywaai¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³on. Tse seen²¹mo Dios nano, seen²¹ cali³ jon, joon ijó¹. 'Ii¹³naa' cwa³ jon tya' dyáa¹ espíritu 'in téein² tyani li silii²¹² li tyín¹ Dios Jmii²¹. ⁵'Ii¹³naa' cwa³ jon tya' Jesucristo 'in ga¹¹ júu³ 'e jai². 'Ii nifu gajii¹ jee²¹² líi²¹² joon tyu² to² jileei²¹ róøi¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹⁰ o tsaa² tyi' coon¹³ jmi¹ 'óø¹. ⁶Cristo do niga-jmee¹ 'i jna' 'e líi¹na' róøi¹³ joongi untsá² tya'a 'e jmoo²¹⁰ to² tyu² Dios Jmii²¹. Cwoli² tya'a jilaa²¹ 'e 'ya²gi la joon jon jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

⁷Jlòø²⁰, ijó¹ Cristo jee²¹² jni¹! Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijóø²¹ 'ii. Ca 'in gajmee²¹ 'ii ijóø²¹ 'ii. Joon jileei²¹ tsá² ityi²¹ xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja²mo, la joon ilí².

⁸"Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. La lí¹ letras A coon¹³ Z líi¹na", jin¹³ Ña¹ñu¹ 'in seen²¹ nano, 'in seen²¹ la mo 'wiin²¹² joongi ijó¹. 'Ii 'in feei²¹gi la jee²¹² jileei²¹.

Wó³ jòø²¹ Cristo

⁹Jna-a, Wó³, 'in líi¹ ruu²¹naa'. Jna 'in caan²¹mo coon¹³ 'naa' jilaa²¹ wúu¹ 'e nee²¹e'. Tyu² Dios to² jna' la 'oo²¹ tsaru¹u' joon gauncoon¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹na' 'e feei¹-tsi'. 'Yuu²na 'nuñi³ coon²¹ li sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwo¹³ tyúun² roon¹ tún² tsa¹ ni jmi¹ñi¹. 'Uu²¹²uu 'nuñi³ tse 'wii¹³ nigacwó²⁰oo júu³ tyú² tya' Dios joon gafo¹⁰oo 'wii¹³ tya' Jesucristo. ¹⁰Galí² coon²¹ jmii²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² gatyú² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jna to² joon ganú³uun li' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa²¹a tá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta, ¹¹'e jin² sii²¹gi jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa²¹ 'e jøø²⁰ joon sii²¹u'u tya' 'in tsá² dyáa¹ poo²¹² 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Asia; ca fuu²¹ li sii²¹ Efeso, coon¹³ fuu²¹ Esmirna, coon¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon¹³ fuu²¹ Tiatira, coon¹³ fuu²¹ Sardis, coon¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon¹³ fuu²¹ Laodicea.

¹²Joon gajii¹³na 'ñii'a 'e jøø³⁰⁰ 'iin 'in gafee²¹ jna do joon gamoo²¹oo dyáa¹ candeleros 'e lí¹ cwanáa¹. ¹³Joon tún² tsa¹ jee²¹² candeleros do siin¹³ jaain²¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in Ruu²¹ tsá². Joon tyi²¹ siin¹³in cwa²¹ 'e 'ii¹ ca luuti²¹. Joongi lawa coon²¹ loo²¹ lí¹ jmai² cwanáa¹ 'núu¹ nitsii¹. ¹⁴Joon jnetyii¹ taa²¹ la taa²¹ jnu² joo'saa²¹ taai²¹ joongi la lí¹ 'moo²¹. Joon unni¹ li la lí¹ jé² coo²¹. ¹⁵Joon tí² li la lí¹ ní³ bronze tyú² 'e coo²¹ ni jí². Joon jmii¹ tya'a 'iin² lawa li 'yu² jmii²¹² 'láai¹ 'áai¹. ¹⁶Joon seen¹³in dyáa¹ núu¹ cwo²¹⁰ tsáa¹. Joon tsi nu¹ 'oo²¹² 'yeei²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon nii¹ jii¹ la jii¹ ñi¹ mo tyii² 'yia²¹.

¹⁷Mo gajøø³na 'ii tsifu gacii²¹na 'wii²¹² tí²gi lawa'a gajuun²¹mo. Pe 'ii do tyaa¹ cwo²¹⁰ tsáa¹ tyia joon jin²¹in sii²¹gi jna:

—Jo foo¹³o. Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. ¹⁸Jna-a 'in seen²¹mo, gajúun¹na pe nano seen²¹mo coon²¹ tøø²mo. Jna-a tyu² to² mi júun²¹in tsá² joongi li tsaliin²¹in mi yuui¹³ júun²¹in. ¹⁹Táan² ni jí² jilaa²¹ 'e niñii²¹, jilaa²¹ 'e sá, coon¹³ 'e ilí² mi liciiin²¹gi. ²⁰Elo 'øøi²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyáa¹ núu¹ 'in gañii¹³u'u li' cwóo³oo tsáa¹ joongi 'e dyáa¹ candelero lí¹ cwanáa¹. 'In dyáa¹ núu¹ do 'in líi¹ lawa 'in dyáa¹ tsá² cwo²¹⁰ júu³ tya' Dios jee²¹² 'e dyáa¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo do. Joon 'e dyáa¹ candelero lí¹ lawa 'e dyáa¹ poo²¹² tsá² jai² líi² Cristo.

Júu³ tya' tsá² néei¹ Efeso

2 Jin¹² in ángel do:

—Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwo¹⁰oo júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai² líi² Cristo néei¹ Efeso: "La joon jin¹² 'in seen¹³in 'in dyáa¹ núu¹ do coon¹³ cwo²¹⁰oo tsáa¹ joon ngii¹⁰ jee²¹² 'e dyáa¹ candelero lí¹ cwanáa¹ do. ²Ñi³oo jilaa²¹ 'e jmoo²⁰⁰oo, coon¹³ jilaa²¹ to² wúu¹ 'e jmoo²⁰⁰oo joongi xiiala feei¹-oo'. Ñi³oo 'e jo taa²aa' coon¹³ 'in go². Ñi³oo xiiala nilatsáai¹-oo' 'in jin¹² 'e líi¹ apóstoles tya' Cristo pe jo líi¹ la joon. Joon gataan¹³mo 'e tajúu³mo. ³Nigalifee¹mo-'oo', joon gañii²¹ wúu¹ joongi gajmaa²aa' to² 'wii¹³ cwáain¹ tyia jii¹³ jo 'ee ga¹¹ 'woo²⁰⁰oo'. ⁴Pe ñi³oo coon²¹ 'e go² tyii¹: jo 'iin²¹²gi jna la 'ii²¹²naa' jna mo 'wiin²¹². ⁵Tse 'wii¹³ joon untii¹³-oo' xiiala líi¹naa' la mo jeei¹. Cwojaa²¹-oo' joon jmaa²aa' la gajmaa²aa' mo 'wiin²¹² do. Wa'a jo

jmaa²aa' incwéei¹moo la jmoono joon ityí³oo candelero tyii' 'áa³ tya'. ⁶ Pe coon²¹ 'e tyú² sá² tyii', 'aa²¹-'oo' 'e jmoo¹o 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ nicolaitas, joon 'aa¹oo jon to² jmoo¹o. ⁷ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai² lííi² Cristo: Tya' jileei²¹ 'in líi¹ icwóo³oo 'e cu²u 'e 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² si² tún² tsa² lí sá² 'mó² tya' Dios. Joon 'e 'mó² do sii²¹: 'mó² 'e cwoo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá²."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Esmirna

⁸ 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai² lííi² Cristo néei¹ Esmirna: "La joon jin² 'in sein²¹ mo ga'láa² 'wii²¹², seen²¹mo lí tyéi¹ jon, 'in nigajúin¹ joon gajii¹o tún¹: ⁹ Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo', coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ seen²¹naa', joongi 'e tañíi²moo'. Pe coon¹³ fo'feei¹ tya' Dios 'e gali-tyú¹moo' tyanií'i. Ní³oo jon xiiala faa²¹ 'laa²¹ tyii' 'in tsá³ 'in jin²o 'e tsá² Israel 'ii pe jo jo¹ tse tsá² tya' Satanás 'ii. ¹⁰ Jo jmaa²aa' 'goo²oo' wúu¹ imoo²oo' tse 'in 'lííi³ itaa²¹ 'inlííi¹³ 'naa' 'nũñí³, 'iin²¹²in lítsáai¹-tsi xiiala líí²naa'. Joon imoo²oo' wúu¹ ce tséin¹ dyá² jmí²¹². Pe jmaa²aa' tá²-'oo' 'e jai² líí²naa' ca mi júun²naa' joon icwo³oo 'naa' lawa coon²¹ corona tyii' 'e seen²¹naa' coon¹³ Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo. ¹¹ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'e jin² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai² lííi² Cristo: Tya' jileei²¹ 'in líi¹ jo wúu¹ ini²i mi jmá¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá²."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Pérgamo

¹² 'Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai² lííi² Cristo néei¹ Pérgamo: "La joon jin² 'in tsá² do 'in 'yeei²¹ 'oo²¹² coon²¹ ní³ espada 'e 'má¹ la je tún² taain²¹²: ¹³ Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Joon xúfiin¹³ née¹naa' lí tyú² Satanás to² jo mo tse²uú' cwáain¹ tyiia. Jo mo tse²uú' 'e jo¹o líí²naa' jna. Jogi gatse²uú' júu³ tyiia mo gajúin¹ jaain²¹ tsá² tyiia jee²¹² 'naa' 'in sii²¹ Antipas. 'Ii gajúin¹ 'wii¹³i gafaa²¹a júu³ tyiia. Fuu²¹ goo²oo' lí tyíin¹ Satanás gajúin¹mo 'ido. ¹⁴ Pe sá²gi coon²¹ tún² júu³ 'e gó² tyii': sein²¹ 'inlííi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jai² lííi² Cristo néei¹ Pérgamo do 'in jo 'iin²¹²in tú² jilaa²¹ júu³ 'e ga'ee¹ Balaam, 'in gacwo¹ cwáain¹ Balac. Coon¹³ júu³ ga'ee¹ Balaam do joon ga'noo¹o tsaá² 'in tsá² Israel do mo gagøø²¹ 'uunñi² 'e gatyaá²¹ tsá² tyani tsá² cun'uu²¹ joon ga'láa¹a coon¹³ tsamí² tya' 'in xeei²¹. ¹⁵ Seen²¹mo jon 'inlííi¹³ tsá² 'in jo 'iin²¹²in tú² júu³ 'ee¹ tsá² coon²¹ poo²¹² 'in sii²¹ nicolaitas. Joon 'aa¹oo 'e júu³ do 'e 'ee¹ 'in tsá² do. ¹⁶ Tse 'wii¹³ joon cwojaa²¹-'oo' la jmoono tse igóo³oo jmáa³aa 'nii²¹ coon¹³ 'in tsá² do coon¹³ 'e ní³ espada 'yeei²¹ moo'óo³oo. ¹⁷ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai² lííi² Cristo: Tya' jileei²¹ 'in líi¹ icwóo³oo maná 'e dø²ø 'e jó¹ fu ñũ'fú². Cwóo³oo jon coon²¹ cuun²¹² taa²¹ 'e toon¹ coon²¹ nombre 'mí² tya'a. Joon jiin¹³ 'in ga'ii²¹ 'e cuun²¹² do lííi¹i xiiala sii²¹ do."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Tiatira

¹⁸ 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai² lííi² Cristo néei¹ Tiatira: "La joon jin² 'in Joon¹ Dios Jmii²¹, 'in 'oo²¹²o 'unni² 'e lí la lí jí² coo²¹ joon tíí² lí la lí ní³ bronce 'e jí¹: ¹⁹ Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Ní³oo jon xiiala 'née¹moo' tsá², xiiala tsáai¹-'oo' jna joongi xiiala uncoon¹³naa' tsá² 'e fee¹mo-'oo'. 'Áai¹gi nijmoo²oo' 'e tyú² nano lagí mo 'wi-in²¹². ²⁰ Pe coon²¹ 'e gó² 'e sá² tyi'naa': 'Naa' jmoo²oo' taa²¹ coon¹³ 'in tsamí² do sii²¹ Jezabel, 'in jin² 'e faa²¹a cwáain¹ tya' Dios. Pe jmai² 'e coon²¹on tsá² tyiia too² coon¹³ júu³ 'e 'ee¹ do. Joon tse 'wii¹³ 'e júu³ 'e² 'ido tsá² tyiia 'láa¹o coon¹³ tsamí² tya' tsá² xeei²¹ joon cøø²¹ 'uunñi² tyaa¹ tsá² tyani dioses tya'a 'in gajmee¹ tsá². ²¹ Nigacwóo³oo 'áai¹ wa'a jaa²¹-tsi 'in tsamí² do 'e gó² jmoo¹o coon¹³ tsañu¹ pe jo mo gali'iin²¹²in. ²² Ijó¹ coon²¹ jmoowúu¹ 'gí¹² tya'a isí³na 'e tyii¹a 'e jo lí² róon²gi. Joon wa jo jaa²¹-tsi tsá² 'in ga'láa¹ coon¹³on joon wa jo tse² 'in tsá² do 'e gó² ga'e² 'in tsamí² do 'ii i'e¹³ee wúu¹ 'áa¹mo. ²³ Joon ijngaa¹³moo joon¹on 'in tsamí² do. 'E coon¹³ la joon ilicón² cwáain¹ jileei²¹ 'in jai² lííi² Cristo 'e níí²oo ce jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coonti coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øø¹²¹-tsi. Joon icwo³oo 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la 'e nigajmaa¹a. ²⁴ Pe tya' 'in catyaa² 'in néei¹ Tiatira 'in jo mo gali'i¹ 'e júu³ ga'é² 'in tsamí² do jo cwo¹³gí 'naa' to² jmaa²aa'. Jin² tsá² 'e júu³ 'é² 'in tsamí² do 'e júu³ jmí¹gi-tsi 'áai¹, pe 'e jo¹o 'e gajooi¹-tsi Satanás 'e júu³ do. ²⁵ Fuu²¹²uu 'naa' un'øø¹³naa' 'e ni²oo' ca mi cwéi¹na juncwii²¹. ²⁶ Joon 'in líi¹ joongi 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na 'e jmáa¹a icwo³oo 'ii 'ii²¹ ityú² to² tsá² taain²¹² juncwii²¹ la gacwo¹ 'Ní³uú jna 'ii²¹ ityú² to². ²⁷ Joon ityú² to² coon¹³ coon²¹ 'ii¹³ lí¹ ní³ joon wa jo tse² tsá² ifiin¹in tsá² lawa coon²¹ tse² cwoo¹³. ²⁸ Icwoó³moo joon núu¹ 'áa³ mo 'aa²¹. ²⁹ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai² lííi² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Sardis

3 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai² lííi² Cristo néei¹ Sardis: "La joon jin² 'in 'áa¹i 'in dyái¹ espíritus tya' Dios joongi 'in dyái¹ núu¹: Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. 'Áai¹ taa¹³ júu³ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e jiin²iin' pe jiin¹³ 'e 'i¹-tsi tsá². ² 'Wii¹³ joon unjnaa²¹-'oo'. Cwóo¹³oo pí² yaanaa' jilaa²¹ 'e jai² lííi²naa' tse tí lí tse³moo 'naa'. Tse nicón³oo cwáain¹ 'e jo mo 'yeei²¹ to² tyii' tyani Dios tyiia. ³ 'Un-tii¹³-'oo' jilaa²¹ júu³ tyú² 'e ga'e² tsá² 'naa', joon jmaa²aa', joon cwojaa²¹-'oo'. Joon wana jo unjnaa²¹-'oo', igóo³oo tyii' lawa jaain²¹ 'uun²¹ jiin¹³ jo ní²i' 'ee 'ii²¹ igóo³oo. ⁴ Xúfiin¹³ la joon, seen²¹mo 'inlííi¹³ fuu²¹ Sardis do 'in jo mo gaun¹³ sñin¹³in. Joon 'ii ingí¹ coon¹³ jna tyi²i sñin¹³ taa²¹ tse la joon gatí²¹. ⁵ Joon jileei²¹ 'in líí¹i ici²i sñin¹³ taa²¹ joon jo 'iin¹³na 'e sii²¹ 'ii jee²¹³ 'e jí² tya' juncwii²¹ tya' tsá². Ifo³oo 'e cwii¹moo 'in tsá² do tyani Dios Jmii²¹ coon¹³ ángeles tya'a. ⁶ Jileei²¹

'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líí² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Filadelfia

⁷Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e síi²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo néei¹ Filadelfia: "La joon jin¹² 'in tyúí¹, 'in jmoo¹o jmai¹² 'e la jai¹². Joon jiin¹³ 'ii-o 'oo¹o 'e jonñí³ tya' 'líí²¹² róóí¹³ David joon mi ná² jiin¹³ jaain²¹ jo líi¹ 'e jní², joon la joon mi jní² jiin¹³ jaain²¹ jo líi¹gí ná². ⁸Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Joon gasii²¹ii tyani²¹ii' coon²¹ 'ooca'nú¹ 'e sínó² 'e lí² cwo²oo' júu³ tyú² tya' Dios joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jní². Joon xúfiin¹³ jo 'oo²oo' wa' pí³ 'áai¹ nigaunjii²¹oo' júu³ tyiia. Joon jo mo gafáa¹³aa' 'e jo cwii¹naa' jna. ⁹La joon 'in tsá² tajúu³ 'in jin¹² tsá² Israel 'ii pe jo jo², ijúu²¹ moojní¹ii tyani²¹ii' to² tyú² jna. Joon coon¹³ la joon 'in tsá² do líí¹ tsá² tya' Satanás ilíí¹ 'e galí¹iin²¹²na 'naa'. ¹⁰Joon tsu¹ 'wii¹³ nigajmaa²aa' nuu¹³oo' to² tyú² 'e seen²¹naa' tá² taain²¹²-oo', jna iun¹oo¹na 'naa' mi jó¹ wúu¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ cwáain¹ xiiala líí¹ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹Joon góo³oo la jmoonoo, un¹oo¹ 'e sá² tyii' joon jo 'in tyii' jiin¹³ jaain²¹ corona tyii'. ¹²Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹ íjmée³na lawa tsacoo¹³ jee²¹² 'in jai¹² líí² Dios tyiia. Joon jo jmí²¹² i'woo¹gí. Joon itóon³oon tya'a xiiala sii²¹ Dios tyiia joon ilíí²in tsagoo¹o coon²¹ fuu²¹ 'múui² tya' Dios tyiia 'e sii²¹ Jerusalén ixaai¹ fu ñú². Itóon³oo jon tya'a 'e 'múui² 'e sii²¹ jna. ¹³Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líí² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Laodicea

¹⁴Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e síi²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo néei¹ Laodicea: "La joon jin¹² 'in jmoo¹o jmai¹² 'e la jai¹², 'in jin¹²in júu³ la jai¹², 'in gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá² to² tyú² Dios Jmii²¹. ¹⁵Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Ní³oo 'e jo tyá³-oo' 'áai¹ júu³ tyiia, jogí ni túsú¹. 'Áai¹gí 'iin²¹²na wa'a 'e tyá³-oo' 'áai¹ sí 'e túsú¹ coonti 'ee júu³ tyiia. ¹⁶Pe tsu¹ 'wii¹³ líí¹naa' lawa jmí²¹ tyiia², tún¹mo 'e 'í¹-oo', jo tyá³-oo' júu³ tyiia jogí ni túsú¹, ijeen¹³na 'naa' lawa mo ñú¹ tsá² mo jo jmá² tí n' 'oo² tsá². ¹⁷'Naa' 'e foo²oo' 'e tsá² sá² cuu² 'naa', jo 'e tyú² seen²¹naa' juncwii²¹, 'e jo 'ee i'naai²¹ jilaa²¹ 'e jmaa¹³ 'naa' to². Jo mo líi²ii' 'e tsá² 'in ní¹úu² 'naa', fa¹²-i seen²¹naa', tañí²moo', joongi túsú²moo' jo siin¹in' tyii¹³ii'. ¹⁸Tsu¹ 'wii¹³ joon wana 'iin²¹²naa liseein²¹naa' tyú² cwo³oo 'naa' cwáain¹ 'e coon¹³ jna-a ló²oo' cwanáa¹ 'e taa²¹ coon²¹ tó²mo 'e galí² tyú² coon¹³ jí² joon la joon ilíí²naa' 'in sá² cuu² la jai¹². Cwoláa¹³aa' jon siin¹in' taa²¹ chí²ii' joon jo tí¹ ringúí¹gí 'naa'. Cwoláa¹³aa' jon 'oomí¹ tó²oo' unní²¹ii' joon lí² joo²oo' 'e tyú². ¹⁹Tsu¹ jileei²¹ 'in 'iin²¹²na cwo³oo cwáain¹, joon taa²¹na fu¹ róo²¹ tsu¹ 'wii¹³ joon cwoo¹³-oo' jmaa²aa' júu³ tyiia joongi cwojaa²¹-oo'. ²⁰Néu²duu', alma tyii' lí¹ lawa coon²¹ 'nú¹, joon siin¹³na 'ooca'nú¹ do tó²oo, joon wana seen²¹ 'in núu²un 'e tó²oo do, joon wana ná² 'e 'ooca'nú¹ tya'a do i'úu³u fu inuu¹ joon idoo¹³oo

coon¹³ 'ii la joon jon 'ii idoo¹³o coon¹³ jna. ²¹Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹i icwóo³oo cwaa¹ 'ido coon¹³ jna lí¹ tyú² 'e to² jiin¹³ la galí³ii joon gani³ii coon¹³ Nuu¹³ lí¹ tyú² 'ido to². ²²Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líí² Cristo."

Gamóo³oo un'goo²¹o 'in néei¹ ñú² Dios

4 Mo ngayuui¹³ galí² jilaa²¹ 'elo gajóo³oo joon gamóo³oo lawa coon²¹ 'ooca'nú¹ 'e sínó² fu ñú². Joon 'e júu³ ganúu³uun la mo 'wiin²¹² 'e 'íin² la 'íin² trompeta 'e gajin²in síi²¹ii jna:

—Wúu² fu lo joon i'e³ee 'n' jilaa²¹ 'e 'ná² lí² mi yuui¹³ jilaa²¹ 'elo.

²Joon tsifu gasaa²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jna joon gamóo³oo sí² fu ñú² coon²¹ lí¹ síi²¹². Joon tyíin¹mo jaain²¹ 'in tyíin¹ lí¹ tyíin¹ tsafeei¹ lí¹ síi²¹² do. ³Joon 'in tyíin¹ do jii¹ la jii¹ cuun²¹² síi²¹ jaspe sí²¹ cuun²¹² cornalina 'ee. Joon la caain²¹ co' lí¹ síi²¹² do sí² coon²¹ cuuntuu²¹ 'e jii¹ la jii¹ cuun²¹² esmeralda. ⁴Joon gamáa³na dyiiatyuu¹in tsacoo¹³ co' lí¹ síi²¹² do. Joon 'in tsacoo¹³ do née¹ y' lí¹ síi²¹² tya'a joon tyi²¹ 'mí² taa²¹ joon coronas lí¹ cwanáa¹ taa¹³ tyii¹. ⁵Joon lí¹ síi²¹² do 'yeei²¹ jí² cwaain¹ñá³ joon 'íin² líi¹ joon tyiia²¹ cwaain¹ñá³. Joon tyani lí¹ síi²¹² do coo¹o dyía¹ po¹³ jí². Joon 'e po¹³ jí² do líí¹ dyía¹ espíritus tya' Dios do. ⁶Joon tyani lí¹ síi²¹² do náa¹gon tyiia¹ 'e lí¹ la lí¹ sí³ 'e jii¹ 'áai¹.

Joon jee²¹² lí¹ síi²¹² do la joon jon lacaain²¹ caai²¹ taain²¹² tyúuin² joo²¹ jiin¹. Joon unni² tya' 'in joo²¹ do jnee¹ lí¹ tyani¹ la joon jnee¹ unni¹ lí¹ caluu jon. ⁷In joo²¹ jiin¹ ní¹fu do líí¹ la líí¹ 'yia² león. Joon 'in lí¹ gatí² gáí¹ do líí¹ la líí¹ jaain²¹ joo²tsáa². Joon lí¹ gatí² gaai²¹ do joon tyaan¹ coon²¹ ní² la lí¹ ní² tsañuu¹. 'In gatí² tyúuin² do líí¹ la líí¹ mii²¹ 'in 'í² y' do. ⁸Joon la jaain²¹ 'in joo²¹ jiin¹ do tsí² jnú¹ cwáa¹a. Joon tsí² unni¹ la 'uu²¹mo lí¹ caluu la joon jon lí¹ n' cwáa¹a. Joon 'in joo²¹ jiin¹ do jo joon¹on faa²¹a la 'woo¹ jmi¹. Jin²¹in:

'In tyú¹mo 'ii. 'In tyú¹mo 'ii.
'In tyú¹mo ñá¹ñú¹ Dios Jmii²¹ 'in líi¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in. 'Ii-o 'in gatéin² la mo jéi¹, la joon jon seen²¹mo nano, joon íj¹-o tún¹.

⁹Joon la cafu mo un'goo¹o 'in joo²¹ jiin¹ do Dios 'in seen²¹ coon²¹ tó²mo 'in tyíin¹ lí¹ síi²¹² do, gaunfee¹ii joon gacwoo¹o 'maai¹³ 'ii. ¹⁰La cafu jmoo¹o 'in joo²¹ jiin¹ lo la joon 'in dyiiatyúuin² tsacoo¹³ do gasii²¹ wo-jní¹ii tyani 'in tyíin¹ lí¹ síi²¹² do joon gaun'goo¹o 'in seen²¹ coon²¹ tó²mo do. Joon gasii²¹ coronas tya'a tyani lí¹ síi²¹² do joon gajin²¹in:

'Ii ñá¹ñú¹ Dios tyii¹, jiin¹³ 'n' tii²u wa'a 'i²u 'e 'ya²gí, joongi 'e un'goo¹ tsá² 'n' coon¹³ to² 'oo²¹o'o. Tsu¹ 'n' gajmaa²a jilaa²¹ 'e sá² joon tsu¹ 'wii¹³ galí¹iin²¹²mo'o la joon galisá² 'e sá², joon sá²gí ca nano.

'E jí² taa¹³ sellos lí¹ cera coon¹³ Cordero do

5 Joon gamóo³oo 'e san¹² 'in tyíin¹ lí¹ síi²¹² do lí¹ cwoo²¹o tsáa¹ coon²¹ jí² 'e sipéi¹ siseen¹³ dyía¹ sell-os táa¹ coon¹³ cera. Joon 'e jí² do taa¹³ júu³ la jí² tún²

taain²¹². ²Joon gamáa¹ na jaain²¹ ángel 'in 'gøøi¹³ 'áai'. Joon 'in ángel do gaunngi¹ coon¹³ júu³ tá²:

—¿'Iin 'in tñi² iná² 'e jí² lo joon iffiin¹ 'in 'e sellos tya'a?

³Pe jo gatsee²¹ i jiiin¹³ jaain²¹ 'in lí² ná² jon'gi 'in lí² jøø² 'edo. Jo gatsee²¹ i fu ñu'fú² jon'gi fu juncwii²¹ jon'gi li nu' wó². ⁴Joon gaci¹ oo 'áai' tsu 'wii¹³ jo gatsei² jiiin¹³ jaain²¹ 'in tñi² ná² jon'gi 'in jøø² 'e jí² do. ⁵Joon gajin² jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do si¹² i jna:

—Jo cii²¹ gi'i, tsu no-o siin¹³ jaain²¹ jún² tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ Judá, joon lawa jaain²¹ 'Yia² León 'ii. Jún² tya' 'lii²¹² røøi¹³ David 'ii joon tsu 'wii¹³ gali¹ o gatñi² ná² 'e jí² do joon lí² fiin¹ 'in 'e dyía¹ sellos tya'a.

⁶Joon gajøø³øø, joon gamáa¹ na sin² do Jesús 'in gateein² tsá² tsa¹ crúu¹ do 'in líi¹ la líi¹ jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'e jngaai¹³ tsá² tya' tsa² tya' tsá² 'in si²¹ coon¹³ juuñi¹, Cordero. Joon Jesús do siin¹³ 'in jee²¹² li silii²¹² do joon jee²¹² 'in tyúuin² joo²¹ jiiin¹ do joon jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do. Tyaan¹ o lí² li sicwuu¹ mo gajngaai¹³ tsá² 'ii líi¹ lawa coon²¹ fa². Joon tsí² dyía¹ moofi³ tya'a joon sá² dyía¹ unní¹. Joon 'e dyía¹ unní¹ do 'e lí¹ dyía¹ espíritu tya' Dios 'in gasii¹ 'in la 'úui¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ⁷Joon 'in Jesús do ngóo¹ son² 'e jí² 'e san² 'a 'in tyiin¹ li silii²¹² do cwoo²¹ tsáa¹. ⁸Joon mo gason² 'on 'e jí² do joon 'in tyúuin² joo²¹ jiiin¹ do coon¹³ 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ do gasii²¹ i wojnii¹ tyani li sin² Jesús do. Joon jileei²¹ 'in tsacøøi¹³ do san² an jmai² coon²¹ tuntuu²¹. Joon san² an jmai² coon²¹ tsuu² pi¹³ li jmai² cwanáa¹ 'e taa¹³ fuusún². Joon lawa júu³ tyé² tya' tsá² jmoo¹ o la to² tyu² Dios 'e fuusún² do. ⁹Joon ga'øø¹ø 'in tsacøøi¹³ do coon²¹ canto 'mñi² 'e jin²:

Tñi² mo'o cón² on 'e jí² sipéi¹ do joon 'e fiin¹ u'u sellos tya'a,

tsu gajngaai¹² mo tsá² 'nu joon coon¹³ jmi¹ 'øø¹ u'u galee¹ u'u jna'a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. Joon jna'oo'o líi¹ na'a jún² tya' jileei²¹ nii² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Foo¹³ oo'o jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Tsá² 'in jalíin² jilaa²¹ fuu²¹ pi² joongi jilaa²¹ naciones líi¹ jna'a.

¹⁰Joon gajmée¹ u'u 'e líi² na'a lawa røøi¹ joongi untsá² tya' Dios tyi¹.

Joon ityu² oo'o to² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹¹Joon gajøø³øø joon ganúu³ uun faa²¹ a ángeles fúui¹ 'in taain²¹² cu' li' li silii²¹² do joon li taain²¹² 'in joo²¹ jiiin¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do. Fúui¹ 'áa¹ mo 'in taai² do, millones coon¹³ millones. ¹²Joon faa²¹ a coon¹³ júu³ tá² líi¹ jin² in:

Tñi² mo 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'in gajngaai¹³ tsá² 'e 'ii²¹ jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyiin² líi¹.

Tñi² mo 'øøi²¹ -tsi jilaa²¹ 'e jmi¹ -tsi joongi wa' pí² tya'a.

Tñi² mo jon 'e un'goo¹ o tsá² 'ii, cwo¹ o tsá² 'ii jilaa²¹ 'e 'ya² gi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá².

¹³Joon ganúu³ oo faa²¹ a jileei²¹ 'in taain²¹² fu ñu'fú² coon¹³ 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in taain²¹² li' cwoo¹³ nu' coon¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ ñi¹³ coon¹³ jileei²¹ 'in taain²¹² do gajin² in:

Cwolí² tya' 'in tyiin¹ li silii²¹² do jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e un'goo¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya² gi coon¹³ ji-

laa²¹ 'ii²¹ 'e sá². Cwolí² jon tya' 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do jilaa²¹ -a coon²¹ tøø² mo.

¹⁴Joon 'in tyúuin² joo²¹ jiiin¹ do gajin² in:

—Amén, 'e 'øøi²¹ -tsi tsá² cwolí² la joon.

Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ do gasii²¹ i wojnii¹ joon gaun'goo¹ o 'in seen²¹ coon²¹ tøøi² do.

Mo gafiin¹ 'in 'e dyía¹ sellos do

6 Joon gamóo³ oo mo gafiin¹ 'in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, gafiin¹ 'in 'e sello nifu jee²¹² dyía¹ do. Joon ganúu³ uun lawa'a ga'oon¹ on cwáain¹ 'ná³ faa²¹ jaain²¹ joo²¹ jiiin¹ do joon jin² in:

—iNa¹, ñijøø² du!

²Joon gajøø³øø joon gamáa¹³ na jaain²¹ cwa² taai²¹. Joon 'in tsá² tyiin¹ cwa² do san¹ an coon²¹ arco. Joon ga'ii²¹ i coon corona joon cwo'ñi¹ gali¹ o joon la joon ilii¹ gi.

³Joon mo gana¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'e sello li tñ² tún² ganúu³ uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tñ² gáí¹:

—iNa¹, ñijøø² du!

⁴Joon gacwo'ñi¹ jaain²¹ gi cwa² yúuin². Joon ga'ii²¹ i 'in tyiin¹ cwa² do coon²¹ ñi³ espada fee¹ joon ga'ii²¹ i joon júu³ 'e jmá¹ tsá² 'eei¹ ruu²¹ i joongi ca ijngai² ruu²¹ i la jaain²¹ la jaain²¹.

⁵Joon mo gafiin¹ 'in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, 'e sello li tñ² 'ni¹ ganúu³ uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tñ² gaai²¹:

—iNa¹, ñijøø² du!

Joon gajøø³øø joon gamáa¹³ na jaain²¹ gi cwa² laa²¹. Joon 'in tyiin¹ cwa² do san¹ an coon²¹ cwa¹³ 'ii²¹. ⁶Joon ganúu³ uun coon²¹ júu³ jee²¹² 'in tyúui² joo²¹ jiiin¹ do 'e jin² in:

—Coon²¹ cwa¹³ mi³ trigo tyiin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹² la joon jon 'ni¹ cwa¹³ mi³ cebada tyiin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹². Pe aceite jo sá² jon'on jmi³ mi³ wuunjøø¹³ jo sá².

⁷Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tñ² tyún² núu³ uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tñ² tyúuin²:

—iNa¹, ñijøø² du!

⁸Joon gajøø³øø joon gamáa³ na jaain²¹ gi cwa² néei². Joon 'in tyiin¹ cwa² do sii²¹ 'Mó¹, joon caluu-u jo² jaain²¹ 'in tyu² to² li taai² 'lii²¹². Joon ga'ii²¹ 'ido 'e tyu² to² catyuui¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijngaa¹³ i coon¹³ 'nii²¹ joongi coon¹³ 'oo² joon coon¹³ jmoowúu¹ joongi coon¹³ joo²¹ 'lii¹³ taain²¹² juncwii²¹.

⁹Mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tñ² 'ñá² gamáa¹³ na nu' altar 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. Nigajngaa¹³ mo tsá² 'ii 'wii¹³ i jin² in 'e jai² líi² Jesús. ¹⁰Joon jin² 'in almas do coon¹³ júu³ tá²:

—Ña'ñu¹ u', ¿liigi ijmaa² a 'ii²¹ tyii¹? Tsu jiiin¹³ cafu jo mo cuu¹³ u 'e jmoo² o jiiin¹³ la júu³ 'ñi². ¿Liigi ijmaa² a 'ii²¹ tyii¹ i coon¹³ tyii¹ tya' 'in gajngaai¹² jna'a 'in taain²¹² juncwii²¹?

¹¹Joon jileei²¹ mo 'ido ga'ii²¹ i jmai² sñi¹³ in taa²¹ joongi coon²¹ júu³ jin² in sñi²¹ i 'ii:

—Jaan¹ duu' cata ce tsíin² júuin² jileei²¹ tsaruu²¹ naa' 'in jmoo¹ o to² tyu² Cristo la nigajún² naa'.

¹²Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tɛ² jnɛ² gajɔ³θ³θ³ joon gajθ³θ³ 'wó² lílí¹. Joon ñi¹ coonti galini-uui²¹. Joon sɛ²¹ do galíi¹ lawa jmi¹ coonti. ¹³Joon nɛ¹gí gaxuu²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ la xuu²¹ mɛ¹³ cwaríi³ rθ³ mo 'fi² tyí² tá². ¹⁴Joon juncwii²¹ gatsɛ²ɛ², galí² lawa mo'j² gapé¹mo. Joon jilaa²¹ moo²¹ coon¹³ jilaa²¹ cwoo¹³ tyɛ¹³ roon¹ ni jmi¹ñi¹³ galisíi²mo 'aan² tya'a. ¹⁵Joon 'in róθi¹³ coon¹³ tsatyíin² coon¹³ 'in sá² cuu² coon¹³ 'in tyɛ² to² 'láa² coon¹³ 'in 'oo¹o to² cáan²mo coon¹³ tsá² tañi² coon¹³ 'in jmoo¹ to³ tya' tsá² xeei²¹ ga'mee²¹mo yaai tsi too²¹ xá² joongi jee²¹² 'loo²¹² tsa¹ moo²¹. ¹⁶Joon gajin²in sɛ²¹ 'e moo²¹ coon¹³ 'loo²¹² do:

—Jlíi²¹² jna'a, joon 'mé¹u'u jna'a 'e jo nii¹i jna'a 'in tyíin¹ lí silíi²¹² do. Un'θθi¹³ jna'a coon¹³ 'e wúu¹ 'ie² Jesús jna'a.

¹⁷Tsɛ nigacwaa²¹ 'e jmi²¹² 'ie¹ Dios wúu¹ joon, ¿iin lí² taa²¹?

Tyíi¹³in Dios 144,000 tsá² Israel

7 Mi yuu¹³ lo gamáa¹na tyúuin² ángeles 'in téein² jɛ tyún² tyuui¹³ juncwii²¹. Joon 'in ángeles do jo cwó² wa'a 'í¹ tyí² la caain²¹. Jo cwó² 'í¹ tyí² jon'gí ni cwoo¹³ 'wó² jon'gí ni jmi¹ñi¹³ jon'gí jee²¹² jii¹³ coon²¹ 'mó². ²Gamáa¹na jaain²¹gí ángel 'in jó² lí lí¹ 'yeei²¹ ñi¹ joon san¹ 'ido coon²¹ sello tya' Dios Jmii²¹ 'in jii¹. Joon 'in ángel do gatθ¹² 'in ángeles tyúuin² do 'in lí² jmá¹ 'nii²¹ tya' cwoo¹³ 'wó² coon¹³ jmi¹ñi¹³. Gajin²in sɛ²¹ 'in ángeles tyúuin² do:

³—Jo 'laa²¹²aa' tya' cwoo¹³ 'wó² jon'gí tya' jmi¹ñi¹³ jon'gí tya' 'mó² ca galí² tsa²¹a'a sello tya'tyí² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyɛ² Dios Ñɛ¹ɛ¹.

⁴Joon ganúu³un jθθi¹ti seein²¹ 'in ga'ii²¹ 'e sello do tya'tyíi¹. Joon gatɛ² coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunló¹ tsigí tyán² mil tsá² la jee²¹² coon'tya. Jileei²¹ 'in tsá² do jún² tya' 'líi²¹² tsacθθi¹³ tsá² Israel. ⁵Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Judá ga'ii²¹ 'e sello do. Joon dyatun¹ mil-gí jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Rubén ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Gad ga'ii²¹ 'e sello do. ⁶Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Aser ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Neftalí ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Manasés ga'ii²¹ 'e sello do. ⁷Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Simeón ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Leví ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Isacar ga'ii²¹ 'e sello do. ⁸Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Zabulón ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ José ga'ii²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Benjamín ga'ii²¹ 'e sello do.

Gamáa¹na tsá² fúui¹ 'in tyí² 'mí² taa²¹

⁹Mo ngayuui¹³ joon gamáa¹na tsá² fúui¹ líi¹ 'in téein² tyani lí silíi²¹² do joongi tyani Jesús. 'In tsá² fúui¹ do jalíin² la 'ui juncwii²¹. Líi¹mo jilaa²¹ 'nii²¹ tsá², faa²¹o jilaa²¹ 'nii²¹ jmi¹ 'e sá². Jalíin² la caain²¹ fuu²¹. Joon 'áai¹ fúui¹ ca jo lí² un'íi²in tsá² 'ii. Joon 'in tsá² fúui¹ do tyí²i

'mí² taa²¹ joon san²an jmai² coon²¹ nii²¹² moo²¹ untyi-ia². ¹⁰Joon 'in tsá² do 'oo¹o tá² líi¹ joon jin²in:

Ña'ñɛ¹ɛ¹ Dios Jmii²¹, 'in tyíin¹ lí silíi²¹², coon¹³ Jesús gacwoo¹o 'e gatiin¹³na'a.

¹¹Joon téein² 'in ángeles la caain²¹ co' lí téein² 'in tsacθθi¹³ coon¹³ 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ lí silíi²¹² do. Joon 'in ángeles do gatsaa²¹a níi¹i niwó² tyani lí silíi²¹² do joon gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹. ¹²Joon gajin²in:

¡Amén! Cwolí² jilaa²¹ 'e 'θ¹ tsá² tya' Dios Ñɛ¹ɛ¹.

Cwolí² tya'a jon 'e 'ya²gí coon¹³ jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi tsá². Cwocwó² tsá² 'maa¹³i coon¹³ jilaa²¹ 'e un'goo²¹o tsá² 'ii.

Cwolí² jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² coon¹³ jilaa²¹ wa' p² tya'a coon²¹ tθθ²mo. Amén.

¹³Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsacθθi¹³ do gaunngí¹ sɛ²¹ jna:

—¿Iin 'in no 'in tyí² 'mí² taa²¹? ¿Xiiafu jalíin²?

¹⁴Joon gangí³in:

—Ñí²o'o, tsañɛ¹.

Joon gajin²in sɛ²¹ jna:

—'In no 'in niganii²¹² wúu¹ 'áai¹ joon nigaruun¹un sɛ¹³in 'e lí² taa²¹ coon¹³ jmi¹ 'θθi² Jesús. ¹⁵Tsɛ 'wii¹³ joon táan¹in tyani lí silíi²¹² tya' Dios Jmii²¹ joon jmoo¹o la 'woo¹ jmi¹ la to² tyɛ²ɛ² inɛ¹ cwo¹ tya'a. Joon 'in tyíin¹in lí silíi²¹² do 'áai¹ un'θθi¹³ 'ii. ¹⁶Joon jo inii²¹²gí wúu¹ wa'a tyá² un'áa¹i jon'gí unjmúu²gí. Jon'gí nii²¹²gí wúu¹ tya' 'yia²¹ jon'gí lí²gí tyíi² 'yia²¹. ¹⁷Tsɛ Jesús, 'in si-in¹² tuntsa' lí silíi²¹² do, 'in 'á¹ 'ii lawa'a joo'saa²¹ tya'a. Joon itsajée¹ lí náa¹ jmi²¹ 'e cwó¹o juncwii²¹ tya' tsá². Joon Dios Jmii²¹ iuntyɛ¹³ jmi²¹ 'e gatoo²¹ unníi¹.

Fiin¹ Jesús 'e sello lí tɛ² dyía¹

8 Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do lí tɛ² dyía¹ ga'íi² tii² coon²¹ tsa² hora fu ñɛ¹fú². ²Joon gamáa¹na 'in dyái¹ ángeles 'in téen²in tyani Dios Jmii²¹ joon ga'ii²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ coon²¹ trompeta. ³Joon gacwéi¹ jaain²¹gí ángel joon gajmaa¹a siin¹²in nɛ¹ altar do. San¹² 'ido coon²¹ ñí³ cwanáa¹ 'e taa¹³ fuu²¹² sún². Joon ga'ii²¹i fuu²¹² sún² 'láai² 'e jún² tyani Dios Jmii²¹. Joon la jee²¹² gajún² 'e fuu²¹² sún² do ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e si² tyani lí silíi²¹² do gajma¹² 'in ángel do júu³ Dios cwáain¹ tya' 'e júu³ tyú² 'e gafaa²¹a 'in jmoo¹o la to² tyɛ² Dios do. ⁴Joon 'e júu³ tyú² do gasoo¹o caan²¹mo coon¹³ unñi² tya' fuu²¹² sún² do fu lí tyíin¹ Dios Jmii²¹. ⁵Joon 'in ángel do gaunrθθi¹ coon¹³ jɛ² coo¹ ni altar do 'e ñí³ tya' fuu²¹² sún² joon gapí² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon ganii²¹ tá², ga'oon¹on cwaainñá³, galí² jɛ² 'áai¹ joon gajθθ³ 'wó² mo gatoo²¹ ñí³ do ni 'wó².

Mo ga'ii² trompeta do

⁶Joon 'in dyái¹ ángeles do gatyaa¹ tyú² 'e xɛ¹ɛ¹ lúu¹ tya'a.

⁷Joon 'in ángel nifu gaxɛ¹ɛ¹ lúu¹ tya'a joon tsifu gaxɛ²¹ tsí¹ coon¹³ jɛ² sicaai¹³ jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon catyuui¹³ líi¹gí cwoo¹³ juncwii²¹ gacoo²o caan²¹mo gacoo²o coon¹³ catyuui¹³ líi¹gí jilaa²¹ 'mó² la joon jon nuu²¹ rθθ¹²¹.

8 Joon 'in ángel li tǎ² gáí¹ gaxuu¹ ɥ lúu¹ tya'a joon gaxuu¹²¹ ni jmi'ñi¹³ lawa coon²¹ moo²¹ fee¹¹ e coo²¹ jǎ². Joon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ e jmi'ñi¹³ galǎ² jmi¹. 9 Joon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ jileei¹²¹ joo²¹ táai² nɛ¹ jmi'ñi¹³ gajúun² mo. La joon jon barco gaffiín² mo.

10 Joon 'in ángel li tǎ² gaai²¹ gaxuu¹ ɥ lúu¹ tya'a joon jaain²¹ núu¹ feei¹¹ líí¹¹ lawa coon jǎ² taa²¹ gatøø²¹¹ fu yɛ¹¹ juncwii²¹. Gatøø²¹¹ jee²¹ catyuu¹¹³ líí¹gí¹ ni jmi¹¹ coon¹¹³ li 'yá² jmi¹¹. 11 Joon 'in núu¹ do sii²¹ 'Oo²¹ Tyi¹. Joon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ jmi¹¹ galityi¹¹. Joon fúu¹ mo tsá² gajúin¹ 'wii¹¹ galityi¹¹ jmi¹¹ do.

12 Joon 'in ángel li tǎ² tyúuin² gaxuu¹ ɥ lúu¹ tya'a joon galiniuu¹¹ catyuu¹¹³ líí¹gí¹ ñi¹¹ la joon jon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ sǎ¹¹ coon¹¹³ núu¹ galiniuu¹¹. Joon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ jmi¹¹²¹² joo gatǎ² 'yia²¹ la joon jon li 'woo jo jná² joo²¹gí¹ sǎ¹¹.

13 Joon gamáa¹ na jaain²¹ ángel 'in 'ñi¹¹ tuntsa¹¹ ñɛ¹fú². Joon ganúu³ un jin¹² in:

—'Áai¹ fúu² líí¹ na 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ mi xuu¹ ɥ 'in gaai²¹ ángeles catyaa¹²¹ do lúu¹ tya'a!

9 Joon 'in ángel li tǎ² 'ñeei² gaxuu¹ ɥ lúu¹ tya'a. Joon gamáa¹ na jaain²¹ 'in líí¹¹ núu¹ 'in gatøø¹²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ joon ga'ii²¹¹ jonñí³ tya' too²¹ tyí² li si-tyú². 2 Joon ganá¹ 'ido e too²¹ tyí² li sityú² joon ga'yeei²¹¹ 'unñi²¹ lawa li 'yeei²¹¹ 'unñi²¹ tya' too²¹ horno fee¹¹. Joon galinuu¹¹ ñi¹¹ coon¹¹³ tyí² 'wii¹¹³ e 'unñi²¹ do-o. 3 Joon jee²¹²¹ 'unñi²¹ do ga'weei¹¹ sinii²¹¹ 'in gangí¹¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. Joon ga'ii²¹¹ to²¹ i'ñi²¹¹ tsá² la 'ñi²¹¹ ticún³ taain²¹² juncwii²¹. 4 Pe ga'ii²¹¹ to²¹ e jo lí² 'láa¹ a tya' nuu²¹ sá² juncwii²¹ jon'gí¹ tya' jilaa²¹ e røø¹²¹ jon'gí¹ 'mó²¹ jii¹¹³ 'in tsá² 'in jo mo ga'ii²¹¹ e sello do tya' Dios Jmii²¹¹ tya'tyí¹¹ lí² jmee²¹¹ 'i. 5 Pe jo cwéei¹¹ jngaa¹¹³ 'in tsá² do jii¹¹³ lí¹ 'ie¹¹ e tsá² wúu¹ la lí¹ mo 'ñi²¹¹ ticún³ tya' tsá². Ie¹¹ e wúu¹ tsá² ce tsín¹ 'ñeei²¹ sǎ¹¹. 6 Joon jee²¹²¹ e jmi¹¹²¹ joon ijúuin¹-tsi tsá² xiiala ijúun² in pe jo ityí¹¹²¹ a. Joon xɛfiin¹¹³ 'iin²¹² in júun² in pe 'in 'mó¹ tya'a intsawíin² mo.

7 Joon 'in sinii²¹¹ do líí¹¹ la líí¹¹ cwa² 'in nigatyaa¹ tsá² tyú² tya' 'nii²¹. Joon yɛ¹¹ tyí¹¹ si²¹ lawa coon²¹ corona lí¹ cwanáa¹. Joon níi¹ lí¹ la lí¹ ni²¹ tsañɛ¹¹. 8 Tyán² 'in sinii²¹¹ do jñɛtyí² tsamǎ² joon tsí² moojóon¹ on la lí¹ moojóon¹ 'yia² león. 9 Tyí² cuerpo tya' sinii²¹¹ do ñí³ joon mo 'ñi¹¹ joon 'iin² cwáa¹ a la 'iin² mo cwiin¹ in cwa² fúu¹¹ jñɛɛ¹ ɥ care¹ tsaliín² in lí¹ náa¹ 'nii²¹. 10 Joon 'in sinii²¹¹ do tyaan¹ moocúun¹ ticún³. Lí²-i 'i¹¹; coon¹¹³ moocúun¹ do. Joon nɛɛ¹¹³ ɥ to²¹ 'ñeei²¹ sǎ¹¹ wa'a jmee²¹¹ tsá². 11 Joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyɛ¹² to²¹ 'in sinii²¹¹ do, 'in ángel tya' lí¹ sityú² tyɛ¹² to²¹ 'ii. Joon 'in ángel do sii²¹ Abadón coon¹¹³ jmi¹¹ tsá² Israel joon coon¹¹³ jmi¹¹ griego sii²¹ Apolión. 'E øøi¹²¹-tsi tsá² Apolión do 'in 'iin² jilaa¹²¹ e sá².

12 Coon¹¹³ la joon gangí¹¹ coon²¹ fa'í³ pe tún²gí¹ fa'í³ ijó¹.

13 Joon 'in ángel li tǎ² jnúui² gaxuu¹ ɥ lúu¹ tya'a. Joon ganúu³ un coon²¹ júu³ jó² fu ni altar lí¹ cwanáa¹ e tsi³ tyén² mooff³, coon²¹ la coon²¹ tyɛɛ¹¹³ altar do. 'E altar do si²¹ tyani Dios Jmii²¹¹. 14 Joon 'e júu³ ganúu³ un do tya' ángel li tǎ² jnúui² 'in san¹² lúu¹ joon jin¹² in 'e júu³ do:

—Láa²-i 'in ángeles tyúuin² 'in táai² si'núu¹¹³ tyan² jmi¹¹ fee¹¹ sii²¹ Eufrates.

15 La joon galáai² 'in ángeles tyúun² do 'e tsajngaa¹¹³; catyuu¹¹³ líí¹gí¹ tsá². Joon tya' jmi¹¹²¹ joon nigatyaa¹ 'in ángeles do tyú² tya'a 'e jngaa¹¹³; tsá². Joon sijáan¹ an hora, jmi¹¹²¹, sǎ¹¹²¹, jii¹¹²¹ e laai²¹. 16 Joon ganúu³ oo jøøi¹¹³ 'láa² tya'a seein²¹ 'in néei¹ cwa² joon tí² tún² cíein¹¹³ mil-lones.

17 Gamáa¹ na 'in cwa² do lawa'a 'e cǎ³ oo joon 'in néei¹ cwa² do toon²¹² o ñí³ ni tsí¹ joon 'yɛ¹¹ 'in¹¹ yúun² coon¹¹³ røø¹²¹ coon¹¹³ náa². Joon po'tyí² cwa² do lí¹ la lí¹ po'tyí² león. Joon 'yeei²¹ jǎ² moo'oo²¹² o coon¹¹³ unñí¹ coon¹¹³ azufre. 18 Joon catyuu¹¹³ líí¹gí¹ tsá² 'in gajúuin¹ coon¹¹³ 'e 'ni¹¹ 'ii¹¹³ e ga'yeei²¹¹ 'oo²¹² cwa² do. 19 'In cwa² do jmáa¹ a 'nii²¹ tya' tsá² jii¹¹³ coon¹¹³ 'oo²¹² o joon coon¹¹³ moocúun¹ un tsɛ moocúun¹ un lí¹ la líí¹¹ mǎ¹²¹ tsí³ po'tyí¹¹ joon coon¹¹³ joon jmoo¹ o 'nii²¹ tya' tsá².

20 Pe 'in tsá² catyáai² 'in jo mo júin¹ mo gangóo¹ wúu¹ tya' cwa² do jo gajoo²¹-tsi 'e gó² jmoo¹ o. Jo gajoo²¹-tsi un'goo²¹ o jileei²¹ espíritu gó² jon'gí¹ gajoo²¹-tsi 'e jo un'goo²¹ o dioses tya'a 'in gajmeel¹ tsá² 'e lí¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si ñí³ yúun² 'ee si cuun²¹² 'ee si 'mó²¹ 'ee. Tsá²-a gajmee¹ 'i, joon jo lí² jøøø²¹ jon'gí¹ lí² núu² un jon'gí¹ lí² ngí¹ tǎ¹¹. 21 La joon jon 'in tsá² do jo gatyui²-tsi 'e jo jngaa¹¹³ tsá², jo gatú² ɥ 'e jmoo¹ o 'e loo¹ o la joon jo gatú² ɥ fee¹¹²¹ i tsamǎ² tya' tsá² xeei²¹. Jo gatú² ɥ jmoo¹ o 'uun²¹.

Gamáa¹ na ángel 'in san¹² an coon²¹ jǎ² pi³

10 Joon gamáa¹ na jaain²¹gí¹ ángel 'in 'gøøi¹¹³ 'in gajgáa¹ i fu ñɛ¹fú². Tyíin¹³ in jni¹¹ joon coon²¹ cu-untuu¹²¹ tsi³ yɛ¹¹ tyí¹¹. Joon níi¹ jii¹¹ la jii¹¹ ñi¹¹. Joon tyúu¹ ɥ silǎ²-i jǎ². 2 Joon san¹² an coon²¹ jǎ² pi³ sinii¹¹³ joon gasi²¹ tǎ² lí¹ tsáa¹ ni jmi¹¹ñi¹³ joon tǎ² lí¹ tooin²¹² gasi²¹ cwoo¹¹³ tyɛɛ¹¹. 3 Joon ga'oo¹ o tá² líí¹¹ la 'oon¹ on 'yia² león. Joon mo ga'oo¹ o 'in ángel do joon ga'oon¹ on cwaain¹ñá³ dyía¹ naa¹¹³ lawa 'e gafaa¹²¹ o. 4 Joon mo ngayuu¹¹³ ga'oon¹ on cwaain¹ñá³ dyía¹ naa¹¹³ do itóon³ oon ni mo'jí² júu³ tya'a pe ganúu³ un coon²¹ júu³ jó² fu ñɛ¹fú² jin¹² in sǎ¹¹²¹ jna:

—'Ma¹² e júu³ 'uui¹¹ ganɛɛ¹² ɥ n mo ga'oon¹ on cwaain¹ñá³ dyía¹ naa¹¹³ do. Jo toon¹¹³ on ni mo'jí².

5 Joon 'in ángel 'in gamáa¹ na siin¹² in ni jmi¹¹ñi¹³ coon¹¹³ cwoo¹¹³ tyɛɛ¹¹ gasaa¹¹³ a cwoo²¹ o tsáa¹ fu ñɛ¹fú². 6 Joon ga'éee¹³ mo Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø² mo 'in gajmaa¹ a ñɛ¹fú² coon¹¹³ po¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ jmi¹¹ñi¹³ coon¹¹³ jilaa¹²¹ e sá². Ga'éee¹ mo, gajin¹² in:

—Jo 'ee lí¹ñi¹²¹gí¹; 7 tsɛ mi tǎ² 'ii²¹¹ ixɛɛ¹ ɥ ángel do lí¹ tǎ² dyá¹ joon itsé¹ mo júu³ 'úuin² tya' Dios 'e gacwo² o Dios tsá² tya'a 'in gacwoo¹ o júu³ tyú² tya'a cali¹.

8 Joon 'e júu³ ganúu³ un jó² fu ñɛ¹fú² gajin¹² in gasi¹²¹; jna tún¹:

—Cwotyán² e jí² san¹² 'in ángel siin¹² in ni jmi¹¹ñi¹³ coon¹¹³ cwoo¹¹³ tyɛɛ¹¹.

9 Joon gangó³ oo lí¹ siin¹² in 'in ángel do joon gamí³ñi¹¹ e jí² pi³ 'e san¹² an. Joon gacwo¹ o jna. Joon jin¹² in sǎ¹¹²¹; jna:

—Jun¹³ e jí² lo, joon fíin¹³ in joon ñi¹¹³ in joon iliróo² ñɛ¹ 'óo¹³ o la róo² to² pe mi tisi¹¹³ ñɛ¹ tuu¹¹ u ilityi¹¹.

¹⁰Joon gacón³oon 'e jí² pi³ san²an ángel do joon gafiin³iin, ganñ²¹iin. Joon nñ²¹ 'óo³oo galiróo² la róo² to² pe mo ngayuui¹³ ganñ²¹ galityi¹¹ nñ²¹ tu³uu. ¹¹Tsifu gajin²in sñ²¹i jna:

—Ná¹ cwocwo²o júu³ tyú² tya' Dios cwáain¹ tya' tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ tya' naciones xiia²¹. Joon la caain²¹ li faa²¹ tsá² jmií¹ xiia²¹ joon tyani róo¹³ 'ná² cwo²o júu³ tya' Dios.

Gamóo³oo 'ee ilí² tya' gáí¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tya' Dios

11 Joon gacwo¹o jna ca'no' tó² 'e tya¹ tsá² 'ii²¹ joon jin²in sñ²¹i jna:

—Raan²u, tya¹ 'ii²¹ tya' inñ²¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios Jmii²¹ coon¹³ ni altar. Un'í²in jñi²¹taai² un'goo²o Dios inñ²¹ cwo¹ do. ²Pe jo tya¹ 'ii²¹ 'in'yíia² cwo¹ tsu² tya' tsá² seein²¹ li wíin² 'in jo lñi¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seein²¹ wíin² do i'láa¹ tya' 'e fuu²¹ li cwai¹³ lo ce tsín¹ tunláí¹ sñ²¹ tsi gáí¹. ³Jna-a isñ³na gáí¹ tsá² tyiia 'in faa²¹ cwáain¹ tyiia ce tsín¹ 'nñ¹ jñi²¹ tsi ca'no'. Joon 'in tsá² gáí¹ do ityi²¹ 'mí² lñ¹ tyiia²¹².

⁴Joon 'in gáí¹ tsá² tyiia do lñi¹ tún² 'mó² olivo joongi lñi¹ tún² ñí³ taa¹³ cera 'e táan² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyu² to² juncwii²¹. ⁵Joon wa 'iin²¹²in tsá² 'lá¹ tya' 'in gáí¹ tsá² do i'yei² jñ² moo'oo²¹²o, joon injúun¹in coonti jileei²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Joon coon¹³ la joon ijúun¹in jileei²¹ 'in 'iin²¹²in 'lá¹ tya'a. ⁶Joon 'in tsá² gáí¹ do lí²-i tyu² to² wa'a jo jó² jmí¹ la 'ñ²¹² ifaa²¹ cwáain¹ tya' Dios la joon lí²-i tyu² to² lijmi¹ jmií²¹. Joon doñi¹ee 'ii²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e' e tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii¹³ jmoowúu¹. ⁷Pe mo gatsín¹ cwo¹o 'in gáí¹ tsá² do júu³ tya' Dios 'in joo²¹ 'lñi¹³ 'in gacwo¹ñ¹ li sityú² do itéen¹in coon¹³ 'in gáí¹ do joon ili¹ 'ido ijngaa¹³mo 'in 'lñi¹³ 'in tsá² gáí¹ do. ⁸Joon 'in gáí¹ 'lñi²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'nñ¹ fuu²¹ fee¹ li gateen¹in Ña'ññ¹ 'Jesús taa¹ crúu¹³ tya'a. Mo lñi¹³ unsii²¹ tsá² 'e fuu²¹ do Sodoma si Egipto 'ee mo 'iin²¹²in jmaa¹ júu³ 'e gó² gajmaa¹ 'in tsá² néei¹ do tya' Jesús. ⁹Joon jee²¹² 'nñ¹ jmií²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ 'in tsá² seein²¹ la caain²¹ juncwii²¹, 'in faa²¹ jilaa²¹ nii² jmií¹, 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ jilaa²¹ nii² tsá² ijóo²¹ 'in gáí¹ 'lñi²¹² do tsu² jo cwo¹i wa'a tsa'áai¹³ tsá² 'ii. ¹⁰Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijmaa¹ a jlo¹³ 'e gajúin¹ 'in tsá² gáí¹ do 'in cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. Jlo¹³mo 'áai¹ ca gacwo¹o ruu²¹ 'e 'yaa¹-tsi la jaain²¹ la jaain²¹. Tsu² 'in gáí¹ tsá² do gauntyii²in tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ júu³ tyú² gacwo¹o. ¹¹Pe mo gatsín¹ 'nñ¹ jmií²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ gaunjiin²¹in Dios tún¹ 'in tsá² gáí¹ nijúin¹ do joon jmaa¹ a teen¹in. Joon gafoo¹³mo jileei²¹ 'in gango¹.

¹²Joon tsifu ganúu²un 'in tsá² gáí¹ do coon²¹ júu³ tá² jó² fu ññ²¹ 'e jin²in:

—Ñilíin²naa' fu yu' lo.

Joon gasóo²o jee²¹² coon²¹ jñi¹ fu yu' ññ²¹ fuu²¹ la nii²¹² 'in 'eei¹ 'ii. ¹³Tsifu joon gajóo²¹gon 'wó² lñ¹ joon catyuu¹ jee²¹² dyá² tsa² 'e fuu²¹ do ga'in² joon dyá¹ mil tsá² gajúin¹ mo gajóo²¹ 'wó² do. Joon 'in tsá² catyaa¹ do 'in gasáai¹ 'e fuu²¹ do gafoo¹³mo joongi gaun'goo²o Dios Jmii²¹ 'in tyiin¹ ññ²¹.

¹⁴Coon¹³ la joon gangñi¹ fa'í³ li tñ² tún² pe jo la 'ñ²¹² jó¹ fa'í³ li tñ² 'nñ¹.

Xñ¹u ángel lúu¹ tya'a li tñ² dyá¹-i

¹⁵Joon gaxñ¹u 'in ángel li tñ² dyái¹ lúu¹ tya'a. Joon gafaa²¹ a júu³ tá² jó² fu ññ²¹ 'e jin²in:

Jilaa²¹ to² sá² juncwii²¹ galñ²-i ilí² tya' Ña'ññ¹u Dios coon¹³ 'in gasii¹in Dios 'in gajmaa¹ a tiin¹³ tsá² 'in sii²¹ Cristo;

joon 'ii 'in tyu² to² coon²¹ tóo²mo.

¹⁶Joon 'in dyiia²¹tyuin² tsacóo¹³ 'in néei¹ li silñ²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹ gajmaa¹ 'in tuu²¹ jun²un ni 'wó² 'e un'goo²o Dios Jmii²¹. ¹⁷Joon gajin²in:

Cwóo¹³o 'nñ¹ má¹u'u, Ña'ññ¹u Dios tyii¹, 'in lí² jmá¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

Seen²¹mo'o ca la mo jée¹, joon seen²¹mo'o la no, joon iñi³i.

Cwóo¹³o 'má¹u'u tsu² niga'ú²u to² fee¹ tyi'i.

Joon 'láa² 'wii²¹² tyu² to².

¹⁸Tsá² taain²¹² juncwii²¹ nigajmaa¹ 'nii²¹-tsi tyi'i

pe la no gatñ² 'ii²¹ 'e jo ta²gñ¹ 'e la jmoo¹o tsá².

Nigatñ² 'ii²¹ ijmaa²¹ 'ii²¹ tya' 'e gó² 'e nigajmaa¹ 'in ni-gajúin¹.

Joon icwo²o tsá² tyi'i 'in gafaa²¹ a cwáain¹ tyi'i 'e tñi².

Joon jileei²¹ 'in taa¹-tsi 'nñ¹, jileei²¹ 'in un'goo²o 'nñ¹ 'ii²¹ 'e tñi² la tsá² feei¹ tiin¹³ la tsá² 'wéi¹.

Joon i'íin¹u'u 'in 'láa¹ juncwii²¹.

¹⁹Joon ganó¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'e si' ññ²¹fu².

Joon gamóo³oo cwóo¹ taa¹³ júu³ gañ¹ Dios coon¹³ tsá² tya'a tsi inñ²¹ cwo¹ do. Joon galñ² jñ² cwaain'ñá³, ganií²¹, gatyiaa²¹ cwaain'ñá³, joon gajóo²¹ 'wó² joon gaxñ¹ tsi¹ lñi¹.

'In tsamñ² coon¹³ 'in mñ²¹ 'lñi¹³

12 Joon galñ² coon²¹ lí² 'e fee¹ 'áai¹ fu yu' ññ²¹fu²:

lawa jaain²¹ tsamñ² tyi²¹ 'mí² 'e li la lñi¹ ñi¹ joon 'wii²¹² tñi¹ 'ii¹ sñ²¹. Joon 'u² tyii¹ si² coon²¹ corona taain²¹² dyatuuin¹ nñ²¹. ²Joon 'in tsamñ² do tyéen¹in yuñ²¹. Joon 'oo¹o coon¹³ wúu¹ 'e nii²¹ mo galiseein²¹ yuñ²¹ do. ³Joon coon²¹gi lí² galñ² tún² fu yu' ññ²¹fu²: lawa jaain²¹ mñ²¹ 'lñi¹³ yúuin² 'in sá² dyá¹ po'tyi². Joon tsí³ dyá² mooff³ joon jmai² coon²¹ corona taa¹³ tyii¹.

⁴Joon gaunraan¹³in catyuu¹³ lñi¹gi nñ²¹ si'ñi¹³ ññ²¹fu² coon¹³ moocúun¹un joon gadyee¹³ fu ni cwo¹³ juncwii²¹. Joon 'in mñ²¹ 'lñi¹³ do gajaan¹an tyani 'in tsamñ² 'in tí lí² liseein²¹ yuñ²¹ tya'a icuu²¹i tsifu mi liseein²¹ yuñ²¹ tya' 'ido. ⁵Joon galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsaññ¹ tya' 'in tsamñ² do. Joon 'in xuui²¹² do ityu² to² 'ii jilaa²¹ naciones sá² juncwii²¹ coon¹³ coon²¹ 'ñi¹³ 'e lí¹ ñí³. Joon tsifu-u gasaa²¹i Dios yuñ²¹ tya' tsamñ² do fu lí tyiin¹in lí silñ²¹² do. ⁶Joon 'in tsamñ² do gacwiin¹o fu coon²¹ lí jo 'in tsá² taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyú² tya'a ilicwo¹ 'ido 'e dñ¹ ce tsín¹ 'nñ¹ jñi²¹ tsi ca'no'.

⁷Mo ngayuui¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ññ²¹fu². Joon 'in ángel 'in tyiin²gi sii Miguel coon¹³ ángeles tya'a catyaa¹ gateen¹in coon¹³ 'in mñ²¹ 'lñi¹³. Joon 'in mñ²¹ 'lñi¹³ do coon¹³ 'ñi¹³ tya'a gateen¹in coon¹³ 'in ángeles tyú¹ ⁸pe jo gali² 'in 'lñi¹³. Joon jo lisá² 'áan³ tya'a fu ññ²¹fu². ⁹Joon

coon¹³ la joon ga'wóo²ⁱ 'in mii²¹ 'lii¹³ do fu ñu'fú². 'In mii²¹ 'lii¹³ do sii²¹ o jon 'in 'lii¹³; sii²¹ o jon Satanás. Ca la mo 'wiin²¹² gacón² 'in mii²¹ 'lii¹³ do tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon gapii²ⁱ in Dios 'in mii²¹ 'lii¹³ do ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'ii¹³ tya'a.

¹⁰Joon ganúu³uun coon júu³ tá² jó² fu ñu'fú² 'e jin²ⁱin: —Nigatí² 'ii²¹ ijmá² Dios tiin¹³ tsá². Tí lí ñíí¹ tsá² Dios 'in fee¹ mo 'ii. Ityu² Dios tyi¹ to². Gatí² 'ii²¹ 'ii²¹ i Cristo to² tya'a. Tsu Dios gatyii¹ fu ñu'fú² 'in niga'nii¹ la 'woo¹ jmi¹ tyani Dios 'in jai² líí² Cristo. ¹¹Joon gali²ⁱ 'ido coon¹³ jmi¹ gatún³ un tya' Jesús 'in líí¹ Cordero tya'a. Gali^{2o} joon 'wii¹³ júu³ tya'a 'e nigajin²ⁱ in xiiala gajmaa^{1a} Jesús tiin¹³ tsá². Joon jo 'goo²¹ o wa'a júuin² 'wii¹³ júu³ tyé² tya'a. ¹²'Wii¹³ joon jmaa^{2aa} 'jlo³ naa' jileei²¹ 'naa' 'in néei¹ ñu'fú². Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'ii¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ ñí¹³ tsu 'in 'lii¹³ gajgaa¹ jee²¹² 'naa' joon tyii²ⁱ in 'áai' tsu ñi^{1o} 'e jo wóo² lí² jmáa^{1a} 'e 'iin²¹² in jmáa^{1a}.

¹³Joon mo galili²ⁱ 'in mii²¹ 'lii¹³ do 'e nigapii²ⁱ in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'ó¹³ mo 'in tsamí² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a. ¹⁴Pe Dios gacwoo^{1o} ga'yá³ cwáa¹ mii²¹ feei¹ tya' 'in tsamí² do joon ili'í¹ fu lí jo 'iin tsá² seein²¹ lí sá² 'áan³ tya'a. Lí² cwó² Dios 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no' 'e dó¹ 'in tsamí² do. Do-o táain² wíin² lí jo ngí¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹⁵Joon 'in mii²¹ 'lii¹³ do gaxuu¹ gajmaa^{1a} lawa coon²¹ jmi²¹ fee¹ 'yeei²¹ 'oo²¹² o wa ilicaain²¹ 'in tsamí² do coon¹³ jmi²¹ 'yeei²¹ 'oo²¹² o. ¹⁶Pe ni cwoo¹³ wó² gauncoon^{13o} 'in tsamí² do joon ga'gii²¹ ni 'wó² do joon do-o gayun²¹ jmi²¹ 'e gaxuu¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹⁷Mo galí² la joon, joon 'in mii²¹ do líí¹ gi tyii²ⁱ in tya' 'in tsamí² do joon gangóo¹ ngatíin¹ in coon¹³ 'in jún² tya' 'in tsamí² do 'in catyáai² gi. Joon 'in jún² tya' 'in tsamí² do líí¹ tsá² jmoo^{1o} la to² tyu² Dios, 'in jmoo^{1o} júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa^{1a} Jesucristo 'wii²¹² tya'a.

Máa¹na gáí¹ joo²¹ 'lii¹³

13 Joon gajmáa^{3aa} siin¹³ na ni tsáa² tí² jmi¹ ñí¹³ joon gamáa^{1na} jaain²¹ joo²¹ 'lii¹³ 'in ga'yeei²¹ jmi¹ ñí¹³ do. Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ do tí² dyá¹ mootyí² joon tsi² dyá² moofi³. Taa¹³ jmai² coon²¹ corona la coon²¹ moofi³. Joon la coon²¹ mootyí² do toon²¹² coon²¹ e gó² faa²¹ tya' Dios. ²Joon líí¹ la líí¹ 'yia² tíí³ 'in joo²¹ 'lii¹³ do joon lí¹ tíí¹ la lí¹ tíí² oso. Joon 'oo²¹² o lí¹ la lí¹ 'oo²¹² 'yia² león. Joon 'in mii²¹ 'lii¹³ do gacwo¹ 'ido wa'a pí² tya'a coon¹³ 'áan³ tya'a. Gacwó² 'ido jon to² fee¹. ³Joon coon²¹ mootyí² tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ do sicwuu²¹ ca la lí¹ ijúun²ⁱ in. Pe 'e mootyí² do lí¹ sicwuu²¹ do ga'loo^{1o}. Joon ganga'goo²¹ tsi jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ⁴Joon gaun'goo^{21o} tsá² 'in mii²¹ 'lii¹³ do tsu 'ii-o gacwo^{1o} 'in joo²¹ 'lii¹³ do to² 'e 'oo^{1o}. Un'goo²¹ tsá² jon 'in joo²¹ 'lii¹³ do jin²ⁱ in:

—Jo 'in seein²¹ la líí¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ no. Joon, ¿iin lí² tín² coon¹³ 'ii?

⁵Joon ga'yeei²¹ 'oo²¹² o júu³ jloo³ joongi júu³ gó² tya' Dios. Joon ga'ii²¹ to² tya'a ca tsín¹ 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no'.

⁶Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ do gafaa^{21a} 'laa²¹ tya' Dios joongi faa^{21a} 'laa²¹ tya' 'e sii²¹ Dios. Faa^{21a} 'laa²¹ jon tya' lí

tyiin¹ Dios coon¹³ jileei²¹ 'in taain²¹² nu'fú². ⁷Joon gacwóo¹ⁱ 'e jma¹ 'nii²¹ tya' 'in jmoo^{1o} la to² tyu² Dios ca gali^{2o}. Ga'ii²¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ do 'e lí² tyu² to² jilaa²¹ nii² tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei²¹ 'in faa^{21a} jmi¹ xiia' fu la 'úí³ juncwii²¹. ⁸Joon jileei²¹ tsá² 'in jo taain²¹² ni jí² tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo^{21o} 'in joo²¹ 'lii¹³ do; ca la mo 'wiin²¹² garóon¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do ni jí² do lí taain²¹² jileei²¹ 'in cwo^{1o} Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon líí¹ 'in Jesús do Cordero 'in najúin¹.

⁹Joon wana tsí³ tsá² loocwóo^{1o}, cwonuu¹ un. ¹⁰Wana 'in tsá² tsajéee¹ tsá² nuñí³, nuñí³-i jon itsajéee¹ tsá² 'ii. La joon jon wana jngaa¹³ tsá² tsá² coon¹³ ñijlé²-i, coon¹³ ñijlé²-i joon ijngai² tsá² 'ii. Tsu 'wii¹³ 'in jmoo^{1o} la to² tyu² Dios 'ná² taain²¹² tá²-tsi joon jai² líí²ⁱ.

¹¹Mo ngayuui¹³ joon gamáa^{1na} jaain²¹ gi joo²¹ 'lii¹³ 'in ga'yeei²¹ ni 'wó². Tsí³ tún² moofi³ la tsí³ moofi³ joo'saa²¹ xuui²¹². Pe faa^{21a} 'ido la faa²¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹²'Oo²¹² o jilaa²¹ to² tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu. Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ gajmaa^{1a} gaun'goo^{21o} tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu 'in ga'loo¹ coon²¹ mootyí¹ lí sicwuu²¹ la lí¹ ijúun²ⁱ in. ¹³Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gajmaa^{1a} lí² fee¹ 'áai¹. Ca gajmaa^{1a} jalí² jí² yu¹ juncwii²¹ joon gaxuu²¹ fu ni 'wó² la jó² tsá² gajmaa^{1a} 'in joo²¹ 'lii¹³ do. ¹⁴Joon coon¹³ lí² 'e gajmaa^{1a} 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do tyani 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu gacón^{2o} on tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gatyu² to² tsá² wa'a jméi² 'ido jaain²¹ 'in líí¹ la líí¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ sicwuu²¹ coon¹³ ñí³ pe jiin^{21o}. ¹⁵Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gajmaa^{1a} jiin¹ 'in gajmee¹ in tsá² 'in líí¹ la líí¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu. Ga'láa² 'wii²¹² gafaa^{21a} 'in joo²¹ 'lii¹³ gajmee¹ in tsá². Joon gajngaa¹³ⁱ jileei²¹ 'in jo gaun'goo^{21o} 'ii. ¹⁶Joon gatyu² to² 'e líin²ⁱ in tsá² lí² cwoo^{21o} tsáa¹ si tya'tyi² 'ee. Jilee²¹ mo xufiin¹³ tsá² 'wéee¹ si tsá² tyiin² 'ee, si tsá² sá² cuu² si tsá² tañí² 'ee, si tsá² jmoo^{1o} to² 'ña'a si tsá² jmoo^{1o} to² tya' tsá² xeei²¹ 'ná² líin²ⁱ in 'e lí² do. ¹⁷Tsu wana jo tyaan¹ tsá² 'e lí² do si nombre tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ do jo lí² ló³ tsá² 'ee 'ñí¹ in joon jo lí² 'ñí¹ in tsá² 'e 'ñí¹. ¹⁸'E lí² do lí¹ la lí¹ coon²¹ número. Jon wana jmi¹-tsi tsá² lí²-i un'í² tsá² 'e número tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ do tsu número tya' tsañuu¹ do. 'E número do tí² seisciento sesenta y seis.

Núu³uun '00¹⁰ 'in 144,000 tsá²

14 Mo ngayuui¹³ joon gajó³⁰⁰ joon gamáa^{1na} Jesús, 'in líí¹ Cordero, siin¹³ in ni moo²¹ sii²¹ Sión. Joon téein² coon¹³ on coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyán² mil tsá². Joon 'in tsá² tyaan¹ an tya'tyí¹ 'e sii²¹ Cordero coon¹³ 'e sii²¹ Jmii²¹. ²Joon ganúu³uun 'e 'iin² 'e jó² fu ñu'fú², 'iin² la 'iin² lí¹ 'yu¹ jmi²¹ 'láai¹ lí¹. 'Iin² lawa mo 'oon¹ on cwaain¹ ná³ tá² lí¹. Fúu¹³ mo tí¹ téein² poo^{21o} tuntuu²¹ tya'a. ³Joon '00¹⁰ coon²¹ canto 'múui² tyani lí¹ síí²¹² lí¹ tyiin¹ Dios joongi tyani 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹ coon¹³ 'in tsacó¹³ do. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² litíí² 'e canto do jiin¹³ 'in coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyán² mil tsá² do lí² litíí² 'e canto do. 'In tsá² do 'in nigajmaa^{1a} Dios tiin¹³ 'in jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹. ⁴'Ido 'in jo 'ee niga'láa¹ coon¹³ tsamí². Jmai² 'in tyún¹ mo 'ii, joon

ngii¹o coon¹³ Jesús doñixiia' fu tsaliin²mo. Gauntiin¹³ Jesús 'ii jee²¹² tsá² 'e liin²in lawa coon²¹ fa¹ tya' Dios Jmii²¹ nifu joongi tya' 'in Cordero do. ⁵Jiin¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo gasi¹ 'ido. Joon jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo røøi²¹ tyani Dios.

Júu³ ga'ñi¹ gaai²¹ ángeles

⁶Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in ga'øøi² tuntsa¹ ñu'fú². Joon 'in ángel do tyaan¹an júu³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo tya' xiiala tiin¹³ tsá² juncwii²¹. Jajmaa¹³a tsá² júu³ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹; jilaa²¹ nii² tsá² 'in faa¹²¹a jilaa²¹ nii² jmii¹, 'in néei¹ la coon²¹ fuu²¹. ⁷Joon jin¹² 'in ángel do coon¹³ coon²¹ júu³ tá²:

—Cwo'gøø²¹mo' Dios. Jóø²oo' 'in feei¹ 'áa¹mo 'i-i joon nigatí² 'ii²¹ ijmáa¹ 'a 'ii²¹ tya' tsá². Cwoun'goo²oo' 'in nigajmaa¹ 'a ñu'fú² coon¹³ ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ jmi¹ñi³ coon¹³ li 'ya² jmi²¹.

⁸Joon mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ 'in ángel do jaain²¹gi ángel gafaa¹²¹ a jin²¹in:

—Jøø²øø', tyaan²aan' cwáain¹. 'In tsá² néei¹ Babilonia, 'e fuu²¹ fee¹ li¹, niga'aa¹ 'a fa'ñi²¹ 'áai¹ tsu niga'e² 'e tsá² néei¹ la caain²¹ fuu²¹ 'e ungoo²¹o dioses 'in jo la jai².

⁹Joon jaain²¹gi ángel gacwéei¹ joon gatí² gaai²¹. Joon gafaa¹²¹ a coon¹³ júu³ tá² jin²¹in:

—Jileei²¹ 'in un'goo²¹o 'in joo¹²¹ 'lñi³ do 'e² 'e Dios Jmii²¹ 'ii wúu¹ 'áai¹. La joon jon inii²¹ wúu¹ jileei²¹ 'in un'goo²¹o 'in gajmeei¹ tsá² 'in lñi¹ la lñi¹ 'in joo¹²¹ 'lñi³ do si líin²in 'e li² do tya'tyi² si cwo²¹ 'ee. Joon mi tñ² joon jo feei¹gi-tsi Dios coon¹³ 'in tsá² do, jmai¹² 'e 'nii²¹-tsi. Joon inii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ jñ² coon¹³ azufre. Tyani ángeles tya' Dios joongi tyani Jesús, 'in sii²¹o jon Cordero, inii²¹ 'ido wúu¹. ¹¹Joon 'e wúu¹ inii²¹ do 'e li la li coon²¹ unñi² 'e soo¹o coon²¹ tøø²mo. Jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo²¹ tya'a 'in gaun'goo²¹o 'in joo¹²¹ 'lñi³ do si gaun'goo²¹o 'in gajmeei¹ tsá² 'in lñi¹ la lñi¹ 'in joo¹²¹ 'lñi³ do 'ee. La 'woo¹ jmi¹ jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo²¹o tya'a 'in lñi¹ li² tya' 'in joo¹²¹ 'lñi³ do. ¹²Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a jmaa¹ 'a taa¹²¹-a jileei²¹ 'in tsaa²-tsi Dios Jmii²¹, jileei²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios joon ja'mo lñi² Jesús.

¹³Joon ganúu³un coon²¹ júu³ jó² fu ñu'fú² 'e jin²¹in si²¹ñi³ jna:

—Taan¹ ni mo'j² 'e júu³ lo: "Jløø³mo jileei²¹ 'in jai² lñi² Ña'ñu¹ñu¹ Jesús mi júun²in. Jløø³mo nano la joon li ngóo¹gi." "Jo¹o", jin²¹in 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsu i'ii²¹ 'woo²¹o tsá² to² tya'a joon jilaa¹²¹ to² tya'a 'e gajmaa¹ 'a jo 'iin²-tsi Dios.

Mo gacóon¹ ángeles 'e garoo²¹ fu juncwii²¹

¹⁴Joon gajøø³øø joon gamóo³oo coon²¹ jni¹ taa²¹ joon ni jni¹ do tyiin¹ jaain²¹ 'in lñi¹ la lñi¹ jóon¹ tsañu¹. 'Yu goon corona tyii¹ joon san¹²an coon²¹ ñijlñ²-i tuu²¹ 'e má¹. ¹⁵Joon gacwo'ñi¹ jaain²¹gi ángel inñu cwo¹ fee¹ si² ñu'fú² do, joon 'in ángel do gajin¹²in coon¹³ júu³ tá² si²¹ñi³ 'in ángel tyiin¹ ni jni¹ do:

—Tyiin¹³ ñijlñ²-i tuu²¹ tyi¹ joon cóon¹³on 'e garoo²¹ tyi¹ tsu gatí² 'ii²¹ 'e galityú²-u 'e garoo²¹ juncwii²¹.

¹⁶Joon 'in tyiin¹ ni jni¹ do 'e gatyiin²¹in ñijlñ²-i tuu²¹ tya'a juncwii²¹ joon gacóon¹on 'e garoo²¹ juncwii²¹.

¹⁷Joon jaain²¹gi ángel gacwo'ñi¹ 'e cwo¹ si² ñu'fú² do. Saan¹²¹an jon coon²¹ ñijlñ²-i tuu²¹ 'e má¹. ¹⁸Joon gacwo'ñi¹ jaain²¹gi ángel ni altar 'in tyu² to² jñ². Joon gafaa¹²¹ a coon¹³ júu³ tá² gasi¹²¹ 'in ángel do 'in saan¹²¹an ñijlñ²-i tuu²¹ 'e má¹ jin²¹in:

—Tyiin¹³ ñijlñ²-i tuu²¹ tyi¹ 'e má¹. Tyiin²an 'e cwaain¹²¹ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e garoo²¹ tyi¹ 'e sá² juncwii²¹ tsu gafuu²u.

¹⁹Joon 'in ángel do gatyiin²¹in ñijlñ²-i tuu²¹ tya'a fu juncwii²¹. Joon gacoon²¹o mi¹³ wuunjøø¹³ 'e sá² juncwii²¹ joon gato²⁰o tsi coon²¹ liníui¹. 'E 'øøi²¹-tsi tsá² 'e² 'e Dios tsá² wúu¹ 'áai¹. ²⁰Joon ganíui¹ 'e mi¹³ do li¹ co' fuu²¹ do. Joon lawa jmi¹ gatoon²¹ li ganíui² 'e mi¹³ do. Joon galí² jmi¹ do lawa'a li ngóo¹ jmi²¹ tñ² cwó² 'ni¹ cíein¹³ kilóme-ters gangóo¹ jmi¹ do li náa¹ fuu²¹ do. Joon 'o¹² 'e jmi¹ do jin¹³ la ñi² 'ii¹ 'oo²¹² cwa² mo 'yu freno 'oo²¹²o.

Lawa dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa¹³ li gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹

15 Joon gamóo³oo coongi li² fee¹ fu ñu'fú². 'Áai¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² 'wii¹³ 'e li² do. Gamáa³na dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa¹³ li gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon coon¹³ 'e dyía¹ fa¹³ do gajeen¹²¹mo 'nii²¹-tsi Dios.

²Joon gamóo³oo lawa coon²¹ jmi¹ñi³ la li sñ³ sicaai¹³ jñ². Joon téein² ni jmi¹ñi³ do 'in jo gali¹ 'in joo¹²¹ 'lñi³ do tya'a. Jo gaun'goo²¹o 'in tsá² téein² do 'in nigajmeei¹ tsá² 'in lñi¹ la lñi¹ 'in joo¹²¹ 'lñi³ do jon'gi gali²¹ li² tya' 'in joo¹²¹ 'lñi³ do. Joon 'in tsá² do téein² ni jmi¹ñi³ do san¹²an tuntuu¹²¹ 'e gacwo¹² Dios 'ii. ³Joon ga'øø¹ 'in tsá² do coon²¹ canto tya' 'lñi¹² Moisés 'in gajmaa¹ 'a la to² tyu² Dios joongi ga'øø¹ canto tya' Jesús, 'in lñi¹ Cordero, 'e jin²¹in:

Fee¹ joon 'ya²gi jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹²¹ 'a, Ña'ñu¹ñu¹ Dios. Jiin¹³ 'ñu¹ li² jmaa¹²¹ 'a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²u'un.

Coon²¹ tsáa¹ joongi 'e la jai² 'e fu¹ tyi¹.

Røøi¹³ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ñu.

⁴Jiin¹³ jaain²¹ jo seein²¹ wa'a jo 'gñi²¹ 'ñu, Ña'ñu¹²ñu¹, jilee²¹mo iunfee¹ 'i 'ñu.

Jiin¹³ 'ñu¹ 'in tyú¹mo.

Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jalíin² un'goo²¹o 'ñu. Nigacón²o cwáain¹ 'e røø²¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o.

⁵Mo ngayuui¹³ joon gajøø³øø joon gamóo³oo ganó² 'e cwo¹ si² ñu'fú² li si¹mó² 'e cuun²¹² toon²¹² ley do.

⁶Joon ga'wooi²¹ dyái¹ ángeles 'e cwo¹ do. Joon 'in dyái¹ ángeles do sñin¹³in taa²¹ jñi¹ lñi¹ 'mi² sii²¹ lino. Joon si'ñu¹ nit-sí¹ 'e lñi¹ jmai¹² cwanáa¹. ⁷Joon jaain²¹ jee²¹² 'in joo¹²¹ jii¹ do gacwo¹o jmai¹² coon²¹ 'ú¹ pi¹³ lñi¹ cwanáa¹ 'in ángeles dyái¹ do. Joon røøi²¹ tya' jilaa¹²¹ wúu¹ 'e² 'e Dios tsá² 'e 'ú¹ pi¹³ do. Joon Dios do seein²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁸Joon 'e cwo¹ do garøi¹ coon¹³ 'e 'ya²gi la joon coon¹³ to² 'e 'oo¹o Dios. Lawa unñi² 'e garøi¹ 'e cwo¹ do. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² tsataai² inñu cwo¹ do ca mo gatséi¹ 'e dyía¹ fa¹³ tyaan¹an 'in dyái¹ ángeles do.

Lawa 'ú¹ pi³ tyaan'an fa'i³

16 Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu in~~u~~ cwo¹ joon gajin²in sii²¹i 'in dyái¹ ángeles do:

—Cwolín²naa', cwo'íi'naa' 'e fa'i³ tya' Dios 'e taa¹³ 'ú¹ pi³ tyii' ni cwoo¹³ juncwii²¹.

²Joon 'in ángel nifu nga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon ga'yée²i juu²¹ 'lhi³ tya' jileei²¹ 'in niga'ii²¹ li² tya' 'in joo²¹ 'lhi³ do si 'in nigaun'goo²¹ 'e 'e 'in gajmee¹i tsá² 'in lhi¹ la lhi¹ 'in joo²¹ 'lhi³ do.

³Joon 'in ángel li t² gáí¹ nga'íi'in 'ú³ pi³ tya'a ni jmi'ñi³ joon jmi'ñi³ galí¹ la li jmi¹ tya' 'lhi²¹. Joon gajún¹mo jileei²¹ joo²¹ táai² jmi'ñi³.

⁴Joon 'in ángel li t² gaai²¹ nga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a ni jmi²¹ coon¹³ ni li 'yá² jmi²¹ joon galí¹ jmi¹. ⁵Joon ganúu³uun 'in ángel tya' jmi²¹ do jin²in:

—Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²a, Ña'ñu¹'u' Dios, 'in tyúí¹. Seen²¹mo'o la mojéi¹, joon seen²¹mo'o la no. Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²a tya' tsá² t² 'in tsá² do nigat~~u~~un¹un jmi¹ 'øø² 'in jai² lhi² 'n~~u~~, 'in gafaa²¹a 'wii²¹ tyi'i, tsu gaty~~u~~² to² 'e 'uun²¹ 'in tsá² do jmi¹ jii¹³ la gat~~u~~².

⁷Ganúu³oo jon júu³ jó² fu ni altar do 'e gajin²in: —'E ja¹'mo nigajmaa²a 'ii²¹ røø²¹ joongi coon²¹ tsáa¹, Ña'ñu¹'u' Dios. Jii¹³ 'n~~u~~u li² jmaa²a ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹u'un.

⁸Joon 'in ángel li t² tyúuin² nga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a li 'íi'in ñi¹. Joon gacwo¹o ñi¹ do ilí² júun¹in tsá² coon¹³ j² tya'a. ⁹Joon gacáa²mo tsá² coon¹³ j² do. Pe 'in tsá² do jo gajoo²¹-tsi wa'a gatsaa¹-tsi Dios 'in tyu² to² fa'i³ do. Xu li' joon gafaa²¹gi 'laa²¹ tya' Dios.

¹⁰Joon 'in ángel li t² 'ñéi² nga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a li tyiin¹ 'in 'in tyu² to² 'in joo²¹ 'lhi³ do joon li tyu² 'ido to galin~~u~~²¹. Joon 'in tsá² taai²¹ do gacuu²¹u nisi¹¹i coon¹³ wúu¹ 'e ni² do. ¹¹Pe coon¹³ 'elo jo gajoo²¹-tsi 'e unsi²i 'e jmoo¹o 'e gó² tya'a, xujoon faa²¹gi 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ tyiin¹ ñu¹fú² 'wii¹³ nigangoo¹o wúu¹ 'yee²¹ juu²¹ 'lhi³ do.

¹²Joon 'in ángel li t² jnúui² nga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a ni coon²¹ jmi²¹ fee¹ sii²¹ Eufates joon gality~~u~~²¹ jmi²¹ do, gaunty² fu¹ ijalíin² røø¹³ 'in néi¹ li 'yee²¹ ñi¹.

¹³Joon gamáa³na gaai²¹ espíritu gó² 'in lhi¹ la lhi¹ je'cwa² ga'wóo²i moo'oo² mii²¹ 'lhi³ coon¹³ moo'oo² 'in joo²¹ 'lhi³ coon¹³ moo'oo² 'in jin² 'e faa²¹o júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. ¹⁴Joon 'in espíritu do lhi¹ 'ii¹³ tya' 'in 'lhi³ joon lí²-i máa¹a jilaa²¹ li² 'e tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsalíin²mo tsauncaain²¹ jileei²¹ røø¹³ 'in néi¹ juncwii²¹. Iuncaain²¹ 'in røø¹³ do itéen¹in 'e jmaa¹ 'nii²¹ mi t² jmi²¹ fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'in li' jilaa²¹ 'e 'iin²¹in.

¹⁵Joon jin² Dios: "Janúu²uun', igó³oo 'e 'uun²¹ lawa jaain² 'uun²¹. Joon jløø¹³mo 'in jo cwuu²¹i joon 'in tyi²o siin¹³, 'in nanáa¹ tyú² tya'a. T~~u~~ la joon jo t² ringúu¹i ngí² 'e jøø²i tsá² xeel²¹ 'ii, jo 'laa¹a fa'ii²¹." ¹⁶Joon 'in espíritu gó² do iuncaain²¹ 'in røø¹³ do fu coon²¹ li sii²¹ Armagedón coon¹³ jmi¹ hebreo.

¹⁷Joon 'in ángel li t² dyái¹ ga'íi'in 'ú¹ pi³ tya'a tya'cwii²¹. Joon gacwo'íi' in~~u~~ cwo¹ si² ñu¹fú² coon²¹ júu³ tá², jó² fu li si² li silii²¹ do, 'e jin²in:

—Nasi'yee²¹mo jilaa²¹-a.

¹⁸Joon galí² j² cwaain'ñá³ 'áai¹, ga'oon¹on cwaain'ñá³ joon ga'íi'i tá² lhi¹. Joon gajøø²¹ 'wó² lhi¹ jii¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gajøø²¹ 'wó² la do la jee²¹² taain²¹² tsá² juncwii²¹. ¹⁹Joon 'e fuu²¹ fee¹ do gajii², galí² 'ni¹ 'ii¹³. Joon ga'in¹ lacaain²¹ fuu²¹ catyia². Joon gati²-tsi Dios Jmii²¹ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Babilonia 'a 'e¹ 'e wúu¹ jii¹³ la nigaty~~u~~² to² mo gati² 'nii²¹-tsi tya' 'in tsá² do. ²⁰Joon jilaa²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi²¹ gayuun²mo joon jilaa²¹ moo²¹ jo sá²gi. ²¹Joon gaxuu²¹ tsí¹ coo¹³ 'áai¹ jee²¹² tsá². Ca tunló¹ kilos la ca mi¹³ 'ii²¹ 'e tsí² do xuu²¹ fu yu¹. Joon 'in tsá² do gafaa²¹a 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ 'wii¹³ tya' tsí¹ gaxuu²¹ do tsu lhi¹ gangoo¹on wúu¹ 'wii¹³ 'e tsí¹ do.

'In 'yiiatsangó¹ feei¹

17 Joon gamáa³na jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ ángeles do 'in san² 'ú¹ pi³ do. Joon 'ii gajin²in sii²¹i jna:

—Ná² fu lo, tsu 'e¹³ee 'nu xiiala 'e¹ 'e Dios wúu¹ 'in 'yiatsangó¹ feei¹ 'in tyiin¹ ni jmi'ñi³. ²Joon 'in røø¹³ taain²¹² juncwii²¹ nigang~~u~~¹i nigajmaa¹ 'e gó² coon¹³ 'ido. Joon 'in taain²¹² juncwii²¹ lawa gali'íin¹mo coon¹³ 'e gó² tya'a la mo 'un² tsá² vino.

³Joon lawa'a 'e cfi³oo 'in ángel do gatøø¹ø jna fu coon²¹ li jo 'iin tsá² taain²¹². Joon gamáa³na jaain²¹ tsamí² tyiin¹in jaain²¹ joo²¹ 'lhi³ yúuin². Joon 'in joo²¹ 'lhi³ do tsí³ dyía¹ mootyí¹i joon tsí³ dyá² moofi³. Joon la tøø² 'in joo²¹ 'lhi³ do toon²¹² 'e faa²¹ 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹. ⁴Joon 'in tsamí² 'in tyiin¹in 'in joo²¹ 'lhi³ do tyi²i 'mi² 'nu² júuin² coon¹³ 'e yúun². Joon sixéi¹³ cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹ coon¹³ perlas. Joon san²an coon²¹ copa lí¹ cwanáa¹ sirøø²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e un'leei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. ⁵Joon toon¹on tyi²tyi¹i coon²¹ júu³ 'uun²¹ 'e jin²: "Babilonia 'in feei¹. Sáa³o jileei²¹ 'yiiatsangó¹ 'ino. Sáa³o jon jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹ 'ino." ⁶Joon gacón³oon cwáain¹ 'e 'íin¹mo 'in tsamí² do coon¹³ jmi¹ tya' tsá² tsa¹-tsi Dios joon coon¹³ jmi¹ tya' 'in gajngai² tsá² tsu 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyu² Jesús. Joon lhi¹ nga'goo²¹-tsii mo gamáa³na 'in tsamí² do. ⁷Joon jin²in 'in ángel do sii²¹i jna:

—'Ee li' tsa'goo²¹-o'o 'áai¹? Jmaa¹³aa 'nu júu³ 'ee 'øø²¹-tsi tsá² júu³ 'uun²¹ tya' 'in tsamí² do joongi 'ee 'øø²¹-tsi tsá² 'in joo²¹ 'lhi³ li tyiin¹in tsamí² do. 'In joo²¹ 'lhi³ do tsí³ dyía¹ mootyí² coon¹³ dya moofi³. ⁸'In joo²¹ 'lhi³ do 'in gañi¹u'un 'in seen²¹ ca la jéi¹ pe jo seen²¹gi nano ti li cwo'íi¹ too²¹ tyi² li sá² tyú² 'e nu'gi in'íin² coonti. Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in tsa'goo²¹-tsi mi ni² 'in joo²¹ 'lhi³ do 'in seen²¹ ca la jéi¹ pe jo seen²¹gi nano pe coon²¹ mi cwe¹mo tún¹ juncwii²¹. 'In tsá² 'in ninga'goo²¹-tsi do jo taain²¹² ni jí² li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Ca la mo rón¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do 'e jí² do.

⁹'Elo lí² wa 'in 'iin²¹²in 'øø²¹-tsi: Tún² nii² 'øø²¹-tsi tsá² 'e dyía¹ mootyí² 'in joo²¹ 'lhi³ do. Li la li dyía¹ po³ tii²¹ li tyiin¹in 'in tsamí² do. ¹⁰La joon jon lawa dyái¹ røø¹³. Nigaxuu²¹mo 'ñéi² røø¹³ do, joon jaain²¹ tyu² to² nano, joon jaain²¹gi røø¹³ do ti lí² jó¹. Joon mi cwéé¹i coon²¹ sii¹³xu itaa²¹a. ¹¹Joon 'in joo²¹ 'lhi³ do 'in

seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gi nano 'ii li tĩ² jńeei² rǒǒi¹³ xǔfiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ rǒǒi¹³ 'ido. Joon it-saa²¹o fu li 'ii²¹.

¹² Joon 'ǒǒi²¹-tsi tsá² 'e dyá² mooff³ 'e gañi²i li la lǎi¹¹ dyéi² rǒǒi¹³ 'in jo mo ga'ii²¹gi to² tya'a. Pe 'ii²¹mo to² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'in joo²¹ 'lǎi¹³ do. Jee²¹² coon²¹ hora ity²u to². ¹³ Canii²mo 'ǒǒi²¹-tsi 'in dyéi² rǒǒi¹³ do. Joon icwo¹o to² 'oo¹o coon¹³ 'ii²¹ tya'a 'in joo²¹ 'lǎi¹³ do. ¹⁴ Joon itéen¹ 'in coon¹³ Jesús, 'in lǎi¹ Cordero, pe Jesús do ilii²¹i tsǔ feei¹gi 'ii la jee²¹² jileei²¹. 'Ii lǎi¹ rǒǒi¹³ 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ rǒǒi¹³. Joon jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ 'on nigatǒ¹o joon gatyii¹²in Dios 'ii. Joon jo tiuu²i 'ido 'ii.

¹⁵ Joon gajin² 'in ángel do sǎi²¹i jna:

—'E jmi²ñi³ gañii²in li tyiin¹ 'in 'yiiatsangó¹ li la li jilaa²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ nacíoon¹³mo. ¹⁶ Joon 'in dyéi² rǒǒi¹³ do 'in lǎi¹ li mooff³ tya' 'in joo²¹ 'lǎi¹³ do ilí²ee²¹i 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon itiuu²mo 'ido 'ii tĩ ringúu¹i. Joon icuu¹mo 'ido 'ii joon ijuun²in coonti. ¹⁷ Tsǔ Dios gajmeei¹ 'in rǒǒi¹³ do 'e jmáa¹a jii¹³ la 'iin²¹²in. Tsǔ 'wii¹³ joon rǒǒi²¹ gasǎi² jee²¹² 'ii joon gacwo¹o 'in joo²¹ 'lǎi¹³ tya'a ca tsín¹ jilaa²¹ júu³ ga'ǎi²i Dios Jmii²¹. ¹⁸ Joon 'in tsamǎ² 'in ní¹u'u lǎi¹ a li 'e fuu²¹ fee¹ 'in tyǔ² to² jileei²¹ rǒǒi¹³ taain²¹² juncwii²¹.

Mo ga'in¹ fuu²¹ Babilonia

18 Mo ngayuui¹³ joon gamáa³na jaain²¹gi ángel 'in gajngái¹ fu ñǔfú² joon fee¹ to² 'oo¹o. Joon ni cwoo¹³ juncwii²¹ jná² joo²¹ coon¹³ 'e 'ya²gi tya'a. ² Joon coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lǎi¹ ga'oo¹o jin²in:

—Niga'íin²mo Babilonia 'e fuu²¹ fee¹ do. Niga'íin²mo joon galǎ¹ coon²¹ li taain²¹² 'in 'lǎi¹³. Do-o itéen¹ 'in jileei²¹ espíritu gó². Lawa coon²¹ tyǔ² taain²¹² ton¹ 'lǎi¹³, 'in 'eei²¹ tsá² galǎ² 'e fuu²¹ do. ³ Joon lawa gali'íin¹mo tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'e gó² 'láa¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon 'in rǒǒi¹³ taain²¹² juncwii²¹ gati²-tsi ngi¹ coon¹³ 'ido. Joon 'in 'ni¹i 'e ló¹ tsá² galisá² cuu² tya'a coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² tĩ²-tsi.

⁴ Joon ganúu³u coongi júu³ jó² fu ñǔfú² 'e jin':

—'Woo²¹naa' 'e fuu²¹ lo jilee²¹naa' 'in lǎi¹ tsá² tyiia 'e jo 'ii¹³naa' tsaa² tya' 'ido jon'gi iliseein²¹naa' fa'ǎ³ la fa'ǎ³ iseein²¹ 'ido. ⁵ Tsǔ tsaa² tya'o galifee¹ 'áai¹ ca gatyalii²¹² tsaa² tya'a fu ñǔfú² joon gati¹-tsi Dios jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹a. ⁶ Cwóo¹³oo' wúu¹ 'ido jii¹³ la nigacwo¹o 'in xeei²¹. Cwotyí²ii' 'in tsamǎ² do tún² 'iin¹³gi jii¹³ la niga-jmaa¹a. Cwó²oo' 'e 'uu²¹u 'in tsamǎ² do tún² 'iin¹³gi 'e gó² la gacwo¹o 'ido tsá² xeei²¹. ⁷ 'Áa¹mo fee¹i gajmei¹ 'ña'a joon 'áa¹mo tyú² seein²¹ jin²in: "Lo-o tyiin¹na lǎi¹na 'yiia²¹² rǒǒi¹³. Jo lǎi¹na 'yiia²¹² joon jo 'ee wúu¹ imóo³oo." ⁸ 'Áai¹ tyú² galiseein²¹ pe joon 'ii²¹ la joon jon iní² wúu¹. Tsǔ 'wii¹³ joon coon²¹ jmi²¹² mi jó¹ fa'ǎ³ tya'a iní² 'oo² ijó¹, ilixuu²¹²-tsi 'áai¹ joon ijuun²¹mo, joon caa¹i coonti ce lín²in fó² coonti. Tsǔ feei¹ 'áa¹mo Ña'ñǔ'ǔ Dios Jmii²¹ 'in gajmaa¹ 'ii²¹ tya'a.

⁹ Joon jileei²¹ rǒǒi¹³ 'in gangi¹ jmoo¹ jlǒǒ³i coon¹³ 'ido ityi¹o, ilixuu²¹²-tsi mi jǒǒ² roon¹on unñi² li caa²¹i 'in

tsamǎ² do. ¹⁰ Wíin² téein² tsǔ 'wii¹³ 'goo²¹-o ní² 'in tsamǎ² do wúu¹ joon jin²in:

—'Áai¹ tyafó² fúu² 'nǔ, Babilonia, coon²¹ fuu²¹ fee¹ joon coon²¹ fuu²¹ tyiin²¹! Pe jmi²¹² nano gacwá¹ imoo¹³o wúu¹.

¹¹ La joon jon 'in téein² 'ni¹i 'e ló¹ tsá² tyi¹o jon ilixu- ui²¹²-tsi tsǔ jo 'in seein²¹ ló¹gi laa²¹² tya'a 'e ningatyaan¹an. ¹² Ningatyaan¹o cwanáa¹ coon¹³ cwataa²¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹. Ningatyaan¹an 'mi² tyú² 'e lǎ¹ lino coon¹³ 'mi² wuu²¹ nǔ¹ yúuin² coon¹³ yúun². Ningatyaan¹ 'ido jilaa²¹ 'mó² jmafuu²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e lǎ¹ moojon² elefante coon¹³ 'mó² 'e tyi- in² 'áai¹. Joongi ningatyaan¹an 'in tsá² 'ni¹ do ñiyǔn² coon¹³ ñi³ coon¹³ cuun²¹² marmol. ¹³ Ningatyaan¹o jon canela coon¹³ 'oo²¹ tya' 'uunñi² tya' tsá² coon¹³ fuu²¹² sǎn¹ coon¹³ mirra coon¹³ jmi²¹ jmafuu²¹ coon¹³ vino coon¹³ aceite coon¹³ fuu²¹² 'iñi¹ 'e tyú² coon¹³ trigo. La joon jon jée¹i joo²¹ coon¹³ joo'saa²¹ coon¹³ cwa² coon¹³ care² jñǔ² cwa². Joon ca tsá² 'in si¹ñi²¹² jmoo¹o to² tya' tsá² jée¹i. ¹⁴ Joon ijin²in sǎi²¹i 'e fuu²¹ do:

—Joon 'e 'oofuu¹ 'e gasín¹u'un ca la mo jéei¹ gan- gali¹i. Gangalii¹ jon jilaa²¹ 'e tyú² 'e tĩ²-o'o coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi joon jo tyiia²¹gi.

¹⁵ Joon wíin² itéen¹ 'in 'in ga'nñi¹ jilaa²¹ 'e ló¹ 'ido joon galǎi¹ tsá² sá² cuu² 'wii¹³ jilaa²¹ 'e galó¹ 'ido. Wíin² itéen¹ 'in tsǔ 'wii¹³ 'goo²¹o coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ ní² 'in tsamǎ² do. Itéen¹in cǎi²¹o xuui²¹²-tsi. ¹⁶ Jin²in:

—'Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya²gi do tsǔ galǎi¹ la lǎi¹ jaain²¹ tsamǎ² 'yei²gi 'in tyi² 'mi² tyú² lǎ¹ lino nǔ¹ yúuin² joongi yúun². Sixée¹i cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² tyiin² coon¹³ perlas. ¹⁷ Joon jee²¹² catá² ga'in¹ jilaa²¹ 'e sá² tya'a.

Joon wíin² taain²¹² jileei²¹ tsá² tyǔ² to² barcos coon¹³ 'in táai² barcos coon¹³ 'in jmoo¹o to² tsi barcos do. Jileei²¹ 'in jmoo¹o to² ni jmi²ñi³ táan¹in wíin². ¹⁸ Joon mo gajǒǒ² roon¹ unñi² có² 'e fuu²¹ do joon ga'oo¹o tá² jin²in:

—Jo 'e fuu²¹ sá²gi 'e 'ya²gi lagi 'e fuu²¹ do.

¹⁹ Joon ga'ee¹ 'e cwoo¹³ jee²¹² tyii¹ gatyí² xuui²¹²-tsi 'áai¹ joon 'oo¹o jin²in:

—'Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya²gi do. 'Áai¹ galisá² cuu² tya' 'in jmoo¹o to² ni jmi²ñi³ coon¹³ cuu² ga'in²in 'e fuu²¹ do. Pe jee²¹² coon²¹ catá²-a ga'in¹ 'e fuu²¹ do.

²⁰ Pe jmaa²aa' jlǒǒ³naa' 'in táai² ñǔfú² coon¹³ 'naa' 'in lǎi¹ apóstoles coon¹³ jileei²¹ 'naa' 'in faa²¹a cwáain¹ tya' Dios coon¹³ jileei²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii. Tsǔ mo gacóon¹o tya'a, 'ii²¹ rǒǒ²¹ jmaa¹a Dios tyi'naa¹.

²¹ Joon jaain²¹ ángel 'in piin² 'áai¹ gasaa¹³a coon²¹ cu- un²¹² 'e lǎ¹ lawa coon²¹ too¹ fee¹ joon gapí² 'in ángel do 'e cuun²¹ do tsi jmi²ñi³ jin²in:

—La gapí³ii 'e cuun²¹² do tsi jmi²ñi³ la joon jon 'iin²in Babilonia, coon²¹ fuu²¹ 'ya²gi. Joon jo ní²gi tsá² 'ii. ²² Jo jmi²¹² núu²gi tsá² 'iin² sóoin¹³ jee²¹² 'nú¹ tya'a. Jo núu²gi tsá² sóoin¹³ tuntuu²¹ jon'gi tya' flauta si lúu¹ xǔ¹ tsá² 'ee. Jon'gi seein²¹gi tsá² tǎi² 'láai² nii² to². Jon'gi itsii¹gi tsamǎ² coon¹³ too¹. ²³ Jo 'ee jí² coo¹gi, jii¹³ coon²¹ jee²¹² 'nú¹ jon'gi inúu²gi tsá² júu³ 'e náa¹ 'goo²¹ li cuui² cwoo²¹ tsá². Ijon²on tii² xǔfiin¹³ la mo jéei¹ 'in tsá² tyi¹i

'in 'nii¹ 'e ló¹ feei¹gí 'áai¹ 'ii la jee²¹² jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon 'in tsalaa¹ tyi¹ gacon²on too² 'in tsá² catyaa² do.

²⁴ Tsə tsaa² tya¹ 'e fuu²¹ do jilaa²¹ jmi¹ 'e gatúun²un tya¹ 'in gafaa²¹ 'wii²¹² tya¹ Dios coon¹³ 'in tsaa¹-tsi 'ii coon¹³ jileei²¹ 'in najóin¹.

19 Mo ngayuui¹³ joon ganúu³un júu³ tya¹ tsá² fúui¹ 'in táai¹ ñə'fú² 'e jin²in:

¡Aleluya! Nigajmaa¹ a Dios tiin¹³ tsá².
Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya²gí tya¹ Dios Jmii²¹ la joon jon jilaa²¹ 'ii²¹ tya¹ Dios tyi¹.

² Nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ røø²¹ joon coon²¹ tsáa¹ mo gajmaa¹ 'a 'ii²¹ 'ii²¹ tya¹ 'in 'yiiatsangó¹ 'in gajmaa¹ un'leei²¹ tsá² yaai coon¹³ 'e gó² gajmaa¹ a.

Tsə Dios jmaa¹ a tyí² 'in 'yia²¹² do jilaa²¹ 'e røø²¹ tya¹ 'e gó² gajmaa¹ a tya¹ 'in tsaa¹-tsi Dios, 'in najngaa¹³ i.

³ Joon gajin²o jon:

—¡Aleluya! Jiin¹³ catá² jo jón²gí róon² unñi² tya¹ fuu²¹ do.

⁴ Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøø¹³ coon¹³ 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹ do gatyíia² ca ti ni 'wó² un'goo¹o Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ li sili²¹² tya¹, joon gajin²in:

—¡Amén! ¡Aleluya!

⁵ Joon coon²¹ júu³ gajó¹ li sili²¹² do 'e jin²in:
Cwoun'goo²oo' Dios tyi¹ jileei²¹ 'naa' 'in jmoo¹o la to² tyú²,
jileei²¹ 'naa' 'in 'gøø¹²¹ 'ii la 'in 'wói² tiin¹³ la 'in tyiin².

Coon²¹ mi tí² jmi²¹² fu ñə'fú²

⁶ Joon ganúu³un coon²¹ lawa 'e faa²¹ tsá² fúui¹ líli¹, joongi lawa li na'yú³ jmi²¹ 'láai² lí¹. Joongi lawa li ni'oon¹on cwaain¹ñá³. Gajin²o 'e júu³ do:

¡Aleluya! Tsə niga¹'ii²¹ 'Ná'ñə¹'t' Dios tyi¹, 'in lí² jmá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in, to² tya¹ a.

⁷ Cwojmaa²aa' jløø³naa' joon cwoun'goo²oo' 'ii tsə nigatí² 'ii²¹ 'e iuncaain²¹ Jesús, 'in líi¹ Cordero, jileei²¹ tsá² 'in tsaa¹-tsi 'ii icwá² coon¹³on.

Joon ijmaa¹ a jmi²¹² lawa li cui² cwo²¹ tsá².
Joon jileei²¹ 'in iuncaain²¹ coon¹³on nigatyaa¹ tyú² tya¹ la jmoo¹o tsamí² mo ti li cui² cwo²¹o.

⁸ Nityi¹ 'i' mti² taa²¹ li lino tyú², tyú² nasiin¹³in joon jii¹ sñi¹³in.

Tsə 'e' mti² lino do 'e li la jilaa²¹ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a 'in jmoo¹o la to² tyú² Dios.

⁹ Joon 'in ángel do gajin²in sñi²¹ jna:

—Táan¹ mo'jí² 'e júu³ lo: "Jløø³mo jileei²¹ 'in gatø²ø Dios itsalíin² li galí² jmi²¹² icui² cwo²¹ 'in sii²¹ Cordero do."

Gajin²o jon sñi²¹ jna:

—'E júu³ lo júu³ tya¹ Dios 'e la jai².

¹⁰ Joon gasi³ii 'wojni²ii tyani ángel do iun'góo³oo 'ii²¹. Pe jin²o sñi²¹ jna:

—Jo jmoo²o la no, tsə jmóo³oo jiin¹³ la to² tyú² Dios jiin¹³ la jmoo² 'nə coon¹³ 'in tsaruu²¹u' catyaa² 'in jo gatú² júu³ tya¹ Jesús. Ungoo²o jaan²¹mo, jiin¹³ 'Ná'ñə¹'t' Dios Jmii²¹ ungoo²o.

Tsə 'in faa²¹ a cwáain¹ tya¹ Dios Jmii²¹ jmo²o tsá² júu³ jilaa²¹ júu³ gafaa²¹ a Jesús.

'In tsá² 'in tyíin¹ 'in jaain²¹ cwa² taai²¹

¹¹ Joon gamóo³oo sino² fu ñə'fú². Joon gajnéi¹ jaain²¹ cwa² taai²¹ joon 'in tyíin¹ moo'wó¹ sii²¹ 'in jo tú² júu³ tya¹ a, sii²¹o jon 'in Jai². Joon coon²¹ tsáa¹ jmaa¹ a 'ii²¹ mi jmáa¹ a 'ii²¹ la joon jon mi jmáa¹ a 'nii²¹. ¹² Joon lawa jí² 'e coo²¹ lí¹ unñi¹ i. Joon tyíi¹ taa¹³ coronas 'láai². Joon toon¹on 'e sii²¹ 'ii pe jiin¹³ 'ña'o ñii¹ i. ¹³ Joon tyi²¹ 'mí² 'yə jmi¹ joon 'e sii²¹ 'ii: Júu³ tya¹ Dios. ¹⁴ Joon caluu ngalíin² 'láa² tya¹ ñə'fú² 'in tyi¹² 'mí² lí¹ lino tyú², joon néei¹ cwa² taai²¹. Joon taa²¹ sñi¹³in jo téein² 'la². ¹⁵ Joon 'yeei²¹ 'oo²o 'in tsá² do coon²¹ ñí³ espada 'e má¹ 'áai¹. Joon coon¹³ 'e ñí³ do iuncwuu²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon ityú² to² tsá² coon¹³ sñi² lí¹ ñí³. Joon la niui² tsá² mí² wuunjøø³ tæñ¹en jmi¹³ tya¹ a, jiin¹³ coon²¹ wa'a jo ganiui², la joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo láai² 'e wúu¹ tya¹ Dios ijó¹ tsə 'nii²¹-tsi Dios, 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in. Joon 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do ijmaa¹ a 'ii²¹ cwáain¹ tya¹ Dios Jmii²¹. ¹⁶ Joon toon²¹on sñi¹³in 'e sii²¹ 'ii: Røøi¹³ 'in feei¹gí la jee²¹² jileei²¹ røøi¹³ joon 'in Tyiin²gí jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹. Joon²¹ jon 'e sii²¹ do tsaa¹³ tyú².

¹⁷ Joon gamáa³na jaain²¹ ángel siin¹²in jee²¹² 'yia²¹ 'in ga'bo¹o jin¹²in sñi²¹ jileei²¹ joo²¹ tsí³ cwáa¹ 'in 'ñi¹ yə' juncwii²¹:

—Ñilíin²naa'. Cwolicaan²¹naa' tya¹ coon²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e cøø²øø'. ¹⁸ Ti li lisá² ngú¹ cøø²øø', ngú¹ tya¹ røøi¹³, joon ngú¹ tya¹ fii²¹² 'láa² joon tya¹ tsá² 'gøøi¹³. Sá² jon ngú¹ tya¹ cwa² joon tya¹ tsá² néei¹ cwa². Ilisá² ngú¹ tya¹ jileei²¹ tsá² xəfiin¹³ tsa'leei¹³ si tsá² fii²¹² 'ee, si tsá² 'wói¹ 'ee, si tsá² tyiin² 'ee.

¹⁹ Joon gamáa³na 'in joo²¹ 'líi¹³ caan²¹mo coon¹³ røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'láa² tya¹ a sicaain²¹ itéen¹in coon¹³ 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do coon¹³ 'láa² tya¹ a. ²⁰ Joon nigataan¹³mo 'in joo²¹ 'líi¹³ do. Nigataan¹³mo jon 'in nijin² 'e faa²¹o júu³ tya¹ Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. 'Ii nigajmaa¹ a milagros fee¹ jee²¹² tsá² joon gacón²o too² 'in niga¹'ii²¹ 'e lí² tya¹ 'in joo²¹ 'líi¹³ coon¹³ 'in gaun'goo²o 'in gajmee¹ i tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'líi¹³ do coon¹³ milagro fee¹ do. Joon 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do gadyee¹³ i je waa²¹mo do la jiin¹in tsi tyíia¹ li jí² 'e coo²¹ coon¹³ azufre. ²¹ Joon gajngaa¹³mo 'in tsá² tyíin¹ cwa² taai²¹ do 'in catyaa² coon¹³ ñí³ 'yeei²¹ 'oo²o. Joon tyú²-ə gagøø²¹ 'in joo²¹ tsí³ cwáa¹ do ngú¹ tya¹ 'in najúin¹ do.

Sí'ñuu¹mo Satanás

20 Joon gamáa³na jaain²¹ ángel gajgái¹ fu ñə'fú² joon saan²¹ coon²¹ joonñí³ tya¹ too²¹ tyí² li sityú². San²o jon coon²¹ cadena mí². ² Joon 'in ángel do gataan¹³in 'in mñi²¹ 'líi¹³ do, 'in mñi²¹ seein²¹ calii¹ 'in sii²¹o jon 'in 'líi¹³, sii²¹o jon Satanás. Joon ga'ñuu¹in ce tséin¹ coon²¹ mil jiin²¹. ³ Joon gapii¹in 'ido tsi too²¹ tyí² li sityú² do. Joon gajni²mo 'ido tsi too²¹ do, gatsaa²¹ a sello lí¹ cera jñí² 'oo² too²¹ do. Joon coon¹³ la joon jo lí² cón²gí too² tsá² taain²¹² juncwii²¹ ce tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹. Pe mi tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹ do joon iláa¹mo 'ido coon²¹ sii¹³xə.

⁴Joon gamóo³oo li silii²¹² li née¹i 'in niga'ii²¹i to² 'e jmo¹o 'ii²¹ tya' tsá². Gamáa³moo jon 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gat¹ luu²¹²u ts¹ wii¹³ jin²in 'e ja²mo líi² Jesús joongi¹ wii¹³ júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. 'In tsá² do jo mo gaun'goo²¹o 'in joo²¹ líi¹³ do, jon'gi gaun'goo²¹o 'in tsá² do 'in gajmee¹i tsá² 'in líi¹ la líi¹i 'in joo²¹ líi¹³ do. Jo mo ga'ii²¹i 'in tsá² do 'e li² tya'a tya'tyí¹i si cwoo²¹o 'ee. Joon gamáa³na 'in tsá² do jii¹in joon ty¹²u to² caan²¹mo coon¹³ Jesús ce tséin¹ coon²¹ mil jin²¹. ⁵Pe 'in líi²¹² najóin¹ catyaa² do jo jii¹in 'in tún¹ ca mi tséin¹ coon²¹ mil jii²¹ do. Joon 'e no-o nifu 'e gajii¹ tsá² tún¹. ⁶Jl¹oo³mo joon nicwa³mo 'in nigajii¹in nifugi do! Jo júun²in tún² naa¹³ pe ilíin²in untsá² tya' Dios Jmii²¹ joongi tya' Cristo. Coon¹³ 'ii ity¹²u to² coon²¹ mil jii²¹.

⁷Joon mo gatséi¹ coon²¹ mil jii²¹ joon ilaa¹mo Sata¹ náas li 'yuui²¹² sijní¹. ⁸Joon tsatyii¹an tsá² tóo² la caain²¹ juncwii²¹, tsatyii¹an tóo² Gog coon¹³ Magog joon iuncaain²¹ jileei²¹ 'láa² tya'a itéen¹in. Joon ti la ti too¹³ sá² n¹ jmi¹ñi³. ⁹Joon ngalíin²in la 'ui juncwii²¹ joon ngataai² cu'li¹ li née¹ 'in tsa¹-tsi Dios Jmii²¹ joon cu'li¹ 'e fuu²¹ do 'e 'iin²¹²in Dios 'áai¹. Pe Dios Jmii²¹ gadya²a jé² fu y¹ juncwii²¹ 'e coon¹³ joon iuntyee¹mo 'in tsá² do. ¹⁰Joon 'in líi¹³, 'in gacon²on 'in tsá² do tóo², gangadyeei¹³ Dios 'ii tsi coon²¹ tyíia¹ lí¹ jé² caai¹³ azufre li niga'í² 'in joo²¹ líi¹³ coon¹³ 'in nigajii²in 'e faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Joon do-o inii²¹ wúu¹ la 'woo¹ jmi¹ coon²¹ t¹oo²mo.

Li taai²¹² tsá² tyani coon²¹ li silii²¹² taa²¹

¹¹Joon gamóo³oo coon²¹ li silii²¹² taa²¹ fee¹ 'áai¹. Gamáa³na jon 'in tyíin¹ ni li silii²¹² do. Joon tyani 'in tyíin¹ ni li silii²¹² do jo ta²gi ni 'wó² jon'gi ñ¹fu², y¹u¹³mo coonti ts¹ jo galisá² 'áan³ tya'a. ¹²Joon gamáa³na 'in najúin¹ 'in c¹oo¹³ tiin¹³ 'in pi³ teen¹in tyani Dios Jmii²¹. Joon 'e j² do roon¹on sinii¹³ joon ganá¹ coongi j² li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon gajmaa¹a 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ do jii¹³ la nigajmaa¹a jii¹³ la taa¹³ 'e j² do. ¹³Galisá² 'ii²¹ tya' jilee²¹mo jii¹³ la nigajmaa¹a. Galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ tsi jmi¹ñi³ la joon jon galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ la mo jée¹ coon¹³ taain²¹² li taai² líi²¹². ¹⁴Joon 'mó¹ coon¹³ li taai² 'in najóin¹ ga'í² tsi tyíia¹ lí¹ jé². Joon mi 'í² tsá² 'e tyíia¹ do 'e lawa'a 'e najóin¹ tún² naa¹³. ¹⁵Joon fu do-o ipii¹in Dios jileei²¹ 'in jo taain²¹² 'e j² do li taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a.

Mi lisá² ñ¹fu² 'múui² coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui²

21 Joon gamóo³oo coon²¹ ñ¹fu² 'múui² coon¹³ coon²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui² ts¹ nitsé²mo 'e ñ¹fu² nifu coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ nifu. Joon jo 'ee jmi¹ñi³ sá²gi. ²Joon jna-a, Wó³, gamóo³oo gajgo¹o coon²¹ fuu²¹ nicwaa¹³ 'e sii²¹ Jerusalén 'múui². Gajgo¹o fu ñ¹fu² li tyíin¹ Dios Jmii²¹. 'Ya²gi 'áai¹ 'e fuu²¹ do lawa jaain²¹ simí² nináa¹ tyú² siin¹³in 'ya²gi icui² cwoo²¹o. ³Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñ¹fu² 'e jin²:

—Jó¹du', taan¹mo Dios Jmii²¹ jee²¹¹ tsá². Joon itéin¹ caan²¹mo coon¹³. Joon ilíi²in tsá² tya' Dios Jmii²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon Dios Jmii²¹ 'ña'a itéin¹ jee²¹² tsá², ilíi²in Dios tya' 'in tsá² do. ⁴Joon Dios Jmii²¹ iunty¹u¹ñ¹ jilaa²¹ jmi²¹ tuun²¹un unni² tsá². Joon jo 'ee²¹ júin¹gi tsá² jon'gi tyi²gi tsá² jon'gi xuui²¹²gi-tsi jon'gi ní²gi wúu¹ tya'a 'e cuu¹ tya'a ts¹ jilaa²¹ 'e sá² la mo jée¹ níngí²mo.

⁵Joon 'in tyíin¹ li silii²¹² do gajii²in:
—Jó¹du', jmoó³oo 'e 'múui² jilaa²¹ 'e sá².
Jin²o jon sii²¹²i jna:
—Taan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo ts¹ 'e júu³ lo júu³ la ja²mo joon jo lí² 'náai².

⁶Joongi jin²in sii²¹²i jna:
—Nasi'yee²¹mo jilaa²¹a. Jna-a 'in nifu la joon jon li tyéi¹. Lawa letra A líi¹na la joon jon letra Z. Joon wa seein²¹ tsá² 'in unjmuui², jna icwóo³oo jmi²¹ tya' li 'ya² jmi²¹ icwo² juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'ee cáin¹ coonti. ⁷Joon jileei²¹ 'in líi¹ 'ii²¹²i jilaa²¹ 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilíi²na Dios Jmii²¹ tya'a joon 'ii ilíi²in y¹u¹ tyíia. ⁸Pe tsalín² 'in catyaa² tsi tyíia¹ lí¹ jé² caai¹³ azufre. Tsalín²mo jileei²¹ 'in 'goo²¹ coon¹³ 'in jo jo² líi². Tsalín²mo jon jileei²¹ 'in nigali¹³ coon¹³ 'in nigajngaa¹³ tsá² coon¹³ 'in niga'láa¹ coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañ¹. Tsalín²mo jon jileei²¹ tsalaa¹ coon¹³ jileei²¹ 'in nigaun'goo²¹o dioses 'in gajméesi¹ tsá² coon¹³ jileei²¹ 'in cón² tsá² tóo². Jileei²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'ino it-salín² 'e tyíia¹ do lí¹ jé² caai¹³ azufre. Joon li gatí² tún² naa¹³ júun²in.

'E fuu²¹ Jerusalén 'múui²

⁹Joon gacwéi¹ jaain²¹ ángel jee²¹² dyái¹ ángeles do 'in san¹ dyía¹ 'ú¹ pi³ r¹oo²¹ taa¹³ dyía¹ 'ii²¹ fa¹³ li gatséi¹. Joon jin²in sii²¹²i jna:

—Na¹ coon¹³ jna. I'e³ee 'ñ¹ 'e fuu²¹ li icwá² jileei²¹ 'in nigatyii¹³in Jesús, 'in líi¹ Cordero do.

¹⁰Joon lawa 'e cíi³oo ngajée¹ 'in ángel do jna coon²¹ y¹ mo²¹ fee¹ níi¹ 'áai¹. Joon ga'e¹ jna 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén 'e gajgó² fu ñ¹fu² li tyíin¹ Dios Jmii²¹. ¹¹Joon 'e fuu²¹ do jná² joo²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹. Jii¹ 'e fuu²¹ do la jii¹ cuun²¹² 'e 'moo¹³ 'áai¹. La jii¹ cuun²¹² jaspe jii¹ joon jnee¹ la jnee¹ cuun²¹² jii¹ cristal. ¹²Joon ce cu'li¹ si²gon 'oo²¹ fee¹ níi¹. Joon 'e 'oo²¹ do jée¹i dyatun¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon teen¹in jmai² jaain²¹ ángel la coon²¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon 'e jni¹oo² do taa¹³ 'e sii²¹ j² dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel. ¹³Joon sá² 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² lí¹ caai¹ li 'yéei² níi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² lí¹ caai¹ tooin²¹² li 'yéei² níi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² lí¹ caai¹ tsáa¹ li 'yéei² níi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² lí¹ caai¹ li yooi¹³ níi¹. ¹⁴Joon 'e 'oo²¹ tya' fuu²¹ do si² ni dyatun¹ po³ cuun²¹² 'e lí¹ lawa tíifuu²¹. Joon 'e tíifuu²¹ do taa¹³ 'e sii²¹ j² dyatuuin¹ apóstoles tya' Jesús.

¹⁵Joon 'in ángel do 'in gafee²¹²i jna san²an coon²¹ sii² lí¹ cwanáa¹ ityíia²¹ 'ii²¹ tya' 'e fuu²¹ do. Ityíia²¹ 'ii²¹ jilaa²¹ fuu²¹ do coon¹³ 'oo² li tsataai²¹² tsá² coon¹³ 'e 'oo²¹ do. ¹⁶'E fuu²¹ do lí¹ tyún² tyuui¹³ joon coon²¹ r¹oo²¹ cwa²¹ la coon¹³ lí¹ 'ú². Joon mo gatya¹ 'ido 'ii²¹ gatí² tún² mil

tsi tún² ciei¹³ kilómetros. Joon coon²¹ røø²¹ cwaa²¹ la coon¹³ li' ú² la coon¹³ li' ñii¹. 17 Joon gatya¹ 'ido 'ii²¹ tya' 'e 'oo²¹ do li' ñii¹ joon gat² coon²¹ ciei¹³ tsi tunlo¹ tyán² lí². 'In ángel do gatya¹ 'ii²¹ coon¹³ lí² tya' cwaa¹ tsañ¹.

18 Joon 'e 'oo²¹ do lí¹ jmai² jaspe. Joon 'e fuu²¹ do lí¹ jmai² cwanáa¹ 'e li la li sá³ jii¹. 19 Joon tiifuu²¹ do taa¹³ jilaa²¹ nii² cuun²¹² 'moo¹³. 'E tiifuu²¹ nifú² taa¹³ cuun²¹² jaspe, 'e tiifuu²¹ li t² tún² taa¹³ cuun²¹² zafiro, 'e t² ni¹ taa¹³ cuun²¹² ágate, 'e t² tyún² taa¹³ cuun²¹² esmeralda, 20 'e t² ñá² taa¹³ cuun²¹² ónice, 'e t² jnú² taa¹³ cuun²¹² cornalina, 'e t² dyá¹ taa¹³ cuun²¹² crisólito, 'e t² jñá² taa¹³ cuun²¹² berilo, 'e t² ñú² taa¹³ cuun²¹² topacio, 'e t² dyá² taa¹³ cuun²¹² crisoprasa, 'e t² dyacoon²¹ taa¹³ cuun²¹² jacinto, joon 'e t² dyatun¹ taa¹³ cuun²¹² amatista. La coon²¹ fúui¹ tiifuu²¹ do taa¹³ cuun²¹² xiia²¹. 21 Joon 'e dyatun¹ jni¹oo² do lí¹ jmai² perla, coon²¹ perla la coon²¹ jni¹oo² do. Joon 'e fu¹ tyiin²gi 'e ngó¹ jee²¹² 'nú¹ do lí¹ jmai² cwanáa¹ 'e li la li sá³ jii¹.

22 Joon jii¹³ coon²¹ cwo¹ jo gamóo³oo si² tsi fuu²¹ do tse Ña¹ñu¹ 'e Dios Jmii²¹, 'in lii¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹², coon¹³ Jesús 'in líi¹ Cordero líi¹ lawa cwo¹ tya'a. 23 Joon 'e fuu²¹ do jo 'néi²gi ñi¹ 'e cwó² 'yia²¹ jon'gi sii²¹ tse jná² joo²¹ tya' Dios Jmii²¹ coon¹³ 'in Cordero do cwo¹o 'yia²¹ tya'a. 24 Joon ingi¹ jileei²¹ 'in nigateei¹³ jee²¹² li jná² joo²¹ 'e fuu²¹ do. Joon jileei²¹ røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ icwó² 'e fuu²¹ do jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a coon¹³ jilaa²¹ yujúui³. 25 Joon 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² jo sijn¹ li' jmi¹ joon jo 'ee ñu²¹ ilisá² tya' 'e fuu²¹ do. 26 Joon 'e fuu²¹ do 'íáa¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'yujúui³ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. 27 Joon jii¹³ jaain²¹ 'in røøi²¹ tsa² it-satáa¹ 'e fuu²¹ do. Jon'gi itsatáa¹ 'in jmo¹o 'e loo¹ owa 'in cón² tsá² tóo² 'ee. Jii¹³ 'in taan²¹²in ni jí² tya' Cordero, 'e jí² taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a 'itsatáa¹ 'e fuu²¹ do.

22 Joon 'in ángel do ga'e¹² 'e jna coon²¹ jmi²¹ fee¹ pii¹, jmi²¹ ilicwó² juncwii²¹ tya' tsá² 'e 'yeei²¹ li silii²¹² tya' Dios coon¹³ 'in Cordero do. Pii¹ 'e jmi²¹ do 'e li la li cuun²¹² jii¹ cristal. 2 Joon 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá² gacwaain²¹ tuntsa¹ jee²¹² 'e fu¹ tyiin²gi tya' fuu²¹ do. La joon jon je tún² taain²¹ 'e jmi²¹ fee¹ do gacwaain²¹ 'e 'mó² do. Joon dyatun¹ naa¹³ la coon²¹ jii²¹ cwo¹ 'oofuu²¹ tya'a. Joon 'e mo³ tya' 'e 'mó² do 'íi³mo to² tya' 'e 'láai² tsá² taain²¹² juncwii²¹. 3 Joon fu 'e fuu²¹ do jo 'e sá²gi wa'a jo t²-tsi Dios, tse do-o si² li silii²¹² tya' Dios Jmii²¹ coon¹³ 'in Cordero joon 'in jmo¹o la to² tyu² iun'goo²¹o 'ii. 4 Joon ini² níi¹, joon tya'tyi² toon¹on 'e sii²¹ 'ii²¹. 5 Joon jo ñu²¹gi do. Joon 'in néei¹ do jo jí² 'ná¹ son²gi jon'gi 'yia²¹ tya' ñi¹ 'ná¹ tse Ña¹ñu¹ 'e Dios Jmii²¹ icwó² jná² joo²¹ tya' 'in tsá² do. Joon ityu² to² coon²¹ tøø²mo.

Ti li jó¹ Jesucristo

6 Joon 'in ángel do jin²in sii²¹ jna:

—'E ja²mo 'e júu³ lo joon jo 'ná². Ña¹ñu¹ 'e Dios Jmii²¹ gasii¹ 'in ángel tya'a ja'e¹² 'e tsá² tya'a jilaa²¹ ilí² la

jmoono. 'I-i Dios tya' 'in tsá² 'in gacwó¹ júu³ tyú² tya' Dios cali.

7 —jmoono igó³oo! —jin² Jesús.

jlløø¹³ mo jileei²¹ 'in jmo¹o ñu¹³ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ taa¹³ 'e jí² lo!

8 Joon jna-a, Wó³, ganúu³un joon gamóo³oo jilaa²¹ 'elo. Joon mo ngayuu¹³ núu³un joongi gamóo³oo gasii²¹ii wojní³ii tyani 'in ángel 'in ga'e¹² 'e jna 'iin²¹² na iun'góo³oo 'ii. 9 Pe 'ii gajin²in sii²¹ jna:

—Jo jmo²o la no. Tse jmo³oo jii¹³ la to² tyu² Dios Jmii²¹ jii¹³ la jmóo² 'ne coon¹³ 'in catyaa² tsaru¹u 'in faa²¹a cwáain¹ tya' Dios coon¹³ jileei²¹ 'in jmo¹o jii¹³ la jin² ni jí² lo. Cwoun'goo²o jii¹³ Dios.

10 Jin²o jon sii²¹ jna:

—Jo 'ma²a 'uui²¹ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ 'e taa¹³ 'e jí² do tse ti li tyé¹mo jii¹³ la jin² ni jí² do. 11 La 'ii²¹² joon 'in jmo¹o 'e gó² ijmá¹gi 'e gó². Joon 'in ni'leei²¹ joon li 'un'leei²¹gi 'ña'a joon 'in tyú¹ ijmá¹gi 'e tyú² joon 'in tsa¹-tsi Dios ityia¹gi-tsi Dios.

12 —Ja²mo —jin² Jesús—, igóo³oo la jmoono, joon tyáan³aan 'e cwo³oo tsá² jii¹³ la nigajmaa¹a. 13 Jna-a 'in nifu jna-a jon li tyeei²¹. Jna-a li ga'láa² 'wii²¹² coon¹³ li gatséi¹. Líi¹na letra A, líi¹na jon letra Z —jin² Jesús.

14 'jlløø¹³ mo jileei²¹ 'in ron² siin¹³in coon¹³ la joon 'e t²gi 'e cuu²¹u 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá². La joon lí² tsatáa¹ 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² 'e fuu²¹ do. 15 Pe caluu ijan² 'in jo jo¹ líi² coon¹³ 'in t²gi júu³ loo¹. Ijan² caluu jon 'in 'laa¹a coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañ¹. La joon jon 'in jngaai¹³ tsá² coon¹³ 'in un'goo²o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² jo lí² tsatáa¹. Jo lí² tsatáa¹ jon 'in t²-tsi júu³ tajuu²¹ joon 'in cón² tsá² tóo² —gajin² Jesús.

Jin²o jon:

16 —Jna-a, Jesús, gasii²na ángeles tyia ijmáa¹a júu³ jilaa²¹ 'elo tya' 'in jai² líi² jna. Jna-a líi¹na jmóo³ tya' líi²¹² røøi¹³ David, líi¹mo jon jún² tya'a. Líi¹na jon 'in néu¹ 'in 'ii² mo 'aa²¹.

17 'In Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹ jin²in, la joon jin²in 'in tsá² 'in líi¹ lawa'a tsamí² tya' 'in Cordero do:

—jNa¹!

Joon jileei²¹ 'in núu²un júu³ tya'a jin²in:

—jNa¹!

Ñilíin²naa' jilee²¹naa' 'in unjmi²¹i. Ñilíin²naa' jilee²¹naa' 'in 'iin²¹²in 'uun²¹ jmi²¹ 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'e 'laa¹³ tyiin¹.

18 Joon la joon fuu²¹²uu 'naa' jilee²¹naa' 'in ganúu²un júu³ taa¹³ 'e jí² lo: Wana seein²¹ 'in un'láai² 'e jí² lo iun'láai² Dios Jmii²¹ tya'a jilaa²¹ fa¹ 'e taa¹³ jí² lo. 19 Joon wana tyii² tsá² júu³ 'ee taa¹³ jí² lo Dios Jmii²¹ ityí¹ 'e sii²¹ 'ii 'e jí² taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon jo lí² tsatáai² 'e fuu²¹ do nicwaai³. Jo 'ii²¹ 'e tyú² taa¹³ 'e jí² lo tya'a.

20 Joon 'in jma¹ júu³ la joon jin²in:

—'E la ja²mo, la jmoono igóo³oo —jin² Jesús.

—Amén. jNa¹, Ña¹ñu¹ 'e Jesucristo! —jin² 'in catyaa².

21 Cwouncwaai³ Ña¹ñu¹ 'e Jesucristo jilee²¹naa'. Amén.